Mushuq Testamento

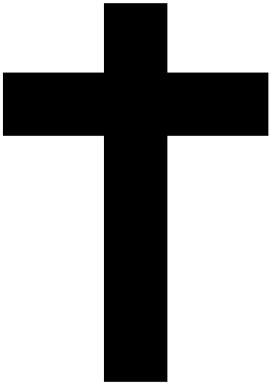

New Testament in Quechua, Lambayeque (PE:quf:Quechua, Lambayeque)

Mushuq Testamento
New Testament in Quechua, Lambayeque
(PE:quf:Quechua, Lambayeque)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Lambayeque

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Lambayeque [quf], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Lambayeque

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 30 Dec 2021
05704580-9dc6-511f-8a91-aead14f3eb5a

Contents

San Mateo 1
San Marcos 107
San Lucas 171
San Juan 276
Hechos 353
Romanos 449
1 Corintios 500
2 Corintios 550
Gálatas 579
Efesios 598
Filipenses 616
Colosenses 629
1 Tesalonicenses 639
2 Tesalonicenses 649
1 Timoteo 654
2 Timoteo 668
Tito 678
Filemón 685
Hebreos 688
Santiago 721
1 Pedro 733
2 Pedro 747
1 Juan 756
2 Juan 770
3 Juan 772
Judas 774
Apocalipsis 779

San Mateo
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Mateumi Amitunchik Jesucristupa apustulnin kar, puriran Jesús yaĉhachikushanta uyakur, chaynulla milagrukunata rurashanta rikar ima. Mateuqami manaraq Jesucristupa apustulnin karqa, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan. Mateupaq masta intrakanarqa liyishunllapa San Mateo 9.9-13.

Kay librutami Mateuqa iskribiran Israel kaq runakunata intrachinanpaq Jesucristumi washamaqninchikllapa nir. Chaynullami iskribiranpis intrachikunanpaq Dyuspa shumaq rimayninqami tukuypaq nir (San Mateo 28.19-20).

Chaymi kay libruta liyir intrakayta puytinchik Jesucristo nasishanpaq (1.1–2.23), rimayninpaq (5.1–7.29; 13.1-52; 16.13–20.28), chaynulla tukuyta munamanchikllapa nir ima (8.1–9.38). Chaynullami intrakaytapis puytinchik imanu kruspi wanushanpaq (26.1–27.66), chaynulla wanur kawsamushanpaq (28.1-20), kay pachaman qashan shamuyanqa nir ima (24.1–25.46).

Kaykunami Jesucristupa ayllunkunaqa karan
(Lc 3.23-38)

1 Abrahampa, Davidpa ayllunmantami Dyuspa Akrashan
Cristun Jesusqa karan. Chaymi kaypi rikachimanchik
tukuynin unay rukunkunapaq, mayqankunami karan
nirmapis. Kaynumi kaq:
2 Abrahammi Isaacpa taytan karan.
Isaac-shuypaqa Jacobupa taytan karan.
Nataq Jacobuqa Judapa, chaynulla ukninkunapa taytan
karan.
3 Judaqa, Farespa chaynulla Zarapa taytan karan.
Nataq maman-shuypaqami Tamar karan.
Faresqa Esrompa taytan karan.
Esrom-shuypaqa Arampa taytan karan.
4 Aramqa Aminadabpa taytan karan.
Aminadabqa Naasonpa taytan karan.
Naasón-shuypaqa Salmonpa taytan karan.
5 Salmonqa Boozpa taytan karan.
Boozpa maman-shuypaqa Rahab karan.
Boozqa Obedpa taytan karan.
Nataq Obedpa mamanqa karan Rut.
Obedqa Isaipa taytan karan.
6 Isaí-shuypaqa mantakuq Davidpa taytan karan.

Davidqa Salomonpa taytan karan.
Salomonpa mamanqami wanuq Uriaspa warmin kasha karanpis.
7 Salomonqa Roboampa taytan karan.
Roboamqa Abiaspa taytan karan.
Nataq Abiasqa Asapa taytan karan.
8 Asaqa Josafatpa taytan karan.
Josafatqa Jorampa taytan karan.
Joramqa Uziaspa taytan karan.
9 Uziasqa Jotampa taytan karan.
Jotamqa Acazpa taytan karan.
Acazqa Ezequiaspa taytan karan.
10 Ezequiasqa Manasespa taytan karan.
Manasesqa Amonpa taytan karan.
Amonqa Josiaspa taytan karan.
11 Nataq Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisur apayan chay tyimpuqa Josiasqa Jeconiaspa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
12 Chaymanta chaynu chay Babiloniaman prisur apayan chay tyimpu pasatinnaqa,
Jeconias Salatielpa taytan karan.
Salatielqa Zorobabelpa taytan karan.
13 Zorobabelqa Abiudpa taytan karan.
Abiudqa Eliaquimpa taytan karan.
Eliaquimqa Azorpa taytan karan.
14 Azorqa Sadocpa taytan karan.
Sadocqa Aquimpa taytan karan.
Aquimqa Eliudpa taytan karan.
15 Eliudqa Eleazarpa taytan karan.
Eleazarqa Matanpa taytan karan.
Matanqa Jacobupa taytan karan.
16 Jacobuqa Josipa taytan karan.
Josiqami Mariapa runan karan.
Kay Mariamantami Jesusqa nasiran. Jesustaqa, kanan nuqanchikkunaqa riqsinchikllapa Dyuspa Akrashan Cristun nir.
17 Abrahammanta-pachami paynin paynin kriyakaranllapa taytanmanta uk wamran, qashan chay wamranmanta uk wamran ima. Chaynumi katursi rukunllapakuna karan Davidkamanqa. Davidmanta-pacha chay Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta runakuna prisu apashankaman, qashan karan uk katursi. Chaymanta-pachami qashan karan uk katursi Dyuspa Akrashan Cristun nasishankamanqa.

Jesucristumi nasiranna
(Lc 2.1-7)

18 Kaynumi Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa nasiran. Ma-
man Mariaqami Josiwan parlashana karan kasarananllapa-
paq. Piru manaraq pulla punusha ima katinmi, Mariaqa
ruriyjun rikariran Santu Ispiritupa pudirninrayku.
19 Chay runan Josiqami kusa allinla kar, Mariata
ima pasashanpaq mana mayqanpis yaĉhananllapataqa
munaranchu. Chaymi ashwan uyarala Mariamantaqa
chiqanchakayta yarpuran.
20 Chaynu chiqanchakananpaq yarpusha katinmi, Dyuspa
uk angelnin musquyninpi rikarir niran: “Davidpa ayllun
José, ama manchakurchu Mariawanqa kasaray. Chaqa
payqami Santu Ispiritupa pudirninrayku wamrakustuyan-
mapis.
21 Piru chay wamritu nasikutinqami shutichinki Jesús.
Chaqa payqami chaynuqa shutiyan Dyuspa kaqninkunata
uchanmanta washananpaq kashanrayku”.
22 Piru tukuy kaykunaqami pasaran Dyusninchik paypa
rimaqninkunata intrachitin nishankuna kumplikananpaq.
Chaqa kaynumi nisha kayaq:
23 “Manaraq runawan punusha
uk warmisitami ruriyjun rikarinqa.
Chaymanta wamrakurqami
wamrituntaqa shutichinqa Emanuel”. ✡
Emanuel nirqami intrachimayanchik:
“Dyusninchikmi nuqanchikkunawan” nir.
24 Chaymanta José punuyashanmanta rikĉhakurqa, Dyus-
ninchikpa angelnin willashanta ruraran. Chaymi ashwan
Mariawanqa kasararanna.
25 Piru chaynu kasarashana karmapismi Josiqa Mari-
awan mana pullaqa punuranchu chay punta wamritunllapa
nasinankaman. Chaymantami Mariaqa wamrakusturanna.
Chaymi Josiqa wamritutaqa shutichiran Jesús.

2

Yaĉhaq runakunami ĉharan Jesusta aduraq

1 Jesucristuqami Judea lugarpi uk pwiblitu Belén shu-
tiqpi nasiran. Chay tyimpupiqami Herodes gubyirnuqa
karan Israel pwiblukunapiqa. Chaymantami kusala yaĉhaq
runakuna ĉharanllapa Jerusalenmanqa rupay iqamunanlaw-
manta. Paykunami qullarkunata rikar riqsiq runakuna kaql-
lapa.
2 Chaymi kaynu nir tapukuranllapa: “¿Maypitaq chay Israel
runakunapa gubyirnun nasisha chayqa? Chaqa chay rupay

✡ **1:23** Is 7.14

iqamunanlawpimi rikasha kanillapa uk qullar paypaq intra-
chimaqllapata. Chaymi shamusha kanillapa payta aduraq”.
3 Chaynu nitinllapa uyaparmi chay gubyirnu Herodes
chaynulla tukuyla Jerusalén pwiblupi taqkunapis kusalata
manchakur yarpupakuranllapa.
4 Chaymi chay gubyirnuqa niran tantakamunanllapapaq
tukuy chay kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés man-
takushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Chaymantaqa tapu-
ran:
—¿May lugarpitaq Dyuspa Akrashan Cristunqa nasiyanqa?
nir.
5 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Judea lugarpa pwiblun Belenpi. Chaqa Dyuspa rimaqn-
inmi kaynu niq Belén pwiblupaqqa:
6 ‘Belén pwiblu, qammi chay Judea lugarpiqa,
takshala pwiblitu kasha karmapis,
kananqa kusala mas riqsikashana kanki
chay Judea lugarpi wakin pwiblukunamantaqa.
Chaqa qammantami uk mantakuq rikarinqa.
Chaymi payna kusala shumaqta kuytanqa chay Israel
pwibluytaqa’ nir.
7 Chaynu nitinllapaqa, Herodesqa mana mayqanpis
yaĉhatinchu, qayamuran chay uklawmanta kusa yaĉhaq
runakunata. Chaymi paykunarayku yaĉharanna ima
tyimpupimi chay qullar rikariran nirmapis.
8 Chaymantami chay runakunataqa kaĉharan Belén
pwibluman kaynu nir:
—Wakman rir puytishaykillapata tapukuyllapa
chay wamritupaqqa. Chaymanta tarir-shuypaqa
willamankillapa, nuqapis rir aduranaypaq nir.
9 Chaynu gubyirnu willatinllapami, chay kusa yaĉhaq
runakunaqa riranllapa. Piru chay qullar rupay iqamu-
nanlawpi rikashanllapaqa, naypanllapata riq ĉhurakaran.
Chaynu rirmi chay maypiĉhi wamritu karan chaylapi qasil-
laran.
10 Chaynu qullar qasillaqta rikarmi, kusalata aligriyaranl-
lapa.
11 Chaymantami chay wasiman yaykur, rikaranllapa chay
wamrituta chaynulla maman Mariata ima. Chaynami paykU-
naqa qunqurikur aduraranllapa. Chaynulla talqitanllapata
kiĉhar, uruta, insinsyuta, mutkiypaqla mirrata ima quranl-
lapa.
12 Chaymanta punutinllapami Dyusqa musquyninllapapi
willaran Herodes kayashanman ama tikrakananllapa-
paqchu nir. Chaymi paykunaqa Dyus nishanta kasur
pwiblunllapamanqa riran uklaw nantana.

Egiptumanmi Josiqa Mariawan wamranta alsakachiran

13 Chaynu chay kusa yaĉhaq runakuna rishana katinqa,
Josipa musquyninpi Dyuspa uk angelnin rikarir kaynu ni-
ran: “Sharir, wamrituta mamantinta apar utqar riy Egipto
pwibluman. Chaypi kidankillapa nuqa willashunayllapaka-
man. Chaqa Herodesmi wamrata maskanqa wanuchinan-
paq” nir.
14 Chaymi chaynu nitinqa Josiqa sharir, wamrituta ma-
mantinta apar, chay tutalla riq ĉhurakaranllapa Egiptuman
nan riqta.
15 Chaymi chaypiqa taranllapa Herodes wanunankaman.
Chaynuqami pasaran Dyuspa rimaqnin unay nishan kump-
likananpaq. Chaqa nishami kayaq: “Egipto pwiblumantami
qayamuray wamrayta” nir.

*Herodesmi mantakuran wamrakunata wanuchinanllapa-
paq*

16 Chaymantami Herodesqa chay kusa yaĉhaq runakunaqa
ingañamasha nir kwintata qukarqa, kusalata piñakuran.
Chaymi mantakuran tukuyla ullqu wamritukuna ishkay
añuyjun, chaynulla manaraq ishkay añuyjun kaqkunata
ima wanuchinanllapapaq tukuyla Belén pwiblumanta
kaqkunataqa. Chaynuqami kaĉhakuran chay kusa yaĉhaq
runakuna ima tyimpupimi Dyuspa qullarnin rikarisha karan
nir willashanmanta yaĉhar.
17 Chaynuqami pasaran Dyuspa rimaqnin Jeremías
iskribishannu kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
18 “Ramá pwiblumantami kusala llakiyta,
kusala waqayta ima uyapakaran.
Chaynuqami waqayaran Raquel, wamrankunapaq.
Chaymi mana kunsulakaymatapis munaranchu,
tukuynin wanushana kashanrayku” nir.

Josimi Mariawan ima Nazaretman tikrakaranllapa

19 Piru Herodesqami wanuranna. Chaymi ashwan Dyuspa
uk angelnin, José Egiptullapi katin, musquyninpi payman
rikarir kaynu niran:
20 “Sharir, wamrituta mamantinta apar, qashan riyllapa
Israel pwibluman. Chaqa chay wamrituta wanuchinaqku-
naqami wanushallapana” nir.
21 Chaymi Josiqa sharir wamrata mamantinta apar riran
Israel pwibluman.
22 Piru Josiqami yaĉharan chay Judea lugarpiqa Herodespa
lugarninqa wamran Arquelao mantakuyan nir. Chaymi
kusalata manchakuran chay Judea lugarllaman tikrakay-
taqa. Piru Tayta Dyusmi musquyninpi Jositaqa intrachiran

Judea lugarman ama rirchu, ashwan Galilea lugarmanna
rinanpaq nir.
23 Chaymi chayman rir ĉharqa, riran taq Nazaret
pwiblumanna. Tukuy kayqami pasaran Dyuspa unay
rimaqninkuna kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa
Jesuspaqmi nisha kayaq: “Payqami nazareno shutinqa”
nir.

3

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Chaymanta uk tyimpu pasatinmi Shutichikuq Juan rikari-
ran chay Judea lugarpa chunllaqlla lugarninkunapi.
2 Paymi yaĉhachikuq qallariran kaynu nir: “Uchaykillapata
dijar Dyusmanna tikrakayllapa. Chaqa syilumanta kaq man-
takuq qallarinanpaqqami shipchamunna” nir.
3 Kay Juanpaqmi Dyuspa unay rimaqnin Isaías iskribisha
kayaq kaynu nirqa:
“Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa
uchaykillapata dijar, Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta kiĉhaq yupayna kankillapa
kanqa’ nir”.
4 Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan kamillupa mill-
wanmanta. Nataq sinchun-shuypaqami qaramanta karan.
Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa mishkinta
ima.
5 Piru pay yaĉhachikutin uyakuqqa achka runakuna riqllapa
Jerusalén pwiblumanta, Judea lugarmanta, chaynulla chay
riyu Jordanpa shipchankunamanta ima.
6 Chaymi Juan yaĉhachikutin uyakurqa uchanllapapaq
kwintata qukar, Tayta Dyus llakipamayllapa nitin,
Shutichikuq Juanqa chay riyu Jordanpi shutichiran.
7 Chaymantami Juanqa, achka fariseo, saduceo runakuna,
pay shutichinanpaq ĉhaqta rikarqa niran:
“¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Pitaq qamkunata
nishushallapa: ‘Shutikurla chay kusala saqra manchaypaq
kastigu Dyusmanta shipchamuyanna chaymanta
washakayankillapa kanqa’ nirqa?
8 Chaymi ashwan kriyishaykillaparayku kusala shumaqta
kawsar Dyuspi kriyinkillapa nir uk qiru puquq yupay intra-
chikuyllapa.
9 Imanupiqakish yarpuyatkillapa, Abrahampa ayllun kar
washakayanchikllapa nir. ¡Manami chaynuchu! Chaqa allita
nishaykillapa: Dyus munarqami, tukuy kay rumikunamat-
apis Abrahampa ayllunpaq tikranarqa tikranman.

10 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta kuchunan-
paqqa. Chaqa tukuy qiru mana allita puquqtaqa kuchur
itanqa ninaman.
11 “Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspi kriyir uchaykillap-
ata dijashaykillaparaykuqa yakulawan nuqaqa shutichishu-
nillapa. Piru nuqamanta kusala mas pudirniyjun shamuq
chay-shuypaqami shutichishunqallapa Dyuspa Santu Ispir-
itunwan, ninawan ima. Chaymi nuqaqa paypaqqa mana
sirbinichu llanqinta urqur apanaylapaqmapis.
12 Chaqa payqami palanta charikusha shamuyan. Chaymi
trigunta limpu shumaqchar ĉhurakunanpi ĉhurakunqa. Nataq
pajanta-shuypaqami mana maydiyapis wanuq ninawan
limpu rupachinqa”.

Jesusmi shutikuran
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Chaymantaqa Jesuspis Galileamanta riran riyu Jordanpi
Juan shutichikuyashanman paytapis shutichinanpaq.
14 Piru puntataqami Juanqa mana shutichinarchu kaynu
niran:
—Qammi shutichimanaykipaq kusala allinqa. ¿Ashwanchu
nuqa shutichishunaypaq shamunki? nir.
15 Chaynu nitinmapis Jesusqa niran:
—Amami mana nirchu kananlla shutichimay. Chaqa
chaynuqami Dyus tukuy munashanlata ruranapaq
nimashanchiktaqa kumpliyashun nir.
Chaynu nir, Juanta allinta yarpuchitinmi,
16 shutichiran Jesustaqa. Chaynu shutikur yakumanta
yarqamuyatinlami syilu kiĉhakaran. Chaymi Jesusqa rikaran
Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu ishkimuqta.
17 Chaymantami syilumanta-pacha, Dyus kaynu niqta uya-
paran.

“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani” nir.

4

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta
aparan chunllaq lugarkunaman dyablu uchakuchiyta
kamananpaq. *
2 Jesusqami kwarinta unaq, kwarinta tutata ayunaran.
Chaymantami mallaqnaran.

* **4:1** Chaynu nirqami mana intrachimanchikchu Santu Ispirituqa Jesusta uchakuchiyta munaran nirqa. Ashwanmi chaynuqa aparan rikar kwintata qukanallapapaq, Jesusta dyablu michka uchakuchinatinmapis mana payqa uchakurchu shachinakuran nir.

3 Chaymi dyabluqa uchakuchiyta yarpur, Jesusman
qimikar niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumikunata willay
tantakunapaq tikrakananpaq nir.
4 Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Manami tantalamantachu
runaqa kawsayta puytin.
Ashwanmi Dyuspa shiminmanta
tukuy rimaynin lluqshiqta kasur kawsanqa’ nir.
5 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan Dyus akrashan
pwiblu Jerusalenman. Chaypiqami Dyusta aduranan-
llapa wasipa kusa unaqninman iqachir,
6 niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman
kaĉhakay. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:
‘Dyusshi, angelninkunata kaĉhamunqa
kuytashunanpaq.
Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumikunalawan-
mapis’ nir.
7 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu’ nir.
8 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa aparan uk kusala
unaq may atun sirkaman. Chaymantami kay pachapa tukuy
pwiblunkunata iman kaqnintinta rikachir,
9 niran:
—Qam qunqurir aduramatkiqami tukuy kay rikashaykiku-
nata qushayki nir.
10 Jesusqa niran:
—¡Ashuy, dyablu! Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi
ninpis:
‘Adurar sirbiy
Amituyki Dyuslata’ nir.
11 Chaynu nitinmi dyabluqa Jesusmantaqa ashuranna.
Chayna chay kutilla, Dyuspa angelninkunana shamur mini-
stishanpi yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

12 Chaymanta Jesusqa yaĉharan Juanta karsilman itashal-
lapa nir. Chaymi riran Galilea lugarlawman.
13 Chaypimi Nazaret pwiblupi kayarqa, ashwan riran Ca-
pernaúm pwiblumanna taq. Chayqami karan chay quĉha

qichqankuna Zabulonpa, chaynulla Neftalipa unay ayllunkunapa pachankuna kaq chay lugarkunapi.
14 Tukuy kaykunaqami pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías
iskribishan kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
15 “Zabulonpa, Neftalipa lugarninkunapi taqkuna,
chaynulla mar yaku manyanpi,
chay riyu Jordanpa qichqanpi taqkuna,
16 chay Galilea lugarpi mana kriyishanrayku tutaparaqpi yupay taqkuna
rikaranllapa imanutaq rupaymaqa kusalata llipyaran † chaynuta.
Paykunaqami tutaparaqllapi kar wanunanpaqna katinmapis,
imanumi Tayta Dyusqa paykunatapis washayta munan nir rikachiran”.
17 Chaymi Capernaúm pwiblupi taq qallarishanmantapacha Jesusqa yaĉhachikuq qallariran kaynu nir:
“Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa. Chaqa syilumanta kaq mantakuq qallarinanpaqqami shipchamunna” nir.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa, rikaran ishkay piskadukuq runakuna atun shikranllapata yakuman itaqta. Paykunaqami karan, Simón uknin Andreswan. Kay Simonmi Pedro shutiqpis.
19 Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami yaĉhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanaykillapapaq nir.
20 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay kutilla atun shikrankunata dijar, paywanna riranllapa.
21 Piru mas naypaqman riyarqami Jesusqa qashan rikaran ishkay runakunata. Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna, Santiago, Juan ima karan. Chaymi paykunaqa taytanwan uk yaku karrunpi atun shikrankunata kamkachiyaranllapa. Chayna Jesusqa qayamuran paykunatapis.
22 Chaymi, chay kutilla paykunapis yaku karrunta, taytanta ima chaypi dijar, Jesuswanna riranllapa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran
(Lc 6.17-19)

---

† **4:16** Chay rupay llipyaraqqami Jesús karan. Pay manaraq achkirachikur ĉhamuyatin chay lugarkunapi Dyusta mana kasurllapaqa llantullapi yupay taqllapa.

23 Chaynumi Jesusqa Galileapa tukuy lugarninkunapi
Israel runakuna tantakananllapa wasikunaman yaykur
Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur puriran,
washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq.
Chaynullami runakunata allicharan tukuy qishayninmanta,
nanayninkunamanta ima.
24 Chaymi Jesuspaqqa chay Siriapa tukuyla lugarninku-
napi yaĉharanllapana. Chaynu yaĉharllapami, kusa riqchaq
nanaywan, qishayninllapawan qischakaqkunata apamuran-
llapa. Chaynullami apamuranllapapis dyablupa yarpuynin-
wan kar qischakaqkunata, atakiwan kaqkunata, chaynulla
chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kaqkunata ima. Piru
Jesusqami tukuylata allicharan.
25 Chaymi kusa achka runakuna Galileamanta,
Decapolispa pwiblunkunamanta, Jerusalenmanta,
Judeamanta, Jordanpa rupay iqamunanlaw lugarmanta
ima, Jesusta kusata uyakuyta munar ikinpi puriqllapa.

5

Jesusmi uk sirkapi yaĉhachikuran
(Lc 6.20-23)

1 Chaynu achka runakunata rikarmi, Jesusqa sirkaman
iqar taran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunapis payman
qimikatin,
2 kaynu nir yaĉhachikuq qallariran:
3 “Kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis uchakushami kani nir
masta Dyusninchikta maskaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
4 Kusa shumaqmi kanqa, waqaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi kunsulanqa llakishanmantaqa.
5 Kusa shumaqmi kanqa, chay mana kusa kani nir yarpuqku-
naqa.
Chaqa paykunami Dyus arnishan pachamatapis aypan-
qallapa.
6 Kusa shumaqmi kanqa, imuraspis Dyus munashanlata mal-
laqnaq, yakunaq yupay chiqap allinlata ruranaqku-
naqa.
Chaqa Dyusmi yanapanqa rurananpaq yarpuyashanlla-
pataqa.
7 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis ima katinpis
llakipakuqqa.
Chaqa Dyusmi paytapis llakipanqa.
8 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis kusa allinla
yarpuyniyjun kaqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyusta rikanqallapa.

9 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis amana ĉhiqninakur
kawsananllapapaq intrachikuqqa.
Chaqa Dyusmi paykunatapis chiqap wamranpaqna riqs-
inqa.
10 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis Dyus munashan-
nulla allinlata rurashanrayku qischakaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
11 “Kusa shumaqmi kankillapa nuqapi kriyishaykilla-
parayku runakuna qaryapar, riqchaq llullakunata willar
ima qischashutinllapaqa.
12 Chayraykumi ima katinpis kusalata aligriyar ima
kuntintu kayllapa, unaq syilupi kusala shumaq imata
aypanaykillapapaq nir yaĉhar. Chaqa imanutaq kanan
qamkunapa ikikillapapi purir qischashuyanllapa, chaynumi
Dyuspa unay rimaqninkunatapis ruraranllapa”.

Kriyiqkunaqami kaĉhi chaynulla lampara yupay
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 Jesusqami niran:

“Imanutaq kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu qamkunapis
kankillapa kay pachapiqa. Piru imanupi kaĉhi lampaq-
yarqa mananami qashan shumaqchakayta puytinnachu.
Chaynu mana sirbitinnaqami ashwan waqtaman itakushana
puriqkuna saruĉhanllapa.
14 “Chaynullami imanutaq bilamaqa achkirachikun
chaynu qamkunapis kankillapa kay pachapiqa. Chaqa uk
pwiblu unaq sirkapi katinmaqa tukuylari rikanllapa.
15 Chaynulla uk bilata kachkarqa manami kajunpa
rurinmanchu ĉhuranchik achkirachikunanpaqqa. Ashwanmi
ĉhuranchik unaqlapi, tukuy chay wasipi kaqkunata
achkirachinanpaq.
16 Chayraykumi qamkunapis imanutaq uk bilamaqa
achkirachikun chaynu tukuylawan kusa allinla ima
kayllapa. Chaynu allinlata rurar kawsatkillapaqami, tukuy
rikashuqkuna imanumi kawsanllapa nir kwintata qukar,
unaq syilupi Taytaykillapa Dyustana alabanqallapa.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanta

17 “Amami qamkunaqa nuqapaq yarpunkillapachu,
Moisés mantakushankunata, Dyuspa rimaqninkuna
nishanta chinqachinanpaq shamusha kanqa nirqa. Chaqa
manami chaykunata chinqachinaypaqchu shamusha kani.
Ashwanmi tukuy chaykunataqa chiqapta kumplinaypaqna
shamusha kani.

18 Nishaykillapa: Syiluwan pacha kayatinllaqami, Dyus
mantakushanmantaqa manami uk puntituta, uk litrala-
matapis kitanqallapachu chay tukuy nishankuna kump-
likanankaman.
19 Chayraykumi, Dyus mantakushanta mayqanpis
mana kasur ashwan ukkunatapis ama kasunanpaq
nir yaĉhachiqkunaqami syilumanta kaq mushuqmanta
mantakutinqa, mana kwintachakashanachu kanqa.
Nataq chay mayqanpis Dyus mantakushanta allita
kasur, wakinkunapis kasunanpaq yaĉhachiqkuna-
shuypaqami syilumanta kaq mantakutinqa kusala shumaqta
riqsikashana kanqa.
20 Chaymi nishaykillapa: Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakunaqami Dyuspaq
intrakarmapis mana tukuy shunqunwan kasunllapachu.
Piru kuytawkish qamkunapis paykuna yupayma tukuy-
atkillapa. Ashwanmi syilumanta kaq mantakuyashanman
yaykunaykillapapaqqa tukuy shunquykillapawan Dyus mu-
nashanlata rurayta ministinkillapa”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama piñakunanllapapaq
(Lc 12.57-59)

21 Chaynullami niranpis:

“Qamkunaqami uyapashaykillapa rukuykillapakunata
Moisés unaylla kaynu nishanta: ‘Amami wanuchikunkil-
lapachu. Chaqa mayqanpis wanuchikuqqami, kusala
manchaypaqta kastigakashana kanqa’ nir.
22 Piru ashwan nuqa-shuypaqa nishaykillapa: Mayqanpis
ukninkunawan piñakuqqami kastigakashana kanqa.
Chaynulla mayqanpis ukninta ima nir jurapaqta-
shuypaqami kusa mas karguyjun kaqkuna rikar yaĉhar
kastiganqa. Nataq chay ukninta mana allinpaq riqsir
qaryapaqta-shuypaqami Tayta Dyusna rikar infyirnupi
tukuy tyimpupaqna kastiganqa nir.
23 “Piru imanupi ufrindaykita altarman apar ĉhurayar,
yarpunkiman mayqan ukniki qamwan piñakusha nir.
24 Chaynu katinqami chay ufrindaykita chay
altarpa naypanlapi dijar, rinkiraq chay uknikiwan,
shumaqchanakuq. Chaymanta chaynu uknikiwan
shumaqchanakusha kar-shuypaqa rinki chay altarman
ufrindaykita Dyusninchikpaq ĉhuraqqa.
25 “Chaynulla imanupi mayqan ima mana allinta
rurashayki nir uchachashuyatinqa, manaraq jwiskunaman
qayachishuyatin parlar shumaqchanakuyllapa. Chaqa
mana chaynu ruratki jwisman qayachishutinqami,

chay jwisqa gwardyakunaman qukushutin karsilmanna apashunmanllapa.
26 Chaqa chiqaptami nishayki: Chay karsilpina karqami mana dasqa lluqshimunkichu, tukuy imata rurashaykipaq limpu pagrakunaykikaman nir”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama ukwan ukwan pununanllapapaq

27 Jesusqami niranpis:
“Qamkunaqami allita uyapashaykillapa Moisés unay kaynu nishantaqa: ‘Runa kar, manaqa warmi karmapis masayjunna karqa, amami ukwan ukwan pununkillapachu’ nir.
28 Piru nuqa-shuypaqami nishaykillapa: Mayqanpis uk warmita rikar paywan kayta munarqami yarpuyninpiqa uchakushana nir.
29 “Chayraykumi, allilaw nawiki imata rikachir uchakuchishutinqa urqur itakuy karukaq qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa.
30 Chaynulla allilaw makiki uchakuchishutinpis, pitir itakuy karukaq qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa.

Jesusmi yaĉhachikuran runa warminta dijanaqkunapaq (Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 “Chaynullami Moisesqa niqpis: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manana warminwan kanarqa karguyjunkunapi uk kartata rurar warminta qurqashi dijayta puytin’ nir.
32 Piru kananqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan punusha ima katin yanqallamanta dijarqami, uchakunanta munaq yupayna dijayan. Chaynulla mayqanpis chay yanqallamanta itakukasha warmiwan kasaraqpismi kusala saqrata uchakuyan”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama jurananllapapaq

33 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Qamkunaqami uyapashaykillapa Moisés unay rukuykillapakunata kaynu nishanta: ‘Imata ruranaykipaq Dyusninchikpa shutinpi jurarqa kumpliyllapa’ nir.
34 Piru kananqami nishaykillapa: Amami imalapaqpis jurankillapachu nir. Chaynulla amami syilupaq rimar imaqa jurayllapachu. Chaqa syiluqami Dyusninchik tar mantakunan.
35 Chaynulla amami pachapaq rimarmapis jurayllapachu. Chaqa pachaqami Dyusninchikpa ĉhakin shanan. Amami

Jerusalén pwiblupaq rimarmapis jurayllapachu. Chaqa
Jerusalén pwibluqami mantamaqninchik Dyuspa pwiblun-
ari.
36 Amami jurayllapapischu umaykillapapaq rimarpis.
Chaqa manami puytinkichu uk aqchaykillapalamatapis
yuraqpaq, manaqa yanapaq tikraytaqa.
37 Ashwanmi juranaykillapamantaqa imapaqpis 'Chiqap'
nitkillapaqa, chiqap kanqa. 'Mana' nitkillapapis, mana
kanqa. Chaqa mayqanpis jurar imata arnikuqqami dyablu
munashannuna rimar arnikuyan.

Mayqan imata ruramashapis amami chayllata rurashunchu
(Lc 6.29-30)

38 "Qamkunaqami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu
nishantaqa: 'Nawipaqqa kanqa uk nawi. Kirupaqpis uk kiru'
nir.
39 Piru nuqaqami nishaykillapa: Mayqan ima mana allinta
rurashutinqa, amami qampis ima mana allintaqa ruran-
kichu. Ashwanmi mayqan allilaw qaqllaykipi takashutinqa
uklawtapis rikachiy nir.
40 Chaynulla mayqan qayachishur kamsaykita kitashu-
natinqa, dijay punchuykitapis apanqa.
41 Chaynulla mayqan 'Apay kargayta kaymanta
wakkaman' nir, amalas apachishunatinqa, ashwan chay
nishushanmantaqa mas larguta apay.
42 Chaymi mayqanpis imalata mañashutinqa, quy. Chaynul-
lami mayqan imalata pristanaykipaq mañashutinpis amami
das tikrakar rinkichu.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa
(Lc 6.27-28, 32-36)

43 "Chaynullami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu
nishantaqa: 'Qamkunawan shumaq kaqkunata llakipar,
ĉhiqnishuqkunata-shuypaqa ĉhiqniy' nir.
44 Piru nuqaqa nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunataqa
llakipar shumaqta rikayllapa. Chaynulla Tayta Dyusman
mañakuyllapa mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi
puriqkunapaq ima nir.
45 Chaynu rurarqami qamkunaqa unaq syilumanta Tay-
taykillapa Dyuspa chiqap wamrankunana kankillapa. Chaqa
pay nitinmi rupaymapis achkirachikamun allin kaqkuna-
paq, chaynulla mana allin kaqkunapaqmapis. Chaynulla pay
nitinmi tamyamapis ishkimun allinta ruraqkunapaq, mana
allinta ruraqkunapaqmapis.
46 Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa
¿imatanari Dyusmantaqa aypankillapa? Chaqa Dyusta mana

kasuq, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkunapismi
mayqan paykunata llakipaqtaqa llakipanllapa.
47 Chaynulla chay mayqanpis qamwan allin kaqlata salu-
darpis ¿imatataq shumaqtaqa rurayankillapa? Chaqa Dyusta
mana kasuq runakunapismi chaynu ruranllapa.
48 Ashwanmi qamkunaqa imapipis allinla kayllapa
imanuĉhi unaq syilupi Taytaykillapa Dyus kusa allinla
chaynu”.

6

Limusnawan yanapakurqa amami parlakunkillapachu

1 Jesusqami niranpis:
“Tukuy ima allin kaqtaqami imuraspis ruraylapa. Amami
runakuna rikamananpaq nir paykunapa naypanlapichu ru-
rankillapa. Chaynu runakunala alabashunanllapapaq ru-
rayatkillapaqa imanunari unaq syilumanta Taytaykillapa-
maqa chay shumaq imata qushunanllapapaq karan chay-
taqa qushunqallapa.
2 “Chayraykumi mayqan ministiqkunata yanaparpis
amami imanutaq Dyusta yanqa kasuq tukuqkuna kusalata
alabakar parlakunllapa chaynuqa puriyllapachu. Chaqa
paykunaqami chay Israel runakuna tantakananllapa
wasikunapi, waqtakunapi ima parlakur purinllapa,
runakuna paykunapaq shumaqta rimananllapalapaq.
Chaymi nishunillapa: Paykunaqami chay runa masinkuna
alabashanlawanna kidanqallapa nir.
3 Chayraykumi qamkuna mayqanta ima ministishanpi
yanaparqa amami chay kusala riqsinaykimatapis parlan-
kichu.
4 Chaynu imata yanapakur mana imatapis rimatkiqami,
Taytayki Dyus rikashurqa kusala shumaq imatana qur yana-
pashunqa.

Jesusmi yaĉhachikuran Dyusman mañakunapaq
(Lc 11.2-4)

5 “Qamkuna Dyusman mañakurqa, amami Dyusta yanqa
kasuq tukuq runakuna yupayqa kayllapachu. Chaqa, payku-
naqami chay tantakananllapa wasikunapi, chay may iski-
nakunapi ima sharla Dyusman mañakuyta kusalata munan-
llapa. Chaynuqami paykunaqa ruranllapa runakuna rikar
alabananllapalapaq. Chaymi nishunillapa: Paykunaqami
chay runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
6 Piru qam mañakurqami wasikiman yaykur, punkuykita
kirpakur Taytayki Dyus chaypi qamlawan kaqman
mañakunki. Chaynu ruratki chay qamlawan kaq Dyusniki
rikashurqami kusala shumaq imata qur yanapashunqa.

7 “Chaynulla qamkuna Dyusninchikman mañakurqa amami
kutir kutir chayllata rimarqa mañakuyllapachu, imanutaq
Dyusninchikta mana riqsiq runakunamaqa tukun chaynuqa.
Chaqa paykunaqami yarpunllapa chaynu kusalata rima-
pakutinqashi Dyusqa mas uyapayanqa nir.
8 Chaymi qamkunaqa ama chay runakuna yupayqa kayll-
apachu. Chaqa Taytaykillapa Dyusqami ima ministiyashaykil-
lapatapis yaĉhayanllana manapis mañakuyatkillapa.
9 Chaymi ashwan qamkunaqa kaynu mañakunkimanllapa:
Unaq syilupi Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
10 Shamuy-ari qamla kay pachapiqa mantamanaykillapapaq.
Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla.
11 Kananllami chay ministiyashayllapa mikuytaqa qumayl-
lapa.
12 Mana allinta rurashayllapamantapis pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana allinta ruramatinllapapis
pirdunanillapa chaynulla.
13 Amami uchakunayllapapaqqa dijamankillapachu.
Ashwanmi chay riqchaq mana allinkunamantaqa
washamayllapa.
[Chaqa qammi tukuy imata puytinki;
kusala shumaqpaq riqsikanki;
chaynulla tukuy tyimpupaq mantakunki ima nir.
¡Chaynumi kanqa!]
14 “Chaqa qamkunata ukkuna ima mana allinta rurashutin-
llapa pirdunatkillapaqami, unaq syilupi Taytaykillapa Dyus-
pis pirdunashunqallapa.
15 Piru qamkuna mana ukkunata pirdunatkillapaqa man-
ami Taytaykillapa Dyuspis uchakushaykillapamantaqa pir-
dunashunqallapachu.

Jesusmi yaĉhachikuran ayunupaq

16 “Chaynulla qamkuna ayunarqa, amami kusa kwashalla
tikrakarchu purinkillapa imanutaq Dyusta yanqa kasuq
tukuq runakuna, tukunllapa chaynuqa. Chaqa paykunami
chaynu kwashalla tukunllapa runakuna rikar, ayunayan ni-
nanllapalapaq. Chaymi nishunillapa: Paykunaqami chay
runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
17 Chaymi ashwan ayunarqa, alli qaqllitaykillapata
paqakur, shumaq ñaqsakur kamakayllapa.
18 Chaynu ruratkillapaqami mana mayqanpis kwintata
qukanqallapachu ayunayankillapa nirqa. Nataq Taytaykil-
lapa Dyus qamkunalawan chaypi kaqmi, yaĉhayanqa chay

ayunayashaykillapapaqqa. Chaynami ashwan kusala shumaq imata qur yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa
(Lc 12.32-34; 11.34-36; 16.13)

19 “Amami kay pachapi kaq imaykillapataqa tantakunkillapachu. Chaqa kay pachapi kaq imaykillapaqami pumpir, muqusyar ima, limpu tukukan. Chaynulla suwakuqkunamapis wasikunaman yaykur suwakunllapa ima.
20 Ashwanmi kay pachapi kaq imaykillapapaq yarpunaykillapamantaqa unaq syilumanta kaq imaykillapapaq yarpur Dyus munashanlatana rurar kawsayllapa. Chaqa syilumanta kaq imaykillapaqa manami pumpir, muqusyar ima tukukanlamapischu. Chaynulla manami chaymanqa suwakuqkunalamapis yaykunchu.
21 Chaymi nishaykillapa: Qamkuna kay pachamanta kaq imaykikunalata chapar yarpuyatkillapaqa kay pachamanta kaq imakunalapi kanqa yarpuynikillapaqa. Nataq unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq chapakur yarpuyatkillapa-shuypaqa syilumanta kaq imaykillapalapi kanqa yarpuynikillapaqa.
22 “Allita yarpuyllapa: Nawikillapa imanutaq bilamaqa kusala shumaq allinta achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinqa, tukuyla kwirpuykillapaqa kusala shumaqta achkirachikuq yupaylana kanqa.
23 Piru nawikillapa kusala mana allin kashanrayku kay pachamanta kaq imakunalapaq yarpuchishutinshuypaqami kwirpuykillapapis tutaparaq intirupina kayanqa. Chaynuqami achkirachikunaykillapamantaqa ashwan tutaparachikuyankillapana kanqa. Chaymi ashwan chaynu karqa mana imalatapis Dyusninchikpaqmaqa intrakayankillapachu kanqa.
24 “Nishaykillapapis: Manami mayqan sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla sirbiytaqa puytinchu. Chaqa uknintami munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa ĉhiqniyanqa. Manaqa uknintaqa allinta rikayanqa, nataq ukninta-shuypaqa musyayanqa. Chaynulla manami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla qillayninchiklapaq chaynulla wakin imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa.

Dyusmi wamrankunataqa kuytan
(Lc 12.22-31)

25 “Chayraykumi nishunillapa: Amami qamkunaqa yarpupakunkillapachu, imataraq mikur, upyar kawsashaq nirqa. Chaynulla amami yarpupakunkillapapischu imataraq mudakushaq nirmapis. ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa chay

kawsanaykillapa, chaynulla kwirpuykillapaqa masta sirbin
mikuymanta, raĉhpamantaqa nir?
26 Rikayllapa pariq kuritukunata. Paykunaqa manami
tarpukur urqukunllapalamapischu. Chaynulla manami
mikunanllapata ĉhurakunllapalamapischu. Piru, imanutaq ash-
wan unaq syilupi Taytaykillapa Dyusqa paykunataqa qaran
ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukuna-
manta ashwan kusa masta sirbinkillapa!
27 Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpu-
pakurqachu, imanu kashaykillapamantaqa midyu mitrul-
lataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami! *
28 "Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamkunaqa kusalata yarpu-
pakunkillapa mudanaykillapapaq imaqa? Allita kwintata
qukayllapa, imanutaq liryukunamaqa muntipi winar, mana
trabajanchu chaynulla mana puchkakunlamapischu.
29 "Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukustun-
mapis. Chaymi nishaykillapa: Mantakuq Salomonmapis
kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan mudakurmapis manami chay
tuktitukuna yupayqa lusiranchu.
30 Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir
kusa shumaqta lusichitinmapis, allaqkunaqa rupar imana
tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan
kusala mas shumaqta ima mudachishuyanqallapa. Piru
chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi manaraq allita
kriyinkillapa?
31 Chayrayku ama llakiyllapachu '¿Imatana mikushun?
¿Imatana upyashun? ¿Imanuna mudakushun?' nir imaqa.
32 Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriy-
iqkuna chaynuqa yarpupakur kawsanllapa. Piru qamku-
napaqqami unaq syilupi Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami
ministinkillapa nirmapis.
33 Chayraykumi, tukuy imakunapaq yarpur llakinaykil-
lapamantaqa, ashwan Taytanchikllapa Dyus tukuyta man-
takushanrayku, paylata maskar munashannula allinta ru-
rar kawsayllapa. Chaynu kawsatkillapaqami Taytaykillapa
Dyusqa tukuy ministishaykillapapi yanapashunqallapa.
34 Nishaykillapapis: Amami allaqmantaqa imaraq
pasamanqa nirqa yarpupakunkillapachu. Chaqa chay
allaqmanta diyapismi ĉhamunqana chay diyallapi ima
kaqpaq yarpunaykillapapaqqa. Allita yaĉhashanchikllapanu,
diyakunami shamun imanuraq kashaq nir chay diyallapi
yarpunapaq.

---

* **6:27** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkil-
lapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa
kanqa? ¡Manami!

7

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu
(Lc 6.37-38, 41-42)

1 “Amami uknikikunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus
qamkunatapis ama rikar yaĉhashunanllapapaq.
2 Chaqa ukkunata rikar yaĉhatkillapaqa, chaynullami
qamkunatapis Dyusqa rikar yaĉhashunqallapa. Chaynulla
imanu ukkunata rikatkipis, chay rikashaykinullami Dyusqa
qamkunatapis rikar yaĉhashunqallapa.
3 ¿Chaqa imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta
rikaq ĉhurakanki, qampa nawikipi atun qiru tayan chayta
naypaqta mana lluqshichirqa?
4 Chaymi qampa nawikipi uk atun qiru tayatinqa, ¿imanu-
taq uknikita ninkiman: ‘Nawikipi usulsitu tayan chayta
lluqshichishaq’ nirqa?
5 ¡Kusa allin tukuq runa! Puntataqa chay nawikipi atun
qiru tayan chaytaraq lluqshichiy. Chaymantaraqmi chay
uknikipa nawinpi tayan chay usulsitutaqa allita rikar
lluqshichimuyta puytinki.
6 “Chaynulla nishunillapapis: Amami Dyusninchikpa shu-
maq rimayninta willankillapachu chay kusala marraju allqu
yupay runakunataqa. Chaqa imanupiqakish piñakurmana
llakiypaqta qischashunmanllapa. Chaynulla chay kuchi
yupay runakunataqa amami willankillapapischu. Chaqa
paykunaqami mana kwintachar limpu saruĉharmana dijan-
man.

Mañakushun maskakushun punkuta takashun ima
(Lc 11.9-13; 6.31)

7 “Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa; paymi qushun-
qallapa. Tukuy ministishaykillapata maskayllapa; Dyusmi
tarichishunqallapa. Chaynulla punkumanta mana shaykuq
qayakuyllapa. Chaymi payqa punkunta kiĉhar yanapashun-
qallapa.
8 Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa.
Chaynulla mayqan maskakuqpismi, tarin maskayashan-
taqa. Punkupi mayqan kusalata shachinakur qayakutin-
pismi, punkunta kiĉhar yanapanllapa ima.
9 “¡Ma nimayllapa! ¿Wamrayki tantata mañashutinllapaqachu
rumita qunkimanllapa?
10 ¿Manaqa wamrayki piskaduta mañashutinllapaqa, largu
kurutachu qunkimanllapa? ¡Manami!
11 Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi,
wamraykillapataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi ash-
wan ¡unaq syilupi Taytaykillapamaqa kusala shumaq imaku-
nata qushunqallapa payman mañakutkillapaqa!

12 “Chaynullami nishaykillapapis: Wakinkuna
qamkunawan shumaq kananta munarqa, qamkunapis
shumaqta rurayllapa paykunawanqa. Chaynu rurarqami
kusala allintana rurayanki, Moisés mantakushannulla,
chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla
ima.

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa
(Lc 13.24)

13 “Allita yarpurmi, chay kiĉhkila kaq punkituta pasar
rinkillapa Dyusninchikman rinarqa. Chaqa chay tukuy ty-
impupaqna rir qischakanapaq kaq punkuqami kusala atun
chaynulla chay nanpismi, kusala anchu ima. Chaynu katinmi
kusala achka rinqallapa chaylawtaqa.
14 Piru Dyusninchikwanna rir tukuy tyimpupaq kawsana-
paqqami kusa kiĉhkila punkitu, chaynulla kiĉhkila nansitu
ima. Chaynu katinmi aykala chaylawtaqa yaykur rinllapa.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik
(Lc 6.43-44)

15 “Allitami kuytakankillapa chay llullakur Dyusninchik-
paq parlakuq tukuq runakunamantaqa. Chaqa payku-
naqami qamkunamanqa shamunqa imanutaq uyshitakuna-
maqa kusala mansitu chaynu. Piru alli yaĉhaymantaqami
kusala manchaypaq atun surrukuna kanqallapa.
16 Chaymi qamkunaqa tukuy imata rurayashanlamanta
das riqsiyta puytinkillapa imanu nirmapis. Chaqa
ubapa puquynintaqa manami kashakunamantachu
pallanchik. Chaynulla Iguspa puquynintapis manami
shankakunamantachu pallanchik.
17 Piru tukuy allin qirukunaqami shumaqta puqun. Nataq
chay mana allin qirukuna-shuypaqami mana allintachu
puqun.
18 Chaqa allin qiruqami mana puytinchu mana allinta
puquytaqa. Chaynulla mana allin qirupis manami shumaq-
taqa puquyta puytinchu.
19 Chaymi, tukuy qirukuna mana allinta puquqtaqa kuchur
ninaman itar rupachinchik.
20 Chayraykumi qashan nishaykillapa: Tukuytami ima
rurashankunalamanta allita rikar riqsinkillapa nir.

Dyus mantakuyashanmankish mana yaykutkillapachu
(Lc 13.25-27)

21 “Manami tukuyla ‘Amituy, Amituy’ nimaqkunaqa,
Dyus unaq syilupi mantakuyashanmanqa yaykunqachu.
Ashwanmi, unaq syilupi Taytay munashanlata ruraqkuna
yaykunqallapa.

22 Chaqa chay diyapiqami nimayanqallapa: ‘Amituy,
Amituy, nuqakunami qamlapaq kusata parlakurayllapa.
Chaynulla qampa shutikiwanmi runakunamanta dyablupa
yarpuyninta itakurayllapa. Shutikiwanmi achka
milagrukunata ruraraylapa’ nir ima.
23 Piru nuqaqami paykunataqa nishaq: ‘Manami may-
diyapis riqsishushachu kani. ¡Ashuyllapa nuqamanta, mana
allinta ruraqkuna!’ nir.

Ishkay wasipa simintun
(Lc 6.46-49; Mr 1.22)

24 “Chayraykumi, chay mayqanpis nuqa nishayta uyakur
kasuqtaqa kumparashaq uk runa kusa allinlata yarpuqmaqa
wasinta shachinanpaqqa allita yarpur, rumipa ananmanta
shachiran chaywan.
25 Chaymi tamya shamutin, riyukuna achkayar, wayra-
mapis wakmanta, kaymanta wasilaman pukakamurmapis
mana ratachiranchu. Chaqa alliri shachisha karan rumipa
ananmanta.
26 Piru nuqa nishayta uyakur mana kasuqta-shuypaqami
kumparashaq imanutaq uk yaru runamaqa mana allita
yarpur wasinta shachiran ushya aqupa ananlamanta chay-
wan.
27 Chaymi tamya shamutin, riyukuna achkayamuran.
Chaynulla wayra wakmanta kaymanta chay wasiman
pukakamutinmi chay wasiqa limpu limpu pampalla
rataran”.
28 Chaymi chaynu Jesús rimar tukchitinnaqa, tukuyla
chaypi kaqkunaqa dispantakaranllapa chay imanu
yaĉhachikushanrayku.
29 Chaqa Jesusqami paylla kusata mantakur ima
yaĉhachikuran, manami Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna yupaychu.

8

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Jesús chay sirkamanta ishkimutinqami, kusala achka
runakuna ikinta riranllapa.
2 Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun payman
qimikar naypanpi qunqurikur niran:
—Taytituy, llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniy-
mantaqa nir.
3 Chaynu nitinqa, Jesusqa makinwan kamar niran:
—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay nir.
Chaymi chay kutilla chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa,
alliyaran qishayninmantaqa.

4 Jesusqami niranpis:
—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kuraman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa sirbikuqninta
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

5 Chaymanta Capernaúm pwibluman Jesús yaykutin, Romamanta suldadukunapa uk mantaqnin, qimikaran payta rugaq.
6 Chaymi niran:
—Taytituy, sirbikuqniymi wasiypi qishaq. Manami kwirpunqa kuyuylamatapis puytiyanchu. Ashwanmi kusala saqra nanaywan qischakayan nir.
7 Jesusqa niran:
—Rishaqmi allichaq nir.
8 Chaynu nitin, chay suldadukunapa mantaqninqa niran:
—Taytituy, nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi mana allinchu wasiymanraq rir yaykunaykipaqqa. Ashwanmi kayllamanta ‘Alliyanqa’ niy, chay sirbikuqniyqa alliyananpaq.
9 Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis ‘Riy’ nitiyqa, rin. Ukta ‘Shamuy’ nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis imata ruranapaq kaĉhatiypis ruran.
10 Chaynu nitin uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla aligriyaran. Chaymi chay wakin ikinta riqkunataqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani.
11 Chaymi nishaykillapapis: Achka jwira runakunami shamunqallapa rupay iqamunanlawmanta, rupay iqananlawmanta ima. Chaymi paykunana tayanqa pulla mikuq Abrahamwan, Isaacwan, Jacobuwan syilumanta kaq mantakuyashanpiqa.
12 Piru Dyus mantakuyashan luryanpi kananpaq karan chaykunaqami, itakukayanqa waqta tutaparaqlla infyirnumanna. Chaymi chaypina kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa.
13 Chaymantami Jesusqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa niran:
—Riyna wasikiman. Qam kriyishaykinullami wasikipiqa rurakanqa nir.

Chaynu Jesús nitinlami, chay kutilla sirbikuqninqa alliyaranna.

Jesusmi allicharan Pedrupa swigranta
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Jesusqami riran Pedrupa wasinman. Chaypimi Pedrupa swigranta tariran, mantanpi qishaq usuraqta. Kusala rupawanmi karan.
15 Chaymi Jesusqa, chay warmisitataqa makinmanta kamaran. Chayna chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Tutapatinnaqa Jesusman achka runakuna dyablupa yarpuyninwan kaqkunata apamuranllapa. Piru Jesusqami rimarla chay dyablupa yarpuynin runakunapi kaqtaqa itakuran. Chaynullami allicharanpis tukuyla qishaq kaqkunataqa.
17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Paylla nanayninchikkunata urquran.
Chaynulla paymi qishayninchikkunatapis aparan” nir.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin
(Lc 9.57-62)

18 Uk diyapimi Jesusqa achka runakunapa rurinpi rikariran. Chaymi yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran: Pasashunllapa chay quĉhapa chimpanman nir.
19 Chaymantaqa Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runami Jesusman qimikar niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.
20 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.
21 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunamanta ukqa kaynu niran:
—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.
22 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Kusa allinmi kananlla nuqawan rinaykipaq. Chaqa nuqapi mana kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi dijay wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapana.
24 Chaynu riyatinllapami chay quĉha yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna. Piru chaykamanqami Jesusqa punuyaran.
25 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachiq rir niranllapa:
—¡Taytituy, washamayllapari! ¡Yaku rurimanmi chinqayanchikllapana! nir.
26 Chaynu rikĉhachitinllapami Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¡Qamkunaqami manaraq allitaqa kriyimankillaparaqchu! nir.
Chaynu nirnaqami, sharir wayrawan yakutaqa willatinla limpu limpu qasillaran.
27 Chaynu rurashanraykumi kusa dispantakashalla paykunapura tapunakuyaqllapa:
—¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa? nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan ishkay runakuna
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Chaymanta Jesusqa chay quĉhapa uklaw manyan Gadara shutiq lugarman ĉharan. Chaymi chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan kaq ishkay runakuna, pantyunmanta lluqshir, payman qimikaran. Chay runakunaqami kusala saqra manchaypaqta tukuqllapa. Chaymi chay lugartaqa mana mayqanpis pasayta puytiqllapachu.
29 Piru Jesusta rikarqami, kaynu nir qayĉhakuq ĉhurakaranllapa:
—¡Dyuspa Wamran Jesús, amami nuqakunamanqa yakapakamuychu! ¿Chaqa qamqachu manapis jwisyu diya ĉhamuyatinraq kananlla shamushayki qischamaqllapa? nir.
30 Piru chay kayashanllapamanta largukaqpimi achka kuchikuna shitqakuyaranllapa.
31 Chaymi chay dyablupa yarpuyninqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:
—Kay runakunamanta lluqshichir itakumarllapaqa, dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.
32 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Riyllapa nir.
Chaynami chay dyablupa yarpuyninqa runakunamanta lluqshir kuchikunamanna yaykuran. Chaymi kuchikunaqa

chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu quĉhaman
ratar ĉhuqar wanuranllapa.
33 Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar ri-
ranllapa. Chaymi pwibluman ĉharqa imanu chay dyablupa
yarpuyninwan kaq runakuna pasashantaqa tukuyta par-
laranllapa.
34 Chaymi chay kutilla pwiblumanta kaq runakunaqa
lluqshir riranllapa Jesús kayashanmanqa. Chaynu Jesusta
chaypi rikarllapami kusalata rugaranllapa kay lugarniylla-
pamantaqa wakaq tukuy nir.

9

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Chaymantaqami Jesusqa uk yaku karruman iqar, quĉhapa
uklaw chimpanman pasar pwiblunllaman ĉharan.
2 Chaypina katinqami uk mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun
runata, uk parapi usurachir wintusha payman ĉhachiranllapa.
Chaymi Jesusqa paypi kusalata kriyiqllapata rikar, chay
qishaqtaqa niran:
—Shachinakuy wamrituy. Chaqa tukuy uchakushaykiku-
namantami pirdunashushana kani nir.
3 Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq
runakunaqa kaynu nir yarpuranllapa: ¿Wakqachu
Dyusninchiknulla tukunayan? Manami allinchu chaynuqa.
Chaqa Dyuslami uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin
nir.
4 Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa
nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa kusala mana allin
yarpuyniyjunqa kankillapa?
5 ¿Imataq mas trabajusu ninaypaq, ‘Uchaykikunamantami
pirdunashuni’ ninaypaq, manaqachu ‘Sharir puriy’ ninay-
paq? * ‘Uchaykikunamanta pirdunashuni’ nitiyqa qamku-
naqa mana kriyinkillapachu.
6 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq
Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakuna-
manta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun
runataqa niran:
—Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.
7 Chaymi chaynu nitinqa, chay mana kuyuyta puytiq
kwirpuyjun kayaq runaqa sharir, riranna wasinman.

---

* **9:5** Chaqa mayqanpismi “Uchaykimanta pirdunashuni” niyta puytinman yanqallamapis.

8 Tukuy chaykunata rikarmi chaypi kaq runakunaqa
kusalata dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq
ĉhurakaranllapa imanumi payqa uk runata pudirninta qusha
nir.

Jesusmi Mateuta qayaran
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Chaymantami Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna.
Chaynu riyarmi rikaran uk runa Mateo shutiqta. Payqami
chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran.
Chaymi Jesusqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

Chaynu nitinqa Mateuqa sharir paywanna riran.

10 Chaymantami Jesusqa Mateupa wasinpi mikuyaranna.
Chaymi chay kutilla Romapaq impwistuta kubrakuqkuna,
kusa uchayjun runakuna ima ĉharanllapa. Chaynami ashwan
paykunapis Jesuswan, yaĉhakuqninkunawan ima pulla mikuq
ĉhurakaranllapa.

11 Chayta rikarmi chay fariseo runakunaqa Jesuspa
yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta
kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa
mikun? nir.

12 Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:

—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu
rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala
ministin rimidyakuqtaqa.

13 Rir allita intrakayllapa Dyus nitin unaylla iskribishanlla-
pata. Chaqa ninmi:

‘Nuqaqa manami munanichu animalkunata wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapapaq’ nir.

Chaynulla nuqaqa manami chay kusa allinla kani niqkunata
willaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, chay
uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Chaymantaqami Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna,
Jesusman qimikar kaynu nir tapuranllapa:

—Nuqakuna, chaynulla chay fariseo runakunapismi
kusalata ayunanillapa. Piru qampa yaĉhakuqnikikunaqa
¿imapaqtaq mana ayunanllapa? nir.

15 Jesusqa niran:

—¿Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu, wakinkunaqa llakishala kanmanllapa? ¡Manami! Chaymi chay kasarasha chaykuna rinanpaq ura ĉhamutin, ritinllapanami ayunanqallapa.

16 “Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa rimindanchu. Chaqa chay mushuq raĉhpami paqakarqa chapukayanqa. Chaynu chapukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa.

17 Chaynulla, chay ubapa yakun binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binumi byijuyar makwa qarataqa llikinman. Chaymi ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachuman itaypaq amana mayqanninpis imanananpaqqa”. †

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima (Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Chaynu Jesús rimayatinllami, Israel runakunapa uk mantaqnin ĉhamur Jesuspa naypanlapi qunqurikur kaynu niran:

—Chayraqmi warmi wamray wanusha. Piru qam rir makisituykita ananpi ĉhuratkiqa, payqa qashan kawsamuyanqa nir.

19 Chaynu nitinmi Jesusqa sharir, yaĉhakuqninkunawan ima riranllapa.

20 Piru chaynu riyatinmi chay lugarlawpi karan uk qishaq warmi. Chay warmipa yawarninmi dusi añupaqna kusalata shamuq. Chaymi Jesuspa ikinlawta qimikar raĉhpanpa manyanta kamaran.

21 Chaqa chay warmiqami yarpuq, raĉhpanta kamarlami alliyashaq nir.

22 Piru chaynu ruratin Jesusqa ikiman chapakur warmita rikarqa niran:

—Shachinakunkimi mamitay. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.

Chaymi ashwan chaymanta-pacha allinna kidaran chay warmisitaqa.

23 Chaymanta Jesusqa chay Israel runakunapa mantaqninpa wasinman ĉharqa, rikaran dulsaynata waqachiq runakunata. Chaynullami rikaranpis chaypi kaqkuna kusalata waqar laqyaqllapata ima.

---

† **9:17** Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay runakunapa yaĉhachikushanqa, paypa mushuq yaĉhachikushanwanqa mana chayllachu nir. Chaynuqami intrachimanchik piĉhunachinapaqqa mana allinchu nir.

24 Chaymi Jesusqa niran:
—Lluqshiyllapa kaymanta. Chay warmi wamraqami mana wanushachu. Punuyanlami nir.
Chaynu nitin, chaypi kaqkunaqa kusalata asiparanllapa Jesustaqa.
25 Piru payqami ruripi kaqkunata limpu lluqshichimuran. Chaymantami chay wasiman yaykur, chay warmi wamrataqa makinmanta aypatin, sharimuran.
26 Chaymi tukuy chay lugarkunapiqa yaĉharanllapana imanu warmi wamraqa kawsamusha nirmapis.

Jesusmi allicharan ishkay syigukunata

27 Chaymanta lluqshir ritinnaqami Jesuspa ikintaqa ishkay syigu runakuna riran kaynu nir qayakur:
—¡Davidpa ayllun ‡ llakipamastuyllapari! nir.
28 Chaymanta Jesús wasi ruriman yaykutinqa, chay syigu runakunaqa qimikatin, Jesusqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamkunaqachu kriyinkillapa alliyachishuyashaqllapa nirqa?
Chaynu nitin, paykunaqa niranllapa:
—Arí taytituy nir.
29 Chaymantami Jesusqa, nawinkunata kamar niran:
—Qamkuna imanutaq kriyishaykillapanullami rurakanqa nir.
30 Chaymi chay kutilla rikakuranllapana. Piru Jesusqami kaynu nir kusalata willaran:
—Amami mayqanpis yaĉhanqachu kaytaqa nir.
31 Piru ashwan chay runakunaqa wasimanta lluqshishanmanta-pacha imanu Jesús paykunata alliyachishanpaq ima tukuylata parlaranllapa.

Jesusmi allicharan uk muduta

32 Chaymanta chay syigukuna alliyashana lluqshimuyatinqa, wakin runakunapis Jesusman aparanllapa uk mudu dyablupa yarpuyninwan qishaq runata.
33 Chaymi Jesús chay dyablupa yarpuyninta chay mudu runamanta itakutinqa, rimaqna qallariran chay runaqa. Chaymi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa: “¡Kay Israel pwiblupiqami maydiyapis mana rikashanchikchu waknu mayqanpis allichakuqtaqa!” nir.
34 Piru chaypi kaq chay fariseo runakuna-shuypaqami niyaranllapa: “Waktaqami dyablukunapa mantaqnin pudirninta qusha, chaynu dyablupa yarpuyninta itakunanpaqqa” nir.

Kusichakunapaq kaqqami kusala achka

‡ **9:27** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.

35 Piru Jesusqami tukuy pwiblukunapi, taksha pwiblitukunapi ima yaĉhachikur puriyaran. Tukuy tantakananllapa wasikunapimi Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur puriran, washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Chaynullami allichakuqpis tukuy qishaykunamanta, nanaykunamanta ima.
36 Chaymi runakunata rikar, kusalata llakiran paykunapaq. Chaqa chay runakunaqami kusata shaykur kwashayasha, chinqasha mana washakananpaq yupayna karanllapa, imanutaq uyshakuna mana michikuqniyjunmaqa chaynu.
37 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran: “Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru aykalami trabajaqkunaqa.
38 Chayraykumi chay kusichapa amunta mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata, paykunana tantananllapapaq” nir. §

10

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

1 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunata qayamur, pudirninta quran, dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakunanllapapaq. Chaynulla tukuy qishaykunamanta, nanayninllapakunamanta imamapis allichakunanllapapaq ima.
2 Kaykunami chay dusi yaĉhakuqninkunaqa karan:
Puntataqa, Simón (kay Simonmi shutiqpis Pedro),
Simonpa uknin Andrés;
Zebedeupa ishkay wamrankuna, Santiago,
Juan ima.
3 Chaynulla Felipe,
Bartolomé,
Tomás,
Mateo. Kay Mateumi Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran Santiago,
Tadeo ima.
4 Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo partidumanta karan.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran wanuchinanllapapaqqa.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

---

§ **9:38** Kusichananpaq chaykunaqami, tukuy manaraq Dyuspi kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

5 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir kaĉharan:
“Amami rinkillapachu chay mana Israel runakunamanqa.
Chaynulla amami yaykunkillapapischu chay Samaria
pwiblumanqa nir.
6 Ashwanmi chay Israel pwiblumanta kaq runakuna
imanutaq uysha chinqasha purin chaynu puriqkunaman
riyllapa.
7 Chaynami paykunata willayllapa, syilumanta kaq man-
takuq shamunanpaqqami shipchana nir.
8 Chaynullami tukuy qishaqkunata allichankillapa,
wanushakunata kawsachimunkillapa, ismuyaq kwirpuyjun
kaqkunata allichankillapa, itakunkillapapismi dyablupa
yarpuyninta runakunamanta ima. Chaqa tukuy chaykunata
ruranaykillapapaqqami mana imawan pagrakur imachu
dibaldila chay pudirtaqa ayparaykillapa. Chaymi imata
rurar yanapakurpis ama kubrakunkillapachu.
9 “Piru amami apankillapachu urumanta, platamanta, kub-
rimanta kaq qillay imamatapis.
10 Chaynulla amami apankillapachu alburjata,
mudakunaykipaq raĉhpaykillapata, llanqita, bastunta
imamapis. Chaqa uk trabajaqtaqami trabajashanrayku
qarayta puytinllapa.
11 “Chaymi qamkuna uk pwibluman manaqa uk taksha
pwiblituman ĉharqa, uk kusa allin runata maskar, chaypa
wasinpi kidankillapa chay ima diyaĉhi rinaykillapakaman.
12 Piru chay wasiman yaykurqa chaypi kaqkunata kusa
shumaqta saludankillapa.
13 Chaymi chay wasipi kaqkuna shumaqta samachishutin-
llapaqa Dyusmi shumaqta yanapanqa paykunataqa. Piru
mana chaynu samachishutinllapa-shuypaqa manami imapis
kanqachu.
14 Chaymi uk wasipi manaqa uk pwiblupi yaĉhachikutkillapa
mana uyakunar mana munashutinllapaqa, chaymantaqa
ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa.
15 Chiqaptami nishaykillapa: Chaynami maydiya jwisyu
diya ĉhamutinqa, chay pwibluqa kusala mas manchaypaqta
kastigakasha kanqa chay pwiblu Sodomawan Gomorra kasti-
gakashanmanmatapis nir”.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata qischakankillapa niran

16 Jesusqami yaĉhakuqninkunataqa niranpis:
“¡Kwintata qukayllapa! Nuqami qamkunata
kaĉhashurllapaqa uyshakunata surrukunapa rurinta kaĉhaq
yupay kaĉhashuyanillapa. Chaymi qamkunaqa ima katinpis
imanutaq largu kurumaqa dasla tantyan chaynu kankillapa.

Piru chaynu tantyarmapismi imanutaq uk palumitamaqa
mana ima mana allintapis ruranchu chaynu kankillapa.
17 Allita kuytakankillapa. Chaqa qamkunataqami kar-
guyjunkunaman qukushunqallapa. Chaynulla chay tanta-
kananllapa wasikunapimi wipyashunqallapa ima.
18 Chaynulla nuqaraykuqami chay karguyjunkunaman,
gubyirnukunaman ima apashunqallapa. Piru qamkunaqa
paykunapa naypanpi chaynulla chay mana Israel runaku-
napa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa.
19 Chaynu paykunapa naypanpi karnaqa, amami
yarpupakunkillapachu, imatami rimashaq, manaqa
imanumi rimashaq nirmapis. Chaqa rimanaykillapapaqna
katkillapaqami Dyus yanapashunqallapa imata
ninaykillapapaqmapis.
20 Chaynuqami mana qamkunallachu rimayankillapa
kanqa. Ashwanmi Taytaykillapa Dyuspa Ispiritunmi
rimachishunqallapa.

21 “Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta
qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Nataq taytanllapa-
shuypaqa wamrankunata qukuyanqa wanuchinanllapapaq.
Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar
wanuchinqallapa.
22 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykilla-
parayku ĉhiqnishunqallapa. Piru chaynu qischakar imamapis
maydiya shamunaykaman shachinakuq kaqkunalami
washakanqallapa.
23 Chayraykumi uk pwiblupi katkillapa mana allinta
rurashunanllapapaq ikikillapapi puritinqa, uklaw
pwiblukunaman alsakayllapa. Chaqa chiqaptami
nishaykillapa: Manaraq chay Israel pwiblukunapi
yaĉhachikur tukchiyatkillapami Dyusmanta Shamuq Runaqa
shamunqana nir.

24 “Manami mayqan yaĉhakuqpis maschu chay
yaĉhachiqninmantaqa. Chaynulla mayqan sirbikuqpis manami
maschu patrunninmantaqa.
25 Chaymi chay mayqan yaĉhakuqpis chay yaĉhachiqninnula
kayta puytin mana maschu. Chaynulla chay sirbikuqpis
imanutaq patrunninmaqa chaynula kayta puytin. Chaqa
nuqatami nimanllapa dyablupa mantaqnin Beelzebú nir.
Chaymi qamkuna nuqapa yaĉhakuqniy kashaykillaparayku-
maqa ashwan ima nishuyanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Lc 12.2-7)

26 “Piru chaynu katinmapis amami chay runakunataqa
manchankillapachu. Chaqa tukuy imapis pakaplla kaqku-
naqa manami pakapllaqa kidayta puytinchu. Chaymi tukuy
pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa.
27 Chayraykumi nuqa qamkunata uyarala willashushayl-
lapataqa, tukuylata parlayllapa. Chaynulla chay pakaqnula
willashushayllapatapis intrachikunkillapa, tukuypa
naypanpi.
28 Chaymi chay mayqan wanuchishunatinllapapis ama
manchankillapachu. Chaqa wanuchishurllapamapismi
kwirpuykillapalata wanuchinqallapa. Ashwanmi
manchankillapa chay kwirpuykillapawan almaykillapata
tukuy tyimpupaq ninapi qischakananpaq kaĉhaq chayta.
29 “Piru qamkunataqami Taytanchik Dyusqa kusalata
munar kuytashunllapa. Ma willamayllapa: ¿Manachu ishkay
pariq kuritukunata uk qillaysitulapaqmapis rantikunllapa?
Chaynu paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi,
Taytaykillapa Dyus pachaman ratar wanunqa nitin, ratar
wanuymatapis puytin, manaqa mana.
30-31 Chaynu kuritukuna yanqa mana sirbiq katinmapis
kusa allita kuytarqa, qamkuna chay kuritukunamanta mas
sirbiq kashaykillaparaykuqa ¿imanunari mana kuytashunqal-
lapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi
allita yupasha purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis
manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Lc 12.8-9)

32 “Chayraykumi mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqapaq
mana pinqakur faburniy rimatinqa, nuqapis paykunapaqqa
allinta rimashaq, unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.
33 Piru mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana
kwintachamatin-shuypaqa, nuqapis paykunataqa mana
kwintachashaqchu unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kuytakananpaq willaran
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 “Amami yarpunkillapachu: Jesucristo shamushan-
raykumi mana qischakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa
shamushayraykumi mana shumaqnachu kawsankillapa.
Ashwanmi nuqarayku kusala ĉhiqninakuy, maqanakuy imana
kanqa.
35 Chaymi uk ullqu wamramaqa taytanpa kuntran
tikrakanqa. Chaynulla uk warmi wamrapis mamanpa
kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchu-shuypaqa
swigranpa kuntranna tikrakanqa.

36 Chaynumi nuqaraykuqa mayqanpapis ayllunkunalla
kuntranqa tikrakanqa.
37 Piru mayqanpis nuqamanta masta taytanta, manaqa
mamanta munaqqa, manami nuqapa kananpaqqa allinchu.
Chaynulla mayqanpis uk ullqu wamranta, manaqa uk warmi
wamranta masta nuqamanta munaqqa, manami nuqapa
kananpaqqa allinchu.
38 Chayraykumi mayqantapis nuqapi kriyishanrayku
kruspi wanuchinar qischatinllapa manchakur mana
nuqallawan purinaqkunaqami manana nuqapa
kananpaqqa allinchu.
39 Chaymi mayqanpis bidanpaq llakir washayta kamaqku-
naqa limpu chinqanqallapa. Piru chay mayqanpis nuqapi
kriyishanrayku wanuq chayqami washakashana rikarinqa.

Dyusmanta kaq imanchikkuna
(Mr 9.41)

40 “Chayraykumi mayqanpis qamkunata shumaqta
samachishurllapaqa, nuqata samachimayan. Nataq
mayqanpis nuqata samachimaq-shuypaqa, chay mayqanĉhi
kaĉhamasha chayta samachiyan.
41 Chaymi mayqanpis ukta Dyuspa rimaqnin kashanrayku
samachiqqa, Dyus paypa rimaqninta imataĉhi quyanqa
chayllatami aypanqa. Chaynulla uk allin runata allin kashan-
rayku samachiq-shuypaqa, chay allin runata imakunata
Tayta Dyus quyan allin kashanrayku, chayllatami aypanqa
paypis.
42 Chaymi mayqanpis chay sirbimaqniy kashanrayku
mana kwintachaypaqla kaqkunata uk jarru qasaq yakituta
upyachiq chayqami, kusa shumaq allin imakunata aypanqa
Dyusmantaqa”.

11

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman
(Lc 7.18-35)

1 Jesús chaynu dusi yaĉhakuqninkunata yaĉhachir
tukchirnaqa, chay kayashanmanta lluqshir riran, chay
pwiblupa uklaw lugarninkunaman Dyus nishankunata
parlakur yaĉhachikuq.
2 Piru Shutichikuq Juan, karsilpi karqami, yaĉharan
imatami Cristo rurar puriyan nir. Chaymi chaynu yaĉharqa,
wakin yaĉhakuqninkunata kaĉharan
3 Jesusta tapunanpaq:
—¿Qamchu Dyusmanta shamunanpaq karan chay kanki,
manaqachu uktaraq yarayashaqllapa? nir.
4 Chaymi Jesusqa niran:

—Rir Juantaqa willayllapa, kay rikayashaykillapata, uyapayashaykillapata ima.
5 Willankillapapismi: ‘Syigukunatapis rikakuchin, kujukunatapis alliyachitin purinllapa, ismuyaq aychayjunkunatapis alliyachin nir. Chaynulla upakunatapis uyakuchin, wanushakunatapis kawsachimun, chay mana imayjun kaqkunatapis willan imanu washakananllapapaq’ nir ima.
6 Chaynulla willankillapapis: ‘¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin!’ nir.
7 Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq runakunata qallariran Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:
“¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa? Imanutaq uk runa mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata wayra wakman kayman kuyuchiq yupay ¿chayta rikakuqchu riraykillapa?
8 ¿Manaqachu, uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata, mudakushata rikakuq riraykillapa? Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu mudakuqkunaqami, chay gubyirnupa wasinkunalapi tanllapa nir.
9 Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspa rimaq runata rikaq? Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa mas intrachikuqta rikaq riraykillapa.
10 Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu niq:
‘Nuqami qampa naypaykita ukta kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa chaynu qampaq yaĉhachikunanpaq’ nir.
11 Chiqaptami nishaykillapapis: Kay pachapi runakunaqami Shutichikuq Juanmanta masqa mana kashachu uklamapis. Piru chaynu katinmapis syilumanta kaq mantakuqpi kriyiqkunaqa mana kwintachaypaqla karmapis Juanmantaqa kusala masna kanqallapa. *
12 “Chaynumi Shutichikuq Juan yaĉhachikuq qallarishanmanta kanankamanmi syilumanta kaq mantakuqpi kriyiqkunapa ikinpi kusala achka marraju runakuna purinllapa limpu imanachiyta yarpur.

---

* **11:11** Dyuspa tukuy rimaqninkunamantaqa Shutichikuq Juanqa, Amitunchik Jesucristupaqqa masta intrakaran nirqami intrachimanchik Juanqa Amitunchikta rikar paypaq parlakushanrayku nir. Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkuna-shuypaqa Juanmantaqa masta Jesucristupaq intrakan nir-shuypaqa intrachimanchik paykunaqami imanu milagrukunata rurashanta, wanur kawsamushanta ima rikashanllaparayku nir.

13 Chaynullami nishaykillapapis: Dyusninchikpa
rimaqninkuna chaynulla Dyus nitin Moisés man-
takushankuna imaqami syilumanta kaq shamur
mantakunanpaqqa Shutichikuq Juan shamunankalaman
intrachimaranchikllapa.
14 Chaymi qamkuna Shutichikuq Juanpaq, Dyuspa ri-
maqnin Elías † shamunanpaq karan nir kriyinarqa kriyiylla-
pari.
15 Chayraykumi tukuy rinriyjun kaqkuna, allita intraka-
narqa uyakur intrakayllapa.
16 "¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi kaq runaku-
nataqa? Kay runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu
qayapanakunllapa chay yupay:
17 'Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami
mana bayliraykillapachu. Chaynulla llakiypaq takikunata
takitiyllapapis, mana waqaraykillapachu' ninakun
chaykuna yupay.
18 Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq
Juan shamur kusata ayunatin, chaynulla mana binuta upyat-
inqa niraykillapa: 'Juanqami dyablupa yarpuyninwan' nir.
19 Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy
upyatiy-shuypaqa qamkunaqa ninkillapa: 'Kusala amryintu,
upyalun' ima nir. Chaynulla ninkillapapis: 'Payqa chay
Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa amigun chaynulla
uchasapa runakunapa amigun' nir ima. Piru nuqapi kriy-
ishanllaparayku Dyus munashanta rurar kawsaqkunami in-
trachikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta shamusha
kani nirqa".

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu
(Lc 10.13-15)

20 Jesús chay pwiblukunapi achka milagruta rurasha kat-
inmapis manami kriyinaranllapachu. Chaymi chay runaku-
nataqa anyaqnulla kaynu nir willayaq:
21 "¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida pwiblu! Kay mila-
grukunata qamkuna rikanaykillapapaq rurasha kani, chay
milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi, Sidón pwiblupi rurasha
katiymaqa, paykunaqa aykapina uchankunata dijar, saqalla
raĉhpanllapata yakakur, uĉhpata umanllapaman itar ima kriy-
ishana kanmanllapa Dyuspiqa.
22 "Piru chay jwisyu diya ĉhamutinqa, chay Tiro
pwiblumanta, chaynulla chay Sidón pwiblumantaqa kusala
mas manchaypaq kastigu kanqa qamkunapaqqa nir.

† **11:14** Syilumanta mantakuqpa naypanta shamuyan Elías nir mas intrakanarqa rikashun Malaquías 4.5-6.

23 Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu washakar syiluman riyankillapa kanqa nir? Ashwanmi qamkunaqa chay tukuy tyimpupaq kastigakanaykillapapaqna itakukankillapa. Chaqa chay Sodoma pwiblupi imanutaq kay Capernaúm pwiblupi yupay rurar rikachisha katiyqami, chay pwibluqa kanankaman kayanmanraq.
24 Piru nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqa, qamkunapaqqa kusala mas manchaypaq kastigu kanqa chay Sodoma pwiblupi kayaq chaymantaqa nir".

Jesuslami qayamanchik samachimanapaq
(Lc 10.21-22)

25 Chaymanta Jesusqa niran:

"¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa amun kanki. Chayraykumi alabashuni. Chaqa qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla kaq runakunata intrachishayki unay chay kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runakunata pakar mana intrachishaykitaqa.
26 Chaynumiri Taytituy. Chaqa qam munashaykinumi kananpaq kasha".
27 Chaynullami wakinninkunatapis niran:

"Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq. Chaqa manami mayqanpis allita nuqataqa riqsimanchu. Ashwan Taytaylami riqsiman. Chaynulla, manami mayqanpis allitaqa Taytaytapis riqsinllapachu. Nataq nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini.
28 Piru tukuy qamkuna uchaykillaparaykuqa imanutaq trabajarmaqa shaykunkillapa, chaynulla imanutaq shipuykillapata aprikurmaqa shaykunkillapa chaynu kaqkuna, shamuyllapa nuqaman. Nuqami samachishaykillapa.
29 Chaqa nuqamanta yaĉhakuqkunaqami nuqawan yuntakasha yupayna. Chaymi nuqa yupaylla kayta yaĉhakuyllapa. Chaqa nuqaqami ima katinpis mana das piñakur imachu, ashwan kusa shumaqlata ima intrachikuni. Chaynu nuqawan karqami kusala shumaqta tukuy tyimpupaq almaykillapapi samankillapa.
30 Piru chay tukuy imata ruranaykillapapaq nishuyanillapa chayqa manami kusala llashaq imachu. Ashwanmi imanutaq uk yugumaqa kusa ankishla chaynu".

12

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Chaymi chay tyimpukunapiqa, uk samana diyapi Jesusqa
trigu tarpukashapa rurinta riyaran yaĉhakuqninkunawan.
Chaymantami chay, yaĉhakuqninkunaqa mallaqnar, trigupa
ispiganta pitir murinta * mikuranllapa.
2 Chaynu mikuyatinllapa chay fariseo runakuna rikarqa,
Jesusta niranllapa:
—Rikay, yaĉhakuqnikikunaqami chay samana diyapi mana
ruraypaq kaqkunata rurayanllapa nir.
3 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, uk kuti gubyirnu
David wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir
iskribikashantaqa?
4 Chaqa Dyusta aduranannllapa tuldu wasiman yaykurmi
Dyuspa kaq turtillankunata mikuranllapa. Allita
yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunaqami, mana
allinchu karan pay David chaynulla wakinninkunamapis
mikunanpaqqa. Chaqa chay turtillakunataqami chay
kurakunala mikunanllapapaq kaq.
5 Chaynulla, ¿manachu Moisés mantakushanta liyirqa in-
trakashaykillapa, Dyusta aduranannllapa wasipi kurakuna
samana diyapi, mana samarmapis mana uchakuranllapachu
nirqa?
6 Piru nuqaqami Dyusta aduranannllapa wasimantaqa
kusala mas allin kani.
7 Chaynuqami qamkunaqa Dyus nitin iskribikashanku-
nataqa mana intrakashaykillapachu. Chaqa ninmi:
‘Nuqaqa manami munanichu animalkunata wanuchir
ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapapaq’ nir.
Chaqa chayta allita intrakasha karllapaqa manami yanqal-
laqa chay wakin runakunataqa uchachanaykillapatanachu.
8 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runami chay samana diyapiqa
imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niytaqa
puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Jesusqami chaymanta rirqa, chay tantakananllapa wasi-
man yaykuran.
10 Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan. Chaymi chay
fariseo runakunaqa imanullapis uchachayta yarpur kaynu
nir Jesustaqa tapuranllapa:

---

* **12:1** Murin nirqami intrakaytapis puytinchik: Puquynin nir.

—¿Allinchu kanqa uk qishaqta samana diyapi allichanapaqqa? nir.

11 Chaynu taputinllapami Jesusqa niran:

—Qamkunamanta uknikillapapa kanman uk uysha. Chaymanta chay uyshaqa samana diyapi uk uĉhku ruriman ratanman. ¿Samana diya kashanraykuchu mana rinman lluqshichimuqqa?

12 Chaqa, ¡uyshamantaqami uk runaqa kusala masta sirbin! Chayraykumi samana diyapimapis shumaq kaqta ruranapaq kusala allin.

13 Chaynu nirnaqami, chay wiqru makiyjun runataqa Jesusqa niran:

—Chutarachiy makikita nir.

Chaynu nitin, chutarachitinqa makinqa uklaw makin yupay kusa allilanna kidaran.

14 Piru, chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa parlaranllapa Jesustaqa imanullapis wanuchinanllapapaq.

Isaías nishanmi kumplikaran

15 Chaynu wanuchinayanllapa nir yaĉharmi Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu ritinmi kusala achka runakuna ikinta riranllapa. Chaqa Jesusqami paykunapa tukuy qishaqninllapata allichaq.

16 Chaynu allicharqami, chay runakunataqa willaran, ama mayqantapis parlananllapapaq mayqanmi allichamasha nirmapis.

17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa niqmi:

18 “Kaypimi sirbimaqniyqa.
Paytami kusata munar akrasha kani.
Paywanmi kusata aligriyani.
Chaymi paytaqa Ispirituyta qushaq,
tukuy pwiblukunapi intrachikunanpaq nuqa munashaykunata rurar kawsananllapapaq.

19 Chaqa manami imapaq mayqanwanpis willanakunqachu.
Chaynulla manami rimapakunqapischu nublirukuna yupayqa.
Manami mayqanpis uyapanqachu waqtakunapi alabakaqtaqa.

20 Chaynulla kaña qiwikasha yupay kaq runakunataqami shumaqlata kuytanqa.
Chaynulla chay wanuqnula lamparita ratakuq yupay runakunatapis shumaqlata kuytanqa,
Dyus tukuy munashankuna kumplikanankaman.

21 Chaymi tukuyla pwiblukuna, paylapi kusata kun-
fyakar yarakunqallapa”.

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10; 6.43-45)

22 Chaymantaqami ukkunapis Jesusman aparanllapa
uk syigu mudu runata. Chaqa chay runaqami dyablupa
yarpuyninwan karan. Piru Jesusqami chay runataqa
rikakuchiran, chaynulla rimachiran ima.
23 Chaymi chay rurashanta rikarllapaqa tukuy chaypi
kaqkunaqa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa:
“¿Kaychu unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta shamur
washamanallapapaq karan chay kanqa?” nir.
24 Chaynu niqta uyaparllapami chay fariseo runakunaqa
niranllapa: “Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi,
wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa
yarpuyninkunata itakunanpaqqa” nir.
25 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir
yaĉhashanrayku kaynu niran:
“Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa wakman
kayman limpu chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla
uk taksha pwiblitu, manaqa uk ayllupis paykunapura
ĉhiqninakurqa mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu.
26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa,
ukninta itakushanrayku manami allinchu. Chaynu rurarqa,
¿imanuna kusata mantakuytaqa puytinmanllapa?
27 “Qamkunaqami ninkillapa nuqapaq, ‘Beelzebú pudirn-
inta qusha katin dyablupa yarpuyninta runakunamanta
itakun’ nir. Chaynu katinqa, ¿qamkunamanta wakinnikil-
lapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa yarpuynin-
taqa itakun? Chaqa paykunallami intrachimanchik qamku-
naqashi limpu pantasha puriyankillapa nir.
28 “Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa
yarpuynintaqa runakunamanta itakuni Dyuspa Ispiritunpa
pudirninwan. Chaynuqami intrachimanchik, Dyuspa
mantakuyninqami qamkunamanqa ĉhamushana nir.
29 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa
wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay
wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu
wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana. †
30 “Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta
rimaqqami nuqapaqa kuntray. Chaynulla nuqawan mana
tantakuqpismi ashwan shikwakun.

---

† **12:29** Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir.

31 “Chayraykumi nishaykillapa: Tukuy runa uchakushanta
chaynulla Dyuspaq mana allinta rimashantaqa Dyusmi
pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta
rimashanllapata-shuypaqami ‡ mana pirdunanqachu.
32 Chaynullami Dyusqa pirdunanqa paymanta Shamuq
Runapaq mana allinta rimatinllapamapis. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimaqta-shuypaqami mana pirdunanqachu kanan tyimpukuna chaynulla maydiyapis.
33 “Chaqa uk qiru allin kaqqami shumaqta puqun. Nataq
chay mana allin qiru kaq-shuypaqami mana allintachu
puqun. Chaynumi mayqan qirutapis puquyninmanta riqsinchik allin qiru, manaqa mana allin qiruchu nirmapis.
34 ¡Largu kurukunapa ayllun! ¿Imanunari allin kaqtaqa rimayta puytinkillapa? Chaqa qamkunallami kusala mana
allin runakuna kankillapa. Chaymi ashwan shunquykillapapi kusala mana allin kaqllata shimikillapapis riman.
35 “Chayraykumi uk allin runaqa allinlata riman, allin
kaqkunala shunqunpi kashanrayku. Piru chay mana allin
runaqami mana allin kaqkunalata riman, tukuy mana
allinkunala shunqunpi kashanrayku.
36 Chaqa nuqaqami nishaykillapa: Chay jwisyu diya
ĉhamutinqami tukuy mana allinta rimashaykillapanulla allita
rikar yaĉhakashana kankillapa nir.
37 Chaymi chay diyaqa, allinta rimashaykiraykuqa
allinpaqna riqsikanki. Nataq mana allinta rimashaykirayku-
shuypaqa kastigakaqna rinkillapa”.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mr 8.11-12; Lc 11.29-32; 11.24-26)

38 Chaynu nitin wakin fariseo runakuna, chaynulla Moisés
mantakushankunapaq yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Jesusta niranllapa:
—Yaĉhachikuq Tayta, Dyusmanta shamushayki nir
allita yaĉhanayllapapaqqa ima milagrullatapis rurar
rikachimanaykillapata munanillapa nir.
39 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
“Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana
allita kriyimaq runakunaqami uk milagruta ruranaypaq
mañamanllapa. Piru Dyus, unay rimaqnin Jonaswan milagruta rurashannu nuqawan ruratinmi, munarqa intrakanqallapa.
40 Chaqa Jonasmaqami kimsa unaqta, kimsa tutata kusala
atun piskadupa rurinpi katin, Dyusqa milagruta rurar

‡ **12:31** Jesusqami chaynuqa niran, chay fariseo runakuna pay Santu Ispiriturayku imata ruratinpis mana kwintachar, dyablupa pudirninwan rurayan nishanllaparayku.

lluqshichimuran, chaynullami Dyusmanta Shamuq Runapis kimsa unaqta, kimsa tutata kay pachapa rurinpi kanqa. Chaymantami Dyusqa milagruta rurar lluqshichimunqa.

41 “Piru maydiya chay jwisyu diya ĉhamutinqami chay Nínive pwiblumanta kaqkunaqa sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana kriyishaykillaparayku rimanqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa chay Nínive pwiblumanta runakunaqami, Jonás Dyuspaq parlakutinqa, uchanllapata dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay naypaykillapapi kaqqami Jonasmantaqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis mana kriyinkillapachu.

42 “Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa sharimur, qamkuna kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa, kastigakashana kayankillapa kanqa nir. Chaqa chay gubyirnaqami largu maymanta shamuran, Salomón kusala yaĉhayninwan yaĉhachikuqta uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa mas Salomonmanta kar yaĉhachishutinllapamapis, mana kasunkillapachu.

43 “Chaynullami nishaykillapapis: Uk runamanta dyablupa yarpuynin lluqshirqami, chunllaq chaki pachakunapi purin, maylapipis samananpaq maskakur. Piru mana maypipis samananpaq tarirqami, kaynuta yarpun:

44 Tikrakashaq chay maymantaĉhi lluqshimushay wasiyman nir. Chaynu tikrakamurqami, chay runataqa uk shinalla wasi kusalata pichakar kamakashata yupay tarin.

45 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta kusala mana allin ispiritu masinkunata. Chaymantami tukuynin pulla chay runapa kwirpunmanqa yaykunllapa taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala llallinna tikran, punta kashanmantaqa. Chaynullami kanan, kusala mana allin yarpuyniyjun runakunatapis pasanqa”.

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Chaynu nir ima Jesús runakunata willayatinraqmi, paypa mamanwan, ukninkuna ĉharan paywan parlanar. Piru waqtalapimi kidaranllapa.

47 Chaymi mayqanĉhi Jesusta willaran, kaynu nir:

—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamwanmi parlanayanllapa nir.

48 Piru Jesusqami chay willaq chaytaqa niran:

—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqankunataq ukniykunaqa? nir.

49 Chaymantami chay yaĉhakuqninkunaman rikachikur kaynu niran:

—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa.

50 Chaqa mayqanpis unaq syilupi Taytay Dyus munashan-
lata ruraq kaqkunami, ullqu kaq, warmi kaq ukniykunaqa,
chaynulla mamaymapis nir.

13

Jesusmi kumparasyunta ruran tarpukuqwan
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Chaymantami chay diyaqa Jesusqa chay wasimanta
lluqshir rir kusala atun quĉhapa manyanpi taran.
2 Chaynu kusa achka runakuna tantakayatinmi, Jesusqa
uk yaku karruman iqar taran. Nataq runakunaqami chay
quĉhapa manyanlapi kidaranllapa.
3 Chaymantami Jesusqa kusa achka imakunata kumpara-
syunkunawan yaĉhachikuq qallarir, kaynu niran payku-
nataqa:
"Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.
4 Chaymantami shikwakutinqa wakin simillaqa nanman
rataran. Chaymi pariq kurukuna shamur mikuran chay
simillataqa.
5 "Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa
mana allpa kaqman rataran. Piru chay simillaqami daskaqla
winaq qallariran, mana ruri maypi pampakashanrayku.
6 Chaymantami rupay iqamutinqa mana allita
ĉhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chakiran.
7 "Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman
rataran. Chaymantami kashakuna winar ĉhamitachiran.
8 "Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq
pachaman. Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala shu-
maqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispigaqami syin
murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta murisi-
tuyjun. Wakin-shuypaqa, trinta murisituyjun ima karan.
9 Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur in-
trakayllapa nir".

Imapaqmi kumparasyunkunawan yaĉhachikuran
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar tapu-
ran:
—¿Imapaqtaq kumparasyunkunalawan runakunataqa
yaĉhachinki? nir.
11 Chaymi Jesusqa niran:
"Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla
intrachishuyanllapa, michka unay mana intrakasha katinlla-
pamapis. Piru wakin runakunata-shuypaqa mana.
12 Chayraykumi nini: Dyuspi intrakaqkunataqa
masta intrachinqa, kusa intrakaq kananllapapaq.

Piru mana intrakanaqkunata-shuypaqa, chay ashlilata
intrakashanmatapis tantar qunqachinqa.
13 Chayraykumi kay kumparasyunkunalawan
yaĉhachikuni. Chaqa, paykunaqami chapakurpis mana
rikakunchu. Chaynulla uyakurpis mana intrakanllapachu.
14 Chaymi paykuna chaynu katin ima, Dyuspa rimaqnin
Isaías nishanqa kumplikan. Chaqa niqmi:
'Michka kusata uyakurmapis, mana intrakanqallapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunqalla-
pachu nir.
15 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami
mana intrakaqpaq tikrakasha.
Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana
uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana
rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana al-
lichashaqmapischu'.
16 "Nataq qamkuna-shuypaqa kusala shumaqmi kankil-
lapa. Chaqa nawikillapamapis allita rikakun. Chaynulla
rinrikillapamapis allita uyakun ima.
17 Nishaykillapapismi: Chiqaptami Dyuspa rimaqninkuna,
wakin kusa allin runakunapis, kanan rikayankillapa chayta,
chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uyapayta
ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu mun-
armapis mana rikaran chaynulla uyaparanllapalamapischu.

Tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 "Allita intrakayllapa, chay kumparasyun tarpukuqpaq
rimarqa imatami intrachimanchikllapa nir:
19 Chaymi Dyusmanta shamur mantakuqpaq uyapar mana
intrakaqqa, chay similla nanman ishkiran chay yupay. Chay-
mantami dyablu shamurqa, chay uyakur shunqunpi tar-
pusha yupay purichiyashantaqa ashuchin.
20 "Nataq chay similla rumikunapa ananman rataran
chaykunaqami, intrachimanchik runakuna Dyus
rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq.
21 Piru mana allita ĉhupakusha karmi, mana shachinakuy-
taqa puytinchu. Chayraykumi Dyuspi kriyishanrayku imal-
lapiqa qischakar, manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi
puritinqa chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.
22 "Nataq chay simillakuna kashapa rurinman
ishkishakuna-shuypaqa, intrachimanchik Dyuspa
rimayninta uyapaqkunapaq. Piru kay pachapi imanupis

kusa imayjun kanar, imakunapi yarpupakur imaqa,
Dyusmanta ashunllapa. Chayraykumi, chay munashankuna,
yarpupakushankuna ima, paykunata ĉhamitachiq yupay
qunqachin Dyuspa rimaynintaqa. Mana dijanchu puquq
yupay kusa allin kananpaqqa.
23 “Piru chay similla kusa shumaq pachaman ishkisha-
shuypaqa intrachimanchik, Dyuspa rimayninta intrakar
kasuqkunapaq. Chaykunaqami, kusa achkata puqur ku-
sichakaq yupay ima shumaqta kawsanllapa. Imanutaq
wakin ispigakunamaqa, syin murisituyjun karan, wakin-
shuypaqa sisinta murisituyjun, wakinqami trinta murisi-
tuyjun karan kada ispigitaqa”.

Trigupa rurinpi balliku kaqpaq kumparasyunta ruraran

24 Jesusqami kaynu nir kay kumparasyunta parlakuranpis:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, uk tarpukuq runa
shumaq simillanta tarpuran chay yupay.
25 Piru tukuy punuyatinllapa, payta ĉhiqniq runa shamur
shikwakuran balliku simillata chay trigupa rurinpiqa.
Chaynu shikwakurqami upallala riranna.
26 “Chaymanta trigu winar ispigakutin imanaqa, chay bal-
likukunapis rikariranna.
27 Chaymi chay trabajaqkunaqa riran amunta willaq,
kaynu nir: ‘Taytituy, qam tarpushayki simillaqami kusa allin
karan. ¿Maymantataq chay ballikuqa winamushaqa?’ nir.
28 “Chay ĉhakrapa amunqa niran: ‘Mayqan ĉhiqnimaqmi
chaytaqa rurasha kanqa’ nir. Chaynu nitinqa chay traba-
jaqkunaqa kaynu nir tapuranllapa. ‘¿Allinchu kanqa rir chay
ballikuta pilar itakunayllapapaqqa?’ nir.
29 “Piru chay amunqa niran: ‘Ama chaytaqa rurayllapachu.
Chaqa chay ballikukunata pilashaq nirqami, chay trigukuna-
tapis pilayankillapa kanqa.
30 Ashwanmi dijayllapa pulla winanqa chay kusichakuna
tyimpu ĉhamunankaman. Chaymi chay diyaqa kaĉhakushaq
chay ballikukunataqa akrananllapapaq. Chaynu akrar-
qami manuju manujula watar dijanqallapa rupachikanan-
paq. Nataq chay trigu kaqta-shuypaqami ĉhuranqallapa chay
ĉhurakunaypina’ ”.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Jesusqami kay kumparasyuntapis parlakuran:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami uk mustasa qirupa
simillanta, runakuna tarpun chaynu.
32 Chaqa, mustasa qirupa simillanqami kusala llampitu
tukuy qirupa simillanmantaqa. Piru winarqami, kusala

atunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna ĉhakrapi kaqkunamantaqa. Chaymi ashwan pariq kuritukunamapis, chaymanna rir qushakun”.

Libadurawan kumparasyunta ruraran
(Lc 13.20-21)

33 Chaynullami kay kumparasyuntapis parlakuran, kaynu nir:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa, achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu”.

Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan
(Mr 4.33-34)

34 Tukuy kaykunatami, Jesusqa runakunataqa willaran kumparasyunkunalawan. Manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa willaranchu.
35 Piru tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin unaylla nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Tukuytami kumparasyunkunawan willashaq.
Chaynullami willashaqpis kumparasyunwan,
Dyus kay pachata rurashanmanta-pacha imakuna pakaplla katin mana intrakayashanllapapaq ima”. ✡

Ballikupaq yaĉhachikushanpaq intrachikuran

36 Chaymantaqami Jesusqa chay runakunata chaypi dijar rir yaykuran uk wasiman. Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa qimikar mañaranllapa intrachinanpaq chay balliku ĉhakrapi winasha kayaq chaypaq.
37 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
“Chay kusala shumaq simillata tarpukuq chayqami Dyusmanta Shamuq Runa.
38 Nataq ĉhakra tarpukasha chay-shuypaqami kay pacha. Chaymi chay shumaq simillaqa intrachimanchik Dyus munashanta rurar mantakuyninpi kaq chaykunapaq. Nataq balliku-shuypaqami intrachimanchik dyablu munashanlata ruraqkunapaq.
39 Piru chay ĉhiqnikuq kar, ballikuta tarpusha chay-shuypaqami dyablullapaq intrachimanchik. Nataq chay kusicha tyimpu-shuypaqa intrachimanchik chay jwisyu diyapaq. Chay kusichakuqkuna nir-shuypaqami intrachimanchik Dyuspa angelninkunapaq.
40 “Chaymi nishaykillapa: Imanutaq chay ballikukunata chiqanchanchik rupachinapaq, chaynumi chay jwisyu diyapipis wakinqa chiqanchakanqa.

✡ **13:35** Sal 78.2

41 Chayraykumi Dyusmanta Shamuq Runaqa kaĉhamunqa
angelninkunata, chay mantakuyashanmanta chay ukkunata
uchakuchiqkunata, chaynulla chay mana allinta ruraqku-
nata chiqanchananllapapaq.
42 Chaynu chiqancharmi apar kusala miraq ninaman
itakunqallapa. Chaymi chaypiraq kusala mana agwantay-
paqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachin-
qallapa.
43 Piru mayqanpis Dyus munashannu ruraqkuna-
shuypaqa, rupay yupay kusa shumaqta llipyaranqallapa
Taytanllapa mantakuyashanpina. Chaymi nishaykillapa:
Rinriyjun kaqkunaqami, uyakur intrakayllapa nir.

Kusala ĉhaniyjun pakaplla kaqpaq kumparasyunta ruraran

44 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk lu-
garpi kusala ĉhaniyjun ima pakaplla katin mana rikanchikchu
chaynu. Chaqa nishaykillapa: Mayqan runapis uk pachapi
kusala ĉhaniyjun imata tarirqa mana dijayta munanchu. Ash-
wanmi chayllapi pampar dijar kusala aligrilla rin tukuy iman
kaqkunata rantikur tikrakamur, chay pacha kusa imayjun
kaqta rantin chaynu.

Kusa ĉhaniyjun pirlapaq kumparasyunta ruraran

45 “Chaynulla syilumanta kaqpa mantakuyninqami,
imanutaq uk nigusyantimaqa kusa ĉhaniyjun pirla shutiq
rumisituta maskar purin rantinanpaq, chay yupay.
46 Chaynu maskar puriyar uk kusa ĉhaniyjunta tarirqami,
rir iman kaqkunatapis limpu rantikur, imanupis chay pirla
shutiq rumisitutaqa rantin-ari.

Piskadukunapaq shikrawan kumparasyunta ruraran

47 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq
piskadukuqkunamaqa chay shikranta mar yakuman
itakurqa kusala achka ukman ukman piskadukunata
aypamun chay yupay.
48 Chayna chay piskadukuna shikranpi untatinqa chay
piskadukuqkunaqa waqtaman urqumunllapa. Chayman-
taqa tar akraq qallarinllapa. Chaynami chay kusala shumaq
chaykunataqa kanastanman ĉhuranllapa. Nataq chay mana
shumaq kaqta-shuypaqami itakunllapa.
49 Chaynullami pasanqapis chay jwisyu diya ĉhamutinqa.
Chaymi chay angelkunaqa rir chay mana allin kaqkunataqa
chiqanchanqa allin kaqkunamantaqa.
50 Chaynu chiqancharmi chay mana allin kaqkunataqa
kusalata nina ratakuqmanna itakunqa. Chaymi chaypiraq
kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku
kirunmatapis richyachinqallapa”.

Unay chaynulla kanan yaĉhachikuykunapismi kusala shumaq

51 Chaynu nirqa, Jesusqa tapukuran:

—¿Qamkunaqachu intrakankillapa, tukuy kay nishushayllapataqa?

—Intrakanillapami Taytituy— niran paykunaqa.

52 Chaymantaqami Jesusqa niran:

—Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuqqami syilumanta kaqpa mantakuyninmanta yaĉhakurqa, uk wasipa amun yupay tukun. Chaymi chay kusa ĉhaniyjun ĉhurakushantaqa urqumun mushuq kaqkunata, unay kaqkunata ima.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Chaynu nir ima kay kumparasyunkunata parlakurnaqami riranna chay kayashanmantaqa.

54 Chaynu rirmi chay pwiblunllaman ĉharan. Chaymi chay tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutinmi runakunaqa limpu dispantakasha kaynu ninakuqllapa:

"¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Imanutaq chay milagrukunata rurayta puytin?

55 ¿Manachu kayqa, chay iĉhkakuqpa wamran? ¿Chaynulla manachu wakpa mamanqa María? ¿Manachu Santiagupa, * Josipa, Simonpa, Judaspa uknin ima?

56 ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis kaypi nuqanchikkunawan tanllapa? ¿Piru chaynu katinqa, imanu kartaq tukuy wakkunata rurayta puytinqa?" nir.

57 Chaynu nir ima piñakur mana kasunatinllapami, Jesusqa paykunataqa niran:

"Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa. Piru chay pwiblunllapi chaynulla wasinllapi imaqami mana kasunllapachu" nir.

58 Piru chay pwiblunllapiqami Jesusqa mana achka milagrukunataqa ruraranchu. Chaqa chaymanta kaq runakunaqami mana paypiqa kriyiqllapachu.

14

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana
(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Chaymantaqami chay tyimpukunapiqa Galilea pwiblupa mantaqnin, Herodesqa uyaparan Jesuspaq kusata rimaqllapata.

---

* **13:55** Santiagutami niqllapapis "Jacobo" nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19.

2 Chaymi chay sirbiqninkunataqa niran: “Chay Jesusqami,
Shutichikuq Juanlla kanqa. Chaqa wanushanmanta
kawsamushanraykumi milagrukunamatapis rurayta
puytiyanqa” nir.
3-4 Chaqa Shutichikuq Juanmi naypaqllata Herodestaqa
kaynu nisha kayaq: “Chay ukniki Felipipa warmin
Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana
allinchu”. Chaynu nishanraykushi Herodesqa kusalata
piñakur kaĉhakuran aypar kadinakunawan watar karsilman
itananllapapaq.
5 Herodesqashi, Shutichikuq Juantaqa kusalata
wanuchiyta munaq. Piru runakunata mancharshi mana
wanuchiytaqa puytiqchu. Chaqa tukuylashi kriyiqllapa
Juanqa Dyuspa rimaqnin nir.
6 Piru uk diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi
fyistata ruratinllapa, chay Herodiaspa warmi wamranqa
tukuyla chaypi kaqkunapa naypanpi lluqshir bayliran.
Chaynu baylishanshi Herodestaqa kusalata gustaran.
7 Chayshi ashwan Herodesqa chay intinadantaqa jurar
arniran imata mañamatkipis qushayki nir.
8 Chaymantaqashi maman chay warmi wamranta ani-
machitin Herodestaqa kaynu niran: “Shutichikuq Juanpa
umanta uk platupi qumay” nir.
9 Chaynu nirqashi gubyirnu Herodestaqa kusalata llakichi-
ran. Piru chaynu llakiyarmapisshi, chaypi kaqkunapa nay-
panpi jurar arnishanrayku kaĉhakuran chaynu ruranan llapa-
paq.
10 Chayshi kaĉhakuran Shutichikuq Juanpa umanta chay
karsilpi pitinanllapapaq.
11 Chaymantaqashi uk platupi apar, chay warmi
wamrataqa quranllapana. Nataq chay wamraqashi
mamantana ashwan quran.
12 Chaymantanashi, Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkunaqa
ĉhar, Juanpa kwirpunlatana aparanllapa pampaq.
Chaymanta-shuypaqa riranllapa Jesusta willaq chay
pasashanpaqqa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Chayta yaĉharmi Jesusqa uk yaku karruman
iqar uk chunllaq lugarman riran. Piru achka
runakunami yaĉharanllapa Jesusqa risha nir. Chaymi chay
pwiblukunamanta lluqshir ĉhakpala riranllapa Jesuspa
ikintaqa.
14 Chaymanta Jesusqa chaynu riyar yaku manyanman
ĉharqa, yaku karrumanta ishkiran. Chaynu ishkirmi kusala

achka runakunata rikaran. Chaymi paykunata llakipar tukuy qishaqninkunata apashanllapataqa limpu allicharan.

15 Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu niranllapa:

—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami. Chayraykumi runakunataqa willay chay pwiblukunaman rir mikunanllapata rantinanllapapaq nir.

16 Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:

—Manami allinchu rinanllapapaqqa. Ashwan qamkuna paykunataqa qarayllapa nir.

17 Chaynu nitinqa, paykunaqa niranllapa:

—Kaypiqami kay sinku tantitawan, ishkay piskadituman-taqa mana masqa imapis kanchu, nir.

18 Jesusqa niran:

—Apamuyllapa kayman.

19 Chaymantami chay achka runakunataqa chay qiwakunalapi tananllapapaq niran. Chaynu nisha karnaqami, chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chay tantakunata pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqkunata aypachinanllapapaq.

20 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman. Chaymantami yaĉhakuqninkunaqa chay mikuypa subranku-nataqa ashwan dusi kanasta untata tantaranllapa.

21 Piru chay mikusha chaykunata yupatinllapaqami ul-lqukunala sinku mil (5,000) karanllapa. Nataq warmiku-nawan wamrakunataqami mana yuparanllapanachu.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunata yaku karruman iqachiran rir ĉhaskinanllapapaq quĉhapa uklaw manyanman paymantaqa naypaqta. Nataq payqa chaylapi kidaran tukuyla dispidikur rinanllapakaman.

23 Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk sirkaman payla iqaran, Taytanman mañakuq. Chaymi limpu amsay-atinnamapis payla chaypiqa karan.

24 Nataq chay yaku karru-shuypaqa kusa largutana risha karan yaku anantaqa. Piru naypanllapalawmanta kusala jwirti wayra shamuyashanraykumi yaku karrutaqa, yaku kusalata maqchiyaran.

25 Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku ananllata riran yaĉhakuqninkunalawman.

26 Chaynu yakupa ananta riqta rikarmi yaĉhakuqninkunaqa
kusalata manchakur “¡Wakqami aya!” nir kusata
qayĉhakuranllapa.
27 Piru Jesusqami paykunataqa kaynu niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapachu! ¡Nuqami kani! nir.
28 Chaymantami, Pedruqa kaynu niran:
—Taytituy, qam karqa mantakuy nuqa yakupa ananllata
qamman shamunaypaq nir.
29 Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy-ari nir.
Chaynu nitinmi Pedruqa yaku karrumanta ishkir yakupa
ananllata riq ĉhurakaran Jesús kayashanlawman.
30 Piru kusala jwirti wayra shamur yakuta maqchiyashan-
raykumi kusalata manchakuran. Chaymi ashwan chay ku-
tilla limpu chinqaq qallarir, kaynu nir qayĉhakuran:
—¡Yanapamay Taytituy! nir.
31 Chaymi chay kutilla Jesusqa makinmanta aypamur ni-
ran:
—¡Manami qamqa allitaqa kriyinkiraqchu! ¿Imapaqtaq mana
allita kriyirayki? nir.
32 Chaynu nir chay yaku karruman ishkantin iqatinlla-
paqa, wayraqa qasillaranna.
33 Chaymi, chay yaku karrupi kaqkunaqa, Jesuspa nay-
palanpi qunqurikur kaynu niranllapa:
—¡Chiqaptami qamqa Dyuspa Wamran kanki! nir.

Jesusmi Genesaret lugarpi, qishaqkunata allicharan
(Mr 6.53-56)

34 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan pulla chay
quĉhallata rir pasar, ĉharanllapa Genesaret lugarmanna.
35 Chaynu ĉhatinllapami chay lugarmanta kaqkunaqa
tukuyla Jesustaqa riqsiranllapa. Chaymi, tukuy chay
lugarpi parlakutinllapa, yaĉharanllapana Jesuspaqqa. Chaynu
yaĉharllapami tukuy qishaqninllapata aparanllapa.
36 Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa
manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynumi chay
raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

15

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik
(Mr 7.1-23)

1 Chaymantami Jesusman qimikaranllapa Moisés man-
takushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, fariseo runakuna ima.
Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha karanllapa. Chaymi
kaynu nir tapuranllapa:

2 —¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa
kustumrinta mana kasunllapa? ¿Imapaqtaq mikunanllapapaq
karqa, naypaqtaqa mana makinllapataqa paqan? nir.
3 Jesuspismi tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunapis chay kustumrikillapalata rurar
Dyus munashantaqa mana rurankillapa?
4 Chaqa Dyusqami niran: 'Taytaykita mamaykita kusa
rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta
ĉhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa' nir.
5 Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin
taytanta mamanta: 'Manami yanapashuyta puytinichu.
Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta' nir.
6 Mayqanpis chaynu niqqa, manami taytanta mamantaqa rispitayanllapanachu. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami Dyus nishanta mana kasunkillapanachu, qamkunapa kustumrikillapalata rurar kawsanaykillapapaq.
7 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:
8 'Kay pwiblumanta runakunaqami shiminllapalawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana chiqaptaqa kasumanllapachu.
9 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan chaykunapis yanqa runakunapa yaĉhachikuyninla imami' nir.
10 Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:
—Allita uyakur intrakayllapa.
11 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchayjun kaytaqa puytinchu. Ashwanmi mayqanpis yarpuyninllapapi mana allinta yarpur rimar uchakuytaqa puytin.
12 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu nir willaranllapa:
—¡Taytituy! Chay fariseo runakunaqami qam chaynu nitki uyaparqa kusata piñakuranllapa nir.
13 Piru Jesusqami paykunataqa niran:
—Ima qirutapis, syilumanta Taytay, mana tarpusha katinqami, ĉhupanmanta pilar itakukanqa.
14 Chaynu piñakutinllapamapis ama kwintachayllapachu. Chaqa paykunaqami imanutaq uk syigumaqa, mana rikakuq masinta kaylata kaylata rishun nin mana rikakurmapis, chaynu paykunapis. Allita yaĉhashanchikllapanu, uk syigu

mana rikakuq masinta kaylawta ima rishun niyarmapis,
ashwan ishkantinllapa uk uĉhkumanna ratanllapa.
15 Chaynu nitinmi, Pedruqa Jesusta niran:
—Intrachimayllapari chay mayqanpis mikushanraykuqa
mana uchakuyta puytinchu nishaykitaqa nir.
16 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Qamkunamapischu manaraq intrakankillapa?
17 Allita kwintata qukayllapa. Tukuy imata mikushalla-
paqami tukuyla rin paĉhanchikman. Chaymantami qashan
kwirpunchikqa itakamun.
18 Piru chay kusala mana allin rimaykunata riman-
llapa chay-shuypaqami yarpuyninllapamanta lluqshimun.
Chaynu karmi mana allinkunata rimar ima uchakushana
rikarinllapa.
19 Chaqa, uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin
yarpuykuna lluqshimun. Chaymi wanuchikuyta yarpun.
Ukwan ukwan kayta yarpun. Musu kar, manaqa shipash
karpis pakaplla tayta yarpun. Chaynulla suwakunanpaq,
llullakunanpaq, musyakunanpaq ima yarpunllapa.
20 Tukuy chaykunata yarpur rurarmi uchakunllapa. Piru
mayqanpis chay maki paqana kustumrita mana rurar
mikurqa ¿imanunari uchakunqallapa?

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran
(Mr 7.24-30)

21 Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro chaynulla Sidón
pwiblupa lugarninkunaman.
22 Chay lugarkunapimi uk cananea warmisita taq. Paymi
Jesusman kaynu nir kusalata qayĉhakur qimikaran:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, * llakipamastuy-ari! ¡Chaqa
warmi wamraymi dyablupa yarpuyninwan kar kusalata qis-
chakayan! nir.
23 Chaynu nitinmi, Jesusqa mana imatapis niranchu. Ash-
wanmi yaĉhakuqninkuna payman qimikar kaynu nir rugaran-
llapa:
—Willay wak warmitaqa rinanpaq. Chaqa nuqanchikku-
napa ikinchiktami qayĉhakur shamuyan nir.
24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa kaynu niran:
—Taytay Dyusqami kaĉhamasha Israel pwiblumanta
kaqkuna uysha chinqasha yupay runakunalaman.
25 Chaynu nitinmapismi chay warmisitaqa rir Jesuspa nay-
panpi qunqurikur kaynu niran:
—¡Taytituy, ama chaynu nirchu yanapamay-ari! nir.
26 Jesusqa niran:

---

* **15:22** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.

—Manami allinchu wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa.

27 Chaymi chay warmisitaqa niran:

—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, amun misapi mikuyatin, chay mikuysitu ishkishanlamatapis mikun nir.

28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¡Mamitay, kusalatari qamqa nuqapi kriyinki! Chaymi imanutaq kriyishaykinulla wamraykipiqa rurakanqa nir.

Chaynu nitinmi chay kutilla, chay warmipa warmi wamranqa alliyaranna.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan

29 Jesusqami chay kayashanmanta lluqshir rirqa, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman. Chaymantami unaq sirkaman iqar taran.

30 Chaykamanqami kusa achka runakuna tantakaranllapa pay kayashanmanqa. Kujukunata, syigukunata, mana allin rikrayjunkunata, mudukunata chaynulla ukman qishaywan kaqkunata imami apar Jesuspa ĉhakinlapi ĉhuraranllapa. Piru Jesusqami tukuyninta allicharan.

31 Chaynu chay mudukuna rimatin, mana allin rikrayjunkuna alliyatin, kujukuna puritin, syigukuna chapakur rikakutin ima rikarmi chay runakunaqa limpu dispantakasha kidaranllapa. Chaymi ashwan Israel runakunapa Dyusnintana tukuyla alabaranllapa.

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan
(Mr 8.1-10)

32 Chaymantami, Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:

—Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu. Chaymi mana qarasha karqa, mana kaĉhanayanichu wasinllapamanqa. Chaqa imanupiqami mallaqpaq riyar nanpi imananmanllapa nir.

33 Chaymi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:

—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.

34 Chaymi Jesusqa tapuran paykunataqa:

—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Syiti tantitawan aykala piskadukunalami kan nir.

35 Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq.

36 Chaymi, chay syiti tantitawan, chay piskadutaqa, aypar
payji nir ima Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami,
tantakunata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi
paykunana runakunataqa aypachiran.
37 Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ash-
wanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachi-
ranllapa.
38 Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru milqa (4,000)
ullqukunala karanllapa. Nataq warmikunawan wamraku-
nataqami mana yuparanllapanachu.
39 Chaymantaqami Jesusqa runakunataqa, "Rishaqna" nir,
yaku karruman iqar riran uk lugar Magdala † shutiqmanna.

16

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranan pa q
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Chaymantaqami wakin fariseukuna, chaynulla saduceo
runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi paykunaqa
mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa:
—Chiqapta syilumanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa
uk milagruta ruray nir.
2 Piru Jesusqami niran:
—Qamkunaqami tardikuna unaq syiluman chapakur, syi-
luta chupikallata rikarqa ninkillapa: 'Kusa shumaq tyim-
pumi kanqa' nir.
3 Piru allaqmantakuna unaq syiluman chapakur syiluta
chupikalla tultyawta rikarqa ninkillapa: 'Kananqami mana
allin tyimpuchu kanqa' nir. Chaynu qamkuna syiluta chapar
ima tyimpukunapaq yaĉharqa, ¿imapaqtaq mana intrakankil-
lapa nuqa Dyusmanta shamusha kar yaĉhachishutiyqa?
4 Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana
allita kriyimaq runakunaqami uk milagruta ruranaypaq
mañamanllapa. Piru kay mana kriyimaq runakunaqami Tay-
tay Dyus imanutaq Jonaswan ruraran chaynulla nuqawan
ruratinla, munarqa intrakanqallapa.
Chaynu nirqa chay kutilla, riranna chay runakunaman-
taqa.

Fariseukunapa, saduceupa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mr 8.14-21)

5 Jesuspa yaĉhakuqninkuna quĉhapa uklaw manyanman
pasasha karqa yarpuranllapa, tantakunata qunqar rishal-
lapa nir.
6 Chaymantami Jesusqa niran:

† **15:39** Magdalaqami chaylla Magadanwanqa. Chay lugarllamantami karan María Magdalenaqa.

—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo, chaynulla saduceo runakunapa libaduranllapamanta nir.

7 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa paykunapura ninakuranllapa: "¡Mana tantata apamusha kashallapami, chaynu nimashanchikllapa kanqa!" nir.

8 Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa kaynu niran:

—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu nirqa? ¡Ima manaraqchu allita nuqapi kriyinkillapa!

9 ¿Manaraqchu intrakankillapa, chaynulla mananachu yarpunkillapapis, chay sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaqa achka kanastataraqmi subratinpis tantaraykillapa.

10 Chaynulla manachu yarpunkillapa chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiypis, achka kanastata subranta tantashaykillapataqa.

11 ¿Ima manachu kwintata qukaraykillapa, nuqaqa manami tantapaqchu rimayaray nirqa? Ashwanmi nishuyarayllapa kuytakanaykillapapaq chay fariseo, chaynulla chay saduceo runakunapa libaduranmanta.

12 Chaymantami paykunaqa intrakaranllapana mana tantapa libaduranpaqchu willamayashanchikllapa nir. Ashwanmi intrakaranllapa chay fariseo, chaynulla saduceo runakuna yaĉhachikuyashanmanta kuytakananllapapaq nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran (Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Jesusqa uk lugar Cesarea Filipuman ĉharqa, tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa:

—Nuqa Dyusmanta Shamuq Runapaqqa ¿mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.

14 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakinshuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Jeremías, manaqapis Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.

15 —Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa.

16 Chaymi Simón Pedruqa niran:

—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun, tukuy tyimpupaq kawsaq Dyuspa Wamran kanki, nir.

17 Chaymi Jesusqa niran:

—Kusa shumaqmi kanki Jonaspa wamran Simón. Chaqa nuqapaq yaĉhanaykipaqqa unaq syilumanta Taytaymi intrachishusha, manami mayqan runa imachu.

18 Chaymi kananqa kusalata kriyir, jwirti rumi yupay kashaykirayku Pedro shutichishayki. Chaynuqami wakin

kriyiqkunapaqqa atun rumi yupayna kayanqa kriyishaykiqa. Chaymi chay rumipa ananman ĉhurar llutakur uk wasita shachiq yupayna kashaq chay wakin nuqapi kriyiqkunawanqa. Chaynuqami chay mana allinta rurachikuq dyabluqa mana binsiyta puytinqanachu.

19 Piru kananqami Pedro, Taytay Dyus syilupi mantakuyashanman yaykuqkunata rikanaykipaqna numrashayki. Chaymi kay pachapi mayqanpis mana kriyishanrayku, Dyus mantakuyashanman mana yaykunqachu nitkiqa, unaq syilupi Taytaypis mana yaykuchinqachu. Chaynulla kay pachapi mayqanpis kriyishanrayku Taytay Dyus mantakuyashanman yaykunqa nitki-shuypaqa, Taytaypis yaykuchinqa mantakuyashanmanqa.

20 Chaynu Pedruta nishana karqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa willaran, ama mayqantapis willananllapapaqchu, payqa Dyuspa Akrashan Cristun nirqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Chaymanta-pachami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir intrachiq qallariran:

“Nuqaqami Jerusalén pwiblumanna riyashaq. Chaymi chay pwibluman ĉhatiyqa, chaypi ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima aypar kusalata qischamanqallapa. Chaynu qischamarmi wanuchimanqallapa. Piru chaynu wanuchimatinllapamapismi kimsa diyamantaqa kawsamushaq” nir.

22 Chaynu nitinmi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar anyaqnulla kaynu nir willaran:

—¡Dyusqami mana munanqachu chaynu qischakanaykipaqqa Taytituy! ¡Chaqa manami allinchu chaynu pasashunanpaqqa! nir.

23 Chaynu nitinmi Jesusqa Pedrulawman tikrakamur niran:

—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu! * Chaqa qamqami Dyus munashanta mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula yarpur, Dyus munashanta mana ruranayta munar disanimachimayanki nir.

24 Chaymanta-shuypaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi

* **16:23** Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu nuqalapi
yarpur shachinakunqallapa.
25 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta
washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakan-
qallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku qischakar
wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
26 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq ima
munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sir-
biyan chay tantakushanqa? ¿Manaqa uk runachu achka imata
pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami!
27 Chaqa nuqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamushaq
Taytay Dyuspa llipyalla pudirninwan, angelniykunawan
ima. Chaynu shamurmi tukuyta allita rikar yaĉhar imanu
rurashanllapanulla imanu kananpaqmapis nishaq.
28 Chiqaptami nishaykillapapis: Kaypi kaqmanta wakin-
llaqami mana wanunkillaparaqchu Dyusmanta Shamuq
Runata mantakuqta rikanaykillapakaman nir”.

17

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Chaymanta saysi diya pasatinnaqami Jesusqa, Pedruta
Santiaguta apar riran. Chaynullami aparanpis Santiagupa
uknin Juanta ima. Chaynumi paykunala rir iqaranllapa kusa
unaq sirkaman.
2 Chaypi katinllapanami, Jesusqa yaĉhakuqninkunapa nay-
panpi kusala ukman shumaqpaq tikrakaran. Chaqa qaql-
lanqami rupay yupay kusata llipyarayaran. Nataq raĉhpan-
shuypaqami kusa yuraq intiruta achkirayaran.
3 Chaynu Jesusta rikakuyarllapami, chay kutilla rikaran-
llapapis Dyuspa unay rimaqninkuna Moiseswan, Elías ima
Jesuswan parlaqta.
4 Chaymi Pedruqa Jesusta niran:

—Taytituy ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Qam mu-
natkiqa, rurashaq kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta
Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.

5 Chaynu Pedro niyatinqami, kusa llipya intiru puktay
limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay ruri-
mantami Dyus kaynu niyaran:

“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paylawanmi kusa shumaqta yarpuni.
¡Paylatami uyakur kasunkillapa!” nir.

6 Chaynu niqta uyaparmi chay kimsa yaĉhakuqninkunaqa
kusalata manchakur piratap rataran pachaman.

7 Chaymantami Jesusqa paykunaman qimikar, kamar
kaynu niran:
—Ama manchakurchu shariyllapa nir.
8 Chaymi sharir chapakurqa mana mayqantapis rikaranl-
lapanachu. Ashwanmi Jesusqa paylana kasha karan.
9 Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinlla-
panaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykil-
lapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamunanka-
man nir.
10 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesusta kaynu nir tapuranl-
lapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan
Cristunmanta naypaqta shamuyanqa ninllapa? nir.
11 Jesusqa paykunata niran:
—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa.
Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashanulla
shumaqchayanqa.
12 Piru nuqaqa nishaykillapa: Eliasqami nuqamanta
naypaqta shamushana karan. Chaynu shamutinmapismi,
Dyuspa rimaqninpaq mana kwintacharchu paykuna
munashanta ruraranllapa. Chaynullami kananpis
Dyusmanta Shamuq Runatapis qischanqallapa paykunaqa.
13 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kwintata qukaranllapa,
Jesusqami Shutichikuq Juanpaq rimayan nir.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Chaymanta, unaq sirkamanta tikrakamurqa achka
runakuna kayashanman ĉhamuranllapa. Chaymi chay kutilla,
Jesusman uk runa qimikar naypalanpi qunqurikur, kaynu
niran:
15 —Wamraymi atakiwan kusalata qischakan.
Chaynu atakiwan qischakarmi kusalata ninakunaman,
yakukunaman ima ratan. ¡Imaraq Taytituy, wamrayta
llakipar alliyachiy-ari!
16 Chaqa nuqaqami kay yaĉhakuqnikikunamanmapis apamu-
ray allichananpaq. Piru paykunaqami mana puytishalla-
pachu nir.
17 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla
mana allinta ruraqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishu-
nayllapapaq qamkunawan kashaq? ¿Ima maydiyakamantaq
qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa
nir.

18 Chaynu chay wamrata apamutinllapami Jesusqa chay
dyablupa yarpuyninta chay wamramantaqa anyar itaku-
ranna. Chaymi wamraqa chay kutilla, allinna kidaran.
19 Chaynu chay wamra alliyatinnaqa, yaĉhakuqninkunaqa
wakaqlaman rir Jesuswan parlar, kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana
itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.
20 Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkunaqa manami allita Dyuspiqa kriyinkillapachu.
Chaqa chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq chay mustasa
qirupa simillitanmaqa kusa llampitu chaynu pitilamatapis
allita Dyuspi kriyir, kay qaqata 'Ashur kaymanta, riy uk-
lawman' nitkillapaqa, chay qaqaqa ashunman. Chaqa allita
Dyuspi kriyirllapaqami tukuy imatapis rurayta puytiyankil-
lapana kanqa nir.
21 [Waknu riqchaq dyablupa yarpuyninqa mana
chaynulaqa runamantaqa lluqshinchu. Ashwan chaynu
dyablupa yarpuyninta itakunarqa ayunar kusalata Dyusman
mañakurla itakuyta puytinchik.]

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Chaymanta chay Galilea lugarpi yaĉhakuqninkunawan
pulla puriyarmi, Jesusqa kaynu niran:
"Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman
qukuyanqallapa.
23 Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa
diyamantaqami, qashan kawsamunqa".
Chaynu nir willatinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata llaki-
ranllapa.

Dyusta aduranllapa wasipaqqami impwistuta pagrakuqllapa

24 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rir ĉharan Ca-
pernaúm pwibluman.
Chaynu ĉhatinllapami, Dyusta aduranllapa wasipaq imp-
wistuta kubrakuqkuna Pedruman qimikar, kaynu nir tapu-
ran:
—¿Yaĉhachikuqnikiqachu impwistutaqa pagrakun Dyusta
aduranllapa wasipaqqa? nir.
25 Pedruqa niran:
—Pagrakunmi taytituy.
Chaymanta Pedro wasiman yaykur mana imatapis niyatin-
raqmi, Jesusqa kaynu niran Pedrutaqa:
—Ima ninkitaq Simón Pedro, ¿mayqankunatataq kubranllapa
impwistutaqa kay pachapi mantakuqkunaqa? ¿Chay

pwiblunllapamanta kaqkunata, manaqachu jwira kaq runakunata? nir.
26 Pedruqami niran:
—Jwiramanta kaq runakunalatami kubranllapa nir.
Chaymantami Jesusqa niran:
—Chiqaptami, chay mantakuqkunaqa pwiblunllamanta kaqkunataqa mana impwistutaqa kubranllapachu.
27 Piru chay impwistuta kubrakuq kaqkunata mana pagrar ama piñachinallapapaqqa, rir chay atun quĉhaman answiluykita itakuy. Chaymanta chay punta kaq piskaduta aypamurqa, aqrunta kiĉhar uk qillayta tarinki chaypiqa. Chaymi chay qillayqa aypanqa, rir nuqapaq kaq impwistuyta chaynulla qampa kaqta pagrakutkimapis nir.

18

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Chaymanta chay kutilla Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Syilumanta kaq mantakuyashanpiqa ¿mayqanniyllapatataq Dyusqa kusa mas allinpaq rikamayanqallapaqa? nir.
2 Chaynu nitinllapami Jesusqa uk wamrituta qayamur paykunapa ĉhaypinpi shachir,
3 kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq kanan kawsayankillapa, chaynulla kawsar mana kay wamritu mana kwintachaypaqla chay yupay kawsarqami, syilumanta kaq mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu.
4 Chaqa kay wamritu yupay mana kusa kani nirchu ashwan mana kwintachaypaqla kaqkunalami, syilumanta kaq mantakuyashanpiqa kusa mas allinpaqqa riqsikasha kanqa.
5 Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta, shumaqta samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan nir.

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 “Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla kay taksha wamritukuna yupay kaqkunata uchakuchiqkunataqami, kusala allin kanman kunkanpi uk marayta watar, mar yakupa mas ruri kaqninman itakunanllapapaq.
7 Piru kay pachapiqami kusala saqra mana allinkunala untarayan. Chaymi mana imanupis shumaqta kawsayllapataqa puytinllapachu. Piru, chay mayqanpis uknin mana allinta rurar uchakunanpaq animachiq-shuypaqa imananqaraq.

8 “Chayraykumi uk makikillapa manaqa uk ĉhakikillapa
mana allinta rurar uchakushana rikarichishutinqa, pitir
itakuy wakaq qammantaqa. Chaqa mas allinmi kanqa
chulla makila, manaqa chulla ĉhakila tukuy tyimpupaqna
kawsanaykipaq. Manami allinchu kanqa chay makiki,
chaynulla ĉhakiki uchakuchishushanrayku tukuy tyimpu-
paqna mana wanuq ninapi qischakanaykipaqqa.
9 Chaynulla nawiki ima mana allinta rikachir
uchakuchishutinqa, urqur itakuy karu mayman
qammantaqa. Chaqa kusa allinmi kanqa uk nawiyjunla
tukuy tyimpupaq kawsanaykipaqqa. Manami allinchu
kanqa nawiki uchakuchishushanrayku, tukuy tyimpupaqna
infyirnupi kastigakasha kanaykipaqqa nir. *

Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chinqashawan
(Lc 15.3-7)

10 “Chaymi nishaykillapa: Amami nuqapi kriyiqkuna
yanqa taksha wamritukuna yupay kaqkunataqa ukmanta
rikankillapachu. Chaqa paykunata kuytaq angelmaqami
waran waran maydiyapis Tayta Dyuspa naypalanpi kayan.
11 [Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamusha tukuy
chay chinqasha kaqkunata washananlapaq.]
12 “¡Ma nimayllapa! Uk runa syin uyshayjun kanman.
Chaymanta chay syin uyshankunamantaqa uksitu chinqan-
man. Chaynu chay uksitu chinqashanraykuchu ¿chay wakin
nubintay-nwibita (99) chaylapi dijar, mana rinman chay
chinqasha chayta maskaq? nir.
13 Chaynu rir maskakur, tarirqami chay nubintay-nwibi
kaqkunamantaqa masta aligriyanqa chay chinqasha chayta
tarishanraykuqa.
14 Chaynullami unaq syilupi Taytaykillapapis mana mu-
nanchu uklamapis paypi kriyishanrayku mana kwintachay-
paqla wamritu yupay kaqkunapis chinqanantaqa.

Ima katinmapismi pirdunanakushunllapa

15 “Imanupi uknikillapa ima mana allinta rurashutinlla-
paqa, rir, ‘Kaynumi mana allinta ruramashayki’ nir shu-
maqla paylawan parlayllapa. Chaynu paylawan parlar shu-
maqchanakurqami, kusa shumaqtana kawsankillapa.
16 Piru imanupi mana kasushutin-shuypaqa, qayamuy
ukta manaqa ishkay kriyiqkunata. Chayna chay payku-
napis rikananpaq ima mana allinta rurashantaqa, imanutaq

* **18:9** Ĉhakinchik, makinchik, manaqa nawinchik uchakuchimaqninchikqa kaynu intrachimanchik yarpuyninchikla, munayninchikla uchakuchimanashaqa ama kwintachashunchu nir.

Dyus nitin unay iskribishankunapimaqa, ima katinpis ishkay
manaqa kimsa tistigukuna rikar yaĉhanqa niq chaynulla. †
17 Chaynu ruratkillapa paykunatapis mana kasutinqa,
wakin kriyiqkunatapis willayllapa. Piru chay wakin kriy-
iqkunata mana kasutinllapa-shuypaqa, uk mana kriyiqta,
manaqa Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yu-
payna riqsinkillapa. ‡
18 "Chaymi nishaykillapapis: Kay pachapi kaqkunata
mana allinta tukushanrayku chiqanchatkillapaqa, ¿imanunari
syilupi Taytay kayashanmanmaqa yaykunqallapa? Nataq
mayqanpis kriyishanrayku kusala allinpaq ima riqsitkilla-
paqami, ashwan syilupi Taytay kayashanmanpis yaykunqal-
lapa.
19 "Chaynullami nishaykillapapis: Kay pachapi
qamkunamanta ishkay runa chayllata yarpur imata
mañakutkillapaqami, unaq syilupi Taytayqa qushuyanqallapa
chay mañakushaykillapataqa.
20 Chaqa ishkayla, manaqa kimsalamapis nuqapi kriyis-
hanrayku tantakatinllapaqami, nuqaqa pullanllapa kashaq".
21 Chaynu nitinmi Pedruqa riran Jesusta kaynu nir tapuq:
—Taytituy ¿ukniykuna ima mana allinta ruramatinqa ayka
kutitaq pirdunayta puytiyashaq? ¿Syiti kutichu pirdunanay-
paq allin kanqa?
22 Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqaqa manami syiti kutila pirdunanki nishaykichu.
Ashwanmi sitinta kuti syiti katinmapis michkatapis pir-
dunanki nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk mana pirdunakuqwan

23 "Chayraykumi syilumanta kaqpa mantakuyninqa,
imanutaq uk mantakuqmaqa trabajaqninkunata iman
kaqkunatapis rikananpaq dijasha karan chay yupay.
24 Chaymanta imankunata rikaq qallaritinllapanaqa pay-
man ĉhachiran uktaqa dyis mil talintu qillayta § dibikuqta.
25 Chaymi chay trabajaqqa chay dibikuyashanpaq mana
imanupis pagrakuyta puytiranchu. Chaynami chay man-
takuqqa kaĉhakuran rantikunanllapapaq uk sirbikuqta yu-
pay uklawman. Piru rantikunanpaqmi niran warmintinta,
wamrantinta, chaynulla tukuy iman kaqnintinta ima chay
dibikuyashanta pagrakunanpaqqa.

---

† **18:16** Rikashun Deuteronomio 19.15. ‡ **18:17** Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yupayna riqsiyllapa nirqami intrachimanchikllapa amana paykunawan pulla kanallapapaq nir. § **18:24** Dyis mil talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

26 Chaynu chay mantakuq niyatinmapismi, chay trabajaqqa paypa naypalanpi qunqurikur rugaran kaynu nir: ‘Taytituy llakipar yaramaskiy-ari. Nuqaqami imanupis chay dibishuyashaytaqa tukuyninta pagrashayki’ nir.
27 Chaymi chay mantakuqqa chaynu rugatinqa llakiparan paytaqa. Chaynulla ashwan chay dibiyashanmatapis manana kubrananpaqnachu niran. Chaymi ashwan dijatinna riran.
28 “Piru chay mantakuq chaynu llakipatin rirqami, chay trabajaqqa tariran uk trabajaq masin pitilata dibiyaq chayta. Chaymi ashwan mana llakiparchu kunkanmanta aypar urkaq qallarir, kaynu niran: ‘¡Pagramay chay dibimayashaykita!’ nir.
29 Chaymi chay trabajaq masinqa naypanpi qunqurikur rugaran kaynu nir: ‘Llakipar yaramaskiy-ari taytituy. Chaymantami tukuyninta pagrashayki’ nir.
30 Piru chay ukninqami, mana llakipar yaraytaqa munaranchu. Chaymi ashwan karsilachikuran tukuy dibiyashanta limpu pagranankaman.
31 Chaynu rurashanraykumi chay wakin trabajaq masinkunaqa kusalata llakiran. Chaymi rir chay mantakuqtaqa tukuy ima pasashantaqa parlaranllapa.
32 Chayta chay mantakuq yaĉharmi, kaĉhakuran qayamunanllapapaq. Chaymi ĉhamutinqa niran: ‘¡Kusala mana allin yarpuyniyjun runa!, nuqamaqami rugamashaykirayku chay tukuy dibimayashaykitaqa llakipashuray.
33 Chaymi imanutaq nuqa qamta llakipashuray chaynullami qampis chay uknikitaqa llakipanaykita’ nir.
34 Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur kaĉhakuran karsilman itar qischananllapapaq, tukuy dibiyashanta limpu pagranankaman”.
35 Chaynu nirnaqami, Jesusqa niranpis: “Qamkuna uknikillapata mana tukuy shunquykillapawan pirdunatkillapaqami, syilumanta Taytaypis chaynulla qamkunawanpis ruranqa” nir.

19

Jesusmi yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Jesusqa yaĉhachikur tukchirnaqa riranna Galilea pwiblumantaqa. Chaynu rirmi riyu Jordanpa chimpan Judea lugarman ĉharan.
2 Piru paypa ikintaqa kusala achka runakuna riranllapa. Chaymi ashwan tukuyla qishaq kaqkunataqa allicharan.

3 Chaymantaqami wakin fariseo runakuna Jesusman
qimikaranllapa. Chaymi mabir imanimashunllapashi nir,
kaynu tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk runa kasarashan warminta imalla-
paqqa dijananpaq? nir.
4 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin
iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqami nin: ‘Dyusqashi
puntamanta-pacha runata, warmita ruraran’.
5 Chaqa chaypaqmi Dyusqa niqpis: ‘Uk runaqami warmin-
wan kasararqa, taytanta mamanta dijanqa. Chaymi ashwan
warminwanqa uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa’ nir.
6 Chaynu katinmi runaqa warminwanqa manana ishkay-
nachu. Ashwanmi uk kwirpulana kayanqallapa. Chaymi
nishaykillapa: Uk runa warminwan uk kwirpulana kanan-
paq Dyus nishanraykumi mana mayqanpis, paykunaqa di-
janakunqa niyta puytinchu nir.
7 Chaymanta chay fariseo runakunaqa qashan kaynu ni-
ranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqta Moisés mantakushanpiqa
kaynu nin? Uk runa warminta dijanarqashi, karguyjunku-
napi kartata rurar warminta qurqashi chiqanchakayta
puytin nir.
8 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykil-
laparaykumi Moisesqa chaynu dijanakunqa nirmapis
mantakuran. Piru Tayta Dyusqami unaymanta-pacha
runata warminwan pullacharqa mana imalapaqpis
dijanakunanpaqqa munaranchu.
9 Piru nuqaqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana
mayqanwan punusha ima katin yanqallamanta dijar, ukwan
kasararqami kusala saqrata uchakuyan nir. *
10 Chaynu nitinmi, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niran:
—Chaynu katinqa, manami allinchu mayqanpis
warmiyjun kanapaqqa nir.
11 Jesusqa paykunata niran:
—Tukuylaqa manami mana warmiyjun kaytaqa puytinl-
lapachu. Ashwanmi chay mayqantaĉhi Tayta Dyus mana
warmiyjun kananpaq nisha, chaykunalami chaynu kaytaqa
puytinllapa.
12 Chaqa chiqaptami wakin runakunaqa mana
warmiyjunchu maydiyapis kananpaq nasinllapa. Nataq
wakin runakunataqami ama warmikunanpaq runa

* **19:9** Wakin iskribikashakunapi kaynu nin: “Uk warmi, runan dijasha katin, qashan uk runa paywan kasararqa, uchakuyan” nir.

masinkuna kaparanllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana warmikunllapachu kusala mas shumaqta Tayta Dyusta sirbiyta munar ima. Chaymi kay nishayta mayqannikillapapis intrakanarqa imanupis intrakayllapa.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata apamuranllapa, pay makinta ananman ĉhurar bindisinanpaq. Piru yaĉhakuqninkunaqami chay wamrakunata apamuqkunataqa anyaran.

14 Chaymi Jesusqa kaynu niran paykunataqa:

"¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa syilumanta kaq mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunalapaq".

15 Chaynu nir, makinkunata chay wamrakunapa ananman ĉhurar bindisirmi, chay lugarmantaqa riranna.

Kusala imayjun musu runami Jesuswan parlaran
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Chaymantami uk musulla runa shamur Jesusta kaynu nir tapuran:

—[Kusa allinla] yaĉhachikuq Taytituy, ¿ima allin kaqlatataq ruraymán, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.

17 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¿Imapaqtaq tapumanki allin kaqpaqqa? † Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus. Piru tukuy tyimpupaqna kawsayta munarqami, Dyus mantakushankunata kasur kawsay nir.

18 Chaynu Jesús nitinmi, chay musuqa qashan tapuran:

—¿Mayqan mantakuykunatana? nir.

Chaymi Jesusqa kaynu niran:

—Ama wanuchikuychu; ama uk uk warmiwan kaychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu;

19 taytaykita, mamaykita kasuy. Chaynulla ukkunata llakipay, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla, nir.

20 Chaynu nitinmi, chay musuqa niran:

—Tukuy chaykunataqami [takshaymanta-pacha] rurashana kani. ¿Imataq mas kanqa ruranaypaqqa? nir.

21 Jesusqa niran:

—Kusa mas allin kayta munarqa, rir tukuy imayki kaqta rantikur, qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana

† **19:17** Wakin iskribikashakunapimi kaynu nin: "¿Imaraykutaq allinla kanki nimanki?" nir.

tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.

22 Chayta uyarmi, chay musuqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.

23 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

—Allipla trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, syilumanta kaq mantakuyashanman yaykunanpaqqa.

24 Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta, nir.

25 Chaynu nitin uyaparmi yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakur kaynu niranllapa:

—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.

26 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:

—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru Dyuspaq-shuypaqami tukuy imapis ruraypaq nir.

27 Chaynu nitinqa, Pedruqa niran:

—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa. Chaynu kashayllaparaykuqa, ¿imatataq aypayashaqllapaqa? nir.

28 Jesusqa niran paykunataqa:

—Chiqaptami nishaykillapa: Maydiya nuqa, Dyusmanta Shamuq Runa kusala shumaq mantakuyniypi mantakuq qallaritiyqami, qamkunapis dusikillapa mantakunaykillapapi tar pullay mantakunkillapa. Chaynami qamkunana Israelpa chay dusi kaq ayllunkunamatapis allinta mana allinta rurasha katinmapis allita rikar yaĉhankillapa.

29 Chayraykumi chay tyimpuqa nuqarayku wasinta, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, manaqa [warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata dijar nuqa munashayta ruraqkunaqa, chay dijashanmantaqa syin kuti mas imanllapakunata aypanqallapa. Chaynulla tukuy tyimpupaqnami kawsanqallapa.

30 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla kanan tyimpukuna achka mana kwintachaypaq kaqkunaqami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa.

20

Jesusmi kumparasyunta ruraran trabajaqkunawan

1 Jesusqami niranpis:

“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq
uk ĉhakrapa amunmaqa timpranula lluqshiran rikaq
trabajadurkunata, ĉhakranman rir trabajananpaq chay yupay.
2 Chaymi, chay ĉhakrapa amunqa trabajaqkunawan uk
tratuta rurar kaĉharan ĉhakranpi trabajatinllapa uk diya in-
tirupaq pagrananpaq.

3 “Chaymanta qashan unakaqna lluqshirqa rikaran plasapi
ayka mana imatapis rurar taqkunata.
4 Chaynu rikarmi paykunataqa niran: ‘Riyllapa qamku-
napis ĉhakrayman trabajaq. Nuqami imanu trabajashaykilla-
panulla pagrashaykillapa’ nir. Chaymi paykunapis riranlla-
pana.

5 “Chaymanta qashalan chay ĉhakrapa amunqa lluqshiran
a las dusi yupay, chaynulla tardikaqpis. Chaymi wakin
runakunata tarirpis chaynullata niran paykunatapis.

6 “Qashan tardikaqna chay plasallaman lluqshirqa, qashan
runakunata tariran. Chaymi chay tarishankunatapis niran:
‘¿Imapaqtaq qamkunaqa kaypiqa tukuy unaq mana traba-
jarqa tashaykillapa?’ nir.
7 Paykunaqa niranllapa: ‘Manamiri mayqanpis ruga-
mashallapachu trabajanayllapapaqqa’ nir. Chaymi chay
ĉhakrapa amunqa paykunatapis niran: ‘Riyllapa qamkunapis
ĉhakrayman trabajaq. [Nuqami imanu trabajashaykillapan-
ulla pagrashaykillapa]’ nir.

8 “Chaymanta amsatinna-shuypaqa, ĉhakrapa amunqa
kaynu niran chay trabajachikuqnintaqa: ‘Qayamur
trabajaqninchikkunataqa pagrayna. Piru chay ikita trabajaq
qallarishakunata pagraq qallarir, tukchinki chay naypaqta
trabajaq qallarishakunawan’ nir.

9 “Chaymi, chay tardilana trabajaq qallarishakunaqa
ĉharanllapa naypaqta pagrakaqqa. Piru tukuy unaq
trabajasha yupaymi pagrakaranllapa.
10 Chaymantami chay naypaqta trabajaq qallarisha
chaykunata pagrananpaq qayatinqa, paykunaqa yarpuran-
llapa: Nuqanchikkunataqami masta pagramayashunllapa
nir. Piru paykunatapismi chay uk diyata trabajashannulla
pagraranllapa.
11 Chaynu pagrakashana karqami kusalata piñakur, chay
ĉhakrapa amuntaqa juraparanllapa,
12 kaynu nir: ‘Kay ikita ĉhamuqkunaqami uk ratulatana
trabajashallapa. Nataq nuqakunamaqami tukuy unaq
kusala rupaypi ima shachinakur trabajasha kanillapa.
Piru qamqami nuqakunawanqa chayllata pagrashayki.
Chaynuqami mana allinchu’ nir.

13 “Chaynu nitinllapaqa, ashwan chay ĉhakrapa amunqa
kaynu niran chay rimapakuqkunapa uknintaqa: ‘¿Amiguy,
ima mana allintataq qamwanqa rurasha kani? ¿Manachu
tukuy unaq trabajatkillapa chaynuta pagrashunayllapapaq
parlaranchikllapa?
14 Kaypimi trabajashaykipaq qillaynikiqa. Ashwanmi
rikuyna. Ma willamay, ¿ima mana allintataq rurashusha
kani, chay ikita trabajaq ĉhamushakunata qamwan chayllata
pagrarqa?
15 Chaqa nuqapa qillayniywanqami munashayta
rurayta puytini. ¿Manaqachu kusala bwinu kashayrayku,
chay wakinkunata qamwan chayllata pagrashayrayku
inbidyakayanki?’ nir”.
16 Jesusqami kaynu niranpis: “Kanan ikilapi kaqkunaqami
naypaqpina kanqallapa. Nataq chay kanan naypaqllapi
kaqkuna-shuypaqa maydiyaqa ikipina rikarinqallapa.
[Chaynulla kusala achkami qayakasha kanqallapa. Piru
aykalami akrakasha kanqa]” nir.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesusqami Jerusalén pwibluman riyarqa
yaĉhakuqninkunata, uklawman qayar kaynu niran
paykunataqa:
18 “Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa
riyanchikllapana Jerusalén pwiblumanqa. Chaypimi
Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa
mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi ashwan paykunaqa
wanuchinanllapapaq nir mantakunqallapa.
19 Chaynullami mana Israel runakunaman qukunqallapa.
Chaymi paykunaqa kusalata burlakar wipyar ima kruspi
klabar wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami
qashan kawsamunqa” nir.

Santiaguwan Juanpa maman, Jesusta mañakuran
(Mr 10.35-45)

20 Chaymantaqami Zebedeupa warmin, wamran Santi-
aguwan chaynulla Juanwan rir, Jesusman qimikar nay-
palanpi qunqurikur, wamranta llakipananpaq mañakuran.
21 Chaymi Jesusqa kaynu nir tapuran chay warmitaqa:
—¿Imatataq munayanki? nir.
Payqami niran:
—Chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami,
qam nitki, uk wamrayqa allilaw qichqaykipi tanqa. Nataq
uknin-shuypaqa ichuqlaw qichqaykipi tanqa nir.
22 Chaynu nitinmi, Jesusqa kaynu niran:

—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Tapushaykillapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupaymi qischakar wanuyashaq, * chaynu qischakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir.

Chaymi paykunaqa niran:

—Arí Taytituy nir.

23 Chaymi Jesusqa qashan niran:

—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla. Piru mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishunayllapapaqqami, mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi Taytay Dyus mayqantapis pay munashannulla tachinarqa tachiyanqa nir.

24 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami chaynu nir mañakuqta uyaparqa, chay ishkaykunawanqa piñakuranllapa.

25 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:

“Qamkuna yaĉhashaykillapanu, kay pachapi mantakuqkunaqami, chay pwiblumanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa.

26 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa.

27 Chaynulla qamkunamanta uknikillapa kusa mas kayta munarqa, ukkunapa sirbiqninna kayllapa.

28 Imanuĉhi Dyusmanta Shamuq Runamaqami mana payta sirbinanllapapaqchu shamusha. Ashwanmi pay sirbikuq shamushamapis. Chaynami ashwan payqa kusala achka runakuna tukuy tyimpupaqna wanunanllapapaqna kaqkunata washar tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq shamusha”.

Jesusmi ishkay syigukunata allicharan
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Chaymantami Jesús, Jericó pwiblumanta yaĉhakuqninkunawan lluqshir ritinmi, kusala achka runakuna ikinta riranllapa.

30 Chaynu riyatinllapami nan qichqalanpi ishkay syigu runakuna tayasha karan. Chaymi Jesús pasaqta uyaparqa, kaynu nir qayĉhakuranllapa:

—¡Taytituy, Davidpa ayllun, † llakipamastuyllapari! nir.

---

* **20:22** Castellanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakaytachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir. † **20:30** Davidpa ayllun nirqami, intrachimanchik Dyuspa Akrashan Cristun nir.

31 Chaynu nitinllapami, runakunaqa anyaranllapa
upallananllapapaq. Piru paykunaqami llallin kaynu nir
qayĉhakuranllapa:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, llakipamastuyllapari! nir.
32 Chaymi Jesusqa chaypi yarar, chay syigukunataqa qayar,
kaynu nir tapuran:
—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.
33 Paykunaqami niranllapa:
—Taytituy, nawiyllapa rikakunantami munanillapa nir.
34 Chaymi Jesusqa paykunapaq kusalata llakir, nawinllap-
ataqa kamar chay kutilla allicharan. Chaymi ashwan chay
runakunaqa allinna, Jesuspa pullan riranllapa.

21

Jesusmi Jerusalén pwibluman yaykuranna
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalén pwibluman
riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé pwibluman ĉharanllapa. Kay
Betfagé pwibluqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi
karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay
yaĉhakuqninkunata qayar,
2 kaynu nir kaĉharan:
“Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman
ĉharqami uk burra wawayjun wataraqta tarinkillapa. Chaymi
kaĉhar apamunkillapa ishkantinta.
3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa:
‘Taytitunchikmi ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa’ nir”.
4 Chaynuqami Dyuspa unay rimaqnin nisha kayaq
chaynulla kumplikanqa. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
5 “Jerusalén pwiblumanta runakunata niyllapa:
‘Chapayllapa, chaytami shamuyan mantakuqnikillapa.
Payqami shamuyan mana kwintachaypaqla yupay,
uk burrupa wawitunpa anan tasha’ nir”.
6 Chaynu nitinqami, chay ishkay yaĉhakuqninkunaqa rir
Jesús nishannulla ruraranllapa.
7 Chaymi burrataqa wawantinta aparanllapa. Chaymi
raĉhpakunata ananman ĉhuratinllapa Jesusqa taranna.
8 Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna.
Chaymi Jesús riyashanlawmanqa wakinqa raĉhpanllapata
ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami qirupa
raprankunata kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata
Jesusqa pasananpaq.
9 Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa ali-
grila kaynu nir laqyayaqllapa:

"¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa Davidpa ayllunmanta
gubyirnunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
Chaymi ashwan unaq syilupipis kusa alabakashana
kanqa" nir.

10 Chaymanta Jesús, Jerusalén pwibluman yaykutinqa, tukuyla chay pwiblumanta kaq runakuna kusalata laqyaranllapa. Chaymi achka runakuna kaynu nir tapunakuyaqllapa:

—¿Mayqantaq kayqa? nir.

11 Wakinkunaqami niyaqllapa:

—Nazaret pwiblu Galileapa lugarninmanta Dyuspaq rimaqnin Jesusmi nir.

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Chaymantami Jesusqa, Dyusta aduranannllapa wasiman yaykur tariran rantikuqkunata, rantiqkunata ima. Chaymi limpu waqtaman itakuran. Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kambyaqkunapa misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis limpu tikrar itakuran.

13 Chaymi chay runakunataqa kaynu niran:

"Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: 'Wasiyqami nuqaman mañakunanllapalapaq wasi shutinqa' nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa" nir.

14 Chaymantami Dyusta aduranannllapa wasillapi Jesusmanqa qimikaranllapa syigukuna, kujukuna ima. Piru Jesusqami paykunataqa allicharan.

15 Piru kurapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima Jesús rurashanta rikaranllapa. Chaynullami uyaparanllapapis wamritukuna Dyusta aduranannllapa wasipi kaynu nir laqyaqllapata "¡Biba biba Davidpa ayllun!" niqta. * Chaymi kusalata piñakur,

16 Jesustaqa kaynu niranllapa:

—¿Uyapankichu chay wamrakuna rimayashantaqa? nir.

Jesusqami niran:

—Arí, uyapayanimi. Piru ¿manachu liyishaykillapa qamkunaqa Dyus nitin iskribikashakunapi kaykunapaq nishantaqa? Chaqa kaynumi nin:

'Taksha wamritukuna,
chaynulla ñuñuq wamritukunamapis
kusa shumaqta alabamayanqallapa' nir.

---

* **21:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Salmo 8.2.

17 Chaynu nirnaqami paykunata chaypi dijar, Jesusqa ri-
ranna Betania pwibluman. Chaymi chay tutaqa chaypi
yurqaran.

Jesusmi igus qiruta chakinanpaqna niran
(Mr 11.12-14, 20-26)

18 Allaqmanta allaq allaqla Jerusalén pwibluman qashan
riyarmi Jesusqa mallaqnaran.
19 Piru chay nan qichqalanpimi rikaran uk igus qiruta.
Chaymi puquyninta maskaq rirqa yuranlata tariran.
Chayraykumi, chay igus qirutaqa kaynu niran: "¡Mananami
kaymantaqa puqunkinachu!" nir.
Chaynu nitinmi chay kutilla, igus qiruqa chakiranna.
20 Chaynu chay igus qiru chakishata rikarmi, Jesuspa
yaĉhakuqninkunaqa kusa dispantakashalla kaynu nir tapuran-
llapa:
—¿Ima nitkitaq chay igus qiruqa das chay kutillaqa chaki-
ran? nir.
21-22 Jesusqami kaynu niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna imata
ruranaykillapapaq kar Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar
ama ukmanta yarpurchu mañakutkillapaqami, tukuy
imapis rurakanqa. Chaymi ashwan chay igus qiruta
imanu rurashaymanmatapis masta rurayta puytinkillapa.
Chaynulla ashwan Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar, kay
qaqata 'Ashur, rir mar yakuman yaykuy' nitkillapapis
kasushunmanllapa nir.

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Chaymantami Jesusqa Dyusta aduranllapa wasiman
yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikuyatinmi,
kurakunapa mantaqninkuna, Israel pwiblupa ruku man-
takuqninkuna ima qimikar, Jesustaqa kaynu nir tapuranl-
lapa:
—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa?
nir.
24-25 Chaymi, Jesusqa paykunata niran:
—Nuqapis tapushaykillapa: ¿Mayqantaq Shutichikuq Juan-
taqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyuschu kaĉhamuran
manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta
willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan man-
tamatinmi kayta rurani nirmapis.
Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ni-
nakuyaqllapa: " 'Dyusmi kaĉhamuran' niytaqa manami puyt-
inchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa '¿Imapaqtaq
mana kriyiraykillapa?' nimashunllapa.

26 Chaynulla, manami puytinchikllapachu ‘Runakunalami
kaĉhamuran’ niytapis, runakunata manchashanchikllaparayku. Chaqa tukuylami kriyinllapa ‘Juanqashi Dyuspa
rimaqnin karan’ nir”.
27 Chaynu ninakuyarmi, Jesustaqa niranllapa:
—Manami yaĉhanillapachu nir.
Chaymi, Jesuspis paykunataqa niran:
—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan
mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran ishkay wamrakunawan

28 Chaynullami Jesusqa chay mantakuq runakunataqa
tapuranpis:
—¿Imatataq yarpunkillapa qamkunaqa kaypaqqa? Karanmi
uk runa ishkay wamrayjun. Chaymi uk wamrantaqa niran:
‘Wamray, riy kananqa ubata tarpushanchik ĉhakranchikman
trabajaq’ nir.
29 Piru wamranqami kaynu niran: ‘¡Manami kananqa tra-
bajanayanichu!’ nir. Chaymanta, chay wamraqa manami
allintachu tukuyani taytayta mana kasurqa nir kwintata
qukar, ashwan riran trabajaqqa.
30 Chaymanta qashan taytanqa riran uknin wamranta
willaq rinanpaq trabajaq. Chay wamraqami niran: ‘Arí,
taytituy rishaq’ nir. Piru chaynu nirmapismi mana riranchu.
31 Mabir willamayllapa: ¿Kay ishkantinmantaqa mayqan-
nintaq taytan munayashantaqa rurasha kanqa?
Paykunaqa niranllapa:
—Punta chaymi nir.
Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Chay Roma pwiblupaq im-
pwistuta kubrakuqkuna, chay warmikuna uk uk runawan
tasha kaqkunaqami, syilumanta kaq mantakuyashanmanqa
qamkunamantaqa naypaqta yaykunqallapa nir.
32 Chaqa Shutichikuq Juan shamur allin kaqlata rurar
kawsananllapapaq yaĉhachikutinqami, qamkunaqa mana
kasuraykillapachu. Piru chay Roma pwiblupaq impwistuta
kubrakuqkuna, chaynulla chay warmikuna uk uk runawan
tasha kaqkunaqami, intrakar kriyiranllapa. Nataq
qamkuna-shuypaqami tukuy chayta rikarmapis karanlla
kar, mana imanupis kriyiraykillapachu.

*Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqku-
nawan*
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 “¡Allita uyakuyllapa! Kay kumparasyuntapis
parlashaykillapa: Uk runami ĉhakranpi ubata tarpur,
ridurninta limpu patyuta ruraran. Chaynullami ruraranpis

uk quĉhata chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.

34 “Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran sirbikuqninkunata, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq.

35 Piru ashwan chay ĉhakrapi kaqkunaqami, chay sirbikuqninkunataqa aypar wakinkunataqa maqaranllapa. Nataq uktaqa wanuchiranllapa. Chaynulla uktaqa rumillawan sitaranllapa ima.

36 Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa chay punta kaĉhashanmantaqa mastana sirbikuqninkunataqa kaĉhamuran. Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami imanutaq chay punta kaqkunata ruraran chaynulla ruraran.

37 “Chaymanta tukukananta-shuypaqami wamrantana kaĉhamuran, kaynuta yarpur: ‘Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa’ nir.

38 Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: ‘Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay pachanwanqa kidanallapapaq!’ nir.

39 Chaynu nirmi aypar chay ĉhakramanta urqumur wanuchiranllapa”.

40 Chaynu nirqa kaynu tapuran paykunataqa:

—¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa?

41 Paykunaqa niranllapa:

—Chay kusala mana allin runakunataqami mana llakiparchu limpu wanuchir tukchiyanqa. Chaynami ashwan ukkunatana arrintar dijayanqa, chay paykunaqa kusicha tyimpu ĉhamutinqa amunpaq kaqtaqa karantana qunanllapapaq nir.

42 Chaymantami Jesusqa niran paykunataqa:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqa kaynu nin:

‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.
Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ruraran.
Chaymi ashwan paylata alabashunllapa’ nir.

43 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkunaqami chay rumi mana sirbiqta yupay nuqata disprisyamashaykillaparayku

Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu. Ashwanmi chay mayqanĉhi Dyus munashannulla uk puquq yupay rurayan chaykunami tukuy tyimpupaq kawsaqqa rinqallapa nir.
44 Chaymi nini, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llampunqa. Nataq, runapa ananman rumi ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.

45 Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin, chay kurakunapa mantakuqninkuna, fariseo runakuna ima uyaparqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir.

46 Chaymi Jesusta aypar wanuchiyta yarpurllapamapis, manchakuranllapa. Chaqa tukuy runakunami kriyiranllapa Jesusqa, Dyuspa uk rimaqnin nir.

22

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk kidamyintuwan (Lc 14.15-24)

1 Jesusqami qashan kumparasyunkunawan willaq qallariran. Chaymi kaynu niran:

2 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk mantakuqmaqa fyistata ruraran wamranta kidachinanpaq chaynu.

3 Chaymi chay fyistaman shamunanllapapaq sirbikuqninkunata kaĉhakuran qayamunanllapapaq chay kunachikasha kaqkunataqa. Piru chay kunachikasha kaqkunaqami mana rinaranllapachu.

4 Chaymanta qashan kaĉharan uk sirbikuqninkunatana chay kunachikashakunataqa kaynu ninanllapapaq: ‘Mikuykunatami kamakachishana kani. Kaĉhakutiymi kusala gurdulla animalkunata wanuchir kusala shumaqta kamkachishallapana. Chaynumi tukuy listuna kidamyintuman shamunaykillapapaqqa’ nir.

5 “Piru chaynu nitinllapamapismi chay kunachikasha kaqkunaqa mana shamunaranllapachu. Chaymi ashwan paykunamanta ukninqa ĉhakrankunata rikaq riranllapa. Nataq ukkuna-shuypaqa riran nigusyunkunaman.

6 Piru ukkuna-shuypaqami chay mantakuqpa sirbikuqninkunata aypar qischaranllapa wanuchinanllapakaman.

7 “Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur suldadunkunata kaĉhatin wanuchiranllapa chay kunachikasha kaq wanuchikushakunataqa. Chaynulla pwiblunllapata rupachinanpaq ima kaĉhakuran chay mantakuqqa.

8 Chaymantami chay mantakuqqa sirbikuqninkunata
kaynu niran: ‘Tukuymi listuna kidamyintupaqqa. Piru
chay kunachisha karay chaykunaqami manana allinnachu
shamunanpaqqa.
9 Chaymi kananlla qamkunaqa riyllapa chay waqta
kallikunaman. Chaynami chaypi tukuy tarishaykillapata
kunachiyllapa shamunanllapapaq kay kidamyintumanqa’
nir.
10 “Chaymi chay sirbiqninkunaqa lluqshiranllapa kallikunaman. Chaypimi tukuy allin, mana allin yarpuyniyjun
kaqkunata tarishantaqa kunachiran. Chaynumi chay mantakuqpa wasinmanqa kusala achka runakunata untachiranllapa.
11 “Chaymanta chay mantakuqqa kunachishankunata
rikaq wasinman yaykurqa, uk runata rikaran chay fyistapaq
mana shumaq mudakur kamakashatachu.
12 Chaymi kaynu niran: ‘Taytituy, waknu mana shumaq
kamakasha karqa ¿imanutaq yaykamushayki kay fyistapi
kanaykipaqqa?’ nir.
“Piru chaynu nitinmapismi chay runaqa mana imatapis
niranchu.
13 Chaymantami mantakuqqa chay misapi sirbikuqkunataqa kaynu niran: ‘Wak runataqa makinta, ĉhakinta watar,
waqta tutaparaqllamanna itakuyllapa. Chaymi chaypina
kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku
kirunmatapis richyachinqa’ nir.
14 “Chaynu nirqami intrachimanchikllapa, Tayta
Dyusqami kusala achkata qayamun. Piru payqami aykalata
akran nir”.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Chaymantami, chay fariseo runakunaqa rir paykunapura kusalata parlaranllapa, rir Jesusta tapur mana allinta
rimachir chaylapaqna uchachananllapapaq.
16 Chaymi chay fariseo runakunaqa wakinninta,
chaynulla chay gubyirnu Herodespa wakinninwan pullata
kaĉharanllapa Jesusta kaynu ninanllapapaq:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qamqa Dyus munashannulla chiqapta rimar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwintacharchu
yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi
kanaykipaqchu yaĉhachikunkimapis.
17 Chaymi qam yarpushaykinulla willamayllapa: ¿Allinchu
kanqa impwistuta chay Roma pwiblupi mantakuq Cesarta,
pagranayllapapaq, manaqachu mana? nir.

18 Chaynu nitinllapami Jesusqa kwintata qukaran, mana allinta paypaq yarpurllapami chaynuqa tapuyanllapa nir. Chaymi kaynu niran paykunataqa:

—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna ¿imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapa?

19 Rikachimayllapa chay impwistuta pagrakunaykillapa qillayta nir.

Chaynu nitinmi apamuranllapa uk qillay dinaryu shutiqta.

20 Chayna Jesusqa paykunata tapuran:

—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq kay qillaypiqa iskribikasha? nir.

21 Paykunaqa niranllapa:

—Mantakuq Cesarpa nir.

Chaymi Jesusqa niran:

—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.

22 Chaynu nitin, uyaparllapami kusa dispantakashalla kidaranllapa. Chaymi ashwan Jesusta chaypi dijar riranllapana.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Chay diyallami, wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay saduceo runakunaqami niqllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu” nir. Chayraykumi Jesustaqa, mabir ima ninqashi nir kaynu tapuranllapa:

24 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir mantakuran: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ nir.

25 “Chaynu katinmi tapushaykillapa: Uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapami, warmikur manaraq wamrayjun kayar wanuran. Chaynu mana wamrayjun kashanraykumi chay ishkay kaq ukninna kasararan.

26 Chaynullami chay ishkay kaqta, kimsa kaqta pasaran, chay syiti kaq ukninllapa kasarar wanunankaman.

27 Chaymantami chay warmipis wanuranna.

28 “Chayna chiqapta wanushakuna kawsamuyatinqa, ¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan”.

29 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskribikashanpaq, chaynulla paypa pudirninpaq mana intrakashaykillaparayku.

30 Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu, chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa angelninkunamaqa mana kasaranllapachu chaynuna kawsanqallapa.

31 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus paylla kaynu nitin iskribikashantaqa? Chaqa kaynumi niq:

32 'Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani' nir. Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaynu nirqami intrachimanchik, paypaqqami tukuy wanusha kaqkunamapis kawsayanllapa nir.

33 Chaynu nir Jesús yaĉhachitinmi, chay runakuna uyakurqa kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Dyuspa mas allin mantakushan
(Mr 12.28-34)

34 Chaymantami chay fariseo runakunaqa, Jesusqashi chay saduceo runakunata willar uyarachisha nir yaĉharmi, tantakaranllapa.

35 Piru paykunamanta ukqami Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq karan. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:

36 —Yaĉhachikuq Taytituy, ¿Dyus nitin Moisés mantakushanmantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.

37 Jesusqa niran:

—'Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan' nir.

38 Kaymi chay puntapi kaq kusa mas allin mantakuyqa.

39 Piru kanmi ukpis chay punta chay yupay kusala mas allin mantakuyqa. Chayqami kaynu nin: 'Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla' nir.

40 Chaymi nishaykipis: Kay ishkay mantakuykunata karanta rurarqami, Dyus tukuy mantakushantaqa kumpliyanchikna nir.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Piru chay fariseo runakuna chaypi tantakasha katinllaparaqmi,

42 Jesusqa kaynu tapuran:

—¿Imatataq yarpunkillapa Dyuspa Akrashan Cristunpaqqa? ¿Mayqanpa ayllunmantataq kanqa? nir.

Chaymi niranllapa:

—Davidpa ayllunmantami nir.

43 Chaymantami Jesusqa niran:

—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa, ‘Amituy’ niran Cristupaqqa, Dyuspa Ispiritun yanapatinqa? Chaqa Davidqari kaynu niran:

44 ‘Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir’.

45 Mabir willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa ‘Amituy’ niran?

46 Chaynu nitinmi mana mayqanninpis imata willaytapis puytiranllapachu. Chaymi chaymanta-pachaqa, manana imata tapunanllapapaqpis yarpuranllapanachu.

23

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran
(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Chaymanta Jesusqa chaypi kaq runakunata, yaĉhakuqninkunata ima kaynu niran:

2 “Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakunaqami kaynu yarpunllapa: ‘Nuqanchikkunaqami Moisés mantakushanta kusa allita intrakashanchikllaparayku, yaĉhachikur mantakunchikllapa kumplinanllapapaq’ nir.

3 Chayraykumi, paykuna imata nitinpis kasur ruraylla pa. Piru amami chay paykuna rurayashantaqa rurankillapachu. Chaqa paykunaqami chaynu yaĉhachikuyarmapis, ashwan uktana rurasha rikarinllapa.

4 Chaynumiri ashwan paykunaqa uk kusala llashaq kargata aprichiq yupay runa masinkunata imata rurananpaq nir mantanllapa. Piru chay niyashanllapataqa mana pitilamatapis kumplinanpaqqa yarpunllapalamapischu.

5 “Chaymi paykunaqa imata rurarllapapis runakuna rikananllapalapaq ruranllapa. Chaynullami allita Dyuspi kriyin ninanllapapaqpis Dyus nishankunata taksha papilsitukunapi iskribir urkunkunapi, rikrankunapi ima ĉhurar purinllapa. Chaynullami Dyus mantakushankunapi kusata yarpur kawsanllapa ninanllapapaqpismi mudananllapa manyanpipis kusala atun shulyakunata ĉhurakunllapapis.

6 Chaymi, chay tantakananllapa wasikunapi, manaqa
mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay
kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munanl-
lapa.
7 Chaynullami plasakunapimapis kusala shumaqta salu-
dar, ‘Yaĉhaq yaĉhachikuq’ ninanllapata munanllapa.
8 “Piru qamkuna-shuypaqa manami wakinkuna ‘Yaĉhaq
yaĉhachikuq’ nishunanllapataraqqa ministinkillapachu.
Chaqa qamkunaqami uk ayllulamanta kaq yupay
tukuynikillapa chaylla kankillapa. Nataq uklami kan yaĉhaq
yaĉhachishuqnikillapaqa.
9 Chaynullami kay pachapiqa ama mayqantapis, ‘Taytay’
ninkillapachu. Chaqa unaq syilumanta kaq uklami Tay-
taykillapaqa.
10 Amami ‘Kusa intrachikuq tayta’ nishunanllapataqa mu-
nankillapachu. Chaqa uklami kan intrachishuqnikillapaqa.
Payqami Dyuspa Akrashan Cristun.
11 Chayraykumi qamkunamanta wakinkuna kusa masta
yaĉhaq kaqqa, ashwan wakinkunatana sirbinqa.
12 Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta ‘Kusana kani’
niqkunataqami Tayta Dyusqa mana kwintachanqachu.
Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla
tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa”.
13 Jesusqami kaynu niranpis:
“¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa
kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu
karmi wakinkuna syilumanta kaqpaq allita intrakar
washakananllapataqa mana munankillapachu. Chaynulla
qamkunapismi mana munashaykillaparayku mana
washakankillapachu. Chaymi ashwan wakinkuna intrakar
ima washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu.
[
14 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa
kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaymi chay
wakcha warmikunata kitankillapa wasinkunata ima. Piru
allin runa nishunanllapapaqqami kusala unayta Dyusman
mañakuq yupay tukunkillapa. Chayraykumi kusala man-
chaypaqtana kastigakankillapa.]
15 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa
kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi
qamkunaqa tukuy pachata ima rinkillapa uk runallataqa
qamkuna yupay kananllapapaq yaĉhachinaykillapapaq. Piru

mayqan runatapis qamkuna yupay kananpaq kriyichirqami,
qamkunamanta ishkay kuti mas uchayjunpaqna tikrayankil-
lapa. Chaymi ashwan kusala manchaypaqta tukuy tyimpu-
paq kastigakashana kanqa.

16 “¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu mana allita
intrakaq karmapis intrachikuyta munaqkunaqa! Chaqa
qamkunaqami, kaynu nir yaĉhachikunkillapa: ‘Mayqan imata
ruranapaq nir Dyusta aduranallapa wasipaq rimar ju-
rar, mana rurarmapisshi mana uchayjunchu kanqa. Nataq
Dyusta aduranallapa wasipi uru kaqpaq rimar imata ru-
rananpaq jurar mana rurar-shuypaqashi uchakuyan’ nir.

17 ¡Akaw yaru syigukuna! Tapushaykillapa: ¿Mayqannintaq
mas allinqa, Dyusta aduranallapa wasi, manaqachu chaypi
kaq uru? Chaqa chay uruqami Dyusta aduranallapa wasipi
kashanrayku Dyuspaqqa kusala allin.

18 “Qamkunaqami ninkillapapis: ‘Mayqanpis imata ru-
rananpaq altarpaq rimar jurarpisshi mana chiqapta arnikuq
yupaychu. Nataq chay ufrindita altarpi tayan chaypaq rimar
jurarshi, chiqapta imata rurananpaqpis arnikuyan’ nir.

19 ¡Akaw syigu kaqkuna! ¿Imataq mas allinqa: Chay altarpi
ufrindita, manaqachu altar? ¿Manachu chay ufrinditaqa ash-
wan altarpi kashanrayku kusala mas allinpaq tikrakan?

20 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis, altarpaq jurarqa,
manami altarlapaqchu jurayan. Ashwanmi tukuy imankuna
chaypi kaqkunapaq ima jurayan.

21 Chaynulla mayqanpis Dyusta aduranallapa wasipaq
rimar jurarqa, manami chay wasilapaqchu jurayan. Ash-
wanmi Dyusllapaq rimar jurayan. Chaqa payqami chaypi
kawsan-ari.

22 Chaymi syilupaq rimar juraq-shuypaqa, Dyus tar man-
takuyashanpaq jurayan. Chaynullami jurayanpis Dyusllapaq
rimar. Chaqa payqa chaypiri tan.

23 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa
kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi
qamkunaqa mintamanta, anismanta, kuminumanta ima
dyis parti kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru
Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis
karanta ruranapaq, llakipakunapaq, paylapi kriyinapaq
niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay
yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay
rurayashaykillapatapis ama dijarchu.

24 “¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu kusala mana
allinta yaĉhachikuqkunaqa! Chaqa qamkunaqami Moisés
mantakushanta allita kasur yaĉhachikushaq nirqa, imanutaq

yakuta mayqanpis upyananpaq katin, chay yakupi uk chuspisitu katinmaqa shuyshur upyan, chaynu yupay tukunkillapa. Piru manami kwintata qukankillapachu, chaynu tukurqami ashwan uk kamilluta iqachiq yupayna kusala mana allita tukuyankillapa. *

25-26 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa ashwan kusalata munapakur suwankillapa. ¡Ima kabal yaruĉhiri kankillapa! Chiqaptari wakinkunawan bwinu kankimanllapa. Chaqa mana chaynu karqami, imanutaq uk kupa, manaqa uk platumataqa waqtanlawlata pichashaqa, rurinqa tiqtilla kidan, chaynu kankillapa qamkunapis. Piru uk kupata manaqa uk platuta rurintinta pichashaqami, intirulana kusa chiqap shumaq kidan.

27-28 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu, karanlata imatapis ruraq yupay tukunkillapa. Piru chiqaptaqami mana chaynuchu kankillapa. Ashwanmi yanqa illaqta chaynu tukuqkuna, kusala mana allinkuna ima kankillapa. Chayraykumi qamkunaqa imanutaq uk bubidamataqa waqtanlawta yuraqta pintatinllapamaqa kusala shumaq. Piru rurinpiqami tullukuna, kusala saqra asyaq ima kan, chay yupaymi qamkunapis kankillapa.

29 "¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu karmi qamkunaqa Dyuspa unay rimaqninkuna pampakashankunata kusa shumaq wasikunata yupay kamakachinkillapa, kusala allin kashanrayku.

30 Chaynullami ninkillapapis: 'Nuqanchikkuna unay rukunchikkunapa pullan kawsasha karqa, Dyuspa rimaqninkunata wanuchinanllapapaqqa manami dijanallapatachu' nir.

31 Piru chaynu unay rukunchikkuna nirqami, qamkunalla niyankillapa: 'Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchiqkunapa ayllun kanchikllapa' nir.

32 ¡Chaynu karqa, unay rukuykillapakuna imata ruraq qallarishanllapataqa rurar tukchiyllapari!

---

* **23:24** Kay intrachimanchik imanumi kusala ruraypaq kaqkunata mana ruranllapachu nir. Nataq chay mana yaqqa ruraypaq kaqkunata-shuypaqa ruranllapa nir.

33-34 “Chay rukuykikuna qallarishanta rurar tukchinaykil-
lapapaqqami nuqaqa kaĉhamushaq Dyuspa rimaqninkunata,
kusa yaĉhaq intrakaqkunata, yaĉhachikuqkunata ima. Chaymi
qamkunaqa wakintaqa wanuchinkillapa, kruspi klabankil-
lapa ima. Nataq wakinkunata-shuypaqa wipyankillapa ima
tantakananllapa wasikunapi. Wakinta-shuypaqa pwiblun
pwiblun ikinpi purinkillapa qischanaykillaparayku. Chaynu
karmi ¡largu kurukuna, largu kurupa ayllunkuna kankil-
lapa! ¿Imanuna washakankillapa chay tukuy tyimpu kasti-
gakanaykillapamantaqa?
35 Chayraykumi qamkunapaqqa tukuyla mana
allinkunata rurashaykillaparaykuqa kusala manchaypaq
kastigu shamunqa. Chay kusa allin runa Abel shutiqta
wanuchishaykillapamanta-pacha Berequiaspa wamran
Zacariaskaman. Chaqa pay Zacariastaqami qamkunapa
rukuykillapakuna wanuchiran Dyusta aduranananllapa
wasipa, altarninpa naypanpi.
36 Chaymi nishaykillapa: Chaynu chay kusala allin
runakuna wanushanraykuqami, kanan tyimpu kawsaq
runakunapaqna kastiguqa kanqa nir.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran
(Lc 13.34-35)

37 “¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa
rimaqninkunatami wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus
kaĉhamushan yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar
wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray,
imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun
chaynu. Piru manami munashaykillapachu.
38 Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa.
39 Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu
qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman:
‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’
nir”.

24

Jesusmi Dyusta aduranananllapa wasita ratachinqallapa niran
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Chaynu rimar tukchirna, Jesusqa Dyusta aduranananllapa
wasimanta lluqshir riranna. Chaynu riyatinmi,
yaĉhakuqninkuna payman qimikar, Dyusta aduranananllapa
wasita kusala shumaqta ima rurashanllapapaq
parlayaranllapa.
2 Piru Jesusqami niran:

“Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami, limpu ratachinqallapa. Chiqaptami nishaykillapa: Mananami uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir”.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Olivos sirkaman riranllapa. Chaymi chaypi Jesús tatin, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir paylata tapuranllapa:

—Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa qam tikrakamuyankina nir, chaynulla kay pacha tukukanan tyimpu ĉhamunqa nirqa?

4 Chaymi, Jesusqa niran:

—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanllapapaq.

5 Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi, ‘Dyuspa Akrashan Cristunmi kani’ nir, kusa achka runakunata ingañanqallapa.

6 Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa.

7 Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan. Kusala qishay, mallaq tyimpu ima kanqa. Chaynulla pachamapis kusalata kuyunqa achka lugarkunapi.

8 Piru chaynu pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa qallariyan nir.

9 “Chaymi ashwan chay tyimpuqa qamkunataqa qukushuyanqallapa kusalata qischar ima wanuchishunanllapapaq. Chaynumi tukuyla kay pachapi ĉhiqnishunqallapa nuqapi kriyishaykillaparayku.

10 Nataq kusala achka wakinnikikunaqami chay tyimpukunapiqa manana kriyinanqallapanachu. Chaymi ashwan ĉhiqninakur ima paykunapura ukninpaqmapis mana allinta rimapanakunqallapa.

11 Chaynulla Dyuspaq kusala achka rimaq tukuqkuna rikarimunqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa.

12 Chaymi chay tyimpukunaqa kusala mana allin ruraykunalana kanqa. Chaynu katinmi, tukuyla mayqanpis manana ukninkunapaqqa llakinqallapa imanachu.

13 Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman kriyishannulla shachinakuqkunalami washakanqallapa.
14 Nataq tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq yaĉhachikur tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa ĉhamunqa.
15 “Chayraykumi Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: ‘Uk kusala mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta aduranananllapa wasipa Kusala Santu Lugarman’ nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir yarpunkillapa. *
16 Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa.
17 Nataq mayqanpis wasinpa ananpi karpis, amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa.
18 Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu raĉhpanta apananpaq nirqa.
19 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq!
20 Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa, chay alsakanaykipaq tyimpuqa ama qasay tyimpu, manaqa samana diyapichu kananpaq nir.
21 Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa. Chaynu qischakayqami pacha rurakashanmanta-pacha mana kashachu. Chaynulla mananami kanqanapischu chaynu qischakayqa maydiyapis.
22 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami, mana mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay akrashan kaq wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka tyimputachu kanqa niyanqa.
23 “Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: ‘Rikayllapa kaypimi Dyuspa Akrashan Cristunqa’, manaqa ‘Rikayllapa chaypi’ nishutinllapaqa, amami kriyinkillapachu.
24 Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata ima kusalata ruranqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa. Chaynullami chay kriyiqkunamatapis imanullapis ingañayta kamanqallapa.
25 Piru qamkuna ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.

---

* **24:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Daniel 9.27; 11.31; 12.11.

26 Chayraykumi mayqan ‘Rikayllapa wak chunllaq lugarpi
washakuqqa’ nishutinllapaqa, ama rinkillapachu rikaqqa.
Manaqa ‘Rikayllapa kaypimi pakakusha washakuqqa’
nishutinllapapis, amami pitilamatapis kriyinkillapachu.
27 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa
shutilla shamunqa, imanuĉhi rilampamaqa uklawmanta uk-
lawkaman intirula llipyalla achkirachikun chaynu.
28 Allitami nishaykillapa: Maypiĉhi kusala achka
shinkukuna tantakaqta rikarqami ninkillapa, ima wanusha
kanqa nir tukuyla yaĉhankillapa. Chaynumi nuqa Dyusmanta
Shamuq Runa shamutiypis tukuyla yaĉhankillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mr 13.24-37; Lc 21.25-36; 17.26-36; 12.40)

29 “Chaynu limpu qischakay tyimpukuna pasatinnaqami,
rupayqa limpu tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi mana
achkirachikunqanachu. Chaynulla qullarkunapismi limpu
syilumantaqa ratamutin ima tukuy syilupi kaqkunamapis
kusalata kuyunqallapa.
30 Chaymantami unaq syilupiqa rikankillapa Dyusmanta
Shamuq Runapaq uk siñalta. Chayta rikarmi tukuyla pachapi
kaqkunaqa kusala ukmanta manchakur waqanqallapa.
Chaqa chayllapimi Dyusmanta Shamuq Runataqa
rikanqallapa, puktay rurita kusa pudirninwan, llipya intiru
syilumanta shamuqtana.
31 Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa
trumpitanta kusala jwirtita waqachir tukuyla pachata rir, †
paypa akrashan kaqkunata tantamunanllapapaq.
32 “Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar
intrachishutiyllapa. Chaqa qamkunaqa igus qiru mushuq-
manta qawamuqta rikarqa kwintata qukankillapa, tamya
tyimpuqa shipchana nir.
33 Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa
yarpunkillapana Dyusmanta Shamuq Runaqami shamunan-
lapina nir.
34 Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq
runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay
nishushayllapaqa pasanqa nir.
35 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa.
Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis
tukukanqachu.
36 Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq,
urapaq-shuypaqami, mana mayqanlapis yaĉhanchu.

† **24:31** Tukuyla pachata rir nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir.

Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq
Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq Taytaylami yaĉhan.
37 “Nishaykillapapis: Imanuĉhi Noepa tyimpunpi pasaran
chaynullami pasanqa Dyusmanta Shamuq Runa tikraka-
mutinpis.
38 Chaqa chay kusala manchaypaq tamya manaraq
ishkiyatin, chaynulla Noé wampuq wasiman yaykunanka-
manmi, runakunaqa kusalata mikuqllapa, upyaqllapa,
kidachinakuqllapa ima.
39 Piru manapis yarpuyatinllapa alliplata tamya ishkitinmi
limpu tukukaranllapa. Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa
tikrakamutinpis pasanqa.
40 Chaymi chay urasqa ishkay runakuna ĉhakranpi katinpis,
ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa.
41 Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukn-
inta apar, nataq ukninta-shuypaqa dijanqa.
42 “Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur allita ka-
makashalana kankillapa. Chaqa manamiri yaĉhankillapachu
ima diyami Amituykillapa shamuyanqa nirmapis.
43 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi
uk suwakuq ĉhamuyan suwamaq nir yaĉharqa, imuraspis
rikĉhakushala kar, mana dijanmanchu mayqanpis wasinman
yaykur suwananllapataqa.
44 Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayl-
lapa. Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami, manapis
yarpuyatkillapa shamunqa.

*Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sir-
bikuqwan*
(Lc 12.41-48)
45 “Nishaykillapapis: Uk runami sirbikuqninta wasinpi kaq
wakin sirbikuqninkunata imuraslapi qarananpaq nir inkar-
ganman. Chaymi chay sirbikuqqa chay patrunnin nishan-
nula rurar, kusa alamirala kaqta tarinman.
46 Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, kusala
allin sirbikuqpaqna riqsikasha kanqa.
47 Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta
pay nishanlata ruraqta tarirqami, ashwan tukuy iman kaq-
tapis pay rikananpaqna quyanqa nir.
48 Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar,
chay patrunnin mana das ĉhamuyanqachu nir yarpur,
49 chay sirbikuq masinkunata qischar, payqa chay
maĉhaqkunawan tantanakur upyar mikur ima tar,
50 mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu,
patrunnin ĉhamur chaynu ruraqta tarirqami,

51 kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa
Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunata yupaylla.
Chaynami payqa kusala mana agwantaypaqta qischakar
qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa”.

25

Jesusmi kumparasyunta ruraran dyis shipashkunawan

1 Chaynullami Jesusqa niranpis:

“Syilumanta mantakuq shamunanpaqqami imanutaq uk
kuti dyis shipashkuna kidamyintuman riran chay yupay
kanqa. Piru chay dyis shipashkunaqa lamparanllapata
asaytiyjunta charikur riranllapa chay kidaq runata tariq.
2 Piru chay dyis shipashkunamantami sinkuqa askwin-
talla puriqllapa. Nataq sinku kaqkuna-shuypaqa allita ka-
makashala puriqllapa.
3 Chaymi chay askwintalla puriqkunaqa lamparanta
aparanllapa asaytiyjunta. Piru manami mas asaytitaqa
aparanllapachu tukukatin untachinanllapapaqqa.
4 Nataq chay kusa kamakashalla puriqkunami asaytita
chaynulla lamparanllapatapis aparanllapa.
5 Piru chay kidananpaq kaq runa mana das ĉhamutinmi,
kusalata pununer tukuynin punuranllapa.
6 “Chaymantami ĉhaypi tuta yupaynaqa kaynu nir
qayakuqta uyaparanllapa: ‘¡Kidaq runaqami shamuyanna!
¡Lluqshimuyllapa samachinaykillapapaq!’ nir.
7 Chaynu niqta uyaparmi, chay shipashkunaqa tukuynin
sharir lamparanllapata kamakachiq ĉhurakaranllapa.
8 Chaymantaqa chay sinku shipashkuna askwintalla
puriqkunaqa chay sinku shipashkuna kusa kamakashala
puriqkunataqa kaynu niranllapa: ‘Imaraq pitilamatapis
asaytisituykillapata apamushaykillapamanta qumas-
tuyllapa. Chaqa lamparayllapami wanuyanna asaytin
tukukayashanrayku’ nir.
9 Piru chay kamakashala puriq shipashkunaqa kaynu ni-
ranllapa: ‘¡Mana puytinillapachu! Chaqa chaynu qushutiylla-
paqami, mana aypanqachu nuqakunapaq chaynulla qamku-
napaqmapis. Ashwanmi mas allin kanqa qamkunalla rir
chay maypiĉhi rantikun chayllamanta qamkunapaqqa ranti-
naykillapapaq’ nir.
10 Chaynu nitinllapami chay askwintalla puriq shipashku-
naqa riranllapa rantiq asaytitaqa. Piru chaykamanqami
chay kidaq runa ĉhamutinqa, chay sinku kusa kamakashala
puriq shipashkunaqa chay kidaqwan pulla ruriman yaykur
kirpakamuranllapana.

11 Chaymanta chay sinku shipashkuna ĉhamurqa kaynu nir
qayakuranllapa: ‘¡Taytituy, Taytituy, punkuykita kiĉhay!’ nir.
12 Piru chay kidaq runaqami rurimanta kaynu niran:
‘Chiqaptami nishaykillapa: Manami riqsishunillapachu’
nir”.
13 Chaynu nir tukchirmi, Jesusqa paykunataqa kaynu ni-
ran:
“Qamkunaqami rikĉhakur alli kamakashalana kayllapa.
Chaqa manami yaĉhayankillapachu ima diya, ima urami
shamuyanqa Dyusmanta Shamuq Runaqa nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran sirbikuqkunawan

14 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq
uk runamaqa uklaw pwibluman rinanpaqna karqa,
sirbiqninkunata qayamur uk tratuta rurar qillayninta quran
trabajachinanpaq, chay yupay.
15 Piru chay sirbiqninkunataqami quran paykuna imanu
trabajayta puytishannulla. Chaymi chay punta chaytaqa
sinku talintu qillayta quran. * Ukninta-shuypaqa ishkay
talintu qillayta quran. Nataq ukta-shuypaqa uk talintu qil-
layta quran. Chaynu qillayninta trabajachinanpaq qurqami
riranna chay runaqa.
16 “Chaymantami, chay uk sirbikuq sinku talintu qillayta
ayparan chayqami, kusalata nigusyuta rurar trabajachir qil-
laytaqa ganachiran uk sinku talintu masta.
17 Chaynullami, chay ishkay talintuta aypaqpis trabajarqa
ganachiran ishkay talintu masta.
18 Nataq, chay uk talintu qillayta aypaq-shuypaqa man-
taqninpa qillaynintaqa apar pachapi uĉhkukur pamparan.
19 “Chaymanta kusa unay tyimpumantami chay
mantaqninllapaqa tikrakamuranna. Chaynu ĉhamurmi,
mabir michkatashi ganachisha kanqallapa qillayniytaqa
nir yaĉhanaranna.
20 Chaymi puntataqa riran chay sinku talintu qillayta ay-
pasha karan chay. Chaymi kaynu niran: ‘Taytituy qamqami
sinku talintuta qumarayki. Kaypimi qillaynikiqa. Uk sinku
talintu mastami ganachisha kani’ nir.
21 Chaynu nitinmi, mantaqninqa kaynu niran: ‘Allinpi.
Qamqami kusa allin, imatapis karanta ruraq sirbikuq kanki.
Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashayki-
raykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki.
Chaymi ashwan yaykamur nuqawan pulla aligriyay’ nir.
22 “Chaymantami ĉhamuran chay ishkay talintuta aypasha
karan chayna. Chaymi paypis kaynu niran: ‘Taytituy

* **25:15** Talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

qamqami qumarayki ishkay talintu qillaynikitaqa. Kaypimi
ishkay talintu masta ganachisha kani' nir.
23 Mantaqninqami kaynu niran: 'Allinpi. Qamqami kusa
allin, imatapis karanta ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay
pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi kusa
achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki. Chaymi ash-
wan yaykamur nuqawan pulla aligriyay' nir.
24 "Piru chay uk talintuta aypasha karan chay ĉhamur-
shuypaqami, mantaqnintaqa kaynu niran: 'Taytituy,
nuqami yaĉharay qamqa kusala miĉha kashaykirayku,
mana tarpukushaykikunamanta kusichakunki, mana
shikwakushaykikunamanta tantakunki nir.
25 Chayraykumi, ashwan kusalata manchakur qillaynikita-
taqa pachapi uĉhkukur pamparay. Piru kaypimi qampa kaq
qillaynikiqa' nir.
26 Mantaqninqami kaynu niran: 'Qamqami kusala mana
allin qilla sirbikuq kanki. Chaqa nuqa mana tarpukushay-
manta kusichakuni, chaynulla mana shikwakushaymanta
tantakuni nir yaĉharqa,
27 qillayniytaqa apar bankukunaman ĉhuratki ganaski-
nanta. Chayna tikrakamurqa qillayniytaqa ganashanwanna
aypanaypaq' nir.
28 Chaymi chaypi kaq runakunataqa, kaynu niran: 'Chay
uk talintu qillayniyta purichiqtaqa kitar, chay dyis talintu
qillayniyjun kaqta quyllapa.
29 Chaqa chay mayqanĉhi allinta rurashanrayku, imayjun
kaqtaqami masta qushaq. Chaymi manana imanpis fal-
tanqanachu. Piru chay mana allinta rurashanrayku mana
imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula kitashaq.
30 Piru kay mana yarpuyta yaĉhaq, mana allin sirbikuqta-
shuypaqami, aypar chay tutaparaqlla waqtaman itakuyl-
lapa. Chaypinami payqa kusala mana agwantaypaqta qis-
chakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa' nir".

Dyusmanta Shamuq Runami tukuylata rikar yaĉhanqa

31 Jesusqami niranpis:
"Dyusmanta Shamuq Runa angelninkunawan, kusa llipya
intiru shamurmi, chay llipyalla mantakunanpina tanqa.
32 Chaymi tukuyla nasyunmanta kaqkuna, paypa
naypanman qimikatinna, payqa wakman kayman
chiqanchanqa, imanutaq uk michikuqmaqa uyshankunata
kabrakunamanta rakichin chaynu.
33 Chaynu chiqancharmi chay uyshitakuna yupay kusa
allinla kaqkunataqa allilaw qichqanman ĉhuranqa. Nataq
chay kabrakuna yupay mana allin kaqkunata-shuypaqa
ichuqlaw qichqanmanna ĉhuranqa.

34 Chaymi mantakuqqa chay allilaw qichqanpi
kaqkunataqa kaynu ninqa: ‘Qamkunatami Taytayqa
akrar shumaqchashushallapana. Chaymi kayman
shamuyllapa. Kananqami aypayllapana Taytay kay
pachata rurashanmanta-pacha qamkunapaq kusa shumaq
mantakuyta kamkachishanta.
35 Chaqa mallaqnatiypismi qamkunaqa qaramaraykillapa.
Yakunatiypis upyachimaraykillapa. Uk furastiru yupay puri-
tiypis samachimaraykillapa.
36 Raĉhpay faltamatinpis qamkunami qumaraykillapa.
Qishaq katiypis watukumaraykillapa. Chaynulla karsilpi
katiypismi watukumaraykillapa’.
37 “Piru chaynu nitiyqami chay kusa allinla kaqkunaqa
kaynu nir tapumayanqallapa: ‘Taytituy ¿maydiyataq mallaq-
natki qarashurayllapa? ¿Maydiyataq yakunatki, yakuta upy-
achishurayllapa?
38 ¿Maydiyataq furastiru yupay puritki samachishurayllapa?
¿Chaynulla maydiyataq raĉhpayki faltatin qushurayllapa?
39 ¿Maydiyataq qishaq katki manaqapis karsilpi katkiqa rir
watukushurayllapa?’ nir.
40 Piru chay mantakuqqami kaynu ninqa: ‘Chiqaptami
nishaykillapa: Qamkunaqami chay ukniykuna mana kwin-
tachaypaqla kaqkunata ima ministishanpipis yanaparqami,
nuqallapaq rurashaykillapa yupayna kanqa’ nir.
41 “Chaymantami mantakuqqa chay ichuqlaw qichqanpi
kaqkunata-shuypaqa kaynu ninqa: ‘Mana allinta
ruraqkuna, wakaq tukur riyllapa chay tukuy tyimpupaqna
kastigakanaykillapapaq kasha kaqkunaqa. Chaynami
ashwan riyllapa chay tukuy tyimpu ratakur mana wanuq
nina kamakasha chay dyablu, chaynulla angelninkuna
chaypi kananpaq chaymanna nir.
42 Chaqa nuqa mallaqnatiypis, qamkunaqa mana qara-
maraykillapachu. Yakunatiypis mana upyachimaraykilla-
pachu.
43 Furastiru yupay puritiypis mana samachimaraykilla-
pachu. Raĉhpay faltamatinpis mana qumaraykillapachu.
Qishaq katiy, karsilpi ima katiypis mana watukumaraykilla-
pachu’ nir.
44 “Piru chaynu nitiyqami paykunaqa kaynu nir
tapumayanqallapa: ‘Taytituy, ¿maydiyataq mallaqnaqta,
yakunaqta, furastiru yupay puriqta rikashur, raĉhpayki
faltaqta, qishaq katki, karsilpi katki ima rikashur, mana
yanapashurayllapa?’ nir.
45 Chaynu nitinllapami mantakuqqa kaynu ninqa: ‘Chiqap-
tami nishaykillapa: Kay mana kwintachaypaqla kaq runaku-

nata mana ima ministishanpi yanaparqami, nuqallata mana
yanapamashaykillapachu' ".
46 Chaymi Jesusqa niranpis: "Paykunaqami tukuy tyim-
pupaq kastigakaqna rinqallapa. Nataq chay kusa allinlata
rurasha chaykuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq kawsaqna
rinqallapa" nir.

26

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Jesusqa limpu yaĉhachikur tukchirnaqa, kaynu niran
yaĉhakuqninkunataqa:
2 "Qamkunami allita yaĉhankillapa, kaymanta ishkay
diyamanta Pascua fyistata ruranllapa nir. Chay fyistallapimi
Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman
qukukayanqallapa kruspi klabar wanuchinanllapapaq".
3 Chaymi ashwan chay diyakunapiqa, kurakunapa
mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku
mantakuqninkuna ima, chay kurakunapa mantaqnin Caifás
shutiq runapa mantakunan wasinman tantakaranllapa.
4 Chaynu tantakarllapami yarpuranllapa, imanullapis llul-
lakuypi ima Jesustaqa aypar wanuchinanllapapaq.
5 Piru wakinkunaqa kaynu niranllapa: "Amami chay fyista
diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runaku-
nami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa" nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

6 Jesusqami Betania pwiblupi yaĉhakuqninkunawan karqa,
uk runa Simón shutiqpa wasinman riranllapa. Kay Simonmi
unayqa chay ismuyaq qishaywan karan.
7 Piru Jesús chay Simonpa wasinpi kayatinmi, uk warmi
payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun
mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi ashwan Jesús
misapi kanankamanqa, chay warmiqa Jesuspa umanman
chay mishki yakitutaqa iĉharan.
8 Chayta rikarmi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa piñakur kaynu
niq ĉhurakaranllapa:
—¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan?
9 Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa
kusa karu rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yana-
panallapata nir.
10 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq qillakachinkillapa kay warmisitataqa?
Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa.

11 Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami may-
diyapis pulla kankillapa. Piru nuqa-shuypaqami manana
pullaykillapanachu kashaq.
12 Kay warmisita nuqapa anayman mishki mutkiypaqla
yakituta iĉharqami, kamakachimashana, kusa shumaqta
pampakanaypaq.
13 Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu
kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikurqami, kay
warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi
mana qunqanqallapachu.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran
(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas
Iscariote. Chay paymi, kurakunapa mantaqninkunamanna
rir,
15 kaynu niran:
—¿Michkatataq pagramayankillapa kanqa nuqa, Jesusta
qushutiyllapaqa? nir.
Paykunaqami trinta suqu qillayta arniran pagrananllapa-
paq.
16 Chaymi chaymanta-pacha, Judasqa yarpuran maylap-
ina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Chay Pascua fyistapa punta diyanpi, tantata mana
libadurayjuntachu mikuqllapa chay diyami Jesuspa
yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata mu-
nayanki? nir.
18 Payqa niran:
—Pwibluman rir uk runapa wasinman ĉhankillapa.
Chaymi chay wasipa amuntaqa kaynu ninkillapa:
'Yaĉhachimaqniyllapami nin: Wanunaypaq uraqami
shipchana. Chaymi kananqa wasikiman shamuyani
yaĉhakuqniykunawan chay Pascua fyistata chaypi pasaq niyan
nir'.
19 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa Jesús nishannulla rir
ruraranllapa. Chaynami kamakachiranllapa Pascua miku-
nataqa.
20 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa dusi
yaĉhakuqninkunawan misapi taranllapana.
21 Chaynu tar mikuqnumi Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikilla-
pami kuntraykunaman qukumayanqa nir.

22 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata
llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir Jesusta tapuq
ĉhurakaranllapa:
—Taytituy ¿nuqachu kashaq? nir.
23 Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi
tantata nuyuchir mikuqmi, kuntraykunamanqa
qukumayan.
24 Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta
Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqaraq, chay
kuntraykunaman qukumaqqa! Kusala allinĉhi kananta chay
runaqa ama nasinanpaqchu.
25 Chaymantami Judas, chay kuntrankunaman qukuq
chayqa, kaynu nir tapuran:
—Yaĉhachimaqniy ¿nuqachu kashaq? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
26 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta
payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
“Kaypi mikuyllapa. Kayqami nuqapa kwirpuy” nir.
27 Chaymanta uk kupata aypar Taytanta payji nir ima,
quran chay yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir:
“Kaypi upyayllapa tukuy qamkuna kay kupamanta.
28 Chaqa, kayqami yawarniy. Kay yawarniyta
iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka
runakunata uchankunamanta washanaypaq.
29 Piru nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaq-
nachu kay ubapa yakuntaqa qamkunawanqa, maydiya Tay-
tay mantakuyashanpi pulla mushuq ubapa yakunta pulla
upyanallapakaman” nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa,
riranllapana Olivos sirkaman.
31 Chaypina karqami Jesusqa niran:
—Tukuy qamkunami, kanan tutalla manchakushaykilla-
parayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa Dyus nitin
iskribikashakunapimi nin:
‘Chay michikuqta wanuchitiymi,
tantala kashanmanta uyshakunaqa wakta kayta limpu
shikwakanqallapa’ nir.
32 Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta
rishaq Galilea pwiblumanqa.
33 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:

—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapis, nuqaqa manami dijashaykichu nir.

34 Chaymi Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami manaraq gallu kantayatin qamqa kimsa kuti ninki: ‘Manami paytaqa riqsinichu’ nir.

35 Piru Pedruqa niran:

—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.

Chaynullatami wakin yaĉhakuqninkunapis niranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk lugar Getsemaní shutiqman. Chaypimi yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

“Wakmanmi riyani Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa” nir.

37 Chaynu nirmi Pedruta, Zebedeupa ishkay wamrankunata ima apar riran pullanqa. Chaymantami alliplata llakir kwashala tikrakaran Jesusqa.

38 Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:

“Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar rikĉhakushala kayllapa nuqawan” nir.

39 Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq riran. Chaypimi qunqurikur pachakaman pukĉhirar kaynu nir Taytantaqa mañakuran:

“Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru manami nuqa munashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki rurakanqa” nir.

40 Chaymantami chay kimsa yaĉhakuqninkuna kayashanman tikrakamurqa, paykunataqa punuqta tariran. Chaymi Pedrutaqa niran:

“¿Manachu puytishaykillapa uk uralamatapis rikĉhakur nuqawan kaytaqa?

41 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunaqami allinkunalata rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachinakuyta puytinkillapachu”.

42 Chaynu nir qashan ishkay kutipaqna rir, Taytantaqa kaynu nir mañakuran:

“Taytay, chaynu qischakanaypaq dijamasha karqa, qam munashaykinumi ruray” nir.

43 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran. Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq.
44 Chaymi chaypi dijar qashan kimsa kutipaqna riran mañakuq Taytantaqa, ima nirtaq mañakusha karan chaynulla.
45 Chaymanta qashan chay yaĉhakuqninkunaman tikrakamurqa niran:

"¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? Dyusmanta Shamuq Runata uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana.
46 Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata qukumaqqa" nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima. Paykunaqami riranllapa kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna kaĉhasha katin.
48 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: "Nuqa saludar muchayani chaytami aypar prisunkillapa" nir.
49 Chaymi Jesusman qimikarqa Judasqa,

—¡Chaynupalachu, Taytituy!— nir mucharan.

50 Jesusqami niran:

—Amiguy, imata ruraqĉhi shamushayki chaytaqami kananlla rurayna nir.

Chaymi chay wakinkunaqa Jesusman qimikar aypar prisuranllapana.

51 Piru Jesuspa uk yaĉhakuqninmi ispadanta lluqshichimur kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa rinrinta *¡saq!* pitiran.
52 Chaymi Jesusqa niran:

—Ispadaykitaqa ĉhuray ĉhurakananpi. Chaqa ispadawan tukuy maqanakuqqami, ispadallawan wanunqa nir.
53 ¿Manachu yaĉhanki nuqa Taytayman mañakutiyqa, kananlla kaĉhamunman kusa manchaypaq achka angelninkunata washamananpaq nirqa?
54 Piru chaynu pasananpaq mañatiyqami, Dyus nitin iskribikashankunapi, nuqa qischakar wanunaypaq niyashanqa mana kumplikayanmannachu.
55 Chaymantami Jesusqa chay runakunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan imaqa, uk suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa? Nuqaqami imuraspis Dyusta aduranallapa wasipi yaĉhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu.

56 Kayqami chaynuqa pasayan Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla kumplikananpaq.

Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa paylata dijar alsakaranllapa.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Chaymantami Jesusta aypasha karan chaykunaqa, chay kurakunapa mantaqnin Caifaspa wasinman aparanllapa. Chaypimi tantakasha karanllapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna ima.

58 Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay kurakunapa mantaqninpa wasinpa pampankaman. Chaymantami ruriman yaykurqa, chay yaykushanlapi kidaran Dyusta aduranallapa wasita kuytaqkunawan, rikakunanpaq imanushi Jesustaqa ruranqallapa nir.

59 Chay kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunkunaqami Jesuspaqqa kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana allinta rurasha katinqa, chayraykulana wanuchinanllapapaq.

60 Piru chaynumapis manami tariranllapachu mana allinta rurashantaqa. Kusala achka runakunami, mana kashanmanta uchachananpaq qimikarmapis mana puytiranllapachu. Chaymantami ishkay runakuna qimikar,

61 tukuy chaypi kaqkunapa naypanpi kaynu niran:

“Kay runaqami kaynu niran: ‘Nuqaqami Dyusta aduranallapa wasita ratachir, qashan kimsa diyalapaq shachiyta puytini niran’ nir”.

62 Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir Jesustaqa kaynu nir tapuran:

—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu qampaqqa rimayanllapaqa? nir.

63 Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa qashan niran:

—Kawsaq Dyuspa shutinpi, nishayki chiqapta rimanaykipaq. Willamayllapa: ¿Chiqaptachu qamqa Dyuspa Akrashan Cristun, Dyuspa Wamran kanki? nir.

64 Jesusqa niran:

—Qamllami chaynu ninki. Piru, nuqapis nishaykillapa: Kananmanta-pachami rikankillapa Dyusmanta Shamuq

Runataqa kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta shamuqta ima nir.

65 Chaynu Jesús nitinmi, chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur raĉhpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:

—¡Kay runa rimashanqami mana allinchu Dyuspaqqa! ¿Ima mas tistigutataq ministinchikllapa? Paypa shiminllami riman qamkuna uyapashaykillapanu.

66 ¿Imatataq yarpunkillapa?

Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:

—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.

67 Chaymi ashwan qaqllitanpi tuqapar, maqaranllapa. Chaynullami wakinkunapis qaqllanllapi maqar,

68 kaynu niyaqllapa:

—¡Qam chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa, tantyay pitaq maqashuran! nirmapis.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mr 14.66-72; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69 Chaykamanqa Pedruqa tayaran waqta punkulapi. Chaypi kanankamanmi uk sirbikuq warmi qimikar niran:

—Qampismi Galileamanta Jesuswan puriq kanki nir.

70 Piru Pedruqami tukuypa naypanpi kaynu niran:

—Manami yaĉhanichu imapaqmi rimayanki nirmapis nir.

71 Chaynu nirqa, riranna punkuman. Chaymi, qashan uk sirbikuq warmisita rikar, kaynu nir wakinkunataqa willaran:

—Wakqami pulla puriq chay Nazaretmanta Jesuswan nir.

72 Qashanmi Pedruqa jurar kaynu niran:

—¡Manami riqsinichu wak runataqa! nir.

73 Chaymantami uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruman qimikar kaynu niranllapa:

—Chiqaptami qampis paykunamanta kanki. Chaqa, rimanaykimapis paykunapa yupayllari nir.

74 Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:

—¡Mana riqsinichu wak runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiyqami Dyus kastigamanqa! nir.

Chaynu niyatinlami galluqa kantaran.

75 Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: “Manaraq gallu kantayatinmi kimsa kuti nuqapaqqa ninki, manami riqsinichu nir”. Chaymi Pedruqa, chaymanta lluqshirqa kusalata llakir, piñakur ima waqaran.

27

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Chaymanta achkiyatinnaqa, chay kurakunapa
tukuy mantaqninkuna, chay Israel runakunapa
ruku mantaqninkuna imaqa parlaranllapa Jesustaqa
wanuchinanllapapaq.
2 Chaymi alli watar apar quranllapa Roma pwiblumanta
numrakasha gubyirnu Pilatuta.

Judasmi wanuran
(Hch 1.18-19)

3 Chay Judas, Jesusta kuntrankunaman qukusha karan
chayqa, Jesusta wanuchinanllapapaq nisha nir yaĉharqa
kusalata llakiran. Chaqa manari allintachu tukusha karan.
Chaymi chay mana allinta tukushanpaq kwintata qukarqa,
chay kurakunapa mantaqninta, Israel runakunapa ruku
mantaqninta imaqa qillayninta rir tikrar kaynu niran:
4 —Uchakushami kani uk allin mana uchayjun runata
qukushayrayku nir.
Piru chay runakunaqa niranllapa:
—¿Nuqakunapaqqa ima kwintayllapataq? ¡Chayqami qampa
kwintaykina! nir.
5 Chaymi Judasqa chay qillaytaqa Dyusta aduranan-
llapa wasipi itakur riran. Chaynu rirmi mana allinta
tukushanpaq paylla urkakar wanuran.
6 Chaymanta chay kurakunapa mantaqninkunaqa chay
qillayta aypar kaynu niranllapa:
“Kay qillayraykumi uk runata qukuran wanuchinanllapa-
paq. Chayraykumi mana allinchu Dyuspaq ufrindita nir
ĉhuranallapapaqqa” nir.
7 Chaymi paykunaqa yarpuranllapa, chay qillaywanqa uk
manka ruraqpa pachanta rantinanllapapaq. Chayna chaypi
tukuy uklawmanta runakuna wanutinqa pampananllapa-
paq.
8 Chayraykumi chay pachaqa kanankaman shutin “Yawar
Pacha”.
9 Chaynumi kumplikaran Dyuspa unay rimaqnin Jeremías
nishanqa. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Ayparanllapa trinta suqu qillaysituta,
chay Israel pwiblumanta runakuna
uk paykunapa masinpa ĉhaninpaq nisha karan chayku-
nata.
10 Chaywanmi rantiranllapa manka ruraqpa pachanta,
imanuĉhi Tayta Dyus nimashannulla” nir.

Jesusmi Pilatupa naypanpi
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

11 Chaymantami Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman
apatinllapa, kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
12 Chaykamanmi chay kurakunapa mantaqninkuna, Israel
runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa, kusalata uchacha-
yaranllapa. Piru Jesusqami mana imatapis rimaranchu.
13 Chayraykumi Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—¿Manachu uyapanki tukuy imakunata qampaq rimatinlla-
paqa? nir.
14 Piru Jesusqami mana imalatapis rimaranchu. Chaymi
chay gubyirnuqa kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Kada fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata
lluqshichiq chay prisu kashanmanta, runakuna mayqantaĉhi
lluqshichiy nishannulla.
16 Chay tyimpupimi karan uk runa mana allinta rurashan-
rayku kusala riqsikasha Barrabás shutiq, prisuqa.
17 Chaymi tukuy runakuna tantakasha katinllapa, Pilatuqa
tapuran kaynu nir: “¿Mayqantataq munankillapa lluqshichi-
napaq, Barrabasta, manaqachu Jesusta, Dyus Akrashan
Cristun ninllapa chayta?” nir.
18 Chaqa Pilatuqa kwintata qukasha karan, ĉhiqnirlami Je-
sustaqa yanqallamanta payman apashallapa nir.
19 Nataq Pilatuqami mantakunanpi tayatin warminqa
kaĉhakuran kunachinanllapapaq kaynu nir: “Amami chay
kusa allinla runawanqa willanakunkichu. Chaqa naqa tu-
tami kusala manchaypaq llakiypaqta musqupakusha kani
payta aypashaykillaparaykuqa” nir.
20 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel
runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa, tukuy runaku-
nata animachiran Barrabasta kaĉhar, Jesusta wanuchiy nir
mañakunanllapapaq.
21 Chaymi chay gubyirnuqa qashan kaynu nir tapuran
paykunataqa:
—¿Mayqannintataq kay ishkaymantaqa dijatiy rinanta mu-
nankillapa qamkunaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—¡Barrabasta! nir.
22 Pilatuqa qashallan paykunataqa tapuran:

—¿Imatataq rurayashaq kay Jesusta, Dyuspa Akrashan Cristun ninllapa chaywan-shuypaqa? nir.

Ashwanmi tukuyla kaynu niranllapa:

—¡Kruspi klabay! nir.

23 Qashanmi Pilatuqa niran:

—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?

Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:

—¡Kruspi klabay! nir.

24 Piru Pilato imata nitinpis chay runakunaqa mana kasuranllapanachu. Chaymi ashwan Pilatuqa yarpuran mana kasutiyqami piñakur nuqapa kuntray shamur imanachimanman nir. Chaynu nirmi kaĉhakutin yakuta apamutinllapa, tukuypa naypanpi makinta paqakuqnu kaynu niran:

—Kay runata wanuchirllapaqa amami nuqataqa uchachamankillapachu. Qamkunapa kwintaykillapanami kanqa nir.

25 Chaymi ashwan tukuyla chaypi kaqkunaqa kaynu niranllapa:

—¡Nuqakuna, tukuy wamrayllapakunawan imami mana allinta rurayarqa, kay runapaqqa imanashaqllapapis! nir.

26 Chaymi Pilatuqa Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaĉharan Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq.

27 Chaymantami chay gubyirnupa suldadunkunaqa manaraq krusman klabaq apayarqa, chay gubyirnupa dispachunman aparanllapa Jesustaqa. Chaypimi tukuy suldadu masinkunata tantaranllapa Jesuspa naypanmanqa.

28 Chaypimi ashwan raĉhpanta lluqshichir uk chupika raĉhpatana yakachiranllapa.

29 Chaynullami umachiranllapapis uk kuruna kashamanta rurakashata. Nataq allilaw makinpi-shuypaqa uk barata charichiranllapa. Chaymantami kushipananrayku Jesuspa naypanpi qunqurir, kaynu niqllapa: “¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun!” nir.

30 Chaynullami tuqaparllapa chay barallawan umitanpi kusalata maqaranllapa ima.

31 Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay chupika raĉhpata yakachishanllapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata rurarnaqami aparanllapa kruspi klabananllapapaqna.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Chaymanta lluqshirllapaqa, uk runa Simón shutiqta tari-
ranllapa. Payqami Cirene pwiblumanta karan. Chaymi
ashwan paytaqa Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparan-
llapa.
33 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman ĉharanllapa. Kay
lugartami ninllapapis Calavera nir.
34 Chaypiqami upyachiyta kamaranllapa binuwan, uk rim-
idyu kusala ayaqta, ama nanachikunanpaq nir. Piru Jesusqa
pitilata kamarqa mana munaranchu upyaytaqa.
35 Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana.
Chaymi chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunataqa
surtyakur ayparanllapa. [Chaynuqami ruraranllapa Dyus
nitin iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
Raĉhpaykunatami surtyakur ayparanllapa nir]. *
36 Chaynu surtyakur imanaqami, chaylapi tayar kidaranl-
lapa Jesusta chapananllapapaq.
37 Nataq umanpa ananpiqami, uk litriruta ĉhuraranllapa
imaraykushi wanuchishallapa nir. Chaqa kaynumi niyaq:
“KAY JESUSMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.
38 Chaynullami paypa pullanqa ishkay suwakuqkunata
krusllapi klabaranllapa, ukninta Jesuspa ichuqlaw
qichqanpi, ukninta-shuypaqa allilaw qichqanpi.
39 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata
kuyuchiqnulla kusalata musyar kaynu niyaqllapa:
40 “¡Qammi, Dyusta aduranllapa wasita ratachir qashan
kimsa diyalapaq shachishaq nirayki! ¡Chaqa chiqapta Dyuspa
Wamran karqa, qamlla washakar krusmanta ishkimuy!” nir.
41 Chaynu nirllami kusalata burlakaranllapa tukuy chay
kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna ima, Israel runakunapa ruku mantaqninku-
nawan pulla. Chaymi kaynu niyaqllapa:
42 “Ukkunatami washaran. Piru payllaqami mana
washakayta puytinchu. Wakqashi Israel runakunapa
mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay krusmanta
ishkimunqari! ¡Chaynami chaypiraq paypi kriyishunllapa!
43 Chaqa payqashi Dyuspi kusalata kunfyakan. Chaynu
katinqa Dyus kananlla washanqari. ¡Chiqapta Dyus payta
munayarqa! ¿Manachu nimaranchikllapa payqa: ‘Dyuspa
Wamran kani’ nir?”
44 Chaynullami chay suwakuq runakuna paywan pulla
kruspi kaqkunamapis ashwan kusalata musyaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

---

* **27:35** Kaypaq masta intrakanarqa rikayllapa Salmo 22.18.

45 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triska-
man tukuy pacha tutaparaq intiru kidaran.
46 Piru yaqqa a las trispaqna katinqami Jesusqa kusa
jwirtita kaynu nir qayĉhakuran: *“Elí, Elí, ¿lama sabactani?”*
nir. (Chaynu nirqami intrachimanchik: “Dyusniy, Dyusniy
¿imapaqtaq nuqalata dijamashayki?” nir.)
47 Chaymi wakin chaypi kaqkunaqa chaynu nitin uya-
parqa kaynu niranllapa: “Wakqami qayayan Dyuspa unay
rimaqnin Eliasta” nir.
48 Chaymi chay kutilla chaypi kaqkunamanta ukninqa kall-
par rir uk puqyala raĉhpata qirupi watar, puchqu binupi
nuyuchir Jesuspa shiminman ĉhuraran upyananpaq.
49 Piru chay wakinkunaqami niranllapa: “Dijay, mabir
Eliaschu shamur washanqa” nir.
50 Chaymantami Jesusqa qashan kusala jwirtita
qayĉhakurqa wanuranna.
51 Piru chay kutillami Dyusta aduranllapa wasi ruripi uk
atun rakta raĉhpa warkuraqpis llikikaran ĉhaypin unaqmanta
urakaman. Chaynullami pachamapis kusalata kuyutin atun
rumikunamapis limpu rajakaran.
52 Chaynullami wanushakuna pampakashankunamapis
kiĉhakaran. Chaymi Dyuspi kriyisha kaqkuna wanushaku-
namapis kawsamuranllapana.
53 Chaynu wanushanmanta kawsamurqa chay
pampakashanmanta lluqshimuranllapana. Chaymi Jesús
wanushanmanta kawsamutinqa, yaykuranllapana Dyus
akrashan pwiblu Jerusalenmanna. Chaypimi kusala achka
runakuna rikaranllapa paykunataqa.
54 Chaymanta chay Romamanta suldadukunapa man-
taqnin chaypi wakinkunawan kar rikakuranllapa pacha
kuyutin, tukuy ima pasaqtapis. Chaymi kusalata man-
chakur kaynu niyaranllapa: “¡Chiqaptami kay runaqa Dyuspa
Wamran kasha!” nir.
55 Piru chaypiqami achka warmisitakuna Galilea
pwiblumanta Jesuswan pulla risha kaqkuna karukaqla-
manta rikakuyaranllapa. Chaqa chay warmisitakunami
Jesustaqa yanapasha karan imata rurashanpipis.
56 Chay warmikunaqami kaykuna karanllapa: María
Magdalena, Santiaguwan Josipa maman María, Zebedeupa
warmin ima.

Jesustami pamparanllapana
(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Chaymanta limpu tardiyayatinnaqami Arimatea lugar-
manta uk kusa imayjun runa José shutiq Pilatuman ĉharan.
Paypismi Jesuspa yaĉhakuqnin karan.

58 Chaymi payqa Pilatuman ĉharqa, Jesuspa kwirpunta
mañaran. Chaynu mañakutinmi Pilatuqa kaĉhakuran qunanlla-
papaq.
59 Josiqami Jesuspa kwirpuntaqa aypar pilluran kusa shu-
maq yuraq raĉhpawan.
60 Chaymantaqami uk mushuq uĉhkuta qaqapi pay pam-
pakananpaq rurachikusha karan, chaypi pamparan Jesus-
taqa. Chaymi ashwan chay uĉhkutaqa uk kusa atun rumiwan
kirpar riranna.
61 Piru María Magdalenawan, chay uk Mariaqami Jesús
pampakashan naypanlapi tar kidaranllapa.

Jesús pampakashantami suldadukuna kuytaranllapa

62 Samana diyapa quyapachan pasatinqa, kurakunapa
mantaqninkuna, fariseo runakuna ima, riranllapa Pilatuta
rikaq.
63 Chaymi kaynu niranllapa:
—Tayta gubyirnu, yarpunillapami chay llullakuqqa kawsa-
yarllaqa niranpis, 'Wanurqashi kimsa diyamantaqa qashan
kawsamuyanqa' nir.
64 Chayrayku suldadukunata kaĉhay chay pam-
pakashanman, kimsa diya pasanankaman chaypi
kuytakunanllapapaq. Imanupiqakish chay yaĉhakuqninkuna
tuta shamur kwirpunta apar, tukuyla runakunata
'Kawsamushana' nir, kriyichitinllapa. Chaynu katinqa
qashan chaynu llullakutinqa llallin mana allinchu kanman
naypaq llullakushanmantaqa nir.
65 Chaymi Pilatuqa kaynu niran paykunataqa:
—Chaypimi kan suldadukuna kuytakunanpaqqa. Payku-
nawan rir-ari chay pampakashantaqa puytishaykillapaka-
man alli kirpayllapa.
66 Chaymi rir alli kirpar, chay atun rumipa ananpi uk siñata
ĉhurararanllapa. Piru chaynu kirparmapismi suldadukuna
chaypi kuytakunanpaq dijaranllapa.

28

Jesusmi kawsamuranna
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Samana diya pasatin, simanapa punta diyan achkiyatin-
naqa María Magdalenaqa, chay uk Mariawan riranllapa Jesús
pampakashanman chapakuq.
2 Piru chay urasllami kusata pacha kuyuran. Chaqa
unaq syilumantami Dyuspa angelnin ishkimuran. Chayman-
tami Jesús pampakashan uĉhkumanta rumita ashuchir chaypa
anan taran.

3 Chay angelqami uk rilampa yupay kusata llipyarayaran.
Nataq raĉhpan-shuypaqa puktay yupay kusa yuraq intiru
karan.
4 Chaynuta rikarmi chay suldadu kuytakuqkunaqa
kusalata manchakur, wanusha yupay kidaranllapa.
5 Chaymantami angelqa chay warmikunataqa kaynu ni-
ran:
“Amami manchakuyllapachu. Nuqami yaĉhayani qamku-
naqa Jesusta kruspi klabaranllapa chaytami maskayankil-
lapa nir.
6 Piru payqami manana kaypinachu. Ashwanmi imanu-
taq pay nisha kayaq, chaynullami kawsamushana. Maski
shamur rikayllapa maypi ĉhurashaykillapamatapis.
7 Chaymi kananlla rir chay yaĉhakuqninkunata willayllapa
kaynu nir: ‘Kawsamushanami, riyan ashwan Galilea
pwibluman, qamkunamantaqa naypaqta. Chaypimi
rikankillapa’ nir. Kaylatami nuqaqa willashunayllapapaq
karan”.
8 Chaynu nitinqa chay warmikunaqa kallpaylla riranllapa
Jesús pampakashanmantaqa, kusalata manchakur, aligriyar,
ima chay yaĉhakuqninkunataqa willaq.
9 Piru chaynu riyatinllapaqami Jesusqa paykunaman
rikarir, saludaran. Chaymi chay warmikunaqa Jesusman
qimikar aduraranllapa, ĉhakinkunata abrasar ima.
10 Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
“Amami manchakuyllapachu. Ashwanmi rir ukniykunata
willayllapa Galilea pwibluman rinanllapapaq. Chaymi ash-
wan wakpina rikamanqallapa” nir.

Suldadukunami llullakur rimaranllapa

11 Warmikuna rinankamanqa, wakin suldadu
kuytakuqkunaqa pwibluman ĉhar chay kurakunapa
mantaqninkunata parlaranllapa tukuy ima pasashantaqa.
12 Chaymi chay kurakunapa mantaqninkunaqa riranl-
lapa parlaq chay Israel runakunapa ruku mantaqninkunata.
Chay suldadu willaqkunataqami kusa achka qillayta quranl-
lapa chay kurakunapa mantakuqninkunaqa kaynu nir:
13 “Qamkunaqa kaynu ninkillapa: ‘Tuta punuyatiyllapa,
yaĉhakuqninkuna shamur suwakur aparanllapa Jesuspa
kwirpuntaqa’ nir.
14 Piru imanupi chay mantakuq yaĉhaq yupay katinqa
nuqakuna imanupis parlashaqllapa. Qamkunapaq ama uk-
manta yarpunanllapapaqqa”.
15 Chaymi chay suldadukunaqa qillayta ayparqa imanuĉhi
chay kurakunapa mantaqninkuna willashanllapanulla
rimaranllapa. Piru chay suldadukuna chaynu rimar
llullakushanmanta-pachami, kanankaman chay tukuyla

Israel runakunaqa chiqapta chaynu kasha kanqa nir parlanllapa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Chaymiri Jesuspa unsi yaĉhakuqninkunaqa pay willashannulla riranllapa Galilea pwiblupi atun sirka kaq chayman.
17 Chaymi chaypi Jesusta rikarqa, kusata aduraranllapa, michka wakinkuna mana allita kriyitinllapamapis.
18 Jesusqami paykunaman qimikar kaynu niran:
“Dyusmi tukuyta mantanaypaq nisha, unaq syilupi chaynulla kay pachapi ima.
19 Chaymi qamkunapis tukuy pachata rir yaĉhachikuyllapa. Paykunapis yaĉhakuqniykunana kananllapapaq. Piru paykunataqami shutichinki Taytaypa, Wamranpa, chaynulla Santu Ispiritupa shutinpina.
20 Yaĉhachiyllapapismi intrakar kasunanllapapaq, tukuy qamkunata nishushayllapataqa. Chaqa nuqaqami, qamkunapaqa pullaykillapa kashaq maydiyapis, kay pacha tukukanan tyimpu ĉhamunankaman” nir.

Chaynumi kanqa.

San Marcos
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Marcosmi kay libruta iskribiran Jesucristo rurashankunata yaĉhanallapapaq. Marcosqa, apustul Pabluwan Bernabiwan puriran Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Marcospaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 12.12; 12.25; 13.4-5; 13.13; 15.36-39; Colosenses 4.10; 2 Timoteo 4.11; 1 Pedro 5.13.

Kay librupimi Marcos intrachimanchik kusa achka runakuna Jesusta uyakuq rishankunapaq (1.45; 2.1-2; 2.13; 2.15; 3.7-8; 4.1; 5.21; 6.32-34; 8.1; 10.1). Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar, runakunapa uchankunata pirdunan nir (2.1-12), mushuq yaĉhachikuyninta intrachikushanpaq (2.18-22), samana diyapi imata ruranapaq nishanpaq (2.23-28), chaynulla tukuy mikuy allin mikunanpaq nishanpaq ima (7.1-23).

Chaynullami intrachimanchik Jesucristo kusa pudirniyjun kar dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakushanpaq (1.21-28; 5.1-20; 7.24-30; 9.14-29), achka runakunata qishayninllapamanta alliyachishanpaq (1.31; 1.32-34; 1.40-45; 2.1-12; 3.1-6; 3.7-12; 5.24-34; 6.5; 6.53-56; 10.52), wanushakunata kawsachimushanpaq ima (5.35-43).

Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyjun kar wayrata yakuta qasillachishanpaq (4.35-41), achka runakunapaq milagruta rurar mikuyta qarashanpaq (6.34-44), yakupa ananpi purishanpaq (6.45-52), kruspi wanushanpaq (capítulo 15), chaynulla wanushanmanta kawsamushanpaq ima (capítulo 16).

Shutichikuq Juan chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Kaynumi qallarin Dyuspa Wamran Jesucristupaq shumaq
rimashanqa.
2 Manaraq Jesucristo nasiyatinmi karanna Dyusninchikpa
rimaqnin Isaiasqa. Paymi Dyus nitin kaynu nir iskribiran
chay washakuqpaqqa:
“Naypaykita kaĉhashaq uk runata qampaq rimananpaq.
Chaymi rinqa tukuyta willaq shunqunllapapi shumaqta
yarpunanllapapaq.
Chaynuqami qam ritkiqa shumaqtana risibishunqallapa.
3 Chay runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa,
uchaykillapata dijar Dyusta kasurllapana.

Chaynuqami kusa dirichula nanta
kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa' nir".
4 Chaynumi Isaías iskribishannu Shutichikuq Juanqa, chunllaqkunapi runakunata niran: "Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakayllapa pirdunashunanllapapaq. Chaymantami shutichishaykillapa" nir.
5 Chaymi tukuy Judea pwiblukunamanta, Jerusalenmanta ima, kusa achka runakuna riqllapa Juan kayashanman payta uyakuqqa. Chaynu uyakurmi uchanllapapaq kwintata qukar Tayta Dyus llakipamay nitinllapa, Juanqa riyu Jordanpi tukuyta shutichiran.
6 Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan kamillupa millwanmanta. Nataq sinchun-shuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa mishkinkunata ima.
7 Yaĉhachikuqnuqami runakunataqa kaynu niyaqpis:
"Nuqamantaqami uk kusala mas pudirniyjun shamuyan. Paypaqqami nuqaqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis.
8 Chaqa nuqaqami qamkunataqa yakulawan shutichishushallapa kani. Piru nuqamanta chay uk shamuq-shuypaqami Dyuspa Santu Ispiritunwanna shutichishunqallapa".

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)
9 Chay tyimpukunapimi prubinsya Galileapa uk pwiblun Nazaretmanta Jesusqa lluqshir rir, riyu Jordanman ĉhatin Juanqa chaypi shutichiran.
10 Chaynu shutikur yakumanta lluqshimuyarmi rikaran syilu kiĉhakaqta. Chaynullami rikaranpis Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu ishkimuqta.
11 Chaymantami syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:
"Qammi kusa munashay Wamrayqa kanki.
Qamwanmi kusalata aligriyani" nir.

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)
12 Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq lugarman.
13 Chaypimi Jesusqa kwarinta diyata, kusala saqra animalkunapa rurinpi karan. Chaynu Jesús payla chaypi katinmi dyabluqa uchakuchiyta kamaran. Piru Dyuspa angelninkunami paytaqa tukuy ministishanpipis yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

14 Chaymanta Shutichikuq Juanta, gubyirnu Herodes
karsilashana katinqa, Jesusqa riran Galilea pwiblukunaman
Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikutin, washakarna
Dyuspa mantakuyninpi kawsananllapapaq.
15 Chaynullami niyaqpis:
“Kananqami Tayta Dyuspa tyimpunqa kumplikashana.
Chaymi Dyusmanta shamuq mantakuq qallarinanpaqqa
shipchamushana. Chayraykumi uchaykillapata dijar Tayta
Dyusmanna tikrakayllapa. Chaynulla chay kusala shumaqta
willashushayllapapi kriyirna kawsayllapa”.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

16 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta riyarqa,
rikaran Simonta uknin Andreswan chaypi kaqta. Payku-
naqami piskadukuq kashanrayku atun shikranllapata yaku-
man itayaranllapa.
17 Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa
nuqaqami yaĉhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna
runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanaykillapapaq nir.
18 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay kutilla atun
shikrankunata dijar, paywanna riranllapa.
19 Piru mas naypaqman riyarqa, Jesusqa qashan rikaran
Santiaguta uknin Juanwan chaypi kaqta. Paykunaqami Zebe-
deupa wamrankuna karanllapa. Chaymi paykunaqa uk yaku
karrupi atun shikrankunata kamakachiyaranllapa.
20 Chayna Jesusqa qayamuran paykunatapis. Chaymi chay
kutilla, Juanqa Santiaguwan ishkantin Jesuswanna riran-
llapa, chay yaku karrullapi taytanta trabajaqninkunawan
dijarna.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran
(Lc 4.31-37)

21 Chaynu rirqami Capernaúm pwiblumanna ĉharanllapa.
Chaymantami samana diya katin Jesusqa chay Israel runaku-
napa tantakananllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallari-
ran.
22 Piru yaĉhachikutinqami tukuyla chaypi kaqkunaqa
kusalata dispantakaranllapa. Chaqa Jesusqami yaĉhachikuran
paypa yaĉhayninllawan, manami Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkuna yupaychu.
23 Chay tantakananllapa wasi ruripiqami kayaq uk runa
dyablupa yarpuyninwan. Chayqami kusala jwirtita kaynu
nir qayĉhakuran:
24 —¡Ay! Nazaretmanta Jesús, ¿imapaqtaq nuqakunaman
yakapakanki? ¿Ima, chinqachimaqllapachu shamushayki?

¡Nuqami riqsishuni! ¡Qamqami Dyuspa Santu Wamran kanki! nir.
25 Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuyninta-
qa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa! nir.
26 Chaynu nitinqami, chay dyablupa yarpuyninqa chay
runataqa atakita qur, kusala jwirtita qayĉhachirna yarquran.
27 Chayta rikarmi, tukuyla runakuna kusalata manchaku-
ranllapa. Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuyaql-
lapa:
"¿Imataq kayqa kanqa? ¡Kusata paylla mantakur imami
ukman mushuq imakunata yaĉhachikun! ¡Chaynulla dyablupa
yarpuyninmapis imata nitinpis kasun!" nir.
28 Chaymanta-pachami tukuyla Galilea lugarkunapi Jesus-
paqqa kusalata yaĉharanllapa imanumi payqa imatapis ru-
rayta puytin nir.

Jesusmi allicharan Simón Pedrupa swigranta
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Chaymanta chay Israel runakunapa tantakananllapa
wasimanta lluqshirqa, Jesusqa Santiaguwan, Juanta apar
riran Simonpa, Andrespa wasinman.
30 Chaypimi Simonpa swigranqa kusala rupawan qishaq
mantanpi usurayaran. Chaynu chaypi qishaq nir Jesusta
willatinllapami,
31 Jesusqa rir qimikar, chay warmisitataqa makinmanta
chutar sharichimuran mantanmantaqa. Chaymi chay ku-
tilla chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay
warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Rupay chinqatin limpu tutapashana katinqa,
Jesusmanqa tukuy qishaqkunata, dyablupa yarpuyninwan
kaqkunata ima apamuranllapa.
33 Piru chay wasipa punkunmanqami chay pwiblumanta
tukuyla runakuna limpu untaranllapa Jesusta rikakunanlla-
papaq.
34 Jesusqami tukuy qishayninllapakunamanta kusala
achka runakunata allichar, dyablupa yarpuyninkuna-
matapis achkata itakuran. Chaynu itakutinmi dyablupa
yarpuyninkunaqa, yaĉharanllapa "Jesusqami Dyuspa
Wamran" nir. Piru Jesusqami mana dijaranchu paypaq
rimananllapapaqqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Lc 4.42-44)

35 Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa amsaqla Jesusqa
sharir, chay pwiblumanta lluqshir riran chunllaq lugarkuna-
man Taytanman mañakuq.
36 Chaymantaqami, Simonqa wakinninkunawan Jesusta
maskaq rir,
37 tarirqa niranllapa:
—Tukuymi maskashuyanllapa nir.
38 Jesusqa niran:
—Ashwan rishunllapa uklaw shipchakaq pwiblukunaman,
chaypipis Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaq.
Chaqa chaypaqmi shamusha kani.
39 Chaynumi Jesusqa Galilea pwiblupa tukuy
lugarninkunapi, Israel runakuna tantakananllapa
wasikunapiqa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur
chaynullami dyablupa yarpuyninkunata itakur ima puriran.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun Jesusman
qimikar, naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniy-
mantaqa nir.
41 Jesusqami llakipar makinwan kamar niran:
—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay, nir.
42 Chaynu nitinlami, chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa,
alliyaranna qishayninmantaqa.
43-44 Chaymantami Jesusqa chay runataqa kaynu niran:
—¡Allita uyamay! Amami mayqantapis willankichu. Ash-
wanmi rir qimikay kuraman. Chaymi apanki ufrinditaykita
Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq
qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.
45 Piru chay runaqami chaymanta lluqshirqa tukuylata
parlaran Jesús, paypaq rurashantaqa. Chaymanta-pachami
Jesusqa manana pwiblukunamanqa yaqqa yaykuqnachu.
Ashwanmi chay maypiĉhi yaqqa mana runakuna kaq chay-
lapina kidaq. Piru chaynumapis tukuy lugarmantami
runakunaqa riqllapa payta rikaqqa.

2

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

1 Chaymanta, ayka diyamantami Jesusqa Capernaúm
pwibluman tikrakar riran. Chaymantami yaĉharanllapa chay
wasiman, ĉhamushana nir.
2 Chaynu yaĉharllapami Jesús kayashanman chaynulla
waqta punkumanmapis kusalata untaranllapa. Chaymi

manana maylawta yaykunapaqmapis karannachu.
Chaynumapis Jesusqa Dyuspa shumaq rimananta
yaĉhachikuyaran.
3 Chaykamanmi kwatru runakuna, mana kuyuyta puytiq
kwirpuyjun uk runata ĉhachiranllapa chaymanqa.
4 Piru Jesús kayashanmanqa mana imanupis ĉhachiyta
puytiranllapachu kusala achka runakuna kashanrayku.
Chaymi iqaranllapa wasipa ananman. Chaymantaqa chay
wasipa qatananta uĉhkukur, chaylata chay qishaqtaqa uk
paritapi Jesuspa naypanmanqa ishkichiranllapa.
5 Chaymanta Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir
yaĉharqa, chay qishaqtaqa kaynu niran:
—Wamrituy, tukuy uchakushaykikunamantami
pirdunashushana kani nir.
6 Chaypimi, Moisés mantakushankunata yaĉhar
yaĉhachikuq wakin runakuna tayaranllapa. Chaymi kaynu
nir yarpuranllapa:
7 Kayqami yanqa runala. ¿Imaraykutaq waknuqa ninqa?
Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchu
chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa
puytin nir.
8 Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa
nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa?
9 ¿Qamkunapa yarpuynikillapamantaqa ima ninaypaqtaq
mas trabajusu kanqa kay runataqa ‘Uchaykikunamantami
pirdunashuni’ ninaypaq, manaqachu ‘Sharir paraykita apar
riy’ ninaypaq?
10 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta
Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin
uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.
Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun
runataqa niran:
11 —Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasiki-
man nir.
12 Chaynu nitinqami, chay qishaq karan chay runaqa das
sharir, paranta charikur lluqshimuran tukuyla rikayatin.
Chayta rikarmi tukuy chaypi kaqkunaqa kusalata dispan-
takaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa
kaynu nir:
“¡Manami kaypiqa uk kutilamapis waknutaqa
rikashanchikllapachu!” nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Chaymantami Jesusqa qashan riran atun quĉhapa
manyanman. Piru chaymanpismi kusa achka runakuna
tantakatin payqa yaĉhachiyaran.
14 Chaymanta riyarqami Alfeupa wamran Levita rikaran.
Payqami chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi
tayaran. Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
Chaynu nitinqami Leviqa sharir paywanna riran.
15 Chaymantami Jesusqa Levipa wasinpi mikuyaranna.
Chaymi chay kutilla Romapaq impwistuta kubrakuqkuna,
kusa uchayjun runakuna Jesuswan chaynulla
yaĉhakuqninkunawan ima misapina tayaranllapa. Chaqa
kusalatari Jesuswan pulla puriyta munaqllapa.
16 Chaynu Jesús tukuywan mikuqta rikarmi chay
fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir
tapuran:
—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta
kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa
mikun? nir.
17 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa niran:
—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu
rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqku-
nala ministin rimidyakuqtaqa. Chaqa nuqaqami mana,
chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ash-
wanmi shamusha kani chay uchayjunkunata willatiy kriyir
washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Uk diyapimi Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna,
chaynulla wakin fariseukunaqa ayunayaranllapa.
Chaymantami wakin runakuna rir, Jesustaqa kaynu nir
tapuranllapa:
—Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, chaynulla
fariseukunapa yaĉhakuqninkunapismi ayunanllapa. Qampa
yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa, ¿imapaqtaq mana ayunanllapaqa?
nir.
19 Jesusqa paykunataqa niran:
—Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu chay pullan
kaqkunaqa ¿ayunayta puytinman? Manami ayunaytaqa puyt-
inmanchu.
20 Piru chay kasarasha rinanpaq urami ĉhamunqana.
Chaynu ritinna-shuypaqa ayunanqallapana.
21 “Nishaykillapapis: Manami mayqanpis uk makwa
raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa rimindanchu. Chaqa
chay mushuq raĉhpami paqakarqa chapukayanqa. Chaynu

chapukarmi, makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa.

22 Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qarataqa llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachumanna itaypaq”. *

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Uk samana diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta riyaran yaĉhakuqninkunawan. Piru yaĉhakuqninkunaqami trigupa ispiganta pitikuqnu riyaranllapa.

24 Chayta rikarmi fariseukunaqa Jesusta kaynu niran:

—¡Ay! ¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa kanan samana diyapi mana ruraypaq kaqtaqa rurayan? nir.

25 Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, gubyirnu David uk kuti wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?

26 Chaqa chay tyimpukunapimi kurakunapa mantaqninqa Abiatar karan. Piru Davidmi wakinninkunawan Dyusta adurananllapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa kaq turtillakunata mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.

27 Jesusqami niranpis:

—Dyusqami samana diyataqa ruraran runakuna mana qischakananpaqchu. Ashwanmi ruraran chay diyapimapis aligriyananllapapaq.

28 Chaymi Dyusmanta Shamuq Runa kar, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niyta puytini.

3

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Chaymantami uk samana diyapi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa wasiman qashan yaykuran. Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan.

2 Piru chaypiqami riparakuqkuna, mana shaykuq kusalata Jesustaqa chapar, ninakuyaranllapa: “¿Ima kay samana

* **2:22** Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay fariseukunapa yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa, mana chayllachu nir.

diyapichu alliyachiyanqa wak runataqa? Chayta ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa” nir.

3 Piru Jesusqami chay wiqru makiyjun runataqa niran:

—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.

4 Chaymantami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:

—Samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?

Chaynu nir tapukutinmi, chay runakunaqa mana imatapis rimarchu uyaralla kidaranllapa.

5 Piru Jesusqami chay runakuna pay nishanta mana intrakanayashanllaparayku kusata piñakur, llakir ima chay qishaq runataqa kaynu niran:

—Chutarachiy makikita nir.

Chaynu nitin, chutarachitinqami makinqa allinna kidaran.

6 Piru chaynu ruratinmapis, chay fariseo runakunaqa waqtaman lluqshimurqa, Herodespa wakinninkunawan parlaranllapa Jesustaqa wanuchinanllapapaq.

Jesusta kamarla alliyayta munaranllapa

7 Jesús yaĉhakuqninkunawan chay atun quĉhapa manyanman ritinmi chay Galileapa pwiblunkunamanta kusala achka runakuna ikinta riranllapa.

8 Piru chaypi Jesús kusa shumaq mana ruraypaq imakunata rurayan nir yaĉharllapami Judea pwiblukunamanta, Jerusalenmanta, Idumeamanta, Tirumanta, Sidón pwiblukunamanta ima kusala achka runakuna Jesús kayashanman shamuranllapa. Chaynullami Jordán riyupa uklaw chimpanmanta ima shamuranllapa Jesusta rikayta munar, chay atun quĉhamanqa.

9-10 Chaynumiri kusata untamuranllapa. Chaypimi Jesusqa achka qishaqkunata allicharan. Chaymi tukuy chay qishaqkuna alliyananllaparaykuqa kumsanakuypa, saruĉhanakuypa wakmanta kaymanta untaranllapa Jesusta kamarla alliyananllapapaq. Chayraykumi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaĉharan uk yaku karruta listatinllapa, chaymanna iqatin amana mas kiĉhkichinanllapapaq.

11 Chaynullami chay dyablupa yarpuyninwan kaq runakunapis Jesusta rikarqa, paypa naypanpi qunqurir, qayĉhakuranllapa:

“¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki!” nir.

12 Piru Jesusqami anyaran chay dyablupa yarpuyninkunataqa, amana chaynu paypaq rimananllapapaq.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Chaymantami Jesusqa uk sirkaman iqar, kusa allinta
yarpuchishan runakunata qayaran. Chaynu qayatin tanta-
katinllapanaqa,
14 paykunamanta dusi runakunata akraran paywanna
purinanllapapaq. Chaynulla rir yaĉhachikunanllapapaq imami
karan.
15 Chaynullami paykunataqa Jesusqa pudirninta quran
qishaqkunata allichananpaq, dyablupa yarpuyninkunata
runakunamanta itakunanllapapaq ima.
16 Kaykunami chay dusi akrashankunaqa karan:
Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.
17 Chaymantaqami karan Zebedeupa ishkay wamrankuna
Santiago,
Juan ima. Kay paykunatami shutichiran "Boanerges". Ri-
mayninchikpiqa "Kunyapa Wamrankuna" * nir intrachi-
manchik.
18 Wakinkunaqami karan:
Andrés,
Felipe,
Bartolomé,
Mateo,
Tomás.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran
Santiago,
Tadeo ima.
Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo partidumanta
karan.
19 Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa
kuntrankunaman qukuran wanuchinanllapapaqqa.

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20 Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaykuran
uk wasiman. Piru chaymanpismi kusa achka runakuna
untaranllapa. Chaymi Jesús, chaynulla yaĉhakuqninkunamapis
mana mikuylamatapis puytiqllapachu.
21 Chaynu yaĉhachikur mana mikutin imami, Jesuspa ayl-
lunkunaqa riranllapa wasinman apananllapapaq. Chaqa
wakinkunaqami "Jesusqa yaruyasha" niyaqllapa.
22 Chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna Jerusalenmanta ĉhasha kaqkunapis kaynu
niyaqllapa: "Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi,
wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa
yarpuyninkunata itakunanpaqqa" nir.

---

* **3:17** Kunyapa Wamran nirqami intrachimanchik kusala jwirtita rimaq, das piñakuq runakuna kashanllaparayku nir.

23 Chaynu niqta uyaparmi Jesusqa paykunata qayamuran.
Chaymantami uk kumparasyunta rurar kaynu niran:
"¿Imanuna dyabluqa uk dyablu masinta itakuyta puytinqa?
24 Chaynullami mayqan pwiblupis paykunapura
ĉhiqninakurqa mana maydiyapis pulla kaytaqa puytinchu.
25 Chaynulla uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa, mana
shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu.
26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta itakurqa
ukninta itakushanrayku manami allinchu. Chaymi man-
ana pulla kaytaqa puytiyanqanachu. Ashwanmi chaynu
ruranakurqa limpu tukukayanqallapana.
27 "Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa
wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay
wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu
wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana". †
28-30 Chaymantami Jesusqa chay runakuna wakqami
dyablupa pudirninwan nishanllaparayku, kaynu niran:
"Chiqaptami nishaykillapa: Runa tukuy uchakushanta
chaynulla mana allinta rimashantami Dyusqa pirdunanqa.
Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-
shuypaqa mana maydiyapis pirdunanqachu".

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31 Chaymantaqami Jesuspa mamanwan, ukninkuna
ĉharanllapa. Piru waqtalapi kidarmi kaĉhakuranllapa Jesusta
qayamunanllapapaq.
32 Chaymi Jesuspa ridurninpi taqkunaqa kaynu niranllapa:
—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamtami
maskashuyanllapa nir.
33 Jesusqa niran:
—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqantaq ukniykunaqa?
34 Chaymi chay ridurninpi taqkunata chapar niranpis:
—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa.
35 Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruraqkunalami ul-
lqu kaq, warmi kaq ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis
nir.

4

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

1 Chaymantami Jesusqa chay kusala atun quĉhapa
manyanpi qashan yaĉhachikuq qallariran. Piru kusa achka
runakuna tantakayatinmi, Jesusqa chay quĉhapi yaku karru

† **3:27** Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runaku-namanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir.

karan chayman iqar taran. Nataq runakunaqami chay quĉhapa manyanlapi kidaranllapa.
2 Chaymi kumparasyunkunawan kusa achka imakunata yaĉhachikuran. Chaymi kaynu niyaran paykunataqa:
3 “Allita uyakuyllapa. Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.
4 Chaymanta shikwakutinqa wakin simillaqa nanman rataran. Chaymi pariq kurukuna shamur mikuran chay simillataqa.
5 “Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa mana allpa kaqman rataran. Piru chay simillaqami daskaqla winaq qallariran, mana ruri maypi pampakashanrayku.
6 Chaymantami, rupay iqamutinqa mana allita ĉhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chakiran.
7 “Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna winar ĉhamitachitin, mana puqurannachu.
8 “Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq pachaman. Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispigaqami trinta murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta murisituyjun. Wakin-shuypaqa, syin murisituyjun ima karan”.
9 Chaynu nishana karmi Jesusqa niranpis: “Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa” nir.

¿Imapaqmi Jesusqa kumparasyunkunawanqa yaĉhachikuran? (Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

10 Chaymanta achka runakuna ritinnaqa Jesusqa paylana kidaran. Piru chaypiqami karanraq Jesuspa pullan puriqkuna chaynulla chay dusi yaĉhakuqninkuna ima. Chaymi paykunaqa kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:
—Chay kumparasyunqa, ¿imatataq intrachimanchikqa? nir.
11 Jesusqa niran:
“Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyanllapa, unay michka mana intrakasha katinllapamapis. Piru tukuy mana kriyishanrayku waqtapi yupay kaqkunata-shuypaqami kumparasyunkunalawan willan,
12 michka chapakurmapis mana rikananllapapaqchu. Chaynulla michka uyakurmapis mana intrakananllapapaqchu. Chaynu tukur Dyuspi mana qashan kriyirqami, uchanllapamantaqa manana pirdunakanqallapanachu”.

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran (Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

13 Jesusqami chay tapuqkunataqa niran:
“¿Ima qamkunapischu mana intrakashaykillapa chay kumparasyuntaqa? Chaynu kay kumparasyunta

mana intrakarqa, ¿imanuna wakin kumparasyunkunata
ruratiymaqa intrakankillapa?

14 “Allita uyakuyllapa: Uk tarpukuq nirqami intrachi-
manchik Dyuspa rimayninta parlakuqpaq.

15 Wakin simillakuna nanman ratasha nirqami intrachi-
manchik Dyus nishanta uyapar mana intrakaqpaq. Chaymi
dyablu shamurqa, chay yarpuyninpi purichiyashantaqa
limpu qunqachin.

16 “Nataq chay similla rumikunapa rurinman ishkiran
chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus ri-
mashanta kusa aligrila uyakuqpaq.

17 Piru mana allita ĉhupakusha karmi, mana shachinakuy-
taqa puytinchu. Chayraykumi Dyuspi kriyishanrayku imal-
lapiqa qischakar, manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi
puritinqa chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.

18-19 “Nataq chay simillakuna kashapa rurinman
ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus nishanta
uyapaqkunapaq. Piru kay pachapi imanupis kusa imayjun
kanar tukuy imata munar, imakunapi yarpupakur imaqa,
Dyusmanta ashunllapa. Chayraykumi, chay munashankuna,
yarpupakushankuna ima, paykunata ĉhamitachiq yupay
Dyuspa rimaynintaqa qunqachir, manana dijanchu
puqunanpaqqa.

20 “Piru wakinkunaqami Dyus nishanta allita uyakur kasur
kusa shumaqtana kawsanllapa. Chaymi paykunaqa imanu-
taq simillamaqa kusa shumaq pachapi tarpukar kusala
achkata puqun chay yupay. Chaymi paykunamanta wakinqa
imanutaq uk ispigamaqa trinta murisituyjun karan, wakin-
shuypaqa sisinta murisituyjun, wakinqami syin murisi-
tuyjun karan kada ispiga chay yupay”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan (Lc 8.16-18)

21 Chaynullami Jesusqa paykunataqa niran:

“Uk lamparata achkirachikunanpaq apamurqachu ¿ka-
junpa rurinman manaqa uk parapa ĉhakinpi ĉhuranchik? ¡Man-
ami! Ashwanmi unaqlapi ĉhuranchik achkirachikunanpaqqa.

22 Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa
wakinkunapaq pakaplla yupay kaqkunaqa, maydiyaqa uk
lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita
intrakanqallapa.

23 “Chayraykumi, rinriyjun kaqkuna uyakur intrakayl-
lapa”.

24 Jesusqami niranpis:

“Allita uyakur kasumayllapa. Chaqa kanan imanu
ukkunata yanapatkillapaqami, chay yanapashaykinullana
Dyusqa qamkunatapis mastana yanapashunqallapa.
25 Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqtaqami masta
qushaq. Piru chay mayqanpis mana intrakanaqta-
shuypaqami pitilata intrakashanmatapis limpula
qunqachishaq” nir.

Jesusmi kumparasyunta ruran winaq simillawan

26 Jesusqami niranpis:
“Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk runamaqa
ĉhakranpi simillata tarpur dijan chay yupay.
27 Chaqa chay tarpukuqqami rirqa punun, rikĉhakun ima.
Piru payqami mana kwintata qukatinchu nasimur winan
chay simillaqa unaq katin, tuta katinmapis.
28 Chaqa pachaqami paylla winachitin, puntataqa yu-
rakunraq. Chaymantami ispigakur puqurna untachikun.
29 Chaynu puqur qarwatinmi, amunqa kusichakun.
Chaynu yupaymi Dyuspa mantakuyninqa”. *

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 Jesusqami niranpis:
“¿Imanu yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa manaqa
imawantaq kumparayman Dyuspa mantakuynintaqa?
31 Dyuspa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta
pachapi tarpunllapa chay yupay. Chay simillaqami kusala
llampitu tukuy qirupa simillanmantaqa.
32 Piru tarputinllapa atunta winarmi, kusala achka
rikrayjunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna ĉhakrapi
kaqkunamantaqa. Chaymi ashwan pariq kuritukunamapis
chay rikrankunapina llantukur tanllapa ima”. †

Jesusmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan
(Mt 13.34-35)

33 Jesusqami runakunataqa kusala achka kumparasyunku-
nawan yaĉhachiran imanu intrakananllapapaq nir.
34 Chaqa manami imatapis mana kumparasyunku-
nawanqa yaĉhachiranchu. Nataq yaĉhakuqninkunata-shuypaqa
chaymantana paykunalata intrachiq ima niyanmi chay
kumparasyunqa nirmapis.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

---

* **4:29** Jesucristupi kriyiqkunaqa chaynu achkayanqallapa Dyusninchik pallaq shamunankaman. † **4:32** Chaynumi Dyusta uyaqkunaqa achkayanqallapa chay mustasa qirunu.

35 Chay diyallapi limpu amsayatinnaqa Jesusqa
yaĉhakuqninkunata niran: “Rishunllapa kay quĉhapa waklaw
manyanman” nir.
36 Chaymi paykunaqa, runakunata dijar, chay yaku kar-
rullapi Jesusta apar riranllapa. Wakin yaku karrukunapis
pullan riranllapa.
37 Chaynu riyatinllapami kusala jwirti wayra shamushan-
rayku yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallari-
ran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna.
38 Piru chaykamanqami Jesusqa ikikaqlawpi uk
almadapi umanta sintikuchisha punuyaran. Chaymi chay
yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachir kaynu niran:
—¡Taytituy! ¿Manachu kwintata qukanki yakumanmi chin-
qayanchikllapana nirqa?
39 Chaymantami Jesusqa sharir, wayrawan yakutaqa
kaynu niran:
—¡Uyarar, qasillay! nir.
Chaynu nitinqami wayrawan yakuqa limpu limpu qasil-
laran.
40 Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¿Qamkunaqachu
manaraq allitaqa kriyimankillapa? nir.
41 Piru paykunaqami kusalata manchakushanllaparayku
dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa: “¿Kayqa,
imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa?” nir.

5

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Chaynu rirmi chay quĉhapa uklaw manyan Gadara * shu-
tiq lugarman ĉharanllapa.
2 Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, dyablupa
yarpuyninwan kaq uk runa qimikaran.
3 Chay runaqami pantyunkunapi taq. Chaynulla kusala
jwirsayjun ima kaq. Chaymi michka kadinakunawan
watarmapis mana qasillachiytaqa puytiqllapachu.
4 Chaqa qasillachinanllapapaq nirmi kutir kutir makinku-
nata, ĉhakinkunata ima kadinakunawan wataqllapa. Piru
chaynu kadinakunawan watatinllapamapis manami sir-
bichiqchu. Ashwanmi imanupis pidasu pidasu pitiq. Chaymi
mayqanpis mana imanupis binsiyta puytiqllapachu.
5 Chay runaqami unaqpis, tutapis, sirkakunapi,
pantyunkunapi kusalata qayĉhakur, rumikunawan paylla
takakar ima puriq.

* **5:1** Wakin iskribikashakunami “Gerasa” nin.

6 Piru Jesusta rikar-shuypaqami kusalata kallpar rir nay-
palanpi qunquriran.
7-8 Chaymi Jesusqa chapar niran:
—Qam, dyablu mana sirbiq, lluqshiy kay runamanta nir.
Chaynu niyatinmi dyabluqa qayĉhakur kaynu niran:
—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqa-
manqa yakapakamuychu! ¡Tayta Dyuspa shutinpimi ru-
gashayki ama qischamanaykipaqchu! nir.
9 Chaynu qayĉhakuyatinmi Jesusqa tapuran:
—¿Imataq shutinki? nir.
Chay runaqa niran:
—Nuqaqami shutini 'Legión'. † Chaqa kusa achkami kanil-
lapa nir.
10 Chaymantami chay dyablupa yarpuyninqa Jesustaqa
kusalata rugaran ama chay lugarmantaqa itakunanpaqchu.
11 Piru chay kayashanllapamanta yatanllapa
sirkakunapimi kusa achka kuchikuna shitqakuyaran.
12 Chaymi chay dyablupa yarpuyninkunaqa, Jesustaqa
kaynu nir rugaranllapa:
—Dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman
yaykunayllapapaq nir.
13 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Riyllapa nir.
Chaynami chay dyablupa yarpuyninkunaqa runamanta
lluqshir kuchikunamanna yaykuranllapa. Chaymi
kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu
quĉhaman ratar ĉhuqar wanuran. Chay kuchikunaqami dus
mil (2,000) yupay karan.
14 Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riran-
llapa. Chaynu rirmi tukuyla ĉhakranpi kaqkunata chaynulla
pwiblupi kaqkunata ima willaranllapa. Chaymi tukuyla
runakuna lluqshir riranllapa rikaq.
15 Chaymanta Jesús kayashanman ĉharnaqa, chay kusala
achka dyablupa yarpuyninwan kasha runataqa, rikaranl-
lapa yarpuyninpina mudakusha taqta ima. Chaqa dyablupa
yarpuyninqa lluqshishana karan paymantaqa. Chaymi
runakunaqa kusalata manchakuranllapa.
16 Nataq chay runakuna imanu chay dyablupa yarpuynin-
wan kaq runa alliyashanta, chaynulla imanu chay kuchiku-
nawan pasashanta ima wakinkunata parlaranllapa.
17 Chaymantami tukuyla runakuna kusalata Jesustaqa ru-
garanllapa, chay lugarninllapamantaqa rinanpaqna.

---

† **5:9** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

18 Chaymi Jesús yaku karrupi rinanpaqna katinqa chay
dyablupa yarpuyninmanta alliyasha runaqa Jesustaqa ruga-
yaran paywan rinanpaq nir.
19 Piru Jesusqami mana munarchu niran:
—Ashwanmi riyna wasikiman. Chaymi aylluykikunata
ima parlanki imanumi Dyusqa kusalata llakipashur al-
lichashusha nir.
20 Chaymi chay runaqa rir tukuyla chay Decapolispa
pwiblunkunaman parlakuran, imatami Jesusqa paywan
rurasha nir. Chayta uyaparqa tukuyla kusata dispantakaran-
llapa.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 Chaymantami Jesusqa chay quĉhapa uklawninmanta
yaku karrupi qashan tikrakamuranna. Piru chaymanpismi
kusala achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi Jesusqa
paykunawan chay atun quĉhapa manyanpina kidaran.
22 Chaykamanqami Israel runakunapa tantakananllapa
wasipi uk mantakuqnin Jairo shutiq ĉhamuran. Payqami
Jesusta rikarqa, rir naypanpi qunqurikur kaynu nir kusalata
rugaran:
23 —Taytituy, wamraymi wanuyanna. Imaraq rir makisi-
tuykikunata ananman ĉhurankiman, alliyarna kawsananpaq
nir.
24 Chaymi Jesusqa riran paywan. Piru kusala achka
runakunami pullanqa riran. Chaymi kusala kiĉhkipi riyaran
payqa.
25 Piru chay runakunapa rurintami riyaran uk warmisita.
Chay warmimi dusi añupaqna yawarnin shamutin qishaq
karan.
26 Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman
kaqninkunalamatapis. Piru manami mayqanpis allicha-
ranchu. Ashwanmi masna binsikayaran.
27-28 Chaymanta Jesuspaq rimaqta uyaparqa yarpuran: “Je-
suspa raĉhpanta kamarlami alliyashaq” nir. Chaymi payqa
runakunapa rurinlata rir, ikinmanta Jesuspa raĉhpanta ka-
maran.
29 Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa
qasillaranna. Chayna kwirpuntaqa alliyaqtana syintiran.
30 Piru Jesusqami kwintata qukaran pudirnin yarqusha nir.
Chaymi ikiman tikrakar runakunata kaynu nir tapuran:
—¿Pitaq raĉhpayta kamasha? nir.
31 Yaĉhakuqninkunaqa niran:
—¿Manachu rikanki kusala achka runakuna wakmaqa
kiĉhkichishuyan? Piru chaynumapis tapukuyanki: ‘¿Pitaq
kamamasha?’ nir.

32 Piru Jesusqami kusalata chapayaran tukuy ridurninpi kaqkunata, mayqantaq raĉhpayta kamasha kanqa nir yaĉhananpaq.
33 Chaymantami chay warmiqa yaĉharanna nuqapaqmi chapakuyan nir. Chaymi kusalata manchakur chukchukyaqnulla rir Jesuspa naypalanpi qunqurikur, imanu kashantapis karanlata willaran.
34 Jesusqa niran:

—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana rikuy. Chaqa tukuy qishaynikimantami alliyashaykina.

35 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi mantakuq Jairupa wasinmanta ukkuna ĉhamur kaynu niranllapa:

—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu chay yaĉhachikuqtaqa nir.

36 Piru Jesusqami chay nishanllapata mana kasurchu, Jairutaqa niran:

—Ama manchakuychu. Nuqalapi kriyiy nir.

37 Chaynu nirqa, chay ikinta riqkunataqa Jesusqa manana munaranchu pullan rinantaqa. Chaymi Jairuta, Pedruta, Santiaguta uknin Juanlawan ima aparan.
38 Jairupa wasinman ĉharqami, uyaparan kusata llakir waqaqllapata ima.
39 Chaymi Jesusqa wasi ruriman yaykurqa niran:

—¿Imapaqtaq kusata waqar imaqa laqyayankillapa? Wamraqami mana wanushachu. Punuyanlami nir.

40 Chaynu nitinmi kusalata asiparanllapa. Piru payqa tukuy ruripi kaqkunata waqtaman urquran. Chayna wamrapa taytanta, mamanta apar, chay kimsa pullan riqkunalawan yaykuran ruriman, chay wamra usurayashanmanqa.
41 Chaymanta makinmanta aypar wamrataqa niran:

—*Talita cumi.*

(Rimayninchikpiqa munan niyta: “Mamitay, qamtami nishuni: ¡Sharimuy!” nir).

42 Chaynu nitinlami, chay dusi añuyjun wamraqa sharir puriq qallariran. Chayta rikarmi tukuy runakuna kusalata dispantakaranllapa.
43 Piru Jesusqami paykunataqa niran:

—Amami mayqantapis tukuy kaykunapaqqa parlankillapachu nir.

Chaymantami kaĉhakuran wamrataqa qarananllapapaqna.

6

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Chaymantaqa chay Jairupa pwiblunmanta lluqshir Jesusqa yaĉhakuqninkunawan qashan tikrakaran Nazaret pwiblullamanna.

2 Chaymi uk samana diyapi Jesusqa chay tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikutin kusala achka runakuna uyapar kusa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa:

"¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa yaĉhayashantaqa? ¿Wak yaĉhayninqa maymantataq kanqaqa? Chaynulla ¿imanutaq milagrukunata kusalata ruranqa?

3 ¿Manachu kayqa Mariapa, iĉhkakuq wamran? Chaynulla ¿manachu Santiagupa, Josipa, Judaspa, Simonpa uknin kay runaqa? ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis kaypi nuqanchikkunawan tanllapa?"

Chaynu nir imami, mana kasunaranllapachu.

4 Chaymi Jesusqa niran:

—Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa. Piru chay pwiblunllamanta kaqkuna, ayllunkuna chaynulla wasinllapi imaqami mana kasunllapachu nir.

5 Chaymi payqa chay Nazaret pwiblunllapiqa mana ima milagrutapis ruraranchu. Ashwanmi wakin qishaqkunapa ananman makinkunata ĉhurar allicharanla.

6 Piru Jesusqami kusalata yarpupakuran, chay runakuna paypi mana kriyinashanrayku.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Jesusqami tukuy shipchakaq pwiblukunapi yaĉhachikur puriran.

7 Chaymantami dusi yaĉhakuqninkunataqa qayamur pudirninta quran, dyablupa yarpuyninta ima itakunanllapapaq. Chaynami ishkay ishkay kaĉharan rir yaĉhachikunanllapapaq.

8 Kaynu nirmi kaĉharan paykunataqa:

"Nanpaqqami ama imatapis aparchu, bastunnikillapata charikurla rinkillapa. Chaynulla amami alburjata, jyamrita, qillayta imamapis apankillapachu.

9 Chaynullami llanqikillapata llanqikur, raĉhpaykillapata yakakur ama mudanantinqa aparchu rinkillapa.

10 Chaynullami, uk kusa allin runapa wasinman ĉhar samarqa, chay wasilapina kidankillapa chay ima diyaĉhi rinaykillapakaman.

11 Piru may lugarlawpi mana samachishurllapa chaynulla yaĉhachikutkillapa mana uyakushunatinllapaqa, chaymantaqa ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa. Chaynu rurarqami intrachinkillapa: ‘Manami nuqakunapa kwintayllapanachu. Ashwanmi qamkunapina kanqa’ nir. [Chiqaptami nishaykillapa: Jwisyu diya ĉhamutinqami chay pwibluqa kusala manchaypaqtana kastigakasha kanqa chay Sodomawan, Gomorra pwiblu kastigakashanmantaqa nir.]”

12 Chaymi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa rir yaĉhachikuranllapa: Uchaykillapata dijarna Dyusman tikrakayllapa nir.

13 Chaynulla dyablupa yarpuyninmatapis kusala achkata itakuranllapa. Qishaqkunatapismi allicharanllapa asaytiwan salar ima.

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Gubyirnu Herodesmi Jesuspaq kusalata rimaqllapata uyaparan. Chaqa chaynu rimatinllapami tukuy intirupi yaĉharanllapana. Chaymi Herodesqa kaynu niran: “Chay Jesusqami, Shutichikuq Juanlla kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumi milagrukunamatapis rurayta puytiyanqa” nir.

15 Nataq ukkunaqa Jesuspaqqa niqllapa: “Dyuspa rimaqnin Eliasmi” nir. Wakinkuna-shuypaqa niqllapa: “Dyuspa uk rimaqninmi kanqa, imanutaq unay rimaqkuna kaq chaynulla” nir.

16 Chaynu nitinllapa uyaparmi Herodesqa, kaynu niran: “Chayqami Shutichikuq Juan. Nuqami umanta pitichikutiy wanuran. Piru kananqami kawsamusha” nir.

17-18 Chaqa Shutichikuq Juan kawsayatinmi, Herodesqa uknin Felipipa warmin Herodias shutiqta warmikur mana allintachu tukusha karan. Chaypaqmi Shutichikuq Juanqa Herodestaqa kaynu nisha kayaq: “Chay ukniki Felipipa warmin Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana allinchu” nir.

Chayta nishanraykushi, Herodesqa kaĉhakuran Juantaqa aypar kadinakunawan watar karsilananllapapaq.

19-20 Chaynullashi chay Herodias warmipis Shutichikuq Juan, runanta chaynu willashanrayku ĉhiqnir, kusalata wanuchiyta munarmapis mana puytiranchu. Chaqa Herodesqashi warmintaqa mana dijaranchu chayta ruranapaqqa. Chaqa payqashi yaĉhaq Juanqami imatapis karanlata ruran chaynulla mana uchayjunlamapischu nir. Chayshi kusalata manchakuran. Chayraykushi Juan imata

nitinpis Herodesqa kusa aligrila uyakur, mana imata nishaq nirpis yaĉhaqchu.

21 Piru uk diyapishi chay Herodiasqa imanullapis Shutichikuq Juantaqa wanuchichiran. Chay diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi paypa mantaqninkunawan, suldadukunapa mantaqninkunawan, chaynulla chay Galileamanta kusa runa nishakunawan ima fyistata ruraranllapa.

22 Chaypi katinllapashi Herodiaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqkunapa naypanpi lluqshir bayliran. Chayshi chay baylishanqa tukuy chaypi kaqkunata chaynulla Herodestapis kusalata gustaran. Chayshi Herodesqa intinadanta niran:

—Mamitay, ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki nir.

23 Chaymi qashan qashan jurar kaynu niran:

—Ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki, michka tukuy nuqa mantakushaymanta lamtar partin kaqmanmatapis nir.

24 Chaynu nitinshi, chay wamraqa lluqshir rir, maman Herodiasta tapuran:

—¿Imatataq mañayman? nir.

Mamanqa niran:

—Shutichikuq Juanpa umanta mañay nir.

25 Chayshi wamraqa kallpaylla ruriman yaykur, Herodestaqa kaynu niran:

—Kananllami Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi qumanaykita munani nir.

26 Chaynu nirqashi mantakuq Herodestaqa kusalata llakichiran. Piru chaynu llakiyarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi jurar arnishanrayku kaĉhakuran chaynu ruranan-llapapaq.

27 Chayshi uk suldadunta kaĉharan karsilman rir Juanpa umanta apamunanpaq.

28 Chayshi chay suldaduqa karsilman rir, Juanpa umanta pitir uk platupi apamur, chay warmi wamratana quran. Nataq chay wamraqashi mamantana ashwan quran.

29 Chaymantashi Juanpa yaĉhakuqninkunaqa chayta yaĉharqa rir, karsilmantaqa kwirpunlatana apar pamparanllapa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Chaymantaqami Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunaqa, tikrakamuranna. Chaynu tikrakamurmi Jesusta parlaran-llapa imakunata rurashanllapata, yaĉhachikushanllapata ima.

31 Piru chay diyakunapiqami Jesús kayashanmanqa kusala
achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi chay runaku-
nata yanapar ima Jesusqa yaĉhakuqninkunawan mana puy-
tiqllapachu samar mikuylamatapis. Chaymi Jesusqa chay
yaĉhakuqninkunata niran:
—Rishunllapa chay chunllaq lugarkunaman, ratulaqa
samaq nir.
32 Chaymi yaku karrupi paykunalana riranllapa chay chun-
llaq lugarkunamanna.
33 Piru chaynu ritinllapami kusa achka runakuna rikar
riqsiranllapa. Chaymi yaĉharanllapa maymanmi riyanllapa
nir. Chayraykumi tukuyla pwiblukunamanta runakunaqa
kusalata kallpar rir, ashwan paykunamantaqa naypaqta ĉhar
yararanllapa.
34 Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkirqa chay kusa
achka runakunata rikar kusalata llakiran. Chaqa paytaqami
yarpuchiran, uyshitakuna mana michikuqniyjun kanman
yupay. Chaymi payqa kusa achka shumaq imakunata
yaĉhachiran.
35 Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa
qimikar kaynu niranllapa:
—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa
tardinami.
36 Chayraykumi runakunataqa willay chay lugarkunaman,
pwiblukunaman rir mikunanllapata rantinanllapapaq nir.
37 Piru Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkuna qarayllapa nir.
Chaynu nitinqa niranllapa:
—¿Munayankichu kwichka achka dusyintus dinaryu qillay-
wan tantata rantir qaranayllapapaq? nir.
38 Jesusqa niran:
—¡Rir, rikayllapa! ¿Aykataq tantitaykillapaqa?
Chaymanta paykuna rir rikarqa niranllapa:
—Sinku tantitawan, ishkay piskaditulami kan nir.
39 Chaynami Jesusqa tukuy chay runakunataqa wakpi
kaypi muntun muntun tananllapapaq willaran chay qiwaku-
napina.
40 Chaymi paykunaqa kada muntunpi syin, syin; chaynulla
sinkwinta, sinkwinta ima taranllapa.
41 Chaynu tashallapana katinqami, Jesusqa chay sinku tan-
titawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur
payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chay
tantakunata pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran
tukuyla chaypi kaq runakunata aypachinanllapapaq. Chayn-
umi chay ishkay piskaditutapis tukuylata aypachiranllapa.

42 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman.
43 Chaymantaqami chay tantapa chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanasta untataraq tantaranllapa.
44 Piru chay mikusha chaykunata yupatinllapaqami ullqukunala sinku mil (5,000) karanllapa.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Jn 6.15-21)

45 Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqninkunata yaku karruman iqachiran, rir ĉhaskinanllapapaq quĉhapa uklawnin Betsaida pwibluman paymantaqa naypaqta. Nataq payqa chaylapi kidaran tukuyla dispidikur rinanllapakaman.
46 Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk sirkaman payla iqaran Taytanman mañakuq.
47 Limpu amsayatinnaqa yaku karruqa chay quĉha ĉhaypipina karan. Piru Jesús payla pachapi karmi,
48 rikaran chay yaku karruqa mana yaqqa riyta puytiqtachu. Chaqa naypanllapalawmantami kusala jwirti wayra shamuyaran. Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku ananllata riran yaĉhakuqninkunalawman. Piru chaynu paykunaman riyarmapis, dirichu pasar rinaq yupay tukuran.
49-50 Chaynu yakupa ananta riqta tukuy yaĉhakuqninkuna rikarmi, kusalata manchakur "¡Wakqami aya!" nir kusata qayĉhakuranllapa. Chaymantami Jesusqa paykunataqa kaynu niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapachu! ¡Nuqami kani! nir.
51 Chaynu nirmi, payqa chay yaku karruman iqaran. Chaymi ashwan wayraqa limpu qasillaran. Chayta rikarmi paykunaqa limpu dispantakaranllapa.
52 Chaqa manari intrakashallapachu karan Jesús chay tantitakunawan milagruta ruratin rikarmapis, mana allita paypi kriyishanllaparayku.

Jesusmi Genesaretpi qishaqkunata allicharan
(Mt 14.34-36)

53 Chaymanta chay atun quĉhata pasarqa, Genesaret lugarman ĉharanllapa. Chaymi ashwan chay yaku manyapina yaku karrutaqa watar dijaranllapa.
54 Piru chaypi taqkunaqami yaku karrumanta ishkiqlata Jesustaqa riqsiranllapa.
55 Chaymi chay rikaqkunaqa rir tukuyla may lugarkunapi parlakuran Jesuspaqqa. Chayraykumi kusala achka qishaqkunata wintur ima ĉhachimuranllapa Jesusman.
56 Chaymi Jesusqa maylawpi nir yaĉharllapaqa, chay may riyashan nankunapi ima qishaqninllapakunataqa apar yarachiqllapa. Michka pwiblukunapi, ĉhakrankunapi, nankunapi ima katinmapis, qishaqninllapataqa

yarachiqllapa. Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynu chay raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

7

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchimanchik
(Mt 15.1-20)

1 Chaymantami Jesusman qimikaranllapa fariseo runakuna, Moisés mantakushanta wakin yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha karanllapa.

2 Chaymi paykuna rikayatin, Jesuspa wakin yaĉhakuqninkunaqa mana makinta paqakurchu mikuranllapa. Chaynuqami mana ruraranllapachu chay paqakuna kustumritaqa. Chaymi kusala mana allinta yarpuchiran paykunataqa.

3 Chaqa chay fariseukuna, chaynulla tukuy Israelmanta kaqkunaqami unay rukunllapakunapa kustumrinllawan kar, chay paqakuna kustumrita mana rurarqa mana mikuyta puytiqllapachu.

4 Chaynulla rantiq rir, tikrakamurmaqa chay paqakuna kustumrita rurar, kusalata paqakur mikuqllapa. Chaynulla chay kustumrinraykuqami kaykunata kusalata paqaqllapa: Basu upyananllapata; jarrankunata, jyirru mankankunata, mantankunata ima.

5 Chayraykumi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrin nishannulla mana rurar, makinllapata mana paqakur mikunllapaqa? nir.

6 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:

—¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknu-paqĉhi Dyuspa unay rimaqnin Isaiasqa, qamkunapaq ri-maran. Chaqa niqmi:

Kay pwiblumanta runakunaqami shiminllapalawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana chiqaptaqa kasuman-llapachu.
7 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunlla-pamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan chaykunapis yanqa runakunapa yaĉhachikuyninla imami nir.

8 Chaqa qamkunaqami Dyus mantakushanta mana ka-
surchu, runakunapa kustumrinlata rurar kawsankillapa.
[Chaynulla basu upyanaykillapata, jarraykillapata, uk kusa
achka imakunata paqankillapa ima.]
9 Jesusqami niranpis:
“Qamkunaqami chay kustumrikillapata ruranaykilla-
paraykula, Dyus mantakushantaqa mana kasunkillapachu.
10 Chaqa Moisesqami Dyus nitin kaynu nir mantakuran:
‘Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa.
Chay mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami
wanuchikasha kanqallapa’ nir.
11 Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin
taytanta mamanta: ‘Manami yanapashuyta puytinichu.
Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta’ nir.
12 Chaynu nirmi ninkillapa: ‘Mayqanpis chaynu niqqami
manana taytanta, mamantaqa yanapayta puytinnachu’ nir.
13 Chaynuqami ninkillapa, Dyus mantakushanta mana ka-
surnachu, ashwan qamkunapa kusala achka kustumrikilla-
palatana yaĉhachikur kawsanaykillapapaq”.
14 Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu ni-
ran:
“Allita uyakumarmi, intrakayllapa. Chaqa nishaykillapa:
15 Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami
uchakunchu. Ashwanmi mayqantapis yarpuyninllamanta
kusala mana allin yarpuynin lluqshimuq uchakuchin. [
16 Chaymi nishunillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur in-
trakayllapa nir]”.
17 Chaymanta Jesusqa chay achka runakunata
chaypi dijar rirnaqa, uk wasiman yaykuran. Chaymi
chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu niranllapa: “Allita
intrachimayllapa, chay naqa yaĉhachikushaykitaqa” nir.
18 Chaymi paykunataqa niran:
“¿Ima qamkunapischu mana intrakankillapa? Chaqa kayn-
umi niray: Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa man-
ami uchakunchu nir.
19 Chaqa chay mikuyqa manami yarpuyninmanchu
rin mikutinqa. Ashwanmi paĉhanman rin, chaymantana
kwirpunqa qashan itakamun”.
Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran tukuy
mikuyqashi allin mikunapaqqa nir.
20 Chaynullami niranpis:
“Uk runapa yarpuyninmanta kusala mana allin yarpuynin
lluqshimuqmi uchakuchin.
21 Chaqa uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin
yarpuykuna lluqshimun. Chaymi musu kar, manaqa

shipash karpis pakaplla kayta yarpun. Chaynulla suwakuyta, wanuchikuyta ima yarpunllapa.
22 Chaynullami ukwan ukwan kayta, ukpa imankunata munapakuyta, mana allinta rurakuyta, llullachikuyta, yanqalla imantapis tukchiyta, ĉhiqnikuyta, ukpa washanta rimayta, kusa kani niyta ima yarpunllapa. Chaynullami mana yarpuyniyjun yupay purinllapa.
23 Chaymi tukuy kay riqchaq mana allin yarpuykunaqa runapa yarpuyninllamanta lluqshimun. Chaynu karmi, ashwan runataqa uchakuchin”.

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran (Mt 15.21-28)

24 Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro pwibluman [chaynulla Sidón pwibluman ima]. Chayman ĉharqa, mana mayqanpis yaĉhananpaqchu uk wasiman yaykuran. Piru chaynu mana yaĉhananllapata munatinmapismi ashwan tukuyla yaĉharanllapana.
25-26 Chaymi uk warmisita shamuran payman. Paypa warmi wamranmi dyablupa yarpuyninwan kaq. Chaymi shamur Jesuspa naypanpi qunqurikur, kusalata rugaran wamranmanta chay dyablupa yarpuyninta itakunanpaq. Chay warmisitaqami mana Israelmantachu karan. Ashwanmi Sirofenicia lugarmanta karan.
27 Piru Jesusqa niran:
—Dijay wamraykunataraq puntataqa qarashaq. Chaqa manami allinchu wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa nir.
28 Chaymi chay warmisitaqa niran:
—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, misapa ĉhakinpi karqa chay wamritukuna ishkichishanlamatapis mikun nir.
29 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Mamitay, chiqaptami ninki! Rikuynari. Chaqa chay dyablupa yarpuyninqami wamraykimantaqa lluqshishana nir.
30 Chaymi warmiqa wasinman rir ĉharqa, wamrantaqa mantanpi usuraqta tariran. Piru chay dyablupa yarpuyninqami lluqshishana karan.

Jesusmi upa gaguta allicharan

31 Chaymantami Jesusqa chay Tiro pwiblumanta lluqshir rir Sidón pwibluta, Decapolispa pwiblitunkunata pasar imana, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman.
32 Chayman ĉhatinmi payman apamuranllapa uk upa gagu runata. Chaymi rugaranllapa makinta ananpi ĉhurarla allichananpaq.

33 Chaymantami Jesusqa chay runataqa tukuy chaypi
kaqkunamantaqa uklawman apar, rinrinkunaman didunta
itaran. Chaynulla tuqayninwan didunta nuyuchir chay
runapa qallunta nuyuchiran.
34 Chaymantami unaq syiluman chapakur, kusala jwirtita
amayninta urqur, niran: *"¡Efata!"* (Rimayninpiqa niyaran:
"¡Kiĉhakay!" nir).
35 Chaynu nitinlami chay runapa rinrinkunaqa
kiĉhakaranna. Qallunpis alliyatin, rimayta puytiranna.
36 Chaymantami Jesusqa chaypi kaqkunata willaran ama
mayqantapis willananllapapaqchu chayta rurashanpaqqa.
Piru chaynu mayqantapis mana willananpaqchu kutir kutir
nitinmapis, ashwan kusalata parlakuranllapa.
37 Chaymi runakunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa:
"Kusa allintami imatapis rurayan. ¡Chaqa upakunatapis
uyakuchiyan! Chaynulla mudukunatapis rimachiyan ima"
nir.

8

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan
(Mt 15.32-39)

1 Chaymantami qashan uk diyapi Jesusman kusa achka
runakuna tantakaran. Piru manami imapis mikunanllapa-
paq karanchu. Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur
niran:
2 —Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa
diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapa-
paqpis kannachu.
3 Chaymi mana qarar wasinllapaman kaĉhatiyqa,
imanupiqa riyar mallaqpaq imananmanllapa. Chaqa
wakinkunaqami kusala largu maymanta shamushallapa.
4 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niran:
—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay
chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuy-
taqa tarishunllapa? nir.
5 Jesusqa tapuran paykunataqa:
—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Syiti tantitalami kan nir.
6 Chaymantami payqa willaran runakunata, pacha-
lapimapis tananllapapaq. Chaymi, chay syiti tantitata
aypar payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami,
tantakunata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi
paykunana runakunataqa aypachiranllapa.

7 Chaynullami karanpis ayka piskaditukuna. Chaymi aypar
Dyusta payji nirqa, yaĉhakuqninkunata quran aypachikunanl-
lapapaq.
8 Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ash-
wanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachi-
ranllapa.
9 Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru mil (4,000)
yupay karanllapa. Chaymantami Jesusqa tukuyta dispidirna,
10 yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapa uk
lugar Dalmanuta shutiqmanna.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

11 Chaymantami fariseo runakuna ĉhamur Jesuswan
willanakuq qallariranllapa. Chaymi mabir ima ninqashi
nir, kaynu niranllapa: "Chiqapta Dyusmanta shamushayki
nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray" nir.
12 Chaymi Jesusqa kusa jwirtita amayninta urqur, niran:
"¿Imaraykutaq kay runakunaqa milagrukunataraq ruranay-
paq mañamanqa? Chiqaptami nishaykillapa: Manami ima
milagrulamatapis qamkunapaqqa rurashaqchu nir".
13 Chaynu nirnaqami, paykunalatana chaypi dijar qashan
yaku karruman iqar riranna chay atun quĉhapa uklaw
manyanmanna.

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mt 16.5-12)

14 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qunqar mana imalatapis
apashallapachu karan mikunanllapapaqqa. Piru yaku kar-
rupina karqa kwintata qukaranllapa, uk tantitalata apayanl-
lapa nir.
15 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo
runakunapa, chaynulla Herodespa libaduranllapamanta nir.
16 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa, tanta mana kashan-
raykumi chaynuqa nimayashunllapa ninakuranllapa.
17 Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi, Jesusqa
kaynu niran:
—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu? nirqa.
¿Ima manaraqchu intrakankillapa? ¿Manaraqchu kwintata
qukankillapa? ¿Ima kwichkachu yarpuynikillapaqa mana
intrakan?
18 ¿Ima nawiyjun karmapischu mana rikashaykillapa
rurashayta? ¿Ima rinrikillapa karmapischu mana uyaman?
Chaynulla ¿mananachu yarpunkillapa chay,

19 sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa?
Chaynu qarakutiyqa, mabir ¿ayka kanasta untatataq subrantaqa tantaraykillapa?
Paykunaqa niran:
—Dusi kanastata nir.
20 —Ma, chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiyqa, ¿ayka kanasta untatataq subrantaqa tantaraykillapa?
Paykunaqa niran:
—Syiti kanastata nir.
21 Piru Jesusqa paykunataqa niran:
—¿Ima manaraqchu intrakankillapa? nir. *

Jesusmi uk syiguta allicharan

22 Chaynu riyarllapami ĉharanllapa Betsaida pwibluman. Chaypiqami apamuranllapa uk syigu runata Jesusman kamarla allichananpaq.
23 Chaymi Jesusqa chay syigutaqa makinmanta aysakur, pwiblumanta waqtalawman aparan. Chaymantami tuqaynninwan runapa nawinkunata nuyuchir, makinta ananman ĉhurar, tapuran:
—¿Imallataqachu rikayta puytinkina? nir.
24 Chaymi chay runaqa chapakuq qallarirna, niran:
—Rikaninami runakunataqa qirukunata yupay. Piru puriqtami rikayani nir.
25 Chaymi Jesusqa makinwan chay runapa nawinta qashan kamatin, kusalata chapakuyarqa, allinna kidaran. Chaymi tukuy imatapis rikayta puytiranna.
26 Chaymantami Jesusqa chay runataqa wasikiman riyna nirqa, kaynu niranpis:
—Amami chay pwibluman yaykunkichu. [Chaynulla kay rurashaytaqa amami mayqantapis willankichu] nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran (Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Cesarea Filipo pwibluman riranllapa. Chaynu riyarmi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:
—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
28 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakinshuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.

---

* **8:21** Jesusqa libadurapaq rimarqa manami tantapaqchu niyaran. Ashwanmi chay fariseo runakuna kusala mana allinta yaĉhachikuyashanpaq rimayaran.

29 —Qamkunapaq-shuypaqa, ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yaĉhakuqninkunataqa.

Chaymi Pedruqa niran:

—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.

30 Chaynu nitinmi, Jesusqa paykunata willaran ama mayqantapis paypaqqa parlananllapapaqchu nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir yaĉhachiq qallariran: Dyusmanta Shamuq Runataqami chay ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima ĉhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa nir.

32 Chaynu nirmi, kusalata willar intrachiran paykunataqa. Chaymi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar, anyaqnulla willaran ama chaynu rimananpaqnachu.

33 Piru Jesusqami tikrakar wakin yaĉhakuqninkunata chapar, Pedrutaqa kaynu nir anyaran:

—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu! † Qamqami Dyus munashantaqa mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula rurachimanayanki nir.

34 Chaymanta Jesusqa yaĉhakuqninkunata chaynulla chaypi kaqkunata qayamur kaynu niran:

“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.

35 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chaynulla shumaq rimayniyta yaĉhachikushanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

36 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa?

37 ¿Uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami!

38 Piru mayqanpis nuqamanta chaynulla rimayniymanta ima kay mana kriyishanrayku kusala uchasapa runakunapa naypanpi pinqakutinqami, Dyusmanta Shamuq Runapis

† **8:33** Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

Taytanpa kusa llipyalla pudirninwan shamurqa, kusa allinla angelkunapa naypanpimapis pinqakunqa”.

9

1 Chaynullami Jesusqa niranpis:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus kusa pudirninwan mantakuqtaqa rikanqallapa manaraq wanuyarchu nir.

Jesusmi llipya intirupaq tikrakaran
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Chaymanta saysi diyakuna pasashana katinqa, Jesusqa kusa unaq sirkaman riran, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima, paykunalata apar. Chaymi chay kimsa yaĉhakuqninkunapa naypanpi Jesuspa qaqllanqa, kusala ukman shumaqpaq tikrakaran.
3 Chaynulla raĉhpanmapis kusala yuraq llipya intirupaq tikrakaran. Chaqa manami mayqanpis raĉhpata kusalata paqarmapis chaynu yuraqchayanqachu.
4 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikaranllapa Jesusta, Eliaswan, Moiseswan ima parlaqta.
5-6 Chaynu rikarqami paykunaqa kusalata manchakuranllapa. Chaymi Pedruqa kusa manchakushalla mana imata nishaq nir yaĉharchu, kaynu niran Jesustaqa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.
7 Chaykamanqami, puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:
“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
¡Paylatami kasunkillapa!” nir.
8 Chaymi chay kutilla tukuy ladunman chapakurqa, manana mayqantapis rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusta paylatana rikaranllapa.
9 Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykillapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamunankaman nir.
10 Chaymi paykunaqa mana mayqantapis parlaranllapachu, michka paykuna chay “Wanur kawsamushaq” nishanpaq mana intrakasha karmapis. Chaynu mana intrakashanllaparaykumi kusalata tapunakuyaqllapa.
11 Chaymi Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta naypaqtaqa shamuyanqa ninllapa? nir.

12 Jesusqa paykunataqa niran:
—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashanulla shumaqchayanqa. Chaqa, ¿imapaqtaq Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: ‘Dyusmanta Shamuq Runataqashi ĉhiqnir kusalata qischayanqallapa?’ nirqa.
13 Chaymi nishaykillapa: Eliasqami shamushana. Chaynu shamutinmi, Dyus nitin iskribikashannulla mana kwintacharchu paykuna munashannulla ruraranllapa nir. *

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata (Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Chaymanta Jesusqa chay kimsa yaĉhakuqninwan tikrakamurqa, chay wakin yaĉhakuqninkunataqa kusala achka runakunawan tariran. Chaypiqami karan Moisés mantakushanta wakin yaĉhar yaĉhachikuq runakuna ima. Chaymi paykunaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunawan kusalata willanakuyashallapa karan. Chaykamanmi Jesusqa ĉhamuran.
15 Chaynu Jesús ĉhamutin rikarmi tukuyla chay runakunaqa kusa dispantakashalla kallparanllapa Jesusta saludaq.
16 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
—¿Imapaqtaq paykunawan kusalata willanakuyaraykillapa? nir.
17 Chaypi kaqkunamanta ukqami niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, wamraytami apamusha kani qamman. Chaqa dyablupa yarpuyninmi limpu muduchar dijasha.
18 Chaymi maypi katinpis dyablupa yarpuyninqa wamraytaqa atakita qur usuraqtana dijan. Chaynulla shiminmanta kusalata pusquta itakuchir, kirunmatapis kusalata richyachir ima wanushata yupayna dijan. Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa yarpuynintaqa itakunanpaq. Piru manami puytishallapachu nir.
19 Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa nir.
20 Chaymi chay wamrataqa Jesusman aparanllapa. Chaynu apatinllapaqa, chay dyablupa yarpuyninqa Jesusta rikarqa, wamrata atakita qur pachaman ratachir ribulkachiran, shiminmanta pusquta itakuchiran ima.
21 Chaymi Jesusqa wamrapa taytantaqa kaynu nir tapuran:

* **9:13** Kaypiqami Eliaspa shutinwan Shutichikuq Juanpaq rimayan. Payqari Eliasnu karan. Rikay San Mateo 17.13.

—¿Ima tyimpumanta-pachataq wamraykiqa waknu qischakan? nir.

Taytanqa niran:

—Takshitunmanta-pacha.

22 Chaymi wak dyablupa yarpuyninqa kutir kutir ninaman, yakuman ima itasha wanuchinanpaq. Chayraykumi puytiq yupay karqa, llakipar yanapamayllapari nir.

23 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¿Imaraykutaq puytiq yupay karqa yanapamayllapari nimanki? Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq † nir.

24 Chaynu nitinmi chay wamrapa taytanqa kusala jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:

—Nuqaqami kriyini, Taytituy. Ashwan ¡yanapamay-ari masna kriyinaypaq! nir.

25 Chaymantami Jesusqa kusala achka runakuna tantakamuqta rikarqa, chay dyablupa yarpuyninta kaynu nir anyaranna:

—Muduchakuq chaynulla upachakuq dyablupa yarpuynin, nuqami mantashuni kay wamramantaqa lluqshir, amana qashanqa yaykunkinachu nir.

26 Chaynu nitinmi, chay dyablupa yarpuyninqa wamrataqa qashan atakita qur, pachaman ratachir wanushata yupay dijar lluqshiranna. Chaymi rikaqkunaqa niyaranllapa: “Ashwanmi wamraqa wanunna” nir.

27 Piru Jesusqami wamrataqa makinmanta chutar sharichimuran. Chaymi ashwan wamraqa sharanna.

28 Chaymantami Jesusqa uk wasiman yaykuran. Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa paylata kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.

29 Jesusqami niran paykunataqa:

—Waknu riqchaq dyablupa yarpuynintaqami mana chaynulaqa uk runamantaqa itakunchikchu. Ashwanmi [ayunar] Dyusman kusalata mañakur ima itakuyta puytinchik nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

30-31 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rirqa pasaran Galilea pwiblupa lugarninkunata. Piru payqami mana munaranchu mayqanpis mayta risha nir yaĉhananllapataqa. Chaqa yaĉhakuqninkunatami kaynu nir yaĉhachiyaran:

---

† **9:23** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Kriyitkiqami imapis rurakanqa. Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq” nir.

“Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa. Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

32 Chaynu nir willatinmi yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla tapunanllapapaqmapis kusalatari manchakuyaranllapa.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Chaymantami Capernaúm pwibluman ĉharnaqa, uk wasiman yaykuranllapa. Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir tapuran:

—¿Imanirtaq qamkunaqa nanpi willanakuyaraykillapa? nir.

34 Piru paykunaqami pinqakur mana imatapis nirchu uyarala kidaranllapa. Chaqa nanpiqami willanakusha karanllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir.

35 Chaymantami Jesusqa taran. Chaymi dusi yaĉhakuqninkunata qayar, kaynu niran:

—Mayqanpis kusa kayta munaqqami mana kwintachaypaqla tikrakar, uk sirbikuq yupay kar wakinninllapatana yanapanmanllapa.

36 Chaynu nirmi, uk wamrituta paykunapa ĉhaypinman apar, marqakur kaynu niran:

37 —Mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta, shumaqta samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan. Piru manami nuqalatachu samachimayan, ashwanmi chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaytapis samachiyan nir.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik
(Lc 9.49-50; Mt 10.42)

38 Chaymantami yaĉhakuqnin Juanqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanqa purinchu.

39 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Ama ‘Mana’ niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqapa shutiywan milagruta rurayarqa, manami chay kutilla kuntray rimayta puytiyanqachu.

40 Ashwanmi nuqanchikpa mana kuntranchik karqa, nuqanchikpa faburninchik kanqa.

41 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis qamkunata nuqapi kriyishaykillaparayku uk jarru yakituta upyachishuqllapaqami, kusa shumaq allin imakunatana aypanqallapa Dyusmantaqa nir.

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla
kay taksha wamrituykuna yupay kaqkunata uchakuchiqku-
nataqami, kusala allin kanman kunkanpi uk marayta watar,
mar yakupa mas ruri kaqninman itakunanllapapaq.
43 Imanupi makiki uchakuchishutinmaqa, pitir itakuy.
Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itaku-
naykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq chay infyir-
nupi nina maydiyapis mana wanuqpi qischakanaykiman-
taqa.
44-48 Chaynulla ĉhakiki uchakuchishutinqa, pitir
itakuy. Chaqa allinmi kanqa kuju, tukuy tyimpupaqna
kawsanaykipaq, ishkantin ĉhakikiwan infyirnu-
manna itakukanaykimantaqa. Chaynullami nawiki
uchakuchishutinpis, urqur itakuy. Chaqa allinmi kanqa
uk nawiyjunla, Dyus mantakuyashanman yaykunaykipaq,
ishkantin nawikiwan infyirnuman itakukanaykimantaqa.
Chaqa chaypiqami ñushi chaynulla ninamapis maydiyapis
mana wanunchu.
49 Chaymi chaypiqa imanutaq aychamataqa kaĉhiwan
salanchik chaynu ninawan kusalata qischakankillapa.
50 Chayraykumi qamkunapis kay pachapiqa imanutaq
kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu kar uknikillapa uknikil-
lapa kusa shumaqta kawsayllapa. Chaqa uk kaĉhi lampaqy-
atinqa, ¿imanunari qamkunaqa qashan shumaqchankillapa?

10

Jesús yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

1 Jesusqami chay Capernaúm pwiblumanta lluqshir rir,
Judeapa lugarninkunaman ĉharan. Chaymanta rirmi, riyu
Jordanpa chimpanmanna ĉharan. Chaymi chaymanpis
kusala achka runakuna tantakamutin Jesusqa yaĉhachiran
imanutaq yaĉhachikuq chaynulla.
2 Chaymantami wakin fariseo runakuna Jesusman
qimikaranllapa. Chaymi mabir imanimashunllapashi nir,
kaynu tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk runa warminta dijananpaqqa? nir.
3 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Ima nirtaq Moisesqa mantashuranllapa?
4 Paykunaqa niran:
—Moisesmi niran, uk runa warminta dijanarqashi kar-
guyjunkunapi kartata rurar warminta qurqashi chiqan-
chakayta puytin nir.
5 Chaynu nitinllapaqa Jesusqa paykunata niran:

—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykillaparaykumi Moisesqa chaynuqa mantakuran.
6 Piru Dyusqami puntamanta-pacha runata, warmita ruraran.
7 Chayraykumi, ‘Uk runa warminwan kasararqa, taytanta mamanta dijanqa.
8 Chaymi ashwan warminwanqa uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa’ nir. Chaynuqami mana ishkaynachu, ashwan uklana.
9 Chayraykumi uk runa warminwan uk kwirpulana kananpaq Dyus nishanrayku, mana mayqanpis, paykunaqa dijanakunqa niyta puytinchu.
10 Chaymanta Jesusqa wasipina katinqa, yaĉhakuqninkunaqa chay yaĉhachikushanpaq tapuranllapa.
11 Jesusqa niran:
“Mayqanpis warminta dijar qashan ukwan kasararqami kusala saqratana uchakuyan.
12 Chaynulla warmipis runanta dijar, ukwan kasararqa kusala saqratana uchakuyan, punta runanta dijashanrayku” nir.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata apamuranllapa, bindisinanpaq. Piru yaĉhakuqninkunaqami chay wamrakunata apamuqkunataqa anyaranllapa.
14 Chayta rikarmi, Jesusqa piñakur yaĉhakuqninkunataqa niran:
“¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunalapaq.
15 Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu”.
16 Chaynu nirnaqami wamritukunata, marqakur makinkunata ananman ĉhurar bindisiran.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Chaymanta Jesús riyatinnaqa uk runa kallpar shamur naypalanpi qunqurikur kaynu nir tapuran:
—Kusa allinla yaĉhachikuq taytituy, ¿imatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
18 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus.

19 Chaqa qamqami Dyus mantakushankunataqa yaĉhankina. Chaypiqami nin: ‘Ama uk uk warmiwan kaychu;
ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq
llullakur rimaychu; ama uknikita imapipis llullachiychu
chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy’ nir.
20 Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy chaykunataqami
takshaymanta-pacha rurashana kani nir.
21 Chaymi Jesusqa chapar kusalata llakipar, niran:
—Uksitumi faltashuyan ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki
kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata
quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana
tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki
nuqawanna rishun nir. *
22 Chaynu Jesús nitinmi, chay runaqa kusalata llakir riran.
Chaqa kusala imayjun-ari karan.
23 Chaymi Jesusqa, ridurninman chapakur
yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:
—Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna,
Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa.
24 Chaynu nitin uyaparmi, yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpu-
pakuranllapa: “¿Imanutaq chaynuqa kanqa?” nir.
Chaymi Jesusqa qashan niran:
—Wamrituykuna ¡kusala trabajusumi Dyus man-
takuyashanman mayqanpis yaykunanpaqqa!
25 Chaymi chay kusala imayjunkuna, Dyus man-
takuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk
kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.
26 Chaynu nitin uyaparmi kusala masta yarpupaku-
ranllapa. Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu nir
tapunakuyaqllapa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
27 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:
—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru
Dyuspaq-shuypaqami tukuy imapis ruraypaq nir.
28 Chaynu nitinqa, Pedruqa kaynu niq qallariran:
—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana,
qamwanna purinillapa.
29 Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqarayku,
chaynulla washakananllapapaq yaĉhachikushanrayku
wasinta, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta,

* **10:21** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Ashwanmi nuqapi kriyishaykirayku kruspi wanuchishunatinllapamapis ama manchakurchu shamutki nuqawanna rishun” nir.

mamanta, [warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata dijar nuqa munashayta ruraqkunaqami,
30 kay pachapiqa syin kuti mas achkatana, wasikunata, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, wamrankunata, ĉhakrankunata ima aypanqallapa michka kusalata qischakar imamapis. Nataq maydiya-shuypaqa ashwan tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqallapa.
31 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riq qallaritinllapa, payqa yaĉhakuqninkunapa naypanta riyaran. Piru yaĉhakuqninkunaqami kusa dispantakashalla riyaranllapa. Nataq chay wakinkuna ikita riqkuna-shuypaqa kusalata manchakur ima riyaranllapa. Chaymi Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunata qayar uklawman apar, qashan kaynu nir willayaran:
33 “Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana Jerusalenman. Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi ashwan paykunaqa wanuchinanllapapaq nir mantakur, mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa.
34 Chaymi paykunaqa kusalata burlakar, tuqapar, wipyar imanaqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

Santiaguwan, Juanmi Jesusta mañakuranllapa
(Mt 20.20-28)

35 Chaymantami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanqa, Jesusman qimikar kaynu niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, mañashayki uk faburta ruramanaykillapapaq.
36 Jesusqa niran:
—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.
37 Paykunaqa niran:
—Imaraq taytituy, qam chay kusala shumaq mantakuynikipi mantakurqami, qam nitki ukniyllapaqa allilaw qichqaykipi tanqa; nataq ukniyllapa-shuypaqa ichuqlaw qichqaykipina nir.
38 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:

—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Tapushaykillapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupay qischakar wanuyashaq, chaynu qischakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir. †

39 Chaymi paykunaqa niran:

—Arí Taytituy nir.

Chaymi Jesusqa niran:

—Chiqaptami qamkunapis kusalata qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla.

40 Piru chay mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishunayllapapaqqami mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi chay mayqanpaqĉhi chaykunaqa kamakasha chaykunanami chaypiqa tayanqallapa nir.

41 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami, chaynu nir mañakuqta uyaparqa piñakuranllapa Santiaguwan Juanwan imaqa.

42 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:

—Qamkuna yaĉhashaykillapanu, chay mana Israel runakunapa mantakuqninkunaqami, chay pwiblunmanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa.

43 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa.

44 Chayraykumi qamkunamanta uknikillapa kusa kayta munarqa, tukuypa sirbiqninna kayllapa.

45 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runamaqami sirbikuq shamuran mana payta sirbinanllapapaqchu. Chaymi ashwan kusala achka runakunata uchanmanta washananrayku, wanunqa.

Jesusmi syigu Bartimeuta allicharan
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46 Chaymantami ĉharanllapa Jericó pwiblumanna. Chaymanta chay pwiblumanta lluqshir yaĉhakuqninkunawan chaynulla kusala achka runakunawan ima riyatinllapami nan qichqalanpi uk syigu runa Bartimeo shutiq tayasha karan, limusnata mañakur. Payqami Timeupa wamran karan.

47 Chaymi Nazaretmanta Jesús pasaqta uyaparqa chay syiguqa, kaynu nir qayĉhakuran:

---

† **10:38** Castillanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakaytachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.
48 Chaynu nitinmi, runakunaqa anyaranllapa upallanan-
paq. Piru payqami llallin kaynu nir qayĉhakuran:
—¡Davidpa ayllun Jesús! ¡Llakipamastuy-ari! nir.
49 Chaymi Jesusqa chaypi shar, kaynu niran:
—Qayamuyllapa chay runataqa nir.
Chaymi kaynu nir qayamuranllapa:
—Aligriyakur, sharir shamuy. Jesusmi qayashuyan nir.
50 Chaynu nitinllapami, chay runaqa qatakuna raĉhpanta urqur itakur, piryar rir Jesusman qimikaran.
51 Chaymi Jesusqa tapuran:
—¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.
Payqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, nawiy rikakunantami munayani nir.
52 Jesusqa niran:
—Rikuyna. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.
Chaynu nitinmi chay kutilla rikakuranna. Chaymi ashwan kusalata aligriyar Jesuspa pullanna riran.

11

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalenman riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé chaynulla Betania pwiblupa shipchankaqman ĉharanllapa. Kay pwiblukunaqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata qayamur,
2 kaynu nir kaĉharan:
—Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman ĉharqami uk burru wataraqta tarinkillapa. Chay burrupiqami mana mayqanpis tasharaqchu. Chaymi kaĉhar apamunkillapa.
3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa ninkillapa: ‘Taytitunchikmi ministiyan, daskaqlami kaĉhamunqa’ nir.
4 Chaynu nitin, rirqami kallipi punku yatankaqpi wataraqta burrutaqa tariranllapa. Chaymi kaĉharanllapa apamunanpaq.
5 Piru wakin chaypi kaqkunami kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.
6 Chaymi paykunaqa Jesús willashannulla nitinllapa, dijatinna aparanllapa.
7 Chaymi burrutaqa Jesusman apar raĉhpankunata ananman ĉhuratinllapa Jesusqa anan taranna.

8 Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna.
Chaymi Jesús riyashanlawmanqa wakinqa raĉhpanllapata
ĉhukiranllapa. Nataq wakin-shuypaqami qirupa
raprankunata kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata
Jesusqa pasananpaq.
9 Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa ali-
grila kaynu nir laqyayaqllapa:
"¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
10 ¡Chaynulla kusa alabakashami kanqa
Davidpa ayllunmanta shamuq gubyirnunchikllapaqa!
¡Payqami unaq syilupipis kusa alabakashana kanqa!" nir.
11 Chaynu rirmi Jesusqa ĉharan Jerusalenmanqa.
Chaymanta rir yaykuran Dyusta aduranannllapa wasiman.
Chaynu yaykurmi tukuy chay ruripi kaqkunata alli
rikaran. Chaymantami yaĉhakuqninkunawan riranna Betania
pwibluman. Chaqa kusa tardinari karan.

Jesusmi igus qiruta amana puqunanpaqchu niran
(Mt 21.18-19)

12 Allaqninqami Betania pwiblumanta riyarqa Jesusqa
mallaqnaran.
13 Piru largukaqpimi rikaran uk igus qiru kusa raprayjunta.
Chaymi rir ĉharan, puquyninpismi kanqa nir yarpur. Piru
ashwanmi rapranlata tariran, mana puquyniyjuntachu.
Chaqa manari puqunan tyimpuraqchu karan.
14 Chayraykumi, chay igus qirutaqa * kaynu niran: "¡Kay-
mantaqami manana mayqanpis puquynikitaqa mikunqalla-
panachu!" nir. Chaynu nitinmi chay yaĉhakuqninkunaqa
uyaparanllapa.

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Chaymantami Jerusalenman qashan ĉhamur, Jesusqa,
Dyusta aduranannllapa wasiman yaykur, chaypi rantikuqku-
nata, rantiqkunata ima limpu waqtaman itakuq ĉhurakaran.
Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kambyaqkunapa
misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis
limpu tikrar itakuran.

---

* **11:14** Chay igus qiruqami intrachimanchik chay Israelmanta runakunapaq. Chaqa paykunaqami Dyusta kasuq tukur kusala raprayjun yupay karanllapa. Piru ukman mana allinkunata rurar imaqa, chay yura igus qiru mana puquyniyjunchu yupay karanllapa. Chaymi yanqa raprayjun yupayla paykunapis karan.

16 Chaymi payqa mana munaranchu mayqanpis imankunata charikur ima Dyusta aduranan llapa wasiman yaykur pasananllapataqa.
17 Chaymi ashwan kaynu nir yaĉhachiq qallariran:
“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami tukuy nasyunmanta runakuna nuqaman mañakunanllapalapaq wasi shutinqa’ nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.
18 Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesusta wanuchinanllapapaq. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuyla runakunari yaĉhachikutinqa kusa dispantakashalla uyakuyaqllapa.
19 Chaymanta tutapayatinnaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan chay Jerusalenmanta lluqshir riranllapana.

Mana puquq igus qirumi chakiran
(Mt 21.19-22)

20 Allaqmanta qashan riyarmi, chay igus qirupa yatanlata pasayar, rikaranllapa limpu ĉhupanmanta-pacha chakishatana.
21 Chaymi Pedruqa, Jesús chay igus qiruta willashanpaq yarpur kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay chay igus qiruta amana maydiyapis puqunanpaq nishaykiqami chakishana nir.
22 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata niran:
—Allita Dyuspi kriyiyllapa.
23 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Tayta Dyuspi tukuy shunqunwan kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu, kay qaqata ‘Kaymanta ashur rir mar yakuman yaykuy’ nitinllapaqa, chaynu pasayanqa nir.
24 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkuna Tayta Dyusman mañakurqa kusalata kunfyakar, chay imataĉhi mañakuyashaytaqa qumayanqa nir mañakuyllapa.
25 Piru Dyusman mañakurqa, pirdunayllapa mana allinkunata rurashuqkunata. Chaynuqami syilumanta Taytaykillapa Dyusqa uchaykillapamantaqa pirdunashunqallapa. [
26 Piru qamkuna ukkunata mana pirdunatkillapaqa, syilumanta Taytaykillapa Dyuspis uchakushaykillapamantaqa mana pirdunashunqallapachu.]

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Chaymantaqami Jerusalén pwibluman ĉhar, Jesusqa Dyusta aduranan llapa wasi ruripi puriyatin, chay

kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Israel pwiblupa ruku mantaqninkuna ima payman qimikaranllapa.

28 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:

—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.

29-30 Chaymi, Jesusqa niran:

—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa willamayllapa! ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.

31 Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “ ‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.

32 Nataq ‘Runakunalami kaĉhamuran’ nishallapaqa, ¿imataq pasanqa?”

Piru manami chaynu niytaqa puytiranllapachu, runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuylari kriyiqllapa Juanqashi Dyuspa chiqap rimaqnin karan nir.

33 Chaymi, Jesustaqa niranllapa:

—Manami yaĉhanillapachu nir.

Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

12

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

1 Chaymantami Jesusqa kumparasyunkunawan yaĉhachikuq qallariran, kaynu nir:

“Uk runami ĉhakranpi ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran. Chaynullami ruraranpis uk quĉhata chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.

2 Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran uk sirbikuqninta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq.

3 Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima, mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.

4 Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa qashan uk sir-
bikuqninta kaĉhamuran. Piru chayta-shuypaqami kusalata
jurapar, [rumillawan sitar] umanmatapis lisyaranllapa.
5 Chaymantami qashan kaĉhamuran ukta. Nataq chayta-
shuypaqami aypar wanuchiranllapa. Chaymantami ukku-
nata kaĉhatin, wakintaqa kusalata maqar qischaranllapa.
Nataq wakinta-shuypaqa wanuchiranllapa.
6 "Piru tukukananta-shuypaqami kusala munashan
wamrantana kaĉhamuran. Chaqa payqami kaynu yarpuran:
'Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa' nir.
7 Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna
rikarqa, ninakuranllapa: 'Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq
aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana
kay pachapa amunkunaqa kanallapapaq!' nir.
8 Chaynu ninakurmi aypar wanuchir, ĉhakramantaqa
urqurna itakuranllapa".
9 Chaynu nirqa kaynu nir tapukuran paykunataqa:
"¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqku-
nawanqa imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamku-
naqa? Chay ĉhakrapi kaqkunataqa rir limpu wanuchir ukku-
natana quyanqa chay pachantaqa.
10 ¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin
iskribikashantaqa? Chaqa ninmi:
'Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir
itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.
11 Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ru-
raran.
Chaymi ashwan paylata alabashunllapa' nir".
12 Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin chaypi kaq
runakuna uyaparqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq
rimayan nir. * Chaymi Jesusta aypar prisunaranllapa.
Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanlla-
parayku. Chaymi ashwan dijatinllapana riran.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Chaymantami chay fariseo runakunaqa wakinninta
chaynulla Herodespa wakinninta ima kaĉharanllapa
rir, Jesusta tapur mana allinta rimachir, chaylapaqna
uchachananllapapaq.

---

* **12:12** Chay kumparasyunpi kaynuta yaĉhachimanchik: Ĉhakrapa amunqami yaĉhachimanchik Taytanchik Dyuspaq. Chay ĉhakrapa amunpa wamran, chay itakusha rumiwan, yaĉhachimanchik Jesucristupaq. Chay wanuchikuqkuna llutakuqkunawanqami yaĉhachimanchik chay kurakunapa mantaqninkunapaq. Ĉhakrapa amunpa sirbiqninkuna-shuypaqa, yaĉhachimanchik Dyuspa rimaqninkunapaq.

14 Chaymi paykunaqa Jesusman rir kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qamqa Dyus munashannulla chiqapta rimar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwintacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu yaĉhachikunkimapis. Piru, ¿allinchu kanqa impwistuta chay Roma pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? Ima nimankillapataq, ¿pagrashaqllapachu manaqachu mana? nir.
15 Piru Jesusqami kaykunaqa Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakunala nir yaĉhayashanrayku, kaynu niran:
—¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapaqa? Ma, apamuyllapa uk qillayta rikanaypaq nir.
16 Chaymi apamuranllapa uk qillayta. Chayna Jesusqa paykunata tapuran:
—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Gubyirnu Cesarpa nir.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.
Chaynu nitinmi kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Chaymantami wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay runakunaqami ninllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu” nir. Chayraykumi Jesustaqa kaynu tapuranllapa:
19 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribiran: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ ✡ nir.
20 Chaynu katinmi tapushaykillapa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapami, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran.
21 Chaymantami chay ishkay kaq ukninna kasararan byudawanqa. Piru paypismi manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. Chaynullami chay ishkay kaqwan, kimsa kaqwan pasaran,

---

✡ **12:19** Dt 25.5

22 chay syiti kaq ukninllapa kasarar wanunankaman. Piru
mayqanninllapapis manami wamrayjunchu karan. Chay-
mantaqami chay warmipis wanuranna.
23 Chayna chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa,
¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa
tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.
24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus
nitin iskribikashanpaq, chaynulla paypa pudirninpaq mana
intrakashaykillaparayku.
25 Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami,
manana kasaranqallapanachu, chaynulla manana
kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq
Dyuspa angelninkunamaqa mana kasaranllapachu
chaynuna kawsanqallapa.
26 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa,
¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin Moisés
iskribishantaqa? Chaqa chay sarsapi nina kusalata ratakuq
rurimanta Dyusqa kaynu niq: 'Nuqaqami Abrahampa,
Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani' nir.
27 Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa
Dyusninchu; ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyusninla.
Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami limpu limpu pantasha
puriyankillapa nir.

Dyuspa mas allin mantakushan
(Mt 22.34-40)

28 Chaymantami Moisés mantakushanta uk yaĉhar
yaĉhachikuq uyaparan Jesús, saduceo runakunata karanta
willar uyarachiqta. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu
tapuran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿tukuy mantakuykunamantaqa
mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.
29 Jesusqa niran:
—¡UYAKUYLLAPA ISRAEL RUNAKUNA! AMITUNCHIK TAYTA
DYUSQAMI, PAYLA DYUSQA. Chaymi chay puntapi kaq
kusala mas allin mantakuyqami nin:
30 'Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidayki-
wan, yarpuynikiwan, jwirsaykiwan' nir.
31 Nataq chay ishkay kaq mantakuy-shuypaqami nin:
'Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykil-
lapaq llakinki chaynulla' nir. Chaymi nishaykillapa: Tukuy
wakin mantakuykunamantaqami kay ishkaykuna, kusala
mas allinqa nir.
32 Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuq runaqa,
niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuytami karanta nimashayki. Chaqa Dyusninchikqami payla. Manami uk masqa kanchu paymantaqa.

33 Chaymi ashwan Dyusninchikta tukuy shunqunchikwan, yarpuyninchikwan, jwirsanchikwan munar chaynulla runa masinchikkunatapis imanuĉhi nuqanchikpa kwirpunchikta munanchik chaynulla munashanchikmi kusala mas allin, animalkunata chay altarman apar ufrindapaq nir rupachinallapamantaqa nir.

34 Chaynu chay runa kusala allinta rimashanraykumi Jesusqa kaynu niran:

—Pitilanami faltashuyan Dyus nishankunata allita intrakar paywanna kawsanaykipaqqa nir.

Chaymanta-pachami mana mayqanpis tapunanpaqqa yarpuranlamapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Chaymantami Jesusqa Dyusta adurananllapa wasipi yaĉhachikuyar kaynu nir tapukuran:

"¿Imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa ninllapa 'Dyuspa Akrashan Cristunqami Davidpa ayllunmanta' nirqa?

36 Chaqa, Davidqami paylla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kaynu nisha karan:

'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman' nir.

37 Piru willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa 'Amituy' niran?"

Chaynu nir Jesús yaĉhachikutinmi, chay achka runakunaqa kusa aligrila uyakuqllapa.

Jesusmi yaĉhar yaĉhachikuqkunapaq rimaran
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

38 Jesusqami yaĉhachikuqnuqa kaynu niran:

"Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata yakakuyta, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludananllapata ima.

39 Chaymi chay tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munan.

40 Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa
wasinkunata ima. Piru allin runa ninanllapapaqqami kusala
unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala
manchaypaqtana kastigakanqallapa”.

Byudapa ufrinditan
(Lc 21.1-4)

41 Uk diyapimi Jesusqa Dyusta aduranllapa wasipi kar,
chay ufrindata tantananllapa kajunkunapa naypanpi taran.
Chaymi payqa rikakutin, achka runakuna ufrindankunata
itaqllapa chay kajunkunamanqa. Chaynullami achka kusa
qillayniyjun runakunapis qillayninllapata itaqllapa chay-
manqa.

42 Chaymantami uk mana imayjun byuda ĉhamur, mana
kusa achka ĉhaniyjun ishkay qillaysituta chay kajunkuna-
manqa itaran.

43 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu ni-
ran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byu-
daqami tukuy runakuna qillayninta ĉhurayashanmantaqa mas
achkata itasha kajunkunamanqa.

44 Chaqa ukkunaqami qillaynin subrashanlata itanllapa.
Piru kay mana imayjun byuda-shuypaqami, chaylawanna
kawsananpaq kasha karmapis limpula ĉhurashamapis, nir.

13

Jesusmi Dyusta aduranllapa wasita ratachinqallapa ni-
ran
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Chaymanta Dyusta aduranllapa wasimanta lluqshitin-
llapaqa Jesuspa uk yaĉhakuqninqa kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, rikay Dyusta aduranllapa wa-
sitaqami kusa shumaq rumikunawan ima kusala atunta
rurashallapa nir.

2 Chaymi Jesusqa niran:

—Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami limpu ratachin-
qallapa. Mananami uk rumilamapis anapura llutakashaqa
kidanqanachu nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami paykunaqa Olivos sirkaman riranllapa.
Chayqami karan Dyusta aduranllapa wasipa naypan-
lawpi. Chaymi chaypi Jesusqa tatin, Pedro, Santiago, Juan,
Andrés imaqa paylata kaynu nir tapuranllapa:

4 —Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa?
Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa, tukuy
chaykuna pasananpaq diyaqa shipchana? nirqa.
5 Chaymi, Jesusqa niran:
—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pan-
tachishunanllapapaq.
6 Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa.
Chaymi, ‘Dyuspa Akrashan Cristunmi kani’ nir, kusala achka
runakunata ingañanqallapa.
7 “Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa
wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir. Piru chaynu
katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa
chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi
pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa.
8 Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa
uklaw nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyir-
nupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa
kaqninkunawan. Kusala achka lugarkunapimi pachamapis
kusalata kuyunqa, [runakunapis kusala ukmanta tukunqa].
Chaynulla kusala mallaq tyimpu, imami kanqa. Piru chaynu
pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa
qallariyan nir.
9 “Qamkunallami kusalata kuytakankillapa. Chaqa chay
tyimpukunapiqami qukushunqallapa karguyjunkunaman.
Chaymi kusalata qischashunqallapa chay tantakananllapa
wasikunapiqa. Chaynullami apashunqallapapis
gubirnadurkunapa, gubyirnukunapa naypanman ima
nuqapi kriyishaykillaparayku. Chaymi qamkunaqa
paykunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa.
10 Chaqa tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta
washakananllapapaq yaĉhachikur tukchishana katinllapami,
kay pacha tukukananpaq tyimpuqa ĉhamunqa.
11 Piru chaynu karguyjunkunaman apashutinllapaqa,
amami yarpupakunkillapachu imatana rimashaq
nirqa. Chaymi ashwan Dyus imata rimanaykipaq
yanapashushannulla rimankillapa. Chaqa chaypiqami
mana qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi
Dyuspa Santu Ispiritun rimachishunqallapa.
12 “Chaynullami nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta
qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Nataq taytanllapa-
shuypaqa wamrankunata qukuyanqa wanuchinanllapapaq.
Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar
wanuchinqallapa.
13 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykil-
laparayku ĉhiqnishunqallapa. Piru chaynu qischakar

imamapis maydiya shamunaykaman shachinakuqkunalami washakanqallapa.

14 “Chaqa Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribiran: ‘Uk kusala mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta aduranallapa wasiman’ nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir yarpunkillapa. Chayraykumi mayqanpis Judea lugarpi kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa.

15 Nataq mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa.

16 Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami wasinman rinqachu raĉhpanta apananpaq nirqa.

17 ¡Akaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq!

18 Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa, chay alsakanaykipaq tyimpuqa ama chay qasay tyimpuchu kananpaq nir.

19 Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa. Chaynu qischakayqami tukuy ima rurakashanmanta-pacha mana kashachu. Chaynulla mananami kanqanapischu chaynu qischakayqa maydiyapis.

20 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami, mana mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay akrashan kaq wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka tyimputachu kanqa nisha.

21 “Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: ‘Rikayllapa kaypimi Dyuspa Akrashan Cristunqa’, manaqa ‘Rikayllapa chaypi’ nishutinllapaqa, amami kriyinkillapachu.

22 Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata ima, kusalata ruranqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa. Chaynullami chay kriyiqkunamatapis imanullapis ingañayta kamanqallapa.

23 ¡Piru qamkunaqami allita kuytakankillapa! Ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

24 “Piru limpu chay qischakay tyimpukuna pasatinnaqami, rupayqa limpu tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi mana achkirachikunqanachu.

25 Chaynulla qullarkunapismi limpu syilumantaqa rata-
mutin ima, tukuy syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqal-
lapa.
26 Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqal-
lapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuq-
tana.
27 Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa
tukuyla pachamanta, * syilumanta, paypa akrashan
kaqkunata tantamunanllapapaq.

28 “Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar
intrachishutiyllapa. Chaqa qamkunaqa igus qiru mushuq-
manta qawamuqta rikarqa kwintata qukankillapa, tamya
tyimpuqa shipchana nir.
29 Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa
yarpunkillapana Dyusmanta Shamuq Runaqami shamunan-
lapina nir.
30 Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq
runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay
nishushayllapaqa pasanqa nir.
31 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa.
Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis
tukukanqachu.

32 “Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq,
uraspaq-shuypaqami, mana mayqanlapis yaĉhanchu.
Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq
Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq Taytaylami yaĉhan.
33 Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur [Dyus-
man mañakur] alli kamakashalana kankillapa. Chaqa man-
amiri yaĉhankillapachu ima diyami shamuyanqa nirmapis.

34 “Tukuy kayqami imanutaq uk runamaqa largu mayta
rinanpaq karqa, sirbiqninkunata wasinta kuytananpaq di-
jaran chay yupay. Chaymi ukninta ukninta imata ruranan-
paq nir mantar, uktaqa kaĉharan punkupi kuytakunanpaq
ima.
35 Chaynumi qamkunapis imuraspis rikĉhakur allita ka-
makashalana kankillapa. Chaqa chay wasipa amun ima
amsaqpi, ĉhaypi tuta, gallu kantaypi manaqa allaqmanta
ĉhamuyan nirmapis mana yaĉhayankillapachu.
36 Kuytawkish, imanupi shamurqa punuqmatana tar-
ishutinllapa.
37 Tukuy kay nishushayllapallatami wakinkunatapis
willani, rikĉhakur kamakashalana kananllapapaq”.

---

* **13:27** Tukuyla pachamanta nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir.

14

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Ishkay diyalanami chay Pascua fyistapi * tantata mana libadurawanchu mikuqllapa chayqa faltayaran. Chaymi chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna imaqa yarpuranllapa imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar wanuchinanllapapaq.
2 Piru wakinkunaqami niranllapa:
"Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa" nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3 Chaymantami Jesusqa Betania pwibluman ĉharqa, riran Simonpa wasinman. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan. Piru chaynu misapi tayatinmi uk warmi payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi ashwan chay warmiqa chay butillitata pakir Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa iĉharan.
4 Piru chaypi wakin kaqkuna chayta rikarmi piñakur, ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuranllapa:
"¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan?
5 Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyintus dinaryu † qillaymanmatapis mas rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata" nir.
Chaynu ninakurmi, chay warmitaqa kusalata qillakachiyaranllapa.
6 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:
"Ama qillakachirchu dijayllapa. Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa.
7 Chaqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa, munashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq.
8 Kay warmisitaqami puytishanta rurasha nuqapa anayman mishki mutkiypaqla yakituta iĉharqa. Chaymi ashwan kamakachimashana, kusa shumaqta pampakanaypaq.

---

* **14:1** Dyusninchikmi unayqa Egipto lugarmanta Israel runakunapa agwilunkunata urqusha karan. Chay lluqshishanllapata ama qunqananpaqmi añu añu uk fyistata ruraqllapa. Chay fyistaqami shutiq Pascua. † **14:5** Trisyintus dinaryuta uk trabajaq gananananpaqqami trisyintus diyata trabajayta ministiq.

9 Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu
kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikurqami, kay
warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi
mana qunqanqallapachu”.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas
Iscariote. Chay paymi, kurakunapa mantaqninkunaman
riran willaq, Jesustaqa qushaykillapa nir.
11 Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninku-
naqa kusalata aligriyar, Judasta qillayta qunanpaq arniranl-
lapa. Chaymi Judasqa yarpuran, maylapina, imurasna Jesus-
taqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

12 Chay Pascua fyistapa punta diyanpi tantata mana
libadurayjuntachu mikuqllapa chaynulla chay uyshitata
ufrindapaq nir wanuchiqllapa chay diyami Jesuspa
yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata mu-
nayanki? nir.
13 Chaymi Jesusqa ishkay yaĉhakuqninkunata kaynu nir
kaĉharan:
—Riyllapa Jerusalén pwibluman. Chaypimi uk runa kan-
tarunpi yakunta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta
rinkillapa.
14 Chaynu rir, wasinman yaykutinqa ninkillapa:
‘Yaĉhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq
yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan’
nir.
15 Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa
unaqninpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi
chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.
16 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa pwibluman rir Jesús
nishannulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranl-
lapa Pascua mikunataqa.
17 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa chay dusi
yaĉhakuqninkunawan ĉharanna chay wasimanqa.
18 Chaymanta misapi tasha mikuyarnaqa, Jesusqa niran
paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapa
pullay mikuqmi kuntraykunaman qukumayanqa nir.
19 Chaynu nitinmi, paykunaqa kusalata llakiranllapa.
Chaymi uknin uknin kaynu nir tapuq ĉhurakaranllapa:
—¿Nuqachu kashaq? nir.

20 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, nir.
21 Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa! Kusala allinĉhi kananta chay runaqa ama nasinanpaqchu.
22 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
"Kaypi. Kayqami nuqapa kwirpuy" nir.
23 Chaymanta kupata aypar Taytanta payji nir, yaĉhakuqninkunata qutin, tukuynin upyaranllapa.
24 Jesusqami niran:
"Kayqami yawarniy. Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka runakunata llakipashayrayku.
25 Chiqaptami nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa, maydiya Dyus mantakuyashanpi mushuq ubapa yakunta upyanaykaman" nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26 Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa, riranllapana Olivos sirkaman.
27 Chaypimi Jesusqa paykunata niran:
—Tukuy qamkunami [kanan tutalla] manchakushaykillaparayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
'Chay michikuqta wanuchitiymi,
uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqallapa' nir.
28 Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta rishaq Galilea pwiblumanqa.
29 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:
—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapismi, nuqaqa mana dijashaykichu nir.
30 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami gallu ishkay kutipaqna kantananpaq katin qamqa kimsa kuti ninki: 'Manami paytaqa riqsinichu' nir.
31 Piru Pedruqa qashan niran:
—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.
Chaynullatami wakinkunapis niyaranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk
lugar Getsemaní shutiqman. Chaypimi yaĉhakuqninkunata
kaynu niran:

—Riyanimi Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi
taskinkillapa nir.

33 Chaynu nirmi, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar
riran pullanqa. Chaymantami kusata llakir kwashala
tikrakaran Jesusqa.

34 Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:

—Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa
kaylapi kidar rikĉhakushala kayllapa nir.

35 Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila wakaq ri-
ran. Chaypimi qunqurikur pachakaman pukĉhirar Taytan-
man mañakuran puytiypaq katinmaqa chay kusala saqra qis-
chakayqa mana ĉhamunmanchu nir.

36 Chaymi kaynu nir mañakuran:

“Abba, ‡ Taytay, qampaqqami tukuy imapis ruraypaq.
Chaymi puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq
yaku yupay qischakaymantaqa. Piru manami nuqa mu-
nashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki ru-
rakanqa” nir.

37 Chaymanta paykuna kayashanman tikrakamurqa,
punuqta tariran. Chaymi Pedrutaqa niran:

—Simón, ¿ima punuyankinachu? ¿Manachu puytishayki uk
uralamatapis rikĉhakur nuqawan kaytaqa?

38 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq.
Qamkunaqami allinkunalata rurayta yarpunkillapa. Piru
kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachinakuyta
puytinkillapachu.

39 Chaynu nirmi qashan riran mañakuq puntata ima nirtaq
mañakusha karan chaynulla.

40 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay
yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran. Chaqa nawinl-
lapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq. Chaymi
paykunaqa mana imata nishaq nirpis yaĉharanllapachu.

41 Chaymanta kimsa kutipaqna shamur punuqta tarirqa
niran:

—¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? ¡Rikĉhakur
shariyllapana! Chaqa Dyusmanta Shamuq Runata
uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana.

42 Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnami nuqata
qukumaqqa nir.

---

‡ **14:36** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

43 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi
yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunawan
ĉharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima.
Paykunaqami riranllapa kurakunapa mantaqninkuna,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, Israel
runakunapa ruku mantakuqninkuna kaĉhasha katin.
44 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha
karan: “Nuqa saludar muchayani chaytami aypar alli
prisunkillapa” nir.
45 Chaymi Jesusman, Judas qimikarqa,
—¡Yaĉhachikuq Taytituy!— nir mucharan.
46 Chaymi Jesustaqa aypar prisuranllapana.
47 Piru chaypi kaqkunamanta ukmi ispadanta
lluqshichimur, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa
rinrinta *¡saq!* pitiran.
48 Nataq Jesusqami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan
ispadakunawan ima, uk suwakuqta yupay aypar apamaqlla-
paqa?
49 Nuqaqami imuraspis qamkunawan pulla kar Dyusta
aduranannllapa wasipi yaĉhachikuray. Piru manamiri chayp-
iqa aypar apamaraykillapa imachu. Kayqami chaynuqa
pasayan Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq.
50 Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa di-
jarna alsakaranllapa.
51 Nataq uk musu runami Jesuspa ikintaqa riyaran, uk
yuraq raĉhpalawan qatakusha. Chaymi chay runakunaqa
ayparan apananpaq.
52 Piru payqami chay qatakushan raĉhpanmatapis dijar, lirila
alsakar riran.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

53 Chaymantami Jesustaqa, kurakunapa mantaqninmanna
aparanllapa. Chaymanmi tantakaranllapa kurakunapa man-
taqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ima.
54 Nataq Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllap-
ata riyaran, chay kurakunapa mantaqninpa wasin ruripi
pampankaman. Chaymantami chay yaykushanlapi kidaran
Dyusta aduranannllapa wasita kuytaqkunawan pulla, ninapi
quñukuqnu.
55 Piru kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa
mas karguyjunkunaqami Jesuspaqqa kusalata yaĉhayta

munaranllapa imalata mana allinta rurasha katinqa, chayraykulana wanuchinanllapapaq. Piru chaynumapis manami tariranllapachu.

56 Chaqa kusala achka runakunami mana kashanmanta uchachananpaq qimikaranllapa. Piru mana puytiranllapachu. Chaqa rimayashanllapaqami mana chayllachu karan.

57 Chaynullami wakinkunapis yanqa llullakurla kaynu niranllapa:

58 —Nuqakunaqami kaynu niqta uyasha kanillapa: ‘Nuqaqami Dyusta aduranllapa wasita runakuna rurashantaqa ratachir, qashan kimsa diyalapaqna shachishaq, mana runakuna rurashannutanachu’ nir.

59 Piru chaynu rimarmapismi mana chayllatachu rimayaranllapa.

60 Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir tukuypa naypanpi Jesustaqa kaynu nir tapuran:

—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu qampaqqa rimayanllapaqa? nir.

61 Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis niranchu. Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa qashan niran:

—¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun, allin Dyuspa Wamran kanki? nir.

62 Jesusqa niran:

—Nuqami kani. Chaqa qamkunami rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runataqa kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta shamuqta ima nir.

63 Chaynu Jesús nitinmi chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur raĉhpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:

—¿Ima mas tistigutataq ministinchikllapa?

64 Qamkuna uyapashaykillapanu, kusala mana allintami Dyuspaq riman. ¿Imatataq yarpunkillapa?

Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:

—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.

65 Chaymi ashwan wakinqa tuqapar, nawinta bindar maqar ima kaynu niranllapa:

—¡Mabir tantyay!, ¿pitaq maqashuran? nir.

Chaynullami Dyusta aduranllapa wasipi kuytakuqkunapis maqaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.69-75; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

66 Chaykamanqami Pedruqa tayaran ruri pampalapi.
Chaypi kanankamanmi kurakunapa mantaqninta sirbiq
warmi ĉharan.
67 Chaymantami Pedruta rikaran ninapa yatalanpi quñukur
taqta. Chaymi chay warmiqa kusalata chapar kaynu niran:
—Qampismi Nazaretmanta Jesuswan puriq kanki nir.
68 Piru Pedruqami kaynu niran:
—Manami riqsinichu paytaqa. Chaynulla manami
yaĉhanichu imapaq rimayanki nirmapis nir.
Chaynu nir, punkulawman risha katinmi kantaranna gal-
luqa.
69 Chaymantami chay sirbikuq warmiqa qashan Pedruta
rikar, wakinkunata kaynu niran:
—Kay runapismi Jesuswan puriq nir.
70 Piru payqami qashan niran:
—Manami paytaqa riqsinichu nir.
Chaymanta uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedru-
man qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami paykunapa uknin kanki. Chaqa qampis
Galilea pwiblumanta kanki. [Rimanaykimapismi payku-
nanu].
71 Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:
—¡Mana riqsinichu chay rimayashaykillapa runataqa
nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiyqami
Dyus kastigamanqa! nir.
72 Chaynu niyatinlami ishkay kutipaqna gallu kantaran.
Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: “Ma-
naraq gallu ishkay kutipaqna kantayatinmi kimsa kuti nuqa-
paqqa ninki: ‘Manami riqsinichu’ nir” nishanta. Chaymi
llakir kusalata waqaran.

15

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

1 Chaymanta achkiyatinnaqa chay kurakunapa man-
taqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla chay wakin kusa mas
karguyjunkunawan ima tantanakur parlaranllapa. Chaymi
Jesustaqa alli watar apar Pilatutana quranllapa. *
2 Chaymi Pilatuqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:

* **15:1** Chay tyimpukunapi Roma pwiblumanta kaqkuna binsisha karan Israel runakunata. Chaymi uk romano gubyirnuna Israel runakunataqa mantaq. Chay gubyirnuqa shutiq Poncio Pilato.

—Qamllami ninki.
3 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna kusalata
uchachayashanllaparaykumi,
4 Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—Waknu kusalata uchachashutinllapaqachu, ¿qam-
shuypaqa mana imatapis ninki?
5 Piru Jesusqami mana rimaranchu. Chaymi Pilatuqa
kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

6 Kada Pascua fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata
lluqshichiq chay prisu kashanmanta, runakuna mayqantaĉhi
lluqshichiy nishannulla.
7 Chay tyimpupimi uk runa Barrabás shutiq prisu karan
wakinninkunawan. Chaqa paykunami gubyirnupa kuntran
tikrakar wanuchikusha karanllapa.
8 Chaymi runakunaqa Pilatuman ĉhar mañakuranllapa,
imanutaq kada fyistapi uk prisuta lluqshichiq chaynulla
ruranapaq nir.
9 Piru Pilatuqa paykunataqa kaynu niran:
—¿Qamkunaqachu munayankillapa, Israel runakunapa man-
takuqninta dijatiy rinanpaq? nir.
10 Chaynuqami Pilatuqa niran, chay kurakunapa
mantaqninkunaqa Jesustaqa ĉhiqnirla paymanqa apamusha
karan nir kwintata qukashanrayku.
11 Piru chay kurakunapa mantaqninkunaqami
tukuy runakunata animachiran, Barrabasta kaĉhay nir
mañakunanllapapaq.
12 Chaymi Pilatuqa tapukuran:
—Chayqa ¿imatataq ruranayta munayankillapa Israel
runakunapa mantakuqnin niyashaykillapawanqa?
13 Paykunaqami kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
14 Qashanmi Pilatuqa niran:
—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?
Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir
lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
15 Chaymi Pilatuqa tukuy runakunawan allinpi kidanar,
Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata
kaĉharan Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi kla-
bananllapapaq.
16 Chaynami suldadukunaqa Jesusta aparanllapa gubyirnu
Pilatupa dispachunpa pampanman. Chaypimi paykunaqa
tukuy suldadu masinkunata tantaranllapa.

17 Chaymi ashwan uk chupika murada raĉhpata
yakachiranllapa. Chaynullami umachiranllapa uk kuruna
kashamanta rurakashata.
18 Chaymanta-shuypaqa kusalata kushikur kaynu nir
qayĉhakuranllapa:
—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.
19 Chaynu nirnaqa umitanpi uk barawan maqaranllapa,
qaqllitanpi tuqaparanllapa ima. Chaynulla paymanta
burlakar naypanpi qunqurir, aduraq yupay tukuranllapa.
20 Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa
imanaqa, chay chupika murada raĉhpata yakachishanl-
lapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata yakachiranllapa.
Chaynu munashanllapata rurarnaqami aparanllapana
kruspi klabananllapapaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

21 Chaymantami Cirene pwiblumanta uk runa Simón shu-
tiq, ĉhakranmanta shamuqta tariranllapa. Payqami Alejandro
chaynulla Rufo shutiq runakunapa taytan karan. Chaynu
tarirmi Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparanllapa.
22 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman ĉharanllapa. Kay
lugartami ninllapapis Calavera nir.
23 Chaymi chaypiqa binuwan mirrata † piĉhur Jesustaqa
upyachinaranllapa. Piru payqami mana munaranchu.
24 Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana.
Chaymi chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunata
mayqanninllapapaqshi kanqa nir yaĉhananllapapaqqa
surtyakur ayparanllapa.
25 Jesustaqami alas nwibi unaqna kruspiqa klabaranllapa.
26 Uk litrirutapismi ĉhuraranllapa imaraykushi
wanuchishallapa nir. Chaqa kaynumi niyaq: “KAYMI ISRAEL
RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.
27 Chaynullami paypa pullanqa ishkay suwakuqkunata
krusllapi klabaranllapa, ukninta Jesuspa ichuqlaw
qichqanpi, ukninta-shuypaqa allilaw qichqanpi. [
28 Chaynuqami ruraranllapa Dyus nitin iskribikashannulla
kumplikananpaq. Chaqa niqmi: “Uchasapa runakunawan
pullatami mana allinpaq riqsishallapa” ✡ nir.]
29 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata
kuyuchiqnulla, kusalata musyar kaynu niyaqllapa:
—¡Jajay! ¡Qammi, Dyusta aduranannllapa wasita ratachir
qashan kimsa diyalapaq shachishaq nirayki!

---

† **15:23** Chay mirraqami uk rimidyu karan ama manchaychu nanachikunanpaq.
✡ **15:28** Is 53.12

30 ¡Chaymi ashwan qamlla washakar krusmanta ishkimuy!
nir.
31 Chaynullami chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunapis kusalata kushipar,
kaynu ninakuyaqllapa:
—Ukkunatami washaran. Piru payllaqami mana
washakayta puytinchu.
32 Wakqashi Dyuspa Akrashan Cristun, Israel
runakunapa mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay krusmanta
ishkimunqari! ¡Chaynami chaypiraq paypi kriyishunllapa!
Chaynullami paywan pulla kruspi kaqkunamapis ashwan
kusa mana allinkunata ima willaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triska-
man tukuy pacha tutaparaq intiru kidaran.
34 Chay urasllami Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir
qayĉhakuran:
"Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?"
(Chaynu nirqami intrachimanchik: "Dyusniy, Dyusniy,
¿imapaqtaq nuqalata dijamashayki?" nir).
35 Chaymi wakin chaypi kaqkuna chaynu nitin uyaparqa
kaynu niranllapa:
—¡Uyakuyllapa! Wakqami Dyuspa rimaqnin Eliasta qayayan
nir.
36 Chaymantami chaypi kaqkunamanta ukninllapa kallpar
rir puqyala raĉhpata qirupi watar puchqu binupi nuyuchir
Jesuspa shiminman upyananpaq ĉhurar kaynu niran:
—Dijayllapa, mabir Eliaschu shamur ishkichimunqa nir.
37 Piru Jesusqami kusala jwirtita qayĉhakur wanuranna.
38 Chaymi chay kutilla Dyusta aduranllapa wasi ruripi
uk atun rakta raĉhpa warkuraqpis llikikaran ĉhaypin unaq-
manta urakaman.
39 Jesuspa naypanpimi Romamanta suldadukunapa man-
taqnin karan. Chaymi payqa rikaran imanu Jesús wanutin-
mapis. Chayraykumi niran:
—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa Wamran kasha nir.
40 Chaypiqami wakin warmisitakuna karukaqlamanta
rikakuyaranllapa. Paykunaqami kaykuna karanllapa: María
Magdalena, Salomé, chaynulla Josipa, wamrakaq Santiagupa
maman María ima.
41 Kay warmisitakunami Jesuspaqa pullan purir,
yanapasha karan pay Galilea pwiblupi katinqa. Chaynullami
chaypiqa wakin warmisitakunapis achka karanllapa.
Paykunami Jesuspa pullan risha karanllapa Jerusalén
pwiblumanqa.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42 Chaymanta chay samana diyapaq kamkachikunanllapa
diya limpu tardiyayatinnaqami,
43 Arimatea lugarmanta uk kusa imayjun runa José shu-
tiq, riran mana manchakurchu Pilatuta, Jesuspa kwirpunta
mañaq. Payqami Dyus maydiyaqa shamur qashan man-
takuyanqa nir yarpurla kawsaq. Chaynulla payqami chay
Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa masin karan.
44 Chaynu Jesuspa kwirpunta mañaq ĉhatinmi Pilatuqa
kusalata manchakur yarpupakuran. Chaymi suldaduku-
napa mantaqninta qayachimuran Jesusqachu wanushana
nir yaĉhananpaq.
45 Chaymi suldadukunapa mantaqninqa rir
"Wanushanami" nir willaran. Chaynami Pilatuqa Jesuspa
kwirpuntaqa Jositana quran apananpaq.
46 Chaymi Josiqa kusa shumaq yuraq raĉhpata rantir,
Jesuspa kwirpuntaqa rir krusmanta ishkichimur chay
raĉhpawanna pilluran. Chaymantami apar qaqapi uk
uĉhku karan, chaylapi ĉhurar, yaykunantaqa kusala atun
rumiwanna kirparan.
47 Chaynu kirpatinmi, María Magdalenawan, Josipa ma-
man Mariaqa rikakuyaranllapa.

16

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Chaymanta chay samana diya pasatinnaqa María
Magdalena, Salomé chaynulla Santiagupa maman Mariaqa
kusala mishki mutkiypaq rimidyukunata rantir aparanllapa,
Jesuspa kwirpunta kamkachinanllapapaq.
2 Chaymi chay simanapa punta diyanpiqa, allaq allaqla
chayraq rupay iqamuyatin riranllapa Jesús pampakashan-
manqa.
3 Kaynu ninakurmi riyaranllapa: "¿Piraq chay uĉhkuta kir-
pasha kusa atun rumita ashuchiyanqa yaykunallapapaq?"
nir.
4 Piru ĉharqami, chay kusa atun rumiwan uĉhkuta kir-
pashanllapaqa uklawpina taqta rikaranllapa.
5 Chaymanta paykuna chayman yaykurqa chay uĉhkupa
allilaw qichqanpiqa uk musu runa, kusala atun yuraq in-
tiru raĉhpayjunta rikaranllapa. Chaymi chay warmikunaqa
kusalata manchakuranllapa.
6 Piru chay musu runa rikashanllapaqami kaynu niran:

“Ama manchakuyllapachu. Qamkunaqami maskayankillapa Nazaretmanta Jesusta kruspi klabaranllapa chayta. Payqami kawsamur rishana; mananami kaypinachu. Shamur rikayllapa pampashanllapata.

7 Chaymi ashwan rir yaĉhakuqninkunata, Pedruta ima willayllapa: Payqashi Galilea pwibluman riyan paykunamanta naypaqta; ashwanshi wakpina rikanqallapa, imanutaq willasha karan chaynulla”.

8 Chaynu nitinmi chay warmikunaqa chay uĉhkumantaqa kusalata alsakar lluqshir riranllapa. Chaqa kusalatari manchakur chukchukyayaranllapa. Piru manami mayqantapis willaranllapachu chaynu manchakushanllaparayku.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(Jn 20.11-18)

9 Jesusqami chay simanapa punta diyanpi kawsamurqa, puntataqa rikariran María Magdalenaman. Kay Mariamantami Jesusqa, unaylla syiti dyablupa yarpuyninta itakusha karan.

10 Chaymi payqa rir willaran Jesuspi kriyir pullan purisha kaqkunata. Chaqa paykunaqami kusalata llakir waqayaqllapa ima.

11 Piru Jesustami kawsamushata nuqa rikasha kani nir willatin uyaparqa, mana kriyiranllapachu.

Jesusmi ishkay yaĉhakuqninkunaman rikariran
(Lc 24.13-35)

12 Chaymantaqami Jesusqa mana riqsiypaqla tikrakar ishkay yaĉhakuqninkuna chunllaq nanta riyatin rikariran.

13 Chaymi riqsirna paykunapis rir wakinninkunata willaranllapa. Piru manami kriyiranllapachu.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

14 Chaymanta mas tardikaqqami Jesusqa chay unsi yaĉhakuqninkuna misapi tayatinllapa, paykunaman rikariran. Chaymi paykunataqa anyaq anyaq willaran mana allita kriyishanpaq, mana intrakashanllaparayku ima. Chaqa wakinkuna, Jesús kawsamushata rikar, willatinllapami mana kriyishallapachu karan.

15 Chaymi paykunataqa niran:

“Riyllapa tukuy pachata. Chaynami Dyuspa shumaq rimayninta tukuylata yaĉhachinkillapa.

16 Chaymi mayqanpis kriyir shutikurnaqa, washakanqallapa. Nataq chay mana kriyiqkuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq kastigakananpaqna kanqa.

17 Tukuy kriyiqkunata yanapatiymi kaynu kanqallapa:
Nuqapa shutiywanmi dyablupa yarpuyninta runakuna-
manta itakunqallapa; mushuq rimaykunata rimanqallapa
ima.
18 Largu kurukunata ayparllapa, manaqa bininuta up-
yarllapamapis mana imananqallapachu. Chaynulla tukuy
qishaqkunapa ananman makinllapata ĉhuratinllapapismi, al-
liyanqallapa ima".

Jesusmi syiluman riranna
(Lc 24.50-53)

19 Chaynu nir imanaqami Jesusqa syiluman apakaranna.
Chaymantami ashwan Dyuspa allilaw qichqanpina taran.
20 Nataq yaĉhakuqninkuna-shuypaqa tukuy pachata riranl-
lapa imanu kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikuq. Piru
Jesusqami kusalata yanapatin kusa mana ruraypaq mila-
grukunata ima ruraranllapa. Chaymi tukuy rikaqkuna,
uyakuqkunaqa chiqapta chayqa chaynu kanqa niranllapa.
Chaynumi kanqa.

San Lucas
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Lucasmi kay libruta iskribiran Amitunchik Jesús rurashankunata, rimashankunata intrachimanallapapaq. Lucasqami rimidyakuq runa karan. Jesucristuwan mana pulla purisha karmi, Jesucristo rimashanta, rurashanta imaqa, payqa mana rikaranchu. Piru apustul Pablo Jesuspa shumaq rimayninta parlakur puritinmi, paywan puriran.

Chaymi Lucas kay libruta iskribiran Jesucristupaq manyaqmanta shumaqta tapukur ima, tayta Teófilo allita intrakananpaq. Chaynu katinmapis Lucasqami mana Teofilulapaqchu iskribiran. Ashwanmi tukuy runakuna maylawmanta karpis, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq iskribiran. Chaynullami Hechos librutapis iskribiran. Lucaspaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.11-16; 20.5-16; 21.1-18; 27.1-44; 28.1-16; Colosenses 4.14; 2 Timoteo 4.11; Filemón 24.

Lucasmi Teofiluman iskribin

1 Amitunchik Jesucristo tukuy imata rurashantami kusala
achka runakuna manyaq iskribiyta kamaranllapa.
2 Chaqa paykunaqami imanuĉhi Amitunchik
Jesucristuwan puntamanta-pacha pullan kar, tukuy imata
rurashankunata rikasha kar willamaranchikllapa chaynulla
iskribiranllapa.
3 Chaynullami nuqapis kusala munashay Tayta
Teófilo tukuy chaykunapaq manyaq tapukur allita
intrakashayrayku manyaq iskribishuyta yarpusha kani.
4 Chaynuqami kusala allitana intrakanki chay
yaĉhachishutinllapa kriyishaykipaqqa.

Uk ángel rimaran Shutichikuq Juan nasinqa nir

5 Herodes Judea pwiblupi mantakuyashan tyimpupimi,
chaypi taran uk kura Zacarías shutiq. Payqami, Abías kuraku-
napa ayllunmanta karan. Nataq, warmin Elisabet-shuypaqa
punta kura Aaronpa ayllunmanta karan.
6 Paykunaqami ishkantinllapa kusa allin karanllapa Dyus-
paqqa. Chaynu karmi, Dyus nishanta, mantakushanta
ima kasushanrayku mana mayqanpis uchachayta puytiqlla-
pachu.
7 Piru manami wamrayjun kayta puytiqllapachu, Elisa-
bet mana wamrakuq katin. Chaynulla ishkantin rukullana
karanllapapis.

8 Uk diyapimi, Zacariasqa wakin kura masinkunawan
Dyusta aduranan̈llapa wasipi ruranan̈llapata ruraran̈llapa.
9 Paykunapa chaynu kustumrin katinmi, Zacariasta
akraran̈llapa Dyusta aduranan̈llapa wasipa Santu
Kwartunman yaykur, insinsyuta quntachikunanpaq.
10 Chaymi, Santu Kwartupi insinsyuta quntachiku-
nankamanqa, tukuy chay waqtapi kaqkunaqa Dyusman
mañakuyaran̈llapa.
11 Chaykamanmi Zacariasmanqa, Tayta Dyuspa uk angel-
nin rikarir, chay insinsyuta rupachiyashan altarpa allilaw
qichqanpi sharan.
12 Chayta rikarmi Zacariasqa kusalata dispantakar man-
chakuran.
13 Piru chay angelqa niran:

—Zacarías, ama manchakuychu. Chaqa Dyusqami uya-
pasha mañakutkiqa. Chaymi, warmiki Elisabetqa wamrakus-
tunqa. Chay wamritutaqami shutichinki Juan.
14 Qamqami allipta aligriyanki, chay wamrituyki nasitinqa.
Chaynulla kusa achka runakunapis aligriyanqallapa.
15 Chaqa wamraykiqami, kusa yaĉhaq puytiq kanqa
Dyuspaqqa. Manami upyanqachu ubapa yakunta kar,
wakin maĉhaypaq ima kaqkunamatapis. Ashwan manaraq
nasiyashanmanta-pacha, Dyuspa Santu Ispiritunwanmi
kanqa.
16 Payqami shumaqta yaĉhachikutin, Israelmanta kusa
achka runakuna Dyusta kasunqallapa, uchankunata dijar
imana.
17 Juanqami, Dyuspa rimaqnin Elías yupaylla, kusa
shumaq yarpuyniyjun, pudirniyjun ima kanqa. Chaymi,
Amitunchikmantaqa naypaqta shamur yaĉhachikunqa,
tukuy runakuna wamrankunawan shumaqchakananpaq,
chaynulla chay mana intrakanaqkunapis intrakanan̈llapa-
paq ima. Kaykunatami, tukuy runakunata yaĉhachiyanqa
shumaq allinlana kasunanpaq, Amitunchik maydiya
shamutinqa.

18 Chaymanta Zacariasqa, angeltaqa kaynu nir tapuran:

—¿Imanutaq kriyishuyta puytiyman kay nimashaykipaqqa?
Chaqa nuqaqami kusa rukunari kani, chaynulla warmiypis
nuqa yupay kusa rukuna.

19 Chaynu nitinqa, angelqa niran:

—Nuqaqami Gabriel kani. Dyuspa naypanpimi kani pay
nimashanta ruranaypaq. Paymi nuqata kaĉhamaran qamta
parlashunaypaq kay shumaq willashushayta.

20 Piru kananqa, nuqa willashutiy mana kriyishaykirayku,
mudupaqna tikrakanki. Chaymi manana rimayta puytin-
kichu, kay tukuy nishushaykunaqa allip chay nishaynulla
kanankaman.
21 Chaykamanqami, Santu Kwartuman mana yaykusha
karan chaykunaqa, yarayaranllapa Zacariastaqa. Chaymi
paykunalla tapunakuranllapa: “¿Imakurtaq chay ruriman-
taqa mana das lluqshimun?” nir.
22 Chaynu niyatinllapapismi, lluqshimuran.
Lluqshimurqa, mana imatapis wakinninkunataqa
willayta puytiranchu. Chaymi chay waqtapi kaqkunaqa
yarpuranllapa, imata rikapakusha kanqa chay ruripiqa
nir. Chaqa makinkunalawan rikachikurla parlakuyaran.
Chaymi, chaynuna puriran mana rimakurnachu.
23 Chaynumapis, Dyusta aduranannllapa wasipi ruranan-
paq karan chaykunataqa rurar tukchirna, riran wasin-
manqa.
24 Chaymantaqa, warmin Elisabetqa ruriyjun rikariran.
Chayraykumi, manana lluqshiranchu wasinmantaqa sinku
misista, kaynuta yarpur:
25 “Amituymi munasha wamrayjun kanaypaq, amana
runakunaqa, mana wamrakuq warmichu nir ima pinqa-
mananllapapaqnachu”.

Uk ángel rimaran Jesús nasinqa nir

26 Saysi misismantaqa, Tayta Dyusqa kaĉharan angelnin
Gabrielta, Galileapa uk pwiblun Nazaret shutiqman,
27 rir watukunanpaq, uk warmi María shutiqta. Chay
warmisitami manaraq mayqan runawanpis punushachu
karan. Piru payqami, parlashana karan kasarananpaq,
gubyirnu Davidpa uk ayllun José shutiqwan.
28 Chayna, chay angelqa María kayashan wasiman
yaykurqa, kaynu niran:
—Saludashunimi, Dyuspa munashan warmisita, pay Tayti-
tuykiqami pullayki kar kuytashun.
29 Chaynu nitinmi, María rikarqa kusata manchakur
kaynuta yarpuyaq: ¿Ima nishaq nirtaq waknuqa
willamayanqa? nir.
30 Chaymanta angelqa niran:
—María, ama manchakuychu. Chaqa qamqami Tayta Dyus-
paqqa kusa munashan kanki.
31 Chaymi, ruriyjun rikarinki. Chayna wamrakusturqa,
chay wamritutaqa shutichinki Jesús.
32 Payqami kusa runa nisha kanqa. Chaymi runaku-
namapis Unaqmanta Dyuspa Wamran ninqallapa. Chaqa

Dyusqami, paytaqa ruranqa unay rukunllapa gubyirnu
David yupaylla kusa mantakuq kananpaq.
33 Chayna pay mantakunqa tukuy tyimpupaq Israel shutiq
pwiblupiqa. Chaynulla chay mantakunanqa, mana tukukan-
qachu.
34 Chaynu nitinmi, Mariaqa kaynu nir tapuran angeltaqa:
—¿Imanutaq kayanqa chay willamashaykiqa? Chaqa,
nuqaqa manaraq runayjunlamapischu kani.
35 Chaynu nir María taputinmi, angelqa niran:
—Dyuspa Santu Ispiritunmi, qamman Dyuspa
pudirninwan uk puktaysitu yupayla shamur, rurikipi
samanqa. Chayraykumi, chay wamran nasiqqa kusa allinla
kar, shutinqa Dyuspa Wamran.
36 Chaynulla, chay aylluyki Elisabetpismi, wamrakustunqa
rukulana kayarmapis. Paytami manana wamrakunqachu
nisha katinllapamapis, payqa saysi misispaqna ruriyjun.
37 Dyuspaqqami mana imapis, mana ruraypaqqa kanchu.
38 Chaynu nitinmiri, Mariaqa kaynu niran:
—Nuqaqari Dyuspa sirbiqnin kani. Chaymi, Tayta Dyus-
niyqa chay nimashaykinullata ruranqa nuqawanqa.
María chaynu nitinqami, angelqa riranna.

María, Elisabetta watukuran

39 Chay diyakunapimi, Mariaqa utqaylla riran, Judeapa uk
pwiblun sirkalla lugarninman, Elisabetta watukuq.
40 Ĉharqami, Zacariaspa wasinman yaykur Elisabetta salu-
daran.
41 María saludaqta uyapatinqa, Elisabetpa wamritunqa
kuyukuran rurinpiqa. Chaymi, Elisabetqa kusa shumaq
Dyuspa Santu Ispiritunwanna kidaran.
42 Chayrayku, jwirtita rimar, kaynu niran:
—Dyusmi masta shumaqchashusha tukuy warmikuna-
manta. Chaynulla, wamraykitapis shumaqchasha.
43 ¿Pitaq nuqaqa kani, Amituypa maman shamur watuku-
mananpaqqa?
44 Chaqa, saludamaqta uyapashutiyla, chay kutilla
wamrituyqa aligriyar kuyuran ruriypiqa.
45 Kusa shumaqnami qamqa kanki, Dyus imatami ru-
rayanqa nir willashutin kriyishaykirayku.
46 Chaymi, Mariaqa niran:
“Tukuy shunquywanmi alabani kusa puytiq Tayta Dyustaqa.
47 Yarpuyniypimapis aligriyani Washamaqniy
Dyuspaqqa.
48 Llakipaypaqla warmisita katiymapismi,
Tayta Dyusqa kusa shumaq allinpaq rikaman.

Chaymi, kananmantaqa kusa shumaq warmi nishapaqna riqsimanqallapa.
49 Chaqa, kusa puytiq karmi, nuqapiqa chay mana ruraypaqta kusa shumaqta rurasha.
Payqa kusala shumaq allinla.
50 Dyusqami payta kasuqkunataqa,
tukuy tyimpupaq llakipan.
51 Dyusmi, tukuy pudirninwan imatapis ruraran.
Chaymi kusa kani niqkunapa yarpuyashanllapamatapis limpu chinqachiran.
52 Ashuchiranpismi kargunkunamanta, chay kusa puytiq karguyjunkunata.
Ashwan, chay mana runa nishakunatami, kusa runa nishapaqna tikraran.
53 Chay mana imayjun kaqkunatami, tukuy imakunata quran.
Nataq chay kusala imayjunkunata-shuypaqa, shinalata kaĉharan.
54 Yanaparanmi Israel pwiblunmanta payta sirbiqkunata.
Chaymi mana qunqarchu, shumaqta llakipar munaran.
55 Chaynu kananpaqmi nisha karan unay rukunchikkunata,
Abrahamta tukuy aylluntinta”.

56 Tukuy kaykunata nir imami, Mariaqa Elisabetwanqa kimsa misista yupay pulla kidaran. Chaymantanami tikrakaran wasinmanqa.

Shutichikuq Juanmi nasiranna

57 Chaymanta, Elisabetpa wamrakustunan tyimpu ĉhamutinqa, wamrakusturanna ullqituta.
58 Chaymi, chay yatanlapi riqsinan taqkuna, chaynulla wakin ayllunkunapis, riranllapa watukuq, Tayta Dyusqa paywan kusala bwinu kasha nir yaĉharllapa.
59 Chaymi uchu diyayjunna wamritu katin, chay watukuq risha karan chaykunaqa, aparanllapa siñal kustumrita rurananllapapaq. Chaynu rurarnaqa, wamritutaqa taytanpa shutinllawan Zacarías, shutichinaranllapa.
60 Piru mamanqa niran:
—¡Mana! Wamrayqami shutinqa Juan.
61 Chaymantaqa, chaypi kaqkunaqa niran:
—Manami mayqanpis aylluykipiqa, chaynu shutiyjunqa kanchu.
62 Chaymantaqa, wamrapa taytanta siñalawan tapuranllapa, imanushi shutichinayan nir.

63 Chaymi, taytanqa siñalawan mañaran uk tablitata, chaypi
iskribinanpaq wamrapa shutintaqa. Chaymi kaynuta iskribi-
ran: “Shutinqami, Juan” nir. Chayta rikarmi tukuy dispan-
takar kidaranllapa.
64 Chaymantaqami, chay kutilla qashan Zacariasqa rimaq
qallarir Dyustaqa kusata alabaran.
65 Tukuy chay wasin yatanlapi taqkunami, dispan-
takashalla karanllapa. Chaynulla, Judeapa chay sirkalla
lugarninkunamanta runakunapis, parlaqllapa tukuy chay
pasashankunapaqqa.
66 Chaynulla, tukuy chay uyapaqkunapis paykunalla
yarpupakuqllapa: “¿Imanuraq kay wamraqa maydiyaqa
kanqa?” nir. Chaqa alliptari Tayta Dyusqa tukuy
pudirninwan yanapaq chay wamritutaqa.

Zacariasmi Dyusta alabaran

67 Chay, wamrapa taytan Zacariasqa, Dyuspa kusa shumaq
Santu Ispiritunwan kar, Dyuspaq rimarmi kaynu niran:
68 “Kusa shumaqmi Israelmanta runakunapa Dyusnin, Ami-
tunchikqa.
Chaqa, shamushamiri pwiblunta washaq.
69 Paymi, sirbikuqnin Davidpa ayllunllamanta,
uk kusala puytiq runata nuqanchikkunamanqa
kaĉhamusha washamanallapapaq.
70 Kaypaqmi unaykuna pay nishannullata,
chay kusa allin rimaqninkuna kaynu nisha karan:
71 Payqashi washamashunllapa, kuntramaqninchikkuna-
manta,
chaynulla tukuy ĉhiqnimaqninchikkunamanmatapis.
72 Unay rukunchikkunatapis, llakipayanqa.
Chaynulla, manashi qunqayanqachu chay tratuta rurar
arnikushanmatapis.
73 Nataq, kaynumi jurar arnisha karan, agwilunchik
Abrahamta-shuypaqa.
74 Washamayashunllapashi, chay kuntranchikkunamanta,
payta sirbinallapapaq ama imatapis mancharchu.
75 Chayna paypa naypanpiqa, pay munashannullata ru-
rarqa,
kusala allin runana kanallapapaq, maydiyapis kawsa-
yarllaqa.
76 Nataq qam-shuypaqa, wamrituy, shutinkimi unaq Dyuspa
shumaq rimaqnin.
Chaqa, qamqami Amituykimantaqa naypaqta rinki, nan-
ninta kamkachiq yupay pay shamunankaman allita
rimar yaĉhachikur ima.
77 Yaĉhachinkipismi, paypa pwiblunmanta runakunata

Dyusmi uchankunamanta pirdunar washanqa nir.
78 Chaqa Taytanchik Dyusqami, llakipamanchik kuytamanchik ima.
Chaymi unaq syilumanta-pacha washamaqninchikqa shamunqa, uk achkirachikuq yupay.
Paymi nuqanchikkunapaqqa, imanutaq uk mushuq diyamaqa kusa llipyalla, chaynu kanqa.
79 Chaynu shamurmi, yanapanqa chay achkirachikuyninwanqa tutaparaqpi yupay mana allinta rurar kawsaqkunata,
shumaq nanninpi puriq yupay tanallapapaq" nir.
80 Chay wamrituqamiri winayaq, kusala yarpuyniyjun ima. Chaynulla, Israelmanta runakunata yaĉhachiq qallarinankaman, chunllaq lugarkunapi taran.

2

Jesucristumi nasiranna
(Mt 1.18-25)

1 Chay tyimpukunapimi, Romapa punta mantakuqnin Augustuqa, kaĉhakusha karan uk sinsuta ruranan llapapaq tukuy pachapi.
2 Kay sinsuqami rurakaran Cirenio shutiq runa, Siria pwiblupa gubyirnun katin.
3 Tukuy runakunami uklaw pwiblukunapi tayarmapis, riqllapa pwiblunllapaman chaypina padrunakananllapapaq.
4 Chayraykumi, Josiqa chay Galileapa pwiblun Nazaretmanta lluqshir, riran paypa pwiblun Belenman, chay Judea pwiblupa gubyirnu David nasishanman. Chaqa Josiqa, Davidpa ayllunmanta karan.
5 Josiqami, Mariawan kasarananpaq kasha kar, rurisituyjun katinmapis, pullana riranllapa wakman padrunakananllapapaq.
6 Chaymi chay Belenpi kayatinllapaqa, Mariataqa itikustunanpaq nanaynin ayparan.
7 Chayna, chaylapi punta wamranqa nasikuran. Nasikutinqami, mantillitakunawan liyar usurachiran, animalkuna mikunanpaq uk batyanula parita kaq chaylapi. Chaqa, manari paykunapaqqa samananllapapaq lugar karanchu, chay samananllapa wasipiqa.

Angelkuna rikariran michikuqkunaman

8 Belenpa yatanlapimi, karanllapa ayka michikuqkuna. Paykunami chaypiqa tukuy tuta uknin uknin turnanakur uyshankunata kuytar taqllapa.

9 Chaymi chaypi kananllapakamanqa, illaqmanta Dyuspa
uk angelnin paykunaman rikariran. Chaynulla, Dyuspa
shumaq llipyayninqa kusata achkirachikamuran paykuna
kayashanmanqa. Chaymi paykunaqa kusalata manchaku-
ranllapa.
10 Chaynu manchakutinllapamapis, angelqa niran:
"Ama manchakuyllapachu. Ashwan kusa shumaqta
willashuyanillapa chayta uyarmi aligriyankillapa.
Chaynulla tukuymi kusata aligriyanqallapapis.
11 Kananmi Davidpa pwiblunpi, uk washakuq nasisha.
Payqami Dyuspa Akrashan Cristun, Amitunchikllapa.
12 Kay nishuyanillapa chayta chiqapta kriyinaykillapa-
paqqami, uk wamrituta, animal mikunanpa batyanula par-
itanlapi mantillitawan liyakasha usuraqta tarinkillapa" nir.
13 Chaynu parlayatinllaparaqqami, syilumanta achka an-
gelkuna chay uk ángel kayashanman rikaritin, Dyusta al-
abaranllapa kaynu nir:
14 "¡Kusa shumaqmi unaq syilupi Dyusninchikqa!
¡Kay pachapi kaqkunataqa,
Tayta Dyusqa tukuyta llakipar yanapanqa!
¡Chayna, paykunaqa shumaq allintana kawsanqallapa!"
15 Chaymanta chay angelkuna syiluman tikrakatinnaqa,
chay michikuqkunaqa paynin paynin ninakuqllapa:
"Rishunllapari Belenman rikaq. Chaqa Dyusninchikmapis
angelninkunata kaĉhamutin, willamashanchikllapana chaypi
imami pasasha nirmapis".
16 Chaynu ninakur utqaylla rirmi, tariranllapa Mariawan
Josítaqa wamritunta batyanula paritapi usurachisha taqlla-
pata.
17 Rikarnaqami, kusata parlakuq ĉhurakaranllapa chay ángel
wamritupaq willashanllapapaqqa.
18 Chaymi chay michikuqkuna parlakutinllapaqa, tukuy
uyapaqkunaqa, dispantakashalla kidaqllapa.
19 Chaynu katinmapis, Mariaqami uyarala uyakuran
imanu rimatinllapamapis. Chaymi imata uyapar
yaĉharmapis, mana qunqaranchu.
20 Nataq, chay michikuqkunaqa tikrakaranllapa Dyus-
ninchikta alabaqnu, payji niqnu, tukuy chay rikashanlla-
parayku, uyapashanllaparayku ima. Chaqa, tukuy chayku-
namiri, ángel willashanllapanulla pasasha karan.

Dyusta aduranllapa wasimanmi Jesusta aparanllapa

21 Uchu diyamantami, chay siñal kustumrita rurarnaqa,
chay wamritutaqa Jesús shutichiranllapa, imanutaq María
manaraq ruriyjun katin, ángel nisha karan chaynulla.

22 Chaymanta Moisés mantakushannu María itikushan-
manta paqakutinnaqa, * chay wamritutaqa aparanllapa
Jerusalenman. Chayna Dyusta aduranan̂llapa wasiman
apar, kay wamrituyqa Dyuspaqna kanqa ninanllapapaq.
23 (Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapiqami kaynu niq:
“Tukuy kulaka ullqu wamrituqashi Dyuspaqna kanqa” † nir).
24 Chaymi ufrinditanllapata ĉhurar, Tayta Dyusta payji
ninanllapapaqqa, ishkay turtulitakunataĉhi manaqachu
palumapa ishkay wawituntaĉhi apar riranllapa, Dyus
nishanta kumplinanllapapaqqa.
25 Chay tyimpukunapimi, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar
kusala allin runa, Dyusta aduraq Jerusalenpi taq. Paymi shu-
tiq Simeón. Paymi yarakuyaran Dyuspa Akrashan Cristun
shamur Israelmanta runakunata washananpaq.
26 Chaqa Santu Ispiritumi paytaqa kaynu nir willasha
karan: Manaraq wanuyarchu Dyuspa Akrashan Cristunta
rikanki nir.
27 Chayna, Santu Ispiritu willatin, Simeonqa riran Dyusta
aduranan̂llapa wasiman. Chaynulla chay wamrapa tay-
tankunapis wamritunta aparanllapa Dyus mantakushan-
nulla kumplinanllapapaq.
28 Chaymi, Simeonqa chay wamritutaqa marqakustur,
Tayta Dyusta alabar kaynu niran:
29 “Tayta Dyusniy, kanan-shuypaqa arnimashaykiqa kump-
likashana.
Nuqa sirbikuqnikitaqa dijamayna shumaqta wanuku-
naypaq.
30 Chaqa rikashanamiri kani qam kaĉhamushayki kay
Washakuqtaqa.
31 Qamqami tukuy chaykunataqa ruraq qallarishayki
tukuy pwiblukunamanta runakuna rikar yaĉhananpaq
qammi Washakuqtaqa kaĉhamushayki nir.
32 Paymi imanutaq uk achkirachikuq yanapamanchik, chay
yupay tukuy runakunata yanapar qampaq intrach-
inqa.
Chaynami yaĉhar alabanqallapa Israel pwiblumantami
shamusha Washakuqqa nir”.
33 Chaynu Simeón chay wamritupaq nitin Josiwan, maman
María uyaparmi kusalata dispantakar kidaranllapa.
34 Chaymantaqami Simeonqa Dyusman mañakuran, payku-
nata shumaqta rikananpaq. Chaymi Jesuspa maman Mari-
ataqa niran:

---

* **2:22** Masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 12.2-8; 5.11. † **2:23** Masta intrakanarqa rikashunllapa Éxodo 13.2,12-13.

“Tukuy imata, kay wamritu winar Israel pwiblupi ruratinmi, wakinqa paypi kriyir washakanqa. Nataq wakinkunashuypaqa, payta mana kriyishanllaparayku, manana Dyuspaqqa allinnachu kanqallapa. Ashwan chaykunata ruratin imami, kuntranqallapa paytaqa.

35 Chaynulla achka runakunapa yarpuyashan, rurayashankunamapis, shutiman rikarinqa. Piru tukuy chaykunapaqmi qamqa kusalata llakinki. Chaqa, tukuy chaykunami qampaqqa, uk kuchillu shunquykillaman yaykuq yupay kanqa”.

36 Chaynullami Dyus nishankunata rimaq uk ruku warmi Ana shutiqpismi chaypi karan. Payqami, Aserpa ayllunmanta uk runa Fanuelpa wamran kaq. Chaqa kasarasha kayaq kusa shipashlla kar. Piru runawanqami kawsaran syiti añulata.

37 Chaymi chay runanmanta wakchayasha warmisitaqa uchintay kwatru añuyjunna karan. Payqami Dyusta adurananllapa wasimantaqa mana ashurchu Dyusman mañakuq tuta katin, unaq katinmapis. Chaynullami ayunaq ima.

38 Chaymi, paypis chay kutilla qimikamur qallariran Dyusta payji niq. Chaynullami, tukuy chaypi Jerusalén washakananta munar yarakuqkunatapis willaran: “Jesusmi chay yarayashanllapa Washakuqqa” nir.

Josiwan María Nazaretman tikrakaran

39 Chaymanta Tayta Dyus mantakushanta tukuyta rurarllapanaqa, tikrakaranllapana Galileaman, chay paypa pwiblun Nazaretman.

40 Nataq, chay wamraqami winayaran. Chaymi mas jwirti, mas yaĉhaq ima tikrakayaran. Chaynulla Dyusqa kusa shumaqta yanaparan.

Jesustami Dyusta adurananllapa wasipi tariranllapa

41 Jesuspa taytankunaqa añu añu Jerusalenman riqllapa Pascua fyistaman.

42 Chaymi Jesús dusi añuyjunna katinqa paykunaqa tantakar riranllapa fyistamanqa, chaynu riqllapa kar.

43 Chaymanta chay fyista pasashana katin, wasinman tikrar riyatinllapanaqa, wamra Jesusqa kidasha karan Jerusalenllapi, taytankunaqa mana kwintata qukatinchu.

44 Chaymi, paykunaqa Jesusqashi runakunapa rurinta riyanqa nir yarpur, riranllapa nantaqa uk diyatana. Chaymanta mana rikaritin, riqsinankunata ayllunkunata tapukur ima, mana yaĉharanllapachu maypi wamranqa kanqa nirmapis.

45 Chayna mana tarirmi, tikrakaranllapa qashan Jerusalenman, chaypi maskakunanllapapaq Jesuspaqqa.

46 Chaymanta maskakur puriyarllapaqa, kimsa diyamanta
tariranllapa Dyusta aduranallapa wasipi taqta. Ashwan
chay yaĉhar yaĉhachikuqkunawan pulla tayasha karan. Chay
paykunaqa, Jesusta tapur uyakur ima tayasha karanllapa.
47 Chaymi tukuy uyapaqkunaqa dispantakashalla
kidaqllapa, kusata yaĉhayashanpaq, tapushanllapata allita
willashanllapapaq ima.
48 Chaymanta taytankuna rikarqa, dispantakaranllapa.
Chaymi mamanqa niran Jesustaqa:
—Wamrituy, ¿imapaqtaq kaytaqa ruramashaykillapa?
Kusata llakirmi taytaykiwan nuqaqa purisha kanillapa
maskashur.
49 Chaymantaqa Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq maskamayankillapa? ¿Manachu yaĉhankillapa
nuqa Taytaypa wasinpi, pay munashankunata ruranaypaq
kani nirqa?
50 Piru paykunaqa mana intrakaranllapachu imapaqmi
chaynu niyan nirmapis.
51 Chaymantami Jesusqa tikrakamuran taytankunawan
Nazaret pwibluman. Chaypimi payqa taytankuna imata nit-
inpis kasur rurar ima kawsaran. Mamanqami tukuy chayku-
nata yaĉharqa, mana imalatapis qunqaqchu.
52 Jesusqami winayaran. Chaynulla kusa yarpuyniyjun
tikrakayaran. Chaymi paytaqa kusa shumaqta rikayaran
Dyusqa. Chaynulla wakin runakunamapis, kusa shumaqta
rikaqllapa.

3

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

1-2 Kinsi añupaqna Tiberio César mantakuq katin, Zacari-
aspa wamran Juanta, Dyusqa uk chunllaq lugarpi parlaran
yaĉhachikunanpaq. Chaymi chay tyimpukunallapi Poncio Pi-
lato Judeapa gubyirnun karan. Nataq Herodes-shuypaqa
Galileapi mantakuq. Chay uknin Felipiqa mantakuq Iturea
pachapi, chaynulla Traconite pachapipis mantakuq paylla.
Nataq Lisaniaqa mantakuq Abiliniapi. Anaswan Caifás-
shuypaqa kurakunapa mantaqnin karanllapa.
3 Chay tyimpukunapimi Juanqa tukuy chay riyu Jordanpa
lugarninkunapi puriran yaĉhachikur, runakunaqa uchanlla-
pata dijarna, Dyusta kasur shutikunanllapapaq. Chayna,
Dyusqa uchanllapakunamanta pirdunar washananpaq.
4 Juanqamiri chiqapta chaynu yaĉhachikuran, imanuĉhi
Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu niran chaynulla:
“Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:

‘Amitunchik Dyuspa nanninta kamakachiyllapa, uchaykillapata dijar Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta kiĉhaq yupayna kankillapa kanqa.
5 Tukuy pukrukuna pampalla kidanqa.
Tukuy qaqakuna, sirkakunapis shumaq pampalla kanqa.
Qinqulla nankuna kaqkunapis dirichakanqa.
Nankuna uĉhku uĉhku kaqkunapis pampalla tikrakanqa.
6 Tukuy pachapi runakunami rikanqallapa
Dyus Washakuqninta kaĉhamutinqa’ ”.
7 Isaías nishannulla runakuna Juan shutichinanpaq lluqshimutinqa, payqa niyaq:
“¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Chay manchaypaq kastigumanta washakayashunllapa nirchu yarpuyankillapa?
8 Chaynu yarpuyarqa Dyusninchikpinari chiqapta kriyiyllapa, yaĉhananllapapaq chiqapta uchaykillapata dijar, Dyusninchikta kasunkillapana nir. Ama qamkunallaqa alabakayllapachu ‘Abrahampa ayllun kar washakayanchikllapa’ nirqa. Chaqa allita nishaykillapa: Dyus munarqami kay rumikunamatapis, Abrahampa ayllunpaq tikranarqa, tikranman.
9 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru mana allita puquqtaqa, kuchur itakunqa ninaman”.
10 Chaynu Juan rimatinqa, chay runakunaqa niranllapa:
— Chaqa, ¿imatataq rurashaqllapa ama kastigamananllapapaqqa?
11 Juanqa paykunata niran:
— Mayqannikillapapis ishkay raĉhpayjun kaq, mikunayjun kaqpis, quyllapa uk mana kaqniyjunta.
12 Chay Romapaq wakin impwistuta kubrakuqkunapismi qimikaranllapa, shutikunanllapapaqqa. Chaymi Juantaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurashaq nuqakunaqa?
13 Chaymi Juanqa chaykunatapis niran:
—Ama kubrakuyllapachu mastaqa, chay kubrakushaykillapamantaqa.
14 Chaymantaqa chaynulla wakin suldadukunapis tapuranllapa Juantaqa:
—Nuqakuna-shuypaqa, ¿imatataq rurashaqllapa? nir.
Chaymi Juanqa paykunataqa niran:
—Ama mayqantapis yanqallamanta imanta kitayllapachu. Chaynulla ama yanqallamantaqa uchachayllapachu. Chay michkataĉhi ganankillapa chaywanqa kuntintakayllapana.

15 Runakunaqami kusalata rikakuyaranllapa tapunakurllapa, imanupiqa Juan kanman Dyuspa Akrashan Cristunqa nir.
16 Piru Juanqa paykunataqa niran:
“Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami shutichikuni yakulawan. Nataq uk shamur-shuypaqami shutichikunqa Santu Ispirituwan, ninawan ima. Payqami kusa mas puytiq nuqamantaqa. Nuqaqa paypa naypanpiqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaypaqlamapis.
17 Chay payqamiri apamuyan urkitanta makinpi charikur triguta akrananpaq pajanmanta. Chaynu shumaqcharqami chay trigutaqa ĉhuranqa ĉhurakunanpi. Nataq pajantashuypaqa rupachinqa. Chay ninaqami ratakurqa mana wanunqachu”.
18 Chaynumiri shumaqta willar, Juanqa yaĉhachikuran imanumi Washakuq shamuq chayqa kanqa nirmapis.
19 Chaynullami chay gubyirnu Herodesta-shuypaqa anyaran, uknin Felipipa warmin Herodiaswan kayashanrayku, chaynulla tukuy wakin mana allin rurayninkunapaqpis.
20 Piru ashwan Herodesqa, chay tukuy mana allinkunata rurashanpaq anyatinqa, ukmanta yarpur Juantaqa karsilachiran.

Jesusmi shutikuran
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Piru manaraq karsilpi kayar Juan kusa achka runakunata shutichiyatinqa, Jesuspis riran shutikuq. Chaynu shutikur Taytanman mañakuyatinqa syiluqa kiĉhakaran.
22 Chaymi Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusman ishkimuran kusa rikaypaqla, uk palumitanu. Chaymi syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:

“Qammi kusa munashay Wamray kanki.
Qamwanmi kusalata aligriyani” nir.

Kaykunami Jesucristupa unay ayllunkunaqa karan
(Mt 1.1-17)

23 Amitunchik Jesucristo yaĉhachikuq qallarirqami trinta añuyjunmana kasha kanqa. Niqllapa Amitunchik Jesucristuqashi Josipa wamran nir.
José-shuypaqa, Elipa wamran nir.
24 Eliqa, Matatpa wamran.
Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Melquipa wamran.
Melquí-shuypaqa, Janapa wamran karan.
Nataq Janaqa, Josipa wamran.
25 Josiqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Amospa wamran.

Amosqa, Nahumpa wamran.
Nahumqa, Eslipa wamran.
Esliqa, Nagaipa wamran.
26 Nagaiqa, Maatpa wamran.
Maatqa, Matatiaspa wamran.
Matatiasqa, Semeipa wamran.
Semeiqa, Josipa wamran.
Josiqa, Judapa wamran.
27 Judaqa, Joanapa wamran.
Joanaqa, Resapa wamran.
Resaqa, Zorobabelpa wamran.
Zorobabelqa, Salatielpa wamran.
Salatielqa, Neripa wamran.
28 Neri-shuypaqa, Melquipa wamran karan.
Melquiqa, Adipa wamran.
Adiqa, Cosampa wamran.
Cosamqa, Elmodampa wamran.
Elmodamqa, Erpa wamran.
29 Erqa, Josuepa wamran.
Josueqa, Eliezerpa wamran.
Eliezerqa, Jorimpa wamran.
Jorimqa, Matatpa wamran.
30 Matatqa, Levipa wamran.
Leviqa, Simeonpa wamran.
Simeonqa, Judapa wamran.
Judaqa, Josipa wamran.
Josiqa, Jonanpa wamran.
Jonanqa, Eliaquimpa wamran.
31 Eliaquimqa, Meleapa wamran.
Meleaqa, Mainanpa wamran.
Mainanqa, Matatapa wamran.
Matataqa, Natanpa wamran.
32 Natán-shuypaqa, Davidpa wamran karan.
Davidqa, Isaipa wamran.
Isaiqa, Obedpa wamran.
Obedqa, Boozpa wamran.
Boozqa, Salmonpa wamran.
Salmonqa, Naasonpa wamran.
33 Naasonqa, Aminadabpa wamran.
Aminadabqa, Adminpa wamran.
Adminqa, Arnipa wamran.
Arniqa, Esrompa wamran.
Esromqa, Farespa wamran.
Faresqa, Judapa wamran.
34 Judaqa, Jacobpa wamran.

Jacobqa, Isaacpa wamran.
Isaacqa, Abrahampa wamran.
Abraham-shuypaqa, Taripa wamran karan.
Tariqa, Nacorpa wamran.
35 Nacorqa Serugpa wamran.
Serugqa, Ragaupa wamran.
Ragauqa, Pelegpa wamran.
Pelegqa, Heberpa wamran.
Heberqa, Salapa wamran.
36 Salaqa Cainanpa wamran.
Cainanqa, Arfaxadpa wamran.
Arfaxadqa, Sempa wamran.
Sem-shuypaqa, Noepa wamran karan.
Noeqa, Lamecpa wamran.
37 Lamecqa, Matusalenpa wamran.
Matusalenqa, Enocpa wamran.
Enocqa, Jaredpa wamran.
Jaredqa, Mahalaleelpa wamran.
Mahalaleelqa, Cainanpa wamran.
38 Cainán-shuypaqa, Enospa wamran karan.
Enosqa, Setpa wamran.
Setqa, Adanpa wamran.
Nataq Adanta-shuypaqa Tayta Dyusmi ruraran.

4

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

1 Jesusqa Santu Ispirituwan kar tikrakamuran riyu Jordan-mantaqa. Chaynu Santu Ispiritu yapatinmi, Jesusqa riran chunllaq lugarman.
2 Chaypiqami kwarinta diyata karan. Chaymi chay diyakunaqa ayunar mana imalatapis mikushanrayku kusalata mallaqnaran. Chaynu mallaqnatin, dyabluqa imanullapis Jesustaqa uchakuchinaran.
3 Chaymi niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumita willay tantapaq tikrakananpaq nir.
4 Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Manami tantalamantachu runaqa kawsayta puytin.
[Ashwanmi Dyuspa tukuy rimayninta kasur kawsanqa]’ nir.
5 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa Jesustaqa aparan kusala unaq sirkaman. Chaymantami dasla kay pachapa tukuy pwiblunkunata rikachir niran:

6 —Nuqaqami qushayki tukuy kay imakuna kay pachapi
kaqtaqa, qamna mantakunaykipaq. Chaqa, nuqapami tukuy
kaykunaqa. Chay-ari mayqantapis qushaq qunashaytaqa.
7 Chayrayku, qunqurir nuqata aduramatkiqami tukuy
chay rikayashaykikunaqa qampaq kanqa nir.
8 Jesusqa niran:
—[¡Ashuy dyablu!] Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi
nin:
‘Adurar sirbiy Amituyki Dyuslata’ nir.
9 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan Jerusalén
pwibluman. Chaypiqami Dyusta aduranan llapa wasipa kusa
unaqninman iqachir niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman
kaĉhakay.
10 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin:
‘Dyusqashi angelninkunata kaĉhamunqa
kuytashur washashunanpaq.
11 Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumilawanmapis’
nir.
12 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
‘Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu’ nir.
13 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa manana imanupis
Jesusta uchakuchiyta puytirnaqa, ashuranna paymantaqa
ayka diyallataqa.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Jesusqami qashan Galileaman tikrakaran Santu
Ispiritupa pudirninwan karna. Chaymi chay lugarkunapa
ridurninkunapiqa paypaqqa kusalata yaĉharanllapana.
15 Chaqa payqami tukuy chay tantakananllapa wasikunapi
yaĉhachikuq. Chaymi tukuyla paytaqa alabaqllapa.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Chaymantami Jesusqa chay maypiĉhi kriyakasha
karan, pwiblun Nazaretllaman riran. Chaymi samana
diyapiqa chay tantakananllapa wasiman yaykuran paypa
kustumrin kashanrayku. Chaymantami shariran Dyus nitin
iskribikashakunata liyinanpaq.
17 Chaymi Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishanta makyatin-
llapa kiĉharqa, kaynu niqta tarir liyiran:
18 “Nuqapimiri Dyuspa Ispiritunqa.
Chaqa pay akramarmi kaĉhamasha

chay mana imayjunkunata Dyuspa shumaq rimayninta
yaĉhachinaypaq.
[Kaĉhamashapismi kwashalla kaqkunata kunsulanaypaq].
Chaynullami kaĉhamasha
dyablupa makinpi kaqkunata washanaypaq,
syigukunata rikakuchinaypaq,
qischakaqkunata washanaypaq ima.
19 Kaĉhamashapismi Dyusqa
tukuylata yanapananpaq tyimpuqa ĉhamushana nir
yaĉhachikunaypaq".
20 Chaynu nirnaqa Jesusqa chay iskribikashataqa pillur,
chay tantakananllapa wasipi yanapakuqta qur payqa taran.
Nataq tukuy chaypi kaqkunaqami kusalata paytaqa chapa-
yaranllapa.
21 Chaymi payqa rimaq qallariran kaynu nir:
—Dyus nitin iskribikashanta liyishayqami kananlla
qamkunapa naypaykillapapi nuqawan kumplikashana.
22 Chaynu nir kusa shumaqta rimashanraykumi, chay
uyakuqkunaqa dispantakashalla Jesuspaqqa kusa allinta ri-
mayaranllapa. Piru chaynu rimarmapis yaqqa mana kriyi-
nar paykunapura kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—¿Manachu kayqa Josipa wamran? nir.
23 Chaynu yarpuyatinllapamiri, Jesusqa paykunataqa ni-
ran:
—'Rimidyakuq tayta, qamraq rimidyakay' nishanllapan-
ullami nimayankillapa kanqa. Chaynullami nimayankil-
lapapis kanqa: Capernaumpi kwichka achka imakunata
rurashayki nir uyapashayllapatami kay pachaykipipis ruray
kriyinayllapapaq, nir.
24 "Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa
rimaqnin katinqa, manami pwiblunllapiqa shumaqta
rikanllapachu nir.
25 Alliptami nishaykillapapis: Dyuspa rimaqnin Eliaspa
tyimpunpimi kimsa añu-y-midyuta tamya mana karanchu.
Chaymi tukuy Israel pwiblupiqa kusala mallaq tyimpu
karan. Chaynullami chaypiqa achka byuda warmikuna
karanllapa.
26 Piru chaynu katinmapis Dyusqa Eliastaqa mana Israel-
manta chay byudakunamanchu kaĉharan. Ashwanmi pay-
taqa kaĉharan Sarepta pwiblumanta uk byuda warmiman.
Chayqami Sidón pwiblupa shipchanlapi kaq.
27 Chaynullami Israel pwiblukunapipis karan achka qishaq
ismuyaq runakuna, Dyuspa rimaqnin Eliseupa tyimpunpiqa.
Chaynu katinmapis, mana mayqantapis allicharanchu. Ash-
wan Siria pwiblumanta Naamán shutiq runalata allicharan"
nir.

28 Chaynu chaykunata uyarllapami, chay tantakananllapa
wasipi kaq runakunaqa tukuyla kusata piñakuranllapa.
29 Chaymi sharir Jesustaqa chay pwiblumantaqa aparanl-
lapa chay pwiblu rurakashapa qichqalanpi pata karan chay-
man, chay patamantana itakunanllapapaq.
30 Piru ashwan Jesusqa chaynu ruranayatinllapamapis
ĉhaypinllapata pasar riran.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran
(Mr 1.21-28)

31 Jesusqami riran Galileapa pwiblun Capernaumman.
Chaymi samana diyakunapiqa runakunata yaĉhachiq.
32 Chaynu yaĉhachikutinmi kusa dispantakashalla kidaql-
lapa. Chaqa kusata paylla mantakur imami yaĉhachikuran.
33 Chay tantakananllapa wasipiqami, kayaq uk runa
dyablupa yarpuyninwan. Chayqami kusa jwirtita kaynu
qayĉhakuq:
34 —¡Ay! Nazaretmanta Jesús, ¿imapaqtaq nuqakunaman
yakapakanki? ¿Ima, chinqachimaqllapachu shamushayki?
Nuqaqami riqsishuni. ¡Qamqami Dyuspa Santu Wamran
kanki! nir.
35 Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuynin-
taqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarquy kay runamantaqa!
Chaynu Jesús nitinqami, chay dyablupa yarpuyninqa
yarquranna runamantaqa. Tukuy runakunapa naypanpimi
chay runataqa ratachir mana imanachirlapischu yarquran.
36 Chayta rikarmi, tukuyla runakuna kusa dispan-
takashalla ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuyaqllapa:
"¿Ima rimaykunataq kaykunaqa? Chaqa pudirninwan kusata
paylla mantakur, imami willan dyablu chay runamanta
yarqunanpaqqa. ¡Chaynu willatinmi paykunaqa yarqun!"
37 Chaynu nir rimatinllapami tukuyla chay lugarpa pwibli-
tunkunapi Jesuspaqqa kusalata rimaqllapa.

Jesusmi allicharan Simón Pedrupa swigranta
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Jesusqa tantakananllapa wasimanta yarqurqa, rir
yaykuran Simonpa wasinman. Chaypimi Simonpa swigran
qishaq kusa rupapi karan. Chaymi Jesusta rugaranllapa
alliyachinanpaq.
39 Jesusqami payman qimikar chay rupataqa wakaq tukuy
niran. Chaynu nitinmi chay rupaqa dijaranna. Chayman-
tami ashwan chay kutilla, warmisitaqa sharikur paykunata
qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Rupay chinqatinnaqa, tukuy riqchaq qishaywan
kaqninkunata Jesusman apamuranllapa. Chaymi
makinkunata paykunapa ananman ĉhurarlla allicharan.
41 Chaynullami achka runakunamanta dyablupa
yarpuyninkunapis yarquran, kaynu qayĉhakur:
—¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki! nirlla.
Chaynu nitinllapami Jesusqa anyar, mana dijaranchu ri-
mananllapapaqqa. Chaqa chay dyablupa yarpuyninku-
naqami yaĉhayaranllapa payqa Dyuspa Akrashan Cristun nir.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuran
(Mr 1.35-39)

42 Chaymanta allaqnin achkiyayatinnaqa Jesusqa sharir,
chay pwiblumanta lluqshir riran chunllaq lugarmanna. Piru
runakunami kusalata maskar rir, ĉharanllapa pay kayashan-
manqa. Chaymi Jesustaqa chaylapi kidananta munaranl-
lapa, ama rirnachu.
43 Chaymi Jesusqa niran:
—Ashwanmi Dyusqa imanumi mantakun nir shumaq
rimananta uklaw pwiblukunapipis yaĉhachikunaypaq kani.
Chaqa chaypaqmi shamusha kani nir.
44 Chaynumi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananl-
lapa wasikunapi, Galilea lugarkunapi ima Dyuspa shumaq
rimanantaqa yaĉhachikur puriyaran.

5

Kusa achka piskaduta ayparanllapa
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Uk diyapimi, Jesusqa Genesaret quĉhapa manyanpi
karan. Chaymanmi kusala achka runakuna, Dyus nishanta
yaĉhachikutin uyakuyta munashanrayku tantakamur limpu
kiĉhkichiranllapa.
2 Chaymantami Jesusqa rikaran ishkay yaku karrukunata
quĉhapa rurinpi kaqta. Chay yaku karrukunaqami shinala
karan, piskadukuqkuna atun shikranllapata paqaq ishkis-
hanrayku.
3 Chaymi Jesusqa iqaran uk yaku karruman. Chayqami
Simonpa karan. Chaymi Simontaqa mañaran, yaku karrunta
ashlila yakukaq sikpachinanpaq. Chaypinami Jesusqa tar,
tukuy chaypi kaqkunataqa yaĉhachiran.
4 Chaymanta rimar tukchirnaqa Simonta niran:
—Kay yaku karruykitaqa quĉhapa mas ĉhaypinkaqman apar,
chaymanta chay atun shikraykillapata itakuyllapa piskaduta
aypanaykillapapaqqa, nir.

5 Simonqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuy tuta piskadukurmapis, manami uklamatapis aypashachu kanillapa. Piru qam nimashaykinullami atun shikrayllapakunataqa yakuman itashaq.
6 Chaynu Jesús nishannulla rurarqami, allipla achkata piskadutaqa ayparanllapa. Chaymi atun shikrankunamapis llikikayaranna.
7 Chaymantami chay uk yaku karrupi piskadukuq masinkunata qayaran shamur yanapananllapapaq. Chaymi ishkantin yaku karruman untachitinllapami, ashwan ishkantin yakumanqa chinqayaranllapana kusala achka piskadu kashanrayku.
8 Chaynu milagruta rikarqami Simón Pedruqa, Jesuspa naypanlapi qunqurikur, kaynu niran:
—Taytituy, ¡nuqami kusala uchasapa kani! ¡Chaymi rugashayki rikunaykipaqna naypaymantaqa! nir.
9 Chaynuqami Simonqa niran, wakinninkunawan kusala achka piskaduta aypashanrayku manchakusha kar.
10 Chaynullami Zebedeupa wamrankuna Santiaguwan Juanpis kusalata manchakusha karanllapa. Paykunami Simonpa kumpañirun karanllapa. Piru Jesusqa Simontaqa niran:
—Ama manchakuychu. Ashwanmi kananmantaqa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir tantanki nir.
11 Chaynu Jesús nitinqami, chay kutilla yaku karrunllapataqa quĉhapa manyanman apar, tukuy imanllapata dijar, utqaylla riranllapa Jesuswanna.

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Uk diyapi Jesús uk pwiblupi katin, ĉharan uk kusa qishaq ismuyaq kwirpuyjun runa. Chaypimi Jesusta rikarqa, pachakaman pukĉhirar kaynu nir rugaran:
—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.
13 Chaymantami Jesusqa makinwan kamar, kaynu niran:
—Munayanimi alliyanaykita. ¡Kananlla alliyay! nir.
Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyaran qishayninmantaqa.
14 Chaymi Jesusqa niran:
—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kurakunaman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.

15 Chaynu upallala kananta munatinmapis, Jesuspaqqa
kusa achka runakunana yaĉhayaranllapa, payqa imatapis ru-
rayta puytin nir. Chaymi kusa achka runakuna Jesusmanqa
tantakaqllapa, qishayninkunamanta alliyananllapapaq.
16 Piru Jesusqa paykunamanta ashur chunllaq lugarkuna-
man riq Taytanman mañakuq.

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

17 Uk diyapi Jesús yaĉhachikuyatin, chaykunapiqa tayaranl-
lapa wakin fariseo runakuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqa shamusha karanllapa,
Galileapa, Judeapa, Jerusalenpa tukuy pwiblunkunamanta.
Dyuspa pudirnintaqami rikayaranllapa, Jesús qishaqkunata
alliyachitin ima.
18 Chaymantaqa ĉharanllapa runakuna uk paritapi mana
kuyuyta puytiq runata apar. Wasipa rurinman yaykuchirmi,
Jesuspa naypanpi usurachinayaranllapa.
19 Piru mana maytapis yaykuchiyta puytiqllapachu, kusa
unta runakuna katinllapa. Chaymi iqaranllapa wasipa anan-
man. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkuta rurar,
chaylata chay mana kuyuyta puytiq runataqa ishkichiranl-
lapa Jesuspa naypanmanqa.
20 Chaymantaqa Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir
yaĉharqa, kaynu niran:
—Taytituy, tukuy uchakushaykikunamanta pir-
dunashushana kani nir.
21 Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseukunaqa yarpupakuq
qallariranllapa: ¿Imataq payqa chaynu rimananpaqqa?
Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchu
chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa
puytin nir.
22 Piru Jesusqami yaĉhayaran, imatami chay runakunaqa
yarpuyan nirmapis. Chaymi kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa?
23 ¿Imataq mas trabajusu ruranaypaq, ‘Uchaykikunaman-
tami pirdunashuni’ ninaypaq, manaqachu ‘Sharir puriy’, ni-
naypaq? ‘Uchaykikunamanta pirdunashuni’ nitiyqa, qamku-
naqa mana kriyinkillapachu.
24 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta
Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin
uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.

Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun
runataqa niran:

—Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.
25 Chaynu Jesús nitinlami tukuypa naypanpi das sharir, chay usurayashan paritanta apar riran wasinman, Dyusta alabaqnu.
26 Chaynu chay milagruta rikarmi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla kidar, Dyusninchiktaqa alabaranllapa kaynu nir: “Kananqami kusa ukman shumaqkunata rikashanchikllapa” nir.

Jesusmi Levita qayaran
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

27 Chaymanta Jesusqa waqtaman lluqshirqa, rikaran Romapaq impwistuta kubrakuq runata. Payqami shutiq Leví. Payqami chay impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesús rikarqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
28 Chaynu nitinqa Leviqa sharir, tukuy iman kaqkunata chaypi dijarna, Jesuspa pullan riran.
29 Chaymantaqami Leviqa wasinpi ruraran uk fyistata, Jesusrayku. Chaymi achka wakinnin Romapaq impwistuta kubrakuqkunapis wakin runakunawan pulla misapi tayaranllapana.
30 Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa piñakur, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa anyaqnulla, kaynu niran:
—¿Imapaqtaq mikunkillapa, upyankillapa, chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa? nir.
31 Chaynu nitinllapami, Jesusqa paykunataqa niran:
—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa.
32 Chaqa nuqaqami mana, chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir, uchanllapata dijarna washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33 Kaynumi Jesustaqa niranllapa:
—Juanpa yaĉhakuqninkuna, fariseukunapa yaĉhakuqninkunapis kusata ayunar, Dyusman mañakunllapa. Piru qampa yaĉhakuqnikikuna-shuypaqa maydiyapis mikunllapa, upyanllapa ima.
34 Jesusqa paykunataqa niran:

—Qamkunaqachu uk kasaraq runa chayllapiraq katinqa chay pullan kaqkunata, ¿‘Ayunay’ ninkimanllapa?

35 Piru chay kasarasha rinanpaq urami ĉhamunqana. Chaynu ritinna-shuypaqa ayunanqallapana.

36 Chaynullami Jesusqa kay kumparasyunkunatapis parlaran:

“Manami mayqanpis uk mushuq raĉhpata kuchur, makwa mudananta rimindanchu. Chaqa chaynu rurarqami yanqallana chay mushuq raĉhpataqa dañayan. Chaynullami chay mushuq raĉhpawan, makwa raĉhpata rimindashaqa mana shumaqnachu kidan.

37 Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qara kapachutaqa llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman.

38 Chayraykumi, ubapa yakun mushuq binutaqa mushuq qara kapachumanna itaypaq.

39 Nishaykillapapis: Mayqan runapis ubapa yakun binu byijuyashata upyayarqa, mananami chay ubapa yakun mushuq binutaqa upyaytaqa munannachu. Chaqa ninmi: Chay byijuyasha chaymi, kusala mishki nir”. *

6

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Uk diyami samana diya katin, Jesusqa riyaran tarpukashakunapa rurinta. Chaymi, yaĉhakuqninkuna riqnuqa trigupa ispigankunata pitir qaqur murintaqa mikuyaqllapa.

2 Chaymi chaymantaqa, wakin fariseo runakunaqa kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq chay samana diyapi mana ruraypaqkunataqa, rurankillapa? nir.

3 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, uk kuti gubyirnu David wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?

4 Chaqa Davidmi wakinninkunawan Dyusta aduranllapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa kaq turtillankunata

* **5:39** Jesusmi ruraran kay kimsa kumparasyunta fariseo runakunapa unay yaĉhayninkunawan paypa mushuq yaĉhayninqa mana chayllachu nir. Chaynulla chay fariseupa unay yaĉhayninkunata yaĉhakushakunaqa chaynu yaĉhakusha kar Jesuspa mushuq yaĉhachikuynintaqa mana munanllapachu.

aypar mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay tur-
tillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.
5 Jesusqami niranpis:
—Dyusmanta Shamuq Runami, chay samana diyapiqa
imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niytaqa
puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Qashanmi uk samana diyapi, Jesusqa tantakananllapa
wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaypimi karan uk
runa allilaw makin wiqru.
7 Piru chaypiqami Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, chay fariseo runakunaqa kusalata Jesustaqa
chapar ninakuyaranllapa: “¿Ima kay samana diyapichu
alliyachiyanqa wak wiqru makiyjun runataqa? Chayta
ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa” nir.
8 Piru Jesusqa yaĉharan imatami yarpuyanllapa nirmapis.
Chaymi, chay wiqru makiyjun runataqa niran:
—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.
Chaynu nitinqa chay runaqa das sharan.
9 Chaymi Jesusqa chay runakunataqa niran:
—Ma tapushaykillapa, samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu
ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla
¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha
wanunanpaq?
10 Chaynu nirnaqa, tukuy chay ridurninpi kaqkunata cha-
par, chay wiqru makiyjun runataqa, niran:
—Makikita chutarachiy.
Chaynu nitinmi, chay runaqa nishannullata ruraran.
Chaymi makinqa allinna kidaran.
11 Piru chay runakunaqami ashwan kusalata piñakur ni-
nakuranllapa: “¿Imatataq Jesustaqa rurashunllapa?” nir.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

12 Chay diyakunapimi, Jesusqa riran uk sirkaman mañakuq.
Chaymi tukuy tuta Dyusman mañakuyar yurqaran.
13 Chaymanta achkiyatinnaqa, tukuy yaĉhakuqninkunata
qayamur dusilata akraran. Chaymi paykunataqa niran:
“Apustulniykunana kankillapa” nir.
14 Kaykunami karanllapa:
Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.
Ukqa karan Simonpa uknin Andrés.
Wakinkunaqa karanllapa:
Santiago,
Juan,

Felipe,
Bartolomé,
15 Mateo,
Tomás,
Alfeupa wamran Santiago,
Simón Zelote,
16 Santiagupa uknin Judas * ima.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran wanuchinanllapapaqqa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran
(Mt 4.23-25)

17 Chaymanta Jesusqa chay sirkamanta paykunawan ishkimurqa, uk pampapi kidaranllapa. Chaqa chaypiri tukuy yaĉhakuqninkuna chaynulla kusala achka runakuna karanllapa. Paykunaqami shamusha karanllapa, Judeamanta, Jerusalenmanta, mar manyan Tirumanta, Sidonmanta ima Jesusta uyakuq, chaynulla qishayninllapamanta alliyananllapapaq ima.
18 Chaymi chay dyablupa yarpuyninwan kaqkunapis alliyaqllapa.
19 Chaynumi Jesustaqa tukuyla kamanayaqllapa alliyananllapapaq. Chaqa tukuy payta kamaqkunataqari pudirninwan alliyachiq.

Dyuswan kusa shumaq kaqkuna, llakiypaq kaqkuna
(Mt 5.1-12)

20 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata chapar kaynu niran:
"Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna mana imayjun kaqkunaqa.
Chaqa qamkunapaqnami Dyuspa mantakuyninqa.
21 Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna kanan mallaqnaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami untana mikunkillapa.
Kusa shumaqmi kankillapa, kanan waqaqkunaqa.
Chaqa maydiyaqami aligriyar asikunkillapana.
22 Kusa shumaqmi kankillapa Dyusmanta Shamuq Runarayku
mana allinpaq riqsishutinllapa, ĉhiqnishutinllapa,
mana munar mana pullakushutinllapa,
musyashutinllapa imaqa.
23 "Chaynu rurashutinllapamapis, unaq syilupi Tayta Dyuspa pullan kusa shumaqtana kawsashaq nir yaĉhar, kusata aligriyankillapa. Chaqa imanutaq qamkunata qischashunllapa, chaynullami chay runakunapa

* **6:16** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.

rukunkunapis Dyuspa unay rimaqninkunatapis
qischaranllapa.
24 Piru akaw qamkuna kanan kusa imayjun kaqkuna.
Chaqa kananllami kusata aligriyashaykillapana.
25 Akaw qamkuna kanan kusa unta mikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami mallaqnankillapa.
Akaw qamkuna kanan kusata asikuqkuna.
Chaqa maydiyaqami kusalata llakir waqankillapana.
26 Akaw qamkuna kanan tukuypaq kusa alabakasha
kaqkuna.
Chaqa chaynullami unay rukuykillapakunapis, Dyuspa
mana chiqap rimaqninkunatachu alabaranllapa.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa
(Mt 5.38-48; 7.12)

27 "Piru qamkuna uyakumaqkunatami nishaykillapa:
Ĉhiqnishuqkunatami llakipayllapa. Chaynulla chay
qischashuqkunawanpis allinlata rurayllapa.
28 Mayqan qamkunapaq mana allinta rimatinllapapis,
shumaqta willayllapa. Chaynulla imapaq uchachar qis-
chashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq.
29 Mayqan uklaw qaqllaykipi takashutinllapaqa, uklaw-
tapis rikachiyllapa. Mayqan punchuykita kitashutinmapis,
dijay kamsaykitapis apanqa.
30 Mayqanpis imalata mañakushutinpis, quy. Chaynulla
mayqan imaykita kitashutinpis, amami mañankillapachu
tikrashunanllapapaqqa.
31 Chaynumiri ukkuna qamkunawan shumaq kananta mu-
narqa, qamkunapis chaynulla paykunawanpis kayllapa.
32 "Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa
¿imanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta
mana kasuqkunapismi, payta llakipaqkunalataqa
llakipanllapa.
33 Chaynulla qamkunata allinta rurashuqkunalawan
allinta rurarllapaqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq
kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapis chaynuqa
ruranllapa.
34 Qamkuna, mayqanta imalata pristatiyqami kutichi-
mayanqa nir yarpur pristarqa, ¿imanuri Dyuspaqqa shumaq
kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapismi pris-
tanakunllapa, imalawan kutichinakunanllapapaqqa.
35 Chayrayku ashwan chay ĉhiqnishuqkunataqa masta
llakipayllapa. Chaynulla allinlata paykunawanqa
rurayllapa. Chaymi imata pristarpis, ama yarpunkillapachu:
Imalawan kutichimayanqa nirqa. Chaynu rurarllapaqami
mana tukukaq imaykillapatana tarikunkillapa. Chaynulla

unaqpi kawsaq Dyusninchikpa wamrankunana kankillapa.
Chaqa Dyusqami, mana payta yarpuqkunata, chaynulla
mana allin kaqkunamatapis kusata llakipan.
36 Chaymi qamkunapis llakipakuyllapa, imanutaq Tay-
tanchikllapa Dyuspis kusata llakipakun chaynu.

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu
(Mt 7.1-5)

37 "Amami ukkunata rikar yaĉhankillapachu, Dyus
qamkunatapis ama rikar yaĉhashunanllapapaq. Chaynulla
ama ukkunata uchachayllapachu, Dyus qamkunatapis ama
uchachashunanllapapaq. Ashwanmi pirdunanakuyllapa,
Dyus qamkunatapis pirdunashunanllapapaq.
38 Ukkunatami quyllapa, Dyus qamkunatapis qushu-
nanllapapaq. Payqami kustalnikillapapi qushunqallapa
imakunatapis allita midikashatana. Chaymi ĉhaspir ĉhaspir
untachimunqa kustalnikillapamanqa. Chaynu qamkuna
ukkunata imakunawan yanapashaykillapanullami, Dyusqa
qamkunatapis yanapashunqallapa".
39 Jesusmi kay kumparasyuntapis niran:
"¿Puytinmanchu syigu runa, uk syigu masinta kaylata kay-
lata rishun niyta? ¿Manachu ishkantinllapa ima uĉhkukunaman
ratanmanllapa?
40 Chaynumiri uk yaĉhakuqpis mana maschu
yaĉhachiqninmantaqa. Chaymi maydiya allita yaĉhakurpis,
yaĉhachiqnin yupayllana kanqa.
41 "¿Imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta
rikaq ĉhurakanki, qampa nawikipi atun qiru tayan chayta
naypaqta mana lluqshichirqa?
42 Qampa nawikipi atun qirupaq mana kwintachakarqa,
¿imapaqtaq uknikita ninki: 'Ukniy, dijamay nawikipi kaq
usulta lluqshichishaq' nirqa? Kusa allin tukuq runa, qampa
nawikipi atun qirutaraq puntataqa lluqshichiy. Chaynuqami
allita rikarna, uknikipa nawinpi usul kaqtaqa lluqshichinki.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik
(Mt 7.17-20; 12.34-35)

43 "Allin qiruqami mana puytinchu mana allinta puquy-
taqa. Chaynulla mana allin qirupis manami allintaqa
puquyta puytinchu.
44 Chaymi tukuy qirukunata puquyninmanta riqsinchik.
Chaqa iguspa puquynintaqami mana kashakunamantachu
pallanchik. Chaynulla ubapa puquynintapis manami
sarsakunamantachu pallanchik.
45 Chaynumi allin runakunapis allin kaqkunalata riman
allinkunala shunqunpi kashanrayku. Piru chay mana
allin runaqami mana allin kaqkunalata riman, tukuy mana

allinkunala shunqunpi kashanrayku. Chaqa mayqanpis shunqunpi kashanllatami, rimanllapa.

Ishkay wasipa simintun
(Mt 7.24-27)

46 “¿Imapaqtaq qamkunaqa ‘Amituy Amituy’ nimankillapa, nuqa nishaykunata mana kasurqa?
47 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyamar nuqa nishayta kasur ruraqkunaqami kaynu yupay.
48 Uk runami wasinta shachinanpaq puntataqa kusa rurita simintuta rajar, rumipa ananmanta shachiran. Chaymanta riyu untamur, chay wasipi wipyakarpis mana kuychiylamatapis puytiranchu. Chaqa kusa alliri shasha karan.
49 Piru mayqanpis uyamar chay nishaykunata mana kasuqqami, uk runa mana simintuta rajarchu allpa analanpi wasinta shachiran. Chaymanta riyu untamur chay wasipi wipyakatinqa, chay wasiqa limpu limpu pampalla rataran chay yupay”.

7

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa uk sirbikuqninta
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

1 Chaymanta chay runakunata willar tukchirnaqa, Jesusqa riran Capernaúm pwibluman.
2 Chaypimi Romamanta suldadukunapa uk mantaqnin karan. Paypa kusala munashan sirbiqninmi allipla qishaq karan wanuypaqna.
3 Chaymi chay runaqa Jesuspaq rimaqllapata uyaparan. Chaymantami, Israel runakunapa ruku mantakuqninkunata rugar kaĉharan, Jesusta rir willatinllapa shamur sirbiqninta allichananpaq.
4 Chaymi paykunaqa Jesusman rir qimikarqa, kusalata rugaranllapa kaynu nir:
—Taytituy, allinmi kanqa chay suldadukunapa mantaqnintaqa llakipanaykipaq.
5 Chaqa payqami nasyunninchikta kusalata munan. Chaynullami chay tantakanayllapa wasimatapis rurachikuran nir.
6 Chaynu nitinmi Jesusqa riran paykunawan. Piru wasiman shipchayatinllapanaqa, chay suldadukunapa mantaqninqa amigunkunata kaĉhamuran kaynu nir Jesusta willananllapapaq:
“Taytituy, amami piñakunkichu. Chaqa nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi, mana allinchu rir wasiyman yaykunaykipaqqa.

7 Chayraykumi mana nuqallaqa riyta puytiraychu rugashuqqa. Chaymi kaylamanta niy, sirbikuqniyqa alliyananpaq.
8 Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis 'Riy' nitiyqa, rin. Ukta 'Shamuy' nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis, imata ruranapaq kaĉhatiypis ruran" nir.
9 Chaynu nishanta uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla kidaran. Chaymi chay runakuna ikinta riqkunaman tikrakar, niran:
—Nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani.
10 Chaymanta chay mandadu rishakuna wasiman tikrakarqa, chay sirbikuqta allintana tariranllapa.

Byudapa wamranta Jesús kawsachimuran

11 Chaymantaqa Jesusqa riran uk pwiblu Naín shutiqman. Paywanqami achka yaĉhakuqninkuna, chaynulla kusa achka runakuna ima riranllapa.
12 Chaynu rir pwibluman ĉhayarllapanaqa rikaranllapa uk byudapa uklayla wamran wanushata chay pwiblumanta kusala achka runakuna apaqllapata.
13 Chayta rikarmi Jesusqa, chay warmisitapaq kusalata llakir kaynu niran:
—Ama waqaychu mamitay nir.
14 Chaynu nir wanushaman qimikar kamatinmi, chay apaqkunaqa yarachiranllapa. Chaymi Jesusqa chay wanushataqa niran:
—Wamra, qamtami nishuni ¡kawsamuy! nir.
15 Chaynu nitinqami chay wanushaqa kawsamur tar rimaqna qallariran. Chaymantami Jesusqa chay wamrataqa mamanwanna dijaran.
16 Chayta rikarmi, tukuyla chaypi kaqkunaqa alliplata dispantakar Dyusta alabaranllapa, kaynu nir: "Dyusninchikpa kusa shumaq rimaqninmi rikarisha nuqanchikkunaman". Chaynulla "Dyusninchikmi shamusha pwiblunta yanapaq" nir ima.
17 Chaynu Jesús rurashankunataqami, tukuy chay Judeapa lugarninpi yaĉharanllapana.

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman (Mt 11.2-19)

18 Juanqami yaĉharan tukuy chay pasashankunata, yaĉhakuqninkuna parlasha katin. Chaymi ishkay yaĉhakuqninkunata qayar,

19 kaĉharan Jesusta tapunanllapapaq: “Qamchu Dyusmanta shamunanpaq karan chay kanki, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa” nir.

20 Chaynu kaĉhatinllapaqa, chay mandadu rishakunaqa Jesusman qimikar tapuranllapa kaynu nir:

—Shutichikuq Juanmi kaĉhamashallapa tapushunayllapapaq qamchu kanki Dyusmanta shamunanpaq karan chayqa, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa nir.

21 Chaynu nitinllapami, Jesusqa chay kutilla achka qishaqkunata allicharan, chaynulla qischakayninkunamantapis. Chaynulla dyablupa yarpuyninwan kaqkunata allicharan, syigukunatapis nawinkunata allichatin rikakuranna.

22 Chaynu chaykunata rurarnaqa, Jesusqa niran chay tapuqkunataqa:

—Rir Juantaqa willayllapa tukuy rikashaykillapata, uyapashaykillapata ima. Willayllapa:

Syigukunatapis rikakuchin,
kujukunatapis alliyachitin purinllapa,
ismuyaq aychayjunkunatapis allichan nir.
Chaynulla upakunatapis uyakuchin,
wanushakunatapis kawsachimun,
chay mana imayjun kaqkunatapis willan imanu washakananllapapaqpis, nir ima.

23 Chaynulla willankillapapis: ¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin! nir.

24 Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq runakunata qallariran Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:

“¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa chay chunllaq lugarmanqa? Imanutaq uk runa mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata wayra wakman kayman kuyuchiq yupay, ¿chayta rikakuqchu riraykillapa?

25 ¿Manaqachu uk runa kusala ĉhaniyjun mudanata, mudakushata rikakuq riraykillapa? Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu mudakur paykuna munashanllapakunalata rurar taqkunaqami, chay gubyirnupa wasinkunalapi tanllapa nir.

26 Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspaq rimaq runata rikaq? Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa mas intrachikuqta rikaq riraykillapa.

27 Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu niq:

‘Nuqami qampa naypaykita ukta kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa chaynu qampaq
yaĉhachikunanpaq’ nir.
28-29 Nishaykillapapis: Tukuy runakunamanta manami Juan
yupay kusa allinla runaqa kashachu uklamapis. Chaqa tukuy
runakuna, wakin impwistuta kubrakuqkunamapis, Juan ri-
matin uyakurqa, kwintata qukaranllapa paykunata Dyusqa
chiqapta yanapayanqallapa nir. Chaymi paykunaqa Juan
shutichikutinqa, kasur shutikuranllapa. Ashwan kananqa
Dyusninchikpa mantakuyninpina mana kwintachaypaqla
chaykunaqa, mastana intrakanllapa Juanmantaqa.
30 Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkuna-shuypaqa, mana kriyinaranllapachu
imanumi Dyus chiqapta yanapayanqa nirmapis. Chaymi
paykunaqa Juan shutichikutinpis mana kasur mana shutiku-
ranllapachu”.
31 Chaymi Jesusqa niranpis:
“¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi runakunataqa?
¿Imakuna yupaytaq paykunaqa?
32 Kay runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu
qayapanakunllapa chay yupay: ‘Kinakunatami waqachi-
rayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykillapachu.
Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana
waqaraykillapachu’ ninakun chaykuna yupay.
33 Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq
Juan shamur kusata ayunatin, chaynulla mana binuta upyat-
inqa niraykillapa: ‘Juanqami dyablupa yarpuyninwan’ nir.
34 Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy
upyatiy-shuypaqa qamkunaqa ninkillapa: ‘Kusala amryintu,
upyalun, chaynulla Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa,
uchasapa runakunapa amigun’ nir ima.
35 Piru nuqapi kriyishanllaparayku Dyus munashanta ru-
rar kawsaqkunami intrachikunllapa nuqaqami chiqapta
Dyusmanta shamusha kani nirqa”.

Jesusmi, fariseo runa Simonpa wasinpi

36 Chaymantaqa uk fariseo runami Jesustaqa kunachiran,
wasinman rir mikunanpaq. Chaymi Jesusqa chay fariseupa
wasinman yaykur misaman taran.
37 Nataq chay pwiblullapimi kaq uk kusa uchayjun warmi.
Paymi yaĉharan Jesusqashi chay fariseo runapa wasinman
mikuq ĉhasha nir. Chaymi alabastru butillitapi kusa mishki
mutkiypaqla yakituta charikur ĉharan.
38 Ĉharqa, kusalata waqar Jesuspa ĉhakinpa yatanlaman
tar, chay waqayninwan Jesuspa ĉhakintaqa paqaq qallariran.

Chaymantaqa aqchanwan chakichir ĉhakinta muchar salaran chay mishki mutkiypaqla yakituwanqa.

39 Chaymi chay fariseo, Jesusta qaraq apasha karan chayqa, kaynuta yarpuran: Chiqapta kay runa Dyuspa rimaqnin karqa kwintata qukanman, imanu warmi karmi chaynu rurayan nirmapis. Yaĉhayanmanmi kusa uchayjun warmi nir.

40 Chaymi Jesusqa niran:

—Simón, kayta willashayki.

Chaynu nitinqa, chay fariseuqa niran:

—Willamay Yaĉhachikuq Taytituy.

41 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:

—Ishkay runami dibiyaran uk runa pristasha karan chayta. Ukqa kinyintus dinaryuta dibiyaran. Nataq uknin-shuypaqa sinkwinta dinaryulata dibiyaran.

42 Chaymi mana pagrayta puytitinllapaqa, chay pristasha karan chayqa llakipar mana kubrarannachu ishkantinta. Ma willamay Simón: ¿Chay ishkay runakunaqa mayqaynintaq chay qillayta pristasha karan chay runataqa mastaqa munayanqa?

43 Chaynu Jesús taputinqa, Simonqa niran:

—Nuqataqa yarpuchiman, chay masta dibiyatin llakipar mana kubraranchu chay paymi mastaqa munayanqa nir.

Chaynu nitinqa, Jesuspis niran:

—Chiqapta ninki.

44 Chaynu Simón nitinqa, warmiman Jesusqa tikrakar Simontaqa niran:

—¿Rikayankichu kay warmitaqa? Simón, nuqa wasikiman yaykamutiyqa, ĉhakiyta paqakunaypaqqa mana yakuta qumaraykichu. Piru kay warmisita-shuypaqa, ashwan ĉhakiyta waqayninwan paqar aqchanwan chakichishamapis.

45 Qamqami mana saludar muchamaraykichu. Piru kay warmisita-shuypaqa, yaykushaymanta-pacha mana shaykuq muchamasha ĉhakiylapi.

46 Chaynulla qamqa asaytiwan mana umaylamatapis salashaykichu. Piru kay warmisitaqami, ashwan ĉhakiyta salasha chay mishki mutkiypayla yakituwan.

47 Chayrayku nishuni, kay warmisitatami kusa achka uchankunamanmatapis llakipar pirdunani. Chaymi payqa kusata munaman. Piru mayqantapis ashlilata pirdunashaqa, mana yanqa munamanchikchu.

48 Chaymantaqa chay warmita niran:

—Uchaykikunamantaqami llakipar pirdunashuni nir.

49 Chaynu Jesús nitinqa, chay wakin chaypi kaqkunaqa paykunapura tapunakuq qallariranllapa kaynu nir:

“¿Imataq kay runaqa uchanllapakunamanmatapis pirdunakunanpaqqa?”
50 Chaynu ninakuyatinllapaqa, Jesusqa chay warmisitataqa niran:
—Mamitay, chiqapta kriyimashaykiraykumi washakashayki. Qamnami rikunki nir.

8

Kay warmikunami yanaparan Jesusta

1 Chaymantami, Jesusqa puriran achka pwiblukunata, chaynulla taksha pwiblitukunata, yaĉhachikuqnu Dyuspa shumaq rimayninta washakarna paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq. Pullanqami dusi yaĉhakuqninkuna karan.
2 Chaynullami pullanqa karanpis chay warmikuna, dyablupa yarpuyninwan, ukman qishaywan kaqkunata allichashankunapis. Paykunaqami kaykuna karan: María. Paytami María Magdalena niqllapapis, Magdalamanta kashanrayku. Kay Mariamantami, syiti dyablupa yarpuyninkuna lluqshisha karan.
3 Chaynullami karanpis Chuza shutiq runapa warmin Juana. Kay Chuzami, Herodespa imankunata rikaq karan. Ukqami karan Susana; chaynullami wakin achka warmikunapis. Paykunami iman kaqlawanmapis yanapaq Jesustaqa.

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

4 Tukuy pwiblukunamantami kusala achka runakuna Jesús kayashanman tantakaranllapa. Chaymi Jesusqa kay kumparasyunta paykunataqa parlaran:
5 “Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman. Chaymanta shikwakutinqa wakin simillanqa nanman rataran. Chaymi saruĉharanllapa, chaynulla pariq kurukuna mikuran ima.
6 Wakin simillakunaqa rataran rumipa ananman. Chaymanta nasirnaqa, das chakiran yakurayku.
7 Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna pullan winar, limpu ĉhamitachiran.
8 Piru wakin simillakunaqami kusala shumaq pachaman ratar, nasimur puquran. Chaymi kada similla syinllata puqutin kusala achkata kusichakuran”.
Chaynu nirnaqami, kusa jwirtita kaynu niranpis: “Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa” nir.

¿Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunawan?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

9 Jesuspa yaĉhakuqninkunami tapuran:
—¿Ima nishaq niyantaq kay kumparasyunqa? nir.

10 Chaymi Jesusqa niran:
—Qamkunatami unay mana intrakaypaq kasha katinmapis, kananqa Dyusqa intrachishuyanllapa imanumi payqa mantakun nirmapis. Piru wakin runakunata-shuypaqami willani kumparasyunkunalawan. Chayna michka chapakurmapis ama rikakunanpaq, chaynulla michka uyakurpis ama intrakananllapapaq.

Jesusmi tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

11 "Kaynutami munan niyta chay kumparasyunqa: Chay simillaqami, Dyuspa rimaynin.
12 "Chay similla nanman ratasha nirqami intrachimanchik, Dyus rimashanta uyakutin chaymanta dyablu shamurqa yarpuyninpi purichiyashanta das qunqachin, amana kriyir washakananllapapaq nir.
13 "Nataq chay similla rumipa ananman rataran chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq. Chaymanta chay simillakuna mana allita ĉhupakusha yupaymi uk tyimpulapaq kriyir qischakarqa das paymanta ashun nir.
14 "Wakin simillakuna kasha ruriman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus rimashanta uyapaqkunapaq. Piru chay yarpupakushankuna, kusata imakunata munapashankuna, chaynulla munashanta rurashankuna imaqa, allmanta allmantaqa limpu ĉhamitachiq yupay mana dijanchu puqunanpaqqa.
15 "Piru simillakuna chay kusa shumaq pachaman rataran chaykunaqami intrachimanchik, chay allinla shunquyjun kar Dyus rimashanta uyakur imuraslapis allita kasur, kusalata puquq yupay kawsaqkunapaq nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk lamparawan
(Mr 4.21-25)

16 "Manami mayqanpis uk lamparataqa kachkanchu imawan pampananpaq manaqa paranpa ĉhakinman ĉhurananpaqqa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuran tukuyla yaykuqkunata achkirachinanpaq.
17 Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay kaqkunaqami, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita intrakanqallapa.
18 "Chayraykumi allita uyakuyllapa: Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqkunataqami masta intrachishaq. Piru chay mana intrakaqkunata-shuypaqami intrakayanina niyashanmatapis limpula qunqachishaq".

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Chaymantami Jesuspa mamanwan ukninkunaqa, ĉharanllapa chay maypiĉhi Jesús kayashanlawman. Piru kusala achka runakuna kashanrayku naypanman mana qimikayta puytiranllapachu.

20 Chaymi mayqanĉhi Jesustaqa kaynu nir willaran:

—Mamaykiwan uknikikunami chay waqtapi ministishuyan nir.

21 Jesusqa niran:

—Mayqanpis Dyus rimashankunata uyakur, chay nishannullata ruraqkunami, mamaywan ukniykunaqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Uk diyapi, Jesusqa uk yaku karruman yaykuran yaĉhakuqninkunawan. Chaymi paykunata niran:

—Rishunllapa quĉhapa uklaw manyanman nir.

Chaymi riranllapana.

23 Chaymanta quĉhata pasayatinllapaqa, Jesusqa punuran. Chaykamanqami, kusalata wayra rikarimuran. Chaymi chay quĉhamapis wakmanta kaymanta maqchikaq qallariran. Chayna, chay yaku karrumanqa yaku untaq qallaritin, yakuman chinqananlapaqna karanllapa.

24 Chaynu tukuyatinqa, Jesusta rikĉhachir kaynu niranllapa:

—¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yaĉhachimaqniyllapa! ¡Yakumanmi chinqayanchikllapana! nir.

Chaymi Jesusqa sharir, wayrawan yaku maqchikaqtaqa willatinla, limpu qasillaran.

25 Chaymanta yaĉhakuqninkunata niran:

—Ima, ¿manaraqchu allita kriyinkillapa? nir.

Piru paykunaqami kusata manchakushanrayku dispantakashalla, tapunakuyaqllapa: “¿Imanu runataq kayqa? Chaqa wayrawan yakumatapis willatinla, kasunari” nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan runa
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Chay quĉhata riyarqami, ĉharanllapa Galileapa naypanpi Gadara * shutiq lugarman.

27 Chaymi, Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan kaq uk runa yarqamur Jesusman qimikaran. Chay runaqami unayna mana

* **8:26** Wakin iskribikashakunapimi “Gerasa” nin.

raĉhpayjunnachu puriq, chaynulla mana wasipinachu taqpis.
Ashwanmi pantyunkunapina taq.
28 Chaymanta Jesusta rikarqa, kusala jwirtita qayĉhakur
paypa naypanpi qunqurir kaynu niran:
—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama
nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Rugashaykimi ama
qischamanaykipaq! nir.
29 Chaynuqami chay dyablupa yarpuyninqa niran, runa-
manta lluqshinanpaq Jesús anyashanrayku. Chaqa ku-
tir kutirmi chay dyablupa yarpuyninqa chay runataqa ay-
paq. Chaymi runakuna michka makinkunata, ĉhakinkunata
alli kadinakunawan watatinllapamapis chay runaqa pitiq.
Chaynumi ashwan chay dyablupa yarpuyninqa chunllaq lu-
garkunaman apaq chay runataqa.
30 Chaymi Jesusqa chay runataqa kaynu nir tapuran:
—¿Imataq shutinki?
Chay runaqa niran:
—Shutinimi ‘Legión’. †
Chaynuqami niran, dyablupa yarpuyninkuna paypi kusa
achka kashanrayku.
31 Chaymi chay dyablukunaqa, Jesusta rugaran ama chay
manchaypaq uĉhku ruriman kaĉhananllapapaqchu.
32 Chay sirkakunapimi achka kuchikuna shitqakuyatin,
chay dyablupa yarpuyninkunaqa Jesusta rugaran, chay
kuchikunaman yaykunanllapapaq. Chaymi Jesusqa yaykuyl-
lapa niran.
33 Chay dyablupa yarpuyninkuna chay runamanta
yarqurqa, chay kuchikunaman yaykuranllapa. Chaymi chay
kuchikunaqa kallpaq qallariran qaqata uray. Chaymanta
quĉhaman yaykur ĉhuqar wanuranllapa.
34 Chaymi chay kuchita michiqkuna, tukuy chay
pasashanta rikarqa, kallpar riranllapa chay pwiblupi
runakunata, chaynulla ĉhakrapi taqkunatapis parlaq.
35 Parlakutinllapaqa runakunaqa lluqshiranllapa rikaq
chay pasashankunataqa. Chaymanta Jesús kayashanman
ĉharqa, chay runataqa Jesuspa naypanpi yarpuyninpina, mu-
dakusha taqta rikar manchakuranllapa.
36 Piru chay tukuy ima pasashakunata rikaqkunaqa,
manyaqlla parlakuranllapa imanumi alliyaran chay runaqa
nirmapis.
37 Chaymi chay Gadara shutiq lugarmantaqa, tukuyla
runakunaqa Jesusta rugaranllapa, chaymantaqa rinanpaq
uklawta. Chaqa kusatari manchakuyaranllapa. Chaymi
Jesusqa yaku karruman yaykur riran.

† **8:30** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

38 Chay dyablupa yarpuyninmanta alliyasha chay runaqa,
Jesusta rugayaran paywan rinanpaq. Piru Jesusqami chay
runataqa kidananpaq kaynu niran:
39 —Riy wasikiman. Chayna parlakuy Dyus imanumi
llakipar yanapashusha nirmapis.
Chaymi chay runaqa rir parlakuran tukuyta chay
pwiblupiqa, imatami Jesús paypaq rurasha nirmapis.

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

40 Chaymanta Jesús chay quĉhapa uklawninmanta tikrakar
shamutinqa, chaypi kaq runakunaqa kusalata aligriyaranl-
lapa yarayashanllaparayku.
41 Chaymi, uk runa Jairo shutiq ĉharan. Chay Jairumi
tantakananllapa wasipi uk mantakuq kaq. Paymi Jesuspa
naypanpi qunqurikur rugaran wasinman rinanpaq.
42 Chaqa wanuypaqna karan chay runapa uklayla warmi
wamran kaqqa. Wamranqami dusi añuyjunna kasha kanqa.
Piru Jesusqami kusa achka runakunapa rurinta riyashan-
rayku, kusalata kiĉhkichiyaranllapa.
43 Chay runakunapa rurintami riyaran uk warmipis.
Chay warmimi dusi añupaqna yawarnin shamutin qishaq
karan. Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran
iman kaqninkunalamatapis. Piru manami mayqanpis
allicharanchu.
44 Kay warmisitami Jesuspa ikinlawta qimikar raĉhpanpa
manyanta kamaran. Chaynu kamatinlami, chay kutilla
yawarnin shamuqqa qasillaranna.
45 Chaymantaqa Jesusqa tapukuran:
—¿Pitaq kamamasha? nir.
Chaymanta tukuy “Mana mana” niyatinqa, Pedruqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kusala achka runakuna kashan-
raykumi, kiĉhkipi kumsashuyan ima nir.
46 Piru Jesusqami niran:
—Mayqanĉhi kamamasha. Chaqa nuqami kwintata
qukasha kani, pudirniy yarqusha nir.
47 Chaymanta chay warmiqa imanupis mana niyta
puytirqa, chukchukyaqnulla rir Jesuspa naypanpi
qunqurikuran. Chaymi tukuypa naypanpi rimaran imanumi
Jesuspa raĉhpanta kamarla alliyaran nir ima.
48 Chaymi Jesusqa niran:
—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina.
Chayraykumi aligrilana rikuy.
49 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa
wasipi mantakuq Jairupa wasinmanta uk runa ĉhar kaynu
niran:

—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiy-
nachu yaĉhachikuqtaqa nir.
50 Piru Jesusqa chaynu niqta uyarqa, niran:
—Ama manchakurchu, nuqalapi kriyiy. Chaymi wamrayk-
iqa alliyanqa nir.
51 Chaymanta Jesús wasiman ĉharnaqa, Pedruta, Santiaguta,
Juanta, chay wamrapa taytanta, mamanta imala rurimanqa
yaykuchiran.
52 Tukuymi waqayaranllapa chay wanushapaq llakir. Piru
Jesusqa niran:
—Ama waqayllapachu. Kay wamraqami mana
wanushachu, punuyanlami nir.
53 Chaynu nitinmi, tukuyla asiparanllapa paytaqa. Chaqa
yaĉhayaranllapari wanusha nir.
54 Chaymantami Jesusqa makinmanta aypar kusala
jwirtita rimar niran:
—¡Mamitay sharimuy! nir.
55 Chaynu nitinmi kawsamur, sharimuran. Chaymantami
Jesusqa kaĉhakuran qarananllapapaq.
56 Chaymi taytankunaqa, kusa dispantakashalla kidaranl-
lapa. Piru Jesusqa niran, ama mayqantapis parlananllapa-
paqchu, chay rurashankunapaqqa nir.

9

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Jesusqa tantaran tukuynin dusi yaĉhakuqninkunata. Chay-
mantami yaĉhayninta, pudirninta ima quran, tukuy dyablupa
yarpuyninkunata itakunanllapapaq chaynulla qishaykuna-
manta allichakunanllapapaq ima.
2 Chaynumiri yaĉhakuqninkunataqa kaĉharan Dyuspa
mantakuyninpaq yaĉhachikunanllapapaq, qishaqkunata
allichananllapapaq ima.
3 Kaynu nirmi kaĉharan:
“Nanpaqqami ama imalatapis aparchu rinkillapa:
Bastunta, alburjata, tantata, chaynulla qillayta,
mudakunaykipaq raĉhpaykillapa imamatapis.
4 Mayqan wasiman ĉharpis, chaymantaqa ama lluqshinkil-
lapachu, chay lugarmanta rinaykillapakaman.
5 Imanupi mayqan pwiblupi mana samachishunatinlla-
paqa, ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir lluqshir rinkil-
lapa. Chaynu rurarqami intrachinkillapa: ‘Manami nuqaku-
napa kwintaynachu. Ashwanmi qamkunapina kanqa’ nir”.

6 Chaynu nitinmi, paykunaqa riranllapana tukuy
pwiblitukunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu
chaynulla qishaqkunata allichaqnu ima.

Jesuspaqmi Herodes yaĉhanaran
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7 Chaymantami tukuy chay pasashankunapaq gubyirnu
Herodesqa uyaparanna. Piru mana yaĉhayaranchu imanumi
kanqa nirmapis. Chaqa Jesuspaqqa ukkunaqa niqllapa:
"Juan wanushanmanta kawsamusha" nir.
8 Ukkuna-shuypaqa niqllapa: "Dyuspa rimaqnin Elías
shamunanpaq karan, chay shamusha" nir. Chaynulla
wakinkunapis niqllapa: "Dyuspa unay uk rimaqninkuna
kawsamusha kanqa" nir.
9 Chaynu niyatinllapamapis, Herodesqa paylla niran:
"Chaqa nuqalla niray, Juanpa umanta pitinanllapapaqqa.
Chaynu katinqa ¿mayqantaq kanqaqa chay runapaq kusata
rimayanllapa chayqa?" nir.
Chaymi chiqapta yaĉhanar Herodesqa kusalata Jesustaqa
tariyta yarpuran.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

10 Chaymanta chay apustulninkuna tikrakamurqa
Jesustaqa parlaranllapa tukuy imakunata rurashanllapata.
Chaymi Jesusqa paykunalata apar riran Betsaida
pwibluman.
11 Piru runakunaqa, Jesusqa Betsaidapi nir yaĉharqa riranl-
lapa. Ĉhatinllapaqa Jesusqa samachiran. Samachirqa runaku-
nataqa willaran imanumi Dyus mantakun nir, chaynulla
paykunapa naypanpi qishaqkunata allicharan, ima.
12 Chaymanta limpu tardiyatinnaqa, Jesuspa dusi
yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar, kaynu niranllapa:
—Taytituy, runakunata willay rir chay shipchakaq pwib-
litukunaman, lugarkunaman ima mikunanllapata rantir
mikur samananllapapaq. Chaqa kay lugarpiqami mana
imapis kanchu nir.
13 Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran:
—Qamkuna qarayllapa, nir.
Chaynu Jesús nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Chaqa sinku tantitawan ishkay piskaditula kan. ¿May-
mantashi kay kwichka achka runakunapaqqa mikuymatapis
rantishunllapaqa?
14 Chaqa tukuyninqa chaypi kaqkunaqa ullqukunala
sinku mil (5,000) kasha kanqallapa. Piru Jesusqa
yaĉhakuqninkunataqa niran:

—Willayllapa chay runakunaqa tanqallapa sinkwinta, sinkwinta nir.
15 Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa tukuy runakunataqa samachiranllapa.
16 Chaymanta Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur, chaykunapaq payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chaykunataqa pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqkunata aypachinanllapapaq.
17 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllananllapakaman. Chaymantaqami chay tantapa chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanastata tantaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran (Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Uk diyapimi Jesusqa payla Taytanman mañakuyar, yaĉhakuqninkuna pullan katin, paykunataqa tapuran kaynu:

—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.
19 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakinshuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa unay rimaqnin kawsamusha kanqa nir.
20 —Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yaĉhakuqninkunataqa.

Chaymi Pedruqa niran:

—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa (Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Chaynu nitinllapaqami Jesusqa paykunataqa niran, ama mayqantapis willananllapapaqchu, chay yaĉhayashanllapataqa. Chaymi kaynu niranpis yaĉhakuqninkunataqa:
22 “Dyusmanta Shamuq Runataqami ruku mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima ĉhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.
23 Chaymantaqa tukuyta Jesusqa niran:

“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu waran waran nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.

24 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta
washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakan-
qallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku qischakar
wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
25 Piru mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tan-
takur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tanta-
kushanqa?
26 Chaymi nuqaqa nini, nuqamanta pinqakuqkuna,
chaynulla chay rimashaykunamanta pinqakuqkunaman-
taqa, nuqapis llipyalla pudirniywan shamurqa pinqakushaq
paykunamantaqa. Chaqa chay diyaqa shamushaq Taytaypa
kusala llipyalla pudirninwan, kusa allinla angelkunawan
ima.
27 Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi kawsaqkunaqa wakin-
llaqa Dyus mantakuqtaqa rikanqallapa manaraq wanu-
yarchu”.

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Chay parlashanmanta uchu diyamana pasasha katinqa
Jesusqa Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar rir iqaran uk
sirkaman, chaypi Dyusman mañakunanpaq.
29 Chaynu mañakuyatinqami Jesuspa qaqllanqa kusa ukman
shumaqpaq tikrakaran. Chaynulla raĉhpanmapis kusala yu-
raq llipya intirupaq tikrakaran.
30 Chaykamanmi ishkay runakuna rikarimusha Jesuswan
parlayaran. Chay ishkay runakunaqami Moiseswan Elías
karanllapa.
31 Chay paykunaqami kusa llipyaypa rurinpi shasha
parlayaranllapa, imanumi Jesús qischakar Jerusalenpi
wanuyanqa nir.
32 Pedruqa wakinninwan allipla punuypaq karmapis, al-
lipta shachinakur Jesuspa chay llipyaynintaqa rikakuranl-
lapa. Chaynulla Jesuswan ishkay runa parlaqtapis rikaran-
llapa.
33 Chaymanta chay ishkay runakuna Jesusmanta ashuy-
atinnaqa, Pedruqa Jesusman qimikar, kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikl-
llapa! Rurashaqllapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq,
ukta Moisespaq, ukta Eliaspaq nir.

Piru chaynu nirmapis Pedruqa mana yarpuyninpichu
chaynuqa rimayaran.
34 Chaynu rimanankamanqa puktay limpu pamparanl-
lapa. Chaynu puktay pampatinllapaqa alliplata manchaku-
ranllapa.

35 Chaymantaqa chay puktaypa rurinmantaqa Dyus kaynu
niran:
“Kaymi kusa munashay Wamrayqa. *
¡Paylatami kasunkillapa!” nir.
36 Chaynu chay rimayta uyapatinllapala Jesusqa payla
kasha karan chaypiqa. Piru chaynu katinmapis, chay tyim-
puqa, uyasha chaykunaqa mana imalatapis pitapis willaran-
llapachu, chay rikashanllapataqa.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

37 Chaymanta allaqnin diya unaq sirkamanta ishkimutinl-
lapaqa, Jesusta tariqqa kusala achka runakuna riranllapa.
38 Chaymi chay kusa achka runakunapa rurinmanta uk
runa, kusa jwirtita kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kusalatami rugashayki
rikanaykipaq kay uklayla wamrayta.
39 Chaqa paytami dyablupa yarpuynin aypar kusata
qayĉhachir atakita qur, shiminmantapis pusquta itakuchin.
Chaynulla kusata qischarmi kusa llakiypaqta dijan.
40 Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa
yarpuynintaqa itakunanpaq. Piru manami puytishallapachu
nir.
41 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla
mana allinta ruraqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishu-
nayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamku-
nawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuy wamraykit-
taqa nir.
42 Chaymi chay wamrata Jesusman qimitinnaqa, chay
dyablupa yarpuyninqa wamrataqa pachaman ratachir
atakita quran. Chaynu ruratinqa Jesusqa, chay dyablupa
yarpuynintaqa anyarlla itakur, chay wamrataqa allintana
taytanwan dijaran.
43 Chayta tukuyla rikaqkunami kusa dispantakashalla ki-
daranllapa, imanumi Dyusqa rurayta puytin nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Chaynu Jesús tukuy imata rurashanrayku runakuna
kusa dispantakashalla kanankamanmi, payqa
yaĉhakuqninkunataqa niran:
44 —Kay nishuyanillapa chayta allita uyakur ama qunqayl-
lapachu, Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman
qukuyanqallapa nir.

---

* **9:35** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Kaymi akrashay Wamrayqa” nir.

45 Chaynu nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaqa Dyusmi nisha karan amaraq intrakananllapapaqchu. Chaynullami manchakur Jesustaqa mana tapuranllapachu, imapaqmi chaynu rimasha nirmapis.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

46 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura willanakuq qallariranllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir.
47 Chaymi Jesusqa imatami yarpuyanllapa nir kwintata qukar, uk wamrituta paypa pullan shachir,
48 yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:

“Mayqanpis nuqapa shutiypi kay wamrituta shumaqta samachiqqami, nuqallatana samachimayan. Chaynulla nuqata samachimaq-shuypaqa, mayqanĉhi kaĉhamasha chayta samachiyan. Chaqa tukuy qamkunamanta mana kwintachaypaqla kaqmi, Dyuspaqqa kusa mas allinpaq riqsikasha kanqa”.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik
(Mr 9.38-40)

49 Chaymantaqa yaĉhakuqnin Juanqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanchu purin nir.
50 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Ama ‘Mana’ niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqanchikpa mana kuntranchik karqami, faburninchik kanqa nir.

Jesusmi Santiaguwan Juanta anyaran

51 Jesús syiluman rinanpaq tyimpu ĉhamuyatinnaqa, kusata animakur riran Jerusalén pwiblumanqa.
52 Chaymi wakinta kaĉharan naypaqta rir, Samaria lugarpa uk pwiblitunpi wasita tarir kamakachitinllapa chaylapi samananllapapaq.
53 Piru chay Samariamanta kaqkunaqa mana samachinaranllapachu, Israelmanta kaqkunawan mana piĉhunakuq kashanrayku. Chaqa paykunaqari yaĉharanllapa Israelmanta kar Jerusalenman riyan nir.
54 Chaymi yaĉhakuqninkuna Santiaguwan Juan chayta rikarqa, kaynu niranllapa Jesustaqa:

—Taytituy, ¿munayankichu [Dyuspa unay rimaqnin Elías rurashannulla] † nuqakunapis syilumanta nina shamunqa nitiyllapa, shamur paykunata rupachir tukchinanta?

55 Chaynu nitinllapami Jesusqa paykunalawman tikrakar anyaran [kaynu nir:

—Qamkunaqami mana allin yarpuyniyjun kashaykillaparayku mana yaĉhankillapachu imatami rimayankillapa nirmapis.

56 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami, mana runakunata chinqachinanpaqchu shamusha. Ashwanmi shamusha runakunata washananpaq].

Chaymantaqa riranllapa uk pwiblitumanna.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin
(Mt 8.19-22)

57 Nanta riyatinllapaqami, uk runa kaynu niran Jesustaqa:

—Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.

58 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.

59 Chaymantaqa ukta niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

Chaynu nitinmi chay runaqa niran:

—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.

60 Jesusqa niran:

—Chaqa mana nuqapi kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi dijay wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa. Ashwan qamqa rir yaĉhachikuy imanumi Dyus mantakun nir ima.

61 Qashan ukqa niran:

—Taytituy, nuqami pullayki rinayani. Piru puntataqa dijamay rishaq wasiypi kaqkunata ‘Rishaqna’ ninaypaq.

62 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Mayqanpis aradunpi aypakusha yapukuyar, ikiman chapakuqnu riqqami, Dyuspa mantakuyninpaqqa mana sirbinchu nir.

10

Jesusmi sitinta akrashankunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq

† **9:54** Masta intrakanarqa rikashunllapa 2 Reyes 1.10.

1 Chaymantami Amitunchik Jesusqa akraran sitinta *
runakunata. Chaynu akrarmi, ishkay ishkay kaĉharan paypa
naypantaqa, chay tukuy pwiblukunaman, lugarkunaman ri-
nanpaq karan chaykunaman.
2 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:

"Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru aykalami
trabajaqkunaqa. Chayraykumi chay kusichapa amunta
mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata, paykunana tan-
tananllapapaq nir. †
3 Riyllapana. Piru allita kwintata qukarmi rinkillapa.
Chaqa qamkunata kaĉhashurllapaqa uk uyshitakunata sur-
rukunapa rurinta kaĉhaq yupaymi kaĉhashuyanillapa.

4 "Amami apankillapachu qillayta purichina talqitata, al-
burjata, chaynulla uk llanqikunamatapis. Chaynulla nanku-
napi mayqanta saludarqa, amami maykaman parlar shankil-
lapachu.
5 Uk wasiman yaykurqa, naypaqtaqa saludakunkillapa
kaynu nir: 'Dyus yanapashutinllapami kusa shumaq kankil-
lapa kay wasipiqa'.
6 Chaynu nitkillapa, chaypi kaqkuna kusa shumaqta
uyakur intrakatinllapaqa, Taytanchik Dyusmi shumaqta
yanapanqa. Piru mana kasushutinllapa-shuypaqami mana
imapis kanqachu.
7 Chaynu chay wasipi kusa shumaqta uyakur intrakatinlla-
paqa, chayllapi kidankillapa. Chaymi chaypi mikunkillapa,
upyankillapa imalatapis qushutinllapaqa. Chaqa uk traba-
jaqqami pagrakayta puytin.

8 "Chaynulla uk pwibluman ĉhatkillapa shumaqta intrakar
samachishutinllapaqa, mikuyllapa imalatapis qarashutinlla-
paqa.
9 Chaypi qishaqkuna katinqa, allichar, kaynu ninkillapa:
'Dyuspa mantakuyninmi, shipchana qamkunapaqqa' nir.
10 Piru uk pwibluman ĉhatkillapa mana kasushutinllapaqa,
waqta kallikunaman yarqunkillapa, kaynu nir:
11 '¡Kay pwibluykillapapa allpankuna kay ĉhakiyllapapi
aypakushanmatapis qamkunapa naypaykillapapi
ĉhaspichikushaqllapa mana kasumashaykillaparayku! Piru
Dyuspa mantakuyninqami shipchana qamkunapaqqa' nir.
12 Nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqami chay
pwiblupaq kastiguqa kusala mas manchaypaq kanqa,
Sodomamanta runakunamanmatapis nir.

---

* **10:1** Wakin iskribikashakunapimi "Sitintay-dus" nin. † **10:2** Kusichananpaq chaykunaqami, Jesuspi tukuy manaraq kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu
(Mt 11.20-24)

13 “¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna rikanaykillapapaq rurasha kani, chay milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi, Sidón pwiblupi rurasha katiymaqa, paykunaqa aykapina Dyuspi kriyir uchankunata dijar, saqalla raĉhpankunata yakakur, uĉhpapa anan tasha kanmanllapa.
14 “Piru jwisyu diya ĉhamutinqa, qamkunapaq kastiguqa mas kanqa, chay Tiro pwiblumanta, Sidón pwiblumanmatapis.
15 Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna, ¿yarpunkillapachu washakar syiluman riyankillapa kanqa? nir. Ashwanmi qamkunaqa tukuy tyimpupaq kastigakanaykillapapaqna itakukankillapa.
16 “Chaqa mayqanpis qamkunata uyakushuqkunaqa, nuqatapis uyakumayan. Chaynulla qamkunata disprisyashurllapaqa, nuqatapis disprisyamayan. Nataq nuqata disprisyamar-shuypaqa chay kaĉhamasha chayta disprisyayanllapa”.

Jesús sitintata kaĉhashankunami tikrakamuranllapa

17 Chay sitinta runakuna rishakunaqa, tikrakamuranllapa kusa aligrila, kaynu nir:
—¡Taytituy, tukuy dyablukunapa yarpuyninkunata qampa shutikipi anyatiyllapaqami kasumanllapa! nir.
18 Jesusqa niran:
—Chiqaptami chaynu. Chaqa nuqami rikaray Dyus unaq syilumanta Satanasta itakamutin, uk rilampa yupay ratamuqta.
19 Chaynu dyablupa pudirnin kasushunanllapapaqmi pudirta qushurayllapa. Chaymi kulibrakunapa, alakrankunapa rurinpi puritkillapamapis mana imanachishunqallapachu.
20 Piru amami chay dyablupa yarpuyninta anyatkillapa kasushushanllaparaykulaqa aligriyayllapachu. Ashwanmi masta aligriyayllapa unaq syilupi shutikillapa iskribikashanrayku.

Jesusmi aligriyaran
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21 Chay kutillami, Jesusqa Santu Ispiriturayku kusalata aligriyar niran:
“¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa amun kanki. Chayraykumi alabashuni. Chaqa qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla kaq runakunata intrachishayki unay chay kusa yaĉhaq, kusa intrakaq runakunata pakar mana

intrachishaykitaqa. Chaynumiri Taytituy. Chaqa qammi chaynu kananpaqqa munashayki kasha” nir.

22 Chaynullami Jesusqa niranpis:

“Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq. Piru manami mayqanpis riqsimanchu Dyuspa Wamran kani nirqa. Ashwan Taytaylami riqsiman. Chaynulla manami mayqanpis Taytaytaqa riqsinllapachu. Ashwan nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini”.

23 Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunaman tikrakar paykunalata niran:

“Kusa shumaqmi kanqallapa, qamkuna kay rikayashaykillapata rikaqkunaqa.

24 Chaqa nishaykillapapis: Dyuspa achka rimaqninkuna, mantakuq runakuna ima, kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uyapayta ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaranllapachu chaynulla mana uyaparanllapalamapischu” nir.

Samariamanta runapaqmi Jesús kumparasyunta ruraran

25 Chaymanta Moisés mantakushanta uk kusata yaĉhar yaĉhachikuqmi, ima ninqashi nir, kaynu Jesusta tapuran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatana rurayman tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.

26 Jesusqa niran:

—¿Imatataq nin Dyus nitin Moisés mantakushanpiqa? ¿Imatataq liyiyanki?

27 Chaynu nitinmi chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:

—Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, jwirsaykiwan, yarpuynikiwan ima. ‡ Chaynulla llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla nir.

28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Allintami nishayki. Chayta rurarqami, tukuy tyimpupaqna kawsanki nir.

29 Piru chay yaĉhar yaĉhachikuqqa, chay tapukushanpaq kwintata qukar mana pinqaypi kidanar kaynu niran Jesustaqa:

—¿Pitaq runa masiyqa?

30 Chaynu taputinmi, Jesusqa Israelmanta uk runata ima pasashanta kaynu nir parlaran:

“Israelmanta uk runami nanta riyaran Jerusalenmanta Jericuman. Chaymantami suwakuqkuna rikarimur payta arkar

‡ **10:27** Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 6.5; Levítico 19.18.

limpu raĉhpanlamatapis kitaranllapa. Chaynu rurarmi kusata
qischar, wanushata yupay dijar riranllapa.
31 “Piru imanupiĉhi uk kura chay nanta pasayaran. Chayna
chay qischakasha runa usuraqta rikarqa, uklawllaman cha-
pakur mana rikaq tukur, pasar riran.
32 Chaynullami levipa ayllunmanta Dyusta aduranannllapa
wasipi sirbikuqpis, chayta pasayaran. Piru paypis chay
qischakasha usuraq runata rikarqa, uklawllaman chapakur
mana rikaq tukur, pasar riran.
33 “Piru Israel runakunapaq uk mana kwintachaypaqla
Samariamanta runami, chay nanllata pasayarqa chay runa
qischakasha usuraqta rikarqa, chay pay-shuypaqa kusata
llakiparan.
34 Chaymi, chay runaman qimikar, lisyakashankunata rim-
idyaran asaytiwan, ubapa yakun binuwan ima. Chaymanta
raĉhpakunawan wataran. Chaynu rimidyarmi, burritunpa
anan tachir samananllapa uk wasiman apar kuytaran.
35 “Chayna allaqninqa, chay Samariamanta runaqa ishkay
qillaysituta urqur chay wasipa amunta qur, kaynu niran:
‘Kay runitutami kuytapamay. Imanupi masta gastatkiqa
tikrakamur pagrashayki’ nir”.
Chaymanta Jesusqa niranpis:
36 —Chaynu kay kimsakuna qischakasha runata rikashan-
paq parlashushaymantaqa, ¿mayqannintaq paypa kwirpunl-
lata yupay runa masinta kuytaran?
37 Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:
—Chay kusalata llakipar yanaparan chaymi, nir.
Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa qampis rir chayllata ruray nir.

Jesusmi Martawan Mariapa wasinpi

38 Chaymantami Jesusqa chay maymanĉhi riyaran chay-
man riyarqa, ĉharan uk pwiblituman. Chaypimi, uk warmi
Marta shutiq, wasinpi samachiran.
39 Kay Martami uk irmanayjun kaq. Paymi shutiq María.
Chay Mariami Jesuspa ĉhakilanpi taran uyakunanpaq Jesús
nishanta.
40 Piru Martaqa, imankuna ruranapaq kusa achka katin
Jesusman qimikar kaynu niran:
—Taytituy, ¿manachu qamqa yarpunki irmanay pullayki
katin nuqala imatapis rurani nirqa? Willay yanapamanqa
nir.
41 Piru Jesusqa, niran:
—Marta, Marta, kusatami yarpunki, chaynulla llakinki
tukuy imaykikunalapaq.

42 Piru uklami allinqa; Mariaqami shumaq kaqninta
akrasha paypaqqa. Chaymi mayqanpis akrashan chaytaqa
mana kitanqachu nir.

11

Jesusmi yaĉhachikun Dyusman mañakunanllapapaq
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Uk kutimi, Jesusqa uk lugarpi mañakuyaran. Chaymanta
tukchitinnaqa yaĉhakuqninkunamanta ukninqa kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhachimayllapa Dyusman
mañakuyta, imanutaq Juan yaĉhakuqninkunata yaĉhachiran
chaynulla.
2 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Qamkunaqa kaynu nir mañakuyllapa:

‘[Unaq syilupi] Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
Shamuy-ari qamla kay pachapiqa mantamanaykillapapaq.
[Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla].
3 Kananllami chay ministiyashayllapa mikuyta qumayllapa.
4 Mana allinta rurashayllapamantapis pirdunamayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana allinta ruramatinllapapis
pirdunanillapa chaynulla.
Amami uchakunayllapapaqqa dijamankillapachu.
[Ashwanmi chay riqchaq mana allinkunamantaqa
washamayllapa]’.

5 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Imanupi amiguykillapapa wasinman ĉhaypi tuta rir,
kaynu ninkimanllapa: ‘Amiguy kimsa tantitata pristamay.
6 Chaqa uk amiguy chayraqla ĉhamun wasiyman. Chaymi
mana imalapis kanchu qaranaypaq’ nir.
7 “Chaynu nitkillapaqami, chay ukqa rurimanta nishuyan-
qallapa: ‘Ama qillakachimaychu, punkuqami kirparayanna.
Chaymi nuqa, chaynulla wamraykunapis mantapina kanil-
lapa. Manami sharimuyta puytinichu imata qushunay-
paqpis’ nir.
8 Chaymi nishaykillapa: Amiguykillapa kar, mana
das sharimur qushurllapamapis, kusata mañayatkillapaqa
qushuyanqallapa tukuy ministishaykillapataqa.
9 “Chaynullami nishaykillapapis: Dyusman mana shaykuq
mañakuyllapa; paymi qushunqallapa. Tukuy ministishaykil-
lapata maskayllapa; Dyusmi tarichishunqallapa. Chaynulla
punkumanta mana shaykuq qayakuyllapa; chaymi payqa
punkunta kiĉhar yanapashunqallapa.

10 Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa.
Chaynulla mayqan maskakuqpismi, tarin maskayashantaqa.
Punkupi mayqan mana shaykuq qayakutinpismi, punkunta
kiĉhar yanapanllapa ima.
11 “¿Mayqannikillapataq, wamraykillapa [tantata
mañashutinllapaqa rumita qunkimanllapa, manaqa]
piskaduta mañashutinllapaqa, largu kuruta qunkimanllapa?
12 ¿Manaqachu runtuta mañashutinllapaqa, alakranta qunki-
manllapa? ¡Manami!
13 Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi,
wamraykillapataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi
ashwan ¡unaq syilupi Taytaykillapamaqa, Santu Ispiritunta
mañatkillapamapis qushunqallapa!”

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Uk kutimi Jesusqa, uk runata dyablupa yarpuynin mudu
dijasha katin, chay runamantaqa itakuyaran. Chaymanta
chay dyablupa yarpuynin lluqshitinqa, chay runaqa rimaq
qallariranna. Chaymi runakunaqa kusa dispantakasha ki-
daranllapa.
15 Piru wakinkunaqami niranllapa: “Chay dyablupa
mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta
qusha runakunamanta dyablupa yarpuyninkunata
itakunanpaqqa” nir.
16 Chaymi ukkunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu
niranllapa: “Chiqapta syilumanta shamushayki nir
yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray” nir.
17 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir
yaĉhashanrayku kaynu niran:
“Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa wakman
kayman limpu chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla uk
ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa limpu limpu wakta kayta
shikwakanllapa.
18 Chaynullami, chay dyablukunapis ĉhiqninakurqa ¿imanuna
kusata mantakuytaqa puytinmanllapa? Kaytaqami chaynu
nishunillapa, qamkuna chay Beelzebú pudirta qumasha
katinshi chay dyablupa yarpuyninta itakuyta puytini ni-
mashaykillaparayku.
19 Piru qamkunaqami ninkillapa nuqapaq: ‘Beelzebú
pudirninta qusha katin dyablupa yarpuyninta
runakunamanta itakun’ nir. Chaynu katinqa, ¿qamkunamanta
wakinnikillapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa
yarpuynintaqa itakun? Chaqa paykunallami intrachi-
manchik qamkunaqashi limpu pantasha puriyankillapa
nir.

20 Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa
yarpuynintaqa runakunamanta itakuni Dyuspa
pudirninwan. Chaynuqami intrachimanchik, Dyuspa
mantakuyninqami qamkunamanqa ĉhamushana nir.
21 “Chaqa uk runa kusala pulsuyjun alli kamakashala was-
inta kuytatinqami, mayqanpis mana iman kaqtapis suwayta
puytinllapachu.
22 Piru paymanta uk kusa pulsuyjun mas allita kamakasha
shamurmi chay runataqa binsiyta puytin. Chaymi chay allita
kamakashanpi kunfyakayashanmatapis kitar, chay wasinpi
iman kaqkunamatapis limpula tantakun. Chaynuqami ash-
wan payna tukuy imapa amunqa kidan.
23 “Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta
rimaqqami nuqapaqa kuntray. Chaynulla nuqawan mana
tantakuqpismi ashwan shikwakun nir”.

Dyuspi mana allita kriyishanrayku dyablupa yarpuynin qashan tikrakamun
(Mt 12.43-45)

24 Jesusqami niranpis:
“Uk runamanta dyablupa yarpuynin lluqshirqami,
chunllaq chaki pachakunapi purin, maylapipis samananpaq
maskakur. Piru maypipis samananpaq mana tarirqami
kaynuta yarpun: Tikrakashaq chay maymantaĉhi
lluqshimushay wasiyman nir.
25 Chaynu tikrakamurqami, chay runataqa uk shinalla
wasi kusalata pichakar kamakashata yupay tarin.
26 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta
kusala mana allin ispiritu masinkunata. Chaymantami
tukuynin pulla chay runapa kwirpunmanqa yaykunllapa
taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala llallinna tikrakan,
punta kashanmantaqa” nir.

Mayqankunami kusa shumaqqa kanqallapa

27 Kaykunata Jesús ninankamanqa, uk warmi chay runaku-
napa rurinmanta kusa jwirtita niran:
—¡Kusa shumaqmi kanqa chay warmi qamta wamrakur
winachishusha chayqa!
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¡Ashwanmi kusa shumaqqa kanqallapa, Dyus rimashanta
uyakur, kasuqkunala! nir.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranan paq
(Mt 12.38-42; Mr 8.12; Mt 5.15; 6.22-23)

29 Chaykamanmi, kusa achka runakuna tantakayaranllapa
Jesuspa ridurninmanqa. Chaymi payqa qallariran rimaq
kaynu nir:

“Kananmanta runakunaqami kusala mana allin yarpuyniyjun. Chaynu karmi mañamanllapa uk milagruta ruratiy yaĉhananllapapaq chiqaptachu Dyusmanta shamusha kani nir. Piru manami milagrutaqa rurashaqchu. Ashwanmi Dyusmanta shamusha kani nirqa Jonasta yupaylla pasamatinraq munarqa intrakankillapa.

30 Chaqa Dyus imanutaq Jonaswan uk milagruta ruratin Ninivimanta runakuna kriyiranllapa, chaynullami Dyusmanta Shamuq Runapis wanur kimsa diyamanta kawsamutinraq kay tyimpupi runakunapis munarqa intrakanqallapa.

31 “Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa sharimur, qamkuna kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa kastigakashana kayankillapa kanqa nir. Chaqa chay gubyirnaqami largu maymanta shamuran, gubyirnu Salomón kusala yaĉhayninwan yaĉhachikuqta uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa mas gubyirnu Salomonmanta kar yaĉhachikutinmapis mana kasunkillapachu.

32 “Piru maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami chay Nínive pwiblumanta kaqkunaqa sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana kriyishaykillaparayku rimanqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa Nínive pwiblumanta runakunaqami Jonás, Dyuspaq parlakutinqa uchanllapata dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay naypaykillapapi kaqqami Jonasmantaqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis mana kriyinkillapachu.

33 “Chaynulla manami mayqanpis uk lamparata kachkarqa pakapaylapi, manaqa kajunpa rurinpichu ĉhuranllapa. Ashwanmi unaqlapi ĉhuranllapa, tukuy chayman yaykuqkuna achkiraqlapi kananllapapaq.

34 Piru nawikillapakuna imanutaq lamparamaqa kusala shumaq allinta achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinqa, tukuy kwirpuykillapaqa kusala shumaqta achkirachikuq yupaylana kanqa. Nataq nawikillapakuna kusala mana allin katinqa, kwirpuykillapapis tutaparaqllapi yupay kanqa.

35 Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa chay kwirpuykillapapi achkirachikuqqakish tutaparaqpaqmana tikrakatin.

36 Chaqa tukuyla kwirpuykillapa achkila katinqami, manana tutaparaqllapi yupaynachu kankillapa. Chaynuqami uk lampara kusala shumaqta tukuypaq achkirachikuq yupayna kankillapa”.

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

37 Chaymanta Jesús rimar tukchitinnaqa uk fariseo runa,
Jesustaqa aparan wasinman mikunanllapapaq. Chaymi Je-
susqa chay wasiman yaykur, misaman taranna.
38 Piru chay fariseo runaqami kusalata yarpupakuran,
Jesús manaraq mikuyar chay paqakuna kustumrita mana
rurashanrayku.
39 Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:
—Qamkuna fariseo runakunaqami, imanutaq uk kupata,
manaqa platuta waqtanlawlata pichashamaqa rurinqa
tiqtilla kidan chaynu, kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru
ukkunata yanapanaykillapamantaqa kusalata munapakur,
mana allinta rurankillapa.
40 ¡Runa yarukuna! ¿Manachu yaĉhankillapa, Tayta Dyusmi
waqtalawta, rurilawtapis rurasha nirqa?
41 Chayraykumi chay wakchakunapaq tukuyla shunquykil-
lapawan llakir, yanapayllapa. Chaynuqami Dyuspaqqa intir-
ulana kusa allin kankillapa.
42 "¡Akaw fariseo runakuna! Qamkunami mintamanta,
rudamanta, chaynulla tukuy ima mallkikunamantapis, dyis
partin kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru
Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis
karanta ruranapaq, llakipakunapaq, paylapi kriyinapaq
niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay
yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay
rurayashaykillapatapis ama dijarchu.
43 "¡Akaw qamkuna fariseo runakuna! Qamkunami chay
tantakananllapa wasikunapiqa, munankillapa kusa shumaq
samanakunapi samachishunanllapata, chaynulla plasaku-
napimapis kusala shumaqta saludashunanllapata ima.
44 "¡Akaw [Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
chaynulla] fariseo runakuna, [qamkunaqami Dyusta yanqa
kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa]! Imanutaq
uk pampakashamaqa mana rikaypaqlla katin runakunaqa
mana yaĉharchu ananpi sarukur purinllapa, chay yupaymi
kankillapa".
45 Chaynu Jesús nitinqa, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunamanta ukninqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, chaynu nirqami nuqakunatapis uy-
achimayankillapa nir.
46 Piru Jesusqa niran:
—¡Akaw qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunapis, imanankillaparaq! Qamkunami kusa
llashaq kargata aprichiq yupay runa masikikunata imata

ruranapaq nir mantankillapa. Piru chay niyashaykil-
lapataqa mana pitilamatapis kumplinaykillapapaqqa
yarpunkillapalamapischu.

47 “¡Akaw qamkuna, Dyuspa unay rimaqninkunata
wanuchir pampashanllapapa ananpi wasikunata yupay
ruraqkuna! Chaqa paykunataqami qamkunapa unay
rukuykillapakuna wanuchiranllapa.
48 Chaynuqami intrachimanchikllapa, qamkunapis chay
unay rukuykillapakuna rurashannulla rurankillapa nir.
Chaqa paykunami Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchi-
ranllapa. Chaymi ashwan chay pampakashankunapa ananpi
wasikunata yupay rurankillapamapis.

49 “Chayraykumi Dyusqa kusa yaĉhayninwan kaynu ni-
ran: ‘Kaĉhamushaqmi nuqapaq rimaqkunata, apustulkunata
ima. Chaymi wakinkunataqa wanuchinqallapa. Nataq
ukkunapata-shuypaqa ikinkunapi purinqallapa qischananl-
lapapaq’ nir.
50 Chaymi Tayta Dyus tukuy imata rurashanmanta-
pacha paypa rimaqninkunata, ukkuna wanuchisha
katinllapamapis, kay tyimpupi runakunatana allita rikar
kastiganqa.
51 Chaynullami Dyusqa rikar yaĉhanqa Abelta
wanuchishanmanta-pacha Zacariaskaman. Chaqa
Zacariastami, Dyusta aduranllapa altarpa yatalanpi
wanuchiranllapa. Chayraykumi nishunillapa: Dyusqami
kastiganqa tukuy chaykunapaqqa, kanan tyimpupi
runakunatana nir.
52 “¡Akaw, qamkuna Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna! Qamkunami Tayta Dyuspaq allita intrakar
washakananllapataqa mana munankillapachu. Chaynulla
qamkunapismi mana munashaykillaparayku mana
washakankillapachu. Chaymi ashwan wakinkuna intrakar
ima washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu”.

53 Chaymanta Jesús chaynu nitinqa, Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chay fariseukuna imaqa, kusata
piñakuranllapa. Chaymi Jesustaqa ukmanta ukmanta tapur,
kusalata qillakachiranllapa.
54 Chaynuqami tapuranllapa imalatapis mana allinta nit-
inqa, chaylapaq uchachananllapapaq nir yarpur.

12

Fariseukunapa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mt 10.26-27)

1 Chaykamanqami, allipla achka runakuna Jesús kashan-
manqa, kumsanakuypa, saruĉhanakuypa ima tantakaranl-
lapa. Chaymi, Jesusqa yaĉhakuqninkunalata, kaynu niran:
"Kuytakayllapa chay fariseo runakunapa libaduranlla-
pamanta. Chaqa paykunaqami Dyuspaq yanqa illaqta
yaĉhachikuq yupay tukunllapala.
2 Piru tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami
pakapllaqa kidayta puytinchu. Chaymi tukuy pakaplla
kaqtaqa allita yaĉhakanqa.
3 Chayraykumi tukuy imata qamkuna pakakuqnula
rimatkillapamapis, tukuyla uyapanqallapa. Chaynulla
punkuykillapata kirpakur upallala rimashaykillapamat-
apismi, uk wasipa ananman iqar rimasha kankimanllapa
yupayna, tukuyla yaĉhanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu
(Mt 10.28-31)

4 "Amiguykuna nishaykillapapis: Chay mayqan
wanuchishunaqkunataqa ama manchankillapachu. Chaqa
kwirpuykillapata wanuchirqami manana mas imata
rurashuyllapatapis puytinqanachu.
5 Chaymi willashaykillapa: Mayqanĉhi wanuchishushal-
lapana karqa, kusala pudirniyjun kashanrayku tukuy ty-
impupaq infyirnupi qischakanaykillapapaq itakushuyllap-
ata puytiqta manchayllapa nir. Chay nishushayllapataqa,
chiqapta manchayllapa.
6 "Ma willamayllapa: ¿Manachu sinku pariq kuritukU-
nata ishkay qillaysitulapaqmapis rantikunllapa? Chaynu
paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi Taytaykillapa
Dyusqa kusalata kuytan.
7 Piru qamkuna chay achka kuritukunamanta mas sirbiq
kashaykillaparaykuqa, ¿imanunari mana kuytashunqallapa?
Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita
yupasha purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis man-
chakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 "Nishaykillapa: Mayqanpis runakunapa naypanpi
nuqapaq mana pinqakur faburniy rimatinqa, nuqa
Dyusmanta Shamuq Runapis, paykunapaqqa faburnin
rimashaq, Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa.
9 Nataq mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata
mana kwintachamatinqa, nuqapis paykunataqa mana
kwintachashaqchu Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa.
10 "Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq tukuy kuntran
rimatinllapamapis, Dyusqami pirdunanqa. Piru Dyuspa

Santu Ispiritunpaq kuntran rimatinllapa-shuypaqa mana pirdunanqachu.
11 “Imanupi qamkunata chay tantakananllapa wasikunaman, manaqa jwiskunaman, wakin karguyjunkunaman apashutinllapaqa amami yarpupakunkillapachu, imata nirmi washakashaq, manaqa imatana nishaq nirqa.
12 Chaqa tapushutinllapa rimanaykillapapaqqami Dyuspa Santu Ispiritun yaĉhachishunqallapa imata rimanaykillapapaqmapis”.

Tantyakar, ama imanchiklapi kunfyakashunllapachu

13 Chaymantaqa, chay tantakasha runakunamanta, uk runami Jesustaqa niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ukniyta willapamay qumananpaq nuqapa partiy irinsyayta nir.
14 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Amiguy, ¿pitaq nuqataqa nimasha qamkunapaq jwisnikillapa kar irinsyaykillapata partishunayllapapaqqa? nir.
15 Jesusqa niranpis:
—Kuytakar, ama kusa imayjunla kaytaqa munayllapachu. Chaqa manami kusa imayjun karlachu, kawsaytaqa puytinchik.
16 Chaynu nirqa, uk kumparasyunta kaynu nir paykunataqa parlaran:
“Karanmi uk kusa imayjun runa. Paymi uk kutiqa ĉhakran tarpukashakuna allipta winatin kusalata kusichakuran.
17 Chaymantami, chay kusa imayjun runaqa kaynuta yarpuran: ¿Imatana rurashaq? Chaqa manami kanchu maypi mikunayta ĉhurakunaypaqqa.
18 Chaynu yarpuyarqa, niran: ‘Yaĉhaninami, ĉhurakunay wasiyta ratachir mushuqmanta qashan kusa atunta shachishaq, chaypina ĉhurakunaypaq kusichakushayta, chaynulla tukuy imaykunata ima’ nir.
19 Chaynu nirnaqa, niranpis: ‘Chaymantaqa nuqalla nikashaq: Taytituy, kusala achka mikunayjun achka añupaq kanki. Samar mikuy, upyay, kusa aligrilla kawsay nir’. Chaynu nir ima, chay runaqa kusata yarpuyaran.
20 “Piru Dyusqami chay runataqa niran: ‘¡Runa yaru! Kanan tutallami wanunki. Wanutkiqa, ¿pipaqtaq kidanqa chay imaykikunaqa?’ nir.
21 “Chaynumi pasanqa chay runakuna kusalata imanllapakunata payllapaq tantakuqkunataqa. Chaqa kaypi kusa imayjun kaqqami, Dyuspaqqa mana imayjunlamapischu kanqa”.

Dyusmi wamrankunataqa kuytan
(Mt 6.25-34)

22 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
“Kayta nishaykillapa: Amami imatana mikushaq
kawsanaypaq nirqa yarpupakunkillapachu. Chaynulla
amami ima raĉhpawanna kwirpuyta mudachishaq nirqa
yarpupakunkillapachu.
23 Chaqa kawsananchikmi masta sirbin mikuymantaqa.
Chaynulla kwirpunchikpis masta sirbin raĉhpamantaqa.
24 “Rikayllapa pariq kurukunata. Paykunaqa manami
tarpukur urqukunllapamapischu. Chaynulla manami
maypi ĉhurakunanllapalapaqmapis kanchu. Piru, imanutaq
ashwan Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa,
qamkunaqami chay kurukunamantaqa ashwan kusa masta
sirbinkillapa!
25 “Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu kusalata yarpu-
pakurqachu, imanu kashaykillapamantaqa midyu mitrul-
lataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami! *
26 Chaynu yarpupakur mana mas winayta ima puytirqa,
¿imapaqtaq ‘Imanuraq kawsashaq’ nirqa yarpupakunkillapa?
27 “Allita kwintata qukayllapa imanutaq liryukunamaqa
winar, mana trabajanchu chaynulla mana puchkakun-
lamapischu. Piru paykunaqami kusala shumaqta
tuktukustunmapis. Chaymi nishaykillapa: Gubyirnu
Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan mudakurmapis
manami chay tuktitukuna yupayqa lusiranchu.
28 Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir
kusa shumaqta lusichitinmapis, allaqkunaqa rupar imana
tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan
kusala mas shumaqta ima mudachishunqallapa. Piru
chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi manaraq allita
kriyinkillapa?
29 “Chayraykumi ama llakir yarpupakuyllapachu ¿imatana
mikushun? ¿imatana upyashun? nir imaqa.
30 Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriy-
iqkuna chaynuqa yarpupakur kawsanllapa. Piru qamkuna-
paqqami Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami ministinkillapa
nirmapis.
31 “Chaymi qamkunaqa Taytaykillapa Dyus man-
takuyashanlapina yarpur kawsayllapa. Chaynuqami payqa
ima ministishaykillapapipis yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa
(Mt 6.19-21)

---

* **12:25** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkil-
lapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa
kanqa? ¡Manami!

32 “Qamkunaqami nuqapa uyshitaykuna kashaykil-
laparayku ama manchakuyllapachu. Chaqa qamkuna
aykala katkillapamapismi Taytaykillapaqa kusalata
llakipashurllapa, paypa mantakuyninpina kanaykillapapaq
nisha.
33 Chaymi nishaykillapa: Tukuy imaykillapakunata
rantikur, ministiqkunata yanapayllapa. Chaynu
yanapakurqami syilupi mana tukukaq imaykillapatana
tantakuyankillapa. Chaqa syilumanqami suwakuqkunaqa
mana yaykunchu, chaynulla manami imakunapis
pumpinlamapischu.
34 Chaymi unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapa-
paq chapakur yarpuyatkillapaqa syilumanta kaq imaykilla-
palapina kanqa yarpuynikillapaqa.

Allita kamakashalanami kayllapa

35 “Listuna kayllapa alli raĉhpaykillapata yakakusha, lam-
paritaykillapata kachkar charikusha.
36 Listuna kayllapa, imanuĉhi sirbikuqkuna patrunnin ki-
damyintuman rir, wasinman ĉhamutin punkuta kiĉhananpaq
alamirala tanllapa, chaykuna yupay.
37 Chaymi chaynu alamirala kaqkunaqa kusa shumaqna
kanqallapa. Nishaykillapami: Chaynu sirbikuqkunataqa pa-
trunnin ĉhamurqa, payna ashwan misaman samachir mikuy-
matapis sirbiyanqa.
38 Chaynulla kusa shumaqmi kanqallapa, chaynu patrun-
nin ĉhaypi tuta, manaqa achkiyaypi ĉhatinmapis, rikĉhakur
alamirala kaqkunaqa.
39 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi
uk suwakuq ĉhamuyan suwamaq nir yaĉharqa, imuraspis
rikĉhakushala kar, mana dijanmanchu mayqanpis wasinman
yaykur suwananllapataqa.
40 Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala
kayllapa. Chaqa manapis yarpuyatkillapami, Dyusmanta
Shamuq Runaqa shamunqa”.

*Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sir-
bikuqwan*
(Mt 24.45-51)

41 Chaymantami Pedruqa Jesusta tapuran:
—Taytituy, ¿kay kumparasyuntaqachu nuqakunalapaq
rurashayki, manaqachu tukuypaq?
42 Chaymi Jesusqa niran:
“Uk runami sirbikuqninta, wasinpi kaq wakin
sirbikuqninkunata uranlapi qarananpaq nir inkarganman.
Chaymi chay sirbikuqqa patrunnin nishannula rurar, kusa
alamirala kaqta tarinman.

43 Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, chay
sirbikuqqa kusala allinpaqna riqsikasha kanqa.
44 Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta
pay nishanlata ruraqta tarirqami, ashwan tukuy iman kaq-
tapis pay rikananpaqna quyanqa nir.
45 Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun
kar, chay patrunnin mana das ĉhamuyanqachu nir yarpur,
chay ullqu kaq, warmi sirbikuq masinkunata qischar, mikur
upyar maĉhar ima tar,
46 mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu,
patrunnin ĉhamur chaynu ruraqta tarirqami, kusala saqra
manchakuypaqta kastigayanqa Dyusta mana kasuq runaku-
nata yupaylla.
47 “Chayraykumi uk sirbikuq imatami ruranantа munayan
patrunnin nir yaĉhar, mana listu kashanrayku mana rurar-
qami kusala llakiypaqtana kastigakanqa.
48 Piru imanupi, uk sirbikuq mana imatapis yaĉhar mana
allinkunata ruraqta-shuypaqa tantyarkaqta kastigakanqa.
Chaymi nini chay mayqantaĉhi masta quyanchik chaytaqa,
masta mañanchikpis. Chaynulla chay mayqantaĉhi masta
kunfyanchik, chaytapis masta rurachishun.

Jesusraykumi chiqanchanakunqallapa
(Mt 10.34-36)

49 “Nuqaqami kay pachamanqa shamusha kani ninata
kachkaq. ¡Chaymi nuqaqa, nina kachkakashana kanman nir
yarpuni!
50 Piru manaraq kaykuna katinqami, naypaqtaqa allipta
qischamanqallapa. ¡Rikamashaykillapanu yarpuyniypimi
allipta qischakayani, chay saqra qischakanay diya
ĉhamunankaman!
51 Amami qamkunaqa yarpunkillapachu: Jesucristo
shamushanraykumi manana qischakashunllapanachu
nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi manana pulla ima
shumaqnachu kawsankillapa.
52 Chaqa kananmantami uk runa sinku aylluyjunmanta
nuqarayku limpu chiqanchanakunqallapa. Chaymi chay
kimsa kaqkunaqa chay ishkaykuna nuqapi kriyiqkunata
kuntrayanqa. Manaqa chay ishkaykuna chay kimsa kaqkuna
nuqapi kriyishakunata kuntrayanqa.
53 Chaynullami nuqapi kriyishanrayku, uk runapis
wamranpa kuntran tikrakanqa. Nataq ullqu wamraqa
taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmipis warmi
wamranpa kuntran tikrakanqa. Nataq warmi wamranpis
mamanpa kuntranna tikrakanqa. Chaynulla uk swigrapis

llunchuyninpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchu-
shuypaqa swigranpa kuntranna tikrakanqa”.

Tyimpupaq yaĉhashaykillapanumi Dyuswan shumaqchakayllapa
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13; Mt 5.25-26)

54 Jesusqa niranpis runakunataqa:
“Qamkuna rupay chinqananlawmanta puktay shamuqta
rikarqa, yaĉhankillapana tamya ishkinqa, nir. Chayqamiri
chiqapta chaynu.
55 Chaynulla surlawmanta wayra shamutinqa, qamkunaqa
yaĉhankillapana kaluryanqa, nir. Chay nishaykillapanumi
kaluryan chiqapta.
56 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna! Chaynu syiluta,
pachata ima chapar allita yaĉharqa, syilumanta shamuq kay
tyimpukunapi imata ruratin rikarmapis, ¿imapaqtaq mana
intrakankillapa?
57 “¿Imapaqtaq mana yaĉhankillapa, imataq allin imataq
mana allin nirqa? Allita rikayllapa chay allinkunata.
58 Chayna karguyjunkunaman mayqan qayachishutin
rirqa, ashwan chay qayachishusha chay runawanqa
shumaq parlayllapa. Chaynu parlatkillapaqami manana
karguyjunkunapiqa purichishunqanachu. Chaqa jwisman
apashutinqa, jwisqa qukushunqa gwardyakunaman.
Chaymi paykunaqa ashwan karsilman itashunqallapa.
59 Chaymantaqa tukuy dibikushaykita pagrakur
lluqshimunki. Manaqa mana lluqshimunkichu”.

13

Dyusman mana tikrakarqa kastigakanqallapa

1 Chay tyimpukunallapimi, wakinkuna riranllapa Jesusta
rikaq. Chaymi parlaranllapa imanumi Pilato mantakutin
Galileamanta ayka runakunata wanuchishanpaq. Chaynulla
imanumi chay wanushakunapa yawarninta, chay ufrinda-
paq animalkunata wanuchishanllapakunapa yawarninwan
piĉhusha nir ima.
2 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:
“¿Qamkunaqachu yarpunkillapa chay wanusha runakunaqa
Galileamanta wakin runa masinkunamantaqa mas uchayjun
kashanrayku wanusha nir?
3 Nishaykillapa: Manami chayqa chaynuchu. Qamku-
napismi Dyusman mana tikrakarqa, chaynu kastigakar wa-
nunkillapa.
4 ¿Manaqachu chay dyisi-uchu runakunata Siloé lugarpi atun
turri ratar wanuchiran chaykunapaqpis yarpunkillapa, chay

wakin Jerusalenpi taq runakunamantaqa mas uchayjun kar
wanusha kanqallapa, nir?
5 Nishushayllapanu manami chaynuchu. Qamkunapismi
Dyusman mana tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkil-
lapa”.

Igus qiru mana puqushapaq kumparasyunta Jesús niran

6 Jesusmi kay kumparasyunta parlakuran:
“Uk runami, ĉhakranpi igus qirukunata tarpusha karan.
Chaymantaqa chay runaqa riran rikaq puquyanqachu nir.
Piru manami ima puquyninlamatapis tariranchu.
7 Chaymi chay ĉhakrapi kuytakuq runataqa niran: ‘Rikay,
kimsa añutanami shamusha kani rikaq puqushana kanqa nir.
Piru manami maydiyapis tarishachu kani puquyniyjuntaqa.
Chayrayku kuchuy. ¿Chaqa imapaqna yanqallaqa ĉhakrapiqa
kanqa?’
8 Chaynu nitinmi, chay ĉhakrapi kuytakuq chayqa niran:
‘Taytituy, dijayraq kay añulaqa. Ĉhupankaqmanta allpata allar
ushyachir, wanuta itashaq.
9 Chaynuqa imanupiqa puqunman. Piru chaynu ruratiy
mana puqutinnaqa, kuchuypaqna’ ”.

Jesusmi samana diyapi uk kurpala warmita allicharan

10 Uk kutimi samana diyapi Jesusqa uk tantakananllapa
wasipi qallariran yaĉhachikuq.
11 Chaypimi uk warmi karan. Chay warmimi dyisi-uchu
(18) añupaqna qishaq karan, dyablupa yarpuynin limpu kur-
pala dijashanrayku. Chaymi mana imanupis dirichakayla-
matapis puytiyaranchu.
12 Chaymanta Jesús rikarqa, qayamur niran:
—Mamitay, qishaynikimantami alliyashaykina nir.
13 Chaynu nirmi, chay warmisitapa ananman makinta
ĉhuraran. Chaymi chay kutilla dirichakar, Dyusta alabaq
qallariran.
14 Piru chay tantakananllapa wasipi kuytakuqkunapa
mantaqninqa kusata piñakuran. Chaqa Jesusqa samana
diyapi allicharan. Chaymi runakunataqa niran:
—Saysi diyami kan trabajanapaq. Chaymi chay diyakunapi
shamuyllapa alliyanaykillapapaqqa. Ama samana diyapiqa
shamuyllapachu.
15 Chaynu nitinmi Amitunchik Jesusqa niran:
—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna, ¿man-
achu mayqannikillapapis turuta manaqa burruta samana
diyapimapis, apar yakuta upyachinkillapa?
16 Kay warmisita Abrahampa ayllunmanta katinmapis, Sa-
tanás kay qishaywan watasha yupay qischasha dyisi-uchu

añupaqna. Chaynu katin, ¿samana diyachu mana alliyachikunapaq kasha?
17 Chaynu Jesús nitinqa, chay ĉhiqniqkunaqa pinqaypi kidaranllapa. Piru wakin runakunami kusata aligriyaranllapa
mana rikashanllapakunata Jesús ruratinqa.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

18 Jesusqa niranpismi:
"¿Ima yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa? ¿Imawantaq kumparayman?
19 Dyuspa mantakuyninqami, uk qiru mustasa shutiqpa llampula simillitan yupayla. Chay mustasa simillatami uk runa ĉhakranpi tarpun. Chaymantami kusala atunta winan. Chaymi ashwan pariq kurukunamapis rikrankunapina qushakun".

Libadurapaq rimarmi Jesús kumparasyunta ruraran
(Mt 13.33)

20 Jesusqa niranpismi:
"¿Imawantaq Dyuspa mantakuynintaqa kumparayman?
21 Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu".

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa
(Mt 7.13-14, 21-23)

22 Jerusalenman riqnuqami, Jesusqa yaĉhachikuq pwiblukunapi, chaynulla taksha pwiblitukunapi chaykunata pasaqnuqa.
23 Chaymi ukqa tapuran kaynu nir:
—Taytituy, ¿aykakaqlachu washakanllapa? nir.
Chaynu nitinmi, payqa niran:
24 "Yaykuyta kamayllapa kiĉhkila punkituta. Chaqa achkami yaykuyta kamanqallapa. Piru chiqaptaqami mana yaykunqallapachu.
25 Chaymanta wasipa amun sharimur punkuta kirpatinqa, qamkuna waqtapi kaqkunaqa, qayakur ninkillapa: 'Taytituy Taytituy punkuykita kiĉhay-ari' nir. Piru payqami nishunqallapa: 'Manami yaĉhanichu maymantami qamkunaqa kankillapa nirmapis'.
26 Chaymantami qamkunaqa qallarinkillapa rimaq kaynu nir: 'Qamwanmi mikushanchikllapa, upyashanchikllapa. * Chaynulla qammi kalliyllapakunapi yaĉhachikushayki' nir ima.

---

* **13:26** Upyashanchikllapa nirqa manami intrachimanchikllapachu traguta upyaranllapa nirchu.

27 Piru payqami nishunqallapa: ‘Manami yaĉhanichu maymantami kankillapa nirmapis. ¡Wakaq tukuyllapa nuqamantaqa mana allinta ruraqkuna!’ nir.

28 “Chaypiraqmi qamkunata waqtaman itakushushanllaparayku kusala mana agwantaypaqta qischakar, qayĉhakur kiruykillapamatapis richyachinkillapa, Abrahamta, Isaacta, Jacobuta chaynulla Dyuspa tukuy rimaqninkunata paypa mantakuyninpi kaqta rikar.

29 Chaqa nortilawmanta runakuna shamunqa, chaynulla surlawmanta, rupay iqamunanlawmanta, rupay chinqananlawmanta ima, Dyuspa mantakuyninpi tar mikunanllapapaqqa.

30 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa”.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran
(Mt 23.37-39)

31 Chaymantami wakin fariseukunapis ĉhar Jesustaqa niran:

—Kaymanta lluqshir, riy uklawman. Chaqa gubyirnu Herodesmi wanuchishunayan nir.

32 Chaynu nitinllapami, payqa niran:

—Rir kaynu nir chay surrutaqa willayllapa: ‘Rikay. Kananpis, allaqpis dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta itakuyani. Chaynulla qishaqkunata allichashaq chaymanta allaq uk diyaqa chaykunata rurar tukchishaqna’ niyan nir.

33 Chaynulla ninkillapapis: ‘Jerusalenman nanta riqnumapis chay rurashaytaqa ruraqnu rishaq kanan, allaq, allaq uk diyakaman. Chaqa manari allinchu Dyuspa uk rimaqninqa Jerusalenmanta uklawpi wanunanpaqqa’ niyan nir.

34 “¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu.

35 Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa. Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman: ‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’ nir”.

14

Jesusmi fariseo runapa wasinpi

1 Uk kutimi samana diyapi Jesusqa riran mikuq, mantakuq
fariseupa wasinman. Piru wakin fariseukunaqami manan-
ula riparayaqllapa paytaqa.
2 Yapnin ashwan paypa naypanpi uk saksawan qishaq runa
karan.
3 Chaymi Jesusqa, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunata, chaynulla fariseukunataqa tapuran
kaynu nir:
—¿Allinchu kanqa samana diyapi uk qishaqta allichanapaq,
manaqachu mana?
4 Chaynu nitinmi, paykunaqa uyarala kidaranllapa.
Chaymi payqa chay qishaqtaqa das kamarla allichar willaran
rinanpaqna.
5 Chaymanta fariseukunataqa niran:
—¿Mayqannikillapataq burruykillapa kar, manaqa turuykil-
lapa kar * uk quĉhaman ratatinqa, samana diya kashanrayku
mana das lluqshichinkimanllapa?
6 Chaynu taputinllapami mana mayqanninlapis imatapis
willaranllapachu.

*Amami shumaq samanakunalapi samayta munankilla-
pachu*

7 Chaymanta chay inbitakashakuna shumaq samanaku-
nata akrar samaqta rikarqa, Jesusqa kaynu nir willaran:
8 "Mayqan imanupi wasinpi kidamyintu katin, rinaykipaq
inbitashutinqa, amami chay kusa shumaq samanakunapiraq
samayta yarpuyllapachu. Chaqa imanupiqa qammanta uk
mas kusa runa nisha ĉhatinqa,
9 chay inbitashushallapa chayqa shamur nishunman:
'Qam tayashaykimanta ashuy, kay uk samananpaq'
nir. Chiqapta chaynu rurashutinqa riyanki kanqa
pinqaypaqtana chay mana shumaq samanapina samaq.
10 Chayrayku ashwan ama chaynuchu kayllapa.
Mayqan inbitashutinllapaqa, mana shumaq samanapi
samaskiyllapa, chay inbitashusha chay shamurqa
nishunanpaq: 'Amiguy uk mas kusa shumaq samanaman
samay' nir. Chayrayku chay wakinkuna misapi taqkunaqa
alabashunqallapa.
11 Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta 'Kusana kani'
niqkunataqami Tayta Dyusqa mana kwintachanqachu.
Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla
tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa".

---

* **14:5** Wakin iskribikashakunapimi nin: "Wamraykillapa kar, manaqa turuykil-
lapa kar" nir.

12 Chaynullami niranpis chay inbitasha karan chaytaqa:
“Imanupi qarakunaykipaq kar, ama amiguykikunata, uknikikunata, aylluykikunata, kusala imayjun riqsinaykikunalata imaqa, inbitaychu. Chaqa paykunapis-ari qam yupaylla inbitashunqallapa wasinman rinaykipaq. Chaynuqami pagrakasha yupayna kankillapa.
13 Ashwan, uk fyistata rurarqa, inbitay mana imayjunkunata, mankukunata, kujukunata, syigukunata ima.
14 Chaynuqami, kusa aligrina kanki kanqa. Chaqa paykunaqari mana qam yupaylla inbitashuyta puytinqallapachu. Piru qamtaqami Dyus kusa allin runapaqna riqsishunqa, Dyusta kasuqkuna maydiya kawsamutinqa”.

Mikunanllapapaq inbitakashakuna
(Mt 22.1-10)

15 Chaynu nitinmi, chay misapi samaqkunamanta ukqa kaynu niran Jesustaqa:
—¡Kusa shumaqmi kanqa mayqan, Dyuspa mantakuyninpi paywan pulla mikuqqa! nir.
16 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
“Uk kutimi uk runa achka runakunata inbitaran mikunanllapapaq.
17 Chaymi mikunanllapapaq ura ĉhamutinqa, chay inbitakusha chayqa, uk sirbikuqninta kaĉharan chay inbitashankunata kunachinanpaq: ‘Shamuyllapa. Tukuymi listuna’ nir.
18 “Piru tukuymi ‘Diskulpamayllapa’ niran. Punta chayqami niran: ‘Chayraqmi uk pachata rantisha kani. Chaymi riyani rikaq. Rugashayki diskulpamay-ari’ nir.
19 “Ukqa niran: ‘Sinku yunta turukunatami rantisha kani. Chaymi riyani yuntakur rikaq. Rugashayki diskulpamay-ari’ nir.
20 “Ukqa niran: ‘Chayraqmi kasarasha kani. Chaymi mana riyta puytinichu’ nir.
21 “Chaynu nitinqa chay sirbikuq tikrakarqa parlaran chay mantaqnintaqa, chay inbitakashakuna nishantaqa. Chaymanta chay mantaqninqa kusalata piñakur niran chay sirbikuqnintaqa: ‘Kananlla waqta kallikunaman, chaynulla chay pwiblupa plasankunaman rir, apamuy kayman mana imayjunkunata, mankukunata, syigukunata, kujukunata ima’ nir.
22 “Chaymanta tardikaqnaqa chay sirbikuqqa niran: ‘Taytituy, qam nimashaykinullatami rurashana kani. Piru kanraqmi lugar samananllapapaqqa’ nir.
23 “Chaynu nitinmi, chay mantaqninqa niran: ‘Riy chay yatanchikllapa nankunaman. Chaymi tukuyta willay shamur yaykamunqallapa wasiy untanankaman.

24 Chaqa nishami kani, chay puntata inbitashaykunaqa
manana mikunanpaqnachu wasiypiqa' nir".

Michka qischakarmapis kriyishanchiknula shachi-
nakushunllapa
(Mt 10.37-38)

25 Chaymantaqa achka runakunami Jesuspa ikinpiqa puri-
ranllapa. Chaymi payqa tikrakar chay runakunataqa niran:

26 "Mayqan nuqaman shamunar piru ashwan taytanta-
raq, mamantaraq, warmintaraq, wamrantaraq, uknintaraq,
paypa kwirpuntaraq munarqa, mana yaĉhakuqniykuna kay-
taqa puytinllapachu.
27 Chaynulla mayqantapis nuqapi kriyishanrayku kruspi
wanuchinar qischatinllapa manchakur mana nuqallawan
purinaqkunaqami, yaĉhakuqniy kaytaqa mana puytinlla-
pachu.

28 "Nishushayllapanu, mayqannikillapapis uk atun wa-
sita ruranarqa, ¿manachu puntataqa alli tantyankillaparaq
michkatami wasipiqa gastashaq nir?
29 Chaynu mana tantyar, simintuta rajar chaymanta
shachiq qallarir mana tukchitkillapaqa, tukuy
asipashunqallapa kushikur.
30 Kaynumi niyanqallapa: 'Kay runami ruraq qallariran,
piru manami tukchiyta puytishachu' nir.

31 "Manaqa uk mantakuq, uk mantakuqwan maqanakuq
rirqa, ¿manachu naypaqtaqa yarpuyanqa: Dyis mil
suldaduykunawanqachu binsiyashaq chay binti mil
suldaduyjun chaytaqa, nir?
32 Mana binsiyta puytiq yupay karqa, chay uk man-
takuqqa karullapiraq katin, kaĉhakuyanqa rugakutin shu-
maqchakananllapapaq.
33 Chaynullami qamkunamanta mayqannikillapapis nay-
paqta imaykillapa kaqkunata mana dijarqa, yaĉhakuqniykuna
kaytaqa mana puytinkillapachu.

Kaĉhimi imanupiqa lampaqyan
(Mt 5.13; Mr 9.50)

34 "Kaĉhiqami kusala sirbiq. Piru imanupi lampaqyarqa,
¿imanuna qashanqa sirbinqa?
35 Manami allpata shumaqchananpaq, chaynulla wanu-
lapaqmapis sirbinnachu. Ashwanmi chaynu mana sirbit-
inqa itakunchikna. Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakur
intrakayllapa".

15

Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chinqashawan (Mt 18.10-14)

1 Romapaq tukuy impwistuta kubrakuqkuna, uchasapakuna ima qimikaranllapa, Jesusta uyakuq.
2 Kay runakunaraykumi fariseukuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, jurapar kaynu rimaqllapa Jesuspaqqa: “Kayqami tukuy uchayjun runakunawan tantakar pulla mikunllapa” nir.
3 Chaynu niyatinllapami Jesusqa kay kumparasyunta parlaran chay rimaqkunataqa kaynu nir:
4 “Qamkunapa mayqannikillapapis kanman syin uyshaykillapa. Chaymanta chay syin uyshaykillapamantaqa uksitu chinqanman. Chaynu chinqatinqa, ¿manachu chay wakinkunataqa chaylapi dijar rinkimanllapa chay chinqasha chaypaq maskakuq tarinaykillapakaman?
5 Chaymi nishaykillapa: Ashwan tarirnaqa kusa aligrina riyankillapa kanqa uyshitaykitaqa matanqakurna.
6 Wasiman ĉharnaqa tukuy aylluykikunata, amiguykikunata tantar niyankillapa kanqa: ‘Aligriyashunllapa kananqa, chay uyshayta chinqachisha karay, chaytaqa tarishana kani’ nir.
7 “Chaymi nishaykillapa: Chaynumi unaq syilupi Dyusninchikpis aligriyan, uk runa uchanta dijar payman tikrakatinqa. Chay wakin achka mana uchayjunchu kani niqkunapaqqa mana yaqqa kwintachakanchu. Chaqa paykunaqa ninllapa manari uchayjunnachu kanchikllapa nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillay chinqashawan

8 “Uk warmi dyis qillayniyjun kayar, imanupi ukta chinqachinman. Chaynu chinqachirqa, ¿manachu lamparanta kachkar, wasinta pichar ima manyaqla maskakunman tarinankaman?
9 Chaymi chay warmiqa, qillayninta tarirnaqa amigankunata, riqsinankunata tantar ninman: ‘Aligriyashunllapa, tarishanami kani chay qillayniyta chinqachishaytaqa’ nir.
10 “Chaymi nishaykillapa: Imanutaq kay warmisita qillayninta tarir aligriyan, chaynumi Dyusninchikpa angelninkunapis kusata aligriyan, uk runa uchanta dijar Dyusmanna tikrakatinqa nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk runa wamranta pirdunaqwan

11 Jesusqami kay kumparasyuntapis parlakuran:
“Uk runami ishkay wamrayjun karan.
12 Chaymi uk kutiqa chay wamrakaq chayqa taytanta niran: ‘Taytay nuqapa partiy kaq irinsyayta qumay’

nir. Chaynu nitinqa taytanqa irinsyantaqa ishkantinta
wamrankunataqa quran.

13 “Chaymanta ayka diyakaqmantaqa chay wamrakaq
wamranqa, taytan irinsyanta qushanta limpula rantikur,
qillaywan riran uklaw nasyunta. Chaynu rirmi chaypiqa
munashannulla tar, riqchaq imakunata rantir ima tukchiran
qillaynintaqa.

14 “Chaymanta limpu qillayninta gastar tukchishana kat-
inqa, chay nasyunpiqa allipla mallaq tyimpu karan. Chaymi
payqa allipla mallaqpaqna puriran.
15 Chaynu mallaqnarmi, chay nasyunllamanta uk runa-
man qimikaran trabajachinanpaq. Chaymi chay runaqa
kaĉharan kuchikunata michinanpaq.
16 Piru chay wamraqami kusalata mallaqnashanrayku
kuchipa mikunanta mikunatinmapis, mana mayqanpis
qararanllapachu imalatapis.

17 “Chaynu mallaqpaq qischakarmi kaynu nir yarpuran:
Taytaypa wasinpimaqami kusa achka sirbikuqkuna unta
mikur ima tanllapa. ¡Nataq nuqa-shuypaqa kaypi mallaqpaq
wanuyanina!
18 Dijur taytaypa wasinman tikrakar, taytaytaqa nishaq:
‘Taytay, uchakushami kani Dyusmanta, qammantapis.
19 Chaymi, manana wamraykipaq riqsimanaykipaqqa
allinchu kani. Ashwan riqsimay trabajadurnikikunata
yupay’ nir.
20 Chaynu nirmi, tikrakaranna taytanmanqa.

“Chaymanta wasinman ĉhayatinnaqa, taytanqa largukaql-
lapi rikar, kusalata llakir kallparan wamrantaqa tariq. Tarir-
naqa abrasar muchar saludaran.
21 Chaymi wamranqa niran: ‘Taytay, nuqaqami
uchakusha kani Dyusmanta, qammantapis. Chaymi manana
wamraykipaq riqsimanaykipaqqa allinchu kani’ nir.

22 “Chaynu nitinmapis, taytanqa sirbikuqninkunata
mantaran kaynu nir: ‘Kananllami shumaq raĉhpata rikar
yakachipamayllapa; didunpi surtijata yakachiyllapa,
chaynulla llanqichiyllapa ima’ niran.
23 Chaynullami chay runaqa sirbikuqninkunataqa niran-
pis: ‘Kusa mas gurdu animalta apamur wanuchiyllapa, fyis-
tata rurar mikunallapapaq.
24 Chaqa kay wamraymi wanusha yupayna karan. Nataq
kanan-shuypaqa kawsamusha yupayna. Chinqashami
karan, tarishanchikllapana kananqa’. Chaynu nirmi fyistata
ruraq qallariranllapana.

25 “Chaykamanmi, chay byijukaq wamranqa ĉhakranllapiraq
karan. Chaymanta wasinman ĉhamuyarnaqa, uyaparan takiqll-
lapata.
26 Chaymi chay sirbikuqkunamanta ukta qayamur,
imatataq chay wasinpiqa rurayanllapa, nir tapuran.
27 Chaynu taputinmi chay sirbikuqqa niran: ‘Wamrakaq
ukniki tikrakamur kusa allin ĉhamusha katinmi, taytaykiqa
animalta wanuchichimashallapa, fyistata ruranapaq’ nir.
28 “Chaynu willatinqami, chay wamraqa alliplata piñakur
wasi rurimanqa mana yaykunaranchu. Chaymi taytan
lluqshimur rugaran ruriman yaykunanpaq.
29 Piru chay wamranqami niran: ‘Taytay, nuqamaqa
michka añutataq sirbishusha kani. Piru chaynu sirbishur,
qam munashaykilata ruratiymapis manami uk taksha chibu-
lamatapis qumashaykichu, amiguykunawan fyistakunay-
paqqa.
30 Nataq kay wamrayki qillayninmatapis yanqa warmiku-
nawan tar tukchir, ĉhamutin-shuypaqa, ashwan paypaqqa fy-
istamatapis rurayanki mas gurdulla animalnikita wanuchir
ima’.
31 “Chaynu wamran nitinqa, taytanqa niran: ‘Wamray,
chaqa qamqa nuqapaqa maydiyapis pullay kankiri. Chaymi
tukuy imay kaqkunaqa qampaqna.
32 Piru kay ukniki tikrakamusha chaypaqqami allin fyistata
ruranapaq. Chaqa payqa wanusha yupay chinqasha karan.
Piru ashwan kananqa allinta tarishanchik. Chayrayku fyis-
takuyanchik’ nir”.

16

Jesusmi kumparasyunta ruraran, uk runapa kaqninkunata rikaqwan

1 Jesusqami kaytapis parlaran yaĉhakuqninkunataqa:
“Karanmi uk kusala imayjun runa. Paypami kayaq uk runa
tukuy imankunata rikaq. Chaymi ukkuna riranllapa amunta
willaq, chay kuytakuq runaqa, imaykikunata gastayan nir.
2 Chaymi chay kusala imayjun runaqa kuytakuqnintaqa
qayamur kaynu niran: ‘¿Imanutaq qampaq willamayanll-
lapa chayqa? Willamay, ima imatataq rurashayki. Chaqa
mananari imaykunata rikanaykipaqqa allinchu chay willa-
mashanllapanulla chiqapta imaykunata gastakuyatkiqa’.
3 “Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa yarpuq ĉhurakaran:
¿Imatana kananqa rurashaq mantamaqniy trabajuymanta
itakumatinqa? Chaqa manari jwirsaylamapis kanchu
ĉhakrakunapi trabajanaypaqqa. Chaynulla kusatami
pinqakuni limusnakunata mañakunaypaqpis.

4 Chaynu yarpupakuyarmi chaymantaqa niran: 'Yaĉhaninami imata rurashaq nirmapis, trabajuymanta itakumatin runakuna wasinpi samachimananpaqqa'.

5 "Chaynu yarpurmi patrunninta wakin dibiq runakunata qayamuran. Chaymantaqa punta ĉhasha chaytaqa niran: '¿Michkatataq patrunniytaqa dibiyanki?'.
6 Chay runaqa niran: 'Syin butija asaytitami dibiyani'. Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa niran: 'Kaypimi risibuyki. Samar sinkwintalapaqna ruray risibuykitaqa'.
7 Chaynu nirnaqa chaymanta uktana tapuran kaynu nir: 'Qamqa, ¿michkatataq dibiyanki?' Kayqami niran: 'Syin kustal trigutami dibiyani' nir. Chaymi chaytapis niran: 'Kaypi risibuykiqa. Samar ruray uchinta kustalpaqlana risibuykitaqa'.

8 "Chaynu tukutinmi, chay mantakuqninqa yaĉharan chay imankunata kuytaq runaqashi kusala bibu karan imata rurananpaqpis nir. Chaymi nishaykillapa: Chiqapta Dyuspi mana kriyiqkunaqa, paykunapalla imankunata rurananpaqqa allipta rurayta yaĉhanllapari, Dyuspi kriyiqkuna imankunata ruranallapamantaqa.

9 "Piru kay pachapi, chay tukukaq qillaynikillapata yanqalla gastanaykillapamantaqa, ashwan ukkunata yanapayllapa, paykunapis amiguykillapana kar Dyusta kasunanllapapaq. Chayna maydiya chay qillaynikillapa tukukatinqa Dyusninchikna pullakushutinllapa pay kayashanpi, tukuy tyimpu kawsanaykillapapaq.

10 "Chaynulla nishaykillapapis: Mayqanpis mana imanu tukur, tantyarkaqlapi allinta imatapis rikarqa, achka kaqpimapis chaynulla kanqa. Nataq tantyarkaqlapi imanu tukur, imatapis mana allinta rikarqa, achka kaqpipis chaynulla kanqa.
11 Chayrayku kay pachapi yanqa imankunata mana shumaq allinta rikatkillapaqa, ¿mayqannari kunfyashunqallapa Dyuspa chiqap shumaq imankunapaqmaqa?
12 Ukkunapata mana allinta imankunatapis rikatkillapaqa, ¿mayqanna kunfyar qushunqallapa qamkunapa imaykikuna kananpaq kaqtaqa?

13 "Chaymi nini, manami mayqan sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla sirbiytaqa puytinchu. Chaqa ukninta mi munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa ĉhiqniyanqa. Manaqa ukninta allinta rikayanqa, nataq ukninta-shuypaqa musyayanqa. Chaynulla manami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla qillayninchiklapaq chaynulla wakin imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa".

14 Fariseukunami qillayta kusalata munapakuq karan.
Chaymi Jesús chaynu rimatin uyakurllapaqa, burlakar asi-
paranllapa.
15 Piru Jesusqami niran:
“Qamkunami runakunapa naypanpiqa kusa runa nishu-
nanllapalapaq imatapis rurankillapa. Nataq Dyusqami riq-
sishunllapa shunquykillapapi imanu kankillapa nirmapis.
Chaqa runakuna kusa ima kani nitinllapaqa, Dyusqa mana
allinpaqchu riqsin nir.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanpaq

16 “Dyusninchikpa rimaqninkuna chaynulla Dyus nitin
Moisés mantakushankuna imaqa, Juan shamunankaman
Dyuspaqqa intrachikuranllapa. Nataq chaymanta-pachaqa
imanumi Dyus mantakuyashanman yaykuyta puytinchik
nir yaĉhachikunillapa. Chaymi Dyus mantakuyashanmanqa
tukuyla imanullapis yaykuyta kamanllapa.
17 “Piru chaynu nishutiyllapaqa amami yarpunkillapachu,
Dyus nitin Moisés mantakushankunaqami manana kump-
likayanqanachu nirqa. Ashwanmi syiluwan, pacha tukukat-
inmapis, Dyus nitin Moisés mantakushanqa tukuyla kump-
likanqa.
18 “Chaqa nishaynumiri mayqan runapis warminta dijar
ukwan kasararqa, kusala saqratana uchakuyan. Chaynulla
mayqanpis chay itakukasha warmiwan kasaraqpis kusala
saqratana uchakuyan.

Lazaruwan kusala imayjun runa

19 “Karanmi uk runa kusala imayjun. Paymi kusala
ĉhaniyjun raĉhpakunata mudakuq, chaynulla waran waran
kusala shumaq fyistakunata rurar, kusalata mikuqllapa ima.
20 Chaynullami karanpis uk runa mana imayjun Lázaro
shutiq. Paypa kwirpunmi qiri intiru karan. Chaymi, chay
kusala imayjunpa punkunlapi takuq.
21 Kay mana imayjun runitumi, kusalata mallaqnashan-
rayku, chay kusala imayjunpa mikunan ratashanlawan-
mapis untachikunayaran. Chaynulla allqukunamapismi
chay runapa qirintaqa qimikar llaqwaq.
22 “Chaymantami chay mana imayjun runituqa wanu-
ranna. Chaymi angelkunaqa aparan Abrahamwan pulla
kananpaq Dyuspa luryanpina. Chaynullami chay kusa
imayjun kaqpis wanuranna. Chaymanta pamparanllapa.
23 Chayna chay kusa imayjun runa infyirnupi qischaka-
yarqa, syiluman chapakur, unaq maypi rikaran Abraham
Lazaruta qichqakusha taqta.

24 Chaymi kaynu nir qayĉhakuran: ‘¡Taytay Abraham,
llakipamastuy-ari! Kaĉhamuy Lazaruta didunpa puntitanta
yakupi nuyuchir, qalluyta nuyuchinanpaq. Chaqa kay
ninapimi kusata qischakayani’ nir.
25 “Piru Abrahamqa niran: ‘Wamrituy yarpuy-ari qam
kawsayatkillaqa mana imaykipis faltashuranchu. Nataq
Lázaro-shuypaqa qischakaq. Kananqami payta kaypi kunsu-
lanllapa. Nataq qamqa qischakayankina.
26 Chaynullami nuqanchikkunataqa uk kusala manchay-
paq raqra chiqanchamayanchikllapa. Chaynu katinmi kay-
manta, qamkuna kayashaykillapaman pasanarmapis mana
puytinllapachu. Chaynulla qamkuna kayashaykillapamanta
kaymanpis mana pasamuyta puytinllapachu’ nir.
27 “Chaymi chay kusa imayjunqa niran: ‘Chaynu katinqa
rugashaykiri Taytay Abraham, Lazaruta kaĉhanaykipaq tay-
taypa wasinman.
28 Chaqa chaypimi kan sinku irmanuykuna. Chayna
paykunata willatin ama shamunanpaqchu kay lugarman qis-
chakaqqa’ nir.
29 “Abrahamqa niran: ‘Paykunaqami Moisés iskribis-
hankunata, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishanku-
nata ima liyirna intrakar kasunqallapa’.
30 “Nataq chay kusa imayjun runaqa niran: ‘Chiqaptami
ninki Taytituy Abraham. Piru uk wanusha kawsamur,
paykunaman rikaritinqami paykunaqa Dyuspina kriyiyan-
qallapa’ nir.
31 “Piru Abrahamqa niran: ‘Moisés iskribishanta,
chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishanta mana
kasurqa, manami kriyinqallapachu michka uk wanusha
kawsamur paykunaman rikaritinmapis’ nir”.

17

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:
“Maydiyapismi chay uchakuchikuqqa kayanqalla. Piru
¡imananqaraq, runa masinta uchakuchiqqa!
2 Chaynu tukuq runataqami kusala allin kanqa kunkanpi
marayta watar mar yakuman itakunanllapapaq, chay
nuqapi chayraq kriyiqkunata uchakuchinanmantaqa.
3 Chayrayku qamkunamaqa kuytakayllapa. Imanupi
ukniki uchakutinqa, anyay. Chaynu willatki, shamur pir-
dunamay nishutinqa, pirdunay.

4 Chaymi ukniki qamta mana allinta rurashur uk diyalapi
michka syiti kuti uchakur, chaymanta syiti kuti shamur qam-
mantami uchakusha kani nishutinqa, pirdunay”.

Apustulkunami masta kriyiyta munaranllapa

5 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqami, kaynu nir mañakuranllapa:
—Taytituy, yanapamayllapa masta qampi kriyinayllapa-
paq.
6 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:
—Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa
llampitu, chaynu pitilamatapis allita Dyuspi kriyir, kaypi
qiru shayan chayta ‘Rir mar yakupi shay’ nitkillapaqa, rin-
man.

Uk sirbikuqpa rurayninkuna

7 “Qamkunapa kanman uk sirbikuqnikillapa. Chaymanta
chay sirbikuqqa rinman michikuq manaqa yapukuq.
Chaymanta ĉhamutinnaqa ¿mayqannikillapataq ninkimanllapa:
‘Yaykamur taytituy mikuy’ nirqa?
8 ¡Manami! Ashwan niyankillapa kanqa: ‘Yaykamur miku-
nayta rurar qaramay, upyachimay nuqataraq. Chaymantana
qamqa mikunki upyankimapis’ nir.
9 Chaynu imata ruratinpis, sirbikuqnikillapataqa mana
‘Payji’ niyankillapalamapischu kanqa imapaqpis.
10 “Chaynu chay sirbikuq yupay qamkunapis, Dyus
nishushanllapata rurar tukchishana karmapis, ashwan
niyllapa Dyustaqa: ‘Nuqakunaqami, mana sirbiq
sirbikuqnikichu kanillapa. Chaqa mastaqachu imatapis
rurashama katiyllapa, chay ruranayllapapaq karan
chaymantaqa’ nir”.

Jesusmi allicharan dyis ismuyaq runakunata

11 Jerusalenman riqnuqa Jesusqa pasaran Samariapa,
Galileapa lugarninkunata.
12 Chaynu riyarqa uk pwiblituman ĉharan. Chaypimi, dyis
ismuyaq runakuna Jesustaqa tariq shamuranllapa. Piru
wakaqllapi kidaranllapa Jesusmantaqa.
13 Chaymi kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Yaĉhachikuq Tayta Jesús, llakipamastuyllapari! nir.
14 Chaynu nitinllapa, Jesús paykunata rikarqa, niran:
—Rir kurakunaman ĉhayllapa, paykuna yaĉhananpaq al-
liyashaykillapana nir.
Chaynu Jesús nitinqa, nanta riqnula alliyaranllapana.
15 Chaynu alliyatinllapanaqa, chay paykunamanta uk
runaqa, chay riyashanlamanta ashwan tikrakamuran kusa
jwirtita rimar Dyusta alabaqnuna.

16 Jesusman ĉharqa, naypanlapi qunqurikur pachaman
pukĉhirar payji niran. Kay runaqami Samariamanta karan.
17 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Manachu chay dyis qishaqkunaqa tukuynikillapa alli-
yaraykillapa? ¿Chaqa maypitaq chay wakin nwibi runaku-
naqa?
18 ¿Kay furastiru runalachu, Dyusta payji ninanpaqqa, in-
trakasha?
19 Chaynu nirnaqa, chay alliyasha runataqa niran:
—Sharir riyna. Kriyishaykiraykumi alliyashaykina, nir.

Imanumi ĉhamuyanqa Dyuspa mantakuyninqa
(Mt 24.23-28, 36-41)

20 Chay fariseo runakunaqami Jesustaqa tapuran, may-
diyashi Dyuspa mantakuyninqa ĉhamuyanqa, nir. Chaymi
taputinllapaqa, payqa niran:
—Dyuspa mantakuyninqami mana kwintata qukayatkil-
lapa ĉhamunqa.
21 Chaymi mana mayqanpis ninqachu: 'Kaypina man-
takuqqa', manaqa 'Wakpina' nirqa. Chaqa mana kwintata
qukayankillapachu. Ashwanmi, Dyuspa mantakuyninqa
qamkunawanna.
22 Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunataqa, niran:
"Qamkunapaqqami ĉhamunqa uk diya. Chaymi qamku-
naqa chay diyakunapiqa Dyusmanta Shamuq Runata alli-
plata rikanankillapa uk kutilamapis. Piru manami rikankil-
lapachu.
23 Chaymi wakin runakunaqa ninqallapa: 'Kaypimi Dyus-
manta Shamuq Runaqa' nir. Ukkuna-shuypaqa ninqallapa:
'Wakpimi' nir. Piru qamkunaqa chaynu nishutinllapamapis,
ama kriyinkillapachu.
24 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa
shutilla rikarimunqa, imanuĉhi rilampamaqa uklawmanta
uklawkaman intirula llipyalla achkirachikun, chay yupaymi
kanqa.
25 Piru naypaqtaqami alliplata qischanqallaparaq.
Chaynulla kusa ĉhiqnikasha ima kanqa.
26 "Chaynu rurayatinllapamapis chaymantaqa, imanuĉhi
Noepa tyimpunpi pasaran, chaynumi pasanqa Dyusmanta
Shamuq Runa tikrakamutinqa.
27 Chay Noepa tyimpunpiqami runakunaqa mikuqllapa,
upyaqllapa, kasaraqllapa chaynulla kasarachikuqllapa ima.
Piru chaymanta Noé wampuq wasiman yaykutin, allipla
saqra tamya shamur untaran tukuy pachapi. Chaymi yaku
untatinqa, tukuyla runakuna wanur tukukaranllapa.

28 Chaynulla Lotpa tyimpunpipis pasaran. Runakunaqa
mikuqllapa, upyaqllapa, rantiqllapa, rantikuqllapa,
tarpukuqllapa, wasikunatapis rurar taqllapa ima.
29 Piru chaymanta Lot chay Sodoma pwiblumanta lluqshit-
inqa, unaq syilumanta ninawan asufri ishkimutin, tukuy
wakin runakunaqa wanur tukukaranllapa.
30 Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis
pasanqa.
31 “Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uk wasipa ananpi
karmapis amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq
nirqa. Chaynulla, mayqanpis ĉhakranpi karqa amami wasin-
man rinqachu.
32 Chaqa yarpuyllapari, Lotpa warminpaq.
33 Chaymi nini, imanupis bidanta washanaqqa, ashwan
wanunqa tukuy tyimpupaqna. Nataq kay bidapi Dyusrayku
wanuqkuna-shuypaqa, ashwan tukuy tyimpu kawsanan-
paqna kayanqa.
34 “Nishaykillapapis: Uk tuta ishkay uqllanakusha punuy-
atinllapamapis, ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa.
35 Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukn-
inta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa.
36 [Ishkay runakuna ĉhakrapi katinpis, ukta apar, uktaqa
dijayanqa]”.
37 Chaynu nitinqa, paykunaqa tapuranllapa Jesustaqa:
—¿Maypitaq Taytituy chaynuqa kanqa? nir.
Jesusqa paykunataqa, niran:
—Maypiĉhi wanusha katin, chaypimi tantakanqa
shinkukuna. Chaymi yaĉhankillapa maypimi chayqa kanqa
nirmapis.

18

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana shaykuq mañakunapaq

1 Jesusmi kay kumparasyuntapis parlar intrachikuran,
paykuna maydiyapis ama disanimakurchu Dyusman
mañakunanllapapaq.
2 Niranmi:
“Uk pwiblupimi karan uk jwis. Paymi Dyusta mana man-
char, runakunamatapis mana rispitaqchu.
3 Chaynullami chay pwiblupiqa kaqpis uk byuda warmi.
Paymi uk prublimayjun kaq. Chaymi jwisman rir mañakuran,
chay kuntraqninwan arriglachinanpaq.
4 Piru chay jwisqami waran waran ritinmapis mana ka-
suqchu chay warmitaqa. Chaymantaqami yarpur niran:

Nuqa, Dyusta mana kasunichu. Chaynulla runakunatapis mana rispitanichu.

5 Piru chaynu katiymapis kay warmisita qillakachimayan. Chayraykumi paytaqa yanapashaq amana mas shamur qillakachimananpaqnachu nir”.

6 Chaynullami Amitunchikqa niranpis:

“Mana allin jwis chaynuta ruratinqa,

7 ashwan ¿Dyusninchikmaqachu mana kasuyanqa chay paypa kaqninkunata unaqpis, tutapis paypaq llakir mañakutinqa? ¿Yarakuchiyanqaraqchu?

8 Nishaykillapapis: Manami yarakuchirchu yanapar washayanqa. ¿Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamurqachu, mayqanllataqa tariyanqaraq kriyiqta? nir”.

Jesusmi kumparasyunta ruraran fariseuwan, impwistuta kubrakuqwan

9 Chaymantami Jesusqa uk kumparasyunta rurar tukuy chaypi kaqkunataqa intrachiran. Chaqa chaypi kaqkunamanta wakinqami, mana uchayjun yupay tukur ukkunataqa mana kwintachaqchu.

10 Chaymi niran:

“Ishkay runami riranllapa Dyusta aduranllapa wasiman mañakuq. Ukqami karan fariseo; nataq ukqa Romapaq impwistuta kubrakuq.

11 Chay fariseuqami shasha kaynu niyaran paylla alabakar: ‘Tayta Dyus, nuqaqami payji nishuni mana chay wakinkuna yupay kashayrayku. Chaqa wakinkunami suwakuqkuna, malukuna, ukwan ukwan punuqkuna ima. Chaynulla nuqaqa manami kay impwistuta kubrakuq runa yupaychu kanipis.

12 Nuqami ayunani simanapaq ishkay kuti. Chaynulla dyis parti ganashaymanta ukta qushuni’ nir ima.

13 “Piru chay impwistuta kubrakuq-shuypaqa karukaqlapi sharan. Chaymi mana syilumanmapis chapakunayaqchu. Ashwanmi malay nir yarpur qasqunta takar niyaran: ‘¡Tayta Dyus llakipamay-ari! ¡Nuqami chiqap uchayjun kani!’ nir.

14 “Chaymi nuqaqa nishaykillapa: Kay impwistuta kubrakuqqami, wasinmanqa tikrakaran, Dyus uchankunamanta pirdunar llakipashana katin. Nataq fariseo-shuypaqa mana. Chaqa mayqan kusa kani niqtaqa, mana kusapaqchu Dyusqa riqsin. Ashwan mana kusa kani niqtaqa, maydiyaqa kusa nishapaqna riqsinqa”.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

15 Chaymantami Jesusmanqa wamritukunata aparanllapa
bindisinanpaq. Piru chay yaĉhakuqninkuna chaynu
wamritukunata apaqta rikarqa, chay apaqkunataqa anyaq
ĉhurakaranllapa.
16 Chaymi Jesusqa paykunata qayar, kaynu niran:
—¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay mana kwintachaypaq kaqkunalapaq.
17 Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu nir.

Kusala imayjun runami Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

18 Uk mantakuqmi Jesusta tapuran kaynu nir:
—Kusa allinla Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.
19 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus.
20 Chaqa qamqami yaĉhankina, Dyus tukuy mantakushankunataqa. Chaypiqami nin: ‘Ama uk uk warmiwan punuychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy’ nir.
21 Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:
—Tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.
22 Chaynu nitin uyarmi, Jesusqa niran:
—Uksitumi faltashuyanraq ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.
23 Piru chaynu Jesús nitin uyaparqami, kusalata llakiran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.
24 Chaynuta rikarmi, Jesusqa niran:
—¡Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa!
25 Ashwanmi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqa, uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.
26 Chaymi uyakuqkunaqa, tapuran Jesustaqa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.
27 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Runakunapaq mana ruraypaq kaqkunamapismi, Dyuspaqqa imapis ruraypaq nir.
28 Chaynu nitinmi Pedruqa niran:
—Taytituy, nuqakunamaqami tantar imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.
29 Chaynu nitinmi, payqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa mantakuyninrayku, wasinta, warminta, ukninkunata, taytankunata, wamrankunata dijaqkunaqami,
30 kay pachapiqa kusala achkatana aypanqallapa chay dijashanllapamantaqa. Nataq maydiya-shuypaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqallapa.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Jesusqami dusi yaĉhakuqninkunata wakaqlaman qayar kaynu niran:
"Kananqami rishunllapana Jerusalenman. Chaynuqami Dyuspa unay rimaqninkuna, Dyusmanta Shamuq Runapaq iskribishanllapakunaqa, kumplikanqa.
32 Chaqa paytaqami mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa. Chaymi paykunaqa kusalata burlakanqallapa, jurapanqallapa, tuqapanqallapa ima.
33 Chaymanta-shuypaqa wipyasha imana karqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa".
34 Chaynu Jesús nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla manami yaĉharanllapapischu imapaqmi willayan nirmapis. Chaqa paykunapaqqami mana intrakaypaqchu karan.

Jesusmi allicharan uk syigu runata
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jericó pwiblupa shipchanpina Jesús katinqa, uk syigu runa limusnata mañakur nanpa yatalanpi tayaran.
36 Chaymanta kusa achka runa pasaqta syintirqa, tapukuran imataq pasayan nir.
37 Chaymi willaranllapa Nazaretmanta Jesús chayta pasayan nir.
38 Chayraykumi chay syigu runaqa jwirtita kaynu niran:
—¡Davidpa ayllun Jesús, llakipamastuy-ari! nir.
39 Chaynu nitinmi naypaqta riqkunaqa anyaranllapa uyarananpaq. Piru payqami, ashwan mas jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:
—¡Davidpa ayllun, llakipamastuy-ari! nir.
40 Chaymi Jesusqa, das shar kaĉhakuran payman apananllapapaq. Ĉhatinnaqa, Jesusqa tapuran:

41 —¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.
Chay syigu runaqa niran:
—Taytituy, rikakuytami munayani nir.
42 Jesusqa niran:
—¡Rikakuynari! Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina nir.
43 Chaynu nitinmi, chay kutilla rikakuranna. Chaymi Jesuspa pullanna riran Dyusta alabaqnu. Chayta rikarmi Dyustaqa tukuyla alabaranllapa.

19

Jesuswan Zaqueo

1 Jesusqami Jericó pwibluman ĉharqa, ĉhaypinta pasayaranna.
2 Chaypiqami taq uk kusala imayjun runa Zaqueo shutiq. Paymi Romapaq impwistuta kubrakuqkunapaqa mantaqnin karan.
3 Kay Zaqueuqami kusalata Jesusta riqsiyta munayaran. Piru payqami kusa takshala kar, chaynulla kusala achka runakuna kashanrayku mana rikaytaqa puytiyaranchu.
4 Chaymi, rikananpaqqa Jesús riyashanlawman kusata kallpar rir, unaq qiruman iqaran.
5 Chaymanta Jesús qirupa ĉhakinta pasayarqa, unaqman chapakur Zaqueuta rikarqa, niran:
—Zaqueo, utqar ishkimuy. Chaqa kananmi wasikipi samayani nir.
6 Chaynu nitinqa, Zaqueuqa chay kutilla ishkimur, kusa aligrila Jesustaqa wasinman aparan.
7 Chayta rikarmi, Jesuspaqqa kusata runakunaqa rimapakuq qallariranllapa: “Uchasapa runapa wasinman risha samaq” nir.
8 Chaynu niyatinllapaqa, Zaqueuqa sharir Jesustaqa niran:
—¡Taytituy!, mana imayjunkunataqa tukuy imay kaqmanta lamtarta qushaq. Chaynulla mayqanta ingañar imanta suwasha karpis, kwatru kuti masta qushaq nir.
9 Jesusqa niran:
—Kay runapismi Abrahampa ayllunmanta kashanrayku, kay wasipi kaqkuna washakananpaq uraqa ĉhamushana.
10 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamusha uchanllaparayku chinqasha kaqkunata maskar washananpaqna.

Jesusmi kumparasyunta ruraran qillaywan
(Mt 25.14-30)

11 Chaynu Jesús nitin runakuna uyaparmi yarpuranllapa, Dyus mantakunanpaqqami manana maychu nir. Chaymi

Jerusalenman shipchayarnaqa payqa uk kumparasyunta
parlaran,
12 kaynu nir:
“Uk kusa riqsikasha ayllumantami karan uk runa. Chaymi
payqa uk kutiqa kusa karu may nasyunman riran numratin-
llapa tikrakamurqa pwiblunpina mantakunanpaq.
13 Piru manaraq riyarqami, dyis sirbikuqninkunata
qayamur, tukuyninta achka qillayta qur, niran: ‘Nuqa
tikrakamunaykamanqa kay qillayniykunawanqa nigusyuta
ruraskinkillapa’ nir.
14 “Nataq chay pwiblunmanta runakunaqami paytaqa
ĉhiqniqllapa. Chaymi ikintaqa kaĉhakuranllapa ninanllapa-
paq: ‘Kay runataqa mana munayanillapachu mantaqniyl-
lapa kananpaqqa’ nir.
15 “Piru chaynu kaĉhakutinllapamapis, paytaqa numraranllapana mantakuq kananpaq. Chaymanta pwibluman tikrakamurnaqa, kaĉhakuran chay sirbikuqninkunata qayamunanllapapaq. Chayna tapunanpaq, chay qillayninta qushushayllapataqa, kada runa michkatataq ganachishaykillapa nir.
16 “Chayna punta chayta taputinqa, niran: ‘Taytituy, qillaynikiqami dyis kuti masta ganasha’ nir.
17 Chaynu nitinqa, chay mantakuqninqa niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi ashwan dyis pwiblukunata mantanaykipaqna numrashayki’ nir.
18 “Chaymantaqa uk sirbikuqpis qimikarqa kaynu niran: ‘Taytituy, qillaynikiqami ganasha sinku kuti masta’ nir.
19 Chaymi mantaqninqa paytapis niran: ‘Qamtapis sinku pwiblukunata mantanaykipaqna numrashayki’ nir.
20 “Piru uk qimikar-shuypaqa kaynu niran: ‘Taytituy, kaypimi qillaynikiqa. Ĉhuraraymi uk pañulapi watar.
21 Chaqa manchakuraymi, kusala marraju kashaykirayku mana tarpukushaykimanta kusichakunki, chaynulla mana shikwakushaykikunamanta tantakunki nir, yaĉhashayrayku’.
22 Chaynu nitinqa, mantaqninqa niran: ‘Mana allin sirbikuq, qam rimashaykillawan rikashur yaĉhani, imanumi kanki nirmapis. Chaqa chaynu nuqa marraju kani nir, chaynulla mana tarpukushaymanta kusichakuni, mana shikwakushaymanta tantakuni nir yaĉharqa,
23 ¿Imapaqtaq bankuman mana aparayki qillayniyqa ganaskinanpaq? Chaynuqami ashwan tikrakamurqa ganashanwanna aypanayta’.
24 “Chaynu nirqa, wakin runakuna chaypi kaqkunataqa niran: ‘Chay runataqa qillayniyta kitar quyllapa, chay dyis kuti masta ganachisha chayta’ nir.

25 Chaymi paykunaqa niranllapa: ‘¡Piru Taytituy, payqa dyis
kuti mas qillayniyjunna!’
26 “Chaynu nitinllapami mantakuqqa niran: ‘Nishaykil-
lapa: Chay mayqanĉhi allinta rurashanrayku, imayjun kaq-
taqami masta qushaq. Piru chay mana allinta rurashanrayku
mana imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmatapis limpula ki-
tashaq.
27 Chaynulla mana mantakunayta munar ĉhiqnimaqkunata-
shuypaqa, kayman apamur naypaypi wanuchiyllapa’ nir”.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28 Kaykunata nirqami, Jesusqa riranna Jerusalenmanqa.
29 Chaymanta, chay Olivos sirkapa yatan Betfagiman,
chaynulla Betania pwibluman yaqqa ĉhashana karqa,
kaĉhakuran ishkay yaĉhakuqninkunata,
30 kaynu nir:
—Riyllapa, wak naypanchikpi pwiblitu kan chayman.
Chayman ĉharqami, tarinkillapa uk burru wataraqta. Chay
burrupiqami manaraq mayqanpis tasharaqchu. Chayta
kaĉhar apamuyllapa.
31 Nataq, mayqan ‘¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa?’
nishutinllapaqa, niyllapa ‘Taytanchikmi ministiyan’ nir.
32 Chaynu nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa riranllapa. Chaynu
rirllapaqa, imanuĉhi Jesús nisha karan chaynulla burrutaqa
wataraqta tariranllapa.
33 Burruta kaĉhayatinllapanaqa amunkunaqa rikarimur
kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq burruta kaĉhayankillapa? nir.
34 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:
—Taytitunchikmi ministiyan nir.
35 Chaynu nirnaqami, raĉhpankunata burrupa ananman
ĉhurar aparanllapa Jesusman. Ĉhachirnaqa, chay burritupa
ananpina tachiranllapa.
36 Chaymi chaynu Jesús burrupa anan ritinqa, runakunaqa
naypanta riranllapa raĉhpankunata ĉhukir ima. Chaylatami
burruqa riran.
37 Chaynu riyar chay Olivos sirkapa urayninman shipchay-
atinllapanaqa, tukuyla kriyiqkunaqa kusalata aligriyaran-
llapa. Chaymi kusa jwirtita rimaq qallariranllapa tukuy
milagrukunata rurashanpaq yarpur ima.
38 Kaynumiri niyaqllapa:
“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa gubyirnunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
¡Unaq syilupipis aligriyanqallapa!
¡Kusa shumaqtami alabanqallapa Dyusninchiktaqa!” nir.

39 Chaymi wakin fariseo runakuna chaypi uyakuqkunaqa,
kaynu niranllapa Jesustaqa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhakuqnikikunata anyar uyarachiy nir.

40 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:

—Qamkunata willashaykillapa, kay runakuna upallatinllapaqami ashwan rumikunamapis qayĉhakunqallapa nir.

41 Chaymanta Jerusalén yatanmanna ĉhar chay pwibluta
rikarnaqa, Jesusqa chay pwiblurayku waqaq qallariran
42 kaynu nir:

"¡Jerusalenmanta runakuna! Kusa allinĉhi kanman qamkuna kay diyapi kwintata qukanaykipaq, nuqami shamusha kani yanapashuq, shumaqta kawsanaykillapapaq nir. Piru chaypaqqami mana kwintata qukankillapachu.

43 Ay, qamkunapaqqami kanqa allipla saqra diyakuna.
Chaymi kuntraykikunaqa shamur, wakmanta kaymanta
arkar kurralashurllapa ima, limpu wanuchir tukchishunqallapa.

44 Tukuyla Jerusalén pwiblupi kaqkunaqa, tukukanqallapa. Chaypiqami, mana uk rumi, uk rumipa ananlapimapis llutakashaqa kidanqachu. Chaqa qamkunaqa, Dyus washashuqllapa shamutinpis, mana kasushaykillapachu".

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Chaymanta Jesusqa, Dyusta aduranannllapa wasiman
yaykur, chay ruripi rantikuqkunata, [rantiqkunata] itakuq
ĉhurakaran,
46 kaynu nir:

"Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: 'Wasiyqami nuqaman mañakunanllapalapaq wasi kanqa' nir. Piru qamkunaqami suwakuqkunapa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa" nir.

47 Jesusqami waran waran, Dyusta aduranannllapa wasipi
yaĉhachikuq. Piru chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla wakin
karguyjun runakunapis, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchinanllapapaq.

48 Piru manami imanupis wanuchiyta puytiranllapachu.
Chaqa tukuyla runakunami Jesús yaĉhachikutinqa kusa qasillala uyakuyaranllapa.

20

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

1 Uk diyapimi, Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasipi
Dyuspa shumaq rimayninta imanu washakananllapapaq
nir runakunataqa yaĉhachiyaran. Chaymantami, ĉharanllapa
kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna ima.
2 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¡Willamayllapa! ¿Mayqan mantashutintaq tukuy chayku-
nata ruranki qa?
3 Chaymi Jesusqa niran:
—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa, willamayllapa!
4 ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichiku-
nanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu runakunala?
5 Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ni-
nakuyaqllapa: “ ‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puyt-
inchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq
mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.
6 Chaynulla manami ‘Runakunala’ niytapis puytinchikll-
apachu. Chaynu nishallapaqami, runakuna rumillawan sitar
wanuchimachuwanllapa. Chaqa chiqaptari yarpunllapa:
Juanqa Dyuspa rimaqnin karan nir”.
7 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Manami yaĉhanillapachu mayqan kaĉhamuran nirmapis.
8 Jesuspis paykunataqa niran:
—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan
mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqku-
nawan
(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

9 Chaymantaqa tukuy runakunata kay kumparasyunta
parlaq qallariran:
“Uk runami ĉhakranpi ubata tarpuran. Chaymantaqa ayka
runakunata trabajananpaq arrintar riran largu mayta, mana
das tikrakamuqchu.
10 Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa
amunqa kaĉhamuran uk sirbikuqninta, chay kusichakushan-
manta paypaq kaq partinta qunanllapapaq. Piru ashwan
chay ĉhakrapi trabajaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar
kusalata maqar ima mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.
11 “Chaymantaqa qashan kaĉhamuran uk sirbikuqninta.
Piru chaytapis, chay ĉhakrapi trabajaqkunaqa maqar, jurapar
ima mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa.

12 Qashan uk sirbikuqninta kaĉhamuran. Piru chaytapis
chaynullata rurar lisyar ima ĉhakramantaqa itakuranllapa.
13 “Chaynu chay sirbikuqninkunata rurar mana kasutinqa,
chay ĉhakrapa amunqa niran: ‘¿Imanashaqna kananqa? Kusala
munashay wamraytana kaĉhashaq dijur. Ichapis rispitar
kasunmanllapa’ nir.
14 “Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi trabajaqkuna
rikarqa, ninakuranllapa: ‘Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq
aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana
kay ĉhakrawanqa kidanallapapaq!’ nir.
15 Chaynu nirllapa ĉhakramantaqa urqur, wanuchiranllapa”.
Chaynu kumparasyunta rurarqa Jesusqa kaynu niran:
—Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqku-
nawanqa, ¿imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamku-
naqa?
16 Chaqa chay ĉhakrapi kaqkunataqa rir limpu wanuchir
ukkunatana quyanqa chay pachantaqa.
Chaynu Jesús nitinmi niranllapa:
—¡Manami chaynuqa kanqachu! nir.
17 Chaynu nitinllapaqa, kusata paykunataqa chapar Je-
susqa niran:
—Mana chaynu katinqa, ¿ima nishaq nirtaq, Dyus nitin
iskribikashakunapiqa nin?:
‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir
itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha’ nirqa.
18 Chaymi, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu
limpu llampunqa. Nataq, rumi runapa ananman ratar-
shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.
19 Chaynu nitinmi, kurapa mantaqninkuna, Moisés man-
takushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna uyaparllapaqa, kwintata
qukaranllapa paykunapaq rimayan nir. Chaymi chay kutilla,
Jesusta aypar prisunaranllapa. Piru mana puytiranllapachu
runakunata manchashanllaparayku.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Chaymantami ashwan, wakin runakunata kaĉharanllapa
mananula Dyuspi kriyiq tukur, Jesusta uyakunanllapapaq.
Chayna imanullapis mana allinkunata rimachir, chayla-
paqna aypar apananllapapaq Romapa gubirnadurninman.
21 Chaynuta yarpurllapami, kaynu nir Jesustaqa tapuranl-
lapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami qam
yaĉhachikuyashayki, rimayashaykiqa chiqap nir. Chaynu
karmi, mana runakunata riparayta yarpunkichu imanu

katinmapis. Ashwan qamqami yaĉhachikunki Dyus
munashannulata.
22 Chaymi nishunillapa: ¿Allinchu kanqa Romapa punta
gubyirnun Cesarta impwistuta pagranayllapapaqqa?
23 Jesusqa chay mana allinta yarpuyashanllapapaq kwin-
tata qukarmi, niran:
—[¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankil-
lapa?]
24 Ma, rikachimayllapa uk qillayta. ¿Mayqanpa ritratuntaq
kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.
Chaynu taputinqa, paykunaqa niranllapa:
—Gubyirnu Cesarpami nir.
25 Chaymantami Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta
quyllapa. Nataq Dyuspa kaqnintaqa Dyusta quyllapa.
26 Chaynu Jesús tukuy runakunapa naypanpi rimatinqami,
mana imanupis uchachayta puytiranllapachu. Ashwan dis-
pantakar uyaralana kidaranllapa.

Jesustami tapuranllapa wanuqkunapaq
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Chaymantaqa ayka Saduceo runakuna riranllapa Jesus-
taqa rikaq. Paykunaqami ninllapa: “Wanuqkunaqashi man-
ana kawsamunnachu” nir. Chaymi tapuranllapa Jesustaqa:
28 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribisha
karan: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar
wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay
byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa
wamrayjun kananpaq’ nir.
29 Chaqa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakan-
llapaqa, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran.
30 Chaymi chay ishkay kaq uknin,
31 chaynulla kimsa kaq ukninpis chay warmillawan
kasararan. Chaynumi syitinllapa chay warmillawan kasarar,
manaraq wamrayjun kayar tukuynin wanuranllapa.
32 Chaymantami chay warmipis wanuranna.
33 Nataq chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa
¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa
tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.
34 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Kananmi kay bidapiqa kasaranllapa, chaynulla
kasarachikunllapa ima.
35 Piru, Dyus munashannullata shumaqta rurar taqku-
naqami, wanushanmanta kawsamur uk bidapiqa, manana
kasaranqallapanachu. Chaynulla mananami kasarachikun-
qallapa imamapischu.

36 Chaqa paykunaqa manana wanurchu angelkuna
yupayna kanqallapa. Chaynulla, wanushanmanta
kawsamushanllaparayku, Dyuspa Wamranna kanqallapa.
37 Chaynumi, ashwan Dyus nitin Moisés chay sarsa
rupayashanpaq iskribishanllapi, intrachimanchik,
wanushakunaqashi kawsamuyanqa nir. Chaqa ninmi:
Dyusqashi, Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa, Dyusnin nir.
38 Chaymi, Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyus-
ninchu, ashwan payqami tukuy kawsaqkunapa Dyusninla.
Chaynu katinmi, ¡paypaqqa tukuy mayqanpis kawsayan! nir.
39 Chaymantaqa wakin yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa niranl-
lapa:
—Allintami nishayki Yaĉhachikuq Taytituy.
40 Chaymi chaymanta-pacha, manana mayqanninlapis
tapuyta yarpuranllapalamanapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Chaymantami Jesusqa paykunataqa tapuran kaynu nir:
—¿Imapaqtaq Dyuspa Akrashan Cristuntaqa Davidpa ayllun-
manta ninllapa?
42 Chaqa Davidqami paylla Salmos librunpiqa nin:
'Tayta Dyusmi Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqayman,
43 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramunaykaman nir'.
44 Chaynu Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun
katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa 'Amituy' niran?

Jesusmi yaĉhakuqninkunata willaran kuytakananllapapaq
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Tukuyla runakuna uyakutinmi yaĉhakuqninkunata Je-
susqa kaynu niran:
46 "Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta.
Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata
yakakuyta, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta
saludananllapata ima. Chaymi chay tantakananllapa
wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis,
kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi
samachinanllapata munan.
47 Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa
wasinkunata ima. Piru allin runa ninanllapapaqqami kusala
unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala
manchaypaqtana kastigakanqallapa" nir.

21

Byudapa ufrinditan
(Mr 12.41-44)

1 Jesusmi, Dyusta aduranan̈llapa wasipi, rikakuyaran kusa
imayjun runakuna, ufrindanta kajunkunaman itatinllapa.
2 Chaynullami rikaranpis uk mana imayjun byuda ishkay
qillaysituta kajunkunaman itaqta.
3 Chaymi Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byu-
daqami, tukuy runakunamanta masta ĉhurasha ufrindan-
taqa.
4 Chaqa, tukuy wakin runakunaqami qillaynin subraqlata
ufrindakunllapa. Nataq chay mana imayjun byuda-
shuypaqami, mana mas qillaynin mikunanpaq katinmapis,
limpula ufrindakusha nir.

Jesusmi Dyusta aduranan̈llapa wasita ratachinqallapa niran
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Chayllapimi, wakinkunaqa kusata parlayaqllapa
Dyusta aduranan̈llapa wasipaq, chay kusa shumaq
rumikunawan shasha karan chaykunapaq, ufrinditakunata
ĉhurashanllapakunapaq ima. Chaymi Jesusqa niran:
6 “Uk diyami ĉhamunqa. Chaymi chay diyapiqa kanan kay
rikayashaykillapataqa limpu ratachitinllapa, manana uk ru-
milamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu” nir.

Jwisyu diya shipchamuyatinnaqami kaynu pasanqa
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Chaymantaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maydiyataq chaynuqa pasayanqa?
¿Ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa, tukuy chaykuna
pasananpaq diyaqa shipchana? nirqa.
8 Chaynu nir taputinllapaqa Jesusqa niran:
“Allitami kuytakankillapa ama ingañakanaykillapapaq.
Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa.
Chaymi ninqallapa: ‘Nuqami kani Dyuspa Akrashan Cristun’.
‘Chay tukukanan tyimpuqami ĉhamunqana’ nir. Chaynu
nishutinllapamapis, qamkunaqa ama kriyinkillapachu.
9 Chayna, wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir, gubyir-
nupa kuntran tikrakayanllapa nir ima uyaparmapis, ama
manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru
chaynu pasatinmapis manaraqmi kay pacha tukukanan ty-
impuraqchu kanqa”.
10 Niranpismi:
“Uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw
nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa

kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan.

11 Kusala achka lugarkunapimi pachamapis kusalata kuyunqa. Chaynulla kusala mallaq tyimpu imami kanqa. Qishaykunamapis kusala saqra mana rikashaykillapakuna kanqa, tukuy pachapi. Syilupipis rikankillapa dispantaypaq allipla mana rikashaykillapakunata ima.

12 “Piru kaykuna manaraq chaynu kayatinqami, qamkunataqa aypashunqallapa, kusata qischashunqallapa chay tantakananllapa wasikunapi. Apashunqallapapis karsilkunaman itashuqllapa. Chaynulla qukushunqallapa gubirnadurkunapa, gubyirnukunapa naypanman ima nuqapi kriyishaykillaparayku.

13 Chaynu apashutinllapamapis ashwan qamkunaqa nuqallapaq rimankillapa.

14 Qamkunaqa, amami llakir yarpupakunkillapachu imataraq rimar washakashunllapa nirqa.

15 Chaqa, nuqami chay urasqa yanapashaykillapa allipla shumaqta rimanaykillapapaq. Chaymi kuntrashuqkunaqa mana imata nishuyllapatapis puytinqallapachu, allita rimashaykillaparayku.

16 “Chaynulla nishaykillapapis: Qamkunataqami taytaykillapa, uknikillapakuna, primuykillapa, chaynulla amiguykikunamapis chay ĉhiqnishuqkunaman qukushunqallapa. Nataq wakinnikillapallataqa wanuchishunqallapa ima.

17 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa.

18 Piru qamkunapaqami, mana umaykillapamanta uk aqchaykillapalamapis chinqanqachu nuqapaqqa.

19 Chayraykumi nuqalapi allita kriyir shachinakurqa tukuy tyimpupaqna kawsankillapa.

20 “Chayna, Jerusalén pwiblupa ridurninman kusa achka suldadukuna ĉhaqta rikarqa, yaĉhankillapana mananami maychu chay pwiblu tukukananpaq kanqa nir.

21 Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa, sirkakunaman alsakankillapa. Chaynulla, Jerusalenpi kaqkunapis lluqshinkillapa chay pwiblumantaqa. Nataq, chay ĉhakrapi kaqkuna-shuypaqa amallana tikrakankillapachu chay pwiblumanqa.

22 Chaqa chay diyakunapimi, Dyuspa librun mantakushanpi kastigupaq iskribikashanqa kumplikayan.

23 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq! Chaqa

allipla manchakuypaq nanachikuykuna chaynulla kusala
saqra manchaypaq kastigumi chay pwiblupiqa kanqa.
24 Wakinkunaqami wanunqallapa kuchilluwan lisyakar,
chaynulla wakinkunataqa aypar prisur purichinqallapa
tukuy nasyunkunapi. Nataq, Dyuspi mana kriyiq
runakunaqa, Jerusalén pwiblutaqa limpu saruĉhanqallapa,
paykunapaq Dyus imanu kananpaq nishan tyimpu
kumplikananankaman.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa
(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

25 "Chaymi siñalkuna kanqa rupaypi, killapi, qullarkunapi
ima. Nataq pachapi-shuypaqa tukuy runakuna dispan-
takashalla kidanqallapa. Chaynulla alliplata manchakunqal-
lapa, mar yaku kusalata maqchikar waqamutin.
26 Runakunami kusata manchakur, imana kay pachapiqa
kanan-shuypaqa pasayanqa nir yarpur, limpu dismayanqal-
lapa. Chaqa syilupi tukuy kaqkunamapis kusalata kuyunqa.
27 Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqal-
lapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuq-
tana.
28 Qamkuna nuqapi kriyiqkuna, kaynu tukuq qallarit-
inqa, animuta aypar umaykillapata unaqman alsar nuqa-
paq chapakunkillapa. Chaqa mananami maychu kanqa
washakanaykillapapaqqa".
29 Chaynupaqmi, kay kumparasyuntapis ruraran: "Allita
rikayllapa igus qiruta, manaqa wakin qirukunatapis.
30 Chaqa chay qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa,
yaĉhankillapana tamya tyimpuqa shipchana nir.
31 Chaynulla chay nishushaykunata pasaqta rikarqa,
yaĉhankillapana Dyus mushuqmanta mantakunanpaq
tyimpuqa shipchana nir.
32 "Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi
kaq runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay
nishushayllapaqa pasanqa nir.
33 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa.
Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis
tukukanqachu.
34 Kuytakankillapa, amami dijankillapachu yarpuynikil-
lapa chay mana allin ruraykunata rurachishunanllapa-
paqqa. Chaynulla ama maĉhankillapachu, ama yarpupakankil-
lapapischu kay bidapi kawsayashaykillapapaqqa. Ama chay
jwisyu diyapiqa qamkunata, chay mana allin ruraykuna
daskaqla ratachishunanllapapaqchu.
35 Chaqa chay shamuq diyaqami shamunqa kay pachapi
tukuy runakuna kawsaqkunaman.

36 Chayrayku, qamkunaqa rikĉhakushala kar tukuy tyimpula Dyuspi yarpur, payman mañakuyllapa chay saqra kastigukunamantaqa washakarna, Dyusmanta Shamuq Runapa naypanman ĉhanaykillapapaq”.
37 Chaynumiri Jesusqa, unaqqa yaĉhachikuq Dyusta adurananllapa wasipi. Nataq, tutaman-shuypaqa chay Olivos sirkapi kidaq.
38 Chaymi, tukuy runakunaqa allaq allaqla riqllapa Dyusta adurananllapa wasimanqa, Jesusta uyakuq.

22

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapana
(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

1 Shipchamuyarannami Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyaqa.
2 Nataq chay kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchinanllapapaq. Piru runakunata manchashanllaparaykumi mana aypayta puytiranllapachu.
3 Chaynu katinmiri, Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunapa uknin Judas Iscariotimanqa Satanás yaykuran.
4 Paymi riran kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta adurananllapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunawan parlaq, “Imanumi Jesustaqa qushaykillapa” nir.
5 Chaynu nitinmi, kusata aligriyar qillayta arniranllapa.
6 Chaymi Judasqa “Arí” nir, imanulapis allita rikar maykaqlapipis runakuna mana yaqqa kaq yupay katin, “Rikachishutiyllapa aypankillapa” niran.

Pascua mikunata kamakachiranllapa
(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

7 Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyapinami karanllapa. Chaynulla chay diyapimi uyshitakunata ufrindapaq nir wanuchiqllapapis.
8 Chaymi Pedruwan Juantaqa, Jesusqa kaĉharan kaynu nir:
—Rir kamakachiyllapa Pascua fyistapi mikunanchikllapata.
9 Chaynu nitinqa paykunaqa tapuranllapa:
—¿Maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.
10 Jesusqa niran:
—Jerusalén pwibluman ĉharnaqami, uk runa kantarunpi yakuta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa wasinman yaykunankaman.
11 Chaymantami chay wasipa amuntaqa ninkillapa: ‘Yaĉhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq

yaĉhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan’ nir.
12 Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.
13 Chaynu nitinmi paykunaqa rir, Jesús nishannulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.
14 Chaymanta mikunanllapa uras ĉhamutinqa, Jesusqa apustulninkunawan samaranna misamanqa.
15 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
“Kanan manaraq qischakar wanuyashayllami, ¡alliplata munasha kani qamkunawan pulla tantanakur mikunallapapaq!
16 Chaqa kanan mikushallapaqami manana qashanqa pullaqa mikushunllapanachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakutin, chaypi mikunallapakaman”.
17 Chaynu nirqa uk kupata aypar, Dyusta payji nishana kar niran:
“Kayta aypar, aypachinakur upyayllapa.
18 Allitami willashaykillapa, mananami qashanqa kay ubapa yakuntaqa upyashaqnachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakuq qallarinankaman”.
19 Chaynu nirmi, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
“Kaymi nuqapa kwirpuy. Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay. Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq” nir.
20 Chaynu mikutinllapanaqami, kupata aypar kaynu niran:
“Kay yawarniyta iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk mushuq tratuta rurani, qamkunata kusata llakipashushayllaparayku.
21 Piru, mayqanĉhi kanan kuntraykunaman qukumayan chayqa, kay misapi nuqawan pulla.
22 Chaymi Dyusmanta Shamuq Runataqa, imanutaq kananpaq karan chaynuta ruranqallapa kuntrankunaqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa!”
23 Chaynu Jesús nitinmi yaĉhakuqninkunaqa, paynin paynin niqllapa: “¿Mayqanninchikllapataq kuntrankunaman qukuyanchikllapaqa?” nir.

Jesuspa yaĉhakuqninkuna anyanakuranllapa

24 Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa paykunapura anyanakuranllapa, mabir mayqanninllapashi Dyuspaqqa kusa mas allin nir.
25 Chaymanta Jesusqa paykunataqa niran:

“Uk nasyunkunata mantaqkunami munashannulata runa masinkunatapis mantakur purichinllapa. Chaynu karmapis, ‘Ukkunatami kusalata yanapanillapa’ nir alabakanllapa.

26 Piru qamkunaqami ama chaynuchu kankimanllapa. Ashwan mayqannikillapa kusa mas yaĉhaq karqa, mana kwintachaypaqla kayllapa. Chaynulla chay mantakuqpis uk sirbikuq yupay kanqa.

27 Mabir willamayllapa: ¿Mayqantaq kusa mas allinqa? ¿Chay misaman mikuq tan chay runa, manaqachu chay mikuyta aypachikamun chay? Misapi samayan chay runami kusa mas allinqa. Nataq nuqaqa chay sirbikuq yupay kani qamkunapaqqa.

28 “Chaymi imanu ĉhiqnimaqkuna ruramatinllapamapis, qamkunaqa pullay kashaykillapa.

29 Chayraykumi nuqaqa mantakunaykillapapaq nishaykillapa imanuĉhi Taytay Dyus nuqatapis mantakunaypaq nimaran, chaynulla.

30 Chaynu karqami, maydiyaqa qamkunaqa mantakunaypiqa mikunkillapa, upyankillapa nuqa tashay misapi pullay. Chaynulla, mantakunaykillapa samanapi tar, Israel pwiblumanta dusi ayllukunata rikar yaĉhankillapa, allin mana allin nirmapis”.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

31 Chaynullami niranpis Amitunchik Jesusqa:

—Simón, Simón, imanutaq wayramaqa triguta ĉhaspir qutun, chay yupaymi Satanás, nuqamanta chiqanchashunayanllapa.

32 Piru Simón, nuqaqami qampaq mañakusha kani, maydiyapis nuqallapi kriyinaykipaq. Chaymi qashan nuqallawan karqa, yanapay uknikikunata nuqalapi allita kriyinanllapapaq.

33 Chaynu Jesús nitinqa, Simonqa niran:

—Taytituy, nuqaqami karsilman qamwan pulla rinaypaqmapis yarpushana kani. Chaynulla wanutkimapis pullayki wanushaq.

34 Piru Jesusqa niran:

—Pedro, nishaykimi: Kananllami manaraq gallumapis kantayatinchu, kimsa kuti nuqapaqqa ninki ‘Manami riqsinichu’ nir.

Jesusta qischananllapapaq ura ĉhamuyaranna

35 Chaynulla Jesusqa tapuranpis yaĉhakuqninkunataqa:

—Nuqami mana alfurjayjunta, mana qillayta purichinaykillapapaq talqitayjunta, mas llanqiyjunta

imachu kaĉhashurayllapa. Chaynu kaĉhashutiyllapaqa, ¿imaykillapallaqachu faltashuranllapa?

Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—¡Manami!

36 Chaymanta Jesusqa niran:

—Kanan-shuypaqa alfurjayjun kaqqa apayllapa. Chaynulla qillayta purichinaykillapa talqitatapis apayllapa. Nataq mayqannikillapa mana ispadayjun karqa, punchuykillapamatapis rantikur rantiyllapa.

37 Imapaqmi chaynutaqa nishuyanillapa. Chaqa nuqawanmi Dyus nitin iskribikashankunaqa kumplikanqa. Chaqa niqmi: ‘Mana allin runakunawan pullata, mana allinpaq riqsimanqallapa’ nir. Chaynumiri Dyus nitin nuqapaq tukuy iskribikashakunaqa, kumplikayanqa chay nishannulla.

38 Chaynu Jesús nitinqa, paykunaqa niranllapa:

—Taytituy, kaypimi ishkay ispadakunaqa nir.

Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:

—Chaykaqllana nir.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39 Chaymantaqa Jesusqa lluqshir riran Olivos sirkaman, chaynu kustumrin kashanrayku. Chaymi yaĉhakuqninkunapis ikinta riran.

40 Chay lugarman ĉharnaqa, yaĉhakuqninkunataqa niran:

—Dyusman mañakuyllapa ama uchapi ratanaykillapapaq.

41 Chaynu nirqa paykunamantaqa karukaqllaman rir, chaypi qunqurikur Taytanman mañakuran, kaynu nir:

42 “Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru amami nuqa munashaynuchu rurakanqa. Ashwanmi qam munashayki kanqa” nir.

43 Chaynu niyatinqami, unaq syilumanta uk ángel chaypi rikarir yanaparan.

44 Jesusqa chay kusalata qischakananpaq karan, chaypaq yarpur kusalata mañakuyaran Dyusmanqa. Chaynu mañakutinqami, ĉhiĉhapninmapis pachaman shutuyaran yawar yupay.

45 Chaynu nir, Dyusman mañakurnaqa sharir riran chay yaĉhakuqninkuna kayashanman. Ĉharnaqa alliplata llakir shaykusha punuqta tariran paykunataqa.

46 Chaymi kaynu niran:

—¿Imapaqtaq punuyankillapa? Sharir Dyusman mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunapa naypanta ĉharan. Chaymi qimikaran Jesustaqa muchar saludananpaq.
48 Piru Jesusqa niran:
—Judas, ¿mucharlachu Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman qukunki? nir.
49 Chaymi chaypi Jesuswan kaqkunaqa, imami pasayan nir kwintata qukar, niranllapa:
—Taytituy, ¿ispadakunawanchu washakashunllapa? nir.
50 Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunamanta ukninqa, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran.
51 Jesusqa niran:
—¡Amana mas imatapis ruraylapachu! nir.
Chaynu nirmi chay sirbikuqpa rinrintaqa kamarla, allicharan.
52 Chaynu rurarnaqa chay kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta aduranllapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunata, chaynulla tukuy ruku mantakuqkunawan payta apaq shamushakunataqa, niran:
—¿Imapaqtaq ispadakunawan, qirukunawan ima, uk suwakuqman yupay shamushaykillapa nuqamanqa?
53 Nuqaqami imuraspis Dyusta aduranllapa wasipiqa qamkunawan pulla katiyqa, mana imatapis ruramaraykillapachu. Piru qamkuna tutaparaqmanta kar, kanan tutapashana katinqa, imatapis rurayashaq nir yarpunkillapana. Chaqa uraykillapa ĉhamushanari nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

54 Chaymanta Jesustaqa aypar aparanllapana kurakunapa punta mantaqninpa wasinman. Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar, ikinllapata riyaran.
55 Chaymi chay wasipa pampanpa ĉhaypinpi ninata ratachir chaypa ridurninlapi tukuy taranllapa. Pedrupis chaypi paykunawan pulla tayaran.
56 Chaynu tayatinllapaqa, uk sirbikuq warmi Pedrutaqa rikar, kusalata chapayaran. Chaymi kaynu niran:
—Kay runapismi paywanqa pulla karan nir.
57 Piru Pedruqa niran:
—Mamitay, manami riqsinichu chay runataqa nir.
58 Chaymanta qashan uk ratukaqlamanta ukpis Pedrutaqa rikar, kaynu niran:

—Qampis paypa uknin kanki nir.
Pedruqa niran:
—¡Manami! Mana nishuyanillapa wakmaqari.
59 Chaymanta uk ura pasashana yupay katinqa, qashan
ukpis niran:
—Alliptamiri kay paypis Jesuswanqa pulla karan.
Chaynulla payqa Galileamanta wakmaqari.
60 Qashanmi Pedruqa niran:
—¡Taytituy, manami yaĉhayanichu mayqanpaqmi rimayanki
nirmapis!
Chaynu Pedro niyatinlami chay kutilla, gallu kantaran.
61 Chaymantaqa Amitunchik Jesusqa das tikrakar Pedruta
chaparan. Chaynu chapatinqa, Pedruqa yarpuran, Ami-
tunchik kaynu nishanta: “Kananllami manaraq gallu kantay-
atin kimsa kuti nuqapaqqa ninki: ‘Manami riqsinichu’ nir”
nishanta.
62 Chaymi Pedruqa chaymanta lluqshirqa kusalata llakir,
piñakur ima waqaran.

Jesustami kusata asipar ima qischaranllapa
(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63 Chay runakuna Jesusta chaypi kuytar shaqkunaqa
kusata asipar ima maqaranllapa.
64 Nawinkunata bindar ima kaynu tapuqllapa:
—Mabir tantyay ¿pitaq maqashusha? nir ima.
65 Chaynulla, allip ukmankunata tapur allipla saqra pin-
qaypaqta willaqllapamapis.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

66 Unaqna katinqa tantakaranllapa, chay Israel runaku-
napa ruku mantakuqninkuna, kurakunapa mantaqninkuna,
chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna
ima. Tantakarqa Jesustaqa aparan kusa mas karguyjunku-
napa naypanman. Chaypiqami, kaynu nir tapuranllapa:
67 —Willamayllapa: ¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun
kanki? nir.
Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:
—Nuqa, kananlla ‘Dyuspa Akrashan Cristun kani’ nishutiyl-
lapaqa, mana kriyimankillapachu.
68 Chaynulla, nuqa tapushutiyllapapis mana
imatapis willamayankillapachu [chaynulla mana
kaĉhamayankillapalamapischu] kanqa.
69 Piru kananmanta-pachami, Dyusmanta Shamuq Runaqa
kusa puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi tayanqa.
70 Chaynu nitinqa tukuy tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿qamchu Dyuspa Wamran kanki? nir.

Jesusqa niran:
—Qamkunallami ninkillapa.
71 Chaymantaqa paykunaqa niranllapa:
—¿Ima tistigutataq masqa munanchikllapa? Chaqa nuqanchikkunalla uyapashanchikllapa paylla rimatin nir.

23

Jesusta Pilatuman aparanllapa
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

1 Tukuy chaypi kaqkunaqa, sharir aparanllapa Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman.
2 Chay Pilatupa naypanpiqa, yanqa illaqmanta llullakur Jesuspaqqa willakuq qallariranllapa kaynu nir:
—Kay runataqami tarisha kanillapa pwibluyllapamanta runakunata kusa ukman saqrakunata yaĉhachiqta. Chaqa, paymi nin manashi impwistuta gubyirnu Cesartaqa pagrashaqllapachu. Chaynulla ninpis payshi Dyuspa Akrashan Cristun tukuyta mantakuqqa nir.
3 Chaymi Pilatuqa Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu chay Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
4 Chaynu Jesús nitinqa, Pilatuqa chay kurakunapa mantaqninta, tukuy runakunatapis niran:
—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunchu nir.
5 Chaynu nitinqa, chay runakunaqa llallin kusalata lanyar niranllapa:
—Chay kusa ukmanta yaĉhachikuyashanwanmi, chay pwibluyllapamanta runakunataqa limpu pantachiyan. Chaynu mana allinta yaĉhachikuqqami qallariran Galileapi. Kanan-shuypaqa kay Judeapina puriyan nir.

Jesustami Herodesman aparanllapa

6 Chaynu nitinllapa uyaparqa, Pilatuqa tapukuran ¿kay runaqachu Galileamanta? nir.
7 Chaymanta runakuna, Galileamantami nitinllapaqa, kaĉharan gubyirnu Herodesman. Chaqa, paypis chay diyakunapiqa Jerusalenpi karan.
8 Jesús chayman ĉhatin, Herodes rikarqa kusala aligrita yarpuran. Chaqa kusa unaynami paypaqqa rimaqllapata uyapasha kar, Herodesqa riqsiyta munaran. Chaynullami milagrukunata ruratin ima rikanaran.
9 Chaymi kusata tapuran. Piru, Jesusqa mana imalatapis willaranchu.

10 Chaypiqa karanllapapis kurakunapa mantaqninkuna,
Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Chay
paykunaqami chaypiqa alliplata uchachayaranllapa.
11 Chayna, Jesús mana imatapis rimatinqa, Herodesqa
wakin suldadukunawan kusalata kushiparanllapa. Chaymi
Jesusta asipananllaparaykuqa, gubyirnupa kusala ĉhaniyjun
raĉhpanta yakachiranllapa. Chaynu rurayar imaqa, Herode-
spis Jesustaqa qashan kaĉharan Pilatuman.
12 Chay diyaqamiri Pilatuwan Herodesqa kusala ami-
guna tikrakaranllapa, unaykuna kusata ĉhiqninakuq kasha
karmapis.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

13 Chaymantami Pilatuqa kurakunapa mantaqninkunata,
wakin karguyjunkunata, chaynulla tukuyla runakunata ima
tantamuran.
14 Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa kay runata nuqaman apamuraykillapa,
‘Pwibluymanta runakunata limpu pantachiyan’ nir.
Nuqami qamkunapa naypaykillapapi tapusha kani. Piru
paypa uchantaqami mana tarishachu kani qamkuna
niyashaykillapanuqa.
15 Chaynulla Herodespis mana paypiqa ima uchatapis
tarishachu. Chayraykumi qashan nuqaman kaĉhamusha.
Chayrayku yaĉhayankillapana, manami ima mana allintapis
kay runaqa rurashachu nir. Chaymi wanuchinapaqqa mana
allinchu.
16 Chaymiri nuqaqa wipyachikurla kaĉhashaq.
17 [Chaynuqami Pilatuqa niran, kada Pascua fyistapi uk
prisuta lluqshichiq kar].
18 Chaynu Pilato nitinqami, allipta chay runakunaqa
tukuynin pullalla lanyaranllapa kaynu nir:
—¡Wanuchiy chaytaqa! ¡Ashwan Barrabasta karsilmanta
lluqshichir kaĉhay! nir.
19 Chaqa, kay Barrabastaqami karsilmanqa itasha karanl-
lapa, Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk runata wanuchis-
hanpaq.
20 Piru Pilatuqa, Jesusta mana wanuchiyta munarqa,
qashanpis chayllata chay runakunataqa niran.
21 Ashwan paykunaqa kusala jwirtita lanyaranllapa kaynu
nir:
—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.
22 Chaynu niyatinllapamapis, qashan kimsa kutipaqna Pi-
latuqa niran:
—Chaqa ¿ima mana allintataq kayqa rurasha?
Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunpischu

wanuchichikunaypaqqa. Chaymi nuqaqa kastigachikurla kaĉhashaq.
23 Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:
—¡Kruspi klabay! nir.
Chaynu allipta lanyayatinllapaqami,
24 Pilatuqa, paykuna munashanllapanullata ruraran.
25 Chaymi chay Barrabás, Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk runata wanuchisha katinmapis, karsilmanta lluqshichir, Jesusta-shuypaqa paykunatana quran.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Jesusta krusman klabaq apayarllapanaqa, Cirenemanta uk runa Simón shutiq, ĉhakranmanta shamuqta tariranllapa. Chaymi Jesuspa krusninta rikrachir, paypa ikinllata aparanllapa.
27 Kusala achka runakunami Jesuspa ikintaqa riranllapa. Chaynullami warmikunapis kusalata llakir, waqar ima riranllapa.
28 Piru Jesusqami paykunata chapar kaynu niran:
"Jerusalenmanta warmisitakuna, ama nuqapaqqa waqayllapachu. Ashwan qamkunallapaq, wamraykikunapaq ima waqayllapa.
29 Chaqa uk kusala qischakay tyimpukunapimi ninqallapa: 'Allinmi kasha chay warmisitakuna mana wamrakuq chaykunapaq, chay warmi mana ruriyjunchu kaqkunapaq, chaynulla chay warmikuna mana wamran katin mana ñuñuchikuqkunapaqmapis' nir.
30 Chaymi, chaynu qischakarnaqa runakunaqa qaqakunata ninqallapa: '¡Nuqakunapa anayllapaman ratamuyllapa!' Chaynulla lumakunatapis ninqallapa: 'Pakakuchimayllapa ima' nir.
31 Chaqa llullu qiruwan tukuy kaykunata rurarqa, ¿imanuna kanqa qiru chakishana katinqa?" *
32 Chaynullami Jesuswan pullataqa apaqllapapis ishkay wanuchikuq runakunata Jesuswan pullata kruspi klabananllapapaq.
33 Chaymanta chay uk lugar Calavera shutiqman ĉhachirllapaqa, Jesustaqa klabaranllapana kruspiqa. Chaynulla chay ishkay wanuchikuq runakunatapis kadalaw qichqanpi krusllapi klabaranllapa. Ukninta allilaw qichqanpi, ukninta ichuqlaw qichqanpi.

---

* **23:31** Qirupaq rimarqami, payllapaq riman Jesusqa. Pay kaypi katin chaynuta rurarqa, ashwan pay mana kaypi katinmaqa, imatapis ruranqallapa.

34 [Klabatinllapanaqa Jesusqa niran:
“Taytay, pirdunay kay runakunataqa. Paykunaqami mana yaĉhanchu imatami rurayanllapa nirmapis”.]
Chaymantami chay suldadukunaqa Jesuspa raĉhpankunata surtyakur ayparanllapa.
35 Runakunaqami chaypi rikakuyaranllapa, chay karguyjun runakunamapis alliplata kushikur asiparanllapa kaynu nir:
—Ukkunata-shuypaqa washaran. Mabir kananqa paylla washakanqari, chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa.
36 Chaynulla chay suldadukunapis Jesusmantaqa burlakaqllapa. Chaymi qimikar upyachiqllapa allipla puchqu binuta, kaynu nir:
37 —¡Chiqapta, Israelmanta runakunapa mantaqnin karqa, qamlla washakay-ari! nir.
38 Chaynulla, Jesuspa umanpa ananpiqami uk litriruta ĉhuraranllapa [griego rimaypi, latinpi, hebreo rimaypi ima] Chaqa kaynu niyaq: “KAYMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.
39 Chay ishkay wanuchikuqkuna Jesuswan pulla kruspi klabaraqkunapa ukninqa, musyar kaynu niyaq:
—¡Chiqapta qam Dyuspa Akrashan Cristun karqa, qamlla washakar, nuqakunatapis washamayllapari! nir.
40 Chaynu nitinqami, ukninqa kaynu nir anyaran:
—¿Manachu qamqa manchanki Taytanchik Dyustaqa, qam wanunaykipaqna qischakayarmapis?
41 Nuqanchikqa imanu mana allinta rurashanchikraykumi qischakayanchikmapis, pagrakuq yupayna, chay mana allinkunata tukushanchikpaq. Piru kay runa-shuypaqa mana imata uchakusha karmapis, qischakayan.
42 Chaymantaqa niranpis chay runaqa:
—Tayta Jesús, yarpumankiri qashan mushuqmanta mantakuq qallarirqa.
43 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—Allitami nishayki: Qamqa kananllami nuqawan pulla kanki Taytay Dyuspa luryanpi nir.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 A las dusimanta-pacha alas tris di la tardikaman tukuy pacha allipla tutaparaq intiru kidaran.
45 Rupayqami manana achkirachikamurannachu. Dyusta aduranannllapa wasipa ĉhaypinpi atun rakta raĉhpa warkuraqpis ĉhaypimanta wakman kayman limpu llikikaran.
46 Chay kutillami, Jesusqa kusala jwirtita qayĉhakuran kaynu nir:

"¡Taytay, ispirituytami makikilaman ĉhuramuni! ¡Qamna rikapamanki!"

Chaynu nirqa Jesusqa wanukuranna.

47 Chaymanta chay romano suldadukunapa kapitannin, tukuy chaykunata rikar uyapar imaqa, Dyusta alabaran, kaynu nir:

—Chiqaptami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu kasha nir.

48 Tukuy chaypi kaqkunaqa, tukuy ima pasashanta rikarqa, kusala mana allitachu yarpur riranllapa, qasqunllapata takaqnu.

49 Piru, Jesusta tukuy riqsiqkuna, Galileamanta-pacha pullan warmisitakuna rishakunapis, chayllapiraq kidaranllapa. Chaymi tukuy ima pasaqkunatapis karukaqlapi shasha rikakuyaranllapa.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

50-51 Karanmi uk allip allinla runa José shutiq, chay Judea lugarpa pwiblun Arimatea shutiqmanta. Payqami Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa masin karan. Piru chay karguyjunkuna yarpushankunawanqa mana chayllatachu yarpuq. Ashwan, Dyus mushuqmanta mantakunanpaq nir yarpur, kawsaq-ari.

52 Chaymi payqa Pilatuman ĉhar Jesuspa kwirpunta mañaran.

53 Chayna, Pilatuqa apay nitinqa, payqa krusmanta shumaqla ishkichimur, uk yuraq raĉhpawan pillur apar ĉhuraran qaqapa paĉhanlapi uk uĉhku rurakasha karan chayman. Chaypiqami manaraq mayqantapis pampashallapachu karan.

54 Chay pampayan diyapiqami, samana diyapaqna kamakachikuyaqllapa, chaqa qallariyaqnari.

55 Chay warmikuna Galileamanta-pacha Jesuswan pulla riqkunaqa, riranllapa rikaq chay uĉhkutaqa. Chaymi, chaypi imanu pampatinllapamapis allita rikaranllapa.

56 Chaymanta wasinllapaman tikrakamurllapanaqa, kusala mishki mutkiypaq rimidyitukunata kamakachiranllapa, chaykunawan Jesustaqa salar kamakachinanllapapaq. Piru chay samana diyapi-shuypaqa imanutaq kananllapapaq karan, chaynullata kumpliranllapa.

24

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

1 Chaymantami simanapa punta diyanpiqa, chay warmisi-
takunaqa allaq allaqla riranllapa Jesús pampakashanmanqa,
chay mishki mutkiypaqla rimidyitukunata kamkachishan-
llapata apar. Chaynullami wakin warmikunapis payku-
nawan riranllapa.
2 Chayman ĉhatinllapaqa, chay uĉhkuta kirpasha kusa atun
rumiqa manana tayashanpinachu kasha karan.
3 Chaymi chayman yaykurqa manana tariranllapanachu
Amitunchik Jesuspa kwirpuntaqa.
4 Chayna chayta rikarqa, kusalata yarpupakuranllapa.
Chaykamanmi ishkay runakuna kusa llipyalla yuraq mu-
danayjun paykunapa pullan shaqta rikaranllapa. Chaymi
alliplata manchakuranllapa.
5 Chaynu manchakushanllaparaykumi, tukuynin
qunqurikur pachaman pukĉhiraranllapa. Piru chay
llipyaraqlla runakunaqa niranllapa paykunataqa:

—¿Imapaqtaq kawsaq runapaqqa, maskakunkillapa
wanushakunapa pampakashanpiqa?
6 Manami kaypinachu. Kawsamushanami. Yarpuyllapa
qamkunawan pulla kar Galileapi willashushanllapata.
7 ¿Manachu nishuranllapa: Dyusmanta Shamuq
Runataqashi uchasapakunapa makinman qukutinllapa
wanuchiyanqallapa; chaymanta kimsa diyamantaqa
kawsamuyanqa nir?

8 Chaymi, chaynu nitinqa, chay warmikunaqa yarpuranl-
lapa Jesús willashanllapata.
9 Chaymanta Jesús pampakashanmanta tikrakarllapaqa,
unsi apustulninkunata, chaynulla wakinkunatapis willaran-
llapa.
10 Chaynu Jesuspa apustulninkunata willaqkunaqami
kaykuna karanllapa: María Magdalena, Juana, Santiagupa
maman María, wakin warmikuna ima.
11 Piru chay apustulkunata willatinllapaqa, mana kriyiran-
llapachu. Ashwan wak warmikunaqa yaruyasha kanqa nir
yarpuranllapa.

12 Chaynu niyatinllapamapis, Pedruqa wasimantaqa
lluqshimur riran kallpaylla Jesús pampakashanmanqa.
Chayman ĉhar uĉhku ruriman chapakurqa, mana imatapis
rikaranchu. Ashwan Jesús pillukashan raĉhpalana
chaypiqa usurayasha karan. Chaynuta rikarqami kusa
dispantakashalla qashan wasinman tikrakamuran.

Jesusmi Emausman nan riqpi rikariran
(Mr 16.12-13)

13 Chay diyallapimi Jesuspa ishkay yaĉhakuqninkuna riranllapa Emaus pwibluman. Chay pwibluqami, Jerusalenmantaqa yaqqa ishkay urasma kasha kanqa.
14 Chay paykunaqa, tukuy ima pasashanta parlaqnu riyaranllapa.
15 Chaynu parlar ima riyatinllapaqa, Jesusqa pay paylla paykunamanqa qimikar pullanllapa riq qallariran.
16 Chayna, rikarmapis paykunaqa mana riqsiranllapachu, nawinllapa bindakasha yupay kashanrayku.
17 Chaymantaqa Jesusqa paykunataqa tapuran:
—¿Imatataq qamkunaqa kusata parlaqnu riyankillapa nantaqa?
Chaynu nitinqa, paykunaqa sharanllapa llakishala.
18 Chaymantaqa uknin Cleofas shutiqqa niran:
—Tukuy runakunami yaĉhanllapa kay diyakuna Jerusalenpi pasashanta. ¿Qamlachu mana yaĉhanki chaykunataqa, furastiru kashaykirayku?
19 Chaynu taputinqa, paypis kaynu nir paykunataqa tapuran:
—¿Imataq pasasha?
Paykunaqa niranllapa:
—Nazaretmanta Jesuspaqmi parlayanillapa. Chay runaqami Dyusninchikpaqqa uk puytiq rimaqnin kaq, rimayninpi, ima ruraykunapimapis. Chaynulla tukuy runakunapa naypanpimapis kusa allin kaq.
20 Chay paytaqami kurakunapa mantaqninkuna, nuqakunamanta karguyjun runa masiyllapa, paytaqa uchachar qukuran kruspi klabar wanuchinanllapapaq.
21 Nuqakunaqami alliplata paypi yarpur yarakuyarayllapa, pay washayanqa nasyunniyllapata nir. Piru, kimsa diyapaqnamiri payta wanuchishanllapaqa.
22 “Piru wakin warmikuna, nuqakunawan pulla kaqkunaqami manchachimashallapa, paykuna amsaqlla Jesús pampakashanman risha kar.
23 Chayshi paykunaqa Jesuspa kwirpunta mana rikarchu tikrakamuranllapa wasinmanqa. Chaymi paykunaqa parlamashallapa, paykunamanqashi angelkuna rikarir, Jesusqashi kawsayan nisha nir.
24 Chaynu nimatinllapa, wakin kriyiq masiyllapakunaqa riranllapa Jesús pampakashanmanqa. Chay pampakashanman ĉharqashi chay warmisitakuna nishannulla, Jesustaqa mana rikaranllapachu”.
25 Chaynu chay runakuna nitinqa, Jesusqa niran:
—¡Qamkunaqa mana das intrakaq runachu kankillapa! Chaynu karmi Dyuspa tukuy rimaqninkuna nishankunataqa, mana dasqa kriyinkillapachu.

26 ¿Manachu yaĉhayankillapa, Dyuspa Akrashan Cristunqa
manaraq mantakuyarqa, chaynuraqmi qischakananpaq
karan nirqa?
27 Chaynu nirqa kusa shumaqta intrachiq qallariran chay
runakunataqa, Dyus nitin iskribikashakunapi paypaq nis-
hankunata. Chaynumiri Moisés iskribishanmanta qallarir,
Dyuspa tukuy rimaqninkuna iskribishankunata willaran
paykunataqa.
28 Chaynu nirqa chay pwiblu riyashanllapaman ĉharqa,
Jesusqa naypaqman riq yupay tukuran.
29 Chaynu tukutinmi, paykunaqa Jesustaqa kusata ru-
garanllapa, kaynu nir ima:
—Nuqakunawan kaylapi kiday. Chaqa tardina, tutapayan-
nami.
Chaynu niyatinllapaqa, Jesusqa yaykuran ruriman, payku-
nawanna chaypi kidananllapapaq.
30 Chaymanta misapina tayatinllapaqa, Jesusqa makinpi
tantata aypar Dyusta payji nirqa, ĉhaypinmanta pakir payku-
nataqa quran.
31 Chaynu qutinqa, chay kutilla chay runakuna chiqapta
kwintachakarnaqa, Jesusta riqsiranllapa. Piru Jesusta
riqsitinllapaqa, payqa das chinqaran.
32 Chaymi paykunapura ninakuqllapa: "¿Manachu Dyus
nitin iskribikashapi tukuy nishanta intrachimarninchik
nanta shamutinqa, shunqunchikpimapis allipla shumaq
aligrita yarpuranchik?"
33 Chaynu nirllapami, chay kutilla ishkantin sharir
tikrakaranllapa Jerusalenman. Ĉharnaqa tariranllapa
Jesuspa unsi apustulninkunata, chaynulla wakin kriyiq
masinkunatapis.
34 Chaypi tantanakusha taqta taritinllapaqa, chay wasipi
taqkunaqa niranllapa:
—Alliptamiri Amitunchik Jesusqa wanushanmantaqa
kawsamusha. Simonmanmi rikarisha payqa nir.
35 Chaynu nitinllapami chay ishkaykunapis imanu
nanta riyatinllapa pasashanta, chaynulla imanu tantata
ĉhaypinmanta pakitin Jesusta riqsishanllapata ima
parlaranllapa.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

36 Paykunaqami chayllapaq alliplata parlayaranllapa.
Chaynu parlayatinllapaqa ashwan Jesusqa illaqmanta
paykunapa ĉhaypinllapaman shar kaynu nir saludaran:
—Kusa shumaqmi kankillapa nir.

37 Chaynu nitinqa, paykunaqa alliplata manchakuranllapa, ayata rikayanchikllapa nir yarpur.
38 Chaynu yarpuyatinllapamapis Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa manchakushaykillapa? ¿Imapaqtaq manaraq allita nuqapiqa kriyinllapa?
39 Rikayllapa makiykunata, ĉhakiykunata. Nuqallami kani. Kanan kamamarllapa yaĉhayllapa: Uk ayaqa mana aychayjunchu, mana tulluyjunchu. Qamkuna rikamashaykillapanumi nuqaqa aychayjun, tulluyjun ima kani.
40 Chaynu nirqa chay kutilla, ĉhakinta makintapis rikachiran paykunataqa.
41 Piru paykunaqa kusala aligri karmapis mana kriyiranllapachu kusa dispantakashalla kashanllaparayku. Chaymi Jesusqa niran:
—¿Mikunaykillapaqachu imalaqa kan kaypiqa? nir.
42 Chaynu nitinqa paykunaqa quranllapa piskadu kankakashata, [panalwan].
43 Qutinllapaqa payqa aypar mikuran, paykunapa naypanpi.
44 Chaymantaqa paykunataqa niran:
“Nuqataqami kaynu pasamasha, imanutaq qamkunawan kar willashurayllapa chaynullata. Nuqami nishurayllapa, imanumi Moisés iskribishankunapi, Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunapi, Salmos librupipis nuqapaq nishankunaqa kumplikayanqa nir. Chaymi chay nishanllapanulla pasamasha”.
45 Chaynu nirmi paykunataqa allita intrachiran, chay iskribikashakunapi nishantaqa.
46 Kaynumi niran:
“Iskribikashakunapimi nin: Dyuspa Akrashan Cristunqashi kusata qischakar wanuyanqa. Chaymanta kimsa diyamantaqa kawsamuyanqa nir”.
47 Niranpismi:
“Jerusalenmanta qallarirshi tukuy pachapi paypa shutinpi yaĉhachikunqallapa. Chaynu yaĉhachikutinllapashi tukuyla kriyir uchanllapakunata dijatin Dyusqa pirdunanqa.
48 Qamkunaqami tukuy kaykunapaqqa uk tistigu kankillapa.
49 Chaymi nuqaqa qamkunamanqa kaĉhamushaq Taytay Dyus arnishushanllapata. Piru qamkunaqa kay Jerusalén pwiblupi kidaskiyllapa, unaq syilumanta arnishushanllapa pudir qamkunaman shamunankaman” nir.

Jesusmi syiluman riranna
(Mr 16.19-20)

50 Chaynu nir imaqa, Jesusqa chay Jerusalén
pwiblumantaqa, paykunata lluqshichir aparan Betania
pwiblukaman. Chaypiqami makinta unaqman alsar
bindisiran paykunataqa.
51 Chaynu bindisiqnumi, paykunamantaqa unaq syiluman
apakaranna.
52 Chaymantami paykunaqa Jesusta kusata adurar imaqa,
tikrakaranllapana Jerusalenman kusa aligrila.
53 Chaymiri maydiyapis, Dyusta aduranllapa wasipiqa,
Dyusta alabar ima taranllapa.

Chaynumi kanqa.

San Juan
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

Apustul Juanmi kay libruta iskribiran. Payqami Jesuspa yaĉhakuqnin karan (1.37-39). Jesuswan purirmi rurashankunata rikaran, chaynulla yaĉhachikushankunatapis uyakuran. Chaynu purirmi intrakaran, Tayta Dyusmi Amitunchik Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaq nir.

Juanqa kay libruta iskribiran, nuqanchikkunapis intrakanallapapaq Jesucristo shamusha washamanallapapaq nir. Chaynullami iskribiran intrakanallapapaq, Jesucristupi kriyir, tukuy tyimpupaq luryanpi aligrila kawsanallapapaq nir (20.31).

Juan iskribiran pimi Jesucristo nir

1 Manaraq imapis kayatinmi uk RIMAY * karanllana. Kay RIMAYQAMI Dyuswan kar, Dyuslla karan.
2 Chaynu mana imapis katinraqmi Dyuswan pulla kawsaran.
3 Tayta Dyus nitinmi, payqa tukuy imata ruraran. Chaqa mana rurasha katinqa, mana imapis kanmanchu.
4 Payllami tukuyta kawsachimanchikllapa. Chaynu kawsachikuq karmi, kay pachaman shamuran tukuyta achkirachinanpaq.
5 Chaynu achkirachikuq karmi, tutaparaqpi kaqkunataqa Dyuspaq yaĉhachin. Piru chay tutaparaqpi kaqkunaqami mana imanachiytapis puytinchu.
6-7 Tayta Dyusmi, uk runa Juan shutiqta kaĉhamuran chay achkirachikuqpaq yaĉhachikunanpaq. Chaymi yaĉhachikuran chay achkirachikuqlapina kriyinanllapapaq.
8 Chaqa Juanqami mana chay achkirachikuqchu karan. Paytaqami Tayta Dyus kaĉhamuran yaĉhachikunanpaq pimi chay achkirachikuqqa nir.
9 Kay chiqap achkirachikuqqami, kay pachaman shamuran achkirachikuq yupayna, Tayta Dyuspaq tukuyta intrachinanpaq.
10 Tayta Dyus paywan tukuy imata rurasha katinmapis, kay pachaman shamutinqa, runakunaqa mana riqsiranllapachu Dyus nirqa.
11 Chaynu tukuyta rurashanraykumi, paypa kaqninkunaman shamuran. Piru chaynu shamutinmapis, wakinqa mana kasuranllapachu.

---

* **1:1** Uk RIMAY nirqami intrachimanchik Amitunchik Jesucristupaq nir.

12 Nataq tukuy shunqunllapawan kriyir kasuqkunata-
shuypaqa, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kananllapa-
paq nisha.
13 Chaynuqami niran mana taytanmanta, mamanmanta
nasir paykuna munashanllaparaykuchu. Ashwanmi Tayta
Dyus munar chaynu chiqap wamrankunapaqqa nisha.
14 Chay RIMAYQAMI runapaq tikrakar tukuy
nuqanchikkunawan kawsaran. Payqami kusalata
munamarninchik, chiqap kaqlata rurar ima kawsaran.
Nuqakuna rikasha kar, yaĉhanillapa Tayta Dyuspa uklayla
Wamranqa Taytan Dyusnu kusa allinla nir.
15 Paypaqmi Juanqa achka runakunata willaran kaynu nir:
"Kaypaqmi unaylla kaynu nishushallapa karay: 'Nuqa-
manta shamuyan chayqami kusala mas puytiq ima. Chaqa
payqami manapis kayatiy karanllana' nir".
16 Chaqa pay kusalata llakipamarninchikllapami kutir ku-
tir yanapamaranchikllapa.
17 Tayta Dyusmi unayqa Moisesta mantakuykunata quran,
intrachimanallapapaq. Piru kanan-shuypaqami Jesucristu-
rayku intrachimanchikllapa imanumi munamanchikllapa,
chaynulla imatapis karanlata ruran nir.
18 Tayta Dyustaqami mana mayqanlapis rikashachu. Piru
Tayta Dyuspa uklayla Wamran Jesucristo paypa pullan
kashanrayku, Dyuslla karmi riqsichimanchikllapa Taytanqa
imanu nirmapis.

Shutichikuq Juan Jesucristupaq parlakuran
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)

19 Israel pwiblupa mantakuqninkunami, Jerusalenmanta
kurakunata chaynulla Levipa ayllumanta runakunata ima,
kaĉharanllapa rir Juanta tapunanllapapaq mayqanshi payqa
nir.
20 Chaynu rir taputinllapami payqa karanlata rimar kaynu
niran:
—Manami Dyuspa Akrashan Cristunchu kani nir.
21 Qashanmi tapuranllapa:
—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? ¿Dyuspa rimaqnin Elías shamu-
nanpaq karan, chaychu kanki? nir.
Juanqa niran:
—Manami paychu kani.
Piru qashan tapuranllapa:
—Chayqa, ¿qamchu uk rimaqninta Dyus kaĉhamunanpaq
karan † chay kanki? nir.
Juanqa niran:

† **1:21** Dyus uk rimaqninta kaĉhamunanpaq karan nir mas intrakanarqa rikashun-
llapa Deuteronomio 18.15,18.

—Manami nir.
22 Chay tapuqkunaqa niran:
—Chayqa, ¿mayqantaq kanki? Willamayllapari. Chaqa allita qampaq yaĉhar riyta ministinillapa chay mantamashallapakunata willanayllapapaq.
23 Juanqa niran:
—Nuqaqami chunllaq lugarkunapi kusa jwirtita rimar kaynu niq chay kani: ‘Uk dirichula nanta kiĉhaq yupay bidaykillapata shumaqchar, Taytanchik Dyuslatana yaraylapa’ nir, imanutaq Dyuspa rimaqnin Isaías nisha karan chaynulla.
24 Chaynu Juan nitinqami, chay fariseo runakunamanta mandadu risha karan chaykunaqa,
25 kaynu nir tapuranllapa:
—Chaqa, Dyuspa mana Akrashan Cristun, mana Elías, chaynulla Dyus uk rimaqninta kaĉhamunanpaq karan chay mana karqa, ¿imapaqtaq runakunata shutichinkiqa?
26 Juanqa niran:
—Nuqaqami yakulawan shutichikuni. Qamkuna tapukuyashaykillapaqami pullaykillapana. Piru manami riqsiyankillapachu.
27 Paymi nuqamanta ikitaraq shamuyan. Chaynu ikita shamutinmapismi nuqaqa paypaqqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaĉhanaylapaqmapis.
28 Tukuy kaykunaqami riyu Jordanpa chimpan Betania pwiblupi chaynuqa karan, chay maypiĉhi Shutichikuq Juan shutichikuyaran chaypi.

Jesusmi Dyusmanta Shamuq Uyshitaqa

29 Allaqnin diyami Shutichikuq Juanqa, Jesús payman qimikaqta rikaran. Chaymi niran:
“¡Rikayllapa kaymi Dyusmanta Shamuq chayqa! Paymi uk musu uyshita yupay, tukuy nuqanchikkunarayku wanunanpaq shamusha chayqa. Chaymi payrayku Taytanchik Dyusqa uchanchikkunamanta washamanchikllapa.
30 Paypaqmi rimaray kaynu nirqa: ‘Nuqamanta uk ikita shamuyan. Chayqami, nuqamantaqa mas yaĉhaq, puytiq ima. Chaqa manapis kayatiy, payqa karanllana’ nir.
31 Nuqamapis mana yaĉharaychu mayqanmi kanqa nirmapis. Chaynumapis nuqaqa yakuwan shutichikuray, Israelmanta runakuna chiqapta payta riqsinanllapapaq”.
32 Juanqa niranpis:
“Dyuspa Santu Ispiritunta rikaray, syilumanta uk palumitanu payman ishkimur taqta.
33 Piru nuqaqami manaraq yaĉharaychu pimi kanqa payqa nirmapis. Piru Tayta Dyus yakuwan shutichikunaypaq

kaĉhamaqmi, nimaran: ‘Chay mayqanpa ananmanĉhi Dyuspa Santu Ispiritun rikayatki ishkimur tayan chay paymi, Santu Ispirituwan shutichikunqa’ nir.
34 Dyus nimashannumi, nuqaqa rikashana kani. Chaymi chiqapta nini: Payqa Dyuspa Wamran nir”.

Jesuspa punta yaĉhakuqninkuna

35 Chaymanta allaqnin diyapismi, chay kayashanllapallapi Shutichikuq Juanqa ishkay yaĉhakuqninkunawan karan.
36 Chaymi Jesusta pasaqta rikarqa, Juanqa niran:
—Rikayllapa, wakmi Dyusmanta Shamuqqa. Paymi uk musu uyshita yupay nuqanchikrayku wanunanpaq shamusha chayqa.
37 Chaynu nitinqa, Juanpa chay ishkay yaĉhakuqninkunaqa, Jesuspa ikinta chay kutilla riranllapa.
38 Chaymanta, ikinta riqta rikarqa, Jesusqa tapuran:
—¿Imatataq maskayankillapa?
Paykunaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿maypitaq tanki?
39 Jesusqa niran:
—Shamur rikayllapa.
Chaymi rir rikaranllapa maypimi tan nirmapis. Chay diyaqami, pullan kidaranllapa, tardi alas kwatru yupayna katin.
40 Juan rimaqta uyar Jesuspa ikinta riqkunamanta ukqa, karan Andrés, Simón Pedrupa uknin.
41 Andresqami Jesusta tarirqa, chay kutilla riran uknin Simonta tarir willaq kaynu nir:
—Tarisha kanillapa Mesiasta. (Rimayninchikpiqa munan niyta Dyuspa Akrashan Cristun).
42 Chaymanta chaynu nirnaqa, Andresqa aparan Simonta, Jesús kayashanman. Chayna Jesús, Simonta rikarqa niran:
—Qamqami Jonaspa wamran ‡ Simón kanki. Piru kanan-mantaqami shutinki Cefas. (Rimayninchikpiqa munan niyta Pedro).

Jesusmi Felipiwan Natanaelta qayaran

43 Qashan allaqninpismi, Jesusqa Galilea lugarman rinan-paq yarpuran. Chaymi, Felipita tarirqa niran:
—Shamuy nuqawan rishun nir.
44 Felipiqa Betsaida pwiblumanta kaq, Andrespa, Pedrupa pwiblunllamanta.
45 Chaymantami Felipiqa riran Natanaelta tarir, kaynu niq:

‡ **1:42** Wakin iskribikashakunapiqa “Juanpa wamran” nin.

—Tarishami kanillapa Dyuspa Akrashan Cristunta, chay mayqanpaqĉhi Moisés iskribisha karan chayta. Chaqa paypaqmi Dyuspa wakin rimaqninkunapis iskribisha karan. Payqami Nazaretmanta Josipa Wamran Jesús.

46 Chaynu nitinqa, Natanaelqa niran:

—¿Nazaretmantachu kusa runa nisha kayta puytin?

Felipiqa niran:

—Shamur rikay yaĉhanaykipaq.

47 Chaymanta Natanael qimikaqta rikarqa, Jesusqa niran:

—Kaytami shamun Israelmanta uk chiqap Dyuspi kriyiq runa. Payqami mana llullakuyta yaĉhanchu.

48 Chaymanta, Natanaelqa niran:

—¿Imanutaq riqsimanki? nir.

Jesusqa niran:

—Manapis Felipe nuqaman shamunaykipaq willashuyatinmi, riqsishuyarayllana, chay igus qirupa ĉhakinpi katki.

49 Natanaelqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¡chiqaptami Dyuspa Wamran kanki! ¡Qammi Israel pwiblupa gubyirnun kanki! nir.

50 Jesusqa niran:

—¿Qamqachu kriyimanki igus qirupa ĉhakinpi riqsishuray nishushayraykula? Ashwan kusa mana rikashaykikunataraqmi rikanki.

51 Niranpismi:

—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami rikankillapa syilu kiĉhakashata. Chaynulla rikankillapapis, Dyusmanta Shamuq Runaman angelninkuna ishkimuqta, iqaqta ima. §

2

Jesusmi punta milagruta ruraran uk kidamyintupi

1 Natanaelwan parlashanmanta allaqnin uk diyaqa, Galilea lugarpa pwiblun Caná shutiqpi, karan uk kidamyintu. Jesuspa mamanpis chay kidamyintupi karan.

2 Chaynulla Jesuspis yaĉhakuqninkunawan kunachikasha kar, chaypi karanllapa.

3 Chay kidamyintupina kayatinllapaqa, ubapa yakun binu tukukaran. Chaymi Jesustaqa, mamanqa niran:

—Manana ubapa yakun binu kannachu nir.

4 Jesusqa niran:

—Mamitay, ¿imapaqtaq kayta willamanki? ¡Yarayraq! Milagrukunata ruranaypaq uraqami, manaraq ĉhamushachu nir.

---

§ **1:51** Kayta nirmi Jesús yarpuchiran, imanutaq unay Jacobupa musquyninpi Dyuspa angelninkuna uk iskalirata pachaman ishkimuq iqaq chayta. Nataq kananqami Jesusna chay iskalira yupayqa. Chaymi Jesusrayku Dyusqa, runakunata kusata yanapan.

5 Chaynu Jesús nitinmi, mamanqa chay kidamyintupi ikimanta aypachikuqkunataqa niran:

—Tukuy imata pay nishutinllapaqa, ruraylla pa nir.

6 Chaypiqami karan, rumimanta saysi atunlla butijakuna. Chaykunapimi Israelmanta runakunaqa yakuta ĉhuraqllapa, paqakuna kustumrinta ruranan llapapaq. Kada butijakunami kwatru lata yakuta aypaq.

7 Chaymanta Jesusqa ikimanta aypachikuq chaykunataqa niran:

—Kay atun butijakunaman yakuta untachiyllapa, nir.

Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, untachiranllapa.

8 Chaymantaqa, Jesusqa niran:

—Kananqa pitilata ĉhaqar, apar quyllapa chay naypaqpi aypachikuqqa kamananpaq nir.

Chaynu nitinqa, chay ikimanta aypachikuqkunaqa, chaynu ruraranllapa.

9 Chay naypaqpi aypachikuq chayqa yaku, binupaq tikrakashata kamar mana yaĉharanchu maymanta, imanumi chay binuqa rikarisha nirmapis. Nataq, ikimanta aypachikuqkunaqa, yaĉhayaranllapa yakumanta nir. Chaqa paykunallari yakuta ĉhaqar untachisha karanllapa chay butijakunamanqa.

10 Chaymantaqa naypaqpi aypachikuq chayqa, chay kidaq runata qayamur, niran:

—Tukuy kidaqkunami puntataqa shumaq binutaraq upyachikunllapa. Chaymanta tukuy kusata upyashana katinqa, mana shumaq binutanachu upyachikunllapa. Piru qamshuypaqa ashwan mas shumaq binutaraq ĉhurashayki kasha upyachikunaykipaqqa nir.

11 Chayta chay kidamyintupi rurashanmi, Jesuspa punta milagrunqa karan. Chay milagrutaqami ruraran Galileapa pwiblun Caná shutiqpi. Chaywanmi intrachikuran payqa Dyus kar, puytin chaykunata rurayta nir. Chaymi yaĉhakuqninkunaqa paypi kriyiranllapa.

12 Chaymantaqa riranllapana uran Capernaúm pwibluman mamanwan, ukninkunawan, yaĉhakuqninkunawan ima. Chaypimi ayka diyata karanllapa.

Jesusmi Dyusta aduranan llapa wasimanta rantikuqkunata itakuran
(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Israel runakunapa Pascua fyistan shipchana katinmi, Jesuspis riran Jerusalenman.

14 Jerusalenman ĉharqa, Dyusta aduranan llapa wasipiqa,
rantikuqkunata tariran. Chaypiqami ufrindapaq nir rantiku-
yaranllapa turukunata, uyshakunata, palumakunata ima.
Chaynulla uklawmanta kaq qillayta kambyaq runakuna ima
karanllapa.
15 Chaykunata tarirmi, Jesusqa waskakunata aypar uk la-
tiguta rurar, tukuy chaypi kaqkunataqa waqtaman itaku-
ran, uyshantinta, turuntinta ima. Nataq chay qillaykunata
kambyaqkunapata-shuypaqa, qillayninmatapis pachaman
chaqchukuran. Chaynulla misanllapamatapis ratachiran
ima.
16 Palumakunata rantikuqkunata-shuypaqa niran:
—¡Qamkunapis, kaykunataqa urquyllapa! ¡Chaqa Taytay
Dyuspa wasinqami mana imakunata rantikunanllapa-
paqchu!
17 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kwintata
qukaranllapa uk iskribikashakunapi nishanpaq. Chaqa
niqmi: “Wasikipi mana allinkunata ruratinllapami, kusata
piñakushaq” ✡ nir.
18 Chaymantaqa, Israelmanta karguyjunkunaqa, kaynu nir
tapuran:
—¿Ima milagruwantaq intrachimankillapa, Dyusmanta
shamusha kar chayta rurayanki nir, nuqakuna
kriyishunayllapapaqqa?
19 Jesusqa niran:
—Kay wasita ratachiyllapa. Chaymanta kimsa diyalapaq
qashan shachishaq nir.
20 Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjunku-
naqa niran:
—¡Aja jay! ¡Kwarintay-saysi (46) añupaqmi, shachirayllapa
Dyusta aduranan llapa wasitaqa! ¡Piru qamqa ninki, kimsa
diyalapaq shachishaq! nir.
21 Piru Jesús “Kay wasita shachishaq” nirqami, kwirpunlla-
paq niran.
22 Chaymi Jesús wanur kawsamutinqa, yaĉhakuqninkunaqa
yarpuranllapa, wanur qashan kimsa diyamanta
kawsamushaq nishanta. Chaynami kriyiranllapa,
iskribikashakuna nishanpi, chaynulla Jesús tukuy nishanpi
imamapis.

Jesusmi tukuyta riqsin imanu katinpis

23 Jesusqa Jerusalenllapi kayar Pascua fyistapiqa achka
milagrukunata ruraran. Chaymi kusala achka runakuna
kriyiranllapa paypiqa.

✡ **2:17** Sal 69.9

24 Piru Jesusqa mana paykunapiqa kunfyakaranchu,
chaynu kriyitinllapamapis. Chaqa tukuytari riqsiq imanumi
nirmapis.
25 Chaynu karmi, runa uk runa masinpaq payta willanan-
taqa mana ministiqchu. Chaqa paylla tukuyta riqsiq,
yarpuyninllapapiqa imanumi nirmapis.

3

Jesuswan Nicodemo

1 Jerusalenpimi taq uk fariseo runa Nicodemo shutiq.
Payqami Israelmanta karguyjun runakunapa masin karan.
2 Kay runami uk tuta, Jesusta watukuq rir, kaynu niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami Tayta Dyus
kaĉhamushusha yaĉhachimanaykillapapaq nir. Chaqa, qamlami
chay milagrukunata rurashaykitaqa rurayta puytinki. Dyus
mana qamwan katinqa, mana rurayankimanchu chay
milagrukunataqa nir.
3 Chaynu Nicodemo nitinmi, Jesusqa niran:
—Piru chiqaptami nishayki: Mayqanpis mana mushuq-
manta nasiqqa, Dyus mantakushanpi mana kayta puytin-
qachu nir.
4 Chaynu Jesús nitinmi, Nicodemuqa, kaynu nir tapuran:
—Chayqa, ¿imanutaq uk runa rukuna karqa qashan nasiyan-
qaqa? ¿Ima mamanpa shunqunman yaykurchu, qashan
mushuqmanta nasimuyanqa?
5 Chaynu taputinmi, Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishayki: Uk runa yakumanta * chaynulla
Dyuspa Santu Ispiritunmanta manaraq nasiyarqa, Dyus
mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqachu nir.
6 Chaqa mayqanpis taytanllapakunalamanta nasiqqami
paykuna munashanlata rurar kawsanllapa. Nataq Tayta
Dyuspa Santu Ispiritunmanta nasiqkuna-shuypaqami Tayta
Dyus munashanlata rurar kawsanllapa.
7 Piru ‘Tukuymi mushuqmantaraq nasiyta ministin’
nishutiyqa, amami kusalata chaypaqqa yarpupakunkichu.
8 Chaqa imanutaq wayramaqa pay munashannulla may-
mantapis shamun. Chaynu shamutin waqaqta uyaparmapis
manami yaĉhankichu maymanta shamun chaynulla mayman
rin nirmapis. Chaynumi pasan Dyuspa Santu Ispiritunwan
yarpuyninpi nasiqkunawanpis.
9 Chaynu nitinqa, qashan Nicodemuqa tapuran:
—¿Imanutaq kayqa kanqa? nir.
10 Jesusqa niran:

---

* **3:5** Yakumanta nasin nirqami intrachimayninchiktapis puytin mamanchik-
manta nasishanchikpaq nir.

—¿Qam Israel runakunapa yaĉhachiqnin karmapis, manachu
kaytaqa yaĉhanki?
11 Chiqaptami nishayki: Nuqakunaqami allita yaĉhaq kar
chaynulla rikashayllapata ima willashunillapa. Piru qamku-
naqa mana kriyinkillapachu.
12 Chaynu kay pachapi rikaypaqkunapaq willashutiyllapa
mana kriyirqa, ¿imanuna kriyinkillapa unaq syilupi mana
rikaypaqkunapaq willashutiyllapamaqa?
13 “Chaqa manami mayqanpis unaq syilumanqa
iqashachu. Ashwanmi tukuy chaykunapaqqa yaĉhan
Dyusmanta Shamuq Runala.
14 “Unaymi chunllaq lugarpi runakunata largu kuru kan-
isha katin, Dyuspa rimaqnin Moisés, jyirrumanta largu ku-
ruta rurar unaqman qirupi alsatin, kanikasha kaqkunaqa
rikarla, alliyaranllapa. † Chaynullami Dyusmanta Shamuq
Runatapis qirupi klabar alsanqallapa unaqman.
15 Chaynami tukuyla paypi kriyiqkunaqa washakar tukuy
tyimpupaqna kawsanqallapa.

Tayta Dyusmi uklayla Wamranta kaĉhamuran

16 “Tayta Dyusqami tukuy runakunata kusalata munashan-
rayku uklayla Wamranmatapis kaĉhamuran. Chayna tukuyla
paypi kriyiqkunaqa amana wanurchu tukuy tyimpupaqna
washakar kawsananllapapaq.
17 Chaqa Tayta Dyusqa Wamrantaqa manami mayqanta
uchachar kastigananpaqchu kaĉhamuran, ashwanmi tukuyta
washananpaqna.
18 “Chaymi mayqanpis, Tayta Dyuspa uklayla
Wamranpi kriyiqqa, mana imapaqpis uchachakar
kastigakanqanachu. Piru chay mana kriyiq-shuypaqa
may tyimpu uchachakashana. Chaymi tukuy tyimpupaqna
kastigakanqa.
19 Chay mana kriyiqkunaqami uchachakashana. Chaqa
mana allinkunata rurar tutaparaqlapi kayta munar, Dyuspa
Wamran achkirachikuq shamutinqa, mana yaĉhayta mu-
naranllapachu paywanqa.
20 Tukuy mana allinta ruraqkunaqa, chay achkirachikuq-
taqa ĉhiqnin. Chaymi paypa naypanmanqa mana qimikayta
munanllapachu, tukuy saqra rurayninllapakunaqa shuti-
man mana rikarinanta munar.
21 Piru chay allinta ruraqkuna-shuypaqa chay
achkirachikuqpa naypanman mas qimikanllapa. Chayna
tukuyta intrachinanpaq Tayta Dyus munashannulla rurar
kawsanllapa nir”.

† **3:14** Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Números 21.9.

Shutichikuq Juanmi Jesuspaq qashan rimaran

22 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riran Judea
lugarman. Chaypimi paykunawan ayka diyallataqa karanl-
lapa shutichikur ima.
23 Chaynullami Juanpis, Salim shutiq pwiblupa shipchan-
lapi Enón shutiq pwiblu karan, chaypi shutichikuyaran.
Chaqa chaypiri achka yaku karan. Chaymi chayman tukuy
riqkunaqa shutikuqllapana.
24 Tukuy kaykunaqami pasaran Shutichikuq Juanta man-
araq karsilman itayatinllapa.
25 Piru, Juanpa wakin yaĉhakuqninkunaqa, Israelmanta
uk runawan, chay yakuwan shutikur Dyuswanqa shu-
maqchakanchik niyashanllapapaq kusalata willanakuranl-
lapa.
26 Chaymi Juanpa yaĉhakuqninkunaqa riranllapa payta
kaynu nir willaq:
—Yaĉhachimaqniyllapa, qammi parlamaraykillapa riyu Jor-
danpa chimpanpi pullayki karan, chay runapaq. Paymi
kananqa shutichikutin, tukuy kriyir paymanna riyanllapa.
27 Chaynu nitinllapami, Juanqa niran:
—Manami mayqanpis pudirniyjunchu kanman, Dyus
mana pudirta qutinqa.
28 Piru uk kuti qamkunata ‘Manami Dyuspa Akrashan
Cristunchu kar, uk paypa naypanta shamuqla kani’ nir
willashutiyllapa uyakurmapischu ¿mana intrakaraykillapa?
29 Chaqa allita intrakayllapa: Uk kidamyintupimaqami ki-
daq chay, nubyawan pulla kaytaqa puytin, mana amigunku-
nachu. Ashwanmi chay kidaqpa amigunkunaqa chaynu ki-
daqta uyaparqa kusalata aligriyan. Chaynumi nuqapis chay
kidaqpa amigun kashayrayku kusalata aligriyani. Chaqa
payqami nuqanchikkunaman ĉhamushana.
30 Chaymi ashwan paylatana kusata kasur kawsanqal-
lapa. Nataq nuqata-shuypaqa waran waranqa mana kwin-
tachamanqallapanachu.
31 “Chaqa syilumanta shamuqqami, tukuyla imapaqpis
yaĉhan. Nataq kay pachamanta kaq-shuypaqami pachapi
kaqkunalapaq yaĉhar riman. Piru unaq syilumanta shamuq-
shuypaqami, tukuyta yaĉhaq kashanrayku,
32 tukuy imata rikashanta, uyapashantaqa karanlata ri-
man. Piru chaynu rimatinmapis, manami mayqanpis kriyin-
llapachu.
33 Nataq mayqanpis chay nishanta kriyiq-shuypaqami
Dyusqa chiqapta riman nir parlakun.
34 Chaqa Dyusmanta shamusha chayqami Taytan, Santu
Ispiritunta qushanrayku imatapis karanlata riman.

35 Taytanmi, Wamranta kusalata munashanrayku pudirta
qusha tukuy imatapis payna mantananpaq.
36 Chayraykumi mayqanpis chay Wamranpi kriyiqkunaqa,
tukuy tyimpupaqna washakar kawsanqallapa. Nataq chay
mana kriyinaqkuna-shuypaqami mana washakarnachu,
tukuy tyimpupaq kastigutana Dyusmanta aypanqallapa”.

4

Jesusmi Samariamanta warmiwan parlaran

1 Wakinkuna rimatinllapami fariseo runakunapis
yaĉharanllapa, Jesusqashi Juanmantaqa achka runakunata
shutichitin, paywanna riyanllapa nir.
2 Piru chiqaptaqami mana Jesuschu shutichikuyaran.
Ashwanmi tukuy paypi kriyiqkunataqa yaĉhakuqninkuna
shutichiyaranllapa.
3 Chaymantami Jesusqa yaĉharan fariseo runakunaqa
imatami paypaq yarpuyan nir. Chaymi Jesusqa Judeamanta
lluqshir Galileamanna riran.
4 Piru Galileaman rinanpaqqami, Samaria lugarllata
pasayta ministiran.
5 Chaynu riyarqami, Samariapa uk pwiblun Sicar shutiq-
man ĉharan. Chay pwibluqa Jacobo, wamran Josita irinsyan-
paq nir pachata qusha kayaq chaypa yatalanpi karan.
6 Chay pachapi Jacobupa yaku upyanan quĉhapis karan.
Chay quĉhapa yatanlapimi, Jesusqa kusata shaykushanrayku
samaran, alas dusi yupayna.
7-8 Chaykamanqa, yaĉhakuqninkunaqa pwibluman risha
karanllapa mikuyta rantimuq. Chaypi Jesús payla katinmi,
Samariamanta uk warmi chay quĉhaman ĉharan yakukuq.
Chaymi Jesusqa niran:
—Mamitay, yakituta upyachimay nir.
9 Israelmanta kaqkuna, Samariamanta kaqkunawan mana
piĉhunakuq kashanllaparaykumi, warmiqa niran:
—¿Imanutaq qam Israelmanta runa karqa, nuqa Samaria-
manta warmitaqa yakuta mañakumayankiqa? nir.
10 Jesusqa niran:
—Qamqa manami yaĉhayankichu imanumi Tayta Dyus
yanapakun chaynulla mayqanmi yakuta mañashuyan
nirmapis. Chaqa allita yaĉhar yakuta mañamatkimaqa tukuy
tyimpu nasimuq yakutana upyachishuyman nir.
11 Chaynu Jesús nitinqa, warmiqa niran:
—Taytituy, yakuqami kusala ruri maypi. ¿Manami imaykipis
kanchu yakuta lluqshichimunaykipaqqa? ¿Maymantana
tukuy tyimpu nasimuq yakutaqa upyachimanki?

12 ¿Qamqachu rukunchikllapa Jacobumantaqa mas runa
nisha kanki? Chaqa kay quĉhataqami unay rukunchikllapa
Jacobo qumaranllapa, pay chaynulla wamrankuna, animal-
ninkuna ima upyanan yakuta nir.

13 Jesusqa niran:

—Tukuy kay quĉhamanta yakuta upyaqkunaqami, qashan
yakunanqallapa.

14 Piru nuqa qutiy yakuta upyaqkuna-shuypaqa, man-
anami maydiyapis yakunanqanachu. Chaqa nuqa mayqan-
tapis yakuta upyachiyani chayqami, yaku nasimuq yupay
tukuy tyimpupaqna kawsanqa.

15 Warmiqa niran:

—Taytituy, chay yakituta upyachimay. Chaynuqa manana
qashan yakunar imaqa, kay quĉhaman shamur yakukunay-
paqnachu nir.

16 Chaymi Jesusqa niran:

—Rir, runaykita qayamur, shamuyllapa kayman nir.

17 Chaynu nitin, warmiqa niran:

—Manami runayjunchu kani nir.

Jesusqa niran:

—Chiqaptami ninki mana runayjunchu kani nirqa.

18 Runaykimi, sinku kaytaqa kasha, piru kanan chay
ukwan kanki chaypaqa shipashninla kanki, mana chiqap
kasarashan warminchu. Chiqaptami nimashayki nir.

19 Chaynu nitinmi, warmiqa niran:

—Taytituy, willamatkilami yaĉhanina, qamqa chiqapta
Dyuspa uk rimaqnin kanki nir.

20 Chaqa Samariamanta unay rukuyllapakunapismi kay
sirkapi Dyustaqa aduraqllapa. Piru qamkuna Israelmanta
kaqkunaqami ninkillapa: Jerusalenlapimi Dyusta adurana-
paqqa allin nir.

21 Chaymi Jesuspis niran:

—Kriyimay mamitay, ĉhamunqanami tyimpuqa Tayta Dyusta
maylapipis aduranaykillapapaqqa. Chaynuqami Tayta
Dyusta aduranaykillapapaqqa mana ministinkillapanachu
kay sirkaman shamuyta, chaynulla Jerusalenman
riymatapis.

22 Chaqa qamkunaqami mana yaĉhayankillapachu mayqanta
adurayankillapa nirmapis. Piru nuqakuna-shuypaqami
allita yaĉhanillapa mayqantami adurayanillapa nirmapis.
Chaqa tukuyta Washakuqqami Israel runakunallamanta
shamusha.

23 Piru uk tyimpu ĉhamunanpaq karan chayqami ĉhamushana.
Chaymi kananqa chay chiqapta aduraqkunaqa Tayta Dyuspa

Santu Ispiritun munashannullana chiqapta tukuy shunqunllapawan aduranqallapana. Chaqa Tayta Dyusqami chaynu aduranallapata ministin.
24 Tayta Dyusqami wayra yupayla. Chaynu karmi payqa Ispiritu. Chayraykumi payta aduraqkunaqa Santu Ispiritu munashannullana tukuy shunqunllapawan chiqapta aduranqallapa.
25 Chaynu Jesús nitinmi, chay warmiqa niran:
—Nuqaqami chiqapta yaĉhani, Dyus Akrashan Cristo ninllapa chayqa, shamuyan nir. Pay shamurmi, manyaq tukuyta intrachimashunllapa nir.
26 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Chay mayqanpaqĉhi rimayanki chayqami, nuqa kani. Payllawanmi parlayanki nir.
27 Chaynu chaypi warmiwan parlayatinllapami, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa ĉharanllapa. Ĉharqami kusalata dispantakaranllapa Jesús uk warmiwan parlayashanrayku. Piru manami mayqanninlapis tapuyta puytiranchu imatami chay warmiqa ministiyan, imatami parlayanllapa nirmapis.
28 Chaymantaqa chay warmiqa kantarunta chaylapi dijar, kallpaylla riran pwibluman tukuy runakunata willaq. Ĉharqa, niran:
29 —Shamur rikayllapa uk runa tukuy imata nuqa rurashaykunata willamashanta. ¿Manachu payqa Dyuspa Akrashan Cristun kanqa? nir.
30 Chaynu nitinmi, tukuy runakuna chay kutilla riranllapa Jesús kayashanmanqa.
31 Chaykamanqami, Jesustaqa yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir rugayaranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, imalataqa mikuy nir.
32 Piru payqa, niran:
—Nuqapa mikunayqami kan. Chaypaqqami mana yaĉhankillapachu nir.
33 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa ukninllapa, ukninllapa kaynu nir tapunakuranllapa: “¿Mayqantaq mikunanta apamusha katin waknuqa nimayanchikllapa?” nir.
34 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Taytay Dyus imata ruranaypaqĉhi nimasha chaymi, mikunay yupayqa. Chaymi rurar tukchishaqna nir.
35 “Tarpukurnaqami qamkunaqa ninkillapa: ‘Kwatru misisraqmi faltan kusichakunapaqqa’ nir. Piru nuqaqami nishaykillapa: Rikayllapa, ĉhakraqami qarwashana sigakur kusichakunaykillapapaqqa.
36 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu uk kusichakuqqami partinta aypan. Chaymi mayqanpis uk kusichakuq yupay

runakunata willatin kriyirqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
Chaymi chay tarpukuqwan, kusichakuqqa pullana kusalata
aligriyanqallapa.
37 Chaynuqami unay nishanllapakunaqa chiqap. Chaqa
kaynumi niqllapa: ‘Ukmi tarpukun, chaymantami ukna ku-
sichakun’ nir.
38 Nuqami qamkunataqa kusichaq yupay runakunata
willar tantanaykillapalapaqna kaĉhashurayllapa. Chaqa
paykunataqami mana qamkunachu puntata Dyuspaq
intrachishaykillapa karan. Nataq kanan qamkuna
paykunata Dyuspaq masta intrachirqami uk tarpukushanta
kusichakuq yupayna kankillapa”.
39 “Tukuy nuqa rurashayta karanta willamasha” nir, chay
warmisita tukuyla Samaria pwiblupi parlakushanraykumi
kusala achka runakuna kriyiranllapa Jesuspiqa.
40 Chaymanta chay Samariamanta runakuna Jesús
kayashanman ĉharqa, kusalata rugaran paykunawan
kidananpaq. Chaymi Jesusqa, ishkay diyata paykunawanqa
kidaran.
41 Chaymanta Jesús paylla yaĉhachikutin uyaparqami
masna kriyir achkayaranllapa.
42 Chaymi chay warmisitataqa niranllapa:
—Kanan-shuypaqami mana qam willamashaykilla-
paraykulanachu kriyinillapa. Ashwanmi nuqakunalla
uyapar imana mas kriyinillapa. Chaymi ashwan
yaĉhanillapana, payqami tukuypa chiqap Washakuqnin nir.

Jesusmi uk wamrata allicharan
(Mt 8.5-13; Lc 7.1-10)

43 Chaymanta, ishkay diya pasashana katinqa, Jesusqa
Samariamanta lluqshir riran Galileaman.
44 Chaqa payllami kaynu niran: “Dyuspa uk rimaqnin-
taqami paypa pwiblunllapiqa mana kasunllapachu” nir.
45 Chaymanta Galileaman rir ĉhatinnaqa, kusa shumaqta
samachiranllapa. Chaqa chay runakunaqami Jerusalén
pwiblupi Pascua fyista katin, rir rikasha karanllapa, tukuy
imata Jesús ruratinmapis.
46 Chaymantami qashan Galilea lugarpa uk pwiblun
Caná shutiqpi yakuta binupaq tikrasha karan chayllaman
tikrakaran. Chaypimi karan uk mantakuqpa ikillan kaq
mantakuq. Chay paypa wamranmi, Capernaumpi qishaq
karan.
47 Chaymantami chay runaqa, Jesús Judeamanta Galilea-
man ĉhamusha nir yaĉharqa, riran rikaq. Ĉharnaqa ru-
garan wasinman rir wamran wanuypaqna karan chayta al-
lichananpaq.

48 Chaymi Jesusqa niran:
—Qamkunaqami kusa dispantakaypaq milagrukunata mana ruratiyqa mana kriyinkillapachu.
49 Chaynu nitinmi, chay mantakuqpa ikillan kaqqa, niran:
—Taytituy, utqar ripamashun, wamraykish wanutinmana nir.
50 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Riyna wasikiman. Wamraykiqami alliyashana nir.
Chaynu nitinmi, Jesús nishanpi kriyir chay runaqa riranna wasinman.
51 Wasinman ĉhayatinnaqa, sirbikuqninkunaqa nanllapi tarir niranllapa:
—¡Wamraykiqami alliyashana! nir.
52 Chaynu nitinllapami, payqa tapuran sirbikuqninkunataqa:
—¿Ima urastaq wamrayqa kwirpun kaĉhakaqta kamaran? nir.
Paykunaqa niranllapa:
—Quya, a la una di la tardimi rupamantaqa qasakaran nir.
53 Chaymi taytanqa yarpuran, Jesús chay uras "Wamraykiqa alliyashana" nisha karan chayta. Chaymi pay, tukuy ayllunkunamapis kriyiranllapa Jesuspiqa.
54 Judeamanta Galileaman tikrakamur chay wamrata allichashanwanqami, Jesusqa ishkay milagrutana ruraran.

5

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan

1 Chaymantaqami Jesusqa qashan riran Jerusalén pwibluman. Chaqa chay diyakunapimi Israelmanta kaq runakunaqa fyistata rurayaranllapa Jerusalenpiqa.
2 Jerusalenpi, Uyshapa Punkun niqllapa chaypa yatanlapimi kan uk quĉha sinku kurridurniyjun. Hebreo rimaypiqa niqllapa Betesda.
3 Chay kurridurpimi, achka qishaqkuna pachalapi usurasha llantukuyaqllapa, kujukuna, syigukuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjunkuna ima. [Paykunaqa yarakuyaranllapa yaku kuyutin, yaykunanllapapaq.
4 Chaqa mayqanpis mana yaĉhatinmi unaymanta unaymanta, Dyuspa angelnin shamur yakuta kuyuchiq. Chaynu ángel ruratinmi, mayqan qishaqpis naypaqta yaykuqqa alliyaqna, ima qishayninmanmatapis.]
5 Piru chay qishaqkunapa rurinpimi, karan uk runa trintay-uchu añupaqna qishaq.
6 Chaypi chaynu usuraqta rikar, unaymanta-pacha qishaq nir yaĉharmi, Jesusqa tapuran:
—¿Alliyakuytachu munayanki? nir.

7 Chaymi chay qishaqqa niran:
—Taytituy, manami mayqanlapis kanchu chay yaku kuyuq qallaritin itamananpaq. Chaqa yaku kuyutin, yaykuyta kamanaykamanmi ashwan ukna das naypaqta yaykun.
8 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Sharir, paraykita apar riyna nir.
9 Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyarna das sharir, paranta apar riran. Piru samana diya katinmi,
10 Israelmanta karguyjunkunaqa, chay alliyasha runataqa kaynu niranllapa:
—Kananqami samana diya. Mantakushanllapanu, manami allinchu paraykita apanaykipaqqa.
11 Chaynu nitinllapaqa, chay alliyasha runaqa niran:
—Chay allichamasha runami nimaran: ‘Sharir, paraykita apar riyna’ nir.
12 Chaynu nitinqa, chay karguyjunkunaqa niranllapa:
—¿Mayqantaq chay runa ‘Sharir paraykita apar riyna’ nishuran chayqa?
13 Chaynu nitinllapaqa, chay runaqa mana yaĉharanchu, mayqanmi allichasha nirmapis. Chaqa Jesusqami, kusala achka runakunapa rurinta rishana karan.
14 Chaymantami Jesusqa chay runataqa, Dyusta aduananllapa wasipi tarir, niran:
—Kananqami allinna kanki. Amanami qashanqa uchakunkinachu. Kuytawkish uchakurmana chay qischakayashaykimantaqa tukuy tyimpupaqmana qischakatki nir.
15 Piru chay runaqami rir willaran Israelmanta karguyjunkunataqa, “Jesusmi kasha chay allichamaqqa” nir.
16 Chaynu nitin yaĉharmi chay Israelmanta karguyjunkunaqa, samana diyapi chaykunata rurarqa mana allintachu tukuyan nir, Jesusta aypananllapapaqna ikinpi puriranllapa.
17 Chaymi Jesusqa, paykunataqa niran:
—Taytaymi chay diyakunapimapis yanapakun. Chaymi nuqapis chayllata rurani.
18 Chaynu nitinmi, ashwan llallin tukur Jesustaqa wanuchinayaranllapa Israelmanta karguyjunkunaqa. Chaqa Jesusqa paykunapaqqa samana diyata mana rispitaq yupayshi tukuyaran. Chaynulla Dyus yupayshi tukuyaran, “Dyusqa nuqapa Taytay” nirqa.

Dyuspa Wamranqami Taytanwan mantakun

19 Chaynu karguyjunkuna wanuchinayan nir yaĉharmi, Jesusqa niranpis:
“Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspa Wamranqami mana pay munashannullatachu ruran. Ashwanmi Taytan imataĉhi

rurayashanta rikarqa, chayllata ruran. Chayraykumi Taytan
tukuy imata ruratinqa Wamranpis chayllata ruran.
20 Chaqa Taytan Wamranta kusata munashanraykumi,
tukuy imata rurashantapis rikachin. Chaymi ashwan
mas imakunata Wamranwan ruratin rikarmi, qamkunaqa
kusalata dispantakankillapa.
21 Chaynulla imanuĉhi Taytanqa, wanushakunata
kawsachimur bidanta qun, chaynullami Wamranpis
wanushakunata kawsachimur bidanta qun mayqantapis
munashantaqa.
22 Chaqa manami Taytanqa runakunata payllaqa rikar
yaĉharqa kastiganchu. Ashwanmi Wamrantana pudirta
qusha tukuyta allita rikar yaĉhar kastigananpaqqa.
23 Chaynuqami rurasha Taytanta yupayllana Wamran-
tapis rispitar kasunanllapapaq. Chaqa mayqanpis Dyuspa
Wamranta mana kasurqami, Taytan kaĉhamusha chaytapis
mana kasuyanllapachu.
24 “Chiqaptami nishaykillapapis: Mayqanpis nuqa
nishayta kasur, chay mayqanĉhi kaĉhamasha chaypi kriyiqqa,
tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Chaynuqami manana tukuy
tyimpupaq kastigakanqanachu. Chaqa tukuy tyimpupaq
kastigakar wanunanmantaqami, nuqata kasumashanrayku,
tukuy tyimpupaq kawsananpaq nikasha.
25 Chiqapta nishaykillapapis: Ĉhamunqanami uk ura, Dyuspa
Wamranta tukuyla kasunanllapapaq. Piru chay uraqami
ĉhamushana. Chayraykumi mayqanpis kananlla Dyuspa
Wamran nishanta uyakur, kriyiqkunaqa wanushanmanta
kawsamuq yupayna tukuy tyimpupaq kawsanqallapa.
26 Chaqa imanuĉhi Taytanmaqa paylla kawsan chaynul-
lami Wamrantapis nisha paylla kawsananpaq.
27 Chaynulla Dyusmanta Shamuq Runa kashanraykumi,
paylla nisha tukuy runakunata rikar yaĉhananpaqmapis.
28 “Piru chaynu nishutiyllapaqa amami kusalata yarpu-
pakunkillapachu. Chaqa chay ura ĉhamutinqami, chiqapta
wanushakunapis tukuy nishanta uyapar,
29 pampakashanmanta kawsamunqallapa. Chaymi
allinkunalata rurasha karqa, kawsamunqallapa tukuy
tyimpupaq kawsananpaqna. Nataq mana allinkunata
rurasha kar-shuypaqa tukuy tyimpupaq Dyusmanta
kastiguta aypananllapapaqna kawsamunqallapa”.

Imanumi yaĉhanchik Jesús mantakun nirqa

30 Jesusqami niranpis:
“Nuqa munashayllamantaqami mana imatapis ruranichu.
Ashwanmi Taytay Dyus nimasha katin, mayqan imanu kat-
inpis karanlata rikar yaĉhani. Manami munashaynullata

ruraytachu munani, ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha chay
pay munashannulata rurani imatapis.
31 Chaqa nuqa munashaylamanta imatapis rimatiyqa, ri-
mashayqa mana sirbiyanmanchu.
32 Piru kanmi uk, nuqa imanu kani nir chiqapta ri-
maqqa. Chaymi allita yaĉhani, payqa chiqapta riman nuqa-
paq, qamkuna allita intrakanaykillapapaq nirqa.
33 “Qamkunami uk kutiqa kaĉhakuraykillapa Juanta, nuqa-
paq tapunanllapapaq. Piru Juanta taputinllapa tukuy nis-
hanqami chiqap karan.
34 Nishaykillapapis: Nuqaqami Dyusmanta kani
pay chaynu munasha katin, mana runakuna mu-
nashanraykuchu. Piru chaynuqami nishunillapa: Juan
rimashankunaqami kriyir washakanaykillapapaq karan nir
yaĉhanaykillapapaq.
35 Chaqa Juan yaĉhachikushanqami uk lampara ratakuq
yupay karan. Chaymi, qamkunaqa chaynu shumaqta
yaĉhachikutinqa, uk ratulapaq aligriyar uyakuraykillapa.
36 “Piru qamkuna chiqapta nuqapaq intrakanaykillapa-
paqqami, Juan nishanmanmatapis kan uk. Chayqami Taytay
imakunataĉhi ruranaypaq nimashankuna. Chaymi ashwan
Taytay munashannulla rurashaykuna ima allita intrachikun,
nuqaqa chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa.
37 Chaynulla Taytay kaĉhamasha chayqa nuqapaq rimaran
ima. Piru qamkunaqami rimatinmapis mana uyapashaykil-
lapa chaynulla nuqa yupayqa mana rikashaykillapalamapis-
chu.
38 Chaynulla qamkunaqami Dyus nishankunamatapis
mana intrakankillapachu, chay mayqanĉhi kaĉhamusha
kaqpa Wamranpi mana kriyishaykillaparayku.
39 “Qamkunaqami, kutir kutir Tayta Dyus nitin
iskribikashankunata liyinkillapa, chaynuqa tukuy
tyimpupaqna kawsashaqllapa nir yarpur. Piru chaynu
iskribikashakuna nuqapaq rimatin liyirmapis,
40 nuqapiqa mana kriyinayankillapachu, tukuy tyimpuna
kawsanaykillapapaqqa.
41 “Piru, manami runakunaraq nuqata alabamanantachu
ministini.
42 Chaqa, qamkunapaqqami allita yaĉhani, Dyusta mana
munankillapachu nirmapis.
43 Nuqata Taytay Dyus kaĉhamatin shamutiyqa, mana ka-
sumar mana kriyimanankillapachu. Nataq ashwan uk runa
paypa yarpuyninllamanta shamusha katin-shuypaqa alabar
kasuyankimanllapana.
44 Qamkunaqa, ¿imanunari kriyimankillapa? Chaqa qamku-
naqami uknikillapa alabashunanllapalata munankillapa.

Chaynu karmi Taytay Dyus qamkunata alabashunanllapataqa mana munankillapachu.
45 “Qamkunaqa amami yarpunkillapachu Taytaypa naypanpiqa nuqa uchachashuyashaqllapa nirqa. Ashwanmi Moisespi, kusalata kunfyakayankillapa chay paymi uchachashuyanqallapa.
46 Piru chiqapta Moisespi kriyirqa, nuqapipis kriyinkimanllapa. Chaqa Moisesqami iskribirqa nuqapaq intrachikuran.
47 Chaynu Moisés iskribishankunapi mana kriyirqa, ¿imanunari kriyinkillapa nuqa willashutiyllapamaqa?” nir.

6

Jesusmi sinku mil runakunata qararan
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

1 Chaymantami Jesusqa riran Galilea quĉhapa uklawn manyanman. Chay quĉhallami shutiqpis, Tiberias quĉha.
2 Chaynu ritinmi, kusala achka runakuna pullanqa riranllapa. Chaqa paykunaqa rikasha karanllapa, Jesús qishaqkunata allichar ima achka milagrukunata rurashanta.
3 Chaymantaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunawan uk sirkaman iqar taranllapa.
4 Piru chay diyamantaqa manami maychu karan Israelmanta runakunapa Pascua fyistanpis.
5 Chaymanta Jesusqa sirkapi tayar chapakurqa, kusala achka runakuna paypa ikinta shamushata rikar, yaĉhakuqnin Felipita niran:
—¿Maypitaq kay kwichka achka runakunapaqqa, rantiyanchikllapa mikuytaqa?
6 Piru chaynuqami Jesusqa Felipitaqa tapuran, mabir imaninqashi nir. Chaqa payqami allita yaĉhayaranna imanu chay runakunata qarananpaq nirmapis.
7 Chaynu taputinmi, Felipiqa niran:
—Michka dusyintus dinaryu qillaywan tantata rantishamapis, manami piti pitila mikunanllapapaqmapis aypayanqachu nir.
8 Chaymantaqa, chay yaĉhakuqnin Simón Pedrupa uknin Andresqa, niran:
9 —Kaypimi uk wamritu purichiyan sibadamanta sinku tantitawan ishkay piskadituta. Piru chaysituqa, ¿imanunari aypanqa kwichka achka runakunapaqqa? nir.
10 Chaynu nitinmi, Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
—Willayllapa, tukuyla tanqallapa nir.
Chaymi chaypi kusala qiwa katin, tukuyla chaypi samaranllapa. Chaqa chaypi kaqkunaqami, ullqukunala sinku milma (5,000) kasha kanqallapa.

11 Chaymanta Jesusqa, chay tantitakunata aypar payji
nir, Taytan Dyusman mañakurqa, yaĉhakuqninkunata aypa-
chitin, paykunana tukuyla chaypi taqkunataqa aypachiran-
llapa. Chaynullami chay piskaditukunatapis aypachikutinl-
lapa munashanllapata mikuranllapa.
12 Chaynu mikur tiqllatinllapanaqa, Jesusqa
yaĉhakuqninkunata niran:
—Mikuy subrashankunataqa tantayllapa ama yanqalla qis-
chakananpaqchu nir.
13 Chaymi paykuna tantarqa dusi kanastata untachiranl-
lapa, chay sibadamanta sinku tantita pakikar subrashanku-
nataqa.
14 Chaynu Jesús milagruta ruratin rikarmi, runakunaqa
niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa, Dyuspa rimaqnin kay pachaman
shamunanpaq karan chay nir.
15 Piru Jesusqami kwintata qukaran, chay runakunaqashi
amalas apar mantaqninllapapaqna numranayan nir. Chayta
yaĉharmi, qashan riran uk kusala atun sirkapa ananman,
paylana kananpaq.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Chaymanta limpu amsayatinnaqa, Jesuspa
yaĉhakuqninkunaqa chay unaq sirkamanta ishkimur atun
quĉhaman ĉhamuranllapa.
17 Chaymi uk yaku karruman iqaranllapa, chay yakullata
rir waklaw chimpa Capernaumman ĉhananllapapaq. Piru chay
uras limpu limpu tutapashana katinmapis, manaraqmi Je-
susqa unaq sirkamantaqa tikrakamushachu karan.
18 Chaynu riyatinllapami, chay atun quĉhaqa alliplata wak-
manta kaymanta maqchikaq qallariran, kusala jwirti wayra
shamushanrayku.
19 Chaymanta imanullapis sinkuta, manaqachu saysi ki-
lumitrutana risha karllapaqa, Jesusta rikaranllapa yakupa
ananllata rir paykunaman shipchaqtana. Chaymi payku-
naqa kusalata manchakuranllapa.
20 Jesusqami niran:
—¡Nuqami kani! ¡Amami manchakuyllapachu! nir.
21 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa yaku karruman
kusa aligrila iqachiranllapa. Chaymi ashwan daslana chay
riyashanllapa pachamanqa ĉharanllapa.

Jesustami runakuna maskaranllapa

22 Chaymanta allaqninqa, chay atun quĉhapa uklaw
manyanpi runakuna kidasha kaqkunaqa kusalata
Jesuspaq chapakuranllapa. Chaqa quya-pachami Jesuspa

yaĉhakuqninkunataqa rikayatinllapa chay uklayla yaku karru chaypi kaqpi paykunala riranllapa. Chaymi yaĉharanllapa Jesusqa mana yaĉhakuqninkunawanqa rishachu nir.

23 Piru chaynu chapakunanllapakamanqami, wakin yaku karrukunapis ĉhamuranllapana chay pwiblu Tiberias shutiqpi, Jesús Taytan Dyusta payji nir, tantitata runakunata qarasha karan, chay lugarpa yatanman.

24 Chaymi runakunaqa, Jesusta chaynulla yaĉhakuqninkunata mana chaypi tarirqa, chay yaku karrukunaman iqar riranllapa Capernaumman, Jesusta maskaq.

Jesusmi tantita kawsachikuqqa

25 Chaynu rir, chay atun quĉhapa uklaw manyanman ĉhar, Jesusta tarirqa tapuranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imurastaq kaymanqa ĉhamushayki? nir.

26 Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami chay tiqllanaykillapakaman mikushaykillaparaykula maskamayankillapa. Manami chay milagrukunata rurashayta intrakashaykillaparaykuchu maskamayankillapa.

27 Amami chay tukukaq mikuylapaq yarpurchu puriyllapa. Ashwanmi chay mikuy mana tukukaq, tukuy tyimpu kawsachikuqlapina yarpuyllapa. Chaymi Dyusmanta Shamuq Runaqa, mana tukukaq mikunaykillapatana qushunqallapa. Chaqa Taytan Dyusmi chaynu kananpaqqa nisha.

28 Chaymi, Jesustaqa tapuranllapa:

—Chaynu katinqa, ¿imatataq rurayashaqllapa, Dyus munashanta ruranayllapapaqqa? nir.

29 Jesusqa, niran:

—Dyusqami munayan chay mayqantaĉhi pay kaĉhamusha chay paylapi kriyinaykillapalata nir.

30 Chaynu nitinpis, qashan tapuranllapa:

—¿Ima milagruta ruratki rikartaq, kriyishuymanllapa, chiqapta Dyusmanta shamushayki nirqa? ¿Chaqa imakunatataq ruranki?

31 Unay rukunchikllapakunamaqami chunllaq lugarpi *‘maná’* shutiq mikuyta mikur kawsaranllapa, imanuĉhi Dyus nitin iskribikashanpi nishannulla. Chaqa niqmi: ‘Paymi unaq syilumanta tantitata quran mikunanllapapaq’ nir.

32 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Chay mikuytaqami unaq syilumanta chiqap kawsaq tantitata qarakuq Taytay Dyus qushuranllapa, mana Moiseschu.

33 Chaqa Dyus chay tantitata qarakuyashanmi, syilumanta
shamushana. Chaymi mayqanpis chay tantitata mikuqqa
tukuy tyimpupaqna kawsanqa nir.
34 Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Taytituy, chay tantitataqa tukuy tyimpu qaramastuylla-
pari, nir.
35 Jesusqa niran:
—Nuqami, kawsachikuq tantitaqa kani. Chaymi mayqan-
pis nuqapi kriyir nuqalapina kunfyakaqqa, manana mallaq-
nanqa chaynulla yakunanqalamapischu.
36 Piru nishushayllapanullami, qamkunaqa imata ruratiy
rikarmapis mana kriyimankillapachu.
37 Chaqa Taytay Dyus akrashankunaqami nuqaman
shamunllapa. Chaymi mayqanpis nuqaman shamuqtaqa
mana itakurchu pullakushaq.
38 “Nuqaqami syilumanta, Taytay Dyus kaĉhamatin
shamusha kani, mana munashayllata ruranaypaqchu.
Ashwan shamusha kani, Taytay Dyus munashankunalata
ruranaypaq.
39 Chaqa Taytay Dyus, pay akrar qumashankunataqa mana
chinqachinaytachu munan. Chaymi ashwan jwisyu diya
ĉhamutinqa, wanushakunamatapis kawsachimushaq tukuy
tyimpupaqna kawsananllapapaq.
40 Chaqa Taytay Dyusqami munan, mayqanpis nuqata rika-
mar kriyiqkunaqa tukuy tyimpupaqna kawsananllapata.
Chaymi tukuy nuqapi kriyir wanutinmapis, maydiya jwisyu
diya ĉhamutinqa kawsachimushaq tukuy tyimpupaqna” nir.
41 Chaynu Jesús nitinmi, chay Israelmanta karguyjun
runakunaqa piñakur rimapakuq qallariranllapa. Chaqa Je-
susqa kaynu nisha karan: “Nuqami chay chiqap tantita unaq
syilumanta shamusha chayqa” kani nir.
42 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—¿Manachu kay runaqa, Josipa Wamran Jesús?
Nuqanchikkunami riqsinchikllapa taytanta mamanmatapis.
Piru ¿imapaqtaq, unaq syilumanta shamusha kani, niyan?
43 Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran:
—Amana yanqalla piñakur rimapakuyllapanachu.
44 Taytay mana akrashankunaqami, mana nuqamanqa
imanupis shamunqallapachu. Mayqanpis nuqapi kriyiqku-
nataqami jwisyu diyapiqa kawsachishaq tukuy tyimpu-
paqna.
45 Chaqa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunapimi nin:
‘Dyusmi tukuyta allita intrachinqa’ nir. Chayraykumi, Tay-
tay Dyus nishankunata uyakur kasuqkunaqa, nuqamanna
shamunqallapa.

46 “Manami mayqanpis Taytay Dyustaqa rikashachu.
Nataq Dyusmanta shamusha chaylami allita riqsin.
47 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqapi allita kriy-
iqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
48 Chaqa nuqami kawsachikuq tantitaqa kani.
49 Chay unay rukuykillapakuna chunllaq lugarpi *‘maná’*
shutiq mikuyta mikurmapis, wanuranllapa.
50 Piru nuqaqami willashuyanillapa chay tantita
syilumanta shamusha chaypaq. Chaymi mayqanpis chayta
mikuqqa manana maydiyapis wanunqanachu.
51 Nuqami chay kawsaq tantita syilumanta shamusha
chayqa kani. Chaymi mayqanpis chay tantitata mikuqqa
tukuy tyimpupaqna kawsanqa. Piru chay tantitaqami
nuqapa kwirpuylla. Chaymi kwirpuytaqa qukuyani tukuyla
runakunata washarna, tukuy tyimpu kawsachinaypaq” nir.
52 Chaynu Jesús nitinmi Israelmanta karguyjunkunaqa
paykunapura kusata willanakuq qallariranllapa:
“¿Imanutaq paypa kwirpunllataqa qaramayashunllapaqa?”
nir.
53 Chaymi Jesusqa paykunata niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna, Dyusmanta
Shamuq Runapa kwirpunta mana mikur chaynulla
yawarninta mana upyarqa, Dyuspaqqa wanusha yupayna
kankillapa.
54 Nataq nuqapi kriyir chay kwirpuyta mikuq, yawarniyta
upyaqkuna-shuypaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
Chaymi jwisyu diyapiqa, kawsachishaq wanusha
katinmapis.
55 Chaqa kwirpuywan yawarniymi chiqapta kawsachikun.
Chayna, manana mallaqnanqallapa, yakunanqallapala-
manapischu.
56 Chaymi kwirpuyta mikuq, yawarniyta upyaqkunaqa,
nuqapa pullay katin, nuqapis pullan kashaq.
57 “Tukuy tyimpupaq kawsaq Taytaymi kaĉhamasha.
Chaymi kawsani Taytay munashanta ruranaypaq.
Chaynullami mayqanpis mikumaqqa, nuqarayku
kawsanqallapa.
58 Kananmi willashuyanillapa unaq syilumanta shamusha
tantitapaq. Chay tantitaqami, mana unay rukuykillapakuna
chunllaq lugarpi *‘maná’* shutiq mikuyta mikuranllapa
chaynuchu. Chaqa paykunaqa chay *‘maná’* shutiq mikuyta
mikurmapis, wanuranllapa. Piru syilumanta chay tantitata
mikuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa” nir.
59 Jesusqami tukuy kaykunataqa Capernaumpi
tantakananllapa wasipi tantakasha katinllapa yaĉhachikuran.

Jesús nishankunami tukuy tyimpupaq kawsachikun

60 Jesús chaynu yaĉhachikutin uyaparllapami paypi achka
kriyiqkunaqa, kaynu niranllapa:

—Kay niyashankunataqa manakish rurayashunlla-
pachuqa. ¿Pitaq chaqa kasuyanqaqa? nir.

61 Chaynu yarpupakuyanllapa nir kwintata qukarmi, Je-
susqa kaynu nir tapuran:

—¿Chay yaĉhachikushaychu, mana allinta yarpuchishuyanl-
lapa?

62 Piru Dyusmanta Shamuq Runa rikayatkillapa, unay
kashanllaman tikrakatinqa, ¿imaniyankillapataq kanqa?

63 Tayta Dyuspa Ispiritunmi tukuy tyimpupaq
kawsachikuqqa. Chaqa mayqan runapismi mana
chaynu kawsachikuytaqa puytinchu. Chayraykumi nuqa
nishushayllapaqa kawsachikuq kar, kriyitkillapaqa tukuy
tyimpupaqna kawsachishunqallapa.

64 Piru chaynu katinmapis qamkunamanta wakinnikilla-
paqami mana kriyimanllaparaqchu.

Jesusqami chaynuqa niran, chaqa payqami unaymanta-
pacha, mayqankunami mana kriyinqallapachu, chaynulla
mayqanmi kuntrankunaman qukuyanqa nir yaĉhashanrayku.

65 Jesusqami niranpis:

—Chayraykumi nishurayllapapis: Mayqanta Taytay mana
akrasha katinqa, manami nuqapi kriyiytaqa puytinchu nir.

66 Chaynu Jesús nitinmi, chaymanta-pacha achka
runakuna ashur, manana paywanchu puriranllapa.

67 Chaymantami, Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunataqa tapu-
ran:

—¿Qamkunapischu nuqamanta ashur rinayankillapana? nir.

68 Chaymi Simón Pedruqa niran:

—Piru Taytituy, ¿mayqanmannari rishaqllapa? Chaqa qam
nishaykikunaqami chiqapta tukuy tyimpupaq kawsachikun.

69 Nuqakunaqami qampi kriyishana kanillapa. Chaymi
yaĉhanillapa, qamqa Dyuspa Akrashan kusala Allin Wamran
kanki, nir.

70 Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunataqa dusikillapata akrashurayllapa?
Piru qamkunamanta ukqami, dyablupa yarpuyninwan
kashanrayku, dyablu.

71 Chaynu nirqami, Jesusqa chay Simón Iscariotipa
wamran Judaspaq, niran. Chaqa chay paymi dusi
yaĉhakuqninkunamanta karmapis, Jesustaqa kuntrankunaman
qukunanpaq karan.

7

Jesuspa ukninkunami paypi mana kriyiranllapachu

1 Chaymantami Jesusqa yaĉhachikur tukuy Galileapa lugar-
ninkunapi puriran. Chaqa, payqami mana Judeapi kaytaqa
munaranchu, Israelmanta karguyjunkuna wanuchinanlla-
papaq maskashanllaparayku.
2 Piru chay Israel runakunapa uk fyistan Enramada * shu-
tiq chay shipchamuyatinnaqa,
3 Jesuspa ukninkunaqa kaynu niran:
—Ama kaypi kidarchu, riy Judeaman. Wakpi, kriyiqku-
napis rikananpaq qam tukuy ima rurashaykikunata.
4 Chaqa, mayqanpis riqsikayta munaqqami imatapis mana
pakapllaqa ruranchu. Chayraykumi kay rurashaykiku-
nataqa tukuypa naypanpina ruray nir.
5 Chaynumi paykunaqa niranllapa, ukninkuna karmapis
mana kriyishanllaparayku.
6 Chaymi Jesusqa niran:
—Manami tukuy imata ruranaypaq uraqa ĉhamusharaqchu.
Piru qamkunapaq-shuypaqami, ima uraspis kusala allin.
7 Kay pachamanta kaqkunaqa, mana ĉhiqnishuyta
puytinllapachu qamkunataqa. Piru nuqata-shuypaqa
ĉhiqnimanllapa, kusala mana allin rurashanllapakunata willar
rikachishayrayku.
8 Riyllapa qamkunala fyistamanqa. Nuqa-shuypaqa man-
araq rishaqchu. Chaqa manaraqmi tukuy imata ruranaypaq
uraqa ĉhamushachu nir.
9 Chaynu nirmi, payqa Galileallapi kidaran.

Jesusmi Enramada fyistapi

10 Chaymanta ukninkuna ritinnaqa, Jesuspis riran fyista-
manqa. Piru, manami mayqanpis yaĉhatinchu, uyarala riran.
11 Nataq chay Israelmanta karguyjunkunaqa, fyistapiqa
kusata maskayaranllapa Jesustaqa. Chaymi niyaranllapa:
—¿Maypitaq kanqa chay runaqa? nir.
12 Chay runakunamanta wakinkunami kusalata rimayaql-
llapa Jesuspaqqa. Ukkunami niyaqllapa: “Kusa allin runami”
nir. Nataq ukkuna-shuypaqa niyaqllapa: “Manami, ashwan
runakunata llullachin” nir.
13 Piru pakakuqnulami rimaqllapa paypaqqa, Israelmanta
karguyjunkunata manchashanllaparayku.

---

* **7:2** Enramada fyistataqami chay Israelmanta kaqkuna ruraqllapa kusichanku-
nata tukchishana kar. Chaymi chay diyakunapiqa achka chukllitakunata qirupa
yurankunawan ruraqllapa, unay rukunllapakuna Egiptumanta lluqshimushanta
yarpunanllapapaq nir. Kaypaq masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico
23.33-43.

14 Fyista qallarishanmanta lamtarpina katinqa, Dyusta
aduranan llapa wasiman Jesusqa yaykur, qallariran
yaĉhachikuq.
15 Chaymi, chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusa dis-
pantakashalla ninakuyaqllapa: “¿Imanutaq kayqa kusalata
yaĉhan mana maydiyapis istudyasha karqa?” nir.
16 Jesusqami paykunataqa niran:
—Kay yaĉhayashayqami mana nuqapachu, ashwanmi chay
mayqanĉhi kaĉhamasha chaypa.
17 Chaymi mayqanpis Dyus munashanta ruranaqqa,
yaĉhayta puytinqa kay yaĉhachikuyashayqa, Dyusmanta
manaqachu nuqallamanta nirmapis.
18 Chaqa mayqanpismi payllamanta rimaqqa, runakuna
alabananlapaq rimanllapa. Piru, chay kaĉhamuran chayta
alabananllapapaq rimaqqami, karanlata riman. Chaynulla,
paypiqa mana ima mana allinkunaqa kanchu.
19 “¿Manachu Moisés, Dyus mantakushanta qushuranl-
lapa? Piru manami mayqannikillapalapis kumplinkilla-
pachu. Chayraykumi wanuchimanayankillapa”.
20 Piru, runakunaqami niranllapa:
—¡Qamqami dyablupa yarpuyninwan kanki! ¿Pitaq
wanuchishunayan? nir.
21 Jesusqa niran:
—Tukuyla qamkunaqami chay samana diyapi uk milagruta
rurashaylapaq kusalata yarpupakur dispantakankillapa.
22 Piru Moisesmi, qamkunata nishuranllapa chay siñal
kustumrita ruraskinaykillapapaq, michka mana paypa man-
takuynin katinmapis. Chaqa chay siñal kustumriqami unay
rukuykillapakunamanta karan. Chaymi qamkunamaqa
michka samana diyapimapis chay kustumritaqa rurankil-
lapa.
23 Chaynu qamkuna Moisés mantakushannulla
kumplinaykillapapaq nir samana diyapimapis uk ullqu
wamrituwan chay siñal kustumrita rurarqa, ¿imapaqtaq nuqa
uk runapa tukuy kwirpunta samana diyapi allichashaypaq
piñakunkillapa?
24 Chayraykumi manaraq allita yaĉharqa ama uktaqa
kusalata uchachayllaparaqchu. Ashwanmi allita yaĉhar,
ima niytapis puytinkillapa nir.

Jesusmi riman maymantami payqa nir

25 Jerusalén pwiblupi taqkunamanta wakinmi kaynu nir
tapukayaqllapa:
“¿Manachu kayta maskayanllapa wanuchinanllapapaq?
26 Chaypi wakmaqa tukuypa naypanpi rimayan. Piru
manami mayqanpis willayanchu. Wak karguyjunkunapisĉhi

¿Dyuspa Akrashan Cristun wak runaqa nir kriyishanllaparayku mana willanllapachu?

27 Nataq nuqanchikkuna-shuypaqami yaĉhanchikllapa maymantami kay runaqa nirmapis. Chaqa chiqap Dyuspa Akrashan Cristun shamutinqa, mana mayqanpis yaĉhanqachu maymantami shamun nirmapis”.

28 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa Dyusta aduranan-llapa wasipi yaĉhachikuyarqa, kusa jwirtita kaynu niran:

“¡Chayqaĉhi qamkunaqa riqsimayankillapaqa maymantami kani nirmapis! Piru manami nuqa munashaynullachu shamusha kani. Ashwanmi uk kaĉhamasha katin shamusha kani. Payqami kusa allinla, chaynulla imatapis karanta ima ruran. Chaynu katinmi qamkunaqa mana riqsinkillapachu.

29 Nataq nuqa-shuypaqami allita riqsini paymanta shamushayrayku. Chaqa paymi kay pachamanqa kaĉhamasha” nir.

30 Chaynu nitinmi, aypar wanuchinaranllapa. Piru manami mayqanlapis puytiranllapachu. Chaqa manaraqmi wanunanpaq urachu karan.

31 Nataq kusala achkami wakinkunaqa kriyiranllapa paypiqa. Chaymi kaynu niyaranllapa:

—¿Dyuspa Akrashan Cristun shamurqachu, kay runa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata rurayashanmantaqa masta rurayanqa? nir.

Fariseukunami kaĉhakuran Jesusta aypananllapapaq

32 Fariseukunami, wakin runakuna Jesuspaq rimaqta uyaparanllapa. Chaymi, paykunaqa kurakunapa mantaqninkunata, Dyusta aduranan-llapa wasipi wakin kuytakuqkunata kaĉharanllapa, Jesusta aypananllapapaq.

33 Piru Jesusqa niran:

—Qamkunawanqami mana unaylatanachu kashaq. Chaymi ashwan tikrakashaqna chay mayqanĉhi kaĉhamaran chayman.

34 Chaynami qamkunaqa kusalata maskamarpis mana tarimankillapachu. Chaqa manami chay kayashaymanqa riyta puytinkillapachu nir.

35 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa, paynin paynin kaynu ninakuqllapa: “¿Maymantaq kayqa riyanqa, nuqanchikkuna mana tarinapaqqa? ¿Manaqachu riyanqa Israelmanta runakuna uklaw pachakunapi shikwakasha tan chaykunaman, chaypina mana Israelmanta kaqkunata yaĉhachiq?

36 ¿Ima nishaq nirtaq niyanqa: ‘Qamkunaqami maskamarpis mana tarimankillapachu’, ‘Chaqa nuqa kayashaymanqa mana puytinkillapachu riyta’ nirqa?”

Mayqan yakunaqqa, nuqaman shamur upyanqa

37 Chay fyista tukukanan diyami † kusala mas allin karan.
Chaymi Jesusqa chay diyapi sharir kusa jwirtita kaynu niran:
“Mayqan yakunaqqa, nuqaman shamunqa. Chaymi
kriyirqa yakuta upyaq yupayna kanqa,
38 Dyus nitin iskribikashanpi nishannulla. Chaqa ninmi:
Mayqanpis nuqapi kriyiqpa yarpuyninpiqami riyu yaku riq
yupay kanqa nir”.
39 Chaynu nirqami Jesusqa yaĉhachikuyaran, paypi kriyiqku-
naqashi Dyuspa Santu Ispiritunwanna kanqallapa nir. Piru
Jesús manaraq wanur kawsamusha katinmi, Tayta Dyuspa
Santu Ispiritunqa manaraq kriyiqkunawanchu karan.

*Runakunami ukmanta ukmanta yarpur chiqanchanaku-
ranllapa*

40 Chaymantami wakin runakuna Jesús nishanta uya-
parqa, kaynu niyaranllapa:
—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa uk rimaqnin shamunan-
paq karan chay, nir.
41 Ukkunaqa niqllapa:
—Kaymi Dyuspa Akrashan Cristun nir.
Piru ukkunaqa niqllapa:
—¡Manami! Chaqa Dyuspa Akrashan Cristunqami mana
Galileamantachu kayta puytin.
42 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: ‘Dyuspa
Akrashan Cristunqashi unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta
kanqa. Chayshi David yupaylla Belén pwiblumanta kanqa’
nir.
43 Chaynu nir Jesuspaq ukmanta ukmanta yarpurmi
tukuyla runakuna limpu chiqanchanakuranllapa.
44 Chaynullami Dyusta aduranan llapa wasipi wakin
kuytakuqkunaqa, aypar prisunayaqllapa. Piru manami
mayqanpis chaynuqa ruraranllapachu.

Karguyjunkunami Jesuspi mana kriyiranllapachu

45 Chaymantami Dyusta aduranan llapa wasipi
kuytakuqkunaqa, tikrakar riranllapa fariseo runakuna,
kurakunapa mantaqninkuna kayashanllapaman. Chaymi
tapuranllapa:
—¿Imapaqtaq mana apamushaykillapa? nir.
46 Paykunaqa niranllapa:

---

† **7:37** Chay fyista tukukay diyapi kustumrinllapa katin, kurakunala yakuta altarman iĉhaq. Chayta ruraran yarpunanllapapaq Dyus rumimanta yakuta unay rukunkunata upyachir kawsachisha kaq chayta. Chaymi Jesusqa niran “Mayqan yakunaqqa nuqaman shamur upyanqa” nirqa, payna chay yaku kawsachikuq yupay kar.

—Mana mayqanpis chay runa yupay kusa shumaqtaqa
rimashachu nir.
47 Chaymi, chay fariseo runakunaqa, niranllapa:
—¿Qamkunapischu dijakatkillapa llullachishushallapa?
48 Manaqachu ¿paypi mayqannin mantaqninchikllapa,
manaqa wakin fariseo masinchikkunapis ‘Dyuspa Akrashan
Cristun’ nir kriyishallapa?
49 Piru, chay runakuna Dyus nitin Moisés mantakushanku-
nata mana intrakarmi, Jesustaqa ‘Dyuspa Akrashan Cristun’
ninllapa. Chayraykumi Dyus paykunataqa kastiganqa.
50 Chaymi fariseo runakunamanta Nicodemo, uk tuta Je-
susta rikaq risha karan chayqa, niran:
51 —Nuqanchikkunapaq Dyus unay mantakushanpimi nin:
Manashi mayqan runatapis ima niytapis puytinchikchu,
puntata paypaq mana imata rurasha nir yaĉhar, uyapasha
ima karqa.
52 Chaynu nitinmi, wakinkunaqa niranllapa:
—¿Qampischu Galileamanta kanki? Dyus nitin
iskribikashakunatami allita liyiy. Chaynumi yaĉhanki
Galileamantaqa Dyuspa uk rimaqninqa mana kayta
puytinchu nir.
53 Chaymantami wasinman riranllapana. ‡

8

Jesusta uchachanaranllapa

1 Nataq Jesusqami Olivos sirkaman riran.
2 Allaqmanta achkiyatinnaqa qashan riran Dyusta
aduranllapa wasiman. Chaypimi runakuna payman
qimikatin, chaylapi tar yaĉhachikuq qallariran.
3 Chaymi chaymanqa, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, fariseo runakunaqa uk warmi ukwan
ukwan punuqta tarishanllapata aparanllapa. Chaymantami
chay warmitaqa tukuypa ĉhaypinpi shachir,
4 Jesustaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, kay warmimi runan kaqta ingañar,
uk runawan punuqta tarisha kanillapa.
5 Chaqa Dyus nitin Moisés iskribishanpimi nin: Waknu
tukuq warmitaqashi rumillawan sitar wanuchiypaq. ¿Qam-
shuypaqa ima ninkitaq? nir.
6 Paykunaqami chaynuqa tapuranllapa Jesús ima mana
allinta rimatinqa, chaylapaqna uchachananllapapaq. Piru
Jesusqa piratar didunwan pachapi iskribiq ĉhurakaran.
7 Chaymanta mas tapuyatinllapami, Jesusqa das sharir
niran:

‡ **7:53** Wakin iskribikashakunapimi 7.53 - 8.11 mana rikarinchu.

—Qamkunamanta mayqannikillapa mana uchayjun kaqmi naypaqtaqa sitanqa nir.

8 Chaynu nirqami, qashan piratar iskribiq ĉhurakaran pachapiqa.

9 Chaynu nitin uyaparmi, kusa uchayjun kashanllaparayku pinqakur ukninpis ukninpis chay runakunaqa riq qallariranllapa. Ashwanmi chay puntata riqkunaqa mas rukukaqkuna karan. Chaynumi tukuyla ritinnaqa chay warmiqa paylana kidasha karan. Chaymi Jesusqa,

10 piratayashanmanta alsakamur tapuran:

—Mamitay, ¿maypitaq chay runakuna uchachashuqkunaqa? ¿Manachu mayqanninpis sitashuran? nir.

11 Warmisitaqa niran:

—Manami Taytituy.

Chaymi Jesusqa niran:

—Nuqapismi mana sitashaykichu. Ashwanmi kananqa rikuyna. Piru amanami uchakunkinachu nir.

Jesusmi tukuypa achkirachikuqnin

12 Chaymantami Jesusqa qashanpis runakunata willaq qallariran kaynu nir:

—Nuqami tukuypa achkirachikuqnin kani. Chaymi mayqanpis nuqata kasumaqqa, achkiraqlapina kawsanqa. Chaynuqami manana maydiyapis tutaparaqpinachu kawsanqallapa.

13 Chaynu Jesús nitinmi, fariseo runakunaqa niran:

—Qamqami chaynuqa qamllapaq rimayanki. Chaymi chay rimashaykiqa mana imapaqpis sirbinchu nir.

14 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Nuqa rimashayqami chiqap, michka nuqallapaq rimatiymapis. Chaqa, nuqami yaĉhani maymanta shamusha kani, maymanmi riyani nirmapis. Nataq qamkunashuypaqa mana yaĉhankillapachu nuqapaqqa, maymantami kani, maymanmi riyani nirmapis.

15 Qamkunami runakuna munashannulla rikar uchachamankillapa. Nataq nuqa-shuypaqami mana mayqantapis uchachanichu yanqa illaqmantaqa.

16 Piru mayqanta allita rikar yaĉharqami, Dyus munashannulla chiqapta rikar yaĉhashaq. Chaqa manari nuqalachu chaytaqa rurashaq. Ashwanmi Taytay Dyus nuqata kaĉhamaqwan pulla runakunataqa allita rikar yaĉhashaqllapa.

17 Chaqa Moisés qamkunapaq mantakushanpimi kaynu nin: ‘Imapaqpis ishkay tistigukuna chayllata rimatinshi ima nishanllapapis sirbin’ nir.

18 Chaynu katinmi, nuqapis nuqallapaq rimarqa, uk tistigu
kani. Chaynulla Taytay kaĉhamasha chay paypis, nuqapaq ri-
marqa paypis uk tistigu. Chaymi chay rimashaykunapaqqa,
ishkay tistigukunana kanillapa Taytaywanqa nir.
19 Chaynu nitinmi tapuranllapa:
—¿Maypitaq Taytaykiqa? nir.
Jesusqa niran:
—Qamkunaqami mana riqsimankillapachu. Chaynulla
Taytaytapis mana riqsinkillapachu. Chaqa nuqata riqsima-
yarllapaqa, Taytaytapis riqsiyankimanllapa nir.
20 Tukuy kaykunataqami Jesusqa Dyusta aduranan llapa
wasipi yaĉhachikuran, chay ufrindata ĉhurananllapa kajunkuna
tanan kwartupi. Piru, manami mayqanpis paytaqa ay-
paranllapachu. Chaqa manaraqmi chaynu kananpaq uraqa
ĉhamusharaqchu karan.

Nuqa rishaymanqa mana riyta puytinkillapachu

21 Chaymantami Jesusqa qashan paykunataqa niran:
—Nuqaqami riyanina. Chaynu ritiymi qamkunaqa maska-
mankillapa. Piru manami tarimankillapanachu. Chaymi
chay uchaykillapallawanna tukuy tyimpupaq wanunkil-
lapa. Chaqa nuqa rishaymanqami qamkunaqa mana riyta
puytinkillapachu nir.
22 Chaymi Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:
—¿Wakqa paylla wanuyta munarchu imataq nimayanchik-
llapa pay riyashanmanqa mana riyta puytishunllapachu,
nirqa? nir.
23 Chaymi Jesusqa niranpis:
—Qamkunaqami kaymanta kankillapa. Nataq nuqaqami
unaq syilumanta kani. Chaynulla qamkunaqami kay
pachapi, Dyusta mana riqsiqkunamanta kankillapa. Nataq
nuqaqa mana kay pachamantachu kani.
24 Chayraykumi nishurayllapa uchaykillaparayku
wanunkillapa nirqa. Chaqa nuqata ‘Pimi kani’ nir, mana
kriyimarllapaqa, uchaykillaparayku wanunkillapa tukuy
tyimpupaqna nir.
25 Chaynu nitinmi, tapuranllapa:
—¿Pitaq qamqa kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Nuqaqami puntamanta-pacha willashushallapana kani.
26 Nuqapami kan achka qamkunapaq rimanaypaq, iman-
umi kankillapa nir rikar yaĉhashushallapana kar. Nuqa
willashushayllapaqami chiqap. Chaqa nuqata kaĉhamasha
chayqami, chiqapta riman. Chaymi nuqa willashushayll a-
paqa, chaylla chay kaĉhamasha nishanwanqa nir.

27 Piru paykunaqami, mana intrakaranllapachu Taytan
Dyuspaq chaynu parlatinllapamapis.
28 Chayraykumi Jesusqa niran:
—Qamkunaqa, Dyusmanta Shamuq Runata unaqman
alsaraq, riqsinkillapa Dyusmanta shamusha kasha
nirqa. Chaynullami yaĉhankillapa manami imatapis
nuqallaqa ruranichu nir. Ashwanmi rimani Taytay Dyus
yaĉhachimashanlata.
29 Chaqa nuqata kaĉhamaq Taytayqami, nuqawan. Chaymi,
mana nuqalataqa dijamashachu. Chaqa nuqaqami pay mu-
nashannulata rurani nir.
30 Chaynu Jesús nitinmi, kusa achka runakuna kriyiranl-
lapa paypiqa.

Kriyiqkunaqami manana dyablupa sirbiqninnachu

31 Jesusmi chay Israelmanta runakuna paypi kriyishaku-
nataqa kaynu niran:
—Qamkuna, nuqa nishaykunapi kriyishaykillapanulla
kawsarqami, chiqap yaĉhakuqniykunana kankillapa.
32 Chaynulla chay chiqap kaqtana riqsinkillapa. Chaymi
ashwan chay chiqap kaqqa tukuy imamanta washashunqal-
lapa.
33 Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Nuqakunaqami unay rukuyllapa Abrahampa ayllun-
manta kanillapa. Chaynu karmi mana mayqanpa sirbiqnin-
lamapischu kasha kanillapa. Piru, ¿imapaqtaq qamqa ninki
tukuy imamanta washakankillapa nirqa?
34 Jesusqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy uchakuqkunaqami
chay uchapaqa sirbikuqninna.
35 Chaqa uk sirbikuqmaqa uk wasipiqa mana tukuy tyim-
pupaqqa kidayta puytinchu. Piru chay wasimanta kaqpa
wamran-shuypaqami, tukuy tyimpupaqna wasinpiqa kidan.
36 Chaynullami Dyuspa Wamran tukuy imamanta
washashutinllapaqa, chiqaptana washakasha kankillapa.
37 Nuqaqami yaĉhani qamkunaqa Abrahampa
ayllunmanta kankillapa nirmapis. Piru, qamkunami
nuqa nishushayllapata mana kasunashaykillaparayku
wanuchimanayankillapa.
38 Chaqa nuqami, Taytay willamashanta, rikachimashanta
qamkunataqa willashunillapa. Piru qamkuna-shuypaqami
chay uk taytaykillapa nishanta uyar, munashanlata rurankil-
lapa nir.
39 Chaymi, paykunaqa niranllapa:
—¡Taytayllapaqami rukuyllapa Abraham karan!
Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:

—Qamkuna chiqapta Abrahampa wamrankuna karqa, pay
rurashankunallata rurayankimanllapa.
40 Piru qamkunaqami manana imanutaq Abraham
allinlata ruraq chaynunachu kawsankillapa. Chaymi
ashwan nuqa, Dyus willamashanta karanta willashutiyl-
lapamapis qamkunaqa wanuchimanayankillapa.
41 Chaynuqami qamkunaqa chay uk taytaykillapa mu-
nashannullata rurayankillapa nir.
Chaynu Jesús nitinmi, paykunaqa niranllapa:
—Manami mayqanpa jwira wamranchu kanillapa.
Nuqakunaqami uk Taytayjunla kanillapa. ¡Payqami
Taytayllapa Dyus! nir.
42 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:
—Chiqapta Taytay Dyus, taytaykillapa katinqa, nuqata mu-
namayankimanllapa. Chaqa nuqaqami kaypi kani Dyus-
manta shamushayrayku. Manami munashayllamantachu
shamusha kani. Ashwanmi Taytay Dyus kaĉhamasha kay
pachaman shamunaypaqqa.
43 ¿Imapaqtaq qamkunaqa mana intrakayta puytinkillapa
nuqa willashutiyllapaqa? Piru qamkunaqami rimashayta
mana uyakunashaykillaparayku, mana intrakankillapachu.
44 Qamkunapa taytaykillapaqami dyablu. Chaymi,
paypa kaqninkuna kar munashanlata rurankillapa. Chaqa
dyabluqami qallarishanmanta-pacha wanuchikuq karan.
Chaynulla chay chiqap kaqpi kayta mana puytishanrayku,
mana imalatapis karantaqa rimanchu. Chaymi imata
rimarpis tukuyta llullakurla riman. Chaynu kashanraykumi
tukuy llulla rimaqpaqa taytan.
45 “Piru nuqa karanta rimatiymapis, qamkunaqa mana
kriyimankillapachu.
46 Mabir ¿mayqannikillapataq nuqata qamqa uchayjun kanki
nimayta puytinkillapa? Nuqa karanlata rimatiyqa, ¿imapaq-
taq mana kriyimankillapa?
47 Chaqa Dyusmanta kaqkunaqami, Dyus rimashankunata
uyakur kasunllapa. Piru qamkunaqami mana Dyusmanta
kashaykillaparayku, mana uyakunankillapalamapischu”.

Cristuqami Abrahammantaqa naypaqllata karanna

48 Chaymantaqa chay Israelmanta karguyjunkunaqa ni-
ranllapa:
—Qamqami chay Samariamanta runa, chaynulla dyablupa
yarpuyninwan kanki nirqa, manami pantarchu karanta
willashuyanillapa.
49 Jesusqa niran:
—Manami ima dyablupa yarpuyninwanmapischu
kani. Ashwanmi tukuy imatapis rurani Taytayta rispitar

kasushayrayku. Nataq qamkuna-shuypaqami mana kasumankillapachu.

50 Piru nuqaqa manami alabamanaykillapataqa ministinichu. Ashwan Taytaymi chaynu kanantaqa munan. Chaqa Paymi tukuyta allita rikar yaĉhanqa.

51 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqa rimashayta chiqapta kasur kawsaqkunaqami mana wanurchu tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir.

52 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niranllapa:

—Kanan-shuypaqami chiqaptana yaĉhanillapa qamqa chiqapta dyablupa yarpuyninwan kanki nirqa. Chaqa Abraham, chaynulla Dyuspa wakin rimaqninkunapismi wanuranllapa. Nataq qam-shuypaqa ninki: ‘Nuqa rimashayta kasuqkunaqami mana wanurchu tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa’ nir.

53 ¿Manaqachu qamqa taytayllapa Abrahammanta mas kanki? Paymi wanuran. Chaynulla Dyuspa rimaqninkunapismi wanuranllapa. ¿Imanu runa kaytataq qamqa munanki? nir.

54 Jesusqa niran:

—Nuqalla alabakanaypaq rimayatiyqami, chay rimashayqa mana imapaqpis sirbinmanchu. Nataq chay alabamaq chayqami Taytay, chay mayqantaĉhi qamkuna Dyusniy niyashaykillapalla.

55 Piru qamkunaqami mana paytaqa riqsinkillapachu. Nataq nuqa-shuypaqa allita riqsini. Piru imanupi paytaqa mana riqsinichu niyar-shuypaqami, nuqapis kusala llulla kayman qamkuna yupaylla. Chaqa chaynu chiqapta riqsiq karmi, pay rimashankunata intrakar kasur ima kawsani.

56 Nataq unay rukuykillapa Abrahamqami nuqa imanu shamunaypaq nir rikananpaq kar, rikashanrayku kusalata aligriyaran nir.

57 Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa, Jesustaqa kaynu niranllapa:

—Manami sinkwinta añuyjunlamapischu kanki. ¿Piru ninki Abrahamta rikasha kani nir?

58 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami Abraham manaraq kayatin, karayllana nir.

59 Chaynu nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa rumikunata ayparanllapa Jesusta sitananllapapaq. Piru payqami runakunapa rurinta pakakuqnulla Dyusta aduranllapa wasimantaqa lluqshiran.

9

Jesusmi syigu nasisha runata allicharan

1 Chaymanta uk lugarta pasayarnaqa, Jesusqa rikaran uk
runa nasishanmanta-pacha syigu kaqta.
2 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranl-
lapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿imaraykutaq kay runaqa syigu na-
sisha kasha kanqa, taytankunapa uchanraykuchu, man-
aqachu paypa uchanrayku?
3 Chaynu taputinllapami, Jesusqa niran:
—Manami paypa uchanrayku, chaynulla taytankunapa
uchanraykuchu chaynuqa nasisha. Ashwanmi chaynuqa
nasisha karan pay alliyatin rikar, Tayta Dyuspaq allita
yaĉhananllapapaq.
4 Chayraykumi achkilla katinraq chay kaĉhamasha kaqpa
trabajuntaqa rurashunllapa. Chaqa tutapananpaq urami
ĉhamunqana. Chaynu tutapatinqami manana mayqanpis tra-
bajanqanachu.
5 Chaqa nuqa kay pachapi karllaraqmi, tukuypa
achkirachikuqnin kani nir.
6 Chaynu nirnaqami Jesusqa pachaman tuqakur, tuqayninwan lluchkitata rurar, chay syigupa nawinta
7 salar kaynu niran:
—Rir paqakuy Siloé shutiq quĉhapi. (Siloimi, rimayn-
inchikpiqa munan niyta 'Kaĉhamusha' nir).
Chaymi chay syiguqa rir paqakurqa, rikakurna tikrakamu-
ran.
8 Piru paytaqami chay yatanpi taqkuna, chaynulla
wakinkunapis unaylla rikasha karanllapa limusnata
mañakur taqta. Chaymi chay runakunaqa kaynu
ninakuqllapa: "¿Manachu kay runaqa limusnata mañakur
taq chay?" nir.
9 Ukkunaqa niyaqllapa: "Chiqaptami pay" nir.
Ukkuna-shuypaqa niyaqllapa: "Manami paychu. Michka
kusa paynu karmapis" nir.
Piru chay alliyasha runaqami niyaq: "Arí, nuqami kani"
nir.
10 Chaymi tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytinki? nir.
11 Chay alliyasha chayqa, niran:
—Chay runa Jesús shutiqmi pachalapi tuqayninwan lluchk-
itata rurar, nawiyta salar nimaran: 'Rir chay quĉha Siloé shu-
tiqpi paqakuy' nir. Chaynu nimatin paqakurmi, rikakuyta
puytirayna.
12 Chaymi qashan tapuranllapa kaynu nir:

—¿Maypitaq chay runaqa?
Payqami niran:
—Manami yaĉhanichu nir.

Fariseukunami syigu alliyashata tapuranllapa

13-14 Jesusqami samana diyapi lluchkitata rurar, chay syigu runata allichashanqa karan. Chaymi, unay syigu kasha runataqa aparanllapa fariseukunaman.
15 Chaymantami, paykunaqa tapuranllapa:
—¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytinkina? nir.
Payqami niran:
—Nawiyta lluchkitawan salatin, rir paqakushaymantapachami kananqa rikakunina.
16 Wakin fariseo runakunaqami niranllapa:
—Chayta rurashaqami mana Dyusmanta Shamuq Runachu kanqa. Chaqa manari samana diyamatapis kwintachayanchu nir.
Piru ukkunaqami niyaqllapa:
—¿Uk runa uchayjunqami chay mana ruraypaq milagrukunataqa mana rurayta puytinmanchu?
Chaynu ukmanta ukmanta rimarmi, mana chayllatanachu yarpuyaqllapa.
17 Chaymi qashan kaynu nir tapuranllapa chay unay syigu karan chay runataqa:
—Kanan rikakunaykipaq allichashushanraykuqa, ¿imaninkitaq paypaqqa?
Payqa niran:
—Nuqami nini, Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.
18 Piru Israelmanta karguyjunkunaqami mana kriyinaranllapachu chiqap syigu kasha kanqa nirqa. Chaymi, taytankunata qayachimuranllapa.
19 Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¿Kayqachu wamraykillapa? ¿Manachu qamkunaqa niraykillapa syigu nasiran nir? ¿Imanutaq kananqa rikakuyta puytin? nir.
20 Chaynu taputinllapami, taytankunaqa niranllapa:
—Yaĉhanillapami payqa wamrayllapa syigu nasisha karan chay nir.
21 Piru manami yaĉhanillapachu imanumi kananqa rikakuyta puytinna, chaynulla mayqanmi allichasha nirmapis. Dijur payta tapuyllapa willashunqallapa. Chaqa paypismi byiju runana nir.
22 Chaynuqami taytankunaqa rimaranllapa manchakushanllaparayku. Chaqa Israelmanta karguyjunkunaqami parlasha karanllapa, mayqanpis Jesusta Dyuspa

Akrashan Cristun nir kriyiqtaqa chay tantakananllapa wasimanta itakunanllapapaq nir.

23 Chayraykumi, taytankunaqa kaynu niranllapa: “Dijur payta tapuyllapa. Chaqa payqami byiju runana” nirqa.

24 Chaymantami chay Israelmanta karguyjunkunaqa, qashan chay syigu alliyashataqa, qayamur tapuranllapa:

—Chiqapta Dyuspa naypanpi jurar willamayllapa. Chaqa nuqakunaqami yaĉhanillapa chay allichashusha runaqami kusala uchayjun nir.

25 Chaynu taputinllapami, payqa niran:

—Nuqaqami mana yaĉhanichu uchayjun mana uchayjun nirmapis. Nataq nuqaqami yaĉhani syigu karay, piru kananqami rikakunina nir.

26 Chaynu nitinmi, qashan tapuranllapa:

—¿Imanutaq rurashuran? ¿Imatataq ruraran rikakunaykipaqqa? nir.

27 Payqa niran:

—Willashurayllapanami, ¿manachu intrakankillapa? ¿Imapaqtaq qashan willashunayta munankillapa? ¿Manaqachu qamkunapis paypa yaĉhakuqninna kanayankillapa? nir.

28 Chaynu nitinmi, kusata musyar niranllapa:

—Qamqami chay runapa yaĉhakuqninna kanki. Nataq nuqakuna-shuypaqa Moisespa yaĉhakuqnin kanillapa.

29 Chaqa allitami yaĉhanillapa, Dyusmi Moisestaqa willaran nir. Piru chay runapaq-shuypaqami mana yaĉhanillapachu maymantami rikarimusha nirmapis.

30 Chaynu nitinllapami, chay runaqa niran:

—¡Imanutaq kayqa kanqa! Qamkunaqa mana yaĉhankillapachu maymantami chay runaqa nirmapis. Piru nuqata-shuypaqami syigu kashaymanta allichamashana.

31 Allita yaĉhashanchikllapanu, uk uchasapataqami Dyusqa michka mañakutinmapis mana uyapanchu. Ashwanmi paylata sirbir, munashanta ruraqkunalatami uyapan.

32 Manami maydiyapis uyashanchikllapachu, uk runa nasishanmanta-pacha syigu kaqta uk runa allichasha nirqa.

33 Chaqa chay runa, Dyusmanta mana shamusha karqa, manami imatapis rurayta puytiyanmanchu nir.

34 Chaynu nitinmi, niranllapa:

—Qam kusala uchayjun nasisha karmapischu, ¿nuqakunata yaĉhachimanayankillapa? nir.

Chaynu nirmi, chay tantakananllapa wasimantaqa itakuranllapana.

Mana kriyiqkunaqami syigu yarpuyninpiqa

35 Chaymantami Jesusqa yaĉharan chay tantakananllapa wasimanta itakushallapa chay syigu kayar alliyasha

runataqa nir. Chaymi, payta tarirqa Jesusqa kaynu nir tapuran:

—¿Qamqachu kriyinki Dyusmanta Shamuq Runapiqa? * nir.

36 Chaymi chay runituqa niran:

—Taytituy, mayqantaq payqa willamay, nuqa kriyinaypaq nir.

37 Jesusqa niran:

—Rikashaykinami. Nuqami kani. Nuqallawanmi parlayanki nir.

38 Chaymantami chay runaqa, Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu niran:

—Kriyinimi qampi Taytituy nir.

39 Chaymantami Jesusqa niran:

—Nuqami kay pachaman shamusha kani tukuyta allita rikar yaĉhanaypaq. Chaynulla syigukunaqa rikakunanpaq. Nataq chay rikakuqkuna-shuypaqa amana rikakunanpaqnachu nir.

40 Chaynu Jesús nitinmi, wakin fariseo runakuna chaypi kar, uyakuqkunaqa niranllapa:

—¿Nuqakunapischu syigukuna kanillapa? nir.

41 Jesusqa niran:

—Qamkuna syigukuna karllapaqa, manami uchayjunchu kankimanllapa. Piru rikakuni nishaykillaparayku, ashwan uchayjun kankillapa nir.

10

Uk michikuqmi uyshankunawan

1 Jesusqami niranpis:

"Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyshakunapa chikrunman mana punkunta yaykur uklawta yaykuqqami, upallala suwakuqkuna, imanullapis amalas suwakuqkuna ima.

2 Piru chikruman chay punkunlata yaykuq-shuypaqami, chay uyshakunapaqa michikuqnin kar kuytan.

3 Chaymi, punkupi kuytakuqqa punkuta kiĉhatin, chay michikuqqa uyshankunataqa shutinllapi qayatin, rimayninlamanta riqsin. Chaynumi uyshankunataqa chikrunmanta lluqshichinna.

4 Chaymanta tukuynin uyshankuna lluqshitinnaqa, michikuqninqa naypanta rin. Nataq chay uyshankunashuypaqa ikinlata rin. Chaqa rimayninlamantari riqsin michikuqnintaqa.

---

* **9:35** Wakin iskribikashakunapimi nin "¿Qamqachu Dyuspa Wamranpiqa kriyinki?" nir.

5 Piru, mayqan mana riqsishanpa ikintaqami mana rinchu.
Ashwanmi paymantaqa alsakan. Chaqa manari riqsinchu
rimayninlamatapis”.

6 Chaynu nir Jesús kay kumparasyunwan willatinmapismi,
chay uyakuqkunaqa mana intrakaranllapachu ima nishaq
nirmi chaynu niyan nirmapis.

Jesusmi chiqap michikuqqa

7 Chaymantami Jesusqa qashan kaynu niran:

“Chiqaptami nishaykillapa: Nuqami chay uyshakuna
chikrunman yaykunan punku kani.
8 Piru tukuy nuqamanta naypaqta shamuqkunaqami
upallala suwakuqkuna, chaynulla imanullapis amalas
suwakuqkuna ima karanllapa. Chaymi, chay
uyshitaykunaqa mana kasuranllapachu paykunataqa.
9 Nishushayllapanu, nuqami chay chikrunpa punkunqa
kani. Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chay
punkuta yaykuqqa washakashana kanqa. Chaynuqami,
imanutaq uk uyshamaqa chikrunman yaykur, lluqshimur,
rir kusala shumaq qiwata tarin, chaynuna kanqa.

10 “Suwakuqkunaqami shamun suwakuq, wanuchikuq,
pantachikuq ima. Piru nuqa-shuypaqami shamusha kani,
nuqapi kriyiqkunata bidanta qutiy kusa achkata kusichakuq
yupay kusa aligrila tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
11 Nuqami uyshakunapa chiqap michiqninqa kani. Chaqa
chay chiqap michikuqqami uyshankunata washananrayku
wanunmapis.
12 Piru wakin michikuqkunaqami qillayta gananlapaq
michikunllapa. Chaynu karmi kusala atun surru shamuqta
rikarqa, uyshakunamatapis dijar alsakan mana washar-
lamapischu. Chaqa chiqaptaqari chay uyshakunapaqa mana
chiqap michikuqninchu. Chaynulla chay uyshakunapis
mana paypachu. Chaymi chay atun surru, uyshakunata
aypaq shamutinqa, uyshakunaqa wakta kayta shikwakar
rinllapa.
13 Chaynumi chay michikuq qillaylapaq yarpur
michikuqqa alsakan. Chaqa qillaylapaqri yarpur,
uyshakunata-shuypaqa mana kwintachanchu.

14-15 “Piru nuqa-shuypaqami uyshakunapa chiqap
michikuqnin kani. Chaymi, imanutaq Taytayqa nuqata
riqsiman chaynullami nuqapis paytaqa riqsini. Chaynulla
uyshaykunatapis riqsitiy, paykunapis riqsimanllapa.
Chayraykumi uyshaykunata washanayraykuqa wanushaq
ima.

16 Uklawpipismi kan uyshaykunaqa. Piru paykunaqami
mana chay chikrullamantachu. Chaymi paykunatapis kay-
manna apamushaq. Chaynuqami paykunapis nuqatana ka-
sumatinqa tukuyla uk chikrulamanta yupayna kanqallapa.
Chaymi ashwan uk michikuqniyjunlana kanqallapa tukuyla.
17 “Taytaymi nuqataqa kusalata munaman. Chaqa
uyshaykunaraykumi wanur, chaymanta kawsamushaq.
18 Piru manami mayqan runa wanunaypaq
nishanraykuchu wanuyani. Ashwanmi nuqalla chaynu
pasananpaqqa yarpusha kani. Chaqa nuqaqami wanur
chaymanta qashan kawsamunaypaqna kani. Chaynu
ruranaypaqmi Taytayqa nimasha” nir.
19 Tukuy chaykunata Jesús rimatinmi, chay Israelmanta
karguyjunkunaqa, qashan ukmanta ukmanta yarpupakur
chiqanchanakuranllapa.
20 Piru paykunamanta achkami niyaranllapa:
—¿Imapaqta waktaqa kasuyankillapa? Wakqami dyablupa
yarpuyninwan kar yaruyasha, nir.
21 Nataq ukkunaqa niyaqllapa:
—Mayqanpis dyablupa yarpuyninwan karqa, manami
waknuqa rimayanmanchu. ¿Manaqachu uk dyablupis al-
lichayta puytinman syigukunata? nir.

Israelmanta karguyjunkunami Jesusta musyaranllapa

22 Jerusalén pwiblupimi unayqa, Israel runakuna Dyusta
aduranllapa wasita kamkachir, qasay tyimpupi Dyusman
mañakuranllapa paypaqna kananpaq nir. Chaymi chayta
yarpur añu añu chay qasay tyimpullapi fyistata ruraqllapa.
23 Chay diyakunami Jesusqa Dyusta aduranllapa wasipi,
Salomonpa kurridurnin niqllapa chaypi puriyatin,
24 Israelmanta karguyjunkunaqa paypa ridurninman
qimikar kaynu nir tapuranllapa:
—¿Maydiyakamantaq willamayankillapaqa mayqanmi kanki
nirqa? Chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa, kananlla
willamayllapana nir.
25 Jesusqa niran:
—Willashurayllapami qamkunataqa. Piru manami
kriyimaraykillapachu. Chaqa Taytay nimashannulla
imatapis rurarqami, allitana intrachishunillapa mayqanmi
kani nirmapis.
26 Piru qamkunaqami mana kriyinkillapachu, mana
uyshaykunapa wakinnin kashaykillaparayku.
27 Chaqa uyshaykunaqami rimanaylamanta riqsimar, pul-
layna rinllapa. Chaynullami nuqapis paykunata riqsini.

28 Chaymi paykunataqa mana tukukaq tukuy tyimpu
kawsaytana qushaq. Chaynuqami manana mayqanpis kita-
manqachu.
29 Chaqa Taytay tukuymanta kusalata puytiqmi uyshi-
taykunataqa qumasha. Chaymi Taytay akrashantaqa mana
mayqanpis kitayta puytinqachu.
30 Taytaywan nuqaqami, ukla kanillapa nir.
31 Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa
qashan rumikunata ayparanllapa sitananllapapaq.
32 Piru Jesusqa niran:
—Taytaypa pudirninwanmi kusala achka allin imakunata
naypaykillapapi rurasha kani. ¿Chay mayqayninpaqtaq sita-
manayankillapa? nir.
33 Chaynu Jesús nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa
niranllapa:
—Manami allinkunata rurashaykipaqchu sitashuyanil-
lapa. Ashwanmi sitashuyanillapa Tayta Dyuspaq kusala
mana allinta rimashaykirayku. Chaqa runala karmapismi
'Nuqaqa Dyuswanqa chaylla kani' nirqa Dyusnu tukuyanki
nir.
34 Jesusqa paykunata niran:
—Dyus nitinmi, qamkunapaq kaynu nir iskribiran:
'Nuqami nini dyuskuna kankillapa' nir.
35 Allita yaĉhashanchikllapanu chay iskribikashakunaqami
chiqap. Chaqa Tayta Dyusqami paylla, paypa rimayninta
intrakaqkunataqa, 'dyuskuna kankillapa' niran.
36 Piru nuqamataqami Taytay Dyusqa paylla akrar kay
pachaman kaĉhamaran. Chaynu kar nuqaqa Dyuspa Wamran
kani nishushayllapapaqqa, ¿imapaqtaq Dyuspaqqa mana
allintachu rimanki ninkillapaqa?
37 Taytay rurashankunata mana rurayatiyqa, amari kriyi-
mayllapachu.
38 Piru Taytaypa ruranankunata ruratiy mana nuqata kriy-
imarllapamapis, chay rurashaykunalapimapis kriyiyllapa,
allita yaĉhanaykillapapaq Taytaywan nuqaqa chaylla kanillapa
nir.
39 Chaynu Jesús nitinmi, qashan paykunaqa aypanaranl-
lapa. Piru Jesusqami alsakar riran.
40 Chaymantami Jesús tikrakar rir, riyu Jordanpa chimpan-
man ĉhar chaypi kidaran, chay maypiĉhi Shutichikuq Juan
unay shutichikuq chaypi.
41 Piru chaymanpismi, kusa achka runakuna rikaq rirllapa,
kaynu niyaqllapa:
—Shutichikuq Juan mana milagruta rurar imapis, kay
runapaq nishanqami, chiqap kasha nir.

42 Chaymi chay lugarkunapiqa, achka kriyiranllapa Jesus-
piqa.

11

Lazarumi wanuranna

1 Karanmi uk qishaq runa Lázaro shutiq. Payqami Mari-
apa, Martapa pwiblun Betaniamanta karan. Piru kay ishkay
warmikunaqami Lazarupaqa ukninkuna karan.
2 Kay Lazarupa uknin Mariami Jesuspa ĉhakinman mishki
mutkiypaqla yakituta iĉhar, aqchanwan chakichisha karan.
3 Kay ishkay warmikunami, uknin Lázaro qishaq katin,
kaĉhakuranllapa Jesusta kaynu nir willananllapapaq:
—Taytituy, kusala munashayki amiguykimi qishaq nir.
4 Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:
—Manami chay nanaywanqa wanunqachu. Ashwanmi
chayqa chaynuqa pasayan imanumi Taytay Dyus, chaynulla
Wamranpis kusala pudirniyjun nir yaĉhar alabananllapa-
paq.
5 Piru Jesusqa, Martawan Mariata chaynulla Lazaruta
michka kusata munaq karmapismi, mana chay diyaqa ri-
ranchu.
6 Chaymi ashwan Lázaro qishaq nitinllapamapis, ishkay
diya mastaraq kidaran chay maypiĉhi karan chay lugarpiqa.
7 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Rishunllapa qashan Judea lugarman nir.
8 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, manami maychu chay Israelmanta
karguyjunkuna rumikunawan sitar wanuchishuyta
kamashanllapaqa. Chaynumapischu, ¿qashan chay lugarman
rinayanki?
9 Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu dusi urayjun uk diyaqa? Chaynu katinqa,
mayqanpis unaq purirqa mana trumpisanchu, kay pachapi
tukuypa achkirachikuqninchikllapa kashanrayku.
10 Nataq mayqanpis tuta puriqkunaqa trumpisan,
achkirachikuqnin mana kashanrayku.
11 Chaynullami niranpis:
—Amigunchik Lazarumi punusha. Chaymi rishaq
rikĉhachiq nir.
12 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:
—Taytituy, punusha karqami intrachimanchik alliyayan-
qana nir.
13 Piru Jesusqami, Lazaruqa punusha niyaran, wanushan-
rayku. Nataq yaĉhakuqninkunaqami yarpuranllapa Lázaro
punusha katin waknuqa niyan nir.

14 Chaynu yarpuyatinllapami, Jesusqa allitana willar ni-
ran:
—Lazaruqami wanusha.
15 Piru nuqa mana chaypi katiy wanushanraykumi
kusalata aligriyani. Chaqa chaypiraq imata ruratiypis rikar
allitana nuqapi kriyinkillapa. Chaymi ashwan rishunllapa
rikaq.
16 Chaymantami, Tomasta milli niqllapa chayqa, wakin
yaĉhakuq masinkunataqa niran:
—Rishunllapa nuqanchikkunapis, paywan pulla wanunal-
lapapaq, nir.

Jesusmi wanushamatapis kawsachimun

17 Chaymanta Jesús ĉharqa yaĉharan Lázaro pampakashanqa
kwatru diyana nir.
18 Betania pwibluqami Jerusalenmanta yaqqa kimsa kilu-
mitrupi yupay kashanrayku shipchanlapi karan.
19 Chaymi Israelmanta kusa achka runakunaqa risha
karanllapa Martawan Mariata, watukur kunsulananllapa-
paq uknin wanushanrayku.
20 Chaymantami Martaqa yaĉharan, Jesús shamuyan nir.
Chaymi lluqshir riran tariq. Nataq María-shuypaqa wasinlapi
kidaran.
21 Marta, Jesusta tarirnaqa niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wa-
nunantachu.
22 Piru yaĉhayani, kananmapis imata mañakutkiqa Dyusqa
yanapashunqa nir.
23 Jesusqa niran:
—Uknikiqami kawsamunqa nir.
24 Martaqa niran:
—Arí, maydiya jwisyu diya ĉhamutinqami, wanushaku-
nawan pulla kawsamuyanqa nir yaĉhayani.
25 Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqami tukuypa kawsachiqnin kani. Chaymi mayqanpis
nuqapi kriyiqqa michka wanusha karmapis kawsamunqa.
26 Nataq mayqanpis kawsayarlla nuqapi kriyiqkuna-
shuypaqa, manana tukuy tyimpupaqnaqa wanunqalla-
panachu. ¿Kriyinkichu chaynu nishutiyqa? nir.
27 Martaqa niran:
—Arí Taytituy. Nuqaqami kriyini qamqa Dyuspa Akrashan
Cristun kanki, Dyuspa Wamran kay pachaman shamunan-
paq karan chay, nir.

Jesusmi Lázaro pampakashanpi waqaran

28 Chaynu nirnaqami, Martaqa riran uknin Mariata qaya-
muq. Chaymi uknintaqa uyarala kaynu nir willaran:

—Yaĉhachimaqninchikmi chaypi qayashuyan nir.
29 Chaynu nitinmi, Mariaqa chay kutilla sharir riran Jesustaqa rikaq.
30 Piru Jesusqami, manaraq chay pwiblumanqa yaykusharaqchu karan. Ashwanmi chay maypiĉhi Martawan tarinakusha karan, chayllapiraq karan.
31 Chaynu María sharir utqaylla ritinqa, Israelmanta wakin runakuna kunsulaq ĉhasha karan chaykunaqa ikinta riranllapa uknin pampakashanman riyanqa chaypi waqaq nir yarpur.
32 Chaymanta María, Jesús kayashanman ĉharqa, naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—Taytituy, qam kaypi kasha katkiqa, ukniyqa mana wanunantachu nir.
33 Chaymantami Jesusqa Mariata, chaynulla Israelmanta runakuna Mariata kunsulaq rishakunapis waqaqta rikarqa kusala ukmanta llakiran.
34 Chaymi kaynu nir tapuran:
—¿Maypitaq pamparaykillapa?
Paykunaqa,
—Shamur rikay Taytituy— nitinllapa,
35 Jesusqa waqaran.
36 Chaymi Israelmanta runakunaqa niranllapa:
—¡Rikayllapa alliplatari munayasha!
37 Piru paykunamanta wakinqa, niyaranllapa:
—Kay runa, chay syiguta allichashaqachu ¿mana imallataqa rurayta puytisha kanman, Lázaro ama wanunanpaqqa? nir.

Jesusmi Lazaruta kawsachimuran

38 Chaymantami Jesusqa qashan kusa llakishala, Lázaro pampakashanman qimikaran. Chay Lázaro pampakashanqami uk atun maĉhay karan. Nataq chay yaykuna punkunqami kirparayaran uk paltalla rumiwan.
39 Chaymi Jesusqa niran:
—Ashuchiyllapa kay rumitaqa, nir.
Chaymi wanushapa uknin Martaqa, niran:
—Taytituy, kusatanami asyayanqa. Chaqa kwatru diyanari wanushanqa nir.
40 Piru Jesusqa niran:
—¿Manachu nishuray, nuqapi kriyitkiqami Tayta Dyuspa pudirnin mana ruraypaqkunata ruratin rikanki? nir.
41 Chaynu nitinmi, rumita ashuchiranllapa. Chaymi Jesusqa unaq syiluman chapakur, kaynu niran:
“Taytay, payji nishuni. Chaqa qamqami uyapamashayki.
42 Piru nuqaqami allita yaĉhani, qamta mañakushutiyqa imuraspis uyapamanki nir. Chaynuqami nishuni: Kay

runakuna uyakuqkunaqa allitana yaĉhananllapapaq, qammi kay pachamanqa kaĉhamashayki nir”.
43 Chaynu nirqami, kusala jwirtita qayakuran:
—¡Lázaro, lluqshimuy! nir.
44 Chaynu nitinmi wanusha karan chayqa lluqshimuran, ĉhakin, makinmapis raĉhpawan watakasha. Chaynulla qaqllanpis raĉhpawan pampakasha ima. Chaymi Jesusqa niran:
—Kaĉhar dijayllapa rinqa, nir.

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

45 Tukuy Israelmanta runakuna Mariata yapar rishakuna, Jesús Lazaruta kawsachimutin rikarqa, achka kriyiranllapa.
46 Piru wakinkuna-shuypaqami riranllapa fariseo runakunata willaq, Jesús tukuy imata rurashantaqa.
47 Chaynu willatinllapami chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkunaqa tantakaranllapa chay kusa karguyjunkunaman. Chaymi kaynu niranllapa:
—¿Imatataq rurashunllapa? Chay runaqami ashwan mas milagrukunata rurarna puriyan.
48 Chaqa dijashallapaqami tukuylana paypi kriyinqallapa. Chaymi ashwan chay Roma pwiblumanta karguyjunkunaqa shamur Dyusta aduranankikllapa wasita, chaynulla tukuyta limpu tukchimachuwanllapa nir.
49 Piru paykunamanta uk runa Caifás shutiqmi, chay añukunapiqa kurakunapa punta mantaqnin karan. Chaymi kaynu niran:
—Qamkunaqa mana imatapis yaĉhankillapachu.
50 Chaynulla manami kwintata qukankillapachu. Chaqa chay pwiblunchikllapa tukukananmanta chaynulla tukuyla runakuna wanunanmantaqami uk runa wanunanpaqqa kusala allin nir.
51 Nataq Caifasqami mana pay munashanllamantachu chaynuqa rimaran. Chaqa chay añukunapi kurakunapa mantaqnin katin, Dyus rimachitin, rimaran Jesusqashi wanuyanqa tukuy Israel runakunata washananpaq nir.
52 Piru manami Israel runakunalapaqchu wanunanpaq karan. Ashwanmi payqa Dyuspa tukuy wakin wamrankuna kaqkunapaqpis wanunanpaq karan. Chaynuqami maymanta karmapis uklana kananllapapaq.
53 Chaymi chay diyamanta-pacha, Israelmanta karguyjunkunaqa Jesusta wanuchinanllapapaqna yarpuranllapa.
54 Chayraykumi Israelmanta karguyjunkunapa shutinpiqa, Jesusqa manana puriqchu. Chaynami chay Judeapa pwiblunkunamantaqa lluqshir riran uk chunllaq lugarpa

shipchanpi uk pwiblu Efraín shutiqmanna. Chaymi chaypina
kidaranllapa yaĉhakuqninkunawanqa.
55 Manami maychu karan Israelmanta runakunapa Pas-
cua fyistanqa. Chaymi chay diyakunapiqa tukuyla Is-
rael pwiblukunamanta kusala achka runakuna riyaqllapa
Jerusalenman chay shumaqchakananllapa kustumrinta ru-
raqllapa manaraq fyista qallariyatin.
56 Chaynu Jerusalenpina karqami, kusalata Jesusta maska-
yaranllapa. Chaymi Dyusta aduranannllapa wasipiqa ukni-
nllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa: "¿Imatataq
yarpunkillapa? ¿Shamuyanqachu fyistamanqa, manaqachu
mana?" nir.
57 Nataq, chay fariseukuna, kurakunapa mantaqninkuna-
shuypaqa mantakusha karanllapa, mayqanpis Jesuspaq
maypi nir yaĉharqa, paykunata willatinllapa aypananllapa-
paq nir.

12

Jesuspa ĉhakinmanmi mutkiypaqla yakituta iĉharan
(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

1 Saysi diya, Pascua fyistapaq faltayatinmi, Jesusqa chay
kawsachimushan Lázaro tayashan Betaniaman riran.
2 Chaypiqami Jesusrayku mikuyta kamkachir, kunachiku-
ranllapa mikunanllapapaq. Chaymi, Martaqa mikuyta
misaman aypachikamuyaq. Nataq Lázaro-shuypaqa misapina
Jesuswan pulla mikuyaqllapa.
3 Chaykamanqami, midya butilla kusa karu ĉhaniyjun
mishki mutkiypaqla nardo shutiq yakituta, Lazarupa uknin
Mariaqa apamuran. Chaymi chaywanna Jesuspa ĉhakinta
paqastur, aqchanwan chakichiran. Chaymi, chay wasi
kayashanllapamapis kusala shumaq mishkita asyayarna ki-
daran.
4 Chaymantami, yaĉhakuqninkunapa uknin [Simonpa
wamran] Judas Iscariote, Jesusta kuntrankunaman
qukunanpaq karan chayqa, kaynu niran:
5 —Waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa trisyin-
tus dinaryu qillaypaq rantikur, mana imayjun kaqkunata
yanapanallapata nir.
6 Piru Judasqami chaynuqa niran, mana chiqapta mana
imayjunkunapaq llakishanraykuchu. Ashwanmi chaynuqa
niran suwakuq kashanrayku. Chaqa pay chay ufrindata
tantananllapa talqitata purichiq karmi, ĉhuratinllapaqa mu-
nashanta aypakuq.
7 Chaymi Jesusqa niran:
—Dijay, payqami kusa shumaqtana kwirpuyta
kamkachisha wanur pampakanaypaq.

8 Chaqa mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis
pulla kankillapa, munashaykillapa ura yanapanaykillapa-
paqqa. Piru nuqa-shuypaqami manana pullaykillapanachu
kashaq nir.

Lazaruta wanuchiyta yarpuranllapa

9 Israelmanta achka runakunami yaĉharanllapa, Jesusqa Be-
taniapi nir. Chaymi riranllapa wakmanqa, Jesusta chaynulla
pay kawsachimushan Lazaruta rikaq ima.
10-11 Chaymantami chay kurakunapa mantaqninkunaqa
Lazarutapis wanuchinanpaq yarpuranllapa. Chaqa
Lázaro kawsamushanta rikarmi Israelmanta kusala achka
runakuna Jesuspina kriyiqllapa.

Jesusmi Jerusalenman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

12 Kusala achka runakunami risha karanllapa Jerusalen-
man, Pascua fyistapaqqa. Chaymantami allaqnin diyaqa
yaĉharanllapa Jesusqami fyistaman ĉhamuyan nir.
13 Chaymi paykunaqa palmira qirukunata kuchumur, kusa
aligrila kaynu nir laqyar riranllapa Jesustaqa tariq:
"¡Biba biba!
¡Kusa alabakashami kanqa
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
Chaynulla ¡kusa alabakashami kanqa Israel pwiblupa gubyir-
nunqa!" nir.
14 Chaymantaqami Jesusqa uk burruta tarir anan taran,
imanuĉhi Dyus nitin iskribikashannulla. Chaqa niqmi:
15 "Amami manchakuychu, Sión pwiblu.
Chaqa rikay, mantakuqnikimi shamuyan
uk burritupa anan tasha" nir.
16 Piru kaykunapaqqa yaĉhakuqninkunaqa mana
intrakaranllaparaqchu. Chaymanta Jesús wanur
kawsamutinraqmi, yaĉhakuqninkunaqa intrakaranllapa, pay
imanu kananpaqqami, unaylla iskribikasha kasha nir.
17 Nataq runakuna, Jesús Lazaruta pampakashanmata
kawsachimushanta rikashakunaqa, tukuylata parlaranl-
lapa.
18 Chayraykumi runakunaqa riranllapa Jesustaqa tariq.
Chaqa yaĉharanllapari milagrukunata rurashanpaq.
19 Piru chay fariseo runakuna-shuypaqa paykunapura
kaynu ninakuyaranllapa: "Rikashaykillapanu kananqami
manana imatapis rurayta puytinchikllapanachu. Chaqa
tukuymi paylapi kriyirna, rinllapa paywanna" nir.

Greciamanta runakunami Jesusta maskaranllapa

20 Jerusalén fyistaman adurakuq rishakunapa
rurinpiqami, Greciamanta runakuna karanllapa.
21 Chaymi paykunaqa, Galileapa uk pwiblun Betsaida shu-
tiqmanta kaq, Felipiman qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Taytituy, Jesustami rikanayanillapa nir.
22 Chaynu nitinllapami, Felipiqa rir Andresta willar,
ishkantinllapa riran Jesusta parlaqqa.
23 Chaymi Jesusqa niran:
—Ĉhamushanami uraqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanutin,
Taytay Dyus kawsachimutin, tukuy runakuna rikar
yaĉhananllapapaqqa.
24 Chiqaptami nishaykillapa: Trigupa uk murisitun
pachaman ratar mana pampakarqami mana puqunqachu.
Ashwanmi maydiyapis chay uk murisitula kayanqa. Nataq
pampakar-shuypaqa, ashwan winar kusala achkatana
puquyanqa.
25 Chaymi nini, mayqanpis bidanpaq llakir washayta ka-
maqkunaqa limpu chinqanqallapa. Piru chay mayqan-
pis kay bidapi nuqapi kriyishanrayku wanuq-shuypaqami,
tukuy tyimpupaqna kawsanqa.
26 Chayraykumi mayqanpis sirbimanaqqa, maypi katiypis
pullay kar sirbimanqa. Chaynu mayqanpis sirbimatinqami,
Taytayqa kusa allinpaqna riqsinqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa

27 Chaymantaqami Jesusqa niran:
"¡Kananllami kusalata llakini! ¿Imatanari nishaq? ¿Taytay
kay qischakanay uramanta washamay, nir? ¡Manami! Chaqa
chaypaq-ari shamusha kani.
28 Taytay, runakunata rikachiy, imatapis rurayta puytinki
nir alabashunanllapapaq".
Chaynu Jesús nitinqami, unaq syilumanta uk rimay kaynu
niyaran:
"Qamwanmi rikachishana kani.
Piru qashanmi rikachikushaq,
chiqapta imatapis rurayta puytini nir alabamananllapa-
paq".
29 Chaymi runakuna chaypi uyakuqkunaqa, niyaranllapa:
"Kunya karan" nir. Nataq wakin-shuypaqa niyaranllapa: "Uk
angelmi payta willasha" nir.
30 Chaynu niyatinllapami, Jesusqa niran:
—Manami nuqaraykuchu chay rimaytaqa uyapashaykil-
lapa. Ashwanmi chaytaqa uyapashaykillapa qamkuna allita
intrakanaykillapapaq, nuqatami Taytayqa willamayaran nir.
31 Chaymi kananqa ĉhamushana uraqa, tukuy kay pachapi
kaqkunata allita rikar yaĉhanaypaqqa. Chaymantami Taytay

Dyusqa, kay pachapi mantakuqtaqa itakunqa amana mantakunanpaqchu.

32 Piru, nuqata kruspi unaqman alsamatinllapanaqa, kay pachapi kaqkunaqa nuqapi tukuyla kriyir, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

33 Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuyaran imanumi wanuyanqa nir.

34 Chaynu nitinmi, chay runakunaqa niranllapa:

—Dyus nitin iskribikashankunata liyirmi yaĉhasha kanillapa, Dyuspa Akrashan Cristunqashi tukuy tyimpupaq kawsayanqa nir. Piru ¿imapaqta ninki, Dyusmanta Shamuq Runataqa kruspi unaqman alsakayanqallapa nirqa? Chaynu katinqa, ¿pitaq Dyusmanta Shamuq Runaqa? nir.

35 Chaymi Jesusqa paykunata niran:

—Pullaykillaparaqmi kanqa chay achkirachikuqqa. Piru mananami unaytanachu pullaykillapaqa kanqa. Chayraykumi kay achkirachikuq kaypi kayashanlla, ama tutaparaqpiqa puriyllapachu. Chaqa mayqanpis tutaparaqpi puriqqami, mana yaĉhanchu maytami riyan nirmapis.

36 Chaymi chay achkirachikuq kaypi kashanlla kriyiyllapa paypi. Chaynuqami qamkunapis chay achkirachikuqpaqna kankillapa.

Chaynu nirqami, Jesusqa chay kayashanmantaqa rir pakakuranna paykunamantaqa.

Israelmanta runakunami Jesuspi mana kriyinaranllapachu

37 Jesús, Israel runakunapa naypanpi michka mana ruraypaq shumaq imakunata, chaynulla milagrukunata rurasha katinmapis, paykunaqa mana kriyiranllapachu.

38 Piru chaynuqami pasaran, Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishannulla kumplinanpaq. Chaqa kaynu nirmi iskribisha kayaq:

“Taytituy, ¿pitaq shumaq rimashanchikpiqa kriyisha?
¿Pitaq intrakasha tukuy imata rurayta puytinki nirqa?”

39 Chaynumi, mana imanupis kriyiyta puytiqllapachu. Chaqa Isaiaspismi kaynu nir iskribisha karan:

40 “Dyusmi kay runakunapa nawintaqa limpu kirpasha.
Chaynulla mana intrakaqpaq tikrasha.
Chaynuqami rurasha chapakurpis amana rikakunanpaq.
Chaynulla manana intrakananllapapaq.
Chaynu nuqapaq mana intrakar mana kriyitinllapaqami, nuqapis mana allichashaqchu” nir.

41 Chaynu nirqami Isaiasqa iskribiran, Jesucristo imanu kusa pudirninwan mantakuqta rikashanrayku.

42 Chaymi Israelmanta kusa achka runakuna, chaynulla wakin karguyjunkunamapis Jesuspiqa kriyiranllapa. Piru

chaynu kriyirllapamapis, manami tukuypa naypanpiqa
Jesuspaqqa rimaqllapachu, chay fariseo runakunata
tantakananllapa wasimanta itakumanmanllapa nir
manchakushanllaparayku.
43 Chaynuqami paykunaqa tukuyaranllapa runakuna ala-
bananllapalata munar. Nataq Dyus kusa allinpaq riqsinanta-
shuypaqami mana yaqqa kwintachaqllapachu.

*Jesús rimashankunata mana kasuqkunaqami kastigakan-
qallapa*

44 Chaymantami Jesusqa kusa jwirtita rimar kaynu niran:
"Mayqanpis nuqapi kriyiqqa, manami nuqalapichu
kriyiyan. Ashwanmi Taytay kaĉhamasha chay paypipis
kriyiyanllapa.
45 Chaynulla mayqan rikamaqkunapismi, chay kaĉhamasha
chaytapis rikanqallapa.
46 Nuqami achkirachikuq chay kani. Chaymi kay
pachamanqa shamusha kani, nuqapi kriyiqkunaqa ama
tutaparaqpi kidananllapapaqnachu.
47 "Piru mayqanpis nuqa rimashayta uyakur, mana
kasukuqkunataqa, manami nuqachu kastigashaq. Chaqa
manami kay pachamanqa runakunata kastiganaypaqchu
shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, tukuyta
washanaypaq.
48 Chaymi disprisyamar, rimashaykunata mana
kasuqkunataqami, jwisyu diya ĉhamutinqa Taytay Dyusqa
rimashaykunawan rikar kastiganqa.
49 Chaqa manami nuqa munashayllamantachu rimani.
Taytaymi kaĉhamasha, imata rimanaypaq, yaĉhachikunaypaq
nirmapis.
50 Chaymi nuqaqa yaĉhayani, Taytay mantakushankunata
kasur imaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa nir. Chayn-
umi nuqaqa, tukuy imata Taytay Dyus nimashanlata rimar
yaĉhachikuni".

13

Jesusmi yaĉhakuqninkunapa ĉhakinta paqaran

1 Mananami maychu karan Pascua fyistapaqqa. Jesusqa
yaĉhashana karan, wanur kawsamur syiluman rir Taytanwan
qashan tarinakunanpaq uraqami ĉhamushana nir. Piru Je-
susqami tukuyla paypi kriyiqkunataqa kusalata munaran.
Chaymi wanunanpaqna karmapis ashwan masta payku-
nataqa munaran.
2 Chaymanta Pascua mikunata mikunanllapapaqna katin-
llapaqami, Simonpa wamran Judas Iscariotita dyabluqa

yarpuchishana karan, Jesusta kuntrankunaman qukunan-
paqqa.
3 Piru Jesuspismi yaĉharanllana, Taytan Dyusmanta
shamushanrayku qashan payllaman tikrayan nir.
Chaynullami yaĉharanpis Taytanqami tukuy imata pay
mantananpaqna nisha nir.
4 Chaynu mikuyatinllapami das sharir, qatakunan
raĉhpanta lluqshichir uk twayata sinturanpi watakuran.
5 Chaymantami yakuta batyaman itar, yaĉhakuqninkunapa
ĉhakinkunata paqar, chay sinturanpi watakushan twayawan
chakichiran.
6 Nataq Simón Pedrupa ĉhakinta paqananpaqna katinqa,
Pedruqa niran:
—Taytituy, ¿qamchu nuqapa ĉhakiyta paqanayanki?
7 Jesusqa niran:
—Kanan kayta ruratiyqami mana intrakankiraqchu. Piru
chaymantaqami intrakankina nir.
8 Pedruqa niran:
—¡Taytituy, michkapis manami ĉhakiytaqa paqachishay-
kichu! nir.
Jesusqa niran:
—Mana ĉhakikita paqatiyqami, mana nuqapa kaqniychu
kayanki kanqa, nir.
9 Chaynu nitinmi Simón Pedruqa niran:
—¡Chaynu katinqa, Taytituy ama ĉhakiylatachu paqay! ¡Ash-
wanmi makiywan umaytapis paqapamay! nir.
10 Piru Jesusqami niran:
—Chayraq intiru kwirpunta paqakushataqami ĉhakinlatana
paqanchik. Chaqa kwirpunqami kusala shumaqnari. Chayn-
umi qamkunapis shumaqna kankillapa. Piru chaynu shu-
maqqami mana tukuynikillapachu kankillapa.
11 Chaynu, “Manami tukuynikillapachu shumaq
kankillapa” nirqami niyaran, mayqanmi kuntrankunaman
qukuyanqa nir yaĉhashanrayku.
12 Yaĉhakuqninkunapa ĉhakinkunata paqarnaqa qatakunan
raĉhpanta qatakurna qashan misaman tar, kaynu niran:
“¿Intrakankillapachu, chaynu ĉhakikillapata paqashaypaqqa?
13 Qamkunaqami nimankillapa: Mantamaqniy,
Yaĉhachikuq Taytituy nir. Chaynu nirqami chiqapta
niyankillapa. Chaqa chaynumiri kani.
14-15 Nuqa mantashuqnikillapa, yaĉhachishuqnikillapa
karmapismi ĉhakikillapata paqasha kani. Chaymi, nuqa
rurashaynulla, qamkunapis uknikillapa uknikillapa
ĉhakikillapata paqar sirbinakunkimanllapa.

16 “Chiqaptami nishaykillapa: Uk sirbikuqqami mana maschu patrunninmantaqa. Chaynulla chay kaĉhamutin shamuqpis manami maschu chay kaĉhamuqmantaqa nir.
17 Tukuy kay nishushayllapata intrakasha kar, kasur kawsarllapaqami, kusa shumaqna kayankillapa kanqa.
18 “Chaynu nirqami, mana tukuynikillapapaqchu rimayani. Chaqa nuqaqami allita yaĉhayani mayqankunalatami akrasha kani nirmapis. Piru Dyus nitin iskribikashanqami kumplikayta ministiyan. Chaqa niqmi: ‘Nuqawan pulla mikuqmi, kuntrayna tikrakasha’ nir.
19 Kaytami willashunillapa yaĉhaskinaykillapapaqna, maydiya chaynu pasatinqa, kriyinaykillapapaq mayqanmi nuqaqa kani nirmapis.
20 Chiqaptami nishaykillapapis: Nuqa kaĉhashayta shumaqta samachiqqami, nuqata samachimayanqa. Chaynulla, nuqata samachimaq-shuypaqa, chay kaĉhamasha chayta samachiyanqa” nir.

Judasmi kuntraykunaman qukumayanqa niran Jesusqa (Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Chaynu nir tukchirnaqa, Jesusqa kusalata llakir kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta uknikillapami kuntraykunaman qukumayanqa nir.
22 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa uknin uknin kusalata chapanakuyaranllapa, mayqanpaqmi rimayan nirmapis mana yaĉharchu.
23 Tukuy yaĉhakuqninkunamantaqami Jesusqa ukta kusalata munaq. Chaymi mikuyatinllapaqa Jesuspa qichqanlapi tayaran.
24 Chayraykumi chaytaqa, Simón Pedruqa siñalawan willaran Jesusta tapunanpaq, pipaqshi rimayan nir.
25 Chaymi chay yaĉhakuqninqa Jesusman mas qimikar kaynu nir tapuran:
—Taytituy, ¿pitaq chayqa? nir.
26 Jesusqa niran:
—Mayqantaĉhi, tantata pitir nuyuchir aypachiyani chay paymi nir.
Chaynu nirnaqami tantata pitir nuyuchir, Simonpa wamran Judas Iscariotita aypachiran.
27 Chaynu tantata Judas aypatinla, yarpuyninman Satanaspa yarpuyninqa yaykuran. Chaymi Jesusqa niran:
—Imataĉhi ruranaykipaq yarpushayki chaytaqami, utqar rurayna, nir.

28 Piru chaynu Jesús nitinmapismi, chay misapi mikuqku-
naqa mana intrakaranllapachu, imapaqmi chaynu nisha
nirmapis.
29 Ashwanmi wakinqa Judas qillayta tantananpaq talqi-
tata purichiq katin kaynuta yarpuranllapa: Pascua fyistapaq
imallataqa rantinanpaq, manaqapis mana imayjunkunata
imallataqa qunanpaq kanqa nir.
30 Chaymanta Judas tantata mikurnaqa, waqtaman lluqshi-
ranna. Chaqa chay urasqami, tutana karan.

Jesusmi mushuq mantakuypaq yaĉhachikuran

31 Judas waqtaman lluqshishana katinqa, Jesusqa niran:
—Kananmi ĉhamushana uraqa Dyusmanta Shamuq Runa
wanur kawsamutin, tukuyla rikar alabananllapapaq.
Chaynu pasatinmi Taytay Dyuspis alliplata riqsikar
alabakanqa.
32 Chaymi, payrayku Tayta Dyus allipta alabakarqa, dasna
paypis riqsichikur alabachinqa, paymanta Shamuq Runaqa
chiqap paynu nir.
33 Kusala munashay wamrituykuna, pullaykillapaqa man-
anami unaylatanachu kashaq. Chaymi qamkunaqa maska-
mankillapa. Piru imanuĉhi Israelmanta karguyjunkunata
willaray, chaynulla qamkunatapis kananqa willashaykil-
lapa: Nuqa rishaymanqami manaraq riyta puytinkillapachu.
34 Chaymi ashwan kay mushuq mantakuyta
willashaykillapa ruranaykillapapaq: Uknikillapa
uknikillapami llakipanakunkillapa, imanuĉhi qamkunata
llakipashunillapa chaynulla.
35 Chaynu uknikillapa uknikillapa llakipanakutkil-
lapaqami, tukuy kwintata qukanqallapa, chiqaptami
yaĉhakuqniykuna kankillapa, nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)

36 Chaymantami Simón Pedruqa Jesustaqa kaynu nir tapu-
ran:
—Taytituy, ¿maymantaq riyanki?
Jesusqa niran:
—Imanuĉhi nishurayllapa chaynullami kananllaqa man-
araq nuqa rishaymanqa riyta puytinkichu. Piru chayman-
tanami rinki nuqa kayashaymanqa nir.
37 Chaymi Pedruqa niran:
—Taytituy, ¿imapaqtaq mana kananlla qamwan riyta
puytini? ¡Chaqa nuqaqami qamrayku wanuchimanatinl-
lapamapis wanunaypaqqa listuna kani! nir.
38 Chaynu Pedro nitinmi, Jesusqa niran:

—¿Nuqaraykuchu wanunaykipaqmapis listuna kanki? Piru chiqaptami nishayki: Manaraq gallu kantayatinmi, qamqa kimsa kuti ninki: ‘Manami paytaqa riqsinichu’ nir.

14

Jesusmi Dyusman nan apamaqninchikqa

1 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:

“Qamkunaqa amami yarpupakuyllapachu. Ashwanmi Dyuspi chaynulla nuqalapi kriyir kawsayllapa.

2 Chaqa Taytaypa wasinpiqami tanapaqqa kusala achka lugarqa kan. Chaymi nuqaqa willashurayllapa, riyani uk lugarta qamkunapaq kamakachiq nirqa. Manaqa mana imatapis willashunayllapatachu.

3 Chaynu rir lugarta kamkachirnaqa, qashan tikrakamushaq Taytaypa wasinmanna apashunayllapapaq. Chaynuqami chay maypiĉhi nuqa kayashaypina qamkunapis kankillapa.

4 Chaqa qamkunaqami yaĉhankillapana maymanmi riyani nir chaynulla nantapismi riqsinkillapana”.

5 Chaynu Jesús nitinmi, Tomasqa niran:

—Taytituy, manami yaĉhayanillapachu, maymanmi riyanki nirqa. ¿Imanunari chay nantaqa riqsishaqllapa? nir.

6 Chaynu Tomás nitinmi, Jesusqa niran:

—Nuqami chay nanqa kani. Chaynullami nuqa chay chiqap kaq, chaynulla kawsachikuqpis kani. Chaymi nuqapi kriyishaykillaparaykula Taytaymanqa ĉhayta puytinkillapa.

7 Nuqata riqsimarqami, Taytaytapis riqsinkillapa. Piru kananmanta-pachami riqsinkillapana. Chaqa rikashaykillapanari nir.

8 Chaynu Jesús nitinmi, Felipipis niran:

—Taytituy, rikachimayllapa Taytaykitaqa. Chaqa chaynu rikaylatanami ministiyanillapa nir.

9 Jesusqa niran:

—Felipe, kwichka achka tyimpunami pullaykillapa kani. Ima, ¿manaraqchu riqsimanki? Chaqa mayqanpis nuqata rikamaqqami Taytaytapis rikayanna. ¿Imapaqtaq mañamanki, ‘Taytaykita rikachimay’ nirqa?

10 ¿Manachu kriyinki nuqa Taytaywan chaylla kani, Taytaypis nuqawan chaylla nirqa? Chaymi, tukuy willashushayllapataqa, mana nuqa munashaymantachu willashunillapa. Ashwanmi Taytay nuqawan kar, imatapis pay rurachiman.

11 Kriyimayllapari Taytaywanqa chaylla kani, chaynulla Taytaypis nuqawan chaylla nir. Chaynu mana kriyinarqa, chay rurashaykunalapimapis kriyiyllapa.

12 “Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqapi kriyiqqami nuqa rurashaykunamatapis ruranqa. Chaynullami ashwan mas ukman shumaqkunata ruranqallapa. Chaqa nuqaqami riyanina Taytay kayashanman.
13 Chaymi tukuy imatapis shutiypi mañakutkillapaqa, rurashaq. Chaynuqami, nuqarayku Taytayqa alabakashana kanqa.
14 Nishushayllapanumi, shutiypi mañakutkillapaqa imatapis rurashaq nir.

Jesusmi arnikuran Santu Ispirituta kaĉhamunanpaq

15 “Chaymi qamkuna munamayarqa, mantakushaykunata intrakar kasunkillapa.
16-17 Chaynami nuqaqa Taytay Dyusta mañashaq uk Yanapashuqllapata kaĉhamunanpaq. Chayqami Chiqap Ispiritu kar, maydiyapis pullaykillapa kananpaq. Piru chaytaqami mana kriyiqkunaqa mana aypayta puytinqallapachu. Chaqa manari rikasha chaynulla riqsinllapalamapischu. Nataq qamkuna-shuypaqami riqsinkillapa, qamkunapa pullaykillapa maydiyapis kashanrayku. Chaymi pullaykillapana kanqa.
18 “Manami askwintallaqa dijashaykillapachu. Ashwanmi tikrakamushaq qamkunawan pulla kanaypaq.
19 Mananami maychu, chay mana kriyiqkuna, manana rikamananllapapaqqa. Nataq qamkuna-shuypaqami rikamankillapa. Chaynulla nuqa kawsashayraykumi, qamkunapis kawsankillapa.
20 Chaynu Taytayman ritiynaqa, kwintata qukankillapa, Taytaywanna kani nir. Chaynulla qamkuna-shuypaqa nuqawan kankillapa nir, chaynulla nuqapis qamkunawan kani nir ima.
21 Chaymi mayqanpis mantakushaykunata intrakar kasuqkunaqa, chiqapta nuqata munaman nir intrachikun. Chaynu nuqata munamaqtaqami Taytaypis munanqa. Chaynulla nuqapis munar chiqapta intrachishaq imanumi kani nirmapis”.
22 Jesús chaynu nitinqa Judas (mana chay Judas Iscariotichu), tapuran kaynu nir:
—Taytituy, ¿imapaqtaq nuqakunalata rikachimarllapa, mana tukuy runakunata rikachinkiqa?
23 Jesusqa niran:
—Mayqanpis munamaqqami, rimashaykunata allita intrakar kasun. Chaymi Taytayqa munanqa paytaqa. Chaynu katinmi, ishkantiyllapa shamur pullana kawsashaqllapa.
24 Piru mayqanpis mana munamaqqami, mana kasunchu rimashaykunataqa. Piru willashuyanillapa chayqami mana

nuqamantachu. Ashwanmi Taytay willashunayllapapaq nimashanta willashunillapa.

25 “Tukuy kaykunatami qamkunawan karllaraq willashunillapa.

26 Piru Taytay, Santu Ispirituta nuqapa shutiypi yanapashunanllapapaq kaĉhamutin, payna allita intrachishunqallapa, Taytanchik Dyusta chiqapta riqsinaykillapapaqqa. Chaynullami tukuy willashushayllapatapis yarpuchishunqallapa ima.

27 “Nuqami kusa shumaq kawsaytana dijashunillapa, shumaqtana kawsanaykillapapaq. Piru manami kay pachapi mana allinta yarpuqkuna shumaqta tanillapa nin, chaynuchu nishunillapa. Chaymi ashwan nuqawan kashaykillaparaykuqa ama yarpupakuyllapa chaynulla manchakuyllapalamapischu.

28 Chaqa uyapamashaykillapanami, ‘Riyashaqna, piru qashanmi tikrakamushaq qamkunawan kanaypaq’ nitiyqa. Chayrayku, chiqapta munamayarllapaqa, aligriyashaykillapana kanqa Taytayman riyani nir yaĉharqa. Chaqa nuqamantaqami tukuy imapi payqa mas.

29 Tukuy kaytaqami willashunillapa, maydiya nishushaylapanulla ima pasatinqa, kriyinaykillapapaqna.

30 “Mananami qamkunawanqa unaytanachu parlashaq. Chaqa kay pachapi mantakuq nuqamanta mana mas karmapismi, imakunata ruraq qallariyanna.

31 Chaynu pasatinmi, tukuyla runakuna kwintata qukanqallapa Taytayta chiqapta munarmi, pay nimashanta imatapis rurani nirqa.

“Shariyllapa. Rishunllapana kaymantaqa”.

15

Jesusmi chiqap uba tarpukashaqa

1 Jesusqami kaynu niran:

“Nuqami chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq Taytaymi kuytaq chayqa.

2 Chaynu chiqap uba katiymi tukuy nuqapi kriyiqkunaqa nuqapa rikraykunana. Chaymi chay rikraykuna mana puquqtaqa, Taytayqa kuchur itakunqa. Nataq chay puquqkunata-shuypaqa mana shumaqninkunata kuchupar ima kamkachinqa, mastana puqunanpaq.

3 Nataq qamkunaqami willashushayllapata kasur kawsashaykillaparayku kusa shumaqna kankillapa Dyuspaqqa.

4 Chaynu karmi imanutaq nuqa qamkunamanta mana
chiqanchakanichu, chaynulla ama nuqamantapis chiqan-
chakayllapachu. Chaqa uk ubapa rikrankunamaqa tullun-
manta pakikasha karqa, mana puquyta puytinchu. Chaynul-
lami qamkunapis mana nuqallawan karqa, mana puquq
yupayna mana shumaqnachu kankillapa Dyuspaqqa.
5 "Nuqami chay chiqap uba tarpukashaqa kani. Nataq
qamkuna-shuypaqami rikraykuna kankillapa. Chaymi
mayqanpis nuqamanta mana chiqanchakatinqa, nuqapis
paykunamanta mana chiqanchakatiychu puquq yupayna
kusa shumaqta kawsanqallapa. Chaqa mana nuqawan
kaqkunaqami mana imatapis rurayta puytinqallapachu.
6 Chaymi mayqanpis mana nuqallawan kaqtaqa, imanutaq
qirupa rikrankunamataqa kuchur itakusha chakitin rupach-
inchik, chaynu ninamanna itakukanqa.
7 "Piru qamkuna tukuy rimashaykunata kasur,
nuqamanta mana chiqanchakar ima ministishaykillapata
mañakutkillapapismi Taytayqa qushunqallapa.
8 Chaynulla, chaynu puquq yupay kusa shumaqta
kawsatkillapaqami Taytayqa kusa alabakashana
kanqa. Chaynuqami nuqapa chiqap yaĉhakuyniypaqna
riqsikankillapa.
9 Chaqa nuqami qamkunataqa kusata munashunillapa,
Taytay imanutaq nuqata munamashannulla. Chayraykumi
qamkunapis uknikillapa uknikillapa munanakur kawsayl-
lapa, nuqa munashushayllapanulla.
10 Chaymi chiqapta nuqata munamarllapaqa,
mantakushaykunata intrakar kasuyllapa. Chaqa imanutaq
nuqamaqa Taytayta kusata munashayrayku tukuy
mantamashanta kasur kawsani chaynulla.
11 "Chaynuqami nishunillapa kusa shumaqta yarpurna,
nuqawan chiqapta aligriyanaykillapapaq.
12 Chaynullami mantashaykillapa: Imanutaq nuqa
munashushallapa kani, chaynulla qamkunapis uknikillapa
uknikillapa munanakuyllapa nir.
13 "Chayraykumi mayqanpis ukninta munashanrayku ami-
gunta washananraykuqa wanuymatapis puytin.
14 Chaymi qamkunapis tukuy mantashushayllapata ru-
rarqa kusa munashay amiguykunana kankillapa.
15 Chaynu katkillapami manana kananmantaqa
sirbimaqniypaqnachu riqsir, amiguykunapaqna riq-
sishaykillapa. Chaqa uk sirbikuqqami mana yaĉhanchu imata
patrunnin ruran nirmapis. Piru qamkunataqami Taytay
tukuy imata willamashantapis tantar willashushallapana
kani.

16 Chaynulla manami qamkunachu nuqataqa
akramashaykillapa. Ashwanmi nuqa qamkunata akrar
kaĉhashurayllapa rir kusata puquq yupayna maydiyapis
kawsanaykillapapaq. Chaynu kar, tukuy imata ministir
shutiypi Taytayta mañatkillapaqa qushunqallapa.
17 Chaymi qashan mantashaykillapa: Uknikillapa uknikil-
lapa munanakuyllapa nir.

Jesustami paypa kaqnintinta ĉhiqninllapa

18 "Nishaykillapapis: Kay pachapi mayqan
ĉhiqnishutinllapaqa yaĉhankillapana nuqatami puntataqa
ĉhiqnimayan nir.
19 Chaqa qamkuna kay pachamanta kaqkunallawan katkil-
lapaqa, kusalata munashuyanmanllapa, imanutaq paykuna
munanakunllapa chaynulla. Piru qamkunata paykuna-
manta akrashushayllaparaykumi ĉhiqnishunllapa. Chaqa
manami paykunapanachu kankillapa.
20 Chaymi uk kuti nishushayllapata yarpuyllapa. Chaqa
kaynumi nishurayllapa: Uk sirbikuqqami mana maschu
patrunninmantaqa nir. Chaymi imanutaq nuqapa ikiypi
puriranllapa mana allinta ruramananllapapaq, chaynullami
qamkunatapis rurashunqallapa. Chaqa nuqa rimashayku-
nata kasuyarllapaqa, qamkuna nishaykillapatapis kasun-
manllapa.
21 Chaynumi rurashunqallapa nuqarayku. Chaqa payku-
naqami mana riqsinllapachu kaĉhamasha chaytaqa.
22 "Paykunaqami nuqa mana shamur willasha katiyqa
mana uchayjunchu kanmanllapa. Piru shamur willatiy
mana kasukushanllaparaykumi kusala uchayjunna. Chaymi
manana pirdunakanqalamapischu.
23 Chaqa mayqanpis nuqata ĉhiqnimaqqami Taytaytapis
ĉhiqniyanllapa.
24 Chaynulla nuqa paykunapa naypanpi mana mayqan-
pis rurashanllapata rurasha katiyqami mana ima uchayjun-
lamapischu kanmanllapa. Piru tukuy imakunata paykunapa
naypanpi rurasha katiymapis, ĉhiqnimanllapa, chaynulla Tay-
taytapis ĉhiqninllapa ima.
25 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasayan, Dyus nitin
Moisés iskribikashankuna kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
'Yanqa illaqmantami ĉhiqnimanllapa' nir.
26 "Piru Taytaymanta Chiqap Ispiritu Yanapakuqta
kaĉhamutiymi nuqapaq intrachikunqa uk tistigu yupayna
mayqanmi kani nirmapis.
27 Chaynullami qamkunapis nuqapaqqa tistiguykuna
kankillapa. Chaqa qamkunaqami puntamanta-pacha pullay
kashaykillapa.

16

1 “Tukuy kaykunatami willashunillapa, nuqapi
kriyishaykillapamanta ama chiqanchakanaykillapapaq.
2 Chaqa chay tantakananllapa wasikunamantami
itakushunqallapa. Chaynullami uk tyimpu ĉhamunqa.
Chaymi chay tyimpupiqa wanuchishurllapa, yarpunqallapa
Dyuspaqqami kusa allinta rurayanchikllapa nir.
3 Chaynuqami tukunqallapa Taytayta chaynulla nuqatapis
mana riqsimashanllaparayku.
4 Tukuy kaykunataqami chaynuqa nishunillapa, chaynu
pasananpaq ura ĉhamutinqa, tukuy chay willashushayllapata
yarpunaykillapapaq.
“Piru tukuy kaykunataqami qamkunallawan kashayrayku
mana naypaqllataqa willashurayllapachu.

Santu Ispiritumi yanapamanchik

5 “Nataq kananqami riyanina mayqanĉhi kaĉhamasha karan
paywan pullana kanaypaq. Piru chaynu nishutiyllapaqa
manami mayqannikillapapis tapumankillapachu ¿mayman-
taq riyanki? nirmapis.
6 Ashwanmi, chay willashushayllapapaq yarpur, kusa llak-
ishalana tikrakashaykillapa.
7 Piru chiqaptami nishaykillapa: Chaynu rinaypaqna
katiymapis aligriyayllapa. Chaqa nuqa ritiymi Yanapakuq
Ispirituqa shamunqa manaqa mana. Nataq nuqa rirqami
kaĉhamushaq.
8 Chaynu Yanapakuq Ispiritu shamurmi, tukuy mana
kriyiqkunata allita rikachinqa uchayjunmi kankillapa
nir. Chaynulla intrachikunqa Dyusqami mana ima
uchayjunlamapischu nir. Chaynu karmi tukuyta allita rikar
yaĉhashunqallapa nir ima intrachikunqa.
9 Chaymi yaĉhankillapa, tukuy nuqapi mana kriyiqku-
naqami kusala uchayjun nir.
10 Chaynulla yaĉhankillapapis nuqaqami mana ima
uchayjunlamapischu kani nir. Chaymi ashwan riyanina
Taytayman, chaynulla mananami rikamankillapanachu.
11 Chaynullami yaĉhankillapapis, kay pachapi mantakuq
dyablutaqa, Tayta Dyus kastigakananpaq nishantaqami, al-
lita rikar yaĉhar tukuy tyimpupaqna kastigayanqa nir ima.
12 “Chaynu nir ima willashunayllapapaqmi kusa achka
kan. Piru kananlla willashutiyllapaqami mana intrakankil-
lapachu.
13 Chaymi Chiqapta intrachikuq Ispiritu shamur tukuy
imatapis karanlata intrachishunqallapa. Chaqa payqa man-
ami munashanllamantachu willashunqallapa. Ashwanmi

tukuy imata Dyusmanta uyapashanta ima willar intrachishunqallapa. Chaynullami willashunqallapapis, imakunami maydiyaqa pasanqa nir ima.

14 Payqami nuqamanta uyashantana allita intrachishutinllapa, alabamanqallapa.

15 Chaqa Taytay Dyus yaĉhashantami nuqapis yaĉhani. Chayraykumi nishurayllapa: Ispirituqami nuqamanta uyashanta allita qamkunataqa intrachishunqallapa nirqa”.

Kanan llakiyarmapis maydiyaqa aligriyankillapana

16 Jesusqami niranpis:

“Mananami maychu manana rikamanaykillapapaqqa. [Chaqa Taytaymanmi riyanina.] Piru unaykaqmantaqami rikamankillapana” nir.

17 Chaynu nitinmi, wakin yaĉhakuqninkunaqa paykunapura kaynu tapunakuqllapa: “¿Ima nishaq nirtaq, chaynuqa nimanchikllapa? Chaqa nimanchikllapami, mananashi maychu Taytanman ritin manana rikanallapapaqqa. Chaymanta unaykaqmantashi rikayashunllapana nir.

18 Chaynulla, ¿ima nishaq nirtaq nin, ‘Mananami maychu’ nirqa? Manami intrakanchikllapachu imata rimayan nirmapis”.

19 Piru Jesusqami kwintata qukaran, tapunayanllapa nir. Chaymi niran:

—Qamkunatami nishaykillapa: Manana maychu qamkuna manana rikamanaykillapapaqqa. Piru unaykaqmantami rikamankillapana nir. ¿Chaynu nishaypaqchu tapunakuyankillapa?

20 Piru chiqapta nishaykillapa: Qamkunaqami llakir waqankillapa ima nuqa dijashutiyllapaqa. Nataq nuqapi mana kriyiqkuna-shuypaqami kusalata aligriyanqallapa. Piru qamkuna chaynu llakishaykillapamantaqa ashwan mastana aligriyankillapa.

21 Imanutaq uk warmimaqa, kusata nanachikun wamrakustunanpaq nanaynin aypatinqa. Piru wamritun nasikutinnaqami nanachikushanmatapis qunqanna. Chaymi ashwan kusata aligriyan, wamrakushanrayku.

22 Chaynumi qamkunapis kananqa kusata llakinkillapa. Piru nuqa tikrakamur rikashutiyllapami, shunquykillapapi kusa shumaqta yarpurna aligriyankillapa. Chaymi chay aligriyashaykillapamantaqa manana mayqanpis llakichishunqallapanachu.

23 “Chaqa chay diyakunapiqami manana imatapis tapumankillapanachu. Piru chiqaptami nishaykillapa: Ima ministishaykillapatapis shutiypi, Taytayta mañakutkillapa payqa qushunqallapa.

24 Kanankamanmi manaraq imatapis shutiypiqa
Taytaymanqa mañakushaykillapachu. Mañakuyllapa,
pay yanapashutinllapa tukuy shunquykillapawan
aligriyanaykillapapaq.

Jesusmi tukuy mana allin kaqkunataqa binsishana

25 “Tukuy kaykunatami, kumparasyunkunawan
willashushallapa kani. Piru ĉhamunqanami uraqa manana
kumparasyunkunawannachu willashunayllapapaq.
Ashwanmi Taytaypaqqa imatapis kusa intrakaypaqtana
willashaykillapa.
26 Chaymi chay diyapiqa, imakunatapis shutiypina Taytay-
taqa mañakunkillapa. Chaypiqami mana nuqanachu qamku-
napaqqa Taytaymanqa mañakushaq.
27 Chaqa Taytaymi kusalata munashunllapa, qamkuna
nuqata munamashaykillaparayku, chaynulla paymanta
nuqaqa shamusha kani nir kriyishaykillaparayku ima.
28 Taytaypa naypanmantami shamuray kay pachaman.
Nataq kanan-shuypaqa kay pachata dijanina, Taytay
kayashanman tikrakanaypaq”.
29 Chaynu Jesús nitinqa, yaĉhakuqninkunaqa niran:
—Kanan-shuypaqami kusa intrakaypaqtana rimayanki,
mana kumparasyunkunawannachu.
30 Chaymi kananqa yaĉhanillapana tukuy imatapis yaĉhanki
nir. Chayraykumi manana tapushunayllapamatapis min-
istinkinachu. Chaynu katkimi, kriyinillapana chiqaptami
Dyusmanta shamushayki nir.
31 Jesusqa niran:
—¿Chayqachu kananqa kriyimankillapana?
32 Chaqa ura ĉhamunanpaq karan chayqami ĉhamushana.
Chaymi qamkunaqa wakta kayta shikwakar rir, nuqalatana
dijamankillapa. Piru manami nuqalachu kashaq, Taytay
pullay kashanrayku.
33 Tukuy kaykunatami willashunillapa, nuqapi maydiyapis
kriyirlla kusa shumaqtana kawsanaykillapapaq. Chaqa, kay
pachapiqami kusalata qischashunqallapa. Piru kusata ani-
makurmi shachinakunkillapa. Chaqa nuqami tukuy mana
allin kaqkunataqa binsishana kani.

17

Jesusmi yaĉhakuqninkunapaq Taytanman mañakuran

1 Tukuy kaykunata nirnaqami, Jesusqa syiluman chapakur
kaynu nir mañakuran:
“Taytay, qischakar wanunaypaq uraqami ĉhamushana.
Chaymi, runakunata intrachiy, imaraykumi wanuyani

nir intrakar alabamananllapapaq. Chaynuqami ashwan
qamtapis alabashunqallapana.
2 Chaqa qammi Wamraykitaqa nishayki, tukuylata mantar
qampa kaqkunataqa washar, tukuy tyimpupaq kawsachi-
nanpaq.
3 Chaymi mayqanpis qamta uklayla chiqap Dyus kanki nir
riqsishuqkuna, chaynulla Jesucristuta kaĉhamushaykipi kriy-
iqkunalami tukuy tyimpupaqqa kawsanqallapa.
4 “Tukuy imata ruranaypaq nimashaykita kay pachapi
rurar tukchishayraykumi, runakuna qamtaqa kusata al-
abashunllapa.
5 Chayraykumi Taytituy kanan-shuypaqa kay pachamapis
manaraq kayatinchu kusa shumaq pudirninchikwan man-
takuqninchik, chaynulla kanaypaqna tikramay.
6 “Chaqa qampa shutikitami, chay mana kriyiqkunamanta
akrar qumashaykikunata riqsichisha kani. Paykunataqami,
qampa kashanrayku qumarayki. Chaymi rimanaykita intra-
chishayrayku kasurna kawsanllapa.
7 Chaymi kananqa paykunaqa intrakanllapana, tukuy
imatapis qamrayku rurani nir.
8 Chaqa rimanaykita paykunata yaĉhachinaypaq
nimashaykita yaĉhachitiymi, kasushallapa. Chaynullami
paykunaqa kriyishallapa, nuqataqa chiqapta qam kaĉhamatki
shamusha kani nir ima.
9 “Chayraykumi tukuy chay qampa kaqkunata
qumashaykipaq mañakuni. Chaqa qammi paykunataqa
qumarayki. Piru chay mana kriyiq kaqkunapaq-shuypaqa
manami mañakunichu.
10 Tukuy nuqapa kaqkunaqami qampa. Chaynulla
tukuy qampa kaqkunapis nuqapa. Chaymi tukuy nuqapa
kaqniykunaqa, rikar imanumi kusala pudirniyjun ima kani
nir alabamanllapa.
11 “Nuqami kay pachamantaqa, qammanna shamuyani
Taytay. Nataq paykunaqami kay pachallapiraq
kidanqallapa. Chayraykumi kusa allinla Taytay, shutikipi
mañakushayki, allita kuytapamatki amana nuqamanta
chiqanchakananllapapaq. Chaynuqami nuqawanqa
pullalana kanqallapa, imanutaq qamwan nuqamaqa pullala
kanchik chaynu.
12 Chaqa nuqa kay pachallapi paykunawan karqami,
qam pudirnikita qumashaykiwan kuytaray ima tukuy mana
allinkunamanta. Nataq iskribikashannulla kumplikanan-
paqmi, dyablu munashannu rurar ukla chinqaran. Piru
paymantaqami mana masqa chinqashallapanachu.
13 “Kanan-shuypaqami shamuyanina Taytay chay
maypiĉhi kayashaykiman. Piru paykunataqami kay

pachapi mana kriyiqkunawan karlla intrachini nuqa
aligriyashaynulla kusalata aligriyananllapapaq.
14 Nuqa rimaynikita yaĉhachitiy kasushanllaparaykumi,
mana kriyiqkunaqa paykunata ĉhiqninllapa. Chaqa
rimaynikita kasuqkunaqami nuqa yupayna, mana chay
mana kriyiqkuna yupaynachu.
15 Piru chaynu nishurqa, manami mañashuyanichu, kay
pachapi mana kriyiqkunamanta chiqanchanaykipaq nirchu.
Ashwan mañashuni kuytanaykipaq tukuy mana allin kaqku-
namanta.
16 Chaqa imanutaq nuqamaqa mana, kay pachapi mana
kriyiqkunapa kaqninchu kani, chaynullami paykunapis.
17 Chayraykumi paykunataqa chiqap kaqlawan
shumaqchay. Chaqa rimaynikiqami kusala chiqap.
18 Paykunatami mana kriyiqkunapa rurinta kaĉhayani,
imanutaq nuqata qam kaĉhamarayki chaynulla.
19 Nuqami qam munashaykinulla paykunapaq
wanushayrayku kusala shumaqpaqna riqsimanki.
Chaynullami paykunapis chiqap rimayniki nishannula
rurarna, shumaqchakanqallapa.

20 “Manami paykunalapaqchu mañashuni. Ashwanmi
paykuna yaĉhachikutin kriyiyanqallapa chay paykunapaqpis
mañashuni.
21 Chaynullami Taytay mañashunipis tukuy nuqapi kriy-
iqkunaqa uklana kananllapapaq. Chaqa imanutaq qam
nuqawanmaqa ukla kanchik chaynu, nuqanchikwan tanta-
lana kananllapapaq. Chaynu katin, mana kriyiqkuna rikar-
qami allitana kriyinqallapa, qammi nuqata kaĉhamashayki
nir.
22 Chaqa imanuĉhi kusa pudirniyjun kashayrayku alaba-
mananllapapaq nimarayki, chaynu kananpaqmi paykunat-
apis nisha kani, uklana kananllapapaq. Imanutaq qamwan,
nuqamaqa uklana kanchik chaynulla.
23 Chaynu qam nuqawan karmi kusata yanapamanki.
Chaynullami nuqapis paykunataqa yanapashaq, ukninl-
lapa ukninllapa yanapanakur, uklana kawsananllapapaq.
Chaynu katinllapami chay mana kriyiqkunaqa kwintata
qukanqallapa, qammi nuqataqa kaĉhamashayki, chaynulla
paykunataqa kusata munanki nuqata yupaylla nir.

24 “Taytay, qammi qumarayki akrashaykikunataqa.
Chaymi munani paykunapis chay maypiĉhi kayashaypiqa
pullay kananllapata. Chaynu pullay karmi qamrayku
kusa pudirniyjun kani nir yaĉhar alabamanqallapa.
Chaqa qammi, pachamapis manaraq kayatinchu
munamashaykillana kasha.

25 Imatapis karanlata rikaq Taytay, mana kriyiqkunaqami
mana riqsishunllapachu. Piru nuqa-shuypaqami riqsishuni.
Chaynullami tukuy kriyiqkunapis yaĉhanllapa, qam nuqataqa
kaĉhamashayki nir.
26 Chaymi paykunataqa riqsichisha kani, imanu kanki
nirmapis. Chaynullami masta qampaq intrachishaq
munanakur kawsananllapapaq imanuĉhi nuqata
munamanki chaynulla. Chaynu katinllapami nuqaqa
paykunapina kashaq maydiyapis”.

18

Jesustami prisuranllapana
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

1 Chaymanta chaynu nirnaqa, Jesusqa riran
yaĉhakuqninkunawan Cedrón raqrapa chimpanman.
Chaypi wirta katinmi, chayman Jesusqa yaykuran
yaĉhakuqninkunawanqa.
2 Chaynullami chay Judas, Jesusta kuntrankunaman quku-
nanpaq karan chaypis, riqsiq chay wirtataqa. Chaqa Je-
susqami achka kuti chaymanqa yaĉhakuqninkunawan risha
kayaq.
3 Chaynu chay lugarta riqsiq karmi, Judasqa achka sul-
dadukunawan, Dyusta aduranllapa wasita wakin kuy-
taqkunawan ima, ĉharanllapa. Paykunataqami kurakunapa
mantaqninkuna, fariseukuna ima kaĉhamutin, ĉhamuranllapa
lamparakunawan, anturchakunawan, chaynulla ispadaku-
nawan ima alli kamakasha.
4 Piru Jesusqami tukuy ima pasayan nir yaĉhashanrayku,
lluqshir rir kaynu nir tapuran:
—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.
5-6 Paykunaqa niran:
—Nazaretmanta Jesusta nir.
Jesusqa niran:
—Nuqami kani.
Chaynu Jesús “Nuqami kani” nitinqa, ikiman tukushaq nir
tukuynin pachaman rataranllapa. Judaspismi chaypi pullan-
llapa karan.
7 Chaymantaqa qashan Jesusqa tapuran kaynu nir:
—¿Mayqantataq maskayankillapa? nir.
Paykunaqa qashan niran:
—Nazaretmanta Jesusta nir.
8 Chaynu nitinllapaqa, qashan Jesusqa niran:
—Nuqami kani nir willashushallapana kani. Nuqata
maskamayarllapaqa, yaĉhakuqniykunataqa dijayllapa rinqa.

9 Chaynuqami Jesusqa niran “Taytay chay
qumashaykikunaqami, mana uklamapis nuqamantaqa
chiqanchakashachu” nishan kumplikananpaq.
10 Chaymantaqa Jesuspa yaĉhakuqnin Simón Pedruqa, uk
ispadata lluqshichimur, kurakunapa mantaqninta sirbiq
runapa allilaw rinrinta *¡saq!* pitiran. Chay sirbikuqqami
Malco shutiq.
11 Chayta Pedro ruratin rikarmi, Jesusqa niran:
—Ispadaykita ĉhuray tananman. Chaqa ¿manachu chay ayaq
yaku yupay qischakanaypaq Taytay nishantaqa puytiyashaq
rurayta? nir.

Jesustami Anasman aparanllapa
(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12 Chaymantaqa chay suldadukuna, mantaqninwan,
chaynulla Dyusta aduranllapa wasita kuytaqkuna ima
Jesustaqa aypar wataranllapana.
13 Chaymi puntataqa aparanllapa Caifaspa swigrun
Anaspa wasinman. Chay añupiqami Caifasqa kurakunapa
punta mantaqnin karan.
14 Kay Caifasmi Israelmanta runakunataqa kaynu nisha
kayaq: “Uk runalami wanunanpaq allin kanqa tukuypaq”
nir.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Simón Pedrumi, uk yaĉhakuq masinwan Jesuspa ikinta
riyaranllapa. Pedrupa yaĉhakuq masinqami, kurakunapa
mantakuqninpaqa riqsinan karan. Chaymi Jesuswan pulla
yaykuran chay wasipa pampankaman.
16 Nataq Pedro-shuypaqa waqta punkulapi kidaran.
Chaymi Jesuspa yaĉhakuqnin kurakunapa mantaqninpa
riqsinan kaqqa, punkupi warmi kuytakuqtaqa willar
Pedrutapis ruriman yaykuchiran.
17 Chaymantaqa chay punkupi kuytakuq warmiqa, Pedru-
taqa kaynu nir tapuran:
—¿Manachu qampis wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.
Pedruqa niran:
—Manami nir.
18 Piru kusata qasayatinmi, chay sirbikuqkuna, Dyusta
aduranllapa wasita kuytakuqkunaqa ninata kachkasha
quñukur shayaranllapa. Pedrupismi paykunawan pulla
chaypi quñukur shayaran.

Anasmi Jesusta tapuran
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Kurakunapa mantaqninqa qallariranna Jesusta tapuq
yaĉhakuqninkunapaq, imakunata yaĉhachikushanpaq ima.

20 Taputinqa, Jesusqa niran:
—Nuqaqa tukuypa naypanpi rimasha kani. Maydiyapismi tantakananllapa wasikunapi, chaynulla Dyusta aduranan-llapa wasipi, chay maypiĉhi Israelmanta tukuy runakuna tantakanllapa chaykunapi yaĉhachikusha kani. Chaynuqami mana imatapis pakapllaqa yaĉhachikushachu kani.
21 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq tapumayanki? Tapuy uyakumasha chaykunata. Paykunami yaĉhanllapa nuqa rimashaykunataqa nir.
22 Chaynu Jesús nitinmi, Dyusta aduranannllapa wasita kuy-taqkunamanta ukqa qaqllanpi maqaran Jesustaqa, kaynu nir:
—¿Kurakunapa mantaqnintachu waknu willanki? nir.
23 Chaymi Jesusqa niran:
—Mana allinta rimasha katiyqa willamay-ari imatami mana allinta rimasha kani nirmapis. Piru allinta rimasha katiyqa ¿imapaqtaq maqamanki? nir.
24 Chaymantami Anasqa Jesustaqa watakashallata kaĉharan, kurakunapa punta mantaqnin Caifasmanna.

Pedrumi qashan Jesustaqa mana riqsinichu niran
(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Chaykamanqa, Pedruqa ninapa yatalanpi shasha quñukuyaran. Chaymi tapuranllapa:
—¿Manachu chiqapta wak runapa uk yaĉhakuqnin kanki? nir.
Pedruqa niran:
—Manami nir.
26 Chaypimi karan kurakunapa mantaqninpa uk sirbikuqninpis. Payqami, Pedro uk sirbikuqpa rinrinta pitisha karan chaypaqa ayllun karan. Chaymi paypis tapuran Pedrutaqa kaynu nir:
—¿Manachu paywan rikashuray wak wirtapi?
27 Chaynu nir taputinmapis, Pedruqa qashan, “Manami riqsinichu” nitinlami galluqa kantaranna.

Jesusmi Pilatupa naypanpi
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Piru limpu achkiyayatinnaqami, Jesustaqa Caifaspa was-inmantaqa, aparanllapa Romamanta mantakuq Pilatupa mantakuna wasinman. Piru Israelmanta karguyjunkunaqa mana yaykuranllapachu chay wasimanqa. Chaqa payku-naqami yarpuqllapa: Chayman yaykurqashi mantakuykuna nishannulla manana Dyuspaqqa shumaqnachu kayanqal-llapa nir. Chaynulla mananashi Pascua mikunamatapis mikuyta puytiyanqallapanachu nir.
29 Chaynu Jesusta ĉhachitinllapanaqa, Pilatuqa waqtaman lluqshimur niran:

—¿Imamantataq kay runataqa uchachayankillapa? nir.
30 Paykunaqa niranllapa:
—Kay runa allin katinqa, qammanqa mana apamunayllapatachu nir.
31 Pilatuqa niran:
—Chaynu katinqa, apar liynikillapa nishannulla kay runataqa rikar yaĉhayllapa nir.
Chaynu nitinmi, Israelmanta karguyjunkunaqa niran:
—Nuqakunaqami mana dirichuyjunchu kanillapa mayqantapis wanuchinayllapapaqqa nir.
32 Chaynumiri kumplikaran, Jesús imanumi wanushaq nir payllapaq rimashanqa.
33 Chaymantami Pilatuqa qashan mantakunan wasinman yaykur, Jesustaqa qayar kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
34 Jesusqa niran:
—¿Qampa yarpuynikillamantachu tapumanki, manaqachu ukkuna willashusha katin? nir.
35 Jesús chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:
—¿Nuqachu Israelmanta runa kani? Chaqa qampa nasyunnikimanta runakuna, chaynulla kurakunapa mantaqninkunami qamtaqa nuqamanqa apamushushallapa. Ma willamay, ¿imatataq rurashayki? nir.
36 Jesusqa niran:
—Nuqapa mantakunayqami mana kay pachamantachu. Chaqa chaynu katinqami, nuqapa kaqniykuna maqanakunmanllapa ama Israelmanta karguyjunkunaman qukumananllapapaq. Piru mantakuyniyqami mana kaymantachu nir.
37 Chaymantaqa Pilatuqa tapuran:
—Chaynu karqa, ¿chiqaptachu qamqa uk mantakuq kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami nimanki, mantakuq kani nirqa. Nuqami kay pachaman shamur nasiray tukuy runakunata willanaypaq chay chiqap kaqpaq. Chaymi chiqap kaqpaq rimatiy intrakaqkunaqa, uyamanllapa nir.
38 Chaynu nitinqa, Pilatuqa niran:
—¿Imataq chay chiqap kaqqa? nir.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Chaynu Jesusta tapurnaqa, Pilatuqa qashan lluqshimuran, chay Israelmanta karguyjunkunata kaynu nir willaq:
—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu.

39 Piru qamkunapa kustumrikillapami kan, kada Pascua
fyistapi qamkuna nishaykillapanulla uk prisuta kaĉhanaypaq.
Chaynu katinmi, ¿munankillapachu kay Israel runakunapa
mantaqninta kaĉhanaypaq? nir.
40 Chaynu Pilato nitinqa, tukuyninllapa qashan kaynu ni-
ranllapa:
—¡Ama chaytaqa kaĉharchu, ashwan Barrabasta kaĉhay! nir.
Kay Barrabasqami kusala suwakuq runa karan.

19

1 Chaymantaqami, Pilatuqa kaĉhakuran, Jesusta kusata
llibachinanllapapaq.
2 Chaymi suldadukunaqa kashamanta rurakasha kurunata
Jesustaqa umachiranllapa. Chaynulla uk chupika murada
raĉhpata yakachiranllapa.
3 Chaymantami kushipananllaparayku tukuynin qimikar
kaynu niranllapa:
—¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun! nir.
Chaynu nir imaqami, qaqllitanpi maqaqllapa.
4 Chaynami, Pilatuqa qashanpis mantakunanmanta yarqa-
mur niran:
—Rikayllapa. Nuqaqami paytaqa yarqachimusha kani
rikar kwintata qukanaykillapapaq, nuqapaqqa kay runaqa
mana ima uchayjunlamapischu nir.
5 Chaymantaqami Jesusqa yarqamuran, kashamanta ru-
rakasha kurunata umakusha, chupika murada raĉhpata
yakakusha ima. Chaymi Pilatuqa niran:
—¡Kaypimi kay runaqa! nir.
6 Chaynu nitinqa, kurakunapa mantaqninkuna, Dyusta
aduranannllapa wasita kuytaqkunaqa niranllapa:
—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.
Piru Pilatuqa paykunataqa niran:
—Chaqa, qamkuna apar kruspiqa klabayllapamapis.
Nuqapaq-shuypaqa, kay runaqa mana ima uchayjun-
lamapischu nir.
7 Chaynu Pilato nitinqa, Israelmanta karguyjunkunaqa ni-
ranllapa:
—Nuqakunapaqami uk liyniyllapa kan. Chaymi, chay
liyniyllapa nishannuqa, kay runaqa allin wanunanpaq.
Chaqa payqa ‘Dyuspa Wamran kani’ nisha.
8 Chaynu nitinllapaqa llallin Pilatuqa kusata manchaku-
ran.
9 Chaymi qashan mantakunanman yaykur, tapuran Jesus-
taqa kaynu nir:
—¿Maymantataq qamqa kanki? nir.
Piru Jesusqami, mana imatapis willaranchu.

10 Chaymi Pilatuqa qashan niran:

—¿Manachu imatapis willamayanki? ¿Manachu yaĉhanki, nuqa washashuyta puytini? nir. Manaqapis ¿mantakutiy kruspi klabashuyta puytinllapa nirqa?

11 Jesusqa niran:

—Tayta Dyus, mana munasha katinqa, manami imatapis ruramayta puytinkimanchu. Piru mayqanĉhi nuqata qamman qukumasha chaymi mas uchayjunqa qammantaqa.

12 Chaynu Jesús nitinmi, Pilatuqa chay kutilla kaĉhayta yarpuran imanullapis. Piru chay Israelmanta karguyjunkunaqa kusata lanyaranllapa, kaynu nir:

—¡Chay runata kaĉharqa, Romapa punta mantaqnin Cesarpaqa mana amigunchu kanki! ¡Mayqanpis mantakuq paylla tikrakarqa, mantakuq Cesarpaqa kuntran! nir.

13 Chaynu nitinllapa Pilato uyaparqa, Jesustaqa tukuypa naypanman lluqshichimur, payqa mantakunanpina taran. Chay mantakunan lugarqami shutiq "Rumi Llutakasha Pampa". Nataq hebreo rimaypi-shuypaqa *"Gabata"* nir.

14 Chaypimi uk diyalana Pascua fyistapaq faltayatin, alas dusi yupayna karan. Chaymi Pilatuqa niran:

—¡Kaypimi mantakuqnikillapaqa! nir.

15 Piru paykunaqami ashwan kusata laqyaranllapa kaynu nir:

—¡Wanunqa! ¡Wanunqa! ¡Kruspi klabay! nir ima.

Chaynu nitinllapa, Pilatuqa tapuran paykunataqa kaynu nir:

—¿Mantakuqnikillapatachu nuqaqa kruspi klabayashaq?

Chaynu nitinqami, chay kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa:

—¡Nuqakunapaqa, Cesarla mantakuqniyllapaqa! ¡Manami chiqan mantakuqniyjunchu kanillapa! nir.

16 Chaynu nitinllapami, Pilatuqa Jesustaqa paykunatana quran. Chaymi Jesustaqa aparanllapana kruspi klabaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana
(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Jesusqa kayashanmantaqa krusninta rikrakur riran, Calavera shutiq lugarmanqa. (Hebreo rimaypiqa chay lugartaqa ninllapa Gólgota nir.)

18 Chay lugarpimi Jesustaqa klabaranllapa ishkay runawan pullata krusllapi, ukninta Jesuspa allilaw qichqanpi, ukninta ichuqlaw qichqanpi.

19 Kruspi klabatinllapanaqa Pilatuqa kaĉhakuran, uk litriru kaynu niqta ĉhurananllapapaq: "NAZARETMANTA JESÚS, ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN" nir.

20 Chaymi chay litrirutaqa Israelmanta achka runakuna liyiranllapa. Chaqa Jerusalén pwiblupaqa shipchanlapi karan. Chay litriruqami iskribikasha karan hebreo rimaypi, latin rimaypi, griego rimaypi ima.
21 Chaymi Israelmanta kurakunapa mantaqninkunaqa niranllapa Pilatutaqa.
—Ama iskribiychu 'Israel runakunapa mantaqnin' niqtaqa. Ashwan iskribiy kaynuta: 'Israel runakunapa mantaqnin tukuq' niqta.
22 Piru Pilatuqa niran:
—¡Chaynu iskribirqami, iskribishana kani! nir.
23 Chaymanta suldadukuna Jesusta kruspi klabarllapanaqa raĉhpantaqa kwatru partipaq pitir, uk parti kada unu aypakuranllapa. Piru chay atun raĉhpa qatakunantaqa mana siranayjun katinmi, mana imanupis partinakuyta puytiranllapachu. Chaqa uk kwirpuyjunlami karan.
24 Chaynu katinmi suldadukunaqa, kaynu niranllapa:
—Ama llikirchu surtyakushunllapa, mabir mayqanninchikllapashi aypashunllapa nir.
Chaynu ruratinllapami Dyus nitin iskribikashanqa kumplikaran. Chaqa niqmi: "Raĉhpaytami paykunalla ayparanllapa. Nataq qatakuna raĉhpayta-shuypaqa surtyakur ayparanllapa" nir. Chaymi chaynulla suldadukunaqa ruraranllapa.
25 Jesús klabakashanpa yatanpiqa karanllapa Jesuspa maman María, Jesuspa mamanpa irmanan, Cleofaspa warmin María, chaynulla María Magdalena ima.
26 Chaymanta Jesús mamanta rikar, chay kusa munashan yaĉhakuqnin mamanpa pullan shaqta rikarqa, mamantaqa niran:
—Mamitay, chaypimi wamraykiqa nir.
27 Chaynu mamanta nirqa, yaĉhakuqnintapis niran:
—Chaypimi mamayki nir.
Jesús chaynu nishanmanta-pachami, chay yaĉhakuqninqa Jesuspa mamantaqa payna rikaran, kuytaran imamapis.

Jesusmi wanuranna
(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Chaymantami, Jesusqa tukuy imapis kumplikashana nir yaĉhashanrayku kaynu niran:
—Yakunayani nir.
Chaynuqami niran, Dyus nitin iskribikashapi nishan kumplikananpaq.
29 Chaynu nitinmi, puqyala raĉhpitata isupu qirupi watar, puchqu binu uk jarrupi tayatin nuyuchir, Jesuspa shiminmanqa qimiranllapa.
30 Chaymi Jesusqa puchqu binuta kamarnaqa niran:

—Tukuymi kumplikashana nir.
Chaynu nirqa, pukĉhirar wanuranna.

Jesuspa kustillantami uĉhkuranllapa

31 Samana diyapi Pascua fyista qallarinanpaq
katinqami, chay Israelmanta karguyjunkunaqa mana
munaranllapachu, chay kruspi klabaraqkunapa kwirpun
krusllapi kanantaqa. Chaqa Pascua fyistaqami kusala
shumaq fyista karan. Chayrayku Pilatuta rugaranllapa
kaĉhakutin rir chay kruspi klabaraqkunapa ĉhankanta
pakitinllapa dasna wanutin, kwirpunta ashuchinanllapapaq
nir.
32 Chaymi kaĉhakutinllapa, suldadukunaqa rir, Jesuspa
qichqanpi uk klabaraqpa ĉhankantaqa pakiran. Chaynulla
chay uk qichqanpi kaqpatapis.
33 Piru Jesuspa ĉhankanta pakinanpaq qimikayatinllapa-
shuypaqa, wanushana karan. Chaymi ĉhankantaqa manana
pakiranllapanachu.
34 Piru ashwan chay suldadukunapa ukninqa rir atun pun-
tayjun jyirruwan Jesuspa kustillanta uĉhkuran. Chaymi chay
kutilla, yawarwan yaku Jesuspa kwirpunmantaqa yarqamu-
ran.
35 Kaytaqami uk rikasha chay parlakun. Chaymi chiqapta
riman. Chaynulla yaĉhanpis chiqapta rimayan nir. Chaynu
rimatinmi, qamkunapis kriyinaykillapapaq.
36 Chaqa tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyus nitin
iskribikashankuna kumplikananpaq. Chaqa niqmi: “Man-
ami uk tullunlamatapis pakinqallapachu” nir.
37 Chaynullami uk iskribikashakunapipis niq: “Rikakun-
qallapami uĉhkushanllapamatapis” nir.

Jesustami pamparanllapana
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Chaymantaqami Arimateamanta Josiqa, Pilatuta
rugaran Jesuspa kwirpunta qutin apar pampananpaq.
Josiqami, Jesuspa yaĉhakuqninna karan. Piru chay
Israelmanta karguyjunkunata manchashanraykumi,
upallala puriq, mana imatapis rimarchu. Chaymi Pilato apar
pampay nitinqa, Josiqa rir, Jesuspa kwirpuntaqa aparanna
pampaq.
39 Chaynullami Nicodemupis ĉhamuran, trinta kiluta yupay
kusa mishki mutkiypaqla rimidyitukuna mirrawan, aluwita
apar. Paymi unaylla uk tuta risha kayaq Jesuswan parlaq.
40 Chaynumi, Josiwan Nicodemuqa Jesuspa kwirpuntaqa
aypar, raĉhpitata chay mishki mutkiypaqla rimidyituku-
nawan alli salar, pilluranllapa. Chaynuqami rurananllapa,

Israelmanta runakunapa chaynu pampakunanllapapaq kustumrin kashanrayku.
41 Chay lugar kruspi klabashanllapapiqa kayaq uk wirta. Chaypiqami kayaqna qaqapi uk uĉhku wanuqkuna pampakananpaq. Piru chaypiqami manaraq mayqanpis pampakashachu kayaq.
42 Chaymi chaylapi pamparanllapa, chay yatanlapi katin. Chaqa Israelmanta runakunapa samanan diyamapis qallariyarannari.

20

Jesusmi kawsamuranna
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

1 Chaymantami simanapa punta diyanpiqa María Magdalenaqa amsaq amsaqla riran Jesús pampakashanmanqa. Chaynu rir ĉharmi, chay uĉhkuta kirpaq atun rumiqa uklawpina kaqta rikaran.
2 Chaymi kallpar riran, Simón Pedruta, chaynulla Jesuspa chay kusa munashan yaĉhakuqninta willaq. Ĉharqa, kaynu niran:
—¡Amitunchikllapataqa pampakashanmanta urqur apashallapa! ¡Manami yaĉhayanillapachu maymanmi apar ĉhurashallapa nirmapis!
3 Chaynu nitinmi, Pedruqa chay uk yaĉhakuq masinwanqa riranllapa Jesús pampakashanmanqa.
4 Ishkantinmi kusata kallparanllapa. Piru chay uk yaĉhakuqqami kusata kallpar Pedrumantaqa naypaqta ĉharan.
5 Ĉharqami piratar chapakurqa Jesús pillukashan raĉhpalatana rikaran. Piru manami yaykuranchu rurimanqa.
6 Chaymanta Simón Pedro ĉharqa, yaykuran pampakashan uĉhkumanqa. Piru paypis, Jesús pillukashan raĉhpalatana usuraqta rikaran.
7 Chaynullami umanta pillushanllapa raĉhpaqa, kwirpunta pillushanllapa raĉhpawanqa mana pullachu karan. Ashwanmi umanta pillushanllapa chay raĉhpaqa, chiqanla pillukasha usurayaran.
8 Chaymantaqa, Jesuspa chay uk yaĉhakuqnin naypaqta ĉhasha karan chaypis, yaykuran. Yaykur tukuy chay pasashanta rikarqa, chaypiraq kriyiran Jesús kawsamushana nirqa.
9 Chaqa paykunaqa manaraq intrakashachu karanllapa, Dyus nitin iskribikashakunapi Jesusqa wanur kawsamuyanqa nishanpaqqa.
10 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa tikrakaranllapa wasinllapaman.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(Mr 16.9-11)

11 Nataq María-shuypaqa Jesús pampakashan punkulapi
waqar kidaran. Chaynu waqayarqa, piratar chapakuran
uĉhku rurimanqa.
12 Chaymi ishkay angelkuna kusa yuraq intiru raĉhpayjunta
rikaran. Paykunaqami Jesús pampakashanpi, uknin
ĉhakinlaw kashanpi, ukninqa uman kashanpi tayaranllapa.
13 Chaymantaqa chay angelkunaqa tapuranllapa Mari-
ataqa kaynu nir:
—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? nir.
Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:
—Amituyta apasha katinllapami waqayani. Manami
yaĉhayanichu mayman aparmi ĉhurasha kanqallapa nirmapis.
14 Chaynu nir uklawman chapakuq tikrakayarlami, Je-
susta naypanpi shaqta rikaran Mariaqa. Piru payqa mana
yaĉhayaranchu Jesús kanqa nirmapis.
15 Chaymantami Jesusqa payta tapuran kaynu nir:
—Mamitay, ¿imapaqtaq waqayanki? ¿Pitataq maskayanki?
Chaynu taputinqa, María Magdalenaqa, wirtata kuytaq
kanqa nir yarpur, niran:
—Taytituy qam apasha karqa willamay, ¿maypitaq
ĉhurashayki rir apanaypaq? nir.
16 Chaynu nitinqa, Jesusqa niran:
—¡María! nir
Mariaqa tikrakamur niran hebreo rimaypi:
—*¡Raboni!* nir. (Rimananchikpiqa niyan "Yaĉhachikuq
Taytituy").
17 Chaynu nitinmi chaymantaqa, Jesusqa niran:
—Ama aypamaychu mamitay. Chaqa manaraqmi rishachu
kani Taytaywan pulla kanaypaqqa. Piru rir, tukuy ukniyku-
nata willapamay, riyaninami Taytaywan, Taytaykillapawan,
Dyusniywan, Dyusnikillapawan tarinakuq nir.
18 Chaymi Mariaqa rir, willaran Jesuspa tukuy
yaĉhakuqninkunataqa: "Amitunchikllapatami rikasha kani"
nir ima. Chaynullami Jesús willashantaqa tukuyta
parlakuran manyaqmanta.

Jesusmi rikariran yaĉhakuqninkunaman
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Chay simanapa punta diyanllapi, limpu amsayatin-
naqa Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa uk wasilapi tantakar alli
kirpakusha ima tayaranllapa, Israelmanta karguyjunkunata
manchashanllaparayku. Chaynu kayatinllapami, Jesusqa
illaqmanta yaykur, paykunapa ĉhaypinllapapi shar, kaynu nir
saludaran:

—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.
20 Chaynu nirnaqa, Jesusqa yaĉhakuqninkunata rikachiran
makinkunata, kustillanta ima. Chaymi paykunaqa Jesusta
rikar riqsirqa, allipta aligriyaranllapa.
21 Chaymantaqa qashan Jesusqa paykunataqa niran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! Chaqa imanuĉhi Tay-
tay kaĉhamaran chaynullami qamkunatapis kaĉhashunillapa,
nuqapaq yaĉhachikutkillapa kriyirna washakananllapapaq
nir.
22 Chaynu nirqa, Jesusqa paykunaman pukakur, niran:
—Santu Ispiritu qamkunawan kanqa.
23 Chaymi mayqantapis uchanmanta pirdunatkillapaqa
pirdunakashana kanqallapa. Chaynulla mayqantapis uchan-
manta mana pirdunatkillapaqa, mana pirdunakanqachu nir.

Tomasmi Jesús kawsamushata rikaran

24 Jesús kawsamur yaĉhakuqninkunaman rikaritinqa, dusi
yaĉhakuqninkunamanta Tomás, chay Milli niqllapa chayqa,
mana chaypichu karan.
25 Chaymi chaymantaraq Tomastaqa willaranllapa:
—Amitunchikllapatami rikasha kanillapa, nir.
Piru Tomasqa niran:
—Makinkunata klabu chuqrishanta mana rikar, chaynulla
chay chuqrikashanman mana diduyta itar, mana makiywan
kustillanta kamar imaqa, mana kriyishaqchu nir.
26 Chaymanta uchu diya pasatinnaqa, Jesuspa
yaĉhakuqninkunaqa qashan tantakaranllapa chay wasillaman.
Tomaspismi chaypina karan. Paykunaqami punkuta
kirpakusha tayaranllapa. Piru Jesusqami illaqmanta yaykur
paykunapa ĉhaypinllapapi shar kaynu nir saludaran:
—¡Kusa shumaqmi kankillapa! nir.
27 Chaynu nirqa, Tomastaqa niran:
—Diduykita kayman itay, makiykunata rikay, makikita
apamur kustillayman itay. Ama mana kriyiq runachu kar,
¡kriyiy! nir.
28 Chaynu nitinmi, Tomasqa kusata aligriyar kaynu niran:
—¡Amituymi kanki; Dyusniymi kanki! nir.
29 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Kanan rikamarqachu kriyimankina? ¡Kusa shumaqmi
kanqa manaraq rikamayar, kriyimaqkunaqa! nir.

Imapaqmi kay iskribikashaqa

30 Jesusqami yaĉhakuqninkunapa naypanpiqa mas achka mi-
lagrukunata ruraran. Piru wakin milagrukunaqami kay
librupiqa mana iskribikashachu.
31 Nataq chay iskribikashakuna-shuypaqami, Jesusqa Tay-
tanchik Dyuspa Wamran chaynulla Akrashan Cristun nir,

qamkuna kriyinaykillapapaq iskribikasha. Chaynu kriyirnaqami tukuy tyimpupaqna kawsankillapa payrayku.

21

Jesusmi rikariran syiti yaĉhakuqninkunaman

1 Chaymantami, Jesusqa qashan rikariran wakin yaĉhakuqninkunaman, Tiberias shutiq quĉhapa manyanpi. Kaykunami karan tarinakutinllapaqa:

2 Simón Pedruqa chay Milli niqllapa Tomaswan, chay Caná Galilea pwiblumanta kaq Natanaelwan, Zebedeupa ishkay wamrankunawan, chaynulla ishkay mas yaĉhakuq masinkunawan pulla karanllapa.

3 Chaypi pulla kayatinllapaqa, Simón Pedruqa niran:

—Riyani piskadukuq, nir.

Chaymi chay wakinkunapis niranllapa:

—Chaynu katinqa nuqakunapis pullayki rishaqllapa nir.

Chaynu ninakur chaymantaqa riranllapanari uk yaku karruman iqar. Piru chay tutaqa mana uklamatapis piskadutaqa ayparanllapachu.

4 Limpu achkiyayatinnami, Jesusqa chay atun quĉhapa manyanpi rikariran. Piru yaĉhakuqninkunaqa mana yaĉhayaranllapachu, Jesús kanqa nirqa.

5 Chaynu yarpupakuyatinllapaqa, ashwan Jesusqa niran paykunataqa:

—Wamrituykuna, ¿manachu piskaduta aypashaykillapa mikunallapapaq? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Manami nir.

6 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa qashan niran paykunataqa:

—Yaku karruykillapapa allilaw qichqanman atun shikraykillapataqa itakuyllapa. Chaypiqami aypankillapa nir.

Chaynu nitinmi, paykunaqa chaynu ruraranllapa. Piru chaymantaqa manana chay atun shikrataqa lluqshichimuyta puytiranllapachu, kusala unta piskadu kashanrayku.

7 Chaymantami Jesuspa chay kusa munashan yaĉhakuqninqa, Pedrutaqa niran:

—¡Wakqami Amitunchikllapa! nir.

Chaynu niqta uyaparlami Simón Pedruqa raĉhpanta yakakuran. Chaqa lirila karan. Raĉhpanta yakakur yakuman yaykuran.

8 Nataq chay wakinkuna-shuypaqa, syin mitrulana yupay manyaman ĉhananpaq faltayatin, yaku karrunpiqa ĉharanllapana, atun shikrapi piskaduta untalla aysaĉhakusha.

9 Chaymanta ishkir rirqa yaku manyaman ĉharqa nina
ratakuqta tariranllapa. Chay nina ratakuqpa ananpiqa
piskaduwan, tantita kasha karan.
10 Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:
—Apamuyllapa chayraqla lluqshichimushaykillapa wakin
piskadukunata nir.
11 Chaynu Jesús nitinqa, Simón Pedruqa iqar chay atun
shikrataqa waqta pachakaman chutamuran. 153 piskadu
kusa atunlla karan, chay atun shikrapiqa. Piru chaynumapis
mana llikikaranchu chay shikraqa.
12 Chaymantami Jesusqa, paykunataqa niran:
—Shamur mikuyllapa nir.
Chaynu nitinqa chay yaĉhakuqninkunaqa ukninlamapis
mana tapuyaqllapachu, mayqantaq kanki nirlamapis. Chaqa
yaĉhayaranllapanari Amitunchikllapa nir.
13 Chaymantami Jesusqa paylla yaĉhakuqninkunaman
qimikar tantitakunata, piskadukunata ima aypachiran.
14 Chay rikarishanwanqami kawsashanmantaqa Jesusqa
kimsa kutipaqna rikarisha karan yaĉhakuqninkunamanqa.

Jesusmi parlaran Simón Pedruwan

15 Mikur tukchitinllapanaqa, Jesusqa niran Simón Pedru-
taqa:
—Jonaspa wamran * Simón. ¿Qamqachu chiqapta kaykuna-
mantaqa masta munamanki?
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni
nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami qaranki nir.
16 Chaynu nirqa, qashan tapuran:
—Jonaspa wamran Simón, ¿chiqaptachu munamanki? nir.
Pedruqa niran:
—Arí Taytituy. Qamqami yaĉhayanki nuqaqami munashuni
nir.
Chaymi qashanpis Jesusqa niran:
—Uyshitaykunatami michinki nir.
17 Chaynu nirqa qashan kimsa kutipaqna kaynu nir tapu-
ran:
—Jonaspa wamran Simón ¿munamankichu? nir.
Chaynu Jesús kimsa kuti tapushanrayku, Pedruqa kusa
llakishala niran:
—Taytituy, qamqami yaĉhayanki tukuyta. Qamqami
yaĉhayanki nuqaqa munashuni nir.
Jesusqa qashan niran:

---

* **21:15** Wakin iskribikashakunami “Juanpa wamran” nin.

—Uyshitaykunatami qaranki nir.

18 Chiqaptami nishayki: Musu karqami maytapis rinashaykita riq kanki, qamlla mudakur ima. Piru kanan-shuypaqa nishayki: Rukuna katkiqami, ukna mudachishunqa, qamqa rikraykikunata chutarachitki. Chaynu raĉhpaykita yakachishurqa, maytapis apashunqa mana qam rinashaykimanmapis.

19 Jesús chaynu nirqa, Pedrutaqa intrachinayaran imanumi wanuyanqa nir. Chaynulla intrachinayaranpis chay wanushanrayku, runakunaqa Dyuspi mastana kriyir alabanqallapa nir. Chaynu nirnaqa chaymantaqa niran:

—¡Shamuy nuqawan rishun! nir.

Jesuspa kusa munashan yaĉhakuqnin

20 Chaynu ninakurqa riranllapana. Riyarllapa Pedruqa das ikinman chapakurqa, rikaran Jesuspa kusa munayashan yaĉhakuqnin ikinllapata riqta. Kay kusa munayashan yaĉhakuqninmi Jesús wanunanpaqna paykunawan mikuyatinqa, tapusha karan "¿Mayqanninllapashi kuntrankunamanqa qukuyanqa?" nir. Paymi ikinllapataqa riyaran.

21 Ikinllapata riqta rikarqa, Pedruqa Jesustaqa tapuran:

—Taytituy, kayta-shuypaqa, ¿imataq pasayanqaqa? nir.

22 Jesusqa Pedrutaqa niran:

—Nuqa munar, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqqa? Qamqa shamuy nuqawan rishun nir.

23 Chaynu Jesús nisha katinmi, tukuy paypi kriyiqkunaqa kusata ninakuqllapa: "Chay kusa munashan yaĉhakuqninqa manana wanuyanqanachu" nir. Piru Jesusqa manami, mana chiqapta wanunanpaqchu niran. Chaqa payqa, niran: "Nuqa munarqa, qashan shamunaykaman kawsachitiymapis, ¿ima kwintaykitaq qampaqa?" nirla.

24 Jesusqami nuqapaq rimaran chaynuqa. Chaynu karmi nuqalla rimani tukuy chaykunapaqqa. Chaynullami tukuy kaypi iskribikashakunatapis nuqalla iskribisha kanimapis. Chaymi nishayqa chiqap.

25 Jesusqami achka milagrukunata ruraran. Tukuy chay rurashankunata manyaqmanta iskribishaqami kay pachamapis tukuy librukunataqa mana aypayanmanchu.

Chaynumi kanqa.

Hechos
Apustulkuna Rurashankuna

Lucasmi Bibliapi ishkay librukunata iskribiran. Punta kaq librumi karan San Lucas. Chay uk libru iskribishanqami karan Hechos. San Lucas librupimi iskribiran Jesucristo rurashankunata, rimashankunata ima intrakanallapapaq. Hechos librupimi iskribiran Jesucristo syiluman tikrakashana katin, apustulninkuna Santu Ispiritupa pudirninwan rimashankunata, rurashankunata ima intrakanallapapaq.

Chaymi kay libruta liyir intrakanchik apustulkunata imanu Santu Ispiritu yanapatin, Jesucristupa shumaq rimayninta maylawpipis yaĉhachikushanllapapaq.

Teofilupaqmi Lucasqa kay libruta iskribiran, Jesucristupa apustulninkuna rimashanta, rurashanta ima. Piru manami Teofilulapaqchu iskribiran, ashwanmi tukuy runakuna intrakananllapapaq.

Lucasmi Teofiluman iskribiran

1 Tayta Teófilo, punta iskribishushay libruypimi nishuray
Jesús imata rurashanpaq, yaĉhachikushanpaq ima, qallarishan
diyamanta-pacha,
2 syiluman rishankaman. Manaraq syiluman riyarqami,
Santu Ispiritunlawan yaĉhachiran, tukuy akrashan apustul-
ninkunataqa, imatami ruranqallapa nirmapis.

Jesusmi syiluman riran

3 Chaymantaqami, wanusha karmapis kawsamurqa
rikariran apustulninkunapa naypanman. Chaqa, chaynumi
paykunataqa intrachiran “Chiqapta kawsayan” nir. Chaymi,
kwarinta diyakunata pullanllapa kar, yaĉhachiyaran
Taytanchik Dyuspa mantakuyninpaq.
4 Apustulninkunawan pulla karllaraqmi, Jesusqa allita
willaran, kaynu nir:
—Amaraqmi maytapis rinkillapachu Jerusalén
pwiblumantaqa. Ashwan yarayllapa Taytay tukuy chay
arnishushanllapata kumplishunanllapakaman. Manachu
nishurayllapa Santu Ispiritunwan shutichishuyanqallapa
nir.
5 Chiqaptamiri Shutichikuq Juanqa yakulawan shutichiku-
ran. Nataq allaqkamanqa Santu Ispirituwanna shutikunkil-
lapa.
6 Chaynu nitin Jesuswan pulla kaqkunaqa kaynu nir, tapu-
ranllapa:

—Taytituy, ¿qamchu, chay romano runakuna mantamanan-
llapamantaqa washar, kay Israel pwiblumanta kaqkunataqa
kananlla mantamanaykillapapaq kanki? nir.
7 Chaymi Jesusqa niran:
—Manami qamkunaqa yaĉhanaykillapapaq allinchu, may-
diyami, ima urasmi Tayta Dyus imata rurayanqa nirmapis.
Chaytaqami payla yaĉhan, tukuypa amun kar, maydiyami,
ima urasmi imata rurayanqa nirmapis.
8 Chaynu katinmapis, Taytanchik Dyuspa Santu
Ispiritunmi qamkunaman shamutin, paypa pudirninwanna
kankillapa. Chaymantanami rinkillapa nuqapaq yaĉhachikuq
kay Jerusalén pwiblupi, tukuy Judeapa pwiblunkunapi,
Samariapa pwiblunkunapi, chaynulla tukuy pacha intiruta
ima.
9 Chaynu nirmi, tukuy chaypi kaqkuna rikayatin, Jesusqa
apakaq qallariran syiluman. Chaymantaqa unaqpina katin,
puktay rikarimur limpu pampatin, mana rikaranllapanachu.
10 Chaymanta chay runakuna, syiluman iqaqta rikakuy-
atinllapaqa, ishkay runakuna yuraq mudanayjun rikariran
paykunamanqa.
11 Chaymi niranllapa:
—Galilea pwiblumanta runakuna, ¿imapaqtaq qamkunaqa
chapakuyankillapa syilumanqa? Jesús, qamkunawan karan
chayqami rishana syiluman. Chaymantaqami imanutaq
qamkuna rikayatkillapa riran, chaynulla qashan shamunqa
maydiyaqa.

Matiasta akraranllapa Judaspa lugarnin apustul kananpaq

12 Olivos shutiq sirkamanta-pachami apustulkunaqa
tikrakaranllapa Jerusalén pwiblukaman, shipcha
kashanrayku. Chaqa samana diyapiqami chaynulata
purinanllapapaq karan.
13 Chaynu Jerusalenman ĉharllapaqa, chay samashanllapa
wasipa mas unaq altuman iqaranllapa. Paykunaqami
kaykuna karanllapa: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe,
Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeupa wamran Santiago, Simón
(paymi Celote shutiranpis), chaynulla Santiagupa uknin Ju-
das* ima.
14 Paykunaqami tukuyninllapa waran waran Jesuspa
ukninkunawan, maman Mariawan, wakin warmikunawan
ima tantakaqllapa Dyusman pulla mañakunanllapapaq.
15 Chay diyakunapimi syintu binti (120) yupay kriyiqku-
naqa tantakaranllapa. Chaymi Pedruqa ĉhaypinllapapi shar,
kaynu nir rimaq ĉhurakaran:

---

* **1:13** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.

16-17 “Ukniykuna, Davidmi Santu Ispiritu yanapatin iskribi-
ran Judaspaq. Chaymi tukuy iskribishanqa kumplikaranna.
Chaqa Judasqami nuqanchikkunapa ukninchikllapa kar,
imata rurashallapapis ruraq. Piru chaynu karmapis Jesuspa
kuntrankunata apatin, ayparanllapa.
18 Chaynu Jesusta kuntrankunaman qukur mana allinta
rurashanpaqqami pagraranllapa. Chaymi chay qillaywanqa
rir uk pachata rantiran. † Chaymantami umap ratar
paĉhyatin, limpu chunchulinmapis qutukamutin wanuran.
19 Chayta Jerusalén pwiblupi taqkuna yaĉharmi, chay
pachataqa ‘Acéldama’ shutichiranllapa. Rimayninllapapi-
shuypaqa munan niyta ‘Yawar Pacha’ nir.
20 Chaqa Judaspaq David, Salmos librupi iskribishanqami
chiqapta kumplikaran. Chaqa niqmi:

‘Wasinqami chunllaq lugarpaq tikrakanqa.
Chaymi manana mayqanpis chaypiqa tanqanachu’ nir.
Chaynullami niqpis:

‘Uknami paypa lugarninqa kanqa’ nir.

21 “Chayraykumi, allin kanqa tukuy kriyiqkunamanta,
uk runata akrasha yanapamanallapapaq. Chaqa kay
nuqanchikkunapimi kanllapa Amitunchik Jesucristo
nuqanchikkunawan katin, maydiyapis pullanchikllapa
kasha kaqkunaqa.
22 Paykunaqami Shutichikuq Juan, Jesusta
shutichishanmanta-pacha, syiluman rinankaman,
pullanchikllapa kasha. Chaymi paykunamanta uknin allin
kanqa, pullanchikllapana kar intrachikunanpaq, Jesusqami
wanushanmantaqa kawsamuran nir ima”.

23 Chaynu nirqami ishkay runakunata akraranllapa: Ukn-
inqami shutiq José. Paytami niqllapapis: Barsabás, Justo ima
nir. Nataq, uk-shuypaqa Matías karan.
24 Chaymantami Dyusman kaynu nir mañakuranllapa:

“Taytituy, qammi tukuypa yarpuyninta yaĉhanki. Chaymi
rikachimayllapa, kay ishkaykunamantaqa mayqannintataq
akrashayki.
25 Chaynuqami payna chay Judas uchanrayku chinqaran
chaypa lugarninqa apustul kananpaqqa. Chaqa Judasqami
rishana maymanĉhi rinanpaq karan chaymanqa” nir.

26 Chaynu nir mañakutinllapami swirtikunaqa Matiaspaq
ishkiran. Chaymi chaymanta-pachaqa chay unsi apus-
tulkuna, Matiaswan tantakarqa dusina qashan karanllapa.

---

† **1:18** Chaynullami intrakaytapis puytinchik: Pachataqa Judaspaq shutinpi rantiranllapa nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa San Mateo 27.3-10.

2

Dyuspa Santu Ispiritunmi shamuranna

1 Chaymanta Pentecostés fyista ĉhamutinqa, Jesucristupi
tukuy kriyiqkunaqa uk wasilaman tantakasha karanllapa.
2 Chaynu chaypi katinllapami, illaqmanta jwirti wayra
yupay kusata waqar syilumanta shamur, yaĉhapachiran chay
wasi kashanllapamatapis.
3 Chaymi, paykunamanqa rikariran ninapa llipyaynin yu-
pay tukuyninpa ananman.
4 Chaymantami, tukuy chaypi kaqkunaqa Dyuspa Santu
Ispiritunwanna kidaranllapa. Chaymi Santu Ispiritu ri-
machishannulla uk rimaykunatana rimar parlaranllapa.
5 Chay diyakunapimi Jerusalén pwiblumanqa, Dyuspi kusa
achka kriyiq Israel runakuna ĉhamusha chaypina tayaranl-
lapa. Paykunaqami tukuy may nasyunkunamanta shamusha
karanllapa.
6 Chaymi, chay wayra yupay waqaqta uyaparllapaqa,
tukuy runakuna qimikaranllapa chay wasimanqa. Chayn-
umi paykunapa rimananllapapi rimaqta uyaparanllapa,
chay wasipi tantakashakunataqa.
7 Chaymi mana allitachu yarpur, paykunapura kaynu ni-
nakuqllapa:
"¿Manachu kay rimaqkunaqa tukuynin, Galilea pwiblula-
manta?
8 ¿Imanutaq nuqanchikkunapa rimayninchikllapapi
rimayanllapaqa?
9 Kaypiqami kanchikllapa achka nasyunkunamanta: Par-
tia pwiblumanta, Mediamanta, Elammanta, Mesopotamia
pwiblumanta ima. Wakinqa Judea pwiblumanta, Capadocia-
manta, Pontumanta, chaynulla prubinsya Asiamanta ima.
10 Kanchikllapapismi Frigia pwiblumanta, Panfiliamanta,
Egiptumanta, chay Cirene pwiblupa qichqan Africapa
pwiblunkunamanta ima. Chaynulla wakinkuna-shuypaqa
shamushanchikllapa Roma pwiblumanta. Ukkunaqa chiqap
Israel runakuna kanchikllapa. Nataq wakin-shuypaqa, Israel
runakunapa kustumrikunata ruraqkunana kanchikllapa.
11 Kanchikllapapismi Cretapa pwiblunkunamanta, Ara-
biamanta ima. Chaynu tukuy riqchaq pwiblukunamanta
karmapismi, kusa allita intrakanchikllapa rimayninchikku-
napi Dyusninchikpaq, tukuy shumaq rurashanpaq ima
yaĉhachimashallapamapis nir".
12 Tukuy paykunami kusata dispantakarllapa, mana allita
yarpuranllapachu. Chaymi kaynu ninakuqllapa:
"¿Imatataq munan niyta, tukuy kayqa?" nir.
13 Nataq wakinkuna-shuypaqami burlakar, niqllapa:

“Wak runakunaqami maĉhasha” nir.

Pedrumi achka runakunata yaĉhachiran

14 Chaymantami Pedruqa shariran, wakin unsi apustul masinkunawan pulla. Chaymi payqa jwirtita rimaq qallariran, kaynu nir:

“Israel runa masiykuna, tukuy kay Jerusalén pwiblupi taqkuna, kayta qamkunaqa uyakuyllapa nuqa willashuyanillapa chayta.

15 Qamkunaqa maĉhasha nimankillapa. Manami chay nishaykillapanuchu. Chayraqmi allaqllaraq, imanuna maĉhashaqa kashaqllapa.

16 Ashwan kayqami chaynu pasayan, Dyuspa unay rimaqnin Joel nisha karan chaynulla. Chaqa Joelmi kaynu niran:

17 ‘Dyusninchikmi nin: Maydiya pacha tukukananpaq katinnaqami
tukuy runakunaman kaĉhashaq Santu Ispirituyta.
Chaymi runakunapa wamrankuna, ullqupis, warmipis rimanqallapa nuqa munashayta.
Musu wamrakunami riqchaq imakunata rikapakunqallapa.
Nataq rukukuna-shuypaqa musqupanqallapa.
18 Chaynulla chay diyakunapimi munashay akrashaykunamanpis
kaĉhashaq Santu Ispirituytaqa,
paykunapis rimananllapapaq nuqa munashayta.
19 Unaq syilupimi mana rikashanllapakunata rikachishaq, rikar dispantakananllapapaq.
Nataq kay pachapi-shuypaqa yawarta, ninata, quntayta ima rikachishaq,
runakuna rikar dispantakananllapapaq.
20 Chayna, Amitunchik shamunanpaq diya ĉhamuyatinnaqa,
rupayqa yanalla tutaparaqpaq tikrakanqa.
Nataq killa-shuypaqa yawarpaq yupay tikrakanqa.
21 Piru mayqanpis Amitunchikpi kriyir
shutinpi mañakuqqami washakanqa’ nir”.

22 Chaymi Pedruqa niranpis:

“Uyakuyllapa, Israel runakuna, kaynu nishutiyllapa: Nazaretmanta Jesustami, Dyus yanapatin naypaykillapapi mana ruraypaq shumaq imakunata, milagrukunata, kusa dispantakaypaqkunata ima ruraran. Chaynuqami ruraran qamkuna rikar allita yaĉhanaykillapapaq, Jesusqami chiqapta Dyusmanta shamusha karan nir.

23 Piru ukkuna qushutinllapami ashwan chay mana allin
runakunawan kruspi klabar wanuchiraykillapa, imanu-
taq Dyus unaylla chaynu kananpaqqa nishallana karan
chaynulla.
24 Chaynu wanuchitkillapapismi, Tayta Dyusqa wanushan-
manta kawsachimuran. Manari dijaranchu ismunanpaqqa.
25 Chaqa Davidmi unaylla iskribiran, Jesús kaynu nishanta:
‘Nuqami maydiyapis Dyusniytaqa naypaypi rikani.
Chaynu pay allilaw qichqaypi katinqami,
mana mayqantapis manchayta puytinichu.
26 Chayraykumi tukuy shunquywan kusata aligriyar takini.
Chaymi ashwan Dyusniylapi kunfyakarna kawsashaq.
27 Chaymi Taytay, wanur pampakatiymapis mana dijankichu
almay chaypi kidananpaqqa.
Chaynulla kusa munashayki Wamraykipa kwirpun is-
munanpaqpis mana dijankichu.
28 Chaqa qammi intrachimarayki, munashaykita rurar tukuy
tyimpupaqna kawsanaypaq.
Chaymi naypaykipiqa, kusata aligriyanimapis’ nir”.
29 Chaynu nirnaqami Pedruqa niranpis:
“Ukniykuna, chiqaptami nishaykillapa: Unay rukunchikl-
lapa Davidmi wanutin, pamparanllapa. Chaymi chay pam-
pakashantaqa kanankaman rikanchikllapa.
30 Chaqa Davidmi Dyuspa rimaqnin kashanrayku Dyusqa
jurar arnisha katin, yaĉhayaranllana, paypa ayllunmantashi
uk mantakuq kayanqa nir.
31 Chaynu katinmi Davidqa, Jesús kawsamunanpaq
kashanta rikasha yupayna kaynu niran: Dyus Akrashan
Cristun wanur pampakatinqashi, almanqa mana chaypiqa
kidayanqachu, chaynulla kwirpunmapis manashi
ismuyanqachu nir.
32 Chaqa chay nishannullami Dyusqa, Jesustaqa
kawsachimuran. Chaymi tukuy chaykunapaqqa
nuqanchikkuna allita yaĉhanchikllapa.
33 Chaymantami Dyusqa, Jesucristuta syiluman apar,
allilaw qichqanpina tachiran. Chaynullami Taytanqa quran
Santu Ispiritunta. Chaymi paypis chay arnimashanchikllapa
Santu Ispiritutaqa nuqanchikkunamanpis kaĉhamuran.
Tukuy chaytami qamkunaqa rikashaykillapa, uyapashaykil-
lapa ima.
34 Mabir, ¿imapaqtaq Davidqa syilumanqa mana riran?
Chaqa payllamiri kaynu niran:
‘Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
35 maydiya chay ĉhiqnishuqkunata

ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir’.

36 “Israel pwiblumanta runakuna allita uyakur intrakayllapa, Jesusta kruspi klabar wanuchishaykillapatami, Dyusqa kananqa nisha, tukuypa Washakuqnin Amitunchikllapana kananpaq” nir.

37 Chaynu Pedro nitinmi, chaypi tantakasha kaqkuna uyaparqa, tukuy shunqunwan kusalata llakiranllapa. Chaymi Pedruta, chaynulla wakin apustulkunamatapis kaynu nir tapuranllapa:

—¡Ukniykuna! ¿Imatataq rurashaqllapa? nir.

38 Pedruqa niran:

—Tukuy mana allinta rurashaykillapata dijar, Dyusman tikrakar, uknikillapa uknikillapa Jesucristupa shutinpina shutikuyllapa. * Chaynuqami Dyusqa uchaykillapamanta pirdunar, Santu Ispiritunta qushunqallapa.

39 Tukuy kay nishushayllapaqami qamkunapaq, wamraykillapapaq, chaynulla tukuy uklawmanta kaqkunata Amitunchik Tayta Dyus akranashankunapaq imami kanqa nir.

40 Chaynu nir imami, Pedruqa allita willar, kaynu niranpis:

—¡Wakaq tukuyllapa chay mana allin tukuq runakunamanta! nir.

41 Pedro chaynu nitinmi, intrakar kriyiqkunaqa chay diyalla shutikuranllapa. Chaymi kriyiqkunaqa tris mil (3,000) yupayna karanllapa.

Kaynumi kawsaqllapa puntata kriyiqkunaqa

42 Paykunaqami apustulkuna yaĉhachikutinqa kusa allita kriyishanllaparayku yanapanakur ima kawsaqllapa. Chaynulla Dyusman mañakuqllapa; Santa Mikunata mikuqllapa ima.

43 Tukuy kriyiqkunaqami kusalata dispantakaqllapa, Dyus yanapatin apustulkuna achka milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ruratinllapa rikarqa.

44 Chaynumi kriyiqkunaqa tantala kusa shumaqta kawsaqllapa, iman kaqkunawan ukninllapa ukninllapa yanapanakur ima.

45 Chaymi imanllapata rantikurmapis chay qillaywan imanu paykunamanta ministishanllapanulla yanapanakuqmapis.

46 Chaynulla waran waranmi Dyusta aduranllapa wasipi tantakar, Dyusta alabaqllapa. Nataq wasinllapapi-shuypaqa

---

* **2:38** Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuyllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchikmanta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

tantakaqllapa Santa Mikunata mikunanllapapaq. Chaynumi tukuy shunqunllapawan kusata aligriyar ima tantala mikuqllapamapis.

47 Dyusta tantala alabatinllapa rikarmi, tukuyla kusa shumaqta yarpuqllapa. Chaymi Dyus yanapatin kriyir washakaqkunaqa waran waran masna achkayayaranllapa.

3

Uk kujumi alliyaran

1 Uk diyami, alas tris di la tardina, Pedruwan Juanqa Dyusta aduranannllapa wasiman riran. Chay urasmi tantakar Dyusman mañakuqllapa.

2 Piru Dyusta aduranannllapa wasipiqami, nasishanmantapacha uk kuju runitu karan. Paytami waran waran apar dijaqllapa chay wasipa punkun “Shumaq Punku” shutiqpi. Chayna chay wasiman tukuy yaykuqkunata limusnata mañakunanpaq.

3 Chaymanta chay kujuqa, Pedruwan Juanta Dyusta aduranannllapa wasiman yaykuqta rikarqa, limusnata mañakuran.

4 Chaymi Pedruwan Juanqa kusata chaparan. Chaynu chaparllapami, Pedruqa kaynu niran chay kujitutaqa:

—Allita chapamayllapa nir.

5 Chaymi chay runituqa kusata chaparan, imalataqa qumayanqallapa nir yarpur.

6 Ashwanmi, Pedruqa niran:

—Manami qillayniyjun, uruyjunpischu kani. Piru kaytami qushuyta puytini, Nazaretmanta Jesucristupa shutinpi nishuni: Sharir puriy nir.

7 Chaynu nirqami Pedruqa allilaw makinmanta chutar sharichitin, chay kujupa ĉhakinkuna, muqunkunamapis jwirtina tikrakaran.

8 Chaymi, chay kujuqa das piryar sharir puriqna qallariran. Chaymantaqa paykunawan pullana, Dyusta aduranannllapa wasiman yaykuran, piryar piryar Dyusta alabaqnuna.

9 Chaymi tukuy chaypi kaqkuna, Dyusta alabar puriqta rikarqa,

10 kusalata manchakur dispantakaranllapa. Chaqa payqa mananari kujunachu karan. Chaymi dispantakaranllapa, chay kujitu unaymanta-pacha limusnata, Dyusta aduranannllapa wasipa punkun “Shumaq Punku” shutiqpi, mañakur taqta rikashanllaparayku.

Pedrumi qashan achka runakunata yaĉhachiran

11 Chay kuju alliyashaqami, Pedruwan Juanmantaqa mana
chiqanchakarannachu. Chaymi tukuy runakuna kusata dis-
pantakar kallpar riranllapa, Dyusta aduranallapa wasipi,
“Salomonpa Kurridurnin” shutiqpi kayashanllapaman.
12 Chaymanta, Pedruqa chayta rikarmi, runakunataqa
kaynu niran:
“Israel pwiblumanta runakuna, ¿imaraykutaq kusata dis-
pantakar, chapamankillapa? ¿Qamkunachu yarpunkillapa,
nuqakunalla pudirniyjun kar, chaynulla kusa allin kashayl-
laparayku allichatiyllapa purisha chay runaqa? nir. ¡Manami
chaynuchu!
13 Unay rukunchik Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyus-
ninmi, Wamran Jesucristuta, munashankunata qusha. Piru
chaynu katinmapis qamkunaqa karguyjunkunaman quku-
raykillapa. Chaymanta chay gubyirnu Pilato kaĉhashaq nitin-
mapis, qamkunaqa mana munaraykillapachu.
14 Ashwanmi washanaykillapamantaqa, allin mana
uchayjun katinmapis, qamkunaqa mañaraykillapa uk
wanuchikuq runata kaĉhananpaq, allinla Amitunchikta-
shuypaqa mana.
15 Chaynumi qamkunaqa wanuchiraykillapa bidanchikta
qumanchik chaytaqa. Chaynu katinmapis, Dyusmi
kawsachimuran. Chaytaqami nuqakuna rikasha kar,
yaĉhanillapa.
16 Chaymi, Jesuspa shutinpi allita kriyitiyllapa, Amitunchik
allichasha kay runitutaqa. Qamkuna kay runituta riqsinkil-
lapa, paypismi allita Jesuspi kriyir alliyasha. Chaytami tukuy
qamkuna rikankillapa.
17 “Yaĉhaninami ukniykuna, qamkuna mantaqnikikunawan
ima Jesusta wanuchiraykillapa mana allita yaĉharchu,
imatami rurayanchikllapa kaynu tukurqa nirmapis.
18 Chayta ruratkillapaqami kumplikasha Dyus unay nis-
hanqa, imanuĉhi paypa rimaqninkuna nisha kayaq, ‘Paypa
Cristunqashi qischakar wanuyanqa’ nir, chaynulla.
19 Chayraykumi qamkunaqa uchaykillapata dijar,
Dyusman tikrakar pay munashannu kawsayllapa.
Chaynuqami payqa, tukuy uchaykillapamanta shu-
maqchashunqallapana.
20 Chaynullami Tayta Dyusqa qashan Jesusta kaĉhamunqa,
washamanallapapaq. Imanutaq unaymanta-pacha
arnikusha chaynulla.
21 Kananllaqami manaraq shamunqachu. Syilullapiraqmi
kanqa, kay pachapi shumaqchakunan tyimpu
ĉhamunankaman. Chay tyimpu ĉhamutinraqmi, Taytanchik
Dyusqa kaĉhamunqa Wamranta kay pachapi tukuy imata

shumaqchananpaq, imanuĉhi unay rimaqninkuna nisha
karan chaynulla.
22 Chaqa rimaqnin Moisesmi niran rukunchikkunata:
‘Dyus Amitunchikmi akranqa qamkunamanta
uk rimaqninta nuqa yupaylla kananpaq.
Chayrayku tukuy imata pay nishushanllapataqa,
kasur ruraylla pa.
23 Chaqa tukuy payta mana kasuqkunataqa,
Dyusqa kriyiqninkunamantaqa akrar chinqachinqa’ nir.
24 “Chaynumi Samuelmanta-pacha, Dyuspa tukuy
rimaqninkunaqa, Jesús shamunan tyimpullapaq
rimaranllapa.
25 Chaymi Dyusninchik rimaqninkunata arnishanqa,
qamkunapaqna kasha. Chaynulla, chay tratuta Dyus
Amitunchikqa rukunchikkunawan ruraran, chaypis
qamkunapaq kasha. Chay tratuta rurarmi Amitunchikqa,
Abrahamtaqa niran: ‘Aylluykimanta uk runawanmi tukuy
kay pachapi kaqkunata shumaqchashaq’ nir.
26 Tayta Dyusmi, Wamran Jesucristuta wanushanmanta
kawsachimurqa, naypaqtaqa qamkunamanraq kaĉhamuran
bindisishunanllapapaq. Chaynuqa Dyusmanna
tikrakanaykillapapaq, tukuy mana allin ruranaykillapataqa
dijarna”.

4

Pedruwan Juanmi karguyjunkunapa naypanpi

1 Pedruwan Juanqa runakunata yaĉhachiyatinllaraq,
kurakuna ĉharan, Dyusta aduranan llapa wasipa
kuytakuqninkunawan, saduceo runakunawan ima.
2 Paykunami piñakusha karanllapa, Pedruwan Juan,
kaynu runakunata yaĉhachishanpaq: “Tayta Dyus, Jesusta
wanushanmanta kawsachimushanraykumi runakunapis
wanurqa qashan kawsamuyanqa” nir.
3 Chaypaqmi aypar, apar karsilaranllapa allaqninkaman,
chay diyaqa tardina katin.
4 Chaynumapis, Pedruwan Juan yaĉhachikushanpiqa achka
runakuna uyakurqa kriyishallapana karan. Chaymi chay
kriyiqkunaqa ullqukunala yaqqa sinku milna (5,000) kasha
kanqa.
5 Allaqnin diyaqa Jerusalenpi tantakaranllapa, Israel
runakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna ima.

6 Chaypiqami karanpis, kurakunapa mantaqnin Anas shutiq runa. Chaynulla pullanqa karanpis Caifás, Juan, Alejandro ima. Tukuylla chay kurakunapa ayllun kaqkunapismi, chaypi karanllapa.
7 Paykunami kaĉhakuranllapa, Pedruwan Juantaqa paykunaman apananllapapaq. Chaymi ĉhaypinllapapi shachir tapuranllapa, kaynu nir:

—¿Mayqan mantashutinllapataq, pipa shutinwantaq, kaykunata rurayankillapa qamkunaqa? nir.

8 Pedruqa Santu Ispirituwan karmi, niran:

—Pwiblukunapa rukunkuna, mantaqninkuna ima.

9 Qamkuna tapumankillapa uk qishaq runata allichashayllapalapaq, yaĉhanaykillapapaq imanumi rurasha kanillapa, nir.
10 Chaynu katinqa, qamkunata willashaykillapa, tukuy Israel pwiblupi yaĉhananllapapaq. Kay runa alliyasha naypaykillapapi shaqqami, alliyasha Nazaretmanta Jesucristupi kriyishanrayku, chay mayqantaĉhi qamkuna kruspi klabaraykillapa, payrayku. Chaynu klabatkillapamapis Dyusmi paytaqa kawsachimuran.
11 Jesucristutami qam llutakuqkuna, kay rumiqami mana sirbinchu nir itakutkillapamapis, ashwan kusa shumaq rumipaqna tikrakasha. ✡
12 Manami ukkunapiqa washakayta puytinchikchu. Chaqa Tayta Dyusqa kay pachapi, maypipis mana qumashanchikchu uk runata payrayku washakanallapapaqqa nir.
13 Chaynu nir, Pedruwan Juan mana istudyasha karmapis, mana manchakur imachu kusata rimaqta uyaparllapami karguyjunkunaqa kusata dispantakaranllapa. Chaynullami kwintata qukaranllapa, kay runakunaqami Jesuspa yaĉhakuqninkuna kasha nir.
14 Chay alliyasha runapis chaypi paykunawan katin, mana mayqanpis imatapis willayta puytiranllapachu.
15 Chaymi paykunaqa, Pedruwan Juanta waqtaman lluqshichir, ukninllapa ukninllapa tapunakur parlaqllapa.
16 Chaymi kaynu ninakuqllapa:

“¿Imatataq rurashunllapa kay runakunawanqa? Tukuy kay Jerusalén pwiblupi taqkunami yaĉhayanllapa kay shumaq milagruta rurashanllapapaqqa, manami mana niytaqa puytinchikllapachu.
17 Chayraykumi, Jesuspaq rimar yaĉhachikutinllapa kriyir, ama achkayananllapapaqqa, alli abisar

✡ **4:11** Sal 118.22

kaĉhashunllapa amana mayqantapis Jesuspaqqa parlar purinanllapapaqnachu”.

18 Chaymi Pedruwan Juantaqa, qayamur willaranllapa, ama mayqantapis Jesuspa shutinpi rimarqa yaĉhachinanllapapaqnachu.

19 Chaynu nitinllapamapis, Pedruwan Juanqa niranllapa:

—Qamkunalla yarpuyllapa. ¿Allinchu kanqa Dyusta manana kasur qamkunatana kasushunayllapapaq? ¿Manaqachu Tayta Dyustaraq naypaqtaqa kasunayllapapaq allin kanqa?

20 Manami nuqakunaqa uyarayta puytinillapachu rikashayllapamanta, uyapashayllapamantaqa.

21 Piru chay karguyjunkunaqami amana chayta ruranan-llapapaq alli abisar, dijatinllapana riran. Manami imanupis kastigayta puytiranllapachu. Chaqa tukuy runakuna alabaranllapa Dyusta,

22 chay kuju runa kwarinta añuyjun karmapis alliyashanrayku.

Kriyiqkunami mañakuran shachinakunanllapapaq

23 Pedruwan Juanqa, prisu kashanmanta lluqshishana karllapaqa, rir tantanakuranllapana tukuy kriyiq masinkunawan. Chaymi chay kurapa mantaqninkuna, tukuy ruku mantakuqkuna, imanu willashanllapatapis, parlaranllapa wakinninkunataqa.

24 Chaymanta uyakurllapaqa, tukuyninllapa tantala mañakuranllapa Dyusman, kaynu nir:

“Taytayllapa qammi rurarayki syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy chaykunapi kaqkunata ima.

25-26 Chaynu karmi Santu Ispirituykiwan rimachirayki unay rimaqniki Davidta, kaynu ninanpaq:

‘¿Imapaqtaq rimapakunllapa pwiblukuna?
¿Imapaqtaq parlanllapa mana imata yaĉhar, mana allin ruraykunapaqqa?
Kay pachapiqa mantakuqkuna piñakunllapa,
chaymanta-shuypaqa pulla ĉhiqninllapa Tayta Dyusta.
Chaynulla Dyus Akrashan Cristuntapis ĉhiqninllapa’.

27 “Tayta Dyus, chiqaptami David nishannulla kasha. Gubyirnu Herodes, mantakuq Poncio Pilato kay pwiblupi tantakaranllapa, uklawmanta runakunawan, chaynulla kay Israel pwiblumanta runakunawan ima, chay akrashayki kusa allinla Wamrayki Jesusta ĉhiqnir.

28 Chaynu katinmi, ruraranllapa qam imanuĉhi yaĉhaynikiwan pasananpaq nisha karayki chaynulla.

29 Kananqa Taytituy rikay-ari imanu abisar dijashallapa nirmapis. Chaynu katinmapis kay sirbishuqnikikunata

yanapamayllapa shachinakur qampa rimanaykita yaĉhachikunayllapapaq.
30 Qampa pudirnikiwan yanapamatkillapa, mana
ruraypaqkunata, kusa shumaq milagruta ruranayllapapaq.
Chaynulla qishaqkunata allichanayllapapaq ima, kusa
allinla Wamrayki Jesuspa shutinwan” nir.
31 Chaynu nir mañakur tukchitinllapaqa, chay
tantakashanllapa wasiqa kuyuq qallariran. Chaymi chay
kutilla, tukuyninta Santu Ispiritu balurta qur yanaparan.
Chaymi chaymanta-pacha ashwan mana manchakur
imanachu mas animakur ima rimaq qallariranllapa Dyus
nishanlatana.

Tukuy imanllapakunami tukuypaq karan

32 Tukuy kriyiqkunami achka karllapamapis, chayllata
yarpuqllapa. Manami mayqanpis niqchu, chay imankunaqa
paylapaqna kanqa nirqa. Tukuyninllapami niq tukuy imanl-
lapaqashi tukuypaq kanqa nir.
33 Chaynu katinmapis, Dyus pudirninwan yanapatin apus-
tulkunaqa rimayaranllaparaq, Amitunchik Jesucristo iman-
umi wanushanmanta kawsamuran nir. Chaymi Tayta
Dyusqa tukuyninta yanapatin shumaqta kawsaranllapa.
34 Manami paykunamantaqa, mayqanlapis imakunata
ministiqkunaqa karanllapachu. Chaqa achka pachayjun,
mas wasiyjun ima kaqkunaqa, chay imankunata rantikur,
qillayninllapataqa,
35 apustulkunata quqllapa, paykunana ministiqkunataqa
qutinllapa ima ministishanllapamatapis rantinanllapapaq.
36 Karanmi Chipre shutiq pwiblumanta uk Levita, José
shutiq runa. Paytami apustulkunaqa niqllapapis Bernabé
(rimayninchikpi munan niyta “Kunsulakuq”) nir.
37 Paymi pachayjun kar, chay pachanta rantikur apus-
tulkunata quran qillaytaqa.

5

Ananiasmi warmin Safirawan uchakuran

1 Piru karanmi uk runa Ananías shutiq. Paymi warmin
Safirawan pulla rantikuranllapa uk pachata.
2 Kay runami warminwan pulla parlaran pachanta
rantikur wakin qillayta aypar wakinlata apustulkunataqa
qur ninanllapapaq: “Kaylami rantikushayllapa qillayqa” nir.
Chay parlashanllapanullami ruraranllapa.
3 Chaynu llullakushanpaqmi Pedruqa niran:
—Ananías ¿imapaqtaq Satanaspa yarpuyninta, shunquykipi
ratakuchir Santu Ispirituta llullachiyta kamashayki, chay

pachapaq pagrashushanmanta wakin qillayta aypar wakin-
latana ‘Kaymi tukuynin’ nir qumashaykillapa?
4 ¿Chaqa manachu qampa karan chay pachaqa? Chay-
taqami rantikushayki. ¿Manachu qampa karan chay qillayqa?
¿Imata yarpurtaq kaytaqa rurashayki? Manami runakunat-
achu llullachishayki. Dyustami llullachiyta kamashayki nir.
5 Chaynu Pedro nitin, uyaparmi Ananiasqa das ratar wanu-
ran. Chaymi tukuy chaypi uyakuqkunaqa kusata manchaku-
ranllapa.
6 Chaymantaqa musu runakuna shamur, chay
wanushataqa raĉhpawan pillur aparanllapa pampaqqa.
7 Ananías wanushana katin, kimsa uramanta yupayqa,
chay kayashanllapamanqa yaykuran Ananiaspa warmin,
mana imata yaĉharlamapischu.
8 Chaymi Pedro tapuran kaynu nir:
—Nimay ¿chiqaptachu qamkunaqa rantikuraykillapa chay
pachataqa, qamkuna niyashaykillapanula? nir.
Payqa niran:
—Arí, chaynu nishushayllapanumi rantikurayllapa.
9 Chaynu nitinmi, Pedruqa chay warmita niran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa parlashaykillapa chayllata ri-
mar, Amitunchikpa Ispiritunta llullachiyta kamanaykillapa-
paq? Chaytami runaykita pampaqkunaqa shamuyanllapa.
Kananqami qamtana apashunqallapa pampaqqa nir.
10 Chaynu Pedro nitinmi Safirapis, Pedrupa ĉhakinman
ratar wanuran. Chaymanta chay musu runakuna yaykurqa,
wanushatana tarir, aparanllapa runan pampakashanllaman
pampaqqa.
11 Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkuna, chaynulla wakin
runakunamapis, chayta yaĉharllapaqa kusalata manchaku-
ranllapa.

Achka milagrukunata ima ruraranllapa

12 Tayta Dyusmi, apustulkunata yanapatin ruraranllapa
kusa shumaq mana ruraypaqkunata chaynulla kusa achka
milagrukunata runakunapa naypanpiqa. Chaymi tukuy
kriyiqkuna tantakaqllapa Salomón rurashan kurridurpi.
13 Nataq mana kriyiqkunaqami paykunawanqa mana
pulla kayta munaqllapachu manchakushanllaparayku. Piru
chaynumapis kusalata paykunataqa alabachiqllapa.
14 Chaymi Amitunchikpi kriyiqkunaqa ullquraq, warmiraq
kusalata achkayayaranllapa.
15 Chaqa, achka runakuna qishaqninllapakunata wasin-
manta urquqllapa kallikunaman pununakunapi, paraku-
napi ima. Chaynumi Pedro pasatinqa, qishaqkunapa ananta
llantunlamapis pasanman nir yarpuqllapa.

16 Chaymi Jerusalén pwiblupa shipchankunamanmatapis,
runakunaqa apamuran qishaqninkunata, tukuy chay
dyablupa yarpuyninrayku yaruyashakunamatapis.
Chaynumi tukuy shamuqkunaqa alliyaqllapa qishayninl-
lapamantaqa.

Apustulkunatami qischaranllapa

17 Chaymantami chay kurakunapa mantaqninwan,
chay saduceo runakunaqa apustulkuna Jesucristupaq
yaĉhachikutin achka runakuna kriyishanllaparayku kusalata
ĉhiqniranllapa.
18 Chaymi paykunataqa aypar, karsilman itaranllapa.
19 Piru Amitunchikpa uk angelnin tuta chaypi rikarirmi,
karsilpa punkunta kiĉhar lluqshichimuran kaynu nir:
20 “Riyllapa, Dyusta aduranannllapa wasiman. Chaypimi
shar yaĉhachikuyllapa tukuyta mushuq bidapaq, imatami ru-
ranqallapa nir”.
21 Chaynu ángel nishannullami, allaqmantaqa amsaq am-
saqla Dyusta aduranannllapa wasiman yaykur, yaĉhachikuq
qallariranllapa. Piru chaykamanqami, kurakunapa man-
taqninqa, paywan pulla kaqkunawan, qayamuranllapa kusa
mas karguyjunkunata, chaynulla Israel runakunapa ruku
mantaqninkunata ima, tantakar parlananllapapaq. Chaymi
kaĉhakuranllapa apustulkunataqa karsilmanta apamunanlla-
papaq.
22 Piru kuytakuqkuna karsilman rirqa, apustulkunataqa
mana tariranllapachu. Chaymi tikrakamurqa kaynu niran-
llapa:
23 —Karsilpa punkuntaqami alli kirpakashata tarinillapa.
Chaynulla chay kuytakuq suldadukunatapis, karsilpa
punkunpi allita chapar kuytakur shaqta tarinillapa. Piru
punkuta kiĉharqa, mana mayqantapis tarinillapachu
ruripiqa nir.
24 Chaynu nitinllapa, chay kurakunapa mantaqnin, Dyusta
aduranannllapa wasipa kuytakuqninkunapa mantaqnin,
chaynulla kurakunapa wakin mantaqninkuna ima
uyaparqa, ninakuqllapa: “¿Imanutaq lluqshisha kanqaqa?
¿Kanan-shuypaqa imanuraq tukushunllapa?” nir.
25 Chaymi chay kutilla, ukqa ĉhar niran paykunataqa:
—Qamkuna runakunata karsilman itaraykillapa, chayku-
naqami achka runakunata Dyusta aduranannllapa wasipi
yaĉhachiyan nir.
26 Chaymi chay kuytakuqkunapa mantaqnin wakin
kuytakuqkunawan rir maskar tariranllapa. Piru
chaynu tarirmapis, manami qischaranllapachu.

Chaqa manchakuyaranllapari “Runakuna rumillawan sitamachuwanllapa” nir.

27 Chaymantaqa aparanllapa kusa mas karguyjunkuna tantakasha karanllapa chayman. Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa kaynu niran:

28 —Nuqakunaqami allita willashurayllapa, amana Jesuspa shutinta rimarqa yaĉhachikunaykillapapaqnachu. Chaynu katinqa ¿imatataq qamkunaqa rurashaykillapa? Chaqa chaynu yaĉhachikutkillapami, tukuyla Jerusalén pwibluta shikwakasha. Chaynullami anallan uchachamanayankillapa chay runa wanushanpaqmapis nir.

29 Chaymi Pedro chay wakin apustulkunawanqa niranllapa:

—Nuqakunaqami runakunata naypaqta kasunayllapamantaqa, Dyustaraq kasunillapa.

30 Chaqa unay rukunchikkunapa Dyusninmi, Jesusta qamkuna kruspi klabar wanuchitkillapamapis qashan kawsachimuran.

31 Chaynu kawsachimurmi syilupiqa allilaw qichqanpi tachisha. Chaymi nisha puytiq Mantakuq, Washakuq ima katin tukuy Israel runakuna Dyusmanna tikrakatin, uchanllapamanta pirdunananpaq.

32 Chaymi nuqakuna, chaynulla Santu Ispiritu ima tistigu kanillapa tukuy chaykunapaqqa. Chaqa Dyusmi payta kasuqkunataqa Santu Ispiritunta qusha nir.

33 Chaynu apustulkuna niqta uyaparqa, karguyjunkunaqa kusalata piñakur, apustulkunataqa wanuchiyta yarpuranllapa.

34 Piru chay kusa mas karguyjunkunamantami kaq uk fariseo runa Gamaliel shutiq. Paymi Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq katin, kusalata rispitaqllapa wakin runakunaqa. Chaymi sharir, kaĉhakuran apustulkunata uk ratituta waqtaman lluqshichinanllapapaq.

35 Chaymantami wakin karguyjunkunataqa niran:

—Israel runakuna, allita intrakankillapa. Kuytakankillapa chay runakunamantaqa imata ruranayarllapamapis.

36 Yarpuyllapa qamkuna. Uk tyimpupi Teudas shutiq runa kusa puytiq kayta munatin, kwatru-syintus runakuna yupay paypi kriyir ikinpi puriranllapa. Piru chaymantaqa chay runata wanuchitinllapaqa chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakar tukukaranllapa.

37 Chaymanta qashan uk tyimpupi, sinsuta ruratinllapaqa, Galileamanta uk runa Judasna rikariran. Chaymi paypi

kriyir puriqkunapis karanllapa. Piru chaytapis wanuchiranllapa. Chaynullami, chay ikinpi puriqkunaqa wakta kayta shikwakaranllapa.

38 “Chayraykumi nishunillapa, chay runakunataqa ama imatapis rurarchu, dijanaykillapapaq. Chaqa chay runakuna yanqa runakunapa rimayninkunalata rimayarqa, chinqanqallapa.

39 Nataq Dyuspa rimayninwan katin-shuypaqa manami imanu tukurpis binsiyta puytinkillapachu. ¡Kuytakankillapami! ¡Imanupiqakish Dyuspa kuntranmana, shachinakuq qallaritkillapa!” nir.

40 Chaynu Gamaliel nitinmi, chay karguyjunkunaqa “Allinmi chayqa” niranllapa. Chaymantaqa apustulkunata qayamur kusata llibachir ima, willaranllapa, amana Jesuspa shutinpi rimar yaĉhachikur purinanllapapaqnachu. Chaynu allita willar imaqa, kaĉharanllapana.

41 Piru chaynu ruratinllapamapis, apustulkunaqa chay karguyjunkunapa naypanmantaqa kusala aligrina lluqshiranllapa. Chaqa Dyusmi paykunataqa akraran Jesucristurayku chaynu qischakananllapapaq.

42 Chaymi ashwan waran waran Dyusta aduranllapa wasikunapi, tananllapa wasikunapi ima mana manchakurlamapischu Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqllapa, Jesusmi Dyus Akrashan Cristun nir ima.

6

Sirbikuqkunatami akraranllapa

1 Chay tyimpuqa Dyuspi kriyiqkuna mastana achkayaq qallarisha katinllapanaqa, chay griego rimaypi rimaqkunaqa rimapakuqllapa chay hebreo rimaypi rimaqkunapaqqa, kaynu nir: “Chay griego byuda warmikunaqashi, chay hebreo byuda warmikuna yupayqa mana aypaqchu kasha chay ministiyashan qukuyashanllapamantaqa” nir.

2 Chaymi chay dusi akrakasha apustulkunaqa, tukuy kriyiqkunata tantar niranllapa:

—Manami allinchu nuqakuna Dyuspa rimananta yaĉhachikuyashayllapata dijar, mikuy tantashanchikllapata qukunayllapapaqqa.

3 Chayrayku kriyiq masiykuna, qamkunallamanta akrayllapa syiti runakuna, kusa allin yarpuyniyjun, kusa intrakaq, Dyuspa Santu Ispiritunwan kaqkunata ima. Paykunatana willatiyllapa, kay ruraykunataqa ruranannllapapaq.

4 Nuqakunaqami Dyusman mañakur ima, paypa rimayninta yaĉhachikushaqllapa maydiyapis nir.

5 Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuynin “Allinmi
chay nishaykillapaqa” nir, akraranllapa Estebanta. Paymi
Amitunchikpi kusata kriyiq, chaynulla Dyusninchikpa Santu
Ispiritunwan karan. Akraranllapapismi: Felipita, Procu-
ruta, Nicanorta, Timonta, Parmenasta, Nicolasta ima. Pay
Nicolasmi Antioquía pwiblumanta karan. Piru yaĉhakushami
karan Israel runakunapa kustumrinkunata.
6 Chaymantaqa aparanllapa paykunataqa chay apustulku-
napa naypanman. Ĉhachitinllapaqa apustulkunaqa, chay
syiti akrakashan runakunata, allitana Dyusta sirbinanpaq
nir, paykunapa ananman makinkunata ĉhurar, Dyusman
mañakuranllapa.
7 Chaynulla, Dyus rimashantaqami tukuy parlakutinllapa,
kriyiqkunamapis achkana karanllapa Jerusalenpiqa.
Chaynullami, Jesucristupiqa chay Israelmanta kuraku-
namapis kusala achkana kriyiranllapa.

Estebantami prisuranllapa

8 Dyus yanapatinmi, Estebanqa ashwan kusala
pudirniyjun kar, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq
imakunata ima ruraran tukuypa naypanpi.
9 Chaymantami tantakananllapa wasi Libertos
shutiqmanta wakin runakuna, chaynulla Cirene, Alejandría
pwiblumanta kaqkuna, chaynulla chay Cilicia, Asia
lugarmanta kaqkuna ima tantanakur, Estebanwan
willanakuq qallariranllapa.
10 Piru chay runakunaqa mana upallachiytaqa puytiranlla-
pachu. Chaqa Estebanqa, Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin,
kusa shumaqta rimayaran.
11 Chaymi Estebanta kuntraq runakunaqa mana imanupis
binsiyta puytirqa, wakin runakunata pagraran rimananlla-
papaq Estebanpa kuntran kaynu nir: “Estebantami, Moi-
sespa, chaynulla Dyusninchikpa kuntranta rimaqta uya-
pasha kanillapa” nir.
12 Chaynu llullakutinllapami, runakunaqa kriyir tukuy
ruku mantakuqkunawan, Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkunawan tantanakur kusata piñakuranllapa.
Chaynu piñakurllapami Estebantaqa aypar aparanllapa kusa
mas karguyjunkunapa naypanman.
13 Chaynulla tistigukunatapis, Estebanpa kuntran rimar
llullakunanllapapaq maskaranllapa. Chaymi kaynu niranl-
lapa:
—Kay runaqami kusa saqra mana rimaypaqkunata waran
riman Dyuspa wasinpaq, chaynulla kusa allin mantakushan-
paqmapis.

14 Chaynullami uyapasha kanillapapis kaynu niqta:
‘Nazaretmanta Jesusshi, Dyuspa wasinta ratachiyanqa.
Chaynullashi Moisés kustumrinta qumashanchikllapatapis
ukmanpaqna tikrayanqa’ nir.
15 Chaynu nitinllapami, tukuy kusa mas karguyjunkuna,
Estebanta chaparqa, rikaranllapa kusa angelnula qaqlli-
tayjunta.

7

Estebanmi allita rimaran

1 Chay kurakunapa mantaqninmi Estebantaqa kaynu nir
tapuran:
—Qampaq chaynu rimayashanllapaqa, ¿chiqapchu, man-
aqachu mana? nir.
2 Chaymi Estebanqa niran:
“Ukniykuna, taytituykuna allita uyapamayllapa: Kusa
puytiq Taytanchik Dyusmi, unay rukunchik Abraham
Mesopotamia pwiblullapi kar, manaraq Harán pwibluman
taq riyatin, payman rikariran.
3 Abrahamtaqa niran: ‘Pachaykita, aylluykikunata dijar,
riy chay pachata nuqa rikachishuyani chayman’ nir.
4 Chaynu nitinmi, Abrahamqa chay tayashan Caldea
pwiblumantaqa lluqshir rir, Harán pwibluman ĉhar,
chaypina taran. Chaymanta taytan wanutinqa,
Abrahamtaqa Tayta Dyus apamuran, kay tayashanchikllapa
Israel pachamanqa.
5 Piru kaypiqami Abrahamtaqa mana irinsyantaqa
quranchu, uk ĉhakisitunta sarukuchinanlapaqmapis.
Piru mana kaypi qurmapis, arniranmi pay wanutinqa
wamrankunana kay pachapiqa tananllapapaq. Chaynumiri
arniran manaraq wamranmapis kayatinraqchu.
6 “Chaynullami Dyusqa niranpis: ‘Aylluykikunaqami kay
tayashanllapamantaqa lluqshir rir uklaw pachakunapi
kwatru-syintus (400) añuta tanqallapa furastirukuna yupay,
kusata sirbikur, qischakar ima.
7 Piru chay nasyun aylluykikunata sirbikuchir qischaqku-
nataqami nuqa kastigashaq. Chaymantami paykunaqa
lluqshir shamur, kay lugarpina sirbimanqallapa’ nir.
8 “Chaynu nirmi Dyusqa Abrahamwan uk tratuta ruraran,
tukuy Israelmanta kaqkunaqa siñal kustumrita rurananlla-
papaq * nir. Chaymi Abrahamqa wamran Isaac nasishan-
manta uchu diyayjunna katinqa siñal kustumrita ruraran.
Chaynullami Isaacpis wamran Jacobo nasitinqa ruraran.

* **7:8** Kay tratupaq mas intrakanarqa rikashun Génesis 17.1-14.

Chaymi Jacobupis wamrankunawan chay Israel runakunapa
dusi pwiblunkunapa rukunkunawanqa ruraran.

9 “Chay dusi rukunchikllapamantami uknin shutiq José.
Paytami ukninkuna ĉhiqnir Egiptuman rantikuran.
10 Piru Tayta Dyusmi, Josiwan kar, qischakatinmapis
kusata llakipar kusa yaĉhaqpaq imana tikraran Egiptupa
mantaqnin Faraonpa naypanpiqa. Chaymi ashwan
Faraonqa, Josita numraran pay mantakuna wasinpi,
chaynulla chay pwiblupa mantakuqninna kananpaq.

11 “Piru chaymantami chay Egipto pachapi chaynulla
Canaán pachapiqa kusala mallaq tyimpu katin, kusalata qis-
chakaranllapa. Chaqa manari imapis karanchu rukunchikl-
lapakuna mikunanllapapaqqa.
12 Chaymantami, Jacobuqa Egiptupishi trigu kan nir
yaĉharqa, kaĉharan wamrankunata, chay rukunchikkuna
karan chaykunata. Chaymi paykunaqa riranllapa puntataqa.
13 Qashan ishkay kutipaqna ritinllapaqa, Josiqa ukninku-
nata niran, payqashi ukninllapa nir. Chaynu José ukninku-
nata nitinmi, Faraonqa yaĉharan mayqan ayllumantami
Josiqa nirmapis.

14 “Chaymi Josiqa kaĉhakuran taytan Jacobuta, tukuy ayl-
luntinta apananllapapaq. Tukuy ayllunkunaqami sitintay
sinku (75) kasha kanqallapa.
15 Chaynu rirmi Jacobuqa Egiptupi tayar, chaypina wa-
nuranmapis. Chaynullami unay rukunchikllapakunamapis
chaypi wanuran.
16 Chaymantaqa Jacobupa kwirpunta aparanllapa Abra-
hampa unay tashan pwiblu Siquempi pantyunninman pam-
paq. Chaqa chaytaqami Abraham rantisha karan, uk runa
Hamor shutiqpa wamrankunamanta.

17 “Taytanchik Dyusmi, Abrahamta tukuy ima pasayanqa
nir arnishan tyimpu shipchamuyatinnaqa, Israel runaku-
naqa kusala achkana karan Egiptupiqa.
18 Chay tyimpumi Egiptupiqa mantakuran uk gubyirnuna.
Payqami Jositaqa mana riqsishachu karan.
19 Chaymi chay gubyirnuqa ingañar ima kusalata qischa-
ranllapa unay rukunchikkunataqa. Chaynullami mantaku-
ranpis ullqu wamritukuna chayraq nasitinqa, dijatinllapa
wanur amana achkayananllapapaq.

20 “Piru chay tyimpupimi Moisés nasiran. Paymi kusala
shumaq wamritu karan Dyuspaqqa. Chaymi Dyus yanapatin
taytankunaqa wasinpi pakaqnula kimsa misista purichiran-
llapa.

21 Chaymanta wasinpi manana pakayta puytir waqtalapi
dijasha katin, † Faraonpa warmi wamran tarir apar, kusa
shumaqta kriyakuran wamranta yupay.
22 Chaynumi Moisesqa winaran Egipto runakunapa
yaĉhayninkunata kusata yaĉhakur. Chaymi Moisesqa
kusa puytiq karan rimananpaq, chaynulla imata
ruranan pa qmapis.
23 “Kwarinta añuyjunna karqa, Moisesqa watukuran Israel
masin runakunata, paypa chiqap ayllunkuna katin.
24 Chaymi Egiptumanta runa, paypa ayllu masinta
maqaqta rikarqa, washananrayku chay Egiptumanta
chaytaqa wanuchiran.
25 Chaqa payqari yarpuran, Israel aylluykunaĉhi allita
kwintata qukar ninqallapa: ‘Dyusmi, Moisesrayku Egipto
runakunamanta washamashunllapa’ nir. Piru paykunaqa
mana kwintata qukaranllapachu.
26 Chaymanta, allaqnin ishkay Israel runakunata
maqanakuqta tariran. Chaymi payqa washanachiyta
yarpur niran: ‘Qamkunaqami chay ayllulla kankillapa,
¿imapaqtaq uknikillapa uknikillapaqa maqanakur ima
qischanakunkillapa?’ nir.
27 “Piru ukninta masta qischaq chayqa, Moisesta kum-
sar niran: ‘¿Pitaq qamtaqa uk mantakuq jwista yupayqa
ĉhuramushusha nuqakunamanqa?
28 ¿Manaqachu qamqa, quya imanuĉhi uk Egiptumanta
runata wanuchirayki, chaynulla nuqatapis wanuchi-
manayanki?’ nir.
29 Chaynu nitinmi, Moisesqa alsakar riran Madián shu-
tiq pachaman. Chaypimi furastiru yupay tayatin, ishkay
wamrankuna nasiran.
30 “Kwarinta añuna pasasha katin Moisés chunllaq lugar
Sinaí sirkapi kayatinmi, sarsapi nina ratakuq rurimanta uk
ángel ‡ payman rikariran.
31 Chaymi Moisés chayta rikarqa kusalata dispantakaran.
Chaymanta mas qimikar rikashaq niyarqa, uyaparan Ami-
tunchik kaynu niqta:
32 ‘Nuqami unay rukuykikuna Abrahampa, Isaacpa, Ja-
cobupa Dyusnin kani’ nir. Piru Moisesqa kusalata man-
chakur chukchukyashanrayku, mana chapanaranlamapis-
chu.
33 Chaymi Amitunchikqa kaynu niran: ‘Llanqikita urquy.
Chaqa kay lugar kayashaykiqami, kusa santu lugar.

---

† **7:21** Taytankuna mana wanunanta munarmi, kanastitalaman itar yakupa ĉhaypinkaqlapi pakar ĉhuraran ama wanunanpaq. Mas allintaqami intrachimanchik Exodupi 2.2-10. ‡ **7:30** Ángel nirqami intrachimanchik Dyus angelpaq tikrakar rikariran Moisesman nir. Masta intrakanarqa rikashun Éxodo 3.1-5.

34 Nuqami allita rikasha kani pwibluymanta runakuna
imanu Egiptupi qischakatinmapis. Paykunatami uyapasha
kani kusata llakir qayĉhakutinmapis. Chayraykumi
ishkimusha kani paykunata washanaypaq. Chaymi
shamuyna. Chaqa Egiptumanmi kaĉhashuyani' nir.

35 "Unaymi paykuna, Moisesta disprisyar '¿Pitaq
kaĉhashusha mantakuq jwis yupay kanaykipaq?'
niranllapa. Piru Dyusmi kaĉharan mantakuq kar
washakunanpaq, imanutaq angelnin chay sarsa rurinpi
rikar intrachishannulla.
36 Chaymi Moisesqa, milagrukunata, chaynulla mana
ruraypaq shumaq imakunata rurar ima Egiptumantaqa
lluqshichir unay rukunchikkunataqa apar pasachiran chay
chupika mar yakupa rurinta. Chaynumi milagrukunata ru-
rar ima, chay chunllaq lugarkunapi kwarinta añuta puriran.
37 Chaqa Moisesllami Israel runakunatapis niran: 'Dyus
Amitunchikmi qamkunamanta ukta akranqa nuqa yupay ri-
maqnin kananpaq. Chayna qamkunaqa kasunaykillapapaq'
nir.
38 "Israel runakuna chunllaq lugarpi tantakasha katinmi,
Moisesta, angelqa Sinaí sirkapi shumaq imakunata willaran.
Payna rukunchikkunata imanu kawsananllapapaq nir in-
trachitin, nuqanchikkunatapis intrachimashallapa kasurna
kawsanallapapaq.

39 "Piru rukunchikkunaqami mana uyakunar
disprisyashanllaparayku ashwan Egiptuman tikrakanaranl-
lapa.
40 Chaymi Aaronta niranllapa: 'Moisés Egiptumanta
urqumaranllapa chayqa, mana rikarinnachu. Chayraykumi
dyuskunata ruratki, yanapar Egiptuman apamananllapata
munanillapa' nir.
41 Chaynu nitinllapami, Aaronqa ruraran uk dyus bisir-
runuta. Chaynami animalkunata wanuchir, rupachir imana
fyistata rurar aduraranllapa chay paykunalla rurashan dyus-
taqa.
42 Chayraykumi Dyusqa paykunamanta ashur, dijaran
syilupi tukuy ima kaqkunata aduranllapapaq. Chaqa
chaypaqmi Dyus nitin, rimaqninkunaqa kaynu nir iskribisha
kayaq:

'Israel runakuna, ¿qamkunachu chay kwarinta añukunata
chunllaq lugarpi karqa,
animalkunata wanuchir, ufrinditata ĉhurar ima adura-
maraykillapa?

43 Ashwanmi qamkunaqa chay yanqa dyus Molocta andas-
ninpi purichiraykillapa.

Chaynullami Refán qullarpa ritratunta ima rurar dyus
nir aduraraykillapa.
Chaykunata adurashaykillaparaykumi,
nuqaqa pwibluykimanta urqur, Babilonia pwiblumanmatapis mas wakaqman itakushaykillapa' nir.
44 "Unay rukunchikkunami chay chunllaq lugarkunapiqa
ruraran Dyusta aduranllapa tuldu wasita, imanutaq Dyus,
Moisesta rikachir willaran chaynulla. Chaytaqami purichiqllapapis Dyuswan tratuta rurashanpaq yarpunanllapapaq.
45 Chay tuldu wasitaqami ayka añukunata purichiyarqa,
Josuewan apar rir uk pwiblumanta kaqkunata binsir taran,
Tayta Dyus arnishan pachapi. Chay tuldu wasiqami chaypiqa
karan Davidpa tyimpunkaman.
46 "Davidtaqami Tayta Dyusqa shumaqta rikar, kusata
yanaparan. Chaymi Davidqa mañakuran Dyusta aduranllapa wasita ruratin, chaypina Jacobupa Dyusnin tananpaq.
47 Chaynu mañakusha katinmapismi, wamran Salomón
ruraran Dyusta aduranllapa wasitaqa.
48 Piru allita yaĉhashanchikllapanu syilumanta Taytanchikllapa Dyusqami, mana runakuna rurashan wasikunapichu
tan. Chaypaqmi Dyuspa rimaqninqa kaynu nisha kayaq:
49 'Unaq syilumi, tar mantakunay.
Nataq pacha-shuypaqa ĉhakiy shanan.
¿Imanu wasitataq rurayanqallapa nuqapaqqa?
¿Mayqantaq tanay wasiqa kanqaqa?
50 Nuqami tukuy imata rurasha kani' nir".
51 Chaynu Dyuspa rimaqnin nishanta willarmi, Estebanqa
niranpis:
"Qamkunaqami unaymanta kusala mana intrakaq,
anku shunqukuna kankillapa. Chaynullami chay mana
kriyiqkuna yupay mana kasukuq, mana shumaqta
yarpuqkuna ima kankillapa. Chaynu karmi maydiyapis
Dyuspa Santu Ispiritunpa kuntranla kankillapa.
Chaynuqami unay rukuykillapa yupaylla kankillapa.
52 Chaymi nimayllapa, ¿Dyuspa mayqan rimaqnintataq
mana qischaranchu chay unay rukuykillapaqa? Paykunami,
wanuchiranllapa Dyuspa Akrashan Cristunmi shamuyanqa
nir yaĉhachikuqkunata. Piru chaynumapis Dyuspa Akrashan
Cristun shamutinqa, kuntrankunaman qukur ima wanuchiraykillapa.
53 Chaynullami Dyus mantakushanta angelkuna, Moisesta
willatin, intrachishutinllapapis mana kasukuraykillapachu"
nir.

Estebantami wanuchiranllapa

54 Chaynu Esteban nitinmi, payta kuntrashanllaparayku
chay karguyjunkunaqa kusata piñakur kirunllapamatapis
richyachiranllapa ima.
55 Piru Estebanqami, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar, unaq
syiluman chapakur, Dyusninchikta kusa llipyaraqta rikaran.
Chaynulla rikaranpis Jesús, Dyuspa allilaw qichqanpi shaqta.
56 Chaymi Estebanqa niran:
—¡Rikayllapa! ¡Syilutami rikani kiĉhakashata! Rikanipismi
Dyusmanta Shamuq Runata paypa allilaw qichqanpi shaqta
nir.
57 Piru chaynu nitinqa, chay runakunaqa mana uyapanar
rinrinllapata kirpar, qayĉhakur ima, tukuynin kallparanllapa
Estebantaqa aypaq.
58 Chaymanta ayparqa, chay pwiblumanta lluqshichir, ru-
mikunawan sitaranllapa. Chaymi chay llullakuq tistiguku-
naqa raĉhpanllapata urqur inkargaranllapa uk musu runa
Saulo shutiqta.
59 Chaynu sitayatinllaparaqmi, Estebanqa mañakuran
kaynu nir: “Amituy Jesucristo, ispirituyta rikapamanki”.
60 Chaynu nirqa, qunqurikur kusala jwirtita rimar niran:
“Taytituy, amami kay uchakushanllapataqa kwintachan-
kichu” nir.
Chaynu nirqami, wanuranna.

8

Saulumi kriyiqkunata kusata qischaran

1-2 Chayta rikarmi, Sauluqa yarpuran: Estebanta
wanuchirqami allinta tukuyanllapa nir. Nataq chay
kusala allin llakipakuq runakunalami Estebantaqa
pamparanllapa kusata paypaq waqar ima. Chaymanta chay
diyallami Jerusalenpiqa, Jesucristupi kriyiqkunapa ikinpi
puriq qallariranllapa qischananllapapaq. Chaymi tukuy
kriyiqkunaqa shikwakar, riranllapa Judeapa, Samariapa
pwiblunkunaman. Piru apustulkuna-shuypaqa mana
lluqshiranllapachu Jerusalenmantaqa.
3 Chaykamanqami Sauluqa kusalata qischaq Jesucristupi
kriyiqkunataqa. Chaymi wasin wasin yaykur, ullqutaraq
warmitaraq aysaĉhakur lluqshichimuqllapa karsilman
apananllapapaq.

Samariapimi Jesucristupaq yaĉhachikuranllapa

4 Nataq Jerusalenmanta wakta kayta shikwakaqkunaqa,
may rishankunapipis Dyuspa shumaq rimayninta
yaĉhachikuranllapa kriyirna washakananllapapaq.
5 Paykunamanta uknin Felipimi, Samaria pwibluman rir
ĉharqa, Dyuspa Akrashan Cristunpaq yaĉhachikuq qallariran.

6 Chaynu yaĉhachikutinmi tukuyla tantakashakunaqa
kusalata uyakuqllapa, Felipe imata nitinpis. Chaynullami
rikaqllapapis Felipe, Dyuspa pudirninwan milagrukunata
ruratin ima.
7 Kusa achka runakuna dyablupa yarpuyninwan kaqkuna
alliyaqllapa. Felipita uyar, dyablukunapa yarpuynin
runakunata qayĉhachir, lluqshiqllapa. Chaynullami
achka mana kuyuyta puytiq kwirpuyjunkuna, chaynulla
kujukunamapis alliyaranllapa.
8 Chaynu katinmi, chay pwiblupiqa tukuyla kusata ali-
griyaqllapa.
9 Piru chaypiqami karan uk runa, Simón shutiq. Paymi
unaymanta-pacha Samaria pwiblumanta runakunata
wasqakur, kriyichisha karan: Payqashi kusa puytiq runa
nir.
10 Chaymi tukuy wamrantin, rukuntin paytaqa kusata
uyakuqllapa. Paykunami niqllapa: “Kay runa, Dyuspa
pudirninwan. Chayrayku tukuy riqchaq milagrukunata ru-
rayta puytin” nir.
11 Chaynu nir imami, paytaqa kusata kasuqllapa
unaymanta-pacha wasqakur kriyichisha kashanrayku.
12 Piru Felipe, Dyuspa shumaq rimayninta Jesucristupa
shutinpi kriyirmi, Dyuspa mantakuyninpi kawsananllapa-
paq nir yaĉhachikutinmi, warmipis ullqupis kriyirna tukuyla
shutikuranllapa.
13 Chaynulla chay wasqakuq Simonpismi, Felipe nishanta
kriyir, shutikuran. Chayna Felipipa pullan puriqna qallari-
ran. Achka milagrukunata Felipe ruratin rikar, Simonqa
kusalata dispantakaran.
14 Chaymanta Jerusalenpi apustulkunaqa “Samaria
pwiblupi runakunaqashi Dyuspa rimayninpi kriyishalla-
pana” nir yaĉharqa, Pedruwan Juanta kaĉharanllapa.
15 Paykunaqa Samaria pwibluman ĉharqa, Dyusman
mañakuranllapa Santu Ispiritunwanna mushuq kriyiqkunaqa
kananllapapaq.
16 Chaqa, manaraqmi kriyiqkunamanqa shamushachu
karan, Dyuspa Santu Ispiritunqa. Piru paykunaqami
shutikushallapana karan Amitunchik Jesucristupa
shutinwanqa.
17 Chaymi Pedruwan Juanqa, kriyiqkunapa ananman
makinkunata ĉhuratin, Dyuspa Santu Ispiritunwanna payku-
naqa kidaranllapa.
18-19 Chaynu apustulkuna kriyiq runakunapa ananman
makinkunata ĉhuratinllapa, Dyuspa Ispiritun paykunawan ki-
datin rikaran, chay Simonqa. Chaymi apustulkunata qillayta
arnir, kaynu niran:

—Chay pudirta qumayllapa, nuqapis makiykunata mayqanpa ananman ĉhuratiyqa, Dyuspa Santu Ispiritunwanna paykunaqa kananpaq nir.

20 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:

—Tayta Dyus pudirninta qumanchik chayta rantinashaykirayku, qillaynikiwan pulla chinqankillapa.

21 Qamqa mana ima dirichuyjunchu kanki nuqakuna rurashayllapata ruranaykipaqqa. Chaqa qampa shunquykiqami Dyuspaqqa mana allinchu.

22 Chaymi ashwan uchaykita dijar, Tayta Dyusman tikrakar mañakuy ichapis pirdunashunman chay mana allinta yarpushaykimantaqa.

23 Chaqa yaĉhayanimi shunquykipiqa kusata inbidyakayanki nir. Chaymi uchaykiqa prisu yupayna purichishuyan nir.

24 Chaynu Pedro nitinmi, Simonqa niran:

—Amitunchikman mañakupamayllapari. Chaqa manami munanichu chay nimashaykillapanulla imapis pasamanantaqa nir.

25 Chaymanta Pedruwan Juan, Dyuspa rimayninta yaĉhachikurllapanaqa, tikrakaranllapana Jerusalenman, Samariapa pwiblunkunapipis Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu ima.

Felipimi parlaran Etiopiamanta runawan

26 Chaymantaqami Dyuspa uk angelnin Felipiman rikarir niran:

—Sharir riy surlawman, Jerusalenman nanta rishaykinu Gaza pwiblukaman. Chay nanqami chunllaq lugarta pasan.

27 Chaymi Felipiqa sharir, riran. Riyarmi, nanpiqa rikaran Etiopía pwiblumanta uk runata. Payqami uk kusa karguyjun eunuco karan. Chay payllami gubyirna Candace shutiqpa imankunata rikaq. Chay runami risha karan Jerusalenman Tayta Dyusta aduraq.

28 Chaymanta qashan pwiblunman tikrakar, uk karritapi tasha riyaran, Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishan libruta liyiqnu.

29 Chaymi Dyuspa Ispiritun Felipitaqa niran:

—Rir qimikay wak karritaman nir.

30 Chaymanta Felipe chay karritaman qimikar chay runa, Isaiaspa librunta liyiqta uyaparqa, kaynu nir tapuran:

—¿Intrakankichu kay liyiyashaykitaqa? nir.

31 Chaynu taputinqa chay runaqa niran:

—¿Imanunari intrakashaq, mana mayqanpis intrachimatinqa? nir.

Chaymi Felipitaqa rugaran kaynu nir:

—Karritayman iqamur qichqaypi tay nir.
32 Nataq chay librupi liyiyashanqami kaynu niyaran:
“Imanutaq Uyshata wanuchitin,
millwanta rututinllapamapis uyarala,
chay yupaymi paypis mana imatapis rimaranchu.
33 Pinqaypaqta ruraranllapa.
Chaynulla mana llakiparchu, allin runa katinmapis uchacharanllapa.
Piru mayqanpis mana yarpuranchu ¿imanumi payqa maydiyaqa kanqa? nirqa.
Chaqa wanuchirna kay pachamanta ashuchiranllapa” nir.
34 Chaymi chay karguyjun runaqa tapuran Felipitaqa kaynu nir:
—Willamay-ari, ¿pipaqtaq rimayan kay Dyuspa rimaqninqa? ¿Payllapaqchu, manaqachu ukpaq?
35 Chaymanta Felipiqa chay runa liyiyashanpaq willar, intrachiran Jesuspaq: “Imanumi washamanchikllapa” nir.
36 Chayna parlar riyarllapaqa, uk lugar yakuyjun kaqta pasayarqa, chay karguyjun runaqa niran:
—Kaypi kan yaku. ¿Manachu nuqapis shutikuyman? nir.
[
37 Felipiqa niran:
—Tukuy shunquykiwan kriyitkiqami, puytini shutichishuyta.
Chaymi chay runaqa niran:
—Kriyinimi, Jesucristuqa Dyuspa Wamran nir.]
38 Chaymi karritanta yarachir, ishkantin ishkir, yaykuranllapa yakuman. Chaymi chaypina Felipiqa shutichiran eunucutaqa.
39 Chaymanta yakumanta lluqshitinllapaqa, Amitunchikpa Ispiritun Felipitaqa illaqmanta apatin, chay runaqa mana rikarannachu. Piru chaynumapis ashwan kusa aligrina riran.
40 Nataq Felipiqa Azoto pwiblupi rikariran. Chaymi pwiblun pwiblun riran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuqnu, Cesarea pwibluman ĉhanankaman.

9

Saulumi Amitunchikpina kriyiran

1-2 Chaykamanqa Saulo-shuypaqa mana shaykuq, rimapakur puriran, Amitunchikpi kriyiqkunata wanuchiyta yarpur. Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman rir mañakuran uk urdinta. Chaywanna Damasco pwibluman rir, tantakananllapa wasikunaman yaykur Jesuspi

kriyiqkunataqa tarir ullquta, warmita ima prisur Jerusalén pwibluman apamunanpaq.

3-4 Chaymanta, Damasco pwibluman rir ĉhayatinllapanaqa, nanpi illaqmanta kusala llipya intiru, syilumanta achkirachikamuran Saulo kayashanmanqa. Chaynu achkirachikamutinqa, pachaman ratar, uk rimayta uyaparan kaynu niqta: "¡Saulo, Saulo! ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?" nir.

5 Chaymi Sauluqa niran: "¿Mayqantaq kanki, Taytituy?"

Chay rimaqqami niran: "Nuqami Jesús kani, mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay. [Chaynu purirqami qamlla mana allintachu rurakayanki, imanuĉhi turumaqa yapukuyar, ikiman matqakur, rijapi ĉhachikarqa paylla nanachikun chay yupay".

6 Chaymi Sauluqa manchaysalla chukchukyayar, kaynu nir tapuran: "Taytituy, ¿imatataq ruranaypaq allin kanqa?" nir

Amitunchikqa niran:] "Sharir, riy Damasco pwibluman. Wakpimi willashunqallapa imatami ruranki nirmapis".

7 Chaynulla Sauluwan riqkunapis uyaparan chay rimaytaqa. Piru manami mayqantapis rikaranllapachu. Chaymi kusalata dispantakaranllapa.

8 Chaymanta, Sauluqa ratashanmanta sharir, manana rikakuyta puytiranchu. Chaymi pullan kaqkunaqa, makinmanta aysakurna, aparanllapa Damasco pwiblumanqa.

9 Chaypiqami kimsa diyatana karan mana chapakur; mana mikur, mana imatapis upyar imalamapischu.

10 Damasco pwiblupiqami taq Amitunchikpi kriyiq uk runa Ananías. Chaymi Amitunchikqa, rikapakuyninpi payman rikarir, kaynu niran: "¡Ananías!"

Payqa niran: "Kaypimi kani, Taytituy" nir.

11 Chaymi, Amitunchikqa niran: "Sharir, riy chay kalli Dirichu shutiqman. Chaypimi Judaspa wasinpi tapukuy uk runa Saulo shutiqpaq. Payqami Tarso pwiblumanta. Paymi Dyusman kusata mañakuyan.

12 Chaymi, rikapakuyninpi rikashusha wasiman ĉhar yaykur, makikikunata ananpi ĉhuratki qashan rikakuyan" nir.

13 Chaynu Amitunchik nitinmi, Ananiasqa niran: "Taytituy, kusa achka runakunami parlamashallapa paypaqqa, tukuy mana allinkunata Jerusalenpi qampi kriyiqkunata rurashanpaq.

14 Kananqami chay runaqa kay Damasco pwiblumanna shamusha, kurakunapa mantaqninkuna kaĉhamutin, qampi kriyiqkunata apar prisunanpaq" nir.

15 Chaynu nitinmapis, Amitunchikqa kaynu nir kaĉharan:
“Riy. Chaqa paytami akrasha kani nuqapaq rimar
yaĉhachinanpaq chay Israel runakunata, chaynulla mana
Israel runakunata, gubyirnunkunata ima.
16 Nuqami paytaqa intrachishaq, nuqapaq rimar
yaĉhachikurqa kusata qischakayanqa” nir.
17 Chaynu Amitunchik nitinqa, Ananiasqa riran, chay
maypiĉhi Saulo kayashanman. Chayman ĉharqa, wasiman
yaykur Saulupa ananpi makinkunata ĉhurar, niran:
—Kriyiq masiy Saulo, nanta shamuyatki Amitunchik
Jesús qamman rikariran chay paymi kaĉhamasha nawiki
rikakutinna, Santu Ispiritu qamwanna kananpaq nir.
18 Chayta nitinmi chay kutilla, Saulupa nawinmantaqa
pispa yupaylla wiqtikuna rataran. Chaymi qashan rikakurna
sharir shutikuran.
19 Chaymantaqa mikur kusa jwirsayjunna tikrakaran.
Chayna Jesucristupi kriyiqkunawanqa pullana taran Dam-
asco pwiblupiqa, ayka diyallataqa.

Saulumi Damascupi yaĉhachikuran

20 Chaymantami Sauluqa, Damasco pwiblupiqa Israel
runakunapa tantakananllapa wasikunapi yaĉhachikuran, “Je-
sucristuqa, Tayta Dyuspa Wamranmi” nir.
21 Chaynu yaĉhachikutinmi, tukuy chay uyakuqkunaqa dis-
pantakashalla ninakuqllapa: “¿Manachu kay runa Jerusalen-
piqa, Jesuspi kriyiqkunapa ikinpi puriq prisur ima qis-
chananpaq? ¿Manachu chaynu kar, kaymanpis shamuran
Jesuspi kriyiqkunata prisur, kurakunapa mantaqninman
qukunanpaq?” nir.
Chaynu nir imami, paykunapura parlaqllapa.
22 Piru chaynu ninakutinllapamapis, Sauluqa
mana mayqantapis mancharchu, kusata animakur
yaĉhachikuran: “Jesusmi, Dyus Akrashan Cristun chiqap
washamaqninchikllapaqa” nir. Chaynu nir yaĉhachikutinmi,
Damasco pwiblupi taq Israel runakunaqa alliplata
yarpupakuranllapa.
23 Chaymanta, ayka diyakuna pasatinnaqa, chay runaku-
naqa tantakar parlaranllapa Saulutaqa wanuchinanllapa-
paq.
24 Piru Sauluqami yaĉharan, tukuy unaq, tukuy tutashi chay
ĉhiqniqninkunaqa yarakuyan, chay pwiblumanta lluqshina
punkupi, pay yarquqta wanuchinanllapapaq nir.
25 Chaymi Jesucristupi kriyiqkunaqa Saulutaqa uk kanas-
taman itar, chay pwiblupa ridurninpi rumiwan llutakasha
pata kaq chaypa ananman iqachir, chaylata tuta waqtalaw-
man ishkichiranllapa.

Saulumi Jerusalenpi

26 Chaymanta Saulo, Jerusalén pwibluman ĉharqa, Jesucristupi kriyiqkunaman pullachakayta munaran. Piru payta kusata manchashanllaparayku mana kriyiranllapachu, “Jesucristupi kriyiyanqa” nirqa.

27 Nataq Bernabimi Saulutaqa aparan apustulkunaman. Chaymi apustulkunataqa parlaran, imanumi Sauluqa nanpi Amitunchikta rikatin, payqa parlaran, chaynulla imanumi yaĉhachikuran Amitunchik Jesuspaq Damasco pwiblupi, mana mayqantapis manchar imachu nir.

28 Chaynami Sauluqa Jerusalenpi kidar, paykunawanna puriran.

29 Chaynullami mana manchakur imachu Amitunchikpaq yaĉhachikuq, chay griego rimaq Israel runakunawan parlar, willanakur ima. Piru chay runakunaqami Saulutaqa wanuchiyta yarpuranllapa.

30 Chaymanta kriyiq masinkuna chayta yaĉharmi, Saulutaqa Cesarea pwibluman apar, paypa pwiblun Tarsumanna kaĉharanllapa.

31 Chaynami Judeapa, Galileapa, Samariapa pwiblunkunapi Jesucristupi kriyiqkunaqa kusa shumaqtana kawsaqllapa, mana qischakarnachu. Chaymi ashwan Amitunchik munashannulana kawsaqllapapis. Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, masna achkayaranllapapis.

Pedrumi Eneasta allicharan

32 Chay tyimpukunapimi Pedruqa, Jesucristupi kriyiqkunata watukur puriq. Chaymi Lida shutiq pwiblupi taqkunatapis riran watukuq.

33 Chayman ĉharqami, tarinakuran uk runa Eneas shutiqwan. Paymi mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kar, uchu añupaqna mantanlapi karan.

34 Paytami Pedruqa niran:

—Eneas, kananqami Jesucristo alliyachishunna. Chaymi sharir, mantaykita tantay nir.

Chaynu nitinmi, Eneasqa chay kutilla allinna shariran.

35 Chaymi, chay Lida pwiblupi, Sarón pwiblupi taqkunaqa, rikaran imanumi Eneas sharitinmapis. Chayta rikarmi, uchanllapakunata dijar, Jesucristupina kriyiranllapa.

Pedrumi Dorcasta kawsachimuran

36 Lida pwiblupa shipchanpimi kaq uk pwiblu Jope shutiq. Chaypimi karan uk warmi, Amitunchikpi kusata kriyiq. Paymi shutiq Tabita. Nataq, griego rimaypi-shuypaqa “Dorcas” nir. Chay warmisitaqami kusa allinkunata rurar, mana imayjunkunata yanapar ima kawsaq.

37 Chaymantami chay diyakunapiqa qishar wanuran.
Chaymi kwirpuntaqa paqachir ima aparanllapa wasipa
altun unakaqnin kwartuman chutarachiq.
38 Chaymi chay Lida pwiblupi Pedro katin, Dorcaspa kriyiq
masinkunaqa ishkay runata kaĉharanllapa, Pedruta kaynu
willananllapapaq: “Dorcas wanusha katin, kananllashi rinki
Jopiman, ama tardarchu” nir.
39 Chaymi Pedruqa paykunawan riran. Chaymanta
ĉhatinqa, aparanllapa Dorcas chutarayashanman. Chaypimi
achka byuda warmikuna, Dorcaspa ridurninman
tantakasha, kusata waqayaranllapa. Chaynu waqarllapami,
Pedrutaqa uknin uknin rikachiranllapa, manaraq wanuyar
raĉhpanta rurashankunata ima.
40 Chayna Pedruqa, chay ruripi kaqkunataqa tukuyta waq-
taman urqur, payqa qunqurikur Dyusman mañakuran. Chay-
mantaqa chay wanushata chapar, niran:
—Tabita, shariy, nir.
Chaynu nitinmi, chay warmisitaqa chay kutilla, nawinku-
nata chapakuchiran. Chayna Pedruta rikarqa, das taran.
41 Chaymanta, Pedruqa makinmanta chutar sharichir,
kriyiq masinkunata, byuda warmikunata qayar, Dorcastaqa
kawsaqtana paykunapa naypanman apamuran.
42 Chaymi chayta Jope pwiblupi yaĉharllapaqa, kusala achka
kriyiranllapa Amitunchikpiqa.
43 Pedrupismi, achka diyakunata Jope pwiblupiqa kidaran,
uk runa Simón shutiqpa wasinpi. Simonqami qarata blan-
duchar trabajaq.

10

Pedrumi Corneliuwan

1 Nataq Cesarea pwiblupimi taq uk runa Cornelio shutiq.
Paymi uk kwartil Italiano shutiqmanta suldadukunapa uk
mantaqnin karan.
2 Payqami mana Israel runa karmapis tukuy chay was-
inpi ayllun taqkunawan Dyusta allipta kasur, aduraqllapa.
Chaynu karmi, qillaynin kaqkunamatapis, Israel runa minis-
tiqkunata qur yanapaq. Chaynulla waran waran Taytanchik
Dyusman mañakuq.
3 Chaymi uk diyaqa tardi, alas tris yupayna katin, Cor-
neliuqa rikapakuyninpi Dyuspa angelninta rikaran. Chaymi
Dyuspa angelninqa pay kashanman yaykur, kaynu niqta
uyaparan: “¡Cornelio!” nir.
4 Chaymi, Corneliuqa angelta kusata chapar manchakur,
tapuran: “¿Imatataq munanki, Taytituy?” nir.

Angelqa niran: “Tayta Dyusmi uyashusha, payman mañakutki. Chaynulla, mana imayjunkunata yanapatkipis, shumaqta rikashusha.

5 Kananlla Jope pwibluman kaĉhakuy apamunanllapapaq uk runa Simón shutiqta. Paytami ninllapapis Pedro nir.

6 Payqami tukayun Simón, qarata blanduchar trabajan chaypa wasin, mar yakupa manyanlapi, chaypi tayan. [Chaymi shamurqa imata ruranaykipaqpis willashunqa]”.

7 Chaynu ángel parlar ritinnaqa, Corneliuqa uk suldadunta, chaynulla ishkay sirbikuqninta qayamuran. Chay suldadunqami Dyuspi kusata kriyiq. Chaynulla pay Corneliutapis kusata kasuq. Chaynu katinmi Corneliuqa chay suldadunpaq kusata yarpuq.

8 Qayamur paykunata chay rikashanta manyaqla parlarqa, kaĉharan Jope pwibluman.

9 Allaqninqa yaqqana Jopiman ĉhayatinllapa, alas dusi yupaynaqa Pedruqa iqaran wasipa ananman, Dyusman mañakunanpaq.

10 Payqari kusata mallaqnar, mikunayaran. Chaymanta mikunanta kamakachinanllapakamanqa, rikapakuyninpi rikaran syilu kiĉhakaqta.

11 Chaynu syilu kiĉhakatinqa unaqmanta ishkimuyaran uk atun pullu kada manyankunamanta watakasha.

12 Chay pullu watakashapa rurinpiqa karan tukuy riqchaq mana mikuypaq animalkuna, kwatru ĉhakiyjun animalkuna, largu kurukuna, pariq kurukuna ima.

13 Chay rikapakuyninpi uyaparanpis syilumanta kaynu niqta: “Pedro, sharir wanuchir, mikuy” nir.

14 Piru Pedruqa niran: “Mana Taytituy. Chaqa chay riqchaq mana mikuypaq animalkunataqa mana mikushachu kani maydiyapis” nir.

15 Chaynu nitinqa, qashan chay rimaqqa niran: “Tayta Dyus tukuy imatapis ‘Allin’ nishantaqa, ama ‘Mana allin’ niychu qamqa” nir.

16 Chaynullamiri kimsa kuti willaran. Chaymantaqa qashan tikrakaranna syiluman chay pulluqa. *

17 Pedruqa kusata yaĉhayta munaran chay riqchaq rikapakushanpaq, ¿imataq kanqa chayqa? nir. Chaypaq kusata yarpupakunankaman, Cornelio kaĉhashan runakunaqa ĉharanna Simonpa wasinmanqa, Pedrupaq tapukur.

---

* **10:16** Dyus, Pedruta kay rikachishanpaqmi intrachinayaran, mayqan runapis Dyuspi kriyiq kar, maylawmanta karpis, chaylla Dyuspaqqa. Mana ukman ukmanchu nir.

18 Chay wasiman ĉharnaqa kusa jwirtita rimar tapukuranllapa:

—¿Kaypichu Pedro ninllapa Simón shutiq runa tan? nir.

19 Pedruqari chay riqchaq rikapakuyninpaq yarpuyatinlla, Dyuspa Santu Ispiritunqa niran: “Chapay. Kimsa runakuna maskashuyan.

20 Sharir, ishkir paykunawan riy ama imapaqpis yarpupakurchu. Nuqami chay runakunataqa kaĉhamusha kani qamman shamunanllapapaq” nir.

21 Chaymi Pedruqa wasipa ananmanta ishkimur, Cornelio kaĉhashan runakunataqa niran:

—Nuqami kani Simón Pedruqa. ¿Imalapaqtaq shamushaykillapa? nir.

22 Paykunaqa niranllapa:

—Nuqakunami shamunillapa suldadukunapa kapitannin Cornelio kaĉhamatinllapa. Paymi allipta Dyuspi kriyin. Chaymi Israel runakunapis paytaqa kusata rispitanllapa, munanllapa ima. Pay Corneliumi kaĉhamashallapa paypa wasinman rir willatki uyakushunanpaq. Chaqa payqa nimaranllapa Dyuspa angelninshi willasha, qam rir wasinpi willatki uyakushunanpaq nir.

23 Chaynu nitinllapaqami, Pedruqa samachiran wasin ruriman. Chaypimi pullana chay tutaqa kidaranllapa. Chaymanta allaqninqa paykunawan pullalla riranllapa. Chaynulla wakin chay Jope pwiblupi, Dyuspi kriyiqkunapis pullan yapar riran Pedrutaqa.

24 Jope pwiblumanta lluqshirqa, allaqninraq Cesarea pwiblumanqa ĉharanllapa. Ĉhatinllapaqa, Corneliuqa ayllunkunawan amigunkunawan tantakasha, Pedrutaqa yarayasha karanllapa.

25 Pedro ĉhatinqa, Corneliuqa lluqshiran tariq, naypanpi qunqurikur aduranpaq.

26 Piru mana chayta munarchu kaynu nir sharichiran:

—Shariy taytituy. Nuqapismi qam yupay runala kani nir.

27 Chaynu paywan parlaqnu riyar wasinman yaykurqa, chay wasi ruripiqa achka runa tantakashata tariran.

28 Chaymantami Pedruqa tukuyta chaypi kaqkunataqa niran:

—Qamkunaqami yaĉhankillapa nuqakunapa kustumriyllapata. Israel runakuna katiyllapa kustumriyllapaqami intrachimanllapa: Ama uklawmanta runakunawanqa tantakanayllapapaqchu, ama wasinmanmapis yaykunayllapapaq imachu. Piru Tayta Dyusmi yaĉhachimasha amashi pitapis nishaqchu: ‘Mana watukuypaqchu, mana allinchu ima’ nirqa.

29 Chayraykumi qayachimatkillapaqa, utqaylla shamusha
kani, mana imapaqpis ukmanta yarpur imachu. Chaymi
yaĉhayta munanina ¿imalapaqtaq qayachimashaykillapa
kanqa? nirmapis.
30 Chaymi Corneliuqa niran:
—Kananwanqa kwatru diyana, kay uras yupay nuqaqa
kay wasiypi ayunar, Dyusman mañakuyaray. Chaykamanmi,
naypaypi uk runa allipla yuraq intiru raĉhpayjun rikariran.
Chaymi nimaran:
31 'Cornelio, Dyusman mañakutkimi, payqa uyapashusha.
Chaynulla, mana imayjunkunata yanapatkipis payqa shu-
maqta rikashusha.
32 Kaĉhay runakunata Jope pwibluman Simonta, Pedro nin-
llapa chayta apamunanllapapaq. Mar yakupa manyanpimi
chay tukayun qarata blanduchar trabajaqpa wasinpi tayan'
nir.
33 "Chaynu nimatinmi, utqaylla kaĉhakuray shamu-
naykipaq. Qamqami mana ima mana allinkunataqa
yarpurchu, ashwan utqaylla shamushayki. Kanan-
shuypaqari tukuyla, kaypi kanchikllapa, Dyuspa naypanpi.
Chaymi kusata uyakushuyta munanillapa, tukuy imata
Amitunchik willashusha nuqakunata willamanaykillapapaq
chayta rimatki" nir.

Pedrumi Corneliupa wasinpi rimaran

34 Chaymantami Pedruqa paykunata niran:
—Kananqami allita intrakanina, chiqaptami Dyusqa
mana ukmanta ukmantachu rikamanchik maylawmanta
kashamapis nir.
35 Ashwanmi maylaw nasyunmanta, ima ayllumanta
karmapis payta kasusha, allinkunata rurashaqa, kusa
munashan wamranpaqna riqsimanchik.
36 Nuqakuna Israel runakunatami willamashallapa,
tukuypa Amun Jesusrayku, imanumi Dyuswanqa shumaqta
kawsanayllapapaq nir.
37 "Qamkunaqami allita yaĉhankillapa Israel pwiblupi
pasashantaqa. Naypaqtaqami Dyusninchikqa akraran
Shutichikuq Juanta, Amitunchik Jesuspaq allita
yaĉhachikunanpaq.
38 Chaynulla yaĉhankillapapis, Taytanchik Dyus
Nazaretmanta Jesusta Santu Ispiritunta, pudirninta
qushanpaqmapis. Chaynu karmi Jesusqa allinkunalata
rurar, runakunata dyablu qischatinmapis washaran, Dyus
pullan katin nir imami yaĉhankillapa.
39 Chaqa nuqakunami rikasha kanillapa Jesús tukuy
imata Jerusalenpi, Judeapa pwiblunkunapi ima rurashanta,

chaynulla kruspi klabar wanuchishanllapamatapis. Chaymi nuqakunaqa tukuy chaykunapaqqa tistigu kanillapa.

40 Piru Dyus, kimsa diyamanta kawsachimutinmi, nuqakunaman rikariran.

41 Manami tukuyla runakunamanchu rikarimuran. Ashwanmi Dyus nuqakunata tistigukuna kanayllapapaq akramashanllapakunalaman rikariran. Chaqa kawsamutinqami, paywan mikurayllapa, upyarayllapa ima.

42 “Chaymantami payqa kaĉhamaranllapa, rir tukuyta intrachinayllapapaq: ‘Dyusmi, Jesustaqa kaĉhamusha wanuqkunata, kawsaqkunata allita rikar yaĉhananpaq’ nir.

43 Chaqa Dyuspa tukuy rimaqninkunami Jesuspaq kaynu nisha kayaq: ‘Tukuy paypi kriyitinllapashi tukuy uchankunamanta payqa pirdunayanqa’ nir”.

Mana Israel runakunamanmi Santu Ispiritu shamuran

44 Pedro chaynu yaĉhachikuyatinmi, tukuy chay uyakuqkunamanqa Dyuspa Santu Ispiritun shamuran.

45-46 Chaymi Santu Ispiritu uyakuqkunaman shamutinqa, Israelmanta kriyiq runakuna Pedruwan ĉhasha karan chaykunaqa, alliplata dispantakaranllapa. Chaqa chay uyakuqkunaqa ukman rimaykunapi Dyusta alabaqta uyaparanllapa. Chaymi yarpuranllapa: ¿Imanutaq Dyusninchikqa mana Israel runakunatapis Santu Ispiritunta qun? nir.

47 Chaymi Pedruqa niran:

—Nuqanchikkunata yupaylla kay runakunatapis Dyusninchik Santu Ispiritunta qusha katinqa, ¿ama shutikuychu niytachu puytinchik? nir.

48 Chaynu nirnaqa kaĉhakuran Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikunanllapapaq. † Chaymanta shutikurnaqa, Pedruta kusata rugaranllapa ayka diyallataqa paykunawan kidananllapapaq nir.

11

Pedrumi kriyiqkunata willaran imata rurashanpaq

1 Apustulkuna, chaynulla Judea pwiblukunapi Jesuspi kriyiq runakunapis uyaparanllapana, “Chay mana Israel runa kaqkunapis, Dyusninchikpa shumaq rimayninpi kriyishallapana” nir.

2 Chaymi Jerusalén pwibluman qashan Pedro ĉhatinnaqa wakin Israelmanta kriyiqkunaqa, paywan willanakuranllapa. Chaqa paykunaqa yarpuqllapa, mayqanpis Jesuspi

† **10:48** Amitunchik Jesuspa shutinpina shutikuranllapa nirqami intrachimanchik, paymi uchanchikmanta washamanchik nir kriyir shutikunchik nir.

kriyiq karmapis, paykunapa kustumrintapis ruranallapa-
paq nir.
3 Chaymi Pedrutaqa tapuranllapa kaynu nir:

—¿Imapaqtaq rirayki chay kustumrinchikta mana ruranl-
lapachu chaykunapa wasinmanqa? Chaynulla ¿imapaqtaq
paykunawan pulla mikushayki ima? nir.

4 Chaynu taputinllapami, Pedruqa manyaqmanta parlaran
tukuy ima pasashankunata, kaynu nir:

5 —Nuqaqa Jope pwiblupi karay. Chaypi kar Dyus-
man mañakuyarmi, rikapakuyniypi rikaray syilumanta uk
atun pullu kada manyankunamanta watakasha nuqaman
ishkimuqta.
6 Chaymi, chaypa rurinman chapakurqa rikaray mana
mikuypaq kwatru ĉhakiyjun animalkunata, utiq kurukunata,
largu kurukunata, pariq kurukunata ima.
7 Chaynullami uyaparaypis syilumanta kaynu nimaqta:
‘Pedro sharir wanuchir mikuy’ nir.

8 “Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: ‘Mana Taytituy.
Chaqa chay riqchaq mana mikuypaq animalkunataqa mana
mikushachu kani maydiyapis’ nir.

9 “Chaynu nitiyqa, chay syilumanta willamaqqa qashan
nimaran: ‘Tayta Dyus tukuy imatapis “Allin” nishantaqa,
ama “Mana allin” niychu qamqa’ nir.
10 Chaynullamiri kimsa kuti willamaran. Chaymantaqa
chay pulluqa qashan tikrakaranna syiluman.

11 “Chay kutillami, chay wasi kayashaymanqa ĉharan
kimsa mana Israel runakuna. Paykunataqami, Cesarea
pwiblumanta kaĉhasha karanllapa nuqata apamananllapa-
paq.
12 Chaymi, Dyusninchikpa Santu Ispiritun nimaran payku-
nawan rinaypaq, ama ukmanta yarpurlamapischu. Pullaymi
riran kay saysi ukninchikkunapis. Tukuy paykunawanmi
yaykurayllapa chay runapa wasinmanqa.
13 Chaymi chay runaqa parlamaranllapa imanushi uk ángel
wasinman yaykur kaynu willaran nir: ‘Jope pwibluman
kaĉhakuy apamunanpaq uk runa Simón shutiqta, chay Pedro
ninllapa chayta.
14 Pay shamurmi willashunqa, imanumi qam, chaynulla
tukuy aylluykikunamapis washakankillapa’ nir.

15 “Chaymi, paykunata yaĉhachiyatiyqa, Dyuspa Santu Ispir-
itunqa paykunaman shamuran, imanutaq uk kuti shamuran
nuqanchikkunaman chaynulla.
16 Chaymi chaymantaqa yarpuray Amitunchik nishanta.
Chaqa niqmi: ‘Chiqaptami Shutichikuq Juanqa yakulawan

shutichikuran. Piru Dyusqami qamkunataqa Santu Ispiritunwan shutichishunqallapa' nir.
17 Chaymi paykunatapis, Amitunchik Jesucristupi kriyishanrayku, Taytanchik Dyus nuqanchikkunata yupay, Santu Ispiritunta qutinqa, ¿pitaq nuqaqa kani Dyusninchikta willanaypaq 'Ama paykunataqa Santu Ispirituykitaqa quychu' nirqa?"
18 Chaynu Pedro nitin, Jerusalenmanta kriyiqkuna uyaparqa uyarala kidar, ashwan Dyusninchikta alabaran kaynu nir:
"Dyusninchikqami chay mana Israel runakunatapis yanapashana, uchankunata dijar paymanna tikrakananllapapaq. ¡Chaynuqami paykunapis tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa!"

Antioquiapi punta kriyiqkuna

19 Estebanta wanuchishallapana karqa, wakin kriyiqkunapa ikinpi puriran qischananpaq chay kuntraqninkunaqa. Chaymi wakin kriyiqkunaqa alsakar riranllapa, Fenicia, Chipre pwiblukunaman, chaynulla Antioquía pwiblumanpis. Chay pwiblukunapiqa Amitunchik Jesuspaq yaĉhachiqllapa Israel runa masinkunalata. Nataq, wakinkunata-shuypaqa mana yaĉhachiranllapachu.
20 Chaymantaqa ashwan, Chiprimanta, Cirene pwiblumanta shamuranllapa Antioquía pwibluman. Chaypiqami paykunaqa Jesuspa shumaq rimayninta yaĉhachiran tukuy chay wakin mana Israel runakunatapis.
21 Amitunchik paykunata yanapatinmi yaĉhachikutinllapaqa, achka runakuna unay mana allin rurayninkunata dijar, Amitunchikpina kriyiranllapa.
22 Jerusalenpi kriyiqkuna "Antioquiapi mana Israel runakuna kusata kriyinllapa" nir uyaparqa, Bernabita kaĉharanllapa, rir rikananpaq.
23 Chaymi, Bernabé ĉharqa rikaran, Dyusninchik imanu bindisir paykunata yanapashanmatapis. Chaymi payqa alliplata aligriyaran. Chaynulla paykunataqa kusata kunsijaran, ama imatapis yarpurchu, tukuy shunqunwan shumaqta Amitunchikta kasunanllapapaq.
24 Chaqa payqami kusala bwinu, chaynulla Amitunchikpi kusalata kriyiq karmi, Dyuspa Santu Ispiritunwan karanpis. Chaymi yaĉhachikutinqa, achka runakuna Amitunchikpi kriyir masna achkayaranllapa.
25 Chaymantami Bernabiqa riran Tarso shutiq pwibluman, Sauluta maskaq.
26 Chaymi tarirqa, aparan Antioquiaman. Chaypiqami paykunaqa uk añuta, Jesucristupi kriyiqkunawan

taran, achka runakunata yaĉhachir. Chay Antioquiapi yaĉhachikushanmanta-pachami Jesucristupi kriyiqkunataqa cristianukuna nir riqsiranllapa.

27 Chay tyimpukunapimi Dyuspa wakin rimaqninkuna, Jerusalenmanta riran Antioquiaman.

28 Paykunapa ukninmi shutiran Agabo. Paymi kriyiq masinkunapa ĉhaypinpi shar, Santu Ispiritu rimachitin, niran: “Tukuy intirupimi mallaq tyimpu kanqa” nir. Chay nishanqami chiqapta karan, chay Romapa gubyirnun Claudio mantakuyashan tyimpunpi.

29-30 Chaynu mallaq tyimpu katinmi, Antioquiamanta kriyiqkunaqa, puytishanllapata qillayta tantar kaĉharanllapa chay Judea pwiblukunapi kriyiqkunamanqa. Chay tantashanllapataqa Bernabiwan Saulo aparanllapa chay Judeapi kriyiqkunapa rikaqninkunata qutin, chay paykunana qunanllapapaq chay ministiqkunataqa.

12

Santiaguta wanuchir Pedruta karsilaranllapa

1 Chay tyimpukunapi gubyirnu Herodesqa, qallariran Jesucristupi wakin kriyiqkunataqa kusata qischaq.

2 Chaymi kaĉhakuran Juanpa uknin Santiaguta ispadawan wanuchinanllapapaq.

3 Chaynu Santiaguta wanuchishanpaqmi Israel runakunaqa kusa shumaqta yarpuranllapa. Chayraykumi Herodesqa kaĉhakuran Pedrutapis aypar karsilananllapapaq. Chaykunataqami Herodesqa ruraran Pascua fyistapi tantakunata mana libadurayjuntachu mikunchik chay diyakunapi.

4 Chaqa payqari yarpuran, Pascua fyista pasatin, Pedrutaqa tukuy runakunapa naypanman apatin, rikar yaĉhatinllapa wanuchinanpaq nir. Pedro karsilpi katinqami kuytayaranllapa dyisi-saysi (16) suldadukuna, kwatru kwatru turnanakur ima.

5 Chaynumiri Pedrutaqa karsilpiqa suldadukuna allita kuytayaranllapa ama lluqshinanpaq. Piru kriyiq masinkunaqami mana shaykuq mañakuyaranllapa Dyusman, Pedrupaqqa.

Pedrutami uk ángel karsilmanta lluqshichiran

6 Herodes, runakunapa naypanman apananpaq diya quyapachanqa, Pedruqa punuyaran ishkay suldadukunapa ĉhaypinpi, ishkay kadinakunawan alli watakasha. Nataq wakin suldadukuna-shuypaqa karsilpa punkunpi kuytakuyaranllapa.

7 Chaymantami illaqmanta Amitunchikpa uk angelnin
chaypi rikaritin, kusa llipya intiru karsilqa tikrakaran.
Chaymi angelqa Pedrutaqa qichqanmanta kumsar rikĉhachir
kaynu niran:
—Utqar shariy, kananlla nir.
Chaynu nitinqa chay kutilla, Pedrupa makinmanta kadi-
nakunaqa rataran pachaman.
8 Chaymi angelqa Pedrutaqa niran:
—Allita waĉhkakur, llanqikita llanqikuy nir.
Chaynumiri Pedruqa ruraran. Chaymi angelqa qashan
niran:
—Qataykita qatakur, nuqapa ikiyta shamuy nir.
9 Chaynu nitinqami Pedruqa angelpa ikinta riran, ángel ru-
rayashanqachu chiqap kanqa, manaqachu mana nirmapis,
mana yaĉharchu. Ashwan paytaqa yarpuchiyaran yanqa
musquyninlapi rikaq yupay.
10 Chaynu yarpuyarmapis Pedruqa angelwanqa naypaq
kuytakuq suldadukunapa ĉhaypinta pasaran. Chaynulla
mas riyarqa uk suldadukunatapis pasaranna. Chaymanta
mas naypaqman riyarllapaqa ashwan ĉharanllapana kar-
silpa waqta lluqshina jyirru punkunmanpis. Chaymi chay
punkuqa paylla kiĉhakaran. Chaynami, lluqshir ishkantin
riyatinllapaqa, wakaqpina karqa, angelqa paylatana dijaran
Pedrutaqa.
11 Chaymi Pedruqa chaypiraq kwintata qukar niran:
“Kanan-shuypaqa Amituyqa chiqapta, angelninta
kaĉhamusha washamananpaq Herodesmanta, chaynulla
Israel runakuna tukuy imata ruramananpaq kashanman-
matapis” nir.
12 Chaynu kwintata qukarnaqa, Pedruqa riran Juanpa ma-
man Mariapa wasinman. Kay Juantami Marcos niqllapapis.
Chaypimi kusa achka kriyiq masinkuna tantakasha, Dyus-
man mañakuyaranllapa.
13 Chay wasiman ĉharnaqami, waqta yaykuna punkumanta
takakur qayakuran. Chaymi, uk warmi wamra Rode shutiq,
punkumanta qayakuqta uyaparqa kallparan rikaq.
14 Chaymanta, rimayninmanta Pedrutaqa riqsiran.
Chaymi chay warmi wamraqa kusata aligriyar, punkuta
mana kiĉharchu ruriman kallparan wakinkunata willaq,
Pedrumi chay punkupi qayakuyan nir.
15 Chaymi paykunaqa niranllapa:
—Yaruyashayki kanqa nir.
Chaynu nitinllapamapis, wamraqa niran:
—Chiqaptami pay nir.
Chaynu nitinmapis, paykunaqa niranllapa:

—Manami Pedruchu kanqa. Ashwanmi angelnin kanqa nir.
16 Chaynu ninanllapakamanqa, qayakuyaran Pedruqa.
Chaymi rir punkuta kiĉhar, Pedruta rikarqa alliplata dispan-
takaranllapa.
17 Piru, Pedruqa makinlawan willaran uyarananllapapaq.
Chayna paykunataqa parlaran imanushi, Tayta Dyusqa kar-
silmanta urquran nirmapis. Chaynullami niranpis:
—Kay nishushayllapatami, parlankillapa Santiaguta, *
chaynulla kriyiq ukninchikkunatapis nir.
Chaynu nirqa, chay kayashanmanta yarqur riran uklaw-
tana.
18 Achkiyatinnaqa, chay suldadukuna-shuypaqa mana
imanu tukushaq nirpis yaĉharanllapachu. Chaqa paykunaqari
mana yaĉharanchu maytataq Pedruqa risha nirmapis.
19 Chaymanta, Herodesqa kaĉhakuran Pedruta maskanan-
llapapaq. Piru mana tariyta puytitinllapanaqa, chay kuy-
takuqkunata uchachar, Herodesqa mantakuran wanuchi-
nanllapapaq.
Chaymantami Herodesqa Judeamanta lluqshir, riran Ce-
sareamanna taq.

Herodesmi wanuranna

20 Chaypi katinmi Tiro, Sidón pwiblukunapi taqkunaqa
Herodesmanqa rinanpaq yarpuranllapa: Herodesqa,
alliplata piñakusha nuqanchikkunawanqa. Rir
shumaqchanakushunllapa paywan. Chaqa paypa
pwiblunmanta mikunanchikta rantimunchik nir. Chaynu
rinanllapapaqqa, naypaqtaqa amiguta ayparanllapa,
Herodespa uk kusa yanapaqnin Blasto shutiq runawan.
Payraykumi, Herodeswanqa shumaqchanakuranllapa.
21 Chaymi, Herodesqa uk diyapi paywan pulla tantakar
parlananllapapaq niran. Chay diya ĉhamutinqa, payqa kusa
shumaqta mudakur mantakunan samananpi tar, kusa shu-
maqta rimaran.
22 Chaymantami chay uyakuqkunaqa, kusa jwirtita rimar,
niqllapa:
—¡Kay rimaqqami dyus, mana yanqa runalachu! nir.
23 Chayta nitinllapaqa, Herodesqa Dyusta mana alabarchu,
ashwan payna dyusnu kusa puytiq tukuran. Chaymi Ami-
tunchikpa angelninqa kusa saqra nanayta Herodesman
kaĉhamutin, limpu kurur tukukar wanuran.
24 Piru ashwan kriyiqkuna-shuypaqa Amitunchikpaq ri-
matinllapa, shikwakaran chay rimashankunaqa. Chaymi,
tukuy uklaw pachakunapipis yaĉharanllapana Amitunchikpa
rimayninpaqqa.

---

* **12:17** Kay Santiagutami “Jacobo” niqllapapis.

25 Chaymanta Bernabiwan Saulo Jerusalenpi qillayta apustulkunata qushana karqa tikrakamuranllapana Antioquiaman. Piru Marcos ninllapa chay Juanta aparmi shamuranllapa.

13

Bernabiwan Saulutami akraranllapa yaĉhachikunanpaq

1 Antioquía pwiblupi kriyiqkunamantaqami karan Dyuspa rimaqninkuna, chaynulla yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqami karan Bernabé, Simón, Lucio, Manaén, Saulo ima. Chay Simontami niqllapapis, "Yana Runa" nir. Lucioshuypaqa Cirene pwiblumanta karan. Nataq Manaénshuypaqa, Galileapa gubyirnun Herodespa pullan kriyakasha karan.

2 Uk diyapimi paykunaqa ayunupi kar Dyusta adurayatinllapaqa, Dyuspa Santu Ispiritun kaynu niran: "Bernabiwan Sauluta, akrayllapa. Chaqa nuqami paykunataqa akrasha kani yaĉhachikunanpaq" nir.

3 Chaymi chaypi kaqkunaqa ayunar, Dyusman mañakushana karqa, Bernabipa, Saulupa ananman makinllapata ĉhurar, kaĉharanllapana.

Bernabiwan Saulumi Chipripi yaĉhachikuranllapa

4 Bernabiwan Sauluta, Dyuspa Santu Ispiritun apatinmi, riranllapa Seleucia pwibluman. Chaymantaqa, yaku karrupina riranllapa uk lugar yaku ĉhaypilapi Chipre shutiq chayman.

5 Chay Chipre lugarllapi Salamina shutiq pwibluman ĉharqa, Israel runakunapa tantakananllapa wasikunapi, yaĉhachikuranllapa Dyuspa shumaq rimaynintaqa. Juanpis * paykunata yanapar pullanllapa riyaran.

6 Chay Chipripa tukuy pwiblunkunapimi puriranllapa yaĉhachikurqa. Chaynu rirmi Pafos shutiq pwiblukaman ĉharanllapa. Chay pwiblupimi tariranllapa Israelmanta uk bruju Barjesús shutiqta. Chay brujuqami Dyusninchikpaq rimaq tukuqla.

7 Chay brujuqami, Sergio Paulo shutiq gubirnadurwan amigu karan. Chaqa chay gubirnadurmi kusala yaĉhaq runa kaq. Chaymantaqa kaĉhakuran Bernabiwan Sauluta qayamunanllapapaq. Chaqa paymi kusata uyakunaran Dyuspa shumaq rimaynintaqa.

8 Piru chay bruju Barjesús, griego rimaypi Elimas shutiqqami, apustulkunapa kuntran ĉhurakaran, gubirnadurqa ama kriyinanpaq Dyuspaq yaĉhachikutinllapaqa.

---

* **13:5** Kay Juantami "Marcos" niqllapapis. Rikashun Hechos 12.12; 15.37,39.

9 Chaymi Saulo, griego rimaypi Pablo shutiqqa, Dyuspa
Santu Ispiritunwan kar, chay brujutaqa kusata chapar niran:
10 —¡Kusa llulla, mana allinkunata yarpuq runa, dyablupa
wamran, tukuy allin kaqkunapa kuntran! ¿Imapaqtaq Dyus
yaĉhachikushanta dañayta munanki?
11 Chayta ruranashaykiraykumi Dyusqa kananqa kasti-
gashuyan. Chaymi kananmanta-pacha syigu kidarna, ayka
diyallataqa rupay achkirachikuqlamatapis mana rikanki-
nachu nir.
Chaynu nitinlami chay brujupa nawinqa tutaparaq in-
tiruna kidaran. Chaymi manana rikakuyta puytir, uk runata
maskayaran aysakur purichinanpaq.
12 Tukuy chayta rikar, chaynulla Saulo yaĉhachikushanta
uyakur kusalata dispantakarmi gubirnadurqa Ami-
tunchikpa shumaq rimayninpi kriyiranna.

Pabluwan Bernabimi Pisidiaman riranllapa

13 Pafos pwiblumantami Pabluqa, pullan puriqkunawan
riranllapa uk yaku karrupi Perge pwibluman. Chay pwib-
lumi, Panfilia shutiq lugarpi kaq. Piru Juanqami chaypi
wakinninkunata dijar, Jerusalenman tikrakamuran.
14 Nataq wakinninkuna-shuypaqa, chay Pergimanta
lluqshir, riranllapa Pisidiapa yatan Antioquía pwibluman.
Chaypimi samana diyapi Israel runakunapa tantakananllapa
wasiman yaykur, samaranllapa.
15 Chaymanta, Dyus nitin Moisés iskribishanta, chaynulla
Dyuspa rimaqninkuna iskribishanta liyitinllapa imaqa, chay
wasipa mantakuqninkunaqa kaynu niran:
—Ukniy masiykuna, runakunata animachinaykillapapaq
imata rimanayarllapaqa, kananlla rimayllapa nir.
16 Chaynu nitinllapami, Pablo sharir makinlawan runaku-
nataqa upallachir, kaynu niran:
—Pwibluymanta runa masiykuna, chaynulla uklawmanta
qamkuna, Dyusta manchar kasuqkunapis, uyakumayllapa
kayta willashutiyllapa:
17 Dyusninchikllapami, unay rukunchikkunata akraran
paypaqna kananllapapaq. Chay rukunchikkunapaqqa
kaynu karan: Egipto pwiblupi furastiru yupay
tayarllapamapis, alliplata achkayaranllapa Dyusninchik
akrashan katin. Piru chaymantami chay pwiblumantaqa
lluqshichimuran paypa pudirninwan.
18 Chaynu lluqshichimurmi, chunllaq lugarkunaman apar
kwarinta añuta kuytaran imanu tukur tatinllapamapis.
19 Chaynulla, Canaán shutiq lugarpi, syiti atun pwiblupi
taqkunata limpu wanuchir tukchiran, chay wanushapa
pachankunataqa rukunchikkunatana qunanpaq.

20 Tukuy kay pasashankunaqa kwatru-syintus sinkwinta
(450) añumata kaq kasha kanqa.
“Chaymantami, rukunchikkunataqa quranllapa puytiq
runakuna rikananllapapaq, Dyusninchikpa rimaqnin
Samuelpa tyimpunkaman.
21 Piru rukunchikkunaqami Dyusta mañaranllapa gubyir-
nunllapata numrananpaq. Chaymi Dyusqa munashanllap-
ata rurar, numraran Saúl mantakunanpaq. Saulqami, Ben-
jaminpa ayllunmanta, Cispa wamran karan.
“Chaymantami kwarinta añuta yupay mantakushana kat-
inqa,
22 Dyusqa, Saulta kargunmanta urqur, Davidtana num-
raran, gubyirnu kananpaqqa. Paypaqmi Dyusqa niran: Uk
allipla allin runatami tarisha kani. Paymi imata ruray ni-
tiypis, ruran. Payqami Isaipa wamran David.
23 Chaqa Davidpa ayllunllamantami karan Jesuspis. Pay-
tami Tayta Dyusqa kaĉhamuran washamanallapapaq, imanu-
taq arnimashanchikllapa karan chay kumplikananpaqqa.
24 Chaymi manaraq Jesús shamuyatinqa, Shutichikuq
Juanqa tukuy Israel runakunataqa kaynu niq: Uchaykillap-
ata dijar, Dyusmanna tikrakar shutikuyllapa nir.
25 Chaymanta Juanpa wanunan tyimpu shipchamuyatin-
naqa, kaynu niran: ‘Nuqaqa manami Dyus arnishushanllapa
runapaq yarpuyankillapa chay paychu kani. Payqami
chaymantaraq shamunqa. Chaymi paypaqqa nuqaqa
mana sirbinichu uk sirbikuq yupay llanqinpa watunta
kaĉhanaylapaqmapis’ nir”.
26 Chaynullami Pabluqa niranpis:
“Abrahampa ayllunmanta ukniykuna, qamkuna uklaw
nasyunkunamanta Dyusta kasuqkunatapis nishunillapa:
Dyuspa shumaq rimaynin washamanallapapaq chayqami
tukuy nuqanchikkunapaq.
27 Chaqa, Jerusalenpi taqkuna, chay mantakuqkuna imaqa,
Jesusta mana riqsir, mana kwintacharanllapachu. Chaynul-
lami Dyuspa rimaqninkuna Jesuspaq iskribishanllapata,
samana diyakunapi liyirmapis, mana intrakaranllapachu.
Chaymi ashwan Jesustaqa kuntrar qukuranllapa wanuchi-
nanllapapaq. Chayta rurarmi Dyuspa rimaqnin iskribishan-
nulla kumpliranllapa.
28 Chaqa mana ima uchayjun katinmapis wanuchinanlla-
papaq, Pilatuta mañaranllapa.
29 Chaynumiri Dyus nitin iskribikashannulla rurarlla-
panaqa, Jesustaqa krusmanta ishkichimur pamparanlla-
pana.
30 Piru Dyusqami Jesustaqa kawsachimuran.

31 Chaymi Jesusqa, achka diyakunata pullanllapa karan,
Galileamanta Jerusalenman yapar pullan riranllapa chayku-
nawanqa. Chaymi kananqa paykunaqa tukuypaq uk tistigu
yupayna chay pasashankunapaqqa.

32-33 “Chaymi Bernabiwan nuqaqa willashunillapa Dyuspa
shumaq rimaynintaqa: Taytanchik Dyusmi kawsachimuran
Jesustaqa kusa munashan Wamran kashanrayku. Chayta
rurarmi rukunchikkunata arnishantaqa kumpliran,
nuqanchikkunawan, imanuĉhi Salmospi nishannulla. Chaqa
niqmi:

‘Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani’ nir.

34 Dyusqami rimashallana karan, Jesús wanushanmanta
kawsamuyanqa kwirpun ama ismunanpaq nir. Kaynutami,
iskribishanpipis nin:

‘Qushaqmi kusa allinkunata Davidta arnishaytaqa’ nir.

35 Chaymi Salmosllapi ninpis:

‘Ama kusa munashayki Wamraykipa kwirpuntaqa dijan-
kichu ismunanpaqqa’ nir.

36 “Piru Davidmi, paypa tyimpun runakunataqa Dyus mu-
nashannulla yanaparmapis, wanurqa rukunkunawan pulla
pampakaran. Chaypimi kwirpunpis ismur tukukaran.

37 Nataq, Dyus kawsachimushan Cristupa kwirpunqa
mana ismuranchu.

38-39 “Chayraykumi ukniykuna allita intrakayllapa, kaynu
nirmi yaĉhachikunillapa: Jesusraykulami uchanchikmanta
pirdunakanchikllapa, mana Moisés mantakushanta
kasushanchikllaparaykuchu. Chaymi ashwan Dyusqa,
Jesuspi kriyiqkunataqa tukuylata pirdunar, mana
uchayjunpaqnachu riqsin nir.

40 “Chaymi kuytakankillapa Dyuspa rimaqninkuna
iskribishankuna nishannulla, ama mana kriyiqkuna yupay
pasashunanllapapaq. Chaqa chay iskribishankunapiqa nin:

41 ‘¡Qamkuna mana kriyinaqkuna,
dispantakar chinqayllapa!
Chaqa qamkunapa tyimpuykikunapimi rurashaq ukman
shumaq ruraykunata.
Chaymi mayqan parlashutinllapamapis,
mana kriyinkimanllapachu’ nir”.

42 Chaynu Pabluwan Bernabé yaĉhachikur tukchirnaqa,
lluqshimuranna Israel runakunapa tantakananllapa wasi-
mantaqa. Chaymi chay mana Israel runakunaqa, payku-
nataqa rugaranllapa qashan uk samana diyapipis chayllapaq
mas intrachinanllapapaq.

43 Piru Pabluwan Bernabé, tukuymanta dispidikur, ritin-
llapanaqa, kusa achka Israel runakuna, chaynulla Israel
runakunapa kriyinanpi kriyiqkuna ima paykunawan riranl-
lapa. Chaymi Pabluwan Bernabiqa, chay tantakaqkunataqa
kaynu nir willaran: “Ama ukmanta yarpur imachu Dyuslapi
allita kriyiyllapa, Dyus llakipar akrashushanllaparayku” nir.
44 Chaymanta uk simanapina, samana diyapiqa yaqqa
tukuyla chay pwiblumanta runakunaqa tantakaranllapa,
Dyuspa shumaq rimayninta uyakunanllapapaqqa.
45 Chaymi Israelmanta kaq karguyjunkunaqa, achka
runakuna tantakaqta rikarqa, kusata inbidyakaranllapa.
Chayraykumi Pablutaqa kuntrar allipla saqrata
willaranllapa.
46 Chaymi Pabluwan Bernabiqa mana imatapis man-
charchu kaynu niranllapa:
—Nuqakunaqami naypaqtaqa qamkunataraq Dyuspa shu-
maq rimayninkunataqa yaĉhachishunayllapapaq karayllapa.
Piru qamkunaqa chayta mana munashaykillapachu. Chaynu
mana yaĉhachishunayllapata munarqami, mana tukuy tyimpu
kawsayta munankillapachu. Chaymi kananqa mana Israel
runakunatana yaĉhachiq rishaqllapa,
47 imanuĉhi Amitunchikllapa nir kaĉhamaranllapa
chaynulla:
‘Nuqami qamtaqa ĉhurashusha kani mana Israel kaq runaku-
napa uk achkirachikuqnin yupay kanaykipaq.
Chayna qamqa nuqapa shumaq rimayniyta
yaĉhachikunki tukuy pachapi washakananllapapaq’
nir.
48 Chayta uyaparllapami, chay mana Israel kaq runaku-
naqa, kusata aligriyar, niranllapa: “Amitunchik nishanqami
kusala allin” nir. Chaymi ashwan Dyuspi kriyir tukuy tyim-
pupaqna kawsananllapapaq kaqkunaqa, tukuyla kriyiranl-
lapa.
49 Chaynumiri Dyuspa rimaynintaqa tukuy chay lugarku-
napiqa yaĉhachikuranllapa.
50 Piru chay Israelmanta kaq karguyjunkunaqa Dyuspi
kriyini niq wakin warmikunawan, tukuy puytiq runaku-
nawan ima parlar animachiranllapa, Pabluwan Bernabitaqa
aypar chay lugarmantaqa lluqshichinanllapapaq.
51 Chaynu ruratinllapaqa Pabluwan Bernabiqa llanqinl-
lapata ĉhaspichikuranllapa, kay pwiblupi runakunaqa mana
kriyiyta munanllapachu nishaq nir. Chayta rurarllapanaqa
riranllapana Iconio pwiblumanna.
52 Piru Cristupi kriyiqkuna-shuypaqa, Dyuspa Santu Ispiri-
tunwan kar, allipla aligrina karanllapa.

14

Pabluwan Bernabimi Iconio pwiblupi

1 Iconio pwiblupimi, Pabluwan Bernabiqa pulla yaykuranllapa Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. Chaymi, chaypi paykunaqa yaĉhachikuranllapa Jesucristupaq. Chaynu yaĉhachikutinllapami achka runakuna kriyiranllapa, Israel runakuna, mana Israel runakunamapis.

2 Piru Israel runakuna Jesucristupi mana kriyiqkunaqa ukman shumaqta rimar ingañaranllapa chay mana Israel runakunataqa, Jesucristupi tukuy kriyiqkunapaqa kuntran kananllapapaq.

3 Chaynu katinmapismi, Pabluwan Bernabiqa mana mayqantapis mancharchu, ashwan Amitunchikpi kusata kunfyakar, achka diyakunata chaypiqa kidaranllapa yaĉhachikur. Chaymi Amitunchikqa paykunataqa yanapar, pudirninta quran, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ruranannllapapaq. Chaymi yanaparan runakuna rikar ninanllapapaq, chiqaptami Dyus nishanta yaĉhachikuyan nir.

4 Piru, chay pwiblupi runakunaqa ukmanta ukmanta yarpupakuranllapa. Chaymi wakinqa Israel runakunapa faburnin kaqllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa Apustulkunapa faburnin kaqllapa.

5 Chaymantaqa, Israel runakuna, chaynulla mana Israel runakunapis karguyjunkunawan parlaranllapa, Pabluwan Bernabitaqa kusata qischar, rumikunawan sitar ima wanuchinanllapapaq.

6 Piru chaykunata yaĉharmi Pabluwan Bernabiqa alsakar riranllapa prubinsya Licaoniapa pwiblunkunaman. Paykunaqa alsakar riranllapa Listraman, Derbiman, chaynulla chay shipchan pwiblukunamanpis.

7 Chaymi chaykunapina Dyuspa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikuranllapa.

Pablutami sitaranllapa Listra pwiblupi

8 Chay Listra pwiblupimi, karan uk kuju runa. Paymi mana puriyta puytiqchu. Chaqa payqari nasishanmantapacha mana maydiyapis purishachu kaq.

9 Chaymi Pablo yaĉhachikuqta uyakur tayaran. Chaynu yaĉhachikuyarmi, Pabluqa chay runataqa chapar yarpuran, payqami alliyanqa allita Dyuspi kriyishanrayku nir.

10 Chaymantami, Pabluqa jwirtita rimar niran:

—¡Sharir shay! nir.

Chaynu nitinqa chay runaqa das piryar sharir, puriq qallariranna.

11 Chaynu Pablo rurashanta rikarllapaqa, runakunaqa qallariranllapa kusalata rimaq chay Licaoniapa rimayninpi, kaynu nir:

—¡Runa yupay dyusninchikkunami shamusha nuqanchikkunamanqa! nir.

12-13 Chay Listra pwiblupi taqkunapaqqami Jupiterqa uk dyusninllapa kaq. Iglisyan-shuypaqa, pwiblunpa yaykunanlapi kaq. Chaynu dyusninchik nirllapami, Bernabita shutichiranllapa Jupiter. * Nataq Pablutashuypaqa shutichiran Mercurio, pay rimaq chay katin. Chayna chay Jupiterpa kuranqa apamuran turukunata, tuktitukunata ima, tukuy chaypi runakunawan pullana, Pabluwan Bernabitaqa aduranan llapapaq.

14 Piru Bernabiwan Pablo, nuqanchikta aduramanayanchik nir kwintata qukarqa, llakir piñakur raĉhpanmatapis llikiranllapa. Chaymantaqa, chay runakuna riyashanman kallpar rir yaykuranllapa, jwirtita kaynu nir:

15 —Piru taytituykuna, ¿imapaqtaq kaytaqa ruranayankillapa? Chaqa, nuqakunapis qamkuna yupay runakunala kanillapa. Ashwanmi chay yanqa imakunata aduranaykillapata dijanaykillapapaqna shamusha kanillapa Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishuqllapa. Chaynuqami chiqap kawsaq Dyus, syiluta, pachata, mar yakuta, tukuy ima kaqta rurasha, chay paypina kriyinaykillapapaq.

16 Unayllaqami, Dyusqa tukuy runakunata dijamashanchik karan munashanchikllata rurar kawsanallapapaq.

17 Chaynu dijamarninchikmapis, allinkunata rurar rikachimashanchik, ‘Pimi kani’ nirmapis. Chaynulla kananpis, paymi nuqanchikkunaman tamyata kaĉhamun, tarpukushanchikkunamanta shumaqta urqukunallapapaq. Chaynulla, paylla chay mikunanchikllapamatapis qumayanchikllapa unta mikur ima aligri kawsanallapapaqmapis.

18 Chaynu Pabluwan Bernabé nitinllapamapis paykunaqa mana intrakanaranllapachu. Chaymi yaqqa mana imanupis willayta puytiranllapachu turunllapakunataqa wanuchir paykunata aduranatinllapaqa.

19 Chaypi chaynu kayatinllapaqa, ĉharanllapa ayka Israel runakuna. Paykunaqa karanllapa Antioquiamanta, Iconiumanta ima. Paykunami chayman ĉharqa chay runakunataqa ukmanta yarpuchiranllapa. Chaymi runakunaqa Pablutaqa

* **14:12-13** Griego rimaypimi Jupiterpaq ninqallapa “Zeus”. Nataq Mercuriupaq-shuypaqa ninllapa “Hermes” nir.

sitaran rumikunawan wanuchinanllapapaq. Chaynu qis-
charllapaqa, wanushana kanqa nir yarpurllapa pwiblu waq-
talawman aysaĉhakur urqur itakuranllapa.
20 Chayna, chaypi itakur ritinllapaqa, Jesucristupi kriy-
iqkunaqa Pablo usurayashan ridurninman tantakaranllapa.
Chaymantami payqa allinna sharir qashan tikrakaran chay
pwiblullaman. Chaymanta, allaqninqa Bernabiwan chay
pwiblumanta lluqshir, riran Derbe shutiq pwiblumanna.
21 Chayna chay Derbipi, Amitunchikpa shumaq
rimayninkunata yaĉhachikutinllapaqa, achka runakuna
kriyiranllapa. Chaymantaqa qashan tikrakaranllapa
Listraman, Iconiuman, prubinsya Pisidiapa pwiblun
Antioquiakaman ima.
22 Chaymi, chay pwiblukunapiqa Jesuspi kriyiqkunata
willar animachiranllapa Amitunchikta allita kasur, paypi
allita kriyir kawsananllapapaq. Chaynulla paykunataqa ni-
ranpis: “Syiluman Dyusninchikwanna kawsaq rinapaqqa,
kay bidapiqa kusataraq qischakanchik” nir.
23 Chaynulla, chay purishanllapa pwiblukunapiqa, kriy-
iqkunapa rikaqninkunata paykunallamanta numraranllapa.
Chaymantami Dyusman mañakur, ayunasha imana karqa,
Amitunchikpi kriyishanllaparayku, paypa makinpina di-
jaranllapa.

*Pablumi Bernabiwan tikrakaran Siriapa pwiblun Antio-
quiaman*

24 Chayna, prubinsya Pisidiamanta rirnaqa, ĉharanllapa
Panfilialawman.
25 Chay Panfilia lugarpi Perge pwiblupi, Amitunchikpa shu-
maq rimayninta yaĉhachikur, chaymantaqa riranllapa Atalia
pwibluman.
26 Chaymantaqa, yaku karrupi mar yakullata riranllapa
Antioquía pwibluman ĉhanankaman. Chay pwiblumanmi
kaĉhasha karanllapa, Dyusta kusata mañakur, pay yanapatin
rimayninta yaĉhachikunanllapapaq. Chaynu yaĉhachikushana
karllapaqa, qashan tikrakaranllapa Antioquiallamanna.
27 Chayman ĉharqami, Jesucristupi kriyiqkunata tantar par-
laran manyaqla, Dyus tukuy imata paykunawan rurashanta.
Chaynulla parlaranllapapis imanumi Dyus, chay mana Israel
kaq runakunatapis yanapasha paypi kriyinanllapapaq nir
ima.
28 Chaymantaqa Pabluwan Bernabiqa, chay Antioquiapina
Dyuspi kriyiqkunawan kidaranllapa unaytana taq.

15

Jerusalenpimi kriyiqkunaqa tantakaranllapa

1 Chay tyimpukunapimi wakin Judeamanta runakunaqa
Antioquiaman riran, Jesucristupi kriyiqkunata yaĉhachiq.
Chaymi kaynu niranllapa: “Moisés mantakushannulla chay
siñal kustumrita mana rurarqashi, mana washakashunlla-
pachu” nir.
2 Chaymi, Pabluwan Bernabiqa alliplata paykunawanqa,
uknin uknin willanakuranllapa: “Manami chaynuchu
washakanapaqqa” nir ima. Chaynu willanakuyatinllapaqa,
Pabluta, Bernabita, ayka wakin kriyiqkunatapis, Antio-
quiamanta kriyiqkunaqa numraranllapa Jerusalenman
rinanllapapaq. Chayna chay parlayashanllapapaq,
Amitunchikpa apustulninkunawan, chaynulla wakin
kriyiqkunapa rikaqninkunawanpis parlananllapapaq.
3 Chaynu kaĉhatinllapami, paykunaqa riranllapa
Jerusalenmanqa. Chayman riqnuqa, Feniciapa, Samariapa
pwiblunkunapi kriyiqkunataqa parlaranllapa tukuy mana
Israel runakunapaq: “Unay kriyinanllapataqa dijar ashwan
kananqa, Dyuspina kriyinllapa” nir. Chaynu parlakutinmi,
chaypi kriyiqkunaqa alliplata aligriyaranllapa.
4 Chaynu yaĉhachikur riyarqa Pabluwan Bernabé Jerusalen-
man ĉharanllapana. Chaypiqa samachiranllapa Jesuspi kriy-
iqkuna, wakin apustulkuna, chaynulla kriyiqkunata rikar
yaĉhachiqkuna ima. Samachitinllapaqa, Dyus tukuy imata
paykunawan rurashanllapataqa parlakuranllapa.
5 Piru Jesuspi wakin kriyiq fariseo runakunaqa das sharir,
kaynu niranllapa: “Kriyiq mana Israel runakunaqa, chay
siñal kustumrita, chaynulla Moisés tukuy mantakushakunat-
apis rurananllapapaq” niqllapa.
6 Chaynu nitinllapaqa, apustulkuna, Jesuspi kriyiqkunata
rikar yaĉhachiqkuna ima tantakaranllapa chay fariseukuna
nishanpaq parlananllapapaqqa.
7 Chaynu kusata uknin uknin unaytana parlayatinlla-
paqami, Pedruqa sharir paykunataqa niran:
“Kriyiq masiykuna, qamkunaqami yaĉhayankillapa, pulla
kashallapa Dyusninchikqa nuqata akramaran chay mana
Israel runakunata, Dyusninchikpa shumaq rimayninkunata
yaĉhachitiy, paykunapis kriyirna washakananllapapaq.
8 Dyusninchikmi tukuypa yarpuyninchikllapata riqsin
chay paymi, mana Israel runakunatapis allita riqsir
wamranpaqna nisha. Chaymi Santu Ispirituntapis qusha,
imanuĉhi nuqanchikkunata qumaranchikllapa chaynulla.
9 Nuqanchikkunatami paykunawanqa mana ukmanta
ukmantaqa rikamaranchikllapachu. Chaqa paykunatapis
yarpuyninllapataqa shumaqchasha, paypi kriyishanlla-
parayku.

10 Chaynu katinqa kanan-shuypaqa ¿imapaqtaq Dyusta
mana munaq yupaychu tukunkillapa, kay mana
Israel runakunata, Moisés mantakushanta rurachirqa?
Moisés mantakushankunaqami kusala llashaq karga
yupay, mana puytiypaqchu. Chaykunataqa manami
chiqapta rurashanchikllapachu nuqanchikkuna, unay
rukunchikkunamapis.
11 Ashwan nuqanchikkunaqami yaĉhanchikllapa Ami-
tunchik Jesús llakipamarninchikllapa uchanchikllapamanta
washamashanchikllapa dibaldila, nir. Chaynumiri mana
Israel runakunatapis washasha nuqanchikkunata yupaylla".
12 Pedro parlakutinnaqa, Pabluwan Bernabipis parlakuq
qallariranllapa. Paykunaqa parlakuranllapa Tayta
Dyus yanapatin, mana Israel kaq runakunapi tukuy
milagrukunata mana ruraypaq shumaq imakunata
rurashanllapata. Chaynu parlakuyatinllapami tukuy chaypi
kaqkunaqa uyarala uyakuranllapa.
13 Chaynu parlakur tukchitinnaqa, Santiaguqa * niran:
"Kriyiq masiykuna uyakumayllapa.
14 Simonqami willamayanchikllapa, imanutaq kananqa
Tayta Dyus, mana Israel runakunatapis yanapar, paypa
wamrankunana kananpaq nisha nir ima.
15 Kayqa Dyuspa rimaqnin nishannu, allip chaynu kasha.
Chaqa chay iskribikashapiqami kaynu nin:
16 'Davidpa ayllunkunaqami wasi limpu ratasha yupay
unayna mana mantakunnachu.
Chaymi nuqa shamur qashan mushuqmanta alli shachir
kamkachishaq,
amana qashanqa ratananpaqnachu. †
17 Chaynu ruratiymi mana Israelmanta kaqkunata
akrashaykunapis maskamanqallapa.
18 Kaytaqami nuqa Tayta Dyus nini.
Chaqa unaymanta-pacha chaynu kananpaq nishallana
karay' nir.
19 "Tayta Dyus nisha katinmi nuqapis nini: Chay mana
Israel kaq runakuna unay kriyinanllapakunata dijar, Dyus-
pina kriyisha katinqa, ama piñachishunllapachu 'Moisés tukuy
mantakushankunata ruray' nirqa.
20 Ashwan paykunamanqa iskribishunllapa kaykunalata
ruranapaq: Chay runa rurashan yanqa dyusman
ufrindakunata ĉhurashanllapataqa ama mikunanllapapaq.

* **15:13** Santiagutami niqllapapis "Jacobo" nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19. † **15:16** Rikashunllapa Amós 9.11-12. Nuqa shamur qashan mushuqmanta alli shachir kamkachishaq nirqami intrachimanchik Jesús shamur tukuy tyimpupaqna mantakunanpaq nir.

Chaynulla nishunllapapis runa kar, warmi karmapis ama
ukwan ukwan pununanpaqchu. Nishunllapapis, animalpa
yawarninta, animal ratar manaqa ĉhuqar wanushapa
aychantaqa ama mikunanllapapaqchu.
21 Chaqa Moisés mantakushanllata unaymanta-pacha
tukuy pwiblukunapi yaĉhachikunllapa. Chaymi tukuy samana
diyapi Israel runakunapa tantakananllapa wasinkunapiqa
liyir yaĉhachikunllapa”. ‡

Kartata kaĉharanllapa mana Israel runakunaman

22 Santiago chaynu nitinqa, Jesuspa apustulninkuna,
Dyuspi kriyiqkunapa rikaqninkuna, tukuy kriyiqkunawan
yarpuranllapa: Nuqanchikkunamanta akrar kaĉhashunllapa
rinanllapapaq Pabluwan Bernabiwan pulla Antioquiaman
nir. Chay akrashanllapaqa karan Judas Barsabás ninllapa
chaywan Silas. Paykunaqami kusa rispitakasha runakuna
karanllapa kriyiqkunapaqqa.
23 Chaymi, paykunawan kaĉharan chay kartataqa, kaynu
nir:

Mana Israelmanta kriyiq masiykuna, qamkuna
Antioquiapi, Siriapi, Ciliciapi taqkunata saludashu-
nillapa nuqakuna apustulkuna, kriyiqkunata rikar
yaĉhachiqkunawan, chaynulla tukuy kriyiqkunawan ima.
24 Chaqa yaĉhashami kanillapa, kay Jerusalen-
manta wakin kriyiqkunashi, nuqakuna mana
kaĉhamutiyllapachu shamur, Moisés mantakushanta
ukmanta yaĉhachishushallapa, nir. Chayshi alliplata piñachir
ukmanta yarpuchishushallapa ima.
25 Chayraykumi nuqakunaqa tukuyniyllapa yarpur
parlasha kanillapa, nuqakunamanta runakunata akrar
kaĉhamutiyllapa rikashunanllapapaq. Chay kaĉhamuyanillapa
chaykunaqami kusa munashayllapa Bernabiwan Pabluwan
pulla shamuyanllapa.
26 Bernabiwan Pabluqami wanuchinatinllapamapis
mana manchakurchu Amitunchik Jesucristupa shumaq
rimayninta yaĉhachikur purinllapa.
27 Chay ishkay qamkunaman shamuqqami Judaswan
Silas. Paykunanami manyaqmanta parlashunqallapa kay
iskribishunillapa chaypaqqa.
28 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritunmi mana munanchu,
Moisés tukuy mantakushanta rurar mas qischakanaykillap-
ataqa. Chaynulla nuqakunapis mana munanillapachu kay
nishuyanillapa chaymanta mas qischakanaykillapataqa.

‡ **15:21** Kaykunatami willaranllapa Israelmanta kaqkuna Moisés mantakushanlata kasuqkunawan Jesuspi kriyiq mana Israel runakunaqa pulla kananllapapaq nir.

Chaymi nishunillapa kaylata ruranaykillapapaq:
29 Ama mikuyllapachu runakuna rurashan yanqa
dyuskunapaq ufrindata ĉhurashanllapata. Chaynulla ama
mikuyllapapischu animalpa yawarninta, animal ratar
manaqa ĉhuqar wanushapa aychantapis. Chaynulla
runa kar manaqa warmi karpis ama ukwan ukwanqa
pununkillapachu. Chiqapta kay nishushayllapata
kasurqami, Dyus munashanta kumpliyankillapa.
Chaylatanami willashunillapa.

30 Chaymanta chay kartata qutin, paykunaqa dispidikur
riranllapana Antioquiamanqa. Chayman ĉharqa Jesuspi
tukuy kriyiq runakunataqa tantamur, chaypi quranllapa
kartataqa.
31 Chaymanta chay kartata Dyuspi kriyiqkuna liyirqa al-
lipta aligriyaranllapa, chay kartapi paykunapaq uk kunswilu
kashanrayku.
32 Chaynulla Judaswan Silaspis Dyuspa rimaqninkuna kar,
paykunata kusata kunsular ima, animachiranllapa, Ami-
tunchikta allita kasunanllapapaq.

33 Chaymanta uk diyapinaqa, Judaswan Silastaqa
kaĉharanna chaypi, Jesuspi kriyiqkunaqa “Kusa allin
rinkillapa” nir. “Chaynulla chay kaĉhamushushallapa
chaykunatapis shumaqta saluduta qupamankillapa” nir
ima. [
34 Piru Silasqami Antioquialapi kidanar, chaylapina ki-
daran.]
35 Chaynulla Pabluwan Bernabipis Antioquiallapi
kidaranllapa. Chaypiqami wakinkunawan pulla
yaĉhachikuranllaparaq Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa.

Pablumi Bernabimanta chiqanchakaran

36 Chaymanta uk tyimpu pasatinnaqa, Pabluqa niran Bern-
abitaqa:

—Rishun qashan kriyiq masinchikkunata watukuq,
chay mayqan pwiblukunapiĉhi Amitunchikpa shumaq
rimayninta yaĉhachikushanchik karan chaykunaman,
imanushi paykunaqa puriyan nir.

37 Piru Bernabiqa, Juan Marcos niqllapa chayta pullanlla-
paqa apanaran.
38 Piru Pablutaqa mana allintachu chayqa yarpuchiran.
Chaqa Juan Marcosqa Panfilia pwiblupi paykunalatana dijar
mana pullanllapa yaĉhachikurnachu puriran. Chaymi Pabluqa
mana munaranchu pullanllapa rinantaqa.

39 Chaypaqmi Pabluwan Bernabiqa allipta uknin uknin willanakuyarqa, chiqanchanakuranllapa. Chaymi Bernabiqa Marcosta apar riran Chipriman.
40 Nataq Pablo-shuypaqa Silasta akraran pullan apananpaqqa. Chaymanta Pablo rinanpaqna katinqa, tukuy chaypi kriyiqkunaqa Dyusman mañakuranllapa paykunata yanapananllapapaq.
41 Chaymi riqnuqa pasaranllapa Cilicia, Siria pwiblukunapi kriyiqkunata kusata animachir ima.

16

Timoteumi Pabluwan Silaswan riran

1 Pabluqami ĉharan Derbe shutiq pwibluman, chaynulla Listra pwiblumanpis. Listrapiqa tarinakuran Jesuspi kriyiq Timoteo shutiqwan. Paypa mamanmi unaymanta-pacha Jesuspi kriyiq. Payqami, Israel warmi kaq. Nataq taytanshuypaqa griego runa karan.
2 Chay Listra, Iconio pwiblukunapi kriyiqkunaqami Timoteupaqqa kusa allinta rimaqllapa.
3 Chaymi Pabluqa munaran Timoteuqa yapananta. Piru naypaqtaqa siñal kustumrita rurachiran. Chaytaqami ruraran Israel runakuna chay lugarpi taqkuna ama piñakunanllapapaq, chay kustumrinta mana rurashanrayku. Chaqa tukuy runakuna yaĉhayaqllapa Timoteupa taytanqa griego runa nir.
4 Tukuy pwiblukunata pasashanllapapiqa, kriyiqkunata intrachir riranllapa, chay apustulkuna, Jerusalenpi kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunapa kartanpi iskribishanta ima.
5 Chaymi chay pwiblupi kaqkunaqa kriyishanllapapi masta animakur, kusatana waran waranqa achkayaranllapa.

Pablumi musqupakuran

6 Pabluqami, Silaswan Timoteuwan riyta yarpuran prubinsya Asiaman yaĉhachikuq. Piru Dyuspa Santu Ispiritun “Ama wakmanqa riychu” nitinmi, manana Asiaman rirchu, pasaranllapa prubinsya Frigiata, prubinsya Galaciata, Misia pwiblupa lindirunman ĉhanankaman.
7 Chay pwiblumantaqa paykunaqa, riyta yarpuranllapa Bitiniapa lugarninkunaman. Piru Amitunchik Jesuspa Ispiritun “Ama riychu” nitinmi, mana riranllapachu chay lugarkunamanqa.
8 Chaymi paykunaqa chay prubinsya Misiataqa pasashannu riranllapa Troas pwibluman.
9 Chaypimi Pabluqa musquyninpi, Macedoniamanta uk runata rikaran. Chayshi chay runaqa shasha rugakuyaran

kaynu nir: “Shamuy-ari kay chimpa Macedonia pwibluman yanapamanaykillapapaq” nir.

10 Chaynu Pablo musqupakutinqa, chay kutilla Macedonia-manqa rinayllapapaq listakarayllapa, * Dyusninchik qaya-mayanchikllapa, shumaq rimayninta rimanallapapaq nir yaĉhar.

Pabluwan Silasmi Filiposman riranllapa

11 Troas pwiblumantaqa yaku karrupina mar yakuta pasarayllapa Samotracia shutiq pachakaman. Nataq, al-laqnin diyaqa yaku karrupi ĉharayllapa Neápolis pwiblukaman.

12 Chaymantaqa rirayllapa Filiposman. Chayqami romano runakunapa pwiblun. Chay pwibluqami kusa mas mantakuq kaq, tukuy chay Macedonia pwiblupa pwiblunkunamanmat-apis. Chaymi, chay pwiblupi ayka diyakunata tarayllapa.

13 Uk diyapimi, samana diya katin, chay pwiblumanta lluqshir, rirayllapa uk riyupa yatankaqman, chaypi Israel runakuna Tayta Dyusman mañakunanpaq lugar kanqa nir yarpur. Piru chaypiqa warmikunalata tantakashata tarir, nuqakunaqa chaylapi tar, Jesucristupaq yaĉhachirayllapa paykunataqa.

14 Chay warmikunamanta ukninmi shutiran Lidia. Payqami Tiatira shutiq pwiblumanta karan. Rantikuqmi chupika murada seda raĉhpakunata. Chay Lidiaqami aduraq Taytanchik Dyuslata. Pay Dyusninchik intrachitin uyakur intrakaran Pablo yaĉhachikutinqa.

15 Chaymi chaymantaqa nuqakunaqa shutichirayllapa tukuy aylluntinta “Jesusna washamayan” nir kriyitinllapa. Shutichishana katiyllapaqa, kaynu nir rugamaranllapa:

—Qamkuna, alliptana Dyusta kasunki nir yarpuyatkilla-paqa, rishunllapari wasiypi samanaykillapapaq.

Chaynu kutir kutir “Rishunllapa wasiyman” nimayatinlla-paqa, rir chay wasinpina samarayllapa.

16 Chaymanta qashan, Dyusman mañakunanllapa lugar-man riyatiyllapanaqa, uk surtyakuq shipash tarimaranllapa. Chaymi qillayta tarisha apamuyaran mantaqninkunaman. Chay shipashpa rurinpimi dyablupa yarpuynin katin, payqa chaynu surtyakuq ima kaq. Chaynu karmi chay man-takuqninkunataqa, surtyakurla kusa achka qillayta quq.

17 Chay shipashqa Pablupa, nuqapa ikiyllapata shamuq qallariran kaynu nir jwirtita rimar:

---

* **16:10** Macedoniaman rinayllapapaq listakarayllapa nirqami, intrachimanchik kay libruta iskribisha Lucas chaynuqa niyan nir.

—Kay runakunaqami unaq syilumanta Dyuspa sirbikuqninkuna. Paykunami qamkunata yaĉhachishunllapa imanu washakankillapa nir.

18 Chaynu rimarlla puriran ayka diyatana. Chaymi Pablutaqa kusata piñachitin, kaynu nir yarpuran, wakqami Dyuspi mana kriyiq kar yanqa illaqta chaynu niyan, nir. Chaymantami chay shipashpi dyablupa yarpuynin kaqtaqa kaynu niran:

—Jesucristupa shutinwan mantashuni: ¡Lluqshiy kay shipashmantaqa! nir.

Chaynu nitinmi, das dyablupa yarpuyninqa lluqshiranna.

19 Piru chay shipashpa mantaqninkunaqa "Manana qillayta tariyta puytishunnachu" nirqa, Pabluwan Silastaqa aypar aparanllapa tukuy karguyjunkunapa naypanman.

20 Kaynu nirmi jwiskunapa naypanmanqa ĉhachiran:

—Kay Israel runakunami pwiblunchikmanta runakunata pantachiyan.

21 Kusa ukman saqra kustumrikunata yaĉhachiyan. Chay kustumrikunataqa nuqanchikkunaqa mana rurayta puytinchikllapalamapischu, Roma pwiblumanta kashanchikllaparayku nir.

22 Chaypi wakin runakuna kayaq chaykunaqa Pabluwan Silastaqa musyaq qallariranllapa. Chaymi jwiskunaqa kaĉhakuran raĉhpanta amalas lluqshichir barakunawan wipyananllapapaq.

23 Chaynu wipyarllapanaqa, karsilman itar, chay punkupi kuytakuqtaqa mantaran, allita kuytar ama safachinanllapapaq nir.

24 Chaynu nir willatinllapami, chay kuytakuqqa, chay karsilpa mas ruri kaqman itaran. Chaymi chaypiqa uĉhkuyjun qiruman ĉhakinta itar apirtar dijaranllapa.

25 Piru ĉhaypi tuta yupaynaqa, Pabluwan Silas Dyusman mañakur himnukunata takitinllapa imaqa, wakin prisu kaqkunaqa uyakuyaranllapa.

26 Chaymantami illaqmanta kusa jwirtita pacha kuyuran. Chaymi wasipa patankunamapis kusata kuyutin, chay kutilla punkukunamapis kiĉhakaran. Chaynulla kadinakunawan wakin prisu wataraqkunapis, kaĉhakaranllapana.

27 Chaymanta chay kuytakuq rikĉhakur, punkukunata kiĉhallata rikarqa, ispadanta lluqshichir paylla wanuchikanaran, prisukunaqa safashallapa kanqa nir yarpur.

28 Piru Pabluqa jwirtita kaynu niran:

—¡Ama imatapis rurakaychu, tukuyniyllapami kaypi kanillapa! nir.

29 Chaymi, chay kuytakuqqa Pabluta uyarqa, “Bilata apa-
muyllapa” nir, kallpaqlla yaykuran kusalata manchakur
chukchukyaqnulla. Chaymi Pablupa, Silaspa ĉhakinllapaman
qimikar pukĉhiraran.
30 Chayna paykunataqa ruri karsilmanta waqtaman urqur,
tapuran kaynu nir:
—Taytituykuna, ¿imatataq rurashaq washakanaypaqqa?
nir.
31 Paykunaqa niran:
—Amitunchik Jesucristupi kriyiy, washakanaykipaq tukuy
aylluykikunawanna nir.
32 Chaymantaqa willaranllapa Amitunchik Jesuspa shu-
maq rimayninta, tukuy chay wasinpi kaqkunatapis.
33 Chaymi chay tutalla chay kuytakuqqa, Pablupa,
Silaspa chuqrikashankunata paqashana karqa, tukuy
ayllunkunawan tantakar shutikuranllapana.
34 Chaymantaqa Silaswan Pabluta wasinman apar,
qararan. Piru payqa tukuy aylluntin kusala aligri karanllapa,
Taytanchik Dyuspi kriyishanllaparayku.
35 Allaqmanta achkiyatinnaqa, jwiskunaqa kaĉharan sul-
dadukunata, chay kuytakuqta willatin, Pabluwan Silasta
kaĉhar lluqshichinanllapapaq.
36 Chaymi chay kuytakuqqa, Pabluta niran:
—Jwiskunami kaĉhakamusha, qamkunata lluqshichishu-
nayllapapaqna. Chaymi, shumaqna rikunkillapa nir.
37 Piru Pabluqa chay suldadukunata niran:
—Nuqakunatami tukuypa naypanllapapi alliplata
llibachir karsilman itamaranllapa romano runakuna
katiyllapamapis. Chaqa paykunaqa mana allita tapukur
yaĉharchu, chay mana allinkunataqa ruramaranllapa.
Nuqakunapismi alli yaĉhaymantaqa romanukuna kanillapa.
¿Kananqachu kaĉhamanayanllapana mana mayqanpis
yaĉhatinchu? ¡Manami lluqshishaqllapachu kaymantaqa!
Paykunalla shamur, lluqshichimanqallapa nir.
38 Chaynu nitin, chay suldadukunaqa rir Pablo nishanl-
lata jwiskunata willatinllapaqa, kusata manchakuranllapa,
paykunaqa romano kashallapa nir.
39 Chaymi jwiskunaqa karsilman rir, Pabluwan Silastaqa
kusata rugaranllapa: “Pirdunamayllapari” nir. Chayna,
karsilmanta urqur, shumaqta willar, rugaranllapa chay
pwiblumanta lluqshir rinanllapapaq.
40 Chaymi Pabluwan Silasqa, karsilmanta lluqshirqa, Lidi-
apa wasinmanraq riranllapa. Chaymanta, Jesucristupi
kriyiq masinkunata watukur, animachirllapa imanaqa, chay
pwiblumantaqa riranllapana.

17

Tesalonicapimi kusa ukmanta tukuranllapa

1 Pabluwan Silasqa, Anfípolis Apolonia pwiblukunata pasar
rir, ĉharanllapa Tesalónica pwibluman. Chaypiqami, Israel
runakunapa tantakananllapa wasi kaq.
2 Chaymi Pabluqa, kustumrin katin, Israel runakunapa
tantakananllapa wasiman rir, kimsa simanata kada samana
diyakunapi chay runakunawanqa parlaranllapa.
3 Pabluqami, Dyuspa rimananmanta paykunataqa kaynu
parlaran: “Dyus Akrashan Cristunqashi qischakar wanunqa.
Chaymanta, qashan kawsamuyanqa” nir. Chaynulla niqpis:
“Jesuspaq parlashuyanillapa chaymi, Dyuspa Akrashan
Cristunqa” nir ima.
4 Chaynu Pablo nitinqami Israel wakin runakunaqa kriyi-
ranllapa. Chaynulla Dyuspi kriyiq achka griego runakuna,
achka yaĉhaq warmikunapis Pablo nishannu Amitunchik Je-
suspiqa kriyir pullachanakuranllapa Pabluwan, Silaswanqa.
5 Piru chaynu kriyitinllapami, wakin mana kriyiq Is-
rael runakunaqa alliplata piñakuranllapa “Jesuspi kriyiqku-
naqashi paykunapa yarpuyninmantaqa mana allintachu
tukuyan” nir. Chaymi kallikunamanta mana allin qilla
runakunawan tantanakur, yarpuranllapa Jesuspi kriyiqku-
nataqa qatiĉhashunllapa nir. Chaymi kusa ukmanta tukur,
laqyar ima rir, ashwan Jasón shutiq runapa wasinman ĉhar
maskaranllapa Silaswan Pablutaqa, chaypi tarirqa wakin-
ninllapaman qukunanllapapaq.
6 Piru Pabluwan Silasta mana tarirnaqa, chay wasipa amun
Jasonta, chaynulla wakin kriyiqkunatapis aysaĉhakuypimapis
aparanllapa karguyjunkunaman. Chayman ĉhachirnaqa
kaynu jwirtita rimar qukuranllapa:
—¡Pabluwan Silasmi tukuy intirupi runakunata kusa uk-
manta yaĉhachisha! Chaynullami kaymanpis shamushalla-
pana chayllata yaĉhachikuq.
7 ¡Piru chaynu katinmapis, kay Jasón samachisha payku-
nataqa! ¡Chaymi tukuy paykunaqa, mantakuqninchik César
nishantaqa mana kasuyanllapachu! Ashwan paykunapa
mantaqninllapaqashi kan uk. Payqashi shutin Jesús nir.
8 Chayta uyaparllapami tukuy runakuna, karguyjun
runakunamapis kusa ukmanta tukuranllapa.
9 Chaymi chay karguyjunkunaqa, Jasonta wakin kriyiqku-
natapis pagrakuchir dijatin, riranllapa.

Pabluwan Silasmi Bereaman riranllapa

10 Chay diyalla tutanaqa, chay Tesalonicamanta Dyuspi
wakin kriyiqkunaqa Pabluwan Silastaqa kaĉharanllapa Berea

pwibluman. Chaymanta paykuna chayman ĉharnaqa, riranllapa Israel runakunapa tantakananllapa wasiman.

11 Chay Berea pwiblupi taq Israel runakunaqa, Tesalonicapi Israel runakunamantaqa mas das intrakar kasukuq runakuna karanllapa. Chaynu karmi Pabluwan Silas, Jesuspaq yaĉhachikutinqa, kusata uyakuqllapa. Chaymi Dyus nitin iskribikashakunataqa waran waran kusata liyiqllapa, chiqapchu kanqa chay yaĉhachikuyashanllapaqa nir.

12 Chaynu Pabluwan Silas yaĉhachikutinllapaqa, chaypi Israel runakunaqa kusa achka kriyiranllapa. Chaynulla griego runakuna, kusa nisha warmikunamapis, kusata kriyiranllapa.

13 Piru chaymanta, Jesuspi mana kriyiq Israel runakuna Tesalonicapi taqkunaqa, Pabluqa Berea pwiblupipis yaĉhachikuyan nir uyaparqa, chaymanpis riranllapa. Chaymi runakunataqa kusa ukmanta willaran, amami Pabluwan Silastaqa kasunkillapachu nir.

14 Piru chaynu nitinllapamapis, Jesuspi kriyiqkunaqa utqaylla Pablutaqa chay pwiblumantaqa kaĉharanllapa marlawman. Nataq Silaswan Timoteo-shuypaqa Bereallapi kidaranllapa.

15 Pablupa pullan riqkunaqa, Atenas pwiblukaman riranllapa yaparqa. Chaymantami Pabluqa paykunataqa kaĉharan kaynu nir: “Rir willapamayllapa Silaswan Timoteo utqar shamutin, kaypi tarinakunayllapapaq” nir.

Pablumi Atenas pwiblupi

16-17 Chaynu nir Pabluqa Atenas pwiblupi Silaswan Timoteupaq yarakur tayaran. Chaynu yarakuyarqa riran Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. Chayman rirmi Israel runakunawan, wakin griego runakuna Dyuspi kriyiqkunawanpis kusata Jesuspaq parlaranllapa. Chaynu parlakur puriyarqa chay pwiblupi runakuna rurashan kusa achka yanqa dyuskunata rikar mana allintachu yarpuran. Chaynuta rikarmi tukuy diya plasapi tantakaq runakunawanpis parlaqllapa Jesuspaqqa.

18 Chaynu parlakuyarmi Pabluqa tarinakuran wakin kusa yaĉhaq runakunawan. Paykunaqami shutiran Epicureukuna Estoicukuna. Chaymantaqa paykunapis Pabluwan willanakuq qallariranllapa. Chaymi Pablo, “Jesús nuqanchikrayku wanur, piru qashan kawsamuran” nitin, paykunamanta wakinqa niyaqllapa:

—¿Mayqanpaqtaq rimayan, kay yanqa illaqta rimar alabakaqqa? nir.

Ukkuna-shuypaqa niqllapa:

—Kay runaqa riqchaq dyuskunapaq willamayanchik nir.

19 Chayraykumi, Pablutaqa aparanllapa uk lugar Areópago
shutiqman. Chaypiqami allipla yaĉhaq runakuna tantakaqll-
lapa. Chaymi, chayman ĉhatinnaqa kaynu niranllapa:

—Willamayllapa taytituy imatataq yaĉhachikuyanki.

20 Chaqa qamqa mana riqsishayllapakunapaq
willamankillapa. Chaymi nuqakunaqa yaĉhayta
munanillapa, ima niyanmi chay rimashaykiqa nirmapis.

21 Chaynuqa tapukuyaranllapa yanqa illaqta, chaynulla
mushuq rimaykunalata uyakur parlakur ima taq karllapa.

22 Chaynu nitinqa, chay Areópago lugarpiqa Pabluqa tukuy
paykunapa ĉhaypinpi shar, kaynu niran:

"Atenasmanta runakuna, nuqapa rikayniymantaqami
qamkunaqa chay dyusnikillapapiqa kusata kriyinkillapa.

23 Rikashami kani achka lugarkunapi dyuskunata adu-
ranaykillapata. Piru puriyarqami tarisha kani uk lugarpi
kaynu iskribikashata: 'KAY ALTARMI UK DYUSTA MAN-
ARAQ RIQSIYANCHIKCHU CHAYPAQ' niqta. Nishaykillapa:
Nuqami Dyusta mana riqsinillapachu niyashaykillapapaq
yaĉhachishuyanillapa.

24 "Chay Dyusmi, kay pachata, tukuy ima kaqkunatapis
rurasha. Chaymi pay, unaq syilupa, kay pachapa Amun.
Manami runakuna wasita shachishanpichu tan.

25 Chaynulla payqa mana mayqantapis ministinchu imata
rurar yanapananllapamatapis. Chaqa pay, ashwan tukuyta
kawsachimanchik, amayninchikta qumanchik, chaynulla
tukuy imakunatapis qumanchik.

26-27 Paymi uk runalamanta tukuy intirupi runakunata
ruraran, tukuy pachapi kawsananllapapaq. Chaynulla
paymi nisha runakuna maypi tar ima tyimpukaman
kawsananllapapaqmapis. Chaqa munanmi runakuna
paypi chiqapta kriyir, munashanlata rurananllapata.
Piru alli yaĉhaymantaqami mana kriyinashamapis, Dyusqa
nuqanchikkunapaqa pullanchikllapa.

28 Payraykumi kanchikllapa, kawsanchikllapa, purinchik-
llapa, imamapis. Kaynullatami wakin qamkunamanta unay
yaĉhaq runakunapis niqllapa: 'Tukuy runakuna Dyusmanta
kanchikllapa' nir.

29 "Chaynu Dyusmanta tukuyla karqa, ama chay uru-
manta, platamanta, rumimanta yanqa rurakashakunataqa
dyusniy nishunllapachu. Chaqa chaykunataqami runakuna
yarpuyninllamanta rurasha.

30 Piru unaynari mana yaĉhar pantasha kar michkata
uchakusha kashallapamapis Dyusninchikqa chay
uchakushanchikpaqqa mana kwintachakaranchu. Piru

kanan-shuypaqa chay mana allin rurayninchikkunata amana rurarchu, paylatana kasunallapapaq nisha.
31 Chaqa uk diyatami jwisyu diyapaq akrashana. Chay diyapiqami tukuyta rikar yaĉhamashunllapa ‘Allin mana allin kanchikllapa’ nirmapis. Chay diyapaq rikamanallapapaqqa uk runata akrashanrayku wanushanmanmatapis kawsachimuran. Chayna rikar kwintata qukanallapapaq chay paymi rikamaqninchikqa nir”.
32 Chaynu “Dyus chay runata wanushanmanta kawsachimuran” nir Pablo parlakutinmi, wakinkunaqa kusata asiparanllapa. Piru ukkunaqa kaynu niranllapa:
—Qashan kaykunata parlamatkillapapis uyakushaykillapa nir.
33 Chaynu nitinllapami, Pabluqa paykunata chaypi dijar riranna.
34 Chaymantami wakinkunaqa kriyir Pabluwanqa pullachanakuranllapa. Chay kriyiqkunaqami ukqa karan Dionisio. Paymi Areopagupa uk mantaqnin kaq. Chaynulla uk warmi Dámaris shutiqpis wakinkunawanpis pullachanakuranllapa.

18

Pablumi Corinto pwiblupi

1 Chaymantami Pabluqa chay Atenas pwiblumantaqa lluqshir, riran Corinto pwiblumanna.
2 Chaypiqa tarinakuran uk Israel runa Aquila shutiqwan. Payqa Ponto lugarmanta karan. Chay tyimpumi, payqa warmin Priscilawan pulla chayraq ĉhamusha karan Italia nasyunmanta. Paykunaqa Italiamantaqa ĉhamusha karanllapa, chay nasyunpa mantakuqnin Claudio, Romamanta tukuy Israel runakuna lluqshinqa nisha katin. Chaymi Pabluqa paykunata watukuq rir,
3 chaypina kidaran, pulla trabajananllapapaq. Chaqa paykunapismi Pablo yupay tulduta siraypi trabajaqllapa.
4 Samana diyakunapi-shuypaqami Pabluqa Israel runakunapa tantakananllapa wasiman riq. Chaypiqa tukuy Israel runakunata, mana Israel runakunamatapis, kusata willaq intrakananllapapaq, Jesús tukuypa Washakuqnin nir.
5 Chaymanta chay diyakunapi Silaswan Timoteo Macedoniamanta ĉhamuran. Chaymi Pabluqa chaypiraq kusa masta yaĉhachiq qallariran Israel runakunata “Jesusmi Dyusninchik Akrashan Cristunqa” nir ima.
6 Piru ashwan Israel runakunaqa, Pablupaqa kuntran tikrakar kusata qaryaparanllapa. Chaymi Pabluqa raĉhpanta ĉhaspir kaynu niran:

—Dyusninchikpa Cristunpaq willashutiyllapa, mana kriyishaykillapapaqqa qamkunana kulpayjunqa kankillapa, mana nuqachu. Ashwanmi kananmantaqa riyani chay mana Israel runakunatana Jesuspaq yaĉhachiq.

7 Chaynu nir, Israel runakunapa tantakananllapa wasimanta lluqshir, Pabluqa riran uk runa Justo shutiqpa wasinman. Payqami tantakananllapa wasipa qichqanlapi taq. Paypismi Dyusta aduraq.

8 Chaynulla chaypi uk runa Crispo shutiqpis, tukuy aylluntin kriyiq Amitunchik Jesuspi. Payqa Israel runakunapa chay tantakananllapa wasipaqa mantakuqnin kaq. Chaynulla Corintumanta kusa achka runakunapis Dyuspa shumaq rimayninta uyakurllapaqa, kriyirna rir shutikuranllapa.

9 Chaymanta uk tutaqa, Amitunchik Jesusqa Pabluta musquyninpi niran: “Ama manchakurchu, ama upallala kidar imachu ashwan nuqallapaq yaĉhachikuskiy.

10 Chaqa kay pwiblupiqa kusa achka runakuna nuqapi kriyinaqkunaqa. Nuqaqami qamwanqa pulla kani, manami mayqanpis ima mana allinkunataqa rurashuyta puytinqachu” nir.

11 Chaynu nitinmi, Pabluqa uk añu-y-midyuta chay Corintupiqa taran, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur.

12 Piru uk tyimpupi, Acaya prubinsyapa gubirnadurnin Galión katinqa, Israel runakunaqa Pablupa kuntran tikrakar, aparanllapa gubirnadurman.

13 Ĉhachirqa gubirnadurtaqa, kaynu niranllapa:

—Kay runami Dyusta kasunanllapapaq yaĉhachikur puriyan. Piru chay yaĉhachikushanqami mana liyninchik nishannullachu nir.

14 Chaynu nitinllapami Pabluqa rimananlapaqna katin, Galionqa chay Israel runakunataqa niran:

—Ima kusa mana allinkunata rurasha katin, manaqa wanuchikusha ima katinqa, nuqaqa rikar yaĉhayman imanu katinpis.

15 Piru yanqa illaq qamkunapa liynikillapalapaq katinqa imapaqnari chaymanqa nuqaqa yakapakashaq. Chaytaqa qamkunalla imanupis parlayllapa nir.

16 Chaynu nirmi chay dispachunmantaqa lluqshichiran, Israel runakunataqa.

17 Chaynu lluqshichitinqa, chay piñakuq runakunaqa waqtapiqa ashwan Sóstenes shutiq runatana ayparanllapa. Payqami Israel runakunapaqa uk mantakuqnin karan. Ayparllapaqa chaylata kusata wipyaranllapa, chay

gubirnadurpa naypanpi. Piru wipyatinllapamapis Galionqa, mana chaypaqqa kwintachakaranchu.

Pablumi kimsa kutipaqna Antioquiaman riran yaĉhachikuq

18 Pabluqami Corintupiqa achka diyataraq taran. Chaymantaqa Jesuspi kriyiqkunata dispidir, payqa Priscilawan, Aquilawan pulla riq qallariranllapa Siriapa uk lugarninman. Chayman riqnuqa, ashwan Cencrea pwibluman ĉharqa aqchanta rutukaran, runakuna yaĉhananpaq, Dyusta arnishanta kumpliyan nir.

19-21 Chay Siriaman riqnullami yaku karrupina rir ĉharanllapa Éfeso pwibluman. Chaypi karnaqa, Pabluqa riran Israel runakuna tantakananllapa wasiman. Chaypiqami Pabluqa, Jesuspaq parlaran Israel runakunataqa. Chaynu yaĉhachikutinqa kusata rugaranllapa mas diyakunata kidananpaq. Piru payqa, [“Imanupis Jerusalén fyistapi kanaypaq karay” nir] “Mana puytinichu” niran. Chaymi “Dyus munatinqa may diyalapis, qashan shamushaq watukushuqllapaqa” nir dispidikurmi, Priscilawan Aquilataqa Efesupi dijar paylana riran yaku karrupi.

22 Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharqa wichan riran Jerusalenman tukuy kriyiqkunata saludaq. Chaypi saludakurnaqa, chaymanta riranna ura Antioquía pwibluman.

23 Chaymantami uk tyimpumantaqa, unay purishankunaman qashan lluqshiran puriq pwiblun pwiblun, Galaciapa, Frigiapa pwiblitunkunapi Jesuspi kriyiqkunata animachiqnu ima.

Apolosmi yaĉhachikuran Éfeso pwiblupi

24 Chay tyimpumi Priscilawan Aquila Efesupi taqllapa. Chaymanmi, Alejandriamanta uk Israel runa Apolos shutiq ĉharan. Paymi Dyus nitin iskribikashakunata kusa allita intrakaq kar, runakunatapis alliplata intrachiq.

25 Chaynulla kusa allitami yaĉhakusha karan Shutichikuq Juan, Amitunchik Jesuspaq yaĉhachikushanmatapis. Chaymiri Amitunchikpaq yaĉhashantaqa, kusa aligrila allita yaĉhachikuq.

26 Chayraykumi, Apolosqa mana manchakur imachu, tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikuqta uyaparmi, Priscilawan Aquilaqa, Apolostaqa wakaqla apar kusa masta intrachiranllapa Dyuspaqqa, imanumi washamanchik nir ima.

27 Chaymanta Apolos uk lugar Acaya shutiqman rinatinqa, Jesuspi kriyiqkunaqa, kusata animachir uk kartata rurar

kaĉharanllapa Acayapi kriyiqkunaman, Apolos ĉhatinqa shumaqta samachinanllapapaq. Chaymi Apolos ĉharqa, Dyus akrashan kriyiqkunataqa, kusata yanaparan.

28 Chaqa tukuy Israel runakunataqa intrachiran Jesuspaq, payqa Dyuspa Akrashan Cristun nir. Chaynulla Dyus nitin iskribikashakunata liyir chaypaq intrachikutinmi, mana mayqanpis mana chaynuchu niytaqa puytiranllapachu.

19

Pablumi Éfeso pwiblupi

1 Corinto pwiblupi, Apolos kanankamanqa, Pabluqa Antioquía pwiblumanta lluqshir rir, chay achka shallqakaq pwiblukunata watukurnaqa, ĉharan Éfeso pwibluman. Chaypimi tariran ayka kriyiqkunata.

2 Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Kriyitkillapaqachu, Dyuspa Santu Ispiritunqa, qamkunaman shamuran? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Manami Santu Ispiritu kan nirlamapis uyapashachu kanillapa nir.

3 Chaynu nitinllapaqa, qashan Pabluqa tapuran:

—¿Chaqa, Santu Ispiritunta mana riqsirqa, imanutaq shutikushaykillapaqa? nir.

Chayna, paykunapis qashan niranllapa:

—Shutichikuq Juan yaĉhachikushanta kriyirmi, shutikurayllapa nir.

4 Chaynu nitinqa, Pabluqa paykunataqa niran:

—Alliptamiri Juanqa, uchanllapata dijar Dyusman tikrakaqkunataqa shutichiq. Piru shutichirqami niq: Kay nuqamantaqami uk runa shamuyan. Chay paypimi kriyinkillapa. Chaynu nirqami Jesucristupaq niyaq.

5 Chaynu Pablo nitin uyaparqa, Amitunchik Jesucristupa shutinpi shutikuranllapana.

6 Chaymantami Pabluqa ananllapaman makinkunata ĉhuratin, Dyuspa Santu Ispiritun paykunamanqa shamuran. Chaymi ukman ukman rimaykunapina Dyusllapaq rimaranllapa.

7 Tukuyninqami paykunaqa dusi runakuna kasha kanqallapa.

8 Chay Éfeso pwiblupi kayarllaraqmi, kimsa misistana Pabluqa risha karan Israel runakunapa tantakananllapa wasiman. Chaypiqami shumaqta yaĉhachikuq mana mayqantapis mancharchu, “Dyusninchikqami mushuqmanta nuqanchikkunata mantamayashunllapa” nir ima.

9 Piru chaynumapis, wakinqa kusa mana intrakaq runa kar, mana kriyinaranllapachu. Ashwanmi Jesuspi kriyiqkunata tukuy runakunapa naypanpi kusa ukmanta juraparanllapa. Chaymi Pabluqa kriyiqkunataqa akrar, aparan uk runa Tiranno shutiqpa yaĉhachikunan wasinman.

10 Chaypinami Pabluqa waran waran yaĉhachikuran, ishkay añuta. Chaynumi, tukuy Israel runakuna, mana Israel runakunamapis prubinsya Asiapi taqkunaqa, uyakuranllapa Amitunchik Jesuspa shumaq rimaynintaqa.

11 Dyus pudirninwan Pabluta yanapatinmi, kusa shumaq mana ruraypaq milagrukunata ruraran.

12 Chayraykumi Pablupataqa raĉhpanlata, pañu ĉhurakushanlamatapis qishaqninkunaman apaqllapa. Chaynu apatinllapami, qishaqkunaqa dasla alliyaq. Chaynulla dyablupa yarpuyninmapis lluqshiq qishaqkunamantaqa.

13-14 Karanpismi Israelmanta wakin runakuna dyablupa yarpuyninkunata runakunamanta lluqshichiq. Kay paykunamanta karanllapa kurakunapa mantaqnin Escevapa syiti wamrankuna. Paykunami Pablo rurayashanta rikar, Jesuspa shutinwanna uk runamanta dyablupa yarpuyninta lluqshichinarqa niqllapa: “Chay Pablo yaĉhachikuyashan Jesuspa shutinpi nishunillapa: ¡Kay runapa rurinmanta lluqshiy! nir”.

15 Chaynu niyatinllapami dyablupa yarpuyninqa niran: “Nuqaqami Jesustaqa riqsini. Chaynulla yaĉhani Pablupaqpis, mayqanmi payqa nirmapis. Piru ¿qamkunaqa pitaq kankillapa mantamanaykillapapaqqa?” nir.

16 Chaynu nirqami, chay kutilla chay dyablupa yarpuyninwan runaqa, kuntran tikrakar kusa jwirsayjun kar, chay Escevapa syiti wamrankunataqa binsir kusata qischaran. Chaynu qischatinllapami, chay wasimantaqa lirila limpu lisyakasha alsakar riranllapa.

17 Tukuy Éfeso pwiblupi taqkunaqa, Israel mana Israel runakunamapis chay syiti runakunata pasashanta uyaparllapaqa, alliplata manchakuranllapa. Chaymi, Amitunchik Jesuspa shutinta kusa allinpaq riqsirna, ashwan kusata alabaranllapa ima.

18 Chaynulla tukuy kriyiqkunaqa, unay ima mana allin rurashanllapapaqqa, tukuypa naypanpi rimaranllapa: “Mana allintachu tukusha karayllapa” nir.

19 Chayrayku unay wasqakuqkuna, surtyakuqkunamapis, Amitunchik Jesuspi kriyirna chay sirbiq papilninllapamatapis apamur rupachiranllapa tukuypa naypanpi. Chay papilnin rupashakunapa ĉhaninqami, karan sinkwinta mil (50,000) qillay yupay.

20 Chaynumiri Amitunchik Jesuspa shumaq rimaynintaqa
uyakur, pudirninta rikar ima, mastana kriyir achkayaranl-
lapa.
21 Tukuy chaykuna pasatinnaqa, Pabluqa riyta yarpu-
ran Macedoniaman, Acayaman, chaynulla Jerusalenman
ĉhanankaman. Chaymi niqpis: “Jerusalenman ĉharqa, Roma-
manpis rishaq” nir.
22 Chaymi ashwan kaĉharan Macedoniaman ishkay yana-
paqninkunata, Timoteuwan Erastuta. Nataq pay-shuypaqa
kidaranraq prubinsya Asiallapi uk tyimpu masta.

Efesupimi kusa ukmanta tukuranllapa

23 Chay tyimpukunapiqami, kusala ukmanta tukuranllapa
Jesuspi kriyiqkunata kuntrashanrayku.
24 Chaytaqami uk runa Demetrio shutiq ruraran wakin
runakunawan. Demetriuqami platamanta ruraq, dyusnin
Diana * niqllapa chaypa wasinpa ritratunkunata. Chaynulla
paywan trabajaqkunatapis kusa achkata pagraq.
25 Chaymi chay trabajaqninkunata, wakin chaynukaqllapi
trabajaqkunawan tantar, kaynu niran:
“Taytituykuna, qamkunaqami yaĉhankillapa chay traba-
jashanchikwan imanchikta tarikur kusa shumaqta kaw-
sanchikllapa nir.
26 Piru qamkuna rikashaykillapanu, uyapashaykillapanu,
chay Pablo shutiq runaqa, purin runakunata yaĉhachir kay
rurashanchikllapa dyuskunaqashi mana chiqap dyuschu nir
ima. Chaynu purirqami yaqqa tukuy intirupina runaku-
nataqa intrachisha, mana kay Efesulapichu. Ashwan tukuy
kay prubinsya Asiapimapis tukuykaqtana kriyichisha.
27 Kayqami allip manchakuypaq. Chaqa manana ganayta
puytichuwanllapanachu. Chaynulla chay mamanchik Di-
anapa iglisyanmatapis manana shumaqtanachu riqsinman-
llapa. Chaynu ruratinllapaqami, chay mamanchik Di-
anataqa manana pipis kriyinqallapanachu tukuy Asiamanta
runakuna, chaynulla tukuy may pachamanta runakuna
kriyiq chaykunamapis”.
28 Chaynu nitin, uyaparmi kusata piñakur kaynu niran-
llapa: “¡Biba biba mamanchik Dianaqa! ¡Chayqa paymi
nuqanchik Efesumanta runakunapa dyusninchikqa!” nir.
29 Chaynumiri chay pwiblupi kaqkunaqa tukuyla kusa uk-
man dispantakaypaqta tukuranllapa. Chaymi kallpar rir
ayparanllapa Macedoniamanta ishkay runakuna, Pabluta
yapar puriqkunata. Ukninqa shutiq Gayo, uknin-shuypaqa

* **19:24** Kay Dianatami “Artemisa” niqllapapis.

Aristarco. Chay paykunataqa aysaĉhakur aparanllapa chay kusa atun tantakananllapa wasiman.

30 Chay wasi ruriman yaykuchitinllapaqa, Pabluqa yaykunaran runakunawan parlaq. Piru wakin kriyiq masinkuna mana yaykunantaqa munaranllapachu.

31 Chaynulla chay prubinsyamanta karguyjunkuna Pablupa riqsinan karan chaykunapis, niranllapa: “Willayllapa ama yaykunqachu chay kuntrankunamanqa” nir.

32 Chaykamanqami ruripiqa tantakasha runakunaqa, wakinqa ukmanta niyaqllapa. Chaynulla wakinkunapis ukmanta niyaqllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana yaĉhayaranllapachu imapaqmi tantakamushanchikllapa nirmapis. Piru chaynumapis kusata lanyaranllapa.

33 Piru chaypi Israel runa kaqkunaqami, uknin Alejandrutaqa naypaqman kumsar kaĉharan paykunapaq rimananpaq. Chaymi naypaqman lluqshir, Alejandruqa makinlawan siñata rurar runakunata uyarachir intrachiyta yarpuran.

34 Piru chaynu tukutinmi, kwintata qukaranllapa paypis Israel runa nir. Chaymi, ashwan qayĉhakuranllapa ishkay urata yupay kaynu nir: “¡Biba biba mamanchik Dianaqa! ¡Chay paymi tukuy Efesumanta runakunapa dyusninchikqa!” nir.

35 Nataq, Éfeso pwiblupa sikritaryun-shuypaqa runakunata upallachir niran:

“Taytituykuna, tukuy pachamanta runakunami yaĉhanllapa, kay pwiblumanta runakunaqa inkargakasha syilumanta ishkimusha mamanchik Dianata kuytananllapapaq, chaynulla iglisyantapis rikananllapapaq.

36 Yaĉhashaykillapanu, manami mayqanpis mana niytaqa puytinllapachu dyusninchikllapataqa. Chaymi ashwan ama imatapis rurayta yarpuyllapachu, manaraq allita yarpurqa.

37 Kay runakunata apamushaykillapaqami, mana imatapis mana allintaqa rurashachu mamanchik Dianapa iglisyantaqa. Chaynulla mamitanchiktaqa manami jurapashalamapischu.

38 Chay Demetrio trabajadurninkunawan, chaynulla mayqanwan dimandayta yarpuyatinllapaqa, chaypi wakmaqa jwiskuna chaykunapaq parlananllapapaqqa. Chaypiqa paykunana yaĉhanqallapa imanu parlashaq nirmapis.

39 Qamkuna imata mas yaĉhayta munarqa tukuy mantakuqkunawan tantanakur parlayllapa.

40 Piru kay pasashanrayku karguyjunkunaqa nimachuwanllapa mana allintachu tukushaykillapa

nir. Chaynu nimashallapaqa mana imanu washakayta puytishunllapachu, imapaqmi kaynu purichinakuyanillapa nirmapis”.

41 Tukuy chaykunata willarqami, runakunataqa riyllapana nitin riranllapana.

20

Pablumi riran Macedoniaman Greciamanpis

1 Chaynu kusa ukmanta tukuyar qasillatinllapanaqami, Pabluqa Jesuspi kriyiqkunata qayamur, kusata animachir abrasar ima dispidirnaqa riran Macedonia lugarman.

2 Chaymi, chaypa lugarninkunapiqa tukuy kriyiqkunata watukur animachir shumaqta willar imanaqa, riran prubinsya Greciaman.

3 Chaypiqami kimsa misista tayar, Siria lugarman riyta yarpuran. Chaymanta, Siria lugarman rinanpaq yaqqana yaku karruman iqayarqa, Pabluqa yaĉharan, Israel runakunashi wanuchinanpaq yarpusha nir. Chaymi payqa yarpuran qashan ĉhakpala Macedonia lugarllata tikrakar riyta.

4 Chaymanta Pablo ritinqa, yapar riranllapa Berea pwiblumanta Pirro shutiq runapa wamran Sópater, chaynulla Aristarcuwan Segundo ima. Paykunaqami ishkantin Tesalónica pwiblumanta kaqllapa. Chaynulla riranllapapis Derbe pwiblumanta Gayuwan Timoteo. Wakin riqkunaqami prubinsya Asiamanta Tíquico, Trófimo ima kaqllapa.

5 Tukuy kay ukninchikkunami naypaqta rir, Troas pwiblupi yaramaranllapa.

6 Nataq, nuqakunaqa Pascua fyista pasatinna, Filipos pwiblumantaqa rirayllapa yaku karrupi. Chaymantami, sinku diyamanta ĉharayllapa Troas pwibluman. Chayna, wakpiqa syiti diyata karayllapa.

Pablumi Troas pwiblupi kriyiqkunata watukuran

7 Piru chay simanapa punta diya qallarinanpiqa, tantakarayllapa Santa Mikunata mikunayllapapaq. Nataq Pabluqa allaqnin rinanpaqna kar, mana shaykuqchu ĉhaypi tutakaman yaĉhachiyaran kriyiq masinkunataqa.

8 Tukuymi uk wasipa unaq kimsa altunpi tantakasha karayllapa. Chaynulla chaypiqami achka bilakuna achkirachikuyaran.

9 Chaypi Pablo yaĉhachikuyatinqa, uk musu wamra Eutico shutiq bintanalapi uyakur tayaq. Chaynu kusa unaytana uyakur tayatinqa chay musutaqa punuy binsiran. Chaymi wasipa unaq kimsa altunmanta ratamuran pachaman. Chaynu ratamutinqa, wanushatana tariranllapa.

10 Piru Pabluqa pachaman ishkimur, chay wanushataqa
piratar abrasar chaypi kaqkunataqa niran:
—Ama manchakuyllapachu. Kawsayanmi kay musuqa nir.
11 Chayna, Pabluwan tukuy chaypi kaqkunaqa qashan
chay wasipa unaq altun kayashanllapaman iqar, Santa
Mikunata tantakar mikutinllapanaqa, yaĉhachikuran
achkiyanankaman. Chaymantaqami riranna.
12 Nataq chay Euticutaqa kawsaqtana aparanllapa wasin-
manqa. Chaymi chay llakiqkunaqa kusalata aligriyaranl-
lapa.

Troasmanta Mileto pwibluman riranllapa

13 Riyatiyllapanaqa, nimaranllapa: "Qamkunaqa yaku
karrupi naypaskiyllapa Asón pwibluman. Nataq nuqami
ĉhakpala shamushaq" nir.
Chaynu Pablo nimatinllapami, rirayllapa yaku karrupi
naypaqta payta wakpi yaraq.
14 Yarakuyatiyllapa ĉhatinnaqa, yaku karrupina rirayllapa
Mitilene shutiq pwibluman.
15 Chaynulla chay pwiblumantapis lluqshir, allaqninraq
pasarayllapa mar yakupa ĉhaypinlapi uk pachita kaq chaypa
naypanlawta. Chay pachitaqami shutiq Quío. Nataq al-
laqninraqmi ĉharayllapa Samos pwiblumanqa. Chaymanta
chay pwiblumanta rirna, allaqnin [Trogiliuman ĉhar pasar]
ĉharayllapa Mileto shutiq pwiblumanqa.
16 Chaqa Pabluqari mana yaykunaranchu chay Éfeso shutiq
pwiblumanqa, chay prubinsya Asiapi mana kidanar. Chaqa
payqami daskaqlla ĉhanaran Jerusalén pwiblumanqa, ash-
wan chay Pentecostés fyista Jerusalenpi kaq chaypi kayta
munar.

Pablumi Efesumanta kriyiqkunawan

17 Piru Miletupina karqa, Pabluqa kaĉhakuran Éfeso
pwibluman, kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunata willatin,
pay kayashanman shamunanllapapaq.
18-19 Chaymi, ĉhamutinllapanaqa paykunataqa niran:
"Qamkunaqami yaĉhankillapa imanu nuqa qamkunawan
karay naypaqta chay prubinsya Asiaman shamushaymanta-
pacha nirmapis. Chaqa, tukuy tyimpumi qamkunawan kar,
Amitunchikta sirbisha kani. Manami kusala puytiqkuna
yupayqa tukuraychu. Ashwanmi qamkunapaq waqasha, qis-
chakasha imamapis kani, Israel runakuna imanachimayta
munatinllapamapis.
20 Chaynu qischakarpis, manami uyararchu ashwan yana-
pashunayllapapaq tukuy imatapis yaĉhachishushallapa kani
tukuypa naypanpi, chaynulla wasikillapapi ima.

21 Chaynulla Israel runakunata, mana Israel runakuna-
matapis willashana kani, chay uchakushankunata dijarna
kriyinanllapapaq Taytanchik Dyuspi, chaynulla Amitunchik
Jesucristupipis.
22 “Nataq, kananqami Jerusalén pwibluman riyani, Dyuspa
Santu Ispiritun * apamatin. Chaypiqa ima pasamayanqa
nirmapis manami yaĉhanichu.
23 Piru kaylata yaĉhani, kada pwibluman rishaypi Dyuspa
Santu Ispiritun willamayan, karsilman itamar qischamayan-
qallapa Jerusalenpi nir.
24 Chaykunata yaĉharmapis, manami llakir manchakunichu
wanunaypaqqa. Chaqa kay bidayqa mana imachu nuqa-
paqqa. Chaymi aligriyar, allita Amitunchik Jesús mu-
nashanta ruranani wanunaykaman. Chaqa paymi akra-
masha runakunata yaĉhachinaypaq: ‘Dyus llakipamarninchik
nuqanchikkunata washamayninchikta munan’ nir.
25 “Kanan-shuypaqa qamkunata nishunillapa: Manami
kananmantaqa rikamankillapanachu mayqannikillapapis,
Amitunchik mantamaqninchikpaq yaĉhachishurayllapa chay
qamkunaqa.
26-27 Chaymi kananqa willashunillapa: Dyusninchik
tukuy munashanlata willashushallapa kani mana
imalatapis pakarchu. Chaymi kananqa manana
mayqannikillapapaqpis uchayjun yupaynachu yarpuni.
Chayqa qamkunapinari kanqa.
28 Chayna qamkunana kuytakar, Dyuspi tukuy
kriyiqkunataqa shumaqta rikar kuytayllapa. Dyuspa Santu
Ispiritunqa, uk michikuqkunata yupay akrashushallapa
rikanaykillapapaq paypi kriyiqkunataqa. Chaqa paypi
kriyiqkunaraykumi Amitunchik Jesusqa kruspi wanur
yawarninwan rantishana.
29 “Chaymi nini: Maydiya nuqa ritiynaqami rikarimunqa
uk saqra yaĉhachikuqkuna. Paykunami, atun surrukuna
uyshata mikuqkuna yupay kanqallapa. Chaymi kriyiqku-
nataqa ukmanta yaĉhachitin manana Dyuspiqa kriyinqalla-
panachu.
30 Chaynulla qamkunamanta wakinnikillapami Dyuspa
kuntran tikrakar, ukmanta yaĉhachikutin Dyuspi wakin kriy-
iqkunaqa chaypina kriyinqallapa.
31 Chaymi qamkunaqa kusata kuytakar alamirala
kawsankillapa. Yarpunkillapa kimsa añutami, tuta, unaq
katinmapis, waqaypi ima, mana shaykuq tukuynikillapata
yaĉhachishurayllapa.

---

* **20:22** Dyuspa Santu Ispiritun apamatin riyani nirqami intrachimayninchik-
tapis puytin, ispirituy kusalata animachimatin riray nir.

32 “Kanan-shuypaqa kriyiq masiykuna, Dyusninchikman
mañakusha kani payna qamkunata llakipashurllapa kusa
shumaqtana kuytashunanllapapaq. Ashwan payna kananqa
qamkunata yanapashurllapa kusa yaĉhaqpaqna tikrashunqal-
lapa. Chayna chay arnishushannu washashunqallapa tukuy
kriyiqkunataqa.
33 Manami nuqallapaqqa raĉhpata, uruta, qillaymatapis
munashachu kani, mayqanpatapis.
34 Ashwan allitami yaĉhankillapa, makiywan trabajaray,
nuqapaq chaynulla wakin pullay kaqkunapaqpis.
35 Chaqa Amitunchik Jesusmi nisha: ‘Mas allinmi kanqa
ministiqkunata qunallapapaq, ashwan paykuna qumanal-
lapamantaqa’ nir. Chaynu pullaykillapa karqami, nuqaqa
yaĉhachishuyaqllapa kani ‘Trabajar ministiq runakunata yana-
pankillapa’ nir”.
36 Chaymanta chaynu nirqa Pabluqa tukuy paykunawan
qunqurikur Dyusman mañakuranllapa.
37 Chaymi tukuyninllapa waqar Pablutaqa abrasar mucha-
ranllapa ima.
38 Chaqa paykunaqami alliplata llakisha karanllapa, Pablo
“Mananami rikamankillapachu” nisha karan chayrayku.
Chaymantami Pablutaqa yapar aparanllapa yaku karru
kayashankaman.

21

Pablumi qashan riran Jerusalenman

1 Chaymanta Jesuspi kriyiq masiyllapata dijarna rirayllapa
yaku karrupi uk pwiblu Cos shutiqman. Chaymanta allaqn-
inqa, rirayllapa Rodas pwibluman. Chaymantami rirayllapa
Pátara pwiblumanpis.
2 Chay Patarapimi, tarirayllapa uk yaku karruta. Chayqami
riyaran uk pwiblu Fenicia shutiqman. Chaymi, chayman iqar
rirayllapa wakmanqa.
3 Chayna chay yakupa ananta riqnuqa, rikarayllapa
yakupa ĉhaypinlapi uk pwiblu Chipre shutiqta. Chay
pwiblumi, ichuqlawniyllapapi karan. Chayta pasarmi
rirayllapa uk prubinsya Siria shutiqkaman. Piru chay
yaku karrumanta kargakunata chay Tiro pwiblupi
ishkichinanpaq katinmi, nuqakunapis chay yaku
karrumanta ishkir chay pwiblumanqa yaykurayllaparaq.
4 Chayman yaykurqa, Jesuspi kriyiqkunata tarir chaypi
paykunawan kidarayllapa syiti diyata. Piru paykunatami,
Dyuspa Santu Ispiritun willasha katin, Pablutaqa willaranl-
lapa ama rinanpaqchu Jerusalenmanqa.

5 Chaynu niyatinllapamapis, syiti diya pasatinnaqa
Pabluwan rirayllapana. Chayna tukuy runakuna,
warmikuna wamrituntin ima yapamaranllapa pwiblumanta
lluqshinayllapakaman. Chaymi, mar yakupa manyanlapi
qunqurikur Dyusman mañakurayllapa.
6 Chaymanta dispidikur yaku karruman iqatiyllapanaqa,
paykunapis tikrakaranllapa wasinllapamanna.
7 Chaynu Tiro pwiblumanta rirmi, Tolemaida pwibluman
ĉharayllapa. Chayman ĉharmi, Jesuspi kriyiq masiyllapata tarir
saludarayllapa. Chayna chaypi kidarayllapa paykunawanqa
uk diyataraq.
8 Chaymanta allaqnin chay pwiblumanta rirqa, ĉharayllapa
Cesarea pwibluman. Chayman ĉharnaqa, rirayllapa kriyiq
masiyllapa Felipipa wasinman samaq. Paymi apustulkunapa
syiti akrashanmanta uknin kaq. * Paymi mana kriyiqkunata
intrachiq Jesuspi kriyir washakananllapapaq.
9 Kay Felipipami, kwatru shipash wamrankuna mana
runayjunchu kaq. Paykunaqami Dyuspaq rimaqninkuna
karanllapa.
10 Chayna, chay paykunapa wasinpi ayka diyatana kay-
atiyllapaqa, Judea pwiblumanta Dyuspaq rimaqnin uk runa
Agabo shutiq ĉharan.
11 Paymi, Pablo waĉhkakushan waĉhkunta lluqshichir
ĉhakinta, makinta watakur niran:
—Dyuspa Santu Ispiritunmi nin, Jerusalenpiqa Israel
runakunaqashi kay waĉhkupa amuntaqa, kaynu watar
uklawmanta jwira kaq runakunata quyanqa nir.
12 Chayta uyarmi, nuqakuna, chaynulla Cesarea
pwiblumanta kaqkunapis, Pablutaqa rugarayllapa ama
Jerusalenmanqa rinanpaq.
13 Piru Pabluqa nimaranllapa:
—¿Imapaqtaq waqankillapa? Kusataraq llakichimankillapa.
Nuqaqami listuna kani mana watakanaylapaqchu. Ash-
wanmi Amitunchik Jesucristurayku Jerusalenpi wanuypaq
karmapis, wanushaq.
14 Chayna mana imanupis kidanatinmi, mana imatapis
willarllapanachu, “Amitunchik Jesús munashanmi kanqa”
nirayllapa.
15 Chaymantaqa nuqakunapis alli kamkachikur imanaqa,
rirayllapana Jerusalenmanqa.
16 Pullayllapaqami Cesarea pwiblumanta ayka kriyiq
masiyllapakuna riranllapa. Paykunami apamaranllapa
Chiprimanta uk runa Mnasón shutiqpa wasinman.

* **21:8** Rikayllapa Hechos 6.1-6.

Chaymi payqa Jesuspi unaymanta-pacha kriyiq kar samachimaranllapa.

Pablumi Santiaguta watukuq riran

17 Chayna, Jerusalén pwibluman ĉhatiyllapaqa, Jesuspi kriyiqkunaqa kusa aligrila samachimaranllapa.
18 Chaymanta allaqninqa, Pabluwan nuqakunaqa rirayllapa chay punta yaĉhachiqninllapa Santiaguta watukuq. Chayman ĉhatiyllapaqa chaypi kasha karanllapa tukuy kriyiqkunata rikar yaĉhachiqninkuna ima.
19 Chaymi, Pabluqa tukuyninta saludar manyaqmanta parlaq qallariran, Tayta Dyus pudirninwan yanapatin chay jwira mana Israel runakunawan rurashanta ima.
20 Chaynu parlatinmi, Dyusta kusata alabaranllapa. Chayna, Pablutaqa niranllapa:
"Allitami ninki kriyiq masiy. Qam rikashaykinumi tukuy Israel runakunamanta, Jesucristupi kusala achkana kriyinllapa. Piru ninllapami Moisés mantakushanllatashi rurashaqllapa nir.
21 Chaynulla nishapismi, qamshi Israel runakuna uklaw pachakunapi taqtaqa ninki: 'Moisés mantakushantaqa ama kasunkichu' nir. Chaynullashi ninkipis: 'Chay siñal kustumrita, chay wakin kustumrikillapatapis ama kasunkillapachu' nir.
22 ¿Imanutaq tukushaqllapa? Chaqa runakunaqami yaĉhanqallapa qam kaypi kanki nir.
23 Kaytami ruranaykipaq allin kanqa: Kay nuqakunamantami kan kwatru runakuna. Paykunami kumpliyanqallapa Dyusta arnishanllapataqa.
24 Paykunawan pulla rir, rurayllapa chay paqakuna kustumritaqa. † Chaymanta, chay gastashanllapata pagray, paykunapis aqchanta rutunanllapapaq. Chaynuqami tukuy yaĉhanqallapa qampaqqa 'Yanqalla rimapakuyashanchikllapa' nir. Ashwan nishunqallapa 'Payqa Moisés mantakushantaqa chiqapta kasun' nir.
25 "Piru chay jwira mana Israel runakuna kriyiqkunatami, mana kay nuqakuna rurani chaytaraq ruray ima ninillapachu. Ashwan kaykunalata rurananpaq iskribir ‡ willasha kanillapa kaynu nir: 'Ama mikuyllapachu runakuna rurashan yanqa dyuskunapaq ufrindata ĉhurashanllapakunata. Chaynulla ama mikuyllapapischu animalpa yawarninta, animal ratar, manaqa ĉhuqar wanushapa aychantapis. Chaynulla runa kar, manaqa warmi karpis, ama ukwan ukwanqa pununkillapachu' nir".

---

† **21:24** Masta intrakanarqa rikashunllapa Números 6.1-12. ‡ **21:25** Rikayllapa Hechos 15.29.

Dyusta aduranananllapa wasipi Pabluta ayparanllapa

26 Chaynu willatinllapami, allaqmantaqa Pabluqa chay kwatru runakunawan riran, chay paqakuna kustumritaqa pulla ruranananllapapaq. Chaymanta chay kustumrita rurar tukchinanllapapaqnaqa, Pabluqa Dyusta aduranan wasiman rir yaykur, willaran ima diyami chay ufrinditanllapata ĉhurayanqallapa nir.

27 Chayna chay willashan syiti diya kumplikayatinnaqa, Asiamanta shamuq Israel runakunaqa, Dyusta aduranan wasipi Pablutaqa rikaranllapa. Chaymi runakunata willatin, kusa ukmanta piñakur, Pabluta kuntrar ayparanllapa.

28 Chaynu ayparllapami, kusa jwirtita kaynu niranllapa:

"Israel pwibluymanta kaq runakuna, ¡yanapamayllapa! Kay runami, tukuy pachapi runakunata yaĉhachir purin. Chaynuqami nuqanchikkunata, Moisés mantakushanta, chaynulla Dyusta aduranananchikllapa wasimatapis kuntrar purin. Chaynu kuntramayarninchikllapamapis, ashwan kananqa Dyuspa kusa allin adurana wasimanpis, apamusha yanqa jwira mana kriyiq runakunata. Chayta rurarmi mana allintachu rurayan" nir.

29 Chaynuqami niyaqllapa, Trófimo shutiq runawan pulla pwiblupi puriqta rikashanllaparayku. Chay Trofimuqami Efesumanta, mana Israel runachu kaq. Chaymi yarpuqllapa, Pabluqa chay Trofimutapis apamusha kanqa Dyusta aduranananllapa wasiman nir.

30 Chaymi chay pwiblumanta tukuyla runakuna kusala ukmanta piñakur, kallpar rir ĉharanllapa Dyusta aduranananllapa wasimanqa. Chaymantami Pablutaqa aypar aysaĉhakur urqumur, punkukunamatapis chay kutilla kirparanllapa.

31 Chaynumi Pabluta limpu wanuchinanllapapaqna katinqa, Romamanta suldadukunapa mantaqninta kunachiranllapa, kay pwiblumanta runakuna kusa ukmanta tukuq qallarishallapa nir.

32 Chaymi payqa suldadunkunata, suldadukunapa mantaqninkunata ima tantar, kallpar riranllapa chay runakuna kayashanmanqa. Chayna paykunata rikarqa, Pablutaqa dijaranllapana chay qischayashanllapamantaqa.

33 Chaymi chay suldadukunapa mantaqninqa qimikar, Pabluta aypar kaĉhakuran alli watananllapapaq ishkay kadinakunawan. Chaymanta chay runakunataqa tapuran: "¿Pitaq payqa, imatataq rurasha?" nir.

34 Chaynu taputinllapami wakinqa ukmanta niyaq. Nataq ukkunaqami ukmanta niyaqllapa, mana chayllatachu. Chayraykumi mana imapaq rimayanllapa

nirpis intrakaranchu. Chaymi, kaĉhakuran kwartilman apananllapapaq Pablutaqa.

35 Chaymanta chay kwartilman ĉharnaqa, alsar Pablutaqa ruriman yaykuchiq qallariranllapa, chay achka runakuna qillakachir ikinta riyashanllaparayku.

36 Chaqa tukuy runakunamiri ikinta riyaranllapa, kusa jwirtita kaynu nir: "¡Wanuchiyllapa!"

Pablumi tukuypa naypanpi rimaran washakananpaq

37 Chaymanta, chay kwartilman itananllapapaqna katinqa, Pabluqa kaynu nir tapuran chay mantakuqtaqa:

—¿Qamwanchu uk ratituta parlayta puytini? nir.

Chaymi, chay mantakuqqa niran:

—¿Griego rimaytachu yaĉhanki?

38 ¿Manachu qamqa kayanki kanqa Egiptumanta runa uk kuti kusata tukuq qallarir, chunllaq lugarman kwatru mil wanuchikuq runakunawan riran chay? nir.

39 Chaymi, Pabluqa niran:

—Manami. Nuqaqami Israel runa kani, Ciliciapa pwiblun Tarsumanta. Chay pwiblumi kusala riqsikasha pwiblu. Piru uk ratituta yaray, tukuy runakunawan parlanaypaq.

40 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa uk ratituta dijaran rimananpaq. Chaynu dijatinqa Pabluqa chay iqayashanllapalapi shar, makinlawan runakunata willar uyarachirqa, hebreo rimaypi kaynu nir willaran chay runakunataqa.

22

1 "Pwibluymanta taytituykuna uyakuyllapa, kaytami willashaykillapa intrakanaykillapapaq".

2 Chaynu nir hebreo rimaypi rimaqta uyaparllapa, ashwan masta uyakuranllapa. Chaymi, Pabluqa rimaran kaynu nir:

3 "Nuqaqami chiqap Israel runa kani. Ciliciapa pwiblun Tarsupimi nasisha kani. Piru kay Jerusalén pwiblupimi kriyakasha kani. Chaynulla Gamaliel shutiq runami yaĉhachimaran, unay rukunchikkunapa kustumrinllawan. Nuqaqami maydiyapis allita Dyuslata sirbiyani nir yarpuq kani, imanutaq qamkuna Dyuslata sirbiyani nir yarpunkillapa chaynulla.

4 Yarpuqpismi kani Jesuspi kriyiqkunapa ikinpi wanuchinaypaq purirqa, allinta rurayashaq nir. Chaymi apar itaq kani karsilman ullqutaraq warmitaraq.

5 Chaykunapaqqami yaĉhan kurakunapa mantaqnin, chaynulla ruku mantakuqkunapis. Chaqa paykunami urdinta qumaran, chay Damascupi Israel masinchikllapata qunaypaq. Wakman chay urdinwan riray maskanaypaq

Jesuspi tukuy kriyiqkunata kay Jerusalenman apamur qischachikunaypaq.

6 “Damascuman nanta riyar yaqqana chay pwibluman ĉhayatiyllapanaqa, alas dusi yupayqa, unaq syilumanta kusa llipya intiru nuqa kayashayman achkirachikamuran.

7 Chaynu achkirachimatinqa, rataray pachaman. Chaymi syilumanta uk rimayta uyaparay, kaynu niqta: ‘Saulo, Saulo. ¿Imapaqtaq ikiypi puriyanki qischamanaykipaq?’ nir.

8 Chaynu niqta uyaparmi nuqaqa tapuray: ‘¿Mayqantaq kanki taytituy?’ nir. Chaymi chay rimaqqa nimaran: ‘Nuqaqami Nazaretmanta Jesús kani, chay mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki chay’ nir.

9 “Chaymi nuqawan riyaq chaykunaqa, chay llipyaraq chaytaqa rikaranllapa. Nataq chay rimayta-shuypaqa mana intrakaranllapachu.

10 Chaymi nuqaqa qashan tapuray: ‘¿Imatataq rurashaq, Taytituy?’ nir. Chaymi payqa nimaran: ‘Sharir, riy chay riyashayki Damascuman. Chayman ĉhatkimi willashunqallapa imatami ruranki’ nirmapis.

11 Piru chay achkirachikamuqpa llipyayninmi syigu dijamasha katin, chay pullay riqkunana aysakur apamaranllapa Damascumanqa.

12 “Chay Damascupiqami uk runa Ananías shutiq shamuran rikamaq. Chay paymi kusa llakipakuq runa kaq. Chaynulla allitami kumpliq Moisés mantakushankunataqa. Chaymi tukuy Israel runakuna chaypi taqkunaqa kusala allinta rimaq paypaqqa.

13 Chaynu rikamaq ĉhamurnaqa nimaq: ‘Kriyiq masiy Saulo, qashan allitana chapakuy’ nir. Chaynu nir willamatinqa, paytaqa chay kutilla rikarayna.

14 Chaynulla nimaranpis: ‘Unay rukunchikkunapa Dyusninmi akrashusha pay munashanta riqsinaykipaq. Chayna kusala allin Amitunchikta rikar, pay willashutin uyanaykipaq.

15 Chaqa qammi tukuy kay rikashaykipaq, uyapashaykipaq uk tistigu karna, tukuy intirupi parlakunki.

16 Chayraykumi, ama yararchu ashwan chay uchaykikunamanta shumaqna kanaykipaq, Amitunchik washamaqninchik nir kriyir sharir kananlla shutikuy’ nir.

17 “Chaymanta Jerusalenman tikrakaray. Chaymi chaypiqa Dyusta aduranannllapa wasiman rir mañakuyarqa, rikapakuray

18 Amitunchik kaynu nimaqta: ‘Kay Jerusalenpimi nuqapaq rimar parlakutkiqa, mana kriyishunqallapachu. Chayrayku kaymantaqa utqar lluqshir riy’ nir.

19 “Chaynu nimatinqa nuqaqa niray: ‘Piru Taytituy, paykunami yaĉhan nuqaqa tukuy tantakananllapa wasikunaman ĉhar, qampi kriyiqkunata prisur qischaq kani nirmapis.
20 Chaynulla qampaq rimaq Estebanta yawarninta iĉhachir wanuchiyatinllapamapis, nuqami chaypi kar allinmi wanuchiyllapa niq kani. Chaynullami raĉhpanmantapis kuytaq kani chay wanuchikuqkunapataqa’ nir.
21 Piru Amitunchikqa nimaran: ‘Utqar riyna. Chaqa kaĉhashuyanimi jwira mana Israel runakunaman nuqapaq yaĉhachikunaykipaq’ nir”.

Pablumi suldadukunapa mantaqninpa naypanpi

22 Tukuy chaykunata rimatinmi kaykamanqa Pablutaqa uyakuranllaparaq. Piru “Jwira mana Israel runakunaman Dyus kaĉhamasha” nitin-shuypaqa, kusa jwirtita kaynu niranllapa: “Wak runaqami mana allinchu kawsananpaqqa, ¡wanuchiy!” nir.
23 Chaynu kusa jwirtita rimar raĉhpanllapamatapis ĉhaspir, allpata unaqman ima itakuyatinllapaqa,
24 suldadukunapa mantaqninqa kaĉhakuran Pabluta kwartilman itananllapapaq. Kaĉhakuranpismi wipyatin rimananpaq, imapaqshi chay runakunaqa paypaq chaynu rimapakunllapa nir.
25 Piru wipyananllapapaq watashallapana katinqa, Pabluqa tapuran chay suldadukunapa kapitanninta kaynu nir:
—¿Qamkunataqachu mantashushallapa romano runata wipyanaykipaq, mana imanu kasha nir allita yaĉharmapis? nir.
26 Chaynu nitin, uyaparqami chay suldadukunapa kapitanninqa rir kaynu nir willaran chay suldadukunapa mantaqnintaqa:
—¿Imatataq rurayanki kanqa kay runawanqa? Chaqa payqami romano runa nir.
27 Chaynu nitinqa, chay suldadukunapa mantaqninqa Pabluman qimikar kaynu nir tapuran:
—¿Chiqaptachu qamqa romano kanki? nir.
Pabluqa niran:
—Arí. Romanumi kani nir.
28 Chaymi chay suldadukunapa mantaqninqa Pablutaqa niran:
—Nuqaqami achka qillaykunata gastaray romano kanaypaqqa nir.
Nataq Pabluqa niran:
—Nuqaqami romano kani taytayrayku.
29 Chaynu Pablo nitinmi chay wipyar rimachinanpaq karan chaykunaqa paymanta wakaq tukuranllapa.

Chaynulla chay suldadukunapa mantaqninmapis romano nir kwintata qukarqa, kusata manchakuran kadinakunawan watashanpaqqa.

Pablumi kusa karguyjunkunapa naypanpi

30 Chaymanta allaqninqa, chay suldadukunapa mantaqninqa, ¿imapaqtaq Israel runakunaqa Pablutaqa uchachayanllapa? nir chiqapta yaĉhanaran. Chaymi kadinakunawan watashanta kaĉhar, kaĉhakuran tantakamunanllapapaq chay kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla kusa mas karguyjunkunapis. Chaymanta Pabluta urqur paykunapa naypanman qimiran.

23

1 Chaymi Pabluqa tukuy chay tantakasha kusa mas karguyjunkunata chapar kaynu niran:

—Ukniykuna, nuqaqami kanankaman Dyuspa naypanpiqa tasha kani allinkunata yarpur, rurar ima.

2 Chaynu nitinmi, kurakunapa mantaqnin Ananiasqa willaran, chay yatankaqlapi kaq runakunata, Pabluta shiminpi maqananllapapaq.

3 Chaymi Pabluqa niran:

—¡Allin tukuq runa, Dyusmi qamtapis maqashunqa! Chaqa qam, liy nishannullata nuqawan ruranaykipaq chaypi tayarqa, ¿imapaqtaq liyta mana kasurqa maqachimanki? nir.

4 Chaynu nitinqa, chaypi kaqkunaqa niranllapa:

—¿Waknuchu Dyus akrashan kurakunapa mantaqnintaqa musyanki? nir.

5 Pabluqa niran:

—Ukniykuna, manami nuqaqa yaĉharaychu kurakunapa mantaqnin kanqa nirqa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: ‘Amami pwibluykipi mantakuqtaqa mana allinta willankichu’ nir.

6 Chaymantami Pabluqa chaypi tantakashakunaqa fariseo, saduceo runakuna nir kwintata qukaran. Chaymi jwirtita rimar niran:

—Ukniykuna, nuqaqami fariseo runa kani, fariseukunapa ayllun. Chayraykumi, wanushakunaqa qashan kawsamun nir kriyiq katiy, allita tapumar yaĉhamanayanllapa.

7 Chaynu Pablo nitinmi, chay fariseukuna, chaynulla saduceo runakunapis, paynin paynin willanakur, chiqanchanakuranllapa. Chaqa fariseo runakuna yupayllami Pablupis kriyiq.

8 Piru saduceo runakunaqa ninllapa, wanuqkunaqashi mana kawsamunnachu nir. Chaynulla ninpis, angelkuna,

ispiritupis, mana kanchu nir. Nataq fariseo runakuna-
shuypaqa kriyinllapa chay saduceukuna mana kriyishanku-
napiqa.
9 Chaynu piñachinakurmi, paynin paynin anyanakuranl-
lapa. Chayna, yaĉhar yaĉhachikuqkuna fariseukuna kar, sharir
kaynu niranllapa Pablupaqqa:
—Kay runaqa mana ima mana allintapis rurashachu.
Imanupiqaĉhi uk ispiritu, manaqachu uk ángel willatin ri-
masha kanqa nir.
10 Piru chaynu mana qasillaq anyanakuyatinllapaqa, chay
suldadukunapa mantaqninqa yarpuran: Wak Pablutaĉhi ay-
par piti piti tukchinqallapa nir. Chaymi ayka suldadukunata
kaĉharan Pabluta dasla apananpaq chay kwartil kayashanlla-
man.
11 Chaymanta chay tuta yurqaypimi Amitunchikqa
Pabluman rikarir niran: “Shachinakuy Pablo. Chaqa
nuqapaq kay Jerusalenpi rimashaykinumi, Romapipis
rimanki” nir.

Pabluta wanuchinanpaqmi parlaranllapa

12 Chaymanta achkiyatinnaqa, wakin Israel runakunaqa
parlaranllapa imanu Pabluta wanuchinanllapapaq
nirmapis. Chaymi juraranllapamapis, manashi mikuyanqal-
lapachu, chaynulla manashi upyayanqalamapischu Pabluta
manaraq wanuchisha karqa nir.
13 Chaynu tratuta rurasha chaykunaqami, kwarintaman-
tapis mas runakuna karanllapa.
14 Chaymi kurakunapa mantaqninkunaman, chaynulla
ruku mantakuqkunaman rir kaynu niran:
—Nuqakunaqami jurasha kanillapa ama mikunayllapa-
paqchu, manaraq Pabluta wanuchiyarqa.
15 Kananqami qamkuna chay wakin kusa mas
karguyjunkunawan mañayllapa chay suldadukunapa
mantaqninta qamkunaman allaqmanta Pabluta
apamunanllapapaq, ‘Imanullapis allita tapushaqllapa’ nirla.
Chaypaqqami, nuqakunaqa listuna yarakuyashaqllapa,
manaraq ĉhamuyatin wanuchinayllapapaq.
16 Piru chaynu parlashanllapapaqmi, Pablupa irmananpa
wamran yaĉharan. Chayta yaĉharqa, riran chay suldaduku-
napa kwartilninman Pabluta willaq.
17 Chaymi, Pabluqa suldadukunapa uk kapitanninta qayar
niran:
—Kay wamrata apay mantaqnikiman. Paymi imalataqa
willanayan nir.
18 Chaymi, chay kapitanqa mantaqninman apar niran:

—Chay prisu kaq Pablumi qayamar nimasha, kay wamrata qamman apamunaypaq. Chaqa payqashi imalataqa willashunayan nir.

19 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa, makinmanta aysakur wakaqla apar chay wamrataqa kaynuta tapuran:

—¿Imatataq willamanayanki? nir.

20 Chaynu nitinmi, chay wamraqa niran:

—Israel runakunami parlasha, qamta willashutinllapa allaqmanta apanaykipaq Pabluta chay kusa mas karguyjunkunaman, 'Imalataqa tapushaqllapa' niqnula.

21 Piru amami kriyinkichu. Chaqa, paykunamanta kwarintamantapis mas runakuna yarakuyanqallapa pakakusha wanuchinanpaq. Chaqa paykunami jurashallapa manashi mikuyanqallapachu, chaynulla manashi upyayanqallapapischu Pabluta wanuchinankaman nir. Kananqami, paykunaqa 'Apashaq' ninaykilatana yarayanllapa.

22 Chaymi, chay suldadukunapa mantaqninqa chay wamrata kaĉharan kaynu nir:

—Amami mayqantapis willankichu chay parlamashaykitaqa.

Pablutami kaĉharanllapa gubirnadur Felixman

23 Chayna chay suldadukunapa mantaqninqa, ishkay kapitanta qayamur willaran:

—Suldadukunata willay listakanqallapa kanan tuta tukuynin, a las nwibi rinanllapapaq Cesarea pwibluman. Kaynumi listakanqallapa: Dusyintus suldadukuna ĉhakpa rinanpaq, sitintaqa bistyapi rinanpaq, nataq dusyintusshuypaqa lansawan rinanllapapaq.

24 Chaynulla Pablupaqpis listankillapa uk bistyata chaypa anan ritin, allilanta ĉhachinaykillapapaq gubirnadur Felixpa naypanmanqa.

25 Chay paykunawanqa uk kartata kaĉharan kaynu niqta:

26 Nuqa Claudio Lisiasmi,
qam kusa mantakuq gubirnadur Felixta saludashuni.

27 Nishunimi: Israel runakunami, kay runataqa aypashallapa kasha wanuchinanllapapaq. Chaymi "Nuqa romano runa" nir yaĉhar, suldaduykunawan rir washasha kanillapa.

28 Chaypaq allita yaĉhanarmi, aparay Israel runakunapa kusa mas karguyjunkunaman.

29 Chayman apatiymi, paykunapa kustumrinkunaraykula ĉhiqnisha kasha karanllapa. Chaynu katinmi, wanuchinanllapapaq, karsilman itananllapapaqmapis mana allinchu.

30 Chaymi, Pabluta qamman kaĉhamuni Israel
runakunashi parlashallapa wanuchinanllapapaq nir
yaĉhar. Chaynulla gubirnadur Félix, Israel runakunatapismi
willasha kani qampa naypaykiman shamur parlashutin
yaĉhanaykipaq, imapaqmi uchachayan nirmapis.
Kaylatami willashunaray.

31 Chay suldadukunaqami, chay mantaqnin nishannulla
Pablutaqa tuta aparanllapa. Chaynu tukuy tuta rirllapami,
ĉharanllapa Antípatris shutiq kwartilkaman.
32 Chaymanta achkiyatinnaqa, chay ĉhakpa risha
suldadukunaqa tikrakamuranllapana chay kwartilninllapaman.
Nataq chay bistyapi risha chaykuna-shuypaqa,
riranllaparaq chay Cesarea pwibluman ĉhanankaman.
33 Chaymanta Cesarea pwibluman ĉharnaqa, chay kartata
apashanllapataqa gubirnadurta quranllapa. Chaynulla
Pablutapis qukuranllapa.
34 Chay kartata qutinllapa liyirqa, chay gubirnadurqa
Pablutaqa tapuran:
—¿Maymantataq kanki? nir.
Chaymanta Pabluqashi prubinsya Ciliciamanta nir
yaĉharqa,
35 niran:
—Chay uchachashuqkuna shamutinmi yaĉhashaq nir.
Chaymantami, kaĉhakuran allita rikananllapapaq Pablutaqa,
gubyirnu Herodespa mantakuna wasinpi tatin.

24

Pablumi Felixpa naypanpi rimaran

1 Chaymanta sinku diyamantaqa, chay kurakunapa mantaqnin
Ananiasqa Cesareaman ĉharan wakin ruku runakunawan,
chaynulla paykunapa uk abugadun Tértulo shutiqwan.
Tukuy kaykunami, chay gubirnadurpa naypanpi
taranllapa Pablupaq willananllapapaq.
2-3 Chaymanta, Pabluta apamutinllapanaqa, washaqninllapa
Tertuluqa willaq qallariran chay gubirnadur Felixtaqa
kaynu nir:
—Kusa allin tayta gubirnadur Félix, qamrayku kusa shumaqta
tanchikllapa. Qampa yaĉhaynikiwan kusa shumaqkunata
rurashanchikllapa kay nasyunninchikpiqa. Tukuy
chaykunapaqqami maydiyapis, maypipis yaĉhar tukuy shunquyllapawan
payji nir agradisishunillapa.
4 Piru ama masyadu tardachishunaypaqmi, qamta rugashunillapa
uk ratulataqa rimatiyllapa uyakunaykipaq.

5 Kay runatami, lanĉha yupay mana allinta tukuqta tarisha
kanillapa. Chaqa tukuy pachapimi, ukmanta yaĉhachikutin
Israel runakunaqa manana pullanachu kar, piñachinakur
kawsanllapa. Chaynulla payqa Nazaretmanta Jesús ninllapa
chay paypi kriyiqkunapa mantaqnin.
6 Payqami, Dyusta aduranananchikllapa wasipipis ukmanta
tukunaran. [Chayraykumi, runakunawan ayparayllapa
nuqakunapa liyniyllapawan rikar kastiganayllapapaq.
7 Chaypi aypasha katiyllapa, chay suldadukunapa man-
taqnin Lisiasmi suldadunkunawan shamur binsimarllapa
aparan.
8 Chaynu aparnaqa ashwan kaĉhamaranllapa qamman.]
Chaymi kananqa qamlla tapukur yaĉhanki tukuy kay
uchachayashayllapapaqqa.

9 Chaynu nitinmi, wakin Israel runakunapis chaynullata
nir kaynu niqllapa: “Chiqaptami chaynu tukusha” nir.
10 Chaymanta chay gubirnadurqa, makinwan siñalta ru-
raran Pablo rimananpaq. Chaymi Pabluqa niran:

—Tayta gubirnadur. Nuqaqami rimashaq kaynuta qampa
naypaykipi washakanaypaq. Chaqa yaĉhanimi qamqa kay
pachapa rikaqnin kanki unaymanta-pacha nir. Chaymi
yaĉhanki imami allin, mana allin nirmapis.
11 Qamllami allita tapukuyta puytinki, nuqaqami
Jerusalenmanqa ĉhamusha kani chayraq Dyusninchikta
aduraqqa. Chayraq dusi diyaraqmi kayman ĉhamushayqa.
12 Piru nuqataqami, mana mayqanwan anyanakuqlamat-
apis tarimashallapachu. Chaynulla Dyusta aduranananllapa
wasipipis runakunataqa mana imanishalamapischu kani.
Chay wakin tantakananllapa wasikunapimapis, chaynulla
kay pwiblupa lugarninkunapiqa mana imatapis rurashachu
kani.
13 Kay runakunaqami, mana imanupis uchachamayta
puytinllapachu, chay rimashankunaqa mana chiqap kashan-
rayku.

14 “Piru nuqaqami allita willashaykillapa: Paykuna
yupaymi tukuy unay rukunchikkunapa Dyusninta sirbini,
Moisés mantakushankunata rurani, Dyuspaq unay
rimaqninkuna iskribishankunapi kriyini ima. Chaynulla
Amitunchik Jesuspipis kriyini. Piru Amitunchik Jesuspi
kriyiqkunaqashi, chay uchachamaqkunapaqqa mana
allinchu nin.
15 Nishushayllapanulla nuqapis, Dyus nishanta kriyiq
kar, paykuna yupay yarakuyani wanuqkunaqa qashanpis
kawsamun, allin kar, mana allin kasha karmapis nir yaĉhar.

16 Chayta yaĉharmi Tayta Dyuspa naypanpi, chaynulla
runakunapa naypanpipis, kusa allinlata rurayta yarpuni
tukuy tyimpu mana shaykuq.

17 “Unaytana uklaw pachakunapi yaĉhachikur puriyarqa,
tikrakamuray pwibluy Jerusalenman qillaysitukunata tantar
ima, chay mana imayjunkunata yanapanaypaq. Chaynulla
riraypis ufrindakunata ĉhuraq Tayta Dyuspaqpis.
18-19 Kayllatami rurayaray, chay paqakuna kustumrita
rurashana kar, mana mayqantapis qillakachirchu. Chaypi
chaynu kayatiy, piru Asia pwiblumantami, Israel runakuna
shamur tarimaranllapa Dyusta aduranannllapa wasipi. Chay
paykunami kay naypaykiman shamur willashunmanllapa,
imanu nuqa mana allinta tukusha katiymapis.
20 Imatataq kay uchachamaq runakunaqa yarayanllapa.
Willashunmannari chay kusa mas karguyjunkunapa nay-
panpi nuqapa uchayta tarisha karqa.
21 Manaqachu nuqataqa uchachamayanllapa chay kusa
mas karguyjunkunapa naypanpi jwirtita rimar kaynu
nisha kayaq kani chaypaq: ‘Qamkunami wanushakunaqa
qashan kawsamun nir kriyiq katiy, rikar yaĉhamanayankillapa’
nishayrayku”.

22 Chay Felixqa allita, Jesuspi kriyiqkunapaq yaĉhaq kar,
Pablo rimatin uyakurmi chaylapi qasillaran, “Chay sul-
dadukunapa mantaqnin Lisias Jerusalenmanta ĉhamutinmi
allitaqa yaĉhashaq, kay runata uchachayashaykillapapaq”
nir.
23 Chaymi Felixqa, chay kapitanta niran:

—Pablutaqa apar chay kwartil kayashanman itar kuytayl-
lapa. Piru mayqan amigunkuna ayllunkuna ima minis-
tiyashanwan rikaq ĉhatinmaqa, dijatkillapa lluqshir parlanqa.

24 Chaymanta ayka diyamantanaqa, qashan Felixqa ĉharan
warmin Drusilawan pulla. Chay warminqami Israel warmi
kaq. Chaymantami Felixqa kaĉhakuran Pabluta qayamunanl-
lapapaq. Chaymi Amitunchik Jesuspi chiqapta kriyishanpaq
parlatin, payqa uyakuran.
25 Pabluqami niran: “Allinkunata rurar, imakunamantapis
tantyakar ima tashunllapa. Maydiya jwisyu diya ĉhamutinmi
Tayta Dyus tukuyta rikamarninchikllapa yaĉhamashunllapa”.
Chaynu nitin uyaparqami, kusata manchakur niran:

—Riy kananqa. Qashan yanqalla karmi qayashayki nir.

26 Piru Felixqami yarpuyaran: Pabluqami lluqshichinay-
paqqa qillayta qumayanqa nir. Chayraykumi kutir, kutir
qayayaranlla Pablutaqa, paywan parlananpaq.

27 Chaynuqami ishkay añuta karanllapa. Chaymanta Felixqa gubirnadur kashanmanta yarqunanpaqna karqa, Israel runakunawan allinpi kidanar, Pablutaqa prisu dijaran. Felixpa lugarninqa, uk runa Porcio Festo shutiqna kidaran.

25

Pablumi Festupa naypanpi

1 Chaymantami, Cesarea pwiblupi Festuqa gubirnadur kargunta ayparna, kimsa diyamantaqa Jerusalén pwibluman riran.

2 Chaypimi, kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa wakin karguyjunkunawan tantakar, Pabluta kuntrar chay uchachayaqllapa chaypaq willaranllapa.

3 Chaynullami kusalata mañaranllapapis Pablutaqa, Jerusalenman apamunanllapapaq. Chaynuqami munaranllapa nanllapi wanuchiyta yarpur.

4 Piru Festuqami niran:

—Pabluqami Cesarea pwiblupi prisu. Ayka diyamantami nuqa riyani wakman.

5 Qamkunamanta kay karguyjunkuna nuqawan pulla Cesareaman rinayarllapaqa riyllapa. Chayna wakpi chay runa ima mana allinta rurasha katinqa, naypaypi willatkillapa yaĉhashaq nir.

6-7 Chay Festuqami, uchu diya manaqa dyis diyataraq kasha kanqa Jerusalenpiqa. Chaymantaraqmi Cesareamanqa tikrakaran. Allaqnin Cesareaman ĉhashana katinqa, chay Israel karguyjunkuna ĉhatinnaqa, Festuqa chay mantakunan samananpi tar kaĉhakuran Pabluta apamunanllapapaq. Chayna Pabluta yaykuchitinllapanaqa, Israel runakuna Jerusalenmanta ĉhasha chaykunaqa qimikar, kusa mana allin ukmankunata willar uchacharan. Piru chay rimashanllapaqa, mana chiqapchu karan.

8 Chaynu nitinllapanaqa Pablupis washakananpaqqa, kaynu niran:

—Nuqaqa manami paykunapa liyninmanta, Dyusta adurananllapa wasimanta, chaynulla Romapa mantakuqnin Cesarpaqpis ukman mana allintaqa tukushachu kani nir.

9 Chaynu nitinmi, Festuqa Israel runakunawan allinpi kidanar qashan Pablutaqa tapuran:

—¿Rinayankichu Jerusalenman, wakpi nuqaqa rikar yaĉhanaypaq?

10 Pabluqa niran:

—Nuqaqami qampa naypaykipi kani romano kashayrayku chay punta mantashuqniki Romamanta numrashusha katin. Chaymi qam rikar yaĉhamanaykipaq kanki imanu

kani nirmapis. Qamqami allita yaĉhanki, nuqaqami
mana ima mana allinkunataqa tukushachu kani, Israel
runakunawanqa nirmapis.
11 Mana allinta tukusha katiyqa, kastigar wanuchiman-
qallapa. Wanunaypaqqa manami manchakunichu. Piru
mana imanu tukusha katiyqa, manami mayqanpis payku-
naman qukumaytaqa puytinllapachu. Chaynu paykunaman
kaĉhamanatkiqa, ashwan mañashaq chay Romapa punta man-
takuqnin Cesarta, payna rikar yaĉhamananpaq nir.
12 Chaymi Festuqa wakinnin karguyjun kaqkunawan par-
lar niran:
—Qamllami mañamanki, chay mantakuq César rikar
yaĉhashunanpaq nir. Chaynami paymanna rinki nir.

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi

13 Ayka diya pasatinnaqa, gubyirnu Agripaqa irmanan Ber-
niciwan riranllapa Cesarea pwibluman Festuta watukuq.
14 Chayman ĉhar ayka diyatana katinmi, Festuqa parlaran
Agripata kaynu nir:
—Kaypimi dijasha chay gubirnadur Félix uk prisuta. Paymi
shutin Pablo.
15 Jerusalenpi katiymi, kurakunapa mantaqnin, Israel
runakunapa ruku mantakuqninkunawan payta uchachar
wanuchichinaypaq nimaran.
16 Piru nuqaqa niray: ‘Romamanta karguyjunkunaqami
mana wanuchikuyta puytinchikchu, manaraq chay
uchachakuq chaywan, chay uchachakaq chayta allita tapur
yaĉharqa’ nir.
17 Chayraykumi paykunawan Jerusalenmanta kay Ce-
sareaman shamurayllapa. Ĉhamurnaqa, manami tardarchu
allaqnin chay mantakunay samanaypi tar, kaĉhakuray chay
runata naypayman apamunanllapapaq.
18 Piru chay naypayman shamur uchachaqkuna
qimikarqa, mana ukman imata rurashankunapaq
uchachayanqa nir yarpuyashaynutachu willaranllapa.
19 Chay uchachaqkunaqami, uchachayanllapa uk runa,
Jesús shutiq wanusha katinshi, Pabluqa chay runaqa
kawsayan nir kriyishanlapaq. Chay paykunamanta ukmanta
kriyiq katin, chaylapaqmi ĉhiqnir uchachayanllapa.
20 Chayna nuqaqa mana imatapis chaykunapaq rurashaq
nir yaĉharna, tapuray Pablutaqa rinayanqallachu Jerusalen-
man chaypi tapur yaĉhanayllapapaq kaykunapaqqa nir.
21 Piru payqami mañamaran: ‘Romapa mantaqnin César
rikar yaĉhamananpaq’ nir. Chaymi nuqaqa prisullaraq dijasha
kani, payman kaĉhanaykaman nir.
22 Chaymi Agripaqa niran Festutaqa:

—Nuqapismi chay runataqa uyakuyta munani nir.

Chayna Festuqa niran:

—Allaqmantami uyakunki nir.

23 Chayna allaqmantaqa Agripawan Berniciqa kusata mudakusha ĉhar, chay wasipi tantakasha karanllapa chayman yaykuran. Pullanqami yaykuran suldadukunapa mantaqninkuna, chaynulla chay pwiblumanta kusa runa nishakunapis. Chaymi Festuqa kaĉhakuran apamunanllapapaq Pablutaqa.

24 Ĉhachitinllapanaqa niran:

—Gubyirnu Agripa, wakin kaypi kaqkuna, chaypimi wak runaqa. Tukuy Israel runakunami Jerusalenpi chaynulla kay Cesareapipis, nuqaman shamur payta uchachar, mana uyaraq '¡Wanuchiy, wanuchiy!' nimaranllapa.

25 Piru nuqapaqqa manami imatapis mana allintaqa rurasha yupaychu wanuchinapaqqa. Chaynu katinmapismi paylla mañamasha, chay Romapa mantaqnin César ninllapa pay tapunanpaq. Chaymi nuqaqa payman kaĉhashaq nisha kani.

26-27 Piru paypaq mana imatapis allita yaĉharmi, mana imatapis iskribiyta puytinichu chay mantaqninchik Cesarmanqa. Chaqa manami allintachu yarpuchiman, uk prisuta kaĉhanaypaq payman ima uchayjun nir mana iskribirqa. Chaymi apamuni qamkunapa naypaykillapaman qam gubyirnu Agripa taputki, uyakurna iskribinaypaq.

26

Pablumi gubyirnu Agripapa naypanpi rimaran

1 Chaymantami Agripaqa niran Pablutaqa:

—Kananqa rimayta puytinki yaĉhanaypaq imanu purinki nirmapis.

Chaymi, Pabluqa makinta alsar kaynu niran:

2 —Gubyirnu Agripa, kusala aligrimi kani, qampa naypaykipi rimanaypaq kashayrayku. Nuqami Israel runakuna uchachamashanllapapaq rimashaq yaĉhanaykipaq.

3 Qamqami chiqapta yaĉhanki kay Israel runakunapa kustumriyllapataqa. Chaynulla yaĉhankipismi chay willanakushayllapapaq. Chayraykumi mañashuni allita uyakumanaykipaq.

4 "Tukuy Israel runakunami yaĉhanllapa, takshaymantapacha chay pachaypi, Jerusalenpimapis, imanumi paykunawan tasha kani nirmapis.

5 Yaĉhanllapapismi, rimayta munarqa rimanqallapa, nuqaqa
fariseo runa kasha kani nir. Chaqa chay fariseo runaku-
naqami tukuy Israel runakuna kriyishanchikllapataqa kusa
allita rurar kumplinllapa.
6 Nuqaqami kriyini unay rukunchikkunata, Dyus 'Uk
washakuqta kaĉhamushaq' nir arnishanpi. Chaypi kriy-
ishayraykumi uchachamarllapa kanan-shuypaqa kayman
apamashallapa tapumananllapapaq.
7 Chaynu kay Israel dusi ayllukunamanta, Dyus chay ar-
nishanta rikayta yarpur, unaqpis tutapis Dyusta allita kasur
sirbir ima kawsanllapa. Gubyirnu Agripa, nuqapis chaynu
paykuna yupay katiymi, yanqa illaqta uchachamayanllapa.
8 ¿Manachu qamkunaqa kriyinkillapa, Tayta Dyusqa
wanushakunata qashan kawsachimun nirqa?
9 "Paykuna yupay nuqapis unayqa Nazaretmanta Jesuspa
shutinta ĉhiqnir, kusa saqra ukmanta rurayta yarpuq kani.
10 Chay yarpushaynumi ruraray Jerusalenpiqa, chay ku-
rakunapa mantaqninkuna urdinta qumatinllapa. Chaymi
Jesuspi kriyiqkunataqa prisuq kani. Chaynulla wanuchitinl-
lapapis nuqapis chay yarpuylla kar 'Wanuchiyllapa' niq kani.
11 Kutir kutirmi qischaq kani, 'Jesuspiqa manana
kriyishaqnachu' ninankaman. Chaynullatami ruraq kani
tukuy tantakananllapa wasikunapi. Paykuna kusata
piñachimatinmi, uklaw pwiblukunapi katinmapis ikinta riq
kani.
12 "Chaynu chay kriyiqkunapa ikinllapapi puriq
karmi, riyaray Damasco pwibluman, chay kurakunapa
mantaqninkuna urdinta qumasha katin.
13 Piru, gubyirnu Agripa, alas dusi yupayna nanpi karqami,
rikaray unaq syilumanta kusa llipya intiru, rupaymanmat-
apis masta achkirachikamuqta. Chayqami tukuy nuqawan
riqkunamanpis achkiramuran.
14 Chaynu achkirachimatinllapami tukuyniyllapa
pachaman ratarayllapa. Chaymanta uk hebreo rimaypi,
kaynu nimaqta uyaparay: 'Saulo Saulo ¿imapaqtaq ikiypi
purinki qischamanaykipaq? Chaynu purirqami qamlla
mana allintachu rurakayanki, imanuĉhi turumaqa
yapukuyar, ikiman matqakur, rijapi ĉhachikarqa paylla
nanachikun chay yupay'.
15 "Chaymantaqa niray: '¿Mayqantaq kanki, Taytituy?'
"Chaynu nitiymi Amitunchikqa nimaran: 'Nuqami kani
Jesús, chay mayqanpa ikinpiĉhi qischanaykipaq puriyanki
chay.
16 Sharir shay. Chaqa nuqaqami qamman rikarisha kani
nuqatana sirbimar, kay kanan rikashaykikunapaq uk tistigu

yupay parlakunaykipaq. Chaynullami kaymanta naypaq-
man rikachishuyani, chaykunapaqpis qam parlakunki nuqa-
paqqa.
17 Chaynu parlakutki, Israel pwibluykimanta kaqkuna,
chaynulla chay jwira mana Israel runakuna ĉhiqnishutinpis
nuqami washashayki. Chaqa mana Israel runakunaman-
nami kananqa kaĉhashuni.
18 Chaynu yaĉhachikutki paykunaqa intrakar manana tu-
taparaqpi yupay dyabluwannachu purinqallapa. Ashwan
nuqapi kriyirna, achkiraqlapina kusa shumaqta kawsan-
qallapa. Chaynuqami uchankunamanta pirdunar wamray-
paqna riqsishaq, chay wakinkuna nuqapi kriyishakunata
yupayna' nir.
19 "Chaymi gubyirnu Agripa, syilumanta willamashanta,
kasurmi kriyirayna.
20 Chayraykumi ashwan naypaqtaqa Dyus rimashanku-
nata Damasco pwiblupi rimar yaĉhachikuray. Chayman-
tami yaĉhachikuray Jerusalenpi, chaynulla Judea pwiblukunapi, mana Israel runakunata, Dyuspina kriyir, paymanna tikrakar kusa allinkunatana rurar kawsananllapapaq.
21 Chayta rurashayraykumi Israel runakunaqa Dyusta adu-
rananllapa wasipi aypamar wanuchimanaranllapa.
22 Piru Tayta Dyus yanapamatinmi, kanankaman mana
manchakur imachu payllapaq yaĉhachikur purini, tukuy
runakunata – taksha kaqkunata, chaynulla atun kaqkuna-
matapis. Manami Dyuspa rimaqninkuna, chaynulla Moisés
rimashanmanta ukmantachu rimasha kani. Chaqa payku-
nata Dyus rimachitin, imami pasayanqa nir kaynu niqllapa:
23 'Dyus Akrashan Cristunshi wanuyanqa. Piru wanushana
karmapisshi, qashan tukuymanta naypaqta kawsamuyanqa.
Chaynullashi pay wanur kawsamushanwanqa, intrachi-
manchik paypi kriyisha kar wanurmapis washakayashun,
kay pwiblunchikpi taqkuna, chaynulla uklaw pwiblukunapi
kaqkunamapis' nir".

Pablumi gubyirnu Agripata willaran Jesuspi kriyinanpaq

24 Pablo, Jesús wanur qashan kawsamusha nir rimatinmi,
Festuqa jwirtita rimar kaynu niran:

—¡Pablo kusa yarumi kanki! ¡Kusata istudyasha karmi
yaruyashayki! nir.

25 Piru Pabluqa niran:

—Manami yaruyashachu kani. Kusa allin tayta Festo,
ashwan kay rimashaykunami chiqap mana llullachu in-
trakaqkunapaqqa.

26 Mana kriyimatkillapapismi, kay tayta gubyirnu Agripa,
pay yaĉhan Jesuspaqqa tukuyta. Chaymi nuqaqa paypa nay-
panpimapis mana manchakurchu rimani. Chaqa nuqaqa
yarpuni payqami chiqapta intrakasha kaykunapaqqa nir.
Chaqa kaykunapaqqami tukuy runakuna yaĉhan.
27 ¿Kriyinkichu gubyirnu Agripa, Dyuspa unay
rimaqninkuna nishantaqa? Nuqaqami yaĉhani, qamqa
kriyinki nir.
28 Chaynu nitinqa, chay gubyirnu Agripaqa niran:
—¿Kananllachu Jesucristupi dasla kriyiq tikrakanayta mu-
nayanki? nir.
29 Chaymi Pabluqa niran:
—Tayta Dyus munatinqami kanan, manaqa maydiyapis
kanman. Piru mana qamlachu, ashwanmi tukuy kaypi
uyamaqkunaqa kriyinmanllapa. Maydiyaqaĉhi nuqa yupay
kanmanllapa, mana prisukasha karllapa imamapis.
30 Chaymantaqa, chay gubyirnu sharir chaynulla gubir-
nadurpis, Berniciwan pulla, wakin chaypi taqkunawanpis,
31 riranllapa wakaqla parlaq, Pablo nishankunapaq.
Chaymi paykunapura ninakuyaqllapa: “Kay runaqa manami
ima mana allintapis rurashachu wanuchinallapapaqqa.
Chaynulla manami karsilpi kananlapaqmapis allinchu”.
32 Chaymi chay gubyirnu Agripaqa, Festuta niran:
—Mana pay, chay mantakuq César rikar yaĉhamanqa ni-
masha kashallapaqa, kay runataqa kaĉhashana kachuwanl-
lapa nir.

27

Pablutami Roma pwibluman kaĉharanllapa

1 Chaymanta, Italiaman kaĉhamananllapapaq parlaranllapa.
Chaymi Pabluwan wakin prisukunataqa quranllapa sul-
dadukunapa mantaqnin uk kapitan Julio shutiqta. Payqami
Romapa mantaqnin Augustupa chay wakin suldadunkunata
mantaq kaq.
2 Nuqakunaqami riq kanillapa yaku karrupa shananman,
Italiaman rinayllapapaq. Chayman ĉharqa tarirayllapa uk
yaku karruta Adramitio pwiblumanta. Chayqami rinanla-
paqna kasha kayaq Asiapa pwiblunkunaman. Chaymi chay-
man iqar rirayllapa. Pullayllapaqami riyaq Macedoniapa
pwiblun Tesalonicamanta Aristarco.
3 Chaymanta allaqnin diyaqa ĉharayllapa mar yakupa
manyan uk pwiblu Sidón shutiqman. Chaypiqami chay
Juliuqa, Pabluwan kusa shumaqta yarpur Pablutaqa
dijaran amigunkunata rir watukutin, paykunana samachir
qarananllapapaq ima.

4 Chaymanta Sidón pwiblumanta lluqshitiyllapanaqa,
naypayllapalawmanta kusa jwirti wayra shamuq qallariran.
Chaymi mana naypaqman rinayllapapaq dijamatinllapaqa,
chay yakupa ĉhaypinpi Chipre shutiq pachapa allilaw
qichqanta pasar rirayllapa.
5 Chaynu mar yakullata riyar, pasarayllapa Ciliciapa, Pan-
filiapa pwiblunkunapa naypanta. Chaynu riyarmi ĉharayllapa
Liciapa uk pwiblun Mira shutiqman.
6 Chayman ĉhatiyllapanaqa, chay suldadukunapa kapitan-
ninqa, uk yaku karru Alejandría pwiblumanta Italiaman
riqta tarir chayman iqachimaranllapa chaypina rinayllapa-
paq Italiaman ĉhanayllapakaman.
7 Chaymi ayka diyata wayrarayku allmanta rirayllapa.
Chaynu rirmi uk pwiblu Gnido shutiqpa naypanlawlaman
ĉhaq kanillapa. Piru wayra naypaqman mana rinayllapapaq
dijamatinllapami, yakupa ĉhaypinpi Creta shutiq pachapa
ichuqlaw qichqanta pasar rir, Salmona pwiblupa naypan-
lawta pasar rirayllapa.
8 Chaynu chay pachapa naypanlawta riyar wayrarayku
qischakayarmapis ĉharayllapa uk pwiblu “Buenos Puertos”
shutiqman. Chayqami Lasea shutiq pwiblupaqa yatalanpi
kaq.
9 Kusa unaytanami yakullapi karayllapa. Chaymi mar
yakullata rinayllapapaq kusa manchakuypaqna kayaq.
Chaqa tamya tyimpu shipchanamiri * karan. Chaymi
Pabluqa tukuyta kaynu nir willaran:
10 —Taytituykuna kay riyashanchikllapaqami kusa man-
chakuypaqta rikani. Kaypiqami imallaqa pasamashunllapa.
Chaymi yaku karrumapis tukuy imantinchik limpu chin-
qanqa. Piru manami yaku karrulachu chinqanqa, ashwanmi
nuqanchikkunamapis chinqachuwanllapa nir.
11 Chaynu nitinmapis, chay suldadukunapa mantaqninqa,
masqa chay yaku karrupa amunta, chaynulla chay yaku
karruta purichiqta kasuran. Nataq Pabluta-shuypaqa mana
kasuranchu.
12 Chay pwiblumi yaqqa mana allinchu kaq tamya ty-
imputa pasanayllapapaq. Chaqa kusatari wayra kallpaq.
Chayrayku yaqqa tukuyla yarpurayllapa Cretapa pwiblun
Fenice shutiqman ĉhayta. Chaqa chaylawtaqari wayraqa
mana kallpaqchu. Chaymi chaylapi tamya tyimputaqa
pasayta yarpurayllapa.

Kusa manchaypaq wayra, yaku karruta kallpachiran

---

* **27:9** Israel runakuna ayunu fyistanta silibranan tyimpu pasatinnaqami, tamya tyimpu qallariqna. Chaymi mar yakupi purinanllapapaqqa mana allinnachu kaq.

13 Rinayashayllapalawman wayra kusa shumaqta qallar-
itin, anklata tantar chay mar yakullata riq qallarirayllapa.
Chaymi chay Creta pachapa qichqanllata riyaq kanillapa.
14 Chaymanta wakaqpina katiyllapaqa illaqmanta kusala
jwirti wayra Euroclidón shutiq shamuq qallariran chay
allilaw qichqayllapamanta.
15 Chaymi chay yaku karrutaqa kusalata awikuq qallarir,
chay riyashayllapamanqa wayra mana dijamaranllapachu
rinayllapapaqqa. Chayraykumi dijatiyllapana apamaranl-
lapa pay riyashanman.
16 Chaynu wayra apamatinllapa riyarqa pasayarayllapana
yakupa ĉhaypilanpi uk pachita Clauda shutiqpa ikinlawta.
Chayta riyatiyllapanaqa chay pachita ashlila wayrata
arkashanrayku, kusata qischakar ima chay ikilawpi
watakasha kayaq yaku karritutaqa iqachirayllapa.
17 Chaymanta-shuypaqa waskakunawan allita watarayl-
lapa chay atun yaku karruqa ama pakikananpaq. Chaynu
kusa jwirti wayra katinmi, kallpachir apar chay achka aqu
tantakasha Sirte shutiqman waqrachimachuwanllapa nir
yarpur, chay yaku karrupa unaqninpi raĉhpa kaq chayta
ishkichimuranllapa. Chaynu ruratiyllapaqami wayraqa mu-
nashannuna apamaranllapa.
18 Nataq allaqninqa, chay wayraqa kusala jwirtillaraq
karan. Chaymi chay yaku karru ankishyananpaqqa, kargata
apayashanllapatapis yakuman itakuqna qallariranllapa.
19 Chaymanta kimsa diyamantanaqa, ashwan makinlla-
pawan † itakuq qallariranllapa chay yaku karrupi yaqqa
mana ministikaypaq kaqkunataqa.
20 Chaynulla rupayta, qullarkunamatapis ayka diyata
mana rikayta puytirayllapachu. Chaqa, chay wayraqa kusala
puktay intiru karan. Chaymi nuqakunaqa kusalata qis-
chakar mana imanupis washakayashunllapachu nir yarpu-
yarayllapa.
21 Chaynu qischakar imami, unaytana mana mikushachu
karayllapa. Chaymi Pabluqa tukuypa ĉhaypinpi shar niran:
—Taytituykuna, allinmi kasha kanqa qamkuna
kasumanaykillapapaq. Kasumar chay Creta pachamanta
mana shamusha kashallapamaqa, mana tukuy kay
pasamayashanchikkunaqa pasamayachuwanllapachu.
22 Chaynu katinmapis, kananqa ama kwashallaqa
tikrakayllapachu. Kay yaku karru chinqatinmapis,
nataq tukuy nuqanchikkuna-shuypaqa mana uklamapis
wanushunllapachu.

† **27:19** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Makiyllapawan itakuq qallarirayl-
lapa” nir.

23 Chaqa nuqa Dyuspa kar, payta sirbini chaymi naqa tuta
nuqaman uk angelninta kaĉhamusha.
24 Chaymi payqa nimaran: ‘Pablo, ama manchakuychu.
Chaqa Roma pwiblupa punta mantakuqnin Cesarmanqami
ĉhanaykipaq Dyusqa nisha. Chaynulla qamraykumi wakin
pullayki chay yaku karrupi kaqkunapis washakanqa’ nir.
25 Chayraykumi nuqa nishunillapa: Animakuyllapa.
Chaqa nuqaqami Dyusniypi kunfyakar kriyini. Chaymi
nini chay nimashanqa chaynu kanqa nir.
26 Piru wayraqami apar yaku ĉhaypinlapi uk pachita chay-
man waqrachir itakumashunllapa.
27 Chay tuta riyashayllapawanqa ishkay simanapaqna
yakullata rirayllapa. Chaymi karayllapa chay yaku Adriático
shutiqpi. Chay lugarpimi wakman kayman wayraqa yaku
rurillapi purichimaranllapa. Chaymi ĉhaypi tutana yupay
chay yaku karruta purichiqkunaqa tantyaran pachaman
shipchayanchikllapana nir.
28 Chayna miditinllapanaqa yaku rurimanqa karan binti
brasa. Chaymanta ashlila naypakaq riyar qashan miditinlla-
paqa kinsi brasalana kayaq.
29 Chay ruripi rumikuna katin waqrakachuwanllapa nir,
chay yaku karrumanta waskakunawan watar ikilawman
itakuran kwatru anklakunata. Chaykamanqa paykunaqa
kusalata yarpuyaqllapa achkiyanmanna nir.
30 Nataq chay yaku karruta purichiqkunaqa alsakar
washakayta yarpuranllapa. Chaymi naypaqlawmanpis
anklata itakuq tukuqnula chay takshala yaku karrituta
yakuman ishkichiyta yarpuranllapa.
31 Piru Pabluqami, chay mantaqninta chaynulla
suldadunkunatapis niran:
—Kaykuna mana kay yaku karrupi kidatinqa,
nuqanchikkunaqa mana washakashunllapachu nir.
32 Chaymi chay suldadukunaqa, chay taksha yaku karruta
ayka waskakunawan watasha karan chaytaqa pititin, yaku-
man rataran.
33 Nataq achkiyayatinnaqa, Pabluqa tukuy mikunanllapa-
paq kaynu niran:
—Ishkay simananami kay yaku ruripi yarakushanchikl-
llapa imashi pasanqa nir. Chaypaq yarpur mana miku-
ranchikllapachu imanuĉhi mikunchikllapa chaynuqa.
34 Chaymi rugashaykillapa imalataqa mikuyllapa nir.
Mikunaykillapapaqmi allin kanqa kawsanaykillapapaq.
Chaqa manami mayqanninchikllapapis uk aqchanchik-
lamapis chinqanqachu nir.
35 Kaykunata nirmi Pabluqa tantata aypar tukuypa nay-
panpi Dyusta payji nir, pakir mikuq qallariran.

36 Chaymi, tukuy animakur mikuq qallariranllapa.
37 Chay yaku karrupiqami dusyintus sitintay-saysi (276)
runakuna karayllapa tukuyniyllapaqa.
38 Chaymanta munashanllapata mikurnaqa, trigukunataqa mar yakuman itakuranllapa, yaku karruta
ankishyachinanllapapaq.

Yaku karrumi marman chinqaran

39 Chaymanta limpu achkiyatinnaqa, chay yaku karruta
purichiqkunaqa karu maypi pachata rikaran. Piru mana
yaĉharanllapachu maypi kanchikllapa nirmapis. Chaymi
chaypi rikaranllapa uk kusa shumaq laduyjun aqulla
pachata. Chaymi chaykaman yaku karrutaqa qimiyta
yarpuranllapa.
40 Chayraykumi chay anklakunataqa, pitir chaypina
dijaranllapa. Chaynulla uk palalla qiru ikilawpi tikrachinanpaq sirbin chaytaqa, watashanmanta sarpicharanllapa
chaywanna apananllapapaq. Chaymantaqa chay naypaqlaw
purichinan raĉhpakunata unaqman alsar timplaranllapa,
wayra pukatin yaku karru rinanpaq. Chaymi chay yaku
karruqa chay aqulla pachaman ĉhanayaqllapa chaylawman
qimikaq qallariranna.
41 Piru chay yaku karruqami, yaku ruripiqa aqulla uk
pacha karan chaypi waqrakaran. Chaymi naypaqlawunqa
chay aquman yaykutin, manana kuyuranlamapischu. Nataq
chay ikilawun chayta-shuypaqa yaku limpu pakiq qallariran.
42 Chaymi suldadukunaqa, chay prisukunata wanuchiyta
yarpuranllapa kanan nuqanchikkunamanta naypaqta
lluqshirqa alsakanqa nir.
43 Piru, chay suldadukunapa mantaqnin, Pabluta washanar mana wanuchinanllapataqa munaranchu. Ashwanmi
kaĉhakuran, mayqanninpis nadayta puytiqqa yakullata rir
naypaqta chay pachamanqa ĉhananpaq.
44 Nataq wakin-shuypaqa tablakunapi, chay yaku karrupa pakinkunapi anan rir chay pachamanqa ĉhananllapapaq.
Chaynumiri tukuyniyllapa allilan mana imapis pasamatinllapachu, ĉharayllapa pachamanqa.

28

Pablumi Malta shutiq pwiblupi

1 Chaymanta tukuyniyllapa washakashana karqa,
yaĉharayllapana chay maypiĉhi karayllapa chay pachaqa
Malta shutin nir.
2 Chaymi chay pachapi taqkunaqa, tukuyniyllapata
kusata kuytamaranllapa. Chayna kusalata tamya ishkiyatin

kusata qasatin, ninata ratachir qayamaranllapa qimikar quñukunayllapapaq.

3 Pablupismi shapshu yamtata tantakusha kar, chay nina-
manqa itayaran. Chaymi, kusata nina miratin chay shap-
shuta ninaman itayashanmanta uk largu kuru lluqshimur
Pabluta makinpi kanir warkurakuran.

4 Chayna, chaypi taq runakunaqa chay largu kuruta,
Pablupa makinpi warkuraqta rikarqa paykunapura ninaku-
ranllapa: “Kay runaqami uk wanuchikuq kanqa. Chaymi
mar yakumanta michka washakasha karmapis, kastigakar
wanuyanqa” nir.

5 Piru Pabluqa chay largu kurutaqa ninaman ĉhaspitin
mana imapis pasaranchu.

6 Chaymi tukuy chaypi kaqkuna chayta rikar yarpuyaran-
llapa: Saksarchu wanunqa, manaqachu das wanunqa nir.
Chaynu nirmi kusata chapayaranllapa. Unaytana chapay-
atinllapaqa mana imapis pasaq yupay katinqa, ukmantana
yarpur ninakuqllapa: “Pabluqami uk amitu” nir.

7 Chay kayashayllapamanta yatayllapakaqlapi karan
ĉhakrakuna. Chayqami chay lugarmanta uk runa punta
mantakuq Publio shutiqpa kaq. Paymi samachir
kuytamaranllapa kimsa diyata.

8 Chaymi chay Publiupa taytan kusala qishaq manta-
lapi kayaq. Allipla rupapi chaynulla kusata waqtallata
apaq. Chaymi Pabluqa riran watukuq. Chayman ĉharnaqa,
Dyusman mañakur chay qishaqpa ananman makinkunata
ĉhuratinla, alliyaran.

9 Chayta rikarllapami, ukkunapis qishaqninkunata
apamuqllapa. Chaymi chaykunatapis Pabluqa allicharan
tukuyta.

10 Chayraykumi, ashwan kusa masta kuytamaranllapa.
Chaymi rinayllapapaqqa tukuy ima ministishayllapata
qumaranllapa.

Pablumi Roma pwibluman ĉharanna

11 Piru kimsa misismantaraqmi rirayllapa, Alejandria-
manta uk yaku karru tamya tyimputa chaypi pasasha kayaq
chaypi. Chay yaku karruqami dyusninkuna Castorwan Pólux
niqllapa chaykunapa ritratunta naypaqlawunpi ĉhurakusha
kayaq. Chayman iqarmi rirayllapa.

12 Chaynu rirllapaqami, yakupa manyanlapi uk lugar Sir-
acusa shutiq chayman ĉhar, chaypina kidaq kanillapa kimsa
diyata.

13 Chaymantaqa rirayllapa yakullata, Regio shutiq
pwibluman ĉhanayllapakaman. Nataq allaqninqami, wayra

surlawmanta shamuyatin, uk diyapi tardilana ĉhaq kanillapa uk pwiblu Puteoli shutiqman.

14 Chaypiqami tarirayllapa, Jesuspi ayka kriyiqkunata. Chaymi paykuna chaypi kidachimatinllapa kidarayllapa uk simanata. Chaymantaqa rirayllapana Roma pwibluman.

15 Chaynu rir largullaraq ĉhanayllapapaq faltayatinqa Romamanta wakin kriyiq masiyllapakunaqa yaĉhayaqllapana nuqakuna riyanillapa nir. Chaymi shamur tarimaqllapa uk pwiblu Foro Apio shutiqpi. Chaynulla wakinkuna-shuypaqa tarimaranllapa chay uk lugar "Tres Tabernas" niqllapa chaypi. Chaymi paykunata rikarqa, Pabluqa kusata aligriyar Dyusta payji niran.

16 Chaymanta Roma pwibluman ĉhatiyllapanaqami Pablutaqa karsilmanqa mana itaranllapachu. Ashwanmi kaĉhakuranllapa paylana uk wasipi tatin uk suldaduna rikar kuytananpaq.

17 Pabluqa Romaman ĉhashana kar kimsa diyamantaqa, kaĉhakuran Israel runakunapa wakin mantaqninkunata qayamunanllapapaq. Chaymi tantakashana katinllapaqa, Pabluqa niran:

—Ukniykuna manami ima mana allintapis rurashachu kani chay Israel runakunataqa. Chaynulla chay unay rukunchikkunapa kustumrinkunamatapis mana ukmantaqa rurashachu kani. Piru chaynu katiymapis, Jerusalenpimi, Romamanta karguyjunkunaman qukumaranllapa.

18 Paykunaqami limpu tapumarllapanaqa dijamanaranllapa. Chaqa manari ima uchaytaqa tariranllapachu wanuchimananllapapaqqa.

19 Piru Israel runakunaqa mana dijamayta munatinllapa, nuqalla mañaray kaypi Romapa punta mantaqnin tapumar allita yaĉhananpaq. Nataq chay uchachamaqkunamataqa, nuqa-shuypaqa mana ima mana allinta rurayta yarpusha imachu kani. Chaqa paykunaqa pwibluyllamantari.

20 Chayraykumi qamkunaman qayachimusha kani shumaqta parlanallapapaq tantakar. Chaqa tukuy nuqanchikkuna Israel runakunaqami kriyinchikllapa Dyusmanta washamaqninchikqa shamun nir. Chaynu kriyiq kar yaĉhachikur puritiymi, nuqataqa kadinakunawan watar imamapis prisumashallapa.

21 Chaynu nitinmi paykunaqa niranllapa:

—Nuqakunamanqami, Judea pwiblumantaqa mana ima kartalamatapis ĉhachimushallapachu qampaqqa. Manami chay pwiblunchikmanta runa masinchikkuna wakmanta

ĉhamuqkunamapis willamashallapachu qampaqqa imanu
mana allinta tukushayki nirmapis.
22 Piru nuqakunami qamta uyakushunayanillapa imatataq
yarpunki chay kriyishaykipaq nir. Chaqa kay mushuq kriyis-
hanllapapaqmi, tukuy pwiblupi ukmanta rimanllapa.
23 Chaymi uk diyapi parlashunllapa nitin, chay diya
paykunaqa achka runakunawan ĉharanllapa chay maypiĉhi
Pablo samasha karan chay wasimanqa. Chaymi Pabluqa
allaqmanta-pacha tardikaman parlaran tukuy runakunata,
Dyus imanumi mantakun nir. Chaynulla Dyuspa rimaqnin
Moisés, wakin rimaqninkuna iskribishankunata liyir Jesus-
paq intrachiyta kamaran.
24 Chaymi Pablo chaynu rimatinqa, wakin runakunaqa
kriyiranllapa. Nataq wakinkuna-shuypaqa mana kriyiranl-
lapachu.
25 Chayna paynin paynin mana intrachinakuyta puytirqa,
riq qallariranllapa chay runakunaqa. Chaymi Pabluqa niran:
—Santu Ispiritu Dyuspa rimaqnin Isaiaswan kar unay
rukunchikkunata willashanqami chiqap kasha kaynu nirqa:
26 ‘Rir willay kay runakunata:
Qamkunaqami michka kusata uyakurmapis, mana
intrakankillapachu.
Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunkilla-
pachu.
27 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami
mana intrakaqpaq tikrakasha.
Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana
uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana
rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana al-
lichashaqmapischu nir’.
28 Imanuĉhi unay rukunchikkuna yupay, Dyus nishanta
mana intrakasha karqa, qamkuna Israel kaqkunaqa manana
intrakankillapachu. Chaynu katin kananqa Dyus washashu-
nanllapapaq willashushayllapaqa chay jwira mana Israel
runakunapaqna kanqa. Chaqa paykunaqami uyakur in-
trakanqallapa kay nishaytaqa.
[
29 Chaymi kaykunata Pablo nitinqa, Israel runakunaqa
riranllapana paykunapura willanakur.]
30 Chaymanta Pabluqa, ishkay añuta kidaran chay pwiblul-
lapi chay wasita alkilashanllapi. Chaynulla chaypimi tukuyta
samachiq payta watukuq ĉhaqkunataqa.

31 Manami mayqantapis manchar, mana mayqanpis willatin imachu, Pabluqa Dyuspa mantakuyninpaq, chaynulla Amitunchik Jesucristupaqpis yaĉhachikuq.

Romanos
Pablumi kartanta kaĉhan Romapi kriyiqkunaman

Apustul Pablo Corinto pwiblupi kimsa misista karmi, kay kartata kaĉharan Romapi kaq kriyiq masinkunaman. Kay kartata kaĉhashanqami karan añu 57pi yupay.

Romaqami kusala atun pwiblu karan. Chay pwiblupi mantakuqqami shutiq Nerón. Payqami achka pwiblukunata mantaq. Piru, Pabluqa manaraqmi Romamanqa ĉhasharaqchu kaq. Chaymi chay pwiblupi taq kriyiq masinkunaman Pabluqa kay kartata kaĉharan, Dyuspa rimayninta shumaqta intrakananllapapaq.

Kay kartapimi Pabluqa niran: Tayta Dyuspa rimananta tukuyla intrakar washakashunllapa. Chaqa tukuylami uchayjun kanchikllapa. Piru chaynu karmapismi, Amitunchik Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir, niran (1.1–8.39).

Chaynullami Pabluqa willaranllapapis: Tayta Dyusmi Israel runakunawan tratuta ruraranllapa nir. Piru chaynu paykunawan tratuta rurasha katinllapamapis, Amitunchik Jesucristupi mana kriyinaranllapachu. Chayraykumi kastigakashana karanllapa niran. Piru maydiya, Amitunchik Jesucristupi kriyirllapaqami, paywan kanqallapa nir imami willaran paykunataqa (9.1–11.36).

Chaynullami Pabluqa willaranpis: Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqami, Tayta Dyus munashanlata rurar ima kawsanqallapa nir (12.1–15.13).

Kay kartallapimi paykunata niranpis: Kusalatami watukushuyllapata munayani nir. Chaymi Españaman riqnu, watukushaykillapa niran (15.14-33).

Chaynullami kay kartanpiqa kusalata saludaran ima paykunataqa (16.1-27).

Pablumi saludakun

1 Munashay ukniykuna, nuqa Pablutami Tayta Dyus akrar kaĉhamasha Amitunchik Jesucristupa sirbiqnin, chaynulla apustulnin kar, paypa shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaq.

2 Chaqa Tayta Dyusqami unay tyimpullapi paypa kaq rimaqninkunata willaran chay shumaq rimayninpaq kaynu nir iskribinanpaq:

3 “Washakuq Wamranshi kay pachaman shamuyanqa washamaqninchik” nir. Chaymantaqami Dyus nishannu,

Jesucristuqa nuqanchiknu aychayjunpaq tikrakar Davidpa
ayllunkuna kaqmanta nasiran.
4 Chaymi wanutinmapis, Santu Ispirituqa pudirninwan
kawsachimuran. Chayraykumi yaĉhanchikllapa chiqapta
Tayta Dyuspa Wamran nir, michka Davidpa ayllunmanta
kasha karmapis.
5 Chaynu karmi Amitunchik Jesucristo kusata llakipar
akramaran apustulnin kanaypaq. Chaymi kaĉhamaran tukuy
nasyunkunata rir yaĉhachinaypaq paypi kriyirna kasunanlla-
papaq. Chaynuqami payqa kusa riqsikashana kanqa.
6 Chaynumi qamkunatapis Tayta Dyusqa munar
akrashushallapa, Amitunchik Jesucristupi kriyir paypa
wamrankunana kanaykillapapaq.
7 Chaymi kay kartata kaĉhamuni qamkuna Roma
pwiblupi taqkunaman. Chaqa Taytanchik Dyusmi
qamkunataqa kusata munar akrashushallapa, allin
kaqninkunalana kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik
Dyusman, chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis
mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq,
shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

8 Puntataqami kayta willashaykillapa: Uklaw pachaku-
naman rirmapismi uyapasha kani, qamkunaqashi allita,
Amitunchik Jesucristupi kriyinkillapa nir. Chaymi nuqaqa
payrayku, Tayta Dyusta kusata payji nini qamkunapaq.
9 Chaynulla Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikur, tukuy
shunquywan Tayta Dyusta sirbini. Chaqa paymi nuqa-
paqqa kusa chiqapta yaĉhayan imanumi qamkunapaq mana
shaykuq waran waran mañakuyani nirmapis.
10 Chaynumi imuraspis mañakunilla Tayta Dyus munatinqa,
mana imapis pasatin imachu shamur watukushunayllapa-
paq.
11 Chaqa kusatami rikashuyllapata munani, qamkunallata
yaĉhachishutiyllapa chay kriyishaykillapamantaqa mas allita
kriyiqkunana kanaykillapapaq.
12 Kaynuqami nishunillapa: Qamkunaman shamutiy, Ami-
tunchik Jesucristupi imanutaq kriyishanchikllapanulla ukn-
inchikllapa ukninchikllapa animachinakunallapapaq.
13 Ukniykuna, kaytami yaĉhanaykillapata munani: Ku-
tir kutirmi qamkunaman shamuyta munasha kani nir.
Piru kanankamanmi manaraq shamuytaqa puytishachu
kani. Chaynumapis, Amitunchik Jesucristupaq tukuy in-
tirupi mana Israel runakunata yaĉhachitiymi, paypi kriy-
ishallapa. Chaymi kananqa qamkunamanpis shamunayani,
chaypipis yaĉhachikutiy achkana kriyinanllapapaq.

14 Chaqa tukuyta yaĉhachinaypaqmi kani, griego mana
griego runakunata, chay yaĉhaq mana yaĉhaqkunamatapis.
15 Chayraykumi kusata shamuyta munani qamkuna
Romapi taqkunamanpis, Dyuspa shumaq rimayninta
yaĉhachishunayllapapaq.

Dyusmi Jesucristupi kriyiqkunata washan

16 Manami nuqaqa pinqakunichu Amitunchik
Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikuytaqa. Chaqa
Dyusqami pudirninwan mayqantapis, shumaq rimayninpi
kriyiqkunataqa washanqa, puntataqa Israelmanta
kaqkunata, chaymanta-shuypaqa mana Israelmanta
kaqkunatapis.
17 Chaqa Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninpi
kriyishalami, Dyusqa uchanchikmanta pirdunar, kusa
allinpaqna riqsimanchikllapa nir intrachimanchikllapa.
Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Mayqanpis allita kriyishanraykulami, kusa allinpaq
riqsikar kawsanqa” nir.

Tukuymi uchayjun kanchik

18 Tukuy runakunami kusala mana allinkunata rurar ima,
wakinkunata pantachinllapa Dyuspaq mana intrakananl-
lapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusqa piñakur, syilumanta-
pacha paykunataqa kastiganqa.
19-20 Chaqa Taytanchik Dyusllami paykunata intrachiran,
nuqami kusa allin, kusa puytiq Dyusnikillapa kani nir.
Chaynuqami intrachikuran, kay pachata, chaynulla tukuy
ima rurashankunawan. Chaymi payllata mana rikarpis, chay
tukuy ima rurashanta rikarqa, tukuy yaĉhaytana puytinchik-
llapa Tayta Dyusqa imanu nirmapis. Piru tukuy chayku-
nata yaĉharmapismi, wakinkunaqa mana paypi kriyiytaqa
munanllapachu. Chaymi, “Mana yaĉhashachu kani Dyuspaq”
nirmapis, paykunaqa mana washakayta puytinqallapachu.
21 Chaqa chay runakuna Tayta Dyuspaq yaĉharllapapismi,
imanuĉhi payta aduranapaq kaq chaynutaqa adurayta,
payjichikuymatapis mana munashallapachu. Ashwan
chaykunata ruranapmantaqami mana allinkunata
yarpur kawsashallapa. Chaymi shunqunpi mana allin
yarpuyninkunarayku, yarpuyninllapaqa tutaparaqpi
yupayna kidasha.
22 Chaymi paykunaqa “Kusa yaĉhayniyjunmi kanchikllapa”
nirmapis, ashwan kusa mana intrakaqkunapaq tikrakashal-
lapa.

23 Chaqa Taytanchik Dyus kusa puytiq, chaynulla tukuy
tyimpupaq ima katinmapis, aduraytaqa mana munashalla-
pachu. Ashwanmi adurayta munashallapa kay pachapi kaq
tukukaq imakunata amituyllapa nirqa. Chaymi adurashal-
lapa runapa, pariq kurukunapa, tukuy kwatru ĉhakiyjun an-
imalkunapa, aysaĉhakar puriq kurukunapa ritratunkunata
ima.

24 Chayraykumi Tayta Dyusta mana kasushanllaparayku,
chay runakunataqa dijasha munashanllapakunatana ru-
rananllapapaq. Chaymi paykunaqa ukwan ukwan punur,
kusa millanaypaq imakunata rurar imana kawsanllapa.
25 Chaynulla chay runakunaqami, chiqap Dyuspi mana
kriyinar, payta adurayta mana munar, ashwan chay llulla
kaqkunalapina kriyishallapa. Chaynu karmi, Taytanchik
Dyustaqa mana aduranallapanachu. Ashwanmi Tayta
Dyus rurashankunatana adurayanllapa. Piru Taytanchik
Dyusqami munan, chay rurashankunataqa mana adurarchu,
ashwan pay payllatana alabanallapapaq. Chaynumi kanqa.

26 Chaymi chay runakuna, Tayta Dyusta adurayta mana
munatinllapaqa, payqa dijashana kusa pinqaypaqkunata ru-
rananllapapaq. Chaymi warmikunapis runanwan punuq
yupayna warmipurana punur mana allinta ruranakunllapa.
27 Chaynullami ullqukunamapis warminwan punuq yu-
pay ullqupurana punur, mana allin pinqaypaqkunata ru-
ranakunllapa. Chaynu tukurllapami, kusata qischakanllapa
munashanllapalata rurashanllaparayku.

28 Chay uchayjunkunaqami mana imatapis yaĉhayta mu-
nanllapachu Dyuspaqqa. Chaymi Tayta Dyusqa paykuna-
manta akrakaq yupay, paykunalatana dijasha yarpuyninku-
napiqa kusa mana allinkunalatana yarpunanpaq. Chaymi
kusa saqrakunatana yarpur, paykuna munashanllata ruran-
llapa.
29 Chaynu karmi tukuy riqchaq pinqaypaq uchakunata ru-
rar kawsanllapa. [Chaymi ukwan ukwan pununllapa.] Runa
masinkunatami mana allinkunata ruranllapa. Ĉhiqnikunllapa.
Iman katinpismi, miĉhanllapa. Runa masinta inbidyanllapa.
Wanuchikunllapa. Kusata piñakurmi anyanakunllapa. Llul-
lachinakunllapa. Kusa mana allinkunalata rurayta yarpunl-
lapa. Kusa kwintastiru ima.
30 Runa masinta yanqallamanta uchachanllapa. Tayta
Dyustami ĉhiqninllapa. Kusa nubliru tukurmi, ukkunata dis-
prisyanllapa. Paykunalla kusata alabakanllapa. Ukkunata
mana allinpaq tikrayta yarpunllapa. Taytanllapakunata
mana kasunllapachu.

31 Chaqa paykunaqami mana intrakanar kusala kuchi yupay. Imata arnikurpismi, mana kumplinllapachu. Paykunalapaq imanpipis yarpur, mana ukkunapaqqa yarpunllapachu. Mana ukkunata pirdunanllapachu. Chaynulla mana llakipakunllapa imalamapischu.

32 Piru paykunaqami allita yaĉhanllapa Tayta Dyusmi tukuy chay riqchaq uchayjunkunataqa tukuy tyimpu wanunapaq kastigamanchik nir. Piru chayta yaĉharmapismi mana allinkunata rurar kusata uchakur kawsanllapa. Chay runa masinkuna paykuna yupay mana allinkunata rurar uchakutinllapamaqami, ashwan kusata aligriyanllapa.

2

Dyusmi tukuyta allita rikar yaĉhamaqninchikqa

1 Piru qamkunamanta uknikillapa mana uchayjun yupay tukur, ukninta uchachar niyanman: “Payqami kusala uchayjun” nir. Chaynu nirqami, ashwan paylla kusa uchayjun kanqa. Chaqa ¿imatana ukninta willanqa paypis chaynu uchakurlla kawsarqa?

2 Yaĉhashanchikllapanu, uchakuqkunataqami Dyusninchik karanlata rikar “Qamqa uchayjun kanki” nimayninchikmatapis puytin, pay allinla kar tukuyta rikar yaĉhamaqninchik kashanrayku.

3 Piru qam, uknikita uchachar “Qamqa kusa uchayjun kanki” niqqami, mana imanupis washakayta puytinkichu, Dyusninchikpa kastigunmantaqa.

4 Imanupiqakish qamqa mana manchakur uchakurlla kawsarqa, Dyuspaqqa kaynuta yarpuyatki: “Dyusninchikqami kusala allin kar, mana das piñakur imaqa kastigamanchikchu” nir. ¡Manami chaynuchu! Ashwanmi uchakuqkunataqa kastigan. Piru payqami kusa llakipakuq kashanrayku yarashuyan, uchaykikunata dijar payman tikrakatki pirdunashunanpaq.

5 Piru qamqami, kusa kuchi kar, Dyusman mana tikrakanar bidaykitaqa mana kambyayta munankichu. Chaymi ashwan mas uchayjunpaqna tikrakayanki. Chaymi Tayta Dyusqa jwisyu diyapi tukuyta allita rikar yaĉhar, kusa manchaypaqtana kastigashunqa.

6 Chaqa tukuyninchiktami rikar yaĉhamayashunllapa, allinta mana allinta rurasha kashallapamapis.

7 Piru wakin runakunaqami mana shaykuq allinlata rurar, Dyusta sirbisha pullakumanchik nir, paywan tukuy tyimpupaq luryanpi kayta yarpunllapa. Chaymi paykunataqa Tayta Dyusqa yanapar tukuy tyimpupaq kawsachinqa.

8 Nataq chay mana allinkunata ruraqkunataqami, Tayta
Dyusqa kusata piñakur kastiganqa. Chaqa paykunaqami chay
tukuy allin kaqmantaqa, Dyus nishantaqa mana imalatapis
kasuyta munanllapachu. Ashwanmi munashanllata rurar
kawsanllapa.
9 Chaynu kashanllaparaykumi michka Israel runakuna,
mana Israel runakuna karmapis qischakanqallapa.
Chaymi tukuy chay mana allinta ruraqkunapaqqa kusala
qischakaykuna, yarpupakuykuna kanqa.
10 Piru Tayta Dyusqami chay allin ruraqkunataqa allinmi
kanki nir, kusata aligriyachir shumaqta kawsachinqa, Israel-
manta kaqkunata, chaynulla mana Israelmanta kaqkuna-
matapis.
11 Chaqa Tayta Dyusqa manami ukmanta, ukmantachu
rikamanchikllapa.
12 Chaymi mayqanpis Moisés mantakushanta mana
yaĉharpis, imami allin, imami mana allin nir yaĉhayar
uchakushanraykumi Tayta Dyusqa allita rikar kastiganqa.
Nataq Moisés mantakushanta yaĉhayar uchakuqkunata-
shuypaqa chay mantakuykunallawan Tayta Dyusqa allita
rikar yaĉhar, kastiganqa.
13 Chaqa Tayta Dyusqami mana chay mantakuykunata
uyakuqkunalatachu allinpaqqa riqsin. Ashwanmi
uyakusha karmapis chay mantakuykuna nishankunata
kasuqkunatami, Tayta Dyusqa allinpaqqa riqsin. Chaymi
chaynu karnaqa, Dyuswan pullana kanqallapa.
14 Piru mana Israel runakunamantaqami, wakinkunaqa
Moisés mantashankunata mana yaĉharpis, allinta rurar
kawsanllapa. Chaqa paykunaqami yarpuyninllapallamanta
yaĉhanllapa imami allin, imami mana allin nirmapis.
15 Chaymi chaynu allinta rurar kawsatinllapaqa,
yaĉhanchikllapa paykunapismi shunqunllapapi Dyus
munashankunata allita intrakanllapa nir. Chaqa
yarpunllapami, allintachu rurayani manaqachu mana nir.
16 Chay nishushayllapanumi, jwisyu diyapiqa kanqa.
Chaqa Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachishushayllapanu,
payqa yarpuyashanchikkunata rikayanqa. Chaymi
ukkunata washayanqa. Nataq ukkunataqa uchakushanl-
laparayku kastigayanqa.

*Israel runakunami Moisés mantakushanta mana kasushal-
lapachu*

17 Israelmanta kaq runa masiy, qamqami ninki:
“Nuqaqami Israel runa kar, Moisés mantakushankunata
yaĉhakushayrayku Dyusqa masta munaman” nir. Piru
chaynuqami ninki kusata alabakarla.

18 Chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhakushana karqami
ninki, “Tayta Dyus munashantaqami allita intrakanina” nir.

Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhakushana karqa,
yarpunki Tayta Dyus munashankunalata intrakarmi, kwin-
tata qukani imataq allin nir.

19 Chaynullami ninkipis: “Chay mana yaĉhaqkunaqami
mana rikakuq yupay katinllapa, yaĉhachiyta puytini, amana
tutaparaqllapi yupay purinanllapapaq” nir.

20 Ninkipismi: “Moisés mantakushankunata allita yaĉhaq
karmi, Dyus munashanta allita intrakayani. Chaymi chay
wamritukuna yupay kar, mana yaĉhaqkunata yaĉhachiyta puy-
tini: ‘Imataq allin, imataq mana allin’ nir. Chaqa Moisés man-
takushanraykumi yaĉhayta puytinchik Dyus munashantaqa”.

21 Piru allita intrakar yaĉhachikurqa, ¿imaraykutaq chay
yaĉhachikushaykitaqa mana kasunkiqa? Chaqa qamqami
yaĉhachikunki: “Ama suwakuyllapachu” nir. Piru ¿imaraykutaq
suwakunkiqa?

22 Yaĉhachikunkipismi: “Ukpa warminwanqa manami
allinchu pununapaq” nir. Piru, ¿imaraykutaq ukpa
warminwan pununkiqa? Runakuna rurashan
amitunllapakunatapismi kusata ĉhiqninki. Chaynu
chaykunata ĉhiqnirqa, ¿imaraykutaq chay amitunllapapa
wasinkunaman yaykunki iman kaqkunata suwakuqqa?

23 Kananqami Moisés mantakushanta allita yaĉharqa,
kusata alabakanki. Piru chay mantakuykunata mana
kasurqami, Dyusmanta burlakayanki.

24 Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapi nin:

“Qamkuna Israelmanta kaqkuna mana allinkunata
rurashaykillaparaykumi,
chay uklawmanta kaq runakunaqa, Dyusninchikpaq
mana allinta rimanllapachu” nir.

25 Qammi Dyuswan kanaypaq nir chay siñal kustum-
rita ruranki. Chaynu chay siñal kustumrita rurar, Moisés
mantakushanta mana chiqapta kasurqami, yanqallana chay
siñaltaqa * rurashayki kanqa.

26 Chay mana Israelmanta runakunaqami chay siñal kus-
tumritaqa mana ruranllapachu. Piru allita Dyus mu-
nashanta rurarllapaqa, ¿manachu Dyuspaqqa chay siñal kus-
tumrita rurasha yupayna kanqallapa?

27 Chay paykunaqami, Dyus munashanta rurasha kar,
Dyuswanna kanqallapa. Chaymi Dyuspaqqa mas allinna

---

* **2:25** Siñal kustumriqa chay Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasishanmanta-pacha uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa Dyuswanna kananpaq nir.

kanqa qammantaqa. Chaqa qamqami, chay siñal kustumrita rurasha karmapis, Moisés mantakushantaqa chiqaptaqa mana kasunkichu.

28 Ma chaynu katinqa ¿mayqankunataq Dyuspa chiqap wamrankunaqa kanqa? Manami kwirpunchikpi siñal kustumrita rurashanchikraykuchu chiqap wamrankunaqa kanchikllapa.

29 Chaqa Moisés tukuy mantakushankunata kasunasha kashamapis, manami chayqa washamayninchikta puytiranchu. Ashwan Dyuspi allita kriyishalami, Santu Ispiritu yarpuyninchikpi siñalamaqninchik yupay intrachimanchik Dyuspa wamrankunana kanchikllapa nir. Chaynu Dyuspaq kashallapaqami, runakunaqa mana alabamashunllapachu, ashwan Taytanchik Dyusmi kusa allinna kankillapa nimashunllapa.

3

1 Piru chaynu nishutiyqakish qamqa yarpuyatki, chaqa ¿imatataq sirbiman Israel runa kar, chay siñal kustumrita rurashayqa? nir.

2 Amami chaynutaqa yarpuychu. Chaqa Tayta Dyus munar akrashushanllaparaykumi, rimaynintaqa puntata unay rukuykillapakunata intrachiran, wakinkunata intrachinanllapapaq.

3 Piru chaynu katinmapismi, wakin Israel masikikunaqa Dyusninchik washananllapapaq nir tratuta rurashantaqa mana kwintacharanllapachu. Chaynu mana kwintachatinllapamapismi, Dyusninchikqa chay tratuta rurashantaqa allita kumpliyanqa.

4 ¡Chaqa tukuy runakuna ima nishanta mana kumplitinmapismi, Tayta Dyusqa imanu yanapamanallapapaq, chaynulla imanu ruramanallapapaq nir arnimashanchikllapataqa, allita tukuyta kumpliyanqa! Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:

¡Tayta Dyus, qam rimatkimi
tukuy uyashuqkuna yaĉhanqallapa, chiqaptami rimanki!
¡Chaymi tukuy musyashuqkunata binsir, uyarachinki! nir.

5 Piru Tayta Dyus llakipakuq kashanraykumi, ukkunaqa yarpuyninllamanta kaynu ninllapa: Uchakurlla kawsatiymapis Tayta Dyus llakipamaqta wakinkuna rikarmi, ninllapa: Dyusqami kusala allin llakipakuq nir. Chaynu uchakushayrayku ukkunaqa Dyusqa llakipakuq nir intrakatinqa, manami allinchu kanqa Dyus kastigamananpaqqa michka uchakutiymapis nir.

6 ¡Piru manami chaynuchu! Chaqa Dyus tukuy nishanta
mana kumplirqa, ¿imanunari jwisyu diyapiqa tukuyta allita
rikar yaĉhanqa?
7 Piru uk uchakusha karmapis, washakayta munar niyan-
manllaraq: “Llullakushayraykumi Dyusta masta alabar ninl-
lapa: ‘Dyusqa mana llullachu’ nir. Chaymi chay llullakushay-
paqqa, mana allinchu kastigamananpaqqa” nir.
8 Nishaykillapa: Chaynu rimarqami, paylla llullachikayan.
Chaqa ashwan chaynu rimaqkunaqami, llullakur ukku-
nata ninpis: “Kusata uchakushamapismi, Dyusqa kusala
llakipakuq kar, mana kastigamanchikchu” nir. Chaynulla
ninllapapis: “Pablupis nuqakuna yupaylla yaĉhachikun” nir.
Chaymi chaynu llullakur yaĉhachikuqkunataqa, Dyusqa kusa
manchaypaqta kastiganqa.

Tukuymi uchayjun kanchikllapa

9 ¡Ma yarpushunllapa! ¿Nuqanchikkuna Israelmanta
kashanchikllaparaykuchu, wakinkunamantaqa kusa mas
allin kashunllapa? ¡Manami! Chaqa yaĉhachishushayllapanu
Israelmanta kaqkuna, chaynulla chay mana Israelmanta
kaqkunamapismi tukuy uchayjun kanchikllapa.
10 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Dyuspaqqa manami uklamapis kanchu allinta ruraqqa.
11 Manami uklamapis kanchu Dyuspaq yarpuqqa.
Chaynulla Dyuspaq intrakayta munaqqa manami
kanchu uklamapis.
12 Chaqa tukuymi Tayta Dyusmanta chiqanchakar,
mana allinpaqna tikrakashallapa.
Chaymi mana uklamapis kanchu allinta ruraqqa.
13 Chay mana allinta ruraq runakunapa kunkanqami,
imanutaq uk wanur pampakashan kiĉhalla kar kusalata
asyan, chay yupay.
Chaymi das imatapis saqrata riman.
Chaynullami qallunllapapis kusala llulla katin,
shiminllapapi largu kurupa bininunta pakaq yupay.
14 Aqrunllapapismi kusa saqrata ayaq yupay katin,
runa masinllapakunamatapis kusalata musyanllapa
ima.
15 Ĉhakinllapakunapismi kusa utqaylla purin
ukkunata mana allinta rurar wanuchinanllapapaq.
16 Chaynullami mayta rirllapapis
achka runakunata qischar ima llakichinllapa.
17 Chaqa manami mayqanwanpis shumaqta kawsaytaqa
yaĉhanllapachu.
18 Chaymi Tayta Dyusta manchar kasuylamatapis mana
yarpunllapachu” nir.

19 Chaynumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa
intrachimanchik Israelmanta kaqkunapis uchayjun
kanchikllapa nir. Chaqa manami mayqanpis tukuy
mantakuytaqa kumpliyta puytishachu. Chaymi jwisyu
diyapiqa, Dyusta mana ima nishaq nir yaĉharchu
tukuyla Israelmanta kaq, chaynulla mana Israelmanta
kaqkunamapis kastigakasha kanqallapa.
20 Chaymi Moisés mantakushankunata michka
kumplishaq nisha katinllapamapis, Dyusqa mana
mayqantapis ninqachu: “Mananami uchayjunnachu kanki”
nirqa. Chaqa chay mantakuykunaqami intrachimanalapaq
karan: “Kusa uchayjun kanchikllapa” nir.

Jesucristupi kriyishami Dyusqa pirdunamanchikllapa

21-22 Piru kananqami Tayta Dyusqa intrachimanchikllapa,
mananashi chay unay mantakuykunata kasurnachu
washakayta puytinchik nir. Ashwanmi Jesucristupi
kriyishalana mana uchayjunpaqnachu riqsir, tukuy
Israelmanta kaqkunata chaynulla mana Israelmanta
kaqkunamatapis washamanchikllapa. Chaqa chaypaqmi
Dyuspa rimaqnin Moisés, chaynulla wakin rimaqninkunapis
Dyus nitin iskribiran. Chay iskribishankunaqami niyaq:
“Uk washakuq shamurshi, tukuyla paypi kriyiqkunataqa
washar, Dyuswan pullachamayashunllapa” nir.
23 Chaymi nishaykillapapis: Tukuylami uchakusha
karanchikllapa nir. Chaynu karmi kusa allinla llakipakuq
Dyusninchikpa naypanmantaqa karupllapi karanchikllapa.
24 Piru chaynu kashallapamapismi, Jesucristo uchanchik-
llapapaq pagrakuq yupay wanuran Tayta Dyuswan
pullachamanallapapaq. Chaymi kananqa Taytanchik
Dyusqa dibaldila mana imawan pagrashalamapischu
llakipar uchanchikllapamantaqa pirdunamanchikllapa.
25 Chaqa Tayta Dyus munatinmi Jesucristo yawarninta
iĉhar wanuran. Chaynu wanurmi chay uchanchikllapawanqa
payna kidaran. Chaynuqami Jesucristupi kriyiqkunataqa
Tayta Dyusqa manana kastigamanallapapaqnachu.
Chaynuqa kwintata qukanchikllapa, Tayta Dyusqa tukuyla
uchata mana chaynulaqa dijanchu nir. Chaynu katinmi
chay unay runakuna, manaraq Jesucristo shamuyatin
uchakurmapis Tayta Dyuspi kriyitinllapalami payqa
llakiparan.
26 Chaynullami kanan tyimpukunapis Tayta Dyusqa
uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa, Wamran
wanushanrayku. Chaymi Jesucristupi tukuy kriyiqkunata
pirdunatinqa, kwintata qukanchikllapa: Tayta Dyusqami

maydiyapis kusa allinla kar, rikar yaĉhar manana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir.

27 Chaynu Tayta Dyus rurasha katinqa, ¿imapaqtaq sirbin alabakanallapapaqqa? ¿Alabakaytachu puytinchik Moisés mantakushanta kasushanchikrayku? ¡Manami! Chaqa Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa. Chaynu katinmi mana sirbinnachu imapaqpis alabakanallapapaqqa.

28 Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirdunamanchikllapa, mana Moisés mantakushankunata kasushanchikraykuchu nir.

29 Chaqa Tayta Dyusqami mana, Israelmanta kaqkunapa Dyusninlachu. Ashwanmi Wamran Jesucristupi tukuy kriyiqkunapaqa, Israelmanta kaqkunapa, chaynulla mana Israelmanta kaqkunapamapis Dyusnin.

30 Uk Dyusla kashanraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunataqa uchanchikmanta pirdunamanchik, chay siñal kustumrita rurasha kasha, chaynulla mana rurasha kashallapamapis.

31 Piru chaynu pirdunamashallapaqa, imanupi yarpuchuwanllapa Dyus nitin Moisés mantakushankunaqami manana sirbinnachu nir. ¡Manami allinchu chaynu yarpunallapapaqqa! Ashwanmi Jesucristupi kriyirqa, Dyus nitin Moisés tukuy mantakushankunataqa kumplisha yupayna kanchikllapa.

4

Dyusmi Abrahamtaqa pirdunaran kriyishanraykula

1 Ma yarpushunllapa, nuqakuna Israel runakunapa unay rukuyllapa Abrahamta, Dyus allinpaq riqsishanpaq.

2 Tayta Dyusqami Abrahamtaqa kriyishanraykula allinpaqqa riqsiran. Chaqa Abrahamqa trabajaq yupay, Dyuspaq allinlata rurasha karqami paylla alabakayta puytinanta. Piru mana allinlata rurayta puytishanraykumi mana paylla alabakaytaqa puytiranchu.

3 Chaynu katinmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Abrahamqami Tayta Dyuspi allita kriyishanraykula mana uchayjunpaqnachu riqsikaran” ✡ nir.

4-5 Ma allita yarpushunllapa: ¿Uk runa mana trabajarqachu pagrakayta puytin? ¡Manami! Chaynullami nuqanchikkunapis Tayta Dyuspi mana kriyirqa, mana niyta puytishunchu “Tayta Dyus washamay” nirqa. Ashwanmi Tayta Dyusqa mayqan kusa uchayjun katinmapis washanarqa, llakipar

✡ **4:3** Gn 15.6

dibaldila washan. Chaymi ashwan, Jesucristo washamaqn-
inchik nir kriyishala, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu
riqsimanchikllapa.
6 Chayraykumi runakuna uchakusha kar, kriyishan-
raykula Dyusqa, dibaldila llakipatin kusata aligriyanqa
nir, chay unay gubyirnu Davidpis
7 kaynu niran:
“Kusa shumaqmi kanqa
mayqan uchakusha katinmapis
Tayta Dyus uchankunamanta pirdunatinqa.
8 Chaynulla kusa shumaqmi kanqa chay runaqa,
Tayta Dyus uchankunata mana kwintachatinqa” ✡ nir.
9 ¿Chaynuqachu kusa shumaqqa kanqa chay siñal kustum-
rita rurasha kaqkunala? ¡Manami! Ashwan Tayta Dyuspi
kriyirmi shumaqqa kanqallapa, mana chay siñal kustum-
rita rurasha kaqkunapis. Yaĉhashanchikllapanu, Abrahamtami
Tayta Dyusqa mana uchayjunpaq riqsiran, paypi kriyishan-
raykula.
10 Chaynuqa ¿ima tyimpupitaq Tayta Dyusqa chaynuta
riqsiran Abrahamtaqa? ¿Siñal kustumrita rurashana katin,
manaqachu manaraq rurayatin? Ashwanmi manaraq chay
siñal kustumrita rurayatinraq, allinpaqqa riqsiran.
11 Chaymi chay siñal kustumrita manaraq rurayatinmapis,
Tayta Dyusqa Abrahamta kusa allinpaq riqsir kaynu
niran: “Siñal kustumrita ruray” nir. Chaynu nitinraqmi,
Abrahamqa chay siñal kustumrita ruraran, ama maydiyapis
qunqananpaq, Dyusmi allinpaq riqsimasha paypi
kriyishayraykula nir. Chaymi Abrahamqa intrachimanchik,
Tayta Dyuspi kriyirlami Dyuspaqqa allin kanchik nir.
Chaynu Abrahampaq yarpurqa, allita yaĉhanchikllapa Tayta
Dyusmi chay siñal kustumrita mana rurasha kaqkunatapis
allinpaq riqsin paypi kriyitinqa nir.
12 Abrahamqami siñal kustumrita rurasha kaqkunamat-
apis intrachimanchikllapa, Dyuswanqami allin kanchik
paypi kriyirla, mana siñal kustumrita rurarlachu nir.
Chaqa imanutaq Abrahammaqa manaraq siñal kustumrita
rurayatinraqchu Tayta Dyuspi kriyishanraykula, allinpaq
riqsiran.

*Abrahammi allita kriyishanrayku Dyus arnishanta ay-
paran*

13 Abrahamqami kusata kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa
aylluntinta arniran tukuyla kay pachaqa paykunapa makin-
pina kananpaq nir. * Piru manami, Moisés mantakushanku-
nata kasushanraykuchu chaynuqa arniran. Ashwanmi arni-

✡ **4:8** Sal 32.1-2 * **4:13** Gn 17.4-6; 22.17-18.

ran, allita Dyuspi kriyishanraykula. Chaynu kriyitinmi,
Tayta Dyusqa uchankunamanta llakipar kusa allinpaqna
riqsiran.
14 Chayraykumi mayqanpis Tayta Dyuspi allita
kriyirlami, tukuy arnishankunamatapis aypayta
puytinllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata kasur
washakananllapapaq katinqa, kriyirla washakanallapapaq
nir arnimashanchikllapaqa yanqalla kayanman.
15 Piru Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanta
kasushaq nir yarpurmi mas uchakushana rikarinllapa.
Chayraykumi Tayta Dyusqa kusalata piñakurna kastiganqa
paykunataqa.

16 Chaymi Tayta Dyusqa Abrahamta arnir yanaparan,
paypi kriyishanrayku. Chaynullami nuqanchikkunatapis
arnir dibaldila yanapamanchikllapa kriyishanchikraykula.
Chaynuqami Abrahamqa tukuy kriyiqkunapaqa taytanchik-
llapa yupayna kar intrachimanchikllapa, imanumi Tayta
Dyuspi kriyishala allinpaq riqsimanchik nir. Chaqa Dyus-
ninchikqa manami yanapanchu Moisés mantakushanta ka-
suqkunalataqa. Ashwanmi yanapan Abraham yupay Dyuspi
allita tukuy kriyiqkunalata.
17 Chaqa Abrahamqami allita kriyiran: Tayta Dyus ri-
mayninlawan mana imapis kayashanmanta tukuy imata
rurayta puytin nir. Chaynulla kriyiranpis: Wanushaku-
namatapis kawsachimun nir. Chaynu kriyishanpaqmi
Tayta Dyusqa niran: “Qammantami achka ayllukuna kanqa.
Chaymi taytan yupay kanki” nir. Chaynu nitinmi Abrahamqa
kriyiran.

18-19 Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta nisha karan:
“Warmiki Sararaykumi uk wamrayjun kanki” nir. Piru
Saraqami mana wamrakuq warmichu karan. Chaynu
Abraham mana wamrayjun karpismi, Tayta Dyus nishanta
kriyiran. Piru manami dasqa wamrayjunchu karan.
Ashwanmi kusa achka añuta yararan, Tayta Dyus nishannu
kumplikananpaqqa. Chaymi ashwan Abrahamqa warmin
Sarawan yaqqana syin añuyjun karanllapa. Chaynu kusa
rukuna karllapa wanunanllapapaqna kar, Sara mana
wamrakuq katinpismi, Tayta Dyus nishanlapi mana shaykuq
kriyiran. Chaymi rukuna katinllapamapis Tayta Dyus
nishannu, Saraqa wamrakusturanna. Chaynumi achka
pwiblukunapa taytanllapa yupayna karan.
20 Chaqa Abrahamqa kusa allita kriyisha karan: Tayta
Dyusmi chay arnimashanta chiqapta qumanqa nir. Chaymi
tukuy nishanpi mana shaykuq kriyir, Dyusta kusata al-
abaran.

21 Chaqa kusatami yarpukusha karan: Tayta Dyusmi kusa
pudirniyjun kar, tukuy chay arnimashantaqa rurayta puytin
nir.
22 Chaynu kriyishanpaqmi Tayta Dyusqa Abrahamta kusa
allinpaqna riqsiran.
23 Piru Abraham, Tayta Dyuspi kriyishanrayku allinpaq
riqsisha nirqami, mana Abrahamlapaqchu chaynuqa niyan.
24 Ashwanmi chaynuqa nin, kanan nuqanchikkuna tukuy
paypi kriyiqkunapaqpis. Chaqa nuqanchikkunapismi,
Tayta Dyus, Amitunchik Jesucristuta wanushanmanta
kawsachimusha chay paypi kriyinchikllapa.
25 Chaqa Jesucristumi wanuran uchanchikllaparayku.
Chaymantaqami chay wanushanmanta kawsachimuran,
mana uchayjunpaqna riqsimanallapapaq.

5

Jesucristuraykumi mana uchayjunnachu kanchik

1 Jesucristupi kriyishalami, Tayta Dyusqa mana uchayjun-
paqnachu riqsimanchikllapa. Chaqa Amitunchik Jesucristo
shumaqchamashanchikrayku, Dyuswanqa kusa shumaqna
kanchikllapa.
2 Chaynu kriyishallapami, Tayta Dyus kusa allin kar,
mana imawan pagrasha imachu dibaldila uchanchikllapa-
manta llakipar kusa allinpaq riqsimanchik. Chaymi paylapi
kunfyakar kusata aligriyanchikllapa, maydiyaqa kusa shu-
maqna kashunllapa pay kayashanpi nir.
3 Chaynu karqami, chay qischakaykuna katinpis
aligriyashunllapa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, chay
qischakaykunaqami yaĉhachimanchikllapa maydiyapis chay
kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir.
4 Chaymi chay kriyishanchiknulla waran waran shachi-
nakushaqami, Dyusqa nimashunllapa allinmi kankillapa
nir. Chaynu nimashallapami nuqanchikkunaqa chiqapta
kunfyakanchikllapa maydiyaqa kusa shumaqna paywan
kashunllapa nir.
5 Chaymi chay kunfyakayashanchikqa mana yanqallachu
kasha nir yaĉhanapaqqa, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta
qumashanchik. Chaqa payqami intrachimanchik tukuyta
kusata munamanchikllapa nir.
6 Unaymantami nuqanchikkunaqa mana imanupis
washakayta puytiranchikllapachu, chay mana allinta
rurashanchikrayku. Chaymi Tayta Dyusqa munashan
tyimpupi, Wamran Jesucristuta kaĉhamutin nuqanchikku-
narayku wanuran, michka payta mana kasur uchakusha
kashallapamapis.

7 Yaĉhashanchikllapanu manami mayqan runapis, runa masinpaq wanuyta yarpunmanlamapischu. ¿Piru imanupi uk runapa kusa allin, kusa munashan runa masin katinmaqa, nuqa qampaq wanushaq niytachu puytiyanman?
8 Piru imanutaq ashwan Amitunchik Jesucristumaqa wanuran nuqanchikkuna manaraq kriyir uchayjun kashanchikmanta washamanallapapaq. Chaynuqami wanuran, Tayta Dyus allita intrachimanallapapaq kusata munamanchikllapa nir.
9 Chaqa Jesucristo yawarninta iĉhar wanushanraykumi, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta pirdunar mana uchayjunpaqna riqsimashanchik. Chaymi chiqapta yaĉhayanchik, jwisyu diyapiqa Tayta Dyusqa manana tukuy tyimpupaq kastigamashunllapanachu nir.
10 Chaqa nuqanchikkunaqami uchanchikllaparayku Tayta Dyuspaqa kuntran kar, mana pullan kayta puytiyashallapamapis, ashwan Wamran Jesucristuta kaĉhamuran wanur paywan pullachamanallapapaq. Chaymi chiqapta yaĉhanchikllapa, Jesucristo kawsamushanrayku washamashunllapa tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq nir.
11 Chayraykumi ama aligriyashunllapachu tukuy tyimpupaq washamashanchikllapa chaylapaqqa. Ashwanmi aligriyashunllapa Amitunchik Jesucristo wanur kananmanta-pacha Tayta Dyuswan kusa shumaqtana pullachamashanchikllapa nir.

Adanraykumi wanunchik Jesucristuraykumi kawsanchik

12 Kusa unay tyimpupimi, Taytanchik Dyus punta runata rurashan Adán shutiqqa, pay willashanta mana kasurchu uchakur, rukuyarna wanuran. Chaymi Adán uchakushanmanta-pacha, tukuy nuqanchikkuna uchayjunllana kar wanunchikllapa.
13-14 Chaqa Adanqami Dyus willashantaqa mana kasuranchu. Chaymi paypa ayllunkunamapis uchakurlla wanuranllapa manaraq Moisés mantakushankuna katinmapis. Chaynumi Adanmanta-pacha Moiseskaman uchakurlla kawsaranllapa. Piru paykunaqa manami Adán yupay, Dyus willashanta mana kasurchu uchakur wanuranllapa. Chaynumi Adán uchakushanraykuqa uk washakuq shamuyanqa nir yaĉhanchikllapa. Piru payqami shamuyan washamanallapapaqna mana uchakuqnachu.

Adanqami Jesucristuwanqa mana chayllachu

15 Chaqa Adán uchakushanraykumi, tukuyla mana puytiranchikllapachu chay wanuymanta washakaytaqa. Ashwan Tayta Dyuslami kusata munamarninchikllapa

wanunallapamantaqa mana imawan pagrasha imachu
dibaldila washamashanchikllapa. Chaqa Jesucristo
wanushanraykumi, Tayta Dyuslla munar uchanchikku-
namanta llakipamanchikllapa tukuyla paywan kusa
shumaqtana kawsanallapapaq.
16 Adán uchakushanmanta-pachami tukuy runakuna
uchakurlla kawsaranchikllapa. Chaymi Tayta Dyusqa
kastigamanallapapaqna karan. Chaymantami ashwan
Jesucristo wanushanrayku, Tayta Dyusqa tukuy mana allinta
rurar uchakushanchikmanta llakipar, mana uchayjunpaqna
riqsimashanchikllapa.
17 Adán uchakushanraykumi tukuy tyimpupaq wanunalla-
papaq karan. Piru ashwan Jesucristo wanushanraykumi,
Tayta Dyus uchanchikmanta mana imawan pagrasha
imachu, dibaldila pirdunamashanchikrayku tukuy
tyimpupaq paywan pullana kawsashunllapa.
18 Adán uchakushanraykumi, wanur tukuy tyimpupaq
kastigakanallapapaq karan. Piru ashwan Jesucristo allinta
rurar wanushanraykumi, Tayta Dyusqa uchanchikmanta
pirdunar, mana uchayjunpaqna riqsimarninchik tukuy ty-
impupaqna kawsanallapapaq niran.
19 Chaynulla Adán, Tayta Dyusta mana kasushanraykumi,
tukuyla uchakurlla kawsaranchikllapa. Piru Jesucristo,
Tayta Dyusta allita kasur wanushanraykumi, kusa allinpaq
riqsimanchikllapa.
20 Tayta Dyus, Moisesta mantakuykunata qushanqami,
mana washamanapaqchu karan. Ashwanmi intrachi-
manalapaq karan tukuymi uchayjun kanchikllapa nir. Piru
chaynu intrakarmapismi, uchakurlla kawsaranchikllapa.
Chaynu kashallapamapismi, Tayta Dyusqa kusa
allinla kar uchanchikmanta pirdunar kusa allinpaqna
riqsimaranchikllapa.
21 Chaynumi tukuyla uchakushanchikrayku wanunallapa-
paqna karanchikllapa. Piru Jesucristo wanushanraykumi,
Tayta Dyusqa kusala llakipakuq kar, tukuy uchanchikku-
namanta pirdunamaranchikllapa. Chaymi Amitunchik Je-
sucristupi allita kriyishaqa tukuy tyimpupaqna paywan
kawsanapaq nimaranchikllapa.

6

Jesucristupi kriyirnaqa ama uchakushunllapachu

1 Ma, ¿allinchu kanqa kaynuta yarpunapaq: Tayta Dyusmi
kusa allin kar uchanchikmanta llakipamashanchiknulla,
uchakurlla kawsashapis qashan masta llakipamayashunl-
lapa nir?

2 ¡Manami chaynuchu! ¡Ashwan imanutaq uk runa
wanushana karqa manana uchakuyta puytinnachu,
chaynumi mana uchakur kawsanapaqnachu kanchikllapa!

3 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa, Jesucristupi kriyir
shutikurqa paywan pulla uchapaqqa wanusha yupayna
kanchik nir?
4 Chaynullami Jesucristupi kriyir shutikuyarnaqa,
paywan pulla pampakaq yupayna karanchikllapa.
Shutikurna-shuypaqami, mushuqmanta kawsamuq
yupayna karanchikllapa. Chaqa imanutaq Jesucristuta,
Tayta Dyusqa kusa pudirninwan kawsachimuran,
chaynullami nuqanchikkunatapis uchanchikpaq wanusha
yupay kashallapamapis yanapamashanchikllapa, mushuq
bidapina kawsanallapapaq.

5 Jesucristuwan pulla uchanchikpaq wanusha yupayna
karqa, mana uchakur kawsanapaqnachu kanchikllapa.
Chaynu paywan pulla wanushanchikmanta kawsamusha
karnaqami, pay yupayna kusa allinkunata rurar
kawsanapaqna kanchikllapa.
6 Chaqa yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Jesucristo
wanuran, uk kruspi klabatinllapa. Chaymi pay wanushannu,
nuqanchikkunapis uchanchikpaqqa wanusha yupayna
kar, chay unay mana allinkunata rurayashanchikkunataqa
amana rurashunllapanachu. Chaynuqami manana uchapa
sirbiqninna kar, allinkunalatana rurayta puytishunllapa.
7 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, uk runa wanushana karqami
manana imatapis rurayta puytinnachu.
8 Chaymi nuqanchikkuna, uchanchikkunapaq Amitunchik
Jesucristuwan pulla wanusha yupayna karqa, allita yaĉhar
kunfyakanchikllapa, paywan pullanami maydiyapis
kawsashunllapa nir.
9 Chaqa yaĉhanchikllapapis Jesucristumi wanushanmanta
kawsamuran tukuy tyimpupaqna kawsananpaq nir. Chaymi
chay wanuyqa manana qashanqa tarinqanachu.
10 Chaqa payqami uk kutilana uchanchikkunarayku wa-
nuran. Chaymanta wanushanmantaqa tukuy tyimpupaqna
kawsamuran Taytan Dyuswan pullana kawsananllapapaq.
11 Chaynumiri qamkunapis uchapaqqa wanusha
yupayna yarpuyllapa. Chaynuqami, ashwan Amitunchik
Jesucristuwan pullana kar, Tayta Dyuslapaqna kawsar
allinkunalatana rurar payta sirbiyllapa.

12-13 Chayrayku chay mana allin yarpuynikillapakunata
dijar, kwirpuykillapata tantyakachir, amana ima mana
allintaqa rurayllapanachu. Ashwan-ari tukuy kwirpuykilla-
pata, yarpuynikillapamatapis Dyuspa makinman ĉhurayllapa,

pay munashannula imatapis karanlata rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa uchapaqqami wanur kawsamusha yupayna kankillapa.

14 Chaynu katkillapaqami, chay uchakuchishuqllapaqa, mana imanupis uchakuchishuyllapata puytinqanachu. Chaqa Tayta Dyus kusalata llakipashushanllaparaykumi, manana Moisés mantakushanta kasur kawsanaykillapapaqnachu kankillapa.

Dyuspa sirbiqnin kashunllapa

15 Yaĉhashanchikllapanu Moisés mantakushankunaqa mana washamayninchikta puytiqchu. Piru kananqami Amitunchikpi kriyisha, payqa uchakushamapis llakipamanchik. ¿Chaynu katinqachu, uchakurlla kawsashunllapa? ¡Manami!

16 Chaqa allitami yaĉhanchikllapa, uk runa patrunpi trabajaqqami chay pay nishannulla imatapis ruran. Chaynu qamkunapis Tayta Dyuslata patrunnikillapata yupay kasutkillapaqami, payqa uchaykillapamanta llakipashunqallapa, allinlatana rurar kawsanaykillapapaq. Nataq dyabluta kasur, uchakurlla kawsarqami tukuy tyimpupaq Dyusmanta chiqanchakar wanunkillapa.

17 Piru qamkuna, chay yaĉhachishushanllapamanta tukuy shunquykillapawan allita kriyirqami, manana chay uchakunapa sirbiqninnachu kankillapa. Chayraykumi, qamkunapaq kananqa Tayta Dyusta kusata payji nini.

18 Chaqa Tayta Dyus yanapar tukuy uchakunamanta chiqanchashushallapa katinmi, manana uchakur imachu pay munashannu allinlatana rurar kawsayankillapa.

19 Chaymi kaykunata willashunillapa allita intrakar amana uchakurllachu kawsanaykillapapaq. Chaqa mana chaynu yaĉhachishutiyllapaqami, mana allita intrakarchu uchakurlla kawsayankimanllapa. Chaqa imanutaq unaymaqa kusa mana allin imakunataqa dasla ruraq kankillapa, chaynullami ashwan kananqa Tayta Dyuslatana kasur imatapis kusa allinlatana rurar kawsayllapa.

20 Chaqa unay uchakurlla kawsarqami, chay uchakunapaqa sirbiqnin kar, mana shumaq allinta kawsaytaqa puytiraykillapachu.

21 Piru chaynu uchakutkillapaqachu, ¿imallapaqqa sirbishuranllapa? ¡Manami! Ashwan tukuy tyimpupaq wanunaykillapapaqna karaykillapa. Chaymi kananqa chay rurashaykillapata yarpur, kusata pinqakunkillapa.

22 Piru kananqa qamkunaqa manana uchapa sirbiqninnachu kar, ashwan kananqa Tayta Dyuspa sirbiqninkunana tikrakashaykillapa. Chaqa chayqami kusala shumaq kar,

yanapamanchik kusa allinlana kanallapapaq. Chaymi Tayta Dyusqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumashunllapa.

23 Piru uchakurlla kawsarllapaqami tukuy tyimpupaq wanushunllapa. Nataq Amitunchik Jesucristupi kriyishallapaqami, Tayta Dyusqa llakipamashunllapa dibaldila, paywan pulla tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.

7

Jesucristupi kriyiqkunaqami manana ministinnachu unay mantakuykunataqa

1 Ukniykuna, qamkunaqami allita yaĉhankillapa Moisés mantakushankunataqa wanunakalaman kasunapaq karan nir. Chaymi mayqanpis wanushana karqa manana kasuyta ministinnachu chaytaqa.

2 Chay mantakuykunamanta ukqami kaynu nin: Uk warmi runayjun karqashi, chay runanllawan kawsanqa maydiya wanunankaman nir. Piru maydiya runan wanutinqashi, chay warmiqa paylana kashanrayku ukwan kasaraytapis puytinqa.

3 Chaqa chay warmipa runan kawsayatinlla, uk runawan karqa Dyusmantaqa uchakuyan. Piru chay warmipa runan wanushana katin, uk runawan kasararqami, Dyusmantaqa manana uchakuyannachu nir.

4 Ukniykuna, yarpushunllapa: Uk runa wanushana karqami, manana kasuyta ministinnachu Moisés mantakushantaqa. Chaynullami nuqanchikkunapis, uchanchikpaq Jesucristuwan pulla wanusha yupayna karmi, washakanapaqqa mana ministinchiknachu Moisés mantakushankunataqa. Ashwanmi Jesucristo wanur kawsamushanrayku paypana kanchikllapa, Tayta Dyus munashanlata rurar kawsanallapapaq.

5 Piru manaraq Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata yaĉharmapis, mana kumpliyta puytir uchakurlla kawsaq kanchikllapa. Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa tukuy tyimpupaq wanunallapapaqna karanchikllapa.

6 Nataq Jesucristupi kanan kriyirqami, Moisés mantakushanpaqqa wanusha yupayna kanchikllapa. Chaymi chay mantakuykuna nishannuqa manana rurarchu, ashwan Jesucristupi kriyishanchikrayku, kananqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapamanchik, mushuq kawsaypina kawsar Dyuslatana sirbinallapapaq.

Moisés mantakushanta yaĉharmapismi uchakurlla kawsanchik

7 Chaynu katinqa, ¿imatataq nishun? ¿Moisés
mantakushankunaqami mana allin kar uchakuchimanchik
nir? ¡Manami! Ashwanmi chay mantakuykunaqa
intrachimanapaq karan kusa uchayjunmi kanchikllapa
nir. Chaqa chay mantakuykuna mana katinqami,
nuqamaqa mana yaĉhanaytachu runa masiypa imankunata
munapakurqami uchakuyani nirqa.
8 Piru Moisés mantakushankunamanta ukmi, kaynu
nin: Amami runa masikipa imankunata munapakur
uchakunkillapachu nimasha katinmapismi, ashwan chay
mantakuyqa, chaykunata munapakuy nimasha kanman
yupay, ukpa imankunata munar ima uchakuray. Piru chay
mantakuykuna mana katinqami, munashaynulla imata
rurarmapis mana yaĉhanaytachu uchakuyanimi nirqa.
9 Chaqa unay manaraq chay mantakuykunata yaĉharqami,
uchakurmapis yarpuq kani, ¡kusa allinmi kani! nir. Piru chay
mantakuykunata yaĉharmapismi, mana kwintachar masta
uchakuyta munaray. Chaymi yarpuray uchakushayraykumi
tukuy tyimpupaqna wanuyashaq nir.
10 Chaqa Tayta Dyusqami chay mantakuykunataqa
qumaranchik allita kasur washakar, paywan tukuy
tyimpupaq kawsanallapapaq. Piru nuqaqami mana kasuyta
puytiraychu chay mantakuykunataqa. Chaymi tukuy
tyimpupaq wanunaypaqna karay.
11 Piru nuqaqami puntata yarpuray, tukuy man-
takuykunatami kasuyta puytini washakanaypaq nir.
Chaynu yarpurqami nuqalla ingañakayaray. Chaqa chay
mantakuykunata mana allita kasuyta puytishayraykumi
tukuy tyimpupaq wanunaypaqna karay.
12 Chaymi nishaykillapa: Dyus nitin Moisés mantakushan-
qami kusa allin, kusa shumaq ima, Tayta Dyusmanta kashan-
rayku. Chaymi mana ima mana allintapis rurachimayn-
inchikta puytinchu.
13 ¿Piru chaynu allin kashanraykuchu tukuy tyimpupaq
wanunaypaqqa karay? ¡Manami! Ashwanmi nuqa mu-
nashaynullata rurar uchakushaypaq tukuy tyimpupaq wa-
nunaypaqqa karay. Piru chay allin mantakuykunaqami
yaĉhachimaran, kusa mana allinta rurarmi uchakuyani nir.
Chaqa chaynu yaĉhachimatinmi kwintata qukaray, uchayku-
naraykumi tukuy tyimpupaq wanuyashaq nir. Chaymi
chaynuqa yaĉhayanchik, kusala mana allinnachu Tayta Dyus-
paqqa kanchikllapa nir.
14 Allitami yaĉhanchikllapa, chay mantakuykunataqami,
Tayta Dyus qumashanchikllapa allinlatana ruranallapapaq
nir. Piru nuqa, Jesucristupi manaraq kriyiq karmi, mana

allintachu ruraq kani. Chaymi chay munashay uchapaqa
sirbiqnin yupay karna, munashayllata imatapis ruraq kani.
15 Piru nuqaqami mana intrakaqchu kani, imaraykumi
uchakuni nirmapis. Chaqa allinkunata rurayta
munarmapismi, mana puytiraychu. Chaynu mana
uchakunarmapismi uchakuqlla kani.
16 Chaymi manana uchakuyta munar kwintata qukaq kani,
Tayta Dyuspa mantakuyninkunaqa kusala allin nir. Piru
chaynumapis imanupiqa uchakurlla kawsaq kani.
17 Chaymi chaynu uchakurlla kawsarqa kwintata qukaq
kani, yarpuyniypi mana allin kaq yarpuyniymi chay mana
allinkunataqa rurar uchakuchimayan nir.
18 Chaymi allinlata rurayta munarmapis mana puytiqchu
kani. Chayraykumi yaĉhaq kani kusala uchayjunmi kani nir.
19 Chaqa allinta rurayta munayani chaytaqami, mana ru-
raqchu kani. Ashwanmi chay mana munayashayta ruraq
kani.
20 Chaynu mana allinta rurarmapis, manami munashay-
mantachu ruraq kani. Ashwanmi yarpuyniymanta chay
mana allin munayniykuna, chaynutaqa rurachimaq.

21 Chaymi allita kwintata qukaq kani, allinkunalata
rurayta munarmapismi, ashwan mana allinkunata rurar
uchakushana rikariyani nir.
22 Piru tukuy shunquypimi, kusa shumaqta yarpuchimaq
Tayta Dyuspa mantakuyninkunaqa.
23 Chaynu kusa shumaqta yarpuchimatinmapismi,
uchayjun kashayrayku, ishkay yarpuyniyjun yupay kaq
kani. Chaymi chay mantakuykunata mana kasushayrayku,
allinkunata rurayta mana puytitiyqa, chay uchaqa uk prisuta
yupay purichimaq mana allinkunata rurachimar.
24-25 Chaqa uk yarpuyniyqami, Tayta Dyus man-
takushankunata kusata kasuyta munaq. Piru uk yarpuyniy-
shuypaqami uchakurlla kawsayta munaq. Chaymi kusata
llakir yarpukuq kani: ¿Piraq yanapamanqa, chay mana
allinkunata rurar uchakuyashaytaqa dijar, amana tukuy
tyimpupaq wanunaypaqnachu? nir. ¡Amituy Jesucristumi
yanapamasha! Chaymi nuqaqa Tayta Dyusta kusata payji
niq kani Wamranta kaĉhamutin yanapamashanrayku.

8

Dyuspa Santu Ispiritun munashannulla kawsanchikllapa

1 Chaymi kananqa mayqanpis, Jesucristupi kriyiqku-
nataqa Tayta Dyus yanapar manana tukuy tyimpupaqqa
kastiganqanachu. *
2 Chaqa Jesucristo uchanchikllaparayku wanusha
nir kriyishallapami, Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa
yanapar washamashanchikna, amana uchallapi
kawsar tukuy tyimpupaq wanunallapapaq. Ashwanmi
chaynuqa yanapamashanchik uk mushuq kawsaypina
kawsanallapapaq.
3 Chaqa unayqa kusa uchayjun kashanchikrayku,
mana puytiranchikllapachu kumpliyta Dyus nitin Moisés
mantakushankunataqa. Chaymi mana washakaytaqa
puytiranchikllapachu. Piru Tayta Dyusqami kusala
llakipakuq kar, Wamran Jesucristuta kaĉhamuran
washamanallapapaqqa. Chaymi Jesucristuqa kay
pachamanqa shamuran uk runapaq tikrakar. Piru
chaynu tukuy uchayjunkunaman shamurmapismi payqa
mana imalapimapis uchakuranchu. Chaqa chaynu
karmapis uchanchikllaparayku uk kruspi wanuran,
Tayta Dyus kastigamanallapapaq karan chaymanta
washamanallapapaq.
4 Chaynuqami Jesucristuqa wanuran, chay unay mantakuy
kaqkunataqa allita kumplisha yupayna kanallapapaq Tayta
Dyuspaqqa. Chayna manana nuqanchik munashanchiknul-
lata rurarchu, ashwan Santu Ispiritun yanapamashallapa
allinkunalata rurarna kawsanallapapaq.

5 Chaqa uk runa munashanllapi kawsaqqami, pay mu-
nashanlapaq yarpur kawsan. Piru mayqanpis Santu Ispir-
itu munashannulla kawsaqkunaqami, Santu Ispiritu mu-
nashannula yarpur kawsan.
6 Chaqa chaynu nuqanchik munashanchiklapaq
yarpurqami, tukuy tyimpupaq wanunapaqna
kayashunllapa. Piru Santu Ispiritu munashanlapaq
yarpuqqami, paywan pulla shumaqtana tukuy tyimpupaq
kawsashunllapa.
7 Nataq mayqanpis munashanlapaq yarpuqkunaqami,
Tayta Dyustaqa ĉhiqninllapa. Chaymi mana mantakushan-
lamatapis kasuyta munanllapachu. Chaynulla manami
kumpliyta puytinllapalamapischu.
8 Chaymi mayqanpis pay munashanllata ruraqqa, Tayta
Dyuspaq allinta ruraytaqa mana puytinllapachu.

---

* **8:1** Wakin iskribikashakunapimi nin: “Santu Ispiritu munashannulana rurar mana paykuna munashannulla kawsaqkunataqami” Tayta Dyus yanapar manana tukuy tyimpupaq kastiganqanachu nir.

9 Piru qamkunaqami manana munashaykillapata rurar-
nachu kawsayankillapa. Ashwanmi Tayta Dyuspa Ispiri-
tun qamkunapi katinmi, payta kasur munashanlata rurarna
kawsayankillapa. Piru Jesucristupa Ispiritun mana qamku-
nawan katinqami, mana Jesucristuwanchu kankimanllapa.
10 Ashwan Jesucristupa Ispiritun qamkunawan kashan-
raykumi tukuy tyimpupaq kawsankillapa, kwirpuykillapa
uchaykillaparayku michka wanunanpaq kasha katinmapis.
Chaqa Tayta Dyusmi mana uchayjunpaqna riqsishunllapa,
Jesucristo qamkunapaq wanur kawsamushanrayku.
11 Chaqa Jesucristutami, Tayta Dyus wanushan-
manta kawsachimuran. Chay paypa Ispiritun
qamkunapi kawsashanraykumi, chay kwirpuykillapa
uchaykillaparayku wanutinmapis, maydiyaqa qashan
kawsachimunqa.
12 Chayraykumi ukniykuna tukuy chaykunata yaĉharqa,
Tayta Dyuspa Ispiritun munashanllatana rurar kawsar,
amana munashanchikllata rurar uchakurnaqa kawsashun-
llapachu.
13 Chaqa qamkuna munashaykillapanulla kawsarqami,
tukuy tyimpupaqna wanunkillapa. Piru Santu Ispiritu yana-
pashutinllapami, tukuy chay mana allin munayashaykilla-
pakunataqa wanuchiq yupay dijarqa, tukuy tyimpupaqna
kawsankillapa.
14 Chaynulla Dyuspa Ispiritun kaynu rurar kawsayllapa
nimashanchiknulla ruraqkunaqami, chiqap Tayta Dyuspaqa
wamrankunana kanchikllapa.
15 Chaynu karmi manana, imanutaq uk sirbikuq
mantaqnin payta qischashanrayku manchakun
chay yupayqa Tayta Dyusmantaqa manchakuyta
puytinchiknachu. Ashwanmi Santu Ispirituraykuu, Tayta
Dyuspa chiqap wamrankunana kar payman qimikar *“Abba,*
† Taytaymi kanki” niyta puytinchikllapa.
16 Chaqa Santu Ispiritullami shunqunchikllapapi kar
intrachimanchikllapa, Tayta Dyuspaqa wamrankunanami
kanchikllapa nir.
17 Chaynu Tayta Dyuspa wamrankuna karnaqa, imanutaq
Jesucristumaqa Tayta Dyuswanna, chaynullami maydiyaqa
nuqanchikkunapis kashunllapa. Chayraykumi kananqa
kriyishanchikrayku michka qischakar imamapis shachi-
nakushunllapa, maydiyaqa paywan pullana kusalata ali-
griyashunllapa nir yaĉhar.

Dyus arnimashanchiktami yarayanchikllapa

† **8:15** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

18 Kanankuna kay pachapi kusata qischakanchikllapa.
Piru chaynu qischakarmapismi ama llakishunllapachu.
Chaqa chay qischakaykunamantaqami, kusala mas shu-
maqta aypashunllapa Tayta Dyus arnimashanchikllapataqa.
19-21 Piru kay tyimpukunapiqami Tayta Dyus kay pachapi,
syilupi tukuy imata rurashankunata rikayashanchikkunaqa,
nuqanchikkuna uchakushanchikllaparayku, Tayta Dyusqa
dijaran kusata qischakar wanunanllapapaq ima. Chaymi
yarakuyanllapa, Tayta Dyus uchanchikllapamanta
shumaqchar pullakumanallapakaman. Chaqa chay
diyaqami, tukuy imapis shumaqchakashana kanqa. Chaymi
nuqanchikkunaqa, Dyus tukuy imata rurashankunawanqa,
pullana kar kusa shumaqta kawsashunllapa.

22 Chay nishanchikllapanumi, Tayta Dyus rurashanku-
napis tukuylla kanankaman kusalata qischakar yarakuyan,
imanutaq uk warmisitamaqa itikunanpaq qischakan
chaynu.
23 Piru chaynuqami mana paykunalachu qis-
chakayanllapa. Ashwan nuqanchikkunapis Tayta Dyus
rurashankunawanqa, pullana qischakayanchikllapa.
Piru Tayta Dyusqami Santu Ispiritunta qumashanchik
intrachimanallapapaq, tukuy arnimashanchikkunataqa
kumplimayashunllapa nir. Chaymi kusata qischakarmapis,
yarakuyanchikllapa Tayta Dyus arnimashanchikl-
lapakunata aypanallapapaq. Chaqa chay diyapimi
wanushanchikmanta kawsachimarninchikllapa, uk mushuq
kwirputana qumashunllapa, chiqap wamrankunana kar,
paywan pullana tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq.
24 Chaqa Tayta Dyuspi allita kriyishallapalami, payqa
washamasha unaq syilupi tukuy tyimpupaqna kawsana-
paq kanchikllapa. Piru manaraqmi tukuy chaykunataqa
rikayanchikraqchu. Chaqa chay tukuy arnimashanchikku-
nata aypashana karqami, mana yarpuyachuwanllapanachu
Tayta Dyuswan unaq syilupi pullana kashaq nirqa.
25 Chayraykumi kanankaman mana shaykuq
yarakuyanchikllapa, unaq syiluman rir chay manaraq
rikayashanchikllapa chaykunata rikanallapakaman.

26 Piru nuqanchikkunaqami, chiqaptaqa mana
yaĉhanchikllapachu, Tayta Dyusman imanu mañakuymatapis.
Chaynu katinmapismi, Santu Ispirituqa nuqanchik rimar
mañakuyashanchikmantaqa, kusala llakiywan mañakur
intrachin Tayta Dyustaqa. Chaynullami Santu Ispirituqa
yanapamanchikpis qischakar yarpupakushamapis.
27 Piru Tayta Dyusqami tukuy imata yarpuyashanchikku-
namatapis allita yaĉhanllana. Chaymi Santu Ispiritu

mañakutinqa kusa allita intrakan. Chaqa pay munashannullami, Santu Ispirituqa mañakun Dyuspa allin kaqninkunapaqqa.

Manami imapis Jesucristumantaqa chiqanchamashunllapachu

28 Allita yaĉhashanchikllapanu, Tayta Dyusmi akramashanchikllapa pay munashannulla, imanu kanallapapaqmapis nir yaĉharllana. Chaymi tukuy paypana kar, payta munaqkunataqami imapi rikarishallapamapis allinpaqna tikramanchikllapa.

29 Chaqa unaymanta-pacha manaraq nasiyashallapami, Tayta Dyusqa riqsimarninchik akramaranchikllapa imanutaq Wamran Jesucristo allinlata rurar kawsaran chaynu kanallapapaq. Chaynu kashallapami, Jesucristuqa tukuy nuqanchikkunapa kulaka ukninchikllapana.

30 Chaynu akramarninchikllapami, Tayta Dyusqa paypa wamrankunana kanallapapaq nimashanchikllapa. Chaymi uchanchikllapakunamanta llakipar, manana uchayjunpaqnachu riqsimashanchikllapa. Chaynu llakipar mana uchayjunpaqna riqsimashanchikllaparaykumi, maydiyaqa Jesucristo mantakuyashanpina, kusa shumaqta kawsanallapapaq nisha.

31 Chaynu tukuy chaykunata yaĉharnaqa, ¡amana imapaqpis yarpupakushunllapachu! Chaqa Tayta Dyus kusa pudirninwan kuytamashaqa, manami mayqanpis paymanta chiqanchamayninchiktaqa puytinqallapachu.

32 Chaqa Tayta Dyusqami kusata munamarninchikllapa, Wamran Jesucristumatapis mana miĉhamarninchikllapachu, paylla kay pachaman kaĉhamuran uchanchikllaparayku wanunanpaq. Chaynu Wamran Jesucristuta nuqanchikrayku kaĉhamusha karqa, ¿manachu Tayta Dyusqa tukuy chay arnimashanchikkunataqa qumayashun Wamranwan pullatana?

33 Chaynu Tayta Dyus akrashan wamrankunata mana uchayjunpaqna riqsimashallapaqa, ¿mayqantaq uchachar, qamqa uchayjun kanki nimayninchikta puytiyanqa?

34 Chaqa Jesucristumi wanuran, uchanchikkunamanta washamanallapapaq. Chaymantami chay wanushanmanta kawsamur, Tayta Dyuspa allilaw qichqanpi tasha nuqanchikkunapaq mañakuyan. Chaymi mana mayqanpis nimayninchikta puytinchu: “Uchayjun kashaykiraykumi qamqa kastigakanki” nirqa.

35 Chaqa Jesucristo kusata munamashanchikmantaqami, mana mayqanpis paymanta chiqanchamayninchikta puytinqallapachu. ¿Kaykunachu chiqanchamayninchikta puytiyanqa? ¿Chay qischakaykuna, llakiykuna,

qischamaqninchikkuna, mallaq tyimpu, mudananchik
mana kar, saqra imakuna, chaynulla wanuykuna ima?
¡Manami!
36 Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyus, qamta kasushushayllaparaykumi,
chay ĉhiqnimaqkunaqa imuraspis wanuchimananllapa-
paq yarpunllapa.
Chaqa uyshata imanutaq wanuchiq apanllapa,
chaynumi ruramananllapa” nir.
37 Piru tukuy chaykunamapismi, mana binsimashunlla-
pachu. Ashwanmi Jesucristo munar yanapamashanchik-
wanmi chaykunataqa binsinchikllapa.
38 Chaymi nuqaqa kusata kunfyakar nini: Chay
wanuykuna, kawsaykuna, angelkuna, dyablukuna,
chaynulla kanan, maydiyapismi mana chiqanchamayn-
inchiktaqa puytinqallapachu Tayta Dyus kusata
munamashanchikmantaqa. Chaynulla kusa puytiq
mantakuqkuna,
39 unaq syilupi, kay pachapi kaqkuna, chaynulla
tukuy imakunata Tayta Dyus rurashankunamapismi,
pay munamashanchikmantaqa mana chiqanchamayn-
inchiktaqa puytinqallapachu. Chaqa pay kusata
munamarninchikllapami, Amitunchik Jesucristutaqa
kaĉhamuran washamanallapapaq.

9

Pablumi llakin Israel runakuna mana kriyishanllaparayku

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyiq kashayraykumi,
Tayta Dyuspa Santu Ispirituwan kar, mana llullakur imachu
chiqapta nishaykillapa:
2 Chay pwibluyllamanta Israel runa masiykuna, Jesu-
cristupi mana kriyishanllaparaykumi shunquypi kusalata
llakichiman.
3 Chaymi pwibluyllamanta katinllapa paykunata kusata
munashayraykuqa, puytiypaq katinmaqa Amituy Jesucristu-
manta ashur paykuna washakashana kananllapapaqqa lu-
garninllapa nuqa tukuy tyimpupaq kastigakayman.
4 ¿Piru imapaqtaq mana kriyinayanqallapaqa?
Chaqa unaymanta-pachami Israel ayllulla kanillapa.
Tayta Dyusmi akramaranllapa, paypa wamrankuna
kanayllapapaqqa. Chaynulla unay rukuyllapakunawanpis
tratukunata ruraran. Chaymi rukuyllapakunaqa
Tayta Dyus paykunawan kashanrayku chay kusa
shumaq llipyayninmatapis rikaranllapa. Chaynullami
mantakuykunamatapis Moisestaqa qur, intrachiranpis,

imanumi allita payta aduranqallapa nir. Chaynulla niranpis,
paykunallamantashi uk washakuq shamuyanqa nir.
5 Chaqa chay unay rukuyllapa Abrahampa, Isaacpa,
Jacobupa ayllunkunallami kanillapa. Chay aylluyllapakunamantami Tayta Dyuspa Wamran Jesucristupis
nasiran. Payqami Dyuslla kar, tukuy imatapis rikar mantan.
Chayraykumi payqa tukuy tyimpupaq alabakashana kanqa.
¡Chaynumi kanqa!

Manami Israelmanta kaqkunalachu Dyuspa wamrankunaqa

6 Chaymi ama yarpushunllapachu, Dyusqa arnikushantaqa mana kumplinchu nirqa. Ashwanmi Tayta Dyusqa
tukuy arnikushantaqa mana qunqarchu kumpliran.
Piru chaynu Israelmanta kaqkunata Tayta Dyus
kumplimatinllamapis, manami tukuyniyllapachu Tayta
Dyuspa wamrankunaqa kanillapa.
7 Chaynulla Abrahampa ayllunllamanta karmapismi,
mana tukuyniyllapachu Tayta Dyuspa chiqap wamrankunaqa kanillapa. Chayraykumi Tayta Dyusqa Abrahamta
nisha kayaq: “Wamrayki Isaacmanta kaq ayllunkunalami,
chiqap akrashay wamraykunaqa kanqa” nir.
8 Chaynu nirmi, Tayta Dyusqa intrachimanchikllapa,
michka Abrahampa ayllunkuna karmapismi, mana
tukuychu paypa wamrankunaqa kanillapa nir. Chaqa Tayta
Dyusqami Abrahamta arnisha kayaq wamran Isaacraykushi
aylluyjun kayanqa nir. Abrahamta ayllunkunapaq
arnisha kayaq chaykunalatami Tayta Dyusqa chiqap
wamrankunapaqqa riqsisha.
9 Chaqa Tayta Dyusqami Abrahamta kaynu nir arnisha
kayaq: “Uk añumanta tikrakamutiyqami, warmiki Saraqa uk
wamrituyjun kanqa” nir. *
10 Manami kaykunalawanchu tukukaran. Ashwanmi
Tayta Dyusqa qashan ukkunatapis akraranraq. Chay
akrashan chaykunaqami unay rukuyllapa Isaacllamanta
kaq, Rebecapa milli wamrankuna.
11-13 Piru kay wamritukuna manaraq nasiyar manaraq
uchayjun katinmi Tayta Dyus, Rebecataqa niran:
“Chay puntata nasiq chaymi,
chay ikita nasiq chayta sirbinqa” nir.
Chaynulla Tayta Dyus nitin iskribikashankunapipismi kaynu
nin:
“Esauta yanapanaymantaqami,

---

* **9:9** Kaynuqami Abrahamqa yaĉharan Dyus arnishanqa Isaacmanta karan, mana Ismaelmantachu nir. Rikashun Génesis 18.10-14, 21.8-12.

Jacobo kusa shumaqta yarpuchimatin akrar yanaparay”
nir.

Chaynu nirqami Tayta Dyusqa intrachimanchik, runakunata paypaq kananpaq akranarqashi, allinta mana allinta rurashanmatapis mana kwintacharchu akrar yanapan, pay munashanlatana ruranan llapapaq nir.

14 Chaynu Tayta Dyus pay munashankunalata akratinqami, ama nishunllapachu: “Tayta Dyusqami mana allin kar chaynu rurayan” nirqa.

15 Chaqa chaypaqmi Tayta Dyusqa, Moisesta kaynu niran:

“Mayqanta llakipar yanapayta munarqami,
llakipar yanapashaq” nir.

16 Chaynu katinqa ¿nuqanchik allinta rurashanchikrayku chaynulla nuqanchiklla llakipakayta munashanchikraykuchu Tayta Dyusqa llakipamanchik? ¡Manami! Ashwanmi Tayta Dyusqa paylla munamarninchik llakipamanchikllapa.

17 Chaqa Tayta Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay Egiptupi Faraonta niran:

“Qamtami kusa puytiq mantakuq kanaykipaq nishuray.
Piru chaynu kusa puytiq katkimapismi binsishuray.
Chaynuqami ruraray kwintata qukanaykipaq,
imanumi kusa pudirniyjun kani nir.
Chaymi chayta tukuy pachapi yaĉharqa, riqsimanqallapa
imanumi kusa pudirniyjun Dyus kani” nir.

18 Chaynumi yaĉhanchikllapa Tayta Dyuslla munarmi runakunata llakipan, ashwan mana munarqa dijan mana intrakaqkunana tikrakananllapapaq nir.

19 Piru imanupiqaĉhi uknikillapallaqa nimayankillapa kanqa. “Tayta Dyusmi tukuyta ruramashanchik, paypi kriyiqkunata, chaynulla mana kriyiqkunamatapis. Chaynu katinqa mana intrakaqkunapaq tikramashallapa uchakushallapaqa ¿imaraykutaq kastigamayashunllapaqa?” nir.

20 Chaynu nirqa, ¿pitaq qamqa kanki Taytanchik Dyusta chaynu ninaykipaqqa? Ma kayta yarpuyllapa, ¿uk runa, allpa mankata ruratinqachu, chay rurashanqa niyanqa, imapaqtaq kaynuta ruramashayki? nir. ¡Manami! Chaynulla, Tayta Dyus, allpa mankata yupay rurashusha katinqachu ninkiman, ¿imapaqtaq kaynuta ruramashayki? nir. ¡Manami!

21 Chaqa Taytanchik Dyus mankata ruraq yupay karmi, dirichuyjun imatapis pay munashanta ruranan paqqa. Chaymi chay napa allpallamanta rurayta puytin, kusa shumaqla purichir fyistakunalapi yanukunanpaq kusa shumaq mankakunata. Chaynulla ruraytapis puytin, waran

waran yanukunanpaq ima. Chaynullami Tayta Dyusqa
nuqanchikkunawanpis ruran. †
22 Chaymi payqa tukuypa rikaqnin kashanrayku, pudirnin-
llawan chay uchayjunkunamatapis kastigananpaq karan.
Piru payqami intrachimanchik, imanumi kusa allin kar
llakipakun nir. Chaynu karmi, tukuy tyimpupaq kasti-
gakananllapapaq karan chaykunataqa llakipar, mana kasti-
garchu kusalata yararan.
23 Chaynu unaymanta-pacha llakipakunanpaq nisha
karmi, paykunata llakipar nuqanchikkunawanpis
chaynullata ruraran kwintata qukanallapapaq Taytanchik
Dyusqami kusa llakipakuq, kusa puytiq nir. Chaynuqami
Tayta Dyusqa ruraran, maydiyaqa tukuyninchikllapana
paywan kusala shumaq luryanpina kawsanallapapaq.
24 Chaqa Tayta Dyusqami akramashanchikllapa wakinta
Israelmanta kaqkunata, wakinta-shuypaqa mana Israel-
manta kaqkunata, paypa wamrankuna kanallapapaqqa.
25 Chaypaqmi Dyus nitin, Oseasqa kaynu nir iskribiran:
“Mana munashay runakunatami,
kusa munashay wamraykuna kankillapa nishaq.
26 Chay lugarllapimi qamkunata nishurayllapa:
‘Manami nuqapa wamraykunachu kankillapa’ nir.
Piru kananqami chay lugarllapi qashan nishaykillapapis:
‘Chiqap kawsaq Dyus kashayrayku nuqapa wamrayku-
nanami kankillapa’ nir”.
27-28 Piru Israelpa ayllunkunapaq-shuypaqami, Isaiasqa
kaynu niran:
“Tayta Dyusmi nishantaqa kumplir,
tukuy pachapi taqkunata allita rikar yaĉharqa dasna
kastiganqa.
Chaymi Israelpa ayllunkuna kusala achka mar manyapi aqu
yupay karmapis,
Tayta Dyus paykunata rikar yaĉhatinqa, wakinkunalami
washakanqallapa” nir.
29 Chaynullami Isaiasqa, unayllana Israel runakunapaqqa
kaynu nisha karanpis:
“Kusa puytiq Taytanchik Dyus
mana llakipamaqninchikllapa karqami,
mana wakinkunalamatapis washarchu
tukuyninchikllapata tukchimanallapata,
imanutaq chay Sodomata, chaynulla Gomorra pwibluta
limpulla chinqachiran chaynulla” nir.

Israel runakunami wakinqa mana kriyinaranllapachu

† **9:21** Masta intrakanarqa rikashun Jeremías 18.4-6.

30 Chaymi mana Israelmanta runakunaqa Moisés mantakushanta kasur washakaytaqa mana yarpuranlamapischu. Ashwanmi Jesucristupi kriyitinla Dyusqa llakipar mana uchayjunpaqnachu riqsiran.
31 Nataq Israel runakuna-shuypaqa, Moisés mantakushanta kumplir washakayta kamarmapis mana puytiranllapachu.
32 Chaqa paykunaqami Jesucristupi kriyir washakaytaqa mana yarpuranllapachu. Ashwanmi Moisés mantakushanta tukuyta kumplirla washakayta yarpuranllapa. Chaynu Jesucristupi mana kriyinashanllaparaykumi, paypi trumpisar rataq yupayna karanllapa.
33 Chaymi Jesucristupaq Dyus nitin iskribikashakunapiqa, kaynu nin:
“Sión pwibluypimi uk rumita ĉhurashaq.
Chay rumipimi trumpisanqallapa.
Piru paypi kriyiqkunataqami kusata yanapatin,
mana pinqaypiqa kidanqallapachu” nir.

10

Pablumi Israel masinkuna Jesucristupi kriyinanllapata munan

1 Ukniykuna, nuqaqami tukuy shunquywan kusata munani Israel kaq masiykuna washakananta. Chaymi mañakurmapis, kusata Tayta Dyusta mañani paykunata washananpaq.
2 Chaqa allitami yaĉhani, paykunaqami kusata Tayta Dyusta sirbiytaqa munanllapa nir. Piru chaynu munarmapismi, mana intrakanllapachu Tayta Dyus munashanta ruranllapapaqqa.
3 Chaynulla manami intrakashallapachu Tayta Dyus imanu uchanchikkunamanta pirdunamanchikllapa nirqa. Ashwanmi paykunaqa yarpushanta karanlata rurar washakayta yarpunllapa. Chaymi Dyus nishannu Wamran Jesucristupi kriyiytaqa mana munanllapachu.
4 Piru Jesucristuqami, Moisés mantakushankunataqa tukuyta kumplir wanuran, uchanchikkunapaq pagrakunanpaqqa. Chaymi manana chay mantakuykunataqa ministinchikllapanachu washakanallapapaqqa. Ashwanmi Jesucristupi allita kriyishala, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsir washamanchikllapa.

Dyusmi tukuyta washayta munan

5 Piru Dyus nitinmi Moisesqa kaynu nir iskribiranpis: “Tukuy chay mantakushaykunata kasur kawsaqkunalami kusa allinqa kanqallapa” nir.

6 Piru tukuy chay mantakuykunata mana kumpliyta
puytishanllaparaykumi, Tayta Dyusqa kaynu niran:
“Wamray Jesucristupi kriyitinllapalami, mana uchayjunpaq-
nachu riqsir washashaq” nir. Chaynu Tayta Dyus nishanpaq
willashutiyllapaqaĉhi niyankillapa kanqa: ¿Mayqantaq
syiluman rir Dyuspa Akrashan Cristunta kay pachaman
apamuyanqa, payta rikar kriyinallapapaq? nir.
7 Chaynulla kaynutaĉhi yarpuyankillapa kanqa “¿Mayqan-
taq chay kusa saqra uĉhkupi pampakashanman rir, Dyuspa
Akrashan Cristunta kawsachimur nuqanchikkunaman
apamuyanqa?” nir. ¡Piru manami chaynuchu! Ashwanmi
Tayta Dyusqa, Wamran Jesucristutaqa wanushanmanta
kawsachimushana.
8 Mana chaynu kawsachimusha katinqa ¿ima nishaq
nirtaq iskribikashakunapiqa nin: “Washakanaykipaq
kaq kusa shumaq rimayqami pullayki, shimikipi,
chaynulla tukuy shunquykipi” nirqa? ¿Manachu
intrakankillapa? Chaynuqami niyan Jesucristupaq
yaĉhachishuyashayllapakunapi kriyirla washakanaykillapapaq.
*
9 Chaymi qamkuna, shimikillapawan “Jesucristuqami Ami-
tuy” nir, chaynulla tukuy shunquykillapawan “Tayta Dyusmi
Jesucristuta wanushanmanta kawsachimushana” nir kriyir-
llapaqami, washakankillapa.
10 Chaqa tukuy shunqunchikwan allita kriyishallapaqami,
Tayta Dyusqa manana uchayjunpaqnachu riqsimanchikl-
lapa. Chaynu kriyirmi, shiminchikwanpis “Jesucristumi
Amituyqa” nirlami washakanchikllapa.
11 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Paypi kriyiqkunataqami, kusata yanapatin
mana pinqaypiqa kidanqallapachu” nirqa.
12 Chaynuqami tukuypaq nin. Chaqa Tayta Dyusqami
tukuypa amun kar, tukuylata chayllata rikamanchik, michka
Israelmanta runakuna kashallapa, chaynulla mana Israel-
manta kaq runakunamatapis. Chaymi mayqanpis payta
mañakushaqa yanapamanchikllapa.
13 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu ninpis:
“Mayqanpis Amitunchikpi † kriyir
shutinpi mañakuqqami, washakanqa” nir.
14-15 Piru Tayta Dyusta manaraq riqsir, mana mañakutinqa,
¿imanunari washanqa? Chaqa manaraq mayqantapis
paykunata yaĉhachinanllapapaqqa kaĉhashachu. Chaynulla
chay yaĉhachikuqkuna manaraq ĉhayatinqa, ¿imanuna yaĉhayta

* **10:8** Rikashun Deuteronomio 30.12-14. † **10:13** Amitunchik nirqami, niyanchik Jesucristupaq. Rikashunpis Joel 2.32.

puytinqallapa Jesuspaqqa? Chayna Jesuspaq mana yaĉharllapaqa, ¿imanunari Jesuspiqa kriyiyta puytinqallapa? Chaqa manaraq-ari yaĉhayanllapachu mayqanmi Jesusqa nirpis. Chaymi mana imanupis payman mañakuyta puytiyanqallapachu washakananllapapaqqa. Tukuy chaypaqmi Tayta Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin: “Kusa shumaqmi kanqa, Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikuq ĉhamutinllapaqa. Chaqa chaynu yaĉhachikutinllapami, achka runakuna kusa aligrila kanqallapa” nir.

16 Piru kusa shumaq washakananllapapaq karan chayta yaĉhachikutinllapapismi, Israelmanta kaqkunaqa tukuyqa mana kriyishachu kanillapa. Chaypaqmi Isaías kaynu nir iskribiran: “Tayta Dyus, qampaq yaĉhachikutiyqa, manami tukuychu kriyimashallapa” nir.

17 Piru Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhakutinllapami uyakunchikllapa. Chaynu uyakurmi Jesucristupiqa kriyinchikllapa.

18 Mabir tapushaykillapa: ¿Manachu Israelmanta kaqkunaqa tukuy uyakurayllapa chay shumaqta washakanayllapapaq yaĉhachikutinllapaqa? Tukuymi uyakurayllapa. Chaymi Dyus nitin iskribikashakunapiqa chaypaq kaynu nin:

“Tayta Dyus unaq syilupi rurashankunami,
maylawpi kaq runakunatapis uk rimaq yupay qampaq intrachin” nir.

19 Ma, qashan tapushaykillapa: ¿Chaynu yaĉhachikutinllapamapischu, Israelmanta kaqkuna kwintata qukanayllapapaq karan chaykunaqa, mana kwintata qukarayllapa? ¡Kwintatami qukarayllapa! Chaypaqmi Moisespis Dyus nitin iskribishanpiqa kaynu niran:

“Israel runakunami piñakunqa, mana Israelmanta kaqkunata munar akrar washashayrayku.
Chaqa chay mana intrakaq runakunata munatiy rikamarllapami, Israelmanta kaqkunaqa piñakunqallapa” nir.

20 Chaynullami Dyus nitin Isaiaspis mana manchakurchu, kaynu nir iskribiran:

“Mana maskamaq runakunami tarimaranllapa.
Nuqapaq mana tapukuq runakunatami dijasha kani riqsimananllapapaq” nir.

21 Piru Israel runakunapaq-shuypaqa, Dyus nitinmi Isaiasqa kaynuta iskribiran:

“Chay runakunata mana shaykuq qayatiymapismi,
paykunaqa mana intrakaqkuna kar, mana uyamayta munaranllapachu” nir.

11

Wakin Israel runakuna Dyuspi kriyishallapa

1 Ma tapushaykillapa: ¿Tayta Dyusqachu Israel runakunawan mana imatapis yaĉhayta munaninachu nirqa, tukuy tyimpupaqna ashusha kanqa paykunamantaqa? ¡Manami! Chaqa imanutaq nuqamaqa unay rukuy Abrahampa ayllun, Benjaminpa ayllunllamanta kar, Israel runalla katiymapis, Tayta Dyusqa mana nuqamantaqa ashushachu.

2 Chaqa Tayta Dyusqami, unaymanta-pacha Israelmanta kaq runakunataqa akrar paypa wamrankunana kananpaq niran. Chaynu katinmi, Tayta Dyusqa paykunataqa akrashana kar, mana paykunalataqa dijashachu. Nishaykillapapis: Uk kutimi Eliasqa, Israel kaqkunamanta kriyiqqa paylana kanqa nir yarpur, kaynu niran:

3 "Tayta Dyusniy, kay pwiblu masiykunami rimaqnikikunata wanuchishallapa.
Chaynulla altarnikikunatapismi ratachishallapa ima.
Nuqalatami kawsaqtaqa dijamashallapa.
Piru kusatami wanuchimayta munanllapa" nir.

4 Chaynu Elías nitinmi, Tayta Dyusqa dibaldila llakipakuq kashanrayku, kaynu niran:
"Manami qamlachu nuqapi kriyiqqa kanki.
Ashwanmi akrashana kani syiti mil (7,000) Israel runakunata, nuqalatana kasumananllapapaq.
Chaynulla chay akrashaykunaqami mana qunqurir adurashallapalamapischu,
chay Baal shutiq amituy niyashanllapamatapis" nir.

5 Chaynullami Eliaspa tyimpunpi yupay kananpis Israel runa masiykunamanta wakinqa Tayta Dyuspi kriyishanllaparaykumi payqa dibaldila llakipar akrashana paypa wamrankunana kananllapapaq.

6 Chaynu dibaldila llakipashanraykumi, kananqa washakashallapana. Piru chaynuqami akrarqa washasha Tayta Dyusqa kusala chiqap llakipakuq kashanrayku, manami paykuna imakunata kusa allinta rurashanllaparaykuchu washakashallapa. Chaqa allinta rurashanllaparayku washakashallapa katinqa, Tayta Dyus dibaldila llakipakushanqa manana imapaqpis sirbiyanmannachu.

7 Tukuy chaykunata yaĉharqa, ¿imatataq intrakanchiklapa? Chaqa pwibluymanta achka runakunami Jesuspi mana kriyirmapis washakayashaqllapa nir yarpuranllapa. Chaymi mana washakaytaqa puytiranllapachu. Piru wakin Israelmanta kaqkunataqami Taytanchik Dyus akramaranllapa, Jesucristupi kriyir washakanayllapapaq. Piru paykuna

munashanta ruraqkunataqami, Tayta Dyusqa dijaran, kusa
mas mana intrakaqkuna tikrakananllapapaq.
8 Chaymi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyusmi paykunataqa dijaran, pay nishanta ama in-
trakananllapapaq.
Chaynu dijatinmi, nawiyjun karmapis, syigu yupayna
kidaranllapa.
Rinriyjun karmapismi, upa yupayna kidaranllapa.
Chaymi chay munashanta ruraqkunaqa
kanankaman chaynu kidashallapa” nir.
9 Chaymi Davidpis niran:
“Chay munashanta rurar tantanakur mikur kusala allinmi
kanchikllapa nir yarpuyashanllapamapismi,
imanutaq uk runata pata ñitin chaynu tikrar kastigay
Tayta Dyus.
10 Chaymi qamta mana kriyishur munashanta ruraqkuna-
paqa,
nawinmapis syigu yupayna kidanqa.
Chaynulla waqtanllapamapis limpu kurpalla tikrakanqa.
Chaynumi tukuy tyimpu qischakanqallapa” nir.

Dyusqami mana Israel runakunatapis washanqa

11 Qashan tapushaykillapa: ¿Israel runakunaqachu, Dyuspi
mana kriyinarqa tukuy tyimpupaqna ashushallapa? ¡Manami!
Chaqa paykuna Jesucristupi mana kriyiyta munatin-
llapamapis, ashwan Tayta Dyusqa yanapasha mana Is-
rael runakunata, Jesucristupi kriyir washakananllapapaq.
Chaymi chay Israel runakunaqa inbidyakar piñakunqallapa
mana Israelmanta kaqkuna yanapakashanrayku. Chaynu
inbidyakarmi, imanupiqa qashan animakunmanllapa, Jesu-
cristupi kriyir washakananllapapaqqa.
12 Chaymi, Israel runakuna Jesucristupi mana kriyitinl-
lapaqa, Tayta Dyusqa mana Israel kaqkunata kusata yana-
par washasha. Piru Israel runakuna Jesucristupi kriyitin-
llapaqami, Tayta Dyusqa tukuyta ashwan masta yanapar
washanqa.
13 Piru wakinnikikunaqami mana Israelmantachu
kankillapa. Chayraykumi nishaykillapa: Tayta Dyusqami
kaĉhamasha qamkuna mana Israelmanta kaqkunapa
yaĉhachishuqnikillapa kanaypaq. Chaymi kusata aligriyar,
puytishaykaman kusa allita yaĉhachishuyllapata munayani.
14 Chaynu yaĉhachishutiyllapa kriyitkillapami, chay
pwiblumanta Israel kaq masiykunapis rikashurllapaqa,
Jesucristupi kriyir washakanmanllapa.
15 Chaqa Israelmanta kaq masiykunaqami Jesucristupi
mana kriyinashanrayku, Tayta Dyuswanqa mana

shumaqta kawsaytaqa puytiranllapachu. Chaymi ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunata Tayta Dyusqa llakipashuranllapa paypa wamrankunapaqna riqsikanaykillapapaq. Piru kanan pwibluymanta Israel masiykuna, Jesucristupi kriyitinllapaqami tukuypaq kusala shumaq kanman. Chaynuqami Israelmanta masiykunaqa wanushanmanta kawsamusha yupayna kanmanllapa.

16 Israelmanta unay rukunchikllapakuna Tayta Dyuspi kriyirqami, Dyuspaqa wamrankuna karanllapa. Chaynulla kananpis Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyirpismi, Tayta Dyuspaqa wamrankunalla. Yarpushunllapa kay ishkay kumparasyunpaq: Dyuspaq tanta nishankunamanta chay punta kaq kusa shumaq katinqa, chay wakin tantakunapis kusa shumaq kanqa. Chaynulla uk qirupa ĉhupan, Dyuspaq kusa shumaq kasha katinqami, chay rikrankunapis shumaq kanqa Dyuspaqqa.

17 Chay wakin Israelmanta kaq masiykuna tarpuy ulibu qirupa rikran yupay katinmapismi, mana paypi kriyishanrayku Tayta Dyusqa pitir itakuran. Chaymi ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, mana tarpuy ulibumanta kar, munti ulibu qirukunapa rikran yupay katkillapamapismi, Jesucristupi kriyishaykillaparayku, Tayta Dyusqa chay tarpukasha ulibupa rikranman tullmashushallapa. Chaymi qamkuna mana Israelmanta karmapis, chay tarpuy ulibu qirupa chiqap rikrankunapaqna tikrakashaykillapa.

18 Piru chaynu chay tarpuy ulibupa rikranpi tullmakashana karqami, ama yarpunkillapachu kusala allinna kani nirqa. Chaqa qamkunaqami yanqa rikranpi tullmakashala kankillapa. Ma yarpushunllapa, uk qiruqami shan ĉhupanrayku, mana rikranraykuchu. Chaymi qamkuna mana Israelmanta kaqkunataqa uk qirupa ĉhupan shachishutinllapa allinqa kankillapa. Manami qamkunaraykuchu paykunaqa shar allinqa. *

19 Chaynu nitiyqaĉhi yarpuyankillapa kanqa: “Chiqaptami chaynu. Piru Tayta Dyusmi, Israel runakunata itakur, nuqakunata washamaranllapa” nir.

20 Piru Israel masiykunataqami mana yanqallachu itakuran. Ashwanmi Tayta Dyusqa itakuran Jesucristupi mana kriyinashanrayku. Piru qamkunataqami Tayta Dyusqa washashushallapa, Jesucristupi kriyishaykillaparaykula. Chayraykumi ama yarpuyllapachu Israel runakunamantaqami kusa mas allinna kanchikllapa nirqa.

---

* **11:18** Ukpa ĉhupan nishaq nirqami intrachimanchik, imanumi unaymantapacha Tayta Dyusqa Abrahamta arniran paymanta kaq ayllunkunatashi, tukuy Israelmanta kaqkunataqa washayanqa nir.

Ashwanmi ama kusa kani nirchu Tayta Dyuslata manchar,
allin kaqlata rurar kawsayllapa.
21 Chaqa chaynu kusa allinna kani nir alabakatkilla-
paqami, imanutaq Israel runakuna tarpuy ulibupa rikran
katinmapis, Jesucristupi mana kriyishanrayku Tayta Dyusqa
mana llakiparchu itakuran, chaynullami qamkunatapis
mana llakiparchu itakushunmanllapa.
22 Piru ¡allita yarpuyllapa! Tayta Dyusqami kusa allinla
tukuywan. Piru chay uchakuqkunataqami allita rikar kasti-
gan. Chaymi imanutaq Jesucristupi mana kriyinaqkunataqa
itakuran. Chaynu itakurmi, qamkunata chay uchaykilla-
pamanta dibaldila pirdunashurllapa, chay tarpuy ulibupa
rikranman tullmashushallapa. Chayraykumi Tayta Dyus
dibaldila washashushanllapapi yarpur pay munashanlata
rurar kawsankillapa. Mana chaynu ruratkillapaqami chay
tullmashushanllapamanta itakushunqallapa.
23 Piru Israelmanta kaq masiykuna Jesucristupi kriyitinlla-
paqami, Tayta Dyusqa qashan paykunataqa tullmanqa chay
pitishanllaman. Chaqa Tayta Dyusqami kusala pudirniyjun
chaynu qashan tullmar wamrankunapaqna riqsinanpaqqa.
24 Chaynu tarpuy ulibupa rikrankuna kashanllaparayku,
mas das tullmar wamrankunapaqna riqsiyanqa. Chaymi
qamkuna, Jesucristupi kriyitkillapa, munti ulibupa yupay
katkillapamapis, tarpuy ulibupa rikranman tullmashuqllapa
yupay washashushallapa. Chaymi ashwan mas das washayta
puytin Israelmanta kaq masiykuna, Jesucristupi kriyitinlla-
pamaqa. Chaqa paykunaqami chay tarpuy ulibupa chiqap
rikrankuna.

Dyusmi Israel runakunata munar washanayan

25 Ukniykuna, Tayta Dyus yarpuyashankunataqami,
mana allinchu aykala yaĉhananpaqqa. Chaymi kananqa
qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis, tukuy chaykunata
yaĉhanaykillapata munani. Piru amami ninkillapachu: “Tayta
Dyus, Israel runakunata mana intrakaqkuna kananpaq
dijarqami, nuqanchikkunatana masta munamanchikllapa”
nirqa. Chaqa Israelmanta kaqkunaqami chaynu mana
intrakaqkunapaqqa tikrakasha, qamkuna chay mana
Israelmanta kaqkuna, Jesuspi kriyinaykillapakalaman.
26 Chayna Jesucristupi kriyinaykillapapaq karan chaykuna
kriyitkillapanaqami, Tayta Dyusqa tukuy Israel runakunat-
apis washanqa. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa
kaynu nin:
“Sión † pwiblumantami uk washakuq shamunqa,

† **11:26** Sión nirqami niyanchik Jerusalén pwiblupaq.

Jacobupa ayllunkunata uchankunamanta llakipanan-
paq.
27 Chaynumi kumplishaq
chay paykunata uchanllapamanta maydiyaqa washayashaq nir
uk tratuta rurashaytaqa”.
28 Piru kananqami Israelmanta kaq masiykunaqa, Jesu-
cristupi kriyir washakaytaqa mana munanllapachu. Chaymi
Tayta Dyuspaqa kuntran tikrakashallapa. Chaynu tukutinl-
lapaqami ashwan qamkuna mana Israelmanta kaqkunapaq
kusala allin kasha. Chaqa Tayta Dyusqami qamkunatana
llakipashurllapa mana uchayjunpaq riqsishushallapa. Piru
chaynu katinmapis, Israel runakunataqa Tayta Dyusqa mu-
nayanraq, chay unay rukuyllapakunata akrashanrayku.
29 Chaqa chay unay rukuyllapakunata akrarmi, arniran
paymanta kaq ayllunkunata yanapananpaq. Chayraykumi
Tayta Dyusqa, Israel runakunataqa mana qunqarchu
tukuyta kumplinqa.
30 Piru Israelmanta kaq masiykuna Tayta Dyusta mana
kasutinllapami, payqa qamkuna mana Israelmanta kaqku-
nata llakipar yanapashuyanllapa. Piru unay tyimpuqami
qamkunapis mana kasuraykillapachu Tayta Dyustaqa.
31 Chaynullami kanan, Israelmanta kaq masiykunapis
Tayta Dyustaqa mana kasushallapachu. Nataq Jesucristupi
kriyitinllapaqami, Tayta Dyusqa llakipar yanapanqa,
qamkunata yanapashuyanllapa chaynulla.
32 Piru tukuylami unayqa Tayta Dyusta mana
kasuranchikllapachu. Chaymi uchanchikllaparayku Tayta
Dyusqa uchapa makinpi wataq yupay dijamaranchikllapa.
Chaynuqami Tayta Dyusqa dijamaranchikllapa, maydiyaqa
tukuylata chayllatana llakipar yanapamanallapapaq nir.

¡Dyusninchiktami alabashunllapa!
33 ¡Tukuy shunqunchikwan Taytanchik Dyusta alabashunl-
lapa!
Payqa kusala allin,
kusala yaĉhayniyjun,
tukuy imata intrakan nir.
Chaynulla alabashunllapapis
pay yarpushantaqa mana mayqanpis intrakayta puyt-
inchikllapachu nir,
chaynulla imanutaq
imanula kashallapamapis
payqa kusalata llakipar washamanchikllapa nir
alabashunllapa.
34 Chaqa manami mayqanpis

pay yarpuyashantaqa yaĉhayta puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis mana
paytaqa imatapis kaynu kaynu ruray nir
yaĉhachiyta puytinchikllapachu.
35 Chaynulla manami nuqanchikkunaqa
payta imalatapis qushanchikllapachu,
chay qushushaymanta imallataqa qumay ninallapa-
paqqa.
36 Chaqa Taytanchik Dyusraykumi imapis kan.
Chaymi tukuy ima kaqpis Dyusninchikllapaq.
¡Chaynu katinmi
tukuyla paylata alabashunllapa tukuy tyimpupaq!
Chaynumi kanqa.

12

Jesucristupi kriyirnaqami Dyus munashanlata rurashun

1 Ukniykuna, chaynu Tayta Dyus munar llakipa-
mashanchikllaparayku, kusata rugashunillapa tukuy
shunquykillapawan paypi allita kriyinaykillapapaq. Chaynu
karqami, ufrindapaq lugarnin uk kusa allin kawsaq ufrindita
yupayna qimikayllapa Tayta Dyusmanqa. Chaynuqami, kusa
chiqapta aligriyachir paylata adurayankillapa.
2 Chayraykumi kay pachapi runakuna mana allinkunata
rurar kawsanllapa chaykunataqa, amana rurarnachu
kawsankillapa. Chaynu karnaqami chay unay kaq
yarpuynikillapamatapis dijarna, mushuq yarpuyniyjunna
kayllapa. Chaymi chaynu kawsarllapaqa, Tayta Dyus
munashanlatami rurayani nir yaĉhankillapa. Chaqa payqami
munan allinlata rurar payta aligriyachir, kusala shumaq
kawsanallapata.
3 Tayta Dyusmi kusa allin kar, nuqata akramar
kaĉhamasha, paypaq yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi
tukuy qamkunata nishunillapa: Amami yarpuyllapachu
ukkunamantaqami kusa allin kani, nirqa. Ashwanmi
chaynu yarpunaykillapamantaqa Amituy Jesucristupi
kriyishayraykumi imanu kanayllapapaqpis Tayta Dyus
yanapamashallapa nir yarpuyllapa.
4 Chaqa imanutaq kwirpunchikmaqa ukla karmapis
kusala achka partiyjun. Piru chaynu achka karmapismi
kwirpunchikpiqa mayqanninpis mana chayllata ruraytaqa
puytinchu.
5 Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyirqa,
michka achka karmapis, uk kwirpulana kanchikllapa.
Chaynuqami, tukuy imapipis yanapanakur, shumaqta
kawsanapaqna kanchikllapa.

6 Tayta Dyusqami pay munashannulla pudirninwan yana-
pamanchikllapa ukta ukmanta, ukta-shuypaqa ukmanta
imana ruranallapapaq. Chaymi paypaq rimanapaq ni-
mashallapaqa, kriyishanchiknu karanlata rimashunllapa.
7 Mayqanninchikllapata Tayta Dyus wakinkunata
sirbinallapapaq nimashallapaqa, aligrila sirbishunllapa.
Chaynulla ukkunata yaĉhachinapaq nimashallapaqa,
yaĉhachikushunllapana.
8 Ukkunata animachinapaq Tayta Dyus nimashallapaqa,
animachishunllapa. Chaynulla ukkunata ima ministis-
hanpi yanapanapaq nimashallapaqa, tukuy imapipis yana-
pashunllapa. Mayqanninchikllapata wakinkunata rikana-
paq nimashallapaqa, chaylapi yarpur rikashunllapa. Ukn-
inchikkunata llakipanapaq nimashallapaqa, kusa aligrila
llakipashunllapa.

Kriyiqkunaqami shumaqtana kawsashunllapa

9 Uknikillapa uknikillapa tukuy shunquykillapawan llaki-
nakuyllapa. Chaynulla chay mana allin kaqtapis dijar, chay
allin kaqlatana rurar kawsayllapa.
10 Jesucristupi kriyishaykillaparayku, uk ayllula yupay
uknikillapa uknikillapa kusata llakinakuyllapa. Chaynulla
ama kusa kani nirchu, qammanta uknikillapataqa masta
rispitar, tukuylla chaynu kayllapa.
11 Amami qillakuna karchu, Amitunchik Jesucristupaq ima
ruraykuna katinpis, tukuy shunquykillapawan aligrila rurar
sirbiyllapa.
12 Chaymi, Dyus syiluman rinaykipaq arnishushanpi
yarpur, aligrila kawsayllapa. Chaynu karqami michka
qischakarpis, ama disanimakurchu shachinakunkil-
lapa. Chaynulla amami qunqarchu Tayta Dyusman
mañakunkillapa.
13 Jesucristupi kriyiq masinchikkunapa iman faltatinpis
yanapayllapa. Chaynulla mayqan wasikiman watukushuq
ĉhamutinpis, shumaqta samachiyllapa.
14 Mayqan mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi
puritinllapamapis, Tayta Dyusman mañakuyllapa, paykunata
bindisir yanapananpaq. Piru amami mañakunkillapachu kasti-
gananpaqqa.
15 Chaynulla ukkuna aligriyatinllapaqa, pullan aligriyayl-
lapa. Ukkuna llakir waqatinllapapis, paykunawan waqayl-
lapa.
16 Chaymi uknikillapa uknikillapa uk yarpuyla kar, kusa
shumaqta kawsayllapa. Amami kusa kani nir imachu, chay
mana imayjun, chaynulla mana yaĉhaq chaykunawanmapis,
chaylla yupayna kawsayllapa.

17 Mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis, amami
paykunata mana allinta rurayta yarpunkillapachu. Ash-
wanmi tukuypa naypanpi kusala allin kaqkunalata rurayta
kamayllapa.
18 Chaymi imanullapis tukuywan shumaqta kawsayllapa.
19 Ukniykuna, mayqan ima mana allinta rurashutinl-
lapaqa, amami qamkunalla rikar yaĉhar imanachiytapis
yarpunkillapachu. Ashwanmi dijayllapa Tayta Dyus payku-
nata rikar yaĉhanqa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi
kaynu nin:
“Nuqami chay mana allinta rurar uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq”.
Chaynumi nin Amitunchikqa.
20 Chaynullami ninpis:
“Chay mana allinta rurashunaqkuna mallaqnatinpis, qaray.
Chaynulla yakunatinllapapis, upyachiyllapa.
Chaynu chay mana allinkunata rurashuqkunawan ruratkil-
lapaqami,
paykunaqa pinqakutin qaqllanllapamapis kusa chupika
intirupaq tikrakanqa” nir.
21 Piru amami dijankichu, chay mana allin kaqkuna bin-
sishunanpaqqa. Ashwanmi allinkunalata rurar, mana allin
kaqtaqa binsinkillapa.

13

Mantakuqninchikkunatami allita kasushunllapa

1 Kay pachapi kaq tukuy mantakuqninchikkunata allita
kasushunllapa. Chaqa Tayta Dyusmi tukuy paykunataqa
ĉhurasha kay pachapi mantakunanllapapaqqa. Manami uk
mantakuqqa payllamantachu mantakuyan. Ashwanmi Tay-
tanchik Dyus chaynu nisha katin mantakuyan.
2 Chaymi mayqanpis chay mantakuqkunata mana kasur,
kuntran tikrakarllapaqa Tayta Dyusta mana kasuyanlla-
pachu. Chaymi chaynu tukuqqa saqrata kastigakanqa.
3 Chaqa chay mantakuqkunataqami Tayta Dyusqa ĉhurasha,
mana allin ruraqkunata kastigatin, manchakur ama
mana allinkunata ruranllapapaq. Chayrayku qamkuna
allinlatana ruraqkunaqa, amana manchakuyllapachu
chay mantakuqkunaqa nuqakunatapis kastigamanqallapa
nirqa. Chaymi mantakuqkuna kastigashunanllapata mana
munarqa allinlata rurar kawsayllapa. Chaynuqami kusala
allin runa nir alabashunqallapa.
4 Chaqa chay mantakuqkunaqami chaynu tukuyta allita
rikarqa qamkunapaq byinnikillapapaq rurayan, Tayta Dyus
munashannulla. Chay-ari qamkuna ima mana allinta

rurasha karqa, chay mantakuqkunataqa manchayllapa.
Chaqa manami yanqallachu paykunaqa Tayta Dyusta
sirbiq yupay mantakuyanllapa. Chayraykumi mana allinta
ruraqkunataqa, dirichuyjun kastigananpaqqa.
5 Piru chay mantakuqkunataqami, ama kastigakayta man-
charlachu kasushunllapa. Ashwanmi chaynu kasunapaq
allin nir yarpur kasushunllapa.
6 Chaymi chaynu allita rikamashanchikllaparayku, chay
impwistuta pagrakunapaq kaqmatapis pagrakushunllapa.
Chaqa paykunaqami pwiblunchikkunata allita rikar, Tayta
Dyus munashanta rurayanllapa.
7 Chayraykumi imata paykunata pagranapaq kaqtaqa pa-
grashunllapa. Chaymi impwistukunata pagrakunapaq kaq-
tapis pagrakushunllapa. Chaynulla tukuy rispitanapaq kaq-
matapis rispitar kasushunllapa.

Tukuywan shumaqta kawsashunllapa

8 Amami mayqanta pitilamatapis dibinkillapachu. Ash-
wanmi uknikillapa uknikillapa dibinakuq yupay imuraspis
kusalata llakinakunkillapa. Chaynu rurarqami, Dyus nitin
Moisés mantakushankunataqa tukuyta kumpliyankillapana.
9 Chaqa chaypiqami nin: “Warmiyjun manaqa runayjun
kaqkunaqa, ukkunawanqa ama punuyllapachu. Ama
wanuchikuyllapachu; ama suwakuyllapachu; ama
uknikipaq llullakur rimayllapachu. Chaynulla ama
ukkunapa imanta munapakuyllapachu” nir. Piru “Llakiy
runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq
llakinki chaynulla” nishanlata rurarnaqami Dyus tukuy
chay mantakushankunataqa kumpliyankillapana.
10 Chaqa uk runa ukninpaq chiqapta llakirqami, mana ima
mana allintapis ruranchu. Chaymi ukninkunata llakipar
allinta rurar imanaqa Dyus tukuy mantakushankunataqa
allitana kumplinllapa.
11 Chaynu uknikillapakunapaq llakir imaqa, allita
kwintata qukankillapa: Jesucristo shamunan diyaqami
shipchamuyanna nir. Chaqa paypi chayraq kriyishaqami,
kusa mas achka tyimpuraq karan shamunanpaqqa.
Piru kananqami mana achka tyimpunachu kidan.
Chayraykumi ama qillakurnachu Tayta Dyustaqa sirbiyllapa.
Chaqa qillakur Dyusta mana sirbirqami, punuq yupay
kayankillapa. Chaynu kashaykillapamanta kananqa
rikĉhakuq yupay kwintata qukayllapa: Imanumi kawsayani
nir.
12 Chaqa chay uchayjunkuna kawsayashan tyimpuqami
tutaparaqlla yupay karmapis, achkillapaqna tikrakayan.
Chaqa Jesucristo shamunan diyaqami shipchamuyanna.

Chayraykumi, tutaparaqpi yupay mana allinkunata
rurayashanchikkunataqa dijarna, ashwan achkila
yupayna Tayta Dyus munashanlata rurar kawsashunllapa.
Chaynuqami, chay tutaparaqpi mana allin ruraykunataqa
binsishunllapa.
13 Chaynu achkiraqlapina kawsarqami, amana chay
fyistakunapi sunsunulla tukunllapa chaykunaman
rishunllapachu. Amami maĉhashunllapachu. Tantyakar ama
munashanchiklata rurashunllapachu. Amami runa kar,
manaqa warmi karmapis ukwan ukwan punushunllapachu.
Amami anyanakushunllapachu. Chaynulla amami
inbidyanakushunllapachu.
14 Chaymi manana kwirpunchik munashannullata rurar-
nachu kawsashunllapa. Ashwanmi Amitunchik Jesucristo
imanu kanatataq munayan, chaynulami kawsashunllapa.

14

Amami kriyiqpuraqa ukmanta rikanakushunllapachu

1 Wakin kriyiq masinchikkunaqami Amitunchik
Jesucristupaq yaĉhachishanllapataqa manaraq allita
intrakanllapachu. Piru chaynu katinllapamapismi ama
kaynu ninkillapachu: “Qamqa manaraqmi allitaqa
intrakankichu” nirqa. Ashwanmi shumaqta samachir pulla
paykunawan kayllapa.
2 Chaqa wakin kriyiqkunaqami ninllapa: Tukuy mikuyku-
natashi mikuyta puytinllapa nir. Piru chay manaraq allita
intrakaqkunaqami ninllapa: Chay tarpukushankunalatashi
mikur, mana aychakunamataqa mikuyta puytinllapachu nir.
*
3 Chayraykumi qamkuna tukuy mikuykunata
mikuqkunaqa, ama ukmanta rikankillapachu aychata
mana mikuqkunataqa. Chaynulla qamkuna aychata mana
mikuqkunapis, amami ukmantaqa rikankillapachu chay
tukuy mikuyta mikuqkunataqa. Chaqa Tayta Dyusqami
chayllata rikan wamrankuna nir.
4 Chaynu Taytanchik Dyus tukuyta shumaqta
rikatinqa, ¿pitaq kanki Dyuspa sirbiqninta mana allinta
rikanaykipaqqa? Chaqa Tayta Dyuslami rikar yaĉhayta
puytin, sirbiqninkunataqa, allinta rurasha katin, chaynulla

---

* **14:2** Chay tyimpukunapimi animalta wanuchir chay dyusnin nishanllapaku-naman ĉhuraqllapa. Piru aychataqami wakinta chay fyistapi mikuqllapa, wak-inta-shuypaqa rantikuqllapa. Chaymi Israelmanta wakin kriyiqkunaqa mana mikunaqchu. Chaqa niqllapami, chay aychata mikurqashi uchakuyanllapa nir. Piru wakin mana Israelmanta kaq kriyiqkunaqami, mikuranllapa. Chaqa paykunaqami kwintata qukaran, chay aychata mikurqami, mana uchakuyanllapachu nir.

mana allinta rurasha katinmapis. Piru, chay tukuy mikuyta mikuqkunata, chaynulla chay aychata mana mikuqkunamatapismi, Tayta Dyusqa pudirninwan allinpaq tikrar, wamranpaqna riqsinqa.

5 Chaynullami wakin kriyiq masinchikkunapis ninllapa: Tukuy diyakunamantami uk diyala kusa mas shumaq, Tayta Dyusta aduranallapapaqqa nir. Piru ukkunaqami kriyinllapa, tukuy diyakunashi chaylla Tayta Dyusta aduranallapapaqqa nir. Chaymi ima diyapipis Dyusninchikta aduranarqa, adurashunllapa. Chayqami nuqanchikkunapina kanqa.

6 Chaqa tukuy diyamanta uk diyalapi, Tayta Dyusta aduranapaq nirmapismi ruranqa. Chaynulla tukuy diyami Tayta Dyusta aduranallapapaq nirmapis rurayta puytinqa. Chay tukuy mikuyta mikuqkunapismi mikunqa. Chaynulla aychata mana mikuqkunapis ama mikunqachu. Chaqa, mayqanninllapapismi Tayta Dyusta payji ninanllapapaq tukuy chaykunataqa rurayanllapa.

7 Yaĉhashanchikllapanu kawsarmapis manami nuqanchikkuna munashanchiknullachu kawsayanchikllapa. Chaynulla wanurpis, manami nuqanchikkuna munashanchiknullachu wanuyanchikllapa.

8 Chaymi kawsayarqa Amitunchikta sirbinapaq kawsayanchikllapa. Chaynulla wanurmapis, payllapaq wanuyanchikllapa. Chayraykumi kawsayar, manaqa wanurmapis, Amitunchikllapaq kanchikllapa.

9 Chayraykumi wanushakuna, kawsaqkunamapis paypalla kanallapapaqqa, Amitunchik Jesucristuqa wanur kawsamuran. Chaymi tukuyla payllapaq kanchikllapa.

10 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq kriyiq masikikunataqa mana allinta rikankillapa? Chaynulla ¿imaraykutaq kriyiq masikikunataqa ukmanta rikankillapa? ¿Manaqachu qamkunalla rikar yaĉhanakunaykillapapaq kankillapa? ¡Manami! Ashwanmi uk diya kayanqa tukuy nuqanchikkuna Tayta Dyuspa naypanman qimikashallapa rikar yaĉhamanallapapaqqa.

11 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

“Nuqallapaq jurarmi nishunillapa:

‘Tukuy riqsimarllapami, naypaypi qunqurir
chiqap Dyus kanki nir alabamanqallapa’ ninmi Amitunchikqa”.

12 Chaynu Dyus nishannumi allita yaĉhanchikllapa, uk diyami Tayta Dyuspa naypanman qimikar imata rurashanchikllapatapis willashallapa, rikar yaĉhamanallapapaq kanqa nir.

Kriyiq masinchikkunata ama disanimachishunllapachu

13 Tukuy chaykunata yaĉharnaqa, amana ukninchikllapa
ukninchikllapaqa ukmanta rikanakurnachu kawsashunl-
lapa. Ashwanmi allita yarpushunllapa: Chaynu ukniyku-
nawan ukmanta ukmanta rikanakutiyllapaqa, imanupiqa
chay kriyishanmanta disanimakur uchakunman nir.
14 Nuqa Pablumi, Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq
kar, yaĉhani tukuy mikuykunata mikurqami mana
uchakuyanchikchu nir. Piru wakin kriyiq masinchikkunaqa
mana chaynutachu yarpunllapa. Ashwanmi chaynu
mikurqashi, uchakuyanchik ninllapa. Chaynuta
yarpuchitinqami, paykunalapaq mana allinchu kanqa.
15 Chaymi nuqanchikkuna tukuy mikuykunata mikuq
karmapis, chay wakin mikuylata mikuqkunapa naypanpiqa,
ama mikushunllapachu. Chaqa imanupi chaynu mikushal-
lapa, munar mikurqami, uchakur Jesucristupi kriyishan-
manta chiqanchakanmanllapa. Allita yarpuyllapa Jesu-
cristuqami, paykunatapis washananpaq wanuran. Chaymi
chaynu uchakuchir imaqa, manana chiqapta munanakur
kawsaq yupaynachu kachuwanllapa.
16 Kuytawkish qamkunapaq allin nir yaĉhayar,
mikushaykillaparaykula ukkunata uchakuchitkillapa, wakin
rikashuqkunaqa, “Imanutaq waknuqa kawsan” nitinllapa.
17 Chaqa manami mikushanchikrayku, up-
yashanchikrayku imachu Tayta Dyuspa mantakuyninpiqa
kawsayanchikllapa. Ashwanmi Santu Ispiritu
yanapamashallapa kusa aligrila, imatapis allinlata rurar
tukuywan shumaqta kawsanallapapaqna kanchikllapa.
18 Chaynu kawsarmi, Jesucristuta allita sirbir, Tayta Dyus
munashanlatana rurayanchik. Chaynuqami, wakin rika-
maqninchikkunaqa ninqallapa: “Paykunaqami kusa shu-
maqta kawsanllapa” nir.
19 Chayraykumi imanupis kusa shumaqta ukninchikllapa
ukninchikllapa kawsashunllapa. Chaynuqami animachi-
nakushunllapa allitana Jesucristupi kriyinallapapaq.
20 Yaĉhashanchikllapanu, tukuy mikuykunami allin.
Nataq chay mana allin kaqqami, chay ukninchikkuna
tukuy mikuyta mana mikuqkunapa naypanpi mikur
uchakuchiyanchik chay. Chayraykumi mikuyraykulaqa ama
ukninchikkuna kriyishanmanta chiqanchashunllapachu.
21 Chaymi ukniypa naypanpi tukuy mikuyta mikur,
imata upyar, chaynulla imata rurarpis, chay kriyiq
masinchikkunata uchakuchiyanchik nir yaĉharqa, tukuy
chay rurayashanchikkunataqa ama rurashunllapachu.
22 Chayraykumi tukuy mikuykuna allin mikunapaq nir
kriyirqa, qamla allita yarpunkiman Tayta Dyuspa naypan-

piqa. Chaymi mayqanpis allin kaqlata rurayani nir kriyirqa,
payllapaq kusa shumaq kanqa.
23 Piru uk kriyiq masinchik manaraq allita yaĉhayar,
kay mikuytami mana mikuyta puytinichu nir chaymanta
mikurqa, uchakuyan. Chaqa kriyishanta mana rurar,
chaynulla ima mana allinta rurarpis uchakuyan.

15

Amami munashaykilata rurarchu ukkunata yanapay

1 Jesucristupi allita kriyiq kaqkunaqami, ama
nuqanchikkuna munashanchiklata rurarnachu
kawsashunllapa. Ashwanmi chay manaraq allita
kriyiqkunata shumaqta yanapashunllapa, mas allita
Jesucristupi kriyinanllapapaq.
2 Chaynu ukninchikkunata yanapar animachishallapami
waran waranqa mas allitana kriyinqallapa.
3 Chaqa Jesucristumaqami, mana pay munashanllatachu
ruraran. Ashwanmi runakunapaq llakir qischakarmapis,
Taytan Dyus munashanlata ruraran. Chaypaqmi Dyus
nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin: “Taytay, qamta
musyashuqkunaqami nuqatapis musyamanllapa” nir.
4 Chaynuqami Tayta Dyus nitin unay iskribishanqa
iskribikaran Dyus munashanta intrakanallapapaq. Chaymi
chaynu intrakarnaqa, mana shaykuq paylapina yarpukur,
aligriyashunllapa maydiyapis paywan kanchikllapa nir
yaĉharna.
5 Chaynu animachimaqninchik Taytanchik Dyus kusata
yanapamanchikllapa, mana shaykuq paypi yarpukur
kawsanallapapaq. Chaymi nuqaqa mañakuni Tayta
Dyus yanapashutinllapa, Jesucristo yupay uk yarpuyla
kar, qamkunapis uknikillapa uknikillapa yanapanakur
shumaqta kawsanaykillapapaq.
6 Chaynuqami, tukuy uk yarpuylana kar, tantalana ala-
bankillapa Amitunchik Jesucristupa Taytan, Taytanchikllapa
Dyustaqa.

Kriyiqkunaqa shumaqta rikanakushunllapa

7 Imanutaq Jesucristo kusa shumaqta rikamashanchikl-
llapa Dyuswanna kanallapapaq, chaynullami tukuy kriyiqku-
naqa, maylawmanta karmapis ukninchikllapa ukninchik-
llapa kusa shumaqta rikanakushunllapa. Chaymi chayta
rikarqa Taytanchik Dyusta alabanqallapa.
8 Chaqa allitami nishaykillapa: Jesucristuqami, shamuran
Israel runakunata, chaynulla mana Israel runakunatapis
washananpaq. Piru nuqakuna Israelmanta kaqkunataqami,
washamananllapapaqqa unayllana rukuyllapakunata

arniran, uktashi kaĉhamuyanqa washamananllapapaq nir.
Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa Tayta Dyusqami mana
imalapipis llullakurchu, tukuy arnikushantaqa kumplin nir.
9 Jesucristuqami shamuranpis, mana Israelmanta kaq
runakunata yanapar washatin, paykunapis Dyusta alabar
ninanllapapaq: “Tayta Dyusmi kusata llakipamashanchik-
llapa” nir. Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa
kaynu nin:
“Nuqami mana Israel runa kaqkunawan adurashayki.
Chaynulla takir ima alabashaq kusala shumaq shutiki-
taqa” nir.
10 Chaynullami ninpis:
“Qamkuna mana Israelmanta kaqkuna, Dyus akrashan
tukuy Israel runakunawan aligriyayllapa” nir.
11 Qashanmi ninpis:
“Qamkuna mana Israel kaqkunapis tukuynikillapa Tayta
Dyuslata alabayllapa” nir.
12 Dyuspa rimaqnin Isaiaspismi kaynu iskribiran:
“Imanutaq uk qiruta kuchusha qawamun,
chaynumi Isaipa * ayllunmanta uk mantakuq rikarinqa.
Paymi tukuy mana Israel runakunataqa shumaqta rikar
mantanqa.
Chaymi paylapi kusata yarpunqallapa” nir.
13 Tayta Dyus animachimaqninchiktami kusata mañakuni,
qamkunata yanapashutinllapa maydiyaqa paywan
kawsashaq nir yaĉhar kusalata aligriyanaykillapapaq.
Chaynullami mañakunipis tukuy kriyiqkunataqa Santu
Ispiritu yanapashutinllapa, paypi yarpuyashaykillapata
ama maydiyapis qunqarchu, kusa shumaqtana
kawsanaykillapapaq.

Dyusmi Pabluta akraran mana Israel runakunata yaĉhachinanpaq

14 Ukniykuna, allitami yaĉhani qamkunaqa Dyus nishan-
taqa allita intrakashaykillaparayku, kusa llakipakuq kar,
qamkunapura kusa shumaqtana kunsijanakuyta puytinkil-
lapa nir.
15 Piru kay kartatami kaĉhamuni, chay yaĉhakushaykillapata
ama qunqanaykillapapaq. Chaymi mana imatapis pakarchu,
tukuy yarpushaykunata nishunillapa. Chaqa Tayta
Dyusqami kusala allin kar akramasha,
16 mana Israel runakunata Jesucristupaq yaĉhachinaypaq.
Chaymi nuqaqa paypa shumaq rimashanta
yaĉhachishuyanillapa imanu washakanaykillapapaqpis.

* **15:12** Isaiqami unay gubyirnu Davidpa taytan karan.

Chaynu paypi kriyitkillapaqami Santu Ispirituqa qamkunata shumaqchashunqallapa. Chaymi imanutaq kuramaqa ufrindapaq nir imalatapis qimin Dyusman, chay yupaymi nuqapis qamkunata qimishunillapa, uk kusala allin ufrinditata yupayna Tayta Dyusqa rikashunanllapapaq.

17 Nuqa, Jesucristupi kriyiq katiymi, Tayta Dyus yanapamatin qamkuna mana Israel runakunata yaĉhachishushayllaparayku, Dyuspa naypanpi kusala aligri kani.
18 Chaqa manami nuqa rurashayrayku alabakar imachu parlashuyanillapa. Ashwanmi willashaykillapa, Jesucristo yanapamatinmi, allita rimar, rurar ima chay mana Israel runakunataqa allita yaĉhachisha kani, Dyusta imanu kasunanllapapaq nir.
19 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun pudirninwan yanapamatinmi, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata ruratiy, chay rikamaqkunaqa kwintata qukaranllapa Tayta Dyusmi kaĉhamasha nir. Chaymi Jerusalén pwiblumantapacha wak Ilírico lugarkaman allita yaĉhachikusha kani, Jesucristupa shumaq rimaynintaqa.
20 Chaqa, Jesucristupi kriyir washakananllapapaqqa imanupis yaĉhachikusha kani, tukuy may lugarkunapi manaraq uyapashanllapakunapi. Chaynu puntata chay lugarkunapi yaĉhachikurqami, mana ukkuna yaĉhachikushanpa ananpichu yaĉhachikusha kani.
21 Ashwanmi yaĉhachikusha kani, imanutaq Dyus nitin iskribikashakunapi kaynu nin chaynulla:

“Chay mayqanpis mana uk kutilamapis paypaq uyakusha kaqkunami uyapanqallapa.
Chaynulla manaraq uyaqkunaqami allita intrakanqallapa paypaqqa” nishannulla.

Pablumi Roma pwibluman riyta yarpuran

22 Kusatami qamkunaman shamur watukushuyllapata munasha kani. Piru kanankamanmi manaraq shamuyta puytishachu kani, kaypi achka pwiblukunaman rir yaĉhachikunaypaq kashanrayku.
23 Piru kananqami kay pwiblukunapiqa tukchishana kani yaĉhachikunaypaq karan chaytaqa. Chaymi kananqa kusata rikashuyllapata munar,
24 chay España pwibluman pasaqnula, watukushuqllapaqa shamuyta munani. Chaynu chaypi qamkunawan aligriyashallapa imanaqa, yarpunipis qamkuna yanapamatkillapa España rinaypaq nir.

25 Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, Jerusalén
pwiblumanraq rishaq, chaypi kaq kriyiq masinchikkuna ima
ministiyashankunata apar.
26 Chaqa kay Macedoniamanta, chaynulla kay Acaya
pwiblumanta kriyiq masinchikkunami, chay Jerusalén
pwiblumanta Israel kriyiq masinchikkuna mana imayjun
kaqkunata yanapananpaq imalataqa tantashallapana.
27 Chaynu paykunalla ukninkunata yanapayta
yarpurqami, kusa allinta rurashallapa. Chaqa imanutaq
Israelmanta kriyiq masinchikkunamaqa paykuna mana
Israel runakunata yanaparan Jesucristupi kriyinanllapapaq.
Chaynulla kanan chay mana Israelmanta kaqkuna,
Israelmanta kriyiq masinkunata ima ministishanpi
yanapashanqami, kusala allin.
28 Chaymi chay tantashanllapataqa nuqalla apashaq chay
mana imayjun Israel runakunamanqa. Chaymantaraqmi
España pwibluman riqnu watukushurllapa pasashaq.
29 Chaymi allita yarpukuni, qamkunaman shamur
yaĉhachikutiypismi, chaypipis Jesucristuqa kusata
yanapamanqa nir.
30 Ukniykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi,
chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun munamaqninchikpimi
mañashunillapa, nuqawan pulla mañakutkillapa Tayta Dyus
nuqata yanapamananpaq.
31 Tayta Dyustami mañayllapa washamananpaq chay
Judea pwiblupi kaq mana kriyiq runakunamanta.
Mañakuyllapapis chay tantashanllapata apatiy, Jerusalenpi
kriyiq masinchikkunaqa kusa aligrila aypananllapapaq.
32 Chaynulla mañakuyllapapis, Dyus munatin aligrila
qamkunaman ĉhamur chaypi samatiy, kusata animachi-
nakunallapapaq.
33 Nuqapismi mañakuni, Taytanchik Dyusqa kusa shu-
maqtana qamkunata kawsachishunanllapapaq. ¡Chaynumi
kanqa!

16

Tukukanantami Pablo saludakun

1 Ukniykuna, kaytami nishaykillapa: Qamkunamanmi
kriyiq masinchik mama Febe shamuyan watukushuqllapa.
Payqami, Cencrea pwiblupi kriyiq masinchikkunata allita
rikar yanapan.
2 Chaymi Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishunillapa:
Pay qamkunaman ĉhamutinqa imanutaq Dyuspa allin
kaqninkunamaqa samachinakun, chaynu samachinkillapa.
Chaynulla tukuy ima ministishanpipismi yanapankillapa.

Chaqa payqami kusa achka kriyiqkunata, chaynulla
nuqatapis yanapamasha.
3 Imaraq saludapamankillapa kriyiq masinchik Priscilata,
* chaynulla runan Aquilatapis. Chaqa paykunaqami
nuqawan pulla kar, tukuy imapi yanapamashallapa,
Jesucristupaq allita yaĉhachikunayllapapaq.
4 Paykunaqami, chay tukuy saqra imakunamanta
washamananrayku mana imatapis mancharchu, listu
karanllapa wanunanllapapaqmapis. Chaymi paykunataqa
kusata payji nini. Piru manami nuqalachu payji
nini. Ashwanmi tukuy chay mana Israel kaq kriyiq
masinchikkunapis, paykunataqa kusata payji ninllapa.
5 Saludapamankillapapis Priscilapa, Aquilapa wasinpi
kriyiq masinchikkuna tantanakuqtapis. Chaynulla
munashay masiy Epenetutapismi imaraq saludayllapa.
Chaqa Asia pwiblukunapiqami Jesucristupi kriyiqqa, pay
puntataqa karan.
6 Saludapamankillapa ukniy Mariatapis. Chaqa payqami
kusata yanapashushallapa.
7 Saludapamankillapapis Israelmanta kaq masiy Andron-
icuta, Juniastapis. Chaqa paykunaqami nuqamantaqa mas
puntata Jesucristupi kriyiq karan. Chaynullami, nuqawan
pulla karsilpipis karanllapa. Chaynu kusa allita kriyishanl-
laparaykumi, wakin kriyiqkunata rikar yaĉhachikunamantaqa,
paykunaqa kusa mas allita riqsikasha kaq apustulkuna-
paqqa.
8 Saludapamankillapapis munashay ukniy Ampliastapis.
9 Saludapamankillapapis yaĉhachikuq masiy Urbanuta,
chaynulla munashay masiy Estaquista,
10 chaynulla Apelestapis. Chaqa payqami qischakarmapis,
Jesucristupi allita kriyishanmantaqa mana ashunchu. Salu-
dapamayllapapismi Aristobuluta tukuy aylluntinta.
11 Chaynulla saludapamayllapapismi Israelmanta kaq
masiy Herodionta, chaynulla Narcisupa tukuy ayllunkuna
Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunatapis,
12 chaynulla ukninchik Trifenata, Trifosatapis ima. Chaqa
kay warmisitakunaqami Amitunchik Jesucristo munashan-
nulla ukninkunata kusata yanapanllapa. Saludapamayl-
lapapismi munashay ukniy Persidatapis. Chaqa paypismi
Amitunchik Jesucristo munashannullata rurar kusata yana-
pakusha.
13 Saludapamankillapapis kusa allita kriyiq masinchik
Rufutapis, mamantinta. Chaqa mamitanqami mamay yupay
munamar, kusata yanapamasha.

---

* **16:3** Wakin iskribikashakunapimi “Prisca” nin.

14 Saludapamankillapapis Asincrituta, Flegontita, Hermasta, Patrobasta, Hermesta. Chaynulla saludayllapapis tukuy kriyiq masinchik paykunawan tantakaqkunatapis.
15 Saludapamankillapapis Filologuta, Juliata, Nereuta irmanantinta, chay Olimpasta, paykunawan tantakaq kriyiq masinchikkunatapis.
16 Chaynumi uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa. † Chaynullami tukuy iglisyamanta kriyiq masinchikkunapis saluduta kaĉhamun qamkunaman.
17 Ukniykuna, kusalatami rugashunillapa kuytakanaykillapapaq, chay mana allinkunata yaĉhachikuqkunamanta. Chay paykunaqami ukman yaĉhachikuykunata yaĉhachir, ukninchikkunawan mana shumaqtanachu rikanachimayanchik. Chaqa chay runakunaqami, chay yaĉhakushaykillapataqa kuntrar, ukman mana allinta yaĉhachikunllapa. Chayraykumi chay paykunawanqa ama piĉhunakuyllapachu.
18 Chaqa paykunaqami Amitunchik Jesucristo munashanta mana rurarchu, munashanlata rurar kawsanllapa. Paykunaqami kusala shumaqta rimaq tukurla, chay manaraq allita intrakaqkunataqa dasna ingañanllapa.
19 Ukniykuna, tukuylami yaĉhanllapa qamkunaqami Dyus nishanta allita kasuq runakuna kankillapa nir. Chaymi kusata aligriyani. Piru munanimi allin kaqkunalata rurar, ama chay mana allin kaqkunataqa ruranaykillapapaqchu.
20 Chaynu allinlata ruratkillapaqami, kusa shumaqta kawsachimaqninchik Tayta Dyusqa dasna yanapashunqallapa, dyablupa mantaqnin Satanasta binsir saruĉhanaykillapapaq.
Amitunchik Jesucristo kusata llakipar yanapashunqallapa.
21 Saludutami kaĉhamun, yaĉhachikuq masiy Timoteo, chaynulla Israelmanta kaq masiykuna Lucio, Jasón, Sosípater ima.
22 Nuqa willatiy, Tercio kay kartata iskribiqpismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi saludashunllapa.
23 Ukninchik Gayupismi saludashunllapa. Chaqa paypa wasinpimi, nuqa Pabluqa tayani. Chaynulla payqami kriyiq masinchikkunatapis wasinpi samachin. Chaynulla kay pwiblupa tisurirun Erasto, chaynulla ukninchik Cuartupismi saludashunllapa.
24 Jesucristumi tukuy qamkunata llakipar, yanapashunqallapa. ¡Chaynumi kanqa!

---

† **16:16** Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

Pablumi kay kartata tukchinanpaq Dyusta kusata alaban

25 Kananqa Taytanchik Dyusta alabashunllapa. Chaqa
payqami allita Jesucristupi kriyir kawsanallapapaq yana-
pamanchikllapa. Payqami kusa unaymanta-pacha Israel
runakunata chaynulla mana Israel runakunatapis imanu
washananpaq yarpuran. Piru chaynu yarpurmapismi,
achka tyimputaraq mana mayqantapis intrachiranchu tukuy
runakunata washayanqa nirqa.

26 Piru kananqami intrachimashanchikna imanu
washakananpaq nirmapis. Chaymi nuqakunaqa, unay
rimaqninkuna iskribishannulla tukuy tyimpupaq kawsaq
Dyusninchik munashannulla allita intrachishuyanillapa,
mana Israel runakunata, chaynulla Israel runakunamatapis
Jesucristupi imanu kriyir washakanaykillapapaq nir.

27 Chaymi Jesucristurayku, tukuy imata yaĉhaq Taytanchik
Dyusta tukuy tyimpupaq alabashunllapa.

Chaynumi kanqa.

1 Corintios
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, prubinsya Acayapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman Pablo ĉhar yaĉhachikutinqa achka runakuna kusalata kriyiranllapa. Chayraykumi Pabluqa uk añu-y-midyuta chaypiqa taran kriyiqkunata masta yaĉhachir ima. Corintupi Pablo katin imakuna pasashanta mas intrakanarqa, liyishun Hechos 18.1-17.

Piru chaynu Pablo yaĉhachikutin Jesucristupi kriyiq karllapamapismi, mana Dyus munashannuchu kawsaranllapa. Chaymi paykunapura ĉhiqninakuranllapa (1.10-17; 3.1-4); kusa yaĉhaq yupay tukuyaranllapa (3.18-23); Pabluta juraparanllapa: “Mana allinta rurayan” nir (4.1-21); kusa saqra uchapi taq kriyiq masinllapawan mana imatapis rimar ima kawsaranllapa (5.1-13); mana kriyiq karguyjunkunapa naypanman dinunsyanakuqllapa (6.1-11); warmi kar, runa karpis ukwan ukwan punuyta munaqllapa ima (7.1-7). Chaynumi chay yanqa dyus nishanllapakunaman aychata ĉhurashanllapata mikuqllapa (8.1-13; 10.14–11.1). Chaynullami Pablo apustul katinmapis mana kwintacharanllapachu (9.1-27). Chaynumi warmikunapis runanta mana kasuranllapachu (11.2-16). Chaynullami uchayjun karllapamapis Santa Mikunanta mikuqllapa ima (11.17-34). Chaynullami Santu Ispiritu yanapatinmapis mana kwintacharanllapachu (12.1-31); manami imanu llakipanakuymatapis yaĉharanllapachu (13.1-13). Chaynullami mana intrakayashanllapa rimaykunapi rimar Dyuspaqmapis yaĉhachikuranllapa (14.1-40). Chaymi ashwan chay wanushakuna kawsamunanpaq kaqmatapis, mana kriyiranllapachu (15.1-58).

Chaynu kawsashanllaparaykumi, apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq. Chaynu Jesucristupa shumaq rimayninta wakinkuna mana allita intrakanatinllapamapismi, Pabluqa intrachiran mayqanpis allita kriyitinllapa Tayta Dyusqa washanqa tukuy uchanllapamanta nir (1.18–2.16). Chaynullami intrachiranpis masayjun kaqkunapaq, mana masayjun kaqkunapaq (7.8-40), chaynulla ufrindata ĉhurananllapapaq ima (16.1-4).

Pablumi saludakun

1 Taytanchik Dyus munasha katinmi, Jesucristo akramasha
apustulnin kanaypaq. Chaymi nuqa Pablo kriyiq masinchik-
llapa Sosteneswan pulla kar,
2 kay kartata iskribimuni qamkuna Corinto pwiblupi,
Taytanchik Dyuspi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunata,
chaynulla uklaw lugarkunapi Jesucristupi allita kriyiqku-
nawan pullatami, Taytanchik Dyusqa akrashurllapa paypa
allin kaqninkunapaqna riqsishushallapa. Chaynuqami ru-
raran tukuyla pay munashanlatana rurar kawsanaykilla-
papaq. Chaqa tukuyla kriyiqkunapami Amitunchik Jesu-
cristuqa Amitunchikllapalla.
3 Chaqa nuqaqami Taytanchikllapa Dyusman, chaynulla
Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni llakipar tukuy imapi
yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Pablumi Dyusta payji nin

4 Taytanchik Dyustami nuqaqa waran waran mana
shaykuq qamkunapaq kusata payji nini. Chaqa
Jesucristuraykumi, kusata llakipar yanapashushallapa.
5 Chaynullami Jesucristurayku, Tayta Dyusqa kusata yana-
pashushallapa kusala intrakaqkuna kar, paypaq imanu ri-
mar ima yaĉhachikunaykillapapaqqa.
6 Kaykunaqami chaynuqa kasha Jesucristupaq
yaĉhachishushayllapaqa chiqap kasha nir yaĉhanaykillapapaq.
7 Chaymi Tayta Dyusqa uknikillapata imata ruranaykil-
lapapaq, chaynulla uknikillapata-shuypaqa uktana
rurar yanapanakunaykillapapaq nishushanllapanumi
rurayankillapa. Chaynu karmi, mana mayqannikillapapis
yanqalla yupaychu kankillapa. Ashwanmi tukuynikillapa
imata ruranaykillapapaq nishushanllapanulla rurar ima,
kusata yarakunkillapa maydiya Amitunchik Jesucristo
shamunankaman.
8 Taytanchik Dyus yanapashutinllapami, maydiyapis
shachinakunkillapa tukuy mana allin imakunamanta,
maydiya Amitunchik Jesucristo shamunan diyakaman.
Chaynuqami, mana mayqanpis uchayjun kanki
nishunqallapanachu.
9 Taytanchik Dyusmi tukuy imata arnikushantapis
kumplin. Chaqa payllami akramashanchikllapa, Wamran
Amitunchik Jesucristuwan pullana kusa shumaqta
kawsanallapapaq.

Pablumi yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

10 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi
qamkunata kusalata rugar nishunillapa: Imata rurarpis

ama chiqanchanakur imachu mayqannikillapapis chayllata yarpur, llakipanakur ima kawsayllapa.
11 Kaytaqami ukniykuna chaynu nishunillapa, ukninchik Cloepa wasinmanta kaqkuna willamashallapa katin. Chaqa nimashallapami, qamkunaqashi mana shumaqtachu tar anyanakur ima kawsankillapa nir.
12 Chayshi qamkunamanta wakinnikikunaqa kaynu ninakur tankillapa: “Nuqami Pablo yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Ukkuna-shuypaqashi ninllapa: “Nuqami Apolos yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Chaynulla ukkunapisshi ninllapa: “Nuqami Pedro yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Qashan wakinkunapisshi ninllapa: “Nuqami Cristo yaĉhachikushanlapi kriyini” nir.
13 ¿Imapaqta chaynuqa ninkillapa? Amami chaynuqa tukuyllapachu. Chaqa ¿Jesucristuchu ukla karmapis wakman kayman shikwakasha? ¿Manaqachu, nuqa Pablo qamkunata washashunayllapapaqqa wanuray? ¿Mayqannikillapallaqachu nuqapa shutiypi shutikuraykillapa? ¡Manami!
14 Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq wakinnikillapaqa chiqanchanakur, nuqalapi kunfyakankillapa? Chaqa wakinnikillapata shutichirmapismi, mana nuqapa shutiypichu shutichikushallapa kani. Ashwanmi Crispuwan Gayulata shutichishaypaq Tayta Dyusta kusalata payji nini.
15 Chaymi mana mayqanpis qampa shutikipimi shutikuray nir, nuqalapi kunfyakaytaqa puytinqallapachu.
16 Piru qunqashami kasha kani. Allita yarputiyqami Estefanaspa ayllunkunatapis shutichiray. Paykunamanta mas shutichishaytaqami mana yarpunichu.
17 Chaqa allita nishaykillapa: Jesucristuqami akrarqa mana nimaranchu rir shutichikuy nirqa. Ashwanmi kaĉhamaran paypa shumaq rimayninta yaĉhachikutiy kriyir washakananllapapaq. Piru manami uk kusalata yaĉhaq runa rimar yaĉhachikun chaynuchu yaĉhachishurayllapa. Chaqa chaynu yaĉhachikutiyqami, nuqalapi kunfyakar mana intrakanaykillapatachu, Jesucristo kruspi wanushanpi kriyirlami washakanchikllapa nirqa.

Jesusmi intrachimanchik Dyusmi pudirniyjun yaĉhayniyjun nir

18 Piru Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq nir yaĉhachikushallapaqami, chay mana washakananpaq kaq runakunataqa yarpuchin yanqa yaruyasha rimayachuwan yupay. Piru tukuy nuqanchikkuna washakanapaq kaqkunapaqqami, Tayta Dyuspa pudirnin kar washamanchikllapa.
19 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, chay kusa kani niqkunapaqqa kaynu nin:

“Chay kusa yaĉhayniyjun kaqkunatami
yaĉhayninta kitashaq.
Chaynulla chay paykunallamanta intrakanan kaqkunatami
nuqaqa mana munashaqchu” nir.

20 ¿Maypitaq chay kusala yaĉhaq runakuna, chaynulla
yaĉhachikuqkuna, chaynullapis kay pachapi kaq imakunala-
paq yaĉhaqkunaqa? Chaqa tukuy chay runakunataqami, Tayta
Dyusqa tikrasha yanqa illaqllata rimaq runakunapaq.
21 Dyusmi kusa yaĉhaq kar, tukuy kay pachapi kawsaqku-
naqa, kusa yaĉhaq, yarpuq intrakaq ima karmapis, amana
payta riqsinanllapapaq niran. Piru ashwanmi Jesucristu-
paq yaĉhachikushanpi tukuy shunqunwan kriyiqkunalami
washakananpaq niran, michka yaĉhaq runakuna chayta
mana kwintachatinllapamapis.

22 Chaqa Israel runakunaqami milagrukunalata rikayta
munanllapa. Nataq mana Israel runakuna-shuypaqa, kusala
yaĉhaqkuna kayta munanllapa.
23 Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa imanu
Jesucristo kruspi wanur kawsamushanpi kriyirla
washakananllapapaq. Chaynu yaĉhachikutiyllapami Israel
kaq runakunaqa piñakur nin, ¿imanutaq Dyus Akrashan
Cristun karqa askwintalla wanusha kanqa? nir. Chaynulla
mana Israelmanta kaq runakunata-shuypaqami yanqa uk
yaruyasha yaĉhachikuyaymanllapa yupay yarpuchin.
24 Piru Jesucristupi kriyiqkunataqami, Israel runakunata,
chaynulla mana Israel runakunamatapis washamashanchik-
llapa. Chaynuqami, intrachimanchikllapa imanumi Dyusqa
kusala pudirniyjun, yaĉhayniyjun nir.
25 Chaynu katinmapismi wakinqa mana intrakanan-
llapachu imanumi Tayta Dyus kaĉhamuran Wamranta
washamanallapapaq nirqa. Piru mana kwintachatinlla-
pamapismi Tayta Dyusqa kusala pudirniyjun, chaynulla
yaĉhayniyjun kay pachapi kaq runakunamantaqa.

26 Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukayllapa imanu
katkillapami Dyus akrashushanllapapaq. Piru yaqqa
tukuynikillapami, wakin runakunapa rikayninpiqa mana
kwintachaypaqla, mana kusa yaĉhayniyjun, chaynulla
mana riqsikasha katkillapamapismi Tayta Dyusqa
akrashuranllapa.
27 Nishaykillapapis: Tayta Dyusqami chay kusa yaĉhaq,
chaynulla kusala puytiq kani niqkunata pinqaypi dijanan-
paq, kay pachapi mana kwintachayashanllapata, chaynulla
mana yaĉhaq, mana puytiqpaq riqsiyashanllapakunata
akrasha.

28 Chaynullami Dyusqa, kay pachapiqa chay kusa yaĉhaq,
kusa puytiq runakunata dijar, chay mana kwintachashanl-
lapa runakunata akrasha, paypa wamrankuna kananpaqqa.
29 Chaynuqami, Tayta Dyuspa naypanpiqa manana
mayqanpis payllapaq alabakaytaqa puytinqanachu.
30 Piru Tayta Dyusqami llakipakuq kar, kusala uchayjun
kashallapamapis, Jesucristurayku llakipamarninchik mana
uchayjunpaqnachu riqsir, pullakumashanchikllapa. Chaymi
Jesucristurayku intrakayta puytinchik imanumi Taytanchik
Dyusqa washamanchik nirmapis.
31 Chaymi Tayta Dyus kusata yanapamashanchikrayku,
paylata alabashunllapa. Chayraykumi Dyus nitin
iskribikashakunapiqa nin:
“Taytanchik Dyusqami kusala pudirniyjun nir
paylata alabayllapa, ama qamkunalla alabakarchu” nir.
*

2

Jesucristumi kruspi wanuran uchanchikllaparayku

1 Piru kriyiq masiykuna, Taytanchik Dyus imanumi
washamayninchikta munan nir yaĉhachishuqllapa shamurqa,
manami imanutaq uk kusala yaĉhaq runa riman chaynu
rimarchu yaĉhachishurayllapa.
2 Ashwan qamkunawan karqami Jesucristo uchanchik-
manta washamanallapapaq wanuran nir yaĉhashaylata
yaĉhachishunayllapapaq nisha karay.
3 Piru qamkunaman shamurqa ĉhamuray kusa litalla yu-
pay kusata manchakur ima, imanupiqaĉhi mana allita
yaĉhachikutiy mana kriyinqallapachu nir.
4 Chayrayku Jesucristumi washamanchik nir
yaĉhachishurllapaqa, manami nuqallamanta kusala
yaĉhayniyjun karchu yaĉhachishurayllapa. Ashwan Santu
Ispiritu pudirninwan yanapamatin yaĉhachikutiymi, kwintata
qukar kriyiraykillapa.
5 Chaynu kriyirqami kwintata qukaraykillapa Dyus
pudirninwan yanapamashalami washakayta puytinchik,
mana runakunapa yaĉhayninpi kriyirlachu nir.

Santu Ispiritumi Dyuspaq intrachimanchik

6 Piru chay allitana kriyiqkunataqami, Dyuspaqqa
allitana yaĉhachinillapa, Dyuspaq kusa intrakaqkunana
kananllapapaq. Chaqa chay yaĉhachikushayllapaqa, manami
yanqa runakunapa yaĉhayninchu. Chaynulla manami
kay pachapi mantakuqkuna maydiyaqa tukukayanqa
chaykunapa yaĉhaynin imachu.

* **1:31** Rikashun Jeremías 9.24.

7 Ashwanmi chay washakanaykillapapaq
yaĉhachikushaykunaqa, mana mayqanpis yaĉhatin, Tayta
Dyus payla yarpushankuna. Chaqa payqami manaraq kay
pachamatapis rurayaraqchu yarpushana karan, maydiyaqa
washakar paywan pulla kayashunllapa nir.
8 Dyus tukuyta washamanallapapaq yarpushanku-
nataqami, kay pachapi mantakuqkunaqa mana
mayqanninpis intrakaranllapachu. Chaqa paykuna chay
washakananllapapaq chayta intrakashallapa karqami,
kusala shumaq allinla Amitunchik Jesucristutaqa mana
wanuchinanllapatachu kruspi klabarqa.
9 Chayraykumi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Tayta Dyusqami, payta munaq wamrankunapaqqa,
kamkachishana uk kusala shumaq lugarta,
washakaqkunaqa chaypi kananllapapaq.
Piru chaytaqami mana mayqanpis rikashachu, uyapashalla-
palamapischu.
Chaynulla manami intrakashallapalamapischu” nir.
10 Piru unay tukuy chay mana intrakayashanchikku-
nataqami, Tayta Dyusqa, Santu Ispiritunwan intrachi-
mashanchikllapana. Chaqa Santu Ispirituqami tukuy imata
yaĉhan, chaynullami yaĉhanpis Dyus imata yarpuyashanta,
ruranayashanta ima tukuyta.
11 ¡Ma, tapushaykillapa! ¿Uk runachu, uk runa masin ima
yarpuyashanta yaĉhayta puytinman? ¡Manami! Uk runaqami
yarpuyashantaqa paylla yaĉhan imatami yarpuyan nirmapis.
Chaynulla Tayta Dyuspapis Ispiritunlami yaĉhan imatami
payqa yarpun nirmapis.
12 Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa, Santu Ispiritunta
qumashanchikllapa, allita intrakanallapapaq imanutaq
payqa kusalata llakipar tukuyta dibaldila washamanchik-
llapa nir. Chaynu Ispiritunta qumashanchikraykumi,
nuqanchikkunaqa manana yarpuyta puytinchiknachu chay
mana kriyiqkuna yarpuyan chaynuqa.
13 Tukuy kaykunatami yaĉhachikunillapa, Dyuspa
Santu Ispiritun yaĉhachimashanllaparayku. Manami
nuqakuna munashayllapanulla yaĉhakushayllapatachu
yaĉhachikunillapa. Ashwanmi Santu Ispiritu, Tayta Dyuspaq
intrachimashanllapata, intrachikunillapa chay allita kriyir,
Santu Ispirituwan kaqkunataqa.
14 Piru Santu Ispiritu intrachikunashantaqa, mana Santu
Ispirituwan kaqkunaqa mana kriyinanllapachu. Chaqa
paykunataqami yarpuchinllapa yanqa uk yaruyasha ri-
mayanman yupay. Ashwanmi Santu Ispiritu intrachikushan-
taqa, paywan kaqkunala intrakayta puytin.

15 Chaymi Santu Ispirituwan kaqkunaqa, imatapis allita rikar yaĉhayta puytin. Piru mana Santu Ispirituwan kaqqa mana imatapis rikar yaĉhamayninchikta puytinllapachu, allinpichu kanchik manaqachu mana nir.
16 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin:
“Manami mayqanpis, Dyus yarpuyashantaqa yaĉhayta puytinchikllapachu.
Chaymi mayqanpis paytaqa mana imatapis kaynu kaynu ruray nir yaĉhachiytaqa puytinchikllapachu”
Piru ashwan nuqanchikkunaqami Santu Ispiriturayku, Amitunchik Jesucristo imanutaq yarpun, chaynu yarpur intrakayta puytinchik Taytanchik Dyuspaqqa.

3

Pablumi masta yaĉhachikun uk yarpuyla kananllapapaq

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi allita kriyinaykillapapaq nuqa yaĉhachishurllapaqa, manami Jesucristupi kriyiqta yupaychu willashurayllapa. Ashwanmi imanutaq taksha wamritumataqa kusa shumaqlata willar ima intrachinchik, chaynumi yaĉhachishurayllapa Jesucristupaq allita intrakanaykillapapaqqa.
2 Chaynumi qamkunataqa kusa shumaqlata yaĉhachishurayllapa, imanutaq uk ñuñuq wamritumataqa, lichilata upyachir mana jwirti mikuyta qaranchikchu chaynu. Chaqa qamkunaqari, jwirti mikuyta mana mikuyta puytiq yupay, manaraq allita intrakaytaqa puytiraykillapachu. ¡Chaynullami kananmapis manaraq puytinkillapachu!
3 ¡Chaqa qamkunaqa imanutaq chay mana kriyiq runakuna kawsan, chaynullaraq kawsankillapa! Chaymi qamkunapura inbidyanakur, ukmanta willanakur ima tarqa ¿manachu unay kashaykillapanulla kawsayankillapa?
4 Chaymi kaynu ninakunkillapa: “Nuqaqami Pablo yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Nataq uknikillapaqa nin: “Nuqa-shuypaqa Apolos yaĉhachikushanpi kriyini” nir. Chaynu ninakur kawsarqami, imanutaq unay kawsayashaykillapanulla kawsayankillapa.
5 Ma tapushaykillapa: ¿Apoloswan, nuqa Pabluqa imataq kanillapa kusalata ukniyllapapi ukniyllapapi yarpupakunaykillapapaqqa? Chaqa nuqakunaqami Dyuspa sirbikuqninkunala kar, Jesucristupaq yaĉhachishunillapa paypi kriyinaykillapapaq. Chaymi Amitunchik imatami ruranayllapapaq nimashanllapanullami ruranillapa.
6 Chaymi Tayta Dyusqa qamkunaman puntata kaĉhamaran yaĉhachishunayllapapaq. Chaynuqami, uk simillitata

tarpukuq yupayna karay. Nataq Apolosta-shuypaqa
Tayta Dyusqa niran, chay yaĉhachishushayllapata mas
allita yaĉhachishunanllapapaq. Chaynu mas yaĉhachikurqami
Apolosqa chay tarpushay simillitata parquq yupayna karan.
Piru chay simillitata winachiq chay-shuypaqami Tayta Dyus
karan.
7 Chaynu katinmi, tarpuq chay, chaynulla parqukuq
chaymapis yanqa rikar ima ruranayllapalapaq kanillapa.
Piru tukuyta rikar winachiq chayqami Taytanchik Dyus
payla.
8 Chaymi chay tarpukuq yupay yaĉhachikuq chay, chaynulla
chay parqukuq yupay yaĉhachikuqmapis, chaylla kanillapa
Tayta Dyuspaqqa. Piru chaynu katinmapis Tayta Dyusmi
maydiyaqa imata rurashayllapanulla, allinta rurasha katiyl-
lapaqa, allintami rurashaykillapa nimanqallapa. Piru mana
allinta rurasha katiyllapaqami, mana allintachu rurashaykil-
lapa nimanqallapa.
9 Piru nuqakunaqami Dyuspaqqa chaylla sirbikuqninla
kanillapa. Chaymi qamkunapis Dyusllapaq kar, chay ĉhakra
tarpukasha chay yupay, chaynulla chay wasi llutakaq qallar-
isha chay yupay kankillapa.

10 Nuqatami, Tayta Dyusqa uk kusa allita llutakuqta
yupay akrar kaĉhamaran, Jesucristupaq puntata
yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi nuqaqa imanutaq wasita
shachinapaqqa puntataqa simintuta itanchik, chaynumi
simintuta itaq yupay Jesucristupaq yaĉhachishurayllapa.
Chaymi chay simintu itashaypa ananpina ukkunaqa
llutakuyan. Piru chaynu llutakurqami, allita yarpur
llutakunqa, allintachu llutakuyan manaqachu mana nir.
11 Chaqa uk llutakuq karmapismi, llutakunanpaqqa man-
ana kambyayta puytinnachu chay simintu itakashataqa.
Chaqa chay simintu itakasha chayqami, Jesucristo.
12 Chaymi kay llutakuq qallarishanpa ananpiqa, allinta
yaĉhachikuqkunaqa llutakuyta puytinqa uruwan, platawan,
kusala shumaq rumikunawan ima. Chaynullami chay
mana allinta yaĉhachikuqkunaqa rurayta puytinqa qirulawan,
shukchalawan, pajakunalawan ima.
13 Piru chay tukuy imanu yaĉhachikushanchikkunatami Dyus,
jwisyu diyapiqa rikar yaĉhanqa ninawan. Chaymi chay ni-
naqa chay allinta yaĉhachikusha chaytaqa mana imanach-
inqapischu. Piru chay mana allinta yaĉhachikusha chayta-
shuypaqa limpu rupachir chinqachinqa.
14 Chaymi chay mayqan kusa allinta yaĉhachikusha katin,
ninamapis mana imanachitinqa, Tayta Dyusqa allintami
rurashayki ninqa.

15 Piru mayqanpis mana allinta yaĉhachikusha katin, chay
yaĉhachikushanta limpu nina rupachitin-shuypaqa, tukuy
chay yaĉhachikushankunaqa limpu tukukanqa. Ashwan chay
yaĉhachikuq chaylami kriyishanraykula washakanqa nina ru-
rimanta alsakaq yupaylana.
16 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa Dyuspa wasin yupay
kankillapa nirqa? Chaynulla ¿manachu yaĉhankillapa Tayta
Dyuspa Santu Ispiritun qamkunapi kawsan nirqa?
17 Dyuspa wasin kaqkunaqami, kusala shumaq, kusala
allin ima. Piru chaynu, Dyuspa wasin yupay katkillapa,
mayqan mana allita kriyiq shamur, kriyishaykillapamanta
chiqanchashutinllapaqami, chayta rurashanllaparayku
Tayta Dyusqa kusala mana allinta rurar tukchinqa. Chaqa
Dyuspaqqami qamkunaqa kusala shumaq allinla wasin
kankillapa.
18 Amami qamkunalla yaĉhayashaykipi kunfyakar
ingañakankillapachu. Qamkunamanta mayqannikillapa
chay runakuna yaĉhayashanta yaĉhakusha karqa, ama
chay yaĉhayashaykipi kunfyakarchu, Tayta Dyuslapaq
yarpunkimanllapa. Chaynu karqami Tayta Dyus
yanapashutinllapa chiqap yaĉhaqpaqna tikrakankillapa.
19 Chaqa mayqanpis runa yaĉhayashanta yaĉhakusha
kaqqami Dyuspaqqa mana kanman yupay. Chayraykumi
Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Kusata yaĉhaq kar, mas imakunatapis rurayta puytini niqku-
natami,
Dyusqa mana chay yarpuyashannu rurananpaqqa di-
janchu”.
20 Chaynullami ninpis:
“Amitunchikmi yaĉhan, chay kusa yaĉhaq kani niqkunapa
yarpuyninqa
yanqa mana kanman yupay” nir.
21 Chayraykumi, qamkuna runapa yaĉhayninta yaĉhakurqa,
ama ninkillapachu, paywan kar kusala yaĉhaq ima kani
nirqa. Chaqa Tayta Dyus tukuy imapa amunwanna karqa,
¿imapaqta yanqa runakunapi yarpupakunkillapa?
22 Chaqa yaĉhashanchikllapanu nuqa Pabluta, Apolosta,
chaynulla Pedrutapismi Tayta Dyus kaĉhamaranllapa
qamkunata yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi sirbishuqnikil-
lapa kanillapa. Chaynullami tukuy kay pachapi kaqta,
kawsayta, wanuyta, kanan diyata, maydiyatapis pay
qumashanchikllapa. Chaymi Cristuwanna karqa ama mas
imakunapaq yarpupakurnachu kawsashunllapa.
23 Chaqa qamkunaqami Cristupana kankillapa. Nataq
Cristo-shuypaqa Tayta Dyuspana.

4

Pablumi yaĉhachikun apustulkunata kasunanllapapaq

1 Qamkunami riqsimankimanllapa Jesucristupa
yaĉhachikuqninkunalapaq. Chaynulla riqsimankimanllapapis
nuqakunataqami akramashallapa, Tayta Dyus unaymanta-
pacha imanu washamanallapapaq payla yarpushanta
yaĉhachikuq kanillapa, nir.
2 Piru nishaykillapa: Mayqantapis uk mantaqnin imata
ruranapaq nir akratinqa, chay akrakasha chayqa imatapis
karanlata ruran.
3 Chaymi nuqamataqa, Tayta Dyus mantamaqniy kar,
akramaran paypaq yaĉhachikunaypaq. Chaymi nuqaqa
karanlata rurasha katiy, qamkuna, chaynulla chay
mantakuqkunamapis mana nimayta puytinqallapachu
mana allinta rurashayki nirqa. Chaynulla manami
nuqallamapis allintami rurayani, manaqa mana allintachu
rurayani nikayta puytinichu
4 Piru yarpuyniypiqami mana uchayjunchu kani. Chaynu
nirqami, mana nishunayanillapachu Dyuspaqqa kusala
allin kar mana uchayjunnachu kani nirqa. Chaqa imanu
katiymapismi, Amitunchik Jesucristo rikar yaĉhamaqniyqa.
5 Chayraykumi, chay tukuy imamanta rikamaqninchik
manaraq ĉhamuyatinqa, amaraq nuqanchikkunalla rikar
yaĉhanakushunllapachu. Ashwanmi yaraskishunllapa Ami-
tunchik Jesucristo shamur, chay tutaparaqllapi kar pakaplla
tukuy rurashanchikkunata, yarpuyashanchikkunamatapis
shutiman rikarichinankaman. Chaymi chaypiraq Tayta
Dyusqa imanu imanu kanallapapaq nir, pay munashanlata
rurashakunataqa kusata alabamashunllapa.
6 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami byinnikilla-
papaq willashunillapa Apolospaq, nuqallapaq willashurl-
lapaqa. Chaynu nuqakunallapaq willashurllapaqa
intrachishunayanillapa imanutaq nuqakuna Dyus nitin
iskribikashanta allitana intrakar kawsanillapa chaynu
kanaykillapapaq. Chaynu karqami, allitana intrakar,
manana ukpaq allinta rimar, ukpaq-shuypaqa mana
allintaqa rimayankillapanachu kanqa.
7 ¡Ma nimayllapa! ¿Mayqanllaqachu yanapar wakinkuna-
manta kusa mas yaĉhayniyjunpaq tikrashuyanqallapa? ¿Man-
achu tukuy yaĉhaynikillapataqa Dyusmanta aypashaykillapa?
¡Dyusmantami aypashaykillapa! Chaynu katin-ari ama qamku-
nalla yaĉhaynikillapata tarisha yupay yarpunkillapanachu.
8 Chaynullami manana nuqakunata ministimarlla-
panachu, qamkunalla kusala yaĉhaq, kusala mantakuqkuna
yupayna tukunkillapa. Piru manami chaynuchu kankillapa.

Chiqapmata chaynu mantakuqkuna kankimanllapa,
nuqakunapis pullaykillapa mantakunayllapapaq.
9 Chaqa nuqakuna apustulkunataqami yarpuchimanllapa,
Tayta Dyusqa tukuylamanta ikikaqpi dijamashallapa,
uchayllaparayku wanunayllapapaq yupay. Chaynullami
kusata qischakar imaqa tukuylapaq, angelkunapaq,
chaynulla runakunapaq imaqa, kusala rikakuypaq yupay
katiyllapa rikakumanllapa.
10 Nuqakunaqami, Cristupaq yaĉhachikutiyllapaqa,
yaruyashapaq yupay rikamanllapa. Nataq qamkuna-
shuypaqa, Cristupaq yaĉhakushaykillaparaykuqa, kusala
intrakaqkunapaq riqsikankillapa. Chaynulla nuqakunaqa
kusala litalla kaymanllapa yupay riqsikanillapa. Nataq
qamkuna-shuypaqa kusala jwirti kayankillapa kanman
yupay kankillapa. Nuqakunaqami kusala disprisyadu
kanillapa, qamkunata-shuypaqa kusalata rispitar
munashunllapa ima.
11 Kanankamanmi nuqakunaqa mallaqpaq, yakupaq,
chaynulla mudanayllapa mana katin ima kusalata
qischakanillapa. Runakunamapismi qischamanllapa,
chaynulla manami nuqakunallapaq wasiyjun imachu
kanillapa.
12 Kusalata trabajarmi imanulapis kawsanillapa.
Runakuna kusalata jurapamatinllapamapismi, paykunataqa
kusala allinta rikanillapa. Chaynullami mana allinta
ruramananllapapaq ikiyllapapi puritinllapapis allinlata
rurar shachinakunillapa.
13 Kusala mana allinta willamatinllapamapismi
nuqakunaqa allinlata paykunataqa willanillapa. Chaynulla
kanankamanmi imanutaq uk runamaqa wasinta pichar,
chay pichakushanta itakun, chay picha itakukashata
yupaymi rikamanllapa.
14 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunataqami iskribimuni
qamkunata intrachishunayllapapaq. Manami kusa mana
allinta rurayashaykillaparayku pinqashunaypaqchu
willashunillapa. Chaqa kusalatari munashunillapa chiqap
wamraykunata yupay.
15 Chaymi nishaykillapa: Michka dyis mil (10,000)
yaĉhachikuqkuna Cristupaq yaĉhachishutinllapapis, manami
kusa achka taytayjun yupayqa kayta puytinkillapachu.
Chaqa nuqami taytaykillapa yupay kani, Jesucristupa
shumaq rimayninta puntata willar yaĉhachishushayllaparayku.
16 Chaymi kusalata rugashunillapa, imanutaq nuqa kani
chaynula kanaykillapapaq.
17 Chayraykumi Amitunchik Jesucristupi allita kriyiq

masiy, kusala munashay Timoteuta kaĉhamuni. Chaqa paytami Jesucristupaq willatiy puntata kriyishanrayku, wamray. Paymi intrachishunqallapa Jesucristupi imanu kriyiq kar, mayta kriyiqkunaman yaĉhachikuq rirpis, yaĉhachikuni nir.

18 Qamkunamanta wakinnikikunaqami, nuqaqa mana shamuyashaqnachu rikashuqllapa nirqa, kusalata alabakar ninkillapa: “Pablumantaqami nuqanchikkunaqa kusa mas yaĉhaq imana kanchikllapa” nir.

19 Piru Amitunchik munatinqami, mana tardarchu shamushaq rikashuqllapa. Chaymi chaypiraq rikashaq chay nuqamanta kusa mas nir yarpuqkunataqa, mabir chiqaptachush Dyus munashannu rurayan, manaqachu rimayanla kusa kani nirqa.

20 Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruranarqa, tukuy shunqunchikwan allita kriyisha kar, rurayta puytinchik. Manami yanqa rimarlachu Dyus munashantaqa rurayta puytinchik.

21 ¿Imanutataq munankillapa: Rikashuqllapa shamurqa qiruwan maqaq yupay anyashuqnulla willashunayllapata, manaqachu munashurllapa kusala shumaqta willar intrachishunayllapata ima?

5

Kriyiq masinchik uchakurlla kawsatinqa ama pullaqa kashunllapachu

1 Yaĉhashami kanillapa, qamkunamanta ukqashi, maman tukuqta warmikusha nir. Chaynuqami kusala pinqaypaq mana allinta rurar uchakusha. Chaqa chay mana kriyiqkunamapis, manami chaytaqa ruranllapalamapischu.

2 ¡Piru uknikillapa chaynu uchakusha katinmapismi, mana imapis pasasha kanman yupay, qamkunaqa kusana kani ima nir tankillapa! Ashwanmi chay runa uchakushanpaq yarpur kusata kwashayar ima, chay mayqanĉhi uchakusha chaytaqa qamkunamanta itakushana kankimanllapa.

3 Chaymi nishaykillapa: Nuqa qamkunawan mana pulla karmapis, yarpuyniypiqa qamkunawan pulla kani, michka mana nuqa nuqalla chaypi karmapis. Chayraykumi, chay qamkunamanta uknikillapa uchakusha chaypaqqa, Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishana kani kastigakashana kananpaq.

4 Chaymi chay runa uchakushanpaq parlanaykillapapaq tantakatkillapaqami, nuqa mana chaypi karmapis yarpuyniypiqa pullaykillapa kashaq. Chaynullami

Amitunchik Jesucristo pudirninwan yanapashunqallapa
shumaqta parlanaykillapapaq.
5 Chaynu allita parlarllapa, chay runataqa qamkunamanta
itakur, Satanaspa makinpina dijankillapa. Chaynuqami,
kusata qischakar imaqa, kwintata qukanqa. Chaymi ima-
paqraq chaynu uchakuray nir, chay uchakushanta dijat-
inqami, maydiya Amitunchik Jesucristo shamutinqa, chay
runaqa washakashana kanqa.
6 Chayraykumi nishaykillapa: Manami allinchu
wakinninchikkuna uchakutin, chay uchakushanta mana
kwintachar, kusami kanillapa ima ninallapapaqqa. Chaqa
yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tantata ruranapaqmaqa
pitila libadurata itashamaqa, chay tantapaq chaytaqa
limpula saksachin.
7 Chaynu katinmi, chay libadura byijuyasha yupay,
uchakuchishunaqllapa chaytaqa qamkunamanta itakur,
ashwan chay mana libadurawan rurakasha turtilla yupayna
kidayllapa. Chaqa chiqaptaqami Dyuspaqqa chaynu
kankillapa. Chaynu karmi, imanutaq Pascua fyistapi
mikunchik mana libadurayjun turtilla yupayna kayllapa.
Chaqa Jesucristumi uchanchikllaparayku wanushana,
Pascua fyistapi uk uyshitata wanuchir mikunchik chay
yupay.
8 Chayraykumi, Pascua fyistapi mana libadurayjun tur-
tillata mikuqllapa, chay yupayna kashunllapa. Chaynu
karmi imatapis allinta, chiqap kaqlata rurashunllapa, mana
chay libadura byijuyasha yupay mana allinkunata imachu.
9 Ukniykuna, nuqaqami chay uk kartaypi iskribishurl-
lapaqa, nishurayllapa, amami chay ukwan ukwan punur,
mana allinta ruraqkunawanqa tantanakunkillapachu nir.
10 Chaynu nishurllapaqa, manami nishunarayllapachu,
chay mana kriyiqkunamanta tukuy tyimpupaq
chiqanchakankillapa nirqa. Chaqa paykunaqami, ukwan
ukwan punullapa, kusalata imakunata munanllapa,
suwakunllapa, chay yanqa dyus nishanllapakunata
aduranllapa ima. Chaqa kawsayarllaqami, mana tukuy
tyimpupaq chiqanchakayta puytinchikchu chay mana
kriyiqkunamantaqa.
11 Ashwanmi chaynuqa willashurayllapa, chay
kriyiq masinchikllapa yupay tukur, chaymanta ukwan
ukwan punur, kusalata imakunata munayan, yanqa
dyus nishanllapakunata adurayan, kusala kwintastiru,
maĉhalun, suwakuqkuna ima, chaykunawan ama
piĉhunakunaykillapapaqchu. Chaynu runakunawanqami, ama
imata ruranaykillapapaqmapis parlankillapa, chaynulla

amami pullaqa mikunkillapalamapischu.

12-13 Chaqa manami nuqaqa chay mana kriyiqkunata rikar yaĉhar, mana allinta rurashaykiraykumi kastigakashana kanki niyta puytinichu. Ashwanmi tukuy paykunataqa Tayta Dyusla rikar yaĉhanqa imata rurashantapis. Piru qamkunaqami kriyiqkuna kashaykillaparayku qamkunapura allita rikanakur yaĉhayta puytinkillapa. Chaymi chay uchakuqlla chaytaqa itakuyta puytinkillapa qamkunamantaqa.

6

Kriyiqpuraqa ama dinunsyanakushunllapachu

1 Qamkunamanta, uknikillapa kriyiq masinwan piñachinakutin imaqa, ¿imapaqtaq rinkillapa chay mana kriyiq jwiskunata willaq, paykuna rikar yaĉhananpaqqa? Chay mana kriyiq jwiskunaman rinaykillapamantaqa, ¿manachu qamkuna kriyiqpuralla, ima katinpis parlar shumaqchayta puytinkillapa?

2 ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa Dyuspi kriyiqkunaqami maydiyaqa, tukuyta rikar yaĉhayanqa imanu katinllapapis nirqa? Chaynu tukuyta rikar yaĉhanaykillapapaq karqa, ¿ima manachu puytinkillapa, chay qamkunapi ima pasashanta parlar shumaqchaytaqa?

3 ¿Manachu yaĉhankillapa nuqanchikkunaqami angelkunamatapis rikar yaĉhayashunllapa imanu katinllapapis nirqa? ¡Chaynu katinmi, ashwan kay nuqanchikkunapi ima pasatinmaqa dasla rikar shumaqchayta puytinchikllapa!

4 Chayraykumi qamkunallapi ima pasasha katinmapis, ¿imapaqna chay mana kriyiq, mana allita rikar yaĉhaq jwiskunamanqa rinkillapa?

5 Kaytaqami kaynuqa willashunillapa pinqakur amana chaynuta ruranaykillapapaq. ¿Chaqa manachu uklamapis qamkunamanta kan, uk kriyiq masin imanu katinpis shumaq parlar shumaqchananpaqqa?

6 Piru kriyiqpuralla piñachinakurqa, ¿imaraykutaq chay mana kriyiq jwiskunaraq rikar yaĉhananta munankillapa?

7 ¡Nishaykillapa! qamkunamanta kriyiqpuralla imalapaq piñachinakur mana kriyiq jwiskunaman qayachinakur imaqa, kusala pinqaypaqta kawsankillapa. Ashwan uknikillapa piñachishutinllapa, manaqa ingañashutinllapamapis, kriyiq kashaykillaparayku, uyarala kankimanllapa.

8 Piru ashwan qamkuna uyarala kanaykillapamantaqa, uknikillapata mana allinta rurayankillapa, chaynulla ingañayankillapa ima.

9-10 ¿Manachu yaĉhankillapa chay mana allinta ruraqkunaqa, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqallapachu nirqa? Chaqa chay ukwan ukwan punuqkuna, yanqa dyus nishanllapakunata aduraqkuna, warmi, manaqa runa karmapis kasarashana kar, chaymanta ukwan punuqkuna, uk runa warmi yupay tukuqkuna, runapuralla punuqkuna, suwakuqkuna, imakunata munapakuqkuna, maĉhaqkuna, chaynulla chay kwintastirukuna, llullakurla imanta tarikuqkuna imaqa, Tayta Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykuyta puytinqachu. Chayraykumi ama ingañakankillapachu maydiyaqa Tayta Dyuswan pulla kashaq nirqa.

11 Qamkunamanta wakinqami, unayqa chaynu kaq kankillapa. Piru kananqami, Amitunchik Jesucristo uchaykillapapaq wanushanrayku Tayta Dyusqa llakipar, mana uchayjunpaqnachu riqsishushallapa. Chaymi kananqa Santu Ispiritu yanapashutinllapa allinkunalata rurar, Tayta Dyuswan pullana kayta puytinkillapa.

Imatapis Dyuslapaq rurashunllapa

12 Imanupiqami wakinqa ninllapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyishayllaparayku tukuy imatapis ruranayllapapaq kani nir. Chaynu katinqa tapushaykillapa: ¿Chay tukuy munashaykillapanulla rurashaykillapaqachu imallapiqa yanapashunllapa? ¡Manami! Chaqa manami allinchu chay mana allin kaqkunaqa, pay munashannullata rurar uchakuchimanapaqqa.

13 Chaynulla ninllapapis: Mikuyqami paĉhayta untachinanpaq. Chaynulla paĉhay-shuypaqa mikuywan untananlapaq nir. ¡Chiqaptami chaynu! Piru nishaykillapa maydiyaqami Dyusqa ishkantinta chinqachinqa. Chaynullami ninllapapis, kwirpunchikpis yanqalla kashanrayku, allin ukwan ukwan ima punupaq nir. Piru manami chaynuchu, ashwanmi kwirpunchikqa Amitunchik Jesucristulata sirbisha ima, paypis kwirpunchikpi kawsananpaq.

14 Chaynu Amitunchik kwirpunchikpi kawsashanraykumi, imanutaq Tayta Dyus, Amitunchik Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, chaynullami nuqanchikkunatapis wanushallapamapis pudirninwan kawsachimashunllapa.

15 ¿Manachu yaĉhankillapa kwirpunchikllapaqa Cristupa kwirpun nirqa? ¿Chaynu Cristupa kwirpun katinqachu, allin kanqa chay kwirpunchikllawan rir uk warmi waynasapawan punupaqqa? ¡Manami!

16 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Runawan warmi pullachakarqami, ishkantinqa uk kwirpulana yupay kidanllapa” nir. Chaymi qamkunamanta

mayqanpis uk warmi waynasapawan punurqa, chaynu
mana allinta rurarmapis, uklapaqna tikrakayanllapa.
17 Nataq nuqanchikkuna-shuypaqa, Amitunchik Jesu-
cristupi kriyishanchikrayku, paywanqa uk yarpuylapaqna
tikrakanchikllapa.
18 Chaynu katinqa, chay ukwan ukwan punur kusa saqrata
uchakunaykillapamanta chiqanchakayllapa. Chaqa chaynu
uchakuymi kwirpunchikpaqqa kusala mana allinchu, wakin
uchakunamantaqa. Chayrayku mayqan ukwan ukwan
punur uchakuqqami, paypa kwirpunllapaq kusala saqrata
uchakuyan.
19 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa kwirpuykillapaqa,
Dyus Santu Ispiritunta qushushanllapapa wasin nirqa?
¿Chaynulla manachu kwintata qukankillapa Dyuspa Santu
Ispiritunqa qamkunapi kawsan nir? Chaqa qamkunaqa,
manami kwirpuykillapapaqa amunchu kankillapa.
20 Ashwanmi Dyuspana kankillapa, Wamran
Jesucristuwan rantishushanllaparayku. Chaynu paypana
karqa, tukuy kwirpuykillapawan allinlata rurar Dyuslatana
aligriyachiyllapa.

7

*Pablumi yaĉhachikun masayjun mana masayjun kaqkuna-
paq*

1 Qamkunami uk kartata iskribimar tapumaraykillapa.
¿Allinchu kanqa uk runa warmikunanpaqqa? nir. Chaypaqmi
kananqa willashaykillapa. Allinmi kanman uk runa ama
warmikunanpaqqa.
2 Piru ama ukwan ukwan punur uchakunanllapapaqqami
warmipis, ullqupis masayjun kananpaq allin. Chaynu karmi
runaqa warminlawanna kawsanqa, chaynulla warmipis
runanlawanna kawsanqallapa.
3 Chaynu karmi, warmi chay, ullqu chaypis masayjun
kashanta yarpur, ama kwirpunta miĉhanakurchu pulla shu-
maqta kawsanqallapa.
4 Chaqa uk warmi masayjunna karqa, manami
payqa kwirpunpa amunnachu, ashwan kwirpunqa
runanpaqna. Chaynullami runapis masayjunna karqa,
manana kwirpunpa amunnachu, ashwanmi kwirpunqa
warminpaqna.
5 Chaynu katinmi, chay warmi chay, chaynulla chay ullqu
chaymapis mana miĉhanakuyta puytinqachu pununanllapa-
paqqa. Piru imanupiqa pulla punuyashanllapamantaqa,
allita parlar ayka diyallataqa mana pulla punur gwardakar

ima Dyusman mañakunayarqa, rurayta puytinqallapa. Chaymantami qashan pullachanakunqallapa. Imanupiqakish Dyusman mañakunaykillapapaq gwardakasha kanillapa niyar, mana kwirpuykita tantyakachiyta puytitkillapa, Satanasqa dasla imakunapi ukwan uchakuchishunmanllapa.

6 Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami mantashuqllapa yupay nishuyanillapachu warmikunkillapa ima nirqa. Ashwanmi tukuy kaykunaqa qamkunapina kanqa.

7 Chaqa nuqapa yarpuyniymantaqami, kusala allin kanman nuqa yupay mana warmiyjun kar, kusala allinta kawsanaykillapapaq. Piru Tayta Dyusmi tukuyta yanapamashanchikllapa wakinqa warmiyjun kanapaq, nataq wakinta-shuypaqa mana warmiyjunchu kanallapapaq.

8 Chaymi chay musukuna manaraq warmiyjun kaqkunata, chay warmi shipashkuna manaraq runayjun kaqkunata, chaynulla chay byuda kaqkunataqa nini, ama masayjunnachu kar, nuqa yupay kananllapapaq.

9 Piru imanupi masayjun kanayarllapaqa, kasarayllapa. Chaqa manami allinchu mayqanpis masayjun kanayar, mana masakur uchakunanpaq yarpurla kawsananpaqqa.

10 Piru tukuy chay warmiyjun, runayjun kaqkunatami kaynu nishaykillapa: Mayqan warmipis masayjunna karqa, runanlawanna kawsar amana dijanqanachu. Kaytaqami kaynu nishunillapa mana nuqapa yarpuyniymantachu. Ashwanmi willashunillapa Amitunchik Jesucristo chaynu nir mantakushankunamanta.

11 Chayrayku, imanupi uk warmi runanta dijarqa, mananami ukta runakuyta puytinqanachu. Piru imanupi runayjun kayta munarqa, runanllawan shumaqchanakur, purinqallapa. Chaynullami runapis warmintaqa ama dijanqanachu.

12 Kananqa willashuyllapata munani nuqa intrakashaymanta, Amitunchik Jesucristo kay pachapi kar mana chaynu yaĉhachikusha katinmapis. Chaymi nishaykillapa: Uk runa warmiyjun kanman, chaymanta chay runaqa, Jesucristupi kriyiq tikrakatin, chay warminqa mana kriyinanmanchu. Piru chay warminqa mana kriyinarmapis runanta munar ima mana dijanatinqami, chay kriyiq runanqa mana dijarchu payllawan kanqa.

13 Chaynullami uk warmipis runayjun kanman, chaymanta chay warmiqa, Jesucristupi kriyinman. Piru chay runan-shuypaqa mana kriyiyta munarmapis, warminta munar mana dijanatinqa, chay warminqa ama dijarchu payllawan kawsanqa.

14 Chaynuqami chay runa mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa
llakipar yanapanqa, warmin kriyiq tikrakashanrayku.
Chaynullami uk warmi mana kriyiqtapis Tayta Dyusqa
llakipar yanapanqa runan, kriyiq kashanrayku. Chaynu
shumaqta mana dijanakur ima kawsatinllapaqami, Tayta
Dyusqa wamranllapakunatapis llakipar shumaqchanqa.
Piru dijanakur ima kawsatinllapa-shuypaqa wamranlla-
pamapis mana shumaqchakashachu kanqa Dyusmantaqa.

15 Piru imanupi chay kriyiqkunamanta, warmi
mana kriyiq kar runanta dijanayanman, chaynullapis
imanupi ullqu chay mana kriyiq kar, warminta
dijanayanman. Chaynuta ruranarqami mayqanninpis
ruranqa. Chaynuqami, chay kriyiqqa warmi kar, manaqa
ullqu chaymapis paylana kidar shumaqtana kawsanqa.
Chaqa Tayta Dyusqami qayashushallapa, shumaqlana
kawsanaykillapapaq, amana maqanakur imanachu.

16 Chaqa qam kriyiq masiy, runayki dijashur rinatin,
mana dijanarqa ¿imanutaq yaĉhanki qamrayku runayki
washakayanqa nirqa? Chaynulla kriyiq masiy, warmiki
dijashur rinatin mana dijanarqa, ¿imanutaq yaĉhanki
qamrayku warmiki washakayanqa nirqa? Chayraykumi
rinatinqa dijayllapa rinqa.

17 Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqannikillapapismi
imanu kanaykillapapaq Amitunchik Jesucristo akrashushal-
lapa chaynullami kawsankillapa. Chaynulla imanutaq
Tayta Dyus chayraq paypaq akrashutinllapa karaykillapa,
chaynulla kar kuntintakayllapa. Kaynu nir tukuy maylawpi
kaq kriyiqkunatapis willani.

18 Chaymi mayqan Israelmanta kar, chay siñal kustumrita
rurashana katin, Tayta Dyus qayasha katinqa, chaynullana
kanqa. Chaynulla mayqan mana Israelmanta kar, manaraq
chay siñal kustumrita rurasha katin Tayta Dyus qayasha
katinqa, chaynullana kar amana ruranqanachu.

19 Chaqa manami chay siñal kustumrita rurasha
kar, manaqa mana chay siñal kustumrita rurasha
karlachu Tayta Dyuspaqqa allinqa kanchik. Ashwanmi
imanu kashanchiknulla Tayta Dyustaqa chiqapta kasur,
munashannullaqa kawsayta puytinchik.

20 Chaymi mayqanpis, imanula katinpis Tayta Dyus qayar
imanu kananpaq niran, chaynullana kar kuntintakanmanl-
lapa.

21 Imanupi qam uk runapa sirbikuqnin katki, Jesucristo
qayashutinqa, amami yarpupakunkichu sirbikuqmi kani
nirqa. Ashwanmi chayllapi kidanaykipaq karqa, kidanki.
Piru imanupi chay sirbikuyashaykimanta lluqshinaykipaq

yupay katinqa, ama tardarchu lluqshinki, amana sirbikuq
kanaykipaq.
22 Chaymi mayqanpis uk runata sirbiq katin, Amitunchik
Jesucristo paypi kriyinanpaq qayasha katinqa, manana
runapa sirbiqnin yupaynachu kar, ashwan Cristupa sir-
biqninlana kanqa. Chaynullami uk runa mana mayqan-
tapis sirbiyatin, Jesucristo qayatinqa, chay runaqa kananqa
Amitunchik Jesucristo munashanlatana ruranqa, uk sirbiq
yupayna.
23 Chaqa Tayta Dyusmi qamkunataqa, Wamran Jesucristo
wanushanwan rantishushallapana. Chayraykumi manana
uk runa yarpuyashankunata kasurnachu, ashwan Jesu-
cristupa sirbiqninlana kankillapa.
24 Chaynuqami kriyiq masiykuna, qamkunaqa imanutaq
karaykillapa chayraq Tayta Dyus qayashutinllapa
chaynullana kar kuntintakar, Taytanchik Dyustaqa,
paylatana sirbinkillapa.

Pablumi yaĉhachikun manaraq masayjun kaqkunapaq

25 Kananqa willashaykillapa, chay shipash manaraq
runayjun kaqkunapaq. Piru kayqami mana Amitunchik
Jesucristo mantakushanmantachu, ashwanmi nuqa
yarpushayllamanta. Chaynu karmapis allin, Amitunchik
Jesucristupi kriyiq katiy pay llakipar yanapamatin
rimashayrayku.
26 Chaymi allin kanqa, runa karpis ama warmikur,
chaynulla warmi karpis mana runakurchu payla
kashannullana kidananllapapaq. Chaqa kusala qischakay
tyimpupinami kanchikllapa.
27 Chaymi, qamkuna warmiyjun karnaqa, ama warmik-
itaqa dijaynachu. Chaynulla chay manaraq warmiyjun
kaqkunapis, ama warmikuyllapanachu.
28 Chaqa nishaykillapa: Qamkuna kasararqami mana
uchakuyankillapachu Dyusmantaqa. Chaynullami uk
shipash kasararpis, mana uchakuyanchu. Piru chay
qischakay tyimpukunapi kasarashakuna mana qis-
chakananllapata munarmi, nini: Ama kasaranmanllapachu
nirqa.
29 Kriyiq masiykuna, nuqa chaynuta willashurllapaqami,
kaynu intrakanaykillapata munani: Jesucristo
shamunanpaqqami, manana achka tyimpunachu kidan
nir. Chayraykumi warmiyjun kaqkuna, chaynulla runayjun
kaqkunamapis, manana masayjun yupaynachu kar,
Amitunchiklapaqna yarpur kawsanmanllapa.
30-31 Chaymi mayqan llakirpis ama chaylapaqqa yarpun-
manllapachu; kusa aligrila kaqkunapis ama chaylapaqqa

yarpunmanchu; chaynulla kay pachapi kaqkunata rantir,
kusala imayjun ima tikrakasha kaqkuna imamapis amami
tukuy chaykunalapaq yarpurchu; ashwan Amitunchiklapaq
yarpur kawsanmanllapa. Chaqa chay kusalata llakishanlla-
pakuna, aligriyashanllapakuna, chaynulla tukuy iman taris-
hankunaqami, maydiyaqa limpu tukukanqa.

32 Piru chaynu nishutiyllapaqakish ¿chaqa imanutaq
maydiyaqa kayashaqllapaqa nir, yarpupakuyatkillapa?
Amami chaykunapaq yarpupakurchu, ashwan
Amitunchiklapi yarpukur kawsayllapa. Chaqa imanutaq
uk manaraq warmiyjun runamaqa, Amitunchiklapaqna
yarpur, ashwan imanupis mas shumaqta ima paywan kayta
munan, chaynu kayllapa.
33 Piru nataq runa warmiyjun karqami, kay pachapi kaq
imakunapaq, warminta aligriyachinanpaq ima yarpur, Ami-
tunchiklapaqqa manana yarpunnachu.
34 Chaynullami runayjun warmiwan, mana runayjun
warmikunaqa mana chayllatanachu yarpunllapa.
Chaqa imanutaq chay byuda mana runayjun kaqkuna,
chaynulla chay shipash manaraq runayjun kaqkunamaqa,
Amitunchiklapaq yarpukunllapa. Paykunaqami Dyuswan
kusala mas shumaq kayta munanllapa kwirpunpi,
chaynulla yarpuyninpimapis. Nataq runayjun warmikuna-
shuypaqa kay pachapi imakunapaq, chaynulla runanta
aligriyachinanpaq ima yarpunllapa.
35 Tukuy kaykunata willashurllapaqa, manami
nishunayanillapachu warmiqa amana runakunqanachu,
chaynulla runa karmapis amana warmikunkillapachu
nirqa. Ashwanmi willashuyanillapa byinnikillapapaq,
allita intrakar kusala shumaqta Amitunchiklapi yarpukurna
kawsanaykillapapaq.

36 Chayraykumi mayqan runapa, uk warmi wamran
kasarananpaq allinna katinqa, allita yarpunman taytanqa:
Allinchu kasarananpaq, manaqachu mana nir. Chaymanta
allita yarpur: Allinmi kasarananpaq nirqa, kasarananpaq
dijanqa. Chaqa chaynu wamranta kasarachirqami, mana
uchakuyanchu.
37 Piru uk runa payllamanta allita yarpur, warmi wamran-
paq ninman: Manami allinchu kasarananpaqqa nir. Chaynu
rurarqami kusala allinta rurayan chay runaqa.
38 Chaynu nirqami nishunayanillapa: Mayqanpis warmi
wamranta qukunar, qukurqa allita rurayan. Piru mayqan,
wamranta mana qukurqami, kusala mas allinta rurayan nir.

*

39 Nishaykillapa: Uk warmi kasarasha karqami, chay
runanllawan kawsanqa maydiya runan wanunankaman.
Nataq maydiya runan wanutin-shuypaqa, chay warmiqa
paylana kashanrayku, Amitunchikpi kriyiq, mayqan
runawanpis kasarayta puytinqa.
40 Piru Dyuspa Santu Ispiritun yanapamatin, chiqapta ri-
mayani nir yaĉharmi kaynu nini: Kusala shumaqmi kanman,
chay warmiqa amana runakunanpaqchu nir.

8

Amami uchakuchishunchu ukninchiktaqa

1 Kananqami willashaykillapa chay yanqa dyus nishanl-
lapakunaman mikuyta ĉhurashanllapapaq. Wakinqami ninl-
lapa: Chay mikuykunataqami, mikunapaq kusala allin ima
nir. Chaynu yaĉharqami, imanupiqa kusana kani ima ninkil-
lapa. Ashwanmi chaynu yarpunaykillapamantaqa, chay
ukninchikkunata llakipar masta kriyinanpaq yanapanchik
chay, kusala shumaqqa.
2 Piru imanupi ukqa kusalata alabakananrayku ninman:
Kusala yaĉhayniyjunmi kani nir. Chaynu payllamanta
alabakarqami, Dyus munashankunataqa manaraq
riqsiyanchu.
3 Piru mayqanpis chiqapta Dyusta munatinqami, Dyusqa
paytapis wamranpaqna riqsinqa.
4 Piru chay yanqa dyus nishanllapakunapaq
mikuykunata ĉhurashanllapata mikushamapismi, mana
imanachimayninchikllapata puytinchu. Chaqa allita
yaĉhashanchikllapanu, chay dyus nishanllapakunaqa, manami
chiqap Dyuschu nir. Piru chiqap Dyusqami ukla, paymi
Taytanchik Dyus.
5 Chaqa wakinkunaqami ninllapa, unaq syilupi, chaynulla
kay pachapishi kan achka dyuskuna, chaynulla kusala achka
paykunata mantar rikaqkunapis nir.
6 Piru nuqanchikkunapaqmi kan uk Dyusla. Paymi
tukuypa Taytanchikllapa. Payraykumi imapis kan. Chaynu
katinmi nuqanchikkunapis payrayku kawsanchikllapa.

---

* **7:38** Kaynupismi intrakayta puytinchik: Piru uk runa uk shipashwan parlashana kanman kasarananpaq. Piru chay runaqa paywan kayta kusalata munatin, chay shipash allinna warmin kananpaq katinqa, kasaranqa. Chaqa chayta rurarqami mana uchakuyanchu. 37 Chaynulla uk runa warmikunanpaq kayar, chaymanta paylla allita yarpur, mana warmikushaqchu, Dyusta mas allinta sirbinaypaq ninman. Chaynu rurarqami chay warmin kananpaq karan chay shipashtaqa paylana kananpaq dijar, kusala allintana rurayanqa. 38 Chaymi nini, uk runa uk shipashwan kasarananpaq parlashanwan kasararqa allinta rurayan. Chaynulla uk runa chay parlashan shipashwan mana kasararqami, ashwan kusala allinta rurayan.

Chaynulla uklami Amitunchik Jesucristupis. Payraykumi tukuy imapis rurakaran. Chaynulla payraykumi nuqanchikkunapis kawsanchikllapa.

7 Piru tukuyqami manaraq kaytaqa allita yaĉhanllaparaqchu. Chaymi wakin kriyiq masinchikkuna manaraq allita intrakaqkuna katin, kriyishanqa litalla yupay. Chaynu kashanraykumi, chay yanqa dyus nishanllapakunaman chay mikuykunata ĉhurashanllapata mikurqa uchakusha yupay yarpunllapa.

8 Piru manami Taytanchik Dyusqa mikushanchikraykuchu, shumaqpaqqa rikamashun. Chaymi chay yanqa dyus nishanllapakunapaq mikuykunata mikur, chaynulla mana mikurmapismi, paypaqqa chaylla kanchikllapa.

9 Nishushayllapanu: Qamkuna allita kriyiqkunami yaĉhankillapa tukuy mikuyta mikunapaq allin nir. Piru chaynu yaĉharmapismi kuytakankillapa chay wakin litalla yupay mana allita kriyiq ukninchikkunamanta. Chaqa paykunaqami kriyinllapa chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta ĉhurashanllapataqashi mana mikunapaq allinchu nir.

10 Chaqa qam tukuy mikuy allin nir yaĉhar, chay yanqa dyus nishanllapakunaman mikuyta ĉhurashanllapata sunsunulla paykunapa naypanpi mikuyatki rikashurllapaqa, paykunapis munar mikurqa uchakunmanllapa.

11 Chaynuqami qam uchakuchiyanki chay kriyiq masikitaqa chay kriyishanmanta chiqanchakananpaq. ¡Amami uchakuchinkichu! Chaqa Jesucristuqami paytapis washananpaq wanuran.

12 Chaymi chay manaraq allita kriyiq masiki, chaykunataqa mana ruranaypaq allinchu niyarmapis qamta rikashushanrayku uchakuyan. Chaymi qamrayku uchakushanrayku, Jesucristupa naypanpiqa qamqa kusala uchayjunna kayanki kanqa.

13 Chaymi nishaykillapa: Chay manaraq allita kriyiq masiy, mana mikuyashan mikuyta naypanpi mikur uchakuchiyayman. Chaynu mikur uchakuchiyani nir yaĉharqami, mananari allinchu kanqa qashan naypanpi aychata mikur uchakuchinaypaqqa.

9

Pablumi yaĉhachikun Jesucristupa chiqap apustulnin kani nir

1 ¡Ma tapushaykillapa! ¿Nuqa, Jesucristupa apustulnin karqa, manachu tukuy allin kaqtaqa rurayta puytiyashaq? Chaqa nuqaqami Amitunchik Jesucristuta pay payllata

rikasha kar, paypaq chiqap apustulnin, chaynulla sirbiqnin ima kani. Chaymi paypa apustulnin kar, yaĉhachishutiyllapa qamkuna kriyishaykillapa Amitunchik Jesucristupiqa.

2 Imanupiqaĉhi wakinkunaqa mana riqsimananllapachu nuqa apustul kani nirqa. Piru qamkunami riqsimankillapa nuqaqa chiqap apustul kani nir, Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachishushayllaparayku.

3-4 Piru chaynu chiqap apustul karmapis, manami maydiyapis mañashushallapachu kani ima ministishaypi yanapamanaykillapapaqqa. Ashwanmi mana kubrarchu dibaldila yaĉhachishusha kanillapa, ama yarpunaykillapapaq Pabluqami yaĉhachimanchikllapa gananananlapaq nirqa. Piru chay nuqapaq mana allinta rimaqkunataqa kaynu nini: Jesucristupa chiqap apustulnin karmi, yaĉhachishushayllaparaykuqa dirichuyjun kanillapa qaramanaykillapapaq, yakituta upyachimanaykillapapaq nir nishuymanllapa nuqapis.

5 Chaynullami nuqa munarqa puytiyman, uk kriyiq warmisitata warmikur pullay apar rir yaĉhachikunaypaq. Imanutaq Pedro, wakin apustulkuna, chaynulla Jesucristupa ukninkuna ruran chaynulla.

6 ¿Manaqachu nuqa Bernabiwan ishkantiyllapaqa, tukuy ministishayllapataqa nuqakunalla trabajar tarinayllapapaq kanillapa?

7 ¿Mayqan suldadutaq sirbikuyarqa, ima ministishantaqa paypa qillayninllata gastar rantinman? ¿Mayqan runataq achka ubata tarpurqa, chay tarpushanmantaqa uk murinlamatapis mana mikuyanqa? Chaynulla ¿mayqantaq animalkunata purichiyar mana chay lichinta upyanman?

8 Kuytawkish chaynu nishutiyllapaqa, yarpuyashayta willashuyashaqllapa nir yarputkillapa. Chaqa chaypaqqami Dyus nitin, Moisespis mantakuyninpi iskribiran.

9 Moisés mantakur iskribishanqami kaynu niyaq: “Trillakunaykillapapaq karqami, ama chay animalpa shimintaqa shawankillapachu, ama mikunanpaq” nirqa. Tukuy kaykunataqami, Dyusqa mana animalkunalapaq yarpurchu niran.

10 Ashwanmi chaynuqa niran nuqanchikkunapaqpis kusalata llakir ima intrachimanallapapaq. Chaqa Moisés mantakur iskribishankunaqami niyaq: Mayqanpis uk pachata yapur, chaynulla chay trillakuqpismi mana yanqallachu chaytaqa ruran. Ashwanmi chay yapukushanmanta, chaynulla chay trillakushanmantapismi imalataqa tarikur kawsananpaq ruranllapa.

11 Chaynu katinmi, nuqakunamaqa qamkunata Jesucristupaq yaĉhachishurllapaqa, uk simillata tarpukuq

yupayna kashayllaparayku, tukuy ministishayllapataqa
qamkunamanta aypanayllapapaq kanillapa.
12 Nishaykillapa: Uk yaĉhachikuqkuna qamkunamanta
chay ministishanllapata aypatinqami, nuqakunamaqa
ashwan kusa mas dirichuyjun kanillapa qamkunamanta ima
ministishayllapata aypanayllapapaqqa. Piru manami imata
ministishayllapalapaq yarpurchu, Jesucristupa shumaq
rimaynintaqa yaĉhachikurayllapa. Imanupi chaylapaq yarpur
yaĉhachikutiyllapaqa, wakinkuna rikar nimananllapata:
Wakkunaqami gananlapaq yaĉhachikunllapa nir.
13 Qamkunaqami yaĉhankillapa Jerusalén pwiblupi Dyusta
aduranllapa wasipi mayqanpis trabajaqqami, chayman
apashanllapakunawan kawsayta puytin nir. Chaymi al-
tarman ufrindapaq nir animalkunata apar wanuchitinlla-
pamapis, mayqanĉhi altarpi kar bindisiqmi, chay animalpa
aychanmatapis mikuyta puytin.
14 Chaynullami Amitunchikqa nishapis: “Mayqanpis
nuqapi kriyir washakananllapapaq yaĉhachikuqqami, chay
yaĉhachikushanpaq ima ministishanpipis yanapatinllapa
kawsanqa” nir.
15 Piru nuqa chay yaĉhachishushayllaparayku, qamkuna-
manta ima ministishayta aypanaypaq kasha karmapis,
manami imalatapis mañashushallapachu kani. Chaynullami
kanan kay kartata iskribishurllapamapis, manami qamkuna
imalataqa qumanaykillapapaq nirchu iskribishuyanillapa.
¡Ashwanmi qamkunamanta ima ministiyashayta aypanaypaq
chaymantaqa, mas allinqa yaĉhachikuyarlla wanunaypaq
karmapis wanuyman!
16 Piru chaynu, Jesucristupa shumaq rimayninta
yaĉhachikur mana imatapis kubrakur ima yaĉhachikurqa,
manami kusala mas allin kani wakinkunamantaqa niyta
puytinichu. Chaqa chaynu yaĉhachikunaypaqmi, Jesucristuqa
akramasha. ¡Piru imanupi nuqa mana chaynu yaĉhachikutiy-
shuypaqa, imaraq pasamanman!
17 Chayraykumi, nuqalla yarpur munashayllamanta
yaĉhachikuq qallarisha karqa, yaĉhachikushaypaqqa tukuy
ima ministishaytapis qumanaykillapapaq kankillapa
nishuyaymanllapa. Piru ashwanmi Tayta Dyus chaynu
yaĉhachikunaypaq nir akramashallana karan. Chaymi chaynu
yaĉhachikurqa pay nimashanta rurar mana imalapaqpis
yarpuyta puytinichu.
18 Chaynu apustul kashayraykumi Jesucristupa shumaq
rimayninta yaĉhachikur ima ministishayta qumanaykilla-
pamantaqami, mana kwintacharchu yanqala yaĉhachikur
imaqa ashwan kusalata aligriyani.

19 Piru nuqa, michka mana mayqanpa sirbiqnin
karmapismi, ashwan kananqa tukuyta sirbiq yupayna
tikrakasha kani. Chaynuqami tukusha kani, imanupis achka
runakunata yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq.
20 Chaynullami nuqa Israel runakuna, Moisés
mantakushankunata kasur kawsanllapa chaykunawan
karqa, nuqapis paykuna yupay kar, chay mantakuykunata
kasuq yupayna tikrakani. Piru chiqaptaqami mana
chay mantakuykunawanchu kani. Nuqaqami chay
mantakuykunata kasuq yupayqa karay, chay achka
runakuna chay mantakuykunata kasur kawsaqkunata
yaĉhachitiy Jesucristupina kriyinanllapapaq.
21 Nishaykillapapis: Mana Israelmanta kaqkuna,
Moisés mantakushankunata mana kasuqkunawan kar,
paykunapa kustumrinllapawan katinllapamapismi,
nuqaqa paykuna yupaylla karay. Chaynuqami ruraray
paykunatapis yaĉhachitiy, Jesucristupina kriyinanllapapaq.
Piru chiqaptaqami nuqaqa, Jesucristo nimashanta kasur,
Dyus munashankunalata rurar kawsani.
22 Chaynullapismi, nuqa chay kriyiq masinchikkuna
litallaraq yupay kar, manaraq allita Amitunchikpaq
intrakaqkunawan karmapis nuqaqa, paykuna yupay
tikrakani. Nuqaqami chaynuqa ruraray, paykunatapis
yaĉhachitiy, allita kriyiqkunana kananllapapaq.
Chaynumi tukuy imanu katinllapapis, paykuna yupay
tukuray, imanullapis Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyirna
washakananllapapaq.
23 Tukuy kaykunataqami rurani, imanullapis Jesucristupa
shumaq rimayninta yaĉhachitiy, paykunapis kriyir
washakatinllapa, Dyuspaqqa paykunawan pullana
kanayllapapaq.

24 Qamkunami allita yaĉhankillapa, achka kallpaqkunaman-
tami ganakur imalata aypananpaqqa tukuynin kallpanllapa.
Piru tukuy kallpaqkunamantaqami ukla ganakun. Chayn-
umi qamkunapis Jesucristupi kriyishaykillaparayku, chay
kallpaqkuna yupay naypaqman riyllapa, Tayta Dyus ar-
nishushanllapata aypanaykillapapaq.
25 ¿Manachu yaĉhankillapa, mayqanpis pukllananpaq
kamakarqa, tukuy arkaqkunataqa dijar pukllaq qallarin?
nir. Chaymi pukllarqa ganakur, imalataqa aypan
ganakushanrayku. Chay ganakur aypashanqami, lawril
rapramanta uk kuruna kusala shumaq rurakasha, dasla
ñutukuq. Piru nuqanchikkuna aypanallapapaq chayqami,
mana tukukaqchu.
26 Chaymi nuqaqa, mana ñutukuq imata aypanaypaq nir

yaĉharqa, mana yanqalla kallpaq yupay, chaynulla yanqalla maqanakuq yupaychu, Dyusta kasur yaĉhachikuni.

27 Ashwanmi kusalata qischakarmapis shachinakur, Dyus munashanlata rurani. Chaymi kwirpuy qischakar munashanllata rurachimanatinmapis, mana kwintachar tantyachini. Chaqa manami munanichu ukkunata yaĉhachiyar, chaymanta nuqa mana allinta rurashayrayku, Tayta Dyusqa manami allintachu rurashayki nimanantaqa.

10

Yanqa dyus nishanllapakunata ama adurashunllapachu

1 Kriyiq masiykuna, manami nuqaqa munanichu, chay unay rukunchikllapakuna imanu, puktaypa rurinpi kashanllapata qunqanaykillapataqa. Chaynulla amami qunqankillapachu imanumi rukunchikllapakuna chay chupika mar yakupa ĉhaypinta pasaran, chaki pachata yupay nir.

2 Chaynu puktaypa rurinta, chaynulla chay chupika mar yakupa rurinta pasashanqami, intrachimanchikllapa paykunaqa shutikusha yupayna karanllapa nir. Chaynuqami paykunaqa Moiseswan karanllapa.

3 Chaynullami chay unay rukunchikllapakunaqa, Tayta Dyus syilumanta mikuyta kaĉhamushantaqa tukuyla mikuranllapa.

4 Chaynulla Tayta Dyus yakuta kaĉhamushantami, upyaranllapapis. Chaqa Dyus, chay qaqamanta yakuta lluqshichimutinmi upyaqllapa. Chay qaqaqami Jesucristo kar, mayta ritinllapapis pullanllapa karan.

5 Piru chaynu rukunchikllapakunata Tayta Dyus kusalata yanapatinmapismi, yaqqa tukuynin mana allinta rurar, Dyustaqa mana allintachu yarpuchiran. Chaymi Tayta Dyus nitin chay runakuna wanutinllapa, kwirpunkunamapis chay chunllaq lugarpi chutarar kidaran.

6 Tukuy kaykunaqami pasaran nuqanchikkunata intrachimanallapapaq. Chaynu intrakarna, chay tukuy mana allinkunataqa amana munar ruranllapapaq, imanutaq chay unay rukunchikllapakunamaqa mana allinkunata munapakur ruraranllapa chaynuqa.

7 Chayraykumi, ama qamkunaqa adurankillapachu chay yanqa dyuskuna nishanllapakunata, imanutaq unay rukunchikllapakuna aduraran chay yanqa dyus nishanllapakunata chaynuqa. Chaqa chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:

“Runakunami taranllapa mikunanpaq, upyananpaq ima.

Chaymanta mikushana, upyashana ima karqa,

chay yanqa dyus nishanllapakunata adurashanllaparayku, kusata aligriyar shariranllapa
kusa mana allinkunata ruranllapapaq” nir.
8 Chaynulla amami ukwan ukwan punushunllapachu,
imanutaq unay rukunchikllapakunamanta wakin ruraran
chaynuqa. Chaqa chaynuta rurashanllaparaykumi, uk
diyalapi binti-tris mil (23,000) wanuranllapamapis.
9 Amami Amitunchiktaqa nuqanchikkuna munashanchik-
llata rurachinar pukllashunllapachu, imanutaq chay
paykuna rurananllapa chaynuqa. Chaqa chaynuta,
Dyusta rurachinashanllaparaykumi, largu kuru kanitin
wanuranllapamapis.
10 Chaynulla imanula karpis kuntintakayllapa. Qamku-
naqakish Dyus yanapashushanllapawan mana kuntintakar,
Dyuspaq mana allinta rimatkillapa. Chaqa unay
rukunchikllapakunamaqami, Dyus imanu yanapatinmapis,
mana kuntintakar paypaq mana allinta rimashanrayku,
wanuchikuq angelninta kaĉhamutin paykunataqa wanuchir
tukchiran.

11 Intrakashunllapa: Tukuy chay mana allinkuna unay
rukunchikkunata pasashanqami, iskribikasha karan allita
kwintata qukanallapapaq. Chaynuqa, allinlatana rurar
kawsanallapapaq Jesucristo shamuyanna nir yaĉhar.
12 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Jesucristupi kriy-
iqkuna kuytakankillapa, imanupiqakish allita kriyini ni-
yarmapis uchakushamana rikaritkillapa.
13 Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, tukuyla
kawsayashanchikpi imanullapis chay mana allinta
rurachikuqqa uchakuchimanayanchikllapa nir. Piru Tayta
Dyusmi nimaranchikllapa, payqashi tukuy imamanta
kuytamayashunllapa nir. Chaymi chay nishanpi allita
kunfyakashallapaqa, pay yanapamashun, tukuy mana allin
kaqkunapimapis shachinakunallapapaq.

14 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, chay yanqa
dyus nishanllapakunataqa ama imapaqpis adurayllapachu.
15 Chaymi kananqa willashaykillapa kusala intrakaq
runakunata yupay. Chaymi kay willashuyashayllapata allita
intrakar, kwintata qukankillapa allinmi nir.
16 Nishaykillapa: Dyuspaq Santa Mikunata mikunanchik-
paqqami, tantakar Dyusta payji nir chay ubapa yakitun-
taqa upyanchik. Chaymi chay ubapa yakitunta upyarqa
yarpunchik: Amitunchik Jesucristumi washamanapaqqa
yawarninta iĉhar wanuran nir. Chaymi Amitunchikwanqa
uklana kanchikllapa. Chaynullami chay turtillitata mikurpis

Jesucristuwanqa uk kwirpula yupay kar, pullana kanchikllapa.

17 Chaynumi chay uk turtillalata tukuyninchikllapa mikusha karmi, michka achka karmapis, uk kwirpulana kanchikllapa.

18 Allita yarpuyllapa Israel pwibluymanta chiqap Dyuspi kriyiqkunapaq. Paykunaqami Taytanchik Dyuspaq ufrindita nir uk animalta wanuchir mikurllapaqa, chay tantakar mikushanllaparayku ukla yupayna kidanllapa, Taytanchik Dyuspa naypanpiqa.

19 Piru kaynu nishurllaqa manami nishuyanillapachu, chay uklawkunapi chay yanqa dyuskunata adurayanllapa chayqa chiqap dyus nirqa. Chaqa chay adurayashanllapaqami, mana chiqap dyuschu kar, chay aychata paykunaman ĉhuratinllapamapis, mana imanachinchu mana mikuyta puytinapaqqa.

20 Piru nishaykillapa: Chay mana kriyiq runakuna animalkunata chay yanqa dyuskunaman ĉhurarqami, dyablupaq ĉhurayan, mana Dyuspaqchu. Chaymi nuqaqa mana munanichu qamkunaqa chay dyablupaq ĉhurashanllapata mikur ima, paykunawanpis pulla kar, ukla yupayna kanaykillapataqa.

21 Chaqa manami puytinkillapachu, Amitunchikta payji nir Santa Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyayarqa, chaymanta qashan chay dyablupaq ĉhurashanllapakunata mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqmapis.

22 ¿Manachu yaĉhankillapa, Amitunchikqa mana paylata kasushaqa kusalata piñakun? nir. ¿Chaymi mana paylata kasur piñachisha, imanachimaqninchik qallaritinqachu paywanqa shachinakuyta puytiyashunllapa? ¡Manami!

Imatapis Dyusninchikta aligriyachinapaq rurashunllapa

23 Piru wakinqami ninchikllapa: Amituypi kriyishayraykumi nuqata imapis allinta yarpuchimashantaqa rurayta puytini nir. Chiqaptami chaynu. Piru chay wakin imakuna allinta yarpuchimasha rurashanchikqami, mana yanapanchu ukninchikkunataqa mas allita Amitunchikpi kriyinanpaqqa.

24 Chaymi nishaykillapa: Ukninchikkunata llakipar shumaqta yanapashunllapa allita Amitunchikpi kriyinanpaq. Chaynu katinqa, amami nuqanchiklapi yarpur tukuy munashanchiklata rurar imachu kawsashunllapa.

25 Qamkuna mikunaykillapapaq aychata rantiq rirqa, rantir mikuyllapa. Amami yarpunkillapachu, tapur

mikushaq imanupiqa yanqa dyus nishanllapakunapaq
katinmaqa mikur uchakuyman nirqa.
26 Chaqa,
“Tukuy kay pachapi imapis kaqkunaqami,
Amitunchikpaqqa paylapaq kar shumaq”.
27 Imanupi uk mana kriyiq kar, wasiyman rishun mikuq
nishutinllapaqa, qamkuna rinarqa riyllapa. Chaymi imalat-
apis qarashutinllapaqa tantar mikunkillapa. Piru amami
chay yanqa dyuskunapaqmakish kay mikuyqa kasha katin
nir tapukurlamapischu mikunkillapa.
28 Piru mikunaykillapapaq katin, ukqa nishunmanllapa:
Chay aychataqami chay yanqa dyusninllapapaq nir
kamkachishallapa nir. Chaynu nishutinllapaqami, ama
mikunkillapachu, chay uk willashushanllaparayku.
Chaqa chaynu willashutinllapa mikutkillapaqami, chay
willashuqllapa runaqa yarpunman payqami chaynu
mikushanrayku uchakuyan nir.
29 Piru chay uk willashushanrayku ama mikunkichu
nirqami, mana nishuyanichu, qam yarpur uchakuyanki
nirqa. Ashwanmi chaynuqa nishuni, chay willashuq
chay uchakuyan nir yarpuyashanpaq. Piru qamkuna
allita kriyiqkunaqami kaynu tapumanayankillapa kanqa:
¿Imapaqtaq nuqa tukuy allin nir kriyishaypaq, chay manaraq
allita kriyiq kar, mana ruranayashanpaqqa willamanqa?
nir.
30 Chaynullami niyankillapapis kanqa: Nuqami mikunay-
paqmapis Dyusta payji nir mikuni. Chaynu katinqa, ¿imapaq-
taq wakinqa mana allinta rimayanqa nuqapaqqa? nir.
31 Chayraykumi nishaykillapa: Michka mikur, upyar, imata
rurarpis, tukuyta ruraylapa Dyusta payji nir. Chayna Dyusqa
aligriyananpaq.
32 Kuytawkish qamkuna uknikillapata mana kwintachar
tukuy imata mikutkillapa, chaynulla imata ruratkillapaqa,
Israelmanta kaqkuna, chaynulla mana Israelmanta kaqku-
napis Dyuspi kriyinayashanmanta disanimakutinllapa.
Chaynulla Dyuspi kriyiq masinchikkunamapis disanimakur
Dyuspi manana kriyinatinllapanachu.
33 Chaymi imanutaq nuqamaqa imatapis allinlata rurar,
imanupis tukuylata aligriyachiyta kamani. Chaqa man-
ami nuqalapaq imapipis yarpurchu rurani, ashwan chay
wakinkunata yanapani paykunapis kriyir washakananllapa-
paq.

11

1 Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami nuqa yupay
kawsayllapa, imanutaq nuqamaqa Cristo kawsashannu

maydiyapis kawsayta munani chaynu.

Imanu kashunllapa Dyusta aduraypiqa

2 Kriyiq masiykuna, qamkunami kusalata aligriyachi-
mankillapa nuqata mana qunqamar, chaynulla chay
yaĉhachishushayllapata mana qunqar ima chayllapi yarpur,
rurar ima kawsashaykillaparayku. Chaymi qamkuna kusa
allinta rurashaykillaparayku kusalata payji nishunillapa.
3 Piru munanipismi kayta allita yaĉhanaykillapata. Uk warmi
runayjun karnaqa, chay runan imata rurananpaq nitinpis
ruran, chaynullami mayqanpis kriyiq karqa, Jesucristo nis-
hannullata rurar kawsan. Chaynullami Jesucristupis Taytan
Dyus munashanlata imatapis ruran.
4 Chaymi nishaykillapa: Uk runa umanta pampakur,
Dyusman mañakuyani, manaqa Dyuspaq yaĉhachikuyani
niyanman. Chaynu umanta limpu pampakur mañakur,
chaynulla yaĉhachikurqami, kasuyashan Jesucristupaqqa
mana allintanachu rurayan.
5 Nataq warmikuna, Dyusman mañakunanpaq, manaqa
Dyus nishankunata yaĉhachikunanpaq kar, mana umanta
pampakur yaĉhachikurqami, chay mantaqnin kaq runanpaq
mana allintachu rurayan. Chaqa chaynu mana umanta pam-
par, Dyuspaq rurarqami, chay warmikunaqa limpu lirilla
aqchanta rutusha kanman yupayllapana.
6 Chaqa uk warmi umanta mana pampar, Dyuspaq
ruranatinqa, mas allinmi kanman chay warmiqa limpu
lirilla aqchanta rutunanpaq. Piru lirilla rutukasha,
warmi masinkunapaq pinqaypaq katinqa, ama ruturchu
aqchayjunlla kar, Dyuspaq allinta ruranqa.
7 Piru uk runa-shuypaqami mana allinchu imalawanpis
umanta pampananpaqqa. Chaqa Dyus, runata rurarqami
kusa paynu rikĉhaqta ruraran. Chaymi chay runaqa in-
trachimanchik Dyusqa imanumi kusa mantakuq nir. Piru
uk warmi-shuypaqami intrachimanchik, imanumi runaqa
mantakuyta puytin nir.
8 Chaqa Tayta Dyusqa manami warmimantachu ruraran
runataqa. Ashwanmi warmita ruraran runapa tullunlla-
manta.
9 Chaynullami Dyusqa, warmitaqa runa payla kashan-
rayku ruraran. Chay runaqa warmiwanna kawsanan-
paq. Manami warmi payla kashanraykuchu Dyusqa ruraran
runataqa.
10 Chayraykumi, chay warmiqa umanta pampananpaq
allin, angelkuna chaynu umanta pampashata rikarqa,
yaĉhananpaq chay warmiqa allita runanta kasuyan nir.

11 Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa Tayta Dyuspa
naypanpiqa warmi kar, chaynulla runa karmapis chaylla
kanchikllapa. Chaqa mayqan warmipis, Jesucristupi allita
kriyiqqami, runanta yanapan allita kriyinanpaq. Chaynulla
mayqan runapis, Jesucristupi allita kriyiqqami, warminta
yanapan mas allita kriyinanpaq.
12 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, puntataqami Tayta Dyusqa
uk warmita runamanta ruraran. Piru chaynu kasha katin-
mapismi, kananqa ashwan tukuyla warmimanta nasinchik-
llapa. Nataq chaynu karmapis, tukuylami Tayta Dyuspa
rurashankuna kanchikllapa.
13 Kay nishushayllapamantami qamkunalla kwintata
qukankillapa: Manami allinchu uk warmi umanta mana
pampar, Dyusman mañakunanpaqqa nir.
14 Chaqa nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa uk
runa, warmi yupay aqchanta winachiqqami, mana allin kar
kusala pinqaypaq nir.
15 Nataq uk warmi-shuypaqa aqchanta atunta
winachirqami, kusala shumaq. Chaqa Dyus-ari warmitaqa
atun aqchanta qusha, umanta pampananpaq.
16 Piru kaynu nishutiyllapaqami, wakinqa nimayankillapa
kanqa, manami chaynuchu nir. Chaymi nishaykillapa: Je-
sucristupi kriyiqkunaqami, tukuyla kay nishushayllapalata
ruranillapa nir.

Pablumi yaĉhachikun Santa Mikunapaq

17 Kanan kayta nishurllapaqa, manami kusala allintami ru-
rayankillapa nishuyllapata puytinichu. Chaqa willamashal-
lapami qamkunaqashi Dyusta aduranaykillapapaq tanta-
karqa, allinta ruranaykillapamantaqa, ashwan kusa mana
allinkunata rurayankillapa nir.
18 Puntataqami nimaranllapa: Qamkuna, Dyusta
aduranaykillapapaq tantakarllapaqashi, qamkunapura
anyanakur chiqanchanakunkillapa nir. Chaymi chay
nimashanllapataqa, wakinllataqa kriyini, chiqapta chaynu
tukuyankillapa kanqa nir.
19 ¡Piru chay chiqanchanakuyqami, imanupiqa wakin
kriyiqkunapiqa pasayan, wakin rikashuqkuna kwintata
qukananllapapaq mayqankunami, Dyuspi chiqap
kriyiqkunaqa! nir.
20 Chaymi qamkuna, Dyusta payji nir Santa Mikunata
mikunaykillapapaq tantakarmapis, manana Amitunchik
Jesucristupaqnachu rurayankillapa. Ashwanmi chaynu
chiqanchanakusha kar, mana allinkunata rurayankillapa.
21 Chaqa Santa Mikunata mikunaykillapapaq karqashi,
uknikillapa naypaqta mikunkillapa. Nataq wakinkunaqashi

mallaqlla kidanllapa, chaynulla wakinnikikunaqashi maĉhankillapa ima.
22 Chaynu sunsunulla mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa, ¿manachu wasikillapa kan, chaypi mikunaykillapapaq, upyanaykillapapaqqa? ¿Imapaqtaq Dyuspa wamrankuna mana imayjun kaqkunata disprisyar ima pinqaypi dijankillapa? Chayraykumi nishunillapa: ¡Manami allintachu rurayankillapa! nir.

Kaynumi Santa Mikunata mikushunllapa
(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

23 Chaqa nuqa, Amitunchik Jesucristo intrachimashanmantami, kaynu nir yaĉhachishurayllapa: Amitunchik Jesucristuta kuntrankunaman qukuyan, chay tutami payqa tantata ayparan.
24 Chaymi Dyusta payji nirnaqa, ĉhaypinmanta pakir apustulninkunata kaynu niran:
“Kaymi nuqapa kwirpuy.
Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay.
Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq” nir.
25 Mikutinllapanaqami, uk kupata aypar kaynu niran:
“Kay ubapa yakitunwanmi uk mushuq tratuta rurani yawarniyta iĉhar.
Chaymi maydiyapis kay kupamanta upyarqa nuqata yarpumar upyankillapa” nir.
26 Chaymi Santa Mikuna tantitata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyar imaqa, Jesucristo shamunan diyakaman chaynulla rurarqami intrachinakuyankillapa: Kaynumi Amitunchik Jesucristuqa washamanallapapaq wanuran nir.

Allita yarpur Santa Mikunata mikushunllapa

27 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uchakuyarlla, Amitunchik Jesucristupa kwirpun yupay Santa Mikunata mikur, chaynulla paypa yawarnin yupay ubapa yakitunta upyarqami, uchanllaparayku Amitunchik Jesucristo wanushantaqa mana kwintachayanllapanachu.
28 Chayraykumi mayqanpis Santa Mikuna tantitata mikunanpaq, chaynulla ubapa yakitunta upyananpaqqa, allita yarpunman, imapaqmi kayta rurayani nir.
29 Chaqa mayqanpis, Amitunchikpa kwirpunta mana kwintachar, Santa Mikunata mikur, chaynulla ubapa yakitunta upyarqami, pay kastigakananpaq mikuyanqa, upyayanqamapis.
30 Chayrayku qamkuna sunsunulla tukuy chaykunata rurashaykillaparaykumi, wakinqa qishaqla, wakinshuypaqa mana jwirsayjun imachu kankillapa. Chaynulla

qamkunamanta wakinkunaqami chaynu mana allinta
rurashanllaparayku wanushallapana ima.
31 Piru Santa Mikunata mikunapaqqami allita yarpushun-
llapa allintachu kawsayani manaqachu mana nir. Chaynu
allita yarpur, allinpimi kani mikunaypaqqa nir mikushalla-
pami, Amitunchikqa mana kastigamashunllapanachu.
32 Piru imanupi mana allita yarpur munashanchiknulla
Santa Mikunata mikushallapa Amitunchik kastigarqami,
kastigamanchikllapa intrakar pay munashanlatana
ruranallapapaq. Chaynuqami Amitunchikqa manana
kastigamashunnachu chay mana kriyiqkunawan pullataqa.
33 Chayraykumi kriyiq masiykuna, Santa Mikunata
mikunaykillapapaq tantakarqa, uknikillapa uknikillapa
yaranakuyllapa. Pullala tukuynikillapa mikunaykillapapaq,
upyanaykillapapaq ima.
34 Piru mayqanpis mallaqnarqa wasikillapi mikuyllapa.
Chayna Dyusqa ama kastigashunanpaq, chay tantakashana
kar, mallaqnar naypaqta das mikushaykillaparaykuqa. Piru
mas imakunapaq parlanayani chaykunapaqqami, shamu-
tiyna parlashunllapa.

12

*Santu Ispiritu yanapamashanchiknulla Dyusta sirbishunl-
llapa*

1 Kriyiq masiykuna, nuqami allita intrakanaykillapata mu-
nayani, imanumi Dyuspa Santu Ispiritunqa yanapamanchik
uktaqa ukmanta, ukta-shuypaqa ukmanta rurar, payllata
sirbir kawsanallapapaq nir.
2 Qamkunaqami allita yaĉhankillapa, Dyuspi manaraq kriy-
iqkuna karllaparaqqami, mana rimaq yanqa dyus nishanl-
lapakunata aduraq kankillapa nir. Chaynuqami, syiguyasha
yupay mana intrakaq karaykillapa.
3 Chaymi kananqa nishaykillapa: Mayqanpis, Dyuspa
Santu Ispiritun yanapatin rimaqqami, mana niyta puyt-
inchu, ¡Jesusqa kusala mana allinchu! nirqa. Chaynulla
mayqanpis Dyuspa Ispiritunwan mana karqami, mana niyta
puytinqachu, ¡Jesusqami kusala shumaq Amitunchik! nirqa.
4 Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi tukuy kriyiqkunata
ukta ukmanta, ukta-shuypaqa ukkunata ruranapaq,
yanapamanchikllapa. Chaynu ukta ukta ruranapaq
Santu Ispiritulla yanapamashallapami, Dyusllata sirbir
kawsanchikllapa.
5 Chaymi ukta ukmanta, nataq ukta-shuypaqa ukkunata
ruranapaq yanapamashanchikllapa katinmi chaynullata ru-
rar, Amitunchik Jesucristullata sirbiyanchikllapa.

6 Chaynullami Dyusqa yanapamanchik ukman ukman
allin imakunata rurayta puytinapaq. Piru chay tukuy imaku-
nataqami, Taytanchik Dyusqa pay paylla tukuyninchikllap-
ata yanapar rurachimayanchikllapa.
7 Piru chaynu Santu Ispiritu tukuyninchikllapata yanapa-
marninchikllapaqami, intrachimanchikllapa imanumi chay
wakin kriyiq masinchikkunata yanapanallapapaq nir.
8 Chaymi Santu Ispiritullawan Dyusqa ukkunataqa yana-
pasha, imami allin, imami mana allin nir intrachikunanlla-
papaq. Chaynulla ukkunatapis Santu Ispiritullawan yana-
pasha kusala yaĉhaywan yaĉhachikunanllapapaq paypaqqa.
9 Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapatin Dyuspi kusalata
kriyinllapa, payqami imatapis rurayta puytin nir. Chaynulla
ukkuna-shuypaqa, Santu Ispiritu yanapatin qishaqkunata
alliyachinllapa ima.
10 Ukkunaqami, Santu Ispiritu yanapashanrayku mila-
grukunata ruranllapa, ukkunaqa Dyuspaq rimaqninkuna
kar, paypaq yaĉhachikunllapa. Ukkunataqami, Santu Ispiritu
yanapatin, riqsinllapa chay mana allin ispirituwan kaqku-
nata, chaynulla allin Ispirituwan kaqkunamatapis. Ukku-
nataqami, Santu Ispiritulla yanapatin illaqmanta ukman
mana rimayashankunapi rimar yaĉhachikunllapa. Ashwan
ukkunataqami, Santu Ispiritu yanapan chay ukman ri-
maykunapi rimar yaĉhachikushanllapata intrachikunanpaq.
11 Piru tukuy kaykunataqami, Santu Ispiritulla yana-
par rurachimayanchik, pay imanutataq ruranata munayan
chaynulla.

Kriyishanchikraykumi uk kwirpulana kanchikllapa

12 Nishaykillapa: Kay kwirpunchikllapa ukla karmapismi,
kusala achka partiyjun. Chaynullami nuqanchikkunapis
kusala achka karllapamapis, Jesucristupi kriyishanchiklla-
paraykuqa, paywanqa uklana kanchikllapa.
13 Chaynullami, tukuy Israelmanta kaqkuna, chaynulla
mana Israelmanta kaqkuna, sirbikuqkuna, mana
sirbikuqkunamapismi, Jesucristupi kriyirllapanaqa uk
kwirpulapaqna tikrakashanchikllapa. Chaqa Dyusmi
Santu Ispiritunta qumarninchikllapa yarpuyninchik-
llapapi shutichimarninchikllapa, tukuyta uklapaqna
tikramashanchikllapa. Chaynuqami tukuyla, Santu
Ispiritullawanna kawsanallapapaq. *
14 Yaĉhashanchikllapanu, uk kwirpunchikqa manami uk par-
tiyjunlachu, ashwanmi kusala achka partiyjun.

* **12:13** Rikashun San Juan 7.37-39.

15 Chaymi nishaykillapa: Imanupiqa ĉhakinchik kaynu nin-
man: Nuqaqami mana maki kashayrayku mana kwirpuman-
tachu kani nir. Piru chaynu nirmapismi kwirpullamanta.
16 Imanupiqa rinrinchikpis niyanman: Nuqaqami mana
nawi kashayrayku, mana kwirpumantachu kani nir. Piru
chaynu nirmapismi, kwirpullamanta.
17 Chaqa tukuy kwirpunchik nawilla katinqa,
mana uyakuyta puytiyachuwanllapachu. Chaynulla
kwirpunchik, rinrilla katinqa, manana mutkikuyta
puytiyachuwanllapachu.
18 Piru Taytanchik Dyusqami, pay munashannulla rurar
ĉhurasha tukuy partinkunata kwirpunchikllapapiqa.
19 Chaqa tukuy rinrilla, manaqa nawilla katinqa, mana
kwirpuyjunchu kachuwanllapa.
20 Chiqaptaqami, kwirpunchikqa kusala achka partiyjun
katinmapis Dyus nisha ukla kananpaq.
21 Chaqa nawinchikqami, mana kaynu niyta puytinchu
makinchiktaqa: Manami ministishunichu nirqa.
Chaynullami umanchikpis, mana kaynu niyta puytinchu
ĉhakinchiktaqa: Manami ministishunichu nirqa.
22 ¡Manami chaynuchu! Ashwanmi kay kwirpunchikpa
partinkuna mana kwintachaypaqla chaykunaqa, ashwan
kusa mas ministikaypaq.
23 Imanupiqami chay kwirpunchikpa uk partinpaq,
“Kayqami mana imata ruranaypaqpis yanapamayanchu”
niyarmapis, ashwan kusala shumaqta kuytar, mana
shutilapimapis purichinchikchu.
24 Ashwanmi chay kwirpunchikpa partinkuna shutillapi
kaqkunata kusa shumaqta kuytachuwan. Piru Tayta
Dyusqami, kwirpunchikta rurarqa niran, chay yaqqa mana
kwintachaypaqla chayta kusata kuytanapaq.
25 Chaymi chaynu rurashaqa kwirpunchikpi kaq partinku-
naqa ama chiqanchakanqachu. Ashwanmi kada partikuna
wakin parti kaqkunawan yanapanakunanllapapaq.
26 Chaqa kwirpunchikpi kaq uk partin nanatinqami, wakin
partikunapis nanachikun. Chaynulla kwirpunchikpa uk
partinpaq kusala shumaq nitinllapaqa, tukuy kwirpunchik
kusalata aligriyan.
27 Chaynullami nuqanchikkunapis Jesucristupi
kriyishanchikllaparaykuqa, paypa kwirpunna kanchikllapa.
Chaynu karmi tukuy kriyiqkunaqa Jesucristupa kwirpunpa
partinkunana kanchikllapa.
28 Chaymi chay kriyiqkunamanta wakinkunataqa Dyusqa
kaynu kananllapapaq niran:
Puntataqa apustulkuna kananllapapaq,

paypaq rimaqninkuna,
yaĉhar yaĉhachikuqkuna,
milagrukunata ruraqkuna,
qishaqkunata alliyachiqkuna,
yanapakuqkuna,
kriyiqkunapa rikaqninkuna,
illaqmanta ukman rimaykunata rimar paypaq yaĉhachikuqkuna ima kanqa niran.
29 Chaqa allita yarpuyllapa. Manami tukuychu apustulkunaqa. Manami tukuychu Dyuspa rimaqninkunaqa. Chaynulla manami tukuychu yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa. Chaynulla manami tukuychu milagrukunata ruraqkunapis.
30 Manami tukuyqa pudirniyjunchu qishaqkunata alliyachinanpaqqa. Chaynulla manami tukuychu ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikuqkunapis. Manami tukuyqa, chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikutinllapapis intrachikunllapachu.
31 Piru nishaykillapa: Dyusman mañakuyllapa, uknikikunata kusa masta yanapaqkunana kanaykillapapaq.

Nataq kananqami chay yaĉhachishushayllapamantaqa kusala shumaq kaqpaq willashunayanillapa, uknikillapawan llakipanakur imana kawsanaykillapapaq.

13

Llakipakushanchikmi kusala mas allinqa

1 Nishaykillapa: Nuqa illaqmanta uklawmanta runakunapa rimayninta, chaynulla angelkunapa rimayninta kusalata rimayayman. Piru chaynu kusata rimar yaĉhachikurmapis, mana chiqapta ukniykunata llakiparqami, yanqa uk kampana waqar qillakachikuq yupayla kayashaq.
2 Chaynulla Dyuspa rimaqnin kar paypaq yaĉhachikuq kayman, intrakaymanpis imanu payla yarpuyashanta. Chaynulla tukuy imata intrakaq, chaynulla kusalata kriyiymanpis uk qaqamatapis willatiyla ashunanpaq nir. Piru michka chaykunata ruranaypaq karmapis, mana ukniykunata llakiparqami, Dyuspaqqa yanqalla yupay kar mana sirbiyanichu.
3 Chaynulla mana imayjun kaqkunata mana chiqapta llakipar, yanqa alabamananllapalapaq nir imaykunata qukuyman, chaynulla wakqa ukninkunata llakipan nir alabamananllapalapaq nirla rupachir wanuchimananllapapaq dijakayman. Piru tukuy kaykunata rurar mana chiqap ukniykunata llakiparqami, mana imapaqpis sirbiyanichu.

4 Ukninchikkunata llakiparqami, ima katinpis mana das
piñakunchikchu. Ashwanmi shumaq imakunata rurar, mana
inbidyanakunchikchu. Manami kusa kani ima nir al-
abakanchikchu.
5 Chaynulla ukninchikta llakiparqa, manami sunsunulla
imatapis rimanchikchu, mana imatapis nuqanchiklapaq ru-
ranchikchu, chaynulla mana piñakunchikchu, imanupi ukn-
inchikwan piñachinakurpis dasla shumaqchanakunchik ima.
6 Chaynulla ukninchikta llakiparqami, pay mana allinta
tukusha katinmapis, manami aligriyanchikchu. Ashwanmi
imatapis allin kaqkunalata rurasha katinllapa aligriyaymat-
apis puytinchik.
7 Chaymi ukninchik mana allinta ruramanashamapis,
payta llakipashanchikrayku shachinakunchik. Chaynulla
ukninchikkuna imata nitinpis mana diskunfyakarchu
kriyinchik. Imata ukninchik ruratinpis, rurayashanqami
allinla kanqa nir yarpunchik. Chaynulla ima katinpis,
ukninchikta llakipashanchikrayku mana disanimakurchu
shachinakunchik ima.
8 Chaymi nishaykillapa: Chay llakinakuyqami, mana may-
diyapis tukukanqachu. Piru uk diyapimi Dyuspa rimaqnin
kar yaĉhachikuqkunamapis, mana yaĉhachikunqallapanachu.
Chaynulla chay ukman rimaypi rimar yaĉhachikuqkunamapis
mananami yaĉhachikunqallapanachu. Chaynulla chay kusala
yaĉhaq kaqmapismi manana ministikanqanachu.
9 Chay kanan yaĉhachikuyashanllapaqami, kusala amsaqlla
yupayraq. Chaynu katinmi, Jesucristupaqmapis, manaraq
allitaqa intrakanchikllaparaqchu.
10 Piru Jesucristo shamutinqami, kusa allitana
yaĉhashunllapa Dyuspaqqa imanu nirpis. Chaymi chay
tyimpuqa manana ministishunllapachu mayqantapis
Dyuspaq yaĉhachimanallapapaqqa.
11 Chaqa nuqa wamra karllaraqqami, rimar yarpurmapis,
uk taksha wamritu yarpushannu yarpur rimaq ima kani.
Piru byijullana karqami, tukuy chay wamra kar yarpur ri-
mayashaytaqa, dijashana kani.
12 Chaynumi, kananpis taksha wamra yupay, Dyusninchik-
paqqa manaraq allitaqa yaĉhanchikllaparaqchu. ¿Manachu uk
ispiju dañakasha kar suqulla katinmaqa, qaqllanchikta cha-
parmapis mana allita rikanchik? Chaynumi kananpis, Jesu-
cristutaqa manaraq allitaqa riqsinchikllapachu. Piru may-
diya shamutinqami, pay paywanna kar, tukuyninchikllapa
rikar allitana riqsishunllapa, imanutaq pay riqsimayanchik-
llapa chaynulla.
13 Chaymi Dyus yanapamashanchik mana tukukanchu
chayqami, ukqa Amitunchikpi kriyinapaq, ukqa maydiyaqa

paywan kashunllapa nir yarpunapaq, chaynulla ukshuypaqa ukninchikta llakipanapaq ima. Piru kay kimsakunamantaqami, kusala mas allinqa ukninchikta llakipanchik chay.

14

Intrakayashanllapa rimaypi rimar yaĉhachikushunllapa

1 Willashushayllapanu, allita uknikillapata llakipayta kamayllapa. Chaynu uknikillapawan llakipanakur imaqami, Dyusta kusalata mañayllapa Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapaqa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar Dyuslata sirbir kawsanaykillapapaq. Ashwanmi mañayllapa yanapashutinllapa paypaq rimaqninkunalana kar, paypaq chay rimaynikillapallapi rimar yaĉhachikur ima kawsanaykillapapaq.

2 Mayqanpis illaqmanta ukman rimaykunapi rimaqqami, Dyuslawan parlaq yupay. Chaqa chaynu ukman rimaypi rimatinllapami, mana mayqanpis intrakayanllapachu. Chaynuqami, Santu Ispiritu rimachitin mana mayqanpis intrakatinchu rimayan.

3 Piru Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĉhachikurqami, wakinkunataqa yanapayan, Dyuspi masta kriyinanllapapaq. Chaymi animachir kunsulayanllapa ima.

4 Piru mayqanpis ukman rimaykuna mana intrakashanllapapi rimaqqami, paylla allita Dyuspi kriyinanpaq rurayan. Nataq Dyuspa rimaqninkuna-shuypaqa chay uyakuqkunapa rimayninllapallapi yaĉhachikurqami, chay kriyiqkunata yanapayan, mas allita Dyuspi kriyinanllapapaq.

5 Kusa allinmi kanman tukuynikillapa chay ukman rimaykunapi rimarqa, wasikillapalapi Dyuslawan parlanaykillapapaq. Piru nuqaqami munani chay ukman rimaykunapi rimayashaykillapamantaqa, ashwan chay intrakayashaykillapa rimayninllapallapi Dyus nishankunata allita yaĉhachikunaykillapapaq. Chaqa chaynu yaĉhachikuyqami kusala shumaq kar, kriyiqkunataqa yanapayanqa masta Amitunchikpi kriyinanllapapaq. Piru tantakashallapa kar chay ukman rimaykunapi rimar yaĉhachikurqami, kusa allin kanman chay rimashaykillapata ima niraymi nir intrachikunaykillapapaq.

6 Allita yarpuyllapa kriyiq masiykuna. Nuqa qamkunaman shamuyman. Chaymanta yaĉhachishuqllapa qallariyman chay mana intrakayashaykillapa ukman rimaykunapi. Chaynu rurar mana intrachishurllapaqami mana

imalapimapis yanapashuyanillapachu. Piru nuqa qamkunaman shamur, Dyus munashannu, chay chiqap kaqlata qamkunapa rimaynikillapallapi willashurllapaqami, yanapashuyashaqllapa ashwan masta kriyinaykillapapaq.

7 Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpis uk kinata, manaqa uk arpata waqachir, mana shumaqta waqachitinqami, mana intrakayashunchu, imatami waqachiyan nirmapis.

8 Chaynullami guerrapipis, chay maqanakuq rinanllapapaq trumpitata waqachiq chay, mana kusala klaruta waqachitinqa, manami wakin suldadukunaqa listakayanmanchu maqanakuq rinanllapapaqqa.

9 Chaynumi qamkuna uk rimaykunapi rimaqkunawanpis pasan. Chaqa rimatki mana intrakarqa, ¿imanunari intrakanqallapa niyashaykitaqa? Chaynu mana intrakatinllapaqami, uk rimaqqa wayra apananpaq yupayla rimayan.

10 Chiqaptami kay pachapiqa, kan achka ukman rimaykuna. Piru chay rimaykunaqami, chay intrakaqkunapaqqa kusala shumaq.

11 Piru mayqanpis rimatin, chay rimashanta mana intrakarqami, uklawmanta runa yupay kashaq chay willamaqpaqqa. Chaynulla nuqapaqpis chay willamaqqa uklawmanta runa yupay kanqa.

12 Chaynumi chay uk rimaykunapi rimatinllapaqa, qamkunawanpis pasan. Chayraykumi qamkuna kusalata Santu Ispiritu yanapashutinllapa uknikillapa ukmanta, uknikillapa-shuypaqa ukmanta rurar, Dyusta sirbiyta munankillapa. Piru ashwanmi Dyusta kusalata mañankimanllapa yanapashutinllapa, kriyiq masikikunata yanapatkillapa Amitunchikpi masta kriyinanllapapaq.

13 Nishaykillapa: Mayqanpis chay ukman mana yaĉhayashan rimaykunata rimaqqa, Dyusta mañakuyllapa pay yanapashutinllapa, chay rimashaykitaqa uyakushuqkunapa rimayninpina rimar intrachikunaykillapapaq.

14 Chaqa mayqanpis ukman rimaykunapi Dyusman mañakurqa, chiqaptami tukuy shunqunwan mañakuyan. Piru chaynu Dyusman chiqapta mañakurmapismi, mana intrakayanchu ima nir mañakusha kani nirmapis.

15 Chaynu katinqa, ¿imatana rurayman? Chay-ari Santu Ispiritu yanapamasha ukman rimaykunapi rimar mana intrakarmapis, mañakur, chaynulla kantarmapis Dyusllata alabayani. Piru wakinkunapa naypanpi mañakur, chaynulla kantarqami, allita intrakarna rurashunllapa, uyakuqkunapis intrakananllapapaq.

16 Chaqa qam ukman rimaykunapi rimar Dyusta alabar, payji niyankiman. Piru uk runa mana chay rimayashaykita

intrakarqa, mana pullayki Dyusta alabar, payji niyta puytiyanqachu. Chaqa manari intrakayanchu imatami nir alabayanki, chaynulla payjichikuyanki nirmapis.

17 Chiqaptaqami Dyusta payji niyashayki chayqa kusala allin ima kayanqa. Piru kriyiqkuna mana intrakashanllaparaykumi, mana paykunataqa yanapayanchu, Dyuspi masta kriyinanllapapaqqa.

18 Nuqaqami, Tayta Dyusta payji nini. Chaqa chay ukman rimaykunata rimankillapa chaymatapismi illaqmanta masta rimani qamkunamantaqa.

19 Piru chaynu ukman rimayta puytirmapismi, ashwan chay kriyiqkuna tantakashakunawan karqa, paykuna intrakayashan rimaypi rimar yaĉhachikuni. Chaymi chay ukman rimaykunapi kusa unayta willashurllapapis mana imanupis intrachishuyllapata puytinichu. Piru ashwan chay qamkunapa rimaynikillapapiqami aykakaqlata willashutiyllapa dasla intrakayankillapa kanqa.

20 Kriyiq masiykuna, amami chay wamritukuna mana das intrakanllapa chaykuna yupaychu kayllapa. Ashwanmi byijulla runakunana kar, chay yaĉhachishushayllapataqa allita intrakayllapa. Chaynuqami yaĉhaynikillapaqa allinkunalata ruranaykillapapaqlana kanqa.

21 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, kaynu nin:

“Kay pwibluta rimayniyta willananpaqmi,
uklawmanta runakunata kaĉhashaq ukman rimaykunapi willananpaq.
Piru chaynu ukman rimaykunapi willatinllapamapismi
mana kasumanqallapachu” nir.

22 Chaynu katinmi, kriyiqkunata Tayta Dyusqa yanapar ukman rimaykunapi ima rimachir, chay mana kriyiqkunataqa rikachin kriyinanllapapaq. Piru chaynu rikachitinllapamapismi, mana kriyinanllapachu. Nataq ashwan mayqanpis chay kriyiqkunata paykunapa rimayninllapi rimar ima Dyus munashannulla yaĉhachirqami, yanapanllapa mas allita kriyinanllapapaq.

23 Chaqa yarpuyllapa: Qamkuna tukuy kriyiqkuna tantakasha kar, tukuyla ukman rimaykunapi mana intrakaypaqta rimayankimanllapa. Chaymantaqa chaynu rimayatkillapa, uk mana kriyiq yanqa uyakushuqllapala ĉhar, rimayashaykillapata mana intrakarqa niyanqa: Wakkunaqa yaruyasha waknuqa rimapakuyan nir.

24 Piru tukuynikillapa chay rimaynikillapapi rimar Dyus munashannullata yaĉhachikuyankimanllapa. Chaymanta uk mana kriyiq uyakuq yaykur, chay yaĉhachikuyashaykillapata

intrakanqa. Chaymi chaynu yaĉhachikushaykillaparayku allita intrakarqa, paylla kwintata qukar niyanqa: Kusala uchayjunmi kani nir.
25 Chaynuqami chay uyakuqkunaqa kwintata qukanqa ima mana allinkunata tukuy shunqunwan yarpushankunamatapis. Chaymi kusala uchayjunmi kani nir, Dyuspa naypanpi qunqurir paylatana aduranqa. Chaynuqami kwintata qukanqa chiqaptami Dyusqa qamkunawan kasha nir.

Tantanakurqami imatapis karanlata rurar adurayllapa Dyustaqa

26 Kriyiq masiykuna, chay willashushayllapapaqqami kaynu nishaykillapa: Tantakasha katkillapaqami, wakinkunaqa salmukunata takinqallapa. Nataq wakinkunaqa yaĉhachikunqallapa, manaqa wakinkunaqa Dyus willashanta ukkunata willanqallapa. Ukkunaqa ukman rimaykunapi rimar ima yaĉhachikunqa. Chaynulla uk rimaypi yaĉhachikushanllapata intrachikunqallapa ima nirmi yaĉhachikuran nir ima. Piru tukuy chay rurashaykillapaqami Amitunchikpi masta kriyinaykillapapaq kanqa, ama yanqallachu.
27 Piru ukman rimaykunapi rimanarqa, ishkay, manaqa kimsala rimanqallapa. Piru amami ishkantinllapa, manaqa kimsallapaqa sunsunullaqa rimanqallapachu. Ashwanmi uknin uk ratu, chaynulla uknin uk ratu ima rimanqallapa. Chaynu rimatinllapaqami, mayqantapis Santu Ispiritu yanapatin allita intrakaq chayqa, intrachikunqa ima nirmi yaĉhachikusha nir.
28 Piru mana mayqanpis, chay kriyiqkunamanta intrachikunanpaq katinqa, amami chay ukman rimaykunapi rimarqa yaĉhachikunqallapachu. Ashwanmi mayqanpis chay ukman rimaykunallapi rimanarqa, Dyusllawan parlanqallapa uyarala.
29 Nishaykillapa: Mayqantapis Dyus yanapanman imata rimananpaq. Chaynu yanapatinqami, Dyus munashannullata rurar yaĉhachikunqa. Piru chaynu rimar yaĉhachikunarllapaqami, ishkayla manaqa kimsala chay rimaynikillapallapi yaĉhachishunqallapa. Nataq wakin kriyiqkunaqami uyarala uyakur kwintata qukanqallapa, Dyus rimashantachu willamayanchik manaqachu mana nir.
30 Piru chaynu yaĉhachikuyatkillapa, Dyus imanupi uk runata chaypi tayatin imata rimananpaq intrachitinqa, chay yaĉhachikuq chayqa qasillanqa. Chayna chay uk rimananpaq.
31 Chaynu uknikillapa uk ratu uk ratu, Dyus yanapar intrachishushanllapata yaĉhachinakurqami, kusa shumaqta intrachinakuyankillapa. Chaymi chaynuqa ashwan tukuy kusa

allita intrakar masta Amitunchikpi kriyinaykillapapaq animachinakunkillapa.
32 Chaymi Santu Ispiritu, Dyuspaq yaĉhachikunapaq yanapamashallapaqa yaĉhachikushunllapa. Piru shumaqta yaĉhachikunallapapaqqami, imata yaĉhachikunapaq karmapis, tantyakar yaraypaqraq uk yaĉhachikuyatinqa.
33 Chaqa Tayta Dyusqami kusa shumaqta imatapis ruranata munan, manami imatapis sunsunulla ruranataqa munanchu.
34 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq tukuy kriyiqkunapi warmisitakunaqa uyarala uyakunllapa, chaynullami qamkunapis Dyusta aduranaykillapapaq tantakasha katkillapaqa, warmikunaqa uyarala chay yaĉhachikuqkunata uyakunqallapa. Chaqa manami allinchu warmikuna chay tantakashaykillapakunapi laqyananllapapaqqa. Chaymi Dyus nitin mantakushankunapipis nin, warmikunaqashi chay tantakasha katinllapaqa, uyarala kanqa runanta kasushanrayku nir.
35 Chaymi yaĉhachikutinllapa mana allita uk warmi intrakasha karqa, runanta tapunqa wasinpi karna. Chaqa manami allinchu uk warmi chayllapi yaĉhachikuyatinllapa tapukur laqyananllapapaqqa.
36 Allitami intrakankillapa, Dyuspaq yaĉhachikuq qallarirllapaqa, manami qamkunamantachu qallariranllapa. Chaynulla manami qamkunalachu Dyuspa rimanantaqa yaĉhakushaykillapapis.
37 Mayqanpis Santu Ispiritu yanapatin Dyuspa rimaqnin kar, manaqa imata ruranarqa, allita kwintata qukanqa, kay iskribir willashuyashayllapaqami mana nuqamantachu, ashwanmi Dyus mantakushankuna nir.
38 Piru mayqan kay willashuyashayllapapaq mana chaynuchu nitinqa, ama paytaqa kasunkillapachu.
39 Chayrayku kriyiq masiykuna, kusata animakur munayllapa Dyus yanapashutinllapa nishankunata yaĉhachikunaykillapapaq. Chaynulla ukman rimaykunapi rimatinllapapis, dijayllapa rimar yaĉhachikunqallapa.
40 Piru tukuy imata rurarmapismi kusa shumaqta imatapis rurar, ama sunsunullaqa rurankillapachu.

15

Pablumi yaĉhachikun Jesucristo wanur kawsamushanpaq

1 Kriyiq masiykuna, kananqami nuqaqa munani yarpunaykillapapaq imanu washakanaykillapapaq nir yaĉhachishushayllapapaq. Chaqa Jesucristupi kriyir washakankillapa nir yaĉhachishutiyllapami, qamkunaqa

kusala allita kriyiraykillapa. Chaynullami kanankaman allita kriyinkillapa.

2 Chay puntata yaĉhachishushayllapapi kriyiraykillapa, chaynulla kanankaman allita kriyirllapami washakankillapa. Piru chay yaĉhachishushayllata dijar mana kriyir, ukkunapi kriyirqami mana washakankillapachu. Chaynu katinmi chay kriyishaykiqa yanqalla kasha kanqa.

3 Nuqa yaĉhakushaytami puntataqa yaĉhachishurayllapa. Chaymi yaĉhachishurayllapa Jesucristumi uchanchikmanta washamanapaq wanuran nir, imanutaq Dyus nitin iskribikashakuna nin chaynulla.

4 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin, wanuchitinllapashi pamparanllapa. Chaymantashi kimsa diyamanta kawsamuran nir.

5 Chaymi puntataqa Pedruman rikariran. Chaymantaraqmi rikariran chay dusi apustulninkunamanqa.

6 Chaymantaqa rikariranpis kinyintusmanmatapis (500) mas kriyiq masinchikkunaman. Jesucristuta rikashakunaqami, wakinkunaqa wanushallapana. Piru yaqqa tukuyninmi kawsayanllaparaq.

7 Chaymantaraqmi rikariran Santiaguman, chaynulla tukuy apustulkunamanpis.

8 Tukuy chay wakinkunaman rikarir-raqmi, chaymantaraq nuqamanqa rikariran. Chaynu katinmi nuqaqa wakinkunamantaqa, uk wamra manaraq tyimpunpichu nasisha yupay kani.

9 Chaynu kasha karmi nuqaqa wakin apustulkunamantaqa mana kwintachaypaqla kani. Chaynulla manami apustulpaq riqsimananllapalapaqmapis allinchu. Chaqa nuqaqami Dyuspaq mana allinta yarpur, kriyiqkunapa ikinpi puriq kani qischanaypaq.

10 Chaynu kasha katiymapismi, Tayta Dyusqa kusalata munamar akramaran paypa rimananta yaĉhachikunaypaq. Chaymi chay llakipamashanqa manami yanqallachu kasha. Ashwanmi nuqaqa tukuy wakinkunamantaqa kusa masta yaĉhachikur trabajasha kani. Piru manami nuqalachu chaynuqa yaĉhachikusha kani, ashwanmi Tayta Dyus munar yanapamasha katin chaykunataqa rurasha kani.

11 Chaymi ama yarpushunllapachu, nuqa, manaqachu chay wakin apustulkuna masta yaĉhachikusha nirqa. Ashwanmi kusala mas allinqa chay imanu washakanaykillapapaq yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillapa chay.

Pablumi yaĉhachikun wanushakunami kawsamunqa nir

12 Piru nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Jesucristumi wanushanmantaqa kawsamuran nir. Chaynu

yaĉhachikutiyllapaqa, ¿imapaqtaq qamkunamanta wakinkunaqa, wanushakunaqa mana kawsamunnachu ninllapa?
13 Chaqa wanushakuna manana kawsamuyatinqa, Jesucristupis mana kawsamushachu kanman.
14 Chaynu Jesucristo wanushanmanta mana kawsamusha katinqa, imanu washakanaykillapapaq nir yaĉhachishuyashayllapapis mana imalapaqpis sirbiyanqachu. Chaynu katinqa chay kriyishaykillapamapis yanqalla kar, mana sirbiyanqachu.
15 Kay chaynu katinqa, nuqakunaqami Dyuspaqqa mana chiqap rimaqninkunachu kayashaqllapa. Chaqa nuqakunaqami yaĉhachikunillapa, Dyusmi Jesucristutaqa wanushanmanta kawsachimuran nir. Chaynu chiqapta mana wanuqkuna kawsamuyatinqa, Cristupis dijurqa mana kawsamushachu kanqa.
16 Chaqa wanuqkuna mana kawsamuyatinqa, Jesucristupis manami kawsamushachu kanqa.
17 Chaynu Jesucristo mana kawsamusha katinqa, Jesucristumi washamayanchikllapa nir kriyishaykillapapis, yanqalla kar mana sirbiyanqachu. Chaymi ashwan qamkunaqa uchayjunllaraq kawsayankillapa kanqa.
18 Chaynulla, Jesucristupi kriyir washakashaq nir wanushakunamapis, mana washakashachu kar ashwan limpu chinqasha kanqallapa.
19 Chaynulla nuqanchikkunapis, kay kawsayashanchiklapi Jesucristupi kriyirlami washakayanchik nir kriyisha, mana washamashaqa nuqanchikkunaqa kusala pinqaypaq kashunllapa.
20 Piru chiqaptami Jesucristuqa kawsamusha. Chaymi payqa tukuymanta puntata wanushanmanta kawsamushanrayku, uk mallkipa punta puquynin yupay intrachimanchikllapa.
21 Chaqa imanutaq uk runa uchakushanrayku tukuyla kay pachapiqa wanunallapapaq karan. Chaynullami Jesucristo allinta rurar uchanchikpaq wanur kawsamushanraykulami, michka wanusha karmapis, paypi kriyiqkunaqa maydiyaqa tukuyla kay pachapiqa kawsamunallapapaq nisha.
22 Nishaykillapa: Imanutaq Adán uchakusharaykulami tukuyla wanunallapapaq karan. Chaynullami Jesucristo wanur kawsamushanraykula, qashan maydiyaqa tukuyla kawsamushunllapa.
23 Piru Dyusmi kaynu kawsamunallapapaq niran: Puntataqami Jesucristo kawsamunanpaq niran. Chaymantaraqshi maydiya Jesucristo shamur, paypi kriyiqkunapa kwirpuntaqa kawsachimuyanqa nir.

24 Chaymantami Jesucristuqa tukuy chay rikaypaq,
chaynulla chay mana rikaypaq mantakuq dyablukunata,
karguyjunkunata, chaynulla chay kusala puytiq kani
niqkunata binsitinraqmi, kay pachaqa tukukanqa.
Chaymanta chay tukuy imata binsisha karnami,
Jesucristuqa Taytanchik Dyustaqa qunqa tukuy imata rikar
mantananpaqqa.
25 Chaqa Jesucristuqami mantakunqa tukuy chay
ĉhiqniqninkunata binsir limpu saruĉhanankalaman.
26 Chaynu tukuy imata binsishana karqami, tukukanan-
taqa binsir saruĉhanqa chay wanuyta, amana maydiyapis
wanunallapapaq.
27 Chaqa Dyusmi Wamran Jesucristutaqa pudirta qur nisha
tukuy mana allin kaqkunataqa saruĉhananpaqqa. Piru tukuy
imata saruĉhananpaq nirqa, manami niyanchu Dyustapis
Wamran Jesucristuqa saruĉhayanqa nirqa. Chaqa ashwan
pay-ari chaynu tukuy imata Wamranqa saruĉhananpaqqa
nisha.
28 Chaymanta Jesucristo tukuy mana allin kaqkunata bin-
sishana karqami, ashwan paylla Dyuspa Wamran karmapis
chaymanta-pacha, Dyus nishankunata ruraq ĉhurakanqa.
Chaynami Dyusqa tukuy imatapis payna rikar mantanqa.

29 Yaĉhanchikllapami wanushakunaqa maydiyaqa
kawsamuyanqa nir. Chaqa mana wanushakuna
kawsamuyatinqa, ¿imapaqtaq yanqallaqa wanushakunapa
shutinpi shutikunllapaqa?
30 Chaynulla Jesucristo wanushanmanta mana
kawsamusha katinqa ¿imapaqtaq nuqakunaqa imuraspis
paypaq yaĉhachikur ima qischakanillapaqa?
31 Kriyiq masiyllapakuna, nuqataqami chay ĉhiqnimaq
runakuna imuraspis wanuchimananllapapaq yarpunllapa.
Piru chaynu katinmapismi nuqaqa kusalata aligriyani,
qamkuna imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykil-
lapanulla kankillapa nir yaĉhashayrayku.

32 Nuqami Éfeso pwiblupiqa kusala saqra mana allinku-
nata ruramanatinllapamapis kusalata shachinakusha kani.
Piru chiqapta mana wanuqkuna kawsamuyatinqa, ¿imatataq
ganasha kani chaynu shachinakurqa? Ashwan nishanlla-
panuqa dijarma ninayta: Unta mikushaq, upyashaq, chaqa
allaqmantami wanuyani nir. Piru wanuqkunaqami chiqapta
kawsamuyanllapa.

33 Chay-ari amami ingañakankillapachu chay mana allinta
rimaqkunamantaqa. Chaqa chay llullakur mana allinta ri-
maqkunawan pulla kashallapaqami das llullachir ima pan-
tachimanchikllapa.

34 Chayraykumi chay llullakuqkuna ama ingañashunanllapapaqqa rikĉhakuq yupayna allinlata rurar, ama uchakunkillapanachu. Chaqa qamkunamanta wakinqami, Dyusta mana riqsishanrayku, paykunawan kar, kusala pinqaypaqta ingañakar ima kawsanllapa.

Wanur kawsamuqkunaqami kaynu kwirpuyjun kanqallapa

35 Imanupiqaĉhi wakinkunaqa kaynu nir tapukunmanllapa: ¿Imanutaq wanushakunaqa kawsamuyanqa? ¿Imanu kwirpuyjuntaq kawsamuyanqa? nir.
36 ¡Kabal yarutaraq tapukunkillapaqa! ¿Manachu yaĉhankillapa, imanutaq simillata tarpurmaqa wanunanpaq yupay pampanchik? nir. Chaynu pampashami chaymanta mushuqmanta ukmanna nasimun chay tarpukushanchikqa.
37 Chaynumi triguta manaqa uk simillata tarpurpis, manami chay mallkipa tulluntachu tarpunchik. Ashwanmi uk simillitata tarpunchik winananpaqqa.
38 Chaymantanami Dyusqa pay munashannu mayqanintapis winachin. Chaynu winachirmi, yurayjunpaqna tikran. Piru chaynu yurayjunpaq tikrarmapismi chay simillan karan chaynullata puquchinanpaq winachin.
39 Manami kwirpunchikllapaqa tukuy imakunapa kwirpunwanqa chayllachu. Chaqa runakunaqami ukman kwirpuyjun kanchikllapa. Animalkunapismi ukman kwirpuyjun. Chaynulla pariq kurukunapis ukman kwirpuyjun. Piskadukunapismi ukman kwirpuyjun ima.
40 Chaynullami syilupi kaqkunapa kwirpunwan, kay pachapi kawsaqkunapa kwirpunchikllapapis mana chayllachu. Chaqa syilupi kaqkunapa kwirpunqami kusala ukman shumaq, chaynulla kay pachapi kaqkunapa kwirpunchikllapapismi shumaq ima.
41 Chaynullami rupaypa llipyayninqa, mana chayllachu killapa llipyayninwanqa. Chaynulla wakin qullarkunapa llipyayninqami, michka chaylla katinpis, mana chayllachu llipyayninqa wakin qullarkunawanqa.
42 Chaynullami nuqanchikkunawanpis pasan. Chaymi kay kwirpunchik wanutin pampashaqa, limpu ismur allpapaq tikrakan. Piru kay kwirpunchik maydiya wanushanmanta kawsamurqami, tukuy tyimpupaqna kanqa.
43 Chaynumi chay kwirpunchik wanurqa mana sirbiq katin, askwintalla kidan. Piru maydiya kawsamurqami, kusala shumaq allin imana kanqa. Chay wanur pampakaq kwirpunchikqami, kusa litala ima kasha. Piru maydiya kawsamurqami, kusala jwirtina kanqa.

44 Kay kwirpunchikllapaqami, yanqa aychala kashan-
rayku wanur ima pampakananpaq kasha. Piru may-
diya kawsamurqami, manana maydiyapis wanunqanachu.
Chaqa imanutaq kay pachapi kawsananchik kasha, chaynul-
lami tukuy tyimpupaqna Dyuswan, kawsananchikpis kanqa.

45 Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi kaynu
nin: “Chay punta runa Adantaqami allpamanta rurar
kawsachiran”. Piru kanan Adán yupay Jesucristuqami,
Dyusmanta kashanrayku ashwan tukuy tyimpupaq
kawsayta qumanchikllapa.

46 Piru, puntataqami kay kwirpunchikraq kan. Chayman-
taraqmi Dyusqa qumanchik uk mushuq kwirputa tukuy ty-
impu kawsanapaqqa.

47 Chaymi imanutaq chay punta runamaqa allpamanta
rurasha kar, kay pachapi kawsananpaq karan. Piru Jesu-
cristuqami unaq syilumanta shamuran.

48 Tukuyla kay pachapi kaqkunaqami, chay punta runa
allpamanta rurakasha kaq chay yupay. Piru mayqanpis Jesu-
cristupi kriyiqkunaqami, maydiyaqa syilumanta shamusha
runa yupay kwirpuyjun kanqallapa.

49 Chaynu katin-ari, kanan nuqanchikkunaqa chay punta
runa allpamanta rurakasha yupay kanchikllapa. Piru may-
diyaqami, unaq syilumanta shamusha Jesucristo yupay
kwirpuyjunna kashunllapa.

50 Kriyiq masiykuna kaytami willashunayanillapa:
Tukuyla aychayjun, tulluyjunqa manami Dyus
mantakuyashanmanqa yaykuyta puytinchikchu. Chaqa
kwirpunchik dasla tukukaqqa, ¿imanunari chay tukuy tyimpu
kawsaqpiqa kayta puytinqa?

51 Piru nuqami chay mana yaĉhayashaykillapata munani
intrakanaykillapata. Chaymi nishaykillapa: Kriyiqkunaqa
manami tukuyqa wanushunllapachu. Piru tukuylami kusa
ukman kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa.

52 Dasla nawinchikta qipchirachir, manapis cha-
pakuchiyasha yupaymi, chay tukukananta trumpitata
waqachitinllapalami kriyiqkunaqa tukuyla ukman
kwirpuyjunpaq tikrakashunllapa. Chaqa trumpita
waqatinqami, tukuy kriyiqkuna wanushakunamapis
kawsamunqallapa, qashanqa amana wanunanpaqnachu.
Nataq nuqanchikkuna kawsaqkunaqami, uk kwirpuyjunpaq
tikrakashunllapa.

53 Chaqa chaynuqami kay kwirpunchik mana allinta ru-
raq karmapis, manana chaynunachu kanqa. Chaynulla
kwirpunchik wanunanpaq kaqmapis, manami wanunan-
paqnachu tikrakanqa.

54 Chaynu kusala uchayjun kar, manana uchayjunpaq
tikrakasha, chaynulla kwirpunchikmapis wanunanpaq
kasha kar, mana wanunanpaq katinnaqami, kumplikanqa
Dyus nitin iskribikashanpi kaynu nishanqa:
“Dyusninchikmi binsinqa chay wanuyta, amana wanunalla-
papaq” nir.
55 Chaynulla ninpis:
¡Runakunaqami manana wanunqanachu!
¡Chaynulla runakunaqami wanunanpaqqa mana man-
chakunqanachu! nir.
56 Chaqa Moisés mantakushanta mana kasurmi uchaku-
ranchikllapa. Chaymi chaynu uchakurlla wanunallapapaq
karan.
57 ¡Piru Amitunchik Jesucristuraykumi Tayta Dyus
uchanchikkunamanta llakipamarninchikllapa tukuy
tyimpupaq kawsanallapapaq nisha! ¡Chaymi Dyusninchikta
kusalata payji nishunllapa, tukuy tyimpupaq wanunallapa-
manta washamashanchikllaparayku!
58 Chayrayku, munashay kriyiq masiykuna, chay
kriyishaykillapanullami maydiyapis shachinakunkillapa,
amana disanimakurchu. Ashwanmi Amitunchikpaq
kusata yaĉhachikur trabajankillapa. Chaqa qamkunaqami
yaĉhankillapa payllapaq yaĉhachikurqa, manami yanqallachu
yaĉhachikuyankillapa nir.

16

*Pablumi willan kriyiq masinkunapaq ufrindata tantananll-
lapapaq*

1 Nataq chay ima ministishanllapakunata kriyiq mas-
inchikkunapaq tantarqa, kriyiq masiykuna imanutaq pru-
binsya Galaciapi kriyiqkunata willasha karay, chaynullami
tantankillapa.
2 Chaymi imanutaq ganashaykillapanulla, chay dumin-
gukunapiqa aykalamatapis siparayllapa. Chaymantaqa
tantar yarachiskinkillapa, nuqa rikashuqllapa shamutiyqa,
ufrindata manana tantanaykillapapaqnachu.
3 Nuqa ĉhamutiyqami, qamkuna ukninchikkunata rinanpaq
akratkillapa Jerusalenman kaĉhashaq. Chaynumi kaĉhashaq
kartata, chaynulla chay qamkuna tantashaykillapata ima
chay kriyiq masinchikllapakunamanqa.
4 Chaymi rinaypaq allin yupay katinqa, nuqapis payku-
nawan rishaq.

Pablumi riyta yarpun Corinto pwibluman

5 Nuqa watukushuqllapa shamurqami puntataqa rishaq
Macedonia lugarpi kriyiqkunataraq watukuq. Chayman-
tanami qamkuna kayashaykillapa Corinto pwiblumanqa
ĉhamushaq.
6 Chaynu ĉhamurqami, imanupiqa qamkunawan kiday-
man tukuyla chay tamya tyimputaqa. Piru chayman-
taqami qamkuna yanapamatkillapa rishaq, maymanmi rir
yaĉhachikunaypaq karan chayman rinaypaqqa.
7 Manami das pasaqnulaqa rikashunayanillapachu. Ash-
wanmi unayta qamkunawanqa kanayani. Piru Amitunchik
munatinmi chaynuqa kanqa.
8 Piru manaraq qamkunaman shamuyarqami, kay Éfeso
pwiblupi kidashaq Pentecostés fyista pasanankaman.
9 Chaqa kay pwiblupimi, Amitunchikpaq kusala achka
yaĉhachikunaypaq kan. Chaymi kaypi yaĉhachikutiyqa, Jesu-
cristupiqa achka kriyinqallapa, michka kay pwiblupi kusala
achka runakuna ĉhiqnimayatinllapamapis.
10 Ukninchik Timoteo qamkunaman ĉhamutinqa, amami
imapaq llakichirchu, ashwan kusata aligriyachinkillapa.
Chaqa paypismi nuqa yupaylla Amitunchikllapaq kusata
yaĉhachikun.
11 Chayrayku amami mayqannikillapapis paytaqa dis-
prisyankillapachu. Ashwanmi yanapankillapa kusa shu-
maqla tukuy shamuyashanpi kananpaq. Chaymi pay shamur
rikamananpaq. Chaqa nuqaqari wakin kriyiq masinchikku-
nawan kaypi yarayanillapa.
12 Nataq kriyiq masinchik Apolosta-shuypaqa, rugaray
kriyiq masinchikkunawan qamkunaman shamur
watukushunanllapapaq. Piru kanankunaqami, mana
shamuyta puytisharaqchu. Maydiya shamunanpaq tyimpun
katinmi, shamunqa watukushuqllapaqa.

Pablumi tukukananta saludakun

13 Kriyiq masiykuna, rikĉhakusha yupayla allita
kuytakarmi, Jesucristupi kriyishaykillapanulla mana
shaykuq payllapi yarpur kawsayllapa. Amami imatapis
manchar imachu, ashwan tukuy shunquykiwan Amitunchik
Jesucristuta sirbiyllapa.
14 Chaynulla imata rurarllapapismi, ama kwashallachu,
ashwan kusalata llakipanakur ima rurankillapa.
15 Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhashaykillapanumi
Estéfanas ayllunkunawanmi Acaya lugarpiqa puntata
Amitunchikpiqa kriyiran. Chay paykunami chaypi wakin
kriyiq masinkunata kusalata yanapayanllapa.
16 Chaymi kriyiq masiykuna, nuqaqa munani chay
kusata yanapakuq Estefanaswan ayllunkunata, chaynulla

yaĉhachikuqkunata kasur, paykunawan pulla Jesucristullapaq yaĉhachikunaykillapapaq.

17 Nuqaqami kusala aligri kani, kriyiq masinchikkuna Estéfanas, Fortunato, Acaico watukumaq ĉhamushanllaparayku. Chaqa qamkuna mana watukumaq shamutkillapamapismi, ashwan qamkunapa lugarnikillapaqa, paykuna shamusha watukumaqqa.

18 Chaqa paykunami nuqata kusalata animachimasha Amitunchikpi masta kriyinaypaq, imanutaq qamkunata kusalata animachishunllapa kriyinaykillapapaq chaynulla. Kay runakunataqami, allita kasunaykillapapaq kusala allin.

19 Kay Asia lugarpi, kriyiq masinchikkunami qamkunaman kusalata saluduta kaĉhamunllapa. Chaynulla Aquilawan, Priscilapis kusalata saludashunllapa. Chay paykunapa wasinpi tantakaq kriyiq masinchikkunapismi, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata saludashunllapa.

20 Chaynulla tukuy kaymanta kaq wakin kriyiq masinchikkunapis saludashunllapa. Chaymi qamkunapis uknikillapa uknikillapa kusala rispituwan saludanakunkillapa.

21 Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa, kay saludukunata nuqalla iskribimuni.

22 Mayqanpis Amitunchik Jesucristuta mana munarqa, kusala mana allinchu kanqa Dyuspaqqa. Chaymi nuqaqa nini: ¡Kusala munashay Amituy Jesucristo shamukuy-ari kay nuqakunaman! nir.

23 Amitunchik Jesucristumi kusa shumaqta llakipar yanapashunqallapa.

24 Tukuy qamkunatami nishaykillapa: Jesucristupi kriyiq kashaykillaparaykumi kusata munashunillapa. Chaynu kusalata munashurllapa ima saludashunillapa.

Chaynumi kanqa.

2 Corintios
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Corintupi kriyiqkunaman

Corinto pwibluqami Grecia nasyunpi, Acaya prubinsyapi kaq. Corintuqami kusala atun pwiblu karan. Apustul Pablo manaraq chay Corinto pwibluman ĉhayatinqami, mana mayqanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa chaypiqa yaĉhachikushallaparaqchu karan. Chaymi chayman ĉhar Pablo yaĉhachikutinqa achka runakunaqa kusalata kriyiranllapa. Chaymi Pabluqa chaypi kidar yaĉhachikuran uk añu-y-midyuta, Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa. Chaypaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 18.1-17.

Corinto pwiblupi yaĉhachikushana kar, uklaw pwiblukunapina Pablo yaĉhachikuyatinmi, wakin yaĉhachikuqkunapis ĉharanllapa Corinto pwiblumanqa. Chaymi chay wakin yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuq qallariranllapa: Pabluqa manami Jesucristupa apustulninchu kar, ashwan runakunata ingañar puriyan nir.

Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartata kaĉharan, chaynu nir yaĉhachikuqkunata ama kasunanllapapaqchu. Kay kartata kaĉhashanwanqami ishkay kutipaqna kaĉharan Corintupi kriyiq masinkunamanqa. Chaynumi ashwan Moisés mantakushankunamantaqa Jesucristupa shumaq rimayninqa kusala mas allin nir intrachiran (3.7-18). Chaynulla intrachiranpis maydiya mushuq kwirpuyjunna kayashunllapa (5.1-10), imanu qischakarpis pay nishanta kasur kawsashunllapa (6.3-13), uk ufrinda yupayna kashunllapa nir (8.1–9.15). Chaynullami intrachiranpis Tayta Dyusmi paytapis imanu qishaq katinmapis kusalata yanapasha nir (12.7-10).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munasha katin, Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi Corinto pwiblupi Dyuspi kriyiqkunaman, chaynulla Acaya lugarpi kriyiqkunaman, nuqa uknninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni.

2 Chaynullami Taytanchik Dyusman, Amitunchik Jesucristumanpis mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashutinllapa shumaqta kawsanaykillapapaq.

Qischakashamapis Dyusmi kunsulamanchikllapa

3 Amitunchik Jesucristupa Taytan, Taytanchikllapa Dyusmi, alabakasha kanqa. Chaqa paymi kusata llakipar, kunsular ima yanapamanchikllapa.

4 Paymi kunsular yanapamanchikllapa ima riqchaq
qischakaykunamanmatapis. Chaynu katinmi, nuqanchikkunapis ukkuna qischakaqtaqa kunsular yanapaypaq,
imanuĉhi pay nuqanchikkunata kunsulamanchikllapa
chaynulla.
5 Chaqa Jesucristo kusata qischakasha katinmi,
nuqanchikkunapis qischakashunllapa payrayku.
Chaynu qischakashaqami, payqa masta kunsular
yanapamashunllapa.
6 Nishaykillapapis, qischakar yaĉhachishutiyllapa kriyitkillapaqa, Dyusqa kunsular washashunqallapa. Chaqa pay
nuqakunata kunsulamatinllapaqa, qamkunapismi kunsulakankillapa. Chaymi shachinakunkillapa ima qischakaykunamanmatapis nuqakuna yupaylla.
7 Qamkunapaqqami, kusata kunfyakanillapa
qischakarmapis shachinakunkillapa nir yaĉhar. Chaqa
imanuĉhi nuqakuna yupay qischakayankillapa, chaynullami
Tayta Dyusqa qamkunatapis kunsular yanapashunqallapa.
8-9 Kriyiq masiyllapakuna, Asia lugarpi qischakashayllapapaq chiqapta yaĉhanaykillapapaq willashunillapa. Kusatami
qischakarayllapa mana agwantaypaqta. Chaymi yarpurayllapa chaypina wanuyashaqllapa nir. Piru chay qischakaykunaqami sirbimaranllapa ama nuqakunalapi kunfyakarchu,
ashwan wanushakunata kawsachiq Dyuslapi kunfyakanaylllapapaq.
10-11 Dyusmi chay qischakaykunamantaqa washamaranllapa paylapi kunfyakatiyllapa. Chaynulla qamkuna, Dyusman mañakur yanapamatkillapaqa, chay saqra wanunaykunamanmatapis washamayanqallapa. Chaymi wakinkunapis
Dyusta payji ninqallapa pay yanapamashanllaparayku.

Imapaqmi Pabluqa mana riranchu Corintuman

12 Kusatami aligriyanillapa, tukuywan kusa shumaq
allinlata kawsasha kanillapa nir yaĉhashayllaparayku.
Piru ashwan qamkunawanmaqami kusa mas shumaqta
kawsasha kanillapa. Manami munayniyllapamantachu
chaynuqa kawsasha kanillapa. Ashwanmi Tayta
Dyus llakipar yanapamashanllaparayku, chaynuqa
kawsarayllapa.
13 Kartaykunapimi qamkuna liyir intrakanaykillapapaq
iskribishurayllapa, mana ukmanta imachu. Chaymi kunfyakanillapa chay nishushayllapakunapaq, nuqakunapaq
ima chiqapta intrakankillapa nir yaĉhar.
14 Piru qamkuna wakinllataqa intrakasha karllapamapis,
kusalata aligriyar shumaqta yarpuyllapa nuqakunapaqqa.
Chaymi nuqakunapis kusalata aligriyar shumaqta

yarpushaqllapa qamkunapaqpis, maydiya Amitunchik Jesús tikrakamutinqa.

15 Allinta nuqapaq yarpuyankillapa kanqa nir kunfyakarmi, yarpusha karay puntataqa qamkunataraq watukushuyllapata, chaywanqa ishkay kutipaqna rikashunayllapapaq.

16 Puntataqa watukushuyllapata yarpuray, Macedonia pwibluman riqnu. Chaymanta tikrakamurpis qashan watukushuyllapata yarpuray. Chayna qamkunapis yanapamatkillapa rinaypaq Judea pwibluman.

17 Ma ¿watukushuqllapa mana shamurqachu, naypaqtaqa mana allita yarpusha kashaq? ¿Qamkunachu yarpunkillapa nuqaqa munashayta rurar shamunaypaq arnishurllapaqa, mana allinta yarpurchu mana shamushachu kashaq nir?

18 Dyusmi yaĉhan imatapis pay yupaylla arnikushayllapataqa kumplinillapa nir. Chaymi mana chay kutillaqa "Arí, chaynu kanqa", "Mana, mana chaynuchu kanqa" niytaqa puytinillapachu.

19 Chaqa nuqami, Silvanuwan, Timoteuwan, Dyusninchikpa Wamran Jesucristupaq yaĉhachikunillapa. Paymi Dyus arnikushan kar, tukuy ima nishantapis kumplin.

20 Chaynami Jesucristupi kumplikan Tayta Dyus tukuy arnikushankunaqa. Chaymi Jesucristurayku, Tayta Dyusta alabarqa ninchikllapa, "Chaynumi kanqa" nir.

21 Tayta Dyusmi nuqakunata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuwan pullachar shumaqchamashanchikllapa. Chaynullami akramashanchikllapa paypaqna kanallapapaq.

22 Chayna paypa kaqnin kanallapapaqqami siñalamaqninchik yupay, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. Chaymi Ispiritunwanna karqa, yaĉhanchikllapa tukuy tyimpupaqna paypa kanchikllapa nir.

23 Chiqaptami nishaykillapa: Corinto pwiblupi kaqkunaman watukushuqllapa shamunaypaq karmapis, manaraqmi shamushachu kani, qamkuna llakishalla katkillapa mas llakichishuymanllapa nir yarpur. Tukuy chaykunapaqmi, Taytanchik Dyusla yaĉhan.

24 Manami nuqakunaqa qamkunata kusata willashunayanillapachu, Dyuspi kaynu kriyiyllapa nirqa. Chaqa qamkunaqari chiqaptana kriyinkillapa. Ashwanmi yanapashunayanillapa kriyishaykillapanulla aligrilana kawsanaykillapapaq.

2

1 Chayraykumi nuqaqa nisha kani, manaraq qashanqa watukushaykillapachu, ama anyashur llakichishunayllapapaq.

2 Chaqa qashan nuqa llakichishutiyllapaqa, ¿mayqanna
nuqataqa aligriyachimanqallapa, mana qamkuna katkilla-
paqa?
3 Chaymi ashwan llakichimankimanllapa nir yarpur
manaraq shamurchu, naypaqtaqa kartata iskribishuray-
llapa shumaqchanakunaykillapapaq. Chaqa nuqaqami
munani ama llakichimarchu aligrichimanaykillapata.
Chayna kunfyakaray tukuy qamkunaqa chay kartata liyir
shumaqchanakur nuqawan pulla aligriyayankillapa kanqa
nir.
4 Piru chay kartata iskribishurllapaqa, tukuy shunquywan
kusata yarpur, llakir ima waqaray. Chaynu katinmapis,
manami llakichishunayllapapaqchu iskribishurayllapa, ash-
wanmi alliplata munashunillapa nir yaĉhanaykillapapaq.

Pablumi chay uchakusha runataqa pirdunayllapa nin

5 Chay runa mana allinta rurar llakichimasha nishuray-
llapa chayqami, mana nuqalatachu llakichimasha. Ashwan
tukuy qamkunatapis llakichishushallapa. Chaynu katin-
mapis ama chaykunataqa kwintachashunllapachu.
6 Qamkunamanta achka runakuna nanaq nanaq chay
runata karanta imatapis willasha katinnaqa, amana willay-
llapanachu. Chayllanami kanqa.
7 Ashwan kananqa pirdunar yanapayllapana. Kuytawkish
kusata llakichitkillapa imakunata yarpur, mana das qamku-
nawan shunqukatinchu.
8 Chaymi qamkunata rugashunillapa, qashan rikachi-
naykillapapaq imanumi llakipayankillapa nir.
9 Naypaqllatanami kaykunapaqqa iskribishushallapa
kani, chiqaptachu nuqa willashushayllapataqa
kasuyankillapa kanqa nir yaĉhanaypaq.
10 Nuqaqami yaĉhayani qamkunaqa pirdunayankillapa
kanqa nir. Chayna nuqapis paypaq manana ima mana
allintapis yarpurchu, ĉhamurqa pirdunashushanami karay
ninaypaq. Tukuy chaykunapaqqami Amitunchik Jesucristo
yaĉhan, shumaq pullana kanaykillapapaq.
11 Chaynuqami, Satanasqa mana nuqanchikkunawanqa
imatapis rurayta puytinqanachu. Chaqa pay imanu ru-
rachikun nirpismi yaĉhanchikllapana.

Pablumi llakiran Troas pwiblupi karmapis

12 Jesucristupa shumaq rimayninta, Troas pwibluman
yaĉhachikuq ĉhatiyqa, kusalata uyakunaranllapa. Chaymi
Amitunchikpaq yaĉhachikunaypaqqa, achka karan chaypiqa.
13 Piru chaynu katinmapis, kusalata yarpupakuray kriyiq
masinchikllapa Tituta chaypi mana tarir. Chaqa paymi
qamkuna Corintupi kaqkunapaqqa willamananpaq karan.

Chayraykumi nuqaqa paykunamanta dispidikurna, riray Macedonia lugarman, chaypi Tituta tariyman nir yarpur.

Pablumi Dyusta payji nin

14 Payji nishunllapa Dyusninchikllapata. Paymi nuqakunataqa kusa allinlata purichimanllapa, Jesucristo pullakumashallapa katin. Chaymi nuqakunata akrar kaĉhamashallapa, paypa shumaq rimayninta tukuy pachapi yaĉhachikunayllapapaq. Chay rimashan rurashan imakunami, yaĉhachikushaqa shikwakan tuktitukunapa mishki asyaynin yupay.

15 Chaqa nuqakuna yaĉhachikurqami, Jesucristo Taytanchik Dyusta insinsyuwan quntachin chaypa mishkila asyaynin yupay kanillapa. Chay insinsyupa asyayninqami shikwakan, chay washakaq runakunaman, chaynulla chay mana washakaq runakunaman ima.

16 Chay mana washakaqkunapaqqami, kay insinsyupa asyayninqa, wanuyllapaq asyan. Piru chay washakaqkunapaq-shuypaqa, insinsyupa asyayninqa allipla mishki mutkiypaqla kar, tukuy tyimpupaq kawsachin. Manami mayqanpis munayninllamanta Dyus nishankunata yaĉhachikuyta puytinchu.

17 Chaynu katinmi, mana ukkuna yupay munayniyllapalamanta pagrakanayllaparaykuchu Dyusninchikpaqqa yaĉhachikunillapa. Ashwanmi Dyuspa naypanpiqa chiqapta rimanillapa mana llullakurchu, pay kaĉhamashanllaparayku, chaynulla Jesucristo pullakumashallapa katin.

3

Pablumi intrachikun mushuq tratupaq

1 Kaykunata nirqachu, ¿yarpuchishunillapa, qashan nuqakunalla alabakayanillapa nir? ¿Manaqachu wakinkuna yupay nuqakunapis kartayllapataraq rikachishaykillapa, maymantami shamunillapa nir yaĉhanaykillapapaqqa? ¡Manami! Chaqa qamkuna, chaynulla wakinkunaqami yaĉhankillapa nuqakunaqa, Dyusmanta shamunillapa nir.

2 Qamkunallami kartayllapa yupayqa kankillapa. Chaymi mayqanpis qamkunata, Dyus munashankunata ruraqta rikashurllapaqa, yaĉhanqallapa allinkunalata qamkunapiqa rurasha kanillapa nir.

3 Allipla shutillami qamkunaqa Jesucristupa kartan yupay kankillapa. Chaqa qamkunaqa Jesucristupi kriyishaykillaparayku pay yanapashutinllapa munashanta rurankillapa. Chaymi chay rurashaykillaparayku intrakanllapa Jesucristuwanna kankillapa nir. Qamkunaqa manami lapisiruwan iskribikasha kartachu kankillapa. Chaynulla

manami rumipi iskribikasha yupaychu kankillapa.
Ashwanmi, qamkunawanna chiqap kawsaq Dyuspa Santu
Ispiritun katin, Dyus munashankunata rurankillapa.
Chaynami ninqallapa, yaĉhachishushayllaparayku unay
kashaykillapamantaqa ukmanna kankillapa nir.
4 Jesucristo pullakumashanchikrayku, Dyuspi
kunfyakanillapa chaykunapaqqa.
5 Manami nuqakunalla kusa yaĉhaq kashayllaparaykuchu
chaykunataqa ninillapa. Ashwan tukuy imata rurayta
puytishayllapaqami, Dyusmanta shamun.
6 Chaqa pay mana yaĉhachimashallapa katinqa, mana
mayqantapis willayaymanllapachu chay mushuq tratu-
paqqa. * Chay mushuq tratuqami mana iskribikashachu.
Ashwan Santu Ispiritu shunqunchikpi ratakusha katinmi
yaĉhanchik, Dyuswan kar mushuq tratuta rurashanchikna
nir. Nishaykillapa: Mayqanpis Dyus mantakushankunata
munayninlamanta kumplishaq nirqa, ashwan tukuy
tyimpupaq Dyusmantaqa chiqanchakanqallapa. Chaqa
Dyuspa Santu Ispiritunlamiri kawsachikun tukuy
tyimpupaqqa.
7 Rumipi iskribir Moisesta, Dyus qushanqa, mana
mayqantapis washayta puytiranchu, runakuna mana
tukuyta kumpliyta puytishanllaparayku. Chaynu
katinmapis, tukuy chaykunata Moisés Dyusmanta aypatinqa,
Dyusqa Moisespa qaqllantaqa kusala llipya intirupaq
tikraran. Chaymi Israel runakunamapis mana rikayta
puytiranchu qaqllantaqa. Piru allmanta allmantaqa, chay
llipyarayashanqa chinqaran.
8 ¡Ashwan kananqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapamaqn-
inchikllapa chayqa, kusala mas shumaq washamanallapa-
paqqa!
9 Chay mantakuykuna kusa llipyalla karmapis payllaqa
mana washamayninchikta puytiranchu. Piru kanan-
shuypaqa Dyusninchikpi kriyishanchikrayku Santu
Ispiritunwan yanapamarninchik washamanchik. Chaynu
katin ashwan chayqa kusala mas shumaq kanqa Moisés
mantakushanmantaqa.
10 Chaqa Moisespa qaqllan llipyaratin kusa shumaqta man-
takusha katinmapis, manami shumaqnachu, Santu Ispiritun-
wan Dyus kusala shumaqta yanapamashanchikmantaqa.
11 Chaynu Moisespa qaqllan llipyaratinmapis,
yaĉhachikushankunaqa mana tukuy tyimpupaqchu

* **3:6** Chay rumipi unay iskribikasha mantakuykunapaq mas intrakanarqa rikashun Éxodo 24.12. Chaynulla Santu Ispiritu mushuq tratuta rurayashanpaq mas intrakanarqa rikashun Jeremías 31.31-34.

kawsachikuran. Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunmi kanan yanapamashanchik chaymi, llipyaraq yupay kusala mas shumaq kar, kawsachikun tukuy tyimpupaq.

12 Kaykunapaq yaĉharmi nuqakuna-shuypaqa, mana imatapis mancharchu yaĉhachikunillapa, chay yaĉhachikushayllapaqa tukuy tyimpupaq mana chinqanchu nir.

13 Manami Moisés yupaychu yaĉhachikunillapa. Moisesqami qaqllanta pañuwan pampaqnula yaĉhachikuq, Israel runakuna ama kwintachakananpaq qaqllan llipyarayashanqa limpuna allmanta allmantaqa chinqayan nir.

14 Piru Moisés yaĉhachikutinqa chiqapta runakunaqa mana intrakaranllapachu. Kanankaman chay unay tratuta liyirqa, mana intrakanllapachu Jesús, Dyuspa Cristun nirqa, yarpuyninqa pañuwan pampakasha yupay katin. Chaynulla chay pampakashan yupay chayqa manaraq ashuchikashachu. Ashwanmi chay pampakashan yupay chayqa, ashuchikayanqa Jesús, Dyuspa Cristun nir chiqapta kriyitinllapana.

15 Kanankaman Moisespa librunkunata liyirmapis, wakin Israel runakunaqa mana intrakanllapachu, yarpuyninllapa uk pañuwan pampakasha yupay katin.

16 Piru uk runa, Amitunchik Jesuspina kriyitinqa, chay pañu pampaq yupay chayqa ashuchikaq yupayna kidan.

17 Chaymi Amitunchik Jesuspi kriyishaqa, payqa Santu Ispiritunta qumanchik. Chaqa Amitunchikqami paylla Santu Ispiritupis. Chaymi chay maypiĉhi Amitunchikpa Ispiritun katinqa, chaypiqa washakayta puytinchik.

18 Chayrayku tukuy nuqanchikkunaqa, chay pañu qaqllanchikta pampaq yupay kaq chay manana katinqa, ispiju yupay kasha, runakunaqa rikamarninchikllapa yaĉhan kusa puytiqmi Amitunchikqa nir. Chaymi maydiyapis Amitunchik Jesusqa mas allinpaqna tikramayashunllapa, pay yupay kusala shumaqna kanapaq Ispiritunrayku.

4

Pablumi karanlata yaĉhachikun

1 Chayraykumi mana disanimakunillapachu. Chaqa Tayta Dyusmi kusata llakipamarllapa inkargamashallapa paypaq yaĉhachikunayllapapaq.

2 Tukuy ima pinqaypaqkunataqa, manana rurayta munashanachu kanillapa. Chaymi mana kusa yaĉhaq tukur ima ingañakuytaqa munanillapachu. Chayraykumi Dyusninchikpa rimaynintaqa mana llullakurchu, karanta rimanillapa. Chaynu, Dyuspa naypanpi

rimashayllaparaykumi, intrakaqkunaqa ninllapa, nuqakunaqashi Dyuspaqqa mana llullakurchu rimanillapa nir.

3 Piru wakinkunapaq-shuypaqa pakaplla yupay kanqa chay yaĉhachikushayllapaqa. Chaymi mana intrakanashanllaparayku, tukuy tyimpupaq Dyusmantaqa ashuchikanqallapa.

4 Chaqa mana intrakanashanllaparaykumi, kay pachapi saqrata rurachikuq dyabluqa, yarpuyninpi syiguyasha yupay kananllapapaq nisha. Chayna Jesucristo pay paylla kawsaq Dyuswan katin, shumaq rimayninkuna llipyaraq yupay katinmapis, ama kriyinanllapapaq.

5 Manami nuqakunallapaqchu yaĉhachikunillapa. Jesucristupaqmi yaĉhachikunillapa, pay Amitunchikllapa nir. Nuqakunaqami qamkunata yanqa sirbishuqnikillapala kanillapa, Jesusta munashayllaparayku.

6 Dyusmi tukuy imakunata ruraran. Piru tutaparaq intiru katinmi, “Kanqa achkirachikuq” niran. Chayna achkilla tikrakaran. Chaynullami Jesucristupi kriyisha yarpuyninchikllapatapis achkiraqlla yupay kananpaq tikrasha. Chayna Jesucristurayku yaĉhanallapapaq, Dyusninchikqa kusala allin, shumaq nir.

Chiqapta kriyirmi kawsanchik

7 Michka allpa manka yupay karmapis, nuqakunaqa Dyuspa kusala shumaq rimaynintaqa pullayllapa purichinillapa yaĉhachikunayllapapaqqa. Chayna runakuna rikarqa yaĉhananllapapaq chay yaĉhachikushayllapaqa mana nuqakunallamantachu, ashwan Dyuspa pudirninwanmi yaĉhachikunillapa nir.

8 Chaynu, kusalata qischakar allpa manka yupay daskaqla pakikanapaq karmapis, manami tukuy tyimpuqa qischakashaqllapachu. Chaymi yarpur llakirmapis, mana kwintachakanillapachu.

9 Ikiyllapakunapi qischamananllapapaq purinllapa. Piru manami nuqakunalataqa Dyusqa dijamanllapachu. Chaynulla alsar ima itakumarllapamapis, manami allpa mankata yupayqa llampuchamanqallapachu.

10 Mayta rirmapismi Jesuspaq yaĉhachikur purinillapa. Chaynu purirmi yaĉhanillapa wanuchimanayanllapa nir, imanuĉhi Jesusta wanuchiranllapa chaynulla. Piru chaynu Jesuspaq yaĉhachikushayllaparayku wanuchimanatinllapapismi, kaypi kanillapa. Chaymi Jesús yanapamashanllaparayku, yaĉhanqallapa payqa kawsan nir.

11 Chaqa nuqakuna kawsayarlla Jesuspaq yaĉhachikutiyllapa
wanuchimanatinllapapismi, kaypi kanillapa. Chaynu katiyl-
lapami, ukkunaqa yaĉhanqallapa Jesús washamanllapa nir.
12 Chaynu yaĉhachikushayllaparaykumi mana intrakanaqku-
naqa, wanuchimananllapa ima. Piru qamkuna-shuypaqa
ashwan washakashaykillapana, qischakar yaĉhachishutiyllapa
kriyishaykillaparayku.
13 Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin: “Nuqa
kriyiq karmi, kunfyakar rimaray” nir. Chaynullami nuqaku-
napis qischakarqa, kunfyakar rimanillapa kriyishayllapa-
paqqa, mana manchakur imachu.
14 Chaqa yaĉhanillapa Dyus, Amitunchik Jesusta wanushan-
manta kawsachimuqqami nuqakunata, chaynulla qamku-
natapis kawsachimarninchikllapa, pullata apamashunllapa
paywanna kanallapapaq nir.
15 Nuqakunami qamkunarayku qischakasha ima kanil-
lapa, Dyusta riqsir washakanaykillapapaq. Chayraykumi
runakunaqa kusa achkana kriyir, Dyusta alabar ninqallapa:
Dyusmi kusalata yanapamarninchik washamanchik nir.
16 Chaynu yaĉhachikur kusata kwirpuyllapapi qischakar-
llapamapis, manami disanimakunillapachu. Ashwanmi
yarpuyniyllapapiqa, Dyuspaqqa mas allinna kanillapa.
17 Kay bidapi qischakayanillapa chaykunaqami dasla
pasan. Piru ashwan Dyus paywan kanayllapapaq nishan-
qami, kusala mas shumaq chay qischakaykunamantaqa.
Chaymi tukuy tyimpupaqna chaykunaqa.
18 Chayraykumi kay bidapi qischakashayllapakunapaqqa
mana yarpupakunillapachu. Chaqa chay qischakayku-
naqami uk ratulapaq. Ashwanmi Taytanchik Dyus pay-
wan kanayllapapaq nishanlapi kunfyakanillapa. Chaqa Tay-
tanchik Dyus arnimashanllapakunaqa tukuy tyimpupaq.

5

Imanumi syilupiqa kayashunllapa

1 Nuqanchikkunapa kanan kwirpunchikkunaqami,
runakuna rurashan chukllakuna yupay uk ratulapaq
kay bidapiqa kanqa. Piru yaĉhanchikllapami, kay bidapi
kawsayashanchikmantaqa uk bidapiqa tukuy tyimpupaqna
mushuq kwirpuyjun kawsashunllapa nir. Chaymi tukuy
tyimpupaq, Dyus rurashan mana tukukaq wasi yupayna
kashunllapa.
2 Chayraykumi kanan kawsarqa, rishamana kayman unaq
syilumanqa nir yarpunchikllapa.
3 Chaqa chay wasiqami, mudananchikllapa yupay pampa-
manchikllapa, ama lirila yupay kanallapapaq.

4 Imanutaq mana yanqa mudakusha kashamaqa,
chay yakakushanchik mana imapaqpis sirbitinchu,
lirila yupay kanchikllapa. Chaynullami kay bidapi
kawsayashanchikllapa kwirpunchikqa, mana tukuy
tyimpupaq katin maydiyaqa wanunchik. Chaymi
munanchikllapa unaq syiluman rir, shumaqta mudakusha
yupayna tukuy tyimpupaq kawsanapaq.
5 Chaypaq unaq syilupi imanu mushuq kwirpuyjunna
kawsayashunllapa nir chiqapta yaĉhanallapapaqqami Tayta
Dyus, Santu Ispiritunta qumashanchikllapa. Chaqa paymi
chaynu kanapaq nimashanchikllapa.
6 Santu Ispiritu nuqanchikkunawan katinmi,
yaĉhanchikllapa unaq syilupi Jesuswan pulla tukuy tyimpu
kawsayashunllapa nir. Piru kay pachapiraq kawsarqami,
Amitunchikmantaqa wakaqllapi yupay kanchikllapa,
manaraq paypa pullan kashanchikllaparayku.
7 Paypi kriyiq karmi chaypaqqa yaĉhanchikllapa, mana naw-
inchikwan rikashanchikllaparayku imachu.
8 Chaymi kusata kunfyakar yarpunchikllapa kay pachapi
kawsayashanchikllapamantaqa rir, Amitunchikwanna
kanallapapaq.
9 Chayraykumi Dyus munashanlata rurar kawsayta mu-
nanchikllapa kay pachapimapis, payta aligriyachinallapa-
paq. Chayna unaq syilupi paywan pulla karmapis chayllata
rurar tanallapapaq.
10 Yaĉhashanchikllapanu tukuymi, Jesucristupa
naypanman riyashunllapa, payna mantakunanpi tar rikar
yaĉhamanallapapaq imanu kashapis. Chaymi tukuyta rikar
yaĉhamarninchikllapaqa, payna imatapis ruramashunllapa,
kay pachapi kawsayarlla, allinta mana allinta rurasha
kashamapis.

Jesucristumi Dyuswan shumaqchamanchikllapaqa

11 Chaynu Jesús runakunata rikar yaĉhayanqa nir
yaĉharmi, pay munashankunata rurar alliplata chaykunapaq
runakunata intrachiyta yarpunillapa. Dyusqami allita
riqsimanllapa pay munashankunata ruranillapa nir,
chaynulla qamkunapis icharaq allita chaykunapaqqa
intrakar riqsimankimanllapa.
12 Manami qashan alabakanarchu chaynuqa
willashuyanillapa. Ashwanmi chaykunataqa
willashuyanillapa intrakanaykillapapaq, chay wakin
yaĉhachikur paykunalla alabakar purinllapa chaykunapaq.
Chaymi intrakarnaqa, nuqakunapaq rimankillapa,
yaĉhachishushayllapaqa chiqap nir.

13 Imanupi yaru yupay yaĉhachikunki nimatkillapamapis,
Dyusmi yaĉhan chay yaĉhachishuyashayllapapaqqa. Nataq
qamkunamanta nuqakunapaq, mana yaruyashachu
allintami yaĉhachikuyan niqkunaqa, allinta yarpuyankillapa.
14 Imata rurarpismi mana nuqakunapa munayniylla-
mantachu ruranillapa. Jesucristo kusalata munamanchik
nir yaĉharmi, pay munashanlata ruranapaq kanchik.
Chaymi nuqanchikrayku, Jesucristuqa wanusha nir
kriyirqa, yaĉhanchikllapana Dyuspaqqa uchanchikkunapaq
pagrakusha yupayna kanchik nir.
15 Jesucristuqami tukuypaq wanuran, amana
munashanchiknullata rurarnachu kawsanallapapaq.
Ashwanmi wanurmapis kawsamuran, pay munashantana
rurar kawsanallapapaq.
16 Chayraykumi kananqa nuqakunaqa manana mayqan
runapipis yarpunillapachu, imanutaq kay pachapi mana
kriyiqkuna yarpunllapa chaynuqa. Chaqa nuqakunapismi
paykuna yupay, Jesucristupaqqa mana allintachu yarpuq
kanillapa. Piru kananqami manana chaynutachu yarpunil-
lapa.
17 Ashwan mayqanpis Jesucristuwan kaqqa, uk mushuq
runana. Unay ima kaqkunaqami pasashana; kanan kaqqami
mushuqna.
18 Tukuy kaykunatami pay rurasha. Chaymi paylla
Dyusninchikqa shumaqtana rikamanchikllapa, Jesucristu-
rayku. Chaynulla nuqanchikkunatana inkargamashanchik-
llapa wakinkunatapis willashallapa, paywanqa shumaqna
kananllapapaq.
19 Chaqa, Tayta Dyusmi runakunata pullakunanpaq
niran, Jesucristurayku uchanllapamatapis manana
kwintacharchu. Chay kaykunapaq yaĉhachikunayllapapaqmi
nuqakunatapis nimaranllapa.
20 Chaynu Jesucristo nuqakunata kaĉhamashallapa katinmi,
Dyus yupaylla yaĉhachikunillapa paywan shumaq kananl-
lapapaq. Chaymi Jesucristurayku willashunillapa: Tay-
tanchik Dyusta ama ĉhiqnirchu, ashwan paywan shumaqta
kawsashunllapa nir.
21 Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi mana ima
uchayjunmapischu karan. Piru Dyusqami, payta
kaĉhamuran nuqanchikkunapa uchanchikllaparayku
wanunanpaq. Chaymi, Jesucristurayku nuqanchikkunaqa
shumaqchakasha mana uchayjunnachu kanchikllapa
Dyuspaqqa.

6

1 Kananqami, Dyus nishankunata yaĉhachikuq

kar, rugashunillapa Dyus yanapashushanllapapaq yaĉhachishutinllapaqa, allita intrakar kasunaykillapapaq.
2 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
“Kusa allin tyimpupi mañakutki uyapashuray.
Chaymi washakanaykillapapaq tyimpupi yanapashuray” nir.
Chaynulla qamkunapaqqa kananllami kusa allin tyimpuqa. ¡Chaymi kananqa Dyus washashur yanapashunqallapa!

Pablumi Jesucristupaq yaĉhachikur qischakashanpaq intrachikun

3 Nuqakunaqami mana, mana allinkunataqa ruranillapachu. Chaqa manami munanillapachu chay mana allin rurayniyllaparayku, Dyus mana washashunanllapataqa.
4 Ashwanmi michka qischakar, imata ministirmapis, shachinakur imatapis Dyus munashanlata ruranillapa. Chayrayku runakuna yaĉhananllapapaq, nuqakunaqa chiqapta Dyusta sirbinillapa nir.
5 Chaynulla wipyakar, prisukar, qaryapamatinllapa, kusata trabajar, michka mana punur, mallaqnarmapis, alliplata shachinakusha kanillapa, Dyus munashanlata rurar.
6 Chaynumi Dyus munashanlataqa ruranillapa: Kusa allinlata kawsaq kar, Dyuspa rimayninta yaĉhaq kar, tantyakar mana imatapis das ruraq kar, Dyuspa Santu Ispiritun nuqakunapi katin chiqapta mayqantapis munaq kar,
7 chiqapta yaĉhachikuq kar, Tayta Dyuspa pudirnin nuqakunapi katin ima. Chaynumi allin ruraykunalata rurar kawsanillapa. Chaymi musyamaqkuna, mana musyamaqkunapis nuqakunapaq ninqallapa, Dyus munashanlata rurar yaĉhachikunllapa nir.
8 Imanupiqa kasumanllapa. Imanupi-shuypaqa mana. Imanullapiqa kusa shumaqta rimanllapa nuqakunapaqqa. Imanupi-shuypaqa musyamarllapa mana allintachu rimanllapa. Llullakuqkunata yupaymi ruramanllapa, michka mana llullakur, chiqapta rimasha katiyllapamapis.
9 Dyuspaq mana yaĉhachikuqninta yupaymi ruramanllapa, kusata riqsimaqllapa karmapis. Yaqqa wanusha yupaymi kanillapa, piru kawsayanillaparaq. Kusatami qischamanllapa, piru manami wanuchimanllapachu.
10 Llakisha yupay kanillapa, piru aligrilami kanillapa. Pubri yupay kanillapa, piru ukkunatami Dyuspaqqa imayjun kaqpaq yupayna tikranillapa. Chaynumi pubri yupay kanillapa, piru Dyuspaqqa kusa imayjun kanillapa. Imanu katinpismi, Tayta Dyus munashanlata ruranillapa.

11 Corinto pwiblupi kriyiq masiykuna, kusa allitami willashushallapa kar, tukuy shunquywan munashunillapa.
12 Tukuytami imatapis manyaq willashusha karllapa kusalata munashunillaparaq. Ashwan qamkunami nuqakunataqa mana chiqapta munamaq yupaychu kankillapa.
13 Chayraykumi qamkunataqa rugashunillapa, imanutaq uk runa wamranta willan chaynu, qamkunaqa chiqapta munamanaykillapapaq, imanutaq qamkunata tukuy shunquywan munashunillapa chaynulla.

Dyuspa wasin yupaymi kanchikllapa

14 Kriyiq masiykuna, chay mana kriyiqkunawanqa amami kasaranaykillapapaq imalamapis tratuta rurankillapachu. Chaynuqami manana paykunawan yuntakaq yupaynaqa kayankillapachu kanqa. * Chaqa manari allinchu, allinta ruraqkunawan, chay mana allinta ruraqkunaqa piĉhunakur chayllata yarpunanllapapaqqa. Chaynulla manami achkirachikuqwan tutaparaqpis piĉhunakuyta puytinllapachu.
15 Chaynumi Jesucristuwan, dyablupis mana chayllata yarpuyta puytinchu. Dyuspi kriyiqpis, mana chayllata yarpuyta puytinchu, uk mana kriyiqwanqa.
16 Manami allinchu kawsaq Dyuspa lugarnin, uk runa rurashanta amituy nir aduranapaqqa. Chaqa kawsaq Dyusqami maypi kashapis, nuqanchik kriyishanchikrayku pullanchik. Chayraykumi paypa wasin yupay kanchikllapa. Paymi tukuy kaykunapaqpis iskribishankunapiqa kaynu niran:
“Nuqaqa paykunapi kawsar
purishaq paykunawan pulla.
Nuqami paykunapa Dyusnin kashaq.
Paykuna-shuypaqa wamraykuna kar,
nuqalata kasumar munashayta ruranqa.
17 Chay mana allinta tukuqkunamanta lluqshir wakaq tukuyllapa,
ama mana allin rurayninllapata ruranaykillapapaq.
Chaymi shumaqta rikashurllapa,
18 Taytaykillapa kashaq qamkunapaqqa.
Nataq qamkunaqa ullqu wamray, warmi wamray kankillapa.
Chaynu nirmi arnishunillapa tukuy imata puytiq Dyusnikillapaqa” nir.

---

* **6:14** Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 22.10.

7

1 Chaynu kaykunata arnikashanchikllaparaykumi,
kriyiq masiykuna, kwirpunchikpi, yarpuyninchikpi
ama mana allinkunataqa rurayta yarpurlamapischu
kawsashunllapa. Ashwan Taytanchik Dyusta kasur,
manchar pay munashankunalata rurar kawsashunllapa.

Corinto runakuna qashan Dyusman tikrakaranllapa

2 Nuqami munani, nuqakunapi kunfyakar kusata mu-
namanaykillapata. Chaqa manami mayqanwanpis mana
allintaqa rurashachu kanillapa. Manami mayqantapis
uchakuchishachu kanillapa. Chaynulla mana mayqantapis
llullachisha imachu kanillapa imapaqpis.
3 Qamkunamanta wakinnikillapallataqaĉhi mana allinta
tukusha katkillapa, chay mana allinta tukushaykillaparayku
washaykillapata rimaq yupay willashunillapa. Piru man-
ami washaykillapatachu rimayani, chaqa nishurayllapana
kusalata munashunillapa nir. Chaynullami kawsayar, man-
aqa wanunaypaqna karmapis, kusalata munashaykillapa.
4 Alliplatami yaĉhani chaynu katinmapis, qamkunaqa ka-
sumar munamankillapa nir. Chaymi qamkunata willashurl-
lapaqa alliplata aligriyani qamkunarayku. Chayna imanu
qischakarmapis, allipta animakuni, aligriyani ima.
5 Macedonia pwibluman ĉhashaymanta-pacha, manami
samashachu kanillapa. Ashwanmi maypipis kusalata qis-
chakasha kanillapa. Maypipismi qaryapamaqllapa. Chaymi
nuqakuna-shuypaqa kusalata llakir yarpupakurayllapa
mana imatapis qamkunapaq yaĉharchu.
6 Piru llakishakunata aligriyachiq Dyusmi nuqakunataqa
aligriyachimashallapa, Tito ĉhamushanrayku.
7 Chaqa ĉhamurqa allip shumaqta parlamashallapa, kusala
shumaqta samachishaykillapa nir. Tituqami nimashallapa-
pis, alliplatashi qamkuna nuqakunata rikamanayankillapa,
chaynulla qamkunaqashi alliplata llakiyankillapa nuqapaq
yarpur nir. Chaynu willamatinmi ashwan masta aligriyaray.
8 Chay kartata kaĉhamushayta liyirĉhi intrakar
llakishaykillapa. Piru kananqami nuqaqa kusala aligrina
kani. Chaqa chay kartapi iskribishushayllapaqami uk
ratulapaq llakichishushallapa.
9 Piru kananqa ashwan qamkuna llakir kriyir,
nuqata mana allinta ruramashaykillapapaq, Dyusta
llakipamay nishaykillaparayku, alliplata aligriyani. Chaqa
qamkunaqami intrakaraykillapa Dyuspaqqa allipla mana
allintachu kawsayaraykillapa nir. Chaymi chay mana
allinta rurashaykillapapaq llakir, manana mas tukurchu,

Dyusmanna tikrakashaykillapa. Intrakashaykillapanu mana llakichishunarllapachu kartataqa iskribishurayllapa.

10 Chaqa mana allinkunata rurashanchikkunapaq llakirmapis, Tayta Dyusman tikrakar washakanchik. Chaymi manana llakinchikchu. Piru yanqa kay pachapi kaqlapaq llakir, Dyuspaq mana allin kaqkunata rurarqami, tukuy tyimpupaq wanunchik.

11 Qamkunaqami kusata llakirmapis, Dyus munashannulla agwantaraykillapa. ¡Kananqa rikayllapa imanutaq kankillapa! Chay iskribishushayllapaqa manyaqta yarpuchishuranllapa nuqapi kriyinaykillapapaqqa. Chaynulla piñachishuranllapa, manchachishuranllapa ima. Chaymantaqa ashwan kusata rikamanayaraykillapa. Chayna chay uchakusha chaykunataqa kastigaq yupay mana imatapis pakarchu karanta willashaykillapa.

12 Chaynumiri, qamkunaman chay kartataqa mana uchachakuqpaq yarpurchu, chaynulla mana chay uchachakashapaq yarpur imachu iskribimuray. Ashwanmi chay kartataqa iskribimuray, Dyus yaĉhananpaq qamkunaqa nuqakunapaq llakinkillapa nir.

13 Kaykunami nuqakuna kunsulakanayllapapaq kasha.

Piru kay kunswilumanmatapis, masta aligriyasha kanillapa Tituta kusa aligrita rikar. Chaqa tukuy qamkunami mushuqmanta animachishaykillapa.

14 Nuqami Titutaqa willarayllana qamkunapaqqa, chiqapta paykunaqa kasushunqallapa nir. Chay nishayqami chaynu kasha. Chaymi aligriyani. Chaqa imanutaq qamkunata imatapis karanllata willashurayllapa, chaynullami Tituta willashayllapapis chiqap kasha.

15 Chaymi ashwan payqa kusa masta munashunllapa, qamkuna kusata rispitar shumaqta samachir kasuraykillapa, munaraykillapa nir yarpur.

16 ¡Nuqami tukuy kaykunapaq kusata aligriyani, qamkunapi kusata kunfyakar!

8

Mana imayjunkunata yanapashunllapa

1 Kananqa kriyiq masiykuna, parlashunayanillapa imanumi Tayta Dyusqa, Macedonia pwiblupi kriyiqkunata kusata munar yanapasha nir.

2 Paykunami alliplata Dyuspaq allinta rurananrayku qischakasha karmapis, ashwan kusa aligrina. Yaqqa mana imayjun karmapis, ministiqkunata imalawanpis kusata yanapasha, mana imankunapaq llakirlamapischu.

3 Nuqami chaykunataqa rikasha kani. Paykunaqami
mana kwashayarlamapischu iman kaqmantaqa puytishan-
llapawan yanapakusha. Ashwan chay puytishanllapaman-
matapis masta ĉhurashallapa.
4 Paykunapa munayninllamantami kusata yanapakuyta
yarpur nuqakunata qumashallapa, ministiqkunata apar
makyanayllapapaq.
5 Paykunaqami nuqakuna yarpuyashayllapamantaqa
masta ruraranllapapis. Naypaqta Amitunchikpi kriyir payta
kasur, chaymanta nuqakunata uyamarllapa yanapakurqa,
Dyus munashanta rurashallapa.
6 Chaymi nuqakunaqa, Tituta rugasha kanillapa tantanan-
paq chay ministiqkunata yanapanaykillapapaq qamkuna
qukuyankillapa chaytaqa, pay naypaqta tantaq qallaritin
qamkuna mana tukuyta kumplishaykillaparayku.
7 Chaqa qamkunaqa tukuy imapaqpis naypaqllapi
kankillapa. Chaymiri kusata kriyirllapa, imanu
rimaytapis yaĉharllapa, kusala yaĉhayniyjun ima
kankillapa. Chaynulla yanapakuyta munankillapa,
nuqakunamanta yaĉhakushaykillapata intrakankillapa
ima. Chaynu kashaykillaparayku kananqa kusalata
yanapakunkimanllapa dijurqari.
8 Manami kaykunata rurayllapa nir mantashuyanilla-
pachu. Kaykunataqami willashunillapa yaĉhanaykillapapaq
imanumi Macedoniapi wakinkunaqa yanapakunllapa nirla.
Chayraykumi qamkunapis, paykuna yupay yanapakunki-
manllapa.
9 Chaqa yaĉhankillapana, Amitunchik Jesucristumi alliplata
munamarninchik kusala imayjun karmapis mana imayjun
yupay tikrakaran qamkunata imayjunpaq yupay tikrashu-
nanllapapaq.
10 Qamkunapa byinnikillapapaqmi nuqaqa kaykunataqa
nishunillapa. Wakinkunamanta naypaq añullamanta, min-
istiqkunapaq puntata tantaq qallarishaykillapataqa, rurar
tukchiyllapa. Chaqa qamkunaqa mana yanqa rimaraykil-
lapalachu. Ashwan chay rimashaykillapanumi yanapakuq
qallarishaykillapa.
11 Kananqami qamkunaqa tukchiyllapa ruraq
qallarishaykillapataqa, imanutaq puntamanta-pacha
puytishaykillapawan shumaqta yanapakuq qallariraykil-
lapa chaynulla.
12 Chaqa, Taytanchik Dyusqami mayqantapis, michka kusa
pitilawanmapis ukkunata munar puytishanchikwan yana-
pakushaqa, ashwan kusa shumaqta rikamanchik. Dyusqami
mana mañamanchikchu imanchik mana kaqtaqa.

13 Manami kaykunataqa willashuyanillapachu
yanapakushaykillaparayku imaykillapa faltashunqa nir
yarpurchu. Ashwanmi willashuyanillapa yanapanakur
tukuy mikunallapapaq.
14 Chayraykumi kananqa paykunata yanapayllapa, may-
diyaqa qamkunatana yanapashunanllapapaq. Kananmi
paykuna ministiyashanqa, qamkunapa kan. Chaynulla
imanupi maydiyaqa qamkunapa mana katinqa, paykuna-
pana kanqa. Chaynu yanapanakushallapaqa mana mayqan-
ninchikpa imanchikpis faltamashunllapachu.
15 Kaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Chay kusa achkata tantakusha yanapakutinmapis,
ministiyashanqa kidaran.
Chaymi chay pitilata tantakusha chaytaqa,
ministiyashanqa mana faltaranchu nir”.

Tito wakinninkunawan

16 Tayta Dyusta payji nini. Chaqa pay-ari, Titutaqa nisha
chiqapta munar yarpushunanllapapaq, imanuĉhi nuqa
qillaysituta tantar ministiqkunata yanapayta yarpuni
chaynulla.
17 Chaqa nuqa payta shamunanpaq rugatiymi “Arí” ni-
masha. Chaymi kananqa qamkunapaq llakiq kar, paylla
shamuyan qamkunata watukushuqllapa.
18 Tituwan pullami kaĉhamuni uk kriyiq masinchikta. Pay-
paqmi, kusa shumaqta rimanllapa tukuy kriyiqkuna, Jesu-
cristupa shumaq rimayninta imanu yaĉhachikur purishan-
rayku.
19 Chaynullami wakin kriyiq masinchikkunaqa, payta
akrashallapa nuqakunawan purinanpaq. Chayna
qillayta tantar ukkunata yanapanayllapapaq. Chayta
rurarqami, Taytanchik Dyusta aligriyachinillapa.
Chaynami yaĉhanqallapa imanumi kusata ukkunata munar,
yanapakunillapa nir.
20 Yanapakunayllapapaq achka qillayta tantarqami
karanta yanapakunillapa. Chayrayku runakunaqa mana
rimayta puytinqachu, paykunaqa qillayta aypakunllapa nir
imaqa.
21 Chayraykumi Dyusqa yaĉhan, mana ima mana
allinkunata rurarchu, shumaq allinkunalata ruranillapa
nir. Chayna runakunapis yaĉhanqallapa, imatapis karanta
ruranillapa nir.
22 Paykunawanqami kaĉhamunipis uk kriyiq masinchikta.
Paymi rikachimashallapa imakunatapis shumaqta rurar,
kusalata yanapakur ima. Nataq kananqa ashwan masta
yanapakun qamkunapi kusalata kunfyakar.

23 Titupaq-shuypaqami nishaykillapa: Kriyiq
masinchikllapa kar, nuqakunawan pulla yanapakuq kar,
kusalata qamkunata yanapashunayanllapa. Nataq Tituwan
shamuyan chay kriyiq masinchikkunata-shuypaqa, wakin
kriyiq masinchikkuna akrashallapa, Jesucristuta kasur, Dyus
munashanlata ruraq katinllapa.
24 Chayrayku qamkunaqa, shumaqta samachir rikachinkil-
lapa imanumi paykunata munankillapa nir. Chayna qillayta
tantaqta rikashurllapaqa, tukuy wakin kriyiqkunaqa rikar
yaĉhananllapapaq, imanumi ukkunata chiqapta munankillapa
nir. Chaynulla yaĉhanqallapapis, qamkunapaq kusa yana-
pakuq nishayqa chiqap kasha nir.

9

Pablumi kriyiqkunata willan qillayta tantananpaq

1 Wakin ministiqkunata yanapanaykillapapaqqa, man-
ami qashan qashanqa willashunayllapataqa ministinkilla-
panachu.
2 Chaqa yaĉhaninami, qamkunaqa kusata ukkunata yana-
payta munankillapa nir. Chaymi Macedoniamanta kaqku-
nataqa willasha kani, qamkuna Acayamanta kaqkunaqa
naypaq añumanta-pacha yanapakunayankillapa nir. Chaymi
yaqqa tukuykaq Macedoniamanta kaqkunapis, qamkuna yu-
paylla animakushallapa yanapakunanllapapaq.
3 Piru chaynu katinmapis, qamkunamanmi kay kriyiq mas-
inchikkunata kaĉhamuni, chay kusala shumaqta qamkuna-
paq rimashayqa ama llullachu kanqa nir yarpur. Chay-
nami paykuna shamurqa, nuqa shamunaykaman masta ani-
machishutinllapa, munashaynullata ruranaykillapapaq.
4 Kuytawkish Macedoniamanta wakin nuqawan pulla
shamurqa, chay kusa shumaqta qamkunapaq rimashaynuta,
mana taritinllapaqa, nuqanchikkunapaqqa kusa pinqay-
paq kanman. Chaqa nuqakunaqa ashwan qamkunata al-
abachishunillapa, mana nuqakunata pinqaypi dijamanaykil-
lapapaqchu.
5 Chayrayku yarpusha kanillapa chay kriyiq
masinchikkuna shamur watukushunanllapapaq. Chayna
paykuna yanapashunqallapa, qillayta arnikusha
karaykillapa chayta tantaytaqa. Chaymi tukuy yaĉhanqallapa
qamkunaqa chay qillaykunata tukuy shunquykillapawan
shumaqta yarpur, mana miĉharchu qukuyankillapa nir.
6 Kayta yarpuyllapa: Tantyarkaqta tarpukuqqami,
tantyarkaqta kusichakun. Nataq achkata tarpukuqqami,
achkata kusichakun.

7 Chaymi mayqanpis tukuy shunqunwan yarpushannulla
puytishanta qukunmanllapa ukkunata yanapananllapa-
paqqa. Chaynu yanapakurqa, ama kwashalla, ama rugay
tukur imachu qukunmanllapa. Chaqa Dyus kusa aligrila
imata qukur yanapakuqtaqa, kusata munan.
8 Dyusqami tukuy imata puytiq kar, allin kaqkunataqa
kusa achkata qushunqallapa. Chayna mana imayllapapis
faltashutinllapachu, allinlata rurar ministiqkunataqa yana-
panaykillapapaq.
9 Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
“Ministiqkunatami kusata yanapasha, shumaqta yarpur.
Tukuy tyimpumi payqa runakunata yanapanqa shu-
maqta rikar” nir.
10 Tayta Dyusmi, tukuy tarpukuq runakunataqa simillata
qun. Chaynulla mikunanllapata kusichananpaqpis qun.
Tayta Dyus runakunata simillata quqmi, qamkunatapis
kusata yanapashunqallapa mana imayjun runakunata yana-
panaykillapapaq. Chay runakunata yanapatkillapaqami,
masna Dyuspiqa kriyinqallapa.
11 Chaynuqami, qamkunaqa tukuy ima munashaykillapat-
apis tarikunkillapa. Chaymanta aligrilla qukunaykillapa-
paq. Nataq chay tantashaykillapa qillayta ministiqkunaman
nuqakunawan kaĉhatkillapaqa, nuqanchikkunarayku chay
runakunaqa, Dyusta payji ninqallapa.
12 Chaqa kriyiq masinchikkunata chaynu yanaparqa, man-
ami faltaqninlatachu apanchik. Ashwanmi yanaparqa,
kusata yarpuchinchikllapa Taytanchik Dyustapis alabanan-
llapapaq.
13 Chaymi paykunaqa alabanqallapa Dyusta. Chaqa
chaynu yanapatkillapaqa paykunaqa intrakanqallapa,
chiqapta qamkunaqa Jesucristupa shumaq rimayninta
kasunkillapa nir. Chaynullami paykunaqa Dyusta payji
ninqallapa qamkuna yanapashaykillapapaq, paykunapaq,
ukkunapaqpis.
14 Paykunaqami, Dyusman kusata mañakunqallapapis
qamkunata munashurllapa, qamkunarayku Dyus
paykunatapis yanapashanllaparayku.
15 ¡Payji niypaq Taytanchik Dyusta, Jesucristuta kaĉhamur
kusala shumaqta yanapamashanchikpaq! ¡Chaypaqqami
mana imanupis kutichiyta puytinchikchu!

10

Pablumi apustul kashanrayku riman

1 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristumaqa kusa
allin kashanrayku mana piñakun imachu, chaynullami

nuqapis qamkunata rugashunillapa ama nuqapaq
ukmanta yarpunaykillapapaqchu. Chaqa qamkunamanta
wakinkunaqami ninllapa: Nuqa qamkunawan karqashi
kusalata manchashurllapa kusa shumaqlata yaĉhachikuni.
Nataq wakaqpi karqashi kusala marraju tukur anyaqnulla
iskribishunillapa nir.

2 Chaynu yarpumaq runakunaqa rimanllapa, Jesucristupi
mana kriyiq runa yupayshi munayniyllamanta imatapis ru-
rani nir. Manaraq qamkunaman shamuyar, paykunata
willani ama washayta rimananllapapaq. Manami mu-
nanichu chay kriyiq masinchikkunata anyar willaytaqa.
Nuqa rir-raqmi chay washayta rimaqkunataqa, imapaqpis
karanta willar qamkunamantaqa chiqanchashaq.

3 Chiqaptari chaymantaqa kawsaq runa kanchik. Piru
manami kay pachapi mana kriyiq runakuna ĉhiqninakunllapa
chaykuna yupaychu kanillapa.

4 Chay armanchikkunata washakanapaq purichinchik
chayqami, mana kay pachapi runakuna armanwan
lisyakur wanuchikunllapa chaywanqa chayllachu.
Nuqanchikkunapa armanchikllapaqami, Dyuspa pudirnin.
Chay pudirwanmi chay mana allin kaqkunatapis
nuqanchikmanta chiqanchayta puytinchik.

5 Chaywanmi chay yanqa illaqta rimar llullakuqkunatapis
tukchichuwan. Chaynulla chay paylla, Dyusta mana riqsi-
nata munar alabakaqkunamatapis, tukchichuwan. Tukuy
runakunapa yarpuynintami, Jesucristuta qunchik paypina
kriyinanllapapaq.

6 Chaynumi qamkuna chiqapta kasukutkillapanaqa, kasti-
gaypaq chay kusata kriyiyar, chaymanta mana kasukuqku-
nataqa.

7 Qamkunaqa kwintata qukayllapa imami qamkunapiqa
pasayan nir. Chaqa qamkunamanta wakinmi, ukmanta
yarpunllapa nuqapaqqa. Chaymi nini, mayqanpis chiqapta
Jesucristupaq yaĉhachikuq karqa, nuqapaq kriyinmanllapa
paypaq yaĉhachikuni nir.

8 Dyusmi nuqata paypaq yaĉhachikunaypaq nimasha.
Chaymi, payqa alabakananpaq yaĉhachikun nimatinlla-
pamapis, mana pinqakunichu. Chaqa Dyusninchikmi
nimasha paypaq allita yaĉhachikunaypaq. Chayna
runakunaqa, Dyusmanta ama akrakarchu, ashwan
paywanna kananllapapaq. Chaqa payqa mana
qamkunataqa mana allinta yaĉhachishunayllapapaqchu
nimasha.

9 Amami yarpunkillapachu chay kartaypi nanaq nanaq
iskribirqa manchachishunayanillapa nirqa.

10 Chaqa wakinkunami ninllapa: Jesucristupi kriyiq
tukurshi, kartaykunapiqa nanaq nanaq yaĉhachikuni nir.
Chaynulla ninllapapis, yataykillapapi karqashi, manchakur
mana mayqantapis nanaq nanaqqa yaĉhachinichu nir.
11 Piru mayqan kaykunapaq rimaqqa, kayta yaĉhanman:
Nuqa shamurqami chay kartaypi willashushayllapataqa,
karanta rimashaq mana manchakurchu.
12 Chaymi chay mana allinta rurar alabakaqkunawan
chaylla kaytaqa mana munanichu. Chaqa paykunaqa
yarukuna kar, alabakar imaqa, munayninllamanta imatapis
yaĉhachikur, kusala mana allintachu tukunllapa.
13 Nataq nuqakunata-shuypaqa, Dyusmi akramashallapa
imatapis kashanta yaĉhachishunayllapapaq. Chaymi mana
imatapis mancharchu yaĉhachishunillapa. Chaqa Dyusmi
nimashallapapis qamkuna Corintupi kaqkunaman shamu-
nayllapapaqqa.
14 Chayraykumi nuqakuna imata ruranayllapamantaqa,
mana imatapis ukmankunataqa ruranillapachu. Chayta ru-
ranaypaqqa, manallana shamunaytachu puntata shamusha
karay chaynuqa. Nuqakunami puntataqa shamurayllapa
Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachishuqllapaqa.
15 Chaymi, nuqakunaqa mana alabakanillapachu
ukkuna rurashanpaqqa, nuqakuna rurayashayllapamanta
ukmankunata rurarqa. Ashwanmi nuqakunaqa
qamkunawan imatapis masta rurayta munanillapa. Chaynu
masta yaĉhachishutiyllapaqa, mastana kriyinaykillapapaq
Jesucristupiqa.
16 Chaynulla munanillapa, qamkuna kayashaykillapa-
manta uklawkunata rir yaĉhachikuyta. Piru manami ukkuna
yaĉhachikuyashankunamanqa yakapakanayanillapachu, ama
alabamananllapapaq chay ukkuna yaĉhachikushanpaqqa.
17 Mayqanpis kusa runa nisha kayta munarqa, Tayta Dyus
kusa runa nishapaq tikratin chaynuqa kanqa.
18 Chaqa mayqan kusa allin runaqa, manami payllaqa al-
abakananchu. Ashwanmi Tayta Dyus alabatin, kusa allinpaq
riqsikashaqa kanqa.

11

Pablumi mana chiqap apustulkunapaq riman

1 Yaru yupay nuqa willashutiyllapamapis, icharaq uyaku-
mankimanllapa. Imanu katiypis uyakumayllapari.
2 Dyusqami mana munanchu qamkuna chay llullakuqku-
nata kasunaykillapapaqqa. Chaynumi nuqapis mana mu-
nanichu chay llullakuqkunata kasunaykillapataqa. Chaqa

nuqami, Dyuswan uk tratuta rurashana kani qamkunapaq, imanuĉhi uk runamaqa warmi wamranta mayqanwan kasarachinanpaq tratuta rurashana katinqa, manana ukwan kayta puytinnachu, chaynu Jesucristulawanna kanaykillapapaq.

3 Piru manchakunimi, imanutaq dyablumaqa kusala bibu kar largu kurupaq tikrakar, Evamataqa llullachir ingañaran, chaynulla qamkunatapis imanupiqa ingañashunmanllapa nir. Chaynu katinqa, Jesucristupi kusata kriyinaykillapamantaqa, ashwanmi manana munarnachu purinkimanllapa.

4 Qamkunami, chiqapta Jesuspaq yaĉhachishushayllapamanta, ukkuna ukmanta Jesuspaq yaĉhachishutinllapapis, kriyiyta puytiyankillapa kanqa. Chaynulla ukman ispiritu kaqwanpis kayta puytinkillapa chay shumaq Ispirituwan kashaykillapamatapis dijarna. Chaynullami ukman yaĉhachishushanllapakunapi kriyiyta puytinkillapa kanqa nuqakuna willashushayllapataqa qunqarna.

5 Chaynu katinmapis Dyuspa apustulnin tukuqkunamantaqa nuqaqa masta yaĉhani.

6 Rimanaypaqĉhi imanupiqa mana shumaqtachu rimayta puytini. Piru yaĉhaytaqami yaĉhani. Nuqakunami rikachishusha kanillapa imakunatapis rurar ima, yaĉhanaykillapapaq chiqapta yaĉhani nir.

7 Imanutaq yarpunkillapa. ¿Manachu allinta tukusha kashaq yaĉhachishurllapa, nuqalla trabajar ministishaykunata tarikur, mana imalatapis mañakushurllapaqa? Nuqami yaĉhachishushallapa kani, Jesucristupi chiqapta kriyir kawsanaykillapapaq nir. Icharaq kwintata qukankimanllapa mana kubrar imachu yanqala yaĉhachishushayllapaqa kusa allin qamkunapaqqa nir.

8 Nuqaĉhi wakin kriyiq masinchikkunapa qillayninta kitasha yupay kani, yaĉhachishutiyllapa qillayta qumatinllapa ayparqa.

9 Qamkunawan kar imay faltamatin ministirmapis, manami qamkunataqa imatapis mañakushurayllapachu. Ashwanmi Macedoniamanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamur yanapamaran ministishaykunapiqa. Manami qamkunata mañakushuyllapataqa munaraychu. Chaynullami maydiyapis kashaq.

10 Chiqaptami nishaykillapa: Jesucristupaq tukuy yaĉhachishushayllapaqami, chiqap nir. Chaymi kusa aligrila Acaya lugarpi, mana imatapis mañakurchu yaĉhachikutiyqa, mana imanimaytapis puytinqallapachu.

11 Qamkunaĉhi chaynu rimatiyqa nuqapaqqa ninkillapa: Mana munamarninchikchu chaynuqa tukuyan nir. ¡Piru Dyusmi yaĉhan chiqapta munashuyanillapa nirqa!

12 Nuqaqami maydiyapis mana qamkunamanta imakunat-
apis aypashaqchu. Chayna, Dyuspaq yaĉhachikunillapa nir
alabakar puriqkunataqa riqsinanllapapaq, llullakurla purin-
llapa nir.
13 Chay paykunaqami, Jesucristupa apustulninkuna yupay
tikrakar ingañakur purinllapa.
14 Yaĉhashanchikllapanu, paykunaqami chaynuna purinl-
lapa. Chaqa Satanasmaqa, Dyuspa kusa shumaq angelnin
yupay tikrakar purin-ari.
15 Chaynu katin-ari, chay paypa kaqninkunamaqa llallinl-
lana kusa allin runakuna yupay tukur purinllapa. Piru
paykunaqa chay rurashanllaparayku, ¡imanu tukukaq kan-
qallapa!

Pablumi apustul kar qischakaran

16 Qashan willashaykillapa, ama mayqanpis nuqapaqqa
yarpunqachu yaruyasha nirqa. Imanuĉhi apustulkuna
yupay tukur alabakar yaĉhachishutinllapa uyakunkillapa,
chaynulla nuqatapis uyakumayllapa yaĉhachishurllapa nuqa
alabakar willashutiyllapamapis.
17 Nuqalla alabakarqami yaru kayman. Chaqa Ami-
tunchikqa manami nuqalla alabakanaypaqchu nimasha.
18 Chaynu katinmapis, imanuĉhi wakin runakuna alabakar
purinllapa, chaynulla nuqapis alabakashaq.
19 Qamkunami kusata yaĉhankillapa. Piru, kusa
shumaqta uyakunkillapa chay yaruyasha yupay chaykuna
yaĉhachishutinllapaqa.
20 Paykunami sirbikuchishunllapa, imaykillapata aypanl-
lapa, ingañashunllapa, chaynulla imata yupay musyashunlla-
pamapis.
21 Nataq nuqa, qamkunawan mana chaynu kashayrayku,
“Wakqa kusalata manchakun” nimatinllapamapis, kusala
aligri kani chay nishayrayku, mana paykuna yupay llul-
lakusha ima karchu.
Piru ukkuna alabakanatinqa, nuqapis alabakaq qallar-
ishaq, yaruyasha nimatkillapamapis.
22 ¿Paykunachu hebreo runakuna? Nuqapismi hebreo runa
kani. ¿Paykunachu Israel runakuna? Nuqapismi Israel runa
kani. ¿Paykunachu Abrahampa ayllunmanta? Nuqapismi
Abrampa ayllunmanta kani.
23 ¿Paykunachu Jesucristupa sirbikuqninkuna? Nuqaqami
ashwan paykunamantaqa Jesucristupaqa mas sirbikuqnin
kani. Kaynu nitiyĉhi nimankillapa, “Wakqa yaruyasha”
nir. Chaynumapis, nuqaqami paykunamantaqa masta
yaĉhachikur trabajasha kani. Nuqatami prisumashallapa

paykunamantaqa masta. Paykunamantaqami masta maqa-
mashallapa. Chaynulla yaqqami wanuchimashallapamapis.
24 Sinku kutimi Israel runakunamanta karguyjunkunaqa,
trintay-nwibi (39) kuti wipyarlla kastigamashallapa.
25 Kimsa kutimi qirullawan maqamashallapa. Uk ku-
tiqami rumillawan sitamashallapa. Kimsa kutimi nuqa riy-
atiyqa yaku karrupis mar yakuman chinqaran. Chaymi
ĉhuqanaymanta washakar, uk unaqta uk tutata yurqaray mar
yakupa ĉhaypinpi, tarimananllapakaman.
26 Kusatami purisha kani. Chaymi riyukunamapis
yaqqa apamaran, suwakuqkunamapis yaqqa suwamaran.
Chaynulla pwiblu masiykuna, uklawmanta runakunamapis
yaqqa imanachimaranllapa. Pwiblupimapismi yaqqa
imapis pasamaran. Chunllaq lugarkunapi, mar yakukunapi,
chaynulla chay mana chiqapta kriyiqkunapa rurinpi
katiypis, yaqqa ima mana allinkunapis pasamaran.
27 Kusatami trabajasha kani. Chaynulla riqchaq imakunata
pasasha kani mana yaĉhaypaqkunata. Kusa achka kutimi
mana punushachu kani, mana mikushachu kani, chaynulla
yakunarmapis alliplata qischakasha kani. Mana raĉhpay
katinmapis, qasaykunapi kusalata qischakasha kani.
28 Kay willashushayllapanu qischakasha karmapis, ash-
wanmi masta nuqaqa yarpukuni wakin kriyiq masinchikku-
napaq.
29 Mayqan uchapi ishkitinqa, nuqaqa llakir mañakuni
uchanmanta washakananpaq. Mayqan uk kriyiq mas-
inchikta uchakuchitinqa, nuqaqa kusalata piñakuni, chay
uchakuchikuqpaqqa.
30 Nuqami chay qischakashaykunapaq alabakani, mana
chay llullakur rimaqkuna nubliru tukurla alabakanllapa
chaykuna yupaychu.
31 Tayta Dyus, chaynulla Amitunchik Jesuspis, paykuna
chiqap allinla kar tukuy tyimpu alabakan chay paykunami
yaĉhan imatapis chiqapta rimani nir.
32 Damasco pwiblupi nuqa katiymi, gubyirnu Aretaspa
ikillan kaq chayqa, kaĉhakuran gwardyakuna kuytakunanlla-
papaq chay pwiblumanta lluqshina punkukunapi. Chayna
yarqushaq nitiyqa aypar prisumananllapapaq.
33 Piru, ukkunami nuqata kanastapa rurinlapi, pwiblupa
atun patan llutakashanpa bintanalata waqtalawman
yarquchimatin, paykunamantaqa washakaray.

12

Pablumi rikapakushanpaq parlakuran

1 Manami imatapis gananchikchu nuqanchiklla
alabakarqa. Chaynu katinmapis alabakaq yupaymapis
willashaykillapa, chay rikashaykunapaq Dyus intrachi-
mashanta.
2 Katursi añunami apakaray Dyus tayashan syiluman. *
Manami yaĉhanichu kwirpuntiychu apakaray, manaqachu
Ispirituylapi. Chaytaqami yaĉhan Tayta Dyusla.
3 Piru yaĉhanimi, Tayta Dyuspa pullan karay nir. Manami
yaĉhanichu kwirpuntiychu apakaray, manaqachu Ispirituy-
lapi. Chaytaqami yaĉhan Tayta Dyusla.
4 Chaypiqami mana uyapashanchik rimaykunata uya-
paray. Chay uyapashaykunataqami mana mayqantapis par-
lanaypaqchu nimasha Tayta Dyusqa.
5 Nuqami kusalata aligriyani Tayta Dyus kawsashan syiluta
rikachimashanrayku. Chay rikashaykunarayku alabakay-
paq yupay kani. Piru ashwan mana kusa runa nishapaq
riqsimashanllaparayku, qischakashayrayku imami kusata
alabakani, tukuy runakuna yaĉhananllapapaq, Tayta Dyus
kusata yanapaman nir.
6 Imanupi nuqalla alabakanar chay rikashaykunapaq ri-
marmapis, chiqaptaqa mana yaru yupaychu kashaq. Chaqa
chiqaptari rimayani. Chaynu katinmapis mana rimanichu,
runakuna ama yarpunanllapapaq nuqa kusata alabakanar
chaynu rimani nir.
7 Chaymi nuqata, Tayta Dyus syilupi rikachimashanku-
nata rimatiy, ama wakqa kusa runa nisha nimananllapa-
paqmi, Jesucristuqa mana uchakusha katiymapis dijamasha
qischakanaypaq. Chay qischakaymi Satanasmanta kar uk
kasha kwirpuyllaman yaykuq yupay.
8 Chayraykumi, kimsa kutina Amitunchikta mañasha kani
chay qischakaykunata nuqamanta ashuchinanpaq.
9 Piru Amitunchik Jesucristumi chay qischakaykunata
mana ashuchirchu, ashwan kaynu nimaran: “Nuqami
tukuy ministishaykikunapi yanapashayki. Chaqa nuqapa
pudirniytaqami riqsinllapa, chay mana kwintachaypaqla
runakunapi” nir. Chayraykumi nuqaqa aligrila alabakani
chay mana kwintachakaypaqla kashayrayku, chayna Jesu-
cristuqa imapipis yanapamananpaq.
10 Tukuy kaykunaraykumi aligriyani, Jesucristuta
sirbishayrayku qischakashaykunapaq, mana kwin-
tachakaypaqla kashayrayku, imakunata ministishayrayku,
ĉhiqnimashanllaparayku, llakishayrayku ima. Tukuy
kaykunatami pasaray, Jesucristurayku. Chaqa mana

* **12:2** Tayta Dyus tayashan syilu nirqami intrachimanchik kimsa anap kaq syiluman nir.

kwintachakaypaqla karmapis, ashwan yaĉhanimi Tayta Dyus masta yanapaman nir.

11 Qamkuna chiqapta intrakanaykillapata munarĉhi, nuqallapaq rimashayrayku, nimashaykillapanu yaru yupay karay. Chaynu katinmapis, chay ukkuna apustulkuna yupay tukur yaĉhachishutinllapa alabanaykillapamantaqa, nuqata yanqa imanula katiymapis alabamanaykillapapaqqa kasha.

12 Chaqa nuqapaqqami yaĉhanqallapa Jesucristupa chiqap apustulnin kani nirqa, milagrukunata, mana ruraypaq shumaq imakunata, kusa dispantakaypaqkunata, mana shaykuq ruratiy rikashaykillaparayku.

13 Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Imatataq kananqa yarpunkillapa? Qamkunawan karmi mana imatapis mañakushurayllapachu, ukkuna imanutaq mañakushuranllapa chaynuqa. ¿Qamkunata mana mañashushayllaparaykuchu rimapakunkillapa? Chaynu qamkunapaq mana allin yupay katinqa, ¡pirdunamayllapari!

Pablumi Corintupi kriyiqkunata qashan watukunanpaq yarpuran

14 Nuqaqami listuna kani qashan kimsa kutipaqna shamur watukushunayllapapaqqa. Chaynulla kanan shamurpis mana qillaytaqa mañakushaykillapachu. Manami nuqaqa imaykillapa kaqtaqa munanichu. Ashwanmi qamkunata munashunillapa. Yaĉhashanchikllapanu, uk runami qillayta tantakun wamrankunapaqqa. Manami taytanpaqqa wamrankunachu tantanllapa qillaytaqa.

15 Chaymi nuqamaqa Taytaykillapa yupay kar, kusa aligrila yanapashaykillapa tukuy imay kaqniykunawanpis. Chaynulla nuqa kusata munashutiyllapa, qamkuna mana yaqqa munamatkillapamapis, imanupis yanapashaykillapa byinnikillapapaq.

16 Nuqaqami mana imatapis mañakushurayllapachu. Chaynu katinmatapis wakinkunaqa ninllapa, nuqaqashi kusala bibu imanulapis qillaykunata mañashurllapa aypakusha kani nir.

17 Piru willamayllapa: ¿Nuqa kaĉhamushay runakunachu mayqanninllaqa llullachishurllapa imaykillapata nuqaman aparan?

18 Titutami nuqaqa kaĉhamuray watukushunanllapapaq. Chaynulla paywanqa uk kriyiq masinchikllapata kaĉhamuray. Nimayllapa: ¿Tituchu ingañashuranllapa? ¡Manami mana! Nuqaqami Tituwanqa chay yarpuylla kar, imatapis chayllata ruranillapa.

19 Manaqaĉhi qamkunaqa yarpunkillapa, chay rimashaykunarayku diskulpamanaykillapata munar chaynuqa rimayani, nir. Manami chaynuqa kanqachu.

Chaqa, nuqami Dyuspa naypanpi rimani Jesucristupi kriyiq kar. Tukuy kaykunami munashay kriyiq masiykuna, qamkuna masta Dyusninchikta kasur, paypi kriyinaykillapapaq.

20 Chaqa nuqaqami yarpukuni, rikashuqllapa shamurqa mana munashaynulla taqtachu tarishuymanllapa nir. Chaynulla yarpunipis, qamkunaqa mana piñakushallataqa rikamanayankillapachu kanqa nir. Chaqa qamkuna mana allinta tukushaykillaparaykumi, shamurqa imatapis karanta willashuymanllapa. Yarpunipismi, imanupiqa willanakur, inbidyanakur, piñachinakur, munashaykillapata rurar ukmanta tukuyankimanllapa, washaykillapata rimanakuyankimanllapa nir ima. Chaynulla imanupiqa, ukmanta willanakur piñachinakuyankimanllapa, qamkunalla alabakayankimanllapa, mana allinta tayankimanllapa nir ima.

21 Manchakunipismi, qashan watukushuqllapa shamutiy Dyusninchikpa naypanpi qamkunarayku nuqa pinqakuyman nir. Chaynuqa kusalata waqayman wakinnikikunarayku. Chaqa paykunaqami unaymantapacha uchakushallapa. Manami chay mana allin rurayashanllapataqa dijashallapachu. Chaynumiri ukwan ukwan pununllapa, imatapis munashanllapalata rurar ima tanllapa mana tantyakarchu.

13

1 Kaywanqami kimsa kutipaqna nuqaqa watukushuyanillapa. Tukuy imapaqpis ishkay manaqa kimsa tistigu “Arí” nitin chiqapqa kanqa, manaqa mana. Chaymi chiqap katinqa chay mana allinta tukusha chayqa kastigakayanqa. Chayraykumi kanan qashan watukushuqllapa shamurqa, kimsa kutipaqna willashaykillapa amana mana allinkunata ruranaykillapapaq.

2 Naypaqta ishkay kutipaqna watukushuqllapa shamurmi, chay uchakur puriqkunataqa willarayna amana chaykunata rurarnachu purinanllapapaq. Chaymi kanan kimsa kutipaqna watukuq shamurqa, nuqalla kimsa tistigu rikaq yupay karanta willar chiqanchashaqllapa.

3 Chaqa qamkunaqari mana kriyimayankillapachu. Munayashaykillapataqami rikachishaykillapa, chaypiraq kriyimanaykillapapaq, nuqaqa Jesucristo willamashanta willashunillapa nir. Jesucristuqami mana yanqa runala yupaychu tratashunllapa. Ashwanmi Jesucristuqa imapaqpis nanaq nanaq willashunllapa.

4 Chiqaptami mana kwintachakaypaqla yupay karmapis, kruspi klabatinllapa wanuran. Piru ashwan kananqa

kawsayan Dyuspa kusa pudirninwan. Chaynulla nuqakunapis pay yupay mana kwintachaypaqla kanillapa. Piru paywan pulla kar Dyuspa pudirninwan kawsarmi, willashunillapa qamkunapis Dyuswanqa pullana kanaykillapapaq.

5 Qamkunalla riparakayllapa imanu kashaykillapapaqpis. Chayna yaĉhanaykillapapaq chiqaptachu Jesucristupi kriyinkillapa nir. ¿Manachu kwintata qukankillapa Jesucristuqa qamkunapa pullaykillapa nir? Imanupi riparakar Dyus munashannullata mana rurashallapa karqari, yaĉhankillapana mana Jesucristuwanchu kankillapa nir.

6 Nuqaqami kunfyakani chiqapta kriyinkillapa nir. Chaymi ninkillapa, Jesucristupa apustulnin kar yaĉhachishushayllapaqa chiqap kasha nir.

7 Chaymi Tayta Dyusman mañakuni, qamkuna ama ima mana allinkunata ruranaykillapapaqnachu. Nuqaqami mana qamkuna nuqapaq chiqapta rimayasha ninaykillapapaqchu mañakuni. Nuqaqami mañakuni rurashayllapakunaqa mana sirbinchu nitinllapamapis, ashwan qamkunaqa allinkunalatana ruranaykillapapaq.

8 Chaqa manami chiqap kaqkunamanta ima mana allinta rurayta puytinchikchu. Ashwanmi chiqap kaqkunalata ruranapaq allin.

9 Chayrayku aligriyani wakinkuna mana kwintachamatinllapamapis. Chaqa qamkunami Dyusta mas allita kasur paylapi kriyinkillapa. Chaymi maydiyapis mañakuyashaq, qamkunaqa allinlana kanaykillapapaq.

10 Kay kartatami puntataqa iskribimuni qamkunaman manaraq watukushuqllapa shamuyar. Chayna shamurqa, ama nanaq nanaq willashunayllapapaqchu imanu kashaykillapapaqpis. Ashwanmi Tayta Dyusqa nimasha qamkunata intrachishutiyllapa paypi masta kriyinaykillapapaq. Manami munanchu qamkuna disanimakur paymanta chiqanchakanaykillapataqa.

Pablumi tukukananta saludakuran

11 Kriyiq masiykuna, kay kartayta iskribir tukchinaypaqqami nishaykillapa: Kusa shumaqta kawsar, waran waran mas shumaqta kawsaytana yarpuyllapa. Chaynulla animachinakur ima tukuynikillapa uk yarpuylana shumaqta kawsayllapa. Chayna Dyus munamaqninchik, shumaqchamaqninchikqa qamkunawan kanqa.

12 Uknikillapa uknikillapa kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa. *

---

* **13:12** Kusa rispituwan shumaqta saludanakuyllapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

13 Tukuy kriyiq masinchikkunami saludashunllapa.
14 Amitunchik Jesucristumi llakipar yanapashunqallapa. Tayta Dyuspismi munashunqallapa. Chaynulla Santu Ispiritu-shuypaqa pullaykillapa kanqa shumaqta tanaykillapapaq.

Chaynumi kanqa.

Gálatas
Pablumi kartanta kaĉhan Galaciapi kriyiqkunaman

Prubinsya Galaciapi kaq pwiblukunapimi apustul Pabluqa Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachikutin, kusalata kriyiranllapa. Chaymantami uklawmanna riran Pabluqa yaĉhachikuqqa. Chaykamanqami Israel pwiblumanta mana allinta yaĉhachikuqkuna Galaciaman ĉhamur, kriyiqkunataqa Pablupaq kaynu nir willaran: "Pabluqa manami apustulchu, Jesucristupaq yaĉhachikunanpaqqa" nir. Chaynullami niranpis: "Pabluqami mana Jerusalenmanta apustulkuna yupaychu yaĉhachikun" nir. Chaymi chaynu chay runakuna mana allinta rimayashanllapapaq, Pabluqa kay kartata kaĉharan allita intrakananllapapaq (1.11–2.21).

Chaynullapismi chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa kaynu nir yaĉhachikuyaranllapa: "Jesucristupi kriyirmapis, washakanaykillapapaqqa Moisés mantakushanta kumpliyta ministinkillapa". Chaynu nir yaĉhachikuyanllapa nir yaĉharmi Pabluqa kay kartata kaĉharan intrakananllapapaq, chay mantakuykunaqami Jesucristo shamunankalaman kasunallapapaq karan nir. Chaynullami intrachiranpis Jesucristupi kriyirqami, Moisés mantakushankunata mana kumplirmapis washakayta puytinchik nir (3.1–5.12).

Chaymi Galaciamanta kaqkuna Moisés mantakushanta mana kumpliyta puytir, uchakurlla kawsanantaqa Pabluqa mana munaranchu. Chayraykumi kay kartata kaĉhar intrachiran, Santu Ispiritu munashannullana kawsananllapapaq nir (5.13–6.10).

Pablumi saludakun

1-2 Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi tukuy kaypi kaq kriyiq masinchikkunawan kay kartata iskribishunillapa qamkuna chay prubinsya Galaciapa pwiblunkunapi taqkunaman. Chaqa yaĉhashanchikllapanumi, Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran. Chaymi ashwan Jesucristuqa paylla Taytan Dyuswan akrar kaĉhamaran apustulnin kar, shumaq rimayninta yaĉhachikunaypaqqa. Manami runakuna imachu nuqataqa akrar kaĉhamashallapa.

3 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

4 Chaqa allita yarpuyllapa: Taytanchikllapa Dyus
munashannulla rurarmi, Jesucristuqa paylla wanuran
uchanchikllaparayku. Chaynullami wanuranpis
yanapamashallapa kanankuna kusala saqra mana allinkuna
kan, chaykunataqa amana rurarnachu kawsanallapapaq
ima.
5 ¡Chaynami ashwan, Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpu-
paq alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa

6 Yaĉhashanchikllapanu, Jesucristumi kusalata llakipa-
mashanchikllaparayku wanuran, Tayta Dyuswan
shumaqchamanallapapaq. Piru chaynu katinmapis,
kananqa qamkunaqa chaymatapis mana kwintacharchu,
ashwan chay ukman mana allinta yaĉhachikuqkunamanna
tikrakashaykillapa, chaypi kriyir washakashunllapa nir
yarpur. Chayraykumi kananqa kusalata llakichimashaykil-
lapa. Chaymi mana imanu tukushaq nirmapis yaĉhanichu.
7 Piru chiqaptaqami ukniykuna, Jesucristumantaqa
mana masqa mayqanpis kanchu washamanallapapaqqa.
Ashwanmi chay ukmanta yaĉhachishuqllapaqa Jesucristupi
kriyishaykillapamanta pantachishunanllapapaq chaynuqa
yaĉhachishushallapa.
8 Chaymi nishaykillapa: Jesucristupaq kusala shumaq
yaĉhachishushayllapamanta, mayqan shamur ukmanta
yaĉhachishuqllapaqami, Dyusmanta kusala manchaypaqta
kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq. Chaynu nirqami
mana wakinlapaqchu chaynuqa niyani. Chaymi nuqalla kar,
manaqa syilumanta angelkuna shamur chaynu ukmanta
yaĉhachikurllapaqami, mana washakarchu Dyusmantaqa
kusala manchaypaqta kastigakashana kashaqllapa.
9 Chaymi qashan chayllata nishaykillapapis: Mayqanpis
chay washakanaykillapapaq kusala shumaq kaqta
intrakashana katkillapa ukmanta yaĉhachishurllapa pan-
tachishuqllapaqami, Dyusmantaqa kusala manchaypaqta
kastigakasha kanqa tukuy tyimpupaq nir.
10 Piru nuqaqa manami munanichu runa masiykuna
wakqami kusala allinta yaĉhachikuyan nir alabamanantaqa.
Ashwanmi ima rurayashaypipis, Tayta Dyus allintami ru-
rayanki nimananta munani. Chaqa runa masiykunala ima
rurayashaypipis alabamananlapaq rurayarqa, manami Jesu-
cristupa sirbiqninchu kayman.

Pablumi Jesucristo akrashanpaq intrachikun

11 Kriyiq masiykuna, allita intrakayllapa: Imanu kriyir
washakanaykillapapaq nir yaĉhachishushayllapaqa, manami

runakuna yarpushan imachu. Ashwanmi Dyusmanta kar
kusala chiqap.
12 Chaqa chay yaĉhachishuyashayllapataqa manami yanqa
runakunamantachu yaĉhakusha kani. Ashwanmi Jesucristo
paylla allita intrachimasha tukuy chaykunapaqqa.
13 Piru qamkunami nuqapaqqa uyapashaykillapa kasha
kanqa, imanumi unayqa Israel runa masiykuna Jesucristupi
kriyiqkunapa ikinpi qischanaypaq puriq kani nir. Chaymi
chay kriyiqkunataqa limpu tukchiyta yarpuq kani.
14 Chaqa unayqami nuqaqa, Israel rukuyllapakuna
yaĉhachikushankunata wakinniykunamantaqa masta kasur
ima kusata yaĉhakusha karay.
15 Piru Tayta Dyusqami kusala llakipakuq kar, unaylla
manaraq nasiyatiy akramashallana karan, paypaq
yaĉhachikunaypaqqa.
16 Chaymi chay munashan tyimpupi Wamran Jesucristuta
riqsichimaran, rir shumaq rimayninta mana Israel runaku-
nata yaĉhachinaypaq. Chaynu yaĉhachikuq kaĉhamatinqa man-
ami mayqantapis tapuq rirayraqchu Jesucristupaqqa. Ash-
wanmi Taytanchik Dyuslla allita intrachimaran Jesucristu-
paqqa.
17 Chaynulla manami Jerusalén pwiblumanmapis riray-
chu, chay punta apustul kaqkuna Jesucristupaq intrachi-
mananpaqqa. Ashwanmi mana tardarchu riray Arabia
lugarman. Chaymantami qashan tikrakamuray Damasco
pwiblullaman.
18 Chaymantami kimsa añumantaraq * Jerusalén pwibluman
riray Pedruta riqsiq. Chaymi chaypi tarir, paywan kinsi
diyalata kidaray.
19 Piru chaypi karqami, wakin apustulkunataqa mana
rikaraychu. Ashwan Amitunchik Jesucristupa uknin Santiag-
ulawan † tarinakurayllapa.
20 Chaymi nishaykillapa: Kay iskribir willashuyanillapa
chayqami chiqap. Chaqa tukuy kay nishuyanillapa chay-
paqqami, Tayta Dyus yaĉhan kusala chiqap nirqa.
21 Chaymantanami Siria, chaynulla Cilicia pwiblumanna
riray.
22 Piru Judea pwiblupi, Jesucristupi kriyiq masinchikku-
naqa manaraq riqsimaranllapachu chay tyimpuqa.
23 Piru mana riqsimarllapapismi, ukkuna parlatin uya-
pashana karanllapa kaynu niqta nuqapaqqa: “Jesucristupi

---

* **1:18** Kay kimsa añumantaraq nirqami niyanchik kriyishanmanta kimsa añu pasashana katin nir. † **1:19** Chay Santiagullami shutiqpis “Jacobo”.

kriyiqkunatami tukchiyta munar, unay uk runa kusalata qischamaqninchikllapa chayqami, kananqa Jesucristupa shumaq rimaynintana yaĉhachikuyan” nir.
24 Chaynu nuqapaq yaĉharllapami, Tayta Dyustaqa kusalata alabaranllapa.

2

Apustulkunami Pablutaqa apustulpaqna riqsiranllapa

1 Chaymantami katursi añu pasatinraq qashan riray Jerusalén pwiblumanqa, kriyiqkunapa rikaqninkunata watukuq. Chaypiqami Bernabiwan riray, Tituta apar.
2 Chaynuqami riray, Tayta Dyus chaynu rinaypaq nimasha katin. Chaymi Jerusalén pwiblupi karnaqa chaypi kriyiqkunapa rikaqninkunalawan tantanakurayllapa. Paykunataqami kaynu intrachiray: “Nuqaqami mana Israel runakunata yaĉhachiyani Jesucristupi kriyir washakananllapapaq” nir. Chaqa manami munaraychu nuqapaq ukmanta yarputinllapa chay yaĉhachikuyashayqa yanqalla yupay kanantaqa.
3 Piru chaypiqami kriyiq masiykunawanqa kusala shumaqta yarpuchinakurayllapa. Chaynu karmi pullay risha kaq kriyiq masinchik Titutapis michka Grecia pwiblumanta kar, mana Israel runa katinmapis manami niranllapachu: “Qamqa chay siñal kustumrita ruray” nirllapamapis.
4 Nataq chaynu tantakasha katiyllapaqami, chaymanqa mananula ĉhasha karanllapapis Jesucristupi kriyiq tukuqkuna. Paykunaqami Moisés mantakushankunallawanraq kar, kay mantakuykunata kasurmi washakanchikllapa nir uk sirbikuqta yupay amalas rurachimanaranllapa, michka nuqakunaqa Jesucristupi kriyirlami washakanchikllapa nir yaĉhatiyllapamapis.
5 Piru chaynu yaĉhachikutinllapapismi, nuqakunaqa mana paykunataqa kasurayllapachu. Chaqa nuqakunaqami munarayllapa, chiqap Jesucristupaq yaĉhakushaykillapapi allita kriyirla pay munashanlata rurar kawsanaykillapapaq.
6 Nataq chay kriyiqkunapa rikaqnin kriyiq masinchikkunaqa, manami chay yaĉhachikuyashaykimantaqa kaynu ukmanta yaĉhachikuy nirlamapis willamaranllapachu. Piru nuqaqa chay kriyiq masinchikkuna imanu yaĉhachikunaypaq nimasha katinmapis, manami chaylawanqa Tayta Dyuspaqqa allinna kani niytaqa puytinaytachu. Chaqa Tayta Dyusqa manami runa masinchik allintami rurayanki nimashanchikraykuchu, allinpaqqa rikamanchikllapa.
7 Chaymi chay kriyiqkunata rikaqkunaqa kaynu kaynu yaĉhachikuy nimananmantaqami, ashwan allita kwintata

qukaranllapa: Waktaqami Tayta Dyus akrasha apustulnin kananpaq. Chayna rir, Jesucristupaq yaĉhachinanpaq mana Israel runakunata, imanutaq Pedrumataqa Tayta Dyusqa akrasha kay Israel runakunata yaĉhachinanpaq nir.

8 Chaqa allita yarpuyllapa: Pedrutami Dyusninchikqa pay paylla akrar kaĉharan rir Israel runakunata yaĉhachinanpaq. Piru nuqata-shuypaqami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamasha rir mana Israel runakunatana yaĉhachinaypaq.

9 Chaynu Tayta Dyus paypaq yaĉhachikunaypaq akramasha nir chay kriyiqkunapi kusala rispitakasha kaq kriyiq masinchikkuna Santiago, Pedro, Juan ima yaĉharanllapa. Chaymi ashwan paykunaqa nuqata chaynulla Bernabita ima makinllapata qur ima paykuna yupay apustulkunallapaqna riqsimaranllapa. Chaynami paykunaqa nimaranllapa:

“Qamkunaqa riyllapa tukuyla mana Israelmanta kaq runakunata yaĉhachiq. Nataq nuqakuna-shuypaqa yaĉhachishaqllapa kay Israelmanta kaq masinchikkunata” nir.

10 Chaynu nir imami ashwan kusalata yarpuchimaranllapa chay mana imayjun kaqkunata yanapanayllapapaq. Chaymi ashwan kusa aligrila ima, nuqaqa chay mana imayjun kaqkunataqa imanullapis yanapayanina.

Pablumi Antioquiapi Pedruta anyaran

11-12 Ukninchikllapa Pedruqami Antioquía pwiblupi kar, mana Israel runakunawan pulla mikur imaqa kusala allinta rurayaran. Chaymantami Jerusalén pwiblumanta wakin kriyiq masinchikkuna ĉhamuranllapa Santiago kaĉhamushanrayku. Chay paykunaqami kusalata yarpuqllapa chay siñal kustumripaq. Chaymi Pedruqa, mana siñal kustumriyjun runakunawan mikuyan nimanmanllapa nir manchakur, manana mana Israel runakunawan mikur kusala mana allinta tukuyatinmi, pay payllata anyaray.

13 Chaymi chaynu Pedro, mana Israelmanta kaq runakunawan pulla mana mikunatinqa, wakin Israel kriyiq masinchikkuna, chaynulla ukninchikllapa Bernabimapis chaynulla mana allinta tukuran Pedruwan pulla.

14 Chaymi chaynu tukurqa manana chiqap Jesucristupaq yaĉhakushannunachu rurayatinllapa rikarqa, Pedrutaqa tukuypa naypanpi anyaray kaynu nir:

“Qamqami Israel runa karmapis, mana Israel runakunawan pulla kawsarqa kusala allinta rurarayki. Piru kananqa, ¿imapaqnataq paykunamanta chiqanchakarqa, imanutaq nuqanchikkuna Israel runakuna rurar kawsanchikllapa chaynuta amalas rurachinayankiqa?” nir.

Jesucristupi kriyirlami maymanta karmapis washakanchikllapa

15 Chaymi kriyiq masiykuna nishaykillapa: Pedruwan nuqaqami Israel runakuna kanillapa chay pwiblupi nasishayllaparayku. Chaynu karmi Israel pwiblu masiykunapaqqa mana uchayjunchu kanillapa, mana Israel runakuna yupayqa.

16 Piru nuqakuna, Israel pwiblumanta karmapismi, allitana intrakasha kanillapa: Maylawmanta karmapis, Jesucristupi kriyishallapalami, Tayta Dyus uchakushanchikkunamantaqa pirdunar mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir. Manami Moisés mantakushankunata kasushallapachu, Tayta Dyusqa pirdunamanchikllapa. Chayraykumi nuqakunapis Jesucristulapi kriyisha kanillapa, Tayta Dyus uchayllapakunamanta pirdunamananllapapaq. Chaqa manami mayqanpis washakanqachu Moisés mantakushankunata kasushanraykuqa.

17 Nataq nuqakuna, Jesucristupi kriyishallapalami Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsimanchikllapa nir kriyishayllaparaykumi, wakinkunaqa nuqakunapaq kaynu ninllapa: “Paykunaqami Moisespa mantakuyninkunata manana kasunllapanachu. Chaymi kusa uchayjunna” nir. Ma, tapushaykillapa: ¿Chaynu Jesucristupi kriyishayllaparaykuchu, pay uchakuchimayanqallapa? ¡Manami!

18 Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqapismi unayqa, Moisés mantakushankunata kasur washakanchikllapa nir yaĉhachikuq kani. Piru kananqa allita intrakasha kani, manami chaynuchu kasha nir. Ashwan Jesucristupi kriyirlami washakayta puytinchikllapa. Chaymi chaynu yaĉhachikuyar, qashan Moisés mantakushankunata kasur washakanchik nir yaĉhachikurqami, ashwan kusala uchayjunna kayman Dyuspa naypanpiqa.

19 Chaqa nuqamaqami Moisés mantakushanta kasunaymantaqa wanusha yupayna kani. Ashwanmi Tayta Dyus munashanlata ruranaypaqna kani.

20 Chaymi ashwan Jesucristulapina kriyirqa paywan kruspi pulla wanur kawsamusha yupayna kani. Chaynami kanan kay kawsayashaypiqa manana nuqalanachu kawsani. Ashwanmi Jesucristo nuqapi kawsar, payna yanapaman, allinkunalata rurar kawsanaypaq. Chayraykumi kananqa Dyuspa Wamranpi kriyirlana kawsakuni. Chaqa payqami kusata llakipamashanrayku uchaymanta washamananpaqmapis paylla wanuran.

21 Chaymi Tayta Dyusqa kusata llakipamar Wamranmatapis kaĉhamur washamashanrayku paypaqqa mana ukmanta

yarpuyta puytinichu. Piru wakinkunaqami ninllapa, Moisés mantakushankunata kasurshi washakanchik nir. Chaqa chiqapta chaynu katinqa, Jesucristuqa yanqalla washamanapaq nirqa wanusha kanman.

3

Kriyishanchikraykumi Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchikllapa

1 ¡Ay, Galaciamanta kaq yarukuna! ¿Pitaq yaruchashushallapa, Jesucristupi manana allita kriyinaykillapapaqqa? ¿Manachu qamkunawan kar, kusa intrakaypaqta yaĉhachishurayllapa: "Jesucristumi kruspi wanuran washamanallapapaq" nir?

2 Piru qamkunaqami kananqa Moisés mantakushankunapina yarpuyankillapa washakanaykillapapaqqa. ¡Ma, nimayllapa! ¿Moisés mantakushankunata kasushaykillaparaykuchu, Dyuspa Santu Ispiritunqa qamkunaman shamuran? ¡Manami! Ashwan Dyuspa Santu Ispiritunqa shamuran qamkunamanqa, Jesucristupaq uyakur, paypi kriyishaykillaparayku.

3 ¿Ima, kabal yaruchu imataq kankillapaqa? ¿Chaynu Dyuspa Santu Ispiritun yanapashutinllapamapis, mana kwintachanarchu ashwan yarpuyankillapa, nuqanchikkunala Moisés mantakushanta kasur allinta kawsarlami washakayta puytinchikllapa? nir.

4 Piru allita yarpuyllapa: Jesucristupi kriyishaykillaparaykumi kusata qischakaraykillapa. Chaynu qischakarmapis, ¿manachu imatapis yaĉhakushaykillapa? ¡Icharaq imalataqa yaĉhakushaykillapa kanman, amana yanqalla qischakashaykillapaqa kananpaq!

5 Chaqa Jesucristupaq uyakur, paypi kriyitkillapami, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunta qushurllapa, qamkunapi achka milagrukunata ima rurasha. Piru manami Moisés mantakushankunata allita kasushaykillaparaykuchu chaykunataqa rurasha. Ashwanmi ruraran, Jesucristupi kriyishaykillaparayku.

Abrahammi intrachimanchik kriyirla washakanchik nir

6 Chaqa allita yarpuyllapa: Imanutaq Abrahammaqa Dyuspi kriyishanraykula, Dyusqa uchankunamanta llakipar, kusala allinpaq riqsiran nir.

7 Chayraykumi qamkunaqa allita yaĉhankimanllapa: Dyuspi allita kriyiqkunalami Abrahampa ayllunkuna yupayqa kanqa nir.

8 Chaqa unaymanta-pachami Dyusninchikqa nishallana karan: "Mana Israel kaq runakunapis nuqapi kriyitinqami,

paykunatapis mana uchayjunpaqna riqsishaq” nir. Chaymi
Tayta Dyuspi kriyirla washakanchik nir intrachimanalla-
papaq Abrahamta niran: “Abraham, qamraykumi pachapi
tukuyla kawsaqkunataqa yanapar shumaqchashaq” nir.
9 Chaynumi Dyusninchikqa paypi tukuy kriyiqkunataqa
yanapar shumaqchanqa, imanutaq Abrahammataqa kriyis-
hanrayku yanaparan chaynu.

10 Piru Moisés mantakushankunapi kunfyakaqkunaqami,
kusala mana allinchu kanqallapa. Chaymi chay
mantakuykunata mana kumpliyta puytishanrayku,
kusala uchayjun kanqallapa. Chaqa Dyus nitin
iskribikashakunapimi nin: “Mayqanpis Moisés tukuy
mantakushankunata kumpliyta munar, mana puytirqami
Tayta Dyuspa naypanpiqa tukuy tyimpupaq kastigakasha
kanqa” nir.
11 Chayraykumi allita yaĉhanchikllapa, manami Moisés man-
takushankunata kasurchu washakayta puytinchikllapa nir.
Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Mayqanpis
allita kriyishanraykulami, kusa allinpaq riqsikar kawsanqa”
nir.
12 Piru Moisés mantakushankunapiqa, manami
kriyishanchikraykuchu washakanapaq niyan. Ashwanmi
nin: “Moisés mantakushankunata tukuyta kumplirlami
washakayta puytinchik” nir.

13 Allita yarpuyllapa: Manami mayqanpis, Moisés man-
takushankunataqa kumpliyta puytinchikchu. Chaymi ash-
wan tukuy tyimpupaq wanur chinqanallapapaq yupayna
karanchikllapa. Chaqa Moisés mantakushankunata mana
kumpliyta puytishanchikllaparaykumi, Jesucristuqa lugar-
ninchikllapa kastigakar qirupi waychirar wanuran, amana
tukuy tyimpupaq kastigakanallapapaq. Piru Dyus nitin,
Moisés iskribishankunapimi nin: “Mayqanpis qirupi waychi-
rar wanuqqami, kusala mana allinchu kanqa” nir. Nataq
Jesucristuqami chaynu waychirar wanuran washamanalla-
papaq, mana yanqallachu.
14 Chaynumi Jesucristuqa wanuranpis, mana Israel
runakunatapis washananpaq Abrahamta, Dyus unaylla
arnishannu. Chaymi Jesucristupi kriyishaqa, Tayta
Dyusqa Santu Ispiritunta qumanchik imanutaq
arnimashanchikllapanulla.

Abrahamtami Dyus arnishallana karan

15 Kriyiq masiykuna, uk kumparasyunwanmi kaynu
nishaykillapa: “Mayqan runa uk tratuta rurar firmatinqa,
manami mayqanpis chay tratuta rurashantaqa mas

ukmanta, chaynulla chinqachiymatapis puytinllapachu”
nir.
16 Chaymi allita kwintata qukashunllapa, chaynu
Dyusninchik uk tratuta rurar chay unay rukunchikllapa
Abrahamtami, kaynu arniran: “Qampa uk aylluykiwanmi
tukuyla runakunata yanapashaq” nir. Chaynu nirqa
manami niranchu: “Aylluykikunawanmi yanapakushaq”
nirqa. Ashwanmi uklapaq rimaran, “Uk aylluykiwanmi
yanapakushaq” nir. Chaynu uklapaq rimarqami, Tayta
Dyusqa Wamran Jesucristupaq rimayaran.
17 Chaynuqami nishunillapa, qamkuna allita
intrakanaykillapapaq. Chaqa Tayta Dyusqami,
Abrahamwan punta tratuta rurar, kusa allita arniran
kumplinanpaq. Chaymantaraqmi, kwatru-syintus trinta
(430) añukuna pasatinraq Moisesqa, Dyusmanta ayparan
chay mantakuykunataqa. Piru chay mantakuykunaqa
manami chinqachiyta puytinchu, Tayta Dyus chay punta
tratuta Abrahamwan rurashantaqa.
18 Chaqa Tayta Dyusqa manami chay mantakuykunata
kasushanchikraykuchu washamanchikllapa. Ashwanmi
Abrahamta chay arnishanta kumplir, mana imawan pa-
grasha imachu dibaldila washamanchik, Jesucristupi kriyis-
hanchikllaparaykula.

*Jesucristo shamunankalamanmi Moisés mantakushanku-
naqa karan*

19 Dyusninchik chaynu Abrahamta mana imawan
pagratin ima dibaldila washamananpaq arnirqa,
¿imaraykutaq Moisestaqa quran chay mantakuykunataqa?
Chay mantakuykunataqami quran, tukuyla kwintata
qukanallapapaq: Uchayjunmi kanchikllapa nir. Chaymi
chay mantakuykunataqa qumaranchikllapa, Abrahampa
ayllunta Dyus arnikushan Jesucristo shamur wanunankala-
man. Chaymi Taytanchik Dyusqa, angelninkunata
willaran, chay mantakuykunata Moisesta qunanllapapaq.
Chaymantaqami Moisesqa, angelkunamanta chay
mantakuykunata aypashanrayku, Dyusman mañakunanpaq
karan runakunapa uchanllaparayku.
20 Piru Taytanchik Dyusmaqami payla kashanrayku, Abra-
hamta yanapar arninanpaqqa mana ministiranchu angel-
ninkuna rir Abrahamta willananpaqqa. Ashwanmi pay
paylla niran: “Nuqapi kriyitkimi, washashayki” nirqa.

21 Piru imanupiqaĉhi qamkunaqa kaynu yarpuyankillapa:
Dyusninchik, Abrahamta dibaldila washananpaq arnirqa,
¿imayraykutaq mantakuykunata Moisestaqa quran? nir. ¿Chay

mantakuykunata Moisesta qurchu, dibaldila washamanallapapaq arnikushantaqa chinqachiyta puytinman? ¡Manami! Chaqa chay mantakuykuna uchanchikmanta washamanallapapaq katinqa, chay mantakuykunallawanna kanallapata.

22 Piru Dyus nitin iskribikashakunapimi nimanchik: “Tukuylashi uchakuylata munanchikllapa” nir. Chaynu uchakuylata munashanchikllaparaykushi, uk prisu yupay karanchikllapa chay uchakuchikuqpaqqa. Nataq Jesucristupi kriyishallapaqami, Taytan Dyus uchakushanchikkunamanta washamanchikllapa, imanutaq arnimaranchikllapa chaynulla.

23 Chaqa Jesucristupi manaraq kriyishallapaqami, Moisespa mantakuyninkunaqa uk prisuta yupay mantamaqninchikllapa. Piru Jesucristo shamushanmantaqami Tayta Dyus intrachimanchikllapa, paylapi kriyir washakanallapapaq, nir.

24 Chaymi Jesucristo shamushankalaman chay mantakuykunaqa uk mantamaqninchik yupayqa karan kwintata qukanallapapaq, manami chay mantakuykunata kumpliyta puytinchikchu nir. Chayraykumi chay mantakuyqa intrachimaranchikllapa Jesucristupi kriyishalashi, Tayta Dyusqa uchanchikkunamanta llakipar, manana uchayjunpaqnachu riqsimashunllapa nir.

25 Chaynami Jesucristupi kanan kriyishallapaqa, chay mantakuykunaqa manana mantamayninchikllapataqa puytinnachu.

26 Chaqa Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi tukuyninchikllapa, Tayta Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa.

27 Chaynulla Jesucristupi kriyishami washamanchik nir shutikushanchikllaparayku kananqa Jesucristuwanqa pullala kar, pay yupaylana kawsanchikllapa.

28 Chaynu Jesucristupi kriyishanchikllaparaykumi tukuyla kriyiqkunaqa uk ayllulana kanchikllapa. Chaymi michka Israel runa kar, mana Israel runa kar, sirbikuq, mana sirbikuq, chaynulla runa, warmi karmapis Jesucristupi kriyishanchikllaparayku tukuyninchik uklana kanchikllapa.

29 Chayraykumi nishaykillapa: Tukuyla Jesucristupa kaqninkunana karqami, Abrahampa ayllunkuna yupayna kanchikllapa. Chaymi Abrahamta Dyusninchik arnishantaqa nuqanchikkunapis tukuyla aypashunllapana.

4

Kriyishanchikllaparaykumi Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa

1-2 Allita intrakayllapa kay kumparasyunta parlashutiyllapa. Uk wamra taytanmanta maydiya irinsyanta aypananpaq karmapismi, taksharaq karqa manaraq puytinchu irinsyanta aypaytaqa. Chaymi ashwan uk sirbikuq yupayraq, chay wasinpi rikaqninkunata kasur ima kawsan, maydiya taytan irinsyanta qunanpaq yarpushan tyimpu ĉhamunankaman.
3 Chaynullami nuqanchikkunapis unayqa Jesucristupi manaraq kriyirqa, chay wamritu yupay karanchikllapa. Chaymi runakunapa kustumrinkunata, mantakushankunata kasur, uk sirbikuq yupayla kawsaq kanchikllapa.
4 Piru chaymantaqami Dyusninchik munashan tyimpu ĉhamutinqa, Wamran Jesucristuta kaĉhamuran. Chaymi payqa uk Israel warmisitamanta nasir, Moisés mantakushankunataqa tukuyta kasur kawsaran.
5 Chaynuqami shamuran Moisés mantakushankuna watasha yupay purichimayashanchikmanta washamashallapa, Tayta Dyusqa wamrankunapaqna riqsimanallapapaq.
6 Chaymi chiqapta Dyuspa wamrankuna kanchikllapa nir yaĉhanallapapaqqa, Wamran Jesucristupa Santu Ispiritunta kaĉhamuran, shunqunchikllapaman. Chaymi Santu Ispirituqa yanapamanchik Dyusninchikta ninapaq *“Abba* * Taytaymi kanki” nir.
7 Chayraykumi kananqa manana runakunapa kustumrinkunata, mantakushankunata kasur, uk sirbikuq yupay kasunapaqnachu kanchikllapa. Ashwanmi Dyuspa chiqap wamrankunana kanchikllapa. Chaynu kashanchikllaparaykumi, Dyus tukuyta arnimashanchikllapata aypanallapapaqna kanchikllapa.

Pablumi Galaciapi kriyiqkunapaq llakir yarpupakun

8 Alliptami nishaykillapa: Qamkunaqami unayqa, Tayta Dyuspi manaraq kriyirllapaqa, runakuna rurashan yanqa dyus nishanllapakunata adurar, uk sirbikuq yupayna kawsaq kankillapa.
9 Piru kananqami chiqaptana Dyusninchikta riqsinkillapa. Chaynulla paypismi qamkunata wamrankunapaqna riqsishushallapa. Piru chaynu Tayta Dyus riqsishutinllapaqa, ¿imapaqnataq runakuna yarpuyashan mana sirbiq imakunata kasunaykillapapaq tikrakanayankillapaqa? Chaynuqami ashwan uk sirbikuq yupayna kayankillapa.
10 Chaqa kananqami qamkunaqa Israel runakuna llullachishutinllapa, paykuna yupay “Fyistakunata kumplir, Tayta Dyusta aligriyachiyta puytinchik” nir, gwardayankillapa wakin diyakunata, misiskunata, añukunata, ima.

---

* **4:6** Abba nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papasituy nir.

11 Chaynu rurayashaykillaparaykumi kusata llakini, chay
kusata qischakar ima yaĉhachikusha kani Jesucristupaq
chayqaĉhi yanqallamana katin nir yarpur.

12 Kriyiq masiykuna, kusalatami rugashunillapa, nuqa
yupay Jesucristulapi kriyir washakanaykillapapaq. Chaqa
nuqamaqa michka Israel runa karmapismi, qamkuna yupay
tukusha kani, imanullapis Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa
kriyir washakanayllapapaq. Chaynu yaĉhachishutiyllapa
imamapismi, qamkunaqa mana ima mana allintapis
ruramashaykillapachu.

13-14 Ashwanmi qishaq katiypis, shumaqta samachi-
maraykillapa, Dyusmanta uk angelta yupay, chaynulla
Jesucristuta yupaylla ima, mana mayqanpis disprisyamar
imamapischu. Allitami yaĉhankillapa: Chay puntata
watukushuqllapa rirqami, kusala qishaq karmapis,
yaĉhachishurayllapa Jesucristupa shumaq rimayninta, paypi
kriyir washakanaykillapapaq, nir.

15 Chaymi chaynu qishaq katiymapis kusata munamar,
aligriyachir, tukuy imapi yanapamaq kankillapa.
Chaynu karmi ashwan nawikillapata urqur qumay
nishutiyllapamapis, qumayashaykillapa kanqa. Piru
kananqa, ¿imataq pasasha? ¿Imapaqnataq nuqawan mana
aligriyankillapa?

16 ¿Manaqachu qamkuna mana allinta tukuyashaykilla-
parayku, chiqap kaqpaq willashurllapaqa kuntraykillapa
tikrakasha kani? ¡Manami!

17 Chaymi kriyiq masiykuna nishaykillapa: Chay llullakur
mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, paykunalawan kanaykil-
lapata kusata munan. Piru chaynuqami, mana allinchu.
Chaqa nuqakunamanta chiqanchakar, paykunalatana ka-
sunaykillapata munan.

18 Allita yarpushaqami, kusala allin ukninchikkunapaq
llakir ima kawsanallapapaqqa. Piru allin kaqkunalata
yaĉhachinapaq. Chaymi chaynu llakir, imata yaĉhachinar
imamapis tukuy tyimpu chaynullata ruranmanllapa,
nuqakuna mana qamkunawan katiyllapalachu.
Chaynuqami mana allinchu.

19 Kusala munashay kriyiq masiykuna, qashanmi kusalata
qischakaq qallarini, Jesucristupaq yaĉhachishunayllapapaq.
Chaqa qamkunaqami Jesucristo mana munashannuchu
kawsayankillapa. Chaymi qamkunapaq kusalata yarpurqa,
imanutaq uk warmisitamataqa wamrakustunanpaq
nanaynin aypatin qischakan, chaynu yupay nuqapis qis-
chakani qamkunarayku. Chaqa chaynuĉhi qischakayashaq
Jesucristupi allita kriyinaykillapakaman.

20 Chaqa kusala allinĉhi kanman kanan kananlla chaypi
qamkunawan pulla kanaypaq. Chaynu pullaykillapa kar-
qaĉhi, ukmanta ima willar Jesucristupaqqa allita intra-
chishuymanllapa. Piru manami yaĉhanichu, ¿imanu kartaq
chaynuqa tukuyankillapa kanqa? nirqa.

Agarwan Sarapaq kumparasyunta ruraran

21 Kriyiq masiykuna, qamkuna Moisés mantakushanku-
nata qashan kasunaq qallarinaqkuna allita intrakayllapa,
chayta rurayashaykillapaqami mana allinchu nir. ¿Manachu
qamkunaqa, Dyus nitin Moisés iskribishan niyashantaqa
uyapashaykillapa?
22 Chaqa Moisés iskribishanpiqami nin: Abrahampami
karan ishkay wamrankuna. Uk wamranqami sirbikuqnin
Agar, shipashninmanta karan. Nataq ukqami karan chiqap
warmin Saramanta. Kay Saraqami Abrahampa punta
warmin kar, mana sirbikuqnin imalamapischu karan.
23 Chaqa allita yarpuyllapa: Chay sirbikuq warmi
Agarpa wamranqami nasiran, imanutaq wakinkunapis
nasishanchikllapa chaynulla. Nataq Sarapa wamranqami
nasiran, imanutaq Tayta Dyus unaylla arnisha karan,
rukulana kayatkillapa uk wamrituykillapa kanqa nir.
Chaymi chay kumplikananpaqqa Sarapa wamranqa nasiran.
24 Piru Dyusqami kay ishkay warmikunawan intrachi-
manchikllapa ishkay tratukunapaq. Uk tratutaqami Tayta
Dyus, Israel runakunawan chay Sinaí sirkapi rurar, Moisesta
mantakuykunata qushan. Chay tratuta rurashanllapatami
ninchikllapa: “Dyuspa mantakuyninkuna” nir. Piru
tukuy chay mantakuykunataqa, manami mayqanpis
washakananpaqqa kumpliyta puytishachu. Chaymi Sinaí
sirkapi rurashan tratuqa intrachimanchikllapa chay
sirbikuq Agarpaq. Chaymi allita intrakayllapa. Chaqa Moisés
mantakushankunawan mana washakayta puytirqami,
nuqanchikkunapis uk sirbikuq yupaylla kanchikllapa,
imanutaq Agarmaqa karan chaynu.
25 Chaymi Agarpaq intrakarqa yaĉhanchikllapa chay nasyun
Arabiapi kaq Sinaí sirkapaq. Chaynulla Sinaí sirkapaq in-
trakarqami yaĉhanchikllapa kay pachapi Jerusalén pwiblupaq.
Chaqa Jerusalén pwiblupi kawsaqkunaqami Moisés man-
takushankunata kumpliyta munarmapis, mana puytishalla-
pachu. Chaymi chaynu mana tukuyla kumpliyta puytishanl-
laparayku maydiyapis uk sirbikuq yupaylla kawsanllapa.
26 Piru nuqanchikkuna Jesucristupi kriyirllapaqami, man-
ana chay mantakuykunapa sirbikuqninnachu kanchikllapa.
Ashwanmi unaq syilupi uk mushuq Jerusalén pwiblu kan

chayman rir, Tayta Dyuswan pulla kawsanallapapaqna
kanchikllapa.
27 Chaymi Dyus nitin iskribikashankunapiqa, chay mushuq
Jerusalén pwiblupaq nin:
“Qam mana wamrakuq kar,
chay wamrakunaykipaq nanayta mana riqsiq
warmisita,
kusalata aligriyay.
Chaqa chay warmisita mana wamrakunanpaq kaqqami,
kusala achka wamrayjun kanqa,
chay wamrakuq warmisitamantaqa” nir.
28 Kriyiq masiykuna allita intrakayllapa, imanutaq Abra-
hammataqa Tayta Dyuspi kriyitinla, pay arniran kusa achka
aylluyjun kananpaq. Chaymi chay wamran Isaac nasir-
anna. Chaynumi Tayta Dyusqa tukuy paypi kriyiqkunata
arnisha washamanallapapaq. Chaymi nuqanchikkunaqa
paypi kriyirqa, qashan mushuqmanta nasisha yupayna
kanchikllapa.
29 Chaqa Dyuspa Santu Ispiritun yanapatinmi, Saraqa
wamran Isaacta wamrakuran. Chaymantaqami Agarpa
wamran Ismaelqa Sarapa wamran Isaacta qischaran.
Chaynullami kanankunapis Moisés mantakushankunata
kasuyta munaqkunaqa Jesucristupi kriyiqkunataqa ĉhiqnir
qischamanchikllapa.
30 Chaqa Dyus nitin iskribikashankunapimi Agarpaqqa
kaynu niran: “Itakuy chay sirbikuqnikita wamrantinta.
Chaqa chay imayki kaqqami chay wamrayki Isaaclapaq.
Chaymi chay sirbikuqnikipa wamranqa mana partinakuy-
taqa puytinchu chay wamrayki Isaacwanqa” nir.
31 Kriyiq masiykuna, chaynu Tayta Dyus nishanraykumi
yaĉhanchikllapa Jesucristulapi kriyirmi, Sarapa wamran yu-
pay kanchikllapa nir. Chaynuqami manana chay sirbikuq
Agarpa wamran yupaynachu kanchikllapa.

5

Jesucristupi kriyirqami mana ukpa sirbiqninnachu kanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyishanchikl-
laparaykumi payqa washar, manana uk sirbikuq
yupayna kawsanallapapaq nimashanchikllapa. Chaymi
chaynu katinqa, chay kriyishanchikllapanullana kar,
Moisés mantakushankunapiqa amana yarpurnachu
kawsashunllapa.

2 Chayraykumi allita intrakayllapa. Qashanmi nuqa
Pablo nishaykillapa: Amana chay siñal kustumrita ruraylla-
panachu nir. Chaqa qamkuna chay siñal kustumrita ruray-
atkillapaqami, mana imapaqpis sirbishushallapachu, Jesu-
cristupaq yaĉhachishutiyllapa kriyishaykillapaqa.
3 Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis chay siñal kus-
tumrita ruraqkunaqami, washakananpaqqa Moisés man-
takushankunataqa tukuylata kumpliyta ministiyan nir. Piru
chayta mana kumpliyta puytishanraykumi mana washakan-
qallapachu.
4 Chaymi qamkuna, Moisés mantakushankunata
kumplirlami washakanchik nir yarpuqkuna, Tayta Dyus
llakipar washashunanllapapaq Wamran Jesucristuta
kaĉhamushanmanta chiqanchakashaykillapa.
5 Piru Jesucristupi tukuy kriyir washakashana kaqku-
naqami, Dyuspa Santu Ispiritun yanapamashallapa, allita
yaĉhanchikllapa: Jesucristupi kriyishanchikllaparayku, may-
diyaqa Tayta Dyusqa kusa allinlapaqna rikamashunllapa nir.
6 Chaqa tukuy shunqunchikwan Jesucristupi kriyiq kashal-
lapaqa, siñal kustumrita michka rurasha kar, chaynulla
mana rurasha karmapis, Dyuspaqqa chaylla kanchikllapa.
Ashwanmi Jesucristupi kriyishanchikrayku, ukninchikku-
nata llakipar ima kawsayanchik, chay kusala allinqa.
7 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami kusalata
Jesucristupiqa kriyiq kankillapa. Piru kanan-shuypaqa,
¿pitaq mana allinta yaĉhachishurllapa, chiqap kaqta mana
kasunaykillapapaq nishushallapa?
8 Chaqa chay mana allinta yaĉhachishuqllapaqami, mana
chay akrashushallapa karan Dyusmantachu.
9 Piru qamkunaqami ashlilamatapis chay mana allinta
yaĉhachikuqkunata kasurqa, manana allintachu tukushaykil-
lapa. Chaqa yaĉhashanchikllapanu, imanutaq tantata ru-
ranapaqmaqa pitila libadurata itasha, chay tantapaq chay-
taqa limpula saksachin. Chaynullami chay mana allinta
yaĉhachishuqkunaqa qamkunatapis limpuna pantachishushal-
lapa.
10 Piru nuqaqami kusalata kunfyakani, Tayta Dyus
yanapashutinllapaqami, qashan chiqaptana Jesucristullapi
kriyiyankillapa kanqa, nir. Nataq chay mana allinta
yaĉhachishurllapa pantachishuqllapataqami, Tayta Dyusqa
kusala manchaypaqta kastiganqa, mayqan katinpis.
11 Kriyiq masiykuna, chay mana allinta
yaĉhachikuqkunaqami nuqapaqqa nishunllapa: “Pablupismi
yaĉhachikun, siñal kustumrita rurashunllapa washakanalla-
papaqqa” nir. Piru chayqami mana chiqapchu. Chaynu

yaĉhachikutiyqami, Israel pwibluymanta kaqkunaqa, qischamananpaqqa mana yarpuyanmanllapachu. Nataq nuqaqami yaĉhachikuni: “Jesucristo kruspi wanushanpi kriyirlami, washakayta puytinchikllapa” nir. Chaynu yaĉhachikutiymi kusa mana allinta yarpunllapa, chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa.

12 Piru chay mana allinta yaĉhachishurllapa pantachishuqllapakunapaqqami kaynu nishunillapa: Qamkunata siñal kustumrita amalas rurachishunanllapamantaqami, ashwan mas allin kanman paykunapura kaparanakunanllapapaq nir.

13 Kriyiq masiykuna, Tayta Dyusqami uchanchikkunamanta washamashanchikllapana, ama chay mantakuykunata kasur, uk sirbikuq yupay kawsanallapapaqnachu. Chaymi chaynu washakashana karqa, amami kwirpuykillapa munashannunachu kawsayllapa. Ashwanmi uknikillapa uknikillapa llakipanakur ima kusa shumaqta kawsayllapa.

14 Chaqa Dyus nitin, Moisés mantakushanqami nin: “Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir. Chaymi chay nishannulla rurarqa tukuy mantakuykunata kumplishaykillapana.

15 Chaymi nishaykillapa: Mana llakipanakur, qamkunapura anyanakur, mana allinta rikanakur imaqakish limpumana qamkunapura chinqachanakutkillapa nir.

Ama munashanchiknulla rurarnachu Santu Ispiritu munashalatana rurashunllapa

16 Chayraykumi nishaykillapa: Dyuspa Santu Ispiritun yanapashushanllapanulla kawsayllapa. Amamiri kwirpuykillapa munashannulla rurarnachu kawsayllapa nir.

17 Chaqa kwirpunchik munashankunata rurarqa, manami Santu Ispiritu munashannunachu rurayanchikllapa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunwan karqami, kwirpunchik munashantaqa manana rurayta puytinchikllapanachu. Chaqa manami chay kutilla kwirpuykillapa munashanta, chaynulla Santu Ispiritu munashantaqa rurayta puytinkillapachu. Chaymi ashwan Santu Ispirituwanna karqa, amana kwirpuykillapa munashantaqa rurayllapanachu.

18 Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritun munashanta rurarqami, Tayta Dyuslatana kasur kawsankillapa. Chaymi Moisés mantakushankunataqa imanupis kumplir washakayashunllapa nirqa amana yarpunkillapanachu.

19 Chaymi nishaykillapa: Chay kwirpunllapa munashanta rurar kawsaqkunataqami dasla riqsiyta puytinchikllapa nir.

Chaqa chay runakunaqami kaynu kawsanllapa: Runa kar, manaqa warmi masayjunna karmapis ukwan ukwan pununllapa, chaynulla mayqanpis manaraq masayjun karpis dasna mayqanwanpis punusha rikarinllapa, manaqa mana tantyakar munashanllapalata rurar kusala saqra millanaypaqtana uchakunllapa.

20 Chaynulla runa rurashan yanqa dyus nishanllapakunata aduranllapa. Wasqapanakunllapa. Ĉhiqninakur anyanakunllapa. Dasna ukwan silanakunllapa. Chaynulla das piñakuyta yaĉhanllapa. Chaynu piñakur imami chiqanchanakunllapa. Tukuyta binsiyta munanllapa. Paykunalapaqmi tukuy imata munanllapa. Yarpunllapami, nuqaqami tukuymanta mas yaĉhayniyjun kani, nir.

21 Runa masinkunata kusata inbidyanllapa. Wanuchinakunllapa. Kusata maĉhanllapa. Fyistakunapimapis mana tiqllaq mikunllapa, upyanllapa ima. Chaymi ashwan mas ukman imakunata rurar uchakunllapa. Chaymi imanutaq willashushallapana karay chaynulla kananpis nishaykillapa: Chaynu uchakur kawsaqkunaqami, Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu nir.

22 Piru Dyuspa Santu Ispiritunwan kaqkunaqami kaynu kawsanchikllapa: Ukninchikkunata llakipanchik, imatapis aligrila ruranchik, chaynulla ima katinpis das shumaqchanchik, ukkuna mana das imata ruratinpis yaranchik, tukuywan allinla kanchik, ukninchikpis allinpi kananpaq yanapanchik, imata nishanchiktapis karanlata ruranchik ima.

23 Chaynulla wakinninchikkunata mana ukmanta rikanchikchu, kwirpunchiktapis nuqanchiklla tantyakachinchik ima. Chaynu allinlata rurar kawsashallapaqami, mana mayqanpis nimayninchikta puytinqallapachu: “Kay mantakuykunata mana kasushaykillapachu” nirqa.

24 Chaymi tukuyla kriyiqkunaqa, kwirpun munashan mana allin kaqtaqa, Jesucristupa krusninpi limpu wanuchisha yupayna kawsanllapa.

25 Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritunwanna karqa, pay munashannulana rurar kawsashunllapa.

26 Chayraykumi ama kusa kani nir, chaynulla ukninchikkunawan piñachinakur, inbidyanakur imachu kawsashunllapa.

6

Uknikillapa uknikillapa yanapanakuyllapa

1 Kriyiq masiykuna, uknikillapa uchakusha nir yaĉharqa, Jesucristo munashannulla qamkuna kawsaqkunaqa, amana mas uchakunanpaq yanapayllapa. Piru qamkunaqa

amami kusa kani nir imachu, kusa shumaqlata willar ima
yanapankillapa. Imanupiqakish qamkunapis uknikillapa
uchakushanrayku burlakaq yupay willayarmaqa,
maydiyaqa uchakushamana rikaritkillapa.
2 Chayraykumi uknikillapa uchakusha kar, llashaq
shipunta aprikusha yupay chaytaqa yanapayllapa. Chaymi
chaynu uknikillapa uknikillapa yanapanakurqa, Jesucristo
nishannullana rurayankillapa.
3 Piru mayqanpis mana ukninta yanapayta munar, kusa
kani ima niqkunaqami, paylla ingañakayan. Chaqa Dyuspa
naypanpiqami mana mayqanpis kusa kaytaqa puytinchu.
4 Chayraykumi nuqanchiklla allita yarpur kawsashunl-
lapa: Allintachu rurayani, manaqachu mana nir. Chaymi
mayqanpis allinlata rurarqa, payllapaq allintaqa ruranqa.
Piru amami yarpunqachu, chay kriyiq masiykunaman-
taqami kusa mas allin kani nirqa.
5 Chaqa manami ukkuna allin kanki ni-
mashanchikraykuchu allinqa kanchikllapa. Ashwanmi
imata rurasha kashapis, Tayta Dyusman tukuyla
qimikashallapa payna rikar yaĉhamashunllapa.
6 Nishaykillapapis: Chay mayqanĉhi Dyuspa rimayninta
yaĉhachishuqnikillapataqami, ima ministishanpipis
yanapankillapa ama qunqarchu.
7 Piru amami qamkunallaqa ingañakankillapachu. Chaqa
Dyusmantaqami mana mayqanpis burlakayta puytinchu.
Allita yaĉhashanchikllapanu, ima simillata tarpukurmapismi,
chayllata kusichakunchik.
8 Chaynumi mayqanpis kwirpun munashanlata rurar
kawsaqkunaqa, chaynu mana allinta rurar kawsashan-
rayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpupaq wanunan-
paqna kayanqa. Nataq mayqanpis Santu Ispiritu munashan-
lata rurar kawsaqkunaqami, chaynu allinta kawsashan-
rayku, uk kusichakuq yupay tukuy tyimpu kawsaytana ay-
panqallapa.
9 Chaymi mana shaykuq allinkunalata rurar kawsashun-
llapa. Chaqa chaynu kawsarllapaqami, maydiyaqa kusala
allinta kusichakaq yupay kashunllapa.
10 Chayraykumi tukuylawan kusa allinlata rurar kawsayta
kamashunllapa. Chaymi ashwan kriyiq masinchikkuna-
mataqa, kusa mas allinlata rurar kawsar animachishunllapa.

*Kusata willarmi Pablo kartanta iskribir tukchinanta salu-
dakun*

11 ¡Kriyiq masiykuna, rikayllapa! ¡Nuqaqami kayta
makiyllawan qamkunaman iskribimuni kusa atun
litrakunawan!

12 Chaymi allita intrakayllapa: Runakuna siñal
kustumrita ruranan llapapaq nir yaĉhachikuqkunaqami,
chay runa masinkunawan allinpi kananlapaq chaynuqa
yaĉhachikunllapa. Piru paykunapis, Jesucristupi kriyirmi
washakanchik nir yaĉhachikutinllapaqami, nuqakunata
yupaylla mana allinta ruranan llapapaq ikinllapapi
purinmanllapa, Israelmanta kaq runa masiyllapakunaqa.
13 Nataq chay siñal kustumrita rurasha kaqkunapismi,
Moisés tukuy mantakushantaqa mana kumpliyta puytin-
llapachu. Piru paykunaqami qamkunataqa imanullapis
chay siñal kustumrita rurachishunllapa. Chayna paykunaqa
ninanllapapaq: Paykunaraykushi qamkunaqa siñalniyjun
kwirpuykillapapi kankillapa nir.
14 Nataq nuqa-shuypaqa, Amitunchik Jesucristumi
kruspi wanuran nishurllapaqa, manami ukkunapaq
alabakaytaqa puytinichu. Chaqa Amitunchik Jesucristupi
kriyishayraykumi, kay pachapi ima mana allinta
ruranaymantaqa wanusha yupayna kani. Chaynulla chay
mana allinta rurachimaq chaymatapis wanuchisha yupayna
kani, amana mana allinta rurar kawsanaypaq.
15 Piru chay siñal kustumrita rurasha kasha, chaynulla
mana rurasha kashamapismi, chayqa mana imapaqpis
sirbinchu. Ashwanmi Jesucristupi kriyir, manana ima mana
allintapis rurar, uk mushuq nasisha yupayna kawsayanchik
chay kusala allinqa.
16 Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni qamkuna
paypa akrashan kaqkunata, chaynulla munashannu
kawsaqkunataqa, kusalata llakipashurllapa ima shumaqta
kawsachishunanllapapaq.
17 Piru kananmanta-pachaqami mana munaninachu, chay
wakin mana allinta yaĉhachikuqkuna qillakachimanantaqa.
Chaqa Jesucristupi kriyishayraykumi qischamar
lisyamashanllapa imami kwirpuypiqa uk siñal yupay
intrachikun, nuqaqa Amituy Jesucristupa chiqap sirbiqnin
kani nirqa.
18 Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi kusalata Amitunchik
Jesucristuman mañakuni, kusalata llakipar tukuy imapi yana-
pashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Efesios
Pablumi kartanta kaĉhan Efesupi kriyiqkunaman

Éfeso pwibluqami, Asia prubinsyapa kapitalnin karan. Chaymi chay mar yakupa manyanpi atun pwiblu katin, yaku karrupi maymantapis chayman shamuqllapa rantinanllapapaq, chaynulla imanllapatapis apamuqllapa rantikunanllapapaq ima. Chay Éfeso pwibluman apustul Pablo ĉharqa, yaĉhachikuran Jesucristupa shumaq rimayninta. Chaynu yaĉhachikutin kriyitinllapami, Pabluqa chay Efesupi ishkay añuta kidar yaĉhachiran kriyiqkunataqa. Chaypaq mas intrakanarqa liyishunllapa Hechos 19.1-41.

Kay kartanpimi apustul Pabluqa chay Éfeso pwiblupi taq kriyiq masinkunataqa intrachiran, Tayta Dyusqa imanumi kusalata munamanchik, chaynulla washamanchik nir (1.1–3.21). Chaynullami niranpis Tayta Dyus munashannulla kawsananllapapaq nir (4.1–6.24).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Éfeso pwiblupi Dyus akratin Jesucristulapi chiqap kriyiq kaqkunaman, kay kartata iskribimuni.
2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Jesucristuraykumi shumaqchakanchikllapa

3 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir pulla kashanchikllaparaykumi, Tayta Dyusqa unaq syilumantapacha kusata yanapamashanchikllapa masta paypi kriyirlla ima kawsanallapapaq. Chaymi ashwan, Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa kusalata alabashunllapa.
4 Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami manaraq kay pachamapis kayatinraqchu, akramaranchikllapana maydiyapis Jesucristuwanna pulla kanallapapaq. Chaymi ashwan chaynu tukuy uchanchikkunamanta, chaynulla mana allin kaqkunamanta llakipar akramashanchikllaparayku, paypa naypanmanqa qimikayta puytinchikllapana.

5 Chaqa Jesucristuraykumi payqa llakipar akramaranchik-
llapa paypa chiqap wamrankunana kanallapapaq, imanu-
taq payqa unaymanta-pacha chaynu kanata munasha kayaq
chaynulla.

6 Chaymi chaynu munamarninchikllapa munashan
Wamranta kaĉhamur kusalata yanapamashanchiklla-
paraykumi, Tayta Dyustaqa maydiyapis alabanallapapaqna
karan.
7 Chaqa kusalata munamashanchikraykumi, Wamran Je-
sucristumatapis kaĉhamuran yawarninta iĉhar wanutin, Tay-
tanchikllapa Dyusqa pirdunar, manana uchayjunpaqnachu
riqsimanallapapaq.
8 Chaymi ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munar
ima yanapamashanchikllapa, kusala yaĉhaq, kusala intrakaq
ima kanallapapaq.
9 Chaynullami Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha
kusalata munarninchikllapa payla yarpusha kayaq, Wamran
Jesucristuwan tukuyla imata ruranapaq chaymatapis
intrachimashanchikllapana.
10 Piru chay ima tyimpuĉhi Jesucristuna unaq syilupi
kaqkunata, chaynulla kay pachapi kaqkunatapis, mantaku-
nanpaq tyimpu ĉhamutinqa, pay mantakunanpaqna Tayta
Dyusqa qunqa.

11 Allita yaĉhashanchikllapanumi Tayta Dyusqa imatapis ru-
ran pay munashannullaqa. Chaymi Wamran Jesucristuwan
pullacharqa, paypaqna kanallapapaq nimashanchikllapal-
lana karan.
12 Chaynuqami Tayta Dyusqa rurasha, nuqakuna Israel-
manta kaqkuna Jesucristupi puntata kriyiqkunaqa, Dyuslata
kasur kawsatiyllapa, wakin rikamaqllapakunamapis payla-
tana alabananllapapaq.
13 Chaynullami qamkuna mana Israelmanta kaqkunapis,
Dyus chiqap nishankunata uyaparqa, intrakaraykillapa
imanumi washakayankillapa kanqa nir. Chaymi Jesucristupi
kriyir paywan pullachakarnaqa, Taytanchikllapa
Dyuspana karaykillapa. Chaynu pullachakatkillapaqami,
Tayta Dyusqa siñalashuqllapa yupay Santu Ispiritunta
qushuranllapa. Chayna yaĉhanaykillapapaq Santu Ispirituta
arnishushanllapataqa kumplishushallapa nir.
14 Pay Santu Ispirituqami, Dyus imanu munashan
tyimpu ĉhamutin arnimashanchikllapataqa aypanallapapaq
nir chiqapta intrachimanchikllapa. Chaymi chay
arnimashanchikllapata limpu kumplir Tayta Dyus paypa
kaqninkunata washamashallapaqa, tukuyla kusata
alabayashunllapa.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunaqa kusala intrakaq kananllapapaq

15 Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunapaq yaĉhasha kani
imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku,
uknikillapa uknikillapa kusalata llakipanakur kawsankil-
lapa nir.
16 Chaymi Amitunchikman qamkunapaqqa mana shaykuq
kusalata payji nir mañakuni.
17 Chaynullami Amitunchik Jesucristupa Taytan, kusala
allin Dyusninchikllapataqa kusalata mañanipis Santu Ispiri-
tunwan yanapashunanllapapaq. Chaynami Santu Ispiritu-
rayku Tayta Dyuspaq allita intrakar, chiqaptana payta riqsi-
naykillapapaq.
18 Tayta Dyustaqami mañanipis intrachishunanllapapaq,
payqami akrashushallapa chiqap paypa kaqninkunana
kanaykillapapaq nir. Chaynullami intrachishunqallapapis
kusala shumaqmi Dyusninchik arnir tukuyla paypa
kaqninkunata qumayashanchikllapaqa nir.
19 Chaymi mañanipis qamkuna Jesucristupi kriyiqkunaqa
allita intrakanaykillapapaq Taytanchikllapa Dyusqami
kusala ukman shumaq pudirniyjun kar tukuyla kriyiqkunata
yanapamanchikllapa nir.
20 Chaqa imanutaq chay pudirninqa Jesucristutaqa
wanushanmanmatapis kawsachimuran. Chaymantami
unaq syiluman apar, Tayta Dyuspa allilaw qichqanpina
tachisha.
21 Chaynumi Tayta Dyusqa Jesucristutaqa wakin
pudirniyjun kaqkunamanta, rikaypaq mana rikaypaq
mantakuqkunamanta, paylla maydiyapis mantakuqku-
namanta, chaynulla tukuyla kay pachapi kaqkunamanta,
kanan maydiyapis paylla mantakunanpaq numrasha Tayta
Dyusqa.
22 Tayta Dyusqami tukuyla imakunatapis, Jesucristupa
ĉhakinpa ĉhakinman ĉhuraran, payna rikar mantananpaq.
Chaynullami Jesustaqa tukuyla kriyiqkunapaqqa uman
yupay kar mantananpaq niran Tayta Dyusqa.
23 Chaynumi Amitunchikllapaqa, tukuy kriyiqkunapaqa
umanchikllapa katin, nuqanchikkuna-shuypaqa paypa
kwirpun yupayna kanchikllapa. Chaynu karmi payqa
mantamanchikllapa. Chaqa payqami tukuy lugarpi
kashanrayku imanu kashallapa imamapis yanapar
kawsayninchikta qumanchikllapa.

2

Dyusmi dibaldila llakipar washamanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, unayqami qamkunaqa wanusha
yupay kawsaq kankillapa, chay mana allinta rurar
uchakushaykillaparayku.
2 Chaqa qamkunaqami kay pachapi kusalata uchakurlla
kawsaq chaykunata kasur kawsaq kankillapa. Chaynuqami
chay dyablu munashanlatana ruraq kankillapa. Chaqa chay
dyabluqami unaq wayrapi chaynulla kay pachapi chay mana
allinta ruraqkunata mantan. Chaymi ashwan, Dyusta mana
kasuqkunataqa kusalata animachin, mana allinlata ruranan-
llapapaq.
3 Piru nuqanchikkunapismi unayqa chaynu kawsaq
kanchikllapa. Chaymi imatapis yarpushanchikllapanulla
mana allinkunalata rurar kawsaq kanchikllapa.
Chayraykumi wakin mana kriyiqkunata yupaylla, Tayta
Dyusqa kusala manchaypaqta kastigamanallapapaqna
karan.
4 Nataq Taytanchik Dyusqami, kusala ukmanta llakipakuq
kar, imanu kashallapamapis llakipamashanchikllapa.
5 Chaqa uchanchikllaparaykumi tukuy tyimpupaq wa-
nunallapapaqna karanchikllapa. Piru Taytanchik Dyusqami
kusala llakipakuq kar, Wamran Jesucristuwan kawsachi-
maranchikllapa wanunallapamantaqa. Chaymi qamku-
natapis Dyusninchikqa llakipashurllapa mana imawan pa-
gratkillapa imapischu dibaldila washashushallapana.
6 Chayraykumi Tayta Dyusqa Wamran Jesucristuwan pul-
lata kawsachimarninchikllapaqa, kananlla unaq syilupi yu-
payna Amitunchikwan kawsanapaq nimashanchikllapa.
7 Tukuy kaykunataqami Tayta Dyusqa rurasha tukuy tyim-
pupaq allita intrachimanallapapaq, ¡payqami kusata munar,
Wamran Jesucristuwan tukuy imapi kusalata llakipamarn-
inchik yanapamashanchikllapa! nir.
8 Chaqa qamkunapismi Tayta Dyus munashushan-
llaparayku, Jesucristupi kriyirla washakashaykillapa.
Manami qamkuna imata allinta rurashaykillaparaykuchu
washakashaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyus chaynu
llakipashurllapa, mana imawan pagratkillapa imapischu
dibaldila washashushallapa.
9 Chayraykumi mayqanpis mana alabakayta puytinchu,
allinta rurarlami washakasha kani nirqa.
10 Chaqa allita yarpuyllapa: Chay ruramashanchikllapa
Tayta Dyusmi akrar pullachamaranchikllapa Wamran Je-
sucristuwan. Chaynuqami imatapis allinkunalatana rurar
kawsanallapapaq unaymanta-pacha, nishallana karan.

Jesucristuraykumi uk ayllulana kanchikllapa

11 Éfeso pwiblumanta kriyiq masiykuna, allita yarpuyllapa:
Israel pwiblumanta runakuna kwirpunllapapi siñalniyjun
kaqkunaqami, nishuqllapa: “Qamkunaqashi mana
kwirpuykillapapi siñalniyjun kashaykillaparayku, Dyuswan
kaytaqa mana puytinkillapachu” nir.
12 Allita yarpuyllapa: Unayqami qamkunaqa, Jesucristupi
mana kriyiq imachu kankillapa. Chaynulla manami Dyus
akrashan Israel pwiblumantachu karaykillapa. Chaynu
karmi Tayta Dyus arnikushanmatapis mana aypanaykillapa-
paqnachu karaykillapa. Chaymi kay pachapiqa mana Dyus-
ninchikwan imalamapischu kawsaq kankillapa. Ashwanmi
tukuy tyimpupaq chinqanaykillapapaqlana kawsaq kankil-
lapa.
13 Piru kanan-shuypaqami Jesucristuqa washamanallapa-
paq yawarninta iĉhar wanusha nir kriyishaykillaparayku,
paywan pullana kawsayankillapa, michka unay paymanta
karupllapi kasha karmapis.
14 Chaqa Jesucristumi shumaqchamaqninchikllapaqa.
Chaynu karmi payqa mana Israel pwiblumanta kaqkunata,
chaynulla Israel pwiblullamanta kaqkunawanmapis,
uk ayllulapaq yupayna tikramashanchikllapa. Chaynu
uklapaqqami Tayta Dyusqa tikramashanchikllapa, chay
uk kusa atun pata yupay arkamaqninchikllapata ratachir.
Chaqa chay pata arkamashallapami, mana pulla kayta
puytir, ĉhiqninakur ima kawsaq kanchikllapa. Piru
chaytaqami Jesucristuqa kwirpullawan ratachiq yupayqa
karan.
15 Chaymi Jesucristuqa, Moisés mantakushankunamatapis
mana kasunapaqnachu nir, ashwan ishkay pwiblu chiqan-
chanakusha kaqmatapis uklapaqna tikraran, paylatana sir-
bir ima kawsananllapapaq. Chaynu rurar imami tukuylata
shumaqchamaranchikllapa.
16 Chaqa payllami uk kruspi wanushanrayku, chay ishkay
pwiblu chiqanchanakusha maqanakuq yupay kaqkunamat-
apis uklapaqna tikrar, Dyuswan shumaqchamaranchikllapa.
17 Kriyiq masiykuna, Jesucristuqami, shamuran shumaq
rimayninta intrachimanallapapaq. Chayna paylata kasur
shumaqtana kawsanallapapaq, chay qamkuna Dyusmanta
karupllapi kaqkuna, chaynulla paywan pulla kasha kaqku-
namapis.
18 Chaymi Jesucristurayku nuqanchikkunaqa ukninchikl-
lapa ukninchikllapa Santu Ispiritullawan kar, Taytanchikl-
lapa Dyusmanqa qimikayta puytinchikllapa.
19 Chayraykumi qamkunaqa manana furastiru yupay-
nachu kar, ashwan uk ayllulana kawsankillapa. Chaymi
kananqa qamkunapis, imanutaq Dyus akrashankuna kaq,

chaynuna kankillapa. Chaynuqami tukuynikillapa Tayta Dyuspa wamrankunana kankillapa.

20 Chaynu karmi qamkunaqa imanutaq uk wasimataqa simintuta rajar alli shachinllapa, chay yupay kankillapa. Chaymi simintu rajakasha chaykunaqa, apustulkuna, Dyuspaq rimaqninkuna ima. Piru chay simintuta rajar rumita ĉhurashallapa chay-shuypaqami, Jesucristo.

21 Chaymi nuqanchikkuna Amitunchik Jesucristupi kriyiqkunaqa, chay simintu rumi ĉhurakasha chaypa ananman ĉhurakar llutakaq yupay kanchikllapa. Chaymi imanutaq uk wasimataqa shachinllapa chaynu nuqanchikkunapis winashunllapa, Tayta Dyuslapaq kar, paypa kusa allinla wasin yupayna kanallapapaq.

22 Chaynumi qamkunapis Jesucristuwan pulla karllapaqa, nuqakunawan tantakarqa uklana kankillapa. Chaymi ashwan tukuyninchikllapapi Santu Ispiritulana kawsayan. Chayraykumi Tayta Dyus kawsanan wasi yupayna kanchikllapa.

3

Pablumi Dyus akrashanpaq intrachikun

1 Kriyiq masiykuna, nuqa Pablumi qamkuna mana Israelmanta kaqkuna washakanaykillapapaq Jesucristupaq yaĉhachikushayllaparayku prisu kani.

2 Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapana, nuqatami Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran, qamkuna mana Israelmanta kaqkunata Jesucristupaq yaĉhachishutiyllapa washakanaykillapapaq nir.

3 Chaymi Taytanchikllapa Dyusqa kusalata munamar, imanu Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yarpuyashanmatapis intrachimaran. Chaynu intrakarmi puntata iskribishurllapaqa ashlilata intrachishurayllapa.

4 Piru kanan qashan iskribishuyanillapa chayta allita liyirqami allitana intrakankillapa, nuqaqami Taytanchik Dyus, Wamran Jesucristuwan washamanallapapaq nir payla yarpushantaqa allitana intrakani nir.

5 Chaqa Tayta Dyus payla yarpuyashantaqami, unay tyimpukunaqa mayqanlatapis mana intrachiranchu. Piru kananqami, Tayta Dyusqa Santu Ispiritunwan chay akrashan apustulninkunata, chaynulla paypaq rimaqninkunata ima allita intrachimashallapana.

6 Chay payla yarpushanqami kaynu karan: Jesucristupi
kriyir washakananllapapaq nir yaĉhachikutiyllapa kriyiqku-
naqami, michka mana Israelmanta karmapis, Israel pwiblul-
lamanta yupayna kananllapapaq. Chaynu karmi tukuyn-
inchikllapaqa, uk kwirpulana kanchikllapa. Chaynullami
tukuyninchikllapana Tayta Dyus arnimashanchikllapataqa
aypashunllapa.
7 Piru Tayta Dyusqami kusalata llakipar, akrar
kaĉhamar pudirninwan yanapamaran Jesucristupaq rir
yaĉhachikunaypaq.
8 Chaymi nishaykillapa: Nuqaqami Jesucristupi kriyiq
kaqkunapaqqa yaqqa mana kwintachaypaqla yupay kani.
Piru michka chaynu katiymapis, Tayta Dyusqami kusalata
llakipamashanrayku yanapamar kaĉhamasha mana Israel
runakunata intrachinaypaq, Jesucristupaq kusala mana
yaqqa intrakaypaq yupay kusala shumaq rimashanta.
9 Chaynu yaĉhachikunaypaq kaĉhamarmi nimasha
intrachikunaypaq, tukuy imata rurasha Taytanchik Dyusqa
unaymanta-pacha imanumi washamanallapapaq payla
yarpushanta nir.
10 Chaynuqami karan, unaq syilupi tukuy angelkuna,
chaynulla wakin mana rikaypaq kusala pudirniyjun
mantakuqkunamapis, tukuyla kriyiqkunata uklana yupay
kawsaqta rikarqa kwintata qukananllapapaq, imanumi
Tayta Dyusqa kusala yaĉhaq chaynulla pudirniyjun ima nir.
11 Piru tukuy imata kriyiqkunawan rurarmapis Tayta
Dyusqa imanutaq unaymanta-pacha chaynu ruranapaq
karanllana Amitunchik Jesucristuwan chaynulla ruraran.
12 Chaymi kananqa Jesucristupi kriyir, paywan pulla kar-
naqami, Taytanchik Dyusmanqa mana imapaq manchakur
imapischu qimikayta puytinchikllapana.
13 Chayraykumi nishaykillapa: Jesucristupaq nuqa
yaĉhachishurllapa qischakatiyqa, amami disanimakunkil-
lapachu. Chaqa chaynu qischakar ima yaĉhachishutiyllapami,
Jesucristupi kriyir washakashaykillapana.

Jesucristumi kusala ukmanta llakipamanchik

14 Chayraykumi kananqa qunqurikur Taytanchik Dyus-
man kusalata mañakuni qamkunapaq.
15 Chaqa payqami unaq syilupi chaynulla kay
pachapi kawsaqkunapaqa Taytanchikllapari, tukuylata
ruramashanchikllaparayku.
16 Chaymi Tayta Dyustaqa mañani Santu Ispiritunwan
kusala shumaq kaqkunalapi yanapashutinllapa,
yarpuynikillapapi pudirniyjun, chaynulla kusala jwirsayjun
ima kanaykillapapaq.

17 Chaynuqami kriyishaykillaparayku, Jesucristuqa
shunquykillapapina maydiyapis kawsanqa. Chaymi
ashwan Jesucristulapaqna kusalata yarpur, uknikillapa
uknikillapapis kusalata llakipanakunkillapa. Chaymi
chaynu kawsarqa, imanutaq uk qirumaqa allita ĉhupakurqa
ima katinpis kusalata shachinakun, chaynullami
kusalata llakipanakur ima kawsarqa maydiyapis chaynu
llakipanakunaykillapapaq yarpurlana kawsayankillapa
kanqa.
18 Chaynullami mañakunipis Jesucristuqa tukuy kriyiqku-
nata intrachishunanllapapaq, imanumi payqa kusala uk-
manta munamanchikllapa nir.
19 Chaynullami mañakunipis ukman imakunata
intrakanaykillapamantaqa, ashwan Jesucristuqa kusala
ukmanta llakipamanchikllapa nir allitana intrakar
kawsanaykillapapaq. Chaynu kawsarqami, Dyus
munashanlatana maydiyapis rurar kawsayankillapa kanqa.
20 Taytanchik Dyusqami kusalata yanapamanchikllapa,
masta chay mañashanchikllapamantaqa, chaynulla
yarpushanchikllapamanmatapis. Chaqa payqami kusala
pudirniyjun kar, tukuy imata rurayta puytin.
21 Chayraykumi Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa tukuy ty-
impu paylatana alabashunllapa. ¡Chaynumi kanqa!

4

*Santu Ispirituwan kaqkunaqami uklana yupay kawsashun-
llapa*

1 Chaymi Amitunchik Jesucristo munashanta
rurashayrayku prisu karmapis, kusalata rugashunillapa,
imanutaq Dyus akratinllapamaqa kawsanllapa, chaynu
qamkunapis kawsanaykillapapaq. Chaqa Tayta Dyusmi
akrashushallapari.
2 Chaynu karqa, amami kusa kani nir alabakar
imachu, shumaqlata ukninchikllapawanqa kawsankillapa.
Chaynulla ima katinpis amami piñakur imachu ashwan
llakipanakur imana shumaqta parlankillapa.
3 Chaymi chaynu Santu Ispiritu yanapashutinllapaqa,
kawsayarllaqa ukla yupayna maydiyapis llakipanakur ima
shumaqta kawsayta kamayllapa.
4 Chaqa allita intrakayllapa: Jesucristupi kriyiqkunaqami
uk kwirpulana kanchikllapa. Chaynulla Santu Ispiritupismi
ukla. Chaymi Tayta Dyus yanapamashanchikllapa uklayla
washamaqninchik Jesucristupi kriyirqa, washakashana
kanchikllapa nir kusalata kunfyakanallapapaq.

5 Chaynulla Amitunchikllapaqami ukla. Chaynu katinmi
kriyinallapapaq, shutikunallapapaqmapis uklari.
6 Chaqa kanmi uk Dyusla. Paymi tukuypa Taytanchik-
llapa. Chaymi paylla tukuyta rikan. Chaynu karmi pay
munashantaqa, mayqanwanpis ruranarqa ruran. Chaqa
payqami maypipis pullanchikllapa.
7 Piru tukuy nuqanchikkunaqa manami tukuyla chayl-
lata ruranapaqchu kanchikllapa. Ashwanmi Jesucristuqa
pay munashannulla ukninchikllapa ukmanta, ukninchikl-
llapa ukmanta rurar, paylata sirbinallapapaq nimashanchik-
llapa.
8 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin:
“Jesucristumi tukuy kuntraqninkunata binsir,
riran unaq syiluman.
Chaymi unaq syilumanta-pacha
kaĉhamuran Santu Ispiritunta
tukuyla kriyiqkunata yanapatin uknin ukmanta uknin
ukmanta rurar
paylata sirbinanllapapaq” nir.
9 Piru ¿ima nishaq nirtaq, “Iqaran unaq syiluman” niyan?
Chaynu nirqami intrachimanayanchikllapa puntataqa kay
pachaman shamusha karan nir.
10 Chaymi kay pachaman ishkimusha karan Jesucristul-
lami, kusala unaq may syilumanqa iqaran. Chaynuqami
ruraran tukuy imata, chaynulla nuqanchikkunatapis payna
rikamanallapapaq.
11 Payllami tukuy kriyiqkunataqa yanapar ukmanta uk-
manta rurar payllata sirbinanpaq akraran. Chaymi ukku-
nataqa apustulkuna kananpaq nisha. Nataq ukkunata-
shuypaqa, paypaq rimaqninkuna kananpaq. Ukkunataqami
nisha mana kriyiqkunata intrachitin, kriyir washakananl-
lapapaq. Ukkunataqami kriyiqkunata rikananpaq akraran.
Chaynulla akraranpis kriyiqkunata yaĉhachinanpaq ima.
12 Chaynuqami Jesucristuqa akraran chaynu ukmanta uk-
manta, Dyuspa kaqninkunata yaĉhachinanllapapaq. Chayna
Dyuspa kaqninkunaqa waran waran chay kriyishanpiqa
masna jwirtiyar, paykunana wakinkunata yaĉhachinanpaq
ima.
13 Chaymi chaynu Jesucristupi mas kriyinallapapaq
animachimashallapaqa, maydiyaqa tukuy chay yarpuylana
kar, allitana Amitunchiktaqa riqsinallapapaq. Chaynuqami
Dyuspa Wamran Jesucristupi, allita kriyiqkunana kar, kusa
allinlatana kawsashunllapa imanutaq Amitunchikmaqa
allinla chaynu.
14 Chaynu allitana intrakarqa, mananami imanutaq
uk wamramaqa ukmanta ukmantana yarpupakun,

chaynunachu kashunllapa. Chaynullami manana imata yupay wayra wakman kayman purichin chaykuna yupaychu kashunllapapis. Chaqa chaynu wakman kayman puriqkunaqami, kusa allinlata yupay tukur yaĉhachikuqkunamanta dasna ingañakanqallapa.

15 Piru nuqanchikkuna kriyiqkunaqami, kusalata llakipanakur ima tukuy imatapis chiqap kaqlata yaĉhachinakunchikllapa. Chaymi chaynuqa waran waranna, Amitunchik munashanta rurar, pay yupayna kawsashunllapa. Chaqa payqami tukuy kriyiqkunapaqa umanchikllapa yupay-ari.

16 Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparayku uk yarpuylana ima kar, tukuyninchikllapa yanapanakushunllapa, Dyus munashannu kawsanallapapaqqa. Chaqa allita yarpuyllapa: Imanutaq kwirpunchikllapapa partinkunamaqa tukuy imapi yanapanakunllapa. Chaynu yanapanakur ima shumaqta kawsarqami, mas allita waran waranna Jesucristupiqa kriyishunllapa.

Jesucristupi kriyirqami mushuqmanta nasisha yupayna kawsashunllapa

17 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpi kusalata rugashaykillapa: Amanami Dyusninchikta mana riqsir, kusala ukman mana allinkunata rurar kawsanllapa, chaynunachu kawsankillapa. Chaqa paykunaqami munashanlata yarpur rurar, kusala mana allintachu kawsanllapa.

18 Chaynu karmi paykunaqa mana imalatapis intrakayta puytinllapachu chay allin kaqmantaqa. Chaymi maydiyapis mana yaĉhanllapachu shumaqta kawsaytaqa; ashwanmi kusala saqrata kawsanllapa. Chaqa chaynuqami kawsanllapa shunqunllapata kusalata ankuchasha kar, Amitunchik nishankunata mana intrakanashanrayku.

19 Chaynu kawsaq runakunaqami, limpu kuchiyasha kar mana intrakanllapanachu. Chaymi maydiyalapis kwirpun munashanlata rurar kawsanllapa. Chaynu karmi mana tantyakarchu, chay mana allin kaqkunataqa mayqanintapis masta ruranapaq yarpurla kawsanllapa.

20 Piru qamkuna-shuypaqami mana chaynu kawsanaykillapapaqnachu Jesucristupaq uyakurqa yaĉhakushaykillapa.

21 Chaymi chiqapta paypaq uyakur yaĉhakushana karqa, yaĉhayankillapana payqa imanumi kawsanallapata munan nir.

22 Chayraykumi unay imanu kawsaq kankillapa chaytashuypaqa qunqar dijayllapana. Chaqa chay mana allinku-

naraykumi, kusala saqra mana allinta rurarlla, maydiyapis
mana shumaqta kawsayta puytiqchu kankillapa.
23 Chaymi kananqa yarpuynikillapapiqa allin kaqlatana
rurayta yarpur, mushuqmanta nasisha yupayna kawsay-
llapa.
24 Chaynuqami imanutaq Tayta Dyus, payta yupay
mushuqmantana rurashushanllaparayku allinlatana rurar
kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa
ukmanta kawsayllapa, chay chiqap kaqlapi yarpur, kusa
shumaqlata rurar imana.
25 Chayraykumi, amana masqa llullakur imaqa rimankil-
lapanachu. Ashwanmi imatapis karanlata willankillapa
uknikillapataqa. Chaqa michka achka karmapismi, tukuy-
ari uk kwirpulana kanchikllapa Jesucristupi kriyishanchik-
llaparaykuqa.
26 Chaymi imanupi uknikillapawan piñakurmaqa, dasla shu-
maqchanakunkillapa, ama uchakunaykillapapaq. Amami
uknikillapawan piñachinakushallaqa, tukuy unaq, manaqa
tukuy tutaqa pasankillapachu.
27 Chaqa mana das shumaqchanakurqami, ashwan chay
dyablu munashanta ruranapaqna dijayankillapa.
28 Chaymi mayqanpis suwakuyasha ima karqa, amanami
qashanqa suwakunkillapanachu. Ashwanmi makikilla-
pawan trabajar imaykillapalataqa tarikurna, ashwan wakin
ministiqkunata yanapayllapa.
29 Chaynulla amami mana allinkunataqa rimankilla-
panachu. Ashwanmi imatapis shumaqlata rimankillapa.
Chaynuqami wakinnikikunata yanapayankillapana. Chayna
chay uyapashuqkunaqa shumaqtana yarpur mas allitana
Jesucristupi kriyinanllapapaq.
30 Tayta Dyuspa Santu Ispiritun siñalashushallapa
yupayna qamkunapi kawsayan chaytaqami, ama
llakichinkillapanachu. Chaqa payraykumi allita
yaĉhayankillapana, maydiyaqa washakanapaq diya ĉhamutinqa
washakashana kashaq nirqa.
31 Chayraykumi shunquykillapapi piñakuykunata, chay sun-
sunulla piñakuykunata, chay anyanakuykunata, chay jura-
pakuykunata, chaynulla chay tukuy mana allin ruraykku-
nataqa itakuq yupay ashuchiyllapana qamkunamantaqa.
32 Chaymi ashwan mayqanwanpis llakipanakur shumaqta
kawsayllapa. Chaynulla uknikillapa imata rurashutinllapa-
pis llakipar pirdunayllapa. Chaqa imanutaq Taytanchikllapa
Dyusmaqa, Wamran Jesucristurayku llakipar pirdunama-
ranchikllapa chaynulla.

5

Dyus yupaylana kawsashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, qamkuna Dyusninchikpa akrashan
wamrankuna kaqkunaqami, imanutaq paymaqa kusala shu-
maqta kawsan, chaynu kawsankimanllapa.
2 Chaymi imata rurarpis uknikillapa uknikillapa
llakipanakur ima ruraylla pa. Chaqa imanutaq
Jesucristumaqa kusalata llakipamarninchikllapa
uchanchikllaparayku paylla wanuranmapis. Chaynu
wanurmi, imanutaq uk ufrinditata rupachishamaqa kusala
shumaq mishkita asyakun, * chaynumi Tayta Dyuspa
naypanmanqa qimikaran.
3 Chaymi qamkuna, Dyus akrashan kusala shumaq
kaqninkunana karqa, amami ukwan ukwan pununaykilla-
papaq, chaynulla ukman pinqaypaq imakunata ruranaykil-
lapapaq rimankillapalamapischu. Chaynulla amami
imaykillapata qamkunalapaq tantakunaykillapapaqmapis
rimankillapachu.
4 Amami kusala saqrata, chaynulla sunsunullaqa rimankil-
lapachu. Chaynulla amami kusa pinqaypaqkunata rimar
imaqa grasyakunkillapalamapischu. Ashwanmi chay mana
allinkunata rimanaykillapamantaqa, Taytanchik Dyuslata
payji nir ima alabayllapa.
5 Chaqa qamkunaqami allita intrakankillapana,
mayqanpis masayjun kar ukwan ukwan punuqkuna,
chaynulla mana masayjun kaqkuna pakaplla punuqkuna,
chay kusala pinqaypaq imakunata ruraqkuna,
chaynulla mayqanpis payllapaq imankunata kusalata
tantakuyta munaqkunaqami, Jesucristupa Taytan Dyus
mantakuyashanmanqa, mana yaykuyta puytinqallapachu
nir. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami,
Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman
kaqkunata aduraq yupayna.
6 Chaynulla amami mayqanpis uchakuchishunanllapapaq
llullachir yaĉhachishunqallapachu. Chaqa chaynu
yaĉhachikutinllapami, Tayta Dyusta mana kasurnachu, ashwan
paykuna munashannullana kawsanllapa. Chaymi Tayta
Dyusqa tukuy chaykunawanqa piñakur, kusala manchaypaq
kastigutana kaĉhamun paykunamanqa.
7 Chayraykumi chay munashanlata rurar kawsaqku-
nawanqa ama piĉhunakunkillapalamapischu.

Dyus yupay achkiraqlapina kawsashunllapa

---

* **5:2** Dyuspaq ufrindita kusala mishkita asyakun nir mas intrakanarqa, rikashunllapa: Génesis 8.20-21; Éxodo 29.18,25,41; Levítico 1.9,13,17.

8 Qamkunaqami, Jesucristuta unay mana riqsirqa, tuta-
paraqpi yupay kar mana allinkunata rurar kawsaq kankil-
lapa. Piru kanan-shuypaqami Amitunchikpi kriyishaykil-
laparayku, paywan pullachakashana kankillapa. Chaymi
ashwan uk achkirachikuq yupaylana, allinkunalata rurar
kawsayllapa.
9 Chaqa chay achkirachikuq yupay Jesucristuwan kaqku-
naqami, imatapis allinkunalata, chiqap kaqkunalata rurar,
ukninkunamatapis llakipar ima kawsanllapa.
10 Chaymi allita intrakayllapa Amitunchik Jesucristuqa
imanumi kawsanata munan nir. Chaynu intrakarqami, pay
munashannula maydiyapis kawsankillapa.
11 Chaynulla chay tutaparaqpi kaqkuna mana allinkunata
yanqalla ruranllapa chaykuna yupayqa amami rurankilla-
pachu. Ashwanmi allinlata rurar kawsar, intrachinkillapa
chaynu pakaplla mana allinta rurayashanllapaqami, mana
allinchu nir.
12 Chaqa chay mana allinkunata pakaplla rurayashanllapa-
paq rimanapaqqami kusala pinqaypaq.
13 Piru Taytanchik Dyusmi, chaynu mana allinkunata ru-
rayatinllapamapis, shutiman rikarichin chay rurayashanlla-
pataqa.
14 Chaqa chay achkirachikuq chayqami ima mana allinta
rurayashamapis, tukuylata shutillamanna rikarichin.
Chayraykumi iskribikashakunapiqa nin:

“Rikĉhakuy qam punuqqa.
Chay wanushakunapa rurinmanta sharimuy,
Jesucristumi achkirachishunqana” nir.

15 Chayraykumi, allita kwintata qukayllapa, ¿imanutaq
Dyuspa naypanpiqa kawsayani? nir. Chaymi chaynu kwin-
tata qukarqa, amanami sunsunulla yarpupakurnachu, ash-
wan tukuy allin kaqkunalapaq kusata intrakarna kawsankil-
lapa.
16 Chaymi kay tyimpukunapiqa imuraspis allinlata rurar
kawsayllapa. Chaqa kay tyimpu kawsayashanchikllapa-
piqami, mayqanpis mana allinkunalata rurarna kawsayan-
llapa.
17 Chaymi qamkuna kriyiqkunaqa amami sunsunullaqa
imatapis rurankillapachu. Ashwan allita intrakar, Tayta
Dyus munashannulla rurankillapa.
18 Chaynulla amami maĉhankillapa imapischu. Chaqa
chaynu maĉhar imaqami, mana tantyakar imachu, mu-
nashanlata ruranllapa. Ashwanmi tukuy kawsaynikilla-
pataqa, Santu Ispiritupa makinlapina dijayllapa pay mu-
nashannullana rurachir kawsachishunanllapapaq.

19 Chaymi ashwan uknikillapa uknikillapa salmukunata,
himnukunata, Amitunchikpa takinkunata ima takir
kusalata animachinakunkillapa. Chaynuqami tukuy
shunquykillapawan Amitunchikta alabar imana kusala
shumaqta kawsankillapa.
20 Chaymi imuraspis Amitunchik Jesucristupa shutinlapi,
tukuy imapi yanapamashanchikpaq tukuy tyimpu
Taytanchik Dyustaqa payji nir ima alabashunllapa.

Masayjunkunaqa kasunakur imana kawsashunllapa

21 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami Jesucristupi kriy-
ishaykillaparayku, uknikillapa uknikillapa rispitanakur, ka-
sunakur ima shumaqta kawsankillapa.
22 Qamkuna kriyiq warmikuna, runaykillapata allita ka-
sunkillapa, imanutaq Amitunchik Jesucristuta kasunkillapa
chaynulla.
23 Chaqa runaqami, warminpaqa uman yupay. Imanu-
taq Jesucristumaqa paypi kriyiqkunapaqqa uman yupay
chaynu. Chaynulla Jesucristuqami washamaqninchikllapa.
Chaqa tukuy kriyiqkunaqa paypa kwirpun-ari kanchikllapa.
24 Chaymi imanutaq, tukuy kriyiqkunamaqa Jesucristuta
kusalata rispitar ima kawsanllapa, chaynumi qamkuna
kriyiq warmikunapis runaykillapataqa tukuy imapipis kusa
rispitullawan kasunkillapa.
25 Chaynulla qamkuna kriyiq runakunapis, warmikilla-
pata kusata llakipayllapa, imanutaq Jesucristumaqa, chay
tukuyla kriyiqkunapaq llakishanrayku, wanuranmapis
chaynulla.
26 Chaynuqami ruraran, tukuy paypa kaqninkunaqa chay
shutikushanllaparayku, chaynulla chay paypa rimayninwan
kusala shumaq chuyala yupayna kananllapapaq.
27 Chaynu karllapanaqami paypa kaqninkunana kar, shu-
maqchakashana kanqallapa. Chaymi manana ima lisyakar
alliyasha yupay, granuyjun imalamapischu kanqallapa. Ash-
wanmi tukuyla kusa shumaqchakashana kanqallapa.
28 Chaymi imanutaq uk runamaqa paypa kwirpunpaq
kusata llakin, chaynumi llakinman warminpaqpis. Chaqa
mayqanpis warminpaq llakiqqami, paypa kwirpunpaqpis
kusalata llakiyan.
29 Chaqa manami mayqanpis paypa kwirpuntaqa
ĉhiqninchu. Ashwanmi imanullapis qaran, kuytan ima,
imanutaq Jesucristumaqa paypa kaqninkunataqa kusata
kuytan chaynulla.
30 Chaqa tukuy kriyiqkunaqa michka achka karllapamapis
paypa kwirpun-ari kanchikllapa.

31 Chayraykumi, runaqa taytanta mamanta dijar warmin-
lawanna kawsanqallapa. Chaynami ishkantinqa uk kwirpu-
lana yupay kawsanqallapa.
32 Chaqa imanutaq uk runa warminwan pullachanakur-
maqa ishkantinqa ukla yupayna, chaynumi mayqanpis Jesu-
cristupi kriyirqa uklana paywanqa. Piru Tayta Dyus chaynu
yarpushan unay mana intrakaypaq kasha karmapis, kusala
shumaq kasha, allita intrakashaqa.
33 Chayraykumi qamkunamanta runa kaqkunamaqa,
ama qunqarchu warmikillapapaq llakiyllapa, imanutaq
kwirpuykillapapaq llakinkillapa chaynulla. Chaynulla
warmi kaqkunapis runaykillapata rispitar, kasur ima
kawsayllapa.

6

Wamrakuna taytaykillapata kasunkillapa

1 Kanan-shuypaqa wamra kaqkunata nishaykillapa: Tay-
taykillapata, mamaykillapata kusa rispituwan kasuyllapa,
Amitunchik Jesucristupana kashaykillaparayku nir. Chaqa
chaynu taytanchikta, mamanchikta kasushanchikllapaqami
kusala allin, shumaq ima.
2 Chaqa Tayta Dyus mantakushanmanta ukqa kaynu nin:
“Taytaykita, mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa” nir.
Chaymi chay mantakuy nishanta rurarqashi,
3 kay pachapiqa kusala unayta, chaynulla kusala shumaq-
tanashi kawsashunllapa nir arnimaranchikllapa.
4 Nataq qamkuna tayta kaqkuna-shuypaqa, amami
wamraykillapata imapaq sunsunulla willar imaqa
piñachinkillapachu. Ashwanmi shumaqlata willar ima, allita
Amitunchik Jesucristulapina kriyir kawsananllapapaq
intrachinkillapa.

Sirbikuqkuna patrunnikillapawan rispitanakunkillapa

5 Chaynulla qamkuna sirbikuq kaqkuna, kay pachapi kaq
mantaqnikillapata allita kasunkillapa. Chaymi ima trabajuta
rurarpis kusa rispituwan, manchakuqnula, karanlata, shun-
quykillapapi aligriyar ima rurankillapa, Jesucristuta sirbiq
yupaylla.
6 Qamkunaqakish mantaqnikillapa pullaykillapa katin-
mala paykunawan allinpi kanaykillapapaq nirma imatapis
rurayatkillapa. Ashwanmi Jesucristupa sirbiqnin kashaykil-
laparayku, imata rurarpis tukuy shunquykillapawan, Dyus
munashannula rurankillapa.
7 Chaymi ima trabajuta rurarpis, amami kwashalla imachu
rurankillapa. Ashwanmi imata rurarpis Amitunchikll-
paqna rurankillapa, mana runakunapaq yupaychu.

8 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, mayqanpis sirbikuq kar,
mana sirbikuq karmapis, allinlata rurasha kashallapaqa,
Amitunchik Jesucristuqami pagramaqninchikllapa yupayna,
kusa allinlata yanapamashunllapa.

9 Nataq qamkuna mantakuq kaqkunapis, imanutaq
sirbiqnikikuna kasushurllapa karanlata ima ruranllapa,
chaynullami chay sirbikuqnikikunawan imatapis karanlata
rurayllapa. Amami imapaq jurapar, ima mana allinta
ruranaykipaqmapis yarpunkillapachu. Chaqa allita
yarpuyllapa qamkuna mantakuqkunaqa: Chay sirbiqniki
chay, chaynulla qampismi unaq syilupi Amitunchikllata
sirbiyankillapa. Chaqa payqami, mana mayqantapis
ukmanta ukmantachu rikamanchikllapa. Ashwanmi
tukuyla paypaqqa chaylla kanchikllapa.

Amitunchikpi kriyir kamakashanchikwanmi washakashunllapa

10 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanumi Amitunchik Je-
sucristuqa mana tukukaq pudirniyjun. Chaymi qamkunaqa
chay pudirninpi imuraspis aypakusha yupaylana shachi-
nakuyllapa.

11 Chaynuqami imanutaq suldadumaqa guerraman rir
maqanakunanpaq kusalata kamakan, chaynumi qamku-
napis Dyusninchik imanu imanu washakanaykillapaq chay
tukuy saqra mana allinkunamanta nir willashushanlla-
panulla kamakayllapa. Chaynu katkillapa, yarpuynikil-
lapapi chay dyablu ukmanta ukmanta yarpuchishutinlla-
paqa, mana kwintacharnachu imata saruĉhaq yupayna itaku-
naykillapapaq.

12 Chaqa allita yarpuyllapa: Nuqanchikkuna
kriyishanchikllaparaykuqa, manami nuqanchik yupay
aychayjun, tulluyjun runakunawanchu maqanakuq
yupayqa kanchikllapa. Ashwanmi unaq syilumanta chay
mana allinta rurachikuqkunawan maqanakuq yupayqa
kanchikllapa. Chaqa chay tutaparaqllamanta kar, mana
allinta rurachikuqkunaqami, kusata mantakun, imatapis
paykunapa yarpuyninllamanta rurachikunllapa ima.

13 Chaynami imanutaq suldadumaqa guerraman rinan-
paq kusalata kamakar rin, chaynu qamkunapis Dyusninchik
imanu washakanaykillapapaq nir willashushanllapawan
alli kamakashalana kayllapa. Chaymi chay kusala mana allin
saqra diyakuna ĉhamutinmapis, kriyishaykillapanulla shachi-
nakunaykillapapaq.

14 Chayraykumi imanutaq suldadumaqa allita waĉhkakur
kamakan maqanakuq rinanpaqqa, chaynumi qamkunapis

chay chiqap kaqlawan allita waĉhkakusha yupayna kamakayllapa. Chaynullami imanutaq chay suldadumaqa qasqunta washananpaqpis jyirrumanta rurakasha kamsanta yupay yakakun, chaynumi qamkunapis imatapis allin kaqlata ruranaykillapapaq yakakuq yupay kamakashana kayllapa.

15 Chaynulla imanutaq uk suldadumaqa imuraslapis sapatunta alli yakakushala purin, chaynu yupaymi qamkunapis imuraslapis kusa kamakashalana kayllapa. Chaynu karqa imanumi Jesucristuqa shumaqchamanayanchikllapa nir yaĉhachikunaykillapapaqqa imuraslapis listuna kayankillapa kanqa.

16 Chaynuqami imanutaq suldadumaqa jyirrumanta rurakasha iskudunwan washakan, chaynumi qamkunatapis chay kriyirlla kawsashaykillapaqa washashunqallapa, tukuyla chay mana allinkuna nina ratakuq flicha yupay chaykunamantaqa.

17 Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi qamkunapis Amitunchikmi washamayanchikllapa nir kunfyakashaykillapataqa ama qunqarchu yarpuynikillapalapi purichinkillapa. Chaynullapismi Santu Ispiritu Dyuspa rimayninta uk ispada yupay kar washashunanllapapaq qushushanllapataqa waran waran ama qunqarchu allitana intrakankillapa.

18 Chayraykumi qamkunaqa allinpi mana allinpi karmapis amami dijankillapachu Amitunchikman mañakuytaqa. Chaymi imuraspis mañakurqa, Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakunkillapa. Chaynu karqami, maydiyapis alamirala kar, mana disanimakur imachu, ashwan Dyus tukuylata akrashan kaqkunapaqpis mañakunkillapa.

19 Chaynullami nuqapaqpis Taytanchik Dyusman mañakunkillapa, pay yanapamatin allinkunalata rimanaypaq. Chaynulla pay yanapamatin, rir ama manchakur imachu yaĉhachikunaypaq imanu Taytanchikllapa Dyusqa payla yarpusha washamanallapapaq nir.

20 Chaqa Dyusmi nuqataqa kaĉhamasha uk kunachikuqta yupay, rir parlakunaypaq chay shumaq rimayninpaqqa. Chaymi chaynu yaĉhachikushaypaq kananqa prisu kani. Chayraykumi qashan nishunillapa: Mañakunkillapa nuqapaq mana manchakur imachu, chay shumaq rimayninpaq parlakunaypaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

21 Chay kriyiq masinchikllapa Tíquico shamurmi, allita parlashunqallapa nuqapaq imatami rurayani nirmapis. Chaqa

pay ukninchikllapami, Amitunchik munashannulla kusalata
yanapaman Amitunchikpaq yaĉhachikunayllapapaqqa.
22 Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni, imatami
rurayanillapa nir ima animachishunanllapapaq.
23 Kriyiq masiykuna, mañakunillapa Taytanchik Dyusman,
chaynulla Amitunchik Jesucristumanpis, tukuy kriyiqku-
nataqa yanapar ima shumaqta kawsachishunanllapapaq.
Chaynuqami ashwan mas allitana kriyinkillapamapis.
24 Chaynulla Amitunchik Jesucristuta tukuyla munar mana
shaykuq kriyiqkunatami, Amitunchikqa kusalata llakipar
ima yanapashurllapa shumaqta kawsachishunqallapa.
Chaynumi kanqa.

Filipenses
Pablumi kartanta kaĉhan Filipospi kriyiqkunaman

Grecia nasyunpi, chaynulla prubinsya Macedoniapimi, Filipos pwibluqa karan. Kay pwiblumanmi apustul Pabluqa ĉharan Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunanpaq (Hechos 16.11-40). Chaynu yaĉhachikurnaqami Pabluqa riran uklaw pwiblukunamanpis Jesucristupa shumaq rimaynintaqa yaĉhachikuq. Chaymantami chaypi yaĉhachikurnaqa riran prubinsya Macedoniaman, chaypipis qashan yaĉhachikunanpaq. Chaynu yaĉhachikur rishannumi rir, ĉharan Jerusalén pwibluman. Chaymi chaypiqa karguyjunkuna aypar prisuranllapa. Chaymantami kaĉharanllapa Cesareaman, chaymanta Romaman chaypi prisu dijananllapapaq.

Pablo karsilpi katin, Filiposmanta kaq kriyiq masinkuna yarpurmi, Epafrodituta kaĉharanllapa Pabluta watukunanpaq. Chaymi Epafrodito rirqa, Pablo ministishanta tantasha karanllapa chayta apar, riran. Chayraykumi chay Epafrodito apashanta ayparmi, Pabluqa Filiospi kriyiq masinkunata kusalata payji nir ima, kay kartapi iskribiran (1.5; 4.10-19). Chaynullami kay kartapiqa willaranpis Epafrodito qishaq karpis, imanumi alliyashana nir (2.25-30).

Kay kartata liyirmi intrakayta puytinchik imanu qischakarpis shachinakunallapapaq nir (3.1; 4.4; 4.7; 4.12). Chaynullami intrakayta puytinchikpis imanumi Taytanchik Dyuslapi kunfyakar kawsanallapapaq nir.

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi ukninchik Timoteuwan, Amitunchik Jesucristupa sirbiqnin kanillapa. Chaymi ukninchik Timoteuwan pulla kar, kay kartata iskribimuni qamkuna Filipos pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus akrashushallapana katin, Amitunchik Jesucristupi kriyir paywan pullachanakushaykillapa. Chaymi chaypi kaqkunataqa, chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunata, chaynulla chay kriyiqkunata sirbiqkunatapis * tukuynikillapata saludashunillapa.

2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi

---

* **1:1** Kriyiqkunata sirbiqkuna nirqami intrachimayanchik dyakunukunapaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa Hechos 6.1-4, 1 Timoteo 3.8-10.

yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusman mañakun kriyiqkunapaq

3 Kriyiq masiykuna, imanumi qamkunaqa kriyinkillapa nir yaĉharmi, imuraspis kusalata payji nini Taytanchik Dyustaqa.
4 Chaynu mañakuq qallaritiyqami, shunquymapis kusa allinta yarpuchimatin, kusa aligrila ima Taytanchik Dyusmanqa mañakuni tukuy qamkunapaqqa.
5 Chaqa qamkunawan pullamiri, Jesucristupi imanu kriyir washakananllapapaq nirqa yaĉhachikushanchikllapa, puntamanta-pacha kanankaman.
6 Chaymi nuqaqa Taytanchik Dyuspi kusalata kunfyakani imanutaq puntamanta-pacha imata ruranaykillapapaq yanapashuranllapa, chaynullami waran waran yanapashuyanqallapa, Jesucristo maydiya shamunan diya ĉhamunankaman nir.
7 Nuqapaqqami, kusala allin chaynu waran waran animachishurllapa yanapashunayllapapaqqa. Chaqa qamkunamaqami, nuqa prisu katiy, chaynulla mana prisu katiymapis kusalata yanapamaraykillapa, Jesucristupaq yaĉhachikuypiqa. Chaymi ashwan kusala allin tukuy shunquywan qamkunata yanapashunayllapapaqqa.
8 Chaqa Taytanchik Dyusmi yaĉhan, imanumi nuqaqa Jesucristurayku qamkunapaq llakir ima kusalata rikashuyllapata munani nir.
9 Chaymi ashwan mañakuni Taytanchik Dyus yanapashutinllapa, waran waranna uknikillapa uknikillapa llakipanakunaykillapapaq. Chaynuqami Jesucristupa tukuy yaĉhayninpaqqa kusa yaĉhaq, mas intrakaqkuna imana kankillapa.
10 Chaymi maydiya, chaynulla imuraspis, allinlata ruranaykillapalapaqna yarpunkillapa. Chaynuqami kusala shumaq allinlatana kawsankillapamapis. Chayna maydiya Jesucristo shamurmapis, allinlatana rikar pullakushunqallapa.
11 Chaqa chay tyimpuqami qamkunaqa rikachikunkillapa, tukuyla allin kaqkunata rurashaykillapakunata. Piru chaynu allinlata ruranaykillapapaqmi, Jesucristo yanapashushallapa. Chaynami Taytanchik Dyusmaqa ashwan kusa alabakashana kanqa.

Pablumi wanunanpaq kar kawsananpaq karmapis Amitunchiklapaq yarpun

12 Kriyiq masiykuna, kaytami yaĉhanaykillapata munani: Chay runakuna mana allinkunata rurar, prisumashanllapa

imaqami mana yanqallachu kasha. Ashwanmi chaynu
pasaqta rikar imami Jesucristupiqa kusala achka kriyishal-
lapa, nuqa yaĉhachikushayrayku.
13 Chaqa tukuyla runakuna, chaynulla Roma pwiblupa
mantaqnin Cesarta kuytaq gwardyakunamapis, karsilpi kuy-
tamayashanrayku yaĉhayan nuqaqami Jesucristupi kriyir
yaĉhachikushayraykula prisuqa kani nir.
14 Piru chaynu prisu katiymapismi, wakin kriyiq mas-
inchikkunaqa, masta animakur mana imapaq manchakur
imalamapischu ashwan mas yaĉhachikuq qallarishallapa,
imanumi Amitunchik Jesucristupi kriyirlami washakayan-
qallapa nir.

15 Chaqa chiqaptaqami Jesucristupaq yaĉhachikuqkunaqa
achka kanllapa. Piru wakinkunaqami nuqa
yaĉhachikuyashaypaq kusata ĉhiqnimar, chaynulla nuqamanta
mas kayta munar imala yaĉhachikunllapa. Nataq wakinkuna-
shuypaqami mana imapaq yarpur imachu Jesucristulapaq
chiqapta yaĉhachikunllapa.
16-17 Chaymi paykunaqa Jesucristupaq kusalata
llakir ima, paypaq yaĉhachikunllapa imanu kriyir
washakananllapapaq nir. Chaqa paykunaqami yaĉhanllapa,
nuqataqami Dyus kaĉhamasha, Jesucristulapaq maydiyapis
yaĉhachikunaypaq nir. Piru nuqa yaĉhachikuyashaypaq
ĉhiqnimar, chaynulla nuqamanta mas kayta munarla
Jesucristupaq yaĉhachikuqkunaqami, imapipis paykunalapaq
yarpunllapa. Chaymi kanan nuqa prisu katiymaqa, imanu
tukusha nir ima uchachamanayanllapa.
18 Chaymi nishaykillapa: Nuqa yupay Jesucristulapi
yarpur yaĉhachikuyar, manaqa paykuna kusa kani
ninanlapaq yaĉhachikuyarmapismi, nuqataqa mana
imalapaqpis llakichimanllapachu. Chaqa chaynumapismi
Jesucristullapaq yaĉhachikuyanllapa. Chaymi ashwan kusa
aligri kanaymantaqa, mastaraq aligriyanimapis.

19 Chaqa yaĉhashanami kani, Jesucristupa Santu Ispiritun
yanapamashan, chaynulla qamkuna Taytanchikllapa Dyus-
man mañakushaykillapaqami, mana yanqallachu kar, ashwan
byinniypaq kasha nir.
20 Chaymi nuqaqa Tayta Dyuspi kusalata kunfyakani mana
pinqaypi kar imachu imatapis karanta rurashaq, rimashaq
mana manchakurmapischu nir. Chaynami Jesucristo imanu
yanapamashantaqa, kanan kawsanaypaqlla katiy, chaynulla
wanunaypaqna katiymapis, tukuyla rikanqallapa.
21 Chaymi kanan kawsanaypaqlla katinqa tukuy imat-
apis Jesucristo munashanlata rurarlla kawsanani. Nataq

wanunaypaqna kar-shuypaqa kusala shumaqta kawsaqna riyani.

22 Piru allita yarputiyqami, kawsanaypaqraq allinqa kanman. Chaqa kawsayarllaqami, Jesucristullapaq yaĉhachikutiy mas kriyir achkayayanqallapa. Chaynu katinmi, mana yaĉhanichu wanunaypaqchu allin, manaqachu kawsanaypaqraq nir.

23 Nataq manami yaĉhanichu mayqanninmi kusa allin kanqa nirqa. Chaqa imanupiqami yarpuchiman allin kanman wanur rir Jesucristuwan pullana kanaypaq. Chaynuqami nuqapaqqa kusala mas allin kanman.

24 Piru kriyiq masiykuna, imanupiqami yarpuchiman qamkunarayku kawsanaypaq; chaynuqami mas allitana Jesucristupaqqa intrachishunayllapapaq.

25 Chaqa allita yarpurmi yaĉhashana kani, manaraq wanuyashaqchu nir. Chaymi nuqaqa mana dijashurllapachu qamkunawanraq kashaq. Chaynuqami waran waran yanapar masta animachishaykillapa. Chayna ashwan qamkunaqa Jesucristupi masna kriyir, kusa aligrilana ima kawsanaykillapapaq.

26 Chaynuqami watukushuqllapa shamutiyqa, kusa aligrila kar Jesucristuta kusalata alabankillapamapis.

Jesucristupi kunfyakarlami kawsashunllapa

27 Piru allita intrakarmi kaynu kawsankillapa: Imata rurarpismi karanlata rurankillapa Jesucristo munashannula. Chaymi imanupi rikashuqllapa shamur, chaynulla mana shamurpismi uyapanaypaq, qamkunaqashi kusalata shachinakunkillapa, chaynulla tukuynikillapashi uk yarpuyla kar, Jesucristupi kriyishaykillapanulla shachinakur kawsankillapa nir.

28 Chaynulla imata rurarpismi chay ĉhiqnishuqnikillapamantaqa ama manchakur imachu rurankillapa. Chaqa chaynuqami rurayankillapa maydiyaqa chay ĉhiqnishuqnikillapaqa limpu chinqanqa nir yaĉhar. Piru qamkuna-shuypaqami Tayta Dyus yanapashutinllapa, washakashana kanaykillapapaq chaynuqa rurayankillapa.

29 Chaqa yaĉhashanchikllapanu qamkunaqa Jesucristupiqa, manami paypi kriyinaykillapapaqlachu kankillapa. Ashwanmi paypi kriyishaykillaparayku qischakanaykillapapaq imana kankillapa.

30 Piru chaynu qischakarmapis manami qamkunalachu qischakayankillapa. Ashwanmi nuqapis chaynulla qischakayani. Chaqa allita yaĉhashaykillapanu unaymanta-pacha imanumi qischakaq kani nir, chaynullami kananpis qischakayani.

2

Jesucristo yupaylami kashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami Jesucristupi kriyir pay-
wan pulla kawsashaykillaparayku, pudirninta qushushal-
lapa wakinkunata animachinaykillapapaq. Chaynullami
llakipashurllapa ima yanapashushallapa wakinkunata kun-
sulanaykillapapaq ima. Chaynuqami paypa Santu Ispiritun-
lawanna tukuynikillapa karqa, tukuy shunquykillapawan
llakipanakur imana kawsayankillapa kanqa.
2 Chaynu karqami, kusa aligrila uknikillapa uknikillapa
llakipanakur kawsar tukuynikillapa kusala shumaqta
kawsayllapa. Chaynulla, tukuynikillapa chayllata yarpur
kawsarqami nuqatapis kusalata aligriyachimayankillapa
kanqa.
3 Chaymi nishaykillapa: Imata rurarpis amami uknikiku-
namanta mas kani ninaykipaqchu rurankillapa. Chaynulla,
amami kusana kani ukniykunamantaqa ninkillapachu. Ash-
wanmi ama imapaqpis alabakar imachu, kriyiq masikiku-
nataqa kusa runa nishapaq riqsiyllapa qamkunamantaqa.
4 Chaynulla mayqannikillapa imata rurarpis amami
qamkunalapaq yarpurchu rurankillapa. Ashwanmi
uknikikunapaqpis allita yarpur ima rurankillapa.
5 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq Jesucristumaqa payl-
lapaq kusalata yarpunanmantaqa wakinkunapaq yarpuq,
chaynu qamkunapis uknikikunapaq masta yarpuyllapa nir.
6 Chaqa allita yarpuyllapa:
Jesucristumaqami unaq syilumanta shamusha Dyuslla
karmapis,
manami Dyuswan chaylla kayashanlapaqqa
yarpuranchu.
7 Ashwanmi chaynu kusa kani ima ninanmantaqa,
mana kwintachaypaqlana tikrakaran.
Chaymi ashwan payqa uk runapaq tikrakarna,
tukuylata sirbinanpaq nasiranmapis.
8 Chaqa paylla mana kwintachaypaqla tikrakar,
Dyus munashannulla wanuranmapis.
Chaymi uk sirbikuq kanman yupay kusala pinqaypaqta
qischakar ima kruspimapis wanuran.
9 Chayraykumi Tayta Dyusqa, payqa kusala shumaq ima
kananpaq,
chaynulla paypa shutinqami tukuy shutikunamanmat-
apis kusala shumaq ima kananpaq nisha.
10 Chaynami Jesucristupa naypanpiqa tukuyla qunqurinanl-
lapapaq nisha.

Chaymi tukuy kay pachapi kaqkuna, unaq syilupi kaqkuna, chaynulla pacha ruripi kaqkunamapis,
tukuyla paypa naypanpiqa qunqurir aduranallapapaq nisha.
11 Chaynulla nishapismi:
Tukuylashi allita kwintata qukar, Jesucristuqami Amitunchikllapa ninanllapapaq nir.
Chaynuqami ashwan Taytanchikllapa Dyusqa kusa alabakashana kanqa.

Kriyiqkunaqami achkirachiqnin yupay wakinkunapaqqa

12 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, imanutaq qamkunawan katiymaqa kusalata kasumaraykillapa, chaynullami kananpis kasumayllapa michka mana pullaykillapa kar, largupi katiymapis. Chaymi ashwan tukuy shunquykillapawan waran waran Amitunchiklata sirbir, manchar washakanaykillapapaq yarpurla kawsayllapa.
13 Chaqa Taytanchikllapa Dyusqami animachishur yanapashunqallapa allinlatana ruranaykillapapaq, pay munashannulana.
14 Chaymi imata rurarpis allinlata yarpur, ama uknikillapapaq mana allinta rimar, chaynulla anyanakur imachu imatapis rurankillapa.
15 Chaynu shumaqta kawsatkillapaqami, mana mayqanpis wakkunaqami mana allinkunata ruranllapa nishuyllapamatapis puytinqallapachu. Chaymi ashwan qamkunaqa, Dyuspa wamrankuna kashaykillaparayku, kusa shumaqlata chaynulla mana ima uchayjunmapischu kawsankillapa, chay mana intrakar, kusala uchayjun runakunapa rurinpiqa. Chaynullami paykunapa rurinpiqa imanutaq uk qullarsitumaqa tutaparaqpi achkirachikun, chay yupay kankillapa.
16 Chaqa qamkunaqami Jesucristo munashannula rurar, chaynulla paypaq parlakurla ima kawsankillapa. Chaymi maydiyapis chaynulla katkillapa, Jesucristo shamutinmapis, nuqaqa ashwan qamkunarayku, kusalata aligriyayashaq. Chaqa qamkunaraykumi, yaĉhayashaqna, manami yanqallachu Jesucristupaq yaĉhachikurqa purisha kani nirqa.
17 Qamkuna nuqarayku Dyuspi kusalata kunfyakar payta sirbirqami, Tayta Dyuspaqqa uk kusa shumaq ufrindita yupayna kankillapa. Chaymi imanupi nuqata wanuchimatinllapaqa, nuqapis uk kusala shumaq ufrindita yupayna Tayta Dyusmanqa qimikayashaq. Chaynu pasatinqami kusala shumaqna kayman Tayta Dyuspaqqa. Chaymi ashwan pullana kusalata aligriyachuwanllapa.

18 Chayraykumi imanutaq nuqa aligriyani, chaynulla
qamkunapis kusalata aligriyayllapa.

Pablumi Timoteuwan Epafrodituta kaĉhayta yarpun

19 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristo munatinmi
mana tardarchu ukninchikllapa Timoteuta kaĉhamushaq
qamkunata watukushunanllapapaq. Chayna shamur
watukushurllapa, qashan kayman tikrakamur imanumi
qamkuna kawsayankillapa nir willamatin nuqaqa kusalata
aligriyanaypaq.

20 Chaqa chiqaptaqami, nuqapaqqa mana mayqanpis kan-
llapachu, chay ukninchikllapa Timoteo yupay qamkunapaq
kusalata yarpuqqa. Chaqa payqami imanutaq nuqa qamku-
napaq kusalata yarpukuni, chaynulla yarpukun.

21 Ashwanmi wakinkunaqa paykunalla iman minis-
tiyashanta tarikunanlapaq yarpunllapa. Chaymi ashwan
mana chiqaptaqa Jesucristupaqlanachu yarpunllapa.

22 Piru qamkunaqami chiqaptana yaĉhankillapa, imanumi
ukninchikllapa Timoteuqa kusa allinlata kawsan nirmapis.
Chaynulla yaĉhankillapapis, imanumi payqa maydiyapis pul-
lay kar, uk wamray yupay yanapamasha Jesucristupa shu-
maq rimayninta yaĉhachikunayllapapaq nir.

23 Chaymi nuqaqa payta, qamkunata watukushunanllapa-
paqqa kaĉhamuyta yarpusha kani. Piru puntataqami allita
yaĉhanayani kay karsilpi kayashaypaq, mabir maydiyaka-
manshi kaypi kayashaq nir. Chaymi chaynu yaĉharqa, mana
tardarchu kaĉhamutiy shamur watukushunqallapa.

24 Piru michka nuqa kay karsilpi karmapismi,
Amitunchikpi kusalata kunfyakani, manami mas tardarchu
nuqapis kay diyakuna watukushuyashaqllapa nir.

25 Chaynullami allita yarputiyqa, allinta yarpuchimasha
ukninchikllapa Epafroditutapis kaĉhamutiy watukushunan-
llapapaq. Chaqa paypismi, nuqa yupaylla qischakarmapis
shachinakur yaĉhachikusha Jesucristupa shumaq rimaynin-
taqa. Chay paytami qamkuna kaĉhamuraykillapa ima minis-
tishaypipis yanapamananpaq.

26 Chaqa payqami tukuyla qamkunata kusalata rikashu-
nayanllapa. Chaynulla kusalatami yarpupakuyan, qamkuna
pay qishaq kashanpaq yaĉhashaykillaparayku.

27 Chiqaptami payqa qishaq karan. Chaqa yaqqa wa-
nunanpi yupay katinmapismi, Taytanchik Dyus llakipar al-
liyachishana. Piru manami paylatachu llakipasha. Ash-
wanmi nuqatapis llakipamasha, amana kay llakiyashayman-
taqa masqa llakinaypaqnachu.

28 Chayraykumi ukninchikllapataqa daskaqla kaĉhamuni
watukushunanllapapaqqa. Chayna qamkuna payta qashan

rikar aligri ima katkillapaqa, nuqapis ama kusala kwashalla
ima kanaypaqnachu.
29 Chaymi chay ukninchikllapa qamkunaman ĉhamutinqa,
paypaq kusa allinlata yarpur aligrila ima shumaqta
samachinkillapa, Amitunchikpi kriyiq kashaykillaparayku.
Chaynullami mayqantapis pay yupay kriyiqtaqa shumaqta
samachinkillapa ima.
30 Chaqa payqari Jesucristuta sirbinanrayku, nuqata
yanapamaq shamusha karmi yaqqala wanushamapis. Nataq
qamkunamaqami mana pullay kashaykillaparaykuĉhiri
mana puytiraykillapachu, pay yupay yanapamaytaqa.

3

Imakunamantaqami Jesucristulapi kunfyakashunllapa

1 Kriyiq masiykuna, chay nishushayllapamantaqami,
qashan nishaykillapa: Amitunchik Jesucristulapi kunfyakar
aligrilana kawsayllapa nir. Chaqa nuqapaqqa chay
iskribir willashushayllapataqa qashan qashanmapis
willashunayllapapaqqa kusala allin. Chaynuqami
qamkunaqa mas allita Jesucristupi kriyir, mana ingañakar
imanachu kawsankillapa.
2 Piru nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa chay kusala
millanaypaq mana allin runakuna paykunalla munashanta
ruraqkunamanta. Chaqa chay runakunaqami Jesucristupi
kriyiq tukur, washakananllapapaqqashi chay siñal kustum-
rita kwirpunchikllapapi rurashunllapa nir yaĉhachikunllapa.
3 Piru ashwan nuqanchikkunaqami Tayta Dyuspa Santu
Ispiritunwan kashanchikllaparayku siñal kustumrita
chiqapta rurasha yupayna kar, Dyuspa kaqninkunana
kanchikllapa. Chaymi ashwan Jesucristupana
kashanchikllaparayku kusa aligrilana Taytanchik Dyusta
sirbir alabanallapapaqna kanchikllapa. Chaynami
manana yarpunchikllapanachu chay kwirpunllapapi siñalta
ruranllapa chaypiqa.
4 Chaqa chay siñal kustumrita rurar chiqapta washakana-
paq katinqa, nuqamaqa may tyimpu washakashana kar,
wakinkunamantaqa kusana kani ima niyayman. Chaqa un-
ayqami nuqapis mana intrakarqa, Israel runa masiykuna-
mantaqa, masta yarpuq kani chay siñal kustumripiqa.
5 Chaqa nuqa Israel ayllumanta katiymi, chay siñal kustum-
rita ruramaranllapa, nasishaymanta uchu diyayjunla katiy.
Chaynullami Benjaminpa ayllunmanta kani. Nuqaqami
kanankuna hebreo runakuna kani niqkunamantaqa, kusala
chiqap hebreo runa kani. Chaynullapismi imanutaq chay

fariseo runakunamaqa, Moisés mantakushanta tukuyninta
kumplinillapa nir yarpuqllapa, chaynu kaq kani nuqapis.
6 Chaymi chay mantakuykuna nishanllapakunata allita
kasuyta yarpur, kusala saqrata tukur Jesucristupi kriy-
iqkunapa ikinpi puriq kani aypar qischanaypaq. Chaymi
chay mantakuykunata kusalata kumpliyta yarputiymi mana
mayqanpis nimayta puytiqllapachu, wakqami chay man-
takuykunata mana kumplishanrayku uchayjun nirqa.
7 Chaynu tukuy chay mantakuykunata kasuyta
yarputiyqami, kusalata sirbimaq yupay yarpuchimaq. Piru
kanan-shuypaqami Jesucristupi kriyishayraykuqa, manana
imalapaqpis sirbimannachu tukuy chaykunaqa.
8 Chayraykumi kanan kriyishayqa kusala mas allin, chay
unay kusala mana sirbiq imakunata rurayashaymantaqa.
Chaqa ashwan Amitunchik Jesucristuwanna kanaypaqqa,
tukuy chay mana imapaqpis sirbimaq chaytaqa limpu di-
jashana kani.
9 Ashwanmi kananqa maydiyapis Jesucristuwan pullala
kawsakuni. Chaymi Moisés mantakushankunata mana ka-
surchu washakaytaqa yarpuni. Ashwanmi Jesucristupi kriy-
ishayrayku, Tayta Dyusqa mana uchayjunpaqnachu riqsi-
manqa.
10 Chayraykumi ashwan Jesucristutaqa kusa masta riqsi-
nani. Chaynulla payta riqsinashayraykumi imanutaq pay-
maqa allinlata rurar qischakaran, wanuran ima nir masta
intrakanayani. Piru chaynu wanutinmapis Tayta Dyusqa
pudirninwan kawsachimuran. Chaymi chayta yaĉharqa pay
yupay qischakanaypaq wanunaypaqmapis listuna kani Tay-
tay Dyusmi yanapamayan nir yaĉhar.
11 Chaymi ashwan kusalata kunfyakani, maydiya
wanurmapismi chay kriyir wanushakunawan pulla
kawsamushaq nir.

Jesucristuwan kanallapapaqqami ima katinpis shachinakushunllapa

12 Chaynu willashutiyllapaqakish yarpuyatkillapa,
Dyus tukuy imata arnishantaqa aypashana kar, mana
imalapimapis wakqa uchakuyanqanachu nir. Piru
manami tukuy imata Dyusninchik arnimashantaqa
aypayaniraqchu. Chaymi ashwan waran waran Jesucristo
munashannu nuqaqa mas rurar kawsanani. Chaqa chaynu
kawsanaypaqmi payqa nuqataqa puntata akramaran.
13 Chaymi nuqaqa mana nishuyllapata puytinichu,
Dyus arnimashantaqa tukuyta aypashana kani nirqa.
Chaynu Dyusninchik arnimashanmanta mana imalatapis
aypasharaq karmi, chay tukuy mana allin kaqta ikipina

dijashaytaqa mana yarpurnachu, ashwan imanupis
shachinakur naypaqmanna riyta yarpukuni Jesucristuwan.
14 Chaqa Taytanchikllapa Dyusmi arnimashanchikllapa Je-
sucristupi kriyishallapashi, payqa washar unaq syiluman
apamayashunllapa nir. Chaymi ashwan nuqaqa waran
waran Jesucristupi kunfyakani, pay yanapamatinmi, tukuy
chaykunataqa aypashaq nir.
15 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis allitana Jesucristupi
kriyiqqami imanutaq nuqa intrakayashaynu intrakanman-
llapa. Piru mayqanpis ukmanta intrakayatinqami, Tay-
tanchik Dyus pay munashannulla allitana intrachinqa.
16 Piru qamkunaqakish chaynu nishutiyllapaqa mana in-
trakashanchikllapachu nirqa askwintallamana kawsatkil-
lapa. Ashwanmi imanu kawsanallapatataq Jesucristo mu-
nayan chaynu kawsashunllapa.
17 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristo kawsashannu
nuqa kawsani chaynullami qamkunapis kawsayllapa. Chaqa
imanutaq wakinkunamaqa nuqa kawsashaynu kawsanllapa
chaynulla.
18 Piru wakinkunaqami, Jesucristo washamanallapapaq
kruspi wanushantaqa mana kwintacharchu kusala llakiy-
paqta kawsanllapa. Chaymi chaynu kawsashanllaparayku
kusata llakichimatin waqani ima. Nataq qamkunata-
shuypaqami amana paykuna yupay kawsanaykillapapaq
kutir kutir kusalata willashurayllapa.
19 Chaymi paykunaqa chaynu mana allinta rurashanrayku
maydiyaqa kusala llakiypaqta tukukaq kanqallapa. Chaqa
paykunaqami Dyusninchikta mana kasushanrayku,
kwirpunllapa munashanlata rurar, kusala pinqaypaqta
kawsanllapa. Chaynulla tukuy paykunaqami kay pachapi
kaq tukukaq imakunalapaq yarpunllapa.
20 Piru nuqanchikkuna-shuypaqami unaq syilumanta
kaqpa akrashankunana kanchikllapa. Chaymi ashwan
yarakuyanchikllapa syilumanta washamaqninchikllapa
Amitunchik Jesucristo shamunanpaq.
21 Chaymi shamurqa, kay kwirpunchikllapa pinqaypaqlla
kaqtaqa paypa kusala shumaq kwirpun, chaynu shumaq-
paqna tikranqa. Chaynuqami ukman kwirpuyjunpaqqa
tikramashunllapa chay tukuy imata rurayta puytiq pudirn-
inwan.

4

Kriyishaykillaparaykumi maydiyapis aligriyankillapa

1 Chayraykumi kriyiq masiykuna, qamkunapaq alliplata
llakiq karmi kusalata rikashuyllapata munani. Chaqa

munashay kriyiq masiykuna imanutaq tukuy imanchik katinmaqa kusalata aligriyanchik, chaynumi qamkunapis kusalata aligriyachimankillapa. Chaynami kusalata munani maydiyapis Amitunchikpi kriyishaykillapanulla shachinakur kawsanaykillapata.

2 Chaymi kananqa warmi uknisituykuna Evodia chaynulla Síntique, kusalata rugashaykillapa amana uknikillapa uknikillapa anyanakur imanachu, ashwan kusala shumaqtana Amitunchik munashushanllapanulla kawsayllapa.

3 Nataq qam tukuy yaĉhachikuypi yanapamaqniy Sizigutashuypaqami kusalata rugashayki yanapanaykipaq chay kriyiq warmisitakunata. Chaqa paykunaqami, tukuy wakin yanapaqniykunawan, chaynulla chay ukninchikllapa Clementiwan ima pullay kar Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa, kusalata yanapamaran. Chaymi paykunapa shutintaqa Tayta Dyusqa aykapina librunpi iskribisha, tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.

4 Chaymi qamkunaqa maydiyapis kusalata aligriyayllapa Amitunchiklapi yarpukur. Chaynulla qashan nishaykillapa: ¡Aligriyayllapa! nir.

5 Chaqa qamkunaqami Amitunchik Jesucristo shamunan diyaqami shipchana nir yaĉhankillapa. Chaymi ashwan kusala shumaqta kawsatkillapa, tukuyla rikashurllapaqa kusa shumaq llakipakuq runakunapaqna riqsishunqallapa.

6 Chaynullami ima pasashutinllapapis amami imapaqpis yarpupakunkillapachu. Ashwanmi ima katinpis Taytanchik Dyusman waran waran mañakunkillapa. Chaynu mañakutkillapa yanapashushanllaparaykumi, ashwan payji ima nir alabankillapa.

7 Chaynu kawsatkillapaqami Tayta Dyusqa, Jesucristupi kriyishaykillaparayku kusala shumaqta yarpuchir alliplata aligriyachishunllapa, amana maydiyapis llakinaykillapapaq. Chaqa chay aligriyachimanchikllapa chayqami kusala ukman shumaq-ari.

Imata yarpurpis allin kaqlapaq yarpushunllapa

8 Chaymi kananqa kriyiq masiykuna tukchinaypaqnaqa kaynulata maydiyapis yarpunaykillapata munani: Tukuy chiqap kaqkunalapi, chay kusa rispitaypaq kaqkunalapi, allinla kaqkunalapi, chaynulla tukuy karanla kaqkunapi, shumaq kaqkunalapi, chay imapis kusa alabaypaq kaqkunalapi ima.

9 Chaynulla imatapis chay yaĉhachishushayllapakunataqa rurankillapa. Chaymi willashutiyllapa imanu uyakushaykillapanulla, chaynulla imata ruraqta

rikamashaykillapanulla rurar kawsankillapa. Chaynuqami shumaqta kawsachimaqninchik Dyusninchikllapaqa maydiyapis mana dijashurllapachu, pullaykillapa kanqa.

Pablumi Filipospi kriyiqkuna yanapashanpaq payji nin

10 Kriyiq masiykuna, nuqaqami Amitunchikta kusalata payji nini qashan yanapamaq qallarishaykillaparayku. Chaqa kusalatami kunfyakayaray, mana qunqa-mayankillaparaqchu kanqa nir. Ashwanmi kusalata yanapamanarmapis, mana mayqanpis apamunanpaq katin, mana kaĉhamuyta puytiraykillapachu.

11 Piru chaynu nishurllapaqa manami nishuyanillapachu, kusalata imaykuna faltamatinmi kawsayaray nirqa. Chaqa nuqaqami yaĉhashana kani imay kaqkunalawan kawsarmapis.

12 Chaymi kusala imayjun kar, chaynulla mana imay kat-inmapis nuqaqa mana kwashayayta yaĉhanichu. Chaqa unta mikur, chaynulla mana mikurmapismi kusa aligrila kawsayta yaĉhakusha kani. Chayraykumi imanu katinpis mana imalapaqpis llakinichu.

13 Chaymi tukuy ima pasamatinpis, Jesucristo pudirnin-wan yanapamashanrayku, shachinakuyta puytini.

14 Piru qamkuna, imaykillapa kaqkunalawan yanapamar-llapaqami, kusala allinta rurashaykillapa.

15 Chaqa Macedonia pwiblumanta lluqshir, Jesucristupi imanu kriyir washakananllapapaq nir uklaw pwiblukunapi yaĉhachikuq qallaritiyqami, qamkuna Filipos pwiblupi kriy-iqkunala, ima ministishaypipis yanapamaraykillapa.

16 Chaqa Tesalónica pwiblupi katiymapis, ashwan ayka ku-timi qamkunaqa ima ministiyashaytaqa kaĉhamuraykillapa.

17 Piru chaynu yanapamatkillapaqa, manami nuqaqa yarpunichu maydiyapis chaynulla yanapamayankillapa kanqa nirqa. Ashwanmi munani chay yanapamashaykil-laparayku kusa mas imayjun yupayna kanaykillapapaq Amitunchikpa naypanpiqa.

18 Chaqa chay ukninchikllapa Epafrodituwan kaĉhamushaykillapatami tukuyta aypashana kani. Chaymi chaynu kaĉhamur kusalata yanapamatkillapami, mana imapis faltamashanachu. Chaqa tukuy chay kaĉhamushaykillapaqami, imanutaq uk insinsyumaqa kusala mishkita asyakun, chaynu kusala shumaq Dyusninchikpaqqa.

19 Chaymi kusala imayjun Taytanchik Dyusqa, Jesucristu-rayku imata ministishaykillapapipis kusalata yanapashun-qallapa.

20 Chayraykumi, ¡Taytanchik Dyuslatana tukuy tyimpu al-
abashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi tukukananta saludakun

21 Jesucristupi tukuyla kriyishanrayku Dyusninchikpana
kaqninkunatami saludapamankillapa. Chaynullami kay pul-
laypi kaq kriyiq masinchikkunapis, qamkunapaq saluduta
kaĉhamunllapa.

22 Chaynumi ashwan Dyuspa tukuyla wakin kaqninku-
napis qamkunata saludashunllapa. Piru ashwanmi Romapa
gubyirnun Cesarpa wasinpi sirbikuqkunapis mas saluduta
qamkunapaqqa kaĉhamunllapa.

23 Kriyiq masiykuna, qamkunapaqmi kusalata Amitunchik
Jesucristuman mañakuni, pay llakipashurllapa kusalata
yanapar ima kawsachishunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Colosenses
Pablumi kartanta kaĉhan Colosaspi kriyiqkunaman

Colosas pwibluqami, prubinsya Asiapi kaq. Colosasmanqami Amitunchik Jesucristupa shumaq rimaynintaqa ĉhachiran Epafras, mana Pabluchu (1.7-8). Chaynu yaĉhachikutinmi achka kriyiranllapa Amitunchik Jesucristupiqa.

Apustul Pablo karsilpi kar qischakayarmi yarpuran, Colosas pwibluman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhashanta (2.8). Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kaynu niyaranllapa: Moisés mantakushannulla fyistakunata ruraypaq, chaynulla chay samana diyatapis mas kasuypaq nir (2.16-17). Chaynullami niyaranllapapis: Wakin mikuykunalata mikuypaq (2.21), chaynulla angelkunata aduraypaq, luryaman ĉhanallapapaq nir (2.18).

Chaynumi apustul Pabluqa kay kartanpiqa intrachikuran imanumi Amitunchik Jesucristuqa kusalata munamanchik (1.15-20), chaynulla imanu kruspi wanur washamashanchikta ima (1.21-22; 2.14-15). Chaynullami intrachikuranpis Jesucristo munashannulla kawsanallapapaq nir (3.1–4.18).

Pablumi saludakun

1-2 Nuqa Pablumi, Tayta Dyus munashannulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaymi tukuyla Colosas pwiblupi, Dyus akrashan chiqap kriyiq kaqkunaman, kriyiq masiy Timoteuwan pulla kar iskribimuni. Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Dyusta payji nin kriyiqkunapaq

3-4 Willamasha katinllapami, yaĉhanillapa qamkunaqashi Jesucristupi allita kriyirllapa, kriyiq masinchikkunata llakipar yanapankillapa nir. Chayraykumi Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyustaqa, waran waran qamkunapaq mañakur, kusata payji ninillapa.

5 Chaqa Jesucristupi kriyir yanapanakur imaqa, maydiyaqa Taytanchik Dyuswan luryanpi pullana kayankillapa kanqa nir yaĉhar, chaytaqa rurayankillapa. Chaynulla Amitunchikpa chiqap nishankunata yaĉhachishushallapa katinmi, yaĉhankillapa imanu washakanaykillapapaqqa.

6 Qamkunatami Taytanchik Dyus llakipamashanchikllapa
nir Epafras yaĉhachishutinllapa kusata kriyir, masta achka-
yaraykillapa. Chaynullami ukkunapis yaĉhachikutinllapa,
mastana achkayashallapa Dyuspi kriyiqkunaqa.
7 Nishushayllapanu, chay kusa munashanchikllapa
Epafrasmi, Jesucristuta sirbiq kar tukuy chaykunata
yaĉhachishushallapa katin, qamkunaqa allita yaĉhankillapa.
Chaqa payqami Jesucristupi kriyishanrayku, nuqakuna yu-
paylla kar, mana chaypi katiyllapamapis yaĉhachishuranllapa.
8 Chaymi willamashapis qamkunapaq, Dyuspa Ispiritun-
wanna kar, shumaqta munanakunkillapa nir ima.
9 Chayraykumi, nuqakunaqa yaĉhashayllapamanta-pacha
mana qunqarchu, kanankaman Taytanchik Dyusmanqa
qamkunapaq mañakunillapa. Mañakunillapami, tukuy pay
munashankunata allita intrachishutinllapa, tukuy imatapis
allita intrakaqna kanaykillapapaq.
10 Chaynu karqami, qamkunaqa Dyuspa kaqninkunana
kar imatapis karanlatana rurankillapa. Chaynullami ru-
rankillapapis imanutaq payta kusa allinta yarpuchishannul-
lata. Tukuy chaynu pay munashannulla kawsarqami, Dyus-
paqqa mastana intrakar, manana wakaqllapinachu kankil-
lapa kanqa.
11 Mañakunillapapismi Taytanchik Dyusqa kusala shumaq
pudirninwan yanapashutinllapa, ima pasashutinllapapis
shachinakur, amana ima mana allinkunapiqa yarpurchu,
paylapina allita yarpunaykillapapaq.
12 Chayna ashwan kusa aligrila, Tayta Dyustaqa payji
ninkillapa. Chaqa payqami, shumaqchashushallapa tukuy
wakin kriyiqkunawanmapis pullalla, chay kusala shumaq
achkila mantakuyninpi kanaykillapapaq.
13 Dyusmi washamashanchikllapa chay tutaparaqpi
mana allinta rurachikuq dyablupa makinmanta. Chaynu
washamarninchikqami Wamran Jesucristo kusala shumaqta
mantakuyashanpina ĉhuramashanchik.
14 Chaqa Jesucristumi uchakushanchikllaparayku
pagrakuq yupay, kruspi [yawarninta iĉhar] wanuran
uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq.

Jesucristumi tukuypa amun karmapis Dyuswan shumaqchamanapaq wanuran

15 Jesucristumi paylla Dyus kar, rikachimanchik
Tayta Dyus imanu nirpis, Dyusta michka mana
rikasha kashamapis. Chaqa payqami tukuy imata
rurashankunamantaqa naypaqllata karanllana.
16 Chaymi payrayku, tukuy imapis rurakaran, unaq syilupi,
kay pachapi rikaypaq mana rikaypaqkunamapis, chaynulla

mana rikaypaq mantakuqkunamapis. Chaymi tukuyla chay
rurakashakunaqa payllapaq kanqa.
17 Jesucristumi, tukuy chay rurakashakunamantaqa nay-
paqllata karanllana. Chaymi, tukuy chaykunapa amun katin,
payrayku imapis kayanllapa.
18 Chaynulla, payllami tukuy kriyiqkunapa yaĉhachikuqnin,
mantakuqnin ima, imanutaq uk runamataqa, uman
kawsachin chaynulla. Chayraykumi, wanurpis tukuy
wanushakunamanta qashan kawsamuran, tukuy
imapimapis naypaqllapi kananpaq.
19 Chaqa, Dyusqa Jesucristuwanqa chaylla imapipis
kananpaq niran, tukuy yaĉhayninpi, yarpuyninpi, pudirninpi
imamapis.
20 Chaymi runakuna mana allinkunata rurashanlla-
parayku kruspi yawarninta iĉhar wanuran, tukuy kay
pachapi, unaq syilupi, allin mana allin kaqkunamapis, Tayta
Dyuswan shumaqchakashana kananpaq.

21 Unayqami qamkunaqa mana allinkunata yarpur ru-
rar ima, Dyuspa kuntran kar paymantaqa karupllapi yupay
karaykillapa.
22 Nataq kanan-shuypaqa, Akrashan Jesucristo
uchanchikllapapaq wanushanrayku, Dyusqa qamkunawan
shunqukashana. Chaytaqami Dyusninchik ruraran, tukuy
nuqanchikkunaqa mana uchayjun kar kusa allinlana, kusa
shumaqchakashana kasha, payqa pullakumanapaq.
23 Piru chaynu paywan pulla kanaykillapapaqqami,
imanu washakanaykillapapaq yaĉhachishushanllapata
ama dijarchu, chayllapi allita kriyiyllapa. Chaqa chay
yaĉhachishushanllapallatami tukuy pacha maylawpipis
yaĉhachikushallapa. Chaynulla nuqa Pablupis chayllatami
yaĉhachikuni.

Tayta Dyus Pabluta akraran

24 Kriyiq masiykuna, kananqami qamkunaqa Jesucristupa
kwirpunna kankillapa. Chaqa qamkunaraykumi kusalata
Jesucristuqa qischakaran. Chaymi nuqapis kriyir
washakananllapapaq yaĉhachikur qischakarmapis kusalata
aligriyani.
25 Chaqa chaynu kriyiqkunata sirbinaypaqmi Tayta
Dyusqa akramasha. Chaynullami nimaran, paypa shumaq
rimayninta tantar yaĉhachikutiy kriyir washakananllapapaq
nir.
26 Piru kay imanu washakananllapapaq nir, Tayta
Dyus kusa unaymanta-pacha payla yarpushantaqami,

mana mayqantapis intrachiranchu. Nataq kanan-
shuypaqami paypa tukuy allin kaqninkunataqa
intrachimashanchikllapana.
27 Chaymi chay kusala shumaqta payla yarpushanta
intrachimarninchikllapaqa, tukuy mana Israelmanta
kaqkunatapis washayanqa nir intrachimaranchikllapa.
Chayraykumi Wamran Jesucristuta kaĉhamuran, paypi
tukuy kriyisha nuqanchikkunawanna katin, Dyusninchik
mantakuyashan luryanpina kawsanallapapaq.
28 Nuqakunami Jesucristupaq kusalata willar ima tukuyta
yaĉhachinillapa imanu washakananllapapaq nir. Chaynulla
kusata intrakar ima yaĉhachikunillapa Jesucristupa naypan-
manqa kusa allinlana qimikananllapapaq.
29 Chayraykumi Jesucristo kusa yaĉhayninwan, pudirnin-
wan yanapamatin, mana shaykurchu yaĉhachikur trabajani.

2

1 Nuqami yaĉhanaykillapata munani, imanumi qamkunapaq
mana shaykurchu waran waran mañakuni nir. Chaynulla
Laodicea pwiblupi kriyiqkunapaq, chaynulla wakin kriy-
iqkuna mana riqsimashakunapaqpis mañakuni.
2 Imanullapismi yanapashunayllapapaq yarpuni.
Qamkuna animuta aypar shumaqta kuytanakur
kawsayllapa, allita yaĉhanaykillapapaq Dyuspa nishanku-
nataqa. Munanipismi qamkuna yaĉhanaykillapata, Tayta
Dyus unaymanta-pacha Wamran Jesucristuwan imata
ruranapaq payla yarpushanta.
3 Chaqa Jesucristupi kriyirqami, intrakanchik Tayta
Dyuspa yaĉhayninpaq, munayninpaq imamapis.
4 Kaykunatami, qamkunata willashunillapa, ama mayqan-
pis kusa ukman shumaq yupay imakunapaq willashurllapa
imaqa llullachishunanllapapaqchu.
5 Chaqa qamkunapa mana pullaykillapa karmapismi,
yarpuyniypiqa qamkunawan kani. Chaymi aligriyani
qamkunaqashi kusa shumaqta kawsankillapa Jesucristupi
allita kriyirllapa nir yaĉhasha kar.

Mushuq kawsaytami tarinchik Jesucristupi kriyir

6 Chayrayku qamkuna, imanuĉhi Amitunchik Jesucristo
washamaqninchik nir allita kriyiraykillapa, chaynulla pay
munashanta rurar ima kawsankillapa.
7 Chaynulla, paylapi allita kriyir ĉhupakusha yupay, pay-
lapi kunfyakar shumaqta kawsayllapa, imanutaq paypaq
willashuranllapa chaynulla, Tayta Dyusta kusata payji nir
ima.

8 Amami dijakarchu kuytakankillapa, mayqanpis ama
llullachishunanllapapaq. Kuytawkish chay mana sirbiq
yanqa imakunata yaĉhachikuqkuna ingañashutinllapa paykunamatana kasutkillapa. Chaqa paykunaqami yanqa kriyinanlata, kay pachapi mana allinta rurachikuqkunalapaq
yaĉhachikur, Jesucristupaqqa mana yaĉhachikunllapachu.
9 Chaqa Tayta Dyuspa tukuy yaĉhaynin, yarpuynin,
pudirninmapis, yaĉhayanchik Jesucristupi nir, michka kay
pachaman shamur runapaq tikrakasha katinmapis.
10 Chaynu katinmi, qamkunaqa Jesucristupi
kriyishaykillaparayku imapipis pullaykillapa kanqa.
Chaqa Jesucristuqami tukuymanta mas pudirniyjun, chay
rikaypaq, mana rikaypaq mantakuqkunamanmatapis.
11 Chaynulla, Jesucristupi kriyir paywan pullana
katkillapa, payqa tukuy uchaykillapamanta washashuranllapa. Chaynu washashurllapami, mana chay
siñal kustumriraykuchu, * ashwan yarpuynikita
shumaqchar imami akrashushallapa Dyuswanqa pullana
kanaykillapapaq.
12 Qamkuna shutikurllapaqami, Jesuswan pulla pampakaq yupay karaykillapa amana uchakunaykillapaq. Chaymanta qashan paywan pulla mushuqmanta kawsamuq yupay karaykillapa, allinlatana ruranaykillapapaq. Chaqa
kriyiraykillapari Jesucristuta kawsachimusha kusa puytiq
Dyusninchikllapapi.
13 Qamkunami unayqa wanusha yupaylla karaykillapa
yarpuynikillapapiqa, chay uchakushaykillaparayku.
Chaynulla, chay siñal kustumrita mana rurashaykillaparaykumi, Dyuswan mana pulla kayta puytiraykillapachu.
Piru kananqami Tayta Dyusqa uchanchikmanta pirdunamarninchik, mushuqmantana kawsachimashanchik,
Jesucristuwan pullana kanallapapaq.
14 Dyusmi unay mantakushankunata mana kasushallapaqa, kastigamanallapapaq karan. Piru chaynu mana
kastigamanarninchikmi, limpu ashuchiran yarpuyninmanmatapis chay mana allinta rurar uchakushanchiktaqa, Jesucristo kruspi wanushanrayku.
15 Chaqa Jesucristuraykumi, chay mana rikaypaq mana
allinta rurachikuq mantakuqkunata binsiran, Tayta Dyusqa.
Chaynu chay mana rikaypaq kaqkunata binsirmi, tukuypa
naypanpi pinqaypaqta dijaran, prisuta yupay.

---

* **2:11** Siñal kustumriqa Israel pwiblumanta runakunapaqqa kaynu kaq: Uk ullqu wamritu nasishanmanta uchu diyayjunna katinqa, uk siñalsituta ruraqllapa chay wamritupa kwirpunpi, payqa Dyuswan pullana kananpaq nir.

16 Chayrayku mayqanpis kaykunalata mikur, upyar, fyis-
tata añu añu, mis mis rurar, simanapaq uk diyalapi Dyus
munashanta rurar ima Dyuspaqqa allin kanchik nir ima
willashutinllapapis, ama tukuy chaykunataqa kasunkilla-
pachu.
17 Kaykunaqami, Wamran Jesucristo shamunankaman
yanqa intrachimanalapaq karan. Piru kananqami tukuy
chaykunapaqqa yaĉhanchik, Jesucristo shamushanmanta-
pacha, paypi kriyir allin kanchik nir.
18 Chaynulla amami dijakankillapachu, Dyusta kusa allita
kasuq tukuqkunamantaqa. Chaqa paykunami angelkunata
adurani nir, shumaqkunata musqupaq yupay rikani nir,
kusala shumaq Dyuswanqa nir yanqa alabakanla pay yar-
pushannulla.
19 Chaynu nirmapis, paykunaqa mana pullachu
Jesucristuwanqa. Chaqa Jesucristumi tukuy paypi
kriyiqkunapaqa umanllapa yupay. Chaqa umanchik
katinmi kwirpunchikpi kaq partinkunaqa trabajayta
puytin. Chayrayku Jesucristo umanchik katin, tukuywan
shumaqta kuytanakur ima kawsayta puytinchik Tayta Dyus
munashannulla.
20 Qashanmi nishunillapa: Qamkunaqami, Jesucristo
uchaykunamanta washamananpaq wanusha nir kriyirlla-
panaqa, qamkunapis chay uchaykillapataqa wanuchisha
yupayna kankillapa. Chaymi, Dyusta mana kasuq runakuna
washakanallapapaq nir mantakuyashankunataqa, amana
kwintachaypaqnachu. Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq
qamkunaqa chaykunataqa kwintachanayankillapa?
21 Chaqa paykunaqa ninllapa: Kaykunalata willashun,
kaykunalata mikushun, kaykunalata makinchikwan
aypashun ima nir.
22 Tukuy kaykunami, chay imakuna tukukaqlapaq, yanqa
runakunapa mantakuyninla, yaĉhachikuyninla, ima.
23 Piru chiqaptami chaykunaqa kusa allinta ruraq yupay
tukur, kwirpunta tukuy imapi tantyakachiq yupay tukur
imaqa, kusa shumaqpaq yupay yarpuchimanchik. Chaynu
katinmapis, tukuy chaykunaqa mana sirbinchu yarpuynin-
llapapi Dyuswan kusa shumaq kananllapapaqqa.

3

Unay kawsananchik kanan kawsananchik

1 Nishunillapapismi: Jesucristo kawsamushanrayku
qamkunapis mushuqmanta kawsamuq yupayna, Dyus
munashankunata rurayta yarpuyllapa. Chaqa syilupimi
Jesucristuqa Dyuspa allilaw qichqanpi tayan.

2 Chaynullami Dyus munashanlapi yarpur, kay
pachapi mana allin kaqkunataqa, ama rurayta
yarpushunllapalamapischu.
3 Chaqa qamkunaqami kriyishaykillaparaykuqa uchaykil-
lapapaq wanur, kawsamusha yupayna kankillapa. Chaymi
ashwan Tayta Dyusqa mushuq kawsaytana qushurllapa, Je-
sucristuwanna kawsanaykillapapaq nisha. Piru wakinku-
naqami, tukuy chaykunapaqqa mana intrakanllapachu.
4 Chaqa Jesucristumi kawsaynikillapaqa. Chaymi maydiya
pay kusa llipyalla pudirninwan rikarimutinqa, qamkunapis
paywan pullana kusa shumaq allinna rikarinkillapa.

5 Chayraykumi kay pachapi kaq mana allin ruraykunataqa
wanuchisha yupayna dijayllapa. Chaymi runa kar, man-
aqa warmi masayjunna karmapis amami ukwan ukwan pu-
nunkillapa. Chaynulla mayqanpis manaraq masayjun karpis
amami mayqanwanpis pununkillapachu. Amami kusala
pinqaypaq imakunata rurankillapachu. Chaynulla amami
kwirpuykillapa munashan mana allin kaqtaqa rurankilla-
panachu. Amami imaykillapatapis tantakuyta munankil-
lapachu. Chaqa chaynu imankunalapi yarpuqkunaqami,
Dyusninchikta mana adurarchu, ashwan chay iman kaqku-
nalata aduraq yupayna.

6 Chaynu tukuy mana allinkunata ruraqkunamanqami,
Tayta Dyusqa piñakur, kusala manchaypaq kastigutana
kaĉhamunqa.
7 Piru qamkunapismi unayqa chaynu kusa mana allin
imakunata rurar kawsaq kankillapa.
8 Nataq kanan-shuypaqami tukuy chaykunataqa
dijashaykillapana. Chaymi amana sunsunulla
piñakuyllapachu. Amami tukuy mana allinkunataqa
rurankillapachu. Chaynulla amami jurapakunkillapachu.
Amami sunsunullaqa rimankillapa imachu.
9 Chaynulla amami ukninchikllapa ukninchikllapapis
llullachinakunkillapachu. Chaqa unay imanu kar
rurayashaykillapakunataqami dijashaykillapana.
10 Chaynu karmi, imanutaq Tayta Dyus payta yupay
mushuqmantana rurashushanllaparayku, allinlatana rurar
kawsayllapa. Chaymi unay kawsayashaykillapamantaqa
shumaqtana kawsar, waran waranqa allitana riqsinkillapa
paytaqa.
11 Chaynuqami Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqa paypalla
kanchikllapa, michka Israel, mana Israel runakuna kar,
chay siñal kustumrita rurasha kar, mana rurasha karmapis.
Chaynulla uklawmanta kar, yaĉhaq, mana yaĉhaq, sirbikuq,
mana sirbikuq karmapis, chaylla paypaqqa kanchikllapa.

Chaqa payqami tukuypa mantaqnin kar, maypipis pullanchikllapa.

12 Chayraykumi Tayta Dyusqa kusalata munashurllapa, akrashushallapa, Dyuspa kusa allinla kaqninkunawan pullana kanaykillapapaq. Chaynami kusata llakipanakur, yanapanakur, ama kusa kani nir alabakarchu, ima katinpis uknikillapata shumaqta rikar, uknikillapa imata mana das ruratinpis yarar ima kawsayllapa.

13 Chaynulla ima mana allinta uknikillapa rurasha katinpis uknikillapa uknikillapa pirdunanakuyllapa, imanutaq Amitunchik Jesucristo pirdunashuranllapa chaynulla.

14 Piru tukuy kaykunamantaqami uknikillapawan kusalata llakipanakur kawsayllapa. Chaqa chaynuqami uk yarpuylana kar, kusa shumaqta kawsankillapa.

15 Tayta Dyusqami, uk kwirpula kanallapapaq Jesucristurayku akramashanchikllapa. Chayrayku, tukuy shunqunchikwan aligriyar Tayta Dyusta payji nir ima, ukninchikkunawan kusa shumaq allintana kawsaypaqllapa.

16 Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhakushaykillapatami allita yarpur, shunquykillapapi purichinkillapa. Chaynami allita intrakashaykillapamanta, uknikillapa uknikillapa yaĉhachinakur animachinakunkillapa. Chaynulla tukuy shunquykillapawan Tayta Dyusta payji nir, salmukunata, himnukunata, Amitunchikpa kusa shumaq takikunata takir aligriyachiyllapa.

17 Chaymi tukuy imata rurar, imata rimarpis, Amitunchik Jesucristupa shutinpi payji niyllapa Taytanchik Dyustaqa.

Pablumi yaĉhachikun imanumi kriyiqkuna kanqa nir

18 Qamkuna kriyiq warmikuna, Amitunchik Jesucristupi kriyiq kashaykillaparaykumi, allita runaykillapata kasuyllapa.

19 Chaynulla kriyiq runakuna, warmikillapatami kusalata llakipar, ama sunsunulla willar imaqa llakichinkillapachu.

20 Wamrakuna, taytaykillapata kusa rispituwan tukuy imapi kasuyllapa. Chaqa chaynuqami, Amitunchikta aligriyachiyankillapana.

21 Chaynulla qamkuna, tayta kaqkunapis amami wamraykillapata imapaq sunsunulla willar imaqa piñachinkillapachu. Chayna ama imapipis disanimakunanllapapaqchu.

22 Qamkuna sirbikuq kaqkunapis, kay pachapi kaq mantaqnikillapata tukuy imapi allita kasunkillapa. Amami paykuna pullaykillapa katin, paywan allinpi kanaypaq nir yarpurlachu imatapis rurankillapa. Ashwanmi Amitunchik

Jesucristuta manchar sirbiq kashaykillaparayku, imata rurarpis tukuy shunquykillapawan yarpur rurankillapa.
23 Chaymi imata rurarpis, amami kwashalla imachu rurankillapa. Ashwanmi imatapis ama runakunapaq ruraq yupaychu, Amitunchiklapaq yarpur rurankillapa.
24 Chaynuqami yaĉhankillapana imanumi Amitunchikqa pagrashuqllapa yupay, arnishushanllapataqa qushunqallapa nir. Chaqa chiqap Amitunchik Jesucristutami sirbiyankillapa.
25 Piru chay mana allinta ruraqkunataqami, Dyus kastiganqa. Chaqa payqami tukuyta allita rikar yaĉhamanchikllapa.

4

1 Qamkuna mantakuqkuna, imatapis karanlata rurar sirbiqnikikunata llakipayllapa. Chaqa allita yarpuyllapa, unaq syilumanta Amitunchikmi qamkunatapis mantashuyanllapa nir.
2 Maydiyapis ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa. Chaynulla imapaqpis alamirala kayllapa Dyusta payji nir ima.
3 Mañakunkillapapismi nuqakunapaq. Chaqa nuqami Tayta Dyus unay payla yarpushan, shumaq rimayninta yaĉhachikushayrayku prisu kani. Chayraykumi mañakunkillapa, Tayta Dyus yanapamatinllapa Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaq.
4 Chaynullami mañakuyllapapis, imanutaq yaĉhachikunaypaq kani chaynulla, kusa intrakaypaqta yaĉhachikunaypaq.
5 Nishaykillapapismi: Kay tyimpu kashanllaqami imuraspis allita tantyakar mana kriyiqkunawanmapis allinlata rurar kawsayllapa.
6 Chaymi paykunawan parlarllapamapis shumaqta parlayllapa. Chaynami chay parlashaykillapaqa, uk mikuy kaĉhiwan kamakachikasha yupay, kusa shumaq kananpaq. Chaynulla imata tapushutinllapamapis karanlata willankillapa.

Pablumi tukukananta saludakun

7 Nuqapaq kusala munashay kriyiq masinchikllapa Tiquicumi, tukuy imata willashunqallapa. Chaqa paymi, nuqa yupaylla Amitunchikta sirbiq kar, kusata yanapamasha.
8 Chayraykumi payta qamkunaman kaĉhamuni imanumi kaypi kanillapa nir willar, masta animachishunanllapapaq.
9 Tiquicuwan pullaqami kaĉhamunipis, kusala munashanchikllapa chiqap kriyiq masinchikllapa Onesimuta. Chaqa payqami qamkunamanta uknikillapa.

Chaymi paykunana willashunqallapa imata rurayashayllapapaqmapis.

10 Nuqawan pulla karsilpi kaq Aristarcumi, saludashunllapa. Chaynulla Bernabipa primun * Marcospis saludashunllapa. Qamkunami Marcospaq yaĉhankillapana, watukushutinllapaqa allita samachinaykillapapaq nirmapis.

11 Chaynullami saludashunllapapis ukninchikllapa Jesuspis. Chaqa payllatami Justo ninllapapis. Kaykunalami Israelmanta kriyiqkuna nuqata, Dyus mantakuyashanpaq yaĉhachikur ima yanapamar, kusalata kunsulamaranmapis.

12 Saludashunllapapismi Jesucristupa sirbiqnin Epafras. Paymi qamkunamanta uknikillapa. Chaymi qamkunapaq Dyusman mana shaykuq mañakuyan, mas allita kriyir, kusalata shachinakur, Dyus munashannulana rurar kawsanaykillapapaq.

13 Nuqami uk tistigu yupay allita yaĉhani imanumi qamkunapaq Epafras yarpun Laodicea pwiblupi, Hierápolis pwiblupi katkillapamapis nir.

14 Saludashunllapapismi rimidyakuq kusala munashanchikllapa ukninchik Lucas, chaynulla Demaspis.

15 Laodicea pwiblupi ukninchikkunatami saludapamankillapa. Chaynullami Ninfata, chay wasinpi tantakaq kriyiqkunatapis saludapamankillapa.

16 Chaymanta, kay kartata tukuypa naypanpi liyitkillapanaqa, Laodiceapi kriyiqkunapa naypanllapapipis liyinqallapa. Chaynulla Laodiceapi kriyiqkunapaq kartata kaĉhasha karay chaytapismi, liyinkillapa.

17 Nataq, kriyiq masinchik Arquiputa-shuypaqa willayllapa, Amitunchik imata ruranapaq nishantaqa, karanlata yaĉhachikunanpaq.

18 Nuqa Pablumi kusalata saludashurllapa ima, nuqalla iskribimuni. Amami qunqarchu Dyusman mañakunkillapa. Chaqa prisullaraqmi kani. Chaymi Taytanchikllapa Dyusman mañakuni kusalata llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

---

* **4:10** Wakin iskribikashakunapimi “Bernabipa subrinun” nin.

1 Tesalonicenses
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqa Macedonia prubinsyapimi karan. Macedonia prubinsyaqami Grecia nasyunpi karan. Tesalónica pwibluman apustul Pablo ĉhar yaĉhachikutinmi, wakin runakuna kusa aligrila Amitunchik Jesucristupi kriyiran. Piru ashwan wakinkunami, Pablo yaĉhachikushanpaq kusa ukmanta yarpur, kuntranna tikrakaran. Chaymi wanuchiyta munatin, Pabluqa riran Berea pwibluman. Ritinnaqa, Jesucristupi kriyiqkunatana qischaranllapa. Masta intrakanarqa, liyishun Hechos 17.1-15.

Atenas pwiblupi karmi, Pablo kusalata llakiran Tesalonicapi kriyiqkunapaq. Chaymi imanu nir yaĉhayta munar, kaĉharan Timoteuta, paykunata watukunanpaq (2.17–3.5). Pablumi riran Corinto pwibluman. Chaypi katinmi, Pablo kayashanman Timoteo tikrakaran willaq: “Michka qischakarpis, Tesalonicapi kaq kriyiqkunaqa kriyishannulla shachinakuyan” nir (3.6-13). Chaynu willatinmi, kusa aligrila Pablo kay kartata iskribiran paykunaman (1.1–2.16). Kay kartanpimi, kriyiqkunataqa yarpuchiran, Tayta Dyus munashannu kawsananpaq (4.1-12), chaynulla Jesucristo tikrakamuyan nir (4.13–5.11).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, ukninchikkuna Silvanuwan, * Timoteuwan pulla, kay kartata iskribimuni qamkuna Tesalónica pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus chaynulla Amitunchik Jesucristo pullakushushallapa. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni, llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Tesalonicamanta kriyiqkunami ukkunata animachin

2 Kriyiq masiykuna, imuraspismi qamkunapaq yarpur Taytanchik Dyusman kusalata payji nir ima, mañakunillapa yanapashunanllapapaq.

3 Chaynullami imuraspis Taytanchik Dyuspa naypanpi mana qunqanillapachu, imanumi qamkunaqa Jesucristupi allita kriyir, payta kusalata munar yaĉhachikunkillapa nir.

---

* **1:1** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

Yaĉhanillapapismi Amitunchik Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarmapis, kusalata shachinakunkillapa, maydiyaqa paywanna kawsashaq nir yarpur.

4 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu qamkunataqami Taytanchik Dyus kusalata munar akrashushallapa paypa kaqninkunana kanaykillapapaqqa.

5 Chaqa qamkunata Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachishurllapaqa, manami nuqakuna munashaynullachu yaĉhachishurayllapa. Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritun pudirninwan yanapamatinllapa, allita intrakar yaĉhachishurayllapa. Chaymi allita yaĉhankillapa, imanumi qamkunapa byinnikillapapaq kusalata munar ima yaĉhachishurayllapa nir.

6 Qamkunaqami imanutaq Amitunchik Jesucristo kawsashannulla nuqakunapis kawsaqta rikamashaykillaparayku, Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa kusata aligriyar ima uyakuraykillapa, Santu Ispiritu yanapashutinllapa kusalata qischakar imamapis.

7 Chaynu kriyirllapami Macedonia, Acaya lugarpi tukuy kriyiqkunataqa kusalata animachishaykillapa, Jesucristupi masna kriyinanllapapaq.

8 Piru kananqa manami Macedonia, Acaya lugarlapichu Amitunchikpa shumaq rimaynintaqa yaĉhanllapa. Ashwanmi qamkunamanta qallarirqa tukuy intiruta shikwakasha. Chaymi maylawta ritiyllapapis willamanllapa imanumi Dyuspi kusalata kriyinkillapa nir. Chayraykumi qamkunapaqqa paykunaqa manana ministinllapanachu imanumi kriyinkillapa nir willanayllapapaqqa.

9 Ashwanmi paykunalla rimanllapa qamkunata watukushutiyllapa imanumi shumaqta samachimaraykillapa, imanumi chay yanqa dyus nishanllapakunata adurayashaykillapata dijasha, kusata aligriyar chiqap kawsaq Dyustana sirbiyankillapa nir ima.

10 Ninllapapismi, qamkunaqashi Dyus, Wamran Jesucristuta kawsachimushanta yarayankillapa syilumanta tikrakamuyan nir ima. Chiqaptami chayqa. Chaqa Jesucristumi chay kusala saqra manchaypaq shamuq kastigumantaqa washamashunllapa.

2

Pablumi Tesalonicapi yaĉhachikushanta yarpuchikun

1 Kriyiq masiykuna, qamkunallami yaĉhankillapa watukushushayllapaqa mana yanqallachu karan nirmapis.

2 Chaynullami yaĉhankillapapis, imanumi Filipos pwiblupiqa unayqa kusalata musyar ima qischamaranllapa

nirmapis. Chaymanta qamkunaman shamutiypis,
wakinnikillapaqa kusalata ĉhiqnir qischamaranllapa.
Piru chaynumapismi Tayta Dyus kusalata yanapa-
maranllapa qamkunata paypa shumaq rimayninta
yaĉhachishunayllapapaq.
3 Chaqa manami pantar imachu karanta
yaĉhachishurayllapa. Chaynulla manami ima mana allinta
yarpur, ingañashuyllapata yarpur imachu yaĉhachishurayllapa.
4 Ashwanmi Dyus nuqakunataqa shumaqta rikar akrar
kaĉhamaranllapa, shumaq rimayninta yaĉhachikunayllapapaqqa.
Chaymi imatapis karanlata rimar ima, manami runakuna
alabamananllapata munar imachu yaĉhachikunillapa. Ash-
wanmi tukuy ima yarpuyashanchikmatapis allita yaĉhaq
Dyusninchik alabakasha kananpaq yaĉhachikunillapa.
5 Chaqa qamkunami allita yaĉhankillapa, manami kusala
shumaq imakunata willar alabashurayllapa imachu, iman-
ullapis qillayta qumanaykillapapaq nirqa. Ashwanmi imat-
apis karanta yaĉhachishushayllapapaqqa, Dyus uk tistigu yupay
allita yaĉhayan.
6 Chaynulla manami munashachu kanillapa mayqanpis
kusa runapaq riqsir alabamananllapataqa qamkuna kar,
manaqa ukkuna karmapis. Piru Jesucristupa apustulnin
kashayllaparayku, munarqa nishunayllapata kusa runapaq
riqsir ima ministishayllapapipis yanapamanaykillapapaq
nir.
7 Chayta rurachishunayllapamantaqami ashwan kusalata
llakipar ima yaĉhachishurayllapa, imanutaq uk warmimaqa
wamritunta kusalata munar kuytan ima chaynu.
8 Chaynu kusalata munashushayllaparayku, manami
Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishunayllapalapaqchu
karayllapa, ashwanmi qamkunarayku wanunayllapa-
paqmapis listu karayllapa. ¡Chiqaptami, qamkunataqa
kusalata munashunillapa!
9 Kriyiq masiyllapakuna, qamkunami allita yaĉhankillapa
Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishurllapaqa, imanumi
tuta, unaqmapis kusalata shachinakur trabajar ima minis-
tishayllapatapis tarir kawsarayllapa nir. Chaynuqami ru-
rarayllapa ama qamkunata ima ministishayllapapaq qil-
lakachishunayllapapaqchu.
10 Qamkuna, chaynulla Dyusninchikpismi uk tistigu yupay
allita yaĉhan, imanu qamkuna kriyiqkunawan karqa, Dyus
munashannula imatapis karanlata ruraray nir. Chaymi ima
mana allinta rurashayki nimaymatapis mana puytinkilla-
pachu.
11 Chaynullami yaĉhankillapapis, imanumi kusalata kunsu-

lar, animachir ima intrachishurayllapa, imanuĉhi uk runa wamrankunata intrachin chaynu.

12 Chaymi willashurayllapa imuraspis kusa shumaqta kawsanaykillapapaq, imanutaq Dyuspa kaqninkuna kawsan chaynu. Chaqa Dyusmi kusalata llakipar akrashushallapa, kusa llipyalla mantakuyninpina kawsanaykillapapaq.

13 Qamkunata Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachishutiyllapaqa, manami ukmanta yarpur, kayqa runakunapa rimaynin kanqa niraykillapachu. Ashwanmi Dyuspa rimaynin nir, kusa shumaqta yarpur kriyiraykillapa. Chaqa chiqapta Dyuspa shumaq rimaynin kar, yanapashutinllapa kananqa kusa shumaqtana kawsankillapa. Chayraykumi nuqakunaqa imuraspis mana shaykuq, Taytanchik Dyusman payji nir ima mañakunillapa.

14 Kriyiq masiykuna, imanutaq qamkunata pwibluykillamanta kaqkuna kusalata qischashuranllapa, chaynulla Judea pwiblukunapi, Jesucristupi kriyir, Dyuspa kaqninkunatapis pasaran. Chaqa paykunatapismi chay pwiblunmanta kaqkunalla kusalata qischaranllapa.

15 Paykunallami Amitunchik Jesucristutapis wanuchiranllapa, imanuĉhi unay rukunkunapis Dyuspa rimaqninkunata wanuchiranllapa chaynulla. Chaymi paykunalla nuqakunatapis mana munar kusalata qischar qatiĉhamaranllapa. Chaynu karmi, Dyuswan kayta mana munar, tukuylata ĉhiqninllapa ima.

16 Chaqa mana Israel kaqkuna washakananllapaq parlanayllapapaqpis, mana dijamanllapachu. Chaynumi waran waran ashwan kusalatana uchakushallapa. Piru paykunataqami Dyusqa kusala saqra manchaypaqta kastigar tukchinanpaqna nisha.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunata qashan watukuyta yarpun

17 Kriyiq masiykuna, uk tyimputa mana pullaykillapa kasha karmapismi, shunquyllapapiqa mana qunqashurayllapachu. Chaymi shamur watukushuyllapata kusalata munarayllapa.

18 Ashwanmi nuqa Pablumaqa kutir kutir shamur kusalata watukushuyllapata yarpuray. Piru Satanasmi imanullapis arkamaranllapa.

19 Chaqa Amitunchik Jesucristo tikrakamutinqami, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq riqsikar aligriyashaqllapa paypa naypanpiqa nir kunfyakanillapa. Chayraykumi imanupis kusalata watukushuyllapata munanillapa.

20 Chiqaptamiri, qamkunarayku kusa shumaq allinpaq
riqsikar, aligriyashaqllapamapis.

3

1 Chaynu kusalata watukushuyllapata munar, mana
imanupis shamuyta puytirqa, yarpurayllapa Atenas
pwiblupi kidayta.
2 Chaymantami kaĉhamuray kriyiq masinchik Timoteuta.
Chaqa paypismi nuqa yupaylla, Taytanchik Dyusta sir-
bir, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikun. Chaymi
kaĉhamuray qamkunata watukushurllapa animachishutinl-
lapa, mas allitana kriyinaykillapapaq.
3 Chaynuqami chay qischakayashaykillapapi imamapis
shachinakur amana disanimakunaykillapapaqnachu.
Chaqa qamkunami yaĉhankillapa kriyishanchiklla-
paraykuqami kusalata qischakayashunllapa nir.
4 Nishaykillapapismi: Qamkunawan karllaraqqami, allita
willashurayllapa kriyishanchikllaparaykumi kusalata qis-
chakayashunllapa nir. Chayqami yaĉhashaykillapanu, chiqap
chaynu kasha.
5 Chayraykumi chaypaq kusalata yarpupakur mana mas
agwantayta puytir, Timoteuta kaĉhamuray kriyishaykillapapi
imanushi kankillapa nir, tapukunanpaq. Chaqa nuqami
manchakuray, imanupiqa dyablu qamkunata ima
mana allinta rurachir, kriyishaykillapamantaqa chiqan-
chashushallapa katinmaqa, chay yaĉhachikushayllapaqa
yanqalla kanman nir yarpur.
6 Piru kananqami, Timoteo tikrakamusha Tesalónica
pwibluykillapamanta. Chaymi kusa shumaqta willa-
mashallapa, imanumi qamkunaqa kriyishaykillapanulla,
kusalata llakipanakur ima kawsankillapa nir. Chaynullami
willamashallapapis, qamkunaqashi nuqakunata kusalata
munar yarpumankillapa nir. Chaynullashi kusata
rikamanayankillapa, imanutaq nuqakuna, qamkunata
rikashunayanillapa chaynulla nir ima.
7 Chayraykumi kriyiq masiykuna, kusalata qischakayar
imamapis alliplata aligriyar kunsulakasha kanillapa, iman-
umi qamkunaqa kusalata kriyishaykillapanulla kawsankil-
lapa nir yaĉhashayllaparayku.
8 Chaynu Amitunchik Jesucristupi kusata kriyirlla
kawsankillapa nir yaĉharmi, nuqakunapis kusalata
animakunillapa mana shaykuq masta kriyinayllapapaq.
9 Kay alliplata aligriyachimashaykillapapaqqa, ¿ima nirtaq
Dyusninchiktaqa mas payji niymanllapa? Chaqa alliplatari
aligriyachimashaykillapa.

10 Chaymi unaqpis, tutapis Tayta Dyusman kusalata
mañakunillapa, pay yanapamatinllapa shamur qamkunallata
rikashunayllapapaq. Chaynu shamurmi masta
intrachishutiyllapa kusa mastana kriyinaykillapapaq.
11 Nuqakunami munanillapa Taytanchik Dyus, chaynulla
Amitunchik Jesucristo yanapamatinllapa shamur
watukushunayllapapaqqa.
12 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakunillapa, yana-
pashutinllapa uknikillapa uknikillapa tukuywan kusa masta
llakipanakur kawsanaykillapapaq, imanutaq qamkunata
llakipashunillapa chaynu.
13 Chaynullami mañakunillapapis, Amitunchik
yanapashutinllapa allita Taytanchik Dyuslapi kunfyakar,
kusa allinla yarpuyniyjun, mana ima mana allinta
rurar imachu kawsanaykillapapaq. Chaynu kayatkillapa
Amitunchik Jesucristo, Dyus akrashan allin kaqninkunawan
tikrakamurqa, imalapaqpis mana uchachashunanllapapaq.

4

Kusala shumaqta kawsanatami Dyusqa munan

1 Kananqami kriyiq masiykuna, kusalata rugar
Amitunchik Jesucristupa shutinpi nishaykillapa: Imanu
kawsanaykillapapaq nir yaĉhachishurayllapa chaynullami
waran waran kusa shumaqta kawsayllapa, imanutaq kanan
kusa shumaqta tukuywan kawsayankillapa chaynulla.
Chaynuqami Taytanchik Dyusqa kusalata aligriyanqa.
2 Qamkunami yaĉhayankillapana, Amitunchik Jesucristo mu-
nashannulla imanu kawsanaykillapapaq nir willashushayl-
lapataqa.
3 Chaqa Taytanchik Dyusqami munan kusala shumaqta
pay munashannula kawsanaykillapata, chaynulla
masayjunna karqa, ama ukwan ukwan pununaykillapata,
manaqa manaraq masayjun kaqkunapis, ama pakaplla
pununaykillapata,
4 runapis kwirpunta tantyachir, warminlawan kusalata
rispitanakur ima, allinlata kawsananllapata.
5 Chayraykumi kwirpuykillapata tantyachir, amana chay
mana kriyiqkuna yupayqa kawsayllapachu.
6 Amami mayqanpis runa masinpa warminwan
punur imaqa ingañanqachu. Chaqa imanutaq kutir kutir
willashushayllapanumi Amitunchikqa chaynu tukur mana
allinta ruraqkunataqa kusala manchaypaqtana kastiganqa.
7 Chaqa Taytanchik Dyusqami akramashanchikllapa
ama uchakurnachu, pay munashannu allinkunalata rurar
kawsanallapapaq.

8 Chayraykumi mayqanpis kay yaĉhachishushayllapata mana
kasurqa, manami mayqan runatachu disprisyayan. Ash-
wanmi Taytanchik Dyus, Santu Ispiritunta qumashanchik-
llapa, payta disprisyayan.
9 Piru imanu uknikillapa uknikillapa llakipanakur
kawsanaykillapapaq nir iskribishunayllapata-shuypaqa
mana ministinkillapachu. Chaqa chaytaqami Taytanchik-
llapa Dyus intrachishushallapana uknikillapa uknikillapa
llakipanakur kawsanaykillapapaqqa.
10 Chaqa chaynu llakipanakurmi kawsankillapa, Macedo-
nia lugarpi taq tukuy kriyiq masinchikllapakunawanqa. Piru
rugashaykillapami kriyiq masiykuna, masta llakipanakur
kawsanaykillapapaq.
11 Amami ima mana allinta ruranakurchu shumaqta
kawsayllapa. Ashwanmi chay ima ruranaykillapakunapi
yarpur, makikillapawan rurayllapa, imanu ruranaykillapa-
paq nishushayllapanulla.
12 Chaynu kawsatkillapaqami, mana kriyiqkunamapis
kusalata rispitashunqallapa. Chaynulla manami imaykilla-
papis faltashunqallapachu.

Amitunchikmi shamunqana

13 Kriyiq masiykuna, kananqa intrakanaykillapata
munani, imanumi chay wanuqkunawanqa maydiyaqa
pasayanqa nir. Chaqa manami munanillapachu kusa
llakishala kidanaykillapata, chay mana washakayashunl-
lapachu nin, chaykuna yupayqa.
14 Chaymi nishaykillapa: Imanutaq Jesucristumaqa wa-
nur, kawsamuran nir kriyinchik, chaynullami Taytanchik
Dyusqa kawsachimunqa paypi kriyiyar wanushakunataqa,
Jesucristuwanna kananllapapaq.
15 Chayraykumi Amitunchik Jesucristo intrachimashanta
nishaykillapa: Maydiya Amitunchik nuqanchikkuna
kawsayashalla tikrakamutinqa, manami nuqanchikku-
nataraqchu naypaqtaqa pullakumashunllapa. Ashwanmi
chay wanusha kaqkunataraq kawsachimur pullakunqa.
16 Chaqa, kusa mantakuq Dyuspa angelnin rimaqtami
uyapashunllapa. Chaynullami trumpita syilumanta-pacha
waqaqta uyapashunllapa. Chaymantami Amitunchik Jesu-
cristuqa kusala pudirninwan ishkimunqa. Chaynami paypi
kriyiyar wanushakunaraq puntataqa kawsamunqallapa.
17 Chaymantaraqmi nuqanchikkuna kawsaq chaykunaqa
illaqmanta apakashunllapa, chay kawsamusha
chaykunawan pulla. Chaynumi unaq puktaypa rurilanta
rir, Amitunchik Jesucristuwan tarinakunallapapaq.

Chaypinami Amitunchikwanqa tukuy tyimpupaqna kawsashunllapa.
18 Chayraykumi kay nishushayllapata intrachinakur ima uknikillapa uknikillapa kusalata animachinakur kawsayllapa.

5

1 Piru ima diyami, ima tyimpumi tukuy chaykuna pasayanqa, nir iskribishunayllapataqami mana ministinkillapachu.
2 Chaqa qamkunami allita yaĉhankillapa, Amitunchik Jesucristuqami imanutaq uk suwakuqmaqa mana yaĉhayasha tuta shamur suwakun, chaynumi rikarimunqa.
3 Chaymi chay tyimpupi runakunaqa kaynu niyanqallapa: “Mana imapis pasamashallapami, kusala shumaq kanchikllapa” nir. Chaynu niyatinllapami illaqmanta paykunamanqa kusa llakiypaq kastigu shamunqa, imanutaq uk warmita itikunanpaq nanaynin illaqmanta aypatin kusalata qischakan chaynu. Chaynami mana mayqanpis washakayta puytinqallapachu chay kastigumantaqa.
4 Piru qamkunaqami kriyiq masiykuna, kriyishaykillaparayku mana tutaparaqpinachu kankillapa. Chaymi Jesucristo uk suwakuq yupay illaqmanta shamutinmapis mana manchakunkillapachu.
5 Chaqa tukuy qamkunaqami imuraspis achkiraqllapina kankillapa. Chaynulla imuraspis achkillapi kashanchikllaparaykumi, mana tutaparaqmantachu kanchikllapa.
6 Chayraykumi alli kamakashala kar, ama qunqar punushunllapachu wakinkuna yupayqa. Ashwanmi imuraspis rikĉhakushala yupay tantyakar, imatapis allin kaqlata rurar kawsashunllapa.
7 Chaqa chay mana allinta ruraqkuna, maĉhaqkuna imaqami tutaparaqpi punuq yupay mana kwintata qukar, uchakurlla kawsanllapa.
8 Piru nuqanchikkuna-shuypaqami kriyishanchikllaparayku achkiraqmanta kanchikllapa. Chaymi tukuy imapipis tantyakar allinlata rurashunllapa. Chaynulla imanutaq suldadumaqa qasqunta washananpaqqa jyirrumanta rurakasha kamsanta yupay yakakun, chaynumi nuqanchikkunapis kriyishanchikllapata, llakipanakushanchikta ima yakakuq yupay kamakashunllapa. Chaynullami imanutaq uk suldadumaqa umanta washananpaqqa kaskunta umakur mana dijanchu imuraslapis, chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristumi washamayanchikllapa nir ama qunqarchu yarpuyninchikllapalapi purichishunllapa.

9 Chaqa Taytanchik Dyusqami ama kastigakanallapapaq-
nachu nimashanchikllapa. Ashwanmi Amitunchik Jesu-
cristurayku washakanallapapaqna nimashanchikllapa.
10 Chaymi Jesucristo wanuran nuqanchikkunarayku,
michka wanusha kar, manaqa kawsayarmapis maydiyaqa
paywanna tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq.
11 Chayraykumi kriyishaykillapanulla intrachinakur ima
uknikillapa uknikillapa masta animachinakuyllapa, imanu-
taq kanan rurayankillapana chaynulla.

Pablumi kriyiq masinkunata animachin

12 Kriyiq masiykuna, kusalatami rugashunillapa chay
yaĉhachishuqnikillapata allita rispitar kasunaykillapapaq.
Chaqa paykunaqami trabajaq yupay kusalata kunsijar ima
intrachishunllapa.
13 Chaymi paykunataqa kusa shumaqlata rikar ima
llakipankillapa, tukuy trabajayashanpiqa. Chaynulla
uknikillapa uknikillapami kusa shumaqta kawsankillapa.
14 Chaynullami ukniykuna nishaykillapapis: Chay mana
trabajanaqkunataqa imatapis karanta willatkillapa traba-
jananllapapaq. Chaynulla chay disanimakusha chaykunata,
chay ukta ukta yarpuqkunata ima tukuyta yanapar ani-
machiyllapa masna kriyinanllapapaq.
15 Mayqan mana allinta rurashutinllapaqa, amami qamku-
napis mana allintaqa rurankillapachu. Ashwanmi tukuy
tyimpu llakipanakur ima allinkunalata rurar kawsayllapa
qamkunalla kar, chaynulla mayqankunawan karmapis.
16 Imuraspismi kusa aligrila kankillapa.
17 Chaynulla Taytanchik Dyusman imuraslapis
mañakuyllapa.
18 Chaymi ima katinpis Taytanchik Dyusta “Payji” niyllapa.
Chaqa paymi chaynu kanaykillapata munan, Jesucristupi
kriyiq kashaykillaparayku.
19 Chaynulla Tayta Dyuspa Santu Ispiritun qamkunapi kaq-
taqami, ama imalapaqpis llakichinkillapachu.
20 Chaymi mayqanpis Dyuspa rimaqnin kani nir
yaĉhachishutinllapaqa, amami disprisyankillapachu.
21 Ashwanmi allita uyakur yaĉhankillapa, allintachu
yaĉhachikuyan manaqachu mana nirmapis. Chaymi chaynu
uyakurqa, chay allinta yaĉhachikushantaqa yaĉhakunkillapa.
22 Chaynumi ashwan tukuy mana allin kaqmantaqa wakaq
tukuyllapa.
23 Chaynami shumaqchakuq Taytanchik Dyusman
mañakuni, kusa allin kaqninkunapaq tikrashunanllapapaq.
Chaynulla mañakunipis yanapashutinllapa yarpuynikilla-
papi, bidaykillapapi, kwirpuykillapapi ama ima mana allinta

rurar uchakunaykillapapaqchu Amitunchik Jesucristo
shamunankaman.
24 Chaqa Taytanchik Dyus akrashushallapa chayqami,
imatapis karanlata ruran. Chaymi tukuy kay mañashaytaqa
tantar kumplinqa.

Pablumi tukukananta saludakun

25 Kriyiq masiykuna, nuqakunapaqpismi Taytanchik Dyus-
man mañakunkillapa.
26 Chaynullami tukuy kriyiq masinchikkunata kusala
rispituwan shumaqta saludapamankillapa. *
27 Amitunchik Jesucristupa shutinpimi nishunillapa: Kay
kartataqa tukuy kriyiq masinchikkunawan pullami liyinkil-
lapa nir.
28 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, llakipar
tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

* **5:26** Kusala rispituwan shumaqta saludapamankillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Tesalonicenses
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Tesalonicapi kriyiqkunaman

Tesalónica pwibluqami, Macedonia prubinsyapi karan. Nataq prubinsya Macedonia-shuypaqami Greciapi karan. Tesalónica pwibluman punta kaq kartanta manaraq apustul Pablo kaĉhayarqami yarpuran, chay Tesalonicamanta kaqkuna kriyiqkuna ĉhiqniyashanta.

Chaymantami yarpuranpis chay mana allinta yaĉhachikuqkuna yaĉhachikuyashanpaq. Chaqa paykunaqami Jesucristo shamunan tyimpuqami ĉhamuyanlana, paylata yarar ama trabajashunchu nir yaĉhachikur puriyaranllapa. Chaynu nir yaĉhachikutinllapami wakin kriyiqkunaqa manana imatapis rurayta munaqllapa imanapischu. Chaymi ashwan uknin uknin runakunapa washanta parlakur imana puriyaranllapa.

Chaynu puriyanllapa nir yaĉharmi apustul Pabluqa kay kartanta kaĉharan Tesalónica pwiblupi kaq kriyiq masinkunamanqa. Chaymi kay kartanpiqa intrachiran manaraq Amitunchik Jesucristo shamuyatin naypaqtaqami dyablumanta kaq uchakuchikuq shamuyanqa nir (2.1-12), chaynulla chay chaynu yaĉhachikuqqa imanumi tukukayanqa nir (3.6-12).

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Silvanuwan, * Timoteuwan pulla, kay kartata iskribimuni qamkuna Tesalónica pwiblupi kriyiqkunaman. Chaqa qamkunatami Taytanchik Dyus, chaynulla Amitunchik Jesucristo pullakushushallapa.

2 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi Tesalonicapi kriyiqkunapaq mañakun

3 Kriyiq masiykuna, qamkunaqami waran waran kusa mastana Jesucristupiqa kriyiyankillapa. Chaymi ashwan kusalata uknikillapa uknikillapa llakipanakur imana kawsayankillapamapis. Chayraykumi nuqakunaqa mana qunqarchu imuraspis Taytanchik Dyusta payji nishaqllapa.

4 Chaqa nuqakunaqami mayta rirpis kusalata aligriyar, tukuy kriyiq masinchikkunata parlanillapa imanumi mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puritinllapa,

---

* **1:1** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

kusalata qischashutinllapa imamapis, kriyishaykillapanulla
shachinakunkillapa nir.
5-6 Chaynami payta kasushaykillaparayku michka qis-
chakatkillapa imamapis, maydiyaqa mantakuyashanpina
pullakushunqallapa. Chaynuqami intrachimanchik iman-
umi payqa nishantaqa karanlata ruran nir. Piru chay
qischashuqllapakunata Dyusninchik kusala manchaypaqta
kastigananpaqqami kusala allin.
7 Chaqa maydiya Amitunchik Jesucristo syilumanta kusala
pudirniyjun angelninkunawan shamutinqa, Taytanchik
Dyusqa qamkuna kanan tyimpu qischakaqkunataqa,
kusalata aligriyachir pullakushunqallapa, nuqakunata
yupayllana.
8 Chaymi chaynu shamurqa, Dyusta mana kwin-
tachaqkunata, chaynulla Amitunchik Jesucristupa shumaq
rimayninpi mana kriyiqkunataqa kusala manchaypaq nina
ratakuqwan kastiganqa.
9 Chaynuqami paykunataqa tukuy tyimpupaqna kasti-
gar chinqachinqa. Chaymi Amitunchik Jesucristuqa nay-
panmanta kusala karumaymanna itakunqa. Chayraykumi
kusala shumaq mantakunanmanqa manana yaykuyta puyt-
inqallapanachu.
10 Chaynu Jesucristo shamutinmi tukuy kriyir, paypa
kaqninkunaqa, kusala allinmi kanki nir ima alabanqal-
lapa. Chaynullami qamkunapis paypa kaqninkunana kankil-
lapa shumaq rimayninta yaĉhachishutiyllapa kriyishaykilla-
parayku.
11 Chayraykumi Taytanchik Dyusman qamkunapaq
imuraspis mañakunillapa. Chaynullami mañakunillapapis
pay akrashushanllaparayku, maydiyapis kusala shumaqta
rikashunanllapapaq. Chayna qamkunaqa, pudirninwan
yanapashutinllapa pay munashannullata allinkunalatana
ruranaykillapapaq.
12 Chaynuqami Amitunchik Jesucristupa shutinqa
qamkunarayku kusa shumaqta alabakashana kanqa.
Chaynami Amitunchik Jesucristo, chaynulla Taytanchik
Dyuspis qamkunata kusa shumaqpaqna riqsishunqallapa
llakipashushanllaparayku.

2

Pablumi yaĉhachikun kusa uchayjun runapaq

1 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristo maydiya
shamutinqami paywanna kashunllapa. Piru nishaykillapa:
2-3 Mayqankuna Amitunchik Jesucristo shamunanpaq
diya ĉhamushana nishunatinllapaqa, amami kriyir

ingañakankillapachu. Chaynulla Santu Ispiritu rikapakuyniypi rikachimasha nir, manaqa Dyus willamasha nir willashutinllapapis, amami kriyinkillapachu. Imanupiqa nishuyanqallapa: “ ‘Jesucristuqa kaypina’ nir kartapi Pablo iskribimashallapa, chaymi chay nishanqa kumplikayanna” nishutinllapapis ama kriyinkillapachu. Chaqa Jesucristo shamunan diyaqami ĉhamuyanqa kaykuna pasatinraq: Puntataqami achka runakuna, Dyuspi mana kriyir ashwan ĉhiqninqallapa. Chaymantami shamuyanqa chay dyablumanta kaq runa, kusata uchakuchikuq kashanrayku tukuy tyimpupaqna kastigakaqqa.

4 Kay runaqami, Tayta Dyuspaqa kuntran. Chaymi runakuna riqchaq imakunata dyusniy nir kriyir adurashanllapakunapapis kuntran. Chaymi paylatana aduranallapata munanqa. Chaynullami ashwanpis Dyusta aduranallapa wasipimapis chaypi pay kanqa chiqap Dyusnu tukur.

5 ¿Manachu yarpunkillapa qamkunapa pullaykillapa kar chaykunapaq willashushayllapataqa?

6 Chaymi kananqa qamkunaqa yaĉhankillapana imami payta arkayan ama das rikarimunanpaq nirmapis.

7 Piru chay kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyatinmapis, dyablu munashan mana allinkunatami runakunaqa rurayanllapana. Chay kusata uchakuchikuq runa manaraq shamuyta puytinraqchu, arkaq chay arkayatin.

8 Arkaq chay ashutinnaqami, chay uchakuchikuq runaqa rikarimunqana. Piru chaynu katinmapis Amitunchik Jesucristo llipyalla pudirninwan shamurqa, rimayninlawan limpu binsir, tukuy tyimpu qischakananpaqna itakunqa.

9 Piru manaraq Jesucristo chaynu ruratinmi, naypaqtaqa chay uchakuchikuqtaqa Satanás yanapatin, kusala pudirniyjun shamunqa. Chaymi runakuna mana rurayta puytishankunata, riqchaq milagrukunata rurar ingañakunqa.

10 Chaynullami kusala riqchaq mana allinkunata rurar ingañanqa, chiqap kaqlapi mana kriyishanrayku tukuy tyimpupaqna kastigakananpaq kaqkunataqa. Chaqa paykunaqari Dyus imanu washananpaq nishanta mana intrakayta munashallapachu.

11 Chayraykumi Taytanchik Dyusqa paykunataqa dijasha ingañakar chay llulla kaqkunalapina kriyinanllapapaq.

12 Chaymi paykunaqa tukuy tyimpupaqna kastigakanqallapa. Chaqa Dyus nishankunapi mana kriyinar, chaynulla allinkunata mana ruranarmi, ukman mana allinkunata rurar kawsashallapa.

Washakananpaq kaqkunaqami akrakashallapana

13 Piru qamkunata-shuypaqa Taytanchik Dyus munar
akrashushallapa katin, maydiyapis payta payji ninillapa.
Chaqa Tayta Dyusmi Santu Ispiritunrayku unaymanta-pacha
akrar shumaqchashushallapana washakanaykillapapaq,
chiqapta Dyus nishankunapi kriyishaykillaparayku.
14 Chaynu washakanaykillapapaqmi nuqakuna Dyuspa
shumaq rimaynintaqa yaĉhachishurayllapa. Chayna Ami-
tunchik Jesucristuwan kusa shumaq luryanpina tukuy ty-
impu kawsanaykillapapaq.
15 Chayraykumi kriyiq masiykuna, pullaykillapa kar,
chaynulla kartaypi iskribir willashushayllapataqa, ama
qunqarchu kriyirlla kawsayllapa.
16 Amitunchik Jesucristumi paylla, chaynulla Taytanchik
Dyuspis llakipar tukuy tyimpupaq kunsulamanchikllapa,
maydiyaqa kusa shumaqtana kawsanallapapaq.
17 Chaymi tukuy shunquykillapapi animachir yana-
pashutinllapa, allinlatana rurankillapa, rimankillapamapis.

3

Nuqakunapaq mañakuyllapa

1 Kriyiq masiykuna, kananqami rugashaykillapa
nuqakunapaq mañakunaykillapapaq, imanutaq qamkunata
yaĉhachishutiyllapa kusala shumaqta intrakaraykillapa,
chaynulla Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninqa
yaĉhachikutiyllapa tukuy intirunta shikwakananpaq.
2 Chaynullami mañakuyllapapis chay mana allinta ruraq
saqra runakunamanta washakanayllapapaq. Chaqa man-
amiri tukuychu kriyinllapa Jesucristupiqa.
3 Piru qamkunata-shuypaqami nishanlata ruraq, Ami-
tunchik Jesucristo yanapashunqallapa kriyishaykillapanulla
kawsanaykillapapaq. Chaynullami tukuy mana allinkuna-
mantapis washashunqallapa.
4 Chaymi Amitunchik Jesucristupi kusalata kunfyakanil-
lapa, chay yaĉhachishushayllapanulla kawsayankillapa,
chaynulla maydiyapis kawsayankillapa kanqa nir.
5 Amitunchik Jesucristumi yanapashunqallapa, ukkunata
llakipanaykillapapaq, imanutaq Tayta Dyus llakipashuranl-
lapa chaynulla. Chaynullami yanapashunqallapapis imanu-
taq Jesucristo qischakar shachinakushannulla qamkunapis
shachinakunaykillapapaq.

Kaynumi trabajashunllapa

6 Kriyiq masiykuna, Amitunchik Jesucristupa shutinpimi
nishaykillapa: Mayqan kriyiq masikillapa mana imatapis
ruranar, chaynulla nuqakuna yaĉhachishushayllapata mana
kasutinqa, paykunamantaqa chiqanchakayllapa.

7 Chaymi qamkunapis nuqakuna yupaylla rurar
kawsankimanllapa. Chaqa qamkunami yaĉhankillapa
imanumi nuqakunaqa mana qilla karchu, ashwan kusalata
trabajarayllapa nir.
8 Chaynulla, manami mayqanpa mikunantapis yanqallaqa
mikushachu kanillapa. Ashwanmi, unaq katin, tuta katin-
mapis kusalata trabajarayllapa, ama mayqannikillapatapis
ima ministishayllapapaq qillakachishunayllapapaqchu.
9 Piru chiqaptaqami nuqakunaqa dirichuyjun karayllapa,
mañashutiyllapa yanapamanaykillapapaqqa. Ashwanmi
kusalata trabajar rikachishurayllapa, qamkunapis
nuqakuna yupaylla kawsanaykillapapaq.
10 Chaymi qamkunawan karqa kaynu nishurayllapa:
“Mayqan mana trabajanaqqa, ama mikunqapischu” nir.
11 Piru yaĉhashami kanillapa qamkunamanta wakinnikilla-
paqashi mana trabajarchu, ashwan maymanpis yakapakarla
ima kawsanllapa nir.
12 Chaymi chay mana trabajanaqkunataqa Amitunchik Je-
sucristupa shutinpi willar animachinillapa, amana ukku-
nata qillakachirnachu, trabajar imalantaqa tarikur kusa shu-
maqta kawsananllapapaq nir.
13 Piru qamkuna-shuypaqa kriyiq masiykuna, mana
shaykuq allinkunalata rurar kawsayllapa.
14 Nataq mayqanpis kay kartapi nishushayllapata mana ka-
sutinqa, qamkunamanta chiqanchar, amana paykunawanqa
tantakayllapanachu. Chaynami paykunaqa mana allinta
rurashanpaq yarpur, pinqakur llakinanllapapaq.
15 Piru amami ĉhiqninkillapachu. Ashwanmi kriyiq masikil-
lapa kashanrayku allita willar intrachiyllapa.

Pablumi tukukananta saludakun

16 Kusala shumaqta kawsachikuq Amitunchikmi ima kat-
inpis waran waran kusa shumaqta kawsachishunqallapa.
Chaymi Amitunchikqa imuraspis qamkunallawanna kanqa.
17 Nuqa Pablo, ukta willatiy iskribisha katinmapis,
qamkuna allita intrakanaykillapapaqqa kay karta
tukukanantaqa nuqalla iskribimuni. Chaynumi allinla
kankillapa nir yarpur, tukuy kartaykunata iskribir, firmar
ima kaĉhamuni.
18 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, llakipar
tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

1 Timoteo
Pablumi punta kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Timoteuqa musu kashanmanta-pachami apustul Pabluwan puriran Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Chaymantami Pabluqa Éfeso pwiblupi Timoteuta dijaran, kriyiq masinkunata yaĉhachinanpaq. Chaynu imanu paykunata yaĉhachinanpaq nir yaĉhananpaq, Pabluqa kay kartata payman kaĉharan. Chaymi kananpis kay kartata liyir intrakanchikllapa imanumi Tayta Dyus munashannulla kawsanallapapaq nirmapis. Timoteupaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.1-3; 17.14-15; 18.5; 19.22; 20.4; Filipenses 2.19-22; 2 Timoteo 1.5; 3.15; Hebreos 13.23.

Pablumi saludakun

1-2 Kusala munashay Timoteo, nuqa Pablo Amitunchik Jesucristupa apustulninmi kay kartata iskribishuni. Chaqa chaynu apustul kanaypaqqami washamaqninchik Tayta Dyus Wamran Jesucristuwan akramaran. Chaqa Wamranpimi kusalata kunfyakanchikllapa washamaqninchikllapa nir. Chaymi ashwan Jesucristupaq yaĉhachikutiy kriyishaykirayku, qamqa chiqap wamray kanki. Chayraykumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

Pablumi riman mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

3 Kriyiq masiy Timoteo, unaymi nuqa Macedonia lugarman rinaypaqna karqa, Éfeso pwiblupi kidanaykipaq rugashutiy kidarayki. Chaynulla kananpis qashan rugashuni chayllapi kidar, chay wakin runakuna mana allinta yaĉhachikuqkunata nanaq nanaq willatki, amana chaynu yaĉhachikunanllapapaq.

4 Chaynullami willankipis amana yanqalla mana sirbiq kwintukunata yaĉhachikur, chaynulla chay unay rukunchikllapakunaqa ima ayllumantami karan nir yaĉhachikur kawsananllapapaqqa. Chaqa chaynu yaĉhachikuyashanllapaqa imanumi Taytanchik Dyusqa munamanchik nir intrakar, allita kriyinapaqqa mana yanapamanchikllapachu. Ashwanmi chayqa sirbin ukninchikwan ukninchikwan willanachimanallapalapaq.

5 Chaynuqami nishuni yaĉhachikunaykipaq allita Dyusninchikpi kriyir, mana ima mana allinta rurar

imachu kusa allinla yarpuyniyjun ima kar ukninchikllapa
ukninchikllapa llakipanakurna kawsanallapapaq.
6 Piru wakinkunaqami chaynu ukninllapa ukninllapa
llakipanakur ima kawsananmantaqa limpu pantar chiqan-
chakashallapa. Chaymi ashwan yanqalla mana sirbiq imaku-
nalapaqna paynin paynin willanakur ima kawsanllapa.
7 Chaqa paykunaqami Moisés mantakushankunapaq
kusata intrakaq, kusata yaĉhar yaĉhachikuq yupay tukunllapa.
Chaynullami kusala chiqapta rimaq yupay tukunllapa,
michka paykunalla chay rimayashanpaq imatami niyani
nir mana intrakaq karmapis.

8 Allita yaĉhashanchikllapanu Dyus nitin, Moisés
mantakushankunaqami pay nishannulla allita kumplishaqa
kusala allin.
9 Chaymi allita yarpushunllapa: Mantakuykunaqa man-
ami allinkunalata rurar kawsaqkunata kastigananpaqchu.
Ashwanmi tukuyla chay mana allinta ruraqkunata kasti-
gananpaq. Chaymi mayqanpis llallin mana allinta ru-
raqta, mana kasukuqkunata, uchakuqkunata, Dyusta mana
kasuqkunata ima kastigananpaq. Chaynullami kastigan-
pis taytanta, mamanta wanuchiqkunata, chaynulla tukuyla
wanuchikuqkunata ima.
10-11 Chaynullapis chay mantakuykunaqa kastigan
chay masayjunkuna ukwan ukwan punuqkunata,
mana masayjun kaqkunapis pakaplla punuqkunata,
ullqupura punuqkunata, mayqanpis warmita, runata
suwakur rantikuqkunata, llullakuqkunata, allinlatana
rimananpaq jurar qashan llullakuqkunata ima. Chaymi
ashwan allita intrakashaqa, kusala shumaq Taytanchik
Dyus, Jesucristupaq yaĉhachikunaypaq nimashanmanta,
ukman mana allinta yaĉhachikuqkunata imami chay
mantakuykunaqa kastiganqa.

Pablumi Jesucristuta payji nin yanapashanpaq

12 Chaymi kananqa Amitunchik Jesucristuta kusalata payji
nini. Chaqa payqami, nuqaqashi allita kriyini nir yaĉhar
kusalata jwirsayta qur ima yanapamasha imuraspis paila-
paqna yaĉhachikunaypaq.
13 Piru allita yarpushunllapa, imanutaq Tayta Dyusqa
kusala llakipakuq nir. Chaqa imanutaq nuqamaqa unayqa
Jesucristupa kuntran kusala mana allinta rimar, paypi kriy-
iqkunata mana allinta ruranaypaq ikinpi purir kusalata
jurapaq ima kani. Chaqa chay tyimpuqami Jesucristupi
mana kriyiq kashayrayku mana yaĉharaychu imatami ru-
rayani nirmapis.

14 Piru chaynu pantar ima kusala mana allinta rurasha
katiymapismi, Amitunchik Jesucristo kusala ukmanta
llakipamaran. Chaynami chaynu llakipamarqa kusalata
yanapamaran allita paylapina kriyir, paypaq, chaynulla
ukniykunapaq llakir ima maydiyapis kawsanaypaq.
15 Chaymi allita intrakar kriyiyllapa. Chaqa kay
nishuyanillapa chayqami chiqap, manami llulla
imachu. Chaymi nishaykillapa: Jesucristumi kay
pachaman shamuran uchanchikllaparayku tukuy
tyimpu wanunallapapaqna kayashanchikmanta tukuyta
washamanallapapaq. Piru wakinkunamantaqami, nuqa
kusala uchayjunqa karay Dyusninchikpa naypanpiqa.
16 Nataq Taytanchik Dyusqami kusala ukman llakipakuq
kar, mana qunqamar imachu llakipar washamasha. Chaynu
llakipamashanwanqami allita intrachimanchikllapa imanu-
taq kusala uchayjun kashallapamapis llakipamanchikllapa
nir. Chaymi ashwan tukuyla allita intrakar Jesucristulap-
ina kriyir, pay munashannulana kawsashunllapa, paywan
tukuy tyimpupaqna kawsanallapapaq.
17 Chayraykumi, Taytanchik Dyustaqa tukuy tyimpulana
alabashunllapa: “Payqami kusala allin, kusala puytiq” nir.
Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun, mana wa-
nunlamapischu, chaynulla manami mayqanlapis paytaqa
rikashalamapischu. Chaqa paylami Dyusninchikllapaqa.
¡Chaynumi kanqa!
18 Kusala munashay wamray Timoteo, tukuy imata
ruranaykipaq kanan willashuyani chaytaqami allita
kriyishaykinulla, kusa allinlata yarpur ima karanlata
ruranki. Chaqa Dyusninchikmi unaylla paypa kaqninkunata
intrachitin qampaq kaynu niq: “Qamqashi Dyusninchiklata
sirbiyanki kanqa” nir. Chaymi kananqa Amitunchik
nishannu rurar shachinakurqami, kusala allin suldadunna
kayanki kanqa.
19-20 Chaynu Dyusninchikpa kusa allinla suldadun
kashaykiraykumi mana mayqanpis qampaqqa mana
allinta rimanqallapamapischu. Chaqa wakinkunamaqami
Dyusninchik nishanta mana kwintacharnachu, ashwan
chiqanchakashallapa paymantaqa. Chaynullami chay
ukninchikkuna Himeneuwan, Alejandrupis tukushallapa.
Chaymi paykunataqa kriyiqkunamanta chiqanchar,
Satanaspa makinpina dijasha kani, kusalata qischakar
ima kwintata qukar, amana Dyusninchikpa kuntranta
rimananllapapaqnachu.

2

Dyusninchikmanqami kaynu mañakuypaq

1 Piru kanan-shuypaqami kusalata rugashaykillapa
tukuy shunqunchikwan ima ministishanchikpaq,
ukninchikkunapaq ima payji nir Tayta Dyusman tukuypaq
mañakunallapapaq.
2 Chaynullami mañakuypaqpis gubyirnukunapaq, tukuyla
chay karguyjun kaqkunapaqpis, shumaqta mantakunanlla-
papaq. Chaynuqami nuqanchikkunapis kusala shumaqta
Dyusninchikta kasur pay munashannulana ima kawsanalla-
papaq, ama imapaq yarpupakur imachu.
3 Chaynu tukuypaq Tayta Dyusman mañakushanchikqami
kusala shumaq kar, aligriyachin washamaqninchik Tayta
Dyustaqa.
4 Payqami kusalata munayan tukuyla washakar, chiqap
kaqpaq allita intrakananllapata.
5 Chaqa, uklami kan Dyusninchikllapaqa. Chaynulla
uklami kan Dyusninchikwan pullachamaqninchikllapa
runapis. Paymi Amitunchik Jesucristo.
6 Payllami tukuylata washamanallapapaqqa wanuran-
mapis. Chaynu wanutinmi Tayta Dyusqa allita intrachi-
maranchikllapa imanumi payqa kusalata munar tukuylata
washamanayanchikllapa nir.
7 Chaymi nuqamataqa Tayta Dyusqa akrar kaĉhamaran
Jesucristupa apustulnin kar, rir mana Israel runakunata
yaĉhachitiy kriyir chay chiqap kaqta riqsinanllapapaq.
Chaymi tukuy kay willashushayllapaqa chiqap, manami
llulla imachu.
8 Chaymi kusalata munani amana mayqanpis imapaq
paynin paynin willanakur, piñachinakur imanachu, ashwan
maylawpipis kusala shumaq makinllapata unaqman alsar,
Taytanchik Dyusman mañakunanllapata.
9 Chaynullami munani warmikunapis allita tantyakar mu-
dakunanllapata. Chaqa manami munanichu warmikunaqa
kusalata lusinanpaq sunsunu mudakunanta, kusala uk-
manta ñaqsakunanta, chaynulla kusala ĉhaniyjun urumanta,
platamanta rurakashakunata, chaynulla kusala ĉhaniyjun
raĉhpata yakakunanllapamatapis.
10 Ashwan chaynu kusalata mudakur ima lusinanmantaqa,
Tayta Dyuspi kriyishanrayku kusala shumaqta ima kawsar
wakinkunata rikachinman. Chaynuqami wakinkunapa nay-
panpiqa kusa llipyala mudakusha yupayna kayanqa.
11 Chaynullami Dyusninchikpaq mayqanpis
yaĉhachikutinqa, warmikunaqa ama parlar imachu, uyarala
ima uyakunmanllapa.

12 Chaqa nuqapaqqami mana allinchu warmikuna runakunata yaĉhachinanpaq, chaynulla mantananpaqmapis. Chaymi ashwan ima katinpis uyarala kar uyakunmanllapa.

13 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu Dyusqami puntataqa Adanta ruraran. Chaymantaraqmi Evataqa ruraran.

14 Chaynulla chay dyabluqa manami Adantachu ingañaran. Ashwanmi warmita ingañatin, uchakuranmapis.

15 Chayraykumi mayqan warmipis, Jesucristupi maydiyapis kriyirlla kawsar, ukkunata llakipar, allinlata rurar, tukuy imapi tantyakar kawsarmi washakanqallapa, kusalata qischakar wamrakunanpaq Tayta Dyus nisha katinmapis.

3

Kriyiqkunapi karguyjunkunaqami Dyuspi allita kriyiqkuna kanqa

1 Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis kriyiqkunapa rikaqnin kayta munaqqami, kusala allinta rurayta yarpuyan.

2 Chaymi chay kriyiqkunapa rikaqninkunaqa tukuywan kusala allin runa kanqa. Chaynu katinmi mana mayqanpis paypaqqa ima mana allintapis rimayanqallapachu. Chayraykumi payqa uk warmipa runanla, tukuy imata munananmantapis tantyakaq, imata rurananpaqpis uk kuti, manaqa ishkay kuti yarpuq kanqa. Chaynullami kanqapis ama sunsunulla puriq runa, mayqantapis wasinpi samachiq, listu yaĉhachikunanpaq ima.

3 Amami maĉhaq, chaynulla maqanakunanpaq willanakuq imalamapischu kanqa. Ashwanmi kusala llakipakuq, ima katinpis mana das piñakuq ima kanqa. Piru amami qillayta gananananlapaqchu yarpunqa.

4 Chaynullami tukuyla wasinpi kaq aylluntapis allita rikayta yaĉhanqa. Chaymi wamrankunamatapis yaĉhachinqa kusala kasukuq, rispitakuq ima kananpaq.

5 Chaqa uk runa wasinpi kaq ayllunkunata mana shumaqta rikayta yaĉhaqqa, ¿imanunari Dyuspi kriyiqkunamataqa yaĉhachinqa shumaqta kawsananpaqqa?

6 Chayraykumi kriyiqkunapa rikaqninqa, amami Dyuspi chayraq kriyiq runachu kanqa. Chaqa, imanupiqa Dyuspi chayraq kriyiqta numratinllapamaqa ashwan kusana kani ima nir kusala mana allinpimana rikarinman, imanutaq unaymaqa dyabluqa, Dyusninchikpa naypanpi kusana kayta munar uchakuran chaynu.

7 Chaqa kriyiqkunapa rikaqnin runaqami, mana kriyiqkunapaqpis kusala rispitakasha kanqa. Chaynu karqami tukuypa naypanpimapis mana pinqaypaqtaqa tukunqanachu. Chaynulla manami imalapipis dyablu munashannuqa rurayanqalamanapischu.

Imanumi kanqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqa

8 Chaynullami chay kriyiqkunata yanapar sirbiqkunapis kaynu kanqa: Kusala rispitakasha runa, ima nishantapis ruraq, mana maĉhaq imachu. Chaynulla amami kusalata qillayta imanullapis ganayta yarpuqchu kanqallapa.
9 Ashwanmi, kusa allinla yarpuyniyjun kashanrayku, Jesucristupi kriyirlla ima Taytanchik Dyus munashanlata ruraqkuna imana kanqa.
10 Piru chaynu kriyiqkunata yanapar sirbinanpaq kaqkunataqami, puntataqa allita rikankillapa, allinchu sirbikunanpaq, manaqachu mana nir. Chaymanta chaynu rikatkillapa kusala allin katinqa chayraqmi akrankillapa sirbikuq kananpaqqa.
11 Chaynullami kriyiqkunata yanapar sirbiq warmi kaqkunapis, kusala rispitakasha, mana ukpa washanta rimaq, tukuy imata munananmantapis tantyakaq, imatapis karanta ruraq ima kanqa.
12 Piru chay kriyiqkunata yanapar sirbiqkunaqami uk warmipa runanla kanqa. Chaynulla wamrankunata, wasinpi tukuyla kaqkunatapis allita rikayta yaĉhaq ima.
13 Chaqa kriyiqkunata yanapar sirbiqkuna kusa allinlata rurarqami kusala rispitakasha imana kanqa. Chaynu karmi mana imapaq yarpur imamapischu kusala masta animakur ima parlakunqa Jesucristupi kriyishanpaqqa.

Kananqami chiqap kaqpaq allita intrakanchikna

14 Kriyiq masiy, kay diyakunami watukushuyta yarpusha kani. Piru kay kartatami iskribishuni,
15 imanupi tardar mana das ĉhamutiyqa, intrakanaykipaq imanumi Dyuspi kriyiqkunaqa shumaqta kawsanchikllapa nir. Chaqa tukuyla kriyiqkunaqami chiqap kawsaq Dyusninchikpa kaqninkuna kar, uk simintu allita shasha yupay paypaq chay chiqap kaqlata maydiyapis intrachikunapaqna kanchikllapa.
16 Chaqa chiqaptaqami unayqa Tayta Dyus washamanallapapaq arnimashanchikllapataqa mana intrakaranchikllapachu. Piru kananqami kriyishanchikllaparayku rikasha yupayna allita intrakanchikllapa.

Chaqa Jesucristumi kay pachaman shamur uk runa kwirpuyjunpaq tikrakaran.

Wanuchitinllapapis Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin
qashan kawsamur intrachikuran,
payqa kusala puytiq nir.
Tukuyla angelkunami imakunata ruratinpis rikaran.
Kriyiqkuna tukuy intirupi parlakutin,
kusa achka runakuna paypi kriyiranllapa.
Chaynulla wanushanmanta kawsamurmi
riran syiluman Taytanwanna kananpaq.

4

Mana allinta yaĉhachikuqkunami rikarimunqallapa

1 Piru Dyuspa Santu Ispiritunmi allipla intrakaypaqta
nimanchikllapa: Jwisyu diya ĉhamunanpaq shipchana kat-
inqashi, wakinkunaqa manana kwintachanqanachu Jesu-
cristupi kriyishantaqa. Chayshi ashwan chay dyablumanta
kaq mana allin yaĉhakuykunatana yaĉhakuyta munanqallapa.
2 Chaynulla chay kusalata yaĉhaq tukur llullakur
yaĉhachikuq runakunatami kasunqallapa. Piru chay
mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami imuraslapis
chaynullata yaĉhachikun mana pinqakur imamapischu.
Chaqa chay runakunapa yarpuyninqami kusala mana allinta
ruranapaq ĉhupakusha yupay-ari.
3 Chaynullami chay runakunaqa yaĉhachikunllapapis ama
mayqanpis masayjun kananllapapaq. Chaynulla Tayta
Dyus rurashan wakin mikuykunata ama mikunanllapapaq
ima. Piru, nuqanchikkuna allita kriyir chay chiqap kaqta
riqsiqkunaqa, Tayta Dyusta payji nir imaqa tukuyta mikuyta
puytinchikllapa.
4 Chaqa Taytanchik Dyus tukuy imata rurashanqami,
kusala allin. Chaynu katinmi tukuy imata rurashantaqa,
manami niyta puytinchikchu kayqami mana allinchu nirqa.
Ashwanmi tukuy mikuypaq kaqtaqa, Taytanchik Dyusta
payji nir ima mikuypaq.
5 Chaqa Tayta Dyus mikunapaq allin nishannulla, mañakur
ima mikushamaqa, kusa shumaqchakashana kanqa.

Jesucristupaq yaĉhachikuqqami kaynu kanqa

6 Kriyiq masiy Timoteo, nuqa yaĉhachishushaynu
kriyiq masinchikkunata allita yaĉhachirqami kusa allinla
Jesucristupa sirbiqninna kayanki kanqa. Chaymi
ashwan qamqa Jesucristupaq mas yaĉhakur, maydiyapis
kriyishaykinulla kawsarqa, imanutaq allita mikurmaqa
imatapis rurayta puytinchik chaynuna yaĉhachikuyanki
kanqa.

7 Piru amami kasunkichu chay mana allin kwintukunata
yaĉhachikuyashanllapataqa. Ashwanmi imanutaq uk puk-
llaqmaqa chay pukllayashanlapaq kusalata yarpur shachi-
nakun, chaynumi qampis Jesucristulapaq yarpur shachi-
nakunki.
8 Chaqa allita yarpushaqami chay pukllayanchik ima
chayqami kwirpunchikpiqa ashlilata yanapamanchik. Piru
Jesucristupi kriyirlla pay munashannu kawsashanchikmi
kusala mas allinqa. Chaqa paymi arnimanchik kay tyim-
pukuna, chaynulla maydiyapis kusala shumaqtana paywan
kawsanallapapaq nir.
9 Chaymi allita intrakayllapa. Chaqa kay nishushayqami
kusala chiqap. Chaymi ashwan tukuyla kriyinallapapaq
kusala allin.
10 Chayraykumi nuqakunamaqa imanutaq mayqanpis tra-
bajarmaqa kusalata qischakan, chaynumi nuqakunapis Tay-
tanchik Dyus munashannula rurar kusalata shachinakuni-
llapa. Chaqa payqami chiqap kawsaq Dyus kar, tukuyla paypi
kriyiqkunataqa washamashunllapa.

11 Tukuy kay nishushaytami kusa shumaqlata
yaĉhachikunki, allita intrakananllapapaq.
12 Amami dijakankichu, qam musullaraq kashaykirayku
mana kwintachar disprisyashunanllapataqa. Ashwanmi
chay kriyiq masinchikkunataqa tukuy imakunapi allita in-
trachinki, imanumi uk kriyiqqa kawsanchik nir. Chaynami
ashwan chay rimashaykiwan, shumaqta kawsashaykiwan,
ukkunata llakipashaykiwan, [shumaqta yarpushaykiwan],
imanu kriyirlla kawsashaykiwan, chaynulla tukuy allinlata
kawsashaykiwan ima intrachinki paykunapis qam yupayl-
lana kananllapapaq.
13 Chaynulla, nuqa manaraq watukushuqllapa
ĉhamuyatiyqami, tukuypa naypanpi Dyusninchik
nishankunata liyir, kriyiq masinchikkunata yaĉhachir ima
animachiskinki.
14 Chaymi ashwan kriyiqkunapa rikaqninkuna makinta
umaykiman ĉhurar mañakushanpi yarpurmi karanlata ru-
ranki. Chaqa paykuna chaynu mañakuyatinmi ukninllapata
Tayta Dyus intrachitin qampaq kaynu niran: “Qamqashi
Amitunchikpaq karanlata yaĉhachikuyanki kanqa” nir.

15 Chayraykumi, tukuyla kay nishushaytaqa karanlata
ruray ama qunqar imachu. Chaynu ruratkiqami, waran
waranqa kusala masta Dyusninchikpi intrakaqtana
rikashunqallapa.
16 Chaynulla qampaq allita yarpur amami pantar imachu
kusa karanlata yaĉhachikunki. Chaynu mana disanimakur

ima allita intrakar yaĉhachikurqami, mana qam washakanaykilapaqchu chaynuqa rurayanki. Ashwanmi tukuyla chay uyakushuqkunapis washakanqallapa.

5

Imanumi intrachishun kriyiq masinchikkunataqa

1-2 Kriyiq masinchikkuna, runa manaqa warmi ruku kaqkuna ima mana allinta tukusha katinpis amami sunsunu anyaqnullaqa willankichu. Ashwanmi taytaykita, mamaykita yupaylla kusa shumaqlata willar intrachinki. Chaynullami chay kriyiq masinchikkuna musu kaqta, shipash kaqkunatapis taytaykimanta, mamaykimanta uknikita yupaylla kusalata rispitar ima shumaqlata willar intrachinki.

Byuda warmikunatami yanapashunllapa

3 Chaynulla chay byuda warmisitakunata mana pininpis yanapananpaq katinqa, yanapay.

4 Piru chay byuda warmisitapa wamrankuna, manaqa willkankuna ima kar-shuypaqami paykunana rikar kuytanqa Dyus munashannulla. Chaqa, imanutaq chay wamrakuna taksha katinmaqa taytanllapa yanapar winachiran. Chaymi ashwan kananqa paykunana mamitanllapataqa yanapanqa. Chaynu rurarqami ayllunta yanapananpaq kaqta kumplir, kusala shumaq allinta rurayan Dyusninchikpa naypanpiqa.

5 Chaqa uk byuda warmisita payla kashanrayku, mana pininpis yanapananpaq katinqami, Taytanchik Dyuslapi kunfyakakur unaq kar, tuta karmapis payman kusalata mañakun mana shaykukuq.

6 Piru uk byuda warmi kwirpun munashanlata rurar kawsaqqami, Dyusninchikpi mana kunfyakar kawsashanrayku yanqa wanusha yupayllana kawsanmapis.

7 Chaymi nishayki: Tukuyla kriyiq masinchikkunatami kay nishushaykunata allita intrachitki rurar kawsanqallapa. Amana ukkuna ukman mana allinta rimananllapapaq.

8 Chaqa mayqan kriyiqpis ayllunpaq, chaynulla chay wasinllamanta kaq ayllunpaq mana yarpuqqami, Jesucristupi kriyiyashanmatapis mana kwintachayannachu. Chaymi ashwan chay mana kriyiqkunamanmatapis kusala mana allintana tukuyan.

9 Chaynulla nishaykipis: Kriyiqkunaqami yanapayanqa chay byuda warmisitakuna sisintamanta mas añuyjun kaq, apuntakashalata. Chaynulla runanlawan kawsasha kaqta ima.

10 Chaynullami chay yanapakananpaq byuda warmikunataqa kusala allinta rurashanrayku riqsiyta puytinchik.
Chaymi ashwan paykunaqa kaynu kanqallapa: Kusala
allinta wamrankunata kriyakusha, mayqan wasinman
ĉhatinpis kusala allinta samachikusha, kriyiqkunata ima
ministishanpi yanapasha, chaynulla tukuy qischakaqkunata
yanapasha ima. Chaymi chaynu tukuy allin kaqlata rurasha
kaq warmisitakunaqa kusala allin yanapakananpaqqa.

11 Piru nishaykipis: Chay warmikuna shipashlla kayar byudana kidatinqa, amami apuntankichu chay yanapakananpaq kaq warmisitakunawanqa nir. Chaqa kwirpun munashannulla rurar qashan runakunarqami, manana Jesucristulapinachu yarpunman.

12 Chaynu runawan kayta munar runakurqami, Jesucristuta qamlata sirbishayki nir arnishanta mana kumpliyannachu. Chaynu rurarqami kusa uchayjunna kayanqa Dyusninchikpa naypanpiqa.

13 Chaymi ashwan chay warmikunaqa kusala qilla ima tikrakar, wasin wasin ima puriq qallarinllapa. Piru manami qillalapaqchu tikrakan, ashwanmi kusala kwintastira imana tikrakanllapa. Chaymi kusala mana allin kaqkunaman yakapakar, mana rimaypaq kaq imakunata rimar ima purinllapa.

14 Chayraykumi nuqataqa kusala allinta yarpuchiman chay shipashlla kaq, byuda warmikunaqa qashan runakunanpaq. Chaynuqami wamrayjun ima kar, wamrankunata wasinllapi kusala shumaqta kriyakutin imaqa, chay kuntramaqninchikkunaqa manana ima mana allintapis nuqanchikkunapaq rimananllapapaqchu.

15 Chaqa kanan rikashanchikllapanumi wakin shipashlla kayar byuda kidaqkunaqa, Jesucristumanta chiqanchakasha chay Satanás munashantana rurayanllapa.

16 Chaymi nishaykipis: Uk kriyiq masinchikpa ayllun byuda kidatinqa, chay kriyiqqa paylla yanapanqa ima ministishanpipis. Chaynuqami, kriyiqkunaqa yanapanapaq nir imaqa manana yarpuyanqachu, chay byuda warmisita yanapaqniyjun kashanrayku. Chaymi ashwan, kriyiqkunaqa yanapayanqa chay mana pininpis yanapananpaq kaq chaykunalatana.

Kriyiqkunaqami rikar yaĉhachiqninta kasunqallapa

17 Nishaykipis: Chay mayqanĉhi kriyiqkunata rikar allita Jesucristupaq intrachir yaĉhachikuqkunataqami, kusalata rispitar ima masta yanapanapaq kusala allin.

18 Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin: “Trillakunaykillapapaq karqami, chay animalpa shimintaqa ama

shawankillapachu, ama mikunanpaq” nirqa. Chaynullami
ninpis: “Uk trabajaqqami pagrakayta puytin” nir.
19 Nishaykipis: Uk kriyiqkunata rikar yaĉhachiqpaq ima
mana allinta tukusha nir mayqan willashutinllapaqa,
mañayllapa ishkay, manaqa kimsa tistiguta. Chaynu
ruratkillapa mana chaynu katinqa ama kasuyllapachu chay
rimapakuqtaqa.
20 Piru mayqan chaynu kriyiqkunata rikar yaĉhachiq
mana allinta rurar uchakuyatinlla-shuypaqa, qayachimur
anyaqnulla willayllapa tukuy kriyiqkunapa naypanpi.
Chaynuqami wakinkunaqa manchakur amana chaynulla
uchakunanpaqnachu.
21 Piru kanan-shuypaqami Tayta Dyuspa, Jesucristupa,
chaynulla Dyus tukuy akrashan kaq angelkunapa
naypalanpi nishayki: Karanta tukuy kriyiqkunata
yaĉhachinaykipaq. Kuytawkish qamqa wakinkunata mana
allinta rikar, riqsinaykilamatana allinta rikatki nir.
22 Chaynullami nishaykipis: Uk runata Dyusninchikpaq
yaĉhachikunaykipaq nir manaraq allita riqsiyarqa amami
makikita ananman ĉhurarqa mañakunkichu. Chaynuqami
nishuni imanupi uchayjun katinmaqa ama qampis
uchayjunpaq riqsikanaykipaq. Chaymi ashwan tukuy
mana allin kaqkunamantaqa chiqanchakarna allinlata rurar
kawsanki.
23 Nishaykipismi: Shunquyki maydiyalapis nanaq kashan-
raykumi ama yakuta paylataqa upyankichu. Ashwanmi
binupa yakitunta pitilamataqa upyay, amana nanachiku-
naykipaq nir.
24 Allita yaĉhashanchikllapanu, wakinkuna uchakushanllap-
ataqami das rikayta puytinchikllapa. Piru wakinpa uchanta-
shuypaqami mana das rikayta puytinchikllapachu, maydiya
Dyusninchik rikarichinankaman.
25 Chaynullami, chay allin ruraykunatapis wakintaqa
kananlla rikanchik. Nataq wakinkunata-shuypaqa mana
rikanchikraqchu. Piru, chay mana rikaypaq chaykunaqa,
manami tukuy tyimpupaq pakapllaqa kidanqachu.

6

Imanumi uk sirbikuqqa patrunninwan kanman

1 Mayqan kriyiq masinchikkuna sirbikuq kaqkunaqa,
patrunninllapataqa allita rispitar kasunqallapa.
Chaynuqami mayqanpis Dyusninchikpaq, chaynulla
Amitunchikpaq yaĉhachikushanchikpaqpis mana ima mana
allintapis rimayanqallapachu.

2 Piru imanupi uk sirbikuqpa patrunnin, Jesucristupi
kriyiq katinmaqa kusa masta rispitar imapipis kasunman
kriyiq kashanrayku. Chaymi tukuy imata rurayashanman-
matapis kusala mas shumaqta ruranman. Chaqa tukuy
imata rurarpismi rurayan Dyusninchikpi kunfyakar, ukninpaq llakir ima.

Chayraykumi kriyiq masinchikkunata chaynu yaĉhachir
animachiy paykunapis chaynullata ruranan llapapaq.

¿Maypimi chiqap imanchikkunataqa tariyta puytinchik?

3 Piru mayqanpis ukmanta yaĉhachikur Amitunchik
Jesucristo yaĉhachikushanpaq chaynulla nuqanchikkunapis
paypi kriyir yaĉhachikuyashanchikllapapaq manami chaynuchu
niqkunaqami,
4 kusala mana yaĉhaq yanqa alabakaq runakunala. Chaynu
karmi yanqa imakunalapaq kusalata willanakurlla kawsayta
munanllapa. Chaymi ashwan chaynu willanakurqa,
piñachinakur, musyanakur, anyanakur, inbidyanakur, mana
imalapimapis kunfyanakurlamapischu kawsanllapa.
5 Chaynullami maydiyapis paykunapura kusalata
jurapanakur ima kawsanllapa. Chaynu tukuq
runakunaqami chay allin kaqmantaqa mana intrakaq
runakunachu. Ashwanmi imuraspis chay kusa mana
allin kaqlata ruranan pa q yarpunllapa. Chaymi ashwan
Jesucristupaq yaĉhachikurmapis qillayta gananan lapaq
yaĉhachikunanllapamapis. [Chayraykumi paykunamantaqa
chiqanchakanki].
6 Piru imanchik kaqkunalapaq yarpunamantaqami ash-
wan Jesucristuta kasur pay munashannula rurar kuntin-
takashallapaqami, Taytanchik Dyusqa kusalata yanapar ali-
griyachimanchikllapa.
7 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu, manami kusa
imayjunchu nasiranchikllapa. Chaynulla maydiya wanurpis
manami imatapis apashunllapachu.
8 Chaymi ashwan imanchiklapis mikunapaq, chaynulla
mudakunapaq katinqa kusala kuntintu kashunllapa.
9 Piru chay kusala imayjun kayta munaqkunaqami yanqa
imapi liyakasha kanman yupay waran waran kusala mas
imayjun kayta munanllapa. Chaynu karmi imanullapis
kusala mana allinta tukur, saqra imakunata rurar imami
imankunata tarikunanllapa. Piru chaynu tukuyarmi limpu
limpu imanarna tukukanllapa.
10 Chaqa allita yaĉhashanchikllapanu kusala qillayniyjun
ima kanarqami kusala riqchaq mana allinkunapina rikarir
tukukanchikllapa. Chaqa kananllami rikayanchikllapana
wakinkunaqa kusala imayjun ima kayta munar, Jesucristupi

kriyishanmantaqa chiqanchakar kusala manchaypaq qis-
chakaykunapina rikarishallapa.

Pablumi willan Timoteuta kriyishannulla kawsananpaq

11 Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo Dyusninchikpa
chiqap sirbiqnin kanki. Chayraykumi tukuy mana allin
kaqmantaqa wakaq tukur, imuraslapis allinlata rurar, Dyus-
ninchiklata kasur, paylapi kriyir ima wakinnikikunamatapis
llakipay ima. Chaymi ima katinpis ama das piñakur imachu
shachinakunki.
12 Chaynulla chay kriyishaykinulla kusalata shachi-
nakurmi tukuy tyimpupaq kawsanaykipaqna yarpunki.
Chaqa chaynu tukuy tyimpu kawsachishunanpaqmi Tayta
Dyusqa arnishusha. Chaynulla kusala achka runakunapa
naypanpimi qamqa nirayki, Tayta Dyuslapi kusalata
maydiyapis kunfyakayanki kanqa nir.
13 Chaymi kananqa, Dyus tukuyta kawsachiqpa,
chaynulla Jesucristo, Poncio Pilatupa naypanpi payqashi
Dyusninchikpa Wamran nir rimashapa naypanpi ima
nishayki:
14 Tukuy kay willashushaykunata intrakar, ama ukmanta
yarpur imachu, karanlata ruray. Chayna, mana mayqan-
pis qampaqqa ima mana allintapis rimananllapapaqchu.
Chaymi chay nishushaytaqa maydiya kusala shumaq Ami-
tunchik Jesucristo tikrakamunankaman ruranki.
15 Chaqa Jesucristuqami shamuyanqa, kusala shumaq Tay-
tanchik Dyus ima tyimpu shamunanpaq nishan tyimpu-
raq. Chaqa Taytanchik Dyusmi payla tukuy imakunata man-
taq chayqa. Chaynulla paymi tukuy mantakuqkunamanta
kusala pudirniyjun ima chayqa.
16 Chaqa payqami tukuy tyimpupaq kawsar mana
wanunlamapischu. Chaynulla payqami kusala llipya intirupi
kawsan. Chaymi mana mayqanlapis qimikayta puytinchu.
Chaynu katinmi mana mayqanlapis rikashachu. Chaynulla
manami rikaymatapis puytinllapachu. ¡Chayraykumi
payqa tukuy tyimpupaq kusa alabakashana kanqa kusala
pudirniyjun ima kashanrayku! ¡Chaynumi kanqa!

17 Chaynullami nishayki: Chay kusala imayjun ima kaqku-
nata willay ama kusana kani ima nir chay imankunalapi
kunfyakananllapapaqnachu. Chaqa tukuy kay pachapi kaq
imanchikkunaqami daskaqla tukukan. Chayraykumi ash-
wan Taytanchik Dyuslapi allita kunfyakashunllapa. Chaqa
paymi tukuy ima ministishanchikkunapiqa kusalata yana-
par aligriyachimashunllapa.

18 Chaynami paykunataqa willaypis: Kusala allin kaq
imakunata rurarna kusala imayjun yupayna tikrakananll-
lapapaq. Chaynullami yarpuchinkipis tukuy iman kaqku-
nawanpis ukkunata yanapananllapapaq nir.
19 Chaynu rurarllapaqami Dyusninchikmanta tukuy tyim-
pupaq chiqap kaq imanllapatana tarikunqallapa. Chaymi
ashwan chiqaptana Dyusninchikwan maydiyapis kawsan-
qallapa.

Pablumi tukukananta Timoteuta willan

20 Ukniy Timoteo, Taytanchik Dyus imakunata
ruranaykipaq nishushantaqami kusa allita ruranki. Chaymi
chay mana kriyiqkuna mana sirbiq yanqa imakunata
yaĉhachikun chaykunataqa ama kasunkichu. Chaqa
paykunaqami Jesucristuta kuntrar kusala mana allinta ima
rimanllapa. Piru chaynu nirmapismi Jesucristupaq kusalata
intrakaq yupay tukur yaĉhachikunllapa.
21 Chaymi ashwan wakin runakunaqa paykunatana kasur,
Dyusninchikpiqa manana kriyinllapanachu.
Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni kusalata
llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

2 Timoteo
Pablumi ishkay kaq kartanta kaĉhan Timoteuman

Apustul Pablo Roma pwiblupi prisu karmi, kay kartata Timoteuman iskribiran. Timoteuqa Éfeso pwiblupimi kaq kriyiq masinkunata Jesucristupaq yaĉhachiran. Pablutaqa, Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur purishanraykumi, karguyjunkunaqa wanuchinanpaqna karanllapa. Manaraq wanuyarmi, kay kartata Timoteuman kaĉharan, tukuy imapi Tayta Dyus munashannulla kawsananpaq.

Pablumi saludakun

1-2 Kusala munashay wamray Timoteo, Taytanchik Dyusmi arnimanchikllapa tukuy tyimpupaq kawsayta. Chaymi kananqa pay munashannulla akramasha Jesucristupa apustulnin kar, rir chay washamanallapapaq nimashanchikllapata yaĉhachikunaypaq. Chaymi kay kartata iskribishuni. Chaqa Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis, mañakuni kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin kusala shumaqta kawsanaykipaq nir.

Jesucristupaqqa amami pinqakurchu yaĉhachikushunllapa

3 Allita yarpuy, imanumi unay rukuykunamapis Taytanchik Dyuslata sirbiqllapa nir. Chaynullami nuqapis paylata sirbini. Chaymi ashwan paypa naypanpiqa mana ima mana allintapis rurasha yupaychu yarpuni. Chaynu karmi payman mañakurqa mana qunqashurchu tuta, unaq karmapis payji nir ima qampaqqa mana shaykuq mañakuni Dyusninchikmanqa.

4 Chaqa kusalatami yarpuni imanumi qamlata dijashutiyqa llakir waqaq kanki nir. Chaymi ashwan kananqa imanupis rikashuyta munani, qamwan kusalata aligriyanaypaq.

5 Chaqa imanutaq unaymaqa agwilayki Loida, chaynulla mamayki Eunicemaqa kusala chiqapta Amitunchiklapi kriyiqllapa, chaynullami qampis chiqapta kriyinki nir yaĉhani.

6 Chaymi kusalata rugashuni imanutaq nuqa makiyta anaykiman ĉhurar, Taytanchik Dyusman mañakutiy, payqa imata ruranaykipaq nishuran chaylapina yarpur, ama imamanta manchakur imachu mastana ruranaykipaq.

7 Chaqa Taytanchik Dyusqami yanapamashanchikllapa mana imamanta manchakur imachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa pudirninwan yanapamashanchikllapa kaynu kawsanallapapaq: Llakipanakur, imatapis tantyakar rurar,

tukuy mana allin kaqkunapimapis shachinakunallapapaq
ima.
8 Chaymi nishaykipis: Amami pinqakunki imachu
kusa allinla Amitunchik Jesucristupaq rimanaykipaqqa.
Chaynulla amami pinqakunki imapischu Jesucristurayku
nuqa prisu katiymapis. Ashwanmi Amitunchikpaq
yaĉhachikushaykirayku qischashutinllapamapis, Taytanchik
Dyus pudirninwan yanapashuyashanwan shachinakunki,
tukuy chay qischakaykunapiqa.
9 Chaqa allita yarpuy, manami nuqanchik allinta
rurashanchikraykuchu Dyusqa washamashanchik.
Ashwanmi pay munamarninchik mana uchayjunpaqnachu
riqsir washamashanchikllapa, pay munashannulana
kawsanallapapaq. Piru chaynu washamanallapapaqqa
manami chayraqchu payqa yarpusha. Ashwanmi
Jesucristurayku washamanallapapaqqa yarpushallana
karan, kay pachamapis manaraq kayatin imachu.
10 Chaymi Amitunchik Jesucristo kanan tukuy
nuqanchikkunapaq rurashanwan allitana intrachimanchik-
llapa imanumi payqa chiqapta munamanchikllapa nir.
Chaqa payqami chaynu wanur imaqa chay tukuy tyimpupaq
wanunapaq karan chaytaqa limpuna binsiran. Chaymi
ashwan kananqa paypi kriyishaqa tukuy tyimpupaq
kawsaytana qumanchikllapa.
11 Chaqa Tayta Dyusmi nuqataqa tukuy kaykunata [mana
Israel runakunata] parlanaypaq nimasha. Chaynullami
paypa apustulnin, yaĉhar yaĉhachikuqnin, paypa rimaqnin
ima kanaypaq nimasha.
12 Chayraykumi chaynu yaĉhachikur imaqa kusalata
qischakayanimapis. Piru chaynu qischakarmapis manami
chayraykuqa pinqakunichu. Chaqa nuqaqami allita yaĉhani
mayqanpimi kriyir kunfyakani nirmapis. Chaynulla
kunfyakanimi pay imanupis pudirninwan imamantapis
washamar shumaqlata purichimayanqa maydiya chay
jwisyu diya ĉhamunankaman nir.
13 Chaynullami nishaykipis: Imanutaq nuqa yaĉhachishuray,
chaynullami qampis Jesucristupi kriyiq kashaykinu allita
yaĉhachikunki. Chaynami ashwan maydiyapis Jesucristupaq
llakir imana kawsanki.
14 Chaynullapismi Santu Ispiritu nuqanchikpi kawsar
yanapamashanchiknulla, allita kwintata qukar karanlata
yaĉhachikunki, imanutaq yaĉhachikunaykipaq nishushaynulla.
15 Chaqa allita yaĉhashaykinumi, tukuyla Asia pwiblumanta
kriyiq masinchikkunaqa nuqalatana dijamar, manana kwin-
tachamaranllapanachu. Chaynullami ukninchik Figeluwan,
Hermogenesmapis dijamaranllapa.

16 Piru Amitunchik Jesucristumi Onesiforupa ayllunta
llakipanqa. Chaqa paymi ayka kuti nuqataqa kusalata ani-
machir aligriyachimaran. Chaynulla nuqa prisu katiymapis,
manami payqa nuqamantaqa pinqakuranchu.
17 Ashwanmi Roma pwibluman ĉhashannu, mana shaykuq
maskamaran. Chaymantami tarimaran.
18 Chaynullami qamqa allita yaĉhankipis imanumi kusata
payqa Éfeso pwiblupi yanapamaranchikllapa nirmapis.
Chaymi ashwan chay jwisyu diya ĉhamutinqa Amitunchik
Jesucristuqa kusalata llakipar washanqa.

2

Jesucristupa allinla suldadunna kayllapa

1 Nataq qam wamray Timoteo, Jesucristumi kusala allin
kar tukuy imapi yanapashuyan. Chaymi ashwan qamqa
kusalata shachinakur imatapis payllapaq ruray.
2 Chaqa qam pullay kashaykiraykumi yaĉhanki, imanumi
achka runakunata Jesucristupaq yaĉhachiray nirmapis.
Chaymi paykunaqa nuqapaqqa tistigukuna yupayna,
chiqaptami yaĉhachikuray nir. Chay-ari qampis, chay
yaĉhachishushaytaqa kaynu kaq runakunata yaĉhachiy:
Karanlata ruraqkunata, yaĉhachikuyta puytiqkunata ima.
Chaynami paykunapis ukkunatana yaĉhachinanllapapaq.
3 Chaynullami nishaykipis: Jesucristupi kriyishaykirayku
qischashutinllapaqa shachinakuy uk kusala allin suldadu
yupay, ama kwashayar imachu.
4 Chaqa yaĉhashanchiknu, uk suldadu sirbikuqqami, chay
mantaqnin nishanlata ruran, manami yanqa wakin mana
sirbikuq runakuna munashantachu ruran.
5 Chaynullami pasan uk pukllaqwanpis. Chaqa uk pukl-
laqqami imanu imanu pukllananpaq kaqkunata allita kasur
pukllayta ministin. Nataq mana kasur sunsunulla pukllar-
qami, mana imatapis ganayta puytinchu.
6 Chaynullami uk tarpukuqpis puntataqa kusalata tra-
bajaytaraq ministin. Chaymantaraqmi kusa aligrila ku-
sichakuytaqa puytin.
7 Chaymi kay kumparasyunkunapaq imanutaq kanqa nir
yarpupakur intrakanatkiqa, Amitunchik Jesucristumi allita
intrachishunqa tukuy kaykunapaqqa.
8 Allita yarpuyllapa: Imanutaq nuqa yaĉhachikushaynu
Jesucristo wanur kawsamusha chayqami, unay gubyirnu
Davidpa ayllunmanta karan.
9 Chaymi chaynu nir ima Jesucristupaq
yaĉhachikushayrayku, kusalata qischamatinllapamapis
shachinakuni. Chaynulla uk wanuchikuqta yupay

kadinakunawan ima watar qischamanllapa. Piru chaynumapismi, Taytanchik Dyuspa rimayninta-shuypaqa mana imanu wataymatapis puytinllapachu.
10 Chayraykumi nuqaqa kusalata qischakarmapis shachinakuni, Taytanchik Dyus akrashankunata animachinaypaq. Chaynuqami Jesucristupi masta kriyir, washakarna rir paywan tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq chay kusa shumaq mantakuyninlapina.
11 Chaymi allita intrakayllapa kay chiqap kaqpaq nishanllapakunata. Chaqa ninmi:
Jesucristurayku wanurqashi,
payllapaq kawsamuyashunllapa.
12 Chaynulla qischakar shachinakurqashi,
maydiyaqa Amitunchikwanna mantakuyashunllapa.
Piru nuqanchikkuna, payta mana riqsinichu nishaqa,
paypis mana riqsishunichu nimashun.
13 Chaynulla nuqanchikkuna payta sirbiyar, imanupi disanimakushamapis,
payqa mana dijamayninchikta puytinchu.
Chaqa pay kusalata munamanchikllapa nir arnimashanchikllapana karqa,
manami qashan niyta puytinchu mananami munashunillapachu niytaqa.

Dyuspa allinla trabajadurninkunana kashunllapa

14 Kriyiq masiy Timoteo, wakin kriyiq masinchikkunapaq yarpur, Tayta Dyuspa shutinlapi kutir kutir willay amana paykunapura willanakur imanachu kawsananllapapaq. Chaqa chaynu willanakur ima kawsayqami mana allinchu. Ashwanmi chaynu saqrata willanakur imaqa chay uyakumaqninchikkunata animachinamantaqa limpu pantachinchikllapa.
15 Chaymi ashwan imanullapis Dyusninchik munashannula chiqap nishanlata yaĉhachikuy. Chaynuqami Dyusninchikpa naypanmanqa qimikanki kusa allinla trabajadur yupayna, mana imapaq pinqakur imanachu. Chaymi ashwan Dyusninchikqa nishunqa: “Kusa allintami rurashayki” nir.
16 Chaynulla amami kay pachapi yanqalla mana allinkunata rimanllapa chaykunataqa rimankichu. Chaqa chaynuta rimaqkunaqami waran waranqa, kusa mana allin kaqkunata ruraqna ĉhurakanllapa.
17 Chaymi chay rimar yaĉhachikushankunaqa wakta kayta shikwakan imanutaq uk qiri qishaymaqa wakta, kayta inkunar ismur rin chay yupay. Chaymi ashwan chay Himeneuwan, Filetutapis chaynulla pasasha.

18 Chaqa paykunaqami Dyusninchik nishanmanta
kusala ukman mana allinta yaĉhachikur ninllapa: “Michka
wakinkuna kawsamusha katinmapis, kananqa manana
kawsamunqallapanachu” nir. Chaynu nir yaĉhachikurmi
wakinninchikkunataqa, kriyishanmantaqa limpu
pantachishallapa.
19 Piru chaynu katinmapis nuqanchikkunaqa
kriyishanchikllapanulla shachinakushunllapa. Chaqa
payqami chay kriyishanchikllapapiqa uk simintu allita
ĉhurakasha yupay. Chaymi chay simintullapi iskribikashaqa
nin: “Amitunchikqami tukuyla paypa kaqninkunataqa
allita riqsin” Chaynullami ninpis: “Tukuy paylapi kriyir
aduraqkunaqashi, chay mana allin kaqkunamantaqa
chiqanchakashunllapa” nir.

20 Yaĉhashanchikllapanu, chay kusa imayjun runakunapa
wasinpiqa matinkunamapis manami urulamanta, platala-
mantachu kan. Ashwanmi qirumanta, napa allpamanta
rurakasha ima kan. Piru tukuy kaykunaqa manami chay
kutillaqa sirbiyta puytinchu. Ashwanmi chay kusa ĉhaniyjun
chaykunaqa, wasinllapaman kusa runa nishakuna ĉhatin sir-
bir qarananlapaq sirbin. Nataq chay mana yaqqa ĉhaniyjun
kaqkuna-shuypaqami mana.
21 Chaymi nishayki: Mayqanpis chay kriyishannulla may-
diyapis shachinakur, manana mana allinkunata ruraqku-
naqami, uk kusala shumaq kupa urumanta rurakasha yu-
payna kanqa nir. Chaynu karqami, Amitunchikpaqqa kusala
sirbiqnin karna, tukuy imatapis allinkunalata ruraqkunana
kanqallapa.

22 Kriyiq masiy Timoteo, yaĉhashanchiknumi musu karl-
laraqqa das imakunata yarpur rurar das uchakushana rikar-
inchik. Chaymi qamtapis musu kashaykirayku chaynu
pasashuyanman nir yarpur nishuni, amana chaynu tuku-
naykipaq nir. Ashwanmi kriyishaykirayku, imatapis karan-
lata rurar, llakipanakur ima shumaqlata kawsayllapa tukuy
shunqunwan Amitunchikpi allita kriyir paylata aduraqku-
nawan pulla.
23 Chayraykumi chay illaqmanta imalapaq willanakuqku-
namanqa, ama imalapaqpis yakapakankilamapischu. Chaqa
allita yaĉhashaykinu, mayqanpis chaynu willanakuyarqami,
piñachinakur maqanakunllapana.
24 Chaqa Amitunchik Jesucristupa sirbiqninkunaqami,
mana imapaq willanakur ima kawsananpaqnachu.
Ashwanmi mayqanwan willanakunamantaqa kaynu
kanqallapa: Tukuywan kusala allin, listuna wakinkunata
yaĉhachinanpaq, chaynulla amami das piñakuq imachu

kanqallapapis.
25 Piru chaynu yaĉhachikurqami chay mana intrakaqkunataqa yaĉhachishun llakipar ima, ama kusa kani ima nirchu.
Chaynuqami rurashun Dyus munatinqa tukuy uchankunata
dijar chay chiqap kaqlata kasur kawsanman nir yarpur.
26 Chaynuqami paykunapis kwintata qukanqallapa:
Dyablupa makinpi kar munashanta rurayasha kanillapa
nir. Chaynami imanullapis alsakar chay dyablu prisu
purichir imuraspis pay munashanta rurachiyashanmantaqa
washakanqallapa.

3

Jwisyu diya shipchamutinqami kusala ukmanta tukunqallapa

1 Chaynulla kriyiq masiy, kaytapismi allita intrakanaykita
munani. Chaqa jwisyu diya ĉhamunanpaq shipchana katin-
qami, kay pachapiqa mana yaĉhakuypaqnachu kanqa nir.
2 Chaymi chay tyimpuqa runakunaqa pay munashan-
lata rurar, ashwan kusala qillayniyjun ima kaylata mu-
nanqallapa. Chaynulla kusa kani ima nir alabakar, Tay-
tanchik Dyuspaqmapis kusala mana allinta rimaq kanqal-
lapa. Chaymi ashwan taytanllapata imamapis mana kasun-
qallapanachu. Chaynulla chay kriyishanllapamatapis mana
kwintachar imachu, ashwan kusalata imatapis musyarlla
kawsanqallapa.
3 Chaynulla chay runakunaqami, mayqantapis mana
llakipar imachu tukuylawan kusalata piñakur ima mana
shunqukaylamatapis yaĉhanqallapachu. Chaymi ashwan
mana kashanmanta ukkunata uchachar, mana tantyakar,
kusala saqra mana allinkunata tukunqallapa. Chaynu karmi
tukuy allin kaqtaqa kusalata ĉhiqninqallapa.
4 Chaymi paykunaqa ukninkunapaq imalatapis dasna
ukkunata parlanqallapa. Chaynulla kusala marraju imami
chay runakunaqa kanqa. Chaynu karmi, kusa kani nir mu-
nashanlata rurar, Dyusninchiktaqa mana kwintachanqalla-
panachu.
5 Paykunaqami Amitunchikpi chiqapta kriyiq yupay
tukunqallapa. Piru chaynu kusala mana allinta rurar
kawsayashanwanmi intrachimashunllapa mana chiqap
kriyiqkunachu nir.
Chaymi nishaykillapa: Amami chaynu runakunawanqa
imalapaqpis piĉhunakunkillapalamapischu nir.
6 Chaqa chay runakunaqami chay kusala uchayjun
warmikuna ukta ukta yarpuqkunapa wasinman yaykur
ingañanqallapa. Chaqa chay warmikunaqami mana uklapi

kriyiq kar, imata nitinllapapis uyakur munashanlata rurar
kawsanqallapa.
7 Chaymi chay warmikunaqa imata nitinllapapis kusalata
yaĉhakuyta kamanqallapa. Piru chaynu karmapismi chay
chiqap allinla kaqpaqqa mana intrakayta puytinqallapachu.
8 Chaqa imanutaq unaymaqa chay ishkay brujukuna
Janeswan Jambresmaqa, Moisesta kusalata ĉhiqniranllapa,
chaynumi chay runakunapis, chiqap allinla kaqtaqa
kusalata ĉhiqninqallapa. Chaqa chay runakunaqami mana
allin yarpuyniyjunnachu kanqallapa. Chaynu karmi Tayta
Dyuspi kriyinanpaq chaymatapis manana kwintacharnachu
kawsanqallapa.
9 Piru chaynu rurarllapamapismi, mana masqa imatapis
rurayta puytinqallapanachu. Chaqa tukuylami kwintata
qukanqallapa, wakkunaqa yaru runakuna, imanutaq chay
ishkay runakuna Moisespa kuntran tikrakaran chaykuna
yupaylla nir.

Pablumi Timoteuta willan imanu kananpaq nir

10 Piru ukniy Timoteo, qamqami allita yaĉhanki nuqa
imanu yaĉhachikuni, imanu kawsani nirmapis. Chaynul-
lami yaĉhankipis imanu allin kaqlata ruranaypaq yarpuni,
imanu allita Amitunchikpi kriyini nir. Chaqa qamqami allita
rikashayki ima katinpis mana das piñakushayta, wakinkunata
llakipashayta, chaynulla ima katinpis kusalata shachinakuni
ima nir.
11 Chaynullami yaĉhanki imanumi maylawpi purishaypipis
kusalata qischakaray nir. Chaynullami ashwan yaĉhankipis
Antioquía, Iconio, Listra pwiblukunapi ima imanachimanan-
llapapaq ikiypi puriranllapa nir. Chaypiqa yaĉhashaykinu
kusalata qischakaray. Piru Amitunchikmi tukuy chaykuna-
mantaqa washamaran.
12 Chaqa chiqaptami Jesucristupi tukuyla kriyir, pay
munashannu kawsaqkunaqa, kusalata qischakanapaq ima
kanchikllapa.
13 Piru chay mana allinta ruraqkuna, chay llullakuqku-
naqami, waran waranqa limpu imananqallapa. Chaqa ukku-
nata llullachishannu, paykunatapis ukkuna llullachir limpu
imanachinqallapa.
14 Piru qam-shuypaqami kriyiq masiy Timoteo, chay kriy-
ishaykinulla maydiyapis shachinakuy. Chaqa qamqami
chay chiqap kaqpi kriyishaykipiqa kusalata kunfyakanki.
Chaynulla yaĉhankipis mayqanmi chay chiqap kaqpaqqa
yaĉhachishuran nirmapis.
15 Chaqa allita yarpuy, qamqami takshaykimanta-
pacha Dyus nitin iskribikashakunataqa yaĉhakushayki

nir. Chaymi chay yaĉhakushaykiqa, allita yanapashur shumaqlata purichishur ima, intrachishuyan Jesucristupi kriyishaykiraykulami washakayanki kanqa nir.

16 Chaqa Dyus nitin tukuy iskribikashankunataqami Dyusqa paylla nitin iskribiranllapa. Chaynu karmi kusala shumaqta yaĉhachimanchik, mana shumaq kawsasha byinninchikpaq willamanchik, mana allinta rurayasha kaynu ruray nimanchik. Chaynulla imatapis karanlata ruranapaq ima yaĉhachimanchik.

17 Chaymi mayqanpis Dyusninchikpa kaqninkunaqa pay nitin iskribikashakunata allita intrakashanrayku imuraspis allinta ruranlapaqna kayanqallapa.

4

Dyusninchiklapaqmi parlakunki

1 Allitami intrakay, Jesucristumi maydiyaqa mantakuq shamur tukuyla kawsaqkunata, chaynulla wanusha kaqkunamatapis allita rikar yaĉhanqa. Chaymi kananqa Taytanchik Dyuspa, chaynulla Amitunchik Jesucristupa naypanpi kusalata rugar nishayki:

2 Rir, Dyusninchikpa rimayninta imuraslapis yaĉhachikunaykipaq. Chaymi ima katin, mana ima katinmapis imanullapis yaĉhachikuyta kamay intrakananllapapaq. Chaynuqami runakuna mana allinpi katinmapis nanaq nanaq willay, intrachiy, animachiy ima, kusa shumaqlata willar.

3 Chaqa ĉhamunqami uk tyimpu, chay tyimpupiqami mana mayqanpis uyakuyta munanqachu Dyusninchikpa shumaq rimayninkunataqa. Ashwanmi chay tyimpupiqa runakunaqa ukman ukman imakunata yaĉhakuyta munanqallapa. Chaymi maskanqallapa achka ukman yaĉhachikuq runakunata. Chayna yanqa mana sirbiq uyakunayashanllapakunata yaĉhachitin, paykuna munashannullana uyakur kawsanllapa.

4 Chaymi ashwan chay runakunaqa chiqap kaqta mana kwintacharnachu, chay yanqa kwintukunalatana uyakur kasurna kawsanqallapa.

5 Piru qam-shuypaqami ukniy Timoteo, kriyishaykirayku qischakay ima katinpis allin kaqlapi yarpur shachinakunki. Chaymi ashwan Amitunchikpaq yaĉhachikutki kriyir washakananllapapaq nir willashushanlata yaĉhachikunki. Chaynulla tukuy imata ruranaykipaq Amitunchik nishushantaqami karanlata ruranki.

6 Chaymi nishayki: Nuqapaqqami mana maychu wanur
rir Amitunchikwanna kanaypaqqa. Chaymi ashwan wa-
nurqa, Dyusninchikpaqqa uk ufrindita yupayna paypa nay-
panmanqa qimikayashaq.
7 Chaqa nuqaqami uk maqanakuq yupay kusalata shachi-
nakusha kani allinlata yaĉhachikurqa. Chaymi ashwan
tukuyla imata ruranaypaq kaqtaqa kananqa tukchishana
kani, Amitunchik munashannula rurar ima.
8 Chaymi kananqa ashwan yarakuyani, imatapis karanlata
rikar yaĉhaq jwis Amitunchik kurunayta qumananpaq diya
ĉhamunanlatana. Piru manami nuqalatachu qumayanqa chay
kurunataqa, ashwanmi wakinpis allita kriyir kusalata llakir
ima pay shamunanpaq yaraqkunatapis quyanqa.

Pablumi Timoteuta rugan watukunanpaq

9 Kananqami kriyiq masiy Timoteo, yaqqa nuqalana
kashayrayku kusalata rugashuni ama tardakurchu imanupis
shamur watukumanaykipaq.
10 Chaqa kriyiq masinchik Crescentimi risha Galacia lu-
garman. Chaynulla kriyiq masinchik Tito-shuypaqa risha
Dalmacia lugarman. Chaymi paykunaqa mana pullay-
nachu. Piru Demas-shuypaqami kriyishanmantaqa kay
pachamanta kaq imankunalapaq masta llakiq kar, mana
pullay kayta munar dijamar risha Tesalónica pwibluman.
11 Nataq ukninchikllapa Lucaslami kaypi nuqawan
kidasha. Chaymi rugashayki chay ukninchik Marcosta
imanupis maskar apapamanaykipaq. Chaqa payqami
yaĉhachikutiyqa kusalata yanapamayanqa pullay karqa.
12 Chaqa Tiquicupismi mana pullaynachu Éfeso pwibluman
kaĉhashayrayku.
13 Chaymi qam shamurqa, Troas pwiblupi ukninchik
Carpupa wasinpi rakta atun raĉhpayta dijasha kani, chayta
apamunki. Chaynullami apamunkipis papilmanta pillukaq
libruykunata. Piru mastaqami ministini chay qaramanta
libruykunata yaĉhachikunaypaqqa. Chaymi chaytapis apapa-
manki.
14 Chaymi nishayki: Chay runa Alejandro shutiq, chay
jyirrukunata rupachir imakunata ruraqmi, nuqawan kusala
mana allinta tukusha. Chaymi nini: Amitunchikmi paytaqa
allita rikar yaĉhanqa imata rurashannulla nir.
15 Chayraykumi qampis chay runitumantaqa kusalata kuy-
takanki. Chaqa payqami nuqanchikkuna Amitunchikpaq
yaĉhachikuyanchikllapa chaypaqqa kuntran tikrakasha kar,
kusala mana allinkunata rimar ima purin.

16 Chaymi nishayki: Nuqa puntata Roma pwiblupi kar,
karguyjunkuna qayachimatin ritiyqami, mana mayqan ukn-
inchikkunapis pullayqa riranchu yanapamaqqa. Chaymi
ashwan nuqala riray. Chaypaqqami Tayta Dyusta mañani
ama chay ukninchikkunata mana allinta ruranapaq nir.
17 Piru chaynu ukninchikkuna nuqalata dijamatin-
llapamapismi, Amitunchikqa nuqawan kar, kusalata
jwirsayta qur yanapamaran. Chaynami ashwan nuqaqa
imanu kriyirmi washakayanqallapa nir ima kusalata
yaĉhachikuray. Chaynu yaĉhachikutiymi chaypi kaq mana
kriyiq runakunaqa tukuyla uyakumaranllapa. Chaymi
chaynu karguyjunkunapa naypanpi karqami, uk liyunpa
shiminpi yupayna karay. Piru Amitunchik Jesucristumi
washamaran.
18 Chaynullami maydiyapis tukuy mana allin kaqkuna-
manta washamanqa. Chaymi ashwan kusala shumaq man-
takuyashanmanna apar pullakumanqa. Chayraykumi ¡pay-
lata tukuy tyimpupaq alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

Pablumi tukukananta saludan

19 Chaymi saludapamanki ukninchik Priscata, Aquilata,
chaynulla ukninchik Onesiforutapis tukuy aylluntinta.
20 Erastuqami, Corinto pwiblupi kidasha. Nataq Trofimuta-
shuypaqami, qishaqta Mileto pwiblupi dijaray.
21 Chaymi nishayki: Imanullapismi manapis chay qasay ty-
impu kashanllami shamuyta kamanki. Saludutami kaĉhamun
qampaq chay ukninchikkuna Eubulo, Pudente, Lino, Clau-
dia, chaynulla tukuyla kaypi wakin kriyiq masinchikku-
napis.
22 Chaynulla Amitunchik Jesucristumi qamwan
imuraslapis kanqa. Chaymi mañakuni Taytanchik
Dyus tukuyla qamkunata llakipar tukuy imapi
yanapashunanllapapaq nir.

Chaynumi kanqa.

Tito
Pablumi kartanta kaĉhan Tituman

Amitunchik Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikurmi Tituqa apustul Pabluwan naypaqmanta-pacha puriran. Titumi Creta pachapi kaqkunata Amitunchik Jesucristupaq yaĉhachiran. Chay Creta pachaqa, mar ĉhaypilapi karan. Chaynu chaypi Tito kayatinmi, Pablo ĉharqa kaĉharan uklaw pwiblukunaman rir, kriyiqkunapa rikaqninta numrananpaq. Chaymi chay yaĉhachikuqkunata allita rikar Tito numrananpaq, kay kartataqa Pabluqa kaĉharan (1.5-9).

Chaymantami Creta pachaman chay mana allinta yaĉhachikuqkuna ĉhamutinmi, Pabluqa Jesucristupi kriyiqkunata allita willar intrachiran ama kasunanllapapaq (1.10-16). Chaynullami willaranpis imanu kriyiqkunaqa kawsananpaq nir (2.1-10), chaynulla Tayta Dyus imanumi kusalata munar washamayanchikllapa nir yaĉhachinanpaq (2.11-14; 3.3-7).

Titupaq mas intrakanarqa liyishunllapa 2 Corintios 2.13; 7.6; 7.13-14; 8.16-17; 8.23; 12.17-18; Gálatas 2.1; 2.3; 2 Timoteo 4.10.

Pablumi saludakun

1 Kriyiq masiy Tito, nuqa Pablumi Taytanchik Dyuspa sirbiqnin, chaynulla Jesucristupa apustulnin kani. Chaynu katiymi Tayta Dyusqa kaĉhamaran rir tukuy paypa akrashan kaqkunata yaĉhachitiy allita paylapina kriyir, chay chiqap kaqpaq intrakar, pay munashannulana kawsananllapapaq.

2 Chaynu allita chay chiqap kaqpi intrakar chaynulla Amitunchikpi allita kriyirqami allitana intrakanqallapa, tukuy tyimpupaqnashi kawsayanqallapa nir. Chaqa mana imalapimapis llullakuq Taytanchik Dyusmi, paylla arnimaranchikllapa kusala unaymanta-pacha tukuy tyimpupaq washamanallapapaq nir.

3 Chaymi kanan paypa munashan tyimpu ĉhamushana katin, nuqa Jesucristupaq yaĉhachikutiyqa allitana intrakashallapa. Chaqa chaynu yaĉhachikur intrachikunaypaqmi washamaqninchik Tayta Dyusqa nuqata akramaran.

4 Chayraykumi kriyiq masiy Tito nishayki: Qamqami nuqapaqa chiqap wamray kanki, Jesucristupaq yaĉhachishutiy kriyishaykirayku. Chaymi kananqa nuqa yupaylla qampis kriyinki. Chaynu kashaykiraykumi kananqa Taytanchik Dyusman, chaynulla washamaqninchik

Jesucristuman kusalata mañakuni, kusata llakipar tukuy imapi yanapashutin, kusa shumaqta kawsanaykipaq nir.

Pablumi Tituta willan kriyiqkunata rikananpaq

5 Kriyiq masiy Tito, nuqami dijashuray Creta pwiblupi. Chaypiqami kidarayki Amitunchikpi manaraq allita kriyiqkunata allitana kriyinanpaq animachinaykipaq. Chaynullami chaypiqa kidaraykipis chay maylawpiĉhi kriyiqkuna kan chaypiqa rikar yaĉhachikuqkunata numranaykipaq imanutaq nuqa nishushaynulla.

6 Chaqa chay kriyiqkunata rikar yaĉhachiqkunaqami, tukuywan kusa allinkunalata ruraqkuna, chaynulla uk warmipa runanla ima kanqa. Chaynullami wamrankunamapis Jesucristupi kriyiq, chaynulla taytanta kusata rispitaq ima kanqallapa. Chaynuqami manana mayqanpis imapaq uchachar, chaynulla kusala mana allinta tukun nir rimayanqallapalamanapischu chay wamrankunapaqqa.

7 Chaqa chay mayqanpis kriyiqkunapa rikaqnin kaqqami, Tayta Dyuspa kaqninkunata rikananpaq akrakayan. Chaymi Dyusta sirbinanpaq akrakaq chayqa, tukuywan kusa allinlata kawsaq runa kanqa. Chayraykumi chay runaqa mana imapaqpis alabakaq, ama imalapaqpis das piñakuq imachu kanqa. Chaynulla amami maĉhanqa, maqanakunanpaq willanakunqalamapischu. Chaymi imata rurarpis amami paypaq imanta tantakunanlapaq yarpurchu ruranqa.

8 Ashwanmi chay runakunaqa mayqan wasinman ĉhatinmapis listuna kanqa samachinanpaq. Chaynulla chay runakunaqa kusa allinlata yarpuq, karanlata ruraq, chaynulla Dyus munashannulla imatapis ruranqa. Chaynullami imatapis allita tantyakar ruraqkuna ima kanqallapa.

9 Chaymi ashwan chiqap kaq Amitunchikpa rimayninta yaĉhakushanlapi yarpur kawsanqallapa. Chaynuqami kriyiq masinchikkunata chay chiqap kaqwan animachir ima, Amitunchikta ĉhiqniqkunamatapis imanupis intrachiyanqa amana ĉhiqninanllapapaq paytaqa.

10 Chaqa kusala achka runakunami rikarimushallapa chay chiqap kaqpaq mana allinta rimaqkunaqa. Piru allita yarpuyllapa: Chay chiqap kaqpaqqami masqa mana allinta rimanllapa Israel runakunapa siñal kustumrinkunalapi yarpur kawsaqkuna. Chaymi ashwan yanqa mana intrakaypaq imakunalapaq rimar wakinkunataqa ingañanllapa.

11 Chayraykumi tukuy chaykunataqa chay chiqap kaqkunalata yaĉhachikur uyarachiypaqllapa. Chaqa chay runakunaqami paykunalapaq imantapis tantakuyta yarpur mana yaĉhachikuypaq kaqta yaĉhachikur, uk wasikunamanta kaqta tantar ima limpu ingañashallapa.

12 Chaypaqmi chay Creta pwiblumanta uk kusala yaĉhaq runa unaylla chay wakinninkunapaq kaynu nisha kayaq:

“Kay Creta pwiblumanta runakunaqami,
maydiyapis kusalata llullakuq, utiq bistya yupay kusala malu,
mana tiqllaq mikuq, chaynulla kusala qilla ima kanqallapa” nir.

13 Chaynu nirqami, chiqapta rimaran. Chayraykumi anyaqnulla willayllapa paykunapis Amitunchikpi allitana kriyir kawsananllapapaq.

14 Chaynuqami, paykunaqa chay yanqa illaqmanta yarpushan kwintukunata Israel runakuna yaĉhachitinllapapis mana kasuyanqallapanachu. Chaynuqapismi chay chiqap kaqmanta chiqanchakasha kaqkuna imata ruranapaq nitinpis manana ingañakanqallapanachu.

15 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kusa shumaq allinkunalata Amitunchikwan kawsaqkunapaqqami, tukuy imapis kusa allinla. Piru chay kusala mana allinkunata rurar kawsaq, chaynulla Amitunchikpi mana kriyiqkunapaqqami mana imapis allinkunaqa kanchu. Chaymi ashwan yarpuyninmapis kusala mana allin katin, kusala mana allinkunalata rurar kawsanllapa.

16 Chaynu kawsarmapismi paykunaqa Dyusta kasuni ninllapa. Piru kusa millanaypaqta rurar uchakushanwan, kusala mana intrakaq ima kashanwanmi intrachimanchikllapa Dyustaqa mana chiqapta kasunllapachu nir. Chaynu karmi paykunaqa mana yaĉhanllapachu allinta ruraytaqa.

2

Allin kaqlatami yaĉhachikushunllapa

1 Kriyiq masiy Tito, tukuy imata yaĉhachikurqami, imanutaq Jesucristo kusala shumaq allinlata yaĉhachikunaykipaq nishannulla yaĉhachikunki.

2 Chaymi chay kriyiq runa ruku kaqkunata willay paykunaqa imatapis chiqap kaqlata ruraq, kusala rispitakasha, imapipis allin kaqlapi yarpuq kananllapapaq. Chaynullami willankipis kusa llakipakuq kar imata rurar qischakar imamapis kusalata shachinakuyta yaĉhaqkuna, chaynulla chay chiqap kaqpi allita kriyiqkuna ima kananllapapaq.

3 Chaynullami chay ruku kaq warmikunapis, Dyusta
kasur kusa allinlata imatapis ruraqkunami kanqallapa.
Chaynu karnami, manana ukninkunapa washanta rimar
uchachakuq, chaynulla maĉhaq imalamapischu kanqallapa.
Ashwanmi kusa allinlata kawsar, ukninkunatapis chaynu
shumaqta kawsananllapapaq intrachiq ima kanqallapa.
4 Chaymi ashwan chay shipash kaq warmikunamataqa,
yaĉhachiyanqallapa runanpaq, chaynulla wamrankuna-
paqmapis kusata llakiq ima kananllapapaq.
5 Chaynullami intrachiyanqallapapis tantyakar, imatapis
allinlata rurar, ama uchakunanllapapaq ima. Chaynulla
intrachiyanqapis wasinpi kaqkunata allita rikaq, kusala
llakipakuq, runanta kasuq ima kananllapapaq. Chaynu in-
trachitinllapa, kusa allinlata rurar kawsatinllapaqami, chay
kriyishanchikpaqqa mayqanpis manana kusa mana allinku-
nataqa rimayanqallapachu.

6 Chaynullami nishaykipis: Chay musu kaqkunatapis
kusalata animachiy, tantyakar imatapis allinlatana rurar
kawsananllapapaq.
7 Chaymi ashwan paykunataqa qam imanutaq allinlata
rurar kawsayanki, chaynulla rikachiy paykunapis qam
yupaylla allinlatana ruranllapapaq. Piru chaynu
yaĉhachirqami, imapipis chay chiqap kaqlapi yarpur ima
karanlata rimar intrachinki paykunataqa.
8 Chaynu kusa shumaqlata ima rimar yaĉhachitkiqa, man-
ami mayqanpis ukmantaqa yarpunqachu. Ashwanmi chay
wakin kuntranchik kaqkunamaqa, kusalata pinqakunqal-
lapa. Chaymi ashwan manana ima mana allinmatapis ri-
manqallapanachu nuqanchikkunapaqqa.

9 Chaynullami chay sirbikuqkunatapis kusa allita willar
animachinki, chay mantakuqninkuna imata ruranpaq nit-
inpis kasur ruranpaq. Chaynullami willankipis man-
taqnin imata nitinpis uyarala kar ama imatapis ninan-
paqchu. Chaynuqami ashwan chay mantaqnintaqa kusalata
aligriyachiyanqa.
10 Chaynullami chay sirbikuqqa ama imalapimapis in-
gañar ima suwanqachu mantaqnintaqa. Ashwanmi imatapis
kusa karanlata ruraq ima kanqa. Chayna tukuy rikaqku-
naqa washamaqninchik Tayta Dyuspi kriyiqkunaqami imat-
apis karanlata ruran nir, paykunapis shunqunllapapi Dyus-
ninchikpi kriyiyta yarpunanllapapaq.

11 Chaqa Taytanchik Dyusqami kusalata llakipamarn-
inchikllapa tukuylata washamanallapapaq niran. Chaymi
ashwan Jesucristuta kaĉhamuran washamanallapapaqqa.

12 Piru pay llakipamashanchiknu kawsanapaqqami
tukuyla mana allin kaqkunata, chaynulla tukuy imata
munapakuykunataqami manana rurashaqnachu nir,
itakuytana ministinchikllapa. Chaymi ashwan kanan
kawsayarllaqa imatapis tantyakar rurar, chaynulla
shumaqlata kawsar Amitunchikpi kriyirlla kawsaypaq.
13 Chaynu kusa shumaq allinlata kawsar yarakuyashal-
lapami, kusa llipyala pudirniyjun washamaqninchik Ami-
tunchik Jesucristo Dyusllami, shamur apar pullakumashunl-
lapa, imanutaq arnimashanchikllapa karan chaynulla.
14 Chaqa Jesucristuqami nuqanchikkunapaq paylla wa-
nur pagrakur tukuy mana allin kaqkunamanta chiqanchar
Dyuswan pullachamaranchikllapa. Chaynuqami, ruraran
paypa allinla kaqninkunana kar, maydiyapis allinlata ru-
rarna kawsanallapapaq.
15 Tukuy imanu yaĉhachikunaykipaq nishushaynullami
yaĉhachikunki. Chaymi kusalata animachinki mas
kriyinanllapapaq. Piru mayqan mana kasushuqkunataqami,
Jesucristupa shutinlapi anyaqnulla willar intrachinki.
Chaqa chaynu paypa pudirninwan yaĉhachikutkimi mana
mayqanpis disprisyashuyta puytinqallapachu.

3

Kriyiqkunaqami kaynu kawsanqallapa

1 Chaynullami, wakin kriyiq masinchikkunataqa
yarpuchinki gubyirnunllapata, chaynulla pwiblunllapapi
karguyjunkunamatapis kasunanllapapaq. Chaymi
yarpuchinkipis imata rurarpis allinlata rurananlapaqna
kananllapapaq.
2 Amami mayqanpaqpis ima mana allintaqa riman-
qalamapischu. Amami das ukkunawan willanakunqallapa
imachu. Ukkunapaqmi llakinqa. Chaynullami mayqantapis
amami kusa kani ima nirchu, shumaqlata tukuyta
rikanqallapa.
3 Chaqa unayqami nuqanchikkunapis kusala mana allin,
mana intrakaq ima kaq kanchikllapa. Chaynu karmi
munashanchikllapata rurar ima, Dyusmatapis mana ka-
suqchu kanchikllapa. Chaymi ashwan Dyusmanta wakaql-
lapi kashanchikllaparayku, tukuy ima mana allin kaqkunata
sirbirna kawsaq kanchikllapa. Chaynulla ukkunata kusa
mana allinta rurar, inbidyar, ukninchikllapa ukninchikllapa
kusalata ĉhiqninakur ima kawsaq kanchikllapa.
4 Piru chaynu kawsayashallapamapismi, washamaqn-
inchikllapa Tayta Dyusqa, tukuyta kusalata munamanchikl-
lapa nir washamaranchikllapa.

5 Chaynami ashwan allita intrakayta puytinchik, pay
kusalata llakipamarninchiklami washamashanchikllapa,
mana nuqanchikkuna imata allinta rurashanchikraykuchu
nir. Chaynuqami tukuy mana allin kaqkunamanta paqar,
mushuqmanta nasishapaq imana tikramaranchikllapa
Santu Ispiritunta qumarninchikllapaqa.
6 Chaqa Taytanchik Dyusqami washamaqninchik
Jesucristurayku, Santu Ispiritunta qur kusalata
yanapamaranchikllapa.
7 Chaynu dibaldila yanapamarninchikllapami mana
uchayjun wamranpaqna riqsimaranchikllapa. Chaymi ash-
wan kananqa kusalata kunfyakar yarakuyanchikllapana,
Jesucristo arnimashanchikllapata aypar tukuy tyimpupaqna
kawsanallapapaq.
8 Chaymi nishaykipis: Tukuy kay nishushayllapakunaqami
kusala chiqap, mana yanqa llulla imachu. Chayraykumi
kananqa kusalata qamta rugashuni, mana shaykuq chay
wakin kriyiq masinchikkunata chayllapaq yaĉhachinaykipaq.
Chaynami chay uyakuqkunaqa Tayta Dyuspi kriyirna may-
diyapis kusa shumaqlatana rurar kawsananllapapaq. Chaqa
tukuy kay nishushaykunaqami, tukuylapaq kusala shumaq,
allin ima kar yanapamanchikllapa.
9 Piru amami yanqalla ima mana sirbiq
yaĉhachikuykunapaqqa willanakunkillapachu. Chaynulla
amami wakinkuna yupay unay rukuyllapakunaqa ima
ayllumantami karan nir, chaynulla Moisés mantakushanku-
nalapaq yarpur imaqa willanakunkillapachu. Chaqa
chaykunalapaq yarpur willanakuqkunaqa piñachikurla
kawsanllapa. Chaymi tukuy chaykunaqa nuqanchikku-
nataqa mana imapipis yanapamanchikllapachu.
10 Chaymi mayqanpis chay kriyiqkunallamanta chaynu
ukmanta ukmanta yarpur yaĉhachikur chiqanchashunatinl-
lapaqa qayachimur uk kuti, manaqa ishkay kuti willankil-
lapa amana chaynu tukunanpaq. Piru chaynu willatkil-
lapa mana kasushutinllapaqa, chay pullaykillapamantaqa
chiqanchankillapana.
11 Chaqa allita yaĉhashaykillapanu, chaynu ruraq
runakunaqami uchakusha kar kusa kuchi tikrakashanrayku
chaynuqa chiqanchanakuymatapis munayan. Chaymi
ashwan paykunalla tukuy tyimpupaq kastigakashana
kanqallapa.

Pablumi Tito imata ruranapaq willaran

12 Chaymi kananqa kriyiq masiy Tito rugashayki: Chay
ukninchikkuna Artemasta, manaqa Tiquicuta qamman
kaĉhamutiyqa, imanullapis qamqa rinki chay Nicópolis

pwibluman. Chayna chaypi nuqata rikamanaykipaq. Chaqa
nuqaqami chay qasay tyimputaqa chaypi pasayta yarpusha
kani.
13 Chaymi kusalata rugashaykipis, kriyiq masinchik
abugadu Zenasta, chaynulla chay ukninchik Apolosta
tukuy ima ministishanpipis yanapanaykipaq. Chaynuqami
paykunaqa tukuy mayta riyashanllapapipis mana imanpis
faltatinchu rir ĉhananllapapaq chay may riyashanmanqa.
14 Chaynullami chay wakin kriyiq masinchikkunapis allin
kaqkunalatana rurayta yaĉhakur, ukninllapakuna imata min-
istitinllapapis yanapar imana kawsayta yaĉhakunanllapapaq.
Chaynuqami kusa ministikasha runakunana kanqallapa.

Pablumi tukukananta saludakun

15 Kaypi pullay kaq kriyiq masinchikkunami qamkuna-
paq saluduta kaĉhamun. Chayraykumi chaypi kaq kriyiq
masinchikkuna nuqakunapaq kusalata llakiqkunata saluda-
pamanki. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni kusalata
llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Filemón
Pablumi kartanta kaĉhan Filemonman

Apustul Pablumi kay kartata iskribiran kriyiq masin Filemonpaq. Filemonqa Colosas pwiblupi taran. Chay tyimpumi kusa imayjun runakuna rantiyaq sirbikuqkunata, tukuy tyimpu sirbinanpaq. Chaynullami Filemonpis Onesimuta rantisha karan, sirbiqnin kananpaq. Chaymantami patrunnin Filemonmanta alsakasha karan. Chaymantaqami karsilpi apustul Pabluwan tarinakuran. Chaypimi apustul Pabluqa, Jesucristupaq intrachitin, Onesimuqa kriyiran. Chaymi shumaqta willar ima, Pablo Onesimuta kaynu niran: "Alsakasha katkimapis, patrunniki Filemón shumaqta qashan rikashunanpaq, kay kartata apar rir ĉhay payman" nir. Chaynu nitinmi Onesimuqa tikrakaran Filemonman.

Pablumi saludakun

1 Nuqa Pablumi, Jesucristupi kriyishayrayku kananqa prisu kani. Chaymi kusala munashay kriyiq masiy Filemón, kay kartata iskribishuni. Ukninchik Timoteupismi saludashun. Chaqa qampismi nuqakuna yupaylla Jesucristullapaq yaĉhachikunki.

2 Chaynullami kaymanta-pacha saluduta kaĉhamuni chay tukuyla kriyiq masinchikkuna wasikipi tantakaq kaqkunapaqpis. Chaynulla saludanipismi ukninchik warmisita Apiata, chaynulla Arquiputa ima. Chaqa chay ukninchik Arquipumi nuqanchik yupaylla kusalata qischakar ima Jesucristupaqqa yaĉhachikuran.

3 Chaymi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristutapis kusalata mañakuni llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq, chaynulla kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq ima nir.

Pablumi payji nir ima Filemonpaq mañakun

4 Kriyiq masiy Filemón, imuraspis qampaq yarpurqami kusalata payji nir ima Taytanchik Dyusman mañakuni.

5 Chaqa yaĉhashami kani, qamqashi Amitunchik Jesucristupi kusalata kriyishaykirayku tukuyla kriyiqkunataqa kusalata llakipanki ima nir.

6 Chayraykumi ashwan Taytanchik Dyusman kusalata mañakuni imanutaq qam allita kriyishaykinulla wakinkunata yaĉhachitki allitana kriyinanllapapaq. Chaynuqami kusala mastana intrakayanki kanqa imanutaq Jesucristuqa kusalata yanapamanchikllapa nir.

7 Piru kananqami kusalata animachir aligriyachi-
mashayki. Chaqa yaĉhashami kani kriyiq masinchikkunata
kusalata llakipar ima aligriyachishayki nir.

*Pablumi Filemonta rugan Onesimuta shumaqta rikanan-
paq*

8 Piru chaynu kusala allinta rurayatkimapismi, Jesu-
cristupa sirbiqnin kashayraykuqa, mantashuyta puytiyman
imatami ruranaykipaq nirmapis.
9 Piru Jesucristupi kriyiq kar llakinakushanchikraykumi,
imata ruranaykipaqpis kusala allinta yarpuchiman rugashu-
naypaq. Chaqa nuqa Pablumi rukuna kani. Chaynu
karmapis, Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku kananqa prisu
karmapis Onesimupaq rugashuni.
10 Chaqa chay sirbiqniki Onesimutami kaypi prisu kar
Jesucristupaq yaĉhachitiy kriyiran. Chaymi payqa kananqa
nuqapaqa wamray yupayna.

11 Chaqa chay sirbishuqniki Onesimuqami ima
mana allinta rurashanrayku unayllaqa kusala mana
allinta yarpuchishuran. Piru kananqami Jesucristupi
kriyishanrayku kusala allintana yarpuchimashun qamta
chaynulla nuqamatapis.
12 Chaqa paypaqqami nuqapa kwirpuyllapaq yupay
kusalata llakini. Piru chaynu katinmapismi qashan qamman
kaĉhamuni. Chaymi pay ĉhamutinqa nuqata samachimaq
yupaylla samachipamanki.
13 Yaĉhashaykinu, Jesucristuraykumi kaypi prisu kani.
Chaymi kusala allinĉhi kananta payqa kaypi kidar lugarniki
ima ministiyashaypipis yanapamananpaq.
14 Piru manaraq qamwan parlasha karmi, mana munaray-
chu pay kaypi kidanantaqa. Chaqa qammaqami mana nuqa
munashayraykuchu kusalata yanapamanki. Ashwanmi qam
munashaykinulla yanapamankimapis.
15 Chaymi allita yarpuy. Chay ukninchik Onesimuqaĉhi
qammantaqa uk tyimpuqa alsakar riran, ashwan kanan-
shuypaqa tukuy tyimpupaqna qamwan kar yanapashunan-
paq ima.
16 Piru kananqami manana unay yupay yanqa sirbikuqniki
yupaynachu kayanqa. Ashwanmi kusala munashayki ukniki
imana kar yanapashuyanqa. Chaymi nishayki: Paypaqqami
nuqamaqa kusalata llakikuni. Chaymi ashwan qammaqa
unay yanqa sirbishuqniki kasha katinmapis kananqa Ami-
tunchik Jesucristupi kriyishanraykuna nuqamantaqa kusala
masta llakipankiman.

17 Chayraykumi nishaykipis: Nuqata kusala kriyiq
masikipaq riqsimayarqa, paytapis nuqata yupaylla kusala
shumaqta rikapamanki nir.
18 Chaynulla nishaykipis: Chay ukninchik ima mana allinta
rurashanrayku imallapi dibishuyatinqa nuqata kubramay.
19 Chaynu nir imami nuqalla iskribir kay kartaypi
willashuni, paypaqqa nuqa pagrashayki nir. Piru
allita yarpushaqami nuqarayku Jesucristupi kriyir
washakashaykiraykuqa, chay ukninchik Onesimupaq
pagrashunaymantaqa ashwan qam masta dibimayanki.
20 Chaynumi kriyiq masiy, ashwanmi chay kriyiq mas-
inchik Onesimuta shumaqta rikar ima kusalata aligriyachi-
may, Amitunchik Jesucristupi kriyiq kashaykirayku.
21 Chaynu nir imami iskribishuni kriyiq masiy Filemón.
Chaqa nuqaqami kusalata kunfyakani, chay rugashushay-
manmatapis masta rurayanki kanqa nir.
22 Chaymi ashwan rugashunipis uk kwartuta
rikapamanaykipaq maydiya shamur samanaypaq. Chaqa
nuqaqami yarakuyani, qamkuna, Taytanchik Dyusta
mañatkillapaqa, kay prisu kashaymanta pay yanapar
lluqshichimatin, shamur watukushunayllapapaq nir.

Pablumi tukukananta saludakun

23 Kriyiq masiykuna, saludutami kaĉhamun kriyiq mas-
inchik Epafras. Chaqa paypismi nuqawan pulla kaypi prisu,
Jesucristupaq yaĉhachikushanrayku.
24 Chaynullapismi saluduta kaĉhamun pullay kar Jesu-
cristupaq yaĉhachikuq masiykuna, Marcos, Aristarco, Demas,
chaynulla ukninchik Lucaspis.
25 Chaymi Amitunchik Jesucristuman mañakuni, kusalata
llakipar tukuy imapi yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Hebreos
Jesucristupi kriyiq Hebreo runakunaman karta

Manami yaĉhanchikchu mayqanmi kay librutaqa iskribiran nirmapis. Chaqa kay librupiqa manari rimanchu. Piru chaynu katinmapis wakinkunaqa Bernabimi iskribisha kanqa nir yarpunllapa (Hechos 4.36; 13.1-5). Nataq wakinkunaqa yarpunllapa Apolos iskribisha kanqa nir. (Hechos 18.24-25; 1 Corintios 1.12; 3.4-8; 3.22-23). Wakinkunaqami yarpunllapa uk runa iskribisha kanqa nir. Piru mayqan karmapismi kay librutaqa iskribiran uk Israel runa, Jesucristupi kriyiq Israel masinkunapaq (Hebreo rimaq masinkunapaq).

Kay librupimi intrachimanchik imanumi Jesucristuqa kusala mas pudirniyjun angelninkunamanta, (1.4–2.18), Moisesmanta (3.1–4.13), chaynulla kurakunamantapis (4.14–5.10; 7.1-28). Chaynullami intrachimanchikpis payqa kusala mas mantakuq nir. Chaynumi kay libruqa intrachimanchik imanumi Tayta Dyusqa mushuq tratuta ruraran runakunata washananpaq nir (8.1-13). Chaynullami intrachimanchikpis uchanchikpaq animalkunata apar altarpi rupachinamantaqa, ashwan Jesucristupi kriyisha uchanchikkunamanta pirdunamanchik nir. (9.1–10.18).

Intrachimanchikpismi Jesucristupi kriyirllana imuraspis kawsanallapapaq (5.11–6.20; 10.19-39). Chaynumi kay librupiqa intrachimanchikllapa imanu qischakarmapis kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq nir. (11.1–12.29). Chaynullami kusa mas shumaq imakunata intrachimanchikpis (13.1-25).

Dyusmi kananqa Wamran Jesucristuwan intrachimashanchik

1 Unay tyimpukunaqami, Tayta Dyusqa rukunchikkunata kusa achka shumaq imakunawan kutir kutir intrachiran. Chaynuqami paypa rimaqninkuna intrachikuranllapa.

2 Ashwan kanan tyimpukunaqami, Dyusninchikqa imatapis intrachimanchikllapa Wamran Jesucristuwanna. Chaqa Dyus nitinmi payqa tukuy ima rikayashanchikkunatapis ruraran. Chaynullami tukuy imatapis payna rikananpaq Dyusqa qusha.

3 Chaymi paylla Dyus kar, intrachimanchikllapa Taytan Dyus kusa allin kar shumaqta llipyarayashanpaqmapis, Dyusta michka mana rikasha kashallapamapis. Chaynulla

kusa puytiq rimayninwanmi tukuy imatapis rikar kuytan.
Chaymi uchanchikkunamantapis pirdunar shumaqchamaranchikllapa. Chaymantami syilupi Dyusninchik tar mantakuyashanpiqa, allilaw qichqanpina tasha.

Dyuspa Wamran Jesucristuqami angelkunamantaqa tukuy imapi mas

4 Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar, kusa mas mantakuq,
mas yaĉhaq karan syilumanta kaq angelkunamantaqa.
5 Chaqa Dyusqami, mana mayqan angeltapis kaynu niranchu:
“Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani” nirqa.
Chaynulla manami mayqan angelpaqpis kaynu niranchu:
“Nuqami paypaqa taytan kashaq.
Nataq payqa nuqapa wamray kanqa” nirqa.
6 Piru qashan uk iskribikashapiqa, uklayla Wamranta kay
pachaman kaĉhamushanpaq, kaynu nin:
“Dyuspa tukuy angelnin kaqkunaqa, payta aduranqallapa” nir.
7 Nataq angelkunapaq-shuypaqa, kaynu nin:
“Angelkunaqami wayra yupayla,
nina ratakuq yupayla karmapis, sirbimaqniykuna kanqallapa” nir. *
8 Wamranpaq-shuypaqa, kaynu nin:
“Dyuslla katkimi, tukuy tyimpupaq mantakunaykiqa kanqa.
Chaqa qamqa imatapis karanta rikarmi mantakunki”.
9 “Qammi allin ruraykunata munanki. Nataq chay mana allin ruraykunataqami ĉhiqninki.
Chayraykumi nuqa Dyusniki kar akrashur,
kusa masta aligriyachishusha kani tukuy wakinnikikunamantaqa” nir.
10 Kaynumi ninpis Jesucristupaqqa:
“Qammi Amituy, pachata ima kaqnintinta rurarayki.
Qamllami makikiwan syilutapis rurarayki.
11 Chay rurashaykikunami maydiyaqa tukukanqa. Piru qamqami tukuy tyimpu, mana chinqankichu.
Tukuy chaykunaqami raĉhpa makwayar llikikan chaynu tukukanqa.
12 Qammi dublanki, imanutaq raĉhpata dublanllapa chaynu.
Chaynulla kambyankipismi imanutaq raĉhpawan mudakunllapa chaynu.
Piru qamqami, qamlla kanki.

---

* **1:7** Angelkuna wayra yupayla nirqami niyanchik dasla maytapis puriq kashanpaq. Chaynulla nina ratakuq yupayla nirqami niyanchik, ninamaqa takshala karmapis dasla rupachikuyta puytin chaynu kashanpaq.

Manami bidaykiqa maydiyapis tukukanqachu” nir.
13 Dyusmi mana mayqannin angeltapis kaynuqa niranchu:
“Tay allilaw qichqaypi,
nuqa chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuramutiy binsinaykikaman” nirqa.
14 Chaqa tukuyla angelkunaqami wayra yupayla karmapis,
Dyusta sirbinllapa. Chaymi sirbiqninllapa katin, Dyusqa
kaĉhamun washakanaqkunataqa mayqantapis yanapanan-
paq.

2

Washamaqninchiktami allita kasuypaq

1 Chayraykumi tukuy willamashanchikllapata allita
uyakur kasuypaqllapa, Dyusninchikpa nanninmanta amana
wakaq tukunallapapaq.
2 Unay tyimpumi Dyusqa angelninkunata willaran
yaĉhachikutinllapa, pay mantakushannullata kasur, karanlata
ruranallapapaq. Chaymi chay yaĉhachikushanllapakunata
mana kasur uchakuqkunataqa, chay mantakuy *
nishannulla kastigaqllapapis.
3 Nataq kanan tyimpukuna chaynu katinqa, ¿imanunari
washakashunllapa, chay kusala shumaq washamaqninchik
Jesucristuta mana kasurmaqa? Chaqa Amitunchik
Jesucristuri puntata wakinkunata intrachiran kay
washakayanchik chaypaqqa. Chaymantaraqmi chay
uyakuqkuna nuqanchikkunata willar intrachimaranchikl-
lapa.
4 Chaynulla chay uyakuqkunataqa, Dyus munashannulla
Santu Ispiritu yanapatin kusa dispantakaypaqkunata,
mana ruraypaq shumaq imakunata, milagrukunata ima
ruraran. Chayna chay rurashanllapakunapaq, Tayta
Dyusmi rurachisha nir kriyirqa, yaĉhanchikllapa Jesucristupis
chiqapta washamanchikllapa nir.

Jesucristumi pachaman shamur runakuna yupay tikrakaran

5 Dyusqami maydiya shamuq mushuq pachapaq par-
layanchik chaykunataqa, manami angelkunatachu qusha
rikananllapapaqqa.
6 Ashwanmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu nin:
“¿Imataq runaqa paypaq yarpunaykipaqqa?
¿Imataq kawsaq runaqa llakipanaykipaqqa?
7 Ashwan rurarmaqami, angelkunamanta uk ratulapaq
ikikaqnin yupay kananpaq rurarayki.

* **2:2** Chay mantakuy nirqami, rimayanchik unay Moisés mantakushankunala-
paq. Rikashun Hechos 7.53, Gálatas 3.19.

Piru chaynu katinmapis, kusala shumaq imana kananpaq tikrarayki.
8 Chaymi tukuy imatapis, payna ĉhakinpi ĉhurakuq yupay rikananpaq qurayki” nir.
Chaynu katinqa tukuy imata ĉhakinpi ĉhuraq yupay tukuy imata rikananpaq nirqami, Dyusqa mana tukuy imakunatapis chaynulaqa dijaranchu. Piru chaynu katinmapismi, runataqa manaraq rikayanchikchu tukuy imata rikaqtaqa.
9 Chaqa yaĉhashanchiknumi, uk tyimpuqa Jesusqa runakuna yupay tikrakatin, Dyusqa uk ratulapaq angelkunapa ikillan kaqninta yupay rikaran. Chaqa Dyus munamarninchikmi paytaqa dijatin, chay uraqa kusata qischakar tukuypaq wanuran. Chaynu karmi kusata alabakar, kusa shumaqtana kurunakusha.
10 Tukuy imakunami kan Dyuspaqqa. Chaqa payraykumi tukuy imapis kan. Chaymi payqa, tukuy wamrankuna chay kusa shumaq mantakunan Luryanpi kananta munaran. Chayraykumi Wamran Jesucristuta kay pachaman kaĉhamuran, tukuy runakunapa uchanllapapaq wanunanpaq. Chaymi Jesucristuqa, Dyus munashannullata rurar kusata qischakar kumpliran, tukuy washakasha kananllapapaq.
11 Chaqa tukuylari uk taytalamanta kanchikllapa, washakuq chay, chaynulla paypa kaqkunapis. Chaynu kashallapami Dyuspa Wamran Jesusqa, mana pinqakunchu kriyiq masiykuna kankillapa nimayninchikllapataqa.
12 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqa Jesucristo kaynu nin:
“Qampaqmi parlashaq kriyiq masiykunata.
Chaynulla tantakashakunapa ĉhaypinllapapipis alabar takichishayki” nir.
13 Chaynullami ninpis:
“Paypimi nuqaqa kunfyakashaq” nir.
Qashan uk pachapiqa kaynu nin:
“Kaypimi nuqaqa kani,
Dyus wamraykunata qumashankunawan” nir.
14 Yaĉhashanchiknu uk ayllumanta kaqkunapa wamrankunaqa uk aychalamanta, uk yawarllamanta. Chaynumi Jesucristupis nuqanchikkuna yupay aychayjun, yawarniyjun karan. Chaynu karmi pay wanurqa, binsiran chay wanuchikunanpaq pudirniyjun kaq dyablutaqa.
15 Chaynumi washaran tukuyta, nasishanmanta-pacha wanunanllapapaq manchakur kawsaqkunataqa.
16 Chaqa chiqaptami Jesucristuqa mana angelkunata washaqchu shamuran. Ashwanmi Abrahampa ayllunmanta kaqkunata washaq shamuran.

17 Chaynu karmi Jesucristuqa tukuy imapi nuqanchikkunanu karan. Piru Tayta Dyusta kusa allita kasuq karmi, nuqanchikkunata munamarninchik Dyuspa naypanman qimikaran kurakunapa mantaqnin yupay. Chayna kruspi wanushanrayku Tayta Dyusqa uchanchikkunata pirdunamaranchikllapa.
18 Chaynulla, imanutaq Jesucristuta kusala saqra imakunapi dyablu rikarichinatinmapis payqa shachinakuran. Chaymi mayqanpis kanan, pay munashanta rurar qischakar imakunapi rikariqkunamatapis, yanapayta puytin.

3

Jesucristumi Moisesmantapis mas mantakuqqa

1 Kusa allinla kriyiq masiykuna, Tayta Dyusmi qamkunata akrashushallapa paypa wamrankuna kanaykillapapaq. Chaymi nuqanchikkunaqa rimanchikllapa Tayta Dyus, Jesucristuta kaĉhamuran pay kurakunapa mantaqnin kananpaq nir. Chayrayku ashwan Jesucristulapina yarpukushunllapa.
2 Chaqa Tayta Dyus munashankunalata kay pachapi rurananpaq Jesucristuta kaĉhamutinqa, payqa karanlata ruraran. Chaynullami Moisespis imatapis karanlata kusa shumaqta ruraran Israelmanta kriyiqkunawanqa.
3 Piru Jesucristutaqami masta Moisesmantaqa kasunapaq allin. Chaqa imanutaq uk wasi ruraqmataqa wasi rurashanmanta masta rispitanchik, chaynumi Jesucristutapis masta kasuypaq Moisesmantaqa.
4 Tukuy wasikunatami mayqan ruratin rurakan. Piru Tayta Dyusmi tukuy imatapis rurasha.
5 Chaynullami Moisespis Dyusta sirbiq kar, Israelmanta kriyiqkunawanqa tukuy imatapis karanlata ruraran. Chaymi uk tistigu yupay intrachimanchik maydiyaqami Jesucristo shamuyanqa nir.
6 Piru Jesucristuqami Dyuspa Wamran kar, kusa allinla karan Dyuspi kriyiqkunawanqa. Chayna nuqanchikkuna paypi kriyishanchikrayku, paypa wasin yupay kanchikllapa. Chaymi paymanta mana chiqanchakarchu aligrila kunfyakashunllapa Amitunchik shamur pullakur apamanallapakaman.

Imanumi Dyuspi kriyiqkunaqa samanqallapa

7 Chayraykumi Dyuspa Santu Ispiritunqa kaynu nin:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishankunata uyakurqa,
8 kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankillapachu,
imanutaq wakinkuna Dyuspa kuntran tikrakar,

ukman mana allinkunata chunllaq lugarpi ruraranllapa
chaykuna yupayqa.
9 Chaypimi michka kwarinta añuta paykunawan kar kusa
allin imakunata rurasha katiymapis,
unay rukuykillapakunaqa munashankunata ruraranll-
lapa. ✡
10 Chayraykumi chay tyimpu runakunawanqa piñakuray.
Chaymanta kaynu niray: ‘Shunqunllapapiqami chin-
qasha yupayna purinllapa.
Chaynulla chay nishaykunata yaĉhachitiymapis, mana ka-
sumaranllapachu’.
11 Chaymi, piñakurqa kaynu nir juraray:
‘Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay
pachamanqa’ nir”.
12 Kriyiq masiykuna, kuytakarllapami, ama shunquykilla-
pata ankuchankillapachu. Chayna chiqap kawsaq Dyusman-
taqa ama chiqanchakanaykillapapaqchu.
13 Ashwanmi uknikillapa uknikillapa waran waran
animachinakunkillapa. Chay iskribikashakunapi kanan
niyan chaykunata allita intrakarllapaqami, qamkunaqa
mana dasqa ingañakankillapachu. Imanupiqaĉhi ingañakar
shunquykillapata ankuchar, Dyuspaqqa mana allinta
rurayankillapa kanqa.
14 Chaqa Jesucristo pullakumanapaqqami, imanutaq
chayraq kriyiq qallarir allita paypi kriyiranchik chaynulla,
maydiya tukukanan tyimpu ĉhamunankamanpis allita
kriyiypaq.
15 Chaqa chaynupaqmi iskribikashakunapi kaynu nin:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishankunata uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankil-
lapachu,
imanutaq chay mana allinkunata ruraranllapa chaykuna
yupayqa” nir.
16 Yaĉhashanchikllapanumi, Moisés Egiptumanta runakunata
lluqshichimuran. Chaymi chay lluqshichimushanllapa
chaykunaqa, Amitunchik nishankunata uyakusha karmapis
mana kasuranllapachu.
17 Chaynulla chay chunllaq lugarkunapimi, kwarinta añuta
mana kasukur imami uchakur tayarmapis wanuranllapa.
Chaynu uchakushanllapapaqmi Dyusninchikqa piñakuran.
18 Chaymi payqa jurar niranpis, mana kasukushan-
llaparaykushi paykunaqa, samachinanpaq arnishan
pachamanqa mana yaykuyanqallapachu nir.

✡ **3:9** Sal 95.7-11; Nm 14.1-12, 20-23

19 Chiqaptaqami paykunaqa, Amitunchikwan mana pulla
shumaq kaytaqa puytiranllapachu. Chaqa manari ka-
sukushachu karanllapa.

4

1 Dyusmi nuqanchikkunatapis pay kayashanman yaykur
pullan samanapaq arnimanchikllaparaq. Chayrayku kusata
kuytakaypaqllapa. Kuytawkish imanupi qamkunamanta uk-
llaqa mana pullanqa katkillapachu.
2 Chaqa nuqanchikkunamatapismi willamashanchikllapa
imanumi washakayashunllapa nir, imanutaq paykunata
willaranllapa chaynulla. Piru paykunataqa michka
uyakusha katinllapamapis, manami sirbiranllapachu.
Chaqa manari kriyiranllapachu chay washakananllapapaq
willashanllapapiqa.
3 Piru nuqanchikkunaqami, kriyishanchikllaparayku Dyus
samachimanallapapaq arnimashanchikllapa karan, chay-
manqa yaykunchikllapa. Nataq Dyusqami chay unay mana
kasukuqkunapaqqa kaynu niran:
“Piñakurqa kaynu nir juraray:
Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay
pachamanqa” nir.
Piru Dyusqami samashana karan, tukuy imakunata rurar
tukchishana kar.
4 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapiqami, uk pachapiqa
chay syiti diya kaqpaqqa kaynu nin:
“Dyusmi tukuy imata rurashana karqa, chay syiti diya
kaqpiqa samaran” nir.
5 Qashanmi chay iskribikashakunapiqa uk pachapi kaynu
nin:
“Manami yaykunqallapachu samananllapapaq arnishay
pachamanqa” nir.
6 Piru faltanllaparaqmi wakinkunaqa chay samananl-
lapapaq pachaman yaykunanpaqqa. Chaqa chay mana
kasukushanllaparaykumi, mana yaykuranllapachu chay
washakananllapapaq puntata uyakusha chaykunaqa.
7 Chayraykumi Dyusqa qashan akrasha uk diyata.
Chayqami “Kanan diya”. Chaytaqami willamashanchikllapa
unay may tyimpumantaraq. Piru Davidqami unay
iskribikashakuna nishannulla kaynu niran:
“Kanan diya qamkuna, Dyus nishanta uyakurqa,
kriyinaykillapamanta ama anku shunquqa tikrakankil-
lapachu” nir.
8 Nishaykillapa: Josué, Israel runakunata chay samana
pachaman yaykuchir samachishana katinqa, Dyusqami
manana rimanantachu uk samana diyapaqqa.

9 Chaynu katinqa, kanraq-ari uk samanapaq diyaqa, Dyuspa
wamran kaqkunapaqqa.
10 Chaqa mayqanpis Dyus samachinanpaq chay arnishan
pachaman yaykuqqa, unay rurayashankunata dijaq yu-
payna saman, imanutaq Dyus tukuy imata rurarqa samaran
chaynulla.
11 Chayraykumi shachinakur chay shumaq samana
pachaman yaykunapaq yarpushunllapa. Chayna ama
mayqanpis chay mana kasukuq yupayqa kanallapapaq.
12 Chaqa Dyuspa rimayninqami chiqapta kawsaq kar ri-
man. Chaymi imanutaq uk ispadamaqa kada ladunman
filuyjun kar das kuchukun, chaynumi Dyuspa rimaynin-
pis das allita intrachikun. Chayna runakunapa yarpuynin-
man, shunqunman, tullunman, ñutqunkunaman imapis dasla
ratakun. Chaynu karmi runakuna yarpuyashanta, ru-
ranayashanmatapis tantar yaĉhan.
13 Tukuy ima rurakashakunaqami, Dyuspaqqa shutillapi
kanqa. Chaymi tukuy imapis paymantaqa mana pakapllaqa
kanqachu. Chaqa tukuymi naypanpi kashallapa, rikar
yaĉhamanchikllapa.

Jesucristumi qischakashanrayku Dyusman mañakur imapipis yanapamanchik

14 Jesucristumi Dyuspa Wamranqa. Paymi kurakunapa
mantaqnin karna, Dyusman imapipis mañakur yanapa-
manallapapaq syilumanqa risha. Chayrayku pay tukuy ni-
mashanchikkunapi allita kriyishanchikkunamantaqa, ama
chiqanchakashunllapachu.
15 Chaqa Dyuspaq kusa shumaqta yaĉhachimarninchik
payman mañakuq kuraqami, imanula kashamapis
llakipamayninchikta puytin. Chaynulla nuqanchikkunata
yupay uchakuchinaranllapa ima. Piru payqami mana
imalapipis uchakuranchu.
16 Chaymi pay kurakunapa mantakuqnin kar
nuqanchikkunapaq mañakutinqa, kusalata kunfyakar
llakipakuq Tayta Dyusman qimikar mañakushunllapa.
Chayna nuqanchikkunata munar llakipamarninchik, tukuy
ministishanchikkunapipis yanapamanallapapaq.

5

1 Tukuy kurakunapa mantaqninkunataqami,
runakunamanta akranllapa. Chayna Dyusman pay
qimikar runakunapaq mañakunanpaq, chaynulla ufrindanta
ĉhurananpaq, runakuna uchanpaq nir animalkunata
apashanta wanuchinanpaq ima.

2 Chaqa kurakunataqami, uchayjun runakunamanta
akranllapa. Chaymi mayqantapis mana yaĉhaq kaqkunata,
mana allinta rurashanrayku chinqasha yupay kaqmatapis,
llakipayta puytin.
3 Chaynami paypis chaynu kar, Dyuswan shumaqna
kananpaqqa, paypa uchanpaq, chaynulla ukkunapa
uchanpaqmapis, animalkunata wanuchiyanqa.
4 Manami mayqanpis chaykunata rurananpaqqa payllaqa
akrakanchu. Ashwan Dyusmi chaynu kananpaqqa akran,
imanutaq kura Aaronmataqa chaynu kananpaq akraran
chaynulla.
5 Chaynullami, Jesucristupis mana payllachu kurakunapa
mantaqnin kananpaqqa akrakaran. Ashwan Dyusmi chaynu
kananpaqqa akraran. Chaqa paymi kaynu niran:
“Qammi Wamray kanki.
Nuqami kananqa Taytaykipaq riqsikani” nir.
6 Qashanmi iskribikashakunapi uk pachapipis, kaynu niran:
“Qammi tukuy tyimpupaq kura kanki,
imanutaq Melquisedec kaq chaynulla” nir.
7 Piru Jesucristo kay pachapi karllaraqqami, kusa jwirtita
rimar, llakir waqar ima Dyusman mañakuran, wanunanpaq
chaymanta washayta puytin nir. Chaymi payqa Dyus nishan-
lata ruraq katin, Dyusqa uyar yanaparan.
8 Jesucristo, Tayta Dyuspa Wamran kar, mana qischakaq
karmapis kay pachaman shamur qischakaran. Chaynu qis-
chakar imami intrakaran imanumi uk runa, Dyusta ka-
sushanrayku qischakan nir.
9 Chaynu qischakarmapis Dyus munashankunata
tantar rurashana karqami, wanuran nuqanchikkunata
washamanallapapaq. Chayna payrayku Dyus nishanta
kasuqkunapis, tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.
10 Chaymi imanutaq unay Melquisedecmaqa Dyuspa kusa
shumaq kuran kaq, chaynulla kananpaqmi Dyusqa Jesu-
cristutapis akraran.

Kriyishaykillapamantakish chiqanchakatkillapa

11 Chay willashuyashayllapa chaypaqqami, kusa achkaraq
kan parlanapaqqa. Piru qamkuna mana das intrakaq katkil-
lapami mana imanupis willashuyllapata puytinichu.
12 Qamkuna kriyishaykillapaqami unayna. Chaymi
qamkunana ashwan yaĉhachikuqkunaqa kankimanllapa. Piru
Amitunchikpa shumaq rimaynintaqami, qashan manyaq
willashunanllapata ministinkillapa. Chaqa qamkunaqami
mana yaqqa das intrakaqkunapaq tikrakashaykillapa.
Nishaykillapa: Byiju runakunami tukuyla mikuykunata
puytin mikuyta, chaynulla imakunatapis riqsiyta puytin

ima. Piru uk taksha wamrituqami, lichilata upyan, chaynulla manaraq imalatapis riqsinchu. Chaynumi ashwan qamkunaqa, chay byiju runakuna yupay kanaykillapamantaqa, chay lichita upyaq wamritukuna yupay kankillapa.

13 Chay nishushayllapanu, mayqanpis lichilata upyaqkunaqami, uk ñuñuq wamritu yupay. Chaynumi qamkunapis chay wamritukuna mana imatapis yaĉhanllapachu chaykuna yupay karllapa, mana yaĉhankillapachu imami allin, mana allin ruranaykillapapaq nirmapis.

14 Nataq tukuy mikuykunaqami, byiju kaq runakunapaq. Chaqa paykunaqari ukkunata rikar willan imanu tukusha nirmapis. Chaynulla yaĉhanllapa imami allin, mana allin nirmapis.

6

1 Chayraykumi ashwan byiju runakunana yupay kanallapapaq yarpushunllapa. Yaĉhashanchikllapana chay punta kashanchiknu tukuy tyimpupaq wanunapaq chaykunataqa manana ruranapaqchu nir. Chaynulla Jesucristupaqmi yaĉhakushanchikllapana imanu imanu paywan kashunllapa nirmapis. Piru chaynu katinmapismi, ama chaykunalatachu rurashunllapa. Ashwanmi Dyus masta intrachimanayanchik chaykunatapis, intrakarna kawsashunllapa.

2 Unayqami yaĉhakushanchikllapapis imanumi shutikushun, imanumi kriyiq masinchikkunapa ananman makinchikta ĉhurashun, imanumi kawsamuyashunllapa, imanumi maydiyaqa Amitunchik tukuyta rikar yaĉhamayashunllapa nir ima. Piru amami chaykunalapaqqa yarpushunllapachu.

3 Ashwanmi unay yaĉhakushanchikkunamantapis, Dyus masta yaĉhachimayanchikllapa chaykunatapis pay nitin yaĉhakuypaq.

4 Nishaykillapa: Wakinqami tutaparaqllapi yupay karanllapa. Chaymi Dyusqa intrachiran yarpuyninllapapiqa kusa shumaq achkillapi yupay kananllapapaq. Chaynulla Dyusmi shumaqta yanapar Santu Ispirituntapis quran.

5 Dyus nishankunata rurarmi, shumaqta taranllapapis. Chaynulla Dyuspa pudirninwanmi, maydiyaqa shumaqtana uk pachapiqa kawsananllapapaq karanllapa.

6 Chaynu kananllapapaqqami kusala shumaq kasha. Piru chaynu kananpaq kayarllapamapis, ashwan Jesucristumanta chiqanchakaranllapa. Chaymi chaynu tukurllapaqa, Dyuspi manana kriyinar, paymanqa manana qashan tikrakaytaqa puytiranllapanachu. Chayrayku, amami nuqanchikkunaqa chaynuqa kashunllapachu. Chaqa paykuna chaynu mana allinkunata rurar imaqa, Dyuspa

Wamranmantaqa burlakar qashan kruspi klabaq yupayna
karanllapa.
7 Tukuymi imanutaq pachamaqa, tamya ishkimutin
shuqur chakichin, chay yupay. Chayna trabajaqkunapaq
kusa shumaqta puqutinqami, Dyusqa shumaqta rikar
bindisin.
8 Piru imanupi chay pachapi ayaq qirukuna puqutin,
manaqa kasha ima winatinqa, chay pachaqa mana sir-
biyanqachu. Chaymi Dyusqa mana allinpaqchu rikayanqa.
Chaynulla chaykunataqami rupachikayanqa.

9 Piru chaynu rimarmapis kriyiq masiykuna, nuqakunaqa
kunfyakanillapa qamkunaqa mana chaynuchu kankillapa
kanqa nir. Chaymi manana chaynu karqa, tukuy tyimpu-
paqna washakankillapa.
10 Chaqa Dyusqami kusa allinla kar, paypi kriyir ukkunata
munar imanu yanapashaykillapata, imanu kanankaman
rurayashaykillapatapis, manami qunqanqachu. Chaymi
chaykunata rurarqa, kusa allin kaqkunalata rurankillapa.
11 Piru qamkunaqami uknikillapa uknikillapa chayllata
imatapis ruranaykillapata munani. Chayna chayta rurar-
llapanaqa yaĉhayankillapana kanqa, maydiyaqa imata ay-
payankillapa kanqa chay, chaynulla imanu washakayankil-
lapa kanqa chayqa, chiqapta kumplikayanqa nir.
12 Manami munanillapachu qilla kanaykillapataqa.
Ashwanmi munanillapa, qamkunapis chay wakin
kriyiqkuna kanankaman Dyuspi kriyir, payrayku
shachinakurmapis arnishankunata shumaqta aypar
kawsanllapa, chaynu kanaykillapata.

13 Unaymi Dyus, Abrahamwan uk tratuta rurarqa, paylla-
paq juraran. Chaqa manari ima ukpis paymanta kusa mas
puytiqqa karanchu. Chaymi mana ukpaqqa juraranchu.
14 Kaynu nirmi juraran: “Nuqami kusata bindisishayki.
Chaynulla nuqami qammanta kaq aylluykita kusata
achkachashaq” nir.
15 Chaynu Tayta Dyus, Abrahamta arnitinqami, payqa
mana ukmanta yarpupakur imachu yarakuran. Chayman-
taraqmi Tayta Dyus arnishantaqa, Abrahamqa rikaran.
16 Nishaykillapa: Runakuna imatapis ruranapaqqami ju-
ranllapa uk paymanta kusa mas puytiqpa shutinpi. Piru
chaynu jurarqami, manana qashan qashanqa juranman-
napischu.
17 Chaynu katinqa, Dyusqami allita intrachimana-
yaranchikllapa, mayqankunami chay tratuta rurashantaqa
aypayanqa nir. Chaqa payqami arnimarninchik tratu
rurashanmantaqa, mana pitilamatapis kambyarchu

qumashun. Chayraykumi payqa payllapaq jurar arnikuran,
karanlata imatapis qumanallapapaq.
18 Chaynumi Dyus chay arnimashanchikmanta, chaynulla
jurashanmantaqa, mana imapis kambyakayta puytinchu.
Chaqa Dyusqami mana llullakuyta puytinchu. Chaymi
paymantaqa imatapis karanta aypayta puytinchik, tukuy
paywan kar washakaqkunaqa. Chaynulla paypimi kun-
fyakanchik washamaqninchikllapa nir.
19 Chaymi Jesucristupi kriyishanchikllaparaykuqa
kusalata kunfyakanchikllapa imanutaq anklamaqa *
barkuta mana dijanchu maylawta rinanpaqmapis chaynumi
pay yanapamashallapa mana chiqanchakashunllapachu
nir. Chaynuqami Dyusta aduranllapa wasipi, Santu
kwartuman yaykunapa punkunpi rakta raĉhpa warkuraq
chaytaqa, pasayta puytinchikna paywan tarinakunapaqqa.
20 Chaynullami Jesucristuqa Santu kwartuman yayku-
ran nuqanchikkunapaq Dyusman mañakunanpaq. Chaqa
payqami tukuy tyimpupaq mantakuq kuranchikllapana kar,
Melquisedec yupayllana karan.

7

Melquisedecqami mas mantakuq kura karan

1 Kay Melquisedecqami, unayqa Salem pachapa man-
takuqnin kaq. Chaynulla payqami unaq syilupi Dyus-
ninchikpa kuran kaq. Paymi, Abraham chay mantakuq
kuntraqninkunawan maqanakur binsisha tikrakamuyatin,
rir tarir bindisiran Abrahamtaqa.
2 Chaymanta Abrahamqa dyis partin kaqmanta ukta
quran, chay kuntraqninkunata ganar imankunata
aypashanmantaqa. Nishaykillapapis: Chay shuti
Melquisedecqami, rimayninchikpiqa munan niyta
“Kusa allita mantakuq” nir. Nataq Salem-shuypaqa
rimayninchikpiqa munan niyta “Shumaqchakuq” nir.
Chaymi paypa pwiblun Salem kashanrayku, payqa “Shumaq
mantakuq” kaqpis.
3 Piru manami yaĉhanchikchu Melquisedecpaqa mayqanmi
karan taytan, mayqanmi maman karan nirmapis. Chaynulla
mana yaĉhanchikchu ima ayllumantami karan, imanumi
nasiran, imanumi wanuran nirmapis. Chaynumapismi
payqa, Dyuspa Wamran yupay tukuy tyimpupaq kurana.

---

* **6:19** Anklaqami kusala llashaq jyirru manaqa kusala llashaq rumi. Chaymi sirbin yaku ruriman asintar allila aypakutin, barkuta ama wayra wakman kayman sunsunulla purichinanpaq. Chaynumi nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishallapaqa, payqa uk ankla yupay purichimanchik munashanlatana rurar kawsanallapapaq.

4 Kananqa rikayllapa imanumi Melquisedecqa karan
nirmapis. Paytami unay rukunchik Abrahammapis
dyis parti kaqmanta ukta quran, maqanakuypi wakin
mantakuqkunata ganar imankunata kitashanmanmatapis.
5 Dyus nitinmi Moisesqa kaynu nir mantakusha karan.
Chaymi chay mantakuyqa niq: Runakunaqashi tukuy iman
kaqkunamantaqa, dyis partimanta ukta qukuyanqallapa nir.
Chaynulla niqpis: Levipa ayllunmanta kura kaqkunala ay-
panqallapa nir. Chaynutaqami, tukuy runakunamanta Abra-
hampa ayllunmanta katinllapamapis aypaqllapa.
6 Piru Melquisedec mana Levipa ayllunmanta kasha kat-
inmapis, Abrahamqami iman kaqmantaqa dyis partimanta
ukta quran, Dyus michka payta imakunata arnisha kat-
inmapis. Chaymantami Melquisedecpis, Abrahamta bin-
disiran.
7 Yaĉhashanchikllapanu, chay bindisiq chayqami, mas bin-
disikaq chaymantaqa.
8 Kay pachapiqami Levipa ayllunmanta kura kaqkunala,
chay dyis parti kaqmanta ukta aypanllapa. Piru
maydiyaqami wanuyanqallapa. Nataq Dyus nitin
iskribikashakunapiqami, Melquisedecpaqqa riman, payqa
kawsayanraq nir.
9-10 Yaĉhashanchikllapanu, Abrahammi Melquisedecman
qimikatin bindisiran. Chaymi bindisishanrayku chay dyis
parti iman kaqmanta ukta quran Melquisedectaqa. Chaynu
qukutinqami chay paymanta ayllunkuna kananpaq kaq
Levikunapis qukusha yupay kayaq, michka manaraq nasisha
kayarmapis.

Jesucristumi Melquisedec yupaylla kuraqa

11 Levipa ayllunmanta kaq kurakunaqami, Israel
runakunata Dyus nitin, Moisés mantakushankunata
yaĉhachiranllapa. Chaynu yaĉhachitinllapamapis, manami
uchanllapakunamanta washakayta puytiranllapachu
runakunala kashanllaparayku. Chayraykumi Jesucristo
tukuyta llakipar washamanallapapaq, kura Melquisedec
yupaylla rikarimuran. Manami Aaronpa ayllunmanta
kura yupaychu karan. Chaqa Levipa ayllunmanta
kaq kurakuna washamanapaq kasha katinqami,
Jesucristuqa mana mushuq kura kananpaq shamunantachu
washamanallapapaqqa.
12 Jesucristumi shamurqa mushuq kuranchikllapa
karna, Dyus nitin Moisés mantakushankunata
yaĉhachimaranchikllapa. Chaymi chay mantakuykunaman-
taqa, Jesucristo yaĉhachimashanchiktana kusa mas allita
kasuypaqllapa.

13 Chaynulla Amitunchikpa chay iskribishankunapi
nishannulla, Jesucristuqami mana Levipa ayllunmantachu
karan. Ashwanmi payqa uk ayllumanta rikariran, kurakuna
michka mana chay ayllumanta kasha katinmapis.
14 Chaqa yaĉhashanchikllapanu, Amitunchik Jesucristuqami
Judá shutiqpa ayllunmanta karan. Piru tukuy chaypaqqami,
Moisesqa mana imalatapis chay ayllupaqqa rimaranchu,
chay paymantami uk mushuq kura ima rikariyanqa
nirmapis.
15 Chayraykumi yaĉhanchikllapa Jesucristo chay mushuq
kura rikarimusha chayqami, Melquisedec yupaylla nir.
16 Chaynulla chay mushuq rikariq chayqami, mana
mantakuykuna nishannulla Levipa ayllunmantachu karan.
Chaqa payqami tukuy tyimpupaq manana wanunanpaq kar,
ashwan kurana kananpaq numrakasha.
17 Chayraykumi paypaq Dyusqa kaynu nin:

“Qammi tukuy tyimpupaq kura kanki,
imanutaq Melquisedec kaq chaynulla” nir.

18 Chaynu katinqami, chay unay mantakuykunaqa litala yu-
pay kar, mana mayqantapis uchankunamanta kusa allinpaq
tikrayta puytiranchu.
19 Chaqa Moisespa mantakuyninqami mana imamantapis
shumaqchamaqninchikchu. Ashwan chay mantakuypa lu-
garninqami kan uk washakanapaqqa. Chaymi payrayku
Dyusman qimikayta puytinchik.
20 Kaypaqqami, Dyusqa jurar arnimaranchikllapa. Nataq
wakin kurakunaqami mana jurar imachu numrakaranllapa.
21 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi kaynu nin:

“Amitunchik jurarqami,
pay nishantaqa mana kambyayta puytinchu.
Chaqa ninmi: ‘Qammi tukuy tyimpupaq kuraqa kanki,
[imanutaq Melquisedec kaq chaynulla]’ nir”.

22 Chaynu kananpaqmi Tayta Dyus juraran. Chaynami
nuqanchikkunawan mushuq tratuta rurasha kar, Moisés
mantakushanmanmatapis Jesucristo kura kashanrayku
puytin kusa shumaqta yanapamayninchikta.
23 Nataq wakin kurakunaqami kusa achka karllapamapis
wanutinqa, paykunapa lugarninqa ukkunana kaqllapa.
24 Piru Jesucristo mana wanuq katinmi, pay kura kashan-
mantaqa, manana qashan ukman kuraqa kanqanachu.
25 Chayraykumi tukuy tyimpupaq Jesucristuna washayta
puytin, mayqankuna Dyusman qimikaqkunataqa. Chaqa
payqari tukuy tyimpupaq kawsan. Chayna Dyusman pay
mañakunanpaq qimikaqkunapaqqa.

26 Chayraykumi ministiyashanchikkunapiqa Jesucristo
yanapamanchik. Chaqa Jesucristu-ari kurakunapa chiqap
mantaqninqa. Manami ima mana allintapis rurananchu.
Chaynu karmi uchayjun runakunawan kawsarmapis, payqa
mana uchakuranchu. Chaymanta unaq syilupi Taytan
kayashanmanpis ĉhar, kusa mas riqsikashapaq tikrakaran.
27 Manami chay wakin kurakunapa mantaqninkuna
yupaychu. Chaqa wakinkunaqami waran waran
uchakushanllapapaq animalta ufrinda nir wanuchinllapa.
Puntataqami paykunapa uchankunapaqraq chaytaqa
ruran. Nataq chaymantaraqmi wakin runakuna
uchakushanllapapaqqa chayta ruranllapa. Piru Jesu-
cristuqami, chay animalkunata ufrindapaq wanuchinllapa
chaynu, paylla uk kutila wanuran uchanchikllapamanta
washamanallapapaqqa.
28 Nataq Moisespa mantakuyninkunaqami, Dyusman
mañakunanpaq kurakunapa mantaqnintaqa numraranllapa
uchayjun runakunamanta. Chay mantakuykunamanta
ikitaraq, Dyusqa jurar Wamrantaqa numraran paypa
rimaqnin kurakunapa mantaqnin kananpaqqa. Chaqa
payqari tukuy tyimpupaq kusa allinla kar mana uchayjun
imalamapischu.

8

Jesucristumi mushuq tratuta ruraq chayqa

1 Chiqaptaqami chay parlayashanchikllapa chaypaqqa,
yaĉhanchik chiqapta kan uk kusa allita Dyuspaq willamaqn-
inchik kura nir. Payqami, Dyus syilupi mantakuyashan
allilaw qichqanpi tasha.
2 Chaymi chay maypiĉhi Dyus kashanpi, payqa kusa allin
rimaqnin kurakunapa mantaqnin kar sirbikun. Chaqa
chay chiqap tanan lugartaqari paylla Amitunchikqa rurasha,
mana runakunachu.
3 Dyuspaq tukuy kurakunapa mantaqnintaqami, numran-
llapa ufrindakunata ĉhurar animalkunata wanuchinanlla-
palapaq. Chayraykumi Jesucristo kurakunapa mantaqninna
karmapis, ufrindapaq imalataqa wanuchiq yupay, Tayta
Dyusta qunanpaq karan wanurqa.
4 Pay kay pachapi karqami, mana Levipa ayllunmanta
kaq kurachu kanman. Chaqa kay pachapiqari imanutaq
Moisespa mantakuynin niran chaynulla, kurakunaqa kan
ufrindakunata ĉhurananllapalapaq.
5 Nataq Jesucristuqami, unaq syilupi Dyusta aduranan-
llapa wasipi tasha sirbikuyan. Chaynu katinqami, kay

pachapi kurakuna sirbikur aduranan llapa wasiqa, intra-
chimanalapaq imanumi unaq syilupipis Dyusta aduranan-
llapa wasipiqa sirbikun, nir. Chaqa Dyusqami, Moisestaqa
willaran payta aduranan llapa tuldu wasitaqa ruranan paq
kaynu nir: “Allitami intrakanki: Imanutaq chay sirkamanta
willar rikachishuray, chaynullatami chay tuldu wasitaqa ru-
ranki” nir.
6 Nataq Dyuspaq kusa allin kuranchik Jesucristuqami, chay
kurakuna ruranan mantaqa kusa mas shumaqta imatapis
ruran. Chaqa kusala shumaq tratuta rurarmi, Dyuswan
runakunataqa pullachasha. Chaynulla kusala shumaq
imakunatari arnikushamapis.
7 Piru Israel runakunawan tratuta rurashanllapakuna,
kusa allin tratu kasha katinqa, manami allinchu kananta
qashan uk tratuta ruranan llapapaqqa.
8 Piru chay runakuna mana allinkunata ruraqta rikarqa,
Tayta Dyusqa kaynu niran:
“Uk diyami kanqa, Israel runakunawan, Judá runakunawan-
pis
uk mushuq tratuta ruranaypaq.
9 Kay mushuq tratuta rurayani chayqami, mana chayllachu
kanqa,
chay unay rukunkunawan tratuta rurashaywanqa.
Piru nuqa michka makinmanta aysakuq yupay
chay Egipto pachamanta lluqshichimusha katiymapis,
chay tratu rurashaykunata mana kasutinmi
paykunalata dijaray.
10 Piru Israel runakunawan kay mushuq tratuta rurayani
chaymanta unaykaqmantaqa, kaynumi kanqa nini:
Nuqami mantakuyniykunata yarpuyninpi ĉhurashaq,
chaynulla iskribishaq shunqunkunapi,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
Chayna nuqami Dyusnin kashaq.
Chaynulla paykunaqami wamraykunana kanqa.
11 Chaymi manana mayqanpis ayllunllapakunata,
runa masinllapakunamatapis ninqallapanachu: ‘Ami-
tunchikta riqsiyllapa’ nirqa.
Chaqa tukuymiri riqsimanqallapa
mana kwintachaypaqla kaqkuna, chaynulla chay kusa
runa nishakunamapis.
12 Nuqami chay mana allinta rurar uchakushanmantaqa pir-
dunashaq.
Chaynami, manana masqa yarpushaqnachu uchanlla-
pakunapaqqa”.
Chaynumi niran Dyusqa.

13 Nishaykillapa: Dyus chay mushuq tratupaq rimarqa, chay punta tratu chaytaqa ikipina dijasha. Chaynulla chay ikipi kasha chaytaqa, manana ruraypaqnachu. Chaqa chayqami manana maychu chinqananpaqqa.

9

Jesucristumi mas shumaqta pullachamanchik Dyuswanqa

1 Kananqa nishaykillapa: Chay punta tratuta ruratinllapaqami, kaq mantakuykuna Dyusta imanu sirbinanllapapaqmapis. Tukuy chaykunataqami ruraqllapa kay pachapi, Dyusta aduranllapa wasipi.

2 Dyusta aduranllapa tuldu wasipiqami kaynu karan: Chay punta yaykuna Santu kwartupiqami kayaq bilakunata shachinanllapapaq biliru, chaynulla uk misa. Chaypa ananpimi Dyuspa kaq turtillankuna karan.

3 Chay kwartullapimi uk kusala rakta raĉhpa warkuraq. Chaypa ikinpiqa karan Kusala Santu Lugar ninllapa chay.

4 Chaypimi insinsyuta quntachikunanllapapaq urumanta rurakasha altar karan. Chaynulla chaypiqa karan chay tratuta rurashanllapa, ĉhurakunanllapa kajun kufri shutiq. Chayqami tukuy ladunta uruwan rurakasha karan. Chay tratuta rurashanllapa kufripiqami Aaronpa bastunnin qawasha karan chay karan. Chaynullami urumanta rurakasha uk jarrapi *“maná”* shutiq mikuy karan. Chaypiqapismi Israel runakunawan tratuta rurashan ishkay tablalla rumikuna karan. Chaqa chay tablalla rumikunapimi, imakunata rurananllapapaq tratuta rurar, chay dyis mantakuykunata Dyus iskribishan karan.

5 Chay tratuta rurashanllapa kufripa ananpiqami, ishkay ángel kirubin shutiq alayjun kaq chaypa ritratun karan. Chay angelkunaqami intrachimanchik Dyus chaypi nir. Chaynulla chaykunaqami alanwanqa pampayaran, chay uchanllapamanta pirdunaqllapa kufripa kirpananta. Piru kananqami tukuy chaykunapaqqa mana manyaqqa rimaypaqnachu.

6 Chaynu tukuy imakuna kamakashana katinqa, kurakunaqa waran waran yaykuqllapa Dyusta aduranllapa wasimanqa. Piru chaynu yaykurllapapismi chay punta kwartulaman Dyuspaq ima rurananllapakunata rurananllapapaqqa yaykuqllapa.

7 Chay kwartupa ikinlawnpi Kusala Santu Lugar kaq, chaymanqa kurakunapa mantaqninla yaykuq, añupaqqa uk kutila. Piru yaykunanpaqqami, animalpa yawarninta apaq uchaymanta pirdunamay ninanpaq. Chaynulla chayllapimi wakin runakuna mana kwintata qukar uchakushanpaqpis chayllata ruraq.

8 Tukuy chaykunawanqami Santu Ispirituqa intrachi-
manchik, chay punta tratullawan karllaraqqashi, Kusala
Santu Lugar Dyus tayashanmanqa mana tukuyqa yaykuyta
puytinqallaparaqchu nir.
9 Tukuy kaykunaqami intrachimanchikllapa, ufrindata
ĉhurar animalkunata wanuchir, Dyusta adurashallapamapis
chayqa mana yarpuyninchikllapapimapis mas allinpaqqa
tikramayashunllapachu nir.
10 Chaqa tukuy chaykunaqa mikuyla, upyananpaq ima
chaykunala. Chaynulla limpyu kashaq ninapaq kustum-
rila ima. Tukuy chaykunaqami, Dyus tukuy imata kam-
byanankaman mantakuykunalari karan.
11 Piru Jesucristuqami shamushana. Kananqami payna
Dyuspa kusa allin kurakunapa mantaqnin kuraqa, kay ty-
impupi tukuy imamanta shumaqchamaqninchikqa. Chay
kurapa mantaqnin unaq syilupi Dyus kayashan Santu lu-
garman yaykushanqami, kusa mas shumaq mas allin ima.
Chaynulla chaytaqami mana runakunachu rurasha.
12 Jesucristumi mana chibupa, bisirrupa yawarninta
iĉharchu, yaykuran Dyus kayashan Kusala Santu
Lugarmanqa. Ashwan payllami kruspi wanur yawarninta
iĉharan. Chaynulla uk kutilami tukuy tyimpupaq Kusala
Santu Lugarmanqa yaykuran. Chayna nuqanchikkunata
tukuy tyimpupaq washamanallapapaq.
13 Chiqaptaqami chay turukunapa, chibukunapa
yawarnin, chaynulla chay bisirrukunata altarpi rupachis-
hanpa uĉhpanta runakunapa ananman iĉhanllapa chayqa,
sirbin runakunata shumaqchananpaq waqtanlawlata.
14 Piru kay chaynu katinqa, ¡kusa mas pudirniyjun
kanqa Jesucristupa yawarninqa! Chaqa payqa michka
mana uchayjun karmapis, Santu Ispiritu yanapatinmi
Tayta Dyuspa naypanpi wanuran. Chaynu wanurmi,
chay tukuy tyimpupaq ucha kaqkunapaqqa pagrakuran.
Chaynulla, chay yawarninnami shumaqchamanchik chay
mana allinkunata yarpur rurar wanunamantaqa. Chaynu
karnaqa, tukuy tyimpupaqna kawsaq Dyusta sirbinapaq.
15 Chayraykumi Jesucristuqa wanuranmapis,
nuqanchikkunata Dyuswan pullachamanallapapaq.
Chayna mushuq tratuta ruraran, chay punta tratuta
rurashanpi uchakusha kashamapis, uchanchikkunamanta
pirdunamanallapapaq. Chaynami Dyus tukuyta
akrashankunaqa, pay tukuy tyimpupaq imata arnishantaqa
aypananllapapaq.
16 Chayna chay tratuta rurashan kumplikananpaq, tukuy
chaykunapaq yaĉhanapaqqami, puntataqa wanuyanqa tratuta

rurasha chay.
17 Chaqa uk tratu rurakashaqami mana sirbinchu, tratuta
rurasha chay kawsayatinraqqa. Piru chayqami sirbin tratuta
rurasha chay wanushana katin.
18 Chayraykumi chay punta tratuta rurashanpaqpis, ani-
malpa yawarninkunata iĉhaqllapa.
19 Moisesmi tukuy mantakuykunata willar quran, tukuyla
runakunata. Chaymanta chupika millwata, isupu shutiq yu-
rata aypar, bisirrupa, chibupa yawarninwan yakuta piĉhur,
chay iskribikashakunapa ananman iĉhaq. Chaynulla iĉhaqpis
tukuyla runakunaman.
20 Chaynu iĉhaqnumi kaynu niran: “Kaymi chay yawar, Dyus
tratuta qamkunawan rurashanqa” nir.
21 Moisesmi chay yawarkunawan salaran Dyusta adu-
rananllapa tuldu wasitapis. Chaynulla Dyusta payji ninanl-
lapapaq ima kaqkunatapis yawarwan salaran.
22 Mantakuykuna nishannuqami, uk yawarninta iĉhar
wanuq uchanllapakunamanta shumaqchakananpaqqa.
Chayna yaqqa tukuy imatapis yawarwan shumaqchaqllapa.
Chaymi yawar mana iĉhakatinqa, mana mayqantapis Dyusqa
uchankunamanmatapis pirdunar washaqchu.

*Jesucristumi uk kutila wanuran uchanchikkunata ashuchi-
nanpaq*

23 Chiqaptaqami tukuy chay animalkunata wanuchir
imaqa, Dyusta aduranannllapa wasipi kaqkunata
shumaqchananllapapaq rurarmapis, unaq syilupi kaqku-
namantaqa, yaqqa chaynuta yupayla rurayanllapa. Piru
unaq syilupi kaqkunaqa, animalkunata wanuchinamantaqa
kusa mas shumaqta munayan.
24 Chaqa Jesucristuqami mana yaykuranchu chay
runakuna rurashan Santu kwartumanqa. Chaynulla
Santu kwartu rurashanllapaqa, unaq syilupi Santu kwartu
yupaylla karan. Chaynu katinmi Jesucristuqa ashwan
syiluman yaykusha. Chayna kananqa Dyuspa naypanpi
nuqanchikkunarayku mañakunanpaq.
25 Manami ayka kuti imachu wanur yaykuran
nuqanchikkunata washamanapaqqa, imanutaq kurakunapa
mantaqnin chay Kusala Santu Lugarman añu añu uk
kutila yaykuq chaynuqa. Piru chaynu yaykurmapis ukpa
yawarnintari iĉhaq.
26 Chaynu kananpaq kasha katinqa, Jesucristuqa ayka kuti
dijur wanunanta, tukuy ima rurakashanmanta-pachaqa.
Piru kananqami chay tukukanan tyimpu shipchamutinqa,
Jesucristuqa rikarimusha uk kutila paylla wanur tukuy tyim-
pupaqna uchanchikkunamanta pirdunamanallapapaq.

27 Mayqanpismi uk kutila wanun. Chaymantaraqmi imanu
kashanpaqpis rikar yaĉhananllapapaq tyimpuqa kanqa.
28 Chaynumi Jesucristupis uk kutila wanusha achka
runakuna uchankunamanta washakananllapapaq.
Chaymantaraqmi qashan ishkay kutipaq shamuyanqa,
manana qashan wanur tukuyta uchanllapakunamanta
washananpaqnachu. Ashwanmi shamunqa payta kasur
yaraq chaykunata pullakunanpaqna.

10

1 Chaqa Moisespa mantakuyninkunaqami, intrachi-
manalapaq karan chay mushuq tratu kananpaq karan
chaypaq. Manami chiqap chay kusa shumaq imachu
karan. Chaymi Moisés mantakushanqa, mana mayqantapis
chiqapta shumaqchayta puytiranchu, michka kada añu
Dyusman qimikatinllapamapis.
2 Piru chay mantakuykuna chiqapta uchanllapamanta shu-
maqchakuq kasha katinqa, manami mayqanpis uchanpaq
yarpur, ufrindapaq ĉhurar animalkunata wanuchinanllap-
atanachu.
3 Piru ashwan kaykunataqa kada añu ruraranllapa, kusa
uchayjun kani nir yarpunanllapalapaq.
4 Chaqa turukunapa, chibukunapa yawarninqa, manami
uchakunamanta shumaqchakuyta puytiranchu.
5 Chayraykumi Jesucristuqa, kay pachaman shamur Dyus-
taqa kaynu niran:
“Manami imata wanuchinayta, ima ufrindamatapis munan-
kichu.
Ashwanmi uk kwirputa qumashayki.
6 Manami imata rupachir, ima ufrindamatapis munankichu
uchanllapamanta pirdunanaykipaqqa.
7 Chaymi niray:
‘Kaypimi kani, imanutaq iskribikashakunapi nin nuqa-
paq chaynulla.
Qam munashaykita ruranaypaq Dyusniy’ ”.
8 Puntataqami nin: “Manami imata rupachir,
ima ufrindamatapis munankichu uchanllapamanta
pirdunanaykipaqqa” nir. Piru chaykunata rurayarqami,
chay mantakuykuna nishannullaraq rurayankillapa.
9 Chaymantaqami ninpis: “Kaypimi kani munashaykita
ruranaypaq” nir. Chaynu nirqami niyan, chay unay
rurayashanllapa chaykunataqa ashuchinanpaq. Chaynu
ashuchirnaqami, uk mushuqta chaypa lugarninqa
ĉhurananpaq.
10 Dyusmi uchanchikmanta shumaqchamashanchik, Jesu-
cristo, Dyus munashannullata rurasha katin. Chaqa Dyus

munashannuri Jesucristuqa uk kutila paylla wanuran tukuy
tyimpupaq.
11 Tukuymi Israelmanta kaq kurakunaqa, waran waran,
chaynulla ayka kuti ima chayllata ruran, chay unay
rurayashanllapanulla animalkunata wanuchir ima, Dyus
uchanllapakunamanta washananllapapaq nir. Piru tukuy
chaykunaqami mana uchakunamanta pirdunakuyta
puytinchu.
12 Piru Jesucristuqami paylla uk kutila wanuran, tukuy
tyimpupaq uchanchikllapamanta pirdunamanallapapaq.
Chaymantami Dyuspa allilaw qichqanpi taran.
13 Chaypimi payqa yarakuyan, Dyusninchik
ĉhiqniqninkunata ĉhakinpa ĉhakinman ĉhuratin binsinankaman.
14 Chaqa uk kutila wanurmi, tukuy tyimpupaq shumaqcha-
ran chay mayqanĉhi Dyuspaq shumaqchakananpaq karan
chaykunataqa.
15 Chaykunapaqmi Santu Ispirituqa kaynu nirqa
nimanchik:
16 “Chay tratuta paykunawan rurayashaq
chaymanta unaykaqmantaqa, kaynumi kanqa nin Ami-
tuykillapaqa:
Mantakuyniykunatami shunqunpi ĉhurashaq.
Chaynulla yarpuyninpi iskribishaq,
nuqata kasumar kawsananllapapaq.
17 Chaynami,
manana yarpushaqchu uchankunapaq,
chay mana allinta rurashankunapaqpis” nir.
18 Chaynumi Jesucristo uchanchikkunamanta pirduna-
manallapapaq uk kutila wanushana katinqa, mananami
allinchu qashan uchanchikkunamanta pirdunamanapaq
ufrindata ĉhuranallapapaqqa.

*Kriyishanchiknulla shachinakur ama chiqanchakashunlla-
pachu*

19 Chayraykumi kriyiq masiykuna, kananqa
nuqanchikkunaqa kusa allin Dyus tayashan Kusala Santu
Lugarmanqa yaykuyta puytinchikllapa, mana imamantapis
manchakurchu. Chaqa Jesucristumi nuqanchikkunarayku
yawarninmatapis iĉhasha.
20 Chayna chay mushuq nan bidanchikta qumanchik
chaytaqami, Amitunchik kiĉhasha chay warkuraq
rakta raĉhpata llikir. Chaynu nirqami Amitunchikpa
kwirpunllapaq niyanchik.
21 Jesucristumi Dyuswan pullachamaqninchik kar, Dyuspi
tukuy kriyiqkunapaqa mas mantaqnin kurana payqa.

22 Chayraykumi tukuy shunqunchikwan allita yarpukur
Dyusmanqa qimikashunllapa, allita paylapi kriyir ima.
Chayna shunqunchikpimapis allinkunata yarpur, amana
ima mana allinkunata yarpur imachu, kwirpunchikta kusa
chuyala yakituwan paqasha yupayna kar qimikashunllapa.
23 Maydiyapismi Dyuslapi allita kunfyakar, kriyishanchik-
mantaqa ama chiqanchakashunchu. Chaqa Dyusmi may-
diyapis pullanchik kar arnimashanchiktaqa kumplimashun.
24 Imanupismi ukninchikllapa ukninchikllapa animachi-
nakur yanapanakuyta kamashunllapa. Chaynulla ama ima
mana allintapis rurarchu llakipanakur ima kawsashunllapa.
25 Amami Amitunchikman tantakar mañakunllapa chayku-
namanqa faltashunllapachu, imanutaq wakinkuna chaynu
ruranllapa chaykuna yupayqa. Ashwanmi ukninchikllapa
ukninchikllapa animachinakushunllapa. Chaqa Amitunchik
shamunanpaq diyaqami ĉhamuyanna.

26 Jesucristo uchanchikkunamanta washamanapaq
wanusha nir yaĉhayar, munashanchiklatana rurar
uchakushaqa, ¿mayqanna uchanchikkunamantaqa
shumaqchamashun? Chaqa Jesucristuqa manana qashanqa
wanuyanqachu washamanapaqqa.
27 Ashwanmi chayta rurashaqa, maydiya imanu kanchik
nir yaĉhamarninchikqa Dyusqa allipla manchaypaqtana kasti-
gar, kusala ratakuq ninamanna itakumashunllapa. Chaqa
chaynumi Dyusqa payta ĉhiqniqkunataqa tukchinqa.
28 Mayqanpis Moisespa mantakuyninmanta chiqan-
chakasha katin, ishkay manaqa kimsa tistigukuna paypa
kuntran rimatinqa, chay runataqa mana llakiparnachu
wanuchiqllapa.
29 Chaynu katinqa, ¿manachu qamkunaqa kriyinkillapa,
chay mayqanpis Dyuspa Wamranta mana kasuqkunataqa
mana kastigayanqachu Dyusqa nir? ¿Chaynulla manachu
yarpunkillapa Dyuspa Wamranpa yawarnin iĉhakashata
mana kasuqkunata, Dyuspa llakipakuq Ispiritunta musyar
mana munaqkunataqa masta kastigayanqa nir? Chaqa
chay yawarwanmi mushuq tratuta rurasha. Chaynulla chay
yawarwanmi Dyusqa paypaqna kanapaq tikramashanchik
ima.
30 Chaqa Amitunchikqami kaynu niran:

“Nuqami chay mana allinta rurar uchakuqkunataqa
allita rikar yaĉhar kastigashaq”.
Chaynullami niranpis:

“Amitunchikmi paypa kaqninkunatapis
allita rikar yaĉhanqa” nir.

31 ¡Kusa manchaypaq-ari kanqa kawsaq Dyuspa naypanpi
ima mana allinkunata rurashanchikpaq rikar yaĉhamashaqa!
32 Piru qamkuna yarpuyllapa, imanumi unay puntata Ami-
tunchikpi chayraq kriyirqa qischakar ima shachinakuq ima
kankillapa.
33 Qamkunamanta wakintami musyashuqllapa. Wakinku-
nataqami tukuypa naypanpi kusata qischashuqllapa. Nataq
wakin-shuypaqa chaynu qischakaqkunapa pullanmi qis-
chakaraykillapa.
34 Qamkunami chay karsilkunapi kaqkunapaq llakiraykil-
lapa. Chaynulla imaykillapata kitashutinllapamapis, aligri-
yaraykillapa. Chaynuqami karaykillapa syilupi ima kaqku-
nata aypayankillapa nir yaĉhar. Chaqa tukuy chaykunaqami
mana tukukanayjunchu.
35 Chayrayku chay kunfyakayashaykillapataqa amami
chinqachinkillapachu. Chaqa maydiyaqami ima
rurashaykillapapaqqa, imatapis karanta aypankillapa.
36 Qamkunami ama imapaq yarpupakur imachu shachi-
nakur, Dyus munashankunalata rurankillapa. Chayna pay
arnishushanllapataqa aypanaykillapapaq.
37 Chaqa iskribikashakunapimi kaynu nin:
“Kusa shipcha shipchanami chay shamunanpaq kaq shamu-
nanpaqqa.
Manami tardanqanachu.
38 Mayqanpis allita kriyishanraykulami,
kusa allinpaq riqsikar kawsanqa.
Piru chay unay kashannulla tikrakatinqa,
manami paywanqa aligrichu kashaq” nir.
39 Nuqanchikkunaqami, mana chay wakinkuna yupay
unay kashanman tikrakar, paykunalla kastigakaran
chaykuna yupaychu kanchikllapa. Piru nuqanchikkuna
kriyirla paypi kunfyakaqkunaqa, washakashunllapa.

11

Kriyishanchik

1 Dyus arnimashanchikta michka mana rikasha karmapis,
allita kriyishanchikrayku, chiqapta aypayashun nir kun-
fyakanchik.
2 Chaynulla kriyir kunfyakashanpaq yaĉharmi, Dyusqa
unay rukunchikkunataqa kusa shumaqta rikaran.
3 Kriyishanchikllapanu yaĉhanchikllapa, Dyusmi imatapis
rurayta puytiq kar, rimayninlawan syiluta, pachata,
chaynulla tukuy ima kaqkunatapis ruraran nir. Chaymi
kanan rikayashanchikkunaqa, rurakaran mana rikayta
puytiyashanchikkunamanta.

4 Kriyishanraykumi Abelqa, Dyusta payji ninanpaqqa,
kusa shumaq uyshitanta wanuchir payjichikuran, kusa mas
shumaqta uknin Caín payjichikushanmantaqa. Chaymi
Dyusqa kusa allin runapaq riqsir, chay ufrindakunapaqqa
shumaqta yarpuran. Chaymi Abelqa wanusha katinmapis,
yaĉhanchik imanumi kusata kriyiran nir.

5 Kriyishanraykumi Enoctaqa kawsaqllata Dyusqa aparan.
Chaymi mana wanusha katinmapis, manana tariranlla-
pachu. Chaqa Dyusmi apasha karan. Chaynulla Enocpaqqa
kaynu niqllapa: Dyus manaraq apayatinqashi, Enocqa Dyus-
taqa kusa shumaqta yarpuchiran nir.

6 Piru manami allinchu Dyuspi mana kriyir, mana shu-
maqta yarpuchinapaqqa. Chaqa Dyuswan pullachakasha
kanapaqqa, kriyiypaq Dyusqa kan nir. Chaynulla payta
maskaqkunataqa, kusa shumaq imakunatami quyanqa nir
kriyiypaq.

7 Kriyishanraykumi Noeta, Dyusqa willaran imami
pasayanqa nirmapis. Chaymi payqa kriyir kasur, uk
wampuq wasita ruraran ayllunwan pulla washakananpaq.
Chaynulla Noeqa kriyiq karmi, tukuy runakunata dijatin
wanuranllapa. Nataq pay-shuypaqa Dyuspi kriyishanrayku,
shumaqpaq riqsikar washakaran.

8 Kriyishanraykumi Abrahamta, Dyus qayatinqa, payqa
kasur lluqshir riran mayqan pachataĉhi Dyus irinsyanpaq
arnisha karan chayman. Payqami tayashanmantaqa riran,
mana mayman riyani nir yaĉharmapischu.

9 Paymi kriyishanrayku furastiru yupay kawsaran Dyus ar-
nishan pachapiqa. Piru chaypiqami tuldumanta rurakasha
wasipi taran. Chaqa Dyus arnishankunapiri allita kriyiran.
Chaynullami wamran Isaacwan, willkan Jacobpis taranllapa.

10 Chaynumi Abrahamqa taran. Chaqa payqami kriyir
Dyuspaqqa yarpukuran pay kayashanman apayanqa nir.
Chaqa Dyus kayashan kusa shumaq lugartaqami, mana
mayqan runa llutakuqpischu rurasha. Ashwan chaytaqami
pay paylla Dyusqa rurasha.

11 Kriyishanraykumi Abraham michka rukulana kar,
warmin Sara mana wamrakuq katinmapis, Dyus nitin payqa
wamrayjunna tikrakaran. Chaqa payqami kriyiran Dyus
arnishantaqa kumpliyanqa nir.

12 Chaymi Abrahamqa michka wanunanpaqna
kayarmapis, unaq syilupi qullarkuna yupay kusala achka
aylluyjunpaq tikrakaran. Chaynulla ayllunqami imanutaq
mar manyapi aqu kaqmataqa mana yupayta puytinchikchu,
chaynu karan.

13 Tukuy kay runakunami wanuranllapa, Dyus
arnishankunataqa mana ayparlamapischu. Piru
Dyuspi kriyishanllaparaykumi arnimashanllapakunaqa
maydiyapis kumplikayanqa nir, kusa aligrita yarpuranllapa.
Chaymi paykunalla kwintata qukaranllapa, nuqanchikku-
naqa kay pachapiqa furastirukuna yupay kanchikllapa nir.
14 Piru chaynuta rimarqami, intrachimanchikllapa payku-
naqa uk pachata maskayaranllaparaq tukuy tyimpupaq
kawsar tananllapapaq nir.
15 Nataq chay pachanllapamanta yarqushan chaypaq
yarpuyarllapaqa, chay pachanllapallaman qashan
tikrakananllapata.
16 Piru paykunaqami uk kusala shumaq pachata
maskayaranllapa, unaq syilupi tananllapapaq chayta.
Chayraykumi Dyusqa mana pinqakunchu paykunapa
Dyusnin kani niytaqa. Chaqa Dyusqamiri tanan
pachapiqa, kusala shumaq wasikunata ima kamkachisha
paykunapaqqa.
17-18 Chaymantami Tayta Dyusqa, Abrahamqachu allita
payta kasuyanqa nir yaĉhanar, willaran wamran Isaacta
ufrindapaq nir wanuchinanpaq. Chaynulla Dyus, Isaacrayku
kusa achka aylluyjun kanki nisha katinmapis, Abrahamqami
mana kwashayaranchu uklayla wamranta wanuchinan-
paqmapis.
19 Chaqa Abrahamqami kriyiq, wanushakunamatapis
Dyusqa qashan kawsachimun nir. Chaymi wamranta
wanuchinanpaqna katinqa, kriyishanrayku Dyusqa
mana chayta ruranantа munaranchu. Chaynuqami
intrachimanchik, Isaacqa wanushana yupay karmapis
kawsamushana nir.
20 Kriyishanraykumi Isaacqa, Jacobwan Esauta bindisiran
maydiyaqa imanu kananllapapaq nirmapis.
21 Kriyishanraykumi Jacobqa wanunanpaqna karqa,
Josipa wamrankunata ukninta ukninta bindisiran.
Chaynulla bastunsitunwan pachalaman sintikurmi Dyusta
aduraran.
22 Kriyishanraykumi José manaraq wanuyarqa,
Israelmanta runakunaqashi maydiyaqa Egipto pachamanta
yarqur, Dyus arnishan pachaman riyanqallapa nir
yaĉharanllana. Chaymi wakin ayllunkunataqa willaran,
rirllapaqa paypa tullunkunamatapis apananllapapaq.
23 Kriyishanraykumi Moisespa taytankunaqa, Moisés na-
sitinqa kimsa misista pakarla kawsachiran. Chaqa kusala
shumaq nasquy wamrituri karan. Chaynulla chay pachapi
mantakuq tukuy ullqu wamritukunata wanuchinanllapapaq
mantakutinmapis, manami manchakuranllapachu.

24 Chaynulla kriyishanraykumi Moisés byiju runana karqa,
mantakuq Faraonpa warmi wamranpa wamran nikaytaqa
mana munaranchu.
25 Ashwanmi payqa, Dyus akrashan runakunawan pulla
qischakayta munaran. Chaynulla uk ratulapaq aligriyar ama
uchayjun ima kananpaqqami, mana imatapis munayninlla-
mantaqa ruraranchu.
26 Piru payqami ashwan yaĉharan, maydiyaqa Dyusqa chay
runakunamanta uk washakuqta kaĉhamuyanqa nir. Chaymi
chay Egiptupa iman kaqkunamatapis dijarna, ashwan qis-
chakaymatapis munaran. Chaqa payqari allita yarpuran
maydiyaqa Dyus arnishanqa chiqapta kumplikayanqa nir.
27 Kriyishanraykumi Moisesqa imatapis karanlata
rurar Egipto pachamanta yarquran, chay mantakuq
piñakuyashanmanmatapis mana manchakurchu. Chaqa Dyusta
mana rikarmapis, paypi kriyiran yanapayan nir.
28 Kriyishanraykumi Moisesqa, Pascua fyistata ruraran.
Chaymanta kaĉhakuran punkunllapata yawarwan salananl-
lapapaq. Chayna Tayta Dyuspa angelnin shamurqa, Israel
runakunapa kulaka ullqu wamranllapataqa ama wanuchi-
nanpaqchu.
29 Kriyishanraykumi Israel runakunaqa, chay chupika
marpa ĉhaypinta pasaran chaki pachata yupay. Chaymanta
Egiptumanta kaqkunapis chayllata pasashaq nir, ĉhuqar wa-
nuranllapa.
30 Kriyishanraykumi Jericó pwiblupa ridurninpi adubi-
wan llutakasha pata kaq chaykunaqa limpu rataranllapa.
Chayqami Israelmanta kaqkuna ridurninllapapi syiti diyata
marchar ima purishallapa katinna rataran.
31 Chaynulla kriyishanraykumi, chay ukwan ukwan punuq
warmi Rahab shutiqqa, mana pullanllapachu wanuran Jer-
icó pwiblunllamanta mana kasukuqkunawanqa. Chaqa
payqari Israel runakuna uklaw pachapi riparakur puriq
chaykunataqa, shumaqta samachisha karan.
32 ¿Imatana masqa nishaq? Tyimpumi faltamayanqa
rimanaypaq Gedeonpaq, Baracpaq, Sansonpaq, Jeftipaq,
Davidpaq, Samuelpaq, Dyuspa wakin rimaqninkunapaq
imamapis.
33 Tukuy paykunapismi kriyishanllaparayku,
ĉhiqniqninllapapa tayashan pwiblunkunaman yaykuranllapa.
Ukkunata rikaranllapa jwiskuna yupay, Dyus arnishanmat-
apis ayparanllapa, liyunkuna mikunanllapamantapismi
washakaranllapa ima.
34 Kusala nina ratakuqpimapis mana ruparanllapachu.
Wakinqa ispadakunallawan wanunanpaq karmapis

washakaranllapa. Wakinqami mana jwirsayjun karmapis kusa jwirsayjun tikrakaranllapa. Kusala jwirsayjun karmi, guerrapimapis uklawmanta kuntraqnin suldadukunamatapis binsiranllapa.

35 Wakin warmikunapa ayllunllapa wanusha katinmapis, Dyus kawsachimutin kawsaqtana pullakuranllapa. Wakinkunatami qischatinllapa llakir mana washakayta munar ima, wanuranllapa maydiyaqa kusa shumaqtana kawsamurqa tayanqallapa nir.

36 Ukkunami burlatinllapa, wipyatinllapa, kadinakunawan watatinllapa, prisutinllapa ima qischakaranllapa.

37 Wakinkunami rumillawan sitatinllapa wanuran. Wakinkunatami sirruchuwan ĉhaypinmanta pititinllapa ima wanuranllapa. Ukkunaqami ispadallawan wanuranllapa. Ukkunaqami uklawmanta uklawman puriranllapa, uyshitapa, chibupa qaranta yakakushala, mana imayjunkuna yupay. Chaynumi llakir ima qischakaranllapa.

38 Chaynu chay mana kriyiqkuna ruratinllapa, michka kay pachapi mana tananllapapaq karmapis, chunllaq lugarkunapi, qaqakunapi, maĉhaykunapi, pacha uĉhkukunapi ima taranllapa.

39 Chaynu katinllapami, paykunataqa Dyusqa nuqapi allita kriyishaykillapa niran. Piru chaynu nisha katinmapis kay pachapi karllaraqqa, manami mayqanninllapapis tukuytaqa Dyus arnishan chaytaqa ayparanllapachu.

40 Piru Dyus imanu kriyinllapa nir yaĉharmapismi, nuqanchikkunapaqpis kusala shumaq kanqa niran. Chaynu nisha katinmi maydiyaqa tukuylana paypi kriyiqkunaqa tukuy chay arnimashanchikllapataqa aypayashunllapa.

12

Jesucristulapi kunfyakashunllapa

1 Tukuy unay runakunami Dyuspi kriyishanrayku qischakarmapis shachinakuranllapa, maydiyaqa Dyus arnimashanchiktaqa kumplimayashunllapa nir. Chayqami nuqanchikta sirbimanchikllapa, chay paykuna yupay kar chay arkamaqninchikta, chaynulla chay liyamaqninchikllapa chaykunataqa dijarna, ashwan Dyuslapi kunfyakar shachinakunallapapaq. Chaynu karnaqa, ashwan naypaqman kallpaq yupay, Dyus munashankunalata rurayta yarpushunllapa.

2 Nishaykillapapis, Jesucristulata chapar paypi allita kunfyakashunllapa. Chaqa shumaqchamanallapapaqqa kusata qischakarmapis shachinakuran. Chaynumi pay yupay qischakarmapis shachinakushunllapa.

Chaqa payqami chaynu kruspi wanunanpaq karmapis mana pinqakuranchu. Ashwanmi yaĉharan chaynu qischakayarmapis, maydiyaqa kusata aligriyanqa nir. Chaynulla Dyus mantakuyashanpiqa, allilaw qichqanpina taran.

3 Chayrayku, imanutaq Jesucristo kashanpaq yarpuyllapa. Paytami kusalata qischaranllapa chay uchakuqkuna. Chayrayku amami shaykur disanimakunkillapachu.

4 Chaqa qamkunaqa chaynu qischakarmapis manaraqmi wanushaykillapachu, michka chay uchakunawan maqanakuq yupay karmapis.

5 Ashwan amami qunqankillapachu wamranna katkillapa Dyus willashutinllapaqa. Chaqa iskribikashakunapimi kaynu nin:

“Wamrituy, Amitunchik kastigashutinllapaqa kuytawkish mana kasutki.
Chaynulla anyashutinpis, amami disanimakunkichu.
6 Chaqa Amitunchikqami mayqantapis munayashantaqa kastigan.
Chaynullami wamranna kashaqa, llibachimanchik ima” nir.

7 Qamkunata mana allinkuna pasashutinllapamapis shachinakuyllapa. Chaqa chayta rurashurllapaqami, Tayta Dyusqa wamrankuna katkillapa munashur chaynuqa rurashuyanllapa. Willamayllapa: ¿Manachu mayqanpis wamranta munar llibachin allinkunata ruray nir?

8 Piru Dyus qamkunata mana wakin wamrankunata yupay kastigashutinllapaqami, qamkuna mana chiqap wamrankuna kar, jwira wamrankuna yupayna kankillapa kanqa.

9 Chaynulla wamra kashallapamaqa, kay pachapi taytanchikkunaqa allinkunata ruray nir llibachimasha rispitaq kanchikllapa. Chaynu katinqa, ashwan ¿imapaqna mana kasushun Taytanchik Dyustaqa? Chaqa paymiri kawsanapaq bidanchikta qumanchik.

10 Piru taytanchikkunaqami kay pachapiqa uk ratulapaq kashamapis, pay yarpushannulla llibachimaqninchik allinkunata ruranapaq. Ashwan Dyusninchikqami llibachimanchik nuqanchikpa byinninchikpaq, maydiyaqa imanutaq paymaqa kusala shumaq chaynu kanapaq.

11 Chiqaptaqami ima kastigupis mana allinchu chay ratullaqa. Ashwanmi kusalata nanar llakichimanchik. Piru chaypaq allita intrakarqami, maydiyaqa kusa shumaqta, allinlata rurarna kawsashunllapa.

Kuytawkish Dyus nishanta mana kwintachashallapa

12 Chayraykumi animakur shaykusha makikillapata,
qashan jwirsayjunpaq tikrayllapa. Chaynulla chay
qunqurikillapa litalla kaqtapis jwirtichayllapa.
13 Chaynulla kusa shumaqta kawsar, dirichula nanta puriq
yupayna kayllapa. Chaynuqami chay mana allita kriyitin,
ĉhakinllapa kuju yupay kaqkunaqa, allita kriyirna alliyaq yu-
pay shumaqta kawsananllapapaq.

14 Ukkunawanmi shumaqta kawsayta kamayllapa.
Chaynulla Dyus munashannulla kawsayllapa. Chaqa Dyus
munashanta mana rurar kawsaqqami, Amitunchiktaqa
mana rikayta puytinqachu.
15 Chayrayku uknikillapa uknikillapa kuytanakuyllapa.
Chaqa mana chaynu karqami, imanupiqa mayqan-
nikillapallaqa Amitunchik llakipashushanllapamanta
chiqanchakankimanllapa. Chaynulla, kuytawkish
qamkunamanta uk qirupa ayaq ĉhupan winaq yupay
mayqanpis katin. Chaqa chaynu karqami, imanutaq chay
ĉhupamaqa ayaq kar mana shumaqchu, chay yupay ukkunata
mana allinkunata rurachitin.

16 Amami qamkunamanta mayqannikillapapis ukwan
ukwan pununqallapachu, manaqa dasna mayqanwanpis
punusha rikarinqachu. Chaynulla Amitunchik munashan
kusa shumaq ima kaqkunatapis ama disprisyanqachu,
imanutaq Esaumaqa * tukuran chaynuqa. Paymi uk
mati mikuylapaq kulaka wamra kashanrayku irinsyan
kaqmatapis qukuran.
17 Qamkunami yaĉhankillapa, “Chaymanta taytay
shumaqchamay” nitinqa, taytanqa “Manana imanupis
shumaqchashuyta puytinichu” niran. Chayna kusalata
waqatinmapis, chay pasashanpaqqa manana imatapis
rurayta puytiranllapanachu.

18 Qamkunami unay punta tratupi Israel runakuna
yupayqa, Dyusman mana qimikashaykillapachu.
Paykunaqami qimikaran sirkaman. Chaypimi karan nina
ratakuq, tutaparaq, puktay, kusa jwirti wayra ima.
19 Manami uyaraykillapapischu trumpitakunata, Dyuspa
rimayninkunatapis. Piru chay uyaqkunaqami, rugakuranl-
lapa amana masqa willananllapapaqchu.
20 Chaqa manari agwantayta puytiranllapachu kay man-
takuykunawanqa. Chaqa kaynumi niq: “Mayqan chay
sirkapi ĉhakinta sarukuchiqtaqa, rumillawan, manaqa lan-
sawan, wanuchikanqa michka uk animal katinmapis” nir.

---

* **12:16** Rikashun Génesis 25.29-34.

21 Kusa mana yaĉhakuypaqmi karan chay rikashankunamapis. Chaqa pay Moisesllari kaynu niq: “Manchakurmi chukchukyayani” nir.

22 Ashwan qamkunaqami, mushuq tratuwanna kar, chay qaqa Sión shutiqmanmapis qimikashaykillapa. Chaqa chaypimi kawsaq Dyuspa pwiblunmapis. Chay pwibluqami syilupi Jerusalén. Chaypiqami chiqapla achka angelkuna Dyusta alabananllapapaq tantakasha.

23 Chaynulla ĉharaykillapapis Dyuspa munashan wamrankuna syilupi tantakashanman. Chaypimi Dyuspa wamran kaqkunapa shutinqa iskribikasha. Qamkunami qimikashaykillapa Dyusman, chay tukuypa jwisninman, chaynulla tukuy chay kusa allin runakuna shumaqchakashakuna kayan chayman.

24 Jesucristumanpismi ĉhashaykillapa, chay mushuq tratuta rurashanrayku. Chay yawarninwanmi uchanchikmanta paqamashanchikllapa. Chay yawarninmi, Abelpa yawarninmanmatapis kusa mas shumaq karan.

25 Chayraykumi kuytakankillapa. Imanupiqakish chay willamaqninchikta mana kasuq yupay tukutkillapa. Chaqa Dyus, mana kasukuqkunata qayar kay pachapi willatinllapami mana kasurqa, mana mayman alsakaytapis puytiranllapachu. Chaynu katinqa nuqanchikkunamaqa syilumantapacha willamashallapa mana kasurqa, maymannari alsakashunllapa.

26 Chay tyimpuqami, Dyusqa rimatinla pachamapis kusata kuyuran. Piru kananqami nin: “Qashanmi nuqaqa kuyuchishaq mana pachalatachu. Ashwanmi syilumatapis kuyuchishaq” nir.

27 Chaynu “Qashan” nirqami, intrachimanchik chay tukuy kuyuq chaykunataqa, limpu chinqachiyanqa nir. Piru chay mana kuyuq chayqami, mana chinqanqachu.

28 Dyus chay mantakuyashan pachaman apamayanchik chayqami, mana kuyunqachu. Chaymi chaypaq payji niypaq Dyusta. Paytami adurashunllapa kusala rispituwan, imanutaq payta shumaqta yarpuchishannulla.

29 Chaqa Dyusninchikqami, imanutaq ninamaqa tukuyta limpu rupachin chay yupay.

13

Imanumi Dyusta shumaqta yarpuchishunllapa

1 Qamkunaqami kriyiq masiykuna, maydiyapis waran waran uknikillapa uknikillapa llakipanakur kawsankillapa.

2 Chaynulla amami qunqarchu, mayqantapis wasikillapa-
man ĉhatinqa, shumaqta samachinkillapa ima. Chaqa chayn-
umiri wakinkunamaqa mana yaĉhar, angelkunata ashwan
samachiranllapa.
3 Yarpunkillapami prisukunata, qamkunapis paykunawan
prisu kankimanllapa yupay. Yarpunkillapapismi chay qis-
chakaqkunapaq, qamkunapis paykunawan qischakayanki-
manllapa yupay.
4 Tukuy runa kar, warmi kar, masayjunna karqa, kusalata
rispitanakur masanllapalawan kawsanqallapa. Chaqa
Dyusmi, chay runa kar, manaqa warmi masayjunna
karmapis ukwan ukwan punuqkunata, chaynulla mayqan
manaraq masayjun karpis pakaplla punuqkunatapis rikar
kastiganqa.
5 Amami qillaylataqa munankillapachu. Imayki kaqwan-
qami kuntintakayllapana. Chaqa Dyusqami kaynu niran:
“Manami qamlata dijar qunqashaykichu” nir.
6 Chaymi Tayta Dyus imakunawanpis yanapamanchik nir
kunfyakar, kaynu niyta puytinchik:
“Amituy yanapamatinmi, mana mayqantapis manchanichu.
¿Imatana runa masiyqa ruramanqa?” nir.
7 Yarpuyllapa chay runakuna yanapar Dyuspa rimayn-
inta yaĉhachishuqkunapi. Chaynulla yarpuyllapa paykunaqa
imanumi kawsayarllapaqa karan nirpis. Chayna imanutaq
paykuna kriyiqllapa, chaynulla qamkunapis kayllapa.
8 Jesucristumi paylla, quya, kanan, chaynulla tukuy tyim-
pupaq.
9 Amami qamkunaqa dijakankillapachu riqchaq
yaĉhachikuykunata, chaynulla imakunalata mikur
washakashunllapa nir yaĉhachishunanllapapaqqa. Ashwan
allinqami tukuy shunqunchikwan Dyusninchik
munamashanchiklapi kriyinallapapaq, chay mikuylapaq
yaĉhachikushanllapakunamantaqa. Chaqa manami yaqqa
sirbishachu chay mikuylapaq yaĉhachikushanllapakunaqa.
10 Jesucristo kruspi wanushanrayku, Tayta Dyus
llakipar pirdunamanchikllapa. Jesucristo wanusha katin
nuqanchikkuna manana animalkunata wanuchirnachu,
Tayta Dyusta sirbinchikllapa. Chayrayku chay naypaq
kurakuna manana puytinllapanachu animalkunata
wanuchir Tayta Dyusta shumaqta yarpuchiyta.
11 Chaqa chay kurakunapa mantaqninqami animalpa
yawarninta apan kusala Santu kwartumanqa, uk ufrinda
yupayna katin uchanllapakunamanta washakananllapapaq.
Piru chay animalkunapa kwirpuntaqami, chay pwiblumen-
taqa waqtapi rupachinllapa.

12 Chaynullami Jesustapis qischar ima, pwiblumanta waq-
tapi wanuchiranllapa. Chayna yawarninwan runakunata
shumaq allinpaqna tikrananpaq.
13 Chayrayku, imanutaq paymataqa mana kwintachar
uklawman itakuranllapa, chaynulla nuqanchikkunatapis
mana kwintachamashallapaqa, paywanna kayta yarpushun-
llapa.
14 Chaqa kay pachapiqami, nuqanchikkunapaqqa mana
tukuy tyimpupaq uk pwibluqa kanchu. Chaymi chay tukuy
tyimpupaq shumaq pwiblu kaqman ĉhanapaq yarpushunl-
llapa.
15 Chaynami Jesusrayku maydiyapis Dyusta alabashun-
llapa. Kay alabayashanchikqami, imalataqa ufrinda nir
wanuchiyanchik chay yupay kanqa. ¡Alabaypaqllapari shim-
inchikllapawan!
16 Amami qunqankillapachu allinkunalata ruraytaqa,
chaynulla imayki kaqlawan ukkunata yanapaytaqa. Chaqa
tukuy kaykunami, ufrinditakuna Dyusta kusa shumaqta
yarpuchir aligriyachiqqa kanqa.
17 Dyuspa rimayninta yaĉhachishuqllapa runaku-
natami kasunkillapa. Chaqa paykunaqami rikar
kuytashuyanllapa, maydiyaqa imata rurashaypaqpis Dyus
rikar yaĉhamayanqallapa nir. Chayraykumi paykunata
aligriyachinaykillapapaqqa, imatapis allin kaqkunalata
rurayllapa. Piru pinqaypaq imakunata ruratkillapaqami,
kwashallana kawsanqallapa.
18 Nuqakunapaq Dyusman mañakunkillapa. Chaqa nuqaku-
naqami qamkunapaq kusa allinlata yarpur kawsanillapa.
Chaymi imapipis allinkaqla kayta yarpunillapa.
19 Chaynulla mañakunkillapapismi, mana tardarchu shamur
watukushunayllapapaq.

Tukukanantami saludakun

20-21 Shumaqta kawsachikuq Dyusninchikmi,
qamkunatapis shumaqchashunqallapa imapipis. Chayna
pay munashanta ruranaykillapapaq. Chaqa Amitunchik
Jesucristo wanutinmi, yawarninwanna mushuq tratuta
ruraran, tukuy tyimpuna pullachamanallapapaq.
Chaymanta qashan kawsachimuran. Chayraykumi kananqa
nuqanchikkuna uyshitankuna yupay kashana, kusa
shumaqta michiq yupayna kuytamanchik. Chaynami
Jesucristutaqa, tukuy tyimpupaqna alabashunllapa.
¡Chaynumi kanqa!
22 Kriyiq masiykuna, imanupiqaĉhi qamkunata anyaq yu-
pay kaykunata willashunillapa. Piru animachishunayllapa-
paqmi kayta iskribimuni qamkunamanqa.

23 Qamkuna yaĉhanaykillapapaqmi nishunillapapis, kriyiq
masinchik Timoteo prisu kashanmanta yarqushana nir.
Chayna daskaqlla ĉhamutinqami, nuqa watukushuqllapa
shamurqa, pullay apamushaq.
24 Dyuspa tukuy allin kaqninkunata, chaynulla paypa
rimayninta yaĉhachishuqllapakunatami, willankillapa saluduta
kaĉhamunillapa nir. Chaynulla chay Italiamanta kaq
kriyiq masinchikllapakunapismi, qamkunapaq saluduta
kaĉhamunllapa.
25 Chaymi Taytanchikllapa Dyusman mañakuni kusalata
llakipar yanapashunanllapapaq.

Chaynumi kanqa.

Santiago
Santiagupa kartan

Kay kartataqami Santiago iskribiran, Jesucristupi kriyiq masinkunaman. Paymi Jerusalén pwiblupi kriyiqkunapa rikaqnin karan. Manami Jesucristupa dusi apustulninkunamantachu karan. Ashwanmi, Jesucristupa uknin karan (San Marcos 6.3; Gálatas 1.19). Piru Jesucristo kawsayatinraqqami, mana kriyiranchu Dyuspa Akrashan Cristun nirqa (San Juan 7.5). Wanur kawsayatinraqmi payqa kriyiran. Chaymantaraqmi Santiago apustul Pedruwan, apustul Juanwan Israel masinkunataqa Jesucristupa shumaq rimayninta qa yaĉhachiranllapa (Gálatas 2.9).

Chaynuqami Santiaguqa intrachikuran michka qischakarpis Dyusllapi yarpur kusa aligrila kawsanallapapaq (1.2-18); chaynulla michka kusa imayjun, mana imayjun kaqkunamapis ama ukmanta rikanakurchu kawsanallapapaq (2.1-13). Ashwanmi chiqapta Dyuspi kriyir, ukninchikkunata yanapar Dyus munashannu kawsashunllapa (2.14-26). Chaynulla intrachikuran llulla imatapis ama parlanapaq (3.1-12), chaynulla Tayta Dyuspi allita kriyir mañakunallapapaq ima (5.13-18).

Santiagumi saludakun

1 Nuqa Santiagumi Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta sirbini. Chaymi tukuy qamkuna Israel pwiblupa dusi ayllunkuna karmapis, wakpi kaypi uklaw pwiblukunapi taqkunata saludashunillapa.

Dyuslaman mañakushun yaĉhayniyjun kanapaq

2 Kriyiq masiykuna, Jesucristupi kriyir munashanta rurashaykillaparayku qischashutinllapaqa, aligriyayllapa.
3 Yaĉhanchikllapami payrayku qischakarqa, mana yanqallachu qischakanchik nir. Ashwanmi masta paylapi yarpur shachinakunchik.
4 Chayrayku qischashutinllapamapis mana shaykuq, Taytanchik Dyuspi kriyirlla shachinakuyllapa. Chaynuqami kusa allinlata yarpuq, ruraq wamrankunana kayankillapa kanqa.
5 Mayqannikillapapis, Dyus munashanta rurar mana yaĉharqa, mañakuy payman. Paymi, mana pinqashurchu, mana anyashurlamapischu, ashwan aligriyar, kusata intrachishunqallapa tukuy imata.
6 Chaymi payman mañakurqa, tukuy shunquykiwan allita kriyiy: Uyapamanqami nir. Ama yarpuychu: Manaĉhi

uyapamanqachu nirqa. Chay mana uyapamanqachu nir yarpuqqami, imanutaq marpa yakunmaqa wayra shamutin wakman kayman kusalata maqchikan, chay yupay.

7-8 Chaynulla, Dyus mana uyapamanqachu nir yarpuqqami yarpunllapa: Kananmantaqa Dyustana sirbishaq nir. Chaymantaqa allaqkamanqa, Dyusta qunqar, qashan yarpun chay imankunalapina. Chaynu shiminlawan rimar kriyiq karqa, amana yarpunqachu: Dyusmi yanapamanqa nirqa. Chaqa manari imapipis yanapanqachu Dyusqa.

Imanumi imayjunkuna, mana imayjunkunamapis kanqa

9 Dyusninchikmi mana imayjun kriyiq masinchikkunataqa, kusa runa nishapaq riqsin. Chayrayku aligriyanqallapa.

10 Uk kusa imayjun kriyiq-shuypaqa, tukuy imankunata tukchir chinqachirpis, ama llakinqachu. Ashwan aligriyanqa. Chaqa chay mana kriyiq imayjunkunaqa, qiritukunapa tuktun yupay, das chinqayanqa.

11 Rupay kusata rupayatinqa, ¿manachu qiritukuna ñutkutin, tuktunkunaqa shumaq kashanmantaqa ñutkur das chakin? Chaynumi chay tuktukuna yupay, chay mana kriyiq kusa imayjunkunaqa, chay imankunata tantakushankunawanqa, pulla chinqanqa.

Imakunapi rikarirmapis shachinakushunllapa

12 Kusa shumaq runami kanqa, riqchaq imakunapi rikarir shachinakuqqa. Chaymi wanutinmapis, Dyusqa kurunata qurna tukuy tyimpupaq kawsachinqa. Chaqa payta tukuy munaqkunataqami chayllata arnisha.

13 Uk runa imapi rikarir uchakunarqa, Dyusta ama uchachanqachu: Paymi kay imata rurachimanayan nirqa. Dyusninchikqami mana ima riqchaq uchakunataqa ruranchu. Chaynulla payqa mana mayqantapis ima mana allinkunataqa rurachinchu uchakunanpaqqa.

14 Nataq uk runataqami paypa yarpuynin mana allin kashanrayku, animachin mana allinkunata rurar uchakunanpaqqa.

15 Chaymi chay mana allin yarpuyninkuna shunqunpi ratakur, uchakuchin. Chaynami mana tantyakarchu uchakurllana, wanun.

16 Munashay kriyiq masiykuna, amami imamantapis ingañakankillapachu.

17 Chaqa Dyusninchikmi unaq syilumanta-pacha tukuy chiqap allin kaqkunata qumanchik. Paymi rurasha tukuy riqchaq syilumanta achkirachimaqninchikkunata.

Chaynulla kusa allin kashannullami maydiyapis kar, mana kambyakanqachu llantu pasaq yupayqa.
18 Paymi imakunatapis kusa allinlata riman. Chaymi chay rimashankunapi kriyishanaqa, washar mushuq kawsaytana qumanchikllapa. Chayraykumi payqa tukuy rurashankunamanta akramanchik, punta wamrankunana kanallapapaq.

Dyus rimashanta kasushun

19 Munashay kriyiq masiykuna, allita uyakuyllapa ukkuna rimatinqa. Ama dasqa rimayllapachu. Naypaqtaqa yarayllaparaq, chaymanta rimanaykillapapaqqa. Ama das piñakur yakapakayllapachu.
20 Chaqa piñakuq runaqami, Dyus munashantaqa mana ruranchu.
21 Piru qamkunaqa, Dyus munashanlata rurarna tukuy mana allinkunata, chaynulla kusala saqra millanaypaq uchakunata imaqa dijayllapana. Ashwanmi Dyuspa rimayninta shumaqta intrakar kasuyllapa. Chaqa paypa rimayninmi kusa pudirniyjun kar, shunquykillapapiqa ratakushana washakanaykillapapaq.

22 Chayraykumi Dyuspa rimayninta, ama uyakurlachu allita intrakar rurayllapa. Piru "Nuqami allin runa kar, rimayninta uyani" nir mana kasurqami, ingañakayankillapa.
23 Chaymi mayqanpis Dyuspa rimayninta uyakur mana kasurqa, uk runa ispijupi qaqllanta rikaq yupayla.
24 Chaqa chay ispijupi kaqqa chaypi karqa, qaqllanta rikayan "Kaynu kani" nirmapis. Chaymanta ashurqa, dasna qunqar, mana yaĉhannachu imanumi qaqllan karan nir. Chaynullami chay mana kasukuqkunapis, Dyuspa rimayninta uk ratulapaq uyan. Chaymantaqa manana uyakushantaqa kasunllapanachu.
25 Ashwan washakananpaq, Dyus mantakushankunata kasur, chaylata rikar mana qunqar, chay rimashanlata ruratinqa, Dyusqa kusa shumaqpaq riqsir tukuy imapi yanapanqa.
26 Uk runa, "Nuqa allin Dyusniypi kriyiq kani" nir yarpuqqa, ama mana allinkunata rimananpaqnachu tantyachinqa qallunta. Mana qallunta tantyachiqqami: "Allin Dyusniypi kriyini" nirqa, paylla ingañakayan. Chaynu tukurqami mana chiqaptaqa Dyuspi kriyinchu.
27 Ashwan kaynuraqmi Taytanchik Dyuspa kusa allin shumaq yaĉhachikuyninqa: Watukur yanapanapaq chay qischakaq wakchitakunata, byudakunata, ima. Ama rurashunpischu runakunapa mana allin rurayninkunataqa, ama riqchaq uchayjunna kanallapapaq.

2

Imayjun mana imayjuntapis chayllata rikaypaq

1 Qamkuna kriyiq masiykuna, kusa pudirniyjun Amitunchik Jesucristupi kriyiqkuna karqa, tukuyta munayllapa, ama wakinlatachu.
2 Yarpushunllapa kayta: Kriyiq masiykuna, tantakasha katkillapa, ĉhamunman ishkay runakuna. Uknin uru surtijayjun, mudanankunapis kusa ĉhaniyjun. Uknin-shuypaqa mana imayjun, lliki ishkiyaq mudananmapis.
3 Chaymanta chay kusa imayjun chayta ninkimanllapa: Kay shumaq samanapi samay nir.

Chaymanta chay mana imayjunta-shuypaqa ninkimanllapa: Chayllapi qamqa shay, manaqa chay pachapi tay nir.

4 Chaynu tukurqami, jwis yupay tukuyankillapa, mana allin yarpuynikillapawanqa. Chaqa ukninta shumaqta rikayankillapa, ukninta-shuypaqa mana.

5 Munashay kriyiq masiykuna, ¿allinchu kanqa chay mana imayjunkunata pinqar chaynu ruranapaq? Uyakuyllapa nuqa kay nishayta: Dyusmi kay pachapi runakuna mana imayjunkunataqa, ashwan akrasha paypina kriyinanllapapaq. Chaymi chay kriyishankunana paykunapaqqa imankuna yupayqa kanqa. Chayna chay mana imayjunkunana Dyuspa pullan tanqa, shumaq mantakuyashanpina. Chayllatami arnisha Tayta Dyusqa tukuy payta munaqkunataqa.
6 Nataq qamkuna-shuypaqami chay mana imayjunkunata pinqar, kusala imayjunkunalata shumaqta rikankillapa. ¿Piru manachu kwintata qukankillapa chay kusa imayjunkunaqa kusata qischar ingañashurllapa kusa imayjun tikrakasha, chaynulla aysaĉhakur ima awturidadkunaman apashunllapa nirqa?
7 Chaynullami paykunaqa Amitunchik Jesucristutapis ĉhiqnir, mana allinkunata rimanllapa.
8 Dyus nitin mantakushankunapimi nin: “Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla” nir. Chaymi chay nishannulla rurarqa, Dyuspaqqa kusa allinta rurayankillapa.
9 Piru mana imayjunkunata pinqar, kusa imayjunkunalata munarqa, Dyus mantakushanta mana kasushaykillaparayku, paypa naypanpiqa uchayjunna kankillapa.
10-11 Chaqa Dyus mantakushanqami ninpis: “Runa kar, warmi karpis, ama ukwan ukwan punuyllapachu. Ama wanuchikuyllapachu” nir. Chaymi uk runa, Dyusta kasunanrayku mana ukwan punuyarpis, piru wanuchikurqa

uchayjunna. Chaqa Dyus mantakushantaqa manari chiqaptaqa kasuyanchu. Chaymi Dyusninchik mantakushankunata kasuyar, ashlilata mana kasushaqa, payqa tukuy mantakushanpaqna kastigamanchik, mana kasushaykichu nir.

12 Allita yaĉhashaykillapanu, Dyusmi rikamanchik, allintachush Wamran Jesucristupi kriyinchikllapa manaqachu mana nir. Chayrayku imata rurarpis, imata rimarpis Washakuq Jesucristupaq yarpur kawsaypaq. Chayna pay yanapamasha ama ima mana allinkunata ruranapaq.

13 Allita yaĉhayllapa, Dyusninchikmi chay mana llakipakuqkunataqa, mana llakipanqachu. Piru chay llakipakuqkunata-shuypaqa, llakipanqa.

Jesucristupi kriyirqa, rurashun pay nishanta

14 Kriyiq masiykuna ¿allinchu kanqa uk runa shiminlawan "Nuqaqa Jesucristupi kriyini" ninanpaq? Jesucristupi allipta kriyirqa, pay nishanta ruranman. Yanqalla kriyini nir, mana kasurqa, mana washakayta puytinchu.

15 Ma yarpushun, uk kriyiq masinchik bidanta pasananpaq mana mudanayjun, mana mikunayjunchu kanman.

16 Chaymantaqa mayqannikillapa chay kriyiq masinchikta mana imata qur, mana imawanpis yanapar, ninkimanllapa: Dyus yanapashunqa. Rir, mishkita mikur, imawanpis quñukuy nir.

Chaynu nirqa, ¿Jesucristupi imanu kriyiqtaq kankillapa?

17 Mana yanaparqa, yanqa shimikilawan kriyinkillapa. Manami alliptaqa tukuy shunquykiwanqa kriyinkichu. Chaqa chaynu karqa, Jesucristo nishantaqa manari rurayankillapachu.

18 Mayqanllaqa niyanqa:

—Qamqami Jesucristulapi kriyinki, piru mana yanapakunkichu. Nuqa-shuypaqa runa masiyta imapipis yanapani, allinta tukur.

¿Imanutaq rikachimayta puytinki Jesucristupi kriyini nir, pay mana nishanta rurarqa? Piru nuqaqami, Jesucristo nishanta rurar, puytini rikachishuyta, alliplata paypi kriyini nir.

19 Qamqami Dyusqa ukla nir kriyini ninki. Mana kasushaykirayku dyablukuna yupay rurayanki. Chaqa dyablupismi kriyin, Dyus kan nir. Chaymi chaynu kriyir manchakur chukchukyarllapamapis, mana kasunchu.

20 ¡Ay, runa yaru! ¿Imanutaq puytiyman intrachishuyta? Kriyirla, mana allin kaqkunata rurarqa, mana washakankichu. Chaqa yanqallari kriyinki.

21 Kwintata qukayllapa. Unay rukunchik Abrahamtami,
Dyusqa niran: “Munamayarqa wamraykita nuqarayku
wanuchiy” nir. Chaymi wamranta wanuchinanpaqna
katin, Dyusqa “Kayqami allita kriyiman” nir, mana
wanuchichiranchu. Ashwanmi paytaqa uchankunamanta
pirdunar, mana uchayjun runapaqna riqsiran.
22 Abrahammi kriyir, kasuran Dyusta. Chaymi Dyus-
ninchik yanaparan, mas allita paypi kriyinanpaq.
23 Chaynumi Dyus nitin iskribikashakunaqa kumplikaran:
“Abrahammi allita Dyuspi kriyiran. Chaymi Dyusninchikqa
riqsiran mana uchayjun runapaqnachu”. Chaymi paypaqqa
niqllapa: “Dyuspa amigunna” nir.
24 Chaynu allita kasushami, Dyusninchikqa wamrankuna-
paqna riqsimanchik. Piru yanqa rimarla kriyishaqa, mana.
25 Yarpuyllapa chay warmi Rahab shutiqpipis. Payqami
kusa waynasapa karan. Chaymantaqa Dyuspi kriyir, pay-
latana kasuran. Chay warmisitami Israel runakunapa ri-
parakuqninkunata, wasinpi pakar uklaw nantana kaĉharan,
kuntraqninkuna ama tarinanpaq. Chayraykumi, Dyus-
ninchikqa chay warmitaqa, tukuy uchankunamanta pir-
dunar, manana uchayjunpaqnachu riqsiran.
26 Chaymi yaĉhanchik, kusa allinmi Dyusta kasunapaq
nirmapis. Chaqa ¿manachu kwirpunchikpa amaynin tukukat-
inqa wanunchikna? Chaynullami rimarla kriyini nir mana
allinkunata rurayarqa wanusha yupayna kanchikllapa.

3

Qallunchikta tantyakachishun

1 Kriyiq masiykuna, kay yaĉhachikuqkunatami Dyusqa masta
rikar yaĉhamanchik allintachush paypaq yaĉhachikunchik nir.
Chaymi kay nuqanchikkunamanta yaĉhachikuq kayta mu-
narqa, Dyus nishanta karanta rurashunllapa.
2 Yaĉhashanchiknu tukuy-ari pantar uchakunchik. Chay
mana pantar allinlata rimaqqami kusa allin runa, kusa
intrakaq ima. Chaynu karmi tukuy kwirpunta imapipis
tantyakachiyta puytin.
3 Yaĉhashanchikllapanu, ¿manachu bistyapa aqrunman
frinuta ĉhuranchik kasumanapaq? Chay taksha
frinitulawan puytinchik chay atun animalta purichiyta
may munashanchiktapis.
4 Kwintata qukashun chay atun barkukunapaqpis. Kusa
atun katinmapis, wayrakuna kumsar uklawta apayatinpis,
runakunaqa uk palitalawan tikrar, puytinllapa apayta may
munashantapis.

5-6 Chaynullami qallunchikpis. Kwirpunchikmanta
mas uchkulala karmapis, kusata alabakan, “Tukuy
imatami puytini rurayta” nir. ¡Ayayay! ¡Qallunchikqami
ninapa chispitannu! ¿Manachu ninapa chispitan mirar
rupachin kusa achka muntikunata? Chaynullami
qallunchikpis, kwirpunchikpi kar, tukuy ima riqchaq mana
allinkunata rimachimanchik. Infyirnumanta dyablupa
yarpuyninkunami qallunchikta mana allinkunata rimachir,
bidanchikta dañan, kusa uchayjunna kanapaq.

7 Runaqami mansuchayta puytin tukuy riqchaq utiq an-
imalkunata, pariq kurukunata, yakupi taq kurukunata,
largu kurukunamatapis. Tukuy chaykunatami mansuchayta
puytin.

8 Piru mayqanpis manami qalluntaqa tantyachiyta
puytinllapachu. Qallunchikqami uk bininu wanuchikuq
yupay. Chaymi dasla mana allinkunata rimachir
uchakuchimanchikllapa.

9 ¡Ay imatataq yaĉhanchikllapa! Chay qallunchiklawan Tay-
tanchik Dyusta shumaqta alabanchik. Chaymantaqa dasna
runa masinchikkunata musyanchik. Runakunataqami Dyus-
ninchikqa paynu rikĉhaqta rurasha. Chaynu katinqa, ¿pitaq
kanchik musyanapaq Dyus rurashantaqa?

10 Kriyiq masiykuna, manami allinchu ashlilata chay shim-
inchiklawan Dyusta alabar, chaymanta musyakunapaqqa.

11 Ma, yarpuyllapa. ¿Yaku nasimuqmantachu lluqshiyta
puytinman mishki yakuwan, ayaq yaku?

12 Uyamay kriyiq masiykuna, ¿uba yuraqachu puqunman
iguskunata? ¿Manaqachu igus yurapis puqunman asaytu-
nakunata? ¡Manami! Chaynullami kaĉhi yaku nasimuqman-
tapis, mana mishki yaku lluqshiyta puytinchu.

Kaynumi kawsanllapa Dyusmanta yaĉhakuqkunaqa

13 Qamkunamanta uk yaĉhachikuq kusata yaĉhar intrakaq
karqa, rikachikunqari chay imanu kashantaqa. Chayna
wakinkunapis rikar chayllata ruranapaq. Qamkunamanta
uk kusa yaĉhaq karqari, ama kusa kani nir alabakarchu
shumaqta kawsanqa.

14 Piru mayqannikillapa kusa yaĉhaq kani nirmapis, in-
bidyusu kar tukuy imayjun kayta munarqa, ama “Kusa runa
kani” ninqallapachu. Chaqa chaynu tukurqami chiqap kaq-
manta mana allintachu tukuyanllapa.

15 Chaymi chay yaĉhayninllapaqa, mana Dyusmantachu
kanqa. Ashwanmi runakunapa yaĉhaynin, chaynulla
dyablupa yaĉhaynin imana kayanqa.

16 Chaqa chay inbidyusukuna, tukuy imata munaqkunaqa,
imanupis mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu. Ash-
wan mana allinkunata tukurmi kawsanllapa.

17 Piru Dyuspa yaĉhayninwan kaqkunaqami manana
chaynuchu kawsanllapa. Paykunaqami kusa shu-
maqta kawsanllapa, manana uchakurchu. Manana
piñakunllapapischu. Manami wakinkunalatachu uyakunllapa.
Ashwan kusa llakipakuqkuna karmi, allinkunalata
ruranllapa. Mana imatapis pakarchu, allita rimanllapa.
Yaĉhachikushannullami kawsanllapa.

18 Chay shumaq tananllapapaq yaĉhachikuqkunaqami, imal-
lataqa tarpuq yupay, shumaqna kawsanllapa. Chaymi may-
diyaqa manana ĉhiqninakur imachu rurayanqa pullana Dyus
munashantaqa.

4

Ama kay pachapa imankunata munapakuyllapachu

1 ¿Imapaqtaq qamkunapura anyanakur, maqanakur ima
kawsankillapa? Chay mana allinkunata munashaykilla-
paraykumi, mana shumaqtaqa kawsankillapachu.

2 Qamkuna imata munar, mana kunsigiyta puytir,
wanuchikunkillapa kunsiginaykillapakaman. Chaynu imata
munarqa, kusata inbidyanakur, maqanakunkillapa. Chaqa
Dyusta mana mañarmiri, mana kunsigiyta puytinkillapachu
munashaykillapataqa.

3 Mañakunkillapapismi gustuykillapalata ruranaykillapapaq.
Chaymiri Dyusqa mañakushaykillapataqa mana qushunlla-
pachu.

4 ¡Ay, qamkuna Dyuspi mana allita kriyir, ukpi ukpina
yarpuqkuna! ¿Manachu yaĉhankillapa kay pachamanta
kaq tukuy imakunata munaqkunaqa Dyuspa kuntranna
kanchikllapa nir? Chaymi mayqanpis kay pachamanta
kaq tukuy imakunata munaqkunaqa, Dyuspaqa kuntranna
tikrakayan.

5 Chaqa allita yarpuyllapa, Dyus nitin iskribikashaku-
napimi nin: “Dyuspa Ispiritunmi qamkunapi kawsan. Payqa,
munashurllapa kusa silusu. Chaymi mana munanchu pay-
manta chiqanchakanallapapaqqa” nir.

6 Piru Dyusmi kusa allin kar kusata yanapamanchikllapa.
Chaqa chay iskribikashakunapimi nin:

“Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa chiqanchakan.
Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa
kusalata yanapan” nir.

7 Chay-ari Dyuslata tukuy shunquykillapawan kasur,
dyablutaqa ama kwintacharchu shachinakuyllapa.
Chaynuqami qamkunamantaqa ashunqana.
8 Chayna Dyusman tukuy shunquykillapawan
qimikayllapa. Chayta ruratkillapa, Dyuspis qamkunaman
shamuyanqa. Uyankillapa uchayjunkuna: Uchayjun
makikillapata paqar, amana uchakuyllapachu. Uyankillapa,
qamkuna tukuy shunquykiwan Dyusta mana munaqkuna:
Amana ima uchatapis ruraylapachu. Ashwan
Dyusninchiklatana munayllapa, shunquykillapapis chuya
yaku yupay shumaq kananpaq.
9 Mana allinta tukushaykillaparayku llakir, waqayllapa.
Kananqa asikuyta dijarna, waqayllapa. Aligriyayta dijarna,
llakiyllapa.
10 Chaynulla ama kusa kani nirchu tukuy shunquykilla-
pawan Amitunchiklata kasuyllapa. Chaynuqami kusa puy-
tiqpaqna tikrar, aligriyachishunqallapa.

Amami rikar yaĉhanakushunllapachu

11 Kriyiq masiykuna, amami washaykillapata
rimapanakunkillapachu. Chaqa kriyiq masikipa
washanta rimar, jwisnu tukur rikar yaĉharqa "Dyus
mantakushanmanta mas puytiq kani" niq yupayna
kankillapa. Chaynu kusa mas puytiq kani nirqa, Dyus
mantakushanta kuntrar manana kasuyankillapachu.
12 Dyuslami mantakushanta qumashanchik. Paylami jwis-
ninchikpis. Chaymi payla puytin runakunata rikar yaĉhar
washayta, manaqa chinqachiymatapis. Piru qamqa, ¿pitaq
kanki rikar yaĉhanaykipaq runa masikitaqa?

Manami yaĉhanchikchu allaq imami pasamashun nirpis

13 Uyamayllapa qamkuna, tukuy imata munaqkuna.
Ninkillapami: "Kananmi, manaqa allaqmi rishun chay may
pwibluman. Chaymi uk añuta nigusyuta rurar, qillayta
ganashun" nir.
14 Piru manami yaĉhankillapachu imami allaqqa
pasashuyanqallapa nirmapis. ¿Rantikashachuri bidaykilla-
paqa? ¿Manachu puktaymaqa uk pachapi rikarir, qashan das
chinqan? Chaynullami bidaykillapawanpis pasan.
15 Ashwan chay yarpuyashaykillapata ruranarqa, niyllapa:
"Amitunchik munatinmi, kawsar imatapis rurashun, man-
aqa mana" nir.
16 Piru qamkunaqa, mana chayta yarpurchu, kusana kani
niyankillapa. Manami chayqa allinchu.
17 Uk runa, Dyus nishanta yaĉhar, kaymi allin ruranaypaq
nir mana rurarqa, uchayjunna.

5

Uyakuyllapa kusa imayjunkuna

1 ¡Uyakuyllapa kayta kusa imayjunkuna! Diyakunami
ĉhamunqa kusata qischakanaykillapapaq. Chaypaq waqar,
qayĉhakuyllapa.
2 Tukuy chay ĉhaniyjun imaykillapaqami ismunqa, kusa
shumaq mudanaykillapapis kurur tukukanqa.
3 Chaynulla uruykillapa, qillaynikillapapismi
muqusyanqa. Chaynu muqusyarmi uk tistigu yupay
kuntraykillapa tikrakanqa: “Mana imayjunkunata mana
yanapachimashaykichu” nir. Achka qillayta munashaykil-
laparayku, chay mana allin yarpuynikillaparayku ninapi
rupaq yupay chinqar tukukankillapa. Jwisyu diya
ĉhamuyatinqami, mana imayjunkunata miĉhar, imaykillapata
tantakunkillapa.
4 Mallki tantaq runakunata mana pagrashaykichu. Chaymi
pagunkunaqa rimaq yupay, Dyusman mañakusha. Qamku-
napa kuntraykillapa shasha, ingañashaykillaparayku. Kusa
puytiq Dyusninchikmi uyasha chay trabajaqkunata, pa-
gunkunapaq mañakuqta.
5 Kay pachapimi qamkunaqa kusa shumaq bidata
pasar, kwirpuyki munashanlata rurar, animalkuna yupay
gurduyashaykillapa. Listunami kankillapa jwisyu diyapi
wanuchikashana kanaykillapapaq.
6 Chaqa qamkunaqari kusa allin runakunata, mana allinta
tukusha kanman yupay, wanuchiraykillapa. Piru chaynu
ruratkillapamapis paykunaqa mana imalatapis rimaranlla-
pachu.

Kriyir ama shaykurchu Dyusman mañakuyllapa

7 Kriyiq masiykuna, allita kriyiyllapa Amitunchikpi.
Payrayku qischakarpis, ama disanimakuyllapachu.
Chaynulla ama yarpuyllapapischu: ¿Ima tyimpuraq
shamunqa? Kusatami tardan nirqa. Yarpuyllapa uk
tarpukuqpi. Payqami tarpukurqa, yarakun, tamya ishkir
simillanta winachitin, allin kusichayjun kananpaq.
8 Chaymi, imanutaq tarpukuq yarakun, chay yupay
qamkunapis allita kriyir, ama disanimakurchu yarakuyllapa
Amitunchik shamunankaman. Chaqa pay shamunanqami
shipchana.
9 Uyankillapa kriyiq masiykuna. Rikamanapaq
jwisninchikqami shipchamunna. Paymi punkitunchikpina.
Chaymi willashunillapa, ama mayqannikillapapatapis
kuntranta rimanaykillapapaq. Chayna jwisninchikpa
rikayninpiqa amana kastigakashanachu kanaykillapapaq.

10 Kriyiq masiykuna, Dyuspa rimaqninkunami kusata qis-
chakashallapa. Chaynu qischakarpis, masta kriyiranllapa
Dyuspi. Mana disanimakurchu, kusa allita yaĉhachikuranllapa
paypaq. Paykunami rikachimanchik, chaynu qischakarpis,
ama chiqanchakanapaq Dyusninchikmanta.
11 Uk kriyiq masinchik qischakar, allita Dyusninchikpi
kriyirqa, kusa shumaqmi kanqa nuqanchikkunapaqqa.
Qamkunaqami uyapashaykillapa, Jobmi kusata
qischakarmapis shachinakur allita sirbiran Dyusninchikta
nir. Chaymantaqa Dyusninchik llakipar, kusata
yanaparan. Kwintata qukayllapa: Dyusninchikqa kusa
allita yaĉhan llakipakuyta. Chaymi uchayjun kashamapis,
kastigamananchikmantaqa ashwan pirdunamanchik.
12 Piru kriyiq masiykuna, tukuy nishushaymanta masta
willashunillapa ama juranaykillapapaq. Amami syilupaq,
kay pachapaq rimarmapis jurayllapachu. Chaymi imapaqpis
“Chiqap” nitkillapaqa, chiqap kanqa. “Mana” nitkillapapis,
mana kanqa. Rimashaykillapataqa rurayllapa, Dyusninchik
ama kastigashunanllapapaq.
13 Mayqannikillapa qischakar llakiyarqa, Dyusman
mañakuyllapa. Mayqannikillapa aligri karqa takir ima Dyusta
alabayllapa.
14 Mayqannikillapa qishaq karqa, willayllapa kriyiqku-
nata rikar yaĉhachikuqninkunata, paykuna shamur, Dyusman
mañakunanllapapaq. Chayna Amitunchikpa shutinpi mañakur
kwirpunta asaytiwan salanqallapa.
15 Tukuy shunqunwan kriyir, mañakutinllapaqami, Ami-
tunchik chay qishaqtaqa alliyachinqa. Mana allinta tukur
uchakusha katinmapis, uchankunamanta pirdunanqa.
16 Chayrayku mana allinta tukurmapis, ama pakayla-
pachu. Ashwan kriyiq masinchikkunata niyllapa: “Kay ima
mana allintami tukusha kani” nir. Chayna uknikillapapaq
uknikillapapaq Dyusman mañakuyllapa, uchaykillapata pir-
dunar, alliyachishunanllapapaq. Uk kusa allin runa tukuy
shunqunwan mañakutinqa, Dyusqa uyar, tukuy mañakushanta
ruran.
17 Yarpushun Dyuspa rimaqnin Eliaspi. Payqami
nuqanchik yupay runala karan. Piru tukuy shunqunwan
Dyusman mañakutin, kimsa añu-y-midyuta tamya mana
ishkiranchu.
18 Chaymanta qashan tamya ishkinanpaq mañakutinqa,
allipta ishkimuranna. Chaymi tarpukashakuna allipta
winatin, shumaq kusichakuna karan pachapiqa.
19 Kriyiq masiykuna, qamkunamanta uk kriyiq masikil-
lapa uchakur, Dyusmanta ashusha katin, mayqannikillapa
Dyusman qashan tikramurqa, kusa allinta rurasha kanqa.

20 Chaynuqami chay uchayjunpa bidanta washayan wa-
nunanmanta. Chaynullami Amitunchikpis pirdunanqa kusa
achka uchankunamanmatapis.

Chaynumi kanqa.

1 Pedro
Pedrupa punta kaq kartan

Kay kartataqami apustul Pedro iskribiran. Payqami Amitunchik Jesucristuwan purir, yaĉhachikutin uyakuran, chaynulla milagrukunata ruratinpis rikaran ima. Chaymi Amitunchik Jesucristuqa Pedruta akraran apustulnin kar, tukuy uyapashanta, rikashanta ima parlakur intrachikunanpaq. Chayraykumi Pedrupaq mas intrakanarqa liyishun San Mateo 14.22-33; San Marcos 8.27-33; 9.2-8; 14.66-72; San Lucas 5.1-11; San Juan 1.40-44; 21.15-19; Hechos 2.1–5.42; 8.14-25; 10.1–11.18; 12.1-19; 1 Corintios 9.5; Gálatas 2.6-16.

Pedruqami kay kartataqa iskribiran Roma pwiblupi kayar, maylapipis kriyiq masinkunapaq. Chaymi payqa iskribir intrachiran Jesucristupi kriyishanrayku qischakarmapis shachinakunanllapapaq nir.

Pedrumi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, nuqami Pedro kani. Nuqatami Amitunchik Jesucristo paypa apustulnin kar yaĉhachikunaypaq akramasha katin, kay kartata iskribimuni qamkuna, Dyus akrashan uk ratulapaq kay pachapi kawsaqkunapaq. Chaqa uk furastiru yupay tankillapa Ponto pachapi, Galaciapi, Capadociapi, Asiapi, Bitinia pachakunapi ima.

2 Chaqa qamkunapaqmi Taytanchik Dyusqa, unaymanta-pacha yaĉhaqllana kar akrashushallapa paylapaqna kanaykillapapaq. Chaymi Tayta Dyusqa uchaykillapamanta llakipashurllapa, Santu Ispiritunrayku kusa allinpaq tikrashuranllapa Jesucristulatana kasur kawsanaykillapapaq. Chayna pay yawarninta iĉhashanrayku shumaqchakashana kanaykillapapaq. Chaymi Taytanchik Dyusman mañakuni tukuy imapi yanapar, kusa shumaqta kawsachishunanllapapaq nir.

Jesucristupi kriyir aligriyar kawsashunllapa

3-4 ¡Alabashun Amitunchik Jesucristupa Taytan Dyusta! Chaqa kusa allin payqa. Chaymi llakipamarninchikllapa Wamran Jesucristuta wanushanmanta kawsachimuran, paylapina kriyir manana unay kawsayashanchiknullanachu kawsanallapapaq. Chaynu paylata kasurqami “Maydiyaqa Dyuswan syilupi kawsayashun” nir kunfyakanchik. Chaymi chaypiqa mana ismuq, mana chakiq, chaynulla mana tukukaq irinsyanchikta qumashunllapa.

5 Chaqa Taytanchik Dyusmi kusa pudirniyjun kashanrayku
paypi kriyisha kuytamanchik. Chaymi tukuy nishankuna
kumplikatinnaqa, Jesucristo shamur washamashunllapa.
6 Chayraykumi qamkunaqa kusata aligriyankillapa,
michka kay tyimpukunapi ratulapaq riqchaq imakunapi
qischakarmapis.
7 Piru chay qischakaykunaqami sirbimanchik
intrakanapaq Tayta Dyusqa allinpaq riqsimanchik nir.
Chaqa imanutaq urumataqa ninapi chulluchir tukuy
chay mana allin kaqkunamanta akranllapa. Chaynumi
qamkunapis qischakar imaqa allinlata ruraqkunana
tikrakankillapa. Piru yaĉhashanchikllapanu uruqami
tukukan, ashwan qamkuna chay kriyishaykillapaqami
mana maydiyapis tukukanayjunchu. Chaynu allita
kriyitkillapaqami, Jesucristo shamur kusata aligriyar,
alabar, “Chiqaptami munamashaykillapa” nishunqallapa.
8-9 Qamkunaqami Jesucristuta mana pay payllata
rikasha karmapis kusata munankillapa, chaynulla kusata
paypaq yarpukunkillapa ima. Chaymi chaynu kriyir
washakayanchikllapa nir yaĉharqa, kusala shumaq ukmanta
mana shaykuq aligriyankillapa, ¡Amitunchikllapaqamiri kusala
chiqap llakipakuq kar, llakipar washamashanchikllapa! nir.
10 Unay tyimpupimi Dyusqa rimaqninkunata kaynu
rimachiran: “Maydiyaqashi runakunata llakipar
washayanqa” nir. Chaynu Dyus rimachishanpaqmi, chay
rimaqninkunaqa chaylapi yarpuqllapa: Imanutaq chay
washakayqa kanqa nir.
11 Nataq Jesucristupa Ispiritun Dyuspa rimaqninkunata
yaĉhachiran kaynu: “Dyuspa Akrashan Cristunmi kusata
qischakar wanunqa. Wanushanmanta qashan kawsamur,
tukuy kuntraqninkunata binsirnaqami rinqa syiluman allita
tukuy imata rikaq” nir. Chaymi Dyuspa rimaqninkunaqa
kusata yaĉhayta munaranllapa Ispiritu nishanta: “¿Piraq chay
qischakaq runaqa? ¿Ima tyimpuraq kanqa?” nir.
12 Chaynu nir kusalata yarpupakutinllapami, Tayta Dyusqa
paykunataqa intrachiran chay washakayqashi mana paykunapa tyimpunpichu kar, ashwan kanan tyimpukunaraq
kananpaq nir. Chaypaqmi kanankunaqa Jesucristupaq
tukuyla yaĉhachikuqkunataqa, Tayta Dyusqa syilumanta Santu
Ispiritunta kaĉhamur yanapatin, yaĉhachikutinllapa kriyirna
washakanllapa. Chaynu katinmi chay washakaypaqqa angelkunamapis mana intrakashanllaparayku, kusalata intrakayta munanllapa: ¿Imanu kartaq Tayta Dyusqa, kusala
uchayjun runakunataqa washayanqa? nir.

Dyusqami munan allinlata rurar kawsanallapapaq

13 Chayraykumi kusa allita yarpur, tantyakar ima kusa
allinlata kawsayllapa. Chaynuqami kusa allita kamakasha
yupay kayankillapa kanqa “Dyusninchikmi kusa allin kar,
Jesucristo qashan shamutin, tukuy imapi yanapamashunl-
lapa” nir.
14 Chaymi Dyuspa chiqap wamrankunana karqa, amami
imanutaq unay manaraq Dyusta riqsiyarmaqa kawsaq
kankillapa, chaynuqa kawsankillapanachu.
15 Ashwanmi chaykunataqa dijar, tukuy imapi kusa allinla-
tana kawsayllapa, imanutaq akrashushallapa Dyusninchik-
maqa allinla chaynu.
16 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: “Kusa
allinlata kawsayllapa, imanutaq nuqamaqa kusa allinla kani
chaynu” nir.

17 Chaqa allita yarpuyllapa: Taytanchikllapa Dyusqami
mayqantapis mana ukmanta ukmantachu rikamanchikl-
lapa. Ashwanmi tukuylata imatapis rurashanchiknulla
karanlata rikar yaĉhamanchikllapa nir. Chaymi qamkuna
Dyusninchikta “Taytay Dyus” niqkunaqami, kay pachapi
uk ratulapaq kawsayashaykillapapiqa, payta mancharla
kawsankillapa.
18 Chaqa qamkunaqami, unay rukuykillapakuna yupaylla
manana washakanaykillapapaq katkillapamapis, Tayta
Dyusqa washashushallapa. Piru chay washashunanllapa-
paqqami, Tayta Dyus pagrakusha. Chaynu pagrakurmapis,
manami chay tukukanayjun urukuna, platakunawanchu
pagrakusha.
19 Ashwanmi Tayta Dyuswan pullachamanallapapaqqa, Je-
sucristo kusala shumaq yawarninwan rantimaranchikllapa.
Chaqa payqami nuqanchikkunapaq wanuran uk kusala allin
uyshita yupay.
20 Chaypaqmi Tayta Dyusqa manaraq kay pachata rura-
yarlla, nishallana karan: “Wamraymi wanunqa runaku-
nata washananpaq” nir. Chayraykumi, kanankunaqa Jesu-
cristuqa shamusha llakipar ima washamanallapapaq.
21 Chaqa Jesucristuraykumi, qamkunaqa yaĉhankillapa
imanumi Tayta Dyusqa payta wanushanmanta
kawsachimur pullakuran nir. Chaymi qamkunapis
tukuy chaykunata yaĉharqa, allita Tayta Dyuslapi kriyir
yarakuyankillapa maydiya pullakushunanllapakaman.

22 Piru Santu Ispiritu yanapashutinllapami chiqap
Dyus nishanta intrakashaykillaparayku, allitana kwintata
qukashaykillapa, shumaqta kawsar uknikillapata
llakipanaykillapapaqmapis. Chaymi kananqa uknikillapa

uknikillapa kusa allinla tukuy shunquykillapawan, tukuy jwirsaykillapawan ima llakipanakunkillapa.

23 Chaqa chay kriyishaykillaparaykumi, mushuqmanta nasisha yupay kankillapa. Piru manami taytaykillapa, mamaykillapa kay pachapi uk ratulapaq chay paykunamantachu nasishaykillapa. Ashwanmi Tayta Dyuspa rimanan tukuy tyimpupaq chaypi kriyishaykillaparayku, mushuqmanta nasishaykillapa yupayqa.

24 Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

"Tukuy runakunami qiwa yupay uk ratulapaq.
Chaynu katinmi yaĉhayashan, puytiyashanmapis,
qiwapa tuktun yupay mana tukuy tyimpupaqchu.
Chaqa qiwa chakitin, tuktunmapis daskaqla ratan.

25 Piru Amitunchikpa rimayninqami tukuy tyimpupaq" nir. Chaymi chay kusala shumaq rimayninllata qamkunatapis yaĉhachishushallapa washakanaykillapapaqqa.

2

1 Chayraykumi tukuy mana allin kaqkunataqa amana rurayllapanachu. Ama ingañanakunkillapachu. Ama shimikillapalawan Dyusta kasuq yupay tukunkillapachu. Ama inbidyanakuyllapachu. Chaynulla dijayllapa tukuy washanchikta rimapanakuymatapis.

2-3 Chaymi chaynu karnaqa, imanutaq uk wamritumaqa chiqap lichi kaqlata kusalata munan, chaynu qamkunapis Dyus nishanta kusala masta intrakayta munar kawsayllapa. Chaymi chaynuqa washakashaykillaparayku Amitunchikman masta qimikankillapa, "Kusala allin" nir yaĉharna.

Jesucristumi mana tukukaq shumaq rumi yupay

4 Nishaykillapa: Amitunchik Jesucristutami chay mana paypi kriyiqkunaqa, uk mana sirbiq rumita yupay itakuranllapa. Piru Tayta Dyuspaqqami, Jesucristuqa uk kusala shumaq, kusala sirbiq rumi karan. Chayraykumi ashwan waran waranqa masta, Jesucristuman qimikayllapa.

5 Chaynuqami Tayta Dyusqa qamkunatapis uk kusala shumaq rumipaq yupay tikrashunqallapa. Chaymi qamkuna chaynu kusa shumaq rumi katkillapaqa, chay rumillawan Tayta Dyusqa uk wasita ruranqa. Chaynullapismi uk kusa shumaq kurapaqna akrashunqallapa paytana sirbinaykillapapaq. Chaynuqami, Dyus munashanlatana ima rurar, uk kusala shumaq ufrindita yupayna paymanqa qimikankillapa aligriyachinaykillapapaqqa.

6 Chaymi Jesucristullapaq Dyus nitin iskribikashakunapi kaynu nin:

"Sión pwiblupimi ĉhurashaq

uk kusa shumaq, uk kusa sirbiq rumita.
Chaymi chay paypi kriyiqkunataqa kusata yanapatin
mana pinqaypiqa kidanqallapachu” nir.
7 Chaymi qamkuna chay kusala shumaq rumipi kriyiqkunapaqqa, chay rumiqa kusala sirbiq. Piru chay mana kriyiqkunapaqqami, Dyus nitin iskribikashannu kaynu nin:
“Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha” nir.
8 Chaynullami ninpis:
“Chay rumipimi trumpisanqallapa” nir.
Chaqa paykunaqami, Dyuspa rimayninpi mana kriyinashanllaparayku trumpisanqallapa. Chaynu unaymantapacha mana kriyinashanllaparaykumi trumpisananllapapaqna karanllapa.
9 Piru qamkuna kriyiqkunaqami Dyuspa kaqninkuna kusala allin kanaykillapapaq akrakashaykillapa. Chaynu karmi Dyuspaqqa kusala chiqap kurankunana kankillapa, Dyus munashanlatana ruranaykillapapaq. Chaynulla paypa kaqninkunalana kanaykillapapaq. Chaymi kananqa tukuy chay tutaparaqmanta lluqshishana kar, kusala shumaq achkillapina kankillapa Dyus kusala allin rurashankunatana parlakunaykillapapaq.
10 Chaqa qamkunaqami, unayqa Dyuspa mana kaqninkunachu kaq kankillapa. Piru ashwan kananqami paypa kaqninkunana kankillapa. Chaynulla unayqa Dyusqa mana llakipashuqllapalamapischu. Piru kananqa kusalata llakipashuyanllapa.

Dyusta sirbinaykipaq kawsayllapa

11 Munashay ukniykuna, qamkunaqami kay pachapiqa furastiru yupay, mana tukuy tyimpupaqchu kankillapa. Chaymi rugashunillapa, ama qamkunalla munashaykillapata rurar kawsanaykillapapaq. Chaqa mana allin yarpuykunami, imanupis mana allinta rurachir, Dyusmanta chiqanchamananchikllapa.
12 Chay-ari allinkunata rurar kawsayllapa, chay mana kriyiqkunawanqa. Chaynuqami michka qamkunapaq kusa mana allinta rimayarmapis, kwintata qukar ninqallapa: “Alliptami wak runakunaqa Dyus munashanta ruranllapa” nir. Chaymi ashwan Dyuspi kriyirna, jwisyu diya ĉhamutinqa Dyusta alabanqallapa.
13 Amitunchikpi kriyishaykillaparaykumi, kay pachapi kaq gubyirnuykillapata kasuyllapa. Chaqa payqami kay pachapiqa mantakuq-ari.

14 Chaynulla kasuyllapapis chay gubyirnuykillapamanta
kaq wakin mantakuqkunatapis. Chaqa paykunaqami, kay
pachapi mana allin ruraqkunata rikar kastigananpaq num-
rakasha. Piru chay allinta ruraqkunata-shuypaqa yana-
pananpaq.
15 Chaqa Taytanchik Dyusmi munan, kriyiqkunaqa tukuy-
wan kusa shumaqta kawsanaykillapata. Chaynami, chay
sunsunulla kawsaqkuna, chaynulla Dyusninchikpaq mana
allinta rimaqkunamapis, manana imatapis mana allintaqa
rimananpaqnachu.
16 Ukniykuna, puytinkillapami tukuy ima munashaykillap-
ata rurayta, piru allin kaqlata. Kuytawkish "Tukuy imatami
rurayta puytini" nir rurayarqa, uchakushamana rikaritkil-
lapa. Ashwanmi tukuy imata rurarpis Dyus munashannulla
rurankillapa paypi allita kriyishaykillaparayku.
17 Chaymi tukuylata rispitar kawsayllapa. Kriyiq masikiku-
nata llakipayllapa. Dyusta manchar shumaqlata sirbiyllapa.
Chaynulla gubyirnuykillapatapis kusala rispituwan kasuyl-
lapa ima.

Qischakarpis shachinakushunllapa Jesucristo yupaylla

18 Dyuspi kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu tukuy pa-
trunkunaqami mana chayllachu. Wakin patrunkunaqami
kusala bwinu, mana das piñakunchu ima. Piru wakinku-
naqami, kusala malo, dasla piñakun ima. Chaynu katinlla-
pamapis tukuy paykunatami kasunkillapa. Qamkunaqakish
yarputkillapa chay allin kaqkunalata kasunallapapaq allin
nir.
19-20 Chaymi nishunillapa: Kriyishaykillaparaykula qis-
chashutinllapa shachinakutkillapaqami, Dyuspa naypan-
piqa kusala shumaq kanqa nir. Piru mana allinta ruratkil-
lapa chaypaq qischashutinllapaqami, mana shumaqchu
kanqa Dyuspaqqa.
21 Chaqa Tayta Dyusqami, chaynu qischakar imamapis
payta sirbinallapapaq akramashanchikllapa. Yarpuyllapa
Jesucristupi, payqami uchaykillapamanta washashunanlla-
papaq chaynu qischakarmapis shachinakuran. Chaynu
qischakashanqami intrachimanchik, nuqanchikkuna qis-
chakarmapis, pay yupay shachinakunallapapaq nir.
22 Yaĉhashanchikllapanu Jesucristuqami,
mana imalapimapis uchakuranchu.
Chaynulla manami llullakurlamapischu rimaran.
23 Chaynullami chay kuntrankuna mana allinta willatinllapa-
pis, payqa manami ima mana allintapis willaranchu. Chaymi
qischatinllapamapis, payqa manami niranchu, maydiyaqa
qamkunatapis chaynu qischashaykillapa nirqa. Ashwan

tukuy chay mana allinta ruraqkunata, Tayta Dyus tukuyta
rikar yaĉhaqpa makinman ĉhuraran payna rikar yaĉhananpaq
nir.
24 Jesucristumi kusalata qischakaran uchanchikllapamanta
washamanallapapaq. Payllami chuqri chuqri kruspi
qischakar wanuran uchanchikkunamanta allichar
shumaqchamanallapapaq. Chaynuqami ruraran
uchanchikkunapaqqa wanusha yupayna kar, amana
uchakurchu shumaqtana kawsanallapapaq.
25 Chaqa unayqami Dyusta mana kasuraykillapachu. Chaymi
uyshita chinqasha yupay puriraykillapa. Piru kananqami
Jesucristumanna tikrakashaykillapa. Chaymi payqa uk
michikuq yupay kuytashuyanllapa, tukuy saqra imakuna-
manta washashuyanllapa ima.

3

Masayjunkunaqa kaynu kawsanqallapa

1-2 Kriyiq masiykunamanta, warmi kaqkunata
nishaykillapa: Qusaykillapata allita kasur shumaqta
kawsayllapa. Chaynu shumaqta kawsatkillapa, chay
qusayki mana kriyiq karmapis kwintata qukar ninqa:
“Kriyishanraykumi waknuqa kawsan” nir. Chaymi
paypis Jesucristupi kriyinqa, kusa shumaq rispituwan
kawsashaykillapata rikarla, mana imata willar ima
yaĉhachishaykillaparaykuchu.
3 Kriyiq masiykuna, manami anaykillapalapi kusala
ukmanta ñaqsakur, kusala ĉhaniyjun urumanta rurakasha
imata yakakur chaynulla kusala ĉhaniyjun raĉhpata yakakur
imachu, kusa shumaqqa kankillapa.
4 Chaynu anaykillapalapi mudakunaykillapamantaqami,
tukuy imapi allinla kaqpaq yarpushaykillapa, chaynulla
qusaykillapata kasushaykillapa kusala allinqa. Chaynu
karmi, Tayta Dyuspa naypanpiqa kusala shumaq allin
kayankillapa kanqa.
5 Chaynumi karan unay tyimpupi warmikunapis. Payku-
naqami Dyuslapi kusalata kunfyakar, qusanllapamatapis
kusalata kasur ima kawsaqllapa.
6 Yarpushunllapa rukunchikllapa Sarapaq. Paymaqami
runan Abrahamta kusalata kasur, uk mantakuqpaqna
riqsiran. Chaynumi qamkunapis rurayllapa qusaykilla-
pawanqa. Chaqa chaynu Tayta Dyusta allita kasur, chaynulla
qusaykillapata kasur imaqami, imanutaq chay warmisita
Saramaqa mana imamantapis manchakur imachu kawsaq,
chaynu kayankillapa kanqa. Chaynuqami Sarapaqa wamran
yupayna kayankillapa.

7 Qamkunapis ullqu kaqkuna, shumaqta kawsayllapa
warmikillapawan. Yarpuyllapa: Warmikipismi kusata
sirbin nir. Chaqa warmikillapaqari mana qamkuna yupay
jwirsayjun karmapis, Dyuspa wamran kar, paywan maydiya
kayanqa, qamkuna yupaylla. Chaymi warmikita rispitar shu-
maqta kawsayllapa. Chaynuqami Dyusqa uyapanqa payman
mañakutkillapamapis.

Allin runakunami qischakan

8 Nishaykillapapis: Shumaqta tukuynikillapa kawsayllapa,
uk yarpuylana kar llakipanakur ima taytaykillapamanta ma-
maykillapamanta uknikillapawan yupay. Amami kusa kani
nir imachu, llakipakur ima mana imayjun yupay kawsayl-
lapa.
9 Chaynulla mayqan ima mana allinta rurashutinllapapis,
amami qamkunaqa mana allintaqa rurankillapachu.
Mayqan jurapashutinllapapis, amami qamkunaqa
jurapankillapachu. Chaymi imanu rurashutinllapapis
Dyusman mañakuyllapa bindisir yanapananpaq. Chaqa
Dyusqami shumaq bindisikasha kanaykillapapaq
akrashushallapa.
10-12 Chaypaqmi Dyus nitin iskribikashankunapiqa nin:

“Mayqanpis shumaqta kawsayta munaqqa,
ama ima mana allinta rimanqachu.
Chaynulla amami llullakunqalamapischu.
Chaqa Amitunchikqami allin kaqkunata kuytan.
Chaynulla mañakutinpis uyapan.
Nataq chay mana allinta ruraqkunamantaqami
payqa chiqanchakan.
Chayraykumi qamkunaqa, ama ima riqchaq mana allintaqa
rurarchu,
ashwan allinlata rurar shumaqchanakur ima kawsayl-
lapa”.

13 Allita yarpuyllapa: Maydiyapis allinlata rurar kawsatkil-
lapaqa, mana mayqanpis qischashunanllapapaqqa allin yu-
paychu.
14 Piru allinlata rurar kawsashaykirayku qischashutin-
llapamapis, Dyuspaqqa kusala shumaqna kankillapa.
Chaymi chayta yaĉharqa, ima pasashutinllapapis amami
manchakunkillapa imalapischu, chay mana allinta
rurashuqkunamantaqa.
15 Ashwanmi tukuy shunquykillapawan Amitunchiklapi
yarpukunkillapa. Chaymi ninkillapa: “Kusala puytiq Ami-
tuy Jesucristulatami manchar sirbishaq” nir. Chaynu kar-
naqa qischakarmapis kusalata aligriyatkillapa, mayqanpis

kaynu tapushunmanllapa: ¿Imaraykutaq aligriyankillapa qischakarmapis? nir. Chaynu tapushutinllapaqami, ama manchakurchu aligrila das willankillapa. Piru amami kusa kani nir imachu, shumaqlata willankillapa kriyishaykillaparayku.

16 Chaynulla amami mana allinta yarpur imachu kankillapa tapushuqllapakunawanqa. Chaynu shumaq paykunawan kar, Jesucristupi kriyishaykillapapaq shumaqta willatkillapa imaqami paykunaqa pinqakunqallapa shumaqta rimashaykillaparayku.

17 Chaymi mana allinta rurashanchikrayku qischakanamantaqa, ashwan allinta rurashanchikrayku qischakanapaqqa allin, Dyusninchik chaynu qischakanapaq nisha katinqa.

18 Nishaykillapa, imanutaq Jesucristumaqa, paylla qischakaran uk kutila tukuy tyimpupaq, uchanchikllapamanta washamanallapapaq. Payqami kusala allin karmapis Dyuswan pullachamanallapapaq tukuy mana allin kaqkunapaq qischakaran. Chaynullami paypa kwirpunqa wanuran, piru Ispiritunqami mana wanuranchu.

19-20 Yaĉhashanchikllapanumi Noepa tyimpunpi runakunaqa Dyusta mana kasurchu wanuran. Chaynu wanurllapami prisukasha yupayna kidaranllapa. Chaymi ashwan Jesucristuta wanuchir pampatinllapaqa Ispiritunqa rir, chay wanusha prisu yupay kaqkunata willaran. Chaqa chay tyimpuqami Tayta Dyus yarpuran, imanupiqaĉhi Noé chay wampuq wasita rurar tukchinankamanqa kasumanmanllapa nir. Piru mana kasushanllaparaykumi, wanuranllapa. Nataq Noemi ayllunkunawanqa uchu karanllapa. Chaymi Dyuspi kriyishanllaparayku aykala karmapis washakaranllapa yakumantaqa.

21 Chaynullami kanan nuqanchikkunapis Jesucristupi kriyishanchikraykuqa shutikunchikllapa ima. Piru kriyishanchikraykulami washakanchikllapa. Chaqa yakupi shutikur imaqa manami kwirpunchik tiqti kashanraykuchu yakumanqa yaykunchik. Ashwanmi chaynuqa rurayanchik yarpunapaq uchanchikta wanuchiq yupayna kar, Dyuspa naypanpiqa kusa allinla shunquyjun imana kanallapapaq. Chaymi chaynu shutikurqa intrakayanchik Jesucristo wanur, qashan kawsamushanrayku, washakayta puytinchikllapa nir.

22 Kananqami payqa syiluman risha, Dyuspa allilaw qichqanpi tayan, tukuylata rikar ima mantamarninchikllapa. Chaymi Dyuspa angelninkuna, chaynulla tukuyla rikaypaq mana rikaypaq mantakuqkunamapis Jesucristuta

manchar kawsanllapa.

4

Imanu kanapaqtaq Dyus yanapamashanchik chaynula kar sirbishunllapa

1 Kriyiq masiykuna, imanutaq Jesucristumaqa uchanchik-
manta washamanallapapaqqa kusalata qischakaran,
chaypaq yarpurlami paypi kriyishaykillaparaykuqa
qischakarmapis shachinakunkillapa. Chaqa mayqanpis
qischakar ima shachinakuqqami, chay mana allinta
rurachikuqtaqa limpu binsinqa.
2 Chaynuqami manana pay munashanta rurarnachu,
ashwan Dyus munashanlatana rurar kawsanqa tukuy
kawsayashanpiqa.
3 Piru kusala achka tyimputami qamkunaqa Jesucristupi
mana kriyirqa, chay wakin mana kriyiqkuna yupay
uchakur kawsashaykillapa. Chaqa qamkunaqami
kwirpuykillapa munashanlata rurar, ukwan ukwan
punuyta munar, kusalata upyapakur maĉhar, kusala mana
allin fyistakunaman rir, kusalata mikupakur, chaynulla
chay yanqa dyus nishanllapakunata adurar, ima kawsaq
kankillapa.
4 Unay chaynu kasha karmapis kananqa manana chaynul-
lata rurar kawsatkillapami, chay mana kriyiq runakunaqa
kusalata qamkunapaq yarpupakunllapa. Chaymi mana
paykunawan kashaykillaparayku kusala mana allinkunata
rimar ima jurapashunllapa.
5 Piru chaynu rimarmapismi, maydiyaqa Tayta Dyuspa
naypanman qimikanqa, pay rikar yaĉhananpaq. Chaqa Tayta
Dyusmi rikar yaĉhan wanushakunata, kawsaqkunamatapis.
6 Chaymi imanutaq unay runakuna allita Dyuspa shu-
maq rimayninta yaĉhachikuqkunamaqa, unay rukunchikku-
nata yaĉhachiranllapa. Chaymi paykunaqa kriyiranllapa.
Chaynu kriyishanllaparaykumi, kusalata qischakar ima wa-
nuranllapa. Piru chaynu kwirpunllapa wanusha katinmapis,
paykunaqa Dyuswan pullana.
7 Nishaykillapa ukniykuna: Jwisyu diyami shipchamunna,
kay pachapi tukuyla ima kaqkunapis tukukananpaq.
Chayraykumi qamkuna kriyiq masiykuna allita yarpur,
tantyakar ima, waran waran Tayta Dyusman mañakurla
kawsayllapa.
8 Piru kusala mas allinmi kanman qamkunapura
kusalata llakipanakunaykillapapaq. Chaynu uknikita
llakiparqami, mayqan kusa mana allinta rurashutinllapapis
pirdunayankillapa kanqa.

9 Chaynulla uknikillapa uknikillapa wasikillapapi
samachinakuyllapa, uknikipaq ama ukmanta yarpur,
kwashayar imachu.
10 Chaymi imanutaq Taytanchikllapa Dyus uknikillap-
ata ukmanta chaynulla uknikillapatapis ukmanta ima ru-
ranaykillapapaq yanapashushallapa. Chaynu katinqa chay
yanapashushanllapanula uknikikunata yanapayllapa.
11 Mayqannikillapa yaĉhachikurpis shumaqta
yaĉhachikuyllapa. Chaymi chay rimar yaĉhachikushaykillapapiqa
Dyus rimasha yupay kananpaq. Chaynulla mayqanta
yanaparpis, yanapayllapa Dyus imanutaq munashannulla.
Chaymi Jesucristupi kriyishaykillaparaykuqa tukuy
imatapis allinlata rurankillapa, Taytanchik Dyusta
alabananllapapaqqa. Chaqa tukuy imapis Taytanchik
Dyusllapaqmi. Chaynulla pudirninmapis tukuy tyimpupaq.
¡Chaynumi kanqa!

Kriyishanchikrayku qischakarpis shachinakushunllapa

12 Kriyiq masiykuna, qamkuna Jesucristupi kriyishaykil-
laparayku qischakarpis amami ninkillapachu: “¿Imapaq-
taq kaynu qischakani?” nirqa. Chaqa chaynu qischakar
imamapis shachinakutkillapami Tayta Dyusqa yaĉhanayanna
chiqaptami qamkunaqa paypi kriyinkillapa nir.
13 Ashwanmi chaynu qischakarmapis aligriyayllapa,
imanutaq Jesucristumaqa qischakarmapis shachinakuq
nir. Chaqa kanan chaynu qischakar shachinakurllaqami,
maydiyaqa llipyalla pudirninwan shamutinqa paywanna
kusalata aligriyankillapa.
14 Nishaykillapapis: Kusala shumaqmi kanqa
Jesucristupi kriyishaykillaparayku jurapashutinllapa
shachinakuqkunaqa. Chaqa Tayta Dyuspa llipyalla
Santu Ispiritunmi imuraspis kusalata yanapashuyanllapa
shachinakunaykillapapaqqa. [Piru chay ĉhiqnishuqkunaqami
Dyuspa Santu Ispiritunpaq mana allinta rimanllapa. Nataq
qamkuna-shuypaqami shumaqta kawsashaykillaparayku,
kusalata alabanqallapa.]
15 Qischakarmapismi Jesucristupi kriyishaykillaparayku
qischakankillapa. Amami qischakankillapachu
wanuchikushaykillapapaq, suwakushaykillapapaq,
mana allinta rurashaykillapapaq, ukpa imankunaman
yakapakashaykillaparayku imachu.
16 Piru Jesucristupi kriyishaykillaparayku qischakarqami,
ama pinqakunkillapachu. Ashwanmi Taytanchik Dyusta ala-
bankillapa chay qischakashaykillaparaykuqa.
17 Chaqa kananqami Dyusqa qallariyanna wamrankuna
kaqkunata rikar yaĉhaq, allitachush nuqapi kriyin

manaqachu mana nir. Chaynu wamrankunallata
rikayatinqa, paypa shumaq rimayninta mana kasuqkunata
rikar yaĉhatinqa, imananqallaparaq paykunaqa.
18 Chaynu allin runakuna washakananpaq trabajusu kat-
inqa,
¿imananqallaparaq-ari Dyusta mana kasur uchakuqku-
naqa?
Imanupis mana washakayta puytinqallapachu.
19 Chay-ari, Dyus munashanta rurar qischakaqkunaqa,
ashwan Dyus munashanllata rurar kawsanmanllapa.
Chaynulla bidanllapata Dyuspa makinpi dijanmanllapa.
Chaqa ruramashanchikllapa Tayta Dyusqami imuraspis
pullanchikllapa kananpaq kar, mana dijamanchikllapachu.

5

Kriyiqkunata rikaqkunaqami kaynu kanqa

1 Nuqa Pedrumi Jesucristupa sirbiqnin kar, kriyiq
masiykunata rikar yaĉhachiq chay kani. Chaqa nuqaqami
rikasha kani, Jesucristo imanu uchanchikllaparayku
qischakar kruspi wanutinmapis. Chaynu karmi, kananqa
qamkuna kriyiqkunata rikar yaĉhachikuqkunataqa rugar
ima yanapashunanillapa. Chaqa qamkunapismi nuqa
yupay sirbikuyankillapa. Chaymi Jesucristo maydiya
llipyalla pudirninwan shamutinqa, mantakuyashanpina
kayashunllapa.
2 Chaynu tantalana washakasha kananllapapaqqa,
qamkuna chay kriyiqkunata rikar yaĉhachir michikuq yupay
kaqkunaqa, allita kuytankillapa Dyus akrashan uyshita
yupay kaq wamrankunata. Chaymi imatapis ama amalaschu
rurar, ashwan Dyus munashannu aligrila rurankillapa.
Amami chay rurashaykirayku pagrakanaykillapapaq yarpur
imachu rurankillapa. Ashwanmi imatapis rurankillapa kusa
aligrila, ama kwashallachu.
3 Piru chaynu uknikillapata rikarqa, kuytawkish qamku-
naqa paykunapa mantaqnin yupaymana tukutkillapa. Ash-
wanmi kusala shumaqta Dyus munashannula kawsar payku-
nataqa rikachinkillapa.
4 Chaynu allin kaqlata rurar ima kawsayatkillapa, maydiya
chay michikuqkunapaq mantaqnin chiqap michikuq Jesu-
cristo shamutinqa, kusala shumaq llipyalla mana tukukaq
kurunatana aypanaykillapapaq.
5 Chaynullami qamkuna musu kaqkuna, rikar
yaĉhachishuqnikillapata kusala rispituwan kasuyllapa.
Chaynullapis uknikillapa uknikillapa ama kusa kani nirchu,
kasunakur kawsayllapa. Chaqa

“Dyusqami kusa kani niqkunamantaqa
chiqanchakan.
Piru chay mana kusa kani ima niqkunata-shuypaqa
kusalata yanapan”.
6 Chayraykumi imata rurarpis, ama kusa kani nirchu tukuy
imata puytiq Dyusninchik munashanlata rurankillapa.
Chaynu ruratkillapami maydiya Tayta Dyus shamurqa
tukuypa naypanpi nishunqallapa: “Kusala allinta
rurashaykillapa” nir.
7 Chayraykumi ima pasashutinllapapis ama chaykunalapaq
yarpur llakirchu, chay pasashushanllapataqa Dyuspa mak-
inpina dijayllapa, ¡Taytay Dyusmi llakipamanqa! nir.
8 Piru allita tantyakar, rikĉhakushala yupay kar kuytakankil-
lapa. Chaqa chay ĉhiqnimaqninchik dyabluqami, imanutaq
liyunmaqa mallaqnarqa qayĉhakur purin imatapis mikunar,
chaynumi nuqanchikkunatapis Tayta Dyusmanta chiqan-
chamanayanchikllapa.
9 Chaynu katinmapis manami qamkunalachu chaynuqa
qischakayankillapa, ashwanmi maylawpipis kriyiqkunaqa
qamkuna yupaylla qischakayanllapa. Chaymi chayta yaĉhar
imaqa, chay mana allin rurachikuqta mana kwintachar-
nachu, ashwan masta animakur ima chay kriyishaykillapan-
ulla shachinakunkillapa.
10 Chaqa nishaykillapapis: Kay pachapi kriyishaykil-
laparayku uk ratulapaq qischakayatkillapamapismi,
Taytanchik Dyusqa kusalata llakipashurllapa yanapar
kusala allinpaq, allita kriyiqpaq, kusala jwirtipaq,
chaynulla chiqapta washakasha kanaykillapapaq ima
tikrashunqallapa. Chaynuqami tukuy tyimpupaq Tayta
Dyus mantakuyashan luryanpina kayankillapa kanqa
Jesucristuwan pullana.
11 ¡Chaymi chayta yaĉharqa paylata alabashunllapa! ¡Chaqa
payqami tukuy tyimpupaq mantakun! ¡Chaynumi kanqa!

Pedrumi tukukananta saludakun

12 Kriyiq masiykuna, chiqapta kriyiq masinchik
Silvanuwanmi * kay kartata iskribimuni kusalata animakur
masta kriyir kawsanaykillapapaq. Chaqa Taytanchik Dyus
kusata munamashanchikrayku kusata yanapamanchik.
Chayraykumi chay munashushanllaparayku, shachinakur
ima kawsankillapa.
13 Babiloniapi taq kriyiq masinchikkuna, chaynulla Jesu-
cristupaq yaĉhachitiy kriyishanrayku wamray Marcospismi
kaĉhamun saluduta qamkunapaq. Chaqa kay Babiloniapi

* **5:12** Silvano nirqami intrachimanchikpis Silas nir.

kriyiqkunatapis qamkunata yupay, Tayta Dyusqa akrasha
paypa kaqninkunana kananllapapaq.
14 Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa uknikillapa
kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa. †
Chaynulla Jesucristupi kriyishaykillaparayku, kusala
shumaqta kawsanaykillapapaqmi Taytanchik Dyusqa
yanapashunqallapa.

Chaynumi kanqa.

† **5:14** Kusala rispituwan shumaqta saludanakunkillapa nirqami niyan, unaykuna muchanakur saludanakuq kashanrayku.

2 Pedro
Pedrupa ishkay kaq kartan

Apustul Pedrumi kay kartataqa ruku wanunanpaqna kar iskribiran. Chaqa Tayta Dyusmi paytaqa intrachisha karan wanuyankinami kanqa nir. Chayta yaĉharmi maylawpi taq kriyiqkunaman kay kartata iskribiran (1.3-21). Chaynulla chay mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarimusha katinmi, iskribir ima allita intrachiran ama ingañakananllapapaq (2.1-22). Chaynullami intrachiranpis Jesucristo kay pachaman shamunan diya shipchamuyatinqa, imanu kanqa nir (3.1-18).

Pedrumi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, nuqa Simón Pedrumi Jesucristupa apustulnin kani. Chaynulla payllata sirbiq karmi, kay kartata iskribir saludashunillapa. Chaqa qamkunapismi nuqakuna yupay kusalata washamaqninchik Dyus Jesucristullapi kriyishaykillapana: Payqami kusala allin kar yanapamashanchikllapa nir.

2 Chaymi mañakunipis, Taytanchik Dyusta, chaynulla Amitunchik Jesucristuta allita riqsitkillapa, pay kusalata yanapashutinllapa ima shumaqta kawsanaykillapapaq.

Dyuspi kriyiqkunaqami kaynu kanqallapa

3 Chaqa kusala pudirniyjun Taytanchik Dyusqami, kusala allin kar nuqanchikkunataqa qayamashanchikllapa payta allita riqsir kasurna kawsanallapapaq. Payqami tukuy imapi yanapamashanchikllapa, imuraspis paylatana sirbir ima kawsanallapapaq.

4 Chaymi Taytanchik Dyusqa kusala pudirniyjun, kusala allin ima kar unaymanta-pacha arnimashanchikllapallana karan yanapamanallapapaqqa. Chaqa chay arnimashanchikllapaqami kusala shumaq, chaynulla sirbiq ima. Chaymi chaynu Dyusninchikwan karqa, manana kay pachapi kusala mana allinkuna kan chaykunata rurarnachu kawsanallapapaq. Ashwanmi payqa yanapamashanchikllapa pay yupay allinlatana rurar kawsanallapapaq.

5 Chayraykumi Jesucristupi mas allita kriyir, allinlata rurar kawsashunllapa. Chaynu kawsarqami, Dyusninchikmanta allita intrakarna, kusa intrakaqkunana kashunllapa.

6 Chaynu Dyusninchik yanapamasha intrakaqkuna karqami, chay mana allin ruraykunamantaqa tantyakashunllapa. Chaynulla ima pasamashallapamapis shachinakur

ima tukuy shunqunchikllapawan maydiyapis paylata kasur
kawsashunllapa.
7 Chaynu karqami kriyiq masinchikkunawan llakipanakur
ima yanapanakushunllapa. Chaynullami ashwan masta
llakipanakushunllapa ima kriyiq masinchikkunawanqa.
8 Chaymi tukuy kay nishushayllapakunata allita kasurqa,
Amitunchik Jesucristupi allita kriyiqkunana kankillapa.
Chaynuqami manana qamkuna munashaykillapa yanqalla
chaynunachu kawsayankillapa.
9 Piru Dyus nishanta willatiy mana kasuqkunaqami, mana
allita rikakuq syiguyasha yupayna kawsanllapa. Chaynulla
Jesucristo uchanmanta washananpaq wanushanmatapis
manana yarpurllapanachu kawsanllapa.
10 Chay-ari kriyiq masiykuna nishaykillapa: Qamkunatami
Dyusninchikqa wamranna kanaykillapapaq akrashushal-
lapa. Chaymi chaynu karqa tukuy kay nishushayllapata
allita kasur kawsayllapa. Chaynu karqami, Jesucristupi kriy-
ishaykillapamantaqa mana maydiyapis chiqanchakankilla-
pachu.
11 Chaymi maydiyapis payllawan katkillapaqa,
washamaqninchik Amitunchik Jesucristuqa kusa aligrila
shamunqa paypa mantakuyninmanna apashuqllapa.
Chaypiqami tukuy tyimpupaqna kawsankillapa paywan
pullana.
12 Kriyiq masiykuna, tukuy kay yaĉhachishushayllapataqami,
allita intrakashaykillapana. Piru chaynu allita intrakasha
katkillapamapismi waran waran willayashaykillapa, ama
qunqar Jesucristuta kasurla kawsanaykillapapaq.
13-14 Piru nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi
intrachimasha, nuqaqashi wanuyashaqna nir. Chayraykumi
kanankuna kawsayarllaqa, Jesucristupi imanu
kriyirlla shachinakunaykillapapaq nir waran waran
willashuyashaqllapa.
15 Chayraykumi kawsayarllaqa tukuy puytishayta
yaĉhachishuyllapata kamashaq. Chaynuqami maydiya
wanutiypis chay willar yaĉhachishushayllapapaq yarpur ima,
chayllapi kawsanaykillapapaq.

*Pedrumi riman kusala pudirniyjun Jesucristuta rikashan-
paq*

16 Amitunchik Jesucristo kusala pudirniyjunqami, may-
diyaqa qashan shamuyanqa nir ima yaĉhachikushayllapaqa,
manami yanqa llulla kwintu imachu karan. Ashwanmi
chay yaĉhachishushayllapaqa kusala chiqap. Chaqa nuqakunal-
lami rikasha ima kanillapa imanu Amitunchik Jesucristuqa
kusala pudirniyjun nirmapis.

17-18 Chaynullami rikasha kanillapapis Tayta Dyusqa imanu Wamran Jesucristutaqa kusala allinpaq riqsiran ima nirmapis. Chaqa nuqakunaqami chay kusala shumaq sirkapi paywan karayllapa. Chaymi uyaparayllapapis syilumantapacha Dyusqa kaynu niqta:

"Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani" nir.

19 Chaynulla nishaykillapapis: Dyusninchikpa unay rimaqninkuna Jesucristupaq iskribishanqami kusala chiqap kasha nir. Chaqa nuqakunapis chay rikashayllapawan, uyapashayllapawan imaqa allita yaĉhanillapa Dyuspa rimaqninkunaqa chiqapta Jesucristupaqqa yaĉhachikuq kasha nir. Chayraykumi qamkunapis Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishanta kasur imaqa, pay munashannullana rurayankillapa. Chaqa Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunaqami imanutaq uk bilamaqa tutaparaqpi achkirachikun, chaynu intrachimanchikllapa. Chaymi Dyus nishantaqa intrakayta puytinchikllapa maydiya Jesucristo shamunankaman. Dyus nishanqami, imanutaq achkiyaypimaqa atun qullarsitu achkirachimanchik chay yupay yarpuyninchikpiqa intrachimanchikllapa.

20-21 Chaymi allita kwintata qukayllapa: Dyuspa unay rimaqninkunaqa, manami paykuna munashantachu yaĉhachikuranllapa nir. Chaqa manami mayqanpis pay munashanllamantaqa Dyus nishantaqa intrachikuyta puytinchu. Chaymi chay rimaqninkunamaqa Dyus munashannulla yaĉhachikuran, iskribiran ima Santu Ispiritu chaynu ruray nir yanapatin.

2

Llullachikur yaĉhachikuqkunami rikarimunqa

1 Chaymi nishaykillapa: Allitami kuytakankillapa nir. Chaqa qamkunallamantami mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarinqallapa. Imanutaq Israel runakunamaqa Dyus akrashan pwiblu katinllapamapis, paykunallamanta Dyuspa rimaqnin yupay tukuqkuna rikariran chaynu. Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, kriyiq tukur mananula chay pay yaĉhayashanta yaĉhachikur, kriyiqkunataqa pantachin. Paykunaqami Amitunchik Jesucristo uchanmanta washananpaq wanusha chaymatapis manana kwintachanllapanachu. Chaymi chaynuqa paykunaqa dasna kastigakasha rikarinqallapa tukuy tyimpupaqna.

2 Piru achka wakinkunaqami chay yaĉhachikushanllapata kasunqallapa. Chaymi chaynu kasushanllaparayku kusa mana

allinkunata ima rurar kawsatinllapa, wakin rikaqkunaqa
washamaqninchik Jesucristupaqmapis mana allinta ima ri-
manqallapa.
3 Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami,
imatapis kusalata munapakushanllaparayku chay
paykuna yaĉhayashanllapawan kusalata ingañashurllapa
imaykillapatapis tantakunqallapa. Piru chaynu
rurashanllaparaykumi, mana imanupis washakayta
puytinqallapachu. Chaqa chaynu rurashanllaparaykumi
unaymanta-pacha chaynu kastigakananllapapaqna
karanllapa.

4 Chaqa yarpuyllapa: Chay unay angelkuna uchakutinl-
lapaqami, Tayta Dyusqa mana pirdunarchu ashwan chay
kusala manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri infyirnuman
itakuran. Chaymi chaypina paykuna, kusalata qischakar
ima yarakuyanllapa chay jwisyu diyapi Tayta Dyusqa rikar
yaĉhananpaq.
5 Chaynullami unay Noepa tyimpunpi runakuna
uchakur Tayta Dyusta mana kasutinllapaqa, payqa mana
pirdunarchu kusala manchaypaq atun tamyawan tukchiran.
Nataq Noelami washakaran syiti ayllunkunalawan. Chaqa
payqami Tayta Dyuspaq parlakur ima kusala allinta
kawsaran. Piru chay runakunaqami mana kasur, kusa
mana allinkunata rurar ima kawsaqllapa.

6 Chaynumi Dyusta mana kasushanllaparayku, Sodoma
pwibluta, chaynulla Gomorra pwibluta chinqachinanpaq ni-
ran Tayta Dyusqa. Chaymi chay pwiblukunamanqa Dyusqa
syilumanta-pacha kaĉhamuran ninata. Chaynuqami tukuyla
chay pwiblupi kaqkunaqa limpu rupar uĉhpa intirupaq
tikrakar tukukaranllapa. Piru chay pwiblukunawan Tayta
Dyus chaynu rurashanqami intrachimanallapapaq karan
kanan tyimpupi kawsaqkunaqa Dyuslatana kasur amana
uchakurnachu kawsanallapapaq.
7-8 Piru chaynu chay runakunata tukchirmapismi, Lotta
washaran. Chaqa payqami kusala allin runa karan Dyuspa
naypanpiqa. Chay Lot shutiq runaqami kusalata llakir ima
kawsaq chay wakinkuna kusala mana allinkunata ruraqta
rikar, chaynulla mana allinta rurashallapa nir uyaparqa.
Chaymi wakinninkunapaq tukuy shunqunwan llakir mana
imanupis aligrila kawsaytaqa puytiqchu.

9 Chaynuqami Dyusqa intrachimanchik imanumi payqa
tukuy imata yaĉhan nir. Chaqa payqami tukuy paypi
kriyiqkunataqa, mana allin kaqkunamanta washan. Piru
chay mana allinta ruraqkunata-shuypaqa, kananmanta-
pacha kastigashana. Chaymi chay kastigakasha chaykunaqa

yarakuyanllapa, chay jwisyu diyapi rikar yaĉhananpaq.
10 Chaqa Dyusqami kastigan tukuy uchayjunkunataqa.
Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami, paykuna
munashannulla millanaypaq imakunata rurar kawsanllapa.
Chaymi Dyusmatapis mana kasuyta munanllapachu. Chaqa
paykunaqami yanqa runakunala karmapis kusa marraju
kashanrayku, chay rikaypaq chaynulla mana rikaypaq kusa
mantakuqkunapaqmapis * kusala mana allinkunata riman-
llapa.
11 Piru angelkuna-shuypaqa Amitunchikmanta kar, mas
pudirniyjun runakunamanta karmapis, manami chay kusa
mantakuqkunapaqqa mana allinkunataqa rimanllapachu.
12 Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq runakunaqa,
imanutaq animalkunamaqa mana intrakanllapachu chaynu
kawsanllapa. Chaqa animalkunamaqami nasir winanllapa,
piru mana imalamatapis intrakarchu. Chaymantami
imanutaq animalmataqa aypar wanuchinllapa, chaynumi
chay runakunapis wanunllapa mana intrakashanllapapaq
rimar uchanllaparayku.
13 Chaynuqami ukkunata llullachir yaĉhachir
qischakananpaq dijashanrayku, paykunapis qischakar ima
wanunqallapa. Chaqa paykunaqami mana pinqakurchu
unaqmapis kwirpunllapa munashanlata rurar kawsanllapa.
Chaymi qamkuna kriyiqkuna tantakar fyistakunkillapa
chaypimapis, chay mana allinta ruraqkunaqa pullaykillapa
kar, kusala pinqaypaqta tukutin, wakin rikashuqkunaqa
qamkunapaq mana allinkunata rimanllapa.
14 Dyusta mana kasuqkunaqami kusala mana allin
runakuna kar, uchakurlla kawsayta munanllapa. Chaymi
warmita rikarmaqa kusalata munan. Chaynulla chay
manaraq allita kriyir, litalla yupay kaqkunatami kusalata
disanimachin. Paykunalapaqmi imatapis tantakuyta
munanllapa ima.
15 Chaqa paykunaqami chay kusala shumaq nanmanta
chiqanchakashanmanta, chinqasha yupay purinllapa.
Chaymi imanutaq unaymaqa chay Beorpa wamran
Balaamqami † kusala mana allinkunata rurar ima
qillayniyjun kanaran, chaynu paykunapis kawsanllapa.
Chaqa Dyuspa rimaqnin Balaamqami, chaynuqa tukuran
Dyusmanta chiqanchakashanrayku.

---

* **2:10** Mantakuq nirqami intrachimanchikllapa kay pachapi awturidadninchikkunapaq. Piru kusa mana rikaypaq mantakuq nirqami intrachimanchikllapa Dyuspa angelninkunapaq, chaynulla Dyusmanta chiqanchakasha mana allin angelkunapaq ima. Mas intrakanarqa, rikashunllapa Judas 8,10. † **2:15** Balaampaq mas intrakanarqa rikashunllapa Números 22.4-20; 31.16.

16 Chaymi chaynu Dyusninchikmanta chiqanchakashan-
rayku mana allinta rurayatinqa, Dyus nitin burrunmapis
rimaran. Chaymi ashwan chay burrituqa amun kusala mana
allinta ruranayashanpaq willaran, amana munashanllata
ruranapaq.

17 Chaymi nishaykillapa: Chay llullakur
yaĉhachikuqkunaqami, imanutaq uk quĉhamaqa mana yaku
katin yanqalla tan, chaynu. Chaynullapis imanutaq
puktaymataqa jwirti wayra tikrar apan chaynu. Chaymi
chaynu mana allinta rurashanllaparayku, Dyusqa
paykunataqa kaĉhanqa chay kusala tutaparaqlla uĉhku
ruriman, chaypina tukuy tyimpu qischakananllapapaq.

18 Chaqa paykunaqami kusalata alabakar kriyiq yupay
tukur, chay manaraq allita kriyiqkunataqa ingañanllapa
paykuna yupay kwirpun munashanlatana ruranapaq.
Chaymi chay kriyiqkunaqa imanulapis uchanllapamanta
washakananpaq kayatinllapamapis, chay mana allinta ru-
rachikuqkunaqa qashan chayllaman tikrayanllapa.

19 Chaymi chay runakunaqa wakinkunataqa ninllapa:
“Washakashana karqami imatapis munashaykillapata rurar
kawsayta puytinkillapa” nir. Chaynu nir ima ingañakunllapa,
michka paykunaqa chay mana allinta rurachikuq dyablupa
sirbiqnin yupay karllapamapis. Chaqa chay mana allinta ru-
rachikuq dyabluqami, chay runakunataqa limpu saruĉhasha
yupayna purichiyan.

20 Kay paykunaqami washamaqninchik Amitunchik Jesu-
cristuta riqsirqa, kay pachapi kusala mana allin kaqkuna-
mantaqa akrakashana karanllapa. Piru chaynu akrakashal-
lapana kasha karmapis, chay mana allin kaqkunallata ru-
rayarqami, unay kayashanmantaqa kusala mana allinnachu
kanqallapa.

21 Chaynu Jesucristuta riqsiyar qashan chay unay
kayashanllapaman tikrakananpaqqa, mas allinmi kasha
kanman Jesucristuta mana riqsirchu, unay kashannulla
kananpaq.

22 Piru Jesucristuta riqsiyar qashan ikiman tikrakaqku-
nawanqami kumplikasha chay kaynu nishanllapakunaqa:
“Allqumi gumitarqa qashan chay gumitashanllata mikun”.
Chaynulla “Kuchipis allita paqakusha kar, qashan lluchka-
man yaykur tiqtiyan” nir.

3

Amitunchik Jesucristo shamunanqami shipchana

1 Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay ishkay kaq
kartaypimi nishaykillapa, allita chay punta willashushayl-
lapapi yarpur ama qunqarchu kawsanaykillapapaq. Chaqa
chay punta kartaypipismi Amitunchik Jesucristullapi yarpur
kawsanaykillapapaq nishurayllapa.
2 Chaynullami yarpuyllapapis Dyuspa unay kusala allin
rimaqninkuna nishankunata, chaynulla washamaqninchik
Amitunchikpa apustulninkuna pay nishankunata,
yaĉhachishushanllapapi ima.
3 Chaymi kaynu nishaykillapa: Allita kuytakar kawsankil-
lapa. Chaqa chay jwisyu diya shipchamuyatinnaqami,
achka runakuna shamunqa paykuna munashanllapata
yaĉhachikuq. Chaymi tukuy kriyiqkunamanta burlakar ima
nishunqallapa kaynu nir:
4 Qamkunaqami Jesucristo shamunqana nirqa yanqalla
qischakayankillapa. Chaqa manachu kwintata qukankil-
lapa: Unaymanta rukunchikllapakunamapis Jesucristumi
shamuyanna nir kriyir, mana shamutinchu wanushallapana
ima. Piru mana imapis pasashachu, tukuy imapismi unay
rurakashannulla nir.
5 Chaynu nir imami chay paykuna munashanllata ru-
raq runakunaqa, mana kwintachanllapachu Dyusmi ri-
mayninlawan syiluta rurashanta, chaynulla Dyus nitinmi
yakumapis ashutin chaki pachana kidaran nirqa.
6 Chaynulla manami kwintachanllapalamapischu imanu-
taq unay chay mana allin ruraqkunataqa Tayta Dyusqa
kusala atun tamyawan tukchiran nirmapis.
7 Chaqa intrakayllapa: Imanutaq Tayta Dyusqa unay nisha
karan, chaynullami kananpis chay tukuy mana allin ru-
raqkunata, chaynulla syiluta, kay pachamapisshi limpu chay
ninallawan rupachir tukchiyanqa jwisyu diyapiqa nir.
8 Chaynullapis kriyiq masiykuna, amami qunqankil-
lapachu Amitunchikpaqqami uk diyaqa mil añu yupay,
chaynulla mil añu-shuypaqa uk diya yupay nir.
9 Chaynu nirqami intrachimanchikllapa payqami maydiya
shamunanpaq arnimashanchikllapanulla kumpliyanqa nir.
Nataq wakinkunaqami ninllapa: Llullakusha karmi mana
rikarimunnachu nir. Piru manami chaynuchu. Ashwanmi
payqa manaraq shamurchu yarakuyan, wakinkunapis kriyir
washakar amana kastigakasha kananllapapaq nir.
10 Piru Amitunchikqami, imanutaq uk suwakuqmaqa
mana yaĉhayasha [tuta] shamur suwakun, chaynumi
rikarimunqa. Chaymi chaypiqa syilumapis tukuy chaypi
kaqnintin limpu tukukanqa. Chaynulla kay pachata tukuy
iman kaqnintinta Dyusqa limpu rupachir tukchinqa.

11 Chaymi tukuy imanu tukukayanqa nir yaĉharqa, qamku-
namaqa Dyus munashannula kusa allinkunalata rurar ima
kawsankimanllapa.
12 Chaynu Jesucristo shamuyanqa nir yarpur Dyusninchik
munashanlatana rurashunllapa. Chaqa chaynu allinla-
tana rurayashallapaqa imanupiqa daslamana shamunman
Amitunchikqa. Chaqa chay tyimpuqami syilumapis tukuy
imantin ninawan limpu chullur tukukanqa.
13 Piru nuqanchikkunaqami Tayta Dyus arnimashanchik-
llapa chay mushuq syiluta, chaynulla mushuq pachata
yarayanchikllapa. Chaqa chaypiqami tukuy allin kaqku-
nalana kanqallapa.

14 Chayraykumi kriyiq masiykuna, Amitunchik
shamunankaman tukuy imatapis allinlata rurar
kawsayllapa. Chaynuqami Jesucristo shamurqa kusala
allinta, shumaq kawsaqta, mana ima uchayjunlamatapischu
tarishunanllapapaq.
15 Chaqa yarpuyllapa, Amitunchik mana das shamurqami,
intrachimayanchikllapa payqa tukuylata washayta
munayan nir. Kay nuqa nishushayllapanumi kusa
munashanchik ukninchikllapa Pablupis iskribishushallapa,
imanu Jesucristo yaĉhachikushannu.
16 Chaqa ukninchik Pabluqami Dyus nitin chay
kartankunapi iskribirqa kay willashuyashayllapanu
iskribiran. Piru chay iskribishanllapaqami wakinkunaqa
mana das intrakaypaqchu. Chaymi chay mana allita
kriyir paykuna munashanta yaĉhachikuqkunamaqa
mana intrakanllapachu. Chayraykumi ashwan
ukmantana yaĉhachikunllapa, imanutaq Dyus nitin unay
iskribikashakunata mana allita intrakar ukmantana
yaĉhachikunllapa chaynu. Chaymi chaynu mana allinta
yaĉhachikushanrayku kusala manchaypaqta kastigakashana
kanqallapa.

17 Chayraykumi munashay kriyiq masiykuna, tukuy
kaykunata yaĉharllapanaqa allita kuytakankillapa.
Chaynuqami chay tukuy mana allinta yaĉhachikuqkunaqa
amana ingañashunanllapapaq. Chaynulla amana allita
kriyishaykillapamanta chiqanchakanaykillapapaq.
18 Ashwanmi llakir ima mas allita washamaqninchik Ami-
tunchik Jesucristuman qimikayta kamayllapa. Chaynuqa
kusata yanapashunqallapa masta riqsinaykillapapaq
paytaqa. Chaymi pay munashanllata ima rurankillapa.
Chaynuqami kaynu nir alabankillapa Jesucristutaqa:
“Kusala allinmi tukuy tyimpupaq mantakuq Amitunchikqa”
nir. Chaqa payqami tukuy tyimpupaq mantakun.

Chaynumi kanqa.

1 Juan
Juanpa punta kaq kartan

Apustul Juanmi kay kartata iskribiran. Paytami Jesucristo akraran apustulnin kananpaq. Manami kay kartalatachu Juan iskribiran, ashwanmi ishkay kaq chaynulla kimsa kaq kartakunatapis iskribiran. Iskribiranpis San Juanta chaynulla Apocalipsistapis.

Kay kartapi Juanqa kriyiqkunata intrachin, mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqqa. Chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqa yaĉhachikuranllapa kaynu nir: “Jesucristuqa manami Dyuschu kar, ashwan runala” nir. Mana allinta yaĉhachikuqkuna chaynu yaĉhachitinmi, apustul Juan kay kartapi intrachiran: “Jesucristuqami runa karpis, Dyuslla” nir. Chaynullami kriyiqkunata intrachiran Dyus munashannu kawsar, kriyiq masinkunawan llakinakunanllapapaq.

Jesucristumi kawsachimaqninchikqa

1 Kriyiq masiykuna, kay kartatami iskribimuni allita intrachishunayllapapaq chay uk kusala shumaq RIMAQPAQ. Chay kusala allin RIMAQQAMI Jesucristo karan. Chaqa chay shumaq RIMAQQAMI kay pachamapis manaraq kayatinchu payqa karanllana. Chaymantami nuqakunaman rikarimuran. Chaymi pay payllata rimaqta uyapasha, chaynulla makiyllapawan kamasha, rikasha ima kanillapa. Chaymi ashwan kananmapis pay yanapamanchikllapa tukuy tyimpupaqna Dyusninchikwan tantalana kawsanallapapaq.

2 Chaymi willashuyanillapa, Jesucristuqami Dyusmanta shamuran nuqakunaman. Chaymi paytaqa rikarayllapa. Chaynu rikasha ima karmi, tukuy pay imata rurashanta ima qamkunataqa willar intrachishuyanillapa. Allita intrakayllapa, Jesucristuqami Tayta Dyuswan unaq syilupi karan. Chaymantami kay pachaman shamuran. Chaymi nuqakunaqa rikasha ima kar, uk tistigu yupay paypaq parlakunillapa, mayqanpis paypi kriyirqa washakar tukuy tyimpupaqna kawsananllapapaq.

3 Chaymi kananqa willashunillapa nuqakuna uyapashayllapata, chaynulla rikashayllapata ima. Chaynuqami chay willashushayllapapi kriyitkillapa tantalana kawsanallapapaq. Chaqa imanutaq nuqakunamaqa Jesucristupi kriyishayllaparaykuqa, Taytanchik Dyuswan, chaynulla Wamran Jesucristuwanqa uklana yupay kawsanillapa, chaynu qamkunapis kanaykillapapaq.

4 Chaymi chaynu nir ima iskribishunillapa, chay
willashushayllapapi kriyitkillapaqa tukuyninchikllapa
kusalata aligriyanallapapaq.

Dyusninchikmi achkirachikuqqa

5 Kriyiq masiykuna, allita intrakayllapa Jesucristo kaynu
intrachimashanllapatami qamkunatapis willashuyanillapa.
Chaqa payqami nimaqllapa: “Taytanchik Dyusqami mana
ima mana allintapis rurashachu” nir. Chaymi paypiqa
mana imapis tutaparaqllapi yupayqa kanchu. Ashwanmi
payqa uk achkirachikuq yupay kashanrayku, imuraspis
achkirachikun.
6 Chaynu pay katinmi, paywan karqa, amana mana
allinkunata rurar uchakushunllapanachu. Chaqa
uchakurlla kawsar nuqami kriyini nirqami, nuqanchiklla
llullachikar chiqap kaqtaqa mana rurayanchikchu.
7 Piru mayqanpis kriyishanrayku imatapis allinlata ima
rurarqami, kusa achkila yupayna kawsayanchikllapa,
imanutaq Taytanchik Dyusmaqa achkila kawsan chaynulla.
Chaynuqami, michka achka karllapamapis uklana yupay
kawsayanchikllapa. Chaymi ashwan Tayta Dyuspa Wamran,
Jesucristo yawarninta iĉhashanqa, tukuy uchanchikkuna-
manta paqamashanchikllapana, Dyusninchikqa mana
uchayjunpaqnachu riqsimanallapapaq.
8 Chaymi nishaykillapapis: Uchakurlla kawsar
niyachuwan: Manami ima uchayjunlamapischu kani
nir. Chaynu nirqami Dyuspa naypanpi mana chiqapta
rimashanchikrayku, nuqanchiklla llullachikayanchik.
9 Piru nuqanchiklla allita kwintata qukar nichuwan:
Kusala uchayjunmi kani nir. Chaynu rurashaqami, kusala
allin Taytanchik Dyusqa pirdunamashunllapa. Chaqa
payqami tukuy imata allita rikar yaĉhaq kar, tukuy mana
allin rurayashanchikkunamanta washamashunllapa.
10 Piru Tayta Dyusqami nimanchikllapa tukuylashi
uchayjun kanchikllapa nir. Chaynu uchayjun kayar,
niyachuwan: Manami ima uchayjunlamapischu kani nir.
Chaynu nirqami Dyustapis llullapaq yupayna rikayanchik.
Chaqa manari rimayninmatapis kwintachashanchikchu.

2

Jesucristumi Dyuswan pullachamaqninchikqa

1 Munashay wamrituykuna, tukuy kaytaqami iskribimuni
qamkunapis allita intrakar amana uchakurnachu
kawsanaykillapapaq. Piru mayqannikillapa imalapi
uchakusha katkillapaqami, kusa allinla Jesucristo qashan
Tayta Dyuswan shumaqchar pullachashunqallapa.

2 Chaqa Jesucristullami uchanchikllapamanta
washamanallapapaq yawarninta iĉhar wanuran. Piru
payqami wanuran, mayqanpis paypi kriyitinqa tukuylata
washayta yarpur. Chaymi mana nuqanchikkunalata
washamanallapapaqlachu wanuran, ashwanmi tukuypaq.
3 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyir, man-
takushankunata allita kasurqa, chiqaptana yaĉhanchikllapa
paywan shumaqchakashana kanchikllapa nir.
4 Piru mayqanpis niyanman: Nuqaqami Dyusta riqsishana
kani nir. Piru chaynu nir, Dyus mantakushankunata mana
kasurqami, mana chiqapta Dyuswan pullachu. Chaqa llul-
lakurlari rimayan Dyuswan kani nirqa.
5 Nataq mayqanpis Dyuspa rimayninta chiqapta
kasuqkunaqami, waran waranqa tukuy shunqunwan
Dyuslapi yarpurna kawsanllapa. Chaynuqami,
yaĉhayanchikna Amitunchiklawanna kawsanchikllapa nir.
6 Chayraykumi nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyini
niqkunaqami, imanutaq Jesucristumaqa kay pachapi
karmapis kusa allinlata kawsaran, chaynu kawsanmanllapa
nir.

Chiqaptami llakipanakushunllapa

7 Kriyiq masiykuna, imanu llakipanakur kawsanaykilla-
papaq nir kanan iskribir willashuyanillapa chayqa manami
uk mushuq mantakuy imachu. Chaqa allita yarpuyllapa:
Chayraq Jesucristupi kriyiq qallaritkillapaqami, imanu
imanu rurar kawsanaykillapapaq nir willashuranllapa
Tayta Dyusqa. Chaymi chay nishushanllapallata kananpis
willashuyanillapa.
8 Piru kananqami, kayta willar iskribishuyanillapa chayqa
mushuq yupay katin, mas das intrakankillapa. Chaqa
imanutaq Jesucristumaqa llakipamashanchikllaparayku wa-
nuran nuqanchikkunapaq. Chaynu intrakarqa imanutaq
Jesucristumaqa kawsaq chaynu kar, uknikillapamatapis
llakipayankillapana kanqa. Chaynuqami qamkunaqa waran
waranqa chay tutaparaqmanta lluqshirna, ashwan achkil-
lapina kawsayankillapa kanqa.
9 Chaymi allita intrakankillapa: Mayqanpis Dyuspi kriyir,
achkillapina kani niyanman. Piru chaynu niyar mana ukn-
inta llakipar ĉhiqnirqami, tutaparaqllapiraq kawsayan.
10 Piru mayqanpis ukninkunata llakipaqkunaqami achkil-
lapina kawsayan. Chaymi chaynu allita rurar Dyuswan
kawsatinqami, mana imanupis dyabluqa mana allinkunata
rurachiytaqa puytinqanachu.
11 Nataq ukninkunata mana llakipar ĉhiqniqkunaqa, tuta-
paraqllapi kawsar, mana yaĉhanllapachu maymanmi riyani

nirmapis. Chaynuqami kawsanllapa chay mana allinta rurachikuq dyablu limpu syiguyashata yupay dijashanrayku.

12-14 Munashay wamrituykuna, Taytanchik Dyusqami Wamran Jesucristurayku uchaykillapamanta washashushanllaparayku, paytana riqsishaykillapa.

Chaymi kananqa unayna kriyishaykillaparayku uk tayta yupay kaqkunata iskribishunillapa. Chaqa qamkunaqami kay pachamapis manaraq kayatinchu Jesucristuqa karanllana, chay paytami riqsishaykillapana.

Chaynulla qamkuna unaykaqna kriyishaykillaparayku musu kaqkunatapis iskribishunillapa. Chaqa qamkunaqami, Jesucristo nishankunata allita kasurlla kawsashaykillaparayku kusalata shachinakuq kar, chay mana allinta rurachikuq dyablumatapis binsishaykillapana.

Amami kay pachapi imakunalapaqqa yarpushunllapachu

15 Chaymi nishaykillapa: Amami kay pachapi kaq mana allin kaqkunapaq, chaynulla imakuna kaqkunalapaqqa yarpushunllapachu. Chaqa mayqanpis kay pachapi kaq chay mana allin kaqkunalapaq, chaynulla chay iman kaqkunalapaq yarpuqkunaqami, Tayta Dyuswan kayta mana puytinchu. Ashwanmi chay mana allin kaqkunapaq, chaynulla chay iman kaqkunalapaq yarpurla kawsanllapa.

16 Chaqa allita yarpushunllapa: Kay pachapi kaq ima mana allin kaqkunaqami kaykunalata ruranallapata munan. Tukuy ima mana allin kaqkunalata munar ruranallapata, chaynulla imatapis rikar kusata munanallapata, ashwan yaĉhar manaqa kusala imayjun karmaqa kusalata alabakanallapata ima munan. Piru tukuy kaykunaqami mana Dyusmantachu, ashwanmi chay mana allinta rurachikuqkunamanta chaykunaqa.

17 Piru chaynu mana allinta rurachikuyar imapismi, kay pachamanta kaqkunaqa limpuna tukukayan tukuy mana allin imantin. Ashwanmi Taytanchik Dyus munashannu ruraqkunaqa, tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.

Juanmi yaĉhachikun Jesucristupa kuntran tikrakaqkunapaq

18 Wamrituykuna, kay pacha tukukanan tyimpuqami ĉhamushana. Chaqa qamkunaqami, uyapashaykillapa kanqa, chay diyakunaqa, Jesucristupa kuntran rikarimuyanqa nir. Chaymi ashwan kananqa paypa kuntrankunaqa kusala achka rikarimushallapana. Chaynu katinmi, yaĉhanchikllapana kay pacha tukunanpaqqami, manana maychu nir.

19 Chaymi Jesucristuta kuntraqkunaqa, kay nuqanchikkunallamanta lluqshishallapa. Piru chiqaptaqami mana

nuqanchikkunamantachu kasha. Chaqa nuqanchikkunamanta karqa mana ashunantachu. Ashwanmi yanqa kriyiq tukurla puriq kashallapa. Piru tukuy chay pasashankunaqami, kasha allita yaĉhanallapapaq paykunaqa mana chiqaptaqa Jesucristupiqa kriyishallapachu nir.

20 Piru qamkuna allita kriyiqkunawanqami, manana chaynuqa pasanqanachu. Chaqa qamkunataqa Taytanchik Dyusqa Santu Ispiritunta qushushanllaparayku chiqapta intrakankillapana mayqanmi Jesucristuqa nirmapis.

21 Chaqa qamkunaqa mayqanmi Jesucristuqa nir allita intrakashaykillaparayku iskribishunillapa. Chaynullami kusalata intrakankillapa mayqanpis Jesucristupa chiqap kaqninkuna karqa, paypaqqa manana llullakuyta puytinnachu nir.

22 Piru chay llullakuqqami, Jesucristupaqqa kaynu ninllapa: Manashi payqa Dyuspa Akrashan Cristunchu nir. Chay paykunami Jesucristupa kuntranqa. Chaqa paykunaqami Jesucristupa kuntran kar, Taytan Dyusta chaynulla Wamrantapis mana kwintachar disprisyanllapa.

23 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis Taytanchik Dyuspa Wamran Jesucristupi mana kriyiqkunaqami, Taytan Dyuspipis mana kriyiyta puytinchu. Piru Jesucristuqami Dyuspa Wamran nir, kriyiqkunaqami Taytanchik Dyuspipis kriyir paywanna kanqa.

24 Chayraykumi qamkuna kriyiqkunaqa, chay imanu washakanaykillapapaq nir puntamanta-pacha yaĉhachishushanllapataqa allita yarpur, ama qunqarchu shunquykillapapi purichinkillapa. Chaymi chaynu uyakushaykillapapi tukuy shunquykillapawan allita kriyiqqami, Jesucristuwan pulla kar, Taytan Dyuswanpis pullalla kayankillapa kanqa.

25 Chaqa Jesucristuqami maydiyapis kriyishanchiknulla shachinakusha, chay tukuy tyimpupaq kawsayta arnimashanchikllapataqa qumashunllapa.

26 Kriyiq masiykuna, tukuy kaykunata willar imaqami, iskribishuyanillapa allita kwintata qukar, chay ingañashunayanllapa chaykunamanta ama ingañakanaykillapapaq.

27 Piru nishaykillapa: Qamkunaqami Jesucristo, Santu Ispiritunta qushushanllapawanna kankillapa. Chayraykumi mana ministinkillapanachu mayqanpis yaĉhachishunanllapapaqqa. Chaqa Amitunchikmanta Santu Ispiritunllami tukuy mana yaĉhashaykillapamatapis intrachishuyanllapa. Chaymi chay intrachishuyashanllapaqa kusala chiqap kar, mana ima llulla imalamapischu.

Chayraykumi imanutaq Santu Ispiritu intrachishushan-
llapanulla Jesucristupi allita kriyirla maydiyapis
shachinakunkillapa.

28 Chayraykumi kananqa munashay wamrituykuna, allita
yarpur ima Jesucristupi kriyir maydiyapis shachinakuyllapa.
Chaynu katkillapa maydiya Jesucristo kusala mantakuynin-
wan rikamaqninchikllapa shamutinqa, kusa aligrila paypa
naypanmanqa qimikashunllapa, mana imapaq pinqakur
imalamapischu. Chaymi ashwan paywan pulla rinallapapaq
listuna kashunllapa.

29 Chaqa allita yaĉhankillapa, Jesucristuqami imatapis
karanlata ruran nir. Chaymi chayta allita yaĉharqa, pay
yupay imatapis karanlata ruraqkunana kankillapa. Chaynu
karqami, manana ukmanta yarpurnachu chiqap Dyuspa
wamrankunana kayankillapa kanqa.

3

Dyuspa wamrankunanami kanchikllapa

1 Kriyiq masiykuna, allita kwintata qukar yarpuyllapa:
Taytanchik Dyusqa llakipakuq kar, uchayjun kashalla-
pamapis kusalata llakipar wamrankuna kanallapapaq
riqsimashanchikllapa nir. Chaymi ashwan kananqa paypa
chiqap wamrankunana kanchikllapa. Piru chay mana
kriyiq runakunaqami, nuqanchikkunataqa Dyuspa mana
wamranpaq yupaychu rikamanchikllapa paykuna Dyusta
mana riqsishanllaparayku.

2 Chaymi kusala munashay kriyiq masiykuna nishaykil-
lapa: Nuqanchikkunaqami kananqa Dyuspa wamranku-
nana kanchikllapa. Piru manaraqmi yaĉhanchikllapachu chay
tyimpuqa imanu kusa shumaq kashunllapa nirqa. Nataq
Jesucristuqami nimanchikllapa, maydiya pay pullakumanal-
lapapaq shamutinqashi pay payllata rikar, pay yupay kusala
shumaqna kashunllapa nir.

3 Chayraykumi maydiyaqa Jesucristuwanna kayashaq nir
kunfyakashanchikrayku, kananlla tukuy uchanchikkunata
dijar, allinkunalata rurarna kawsashunllapa, imanutaq Jesu-
cristumaqa allinlata kawsaq chaynu.

4 Kriyiq masiykuna, allita kuytakar kawsankillapa. Chaqa
imalapipis uchakurqami, Dyus mantakushantaqa mana ka-
surnachu uchakushana rikarinchik Dyuspa naypanpiqa.

5 Chaqa qamkunaqami allita yaĉhankillapa Jesucristuqami
mana ima uchayjunlamapischu karan nir. Chaynullami
yaĉhayankillapapis payqami shamuran wanur chay runaku-
napa uchankunata limpu chinqachiq nir ima.

6 Chaynu Jesucristo mana uchayjun ima kasha katinmi,
payllawan maydiyapis kawsaqkunaqami, manana uchakurl-
laqa kawsannachu. Nataq chay uchakurlla kawsaqku-
naqami, Jesucristutaqa mana rikasha, chaynulla mana riq-
sishallapalamapischu.
7 Munashay wamrituykuna, amami mayqanpis
ingañashunqallapachu. Chaqa mayqanpis allinlata
ruraqkunaqami, paypis allinla imanutaq Jesucristumaqa
allinla chaynu.
8 Piru chay mana allinta rurarlla uchakuqkunaqa
dyablupa kaqninkuna. Chaqa yaĉhashaykillapanulla
dyabluqami unaymanta-pacha uchakuran. Chaynu
uchakur tukuy mana allin rurashankunata limpu
chinqachinanpaqmi, Dyuspa Wamran Jesucristuqa
shamuran.
9 Chaymi mayqanpis Dyuspa wamran kaqkunaqa,
imanupi uchakurmapis mananami qashan qashanqa
chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu, Dyus akratin
mushuqmanta nasisha yupay, wamranna kashanrayku.
Chaynu karmi, ima mana allinta rurarmapis Dyusninchikpa
naypanpi shumaqchakarna allinlata rurar kawsayta puytin,
Dyus paywan kar yanapashanrayku.
10 Piru imanu katinmapismi runakunataqa dasla riqsiyta
puytinchik, mayqanmi Dyuspa chiqap wamran, chaynulla
mayqankunami dyablupa wamran nirmapis. Chaqa chay
mana allinta ruraqkuna, chaynulla mana ukninkunata
llakipaqkunaqa, manami Dyuspa wamranlamapischu.

*Jesucristumi nimashanchik llakipanakur kawsanallapa-
paq*

11 Kriyiq masiykuna, qamkuna puntamanta-pacha
kriyiq qallaritkillapaqa, kaynu kawsanaykillapapaq nir
yaĉhachishuranllapa: Uknikillapa uknikillapa llakipanakur
ima kawsankillapa nir.
12 Chayraykumi ama nuqanchikkunapis imanutaq Cain-
maqa chay kusala mana allinta rurachikuqpa kaqnin kar,
ukninta wanuchiran chaynuchu kashunllapa. ¡Ma yarpuyl-
lapa! ¿Imapaqtaq Cainqa uknintaqa wanuchisha kasha
kanqa? Chaqa Cainqami uknintaqa wanuchiran, paypa ru-
raynin mana allin kashanraykula. Nataq uknin rurayashan-
qami kusala allin kayaq.
13 Kriyiq masiykuna, amami llakir yarpupakunkillapachu,
chay mana kriyiq runakuna ĉhiqnishutinllapapis.
14 Ashwanmi imanu katinpis ukninchikllapataqa
llakipashunllapa. Chaqa nuqanchikkunaqami
yaĉhanchikllapa Jesucristupi kriyishanchikllaparayku,

ukninchikta llakipanapaq kanchikllapa nir. Piru chay mayqanpis ukninta mana llakipaqqami uk wanusha yupay kanqa. Chaymi nuqanchikkunamaqa uchanchikllaparayku tukuy tyimpupaq wanunallapapaq kasha karmapis, kananqa ashwan tukuy tyimpu kawsanallapapaqna nimashanchikllapa Jesucristuqa.

15 Chaymi nishaykillapa: Chay mayqanpis ukninta mana llakipar ĉhiqniqkunaqami uk wanuchikuq yupay. Chaqa allitana yaĉhankillapa tukuy wanuchikuqkunaqami mana imanupis tukuy tyimpupaq Dyuswan kawsayta puytinchu nir.

16 Piru nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa imanumi llakipanakuyqa nir. Chaqa Jesucristumi llakipamashanchikllaparayku wanuran nuqanchikkunapa uchanchikllaparayku. Chaymi imanutaq Jesucristumaqa wanuran nuqanchikkunapaq, chaynumi nuqanchikkunapis ukninchikkunata yanapayarlla wanunapaq karmapis wanuypaq.

17 Yarpushunllapa: Uk runa kusala imayjun kanman. Piru chay runaqa rikayanman ukninkuna imakunata ministiqta. Chaynu rikarmapis mana imalapimapis yanapayanmanchu. Chaynu ukninta mana llakiparqa ¿imanutaq tukuy shunqunwan Dyuspaqqa llakiyanqa? Manami chiqaptaqa Dyuspaqpis llakiyanqachu.

18 Chayraykumi munashay wamrituykuna, ukninchikta llakiparqa ama shiminchiklawanchu llakipani nishun. Ashwanmi imatapis paypaq allinta rurar yanapar imana rikachikushun chiqapta paypaq llakinchik nirqa.

19 Chaynu ukninchikkunata chiqapta llakipar imanaqami allitana yaĉhashunllapa chiqapta Dyus munashanta rurayanchikllapa nir. Chaynullami yaĉhashunllapapis chiqaptana Dyuspa wamran kanchikllapa nir.

20 Piru chaynu Tayta Dyus uchanchikkunamanta llakipamashanchikllapana katinmapis shunqunchikpi yarpunchikllapa, ¿Tayta Dyusqachu chiqapta llakipamasha kanqa? nir. Chaynu nir nuqanchiklla chay uchanchikllapapaq yarpushallapamapismi, tukuy imata yaĉhaq Tayta Dyusqa yaĉhamayanchikllapana nuqanchikkunaqa mana uchayjunnachu kar, chiqap paypa wamrankunana kanchikllapa nir.

21 Chaymi munashay kriyiq masiykuna nishaykillapa: Shunqunchikpi, yarpuyninchikpi Tayta Dyusqami tukuy uchaykunamantaqa chiqapta llakipamasha nir, mana uchanchikkunapaq yarpurnachu ashwan Tayta Dyuspa naypanmanqa kusa aligrilana ima qimikashunllapa.

22 Chaymi Taytanchik Dyusqa imata ministir
mañashallapamapis yanapamashunllapa, pay man-
takushankunata kasur, munashanlatana rurashanchikl-
laparayku.
23 Chaqa mantakushanqami kaynu nimayanchikllapa:
“Wamran Jesucristupinashi kriyishunllapa, chaynulla
ukninchikllapa ukninchikllapashi llakipanakushunllapa,
imanutaq pay nimashanchikllapanulla” nir.
24 Chaymi Dyus nishankunata kasuqkunaqa paywan
kawsanllapa, chaynulla Taytanchik Dyuspis paykunawan
kawsan. ¿Imanumi yaĉhanchikllapa Dyusqa nuqanchikkunapi
kawsayan? nirqa. Chaytaqami yaĉhanchikllapa, Santu
Ispirituta qumashanchikllapa shunqunchikllapapi
kawsashanrayku.

4

*Yaĉhachikushanllapata allita rikashunllapa chiqapchu man-
aqachu mana nir*

1 Kusala munashay kriyiq masiykuna, kay pachapiqami
kusala achka llullakuqkuna rikarimushallapa. Chay
paykunami purinllapa Dyus nishantami yaĉhachikunillapa nir.
Chaymi nishaykillapapis: Amami das ingañakankillapachu.
Ashwanmi allita rikar ima yaĉhankillapa, chiqaptachu Dyuspa
Ispiritunwan, manaqachu mana nir. Chaqa kay pachapi
yaĉhachikuqkunaqami, wakinkunaqa mana Dyusmantachu.
2 Chaymi chaynu allita rikar yaĉhar kwintata
qukashunllapa mayqankunami Dyusmantaqa nirmapis.
Piru qamkunaqami das kwintata qukayta puytinkillapa.
Chaymi mayqanpis, Jesucristuqami Dyusmanta kay
pachaman shamur, nuqanchikkuna yupay kwirpuyjunpaq
tikrakaran nir yaĉhachikuqkunaqami, Dyusmanta chiqap
Ispirituwan kaqkunaqa.
3 Nataq mayqanpis, Jesucristuqami mana Dyusmantachu
niqkunaqami, mana Dyuspa Ispiritunwanchu. Tukuy
chaynu niqkunaqami Jesucristupa kuntran kar,
dyablumanta. Chaqa qamkunaqami unaymanta-
pacha chaynu Jesucristupa kuntran shamuyanqa nirqa
uyapashana karaykillapa. Chaymi ashwan kananqa kay
pachamanqa rikarimushallapana.
4 Piru munashay wamrituykuna, chaynu mana
allinkunata yaĉhachikuq rikarimusha katinmapis, amami
imapaqpis yarpupakunkillapachu. Chaqa qamkunaqami
Dyuspi kriyishaykillaparayku, Santu Ispiritu qamkunapi
kawsayan, chayqami kusala pudirniyjun ima chay llullakuq
dyablumantaqa. Chaynu katinmi ashwan chay dyablumanta

kar, llullakur mana allinta yaĉhachikuqkunataqa limpu binsishaykillapana.

5 Chaqa chay mana allinta yaĉhachikuqkunaqami, Jesucristupa kuntran. Chaymi chaynu Amitunchikpa kuntran kar, mana allinta yarpushanlamanta yaĉhachikutinmi Dyusninchikta mana kasunaqkunaqa, kusalata uyakur kasunllapa.

6 Piru nuqanchikkuna-shuypaqa Dyusmanta kanchikllapa. Chaynu kashallapami Dyusmanta kaqkunaqa Dyuspaq yaĉhachikushallapaqa uyakur kasumanchikllapa. Piru Dyusmanta mana kaqkunaqa, mana kasukunllapachu. Chaymi chaynu yaĉhachikur ima dasla riqsiyta puytinchik, mayqanmi Dyusmanta kaq chiqap Ispirituwan, chaynulla mayqanmi chay llullachikuq ispirituwan nirmapis.

Dyusninchik llakipamashanchiknu llakipanakushunllapa

7 Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqanchikkunaqa ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakuchuwanllapa. Chaqa Dyusninchikmaqa llakipamanchikllapa. Chaymi mayqanpis llakipakuqqa Dyuspa Wamranta, chaynulla Dyustapis chiqapta riqsin.

8 Piru mayqanpis mana llakipakuqqami Dyusta mana riqsishachu. Chaqa Taytanchik Dyusmaqami kusala llakipakuqari.

9 Chaymi Taytanchik Dyusqa llakipamanchik nirqa intrachimanchik uklayla Wamran Jesucristuta washamanallapapaq kay pachaman kaĉhamushanwan. Chayraykumi Jesucristupi kriyirnaqa tukuy tyimpupaq kawsayta aypanallapapaqna kanchikllapa.

10 Piru Taytanchik Dyusqa manami nuqanchikkuna paypaq llakishanchikllaparaykuchu llakipamashanchikllapa. Ashwanmi pay llakipamashanchikrayku, Wamran Jesucristuta kaĉhamutin wanur, uchanchikkunawanna kidaran. Chaynuqami Dyusninchikpaqqa manana uchayjunpaqnachu riqsikasha kanallapapaq.

11 Kusala munashay kriyiq masiykuna, imanutaq Dyusmaqa kusalata llakipamashanchik, chaynullami nuqanchikkunapis ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakushunllapa.

12 Chaqa nishaykillapa: Manami mayqanlapis Taytanchik Dyustaqa rikashalamapischu. Piru nuqanchikkuna ukninchikllapa ukninchikllapa llakipanakushanchikllaparaykumi, Taytanchik Dyus nuqanchikkunapi katin, ashwan masta llakipanakur imana shumaqta kawsayanchikllapa.

13 Chaymi nuqanchikkunaqa Tayta Dyuswan
kawsayanchikllapa nir yaĉhanallapapaqqa, Tayta Dyusqa
Santu Ispiritunta qumashanchikllapa.
14 Piru nuqakunaqami, Jesucristutaqa rikasha kanillapa.
Chaymi kananqa nishaykillapa: Tayta Dyusqami Wamran Je-
sucristuta kay pachaman kaĉhamuran, uchanchikllapamanta
tukuylata washamanallapapaq nir.
15 Chayraykumi mayqanpis, Jesucristuqami Dyuspa
Wamran niqkunaqa Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis
paykunawan kawsayan.
16 Chaynami nuqanchikkunaqa yaĉhanchikllapa Tayta
Dyusqa kusala llakipakuq nir. Chaqa payqami kusala
llakipakuq-ari. Chaymi yaĉhanchikpis chay mayqanpis
llakipakuqqami Dyuswan kawsayan, chaynulla Dyuspis
paywan kawsayan nir.
17 Chaynumi Jesucristuwan kawsarqa mas allita
yaĉhakunchik imanumi llakipanakuyqa nir. Chaymi
chaynu llakipanakurqa chay jwisyu diya ĉhamutinmapis
manami manchakur pinqakushunllapalamapischu.
Chaqa nuqanchikkunaqami pay llakipamashanchiknu,
llakipanakur imaqa imanutaq Jesucristumaqa, chaynuna
kashunllapa.
18 Chaymi nishaykillapa: Nuqanchikkuna Dyusninchik
munashanta rurar kawsarqami, mana imalapaqpis
manchakur kawsayta puytinchikchu. Chaqa allita
llakipakur kawsaqqami, tukuyla chay manchakuykunataqa
mana kwintachannachu. Piru mayqanpis manchakurlla
kawsaqqami manaraq allita riqsishachu, imataq
llakipakuyqa nirqa. Chaymi mana allita rurashanrayku
Dyusqa kastigamanqa nir manchakurlla kawsayan.
19 Taytanchik Dyus puntata llakipamashanchiklla-
paraykumi, nuqanchikkunapis paypaq llakinchikllapa.
20 Piru imanupiqa mayqan kaynu niyanman: Nuqami
Tayta Dyuspaq llakini nir. Chaynu niyar mana ukn-
inta chiqapta llakiparqami, chay rimaqqa kusala llulla.
Chaqa rikayashan ukninta mana llakiparqa, imanunari
mana rikayashan Tayta Dyuspaqmaqa llakinqa.
21 Chaqa Jesucristumi kaynu nir mantakuran: “Mayqanpis
Taytay Dyuspaq chiqapta llakiqqami, ukninpaqpis llakinqa”
nir.

5

Allitami Dyuspa Wamran Jesucristupiqa kriyiypaq

1 Kriyiq masiykuna, mayqanpis Jesucristuta payqami
Dyuspa Wamran kar washamanchik nir kriyiqkunaqa,

chiqap Dyuspa wamrankuna. Chaqa yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspaq llakiqkunaqami Dyuspa wamrankunapaqpis llakin.

2 Chaymi Taytanchik Dyuspaq llakirqa, allitana pay mantakushankunataqa rurayanchikllapa. Chaynuqami yaĉhayanchikllapa Dyuspa kaq tukuy wamrankunatapis llakipayanchikllapana nir.

3 Chaynulla Tayta Dyuspaq llakirqami, chay mantakushankunata kumpliyanchik. Chaqa chay mantakushankunaqa manami uk kusala llashaq yupaychu.

4 Chaqa Dyuspa tukuy wamran kaqkunaqami binsiyta puytinchik kay pachapi mana allin kaqkunataqa. Chaynulla chay kriyishanchikraykumi washakashanchik chay tukuy mana allin kaqkunamantaqa.

5 Chaymi mayqanpis Jesucristuqa Dyuspa chiqap Wamran nir kriyiqkunaqa, tukuy kay pachapi mana allin kaqkunataqa binsiyta puytin.

Imanumi Jesucristupaq intrakayta puytinchikllapa

6 Allita intrakashunllapa: Amitunchik Jesucristo Tayta Dyusmanta shamusha nirqami, kaykunarayku yaĉhayta puytinchik: Amitunchik Jesucristo kay pachapi kar yakupi shutikushanrayku, chaynulla wanur yawarninta iĉhashanrayku ima. Chaymi paypaqqa yaĉhayta puytinchik mana yakupi shutikushanraykulachu, ashwan chay wanur yawarninta iĉhashanraykupis yaĉhayta puytinchik. Chaynulla Dyuspa Santu Ispiritunpis chaypaqqa, chiqapmi chayqa nir intrachimashanchikllapa. Chaymi Santu Ispiritu intrachimashanchikllaparayku, kunfyakanchikllapa. Chaqa payqa chiqaptari riman, mana llullakurchu.

7 Chaymi qashan nishaykillapa: Kay kimsakunaraykulami, allita intrakayta puytinchik Jesucristupaqqa:

8 Santu Ispiritu intrachimashanchikrayku, yakupi shutikushanrayku, chaynulla kruspi wanur yawarninta iĉhashanrayku ima. Piru kay kimsakunaqami chayllata intrachimanchikllapa Jesucristupaqqa. *

9 Chaqa allita yarpushunllapa: Imanupimaqa uk runa imalata willamashallapamaqa kriyinchikllapa. Chaynu runa masinchik willamashallapa kriyirqa, ashwan Tayta Dyuslla

---

* **5:8** Uk iskribikashakunapiqa kaynu rikarin: Chaymi Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir, intrakanapaqqa unaq syilupi kanmi kimsa, Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristo, chaynulla Santu Ispiritu. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa. 8 Chaynullami kay pachapipis kan kimsa, Jesucristuqa Dyusmanta shamusha nir intrachimanallapapaqqa: Santu Ispiritu, Jesucristo yakupi shutikushan, chaynulla wanur yawarninta iĉhashan ima. Piru kay kimsakunaqami, chayllapaq intrachimanchikllapa.

Wamran Jesucristupaq willamashallapamaqa kusala chiqap kashanrayku kriyinapaqqa kusala allin. Chaqa Dyusllari chaynu intrachimanchikllapa Wamranpaqqa.

10 Chaymi mayqanpis Jesucristupi kriyiqkunaqa tukuy shunqunwan kriyir, payqami Dyuspa chiqap Wamran ninllapa. Piru mana kriyiqkunaqami, Tayta Dyustaqa llullata yupay riqsinllapa. Chaqa manari kriyinllapachu Tayta Dyus Wamran Jesucristupaq nishanpiqa.

11 Chaqa Taytanchikllapa Dyus, Wamran Jesucristupaq willamashanchikllapapi kriyishaqa tukuy tyimpupaq kawsaytana qumanchikllapa.

12 Chaymi mayqanpis Tayta Dyus, Wamran Jesucristupaq nishanpi kriyiqkunaqa tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa. Piru chay mana kriyiqkunaqami mana tukuy tyimpu kawsaytaqa puytinllapachu.

Juanmi tukukananta kunsijakun

13 Kriyiq masiykuna, qamkuna Tayta Dyuspa Wamran Jesucristupi kriyiqkunatami iskribishunillapa kay kartata, yaĉhanaykillapapaq kriyishaykillaparayku tukuy tyimpu kawsanaykillapapaqna kankillapa nir.

14 Chaynulla nishaykillapapis: Nuqanchikkunaqami kusalata kunfyakanchikllapa, Taytanchikllapa Dyuspiqa. Chaqa allitami yaĉhanchikllapa nuqanchikkunaqa pay munashannuta mañakushaqa uyamanchikllapa nir.

15 Chaymi imanutaq yaĉhanchik Tayta Dyusman mañakushaqa uyamanchik nir, chaynullami yaĉhayta puytinchikpis payqami mañashanchikpipis yanapamayanchikllapa nir.

16-17 Kriyiq masiykuna, yaĉhashanchikllapanu imalata mana allinta rurarqami Dyuspa naypanpiqa uchakuyanchikna. Piru chaynu uchakusha karmapis, Tayta Dyusman mañakushaqami llakipamanchikllapa. Chaymi nishaykillapa: Uknikillapa ima mana allinta rurar uchakuqta rikarqami, Taytanchik Dyusman mañakuyllapa llakipananpaq chay uknikillapataqa. Chaynuqami chay uknikillapaqa washakashana kanqa. Piru mayqanpis Dyusninchikpa kuntran tikrakasha kar, tukuy tyimpupaqna wanunanpaq kayarmapis, kusala mana allinkunata ukkunata yaĉhachiyatinqa, amami paykunapaqqa mañakunkillapalamapischu.

18 Piru allita yaĉhashanchikllapanu mayqanpis Taytanchik Dyuspi kriyishanrayku, pay chiqap wamranpaqna riqsitinqami, imanupi uchakurmapis mananami qashan qashan chaynu uchakurlla kawsayta puytinnachu. Chaqa Taytanchik Dyuspa Wamran Jesucristuqami mana imuraspis

dijar kuytamashallapaqa, mana imanupis imanachimayn-
inchikta puytinchu chay dyabluqa.
19 Chaqa nuqanchikkunaqami, yaĉhanchikllapa
kriyishanchikllaparayku Dyusninchikpana kanchikllapa
nir. Piru chay wakin mana kriyiqkunaqami chay dyablupa
kar, kusala mana allinta rurarlla kawsanllapa.
20 Nuqanchikkunaqami allita yaĉhanchikllapa Dyuspa
Wamran Jesucristuqami shamuran Taytan Dyusta allita
riqsichimanallapapaq nir. Chaymi nuqanchikkuna
kriyiqkunaqa allitana kriyir Jesucristullawanna
kawsanchikllapa. Chaqa chiqap kaq Jesucristuqami
qumanallapapaq nisha tukuy tyimpupaq kawsaytana.
21 Chayraykumi munashay wamrituykuna, allita kuytakar
ima, amami chay runakuna rurashan yanqa dyus nishanlla-
pakunataqa adurankillapalamapischu.

Chaynumi kanqa.

2 Juan
Juanpa ishkay kaq kartan

Juanmi saludakun

1 Kriyiq masiykuna, * nuqa Juanmi kriyiqkunapa rikaqnin
kar, qamkunata Dyus akrar paypana kanaykillapapaq
nishushallapa katinmi iskribishunillapa. Chaqa Jesucristupi
allita kriyishaykillaparayku mana qunqashurllapa, kusalata
qamkunapaq yarpukuni. Piru manami nuqalachu chaynuqa
yarpushuni, ashwanmi tukuyla chiqap kaq Amitunchikpi
kriyiqkunaqa qamkunapaqqa kusalata yarpunllapa.
2 Chaymi nishaykillapa: Qamkunapaqqami kusalata
yarpuni chiqap kaq, Jesucristuta kay shunquyllapapi
purichiq kar. Chaqa chay chiqap kaqqami, mana uk
ratulapaqchu nuqanchikkunawanqa, ashwanmi tukuy
tyimpupaqna.
3 Chaymi kananqa mañakuni qamkunapaq Taytanchik
Dyus, Wamran Jesucristuwan pulla kusalata yanapar,
llakipar ima kusala shumaqta kawsachishunanllapapaq.
Chaynuqami chay chiqap kaqlapina kar, llakipanakur imana
kawsanaykillapapaq.

Chiqapta llakipanakurmi kawsashunllapa

4 Piru kananqami nuqaqa kusalata aligriyani. Chaqa
qamkunamanta kriyiq masikikunatami tarisha kani,
qamkuna yupaylla Dyus munashannulla, chiqap kaqta rurar
kawsaqllapata.
5 Chaymi munashay kriyiq masiykuna, kananqa
rugashunillapa ukninchikllapa ukninchikllapa kusalata
llakipanakur ima kawsanallapapaq. Piru kaynu
nishurllapaqa, manami uk mushuq mantakuyta imachu
iskribishuyanillapa. Ashwanmi kay willashuyashayllap-
ataqa unaymanta-pacha Jesucristuqa nimashanchikllapal-
lana karan.
6 Chaqa Taytanchik Dyus mantakushankunaqami
intrachimanchikllapa llakipanakur ima kawsanallapapaq
nir. Chaymi chay mantakuykunata puntamanta-
pacha intrakashaykillapanulla uknikillapa uknikillapa
llakipanakur ima kawsanaykillapapaqna kankillapa.

Juanmi yaĉhachikun mana allinta yaĉhachikuqkunapaq

---

* **1:1** Kriyiq masiykuna nirqami intrachimayninchiktapis puytin, uk warmisitata wamrantinta iskribiran nir.

7 Kriyiq masiykuna, allitami intrakayllapa, kananmi
achka mana allinta yaĉhachikuqkuna rikarimushallapa.
Chaymi paykunaqa kaynu yaĉhachikunllapa: “Jesucristuqami
Dyusmantaqa mana nuqanchikkuna yupay kwirpuyjunchu
shamusha” nir llullachikur yaĉhachikunllapa. Chaymi
nishaykillapa: Mayqanpis chaynu nir yaĉhachikutinqa
yaĉhankillapana wakqa mana chiqap yaĉhachikuq kar
Jesucristupaqa kuntran nir.
8 Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa imanupiqak-
ish chay mana allin yaĉhachikuqkunata kasur, Jesucristumanta
imata karanlata aypanaykillapapaq karan chayta mana ay-
patkillapachu. Ashwanmi ima rurayashaykillapapiqa Jesu-
cristupi yarpur rurayllapa.
9 Chaqa mayqanpis Jesucristo yaĉhachikushanmanta uk-
manta yaĉhachikuqqami mana Dyusmantachu yaĉhachikuyan,
chaynulla Dyuswan kaytapis mana puytiyanchu. Piru
mayqanpis Jesucristupaq yaĉhachikuqqami, Taytanchik
Dyuswan pulla kar, Wamran Jesucristuwanpis pulla
kawsayta puytin.
10 Chaymi nishaykillapa: Mayqan wasikillapaman
ĉhar Jesucristupa kuntran kar, mana Dyus nishannu
yaĉhachishuqllapa qallaritinqa amami samachinkilla-
palamapischu wasikillapapiqa.
11 Chaqa mayqanpis chay mana allinta yaĉhachikuqta
wasinpi samachiqqami, ashwan chay mana allin
yaĉhachikuyashanpi yanapaq yupayna.

Juanmi tukukananta saludakun

12 Kriyiq masiykuna, kanmi masraq willar ima
animachishunayllapapaq. Piru manami munanichu kay
kartayllapi iskribir ima willashunayllapapaqqa. Ashwanmi
Dyus munatinqa mana tardarchu rikashuqllapa shamuyta
yarpuni. Chaymi chaypi tantanakur ukninchikllapa
ukninchikllapa kusalata aligriyanallapapaq.
13 Chaynullami kaymantapis chay qamkunata yupay,
Tayta Dyus akrashan kriyiqkunapis, qamkunapaq saluduta
kaĉhamun.

Chaynumi kanqa.

3 Juan
Juanpa kimsa kaq kartan

Juanmi saludakun

1 Nuqa Juanmi kriyiqkunapa rikaqnin kar, kusala munashay kriyiq masiy Gayo, kay kartata iskribishuni. Chaqa
qampaqmi kusalata llakini ima.
2 Kriyiq masiy Gayo, yaĉhanimi qamqa kusa allinta
puriyanki Dyusninchikwan nir. Chaymi Taytanchik
Dyusman kusata mañakuni, pay yanapashutin ama imapis
pasashutin, allinla ima kanaykipaq.
3 Chaymi wakin kriyiq masikikuna watukumaq ĉhamur
parlamasha qampaq, kaynu nir: Qamqashi chiqap kaqlapi
kar, kusa allinlata rurar kawsanki nir. Chaymi chaynu ni-
marllapaqa, kusalata aligriyachimashallapa.
4 Chaqa tukuy nuqallapi ima katin aligriyanaymantaqami,
ashwan masta aligriyachiman, qamkuna wamray yupay
kaqkunaqashi chiqap Jesucristo munashannulla rurar
kawsankillapa nir yaĉhashayrayku.
5 Kriyiq masiy, qam chay uknikikunata ima ministishanpi
yanaparqami kusala allinta rurayanki. Chaynulla yana-
payankipismi, chay uklawmanta kaq kriyiq masikikunat-
apis. Chaqa chaynu rurarqami ashwan kusala mas allinta
rurayanki.
6 Chaynu yanapakushaykiraykumi, runakunaqa qamqashi
kusalata llakipanki paykunataqa nir, tukuy kriyiqkunapa
naypanpi rimasha. Chaymi kusalata kananqa rugashuni
chay ukninchikkuna Dyus munashanta yaĉhachikuq riqku-
nata ima ministishanpi yanapanaykipaq. Chaynuqami
paykunaqa, Amitunchikpa kusala shumaq rimayninta rir
yaĉhachikunanllapapaq.
7 Chaqa paykunaqami Jesucristupaq yaĉhachikunanpaq
kusalata yarpushallapa. Piru chaynu yaĉhachikuq
rinanpaqqa manami ministishachu chay mana kriyiq
runakuna yanapanantaqa.
8 Chayraykumi nuqanchikkuna yanapayta puytinchikl-
lapa paykunaqa rir yaĉhachikunanpaq, chiqap kaq Jesucristu-
paqqa.

Diótrefes mana allinta tukushan

9 Kriyiq masiykuna, nuqami qamkunaman iskribimuray
uk kartata. Piru chay qamkunapimi kan uk runa Diótrefes
shutiq. Paymi chay ima nir iskribishushayllapapaq mana

allintachu yarpun. Ashwanmi pay munashannulla rurachishurllapa ima, kusala mantakuq ima kanayan.

10 Chayraykumi nuqa rikashuqllapa shamurqa, chay runataqa qayachimur allita parlashaq. Chaqa nuqami yaĉhasha kani, chay runaqashi kusala mana allin kwintunkunawan, chaynulla llullakur ima rimar purin, nuqakunapaq nir. Chaynullami yaĉhashapis kani, chay runaqashi kriyiq masinchikkuna yaĉhachikur ĉhatinmapis mana samachinchu. Chaymi ashwan wakin kriyiqkuna samachikushaq nitinllapamaqa mana samachikunanllapata munar chay kriyiqkunapa tantakananllapa wasimanmatapis itakur manana tantakananllapamatapis munanllapanachu ima nir.

Demetrio kusala allin kashan

11 Kusala munashay kriyiq masiy, amami chay mana allinta rurayashanllapakunata ima rurarchu, allin kaqlata rurar kawsankillapa. Chaqa chay allinta ruraqkunaqami Dyuswan kawsanllapa. Piru chay mana allinta ruraqkunaqami, Dyustaqa mana rikar riqsishallapalamapischu.

12 Piru chay ukninchik Demetrio-shuypaqami Dyustaqa riqsir kriyishanrayku, kusa allinlata rurar kawsan. Chaymi chaynu chay chiqap kaqpi kriyir allinlata rurashanrayku, wakin rikaqkunapis kusa allinlata rimanllapa paypaqqa. Chaynullami nuqakunapis, payqami kusa shumaqta kawsan nir rimanillapa. Chaqa qamqami yaĉhanki imata rimarpis chiqap kaqlata rimanillapa nir.

Juanmi tukukananta saludakun

13 Kriyiq masiy Gayo, kusala achkaraqmi kan willashunaypaqqa. Piru manami munanichu kay kartayllapi iskribir willashunaypaqqa.

14 Chayraykumi mana tardarchu daskaqla shamunayani rikashuq, chaypinami qam qamllawanna parlanapaq.

15 Jesucristumi yanapar kusala shumaqta kawsachishunqa. Kaymanta kaq kriyiq masinchikkunami qampaq saluduta kaĉhamun. Piru kriyiq masiy rugashayki, saludapamanaykipaq chaypi kaq tukuyla kriyiq masinchikkunatapis.

Chaynumi kanqa.

Judas
Judaspa kartan

Jesucristupa uknin, chaynulla Santiagupa uknin Judasmi kay kartata iskribiran. Payqa manami Jesucristuta kuntrankunaman qukuq Judas Iscarioticho karan.

Chay tyimpumi mana allinta yaĉhachikuqkuna puriran kaynu yaĉhachikur: “Uchakurlla tashallapa, Tayta Dyus pirdunamayashunraq” nir. Chaynu mana allinta yaĉhachikur puriyatinmi, Judas kusata llakiran, Jesucristupi kriyiqkunaqa paykunamatana kriyinqallapa nir. Chaymi kay kartata kaĉharan chay mana allinta yaĉhachikuqkunata ama uyakunanpaqchu nir.

Judasmi saludakun

1 Nuqa Judas Santiagupa ukninmi, Jesucristupa sirbiqnin kani. Chaymi, kay kartata iskribimuni qamkunata Taytanchik Dyus llakipar akrashushallapa kaqkunaman. Chaqa maydiyapis Jesucristullami yanapashuyanllapa, paylapi kriyirlana kawsanaykillapapaq.

2 Chaymi Jesucristuta kusalata mañakuni llakipar yanapashurllapa, kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq.

Judasmi mana allinta yaĉhachikuqkunapaq intrachikun

3 Kusala munashay kriyiq masiykuna, nuqami kusalata yarpusha kani iskribir masta intrachishunayllapapaq imanumi nuqata, chaynulla qamkunatapis Jesucristuqa washamashanchikllapana nir. Piru kananqami kusalata rugar willashaykillapa, chay kriyishanchikllapanulla maydiyapis shachinakunallapapaq ama chiqanchakarnachu nir. Chaqa yaĉhashanchikllapanu Taytanchik Dyusmi nimaranchikllapa Jesucristupi tukuyla kriyiqkunalashi washakashana kashunllapa nir.

4 Tukuy kaykunataqami nishuyanillapa, chay llullakur yaĉhachikuqkuna kusala achka rikarimushanllaparayku. Piru chay runakunapaqqami, Dyus nitin iskribiqkunaqa unay may tyimpumanta-pacha nishallana kayaq, paykunaqashi kusala manchaypaqta kastigakasha kanqa nir. Chaymi chay kusala mana allinta rurar kawsaq runakunaqa Dyusninchikpi kriyiq tukur, “Kriyishanchikraykumi, imatapis munashanchiknulla rurayta puytinchik” nir llullakur yaĉhachikunllapa. Piru chaynu niqkunaqami, tukuy imapa amun kaq Amitunchik Jesucristutaqa, mana riqsishallapalamapischu.

Mana allinta yaĉhachikuqkunaqami kastigakanqa

5 Kriyiq masiykuna, qamkuna yaĉhayatkillapamapis, kaytami
yarpunaykillapata munani: Amitunchikmi Israel runaku-
nata Egipto pwiblumanta washar tukuylata lluqshichimu-
ran. Piru Israel runakunaqami, mana tukuyninqa kriyiqku-
nachu karan. Chaymi chaynu lluqshichimushana karqa,
chay mana kriyiqkunataqa limpu wanuchir tukchiran.
6 Chaynullami wakin angelkunamapis Dyuswan kayashan-
manta chiqanchakar, imata ruranapaq nishanta mana
kasurchu, kuntranna tikrakaranllapa. Chaymi ashwan
paykuna munashannulla rurashanrayku, Dyusqa kusala
manchaypaq tutaparaqlla uĉhku ruri mayman itakuran kadi-
nakunawan watar. Chaymi chaypina yarakuskinanllapapaq
chay kusala manchaypaq jwisyu diya ĉhamunankaman.
7 Chaqa imanutaq unaymaqa munashanllapalata
rurar uchakuranllapa, chaynu yupaymi Sodomapi,
Gomorrapi, chaynulla kay pwiblupa shipchanpi kaq
pwiblitukunapimapis mana allinta ruraqkunapaqna
tikrakaranllapa. Chaymi chay pwiblupiqa runakunaqa
warmiwan yupay ullqupuralla punuqllapa. Chaynulla
kusala ukman saqra imakunata ima ruraqllapa.
Chayraykumi Tayta Dyusqa chay runakunawanqa piñakur,
kusala manchaypaq ninawan kastigaran. Piru chay
kastigashan imaqami kay tyimpupi kawsaqkunapaqqa
sirbimanchikllapa, intrakarna amana chay tukuy tyimpupaq
ninawan kastigakasha kanallapapaq.
8 Piru chaynu katinmapis chay mana allinta yaĉhachikuq
runakunaqa mana intrakanar, paykuna munashanllata ru-
rar kawsanllapa. Chaymi ashwan mana imatapis kasuyta
munanllapachu. Chayraykumi, paykunaqa yanqa runaku-
nalla karmapis mana mayqantapis kwintacharchu, Dyus
akrashan kaq mantakuqkunapaq, chaynulla chay kusala
pudirniyjun kaq angelkunapaq, chay mana allin kaq an-
gelkunapaqmapis, kusala mana allinkunata ima rimarlla
kawsanllapa.
9 Chaqa allita yarpunmanllapa, Tayta Dyuspa angelninku-
namaqa manami mayqanpaqpis kusala mana allinkunata
rimanllapachu. Imanutaq kusala pudirniyjun Tayta Dyuspa
punta angelnin Miguelmaqami, Moisespa kwirpunta ki-
tanakunanpaq dyabluwan maqanakuyarmapis chay dyablu-
taqa manami niranchu: “Kusala saqra dyablu, kanan-
shuypaqami kastigakashana kanki” nirqa. Ashwanmi kaynu
niran: “Amitunchikmi rikar yaĉhar imata rurashaykinulla
kastigashunqa” nir.
10 Piru chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqami,

mayqanpaqpis sunsunulla rimanllapa, mana kwintacharchu. Chaymi paykunaqa kawsanllapa kwirpun munashanllata rurar, imanutaq animalkunamaqa kawsan chaynu. Chaymi kusa mana allinta rurar uchakushanllaparayku Dyuspa naypanpiqa kusala manchaypaqta kastigakashana kanqallapa.

11 ¡Imananqallaparaq chay mana allinta ruraq runakunaqa! Chaqa paykunaqami, imanutaq Cainmaqa kusala mana allinta rurar kawsaran, chaynullami kawsanllapa. Chaynulla imanutaq Balaammaqa qillayta munashanrayku Dyusmanta chiqanchakaran chaynu kawsanllapa. Chaymi imanutaq chay runa Coré shutiqmaqa Tayta Dyusta mana kasuranchu, chaynullami kay runakunapis Dyusninchikta mana kasur ima puriyar wanunllapa.

12 Chaymi chay llullakur yaĉhachikuq runakunaqa chay kriyiqpura fyistakunkillapa chaypimapis, chaypi pullaykillapa kar, kusala pinqaypaqta tukunllapa. Chaqa paykunaqami chaypiqa kusata aligriyar mikunllapa, upyanllapa tiqllananllapakaman. Piru manami qamkunataqa kwintachashunllapachu. Chaymi chay mana allinta yaĉhachikuq runakunaqa, wakinkunata rikar yaĉhachiq karmapis, ashwan paylapaq yarpunllapa. Chaynu karmi paykunaqa kaynu yupay kawsanllapa: Imanutaq chaki puktaymataqa wayra apan chaynu. Chaymi ashwan chay runakunaqa, imanutaq qirumataqa mana puqutinqa, kuchunllapa. Chaymanta qashan manana imapaqpis sirbitinqami, ashwan ĉhupanmantana pilanllapa, chaynu yupaymi chay runakunaqa kawsanllapa mana imalapaqpis sirbirchu.

13 ¿Manachu qamkunaqa yaĉhankillapa imanutaq mar yakumaqa wakman kayman maqchikar pusqukun nir? Chaynumi chay runakunapis wakman kayman chay mana allinkunata yaĉhachikurqa shikwakunllapa, chay kusala pinqaypaq yaĉhachikuyashanllapataqa. Chaynullami paykunaqa uk qullar, mana mayman rishaq nirmapis yaĉhaq yupaychu. Chaymi paykunaqa yarakuyanllapa Dyus rikar yaĉhar kusala manchaypaq yanalla ruri mayman itakunanpaq tukuy tyimpupaqna.

14 Yaĉhashanchikllapanu Adanmi punta runa kaq. Chaymantami paypaqa willkankuna karan. Chay willkankunapismi willkayjun karan. Chaymi kay willkankunapis wamrakuranllapa. Chay wamrankunamantami nasiran Enocqa. Kay Enocmi Dyuspa rimaqnin kaq. Chaymi Dyus rimachitin, chay mana allinta yaĉhachikuqkunapaqqa kaynu nir rimaran:

“Rikaraymi Amitunchik kusala manchaypaq achka angelkunawan shamuqta.

15 Paymi shamuyaran tukuyla runakunata rikar yaĉhaq.
Chaymi chay kusala mana allinta rurasha chaykunata,
chaynulla Amitunchikllapaq kusala mana allinta rimashan-
rayku tukuy tyimpupaq kastigananpaqna shamuyaran” nir.
16 Chaqa chay runakunaqa imatapis mana allinta yupay
rikar, chaynulla kusa saqrata musyakunllapa ima. Chaymi
ashwan chay runakunaqa imatapis kwirpun munashanllata
ruranllapa. Chaynulla imata rimarmapis kusalata alabakar
ima rimar wakinkunata ingañanllapa.

Judasmi kriyiqkunata kaynu nin

17 Piru qamkunaqami Amitunchik Jesucristupa
apustulninkuna yaĉhachikushantaqa allita intrakashaykillapa
kanqa. Chaymi chay intrakashaykillapataqa ama
qunqankillapanachu.
18 Chaqa kaynu nirmi intrachishuranllapa: “Maydiya Jesu-
cristo shamunan diya shipchana katinqami, rikarimunqal-
lapa achka burlakaqkuna. Paykunaqami kwirpun mu-
nashannulla ima rurar kawsanqallapa” nir.
19 Chaynu runakunami kriyiqkunataqa paykunapurata
chiqanchan. Chaynulla paykuna munashanllapanulla
kawsanllapa. Chaqa paykunaqa mana Dyuspa Santu
Ispiritunwanmapischu.
20 Piru qamkuna-shuypaqami kriyiq masiykuna, chay
kusala shumaq imapi kriyishaykillapanulla shachinakuyl-
lapa, chaynulla imapaq Tayta Dyusman mañakunarmapis
Santu Ispiritu yanapashutinllapa mañakuyllapa.
21 Chaynulla Tayta Dyus llakipashushanllapanulla
ama disanimakurchu yarayllapa maydiya Amitunchik
Jesucristo shamunankaman. Chaqa payqami kusata
llakipamashanchikllaparayku apamashunllapa tukuy
tyimpupaq paywanna kawsanallapapaq.
22 Chayraykumi chay manaraq allita kriyiqkunamatapis
llakipar masta animachiyllapa tukuy shunqunwan Ami-
tunchikpi kriyinanllapapaq.
23 Chaynulla chay wakin uchanrayku rupananpaq yu-
pay kaqkunatapis, yanapankillapa amana uchanrayku ru-
pananllapapaq. Chaynullami wakinkunatapis llakipankil-
lapa. Piru allitami kuytakankillapa. Imanupiqakish qamku-
nata uchakuchishushallapamana rikaritinllapa. Chaqa chay
yanapayankillapa runakunapa yarpuyninqami, kusa mil-
lanaypaqllaraq.

Dyusninchikta alabashunllapa

24-25 Kriyiq masiykuna, kananqa kusala pudirniyjun
washamaqninchik Taytanchik Dyusta alabashunllapa.

Chaqa payqami kusala pudirniyjun kashanrayku qamkunata kuytashuyanllapa ama imalapimapis uchakurchu kusa allinla, chaynulla kusa aligri ima kusala shumaq mantakuyashanman ĉhanaykillapapaq. Chaqa payllami, quya, kanan, allaq, chaynulla maydiyapis mantakun, kusala puytiq ima kashanrayku. Chaymi Amitunchik Jesucristo maydiyapis yanapamashunllapa.

Chaynumi kanqa.

Apocalipsis
Jesucristo Juanta rikachishankuna

Jesucristupa apustulnin Juanmi kay Apocalipsis libruta iskribiran. Chaynu iskribinanpaq katinmi Tayta Dyus uk angelta kaĉhamutin, Juanta rikachiran kay pachapi, syilupi ima pasayanqa nir. Chay rikachishankunatami Juanqa iskribiran nuqanchikkuna imanu qischakarpis wanunakaman Jesucristupi kriyishanchiknulla shachinakunallapapaq.

Kay libruta liyirmi intrakayanchik Jesucristo qashan shamuyanqa nir. Chaynullami intrakayanchik tukuy runakuna wanushanmanta kawsamutin Jesucristo rikar yaĉhayanqa nir. Chaynullami paypi kriyiqkunapis tukuy tyimpu paywan pulla kawsayashunllapa nir intrakanchikpis.

Manaraq kay Apocalipsis libruta iskribirmi Juanqa “San Juan” libruta iskribiran. Chay “San Juan” libruta liyirmi intrakayanchik kay pachapi Jesucristo karqa imanu kawsaran nir. Chaynullami Juanqa kimsa kartakunata iskribiran. Tukuy chay iskribishan librukunataqami tarinchik Mushuq Testamentupi.

Juanmi iskribiran Jesucristo rikachishankunata

1 Taytanchikllapa Dyusqami jwisyu diya ĉhamunanpaqna katinqa imakunami pasayanqa nirqa Jesucristutaraq intrachiran. Chayna Jesucristuqa sirbiqninkunata intrachinanpaq. Piru Amitunchikqami, uk angelninta kaĉhamutin sirbiqnin Juantaqa allita intrachiran.

2 Chaymi Tayta Dyus, Jesucristuta intrachishantaqa Juanqa intrakashanrayku tukuy rikashanta, uyapashantaqa karanta rimayan.

3 Chaymi mayqanpis Dyusmanta kaq kay rimayta liyir manaqa uyakur tukuy shunqunwan kasuqkunaqa kusa shumaqmi kanqallapa. Chaqa Tayta Dyus tukuy ima pasananpaq nishanqami shipchamunna kumplikananpaqqa.

Juanmi syiti pwiblupi kriyiqkuna tantakayashanllapaman iskribin

4 Nuqa Juanmi, prubinsya Asiapi syiti pwiblupi kriyiqkuna kankillapa chayman iskribimuni. Chaymi kusalata Taytanchik Dyusman mañakuni pay yanapar kusala shumaqta ima kawsachishunanllapapaq. Chaqa paymi unaymanta karanllana. Chaynulla kananpis kanlla. Chaymi maydiyapis

shamunqa. Chaynullami mañakunipis Tayta Dyus tar mantakunan naypanpi syiti Ispiritukuna * kaqpis kusa shumaqta yanapar kawsachishunanllapapaq.

5 Jesucristumanpismi mañakuni kusa shumaqta yanapar kawsachishunanllapapaq. Chaqa paymi allita Taytan Dyuspaqqa intrachimanchikllapa. Paymi puntata kawsamuran. Chaynulla paymi mantan tukuy kay pachapi mantakuqkunamatapis. Chaqa Jesucristuqami munamashanchikllaparayku yawarninta iĉhar uchanchikkunamantaqa washamashanchikllapa.

6 Chaynu tukuyta washarmi uklapaq yupayna tikrar, kusa mantakuq imana kanallapapaq nimashanchikllapa. Chaynullami akramashanchikllapapis uk kura yupay kar, Jesucristupa Taytan Dyuslatana sirbinallapapaq. ¡Chaymi ashwan Jesucristuqa tukuy tyimpupaq mantakun nir ima alabashunllapa! ¡Chaynumi kanqa!

7 ¡Jesucristumi puktay rurilata shamunqa!
Tukuymi rikanqallapa,
wanutin tukshir uĉhkuran chaykunamatapis.
Tukuy pachamanta runakunapis rikanqa.
Kusatami llakir paypaq waqanqallapa.
¡Arí chaynumi kanqa!

8 “Nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan litra Omega kani. Chaynullami chay punta chay, tukukanan chay kani”. Chaynumi nin Amitunchik kusa puytiq Tayta Dyusqa. Chaqa paymi unaymanta karanllana. Chaynulla kananpis kanlla. Chaymi maydiyapis shamunqa.

Juanmi kusala puytiq Jesucristuta rikaran

9 Nuqa Juanmi, Jesucristupi kriyishayrayku kriyiq masikillapa kani. Chaynu karmi qamkuna yupay kusalata qischakar imamapis shachinakuni. Chaqa nuqapismi Tayta Dyus mantakuyashanwanna kani. Chaymi Tayta Dyuspa rimaqnin kar, Jesucristupaq yaĉhachikushayrayku, aypar apamaranllapa chay mar yaku ĉhaypipi uk pacha Patmos shutiq karan chayman.

10 Piru Amitunchikta alabanapaq diyapi Tayta Dyusman mañakutiyqami, Santu Ispiritu kusala shumaq imakunata rikapakuchimaran, uyapakuchimaran ima. Chaymi ikiymanta uyaparay uk kusa jwirti rimayta. Chay rimaymi trumpita kusa jwirtita waqaq yupay karan.

11 Chaymi nimayaran: “[Nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan litra Omega kani.

---

* **1:4** Tayta Dyuspa naypanpi syiti Ispiritukuna nirqami intrachimanchikpis Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir. Masta intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.2-10; Isaías 11.2.

Chaynullami chay Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay kani.] Uk librupi iskribiy kay rikashaykita. Chaymanta kaĉhanki prubinsya Asiapi syiti pwiblukunapi kriyiqkuna kan chayman. Chay kriyiqkuna kan chay pwiblukunaqami kaykuna: Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea ima”.

12 Ikimanmi tikrakaray rikanaypaq mayqanshi willamayaran nir. Piru ashwan rikaray urumanta rurakasha syiti bilirukunata.

13 Chay syiti bilirukunapa ĉhaypinpimi rikaray uk runa yupay rikĉhaqta. Mudananqami ĉhakinkaman ĉhayaran. Urumanta rurakasha waĉhkutami qasqunkaman waĉhkakusha karan.

14 Aqchanqami imanutaq yuraq utku chaynulla puktaymapis kusala yuraq chaynu karan. Nawinkunashuypaqa, nina miraq yupay karan.

15 Ĉhakinkunaqami urnupi brunsi rupachir kamkachikasha yupay kusalata llipyarayaran. Rimanan-shuypaqa, kusala jwirti karan imanutaq riyumaqa kusala achka karqa lanyan chaynu.

16 Nataq allilaw makinpi-shuypaqa, syiti qullarkunata charikusha karan. Shiminmanta-shuypaqa yarqamuyaran uk ispada kadalawunman kusa filuyjun. Qaqllanqami imanutaq rupaymaqa kusalata llipyaramun chaynu karan.

17 Chaynuta rikarqami nuqaqa wanusha yupay ĉhakinman rataray. Piru payqa allilaw makinta nuqapa anayman ĉhurar nimaran:

“Ama manchakuychu. Nuqami Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay kani.

18 Nuqami kawsani. Wanushami karay. Piru kananqami tukuy tyimpupaqna kawsani. [Chaynumi kanqa]. Nuqami llabita purichini chay wanuypata, chaynulla chay wanushakuna maymanĉhi riyan † chayman riqkunapaq ima.

19 “Rikashaykitami iskribinki, kanan imakuna pasayan chayta, chaynulla maydiyapis pasayanqa chaymatapis.

20 Piru kananqami intrachishayki chay syiti qullarkunata allilaw makiypi charikushaypaq, chaynulla chay urumanta syiti bilirukunapaqpis: Chay syiti qullarkunaqami intrachimanchik chay syiti pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelkunapaq. Nataq chay syiti bilirukuna-shuypaqa intrachimanchik chay syiti pwiblupi kriyiqkunalapaq.

---

† **1:18** Kay wanushakuna maymanĉhi riyan nirqami intrachimanchik Jesucristupi tukuy kriyiqkunaqami riyanqa paywan nir. Nataq chay mana kriyiqkuna-shuypaqa riyanqa uk lugarman chaypina qischakar ima yarakuskinanllapapaq maydiya Amitunchik infyirnuman rinanpaq ninankaman, nir.

2

Éfeso pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

1 “Chay Éfeso pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Chay syiti qullarkunata allilaw makinpi charikusha chay, chaynulla chay syiti bilirukunapa ĉhaypinpi puriq chayqami kaynu nin:

2 Nuqami, qamkuna Efesupi kriyiqkunapaqqa yaĉhani tukuy imata rurayashaykillapapaqpis. Riqsishunillapapismi kusata qischakar imamapis shachinakur yaĉhachikuyashaykillapapaq. Chaynullami yaĉhanipis, chay mana allinta ruraqkunawanqa mana pulla kayta puytinkillapachu nir. Chaynullami yaĉhanipis chay apustul kani niqkunatapis allita rikar yaĉhatkillapaqa mana chiqap apustulkunachu kasha nir. Chaymi ashwan qamkunaqa yaĉhashaykillapana kusala llullakunami kasha paykunaqa nir.

3 Maydiyapismi nuqalapi kunfyakashaykillapa. Chaymi nuqarayku kusata qischakashaykillapa, mana shaykurlamapischu.

4 Piru kananqami nishaykillapapis mana allinta tukuyashaykillapapaqna: Chaqa kananqami qamkunaqa imanutaq puntallamataqa nuqapaq kusalata llakiq kankillapa manana chaynunachu kankillapa nir.

5 Chaymi allita yarpur, imapi uchakusha kani nir, Dyusman qashan tikrakar imanutaq punta kashaykillapanullana rurayllapa. Piru mana chaynu ruratkillapaqami nuqa shamur kastigashur chay biliru kaqkunamatapis ashuchishaq qamkunamantaqa.

6 Piru chay Nicolaíta runakuna * mana allinta yaĉhachikuyashanta nuqa yupaylla ĉhiqniyashaykillapami kusa allinta yarpuchiman.

7 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaymi shachinakur binsikuq chaytaqa, tukuy tyimpupaq bidanchikta qumanchik chay qirupa puquyninta qarashaq. Chaqa chay qiruqami Dyuspa shumaq luryanpi kan.

Esmirna pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

---

* **2:6** Nicolaíta runakuna nirqami intrachimanchik Nicolás shutiq runa yaĉhachikushanta kasuqkunapaq. Chaqa paykunaqami yarpuqllapa Jesucristupi kriyiq karnaqashi imatapis munashanchiknulla rurar, chay yanqa dyus nishanllapakunaman ufrinda nir ĉhurashanllapamatapis mikuyta puytinchik, chaynulla runa kar warmi karmapis ukwan ukwan punuyta puytinchik nir.

8 “Chay Esmirna pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi
kayta iskribiy:

Punta Kaq chay, chaynulla Tukukanan Kaq chay, wanur
qashan kawsamusha chayqami kaynu nin:
9 Nuqami, qamkuna chay Esmirnapi kriyiqkunataqa
riqsishunillapa imanumi qischakankillapa nir. Riqsishu-
nillapapis mana imayjunchu kankillapa nir. Piru alli
yaĉhaymantaqami nuqapaqqa kusa imayjun kankillapa.
Yaĉhanipis imanumi qamkunapaq mana allinkunata ri-
manllapa nir. Chaqa paykunaqami nin: Israel runakuna
kashanchikllaparayku Dyuspa kaqninkunana kanchikl-
lapa nir. Piru chiqaptaqami dyablupa kaqninkuna payku-
naqa.
10 Amami manchakunkillapachu imanu qis-
chakarmapis. Chaqa dyabluqami qamkunamanta
wakinllataqa, karsilman ima itanqallapa. Chaynu rurarmi
rikashunqallapa allitachush nuqapi kriyinkillapa nir.
Chaynumi dyis diyallataqa kusalata qischakankillapa.
Piru nuqapi kriyishaykillapanullami, maydiya
wanunaykillapakaman shachinakunkillapa. Chaynu
katkillapaqami nuqaqa kurunata rigalashurllapa tukuy
tyimpu kawsaytana qushaykillapa.
11 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu
Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaqa kayn-
umi niran: ‘Chay shachinakur tukuy mana allinkunata
binsiqkunataqami, yanapatiy manana ishkay kutipaq wa-
nurqa qischakanqanachu’ nir.

Pérgamo pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

12 “Chay Pérgamo pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi
kayta iskribiy:

Chay ispada kadaladunman kusa filuyjunta purichiqmi,
qamkunapaq kaynu nin:
13 Nuqami allita yaĉhani qamkuna chay Pergamupi
kriyiqkunaqa chay maypiĉhi dyablu tar mantakun chaypi
tayankillapa nir. Piru chaynu karmapismi, nuqapi kriy-
ishaykillapamantaqa mana chiqanchakashaykillapachu.
Chaymi nuqapaq chiqap rimaqniy Antipasta chay dyablu
tayashan pachapi wanuchitinllapa rikasha karmapis,
mana chiqanchakashaykillapachu nuqamantaqa.
14 Chaynu karmapismi aykala mana allin imakunata
rurashaykillaparayku kusala mana allinta yarpuchi-
mankillapa. Ĉhaqa qamkunamanta wakinnikillapaqashi,

chay unay Balaam † mana allin nishankunata kasur kawsankillapa. Chaqa Balaamqami chay mantakuq Balacta animachiran Israel runakunata willatin, yanqa dyuskunaman ufrinda nir animalta ĉhurashanllapapa aychanta mikur, chaynulla warmi kar, runa karmapis ukwan ukwan punur ima uchakunanllapapaq.

15 Chaynullami qamkunamanta wakinkunaqa chay Nicolaíta runakuna yaĉhachikushanta [ĉhiqniyashayta] yaĉhakusha, mana chiqanchakanayanllapachu.

16 Chayraykumi allita yarpur tukuy mana allinkunata rurashaykillapataqa dijar qashan Dyusmanna tikrakayllapa. Piru mana chaynu ruratkillapaqami mana tardarchu nuqa qamkunaman shamur, chay ispada shimiymanta lluqshimuqllawan maqanakur limpu imanachir tukchishaykillapa.

17 Chaymi nini: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! Chaymi chay shachinakur tukuy mana allinkunata binsiqkunataqa, qarashaq chay *'maná'* shutiq mikuy mana rikayashanllapata. Chaynullami qushaqpis uk yuraq rumisituta. Chay rumipimi uk mushuq shuti iskribikasha. Chaytaqami mana mayqanpis riqsinchu. Ashwanmi chay mayqanĉhi aypayanqa chayla riqsinqa.

Tiatira pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

18 "Chay Tiatira pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Dyuspa Wamran nawinmapis kusala nina miraq yupay chay, chaynulla urnupi rupachir kamakachikasha brunsi kusalata llipyaraq ĉhakiyjunqami kaynu nin:

19 Nuqami, qamkuna chay Tiatirapi kriyiqkunapaqqa allita yaĉhani tukuyla rurashaykillapakunataqa. Chaynullami yaĉhanipis imanumi nuqata munamar, kusata nuqapi kriyinkillapamapis nir. Chaymi ashwan chay punta rurayashaykillapamantaqa kananqa mana shaykuq kusala shumaqta imatapis rurarna sirbimankillapa nir yaĉhanipis.

20 Piru yaĉhasha kani chay mana allinta tukushaykillapakunata. Chayshi qamkunaqa, chay warmi Jezabel shutiq ima mana allinta ruratinpis mana imatapis willankillapachu. Chay warmiqami, Dyuspa rimaqnin yupay tukunla. Chaymi ashwan mana allinta yaĉhachikur, nuqapi kriyiqkunata llullachinllapa, warmi kar manaqa runa karmapis ukwan ukwan pununanpaq, chaynulla chay yanqa dyus nis-

† **2:14** Balaampaq mas intrakanarqa rikashun Números 25.1-3; 31.8-16.

hanllapakunaman ufrindapaq animalta ĉhurashanllapata mikunanllapapaq ima nir.

21 Chaymi nuqaqa chay warmitaqa ayka diyallataqa dijasha kani, allita kwintata qukar Dyuspina kriyinanpaq. Piru payqami mana kasumar, chay ukwan ukwan punuyashanmatapis mana dijashalamapischu.

22 Chayraykumi chay warmitaqa kastigashaq, nanaywan kar mantanllapina usurananpaq. Chaynulla chay mayqan runakunapis chay warmiwan punuqkunapis, mana uchanta dijatinqa paykunatapis kusala mana allinta rurar qischashaq.

23 Chaynulla chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa. ‡ Chaynu tukuy mana allinta ruraqkunata tukchitiymi chay tukuyla nuqapi kriyiqkunaqa kwintata qukar ninqallapa: ‘Amitunchikqami tukuylata yaĉhamanchikllapa imanu shunqunchikpi yarpuyashanchikllapamatapis’ nir. Chaymi tukuy imata yaĉhashuqllapa karmi, allita rikashurllapa imanu kanaykillapapaqpis nishaykillapa.

24 Piru chay Tiatira pwiblullamanta wakinkunaqami chay warmi mana allinta yaĉhachishutinllapaqa mana kasushaykillapachu. Chaynulla dyablupaq mana yaĉhashaykillapata yaĉhachishutinllapapis mana kasur, mana riqsishaykillapalamapischu. Chayraykumi mana mas imakunata ruray nishuyllapamatapis puytinichu.

25 Ashwanmi nishaykillapa: Chay imanutaq nuqapi kriyishaykillapanullami shachinakuskinkillapa, maydiya nuqa shamunaykaman nir.

26 Chaymi mayqanpis chay tukuy mana allin kaqkunata binsir nuqa munashaylata shachinakur ruraqkunataqa, tukuy pachakunapi mantakunanllapapaqna ĉhurashaq.

27-28 Chaqa imanutaq Taytay Dyusmaqa, nuqa mantakunaypaq ĉhuramasha, chaynullami mantakunqallapa jyirru baranta charikurlla. Chaymi mayqantapis mana allinta tukuqtaqa manka allpata yupay limpu llampuchanqallapamapis. Chaynullami yanapashaqpis paykunaqa imanutaq achkiyaypimaqa uk atun qullarsitu achkirachikun chaynu kananllapapaq.

29 ¡Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa!

3

‡ **2:23** Chay warmi yaĉhachikushanta kasuqkunatapismi nuqa lisyatiy wanunqallapa nirqa intrachimayninchikta puytin, wamrankunamapis wanunqa mana allinta rurashanrayku nir.

Sardis pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

1 “Chay Sardis pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Dyuspa syiti Ispiritunkunata * purichiq kaq, chaynulla chay syiti qullarta purichiq kaqqami kaynu nin:

Nuqami, qamkuna chay Sardispi kriyiqkuna imata rurashaykillapatapis yaĉhani. Chaynullami yaĉhanipis imanumi runakuna kusalata alabashunllapa Jesucristupi kusalata kriyinkillapa nir. Piru nuqapaqqami wanusha yupayna kankillapa.

2 Chayraykumi rikĉhakuq yupay kusalata shachinakur chay rurayashaykillapataqa kusa allinlatana rurayllapa. Chaqa nuqapa rikayniypi, chaynulla Taytay Dyuspa naypanpiqami imatapis mana karanta rurayashaykillaparayku wanusha yupayna kankillapamapis.

3 Chaymi nishaykillapa: Imataĉhi yaĉhachishushanllapapi yarpur Taytanchik Dyusmanna qashan tikrakayllapa. Chaqa chay yaĉhachishushanllapapi mana yarpur punuq yupaylla katkillapaqami manapis yarpuyatkillapa uk suwakuq yupay qamkunamanqa rikarimushaq.

4 Piru chay Sardis pwiblullapimi wakinllaqa manaraq raĉhpanta liqwachaq yupayqa mana allinkunata rurashallaparaqchu. Chay paykunami nuqawan maydiyapis purinqallapa yuraq intiruta mudakurna. Chaqa paykunaqami chaynu kananpaq kusala allin.

5 Chaymi mayqanpis shachinakur tukuy mana allin kaqkunata binsiqkunaqa yuraq intiruta mudakurna kawsanqallapa. Chaynulla chay maypiĉhi tukuy tyimpupaq kawsananllapapaq librupi shutin iskribikashataqa, manami burrashaqnachu. Ashwanmi Taytay Dyuspa naypanpi chaynulla angelninkunapa naypanpimapis kusala allinpaqna riqsishaq paykunataqa.

6 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Filadelfia pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

7 “Chay Filadelfia pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Mana uchayjun kar, tukuyta chiqap kaqlata rimaq, chaynulla unay gubyirnu Davidpa ayllunmanta kar Dyuspa mantakuyninpa llabinta purichir, mayqanmi

* **3:1** Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspa Santu Ispiritunqa syiti pudirniyjun nir.

yaykunqa chaynulla mana yaykunqachu niqqami, kaynu nin:

8 Qamkuna Filadelfiapi kriyiqkuna tukuy allinlata rurashaykillapatami yaĉhani. Chaymi naypaykillapaman chapakur rikayllapa. Chay naypaykillapapimi uk punkuta kiĉhallata rikankillapa. Chaytaqami chaynu kiĉhalla kananpaqqa, nuqa chaynu nisha kani. Chaymi chay kiĉhalla kaqtaqa mana mayqanpis kirpayta puytinqachu. Piru qamkuna-shuypaqami, mana jwirsayjun karmapis nuqamantaqa mana pinqakurlamapischu, nishushayllapalatana kasur kawsashaykillapa.

9 Chaymi chay dyablu nishankunata kasur, pay munashanta ruraqkunataqa, nuqa nitiy kusalata rispitar naypaykillapapi qunqurinqallapa. Chaynuqami paykunaqa yaĉhanqallapa qamkunapaqqa imanumi kusalata llakipashushallapa kani nir. Chaqa chay runakunaqami kusalata llullakur ninllapa: Israel runakuna karmi Dyuspa kaqninkuna kanillapa nir. Piru chiqaptaqami dyablupa kaqninkuna paykunaqa.

10 Nataq qamkuna-shuypaqami nuqapi kriyishaykillapanulla kusalata shachinakushaykillapa, michka qischakarmapis. Chayraykumi kay pachapi kusala qischakaykuna kanqa chaymanmatapis washashaykillapa. Chaqa chay qischakaykunaqami chaynuqa kanqa rikar yaĉhanaypaq mayqankunashi allita nuqapi kriyinllapa nir.

11 Chaymi nishaykillapa: Shamunaypaq diyaqami shipchana. Chayraykumi imata rurarpis karanlata nuqa munashaynula ruraskinkillapa. Chaynuqami chay kurunataqa karantana aypankillapa, mana mayqanpis kitashutinllapanachu.

12 Chaqa mayqanpis chay mana allin kaqta binsiqtaqami, Taytay Dyuspa pullan tukuy tyimpupaq kananpaqna nishaq. Chaymi paykunataqa Dyusta aduranallapa wasi ruripina kulumnata yupay ĉhurashaq. Chaynuqami paykunaqa manana maydiyapis lluqshimunqallapanachu. Chaymi chaypina Dyusniypa shutinta, unaq syilumanta shamuq mushuq pwiblu Jerusalenpa shutinta, chaynulla nuqapa mushuq shutiyta ima iskribishaq.

13 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir.

Laodicea pwiblupi kriyiqkunaman iskribin

14 “Chay Laodicea pwiblupi kriyiqkunata rikaq angelmanmi kayta iskribiy:

Tayta Dyus tukuy imata nishanta kumpliq, karanlata rimaq, allita Dyuspaq intrachikuq, Dyus nitin tukuy rikayashanllapata rurasha chayqa kaynu nin:

15 Nuqami, qamkuna chay Laodiceapi kriyiqkunapaq yaĉhani tukuyla imata rurashaykillapatapis. Chaynullami yaĉhanipis qamkunaqami mana qasaq, mana quñuq imapischu kankillapa nir. ¡Icharaq quñuq karpis quñuqllamana kankimanllapa! ¡Chaynulla qasaq karpis, qasaqllamana kankimanllapapis!

16 Piru qamkunaqa manami munankillapachu tukuy shunquykillapawan nuqata kasumaytaqa. Chaynu karmi tibyu yaku yupay kashaykillaparayku, mana pullakushuyllapata munanichu. Chaymi mana qasaq chaynulla mana quñuq kashaykillaparayku ashwan kusalata millanar gumitashaykillapa.

17 Chaqa qamkunaqami ninkillapa kusa imayjunshi kankillapa nir. Ninkillapapismi tukuy imapis munashaykillapanulla kan nir. Chaynulla manashi imaykillapapis faltashunllapachu. Piru manachu kwintata qukankillapa qamkunaqa millanaypaq, pinqaypaq, mana imayjun, syigu, liri ima kankillapa nirqa.

18 Chaymi nishaykillapa: Yanqa imakunapaq yarpunaykillapamantaqa, nuqapi kriyir michka qischakar imamapis shachinakur, rantiq yupay aypayllapa chiqap kaq uru, ninapi rupar kamakashata. Chaynullami aypayllapapis kusala shumaq yuraq raĉhpata. Chayna chaywan mudakur manana lirilla yupay pinqaypaqta purinaykillapapaq. Aypankillapapismi uk rimidyuta, chaywan rimidyakar allita rikakur imana purinaykillapapaq.

19 Chaymi nuqaqa mayqantapis chay munashay wamraykunataqa nanaq nanaq imatapis karanta willar kastigani. Chayraykumi ashwan tukuy chay uchakushaykikunata dijarna, Dyus munashanta ruranaykillapapaqna tikrakayllapa.

20 Chaqa allita intrakayllapa: Nuqami punkuykillapamanta qayakuq yupay willashuyanillapa. Chaymi mayqanpis uyamaqqa punkunta kiĉhaq yupay samachimanqa paypa shunqunpina samanaypaq. Chaynu samachimatinqami paywanqa pulla mikuq yupayna tukuy tyimpupaq paywan kashaq.

21 Chaymi tukuy mana allin kaqkunata shachinakur binsiqkunaqa nuqawan pulla mantakuyniypina mantakunqallapa. Chaqa imanutaq nuqamaqa tukuy mana allin kaqkunata binsishayrayku Taytay Dyuswan pullana mantakunanpi mantakuni chaynulla.

22 Chaymi nishaykillapa: ¡Rinriyjun kaqkunaqa uyakunqallapa, Santu Ispiritu tukuy kriyiqkunata willashantaqa! nir”.

4

Syilupimi Dyusta aduranllapa

1 Chaymantaqami nuqaqa unaq syiluman chapakurqa, rikaray uk punku kiĉhallata. Chaymi chay punta rimaypi uk trumpita waqaqta yupay uyapashayta qashan uyaparay kaynu nimaqta: “Iqamuy kayman. Chaymantami rikachishayki tukuy ima pasananpaq chaykunamatapis” nir.

2 Chaynu nir willamatinmi Santu Ispirituqa chay kutilla kusa shumaq imakunata rikapakuchimaran. Chaymi chay kutilla, syilupi rikaraypis uk mantakunanllapa lugarta. Chaypimi uk tasha mantakuyaq.

3 Piru chay mantakuna samanapi taqqami, kusala shumaq llipyala rumi jaspi, chaynulla chay rumi kurnalina yupay qaqllayjun karan. Nataq chay tayashan ridurninpishuypaqami, inap shayaran chay ismiralda rumisitu yupay kusa llipyala.

4 Chaynullami chay ridurninpiqa, rikaraypis binti-kwatru (24) samanakunata. Chaykunapiqami chay binti-kwatru rukukuna taqta rikaray. Paykunaqami kusala yuraq intiru raĉhpayjun, chaynulla urumanta rurakasha kurunata umakusha samayaranllapa.

5 Chay mantakunan tayashanmantaqami rilampayaran, kusalata kunya lanyayaran ima. Nataq naypanpishuypaqami, syiti bilakuna kusalata ratakuyaran. Chay bilakunaqami, Dyuspa syiti Ispiritunkuna * karan.

6 Chay mantakunan tayashanpa naypanpiqa mar yakuchu imaĉhi karan, kristal yupay kusala chuyita.

Nataq chay samanapa yatalan ridurninpiqami, kwatru kawsaqkuna karanllapa. Paykunaqami tukuy intirunta nawiyjun karanllapa, nawpanlawta ikilawta ima.

7 Piru chay kawsaqkunamanta ukqami uk liyun yupay karan. Nataq chay ikillan chay-shuypaqa uk turu yupay karan. Uk-shuypaqa runa yupay qaqllayjun karan. Nataq chay kwatru kaq chay-shuypaqa atun kuchak pariq yupay karan.

8 Chaymi chay kwatru kawsaqkunaqa, tukuynin saysi alayjunlla karanllapa. Piru chay alankunaqami tukuy intirunta nawiyjunlla karanllapa, analawta rurilawta ima.

---

* **4:5** Dyuspa syiti Ispiritunkuna nirqami intrachimanchik Dyuspa Ispiritun syiti pudirniyjun nir.

Piru tukuyninmi unaqpis tutapis mana shaykuq kaynu niyaranllapa:

“Kusala allin, kusala allin,
kusala allinmi
mana uchayjun Amitunchikllapa
Tayta Dyus tukuy imata puytiqqa.
Chaqa paymi unaymanta karanllana.
Chaynulla kananpis kanlla.
Chaymi maydiyapis shamunqa” nir.

9-10 Chaymi imuraspis chay kwatru kawsaqkuna chay mantakuna samanapi taq tukuy tyimpu kawsaqta kusala puytiq, chaynulla kusala shumaqmi kanki nir alabachitinqa, chay binti-kwatru (24) rukukunaqa naypanpi qunqurir aduraranllapa. Chayna chay kurunankunata umakushanmatapis urqur chay mantakunan samanapa naypanman ĉhurar kaynu niyaranllapa:

11 “Qammi Amituy, nuqakunapa Dyusniy.
Qammi tukuy tyimpupaq mantakunki.
Qammi kusala puytiq kar,
tukuy imatapis munashaykinulla rurashayki.
Chaymi qam munatki
chay rurashaykikunaqa kananpis kanlla.
Chayraykumi qamqa kusala shumaq kanki
alabakanaykipaqqa” nir.

5

Juanmi syilupi rikaran uk libru pillukashata

1 Nuqa Juanmi chay rikapakuchimashanpi rikaray, chay shumaq mantakuna samanapi taqqami, allilaw makinpi uk libru pillukashata charikusha taqta. Chay libruqami rurinpi, ananpi ima iskribikasha karan. Piru chay pillukashaqami chaymanta chaymanta allila kirpakasha karan syiti partipi napawan.

2 Chaynullami rikaraypis uk kusala puytiq ángel kusa jwirtita kaynu tapukuqta: “¿Mayqantaq puytiyanqa kay napakunawan pigakashata kiĉhaytaqa?” nir.

3 Piru manami mayqanpis syilupi, pachapi, chaynulla pacha ruripi kaqkunamapis chayta kiĉhar rikananlapaqmapis kaqllapachu.

4 Chaynu chay pillukasha libruta kiĉhar, rikananlapaqmapis mana mayqanpis kashanraykumi nuqaqa kusalata waqayaray.

5 Piru chay kriyiqkunata rikaq rukukunamanta ukqami nimaran: “Ama waqaynachu. Chaqa chay Judapa ayllun liyun

yupay, chaynulla gubyirnu Davidmanta kaqqami, * tukuy
mana allin kaqtaqa binsishana. Paymi chay pillukar syiti
partipi napakasha librutaqa kaĉhachir kiĉhayta puytinqa” nir.
6 Chaymantaqami chay mantakuna samanapa, chaynulla
chay kwatru kawsaqkunapa, chay rukukunapa ĉhaypinpiqa,
rikaray uk Uyshita shaqta. Piru chay Uyshitaqami wa-
nur kawsamusha yupay yarpuchimaran. Syiti kachuyjun,
chaynulla syiti nawiyjunmi karan. Chaykunaqami intra-
chimanchik, Dyuspa syiti Ispiritunkuna tukuyla pachaman
kaĉhamushankuna karan nir.
7 Chay Uyshitaqami rir, chay libru pillukashata aypamuran
chay mantakuna samanapi taqpa allilaw makinmantaqa.
8 Chaynu aypatinqami, chay kwatru kawsaqkuna,
chaynulla chay binti-kwatru (24) rukukunaqa tukuynin
chay Uyshitapa naypanpi qunquriranllapa. Paykunaqami
tukuynin arpakunata, urumanta rurakasha kupa
insinsyuyjunkunata ima charikusha karanllapa. Kay
insinsyukunaqami intrachimanchik Dyuspa allinla
kaqninkuna mañakushan nir.
9 Chaymi paykunaqa mushuq takikunata kaynu nir taki-
yaranllapa:
“Qamlami chay pillukasha libruta aypar,
napakashanmatapis kiĉhayta puytinki.
Chaqa qam wanur yawarnikita iĉharmi,
Tayta Dyuspaqna rantimashaykillapa
tukuy ayllukunamanta,
ukman rimaykunapi rimaqkunamanta,
tukuy pwiblukunamanta ima.
Chaynulla uklaw nasyunmanta kaqkunatapis.
10 Chaymi chay akrashaykikunataqa uk mantakuq kanan-
paq,
chaynulla kurakunapaq yupaymi tikrashayki
Taytanchik Dyusllata sirbinanllapapaq.
Chaymi chay akrashaykikunaqa
tukuyla pachakunapi mantakuq imana kanqallapa”.
11 Chaymanta chapakur-shuypaqami, achka angelkuna ri-
maqta uyaparay. Chay angelkunaqami chay mantakuna
samananpa, chay kwatru kawsaqkunapa, chay rukukunapa
ridurninpi karanllapa. Piru paykunaqami kusala manchay-
paq achka karanllapa.
12 Paykunaqami kusa jwirtita rimar kaynu niyaranllapa:
“¡Chay Uyshitatami wanuchiranllapa!
¡Chaymi payqa kusala pudirniyjun,
tukuy imata aypananpaq,

* **5:5** Kaypaq mas intrakanarqa rikashun Isaías 11.1,10; Romanos 15.12.

kusa yaĉhayniyjun,
kusa jwirsayjun,
mantakuq ima kananpaq kusala shumaq!
¡Chaynulla kusala alabakasha
imami kanqapis!” nir.
13 Qashanpismi uyaparay, Dyus tukuy rurashankuna syilupi kaqkuna, pachapi kaqkuna, chaynulla pacha ruripi kaqkuna, mar yakupi kaqkuna kaynu niqta:
“¡Chay mantakuna samanapi taqta,
chaynulla chay Uyshitatami, kusata alabaypaq, imata rurashanpaq payji niypaq!
¡Chaynullami payqa kusa mantakuq, kusa shumaq, kusa puytiq ima kanqa tukuy tyimpupaq!” nir.
14 Chaynu nitinllapami, chay kwatru kawsaqkunaqa niyaranllapa: “¡Chaynumi kanqa!” nir. Chaymi chay binti-kwatru (24) rukukunaqa † naypanllapapi qunqurir [chay tukuy tyimpu kawsaqta] adurayaranllapa.

6

Librupa syiti partinpa napakashankunatami kiĉharan

1 Chaymanta qashan chapakurqa rikaray imanumi chay Uyshitaqa chay librupa syiti napankunamanta, punta kaq napakasha kaqta kiĉhaq qallariqta. Chaymantami uyaparay chay kwatru kawsaqkunamanta ukqa, kunya yupay kusala jwirtita kaynu niqta: “¡Shamuy!” * nir.
2 Chaymi chapakurqa rikaray uk yuraq kaballuta. Chay kaballupa anan taqqami, makinpi arkuwan flichata charikusha karan. Chaymantami quranllapa uk kurunata. Chaymi kusala puytiqpaqna tikrakar, riran maypipis tukuy imatapis binsinanpaq.
3 Chaymanta chay Uyshita ishkay kaq napakashata kiĉhatinqa, chay ishkay kaq kawsaqqa kaynu niqta uyaparay: “¡Shamuy!” nir.
4 Chaymi rikayatiy qashan yarqamuran uk kaballu. Chay kaballuqami chupika intiru karan. Nataq anan taqta-shuypaqa kusa puytiqpaq tikraranllapa. Chayna tukuyla runakuna shumaqta tayatinllapamapis, pay ĉhiqninachitinllapa paynin paynin wanuchinakunanllapapaq. Chaypaqmi kusala atun ispadata quranllapamapis.
5 Chaymanta chay Uyshita kimsa kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kawsaqkunamanta kimsa kaq

† **5:14** Binti-kwatru rukukuna nirqami intrachimanchik tukuyla chay Israel pwiblumanta kriyiqkunata rikaqkunapaq. Paykunaqami karan Amitunchik Jesucristupa 12 apustulninkuna, chaynulla Israel runakunapa 12 ayllunkuna ima nir. * **6:1** Wakin iskribikashakunapiqami “Shamur rikay” nin.

chayqa, kaynu niqta: “¡Shamuy!” nir. Chaymi chapakurqa rikaray uk yana kaballuta. Nataq chay anan taq chayqami makinpi charikusha karan uk balansata.

6 Chaymantami chay kwatru kawsaqkunapa ĉhaypinmantaqa uyaray uk rimay kaynu niqta: “Mayqanpis uk diyata trabajashanwanqami uk kilu triguta manaqa kimsa kilu sibadalata rantiyta puytinqa. Piru chay asaytiwan, binuta rantinatin-shuypaqa ama willatkichu michkatapis rantinqa” nir.

7 Chaymanta chay Uyshita kwatru kaq napakashata kiĉhatinqami, uyaray chay kwatru kaq kawsaqqa kaynu niqta: “¡Shamuy!” nir.

8 Chaymi chapakurqa rikaray aya rupay yupay uk qarwalla kaballuta. Nataq chay anan taqqami shutiq, “Wanuy”. Chaypa ikintaqami shamuyaq uk. Payqami ayakunapa tanan chay karan. Chaymi chaytaqa pudirta quran, tukuy pachamanta kwarta partin kaqta wanuchinanpaq guerrakunawan, mallaqwan, qishaywan, chaynulla kay pachapi kaq kusala manchaypaq animalkunawan ima.

9 Chaymanta chay Uyshita sinku kaq napakashata kiĉhatinqami, altarpa ĉhakinpi rikaray Dyuspa shumaq rimayninta parlakur shumaqta kawsashanrayku wanushakunapa almankunata.

10 Chaymi paykunaqa, kusala jwirtita kaynu niyaranllapa: “Kusala puytiq, kusa allin, imatapis karanta ruraq Taytayllapa Dyus, ¿maydiyataq rikar yaĉhayanki kanqa tukuyla chay runakuna imata rurashankunataqa? ¿Maydiyataq paykunatapis wanuchiyanki kanqa wanuchimashanllaparaykuqa?” nir

11 Chaynu nitinllapami yuraq raĉhpakunata quranllapa. Chaynullami willaranllapapis, samaskiyllaparaq uk tyimpullataqa, Jesucristupaq qamkuna yupaylla uknikikuna yaĉhachikuqkunata wanuchinanllapakaman nir.

12 Chaymanta chay Uyshita saysi kaq napakashata kiĉhatinqa, chapakur rikaray kusala saqrata pacha kuyuqta. Chaymi rupaymapis yana intirupaq tikrakaran, imanutaq wanutinllapa lutu raĉhpata yakakunllapa chaynu. Nataq killa-shuypaqa, chupika intirupaq tikrakaran, yawar yupaylla.

13 Chaynulla qullarkuna-shuypaqa syilumanta ratamuran pachaman, imanutaq kusala jwirti wayra shamutinmaqa llullu iguskunamapis ratamun chaynu.

14 Chaymi syilumapis chinqaran uk papil pillukaq yupay. Chaynullami mar yaku ĉhaypipi pacha kaqkuna, chaynulla

tukuyla sirkakuna imamapis, chay kashanmantaqa uklawman ashuranllapa.
15 Tukuy pachapi mantakuqkunaqami, sirkakunapa qichqankunapi, maĉhaykunapi ima pakakuranllapa. Paykunaqami tantakar kusa puytiqkunawan, suldadukunapa mantaqninkunawan, kusa nisha runakunawan, kusa imayjun kaqkunawan, sirbikuqkunawan, mana sirbikuqkunawan ima pakakuranllapa.
16 Chaymi chay sirkakunata, qaqakunata imaqa niyaqllapa: "¡Anayllapaman ratamur pakamayllapa chay mantakuna samanapi taqpa naypanmanta, chaynulla chay Uyshita piñakushanmanta ima!
17 Chaqa paykuna kastigakunanpaq diyaqami ĉhamushana. ¿Mayqannari shachinakuyta puytinqa paypa kastigunmantaqa?" nir.

7

Israelmanta kriyiqkunatami uk ángel siyaran

1 Tukuy chaykunata rikashana karqami, rikapakuyniypiqa qashan rikaray, kwatru angelkuna, nortilawpi, surlawpi, estilawpi, oestilawpi shaqta. Paykunaqami wayrata arkayaranllapa pachaman, mar yakuman, chaynulla qirukunamanpis ama pukakamunanpaq.
2 Chaynullami rikaraypis uk ángel rupay iqamunanlawmanta shamuqta. Chay angelqami chiqap kawsaq Dyuspa siyunta charikusha karan. Nataq chay kwatru angelkunashuypaqami pudirta ayparanllapa pachata, mar yakuta ima mana allinkunata ruranllapapaq. Chaymi chay ángel siyuta charikusha shamuqqa, kusala jwirtita qayakur chay wakin angelkunataqa kaynu niran:
3 "Amaraqmi pachata, mar yakuta, qirukunatapis mana allinkunataqa rurankillaparaqchu. Chaqa manaraqmi Dyusninchikpa sirbiqninkunapa urkunpi siyuta ĉhurayanillaparaqchu" nir.
4 Chaymanta-shuypaqami uyaparay: Tukuyla Israel ayllukunamanta siyakasha kaqkunaqa 144,000 karanllapa nir. Kaynumi karanllapa:
5 Judapa ayllunmanta
12,000,
Rubenpa ayllunmanta
12,000,
Gadpa ayllunmanta
12,000,
6 Aserpa ayllunmanta
12,000,
Neftalipa ayllunmanta

12,000,
Manasespa ayllunmanta
12,000,
7 Simeonpa ayllunmanta
12,000,
Levipa ayllunmanta
12,000,
Isacarpa ayllunmanta
12,000,
8 Zabulonpa ayllunmanta
12,000,
Josipa ayllunmanta
12,000,
Benjaminpa ayllunmantapis
12,000 ima.

Kusala achka yuraq intiru raĉhpayjunkuna

9 Chaymanta chapakurqami rikaray, mana yupaymatapis puytiypaq kusala manchaypaq achka runakunata. Paykunaqami uklaw nasyunkunamanta, ukman ayllukunamanta, ukman rimaypi rimaqkunamanta, tukuy pwiblukunamanta ima karanllapa. Paykunaqami shayaranllapa chay mantakuna samanapa naypanpi, chay Uyshitapa naypanpi ima. Tukuyninmi yuraq intiru raĉhpayjun, chaynulla chay ramus shutiq qirupa rapranta charikushalla karanllapa.

10 Chaymi kusala jwirtita kaynu niyaranllapa:

"¡Taytanchikllapa Dyus
mantakunan samananpi taq,
chaynulla chay Uyshitami
washamashanchikllapana!" nir.

11 Piru chay angelkunaqami tukuynin chay mantakuna samanapa ridurninpi, chay rukukunapa, chaynulla chay kwatru kawsaqkunapa ridurninpi shayaranllapa. Chaymantaqami tukuyninllapa chay mantakuna samanapa naypanpi qunquriranllapa, umanllapamatapis pachaman ĉhachinanllapakaman. Chaynumi Dyustaqa aduraranllapa,

12 kaynu nir:

"¡Chaynumi kanqa!
Dyusninchikqami tukuy tyimpu
alabakasha kanqa.
Chaqa payqami kusa shumaq,
mantakuq,
kusa yaĉhaq, payji nikasha,
kusa riqsikasha,
chaynulla kusala puytiq, jwirsayjun ima.
¡Chaynumi kanqa!"

13 Chaymantami chay rukukunamanta ukqa tapumaran:
“¿Mayqankunataq kay yuraq intiru raĉhpayjunkunaqa? ¿Maymantataq shamushallapa kanqa?” nir.
14 “Qammi yaĉhayanki Taytituy” niray. Payqami nimaran:
“Kaykunaqami kay pachapi michka kusala manchaypaq qischakaykuna katinmapis kriyishannulla shachinakur pasaran chaykuna. Paykunaqami raĉhpanllapataqa, Uyshitapa yawarninwan paqar yuraqchashallapa.
15 Chayraykumi,
Tayta Dyus tar mantakunan naypanpiqa shayanllapa.
Chaqa paykunaqami unaqpis, tutapis
Dyusta aduranannllapa wasipi paytaqa sirbinllapa.
Nataq chay mantakuna samanapi taqqa,
maydiyapis pullanllapa kar
tukuy imamantapis washan paykunataqa.
16 Chaymi paykunaqa manana qischakanqallapanachu
mallaqpaq, yakupaqmapis.
Chaynulla manami rupaylamapis ĉhasyanqallapanachu.
Kalurmapismi manana qillakachinqanachu.
17 Chaqa Uyshita, chay mantakuna samanapa ĉhaypinpi kaqqami,
uyshitakunata yupay michinqa.
Chaymi mayta ritinllapapis paykunapa pullan kar,
apar chay chuyala yakitu tukuy tyimpu kawsachikuqta upyachinqa.
Chaynuqami Dyus yanapatin,
manana maydiyapis waqanqallapalamapischu”.

8

Syiti napakashata chaynulla urumanta rurakasha insinsyiru

1 Chaymanta chay Uyshita chay syiti kaq napakashata kiĉhatinqa, midya urata yupay syilupiqa tukuy uyarala kidaranllapa.
2 Chaymantaqami, rikaray syiti angelkuna Dyuspa naypanpi shaqta. Chaymi chay angelkunataqa syiti trumpitakunata quranllapa.
3 Chaymantami qashan uk ángel, urumanta rurakasha insinsyu quntachikunanta charikusha shamur, altarpa naypanpi sharan. Chaymi achka insinsyuta quranllapa, chay urumanta rurakasha altarpa naypanpi quntachikunanpaq. Chay altarqami, Dyus tar mantakunan naypanpi karan. Chaymi Dyuspa tukuyla allin kaqninkuna mañakutin ima, pullan quntachikuranllapa chay insinsyutaqa.

4 Chaynu ruratinllapaqami, insinsyupa quntayninqa,
chay angelpa makinmantaqa Dyus kayashankaman iqaran,
Dyuspa tukuy allin kaqninkuna mañakuyashanwan pulla.
5 Chaymantami chay angelqa insinsyiruta aypar, chay
altarpi nina kusalata miraqta ĉhaqaran. Chaymantami
pachamanna itakamuran. Chaymi kusalata kunyaran, lan-
yaran, rilamparan, chaynulla pachamapis ukman saqrata
kuyuran ima.

Angelkunami syiti trumpitakunata waqachiran

6 Chaymantaqami chay syiti angelkuna, syiti trumpitaku-
nata purichiqkunaqa, waqachinanpaq kamakaranllapana.
7 Chaymi chay punta kaq angelqa, trumpitanta waqachi-
ranna. Chaynu waqachitinqami, pachamanqa ratamu-
ran kusa jwirti granisu, ninawan yawar piĉhukasha ima.
Chaymi kay pachapa kimsa kaq partinmanta ukta, chaynulla
chay muntikunapa kimsa kaq partinmantapis ukta, tukuyla
chiqyaqlla qiwakunamatapis limpu rupachir tukchiran.
8 Chaymanta chay ishkay kaq ángel trumpitanta
waqachitin-shuypaqa mar yakuman ratamuran, uk atun
sirkapi nina ratakuq yupay. Chaymi chay marpa kimsa kaq
partinmanta ukqa limpu yawar intirupaq tikrakaran.
9 Chaynumi mar yakupi tukuy kawsaqkunamanta kimsa
kaq partinmanta ukqa, limpu wanuran. Chaynulla tukuy
barkukunamanta kimsa kaq partinmanta ukqa, limpu
pakikar ima tukukaran.
10 Chaymantami chay kimsa kaq angelpis trumpitanta
waqachiranna. Chaymi kusala atun qullar, nina ratakuq
yupay syilumanta ratamuran, tukuy riyukunapa, chaynulla
yaku nasimunankunaman kimsa kaq partinmanta ukman.
11 Chay ratamuq qullarqami shutiq "Ayaq". Chaymi chaynu
yakuman ratamushanrayku tukuy yaku kaqkunapa kimsa
kaq partinmanta ukqa, ayaq intirupaq tikrakaran. Chaymi,
kusa achka runakuna wanuranllapa.
12 Chaymanta chay kwatru kaq angelpismi trumpitanta
waqachiranna. Chaymi rupaypa kimsa kaq partinmanta
ukqa limpu dañakaran. Chaynulla killapa kimsa kaq part-
inmanta uk, qullarkunapa kimsa kaq partinmanta ukpis
limpu dañakaran. Chaymi chay kimsa kaq partinmanta ukqa
limpu tutaparaq intiru kidaran. Chaynu karmi unaqpis tu-
tapis kimsa kaq partinmanta ukqa mana achkirachikuranl-
lapachu.
13 Chaymanta chapakurqa, uyaparay atun kuchak* syilupa
ĉhaypinta parir rir kusa jwirtita kaynu niqta: "¡Ay, ay, ay,

* **8:13** Kuchakpaqqa wakin iskribikashakunapiqa ángel ninllapa.

pachapi kawsaqkuna, imananqallaparaq chay kimsa faltaq angelkuna trumpitanta waqachitinllapaqa!” nir.

9

1 Chaymanta chay sinku kaq ángel trumpitanta waqachitin, chapakurqami rikaray uk qullar syilumanta pachaman ratamushata. Chaymi chay qullartaqa manchaypaq uĉhku ruripa llabinta quranllapa.

2 Chaymantami chay qullarqa kiĉharan chay manchaypaq uĉhkupa punkunta. Chaymi chay uĉhkumantaqa quntay lluqshimuran uk urnumanta yupay. Chaynu lluqshimurmi, rupayta chaynulla tukuy intiruta limpu llantu intirupaq tikraran.

3 Chaynulla chay quntaymantaqami, atun tintikuna yarqur tukuy pachata shikwakaran. Piru chay tintikunaqami, imanutaq alakranmaqa kanimanchik chaynu kanikunanpaq niran.

4 Chaymi chaykunataqa kay pachapi tukuy qiwakunata, chiqyaraqkunata, qirukunata imaqa ama imanachinanlapaqmapischu niranllapa. Ashwanmi Dyuspa siyunwan urkunpi mana siyakasha chaykunata imanachinanpaqmapis niranllapa.

5 Piru chaynu runakunata kanirmapis, manami wanuchinanpaqchu niran. Ashwanmi chaynu kanishanrayku sinku misista nanaywan kusalata qischakananpaq niran. Chaqa chay tintikuna kanimashaqashi kusalata nanananpaq karan, imanutaq alakran kanimashamaqa kusalata nanan chaynu.

6 Chaymi chay diyakunapiqa runakunaqa qischakashanrayku kusalata wanuyta munanqallapa. Piru manami wanunqallapachu. Chaqa wanuymapismi paykunamantaqa ashur, mana dasqa ĉhamunqachu.

7 Chay atun tintikunaqami, imanutaq kaballukunamaqa guerrapi maqanakunanpaq kamakanllapa chay yupay karan. Chaynulla urumanta rurakasha kurunata umakusha yupay karanllapa. Nataq qaqllankunaqami uk runapa qaqllannu karan.

8 Aqchan-shuypaqami warmipa aqchan yupay karan. Kirunkuna-shuypaqa liyunpa kirun yupay.

9 Kwirpuntaqami, jyirrumanta rurakashawan arkakusha yupay karan. Nataq paritinqami alankunaqa waqayaq, imanutaq bistyakunamaqa karritakunata aysaĉhakur guerraman ritin kusalata ĉhalaqyanllapa chay yupay.

10 Ĉhupan-shuypaqami, kusala kashayjun karan, alakranpa ĉhupan yupay. Chaymi chay ĉhupanwan, mayqantapis mana allinta ruratinqa, sinku misista qischakananpaqqa karan.

11 Chay atun tintikunata mantaqqami kusala manchaypaq uĉhku ruripi mantakuq ángel karan. Chay angeltami hebreo rimaypiqa ninllapapis, *Abadón.* Nataq griego rimaypi-shuypaqa ninllapa, *Apolión* * nir.

12 Ayayay, chay saqra qischakay kananpaq karan chayqami, pasanna. Piru faltanraqmi ishkay mas qischakaykunaqa.

13 Chaymantami chay saysi kaq angelqa trumpitanta waqachiranna. Chaymi uyaray uk rimayta, chay urumanta rurakasha altarpa qichqankunapi kwatru kachukuna karan chaypa ĉhaypinmanta. Chay altarqami, Dyuspa naypanpi karan.

14 Chaymi chay rimayqa chay saysi kaq ángel trumpitanta charikushataqa kaynu niran: "Riyu Eufratespa qichqanpi kwatru angelkuna watarayan chaykunata kaĉhay" nir.

15 Chaymi chay kwatru angelkunataqa kaĉharanna. Chaynumi paykunaqa tukuy intiruta rir kimsa kaq runakunamanta uk kaq partitaqa wanuchikunanpaq. Chaqa Tayta Dyusqami chay angelkuna kaĉhakar wanuchikunanpaqqa unaylla urata, diyata, misista, añumatapis akrashana karan.

16 Chaymantami uyaparay chay kaballupi suldadukuna puriqkunaqa michkami karan nirmapis. Chaqa dusyintus miyunmi (200'000,000) karanllapa.

17 Chaynumi imanutaq rikaray chay kaballukunata chaynullami rikaraypis chay kaballupa anan taqkunatapis. Chay kaballupa anan kaqkunaqami, qasquntaqa arkakusha karanllapa klaru chupika, yana asul chaynulla qarwa imawanĉhi. Chay kaballupa umankuna-shuypaqa, liyunkunapa uman yupay karan. Nataq aqrunmanta-shuypaqa lluqshiyaran ninawan, asufripa quntaynin.

18 Chaymi tukuy kimsa kaq kawsaqkunamanta uk partinqa wanuranllapa chay kimsa manchaypa kastigukunawan. Chaqa chay kaballukunapa aqrunmanta lluqshimuq nina, quntay, asufri imari wanuchiq chay runakunataqa.

19 Piru manami chaykunalachu wanuchikuq. Ashwanmi chay kaballukunapa ĉhupan largu kuru yupay kaq imami kanir wanuchiq runakunataqa.

20 Piru wakin runakuna, kay qischakaykunawan mana wanusha kaqkunaqa, manami dijashallapachu chay mana allin rurayninllapataqa. Chaqa paykunaqami dyablukunata aduranllapa. Chaynulla chay yanqa dyus nishanllapakuna, urumanta, platamanta, brunsimanta, rumimanta, qirumanta rurakasha kar, mana puriq kaqta, mana uyakuqta, mana rikakuqta ima aduranllapa.

---

* **9:11** Abadonwan, Apolionqami intrachimanchik wanuchir tukchikuq nir.

21 Chaymi paykunaqa mana imalapimapis kambyakarchu
suwakurlla, wanuchikurlla, wasqakurlla, chaynulla warmi,
runamapis masayjun mana masayjun karmapis ukwan uk-
wan punurlla ima kawsanllapa.

10

Uk angelmi libru pillukashawan

1 Chaymantami rikaraypis uk ángel kusala pudirniyjunta.
Chay angelqami unaq syilumanta ishkimuyaran puktaypa
rurinlata. Chay angelpa umanpiqami uk inap karan. Nataq
qaqllan-shuypaqa llipyarayaran rupay yupay. Ĉhankankuna-
shuypaqa, nina ratakuq yupay karan.
2 Charikushami karan pillukaq taksha libritu kiĉhallata.
Chaymantaqa allilaw ĉhakintaqa shachiran mar yakuman.
Nataq ichuqlawta-shuypaqa shachiran pachaman.
3 Chaymantami kusala jwirtita qayĉhakuran, uk liyun yu-
pay. Chaynu qayĉhakushana katinmi, kunyapis syiti kuti
kusala jwirtita lanyaran. Chaynu lanyatinmi uyaparay ri-
maykunata chay kunyakunamantaqa.
4 Chaymanta chay syiti kunyakuna pasatinqa, chay uya-
pashaytaqa iskribiq ĉhurakaray. Piru chay ratullami uyaparay
unaq syilumanta uk rimay kaynu nimaqta: “Chay kunya nis-
hantaqa, amami iskribinkichu. Ashwanmi qamla yaĉhanki”
nir.
5 Chaymantami chay ángel uk ĉhakinta mar yakuman
chaynulla uk ĉhakinta pachapi shachisha chayqa, allilaw mak-
inta unaq syiluman alsaran.
6 Chaymi, tukuy tyimpu kawsaq Dyuspa shutinta rimar
juraran. Chaqa chay tukuy tyimpupaq kawsaq chay-ari syi-
luta, pachata, mar yakuta, tukuy ima kaqkunatapis ruraran.
Chaymi kaynu niran: “Dyus imata ruranapaq chayqami
manana maychu shamunanpaqqa.
7 Chaqa chay tyimpu ĉhamutin chay syiti kaq ángel trumpi-
tanta waqachitinqami, kumplikashana kanqa Dyus imataĉhi
payla ruranapaq yarpusha karan chayqa. Piru chay-
paqqami Tayta Dyusqa unayllana intrachisha karan chay
paypa kaq sirbiqninkunata, rimaqninkunata imaqa”.

8 Piru chay unaq syilumanta rimayta uyapasha karay,
chayqami qashan kaynu nimaran: “Chay ángel uk ĉhakinta
mar yakupi chaynulla uk ĉhakinta pachapi shachisha chay,
pillukaq taksha libritu kiĉhakasha chayta charikushanta, rir
aypay” nir.

9 Chaymi rir mañaray chay angeltaqa chay pillukaq taksha
librítutaqa qumananpaq. Piru payqa nimaran: “¡Kaypi!
Aypar mikuy. Chaqa kayqami shimikipiqa kusala mishki ñukñu
kanqa. Piru shunquykipi-shuypaqa kusalata ayanqa” nir.
10 Chaynu nimatinmi, chay librítutaqa aypar mikuray.
Chaymi, shimiypiqa myil yupay kusala mishki karan. Piru
shunquypi-shuypaqa kusalata ayaq qallariran.
11 Chaymantaqa nimaran: “Qashanmi parlakunki Tayta
Dyusqa imanu rurayanqa chay achka pwiblukunata,
chaynulla uklaw nasyunmanta kaqkunata, uk rimayta
rimaqkunata, chay mantakuqkunata imaqa” nir.

11

Ishkay runakunami Dyuspaq parlakunllapa

1 Chaymantaqami uk largu bara kañata yupay midikunay-
paq qumaran. Chaymi kaynu nimaranllapa: “Rir, Dyusta
aduranan llapa wasita, altarnintinta, midiy. Chaymantami,
yupankipis michkashi chaypi aduraqkunaqa nir.
2 Piru amami, Dyusta aduranan llapa wasipa pampa kaq-
taqa midinkichu. Chaqa tukuy chaykunataqami qusha kani
mana Israel runakunatana. Chaymi kwarintay-dus (42) mi-
sista saruĉhar purinqallapa, chay kusala shumaq Jerusalén
pwiblutaqa.
3 Chay tyimpullapimi nuqapis kaĉhashaq ishkay runakuna
saqalla raĉhpata yakakushata, paykuna nuqapaq rir
yaĉhachikunanpaq mil dusyintus sisinta (1,260) diyakunata”.
4 Piru Dyuspa chay ishkay rimaqninkunaqami intrachi-
manchikllapa Tayta Dyus tukuyla kay pachapa amunpa
naypanpi ishkay ulibu qirukuna * chaynulla chay ishkay
bilirukuna shayaran chaypaq.
5 Chaymi mayqanpis kay ishkay runakunata ĉhiqnir mana
allinta ruranatinqa paykunapa shiminmanta kusala achka
nina lluqshimuqmi rupachir tukchinqa. Chaynullami
mayqanpis paykunata mana allinta ruranaqkunaqa
wanunqa.
6 Chaqa chay ishkay runakuna, Dyuspaq
yaĉhachikuqkunaqami, kusala pudirniyjun kashanrayku,
chay yaĉhachikuyashanllapa tyimpuqa ama tamyamapis
ishkinanpaq syilumatapis kirpanqallapa. Chaynullami
pudirniyjunpis, yakuta yawarpaq tikrananpaq, kay pachapi
kaqkunata michkatapis paykuna munashannulla riqchaq
qischakaykunawan qischananpaq ima.

---

* **11:4** Mas intrakanarqa rikashunllapa Zacarías 4.11-14.

7 Piru Dyuspaq yaĉhachikur tukchishana katinllapaqa, uk
kusala saqra munstru † chay kusala manchaypaq uĉhku ru-
rimanta yarqamur, chay ishkay runakunapa ikinpi purir
binsir munashannulla wanuchinqallapa.
8 Chaymi chay wanushakunapa kwirpunqa, Jerusalén
pwiblupa kallikunapi chutarar kidanqa. Chaqa chay
pwiblullapimi Amitunchiktapis wanuchiranllapa. Chaymi
chay pwiblutaqa Sodoma, chaynulla Egipto pwibluta
yupayna riqsinqallapa.
9 Chaynu wanutinllapami kimsa diya-y-midyuta, tukuyla
pwiblumanta runakuna, ukman ayllukuna, ukman rimaypi
rimaqkuna, uklaw nasyunmanta runakuna ima rikanqal-
lapa chay wanushakunapa kwirpuntaqa. Chaymi mana
munanqallapalamapischu mayqanpis chay wanushakunapa
kwirpunta pampananllapataqa.
10 Chaqa ashwan kay pachapi kawsaqkunamaqa kusalata
aligriyanqallapa chay ishkay runakuna wanushanlla-
paraykuqa. Chaymi ashwan ukninpis ukninpis imakunata
rigalanakunqallapa kay qischamaqninchikkunaqami
wanushallapana nir.
11 Piru kimsa diya-y-midyumantaqami, Tayta Dyusqa chay
wanushakunataqa qashan kawsachimuran. Chaymi tukuyla
rikaqkunaqa kusalata manchakuranllapa.
12 Chaymantaqami chay ishkay runakuna, Dyuspaq
yaĉhachikuqkunaqa, unaq syilumanta uk kusala jwirti rimayta
uyaparanllapa, kaynu niqta: “¡Iqamuyllapa kayman!” nir.
Chaynu nitinmi, puktaypa rurinlata iqaranllapa syilumanqa.
Chaymi chay tukuyla ĉhiqniqninkunaqa rikaranllapa.
13 Chaymi chay kutilla kusalata pacha kuyuran
rajakananankaman. Chaynu pacha kuyutinmi, Jerusalén
pwiblupa dyis partin kaqmanta ukqa limpu rataran.
Chayraykumi syiti mil (7,000) runakuna wanuranllapa.
Nataq wakinkuna kawsaqlla kidaqkunaqa, kusata
manchakurllapa ima unaq syilupi Taytanchikllapa Dyusta
kusalata alabaranllapa.
14 Ayayay, chay ishkay kaq kusala saqra qischakaykunaqa
pasanna. Piru chay kimsa kaq saqra qischakay shamunan-
paqqami, manana maychu.

Syiti kaq angelmi trumpitanta waqachiran

15 Chaymantami chay syiti kaq angelpis trumpitantaqa
waqachiranna. Chaymi uyaparanllapa unaq syilupi kusala
jwirti rimay kaynu niqta:

---

† **11:7** Munstru nirqami intrachimanchik uk runa dyablupa yarpuyninwan kar, Amitunchik Jesucristupa kuntran kaqpaq. Mas intrakanarqa rikashunllapa: Apocalipsis 13.1-8; 2 Tesalonicenses 2.1-12, Daniel 7.26-27.

“Kananmantaqami kay pachapiqa Amitunchik Dyusqa,
Akrashan Cristunlawanna
tukuy tyimpupaqna mantakunqa” nir.
16 Chaymi Tayta Dyuspa naypanpi chay binti-kwatru (24)
rukukuna chay mantakuna samananpi taqkunaqa qunqurir
pachakaman pukĉhirar Dyusta aduraranllapa,
17 kaynu nir:
“Amituyllapa Tayta Dyus,
qammi tukuy imata rurayta puytinki.
Chaymi payji nishunillapa.
Chaqa qammi unaymanta kashaykillana.
Chaynullami kananpis kankilla.
[Chaymi maydiyapis shamuyanki kanqa].
Chaynu karmi pudirnikiwan
tukuy intirupi mantakuq qallarishaykina.
18 Piru wakin nasyunkunamanta runakuna
qampi mana kriyiqkunaqami kusalata piñakuranllapa.
Chaymi qampis piñakushaykirayku
tukuylata rikar yaĉhar kastiganaykipaq diyaqa
ĉhamushana.
Chaynu karmi wanushakunamatapis
rikar yaĉhayankina.
Nataq qampaq rimaqkunata,
kusa allin kaq akrashaykikunata,
chaynulla qamta manchar sirbishuqkuna atun kaqkunata,
taksha kaqkunamatapismi
kusala allintami rurashayki ninki.
Piru tukuy mana allinkunata ruraqkunata-shuypaqami
tukuy tyimpupaqna kastiganki” nir.
19 Chaymantaqami unaq syilupi, Dyusta aduranannllapa
wasiqa kiĉhakaran. Chaymi chay ruripiqa rikaray, chay unay
rukunchikllapawan tratuta rurashanllapa kufri shutiq ka-
junta. Chaymantami kusalata rilamparan, kunyaran, lan-
yaran ima. Chaynullami kusalata pacha kuyuran, granisu
ishkiran ima.

12

Uk warmimi dragonwan pulla

1 Chaymantaqami unaq syilupiqa, kusala ukman siñal
rikariran. Chaymi rikaray uk warmita. Chay warmiqami,
rupaypa ĉhaypinpi, rupayta mudakusha yupay karan. Nataq
killa-shuypaqami ĉhakinpi karan. Chaynulla uk kurunata
umakushami karan. Chay kurunapiqami dusi qullarkuna
karan umanpiqa.

2 Chay warmiqami ruriyjun karan. Chaymi wamrakunan-
paq nanayninwan qischakar kusalata qayĈhakuyaran.
3 Chaymantami syilupiqa qashan uk siñal rikariran:
Chayqami uk kusala atun dragon, kusa chupika intiru
rikariran. Chay dragonqami syiti umayjun, dyis kachuyjun
karan. Chaynulla kada umanpiqami kurunata umakushalla
karan.
4 Chay dragonqami, ĉhupanwanqa unaq syilupi qullarku-
nataqa kimsa kaq partinmanta uktaqa pachaman itakamu-
ran. Chaymantami chay dragonqa chay warmi wamrakus-
tunanpaq karan chaypa naypanpi sharan. Chayna chay
wamritu nasikutinqa chay kutilla mikunanpaq.
5 Chaymantami chay warmiqa ullqituta wamrakusturan.
Chaymi chay wamrituna tukuyla pachapi mantakuyanqa,
jyirru baranta charikur. Piru chay warmitaqami,
wamritunta kitaran. Chaymantami chay wamritutaqa,
aparan unaq syilupi Dyus chay mantakunan samanapi
tayashanpa naypanman.
6 Nataq warmi-shuypaqa alsakaran uk chunllaqlla lugar-
man. Chay lugarpimi Tayta Dyusqa kamkachishana karan uk
lugarsituta chaypi kidananpaq. Chayna chay lugarpiqa mil
dusyintus sisinta (1,260) diyata qarananllapapaq.
7 Chaymantaqami unaq syilupiqa kusalata maqanakuran-
llapa: Dyusninchikpa angelnin Miguelmi wakin angelninku-
nawan maqanakuranllapa chay dragonwanqa. Chaynulla
chay dragonpismi angelninkunawan karan.
8 Piru dragonqa manami binsikuyta puytiranchu.
Chaynulla unaq syilupiqami manana lugar karanchu
paykunapaqqa.
9 Chaymi unaq syilumantaqa chay kusala atun dragontaqa
pachaman itakamuranllapa. Chay dragonqami, unay largu
kuru kaq chay karan. Chay payllami Satanás dyablupis.
Chay paymi tukuyla pachapi kawsaqkunataqa ingañar purin.
Chaymi chay dyablutaqa tantar angelninkunawan pullata
kay pachaman itakamuranllapa.
10 Chaymantami unaq syilumanta kusala jwirti rimay
kaynu niqta uyaparay:
“Ĉhamushanami washakanallapapaq uraqa.
Chaymi Dyusninchikna tukuy pudirninwan mantakunqa,
Akrashan kusala puytiq Cristunwan pullana.
Chaqa chay ukninchikkunata uchachar puriq
chaytaqami itakamushana Dyusninchikqa.
Chaqa chayqami, unaqpis tutapis
Dyusninchikpa naypanpiqa kriyiqkunata uchachaq.
11 Piru chay ukninchikllapakunaqami

chay Uyshitapa yawarsitun iĉhakashanpi kriyishanllaparayku,
chaynulla Dyusninchikpa rimayninta mana dijar parlakushanllaparayku ima
binsishallapa.
Chaqa paykunaqami, wanuchinatinllapamapis,
mana manchakuranllapachu.
Chaymi ashwan wanuypaq katinmapis
wanunanllapapaqqa listuna karanllapa.
12 Chayraykumi kananqa,
¡syilukuna kusata aligriyayllapa!
¡Chaynulla unaq syilupi kawsaqkuna,
kusata aligriyayllapa!
¡Piru imananqallaparaq
chay pachapi, mar yakupi kawsaqkunaqa!
Chaqa dyabluqami
mananashi payqa achka tyimputanachu kawsayanqa nir yaĉharqa,
kay pachaman itakamutinllapa shamusha
kusalata piñakur qamkunata qischashunanllapapaq".
13 Chay dragonta kay pachaman itakamutinllapaqami, chay warmi, ullqituta wamrakustusha karan chaypa ikinta riran mana allinta ruranapaq.
14 Piru chay warmisitataqami kuchakpa ishkay kusala atun alankunata quranllapa, maypiĉhi Dyus, lugarta paypaq kamkachisha karan, chayman parir rinanpaq. Chayna chay largu kuru yupay dragonmantaqa alsakananpaq. Chaqa chay lugarpiri kimsa añu-y-midyuta qarananllapapaq karan.
15 Chaymi ashwan chay largu kuru yupay dragonqa aqrunmanta kusala achka yakuta itakuran, chayna riyupaq tikrakar chay warmitaqa aysaĉhananpaq.
16 Piru pachami chay warmitaqa yanaparan. Chaqa pachaqami kiĉhakar, chay dragon aqrunmanta riyuta itakushantaqa limpu upyaq yupay chakichiran.
17 Chaynu pasatinmi, ashwan chay dragonqa kusalata chay warmiwanqa piñakuran. Chaymi chay warmita mana imanupis ima mana allinta rurayta puytiranchu. Chaymi ashwan chay warmipa wakin ayllun kaqkuna, Dyus mantakushankunata kasur, Jesucristulapi kunfyakar, paypaq yaĉhachikuqkunatana qischaq qallariran.
18 Chaymantaqami chay dragonqa, rir mar yakupa manyanpi shar kidaran. *

* **12:18** Wakin iskribikashakunami kay 12.18 paqqa 13.1pi nin: "Chaymantaqami nuqaqa rir mar yakupa manyanpi shar, rikaray uk manchaypaq munstru, mar yakumanta iqamuqta" nir.

13

Ishkay munstrukuna

1 Chaymantaqami rikaray uk manchaypaq munstru, mar
yakumanta iqamuqta. Piru chayqami syiti umayjun, dyis
kachuyjun karan. Chaynulla kada kachunpi uk kurunata
ĉhurakushalla karan. Nataq chay kada umankunapiqa, kusala
mana allinkuna iskribikasha rimayaq Dyuspa kuntranta.
2 Chay manchaypaq munstrutaqa, nuqa rikaray chayqami,
uk mishi puma yupay karan. Chaqa ĉhakinkunamaqa usupa
ĉhakin yupay karan. Nataq aqrun-shuypaqa liyunpa aqrun
yupay karan. Piru chay manchaypaq dragonmi, chay man-
chaypaq munstrutaqa pudirninta quran, kay pachapiqa
kusala mantakuq kananpaq.
3 Chay manchaypaq munstrupa uk umanqami wanunan-
paq yupay lisyakasha karan. Piru chay lisyakashanqami
alliyaran. Chaymi chayta rikar, tukuyla kay pachapi kawsaq
runakunaqa chay munstrumanta kusalata dispantakar, pay-
latana kasur kawsaranllapa.
4 Chaymi chay kusala manchaypaq dragontana aduraq
qallariranllapa. Chaqa chay dragon-ari pudirta qusha karan
chay manchaypaq munstruta. Chaymi chay manchaypaq
munstrutaqa kaynu nir aduraranllapa: “¿Mayqanna kay man-
chaypaq munstru yupayqa kanqa? ¿Mayqanna paywanqa
shachinakuymatapis puytinqa?” nir.
5 Chaynullami chay manchaypaq munstrutaqa, Dyus di-
jaran “Kusa kani” nir ima kusala saqra mana allinkunata
paypaq rimananpaq. Chaynullami dijaranpis payna man-
takunanpaq kwarintay-dus (42) misista.
6 Chaymi chay manchaypaq munstruqa, Dyuspaq
chaynulla chay payta aduranllapa wasipaqmapis kusala
mana allinkunata rimaran. Chaynumi ashwan chay unaq
syilupi kaqkunapaqpis, kusala saqrata rimaran.
7 Chaynullami dijaranpis chay munstrutaqa, Dyuspa kusa
allinla akrashan kaqkunawan maqanakunanpaq wanuchi-
nankaman ima. * Pudirtapismi quran ukman ayllukunata,
tukuyla pwiblukunata, ukman rimaypi rimaqkunata, uklaw
nasyunkunata ima mantananpaq.
8 Chaymi kay pachapi kawsaqkunaqa yaqqa tukuyla
chay manchaypaq munstrutaqa aduranqallapa. Ashwan
wakinkunalami chay munstrutaqa mana aduranqallapachu.
Chaymi chay paykunapataqa, Dyusqa unaymanta-pacha
chay Uyshitapa tukuy tyimpupaq kawsaq librunpi
shutinllapataqa iskribishana karan, paywan tukuy
tyimpupaq kawsananllapapaq.

---

* **13:7** Mas intrakanarqa rikashunllapa Daniel 7.21.

9 Chayraykumi mayqanpis rinriyjun kaqkunaqa, kay
niyashayta allita intrakankillapa:
10 “Chaqa mayqanpis prisu kananpaqna
kasha karqa prisukanqa.
Chaynulla mayqanpis ispadallawan wanunanpaq kasha katinqa,
ispadallawan wanuchinqallapa”.
Chayraykumi, Dyuspi mayqanpis kriyiqkunaqa kusala qischakaykuna ima katinmapis, kusalata shachinakur Amitunchikpi masta kriyirla kawsanmanllapa.

11 Chaymantaqami qashan rikaray uk manchaypaq munstruta. Chay munstruqami pacha rurimanta iqamuyaq. Chay-shuypaqami imanutaq uyshamaqa ishkay kachuyjun, chaynu karan. Piru chay kusalata llullachikuq dragon yupayllami rimayaq.
12 Chaymi kay munstrutaqa, chay punta kaq munstru wanunanpaq yupay lisyakasha kayar alliyasha karan chayqa, kusala puytiqpaq tikraran. Chayraykumi kay munstruqa tukuyla kay pachapi kaqkunata imanullapis animachiran chay punta kaq munstruta aduranannllapapaq.
13 Chaynullami kay munstruqa kusala dispantaypaq milagrukunata rurayaq. Chaqa tukuyla rikatinmi syilumanmatapis ninakunata pachaman ratachimuyaq ima.
14 Chaynulla kay munstruqami chay punta munstrupa naypanpi kusala mana ruraypaq imakunata rurar tukuylata ingañaran. Chaymi ashwan mantakuran chay punta munstru wanunanpaqna yupay ispadawan lisyakasha karmapis kawsayaqlla chaypa imagenninta kusa paynu rikĉhaqta rurananllapapaq.
15 Chaynullami kay munstruqa kusala pudirniyjunpaq tikrakaran chay punta munstrupa imagenninta rurashanllapata rimachinanpaq. Chaynullami mantakuranpis chay imagenta mayqan mana aduraqkunataqa limpu wanuchikanqa nir.
16 Niranpismi: Taksha kaqkunata, atun kaqkunata, kusa imayjun, mana imayjun kaqta, sirbikuqkunata, mana sirbikuqkunata imamapis allilaw makinpi kar manaqa urkunpi karmapis, uk markata ĉhurananllapapaq.
17 Chaynullami niranpis: Chay munstrupa shutinwan, manaqa numirunwan mana markakasha karqa, mana rantiyta, chaynulla rantikuymatapis puytinqallapachu nir.

18 Piru tukuy kaykunapaqqami allita intrakayta munan. Chaqa mayqanpis kusa intrakaq chayqami, tantyayta puytinqa chay munstrupa numiruntaqa. Chaqa chay

numiruqami uk runapaq intrachimanchik. Chayqami saysyintus sisintay-saysi (666).

14

144,000 takishakuna

1 Chaymantaqami rikaray chay Uyshitata Sión sirkapa ananpi shaqta. Paywan pullaqami, 144,000 runakuna karanllapa. Chay runakunaqami urkunllapapi, chay Uyshitapa chaynulla Taytanpa shutinta iskribishalla karanllapa.

2 Chaymanta-shuypaqa uyaparay unaq syilumanta imaĉhi lanyar waqaqta. Chaqa yaku kusala llashaq shamuq yupay chaynulla kunyaq yupaymi lanyayaran. Chaynullami kusala achka arpata waqachiq yupaymi lanyayaranmapis.

3 Chaqa Dyus mantakuna samananpa naypanpi, chay kwatru kawsaqkuna, chaynulla chay 24 rukukunapa naypanpimi, mushuq takita takiyaranllapa. Piru manami chay takitaqa mayqanpis yaĉhakuyta puytiyaranllapachu. Nataq chay 144,000 kay pachamanta washakar risha karanllapa chaykunalami yaĉhakuyaranllapa.

4 Chaqa tukuy kaykunaqami mana ukwan ukwan punushachu karanllapa. Ashwanmi kusa allinlata kawsar chay Uyshita mayta ritinpis pullanllapa riran. Chaynumi paykunaqa tukuyla runakunamanta puntata washakaranllapa. Chaynu karmi paykunaqa imanutaq tarpukushanchikmanmataqa punta puquyninta Tayta Dyusman ĉhuranchik, chaynu qimikaranllapa Dyuspa chaynulla chay Uyshitapa naypanmanqa.

5 Chaqa tukuy imatapis karanlata rimar imami mana uchakuranllapalamapischu.

Kimsa angelkuna rimashankuna

6 Chaymantami rikaraypis uk angelta syilupa ĉhaypinta pariqta. Chayqami apayaq uk shumaq rimay tukuy tyimpupaq washakanapaq kaqta, tukuyla pachapi kawsaqkunata, uklaw nasyunmanta kaqkunata, ukman ayllukunata, ukman rimaypi rimaqkunata, chaynulla tukuyla pwiblukunata ima willananpaq.

7 Chaymi kusala jwirtita rimar kaynu niyaq: “Taytanchik Dyustami manchar, paylata alabayllapa. Chaqa pay tukuyta rikar, yaĉhananpaq uraqami ĉhamushana. Chayraykumi syiluta, pachata, mar yakuta, yaku nasimunankunata rurasha chay paylata adurayllapa” nir.

8 Chaymantami chay punta kaq angelpa ikinllata uk ángel riyaran kaynu nir: “¡Kananqami chay kusala mana allinta rurachikuq pwiblu Babiloniaqa limpu chinqashana! Chaqa chay pwiblumanta kaqkunaqami, uk warmi ukwan

ukwan punuq yupay kusala saqra mana allinkunata rurar kawsaranllapa. Chaynu kawsatinllapami tukuy uklaw pwiblumanta kaqkunapis paykunallawan maĉhar punuq yupayna kawsaranllapa” nir.

9 Chaymantami qashan uk ángel ikinta riyaran kusala jwirtita kaynu nir: “Mayqan chay kusala manchaypaq munstruta, chaynulla imagenninta adurar makinpi manaqa urkunpi shutinwan markakaqqa,

10 Dyus piñakushanmanta kusala manchaypaq qischakaypaq ubapa yakun binuta upyanqallapa. Chaqa Dyusqami chaytaqa, uk kupapi kamkachishana. Chaymi chayta upyaqqa, Dyuspa kusa allinla angelninkunapa, chaynulla chay Uyshitapa naypanpi, qischakanqallapa ninawan asufriwan ima.

11 Chaymi chay quntaylla ruripiqa tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Chaynulla, chay manchaypaq munstruta aduraqkunaqa, manami unaq chaynulla tutamapis samanqallapachu chay qischakayashanllapamantaqa. Chaqa imapaqtaq-ari chay manchaypaq munstruta, imagenninta adurar shutinwanmapis markakaranllapa”.

12 ¡Chayraykumi Dyuspa tukuy allinla kaqninkuna, pay mantakushanlata kasur Jesuslapi kriyiqkunaqa, ima qischakaykuna katinmapis maydiyapis shachinakur kawsanmanllapa!

13 Chaymantaqa unaq syilumanta uk rimayta uyaparay. Chay rimaymi kaynu nimayaran: “Kayta iskribiy: Kaymantapacha, Amitunchiklapi kriyir wanuqkunaqami, kusala shumaqna kanqallapa” nir.

“Chaynumi kanqa” nin Santu Ispirituqa. “Chaqa trabajayashankunamanta samanqallapa. Chaqa chay rurashankunami, paykunapaqa pullanllapa kanqa” nir.

Pachapimi kusichakuna karan

14 Chaymanta qashan chapakurqami rikaray kusala yuraq intiru puktayta. Piru chay puktaypa ananpiqami imaĉhi uk runa yupay tayaran. Chay taqqami, urumanta rurakasha kurunata umakusha, chaynulla uk usis kusala filuyjunta charikusha tayaran.

15 Chaymantaqa, Dyusta aduranllapa wasimanta qashan uk ángel yarqamuran. Chay angelqami kusala jwirtita kaynu niran chay puktaypa ananpi taq chaytaqa: “¡Usisnikita urqumur sigakuq qallariyna! ¡Chaqa chay kusichakuna uraqami ĉhamushana! ¡Chaynulla pachapi kusichakunapaq chayqami qarwashana!” nir.

16 Chaymi chay puktaypa ananpi tayaran chayqa, usisninta urqumur sigakuq ĉhurakaranna. Chaynu sigakur imami chay pachapi kusichakuna qarwashataqa tantaran.

17 Chaymantami qashan uk ángel syilupi Dyusta aduranan-
llapa wasimanta yarqamuran. Paypismi charikusha karan,
kusala filuyjun usista.
18 Chaymanta-shuypaqa altarmantana yarqamuran
qashan uk ángel. Chay angelqami chay altarpi nina kaq
chayta rikaq karan. Chaymi chay kusala filuyjun usisninta
charikusha kaq angeltaqa kaynu nir kusala jwirtita qayaran:
"¡Usisnikiwan sigakuq ĉhurakar, pachapi uba ĉhakrakunapi
kan chayta kuchumuy! ¡Chaqa chay ubapa puquyninqami
qarwashana!" nir.
19-20 Chaynu nitinmi chay angelqa pachapiqa ubata usis-
ninwan kuchur chay pwiblu waqtanlawpi uk atun batya
karan chayman apar itaranna saruĉhar yakunta lluqshichi-
nanllapapaq. Tukuy kayqami intrachimanchik, imanumi
Tayta Dyusqa chay mana allinta ruraqkunawanqa kusalata
piñakur chay ubakunata batyaman itaq yupay kastiganqa nir.
Chaymi yawarninllapamapis imanutaq riyumaqa kusala
llashaq rin, chaynumi 300 kilumitruta shikwakatin, kabal-
lukuna yaykutinmapis busalninkaman aypanqa.

15

Syiti angelkunami pachaman shamuran kastigakuq

1 Qashanmi syilupiqa uk kusala atun dispantakaypaq
siñalta rikaray. Chaypiqami karan syiti angelkuna, chay
syiti kusala saqra qischakaykunalawanna. Chaqa chay syiti
qischakaykunawanqami, Dyus piñakushanqa tukukayaranna.
2 Chaynullami rikaraypis, mar yaku kusa llipyala yu-
raq, ninawan piĉhukashata yupay. Chay yaku kusala yu-
raq llipyala kaqwan pullaqami, Dyus akrar arpakunata
qusha kayaq chaykuna tukuynin shayaranllapa. Chaqa
Dyus akrashan kaqkunaqami, chay munstruta, imagenninta
chaynulla shutinpa numirunmatapis binsisha karanllapa.
3 Chaqa paykunaqami takiyaranllapa, Dyuspa sirbiqnin
Moisés takishanta. Chaynullami takiyaranllapapis chay
Uyshitapa takinkunata ima. Chaqa kaynumi niyaqllapa:
"Kusalata imatapis puytiq Amituyllapa Tayta Dyus,
chay tukuy imata rurashaykikunaqami, kusala shumaq,
chaynulla manami imanupis tantyaypaq imalamapis-
chu.
Chaynulla shumaq, chiqap, allinla imami nannikimapis
Tayta Dyus tukuy nasyunkunapa * mantaqnin.
4 ¿Amituy, mayqantaq qamtaqa mana manchashuyanqaqa?
Chaynulla ¿mayqantaq mana alabashuyanqaqa?
Chaqa qamlami kusa allinqa kanki.

* **15:3** Wakin iskribikashakunaqami ĉhuran Dyuspa kaqninkuna nir.

Chaymi ashwan tukuy pwiblumanta kawsaqkuna
shamur adurashunqallapa.
Chaqa, qammi intrachikushayki
imatapis karanlata ruranki” nir.
5 Chaymanta, qashan chapakurqa unaq syilupi tratuta
rurashan Dyusta aduranan llapa wasi kiĉhakaqta rikaray.
6 Chay rurimantaqami, chay syiti angelkuna chay syiti
kusala saqra qischakaykunata apamuq chaykuna lluqshimu-
yaran. Chay angelkunapa mudananqami kusala shumaq
yuraq intiru llipyalla karan. Chaynulla qasqunkaqpimi, uru-
manta rurakasha waĉhkuta waĉhkakusha karanllapa.
7 Chaymantami chay kwatru kawsaqkunamanta ukqa,
chay syiti angelkunataqa tukuyninta urumanta rurakasha
kupata quran. Chay kupapiqami, tukuy tyimpupaq kawsaq
Dyus piñakur nishan kusala saqra qischakaykuna karan.
8 Chaymi Tayta Dyuspa kusala manchaypaq llipyalla
pudirninwan quntay intirupaq tikrakaran, Dyusta
aduranan llapa wasiqa. Chaynu katinmi, chay syiti
kusala saqra qischakaykuna manaraq pasayatinqa, mana
mayqanpis yaykuyta puytiqllapachu chaymanqa.

16

Angelkuna Dyusmanta kastiguta iĉhashankuna

1 Chaymantaqami uk kusala jwirti rimay Dyusta aduranan-
llapa wasimantaqa, chay syiti angelkunata kaynu niqta uya-
paray: “Rir chay syiti kupaykillapapi Dyuspa kastigun kaqku-
nataqa iĉhayllapa pachaman” nir.
2 Chaynu nitinllapami chay punta kaq angelqa, rir chay ku-
panpi kaqtaqa iĉharan pachaman. Chaymi tukuy runakuna
chay munstrupa siñalninta purichir chaynulla imagenninta
aduraqkunapiqa kusala saqra nanay qiri rikariran.
3 Chaymanta chay ishkay kaq ángel, rir chay kupanpi
kaqtaqa iĉharan mar yakuman. Chaymi chay mar yakuqa
yawarpaq tikrakaran, imanutaq uk runata wanuchitinllapa
yawarnin shamun chaynu. Chayraykumi chay mar yakupi
kawsaqkunaqa tukuyla wanuranllapa.
4 Chaymanta chay kimsa kaq angelqa, chay kupanpi
kaqtaqa iĉharan riyukunaman, yaku nasimunanman ima.
Chaymi chaykunapis yawarllapaq tikrakaran.
5 Chaymanta chay ángel yakuta rikaq chayqa, Tayta Dyusta
kaynu niqta uyaparay:
“Qammi imatapis karanlata rikaq kar,
runakunataqa kastigashayki.
Chaqa qammi kusa allinla Amituy kanki.
Chaynulla unaymanta, kananpis qamlla kanki.

6 Chay runakunata kanan yawarta ima upyachir wanuchishaykiqami
kusala allin kasha.
Chaqa paykunami
qampa allinla kaq akrashaykikunata, rimaqnikikunata ima
yawarninta iĉhachir wanuchiranllapa” nir.

7 Chaymantami uyaparaypis Dyusta aduranllapa altarmanta kaynu niqta:
“Amituy Dyus,
tukuy imata puytiq,
Qammi kananqa tukuyta rikar yaĉhashayki
imanu rurashanllapanulla” nir.

8 Chaymanta chay kwatru kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan rupayman. Chaymi rupayqa kusala jwirtita rupayar tukuyla runakunata rupachinanpaqna niran.

9 Chaymi tukuyla kusa saqrata ruparanllapa. Piru chaynumapis, manamiri Dyusta kasur alabanaranllapalamapischu. Ashwanmi Dyus chay saqra kastigukunamanta washakuqpaqqa, kusala mana allinkunata rimaranllapa.

10 Chaymanta chay sinku kaq angelqa, chay kupanpi chaytaqa chay munstru mantakuyashanman iĉharan. Chaymi chay munstru mantakuyashanqa kusala tutaparaq intiruna kidaran. Chaymi runakunaqa, kusala nanaywan qallunmatapis kaniyaqllapa ima.

11 Piru chaynumapismi, chay mana allin rurayashankunataqa mana dijaranllapachu. Ashwanmi chay qirinllaparayku kusalata nanachikurllapaqa, syilupi Dyuspaqqa kusala mana allinkunata ima rimaranllapa.

12 Chaymanta chay saysi kaq angelqa, chay kupanpi kaqtaqa iĉharan chay atun riyu Eufrates shutiqman. Chaymi chay riyuqa limpu chakiran. Chaynu chakitinmi, chayllata orientilawmanta kaq mantakuqkunaqa pasaranllapa.

13 Chaymantami rikaray, chay dragonpa, munstrupa, chaynulla chay llullakur yaĉhachikuqpa aqrunmantaqa, sapu yupay kimsa mana allin ispiritukuna lluqshimuqta.

14 Chaykunaqami, dyablumanta karanllapa. Chaynu karmi mana rikashanchik imakunata, chaynulla milagrukunata ima ruraqllapa. Chaymi ashwan wakta kayta shikwakaranllapa tukuyla kay pachapi mantakuqkunata tantananpaqna. Chaynuqami ruraran, tukuy imatapis puytiq Tayta Dyus ima diyami tukuyta rikar yaĉhayanqa chay diyaqa, paykunaqa Dyuswan maqanakur shachinakuyta kamananllapapaq.

15 Chaymantami Amitunchikpis kaynu nimaqta
uyaparay: “Allita intrakayllapa. Chaqa nuqaqami
manapis yaĉhayatkillapachu imanutaq uk suwakuqmaqa
illaqmanta rikarimur suwakun, chaynu rikarimushaq.
Chaymi mayqanpis rikĉhakusha yupaylla kar kasumar,
raĉhpanta kuytakuq chaykunaqami, kusa shumaqna kanqa.
Chaqa chaynuqami manana lirila puriq yupay pinqakuq
yupaynachu kanqallapa” nir.

16 Piru chay kimsa dyablumanta kaq ispiritukunaqa,
tukuyla mantakuqkunata tantaran chay uk lugar hebreo
rimaypiqa *Armagedón* ninllapa chay lugarpi.

17 Chaymantami chay syiti kaq angelqa, chay kupanpi
kaqtaqa iĉharan unaq wayrallapi. Chaymi syilupi adurana
wasipi chay mantakuna samanamantaqa uk kusala jwirti
rimayta uyaray. Chay rimaymi kaynu niyaran: “¡Tukuymi
rurakashana!” nir.

18 Chaynu nitinmi chay kutilla kusata rilamparan, kun-
yaran, lanyaran, pachamapis rajakanankaman kuyuran
unay kuyushankunamantaqa masta. Chaqa chaynuqami,
mana kuyushachu karan, runakuna kay pachapi kawsaq
qallarishanmanta-pachaqa.

19 Chaymi chay kusala atun pwiblu Babiloniaqa, kimsa
partipaq wakman kayman tikrakaran. Chaynulla tukuy
pachapi pwiblukunaqa limpu rataranllapa. Chaymanta
Dyusqa yarpuran chay kusala atun pwiblu Babiloniapaq.
Chayna chay pwiblupi kaqkunataqa, Dyus piñakushanrayku,
kastiganapaq kusala qischakaypaq ubapa yakun binuta up-
yachinanpaq niran.

20 Chaynumi tukuyla mar yakupa ĉhaypinlapi pwiblitu
kaqkuna, sirkakunamapis, limpu chinqar tukukaran.

21 Chaymi ashwan unaq syilumantaqa ratamuran man-
chaypaq saqra granisu runakunamanqa. Chay granisuqami
ukla, kwarinta kiluta yupay llashaqmapis. Piru chaynu
katinmapis, chay granisurayku runakunaqa, kusala mana
allinkunata rimaran Dyuspaqqa. Chaqa mana agwantaypaq
kusala saqra kastiguri karan.

17

Uk warmimi munstrupa anan tasha karan

1 Chaymanta chay syiti angelkuna chay kupakunata
purichiqmantami uk angelqa, kaynu nimaran: “Shamuy
rikachishayki imanutaq uk warmi ukwan ukwan punuq
yupay achka yakupa anan taq pwibluqa imanumi
kastigakayanqa nir.

2 Chaqa chay pwiblupi taqkunaqami Dyuspi kriyishan-
manta ashur, saqra mana allinkunata tukur kawsatinl-
lapa wakin pwiblumanta kaqkunapis paykuna yupayllana
kawsanllapa. Chaymi chaynu tukurllapaqa imanutaq uk
warmi ukwan ukwan punuqmaqa * Tayta Dyuspaq kusala
saqra mana allinta tukur maĉhasha yupayna kawsan, chayn-
umi kawsanllapa" nir.
3 Chaymantami Ispiritu rikapakuchimayatinmi, uk ángel
chunllaq lugarman apamar rikachimaran. Chaypimi
rikaray uk warmi, munstru syiti umayjun, chaynulla dyis
kachuyjunpa anan taqta. Chay munstruqami chupika
intiru karan. Nataq waqtankunapi-shuypaqami intirunpi
iskribikasha karan, Dyuspaq mana allin rimaykuna.
4 Piru chay munstrupa anan tasha warmiqami, kusa shu-
maq muradawan chupika piĉhukasha mudanata yakakusha
karan. Chaynulla manyankunataqa lusichisha karan uruku-
nawan, kusa shumaq rumikunawan, pirlakunawan ima.
Nataq makinpi-shuypaqa charikusha karan urumanta ru-
rakasha kupata. Chay kupapiqami untalla karan chay mil-
lanaypaq ruraypaqkuna, ukwan ukwan punushankunapaq
intrachimaqninchik ima.
5 Piru urkunpi-shuypaqami iskribikasha karan uk kusala
mana yaĉhaypaqlla shuti. Chay iskribikashaqami kaynu
niyaq:

"Chay Babilonia pwibluqami
tukuy warmikuna ukwan ukwan punuqkunapaqa maman.
Chaynulla Dyuspa kuntran kar
kay pachapi kusala saqra millanaypaq ruraqkunapa
maman" nir.

6 Chaymantami kwintata qukaray chay warmiqa maĉhasha
karan nir. Chaqa payqami maĉhasha karan Dyuspa
allinla kaqninkunapa yawarninwan. Chaqa Jesucristupaq
yaĉhachikuqkunatari wanuchisha karan. Chaymi nuqaqa
tukuy chaykunata rikar, kusalata dispantakaray.
7 Piru chay angelqa nimaran: "¿Imapaqtaq dispantakanki?
Nuqami intrachishayki chay warmi manchaypaq munstrupa
anan tasha chayqa imapaqmi chaynuqa, imapaqmi syiti
umayjun, dyis kachuyjun nirmapis".
8 Chaymi nimaran: "Chay munstru manchaypaq uĉhku ruri-
manta lluqshimuqta rikashaykiqami, unaymanta kaq. Piru
kananqami manana kannachu. Ashwanmi lluqshimuyanqa
limpu imanar tukukananpaqna. Chaqa chay munstruqa un-

* **17:2** Ukwan ukwan punuq warmi yupay nirqami intrachimanchik Tayta Dyuspi kriyinanllapata mana munar ashwan chay yanqa dyus nishanllapakunapaq yaĉhachikunllapa, chaynulla millanaypaq imakunata ruranllapa ima.

ayqa karanllana. Piru kananqa mana kannachu. Ashwanmi
qashanpis shamuyanqa. Chaynu shamutin rikarmi tukuy
mana kriyiqkunaqa kusalata dispantakanqallapa. Chaqa
paykunapa shutinqari unaymanta-pacha, Dyuspa librunpi
mana iskribikashachu karan.
9 “Chaymi intrakaqkunaqa intrakayta puytin: Chay syiti
umankunaqami intrachimanchik, syiti sirkakunapa anan
tayan chay warmiqa nir. Chaynulla chay syiti umanqami
intrachimanchik, syiti mantakuqkuna nir.
10 Chaymi chay syiti mantakuqkunamantaqa, sinkuqa wa-
nur tukukashallapana. Piru paykunamanta ukqami kanan-
lla mantakuyanna. Nataq ukqa manaraq shamuyanraqchu.
Piru chay shamurqami, mana unaylatachu mantakunqa.
11 Chay saqra manchaypaq munstru unay kaq chayqa,
kananqa manana kannachu. Chayqami intrachimanchik
chay uchu mantakuq shamuyanqa chay nir. Piru chay man-
takuqpismi, chay wakin syiti chaykunapaqa uknin. Piru
payqami tukuy tyimpupaqna tukukanqa.
12 “Chaynulla chay dyis kachunkunata rikashayki
chayqami, intrachimanchik dyis mantakuqkuna kanqa nir.
Piru paykunaqami manaraq mantakuq qallarishallapachu.
Chaynu manaraq mantakuyarmapismi, chay saqra
munstruwanqa pulla, uk uralata kusa mantakuq yupayna
mantakunqallapa.
13 Chaqa chay dyis mantakuqkunaqami, chayllata yarpun-
llapa chay saqra manchaypaq munstrutaqa pudirta ima
qunanllapapaq.
14 Chaymi paykunaqa chay Uyshitawan maqanakunqal-
lapa. Piru chay Uyshitaqami binsinqa, Dyus akrashan paypa
kaqninkunawan. Chaqa paykunaqari maydiyapis Dyuslapi
kunfyakar kawsanllapa. Chaqa Amitunchikqami, tukuypa
amunllapa, chaynulla mantakuqkunapapis mantaqnin ima”.
15 Chaymantami qashan angelqa kaynu nimaranpis:
“Chay warmi tayashan yakuta rikashayki chayqami,
intrachimanchik achka pwiblukuna, achka runakuna,
ukman rimaykunata rimaqkuna, uklaw nasyunkuna ima
nir.
16 Nataq chay munstru chaynulla chay mantakuq dyis
kachukunata rikashayki chayqami, intrachimanchik chay
ukwan ukwan punuq warmitaqa ĉhiqniyanqa nir. Chaynulla
chay warmitaqa paylata dijanqa lirilata. Chaynulla
kwirpunpa aychantapis mikunqa, ninawan rupachinqa
ima nir.
17 Chaqa Dyusmi dijaran chay mantakuq dyis kachuku-
naqa, Dyus munashannulla ruranllapapaq. Chaymi chay
mantakuq dyis kachukunaqa tukuynin chayllata yarpur

tukuy pudirninllapata quran chay munstruta, payna mantaqninllapa kananpaq maydiya Dyus imanu kanqa nishan tyimpu ĉhamunankaman.

18 Nataq chay warmita rikashayki chayqami, intrachimanchik chay pwiblu Babiloniapaq. Chaymi ashwan mantakuqninkunamapis tukuyla mantakuqkunata munashannulla mantar ima purichinllapa”.

18

Babilonia pwiblumi limpu rataran

1 Chaymantaqami, qashan chapakurqa rikaray uk ángel syilumanta ishkimuqta. Piru chayqami kusala pudirniyjun karan. Chaymi chay llipyayninwan pachamapis achkiraq intiru kidaran.

2 Chay angelqami kusala jwirtita kaynu niyaran:

“¡Kananqami chay kusala mana allinta rurachikuq pwiblu Babiloniaqa limpu chinqashana!
¡Chaymi kananqa chay pwibluqa dyablukunapa,
chaynulla chay mana allin ispiritukunapa wasinpaq tikrakasha!
¡Chaynulla chay millanaypaq pariq kurukunapa qushan yupaypaqmi tikrakashallapa!
3 Chaqa chay pwiblumanta kaqkuna kusala mana allinta rurar kawsashanllaparaykumi,
uklaw pwiblumanta kaqkuna,
chaynulla uklaw nasyunmanta mantakuqkunapis imanutaq uk warmi ukwan ukwan punuqmaqa
Tayta Dyuspaq kusala saqra mana allinta tukur maĉhasha yupayna kawsan,
chaynumi kawsaranllapa.
Chaymi ashwan chay pwiblupiqa tukuy lugarmanta rantikuqkunamapis,
tukuy ima munashanllapata rantikutin,
sunsunu rantitinllapa kusalata qillaynikuranllapa”.

4 Chaymantami qashan unaq syilumanta kaynu niqta uyaparay:

“Qamkuna tukuyla nuqapi kriyiqkunaqa, chay pwiblumanta lluqshiyllapa.
Chayna ama paykuna yupayqa uchakunaykillapapaq.
Chaynuqami manana paykuna yupayqa kastigakanaykillapapaqnachu.
5 Chaqa chay runakuna uchakushanqami, ima unaqkaman quturaq yupay kay syilumanmapis ĉhamuyanna.
Chaymi ashwan nuqa Dyusnikillapaqa yaĉhayani ima mana allinkunata rurashaykillapamatapis.

6 Chay pwiblumanta runakuna imanutaq wakinkunata qischaran chaynulla paykunatapis qischanqallapa.
Ashwanmi chay qischakushanmantaqa,
ishkay chaynuta yupay masta qischakanqallapa.
Chaymi chay ubapa yakunta upyachikuq yupay wakinkunata qischashanmantaqa,
ishkay chaynuta yupay kusala jwirtita kamkachir qunqallapa.
7 Chaynuqami kusalata qischakanqallapa.
Chaqa paykunamaqa kusana kanchikllapa nir, mana pinqakuqllapalamapischu.
Chaymi ashwan shunqunpi kusalata alabakar niyaqllapa:
‘Kaypiqami uk warmi riyna yupay tayanchikllapa.
Chaymi byuda warmi yupayqa
maydiyapis mana qischakashunllapachu’ nir.
8 Chayraykumi chaynu niqkunapaqqa kusala saqra qischakay uk diyalapi shamutin
wanunqallapa, llakinqallapa, mallaqnanqallapa ima.
Chaynulla ninawan rupar ima qischakanqallapa.
Chaqa tukuy imata puytiq Dyus Amitunchikmi,
paykunaqa chaynu kastigakananpaq nishana.
9 “Chaynulla chay pwiblu Babilonia ukwan ukwan punuq warmi yupay limpu quntay intiru tikrakatinqa kay pachamanta mantakuqkunaqa kusalata llakir, waqanqallapa ima. Chaqa chay mantakuqkunaqami yaĉhachikushanllapata kasur yanqa dyus nishanllapakunata adurar ima kawsaqllapa. Chaynulla imata rantikutinllapamapis sunsunulla imatapis munashanllapata rantir kawsaranllapa.
10 Piru chay pwibluwan pulla kastigakayta manchakurmi mantakuqkunaqa wakaqllapi kidar kaynu niyaranllapa:
‘¡Akakaw, qammi Babilonia kusala riqsikasha pwiblu,
kusala puytiq pwiblu karayki!
Piru imanutaq dasla qammanqa kastiguqa ĉhamun’ nir.
11 “Chaynullami tukuy pachamanta chay pwiblupi rantikuqkunapis kusalata chay pwiblupaq llakir waqanqallapa. Chaqa mananari mayqanpis chay rantikuyashan imanllapakunata rantinanpaqqa kanqallapanachu.
12 Chaymi manana chay urukunata, suqu qillaykunata, shumaq rumi pirlakunata, shumaq raĉhpakunata, seda raĉhpakunata, muradawan chupika raĉhpakunata, tukuy mutkiypaq qirukunata, marfilmanta, qirumanta, brunsimanta, jyirrumanta, marmulmanta imakuna rurakashamatapis rantikunqallapanachu.

13 Chaynulla mananami rantinqallapanachu kanilakunata, kusala mutkiypaq insinsyukunata, mirrata, mutkiypaqla ulurkunata, ubapa yakun binuta, asaytita, shumaq arinakunata, trigukunata, animalkunata, uyshakunata, kaballukunata, karrukunata. Chaynulla mananami rantikunqallapanachu mayqan runatapis sirbikunanpaqqa.

14 "Chaymi chay pwiblutaqa, kaynu ninqallapa:

'¡Mananari chay kusala mishki frutakuna
qamta kusalata gustashuq chaykunamapis kannachu!
¡Chaqa tukuy tyimpupaqmi chinqasha,
tukuy shumaq imayki kaqkunamapis!'

15 Chaqa tukuy imata chay pwiblupi rantikur, kusa imayjun tikrakasha chaykunamapismi Dyusmanta shamusha kaq kastiguta rikar manchakur wakaqllapi kidanqallapa. Chaymi chay pwiblupaq kusalata llakir ima waqanqallapa.

16 Kaynumi niyanqallapapis:

'¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qammi uk warmi kusala shumaq raĉhpawan mudakusha yupay karayki. Chaynulla kusala shumaq muradawan chupika raĉhpawan mudakusha yupaymi karayki.
Chaqa chay raĉhpaykikunapismi, manyankunaqa uruwan, kusala shumaq rumi pirlakunawan lusichikasha yupay karan.

17 ¡Piru chaynu kasha katinmapismi, dasla tukuy imaykikuna kaqkunaqa tukukasha chunllala!'

"Barkukunata mar yakupi purichiqkuna, chaynulla chay mar yakupi trabajar imanta tarikuqkunapismi, chay pwiblumantaqa largu mayllapi kidashallapa,

18 chay pwiblumanta quntay iqamuqta rikar. Chaymi kaynu nir qayĉhakunqallapa: '¿Mayqan pwiblunari kay pwiblu yupayqa kanqa?' nir.

19 Chaymi umanllapaman allpakunata iĉhanqallapa kusalata llakir waqar ima. Chaynulla kaynu nirmi qayĉhakunqallapapis:

'¡Akakaw, kusala shumaq pwiblu!
Qampi ima kaqkunawanmi, chay barkuyjunkunaqa kusala imayjunpaq tikrakaranllapa.
¡Piru chaynu kasha katinmapis daslami tukuy imaykikunapis limpu chinqasha!

20 Chayraykumi unaq syilupi kaqkuna, chay pwibluraykumi aligriyayllapa.
Chaynulla qamkuna Dyuspa allinla akrashan kaqkuna, apustulkuna, Dyuspa rimaqninkunapis aligriyayllapa.
Chaqa Dyusqami chay pwibluta kastigarqa, allinta rurasha qamkunapaqqa' ".

21 Chaymantami uk kusala puytiq ángel uk rumita alsaran.
Chay rumiqami kutakunapaq rumi yupay karan. Piru chay
rumitaqami mar yakuman itakurqa, kaynu niran:
“Qam kusala riqsikasha pwiblu Babilonia,
kaynumi qampis itakukanki ruri mayman.
Chayna mana mayqanpis qashanqa rikashunqallapanachu.
22 Chaynulla manami qashanqa masqa uyapanqallapachu
kallikikunapi arpawan, kinakunawan, trumpitakunawan shumaq takiqkunataqa.
Chaynullami manana kanqallapanachu
imapi trabajaqkunamapis.
Manami uyapakanqapischu
kutakuqkunamatapis.
23 Chaynulla manami qampiqa
uk bilalamapis achkiranqanachu.
Chaynulla manami uyapakanqanachu
uk kidamyintu fyistata rurar laqyaqkunamatapis.
Michka chaypi rantikuqkuna tukuy pachakunamanta kusa riqsikasha katin,
qam wasqakur ima tukuyla nasyunkunata llullachisha katkimapis,
manami masqa imatapis rikanqallapanachu nir.
24 Chaqa chay pwiblupiqami, Dyuspa rimaqninkunapa yawarninkunata tarikasha.
Chaynulla Dyuspi kriyiqkunapa yawarninta tarikasha.
Chaynulla tukuy pachapi wanuchikashakunapa yawarninta imami tarikashamapis”.

19

Babilonia ratashanraykumi syilupi kusalata aligriyanllapa

1 Chaymantaqami unaq syilumanta kusala achka
runakuna yupay laqyaqta uyaparay. Chay rimay laqyaqqami
kaynu niyaq:
“¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaqa Taytanchik Dyusqami kusala shumaq kar washamashanchikllapa. Chaynulla tukuy tyimpupaq mantakun, kusala puytiq ima.
2 Chaqa paymi mayqantapis, karanta rikar yaĉhan imanu katinllapamapis.
Chaynulla paymi chay ukwan ukwan punuq warmi yupay pwiblutaqa kastigasha.
Chaqa chay pwibluqami, tukuyla runakunata kusala mana allinkunata rurar uchakuchiran.

Chaymi chay pwiblutaqa chaynu rurasha, Dyuspa
sirbiqninkunata wanuchishanllaparayku ima”.
3 Chaymantaqa qashan kaynu niranllapa:
“¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaymi chay pwiblu rupashapa quntayninqa, tukuy tyimpu-
paq quntayanqalla” nir.
4 Nataq chay binti-kwatru (24) rukukuna, chaynulla chay
kwatru kawsaqkunapis, qunqurir pachakaman pukĉhirar
Dyusta aduraranllapa. Chaqa Dyusqami chay mantakuna
samananpi tayaran. Chaymi kaynu niyaqllapa:
“¡Chaynumi kanqa!
¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!” nir.
5 Chaymantami chay mantakuna samanamanta uk ri-
mayta uyaparay kaynu niqta:
“¡Alabayllapa Dyusninchikta,
Payta manchar
sirbir kawsaqkuna,
taksha kaqkuna chaynulla atun kaqkunamapis!” nir.

Uyshita kasarananpaq fyistata ruranllapa

6 Chaymantaqami qashan uyaraypis kusa achka runakuna
laqyaqta yupay. Chay laqyayqami achka yaku raqrata
shamuq yupay karan. Chaynulla kusala jwirti kunya yu-
paymi karan. Chaymi niyaran:
“¡Kusala alabakashami kanqa Amitunchikqa!
Chaqa Amitunchik Dyus tukuy imata rurayta
puytiqqami, mantakuyanna nir.
7 Chaymi kusalata aligriyar payta alabar takichiypaqllapa.
Chaqa pay kasarananpaq uraqami ĉhamushana.
Chaymi chay warmin kananpaq kaqqa, kusatana ka-
makasha.
8 Piru chay warmi kasarananpaq kaqtaqami
Tayta Dyusqa mudachisha
kusala shumaq yuraq intiru llipyalla raĉhpawan”.
Chaqa chay yuraq intiru mudananqami intrachimanchikl-
lapa, Dyus akrashan kaqkunapa allinla rurayninkunapaq.
9 Chaymantaqami uk angelqa nimaran: “Kayta iskribiy:
‘Kusa shumaqmi kanqa chay Uyshita kasarananpaq fyista-
man, rinanpaq kunachikashakunaqa’ nir”. Chaynulla ni-
ranpis: “Kay nishushayqami, Dyusninchik chiqapta nis-
hankuna” nir.
10 Chaynu nimatinqami, naypanpi qunqurir aduraq
ĉhurakaray. Piru payqami nimaran: “Jesús nishankunaqami
kusata animachimanchik paylapaq yaĉhachikur paylata
aduranallapapaq nir. Chayraykumi ama nuqata
aduramarchu, ashwan Taytanchik Dyuslata adurayllapa.

Chaqa nuqaqami, qam, chaynulla chay wakinkuna, Jesús yaĉhachikushanta kasuqkuna yupaylla Dyuspa sirbiqninla kani” nir.

Juanmi yuraq kaballupa ananpi uk runa taqta rikashanpaq riman

11 Chaymantaqami rikaray syilu kiĉhakashata. Chaymi chay syilu kiĉhakashamantaqa rikarimuran uk yuraq kaballu. Nataq chay anan taq-shuypaqa, shutiq KARANLA chaynulla CHIQAP KAQLA. Chaqa imatapis karantari rikar yaĉhan. Chaymi ashwan guerrakunata rurayaq.

12 Nawinkunaqami, nina ratakuq yupay llipyarayaq. Nataq umanpi-shuypaqa apayaq achka kurunakunata. Chaynulla umanpiqa uk shuti iskribikasha kayaq. Piru chay iskribikasha chaytaqami, payla intrakaq.

13 Raĉhpanqami yawarwan tullpukasha kayaq. Nataq shutin-shuypaqa intrachimanchik TAYTA DYUSPA RIMANAN nir.

14 Chaynulla paypa ikintaqami, unaq syilumanta suldadukuna riyaqllapa, kusala shumaq yuraq intiru raĉhpakunata yakakusha. Piru chay suldadukunaqami tukuyninllapa yuraq kaballupa anan tashalla riyaranllapa.

15 Nataq chay mantakuqpa shiminmantaqami, yarqa-muyaq kusala filuyjun ispada, chaywanna tukuyla nasyun-manta kaqkunata chuqrir binsinanpaq. Chayqami man-takuyanqa jyirru baranwan. Chaynulla chay kusalata puytiq Tayta Dyusqa piñakur chay mana allinta ruraqkunapataqa yawarninmatapis limpu qapinqa imanutaq ubapa yakunta sarur lluqshichinllapa chaynu.

16 Chaqa raĉhpanpi, chaynulla ĉhankanpiqami, kaynu iskribikasha kayaq:

“Tukuy mantakuqkunapa mantaqnin.
Chaynulla Amitunchikqami tukuypa amunllapa” nir.

17 Chaymantami rikaray uk ángel rupaypi shaqta. Chaymi chay angelqa, syilupa ĉhaypinpi tukuy pariq kurukunata kusala jwirtita kaynu niyaq: “¡Shamur tantakayllapa! Chaqa Dyusmi, mikunaykillapapaq uraqa ĉhamushana nisha.

18 Chayna qamkunaqa tukuy mantakuqkunapa kwirpunta mikunkillapa. Chaynulla mikunkillapapis suldadukunata, kusa puytiq runakunata, kaballukunata, chaynulla chay kaballukunapa anan taq chaykunata ima. Chaynullami mikunkillapa tukuyta, sirbikuqkunata, mana sirbikuqku-nata, taksha kaqkunata, atun kaqkunamatapis ima” nir.

19 Chaymantami rikaraypis chay munstruta, chaynulla tukuyla mantakuqkuna suldadunkunawan pulla kaqta.

Paykunaqami tantakasha karanllapa maqanakunanllapa-paq chay yuraq kaballupa anan tasha chaywan, chaynulla suldadunkunawanpis.

20 Chaymantami chay manchaypaq munstrutaqa, prisuranllapa chay llullakur yaĉhachikur puriq chaywan pullata. Chaqa chay llullakur yaĉhachikuqqami kusa ukman milagrukunata rurasha karan runakuna rikar chay munstrupina kriyinanllapapaq. Chaynu chay milagrukunata rurarmi, chay llullakur yaĉhachikuqqa, ukkunata llullachitin chay munstrupa markanta ĉhurakur, ashwan chay imagenninmatapis adurananllapa. Chaymi chay munstruta, chaynulla chay llullakur yaĉhachikuqtapis, kawsaqllata itakuranllapa chay quĉhapi asufriwan nina kusalata ratakuqmanna.

21 Nataq chay wakinkuna-shuypaqa, chay kaballupa anan tasha chaypa shiminmanta ispada yarqamuq chayllawan wanuchikaranllapa. Chaymi tukuyla pariq kurukunaqa tiqllananllapakaman mikuranllapa chay wanushakunapa kwirpunllapakunataqa.

20

Mil añukuna

1 Chaymantami rikaray uk ángel syilumanta ishkimuqta. Payqami chay manchaypaq uĉhku ruripa llabinta charikusha karan. Chaynullami charikushapis karan uk kusala largu kadinata.

2 Chaymi chay angelqa, chay dragon, kusala unay largu kuru, dyablu, Satanastaqa aypar mil añupaqna kadinawan wataran.

3 Chaymantaqami chay manchaypaq uĉhku rurimanna itakur kirparan. Chaynu kirparmi chay punkupiqa ĉhuraran uk siyuta. Chayna chay mil añu pasanankaman ama tukuy nasyunkunata llullachinanpaq. Chaymantaqa chay mil añu pasatinqami, chay dragontaqa kaĉhanqa ayka tyimpulla-paqqa.

4 Rikaraypis achka mantakuna samanakunata. Chaypiqami chay kusala allita rikar yaĉhaqkuna tayaranllapa. Chaqa paykunaqami unayqa Jesuspi kriyir Tayta Dyus munashannulla rurar kawsayatin kunkanta pitir wanuchisha karanllapa. Piru paykunaqami mana adurashallapachu karan chay munstruta, chaynulla imagenninmatapis. Chaynulla manami dijakashallapachu karan chay munstrupa markanta urkunpi, manaqa makinpi ĉhurananllapamatapis. Chaymi ashwan rikayatiy paykunaqa kawsamur, Jesuswan pulla mil añuta mantakuq ĉhurakaranllapa.

5 Chaynumi Tayta Dyusqa manaraq mayqantapis
kawsachimuyar, chay paypa kaqninkunata puntataqa
kawsachimuran. Piru chay wakin wanushakunaqami mana
kawsamuranllapachu, chay mil añu pasanankaman.
6 Chaymi nishaykillapa: Kusa shumaqmi kanqa chay
puntallata kawsamuqkunaqa. Chaqa paykunaqami Dyuspa
akrashankunana kanqallapa nir. Chaymi ashwan chay
ishkay kutipaq wakinkuna wanuyanllapa chayqa, manana
paykunataqa imanachiytapis puytinqanachu. Chaqa
paykunaqami Dyuspa, chaynulla Jesucristupa uk kura
yaĉhachikuqninna kanqa. Chaymi ashwan paykunaqa
Jesucristuwan pulla mantakunqallapa, mil añuta.

Dyablumi limpu binsikaran

7 Piru chaynu mil añu pasashana katinqa, chay Satanastaqa
kaĉhanqallapa chay watarayashanmantaqa.
8 Chaymi tukuyla intiruta rinqa tukuyla nasyunkuna-
man kusalata ingañakuq. Chaynulla ashwan rinqa in-
gañaq Gogpi kaqkunata, Magogpi kaqkunata ima. Chaymi
chaynuqa kusala achka suldadukunata tantanqa, imanutaq
mar yakupa manyanpimaqa aqu quturan chaynuta.
9 Chaynu kusala achka runakunata tantarmi kusala
largu mayta rir ĉharanllapa Tayta Dyuspa kusala munashan
pwibluman. Chaynu ĉharmi chay pwiblutaqa limpu
riduranllapa mana allinkunata ruranllapapaq. Piru
chaykamanqami unaq syilumanta nina ratamur limpu
rupachiran paykunataqa.
10 Chaymanta chay dyablu ingañakusha chaytaqa,
itakukaran chay quĉhapi asufriwan nina ratakuqman.
Chaqa chayllamanmi chay munstruta, chaynulla chay
llullakur yaĉhachikur puriq chaypis itakukasha karanllapa.
Chaqa chaypiqami unaqpis tutapis mana agwantaypaqta
qischakanqallapa, tukuy tyimpupaqna.

Dyusmi tukuyta rikar yaĉharan

11 Chaymi rikaray kusala yuraq mantakuna samanata.
Chaynulla rikaraypismi chay samanapi Dyus taqta ima.
Chaymantami paypa naypanmantaqa, pacha chaynulla
syilumapis limpu chinqaran. Chaymi mana rikaypaqnachu
karan maylawpipis.
12 Chaymantami rikaray chay wanushakuna atun kaqkuna
chaynulla taksha kaqkuna * Dyuspa naypanpi shaqta.
Chaymi rikaraypis librukuna kiĉhakaqta. Chaynullami
kiĉhakaranpis, chay tukuy tyimpupaq kawsanapaq librupis.

* **20:12** Atun kaqkuna chaynulla taksha kaqkuna nirqami intrachimanchik kusa riqsikasha chaynulla mana riqsikasha nir.

Chaymi chay wanushakunataqa rikar yaĉharanllapa tukuy imakunata rurashanpaq, chay librukunapi iskribikashannulla.

13 Chaymi chay mar yakumapis, pay wanuchishankunata qukuran. Chaynullami, chay wanuy chaynulla tukuy wanushakunapa tananpis wanushakunataqa qukuran. Chaymi tukuyta rikar yaĉharanllapa, imakunatami kawsayarqa ruraran ima nirmapis.

14 Chaymantaqami chay wanuyta, chaynulla chay tukuy wanushakunapa tanan kaqtapis, itakuran chay quĉhapi nina ratakuqman. Chaymi chay quĉhapi nina ratakuq kaqqami, qashan ishkay kutipaqna wanur tukuy tyimpupaq qischakanllapa chay karan.

15 Chaynulla chaymanmi itakuranllapapis, chay tukuy tyimpupaq kawsanallapapaq librupi shutinkuna mana iskribikasha kaqkunatapis.

21

Mushuq syiluwan mushuq pacha

1 Chaymantaqami rikaray mushuq syiluwan mushuq pachata. Chaqa chay punta syiluwan, chay punta pacha, chaynulla mar yakupismi chinqasha kar, manana karannachu.

2 Chaymi rikaray chay kusa allinla pwiblu, mushuq Jerusalenta. Chay pwibluqami unaq syilupi, Dyuspa naypanmanta ishkimuyaq. Piru chay pwibluqami kusala shumaq kamakasha karan, imanutaq uk nubyamaqa kasarananpaq kamakan chaynu.

3 Chaymanta chay mantakuna samanamanta uk kusala jwirti rimayta uyaparay. Chaymi chay rimayqa kaynu niyaran: “Dyusqami kananqa runakunawan pullana kawsayan. Chaymi paykunawan katin, runakunaqa Dyuspana kanqallapa. Chaynulla Dyusqami pay paylla pullanllapa kar Dyusninna kanqa.

4 Chaymi mayqanpis waqaqkunaqa mana waqanqallapanachu. Chaynulla manami llakinqallapa, wanunqallapa, nanachikunqallapalamapischu. Chaqa tukuy chay qischakaykunaqami kananqa tukukashana” nir.

5 Nataq chay mantakuna samanapi taqqami, kaynu niran: “Nuqaqami tukuyta qashan mushuqpaq tikrashaq”. Chaynullami niranpis: “¡Kayta iskribiy! Chaqa tukuy kaykunaqami karanla, chaynulla chiqap rimaykuna katin kunfyakaypaq” nir.

6 Chaymantami nimaran: “Tukuy imata ruranaypaq karan chaytaqami rurashana kani. Chaqa nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay, chaynulla chay tukukanan litra

Omega ninllapa chay kani. Chaynullami chay Qallariq chay, chaynulla chay Tukukanan chay kani. Chayraykumi nuqaqa mayqan yakunaqtaqa, chay tukuy tyimpupaq kawsachikuq yaku nasimuqta upyachishaq, mana michkata pagramatinmapischu dibaldila.

7 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis shachinakur binsikuq chaytaqami, tukuy kaykunata irinsyanta yupay qushaq. Chaymi nuqaqa Dyusninna katiy, paykunaqa wamraykunana kanqallapa.

8 Piru chay nuqamanta pinqakuqkunata, mana kriyiqkunata, kusa millanaypaq ruraqkunata, wanuchikuqkunata, mana intrakaqkunata, ukwan ukwan punuqkunata, wasqakuqkunata, runakuna rurashan yanqa dyuskunata aduraqkunata, llullakuqkunata imaqa, chay quĉhapi asufriwan nina ratakuqman itakukanqa. Chaqa chayqari ishkay kutipaqna wanur qischakananllapapaq lugar” nir.

Mushuq Jerusalén

9 Chaymantami chay syiti angelkuna kupankunata charikusha karan chaymanta uk shamuran. Chay payqami kupanpi charikusha karan, syiti qischakaykuna kananpaq karan chaykunata. Chaymi nimaran: “¡Shamuy! Chaqa nuqami rikachishayki chay nubya, Uyshitapa warmin kaqtaqa” nir.

10 Chaymantami Ispirituqa rikapakuchimayatin, chay angelqa apamaran uk kusala atun sirkaman. Chaymantami rikachimaran chay kusala shumaq allinla pwiblu Jerusalentaqa. Chaymi chay pwibluqa, Dyuspa naypan unaq syilumanta ishkimuyaran.

11 Piru chay pwibluqami kusala shumaqta llipyarayaran, Dyuspa llipyayninwan. Chaymi chay llipyayninqa uk kusala ĉhaniyjun rumi jaspipa llipyaynin yupay karan. Chaqa kusala chuyitari karan uk kristal yupay.

12 Chay pwiblupa ridurninpiqa, atun pata rurakasha karan. Piru dusi punkuyjunmi karan. Tukuy punkukunapimi, uk ángel karan. Chaynulla chay punkukunapiqa, chay Israel pwiblupa dusi ayllukunapa shutinkuna iskribikasha karan.

13 Chaymi kimsa punkuqa, estilawman karan. Chaynulla kimsaqa, nortilawman karan. Kimsaqa surlawman karan. Nataq kimsaqa, oestilawman karan.

14 Chay pwiblupa ridurninpi patapa simintunpiqami, karan dusi atunlla rumikuna. Chaymi chay rumikunapiqa, chay Uyshitapa dusi apustulninkunapa shutin karan.

15 Chay ángel nuqawan parlayaq chayqami, urumanta ru-
rakasha barata charikusha karan, chaywan chay pwiblupa
punkunta, patankunata midinanpaq.
16 Chay pwibluqami kwadradu kar, largun, anchun
chaynulla altunmapis chaylla karan. Chaymi chay angelqa
chay pwibluta baranwan miditinqa, kaynu karan: Largun,
anchun chaynulla altunmapismi midiyaq dus mil dusyintus
(2,200) kilumitruta.
17 Chaymantami midiran chay pwiblupa patanta. Chaymi
imanutaq kanan midikunllapa chaynu miditinqa midiyaq,
sisintay-sinku (65) mitruta. Chaqa imanutaq kanankuna
midikunllapa, chaynumi angelpis midiran.
18 Piru chay pwiblupa atun patanqami chay llipyala
jaspi rumillawan rurakasha karan. Nataq chay pwiblu-
shuypaqami, rurakasha karan kusala mas shumaq uruku-
nallawan. Chaymi kusala chuyitata llipyarayaran uk kristal
yupay.
19 Chay patapa simintunpiqami, kusala shumaq rumisi-
tukuna ĉhurakasha karan. Kaykunami karanllapa: Pun-
tapiqami jaspi ninllapa chay karan. Ishkay kaqpiqa karan
safiru. Chay kimsa kaqpiqa, agata karan. Kwatru kaqqami,
ismiralda karan.
20 Sinku kaq chayqami, únisi karan. Saysi kaq chayqami,
kurnalina karan. Syiti kaq chayqami, krisulitu karan. Uchu
kaq chayqami, birilu karan. Nwibi kaq chayqami tupasyu
karan. Dyis kaq chayqami krisuprasa karan. Unsi kaq
chayqami, jasintu karan. Nataq chay dusi kaqqami, amatista
karan.
21 Chaynullami chay punkunkunaqa kusala qishpi in-
tiru pirlawan kada punku rurakasha karan. Nataq chay
pwiblupa atun kallin-shuypaqami, kusala mas shumaq uru-
manta rurakasha karan. Chaymi kusa qishpi intiru karan, uk
kristal yupaylla.
22 Piru chay mushuq Jerusalén pwiblupiqami, Dyusta adu-
rananllapa ima wasilamatapis mana rikaraychu. Chaqa chay
pwiblupiqami, kusalata puytiq Amitunchik Dyus, chaynulla
chay Uyshita, Dyusta adurana wasiqa.
23 Chaynu katinmi chay pwiblupiqa achkirachikunan-
paqqa, mana ministinchu rupayta kar, killata karmapis.
Chaqa Dyusmi llipyayninwan achkirachikun. Chaymi ash-
wan chay lampara yupay achkirachikuqmaqa, chay Uyshi-
taqa paylla karan.
24 Chaynu katinmi, tukuyla nasyunmanta kaqkunamapis
chay pwiblumanta achkirachikuqwanna purinqallapa.
Chaymi ashwan tukuyla pachamanta kaq mantakuqku-
namapis kusala ĉhaniyjun imanllapakunata apamurna

aduranqallapa Tayta Dyustaqa.
25 Chaqa chay pwiblupa punkunkunaqami, unaq kar tuta
karmapis, mana kirpakanqachu. Chaymi chaypiqa mana
yaĉhanqallapachu imanumi tutapan nirllapamapis.
26 Chaymi ashwan tukuyla nasyunkunamanta kusala mas
shumaq imankunata aparna, kay pwibluqami kusala shu-
maq nirna alabanqallapa.
27 Piru chay kusala shumaq pwiblumanqa manami tukuy
ima mana allin kaqqa yaykunqachu. Chaynulla chay
pwiblupiqami chay millanaypaqta ruraqkuna, chay llul-
lakuqkunaqa mana kanqallapachu. Ashwanmi chaymanqa
yaykunqallapa chay Uyshitapa librun tukuy tyimpupaq
kawsanapaq chaypi shutinllapa iskribikasha kaqkunala.

22

1 Chaymantami chay angelqa rikachimaran uk riyu
yakuyjun, kristal yupay kusala chuyita llipyaraqta. Chaymi
chay yakituqa tukuy tyimpupaq kawsachikuq yakitu karan.
Chay riyuqami yarqamuyaran Dyusninchikpa, chaynulla
chay Uyshitapa mantakunan samananmanta.
2 Chaynu yarqamurmi pwiblupa atun kallinpa ĉhaypinta
riyaran. Nataq chay riyupa kada manyanpiqami, tukuy
tyimpupaq kawsachikuq qiru winayaran. Chayqami kada
misis puquq. Chaymi añupaqqa, dusi kuti puquq. Nataq
raprankuna-shuypaqami, sirbiq tukuyla pwiblumanta
qishaqkuna rimidyakur alliyananllapapaq.
3 Chaynu katinmi chay lugarpiqa, manana ima mana
allin kaqkunaqa kanqanachu. Chaymi ashwan Dyuspa,
chaynulla chay Uyshitapa mantakuna samanan lugarqa,
chay pwiblupina kanqa. Chaymi payta sirbiqkunaqa, chayp-
ina aduranqallapa ima.
4 Chayraykumi ashwan Dyuswan qaqllapurana rikanakun-
qallapa. Chaynulla Dyuspa shutintanami urkunkunapi
ĉhurakunqallapa.
5 Chaymi chay lugarpiqa mana yaĉhanqallapachu, imanumi
tutapan nirmapis. Chaynulla chaypi taqkunaqami, mana
ministinqallapanachu imanu achkirachikuqta, rupaymat-
apis. Chaqa Amitunchik Dyusmi paykunataqa achkirach-
inqa. Chaynulla paykunanami tukuy tyimpupaqna man-
takunqallapa.

Jesucristo shamunan tyimpuqami shipchamunna

6 Chaymantami chay angelqa, kaynu nimaranpis: “Kay
rimaykunaqami chiqap. Chaymi chay rimaykunapiqa kun-
fyakaymatapis puytinchik. Chaymi Amitunchikllapa Dyus ri-
maqninkunata willaqmi, angelninta kaĉhamusha, paypi kriy-

iqkunata intrachinanpaq ima pasananpaq karan chayqami
shipchamunna” nir.

7 “¡Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa! ¡Shamuni-
nami! ¡Kusa shumaqmi kanqa kay librupi Dyuspaq nishanku-
nata kasuqkunaqa!” nir.

8 Nuqa Juanmi rikaray, uyaray kaykunata. Chayman-
tami chaynu rikar, uyarnaqa, chay angelpa naypanlapi qun-
quriray payta aduranaypaq. Chaqa pay-ari rikachimaran
chaykunataqa.
9 Piru chaynu aduranaypaq qunquritiyqami, payqa
kaynu nimaran: “Ama chayta ruraychu. Chaqa nuqapismi
Dyusta sirbini, imanutaq qam, chaynulla Dyuspaq
rimaq masikikunawan, kay librupi iskribikashakunata
kasuqkunawan sirbinki chaynulla. ¡Ashwanmi Dyuslata
aduray!” nir.

10 Chaynullami nimaranpis: “Amami pakaplla yupayqa
ĉhurakunkichu, Dyuspaq kay librupi iskribikashakunataqa.
Chaqa chay tyimpu nishan kumplikananpaq chayqami,
shipchamunna.
11 Chaymi mayqanpis chay mana allin kaqkunata ruraqku-
nataqa dijay ruranqallapa. Chaynulla chay mayqanpis kusa
pinqaypaq imakunata ruraqkunatapis, dijay ruraskinqal-
lapa. Piru chay mayqan allin kaqkunata ruraqkunaqa,
allinkunalata ruraskinqallapa. Chaynulla, Dyuspa allin
kaqninkunaqa, Dyus munashannula kawsanqallapa” nir.

12 “Chaqa mananami maychu shamunaypaqqa. Chaynu
shamurmi tukuyta allita rikar yaĉhar, imata rurashannulla
ima imanu kananpaqpis nishaq.
13 Chaqa nuqami chay punta litra Alfa ninllapa chay,
chaynulla tukukanan litra Omega ninllapa chay kani.
Chaynulla nuqami Punta Kaq chay, Tukukanan Kaq chay
kani. Chaymi nuqa Qallariq chay, chaynulla Tukukanan
chay kani” nir.

14 Chaqa ninmi: “Kusa shumaqmi kanqa mayqanpis
raĉhpanta paqaq yupay, tukuy tyimpupaq kawsachikuq
qirupa puquyninta mikuqkunaqa. Chaynulla kusa shu-
maqmi kanqa, mayqanpis chay kusa shumaq pwibluman
punkukunata yaykuq chaykunaqa nir.
15 Piru chay allqu yupay kusala millanaypaq mana allinta
ruraqkuna, wasqakuqkuna, ukwan ukwan punuqkuna,
wanuchikuqkuna, chay yanqa dyus nishanllapakunata
aduraqkuna, llullakuqkuna imaqa, chay kusa shumaq
pwibluman mana yaykurchu, ashwan waqtapina
kidanqallapa”.

16 “Chaqa nuqa Jesusmi, angelniyta kaĉhamusha kani,
tukuy kriyiqkunata kayta willananpaq. Nuqami uk qiruta
kuchutinllapa qawan, chay yupay Davidpa ayllunllamanta
kani. Chaynulla nuqami achkiyaypi uk atun qullar llipyaran
chay yupay kani” nir.
17 Chaymi Santu Ispiritu, chaynulla Jesucristupi kriy-
iqkuna paypa warmin yupay chaykunaqami kaynu ninl-
lapa: “¡Shamuyllapa!” Mayqanpis uyakuqqa nin: “¡Shamuy!”
Mayqanpis kusata yakunaqqa, munarqa shamur upyanqa
tukuy tyimpupaq kawsachikuq yakuta, mana imalamatapis
pagrakurchu dibaldila nir.
18 Chayraykumi mayqantapis kay librupi, Dyuspaq nis-
hanta uyakuqtaqa, kaytami nishaq: Mayqanpis kay librupi
nishanmanta achkachaqtaqa, Dyusmi paytapis mas qis-
chakananpaq ninqa kay iskribikashapi nishannulla.
19 Chaynulla mayqanpis kay librupi, Dyuspaq
nishankunamanta imalata ashuchiqtaqa, Dyusmi
kitanqa chay tukuy tyimpupaq kawsachikuq qirumanta
mikunanpaq karan chayta. Chaynulla chay kusa shumaq
allin pwiblupi imanu kawsananpaq nishanmantaqami,
Dyusqa ashuchinqa kay iskribikashapi nishannulla.
20 Chaymi tukuy kaykunata nimaqninchikllapaqa, kaynu
nin: “Chiqaptami, manana maychu shamunaypaqqa”.
¡Chaynumi kanqa! ¡Shamuy-ari Amituy Jesús!
21 Chaymi nishaykillapa: Amitunchik Jesucristumi
tukuy qamkunata kusata yanapar ima, kusala shumaqta
kawsachishunqallapa nir.

Chaynumi kanqa.